ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤῶΝ
ΒΙΒΛΊΑ ΠΕΝΤΕΚΑΊΔΕΚΑ.

ATHENAEI

DIPNOSOPHISTARVM, HOC EST
argutè sciteq́; in conuiuio differentum. Lib. XV.

Quibus nunc quantum operæ ac diligentiæ adhibitum sit, satis fidei erit, quòd nunquam antehac lector eo scriptore neq; integrius, neq; commodius, siue castigationem, siue fructuum ex illius scriptis perceptionem species, est usus. In quam rationem describi curauimus. Primum

ELENCHON titulorum, quo quid, quóue in libro præcipuè disputatur, facilè cognoscitur. Deinde

CATALOGVM scriptorum, quos ipse Athenæus citat: ubi innumera uetustatis monumenta leguntur.

SYLVVLAM ad hæc prouerbiorum singulari uenustate. Item

ANNOTATIONES in eundem, ex doctorum hominum lucubrationibus animaduersas. Postremo

INDICES duos, Græcum alterum, alterum Latinum, quibus omnium rerum quæcunq; in his libris tractari solent, prompta tibi & expedita copia fiet.

VALDERVS.

Quo segnius, eo perseuerantius.

Basilea Ioannem Valderum
APVD
MENSE SEPTEMB. ANNO M. D. XXXV.

DE Athenæo pauca apud ſcriptores inuenire licuit. Suidas ait fuiſſe Naucratiten, ac Marci tempore floruiſſe: quod ex eodem Volaterranus repetit. Prẹter opus hoc dipnoſophiſtarũ & uariũ & eruditum, ſcripſit & hiſtoriam περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων, cuius mentio fit lib. v. ubi Alexandri conuiuiũ deſcribitur. Priores duo libri dipnoſophiſτῶν non extant: quæ enim habemus, epitome tantum ſunt, ab Hermolao Byzantio nobis relicta, ſi credimus Volaterrano. Verum, quod pace tanti uiri dictum uolo, memoria lapſum hunc arbitror. Nec enim in epitomen redactum Athenæum, Suidas meminit ab Hermolao grãmatico Byzantio, ſed Stephanum potius, qui ἐθνικὰ ſcripſit, quorũ epitome etiamnum extat, licet nequaquam integra. Fuerunt & alij duo Athenæi, alter ex Seleucia Ciliciæ, Auguſti tempore, peripateticus doctiſſimus: de quo nonnulla ex lib. xiiij. Strabonis, Volaterranus. Alter uero Attaleus medicus inſignis, ut eo nemo inter recentiores medicos, omnem adeò medicinæ rationem memoriæ prodidiſſe melius à Galeno referatur. Sæpe enim illius hic meminit, præcipue tamen libro ij. de cauſis Symptomatum, & libro de elementis. Hactenus de Athenæo.

IACOBVS BEDROTVS candido lectori. S. P. D.

ANNIS ab hinc plus minus uiginti ex Aldi officina prodijt Athenæus, uerum quod res ipſa clamat, adeoq́ꝫ Muſuri eti= am teſtatur ἐπιγραφὴ, multis in locis mutilus: id quod nequa quam Aldo de literis melioribus optime merito imputan= dum eſt, ſed exemplaribus potius adeò deprauatis, ut abſq́ꝫ temerè diuinandi licentia, caſtigatiorem dare nullus dum potuerit. Iſtud ſa nè lector optime non eò præfari libuit, quòd nouam hanc Athenæi æditio= nem contentione forſan ambitioſore, uel æquare uel anteferre Aldinæ ueli= mus: uerum, ut quo cõſilio adducti, chalcographo ædendi huius ſcriptoris authores fuerimus, quid úe in eo à nobis elaboratum ſit, tute intelligas. Mo= uit equidem me imprimis tam præclari libri raritas. Perquam paucis enim in noſtra duntaxat Germania uiſus eſt, nedum lectus. Vt igitur philologię ſtudioſis tandē theſauro adeo precioſo, idq́ꝫ precio tolerabili potiri liceret, Ioannem Valderum chalcographum excitaui, ἀσθένοντα καὶ αὐτόν. Neque enim grauatim id in ſe recepit, poſtquã ſemel optimis authoribus ædendis officinam ſuam cõſecrauit: quod præter Platonem elegantiſſimè excuſum, & alia non pauca ſatis teſtantur, breuiq́ꝫ Ptolemæi μεγάλη σύνταξις, & Ploti= nus, uterq́ꝫ in ſua lingua ædendi teſtabuntur. Cęterum in caſtigando Athe næo, ut quod res eſt, ingenuè fatear, præſtare minus licuit, atq́ꝫ initio ſpera= ueram. Quo enim accuratius deprauata ac mutila expendere cœpi, hoc mi= nus conatui reſpondebat euentus. Atq́ꝫ ut diuinatrices coniecturæ non ra= rò uehementer adlubeſcerēt, ſumma tamen religio mihi fuit in authore tam inſigni Ariſtarchicã tyrannidē exercere: uel, ut modeſtius loquar, in alieno libro uideri plus æquo uelle ingenioſus: maximè cum tot ac tam uarios ci= tat ſcriptores, ut horum plurimos, niſi ab Athenæo noſtro laudati fuiſſent, nemo mortalium natos nouiſſet. In ſpem equidem nonnullam erratis ali= quãmultis medendi nos erexerat ſcriptũ exemplum, quod in Reuchlini ui ri omnium ſæculorum memoria digni, bibliotheca latêre iactabant: uerum quum ſtudioſius qualenam ſit inquiro, idq́ꝫ ex fide digniſſimis & oculatis teſtibus, deprehendi iſtuc Aldino non abſimile eſſe, quod eædem ferè dicti onum aut mutilationes, aut παραγωγαί, plus ſatis declarant: atq́ꝫ ut uerbo di cam, tale omnino eſſe fertur, ut Reuchlinus illud nunquã ſibi uſui fuiſſe di ſertè ſit teſtatus. Cum igitur iſtud ipſum nihil operæprecij allaturum ſatis hinc didiciſſem, à βιβλιοτάφοις, neſcio quibus, emendicare improbius, quic quid eſt, nolui. Itidem per omnia & altera ſpe, quæ ſeſe tum etiam commo= dum oſtendebat, fraudatus ſum. Cum enim forte fortuna in librum Pauli Iouij de piſcibus Romanis inſcriptum incidiſſem, mentionē hunc ipſum facere offendi Sangę Romani poëtę familiaris ſui, cuius beneficio (ita enim ait) Latinũ Athenæum debemus. Ego, non quod in faba pueri ſe reperiſſe clamitãt, me nactũ arbitratus, ab ijs qui ſubinde Romæ negotia ſua agunt, magnopere contendo, ut librum mihi comparent: ſperans ſcilicet non pa=

rum multa ex Latini collatione probabiliter addiuinando castigari posse. Verum quo diutius expecto, hoc me uotis meis frustrari magis sentio. Neque enim usquã Romæ uenalem librum huiusmodi sanctè affirmant. Hęc uerò ideo commemorare libuit, candidè lector, ut uideas nulla mea culpa factum, quo minus sarta ac tecta redderentur omnia in authore isto. Ne tamen nihil egisse interea nos suspiceris, aliquot mendarum centurias sublatas iactare ausim: adhæc quoscunque ex Aristotele, Platone, Xenophonte, Herodoto, alijs item, locos citat Athenæus, ad fidem authorum, unde sunt desumpti, nos emendasse. Idem factũ esse deprehendes, opinor, in locis nõ paucis, quos ex ueteribus, ut sæpius, ita uerbis nonnihil mutatis ferè semper citat. Quantum molestiæ in indicibus, quos, ut uice commentarij studiosis essent adiecimus, deuorandum nobis fuerit, tuum erit lector æquissime iudicare. Quia uerò iuxta sententiam poëtæ tragici, μίας χειρὸς ἀσθενὴς μάχη, ueritus ego cum tot monstris cõgredi solus, in laboris participatum adiunxi mihi Christianum Herlinum, iuuenem rara eruditione insignem, cui quicquid est accuratius animaduersum, magna ex parte acceptum referre te uelim. Studiosis hac in re pro uirili nostra consulere fuit animus: qui & nostrã operam boni cõsulent forsan, postquã ipsis tanto frui thesauro adeoq; parabili nunc licet. Neq; uerò iniuria liber is thesaurus uideri nobis debet, ex quo tot uiri docti nostra memoria, corollaria, rerum urbanarum commentarios, dialogos in Pausaniã, lectiones antiquas, uarias historias, Adianos suos, & quicquid ferè speciosorum titulorum extat, magna ex parte locupletauerunt. Sed ne à cœnis doctorum hominum plenis uariarum & mirabilium scituq; dignissimarum rerum te diutius remorer, Vale:

καὶ ὄναιο ἀφθόνως.

ALDVS PIVS MANVTIVS, IANO VYRTHESI PANNONIO S. P. D.

Q*Vantum gratuler tibi Iane, quantum Hungaris tuis, quantum ipsi Hungariæ, non facilè dixerim: quod tantum iam profeceris Græcis literis, nondum annum audiens Musurum Cretensem: idq; Venetijs, ut primus Græcas musas Atticè loquentes breui relaturus in patriam uideare. Macte noua uirtute puer, sic itur ad astra. Nosti suscepisse te onus graue & Venetiarum & Musuri: quorum alter te scientia augere potest: altera exemplis. Nosti illud Homeri μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. Nosti quàm excitet te ad uirtutem Thomas Cardinalis & legatus à latere D. N. ac Strigoniensis Archiepiscopus maximè uenerandus, auunculus tuus, qui illud Aeneæ ad Ascanium tibi dicere uerè potest, Disce puer uirtutem ex me uerumq; laborem. Nosti quàm excitet te & Philippus Cyulanus à secretis regis, homo grauissimus atq; optimus: qui dum summa fide & integritate oratorem agit apud Venetos, te, quoties ad eum officij gratia salutatum uadis, id quod sæpe facis, assiduè monet inquiens: Iane, pauci quos æquus amauit Iuppiter, aut ardens euexit ad æthera uirtus. cura precor, ut sis unus ex paucis, & auunculi Cardinalis simill mus. Perge fili ut cœpisti, & id genus alia plena patriæ dilectionis. Nosti præterea quàm excitet te Ianus ille Quinqueeclesiensis episcopus, gloria & decus ingens Pannoniæ (nam & tibi nomen est Iano) in cuius sepulchro elegans illud distichon legitur:*

Hic situs est Ianus, patrium qui primus ad Istrum
Duxit laurigeras ex Helicone deas.

*Retulit uir ille nunquam satis laudatus in patriam primus Latinas musas: tu & Latinas & Atticas Musuro doctore relaturus uideris. Neque enim dubito, quin quæ gloriosè cœpisti, sis perfecturus: tum quia bene cœpisti, dimidium facti qui cœpit, habet: ἀρχὴ γὰρ ἥμισυ παντός, tum etiam, quia iam plurimum profecisti. Quamobrem impulsus ego acri ingenio, frequenti studio, miro amore erga bonas literas, sanctissimis moribus tuis, hosce Athenæi libros de cœnis doctorum hominum, plenos uariarum & mirabilium, scituq; dignissimarum rerum, sub tuo nomine exire uolui ex ædibus nostris in manus studiosorum, quo fias alacrior ad sacra studia literarum. Hi enim libri præter uariam ac miram rerum, quas continent, cognitionem: ut piscium, herbarum, arborum, & aliorum penè innumerabilium, iuuabunt te, & studiosos cæteros corrigẽdis alijs libris, ex plurimis, quos citat, authoribus. Cuius rei facere fidem potest locus apud Theophrastum de historia plantarum libro quarto, ubi de malis Medicis, ac Persicis tractat: qui cum sit mutilatus & corruptus, & in eo libro, quem è Græco in Latinum non minus eleganter quàm doctè traduxit Theodorus Gaza, & in eo, qui Græcè cura nostra habetur impressus, facilè ex eo corrigi potest, quod in tertio libro δειπνοσοφιστῶν citat Athenæus. In Græco enim impresso, & in traducto per Theodorum, post καὶ σχεδὸν ἴσον deest, τῷ τῆς δάφνης: & post ἀδράχνης, deest καὶ καρύας. Est enim ἀδράχνη absq; ν, potulaca arbor absq; r. ἀνδράχνη autem cum ν, portulaca herba cum r, id quod & Plinius testatur. & post εὐῶδες δὲ πάνυ, deest καὶ αὐτό. Item post πεπωκὼς θανάσιμον φάρμακον, deest, δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. Præterea illud in impresso ὅταν ᾖ ἀδὴρ * τι διαφυγόντων, Legendum est ὅταν ᾖ ἀδὴρ ᾖ, διαφυγόντων, absq; asterisco. Deesse autem τῷ τῆς δάφνης, & δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, confirmatur ex Vergilij uersibus in secundo Georgicôn:*

Media fert tristes succos, tardumq; saporem	*Felicis mali, quo non præsentius ullum,*
Pocula siquando sæuæ infecere nouercæ,	*Miscueruntq; herbas, & non innoxia uerba,*
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena.	*Ipsa ingens arbor faciemq; simillima lauro,*
Et si non alium latè iactaret odorem,	*Laurus erat: folia haud ullis labentia uentis:*
Flos apprima tenax, animas, & olentia Medi	*Ora fouent illo, & senibus medicantur anhelis.*

Totum enim accepisse uidetur ex Theophrasto. Hanc arborem Athenæus probat esse citriũ multis rationibus, & addit quomodo in Media primum inuentum sit: pomo eius arboris uenena exagi è membris: nec obesse ea quicquam posse ijs qui comederint citrium. Hæc diximus uerbosius, ut cognosceres quàm utiles futuri sint tibi, & cæteris studiosis hi Athenæi libri, quos Musurus noster sic accuratè recensuit collatos & cum multis exemplaribus, & cum epitomate, ut infinitis penè in locis eos emendauerit, carminaq;, quæ uelut prosa in alijs legebantur, in sua metra restituerit. Adde quod primus, & secundus liber, qui in alijs deerant, ex epitomate additi sunt cum bona parte tertij libri: erat enim hic sine capite, quo factum est, ut ijdem ferè hi existimari possint, qui erant integri, quoniam ea est materia, ut non multa subtrahi ex eis potuerint. Habes igitur integros Athenæi libros. Dabuntur, ut spero, & alij, qui desiderantur authores uel breui: faucat deus. Quamobrem omnia tibi abunde erunt, ut musas Atticas in patriam tuam gloriosè referas. Vale. Venetijs.

Mense Augusto. Anno M. D. XIIII.

ELENCHVS TITVLORVM,

quo quasi præcipua singulorum librorū capita continentur. Est autem prior numerus paginæ, alter uersuum.

LIBRO II.

LIB. VII.

LIB. VIII.

LIB. IX.

κεφαλωτόν.

LIB. X.

LIB. XI

κότυος

LIB. XIII.

LIB. XIIII.

φιλοσκῶπται.

LIBRO XV.

ΤΈΛΟΣ.

SCRIPTORVM QVIBVS
Athenæus uti solet, & eorum quæ quisque scripserit

CATALOGVS.

ἀχὼ

Parthenius.

σικελικά

P R O V E R B I A,
quorũ paucitatem, singularis quædam uenustas, quæ in his inest, compensabit.

IN

IN ATHENAEI LOCA QUAEDAM annotationes ex Budæi, Erasmi Roterodami, aliorumq́ eruditorum lucubrationibus diligenter collectæ.

IN LIBRO I.

Κειτούκειτος.1.31.) Apud Suidam paulò aliter leguntur hæc.

ξὺς δ' ἀπομαξαμένοισι.1.4.9) Explicat Eras. prouerb. faciē perfricare. Meminit idē in adagio, In tuum ipsius sinum inspue.

ἀστεροπαῖον.2.4) Quoniā ἰλ.φ. Asteropæū heroa meminit Homer. ambidextrum fuisse, nempe qui sinistra tam expeditè atq; dextra uteretur, ἥρως ἀστεροπαῖος ἐπεὶ περιδέξιος ἦν. factum est ut qui ad multas res agendas expedito, & prompto ingenio essent, Asteropæi dicerentur. Hoc idem Libanius sophista Montio consuli tribuit, in exordio argumentorum in Demosthenem.

ἑλικτὰ κ' οὐδὲν ὑγιές.2.39.) prouer. Nihil sanū.

σφὴ σφή.2.40.) Vide infra li.4. Et prouerbio, Albus an ater sis nescio. Et Hermolaus libro 2. ca. 233.

ὡραῖα.2.40.) Cuiusmodi salsamenta & ex quibus piscibus, idem Hermol. lib. 2. ca. 233.

ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας.2.46) Murenas in Sicilia optimas esse, Pli. li. 9. c. 54. meminit.

καὶ τῶν ἀδόξων.2.48) Cælius libro 15. ca. 7.

τὰς ἐκ θηβῶν βυνιάδας.2.49) Napos Thebaicos probari, testatur Hermol. in corol.

πέρδικος σκέλος.5.21.) Vertit Eras. prouerbio, Perdicis crura.

πρὸς δὲ μιᾷ.3.2.) Hermol. lib. 28. c. 2. castig.

τὸ γὰρ δέμας αὐορθοῖ.3.18) Ad irritandā em uenerē bulbus ualet. Vide prou. Nihil profuerit bulbus. Et infra lib. 2. apud Athenæum.

ξίγλη δ' ὑκ.3.22) Vide prouerbio Hecatæ coena. Et infra lib. 7. fol. 121.

πίθυλλον.1.46.) Eadem Suida.

De Apicio 4.10) post alios Cęlius libro 5. ca. 30. Budæus sub finem lib. 3. de asse.

De Aristoxeno. 4.19.) eadē Suid. refert, apud quem πλακοῦντας legendū, non πλέον ὄντας. Idem de Nicomede, sed paulò aliter in dictione ἀφύα.

ἀπολίζουσι δ' ἔλαιον.4.10) legendū ἐπιζέσας prouerbio, Aphya ad ignem.

ἐπιστασαίοντος.4.14) legendū εἰσπταίοντος. uertit locū Eras. prouerb. Myconius uicinus.

οὐκ ἔτι τίμον εἰσηνέγκους. 4.38.) legendum uidetur, οὐκ ἔτι τίμιον εἰσήνεγκας.

παστικρέα.5.6) Serui. in 1. Aene. Heroicis, inquit, temporib. carne nō uescebant elixa.

θετταλὸν σόφισμα.6.11.) Vide prouerbio, Thessalorum commentum.

ἄγαλλις.7.46.) Suidæ αἴγαλις dicitur.

φαινίνδα.7.52.) puerb. Sphær. inter se red.

8.19.) Prouerbio, Pyrrichen oc. prę se fer.

ὑπὸ ταῖς γλώσσαις.8.35) Eadē ferè habet Aristophanis interpres in Plutum. τῶν ἱερείων αἱ γλῶτται τῷ ἑρμῇ δίδονται ἐν ταῖς δημοτελέσι θυσίαις. ὅμηρος ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε γλώττας. Didymus in Odyss. γ. ἔθος ἦν φησὶ, ἐκτρεπομένοις πρὸς τὸ καθεύδειν τῶν ἱερείων τὰς γλώττας ἀποτέμνειν, καὶ καίειν τοῖς θεοῖς. &c. Meminit & Eras. prouerbio, Lingua seorsim inciditur.

θεόφραστος.9.41.) Eadem ex Theophrasto Plinius lib. 26. ca. 10.

ἔμβασις.12.36.) soliū est: uocabulo hoc utitur Dioscorides lib. 6. ca. 1.

νεφέλη.13.8) species retis est uenatorij Sui.

ἐν ταῖς ἕξεσιν.10.30.) pro corporea animalis mole, quod corpus quoq; latinè dicitur, apud Galen. accipi non raro, testatur Linacer, apud Athenæum etiam non raro.

ὁ δὲ κιῤῥὸς πέπτει. 13. 33.) Vinū pro senibus inquit Galen. lib. 5. de sanitate tuēda, in substantia sit tenuissimū, colore quod Hippocrates κιῤῥὸν, id est, fuluū appellare solet, poterat autem & ξανθὸν, id est, flauū id appellare, & c. Alij κιῤῥὸν aliter reddunt. Vide Marcellum Dioscoridis interpretem. lib. 5. Quæ uini generibus sequuntur, magna ex parte uertit lib. 5. coroll. Hermol.

καὶ πρὸς πτερδίκων. 14.20.) Vide prouerbio, Naues onustæ conuicijs.

ἃ τὸ καλὸν μαραθῶνι.14.38) Athenas intelligit, quæ Barbaris, duce Miltiade in Marathone deuictis trophæum erexerunt.

15.25) De Elaterio uide Dioscoridem.

πρόκροσσοι ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ. Suid.

16.24) Quę hic citat Athenęus, cōueniunt cū ijs quæ Plin. habet li. 14. ca. 18. nequaq̄ uerò cū ijs quę habet Theoph. à Gaza uersus.

IN LIBRO II.

θάλαμος.19.10.) nauis pars est infima. Vide Pollucem lib. 1.

διονύσου τροφοὶ αἱ μοῦσαι.19.13.) legendū uidet νύμφαι nō Musæ. Vide prouer. Perdidisti uinum infusa aqua. Et Seruatori tertius.

οἶνός τοι χαρίεντι.19.12.) Extat & hoc epigramma titulo Nicerati libro 1. ἐπιγραμμάτων. Id quidam sic Latinè reddidit.

Est sonipes uatiuelox in carmine Bacchus
Viuida nam uirtus hoc sine inesse neqt.
Hæc ait, haud spirans utrē dulcis. Bacche,
Plurima Cratinus dolia sed redolens.
Læta coronatus cantabat carmina, frontē
Nanq; habet ut liber tu, redimitā hedera.

ἐπαχ[ι]κώτατα δὲ. 26. 31.) De amygdalis idẽ Dioſcorides. Suetonius in Tiberio.

ἰατροφώτερος. 19. 27.) Medicamenta uertũt, hoc eſt quæ plus medeatur, quàm nutriũt.

σπάσας. 28. 15.) Auidè hauriẽs, utitur & in principio lib. 14. de Zenone idẽ refert Laẽr.

ὅταν αἱ βροντοῖ. 31. 22.) Huc Iuuen. Satyra 5. alluſit. Et facient optata tonitrua cœnas maiores. &c. Vide Plin. lib. 19. ca. 3.

ὑλογενὴς ἀνάκανθος. 31. 48.) Huius generis griphũ, de teſtudine ex Pacuuio recitat Ci cero lib. 2. de diuinatione.

οὐδὲν ἄν σ' ὀνήσ'. 32. 19) Vide prouerbio, Nihil profuerit bulbus.

ἀπὸ βραχίονος. 34. 41.) Nec brachiatũ à caulibus. Ita enim uertit Hermol. lib. 2. corol.

ἀγλῶδες. 35. 29.) quid ſi legas γλοιῶδες, hoc eſt uiſcoſum, qua etiam uoce utitur lib. 3. Vide Hermol. in gloſſematis Plinij.

IN LIBRO III.

περὶ τὸ θύραμμ. 36. 35) θύαμμ legendũ, emendante locum hũc Hermol. li. 3. caſtig. Plin.

γραυσωνίαν. 38. 52) legendũ γερσωνίαν. Meminit ex Thucydide urbis huius Stephan.

σκιάλη. 39. 2.) Scyllam uertit Gaza apud Theophraſtum lib. 2 ca. 7. de hiſt. plant.

μυοῦς. 39. 38.) Vide Stephan. de urbibus.

φαρικὸν φάρμακον. 41. 12.) Vide Marcellũ Dioſcoridis interpretem lib. 6. ca. 19.

ἄκοπα. 42. 17.) eaq́ commodè illęſa præſeruare dicitur.

περὶ τὴν ἐκτομίδα. 52. 19.) Vide Hermol. in caſtigation. Plin. lib. 11. cap. 37.

αἱ δὲ πίνναι. 46. 34) Vide Aelian. lib. 15. c. 12.

λάκωνα. 46. 23.) hiſtoriam uertit Eraſmus prouerbio, Echino aſperior.

κατασολαίων. 49. 51.) ἀπογέων Heſych.

ἐνώνις. 49. 32) hiſtoriã uertit Leon. li. 2. c. 86.

συγκομιστῆς. 57. 43.) qui primus è nouella meſſe cõficit: ſic enim Hermol. interpretaſ.

ἐξ ἐξεργμένου. 57. 49.) q ex eõ fracto nec excreto ſittritico, eodem Hermolao authore.

φυτεθρυμμένον. 58. 4.) hoc eſt egregiè ſubactum. Hermol.

τοὺς ἔχοντας φυτομάς. 58. 7.) quadratos ac inciſuris præcinctos.

ἐγκαιῶ τις ἡμέρα. 59. 22.) legendum ἐγκυῶ τις ἡμέρα. Vide Eraſ. Chiliades.

βέλτιον δ' ἦν μοι αἷμα. 61. 37) Ariſtoph. ſunt uerſiculi in equitib. Vide huius interpretẽ.

κηφισόδωρος. 61. 40) quæ ſequunſ in prouerbio, Lucri bonus eſt odor, uertit Eraſ.

ἐὰν δ' ἄρα στρέφῃ με. 62. 13.) uide prouerb. nõ eſt remediũ aduerſus ſycophãtę morſũ.

ἐρῶμεν ἀλλοτρίων. 62. 31) Similis eſt ſententia apud Plin lib. 5. epiſt. ad Gallũ, ſeu quia ita natura comparatũ, ut proximorũ incurioſi, longinqua ſectemur, ſeu quod omniũ rerũ cupido lãgueſcit, cũ facilis occaſio eſt.

συρατ[τ]ικί. 63. 53.) Syrus atticiſſaos.

IN LIBRO IIII.

χαλασθέντων τῶν φραγμάτων. 65. 27.) id eſt per clãdeſtina machinamẽta reductis uelis aut tabulatis, uel deductis, uel demiſſis. Bud.

ὀρθοὶ τὸ δὲ λεγόμενον. 65. 31) uide prou. erecti.

βάκηλον. 67. 28.) Vide prou. Baceli ſimilis.

γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους. 69. 40) lactantes porcelli, atq; adhue ſubgrumi ita nominãſ, ἀπὸ τοῦ ὄρθρου καὶ ἀγοράζεσθαι, quoniã matutinis omnibus uenales circũferrẽtur. Hermol.

ματτύην φησί. 70. 32) lege prouer. ματτυάζειν.

δι' ἑξάπηχυ. 71. 29.) qui etiam ἑξάπεχος dicif. uide Ammonium in differentijs & Suidã. Vtitur infra Athenæus libro eodem.

εἰς ὑπόλογον. 73. 25.) Vt autem qui ſtipendia faciunt in Gręcia æra merere ſolent, ſic iſti à rege accipiũt uictum, qui in ſtipendia cedit & imputatur. Budæus.

ὁ δὲ μέγας ἀλέξανδρος. 73. 39.) Vertit & expendit diligẽter locũ hunc Bud. li. 3. de aſſe.

ἄνταμνος. 75. 3.) Non Autamnum, ſed Attaginum Herodotus uocat.

περίκομμα. 75. 15) genus eſt edulij Budæo.

ἀπομαγδαλίαν. 75. 20.) Vide prouerbio, Canis uiuens è magdalia.

ὑπὲρ τῇ χαμάδις. 74. 40.) Leonicenus lib. 2. c. 90. de uaria hiſto. uertit. Cũ per omnia diſcumbentium triclinia foliorum paſſim aceerui, cubiti mẽſura pauimentis undequaque omnibus extarent. Legendum igitur forſan, ὑπὲρ πῆχυ βάθος.

καταμισθοφορῶν. 84. 12.) ἀντὶ τοῦ εἰς μισθὸν στρατιωτῶν καταδαπανᾶσθαι.

IN LIBRO V.

περιηγούμενος. 95. 32.) id eſt uenuſtè ſermonẽ excipiens & interfatus, hoc eſt ſermonem medium intercipiens, & uerba ſua interſerens & ueluti intercalans. Bud.

διὰ ἐρεσιλογούντων καὶ φιλοτεχνούντων. 97. 16) hoc eſt de arte diſſerens & uerba funditans. Bud.

τήβεννον. 97. 20) togã. uide Bayf. de re ueſt.

ἱππαστὰς. 97. 50.) Omnes autem cõmemorati equites, purpureas induti chlamydes erant. Nonnulli uerò auro etiam interpollatas, animaliũq; diuerſorũ figuris contextas habebãt ueſtes &c. Leonicus. li. 2. c. 9.

θυσία δὲ βραχὺ λέπτωσις τριακοσίων 98. 1) Locus eſt

eus est corruptus, forsan legēdum θεωρικά. Leonicus enim ita uertit: & treecenta uariorum ferculorum spectaeula.

τὴν θαλάμηγον.103.9) Vide Bu.li.5.de asse.

ἐρυθροῦ χαλκοῦ.103.27.) us Kupffer im feur uergult.

γαβινιακὸν πόλεμον. 104.8.) Bellum intelligit, quo Ptolemæus restitutus est, de quo in in primo epist.famil.Cic.

σαμίνς.104.19.) assamenta uertit Budæus.

ἀχραδινήν.104.49) Vide Stephanum, loci meminit subinde Liuius de bello Punico.

λυσιῳδοῦ.106.42) λυσιῳδὸν Baeehanaliū eantorē uertit Guarin. apud Plut. in Sylla.

παρέγγραφος. 102.6.) Factitius eiuis & asceptitius, & quolibet modo eiuitatē adeptus. Budæus.

παραβάλλων τὼ ὀφθαλμώ.109.19.) id est solus Soerates cōstiterat, prę insolentia limis oeulis toruisq; aspiciens. Id quod sumptum ex Aristoph. nubib. Vide Bud. in comment.

εἰ τὸ μὴ ἐς Κόρινθον ἀποστῆσαι.110.42.) locus explicatur prouerbio, Vtinā mihi contingāt, quę sunt inter Corinthum.

μονοσύλλαβοι.112.22) Ita grammatici contemptus gratia uoeantur, quod in angulis latitent bombyeum more, quodq; de minutijs uoeabulorum tractent. Vide prouerb. Omnis herus seruo monosyllabus.

IN LIBRO VI.

Βραύρων δῆμος τῆς ἀττικῆς, ἀπὸ Βραύρωνος ἥρωος ἀφ᾽ οὗ καὶ Βραυρωνία ἡ ἄρτεμις. Steph.112.44.

ἀποστραφέντι.) auerso, ne lapidescā.113.26.

τέρων.) pro τεττάρων.113.32.

αὐτῷ καταβαλεῖς.113.44.) Eras. αὐτοῦ legēdū putat, uide puerb. Hic Rhodus, hic saltus.

νεκρῶν ἀναίρεσιν.114.5) ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκροὺς est oeeisorū eadauera sepelire. Vide Bud.

διὰ τὸ νομιμὸν δεῖ.115.2.) Vertit elegāter hos Diphili uersus Eras. prouerb. pteruiā facit.

πλουταλαζόνα.116.14) hoc est diuitiarū ostentatorē. Vide puerb. Messe tenus ppria uiue.

ἐπικώμασι.116.47.) Significat hoc uerbū ὡς ἂν κακῶς εἰσέρχεσθαι. Vide Bud. in comment.

καὶ πάντα ἐπαινεῖν.120.42.) Eadem Iuuenalis Satyra 3. Laudare paratus, Si bene ructauit, si rectum minxit. & c.

καρυάτιδες. 121.31.) Vnde caryatides columnæ dictæ. Lege Vitruuium. lib 1. ea.1.

φιλόξενος.121.32) Vide prouerbio, Inter indoctos etiam Corydus sonat.

οἱ δὲ ληματτῶντες.126.2.) Lege Eras. prouerbium, In ostio formosus.

οὐχ οἱ μὲν ξυρόμενοι.131.7.) Legendum uidetur, καὶ οἱ μὲν ξυρόμενοι καὶ λεαινόμενοι διατέλουν ἁβροὶ ὄντες. (sunt.

μάνης ὅτι σάκις. 132.21.) Seruilia nomina

ἀσυμφώνους. 133.16.) Sic & Cato senior apud Plutarch. operā dabat, ut mutuæ semper inter seruos seditiones essent, quod illorū uoluntatē animorūq; cōsensum & suspectū haberet, & maiorē in modū formidaret.

κοχυδοῦντες.135.31) κοχυδεῖν, ὑπορχεῖν. Hesy.

ἐκφατνίσματα.136.3) Apud Hesyeh. mendosè legitur ἐκφαντίσματα. Sunt autem eodem authore τὰ ἐκβαλλόμενα, ὅτι καθαίρουσι τὰς φάτνας.

ἔχειν σιτίθησιν.135.51.) Alludit ad illud Socrat. Edendū ut uiuas, nō uiuendū ut edas.

χοινικομέτρας. 136. 53.) Vide prouerbio, Chœnici ne insideas.

δυσχερηστημένων,137.17) ab ijs, quibus cū commode egerat: quos commodis affecerat, & qui ei erant obnoxij. Budæus.

δυσκαιρούμενοι.138.30) qui maximè eopiosissimi rebus ad uitam neeessarijs erāt, tamen liberos abstemios alebāt: uel qui loca maximè opportuna colebant ad quærenda uitę necessaria, & quibus abunde uacabat uitæ neeessaria comparare. Budæus.

IN LIBRO VII.

ἵππον θεσσαλικήν.140.17.) Oraeulum hoc datū est Aeginensib. quinā Grecorū essent præstantissimi, rogantibus. Vide prouerb. Megarenses neq; tertij, neq; quarti.

τὰς γὰρ ἡδονὰς ὅταν προδῶσιν.141.5.) Quā deprauata sint exempla librorū edita, præter infinita testimonia uel locus iste probat, emendatus & explicatus ab eruditissimo uiro Ioachimo Camerario, in seholijs quibus Sophoelis Antigonen illustrauit. Repetuntur ijdem uersus infra libro 12.

μεταθέμενος.141.39.) Sie & cognominatū hune Dionysiū in uita Zenonis testaſ Laër.

ὀργὴ ἔρεν.141.41) uide puer. Malū est bonū.

καὶ θεμίσων τὰ ἀντιόχου παιδικά.145.29) hoc est Themison Antiochi delitiæ. Vide Bud.

ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον.) Vel in eubilibus, uel in figulino uertit Gaza.

μεγαλόχας.157.39) paulò aliter infra leguntur uersus isti folio.163.33.

θύω θυώνος.162.1) Hie legendū opinor, θύννον ἀπὸ τοῦ θύειν, δεῖ γὰρ ὁρμητικός. & c.

IN LIBRO VIII.

ὗς δέκα μνῶν.165.13.) hoe est centenę librę carniū suillarū emebanſ plus minus batzijs.11.

ὡς βυρσοδέψην.174.9 hoe facetè dictū, quia

paulo obscurius, aut deprauatū græcè extat, ex Erasmo latinum uersum adijcere libuit. Stratonicus nauigarat in Pontum ad regem Berisadem, ubi diu moratus, uoluit illinc in Græciam aufugere, cum id rex non uideretur passurus: bene, inqt Stratonicus, cogitas ò rex, qui statueris hic manere.

ὡς ἐδεὶς ἐπεσημήνατο.174.28) postquā nemo acclamauit, populariter applausit, secundo rumore probauit. Vide Bud.

αὗται εἰσι δοκοῖ.174.37. Id latinè, inquit, Eras. reddi nō potest, locus est ex amphibologia. δοκῷ sonat trabi, si subscribas iota, & sine hac sonat, opinor: nisi forte δοκοὶ legendū acuto accentu, ut intelligas, trabes sunt.

ὁκ ἔχεις ἀλλ᾽ ἔχει.174.44) Non habes sed haberis. Significabat illū discipulū potius esse q̄ magistrum, aut chorū ipso doctiorē esse.

πυνθανόμενος δ᾽ ἐν ἰλίῳ.174.45.) Locum hunc non uacare mendo putat Eras. prouerb. Semper Ilio mala.

ἐντεῦχισαῦτι.174.50.) legendum ἐντυχόντι. Eras. uertit. Cum forte uenisset Miletum, quæ tum à conuenis habitabatur.

εἰς μακεδονίαν ἔφη.157.2) Pro eo quod alij dicūt εἰς μακαρίαν, si cui precātur exitiū. Obiter notauit & Macedonicæ gentis barbariē.

τῷ δὲ βαλανείῳ ἐν καρδίᾳ.175.15.) Erasmus in Archadia uertit: quanquam Stephano Cardia urbs sit in Cherroneso Thraciæ.

Τιμόθεος δ᾽ ὁ νόμους.175.27) Locū captauit ex ambiguo uocis: νόμος eīn Græcis & legē sonat, & modulos cantionis. Itaque periculosum est regem uincere.

ἐκ γῆς σιβύρας.180.37) Vide prouerbium, Perdidisti uinum, infusa aqua.

συνθιασῶται.) Aleiatus. 181.1.

ἔρανος.) Vide Bud. 180.50

IN LIBRO IX.

πασὸν καυλωτόν.184.42.) hoc est interprete Hermolao, uulsile, surculosum, populare, candidum.

κιττῆσαι γήθυλλίδος.185.21.) eo quod capitatum porrum in malacia prægnans concupisset. Vide Hermol. in corol.

ἄπικτον.186.43.) Meminit & li.1. ex Philochoro. ἄπικτον autem ἀπὸ τοῦ πήκειν τουτέστι κτενίζειν dicitur.

τῶν περιφερομένων.189.1.) Alibi usurpat uerbum περιφερομένων, sed pro eodem. De qua re uide Budæum in commentarijs.

ἵνα μὴ ὁ αὐλητής.189.10.) Vide prouerbio Tibicen uapulat.

ἐς τὰς πύλας.192.19.) Eras. prouerb. Malis ter mala. ὕλας legisse uidet Nicol. Leon. li.3. de uaria historia, Thermopylas uertit.

κάπτων δὲ πίνει.192.35.) hoc est, ut Plinius uertit, morsu bibit Porphyrio.

θύειν τῷ ἡρακλεῖ ὄρτυγας.194.41.) Vide prouerbium, Coturnix Herculem.

λαμυριτούσης.196.8.) ἐλλιμυριτούσας legendū ex Gazæ uersione, & Aeliani interprete.

αἶξ οὐρανία.) Vide prouerbio, Capram cœlestem orientem conspexerunt.

IN LIBRO X.

καὶ θῦσαι αὐτὸν ἑκατόμβην.207.11.) Cic. li.3. de natura deorum: Quanquam inquit Pythagoras, cum in geometria quiddā noui inuenisset, Musis bouem immolasse dicit. Apud Vitruu. li.9. c.2. extat hoc Pythagoræ inuentum, non tam descriptū quā, depictū.

οὓς δ᾽ οὐκ ἂν εἴλεσθ᾽.210.5.) Vide prouerbio Atheniensium inconsulta temeritas.

ποτήριον δίχουν.214.14.) Poculum biconegium uertit Budæus libro 5. de asse, ubi de uinositate & morte Alexandri.

γεύνις.214.41.) ἀνδρόγυνος μαλακός. Suid.

ὑπὸ τοῦ ψύχους.215.46) Vide Aristotelem problemate 20. sectionis primæ.

αἰγοσθενεῖ.217.45) αἰγόσθενα πόλις μεγαρίδος Steph. atq; huic forsan uino cognomen.

ὅτι ψευδεῖς δόξαι.220.18.) Vide prouerbio, In uino ueritas.

IN LIBRO XI.

ἀμόργιον.227.14.) ἀμοργός insula, patria Simonidis Iambographi. Stephan. & Suidæ.

ἀπεξενωμένοι τῆς ἀληθείας.229.24.) hoc est longius à ueritate auersi & aberrantes. Bud.

ἐπισκῆψαι.229.44.) mandare, iniungere prouinciam, hoc est, οὐκ εὐλαβήσατο ἐπισκῆψαι τοῖς προσήκουσι. Bud.

ἐρύθεια.231.42.) νῆσος γηρυόνου ἐν τῷ ὠκεανῷ. Stephan.

δημιόπρατα.235.3.) ἃ ὁ δῆμος πεπράσκει. τὰ δημοσίᾳ πεπρασκόμενα ἐκ δημοσίων. Suid.

IN LIBRO XII.

καί τοι Σοφοκλῆς.251.9.) Bene Sophocles respondit, cū ex eo quidā iā effœto ætate quæreret, uteretur ne rebus uenereis: dij, inquit, meliora, libenter uerò istinc sicut à domino agresti ac furioso profugi. Cic. de senect.

συστέλλονται.252.21.) demisso animo & deiectis spiritibus sunt. Bud.

σκιατραφεῖσθαι.254.15.) uerbum dicitur περὶ τῶν ἀδυναμούντων, ijsq; qui delicijs umbraculorum assueti, aduri à sole nolunt. Bud.

οὐ μόνον Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι.254.24.)

Nec

Nec uerò Lydorum tantũ fœminæ ſine cuſtodia agentes, Venerię́ omniũ obuię, ſed etiã Locrenſiũ ac Cyprum incolentiũ: deniq; omniũ, ut ſemel dicã, fœminæ quibus mos eſt puellas ſuas Veneri meretrici, proſtitutæq; conſecrare, monumentum eſſe uidentur cuiuſdam iniuriæ reuera perpetratæ, ob quam nunc pœnas pendunt. Budæus. Vide Herodot. lib. 1.

μασαυάσοτας ὁ τῶν. 256.21.) Idem dixiſſe Cæſarem Plutarchus refert initio Periclis.

βουλόμενον γὰρ συβάρ. 256.13.) Lege Eraſ. prouerb. qui mori oolit ante tempus, & Sybaritica calamitas.

ἰδιόστολον πλοῖον dicitur 257.8.) quod ſibi ſoli quis conduxit. Budæus.

προσδιεσταλάμην. 257.11.) hoc eſt διωμολογησάμην, προσδιωρισάμην, nominatim excepi, ſtipulatione caui. Bud.

περιφόρητος. 263.47.) quaſi circumlatilis, Hermol. interprete cognominatus eſt. Vide prouerbio, Verſatilis Artemon.

ἀλδύκαδε οἱ γὰρ λαριοσι τῆς θετταλίας ξυγκέκαται. 264.4 Suida.

εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησαν. 265.36.) hoc eſt uſq; adeo hominis fortunam circumegit in contrarium uita uoluptuaria. Bud.

ἀγκῶνι γλυκεῖ. 267.36.) Vide prouerbium dulcis cubitus.

μητραγυρτῶν. 268.9.) Sunt autem μητραγύρται qui ſtipem cogebant matri deorum tympana geſtantes. Bud.

παντοδαπῶς ὑβρισθείς. 268.25.) hoc eſt omni genere iniuriæ affectus. Bud.

ἐπεισκώμασαν. 270.34) id eſt inter uirtutes ſeſe intuleruot: eodẽ nomine dignatæ ſunt, Quod inuidioſè prolatũ eſt ſub perſona uoluptatibus patrocinantis. Bud.

θρακοφοίτ. 327.18.) legatos opioor notat, q̃ ſubinde Athenis in Thraciã cõmeabant.

διὰ τὸ φιλύρας. 273.26.) hoc eſt tã gracilis fuiſſe dicitur, ut tiliaceis aſſeribus corpori circundatis, imbecillitatẽ ſuam fulciret. Sic enim uertit Hermol. in corol. apud quẽ pro tiliaceis perperam legitur tineaceis.

IN LIBRO XIII.

ὦ αὐδρες δικασαί. 303.11.) Explicat locum hunc Budæus libro 1. aſſis, ubi de uſuris.

IN LIBRO XIIII.

καὶ κίων ἡ βάβυς. 319.13.) Eraſmus legendum putat κάκιον βάβυς &c. Vide prouerbio, Peius Babys canit.

ANNOTATIONVM FINIS.

INDEX RERVM ET VOCVM GRAECVS.

B

Βρύσαι.

ἵππος.

Λ

πρόπολος.

φώτιγξ.

INDEX LATINVS QVO *facilius singula, siqua fortè sint, quibus Græca minus in hoc genere satisfecerint, quæri & inueniri possint.*

cęclus

D

E

gryllion

magas

parmeniſcus

ſetinum

T

V

X

Z

FINIS

IOANNES VALDERVS STVDIOSIS S.

Etsi maxima pars eorum quæ sequuntur eiusmodi sunt, ut uariam potius lectionē cuiusq; iudicio relictam, quàm aliquam meam negligentiam ostendere debeant: quando tamen semel omnia me studiorum causa facturum constitui, nolui quicquam, quod mei officij esse uel minimè duxi, præterire. Itaque si fortè leuiora aliqua, neque magnopere animaduersione digna, notata hic descriptaq; fuerint, in eam partem accipi uelim, ut intelligas quàm mihi curæ fuerit, quo hic scriptor, quàm fieri potest, maximè castigatus & expeditus ad manus studiosorum perueniret: simul & quasi negotij sit Angiæ stabulum purgare. De obtrectatoribus nihil laboro: literarum studia quantum possim cupio iuuare, nulla præmia magis expectans, quàm si hunc meum animum bonis perspectum probatumq; iri cognouero. Valete.

Pagina 1. linea 18. [illegible] Pagina 2. lin. 5. [illegible] Pag. 3. lin. 2. [illegible] Pagin. 4. linea 8. & 9. [illegible] Pagina 5. linea 12. [illegible] Pag. 6. lin. 14. [illegible] Pag. 7. lin. 1. [illegible]

[illegible]

lin.30.νίκην. Pag.296.lin.31.Κόρον.42.[illegible] ἐν πλάτει. & συνεῖδεν κἄν. Pag.297.lin.34.θράσει. Pag.298.lin.51. τοῖς τὸν. Pag.300.lin.44.παραδύς. Pag.301.lin.28.[illegible]. Pag.304.lin.28.[illegible].42.Ανίτιος. Pag.306.lin.8.[illegible]. Pagina 309.lin.19.Κάμηλοι καὶ κάδαλοι.36.ἄδουσι. Pag.310.lin.16.παρακαλεῖν.24.αὐτοῖς uulgata habent Polybij exemplaria, αὐτοῦ τοῖς Athenæus Aldi. Pag.312.lin.38.[illegible].45.[illegible]. Pag.313.lin.12.[illegible]. Pag.314.lin.39.ἀρχιατρῶν.43. ἵνα ἀντιζήσωσιν. Pag.315.lin.15.[illegible]. Pag.318.lin.32.[illegible] forsan.47.πάντα ταῦτα. Pag.319.lin.42.[illegible].52. ὁ πόνοι. Pag.321. lin.11.[illegible].46.ἄνευ κοινῶν. Pag.322.lin.2.[illegible].30.τί μᾶλλον.49.γνώσει. Pag.323.lin.24. πράγματα παρετίθετο Aldus habet. 16.τοὺς συνέδρους.22.τὰς μὲν ἀρχὰς.30.μιλήσιοι. Pag.324.lin.11.[illegible].22.[illegible].28. βόθροι.45.τῶν ἐν Ἀμφιπόλει. Pag.325.lin.40.[illegible]. Pag.326.lin.41.Εν τοῦτ'. Pag.327.lin.21.τῶν ἢ διὰ ὕβριν, ἢ διὰ ἀτυχίαν.19.uide ſupra.189.48.[illegible]. Pag.328.lin.5.[illegible].39.Βάθιον.45.[illegible]. Pag.331.lin.8.[illegible]. Pag.332.lin.32.ἢ οὐ [illegible].33.[illegible]. Pag.333.lin.27.[illegible]. Pag.334.lin.3.[illegible]. Pag.335.lin.12.[illegible].40.[illegible].45.[illegible]. Pag.336.lin.10.[illegible]. Pag.337.lin.10.ἐν παροιμίᾳ.

EX MACROBII SATVRNALIOR. LIBRO VII. CAP. I.

Primis menſis poſt epulas iam remotis, & diſcurſim uariantibus poculis minutioribus, prætextatus ſolet cibus, inquit, cũ ſumitur tacitos efficere, potus loquaces. At nos inter pocula ſilemus, tanquam debeat ſerijs, uel etiam philoſophicis carere tractatibus tale conuiuium. Et Symmachus: utrum ne ita ſentis Vecti, ut philoſophia conuiuijs interſit, & non tanquam cenſoria quædã, & plus nimio uerecunda materfamilias penetralibus ſuis contineatur, nec miſceat ſe libero, cui etiam tumultus familiares ſunt, cum ipſa huius ſit uerecundiæ, ut ſtrepitum non modo uerborum, ſed ne cogitationum quidem, in ſacrarium ſuæ quietis admittat? Doceat nos uel peregrina inſtitutio, & diſciplina à Parthis petita: qui ſolent cum concubinis non cum cõiugibus inire conuiuia, tanquam has & in uulgus produci, & laſciuire quoq;, illas non niſi domi abditas tueri deceat tectum pudorem. An ego cenſeam producendam philoſophiam, quo rhetorica uenire ars, & profeſſio popularis erubuit? Iſocrates enim Græcus orator, qui uerba prius libera, ſub numeros ire primus coëgit, cum in cõuiuio à ſodalibus oraretur, ut aliquid in medium de eloquentię ſuæ fonte proferret, hanc ueniam deprecatus eſt: quæ pręſens, inquit, locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præſenti ſunt apta nec tempori. Ad hæc Euſtachius: probo Symmache propoſitum tuum, quod philoſophiam, ea quam maximam putas, obſeruatione ueneraris, ut tantum intra ſuum penetral exiſtimes adorandam. Sed ſi propter hoc à cõuiuijs exulabit, procul hinc faceſſant & alumnæ eius, honeſtatem dico & modeſtiam, nec minus cum ſobrietate pietatem. Quam enim harum dixerim minus eſſe uenerabilem? Ita fit, ut ab eiuſmodi coetibus relegatus matronarum talium chorus libertatem conuiuiorum ſolis concubinis, id eſt, uitijs, & criminibus addicat. Sed abſit, ut philoſophia quæ in ſcholis ſuis ſolicitè tractat de officijs conuiualibus, ipſa conuiuia reformidet, tanquam non poſſit rebus aſſerere, quæ ſolet uerbis docere: aut neſciat ſeruare modum, cuius in omnibus humanæ uitæ actibus terminos ipſa conſtituit. Neq; enim ita ad menſas inuito philoſophiam, ut non ſe ipſa moderetur, cuius diſciplina eſt rerum omnium moderationem docere. Vt ergo inter te & Vectium uelut arbitrali iudicatione compo

 nam,

nam, aperiam quidem philosophiæ tricliniorum fores: sed spondeo sic inter-
futuram, ne mensuram notæ sibi ac sectatoribus suis dispensationis excedat.
Tunc Furius: Quia te unicũ Eustachi, inquit, sectatorem philosophiæ nostra
ætas tulit, oratus sis, ut modum dispensationis, quam das ei cõuiuanti, nobis
ipse patefacias. Et Eustachius: Primum hoc eam scio seruaturam, ut secũ æsti
met præsentium ingenia conuiuarum. Et si plures peritos, uel saltem amato-
res sui in conuiuij societate repererit, sermonem de se patietur agitari. Quia
uelut paucæ literæ mutæ, dispersæ inter mutas uocales, in societatem uocis faci
lè mansuescunt: ita rariores imperiti gaudentes consortio peritorum, aut con-
sonant, si qua possunt, aut rerum talium capiuntur auditu. Si uerò plures ab
institutione huius disciplinę alieni sint, prudentibus qui pauciores intererũt,
sanciet dissimulationem sui, & patietur loquacitatem maiori parti amiciorem
sociare, ne rara nobilitas à plebe tumultuosiore turbetur. Et hæc est una de uir
tutibus philosophiæ: quia cum orator non aliter nisi orando probetur, philo
sophus non minus tacendo pro tempore, quàm loquendo philosophatur.
Si ergo pauci aderunt doctiores, in consensum rudis consortij, salua & inter
se quiescente ueri notione migrabunt, ut omnis discordiæ suspicio facessat.
Nec mirum si doctus faciet, quod fecit quondam Pisistratus Athenarum ty-
rannus: qui cum filijs suis rectum dando consilium nõ obtinuisset assensum,
atque ideo esset in simultate cum liberis, ubi hoc æmulis causam fuisse gaudij
comperit, ex illa discordia sperantibus in domo regnantis nasci posse nouita-
tem, uniuersitate ciuium cõuocata ait: succensuisse quidem se filijs non acqui
escentibus patriæ uoluntati, sed hoc sibi postea uisum paternæ aptius esse pie-
tati, ut in sententiam liberorum ipse concederet. Sciret igitur ciuitas, sobolem
regis cum patre esse concordem. Hoc commento spem detraxit insidiantibus
regnantis quieti. Ita in omni uitæ genere, præcipueq́ in lætitia conuiuali,
omne quod uidetur absonum, in unam concordiam soni salua innocentia re
digendum est. Sic Agathonis conuiuium, quia Socrates, Phædros, Pausa-
nias, & Erisymmachos habuit, sic ea cœna quam Callias doctissimus dedit,
Carneadem dico, Antisthenem, & Hermogenem, cæterosq́ his similes, uer-
bum nullum nisi philosophum sensit. At uerò Alcinoi uel Didonis mensa,
quasi solis apta delicijs, habuit hæc Ioppam, illa Polyphemum, cithara canen
tes. Nec deerant apud Alcinoum uiri saltatores, & apud Didonem Bitias, sic
hauriens merum, ut se totum superflua eius effusione proluerct. Nonne si
quis aut inter Phæacas, aut apud Pœnos, sermones de sapientia erutos conui
uialibus fabulis miscuisset, & gratiam illis cœtibus aptam perderet, & in se ri-
sum plane iustè moueret? Ergo prima eius obseruatio erit æstimare cõuiuas.
Deinde ubi sibi locum patere uiderit, non de ipsis profunditatis suæ inter po-
cula secretis loquetur, nec nodosas & anxias, sed utiles quidem facilesq́ quæ-
stiones mouebit. Nam sicut inter illos, qui exercitij genus habẽt in medijs sal-
tare conuiuijs, si quis ut se amplius exerceat, uel ad cursum, uel ad pugillatum,
sodales lacessiuerit, quasi ineptus relegabitur ab alacritate consortij: sic apud
mensam, quando licet, aptis philosophandum est, ut crateri liquoris ad lætitiã
nati, adhibeatur non modo nympharum, sed musarum quoque admistione
tempe-

temperies. Nam (ſicut fateri neceſſe eſt) in omni conuentu aut tacendum eſt, aut loquendum. Quæramus ſilentium ne conuiuijs, an opportunus ſermo conueniat. Nam ſi, ſicut apud Athenas Atticas Areopagitæ tacentes iudicant: ita inter epulas oportet ſemper ſileri, non eſt ultra quærendum, inter menſas philoſophandum nec ne ſit. Si uerò non erunt muta conuiuia, cur ubi ſermo permittitur inhoneſtus, honeſtus prohibetur? maximè cum non minus quàm dulcedo uini hilarent uerba cõuiuium. Nam ſi Homeri latentem prudentiam inſcruteris altius, delinimentum illud quod Helena uino miſcuit, nõ herba fuit, non ex India ſuccus, ſed narrandi opportunitas, quæ hoſpitem mœroris oblitum flexit ad gaudium. Vlyſſis enim præclara facinora, filio præſente narrabat.

πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσοι ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι.
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί.

Ergo paternam gloriam & ſingula eius fortia facta dicendo, animum filij fecit alacriorem, & ita credita eſt contrà mœrorem uino remedium miſcuiſſe. Quid hoc, inquit, ad philoſophiam? Immo nihil tam cognatum ſapientiæ quàm locis & temporibus aptare ſermones, perſonarum quæ aderunt æſtimatione in medium uocata. Alios enim relata incitarunt exempla uirtutum, alios beneficiorum, nonnullos modeſtiæ: ut & qui aliter agebant, ſæpe auditis talibus ad emendationem uenirent. Sic autem uitijs irretitos, ſi & hoc in conuiuijs exegerit loquendi ordo, feriet philoſophia non ſentientes, ut Liber pater thyrſo ferit per obliquationem circunfuſæ hederæ latente mucrone: quia non ita profitebitur in conuiuio cenſorem, ut palàm uitia caſtiget. Cæterum his obnoxij repugnabunt, & talis erit conuiuij tumultus, ut ſub huiuſmodi inuitati uideantur edicto:

Quod ſupereſt, læti bene geſtis corpora rebus
Procurate uiri, & pugnam ſperate parati.

Aut ut Homerus breuius & expreſſius dixit:

νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.

Ergo ſi opportunitas neceſſariæ reprehenſionis emerſerit, ſicà philoſopho proficiſcetur, ut & tecta & efficax ſit. Quid mirum, ſi feriet ſapiens, ut dixi, nõ ſentientes: cum interdum ſic reprehendat, ut reprehenſus hilaretur? Nec tantum fabulis ſuis, ſed interrogationibus quoq; uim philoſophiæ, nihil ineptũ loquentis oſtendet. Hanc ergo nullus honeſtus actus, locus úe, cœtus nullus excludat, quæ ita ſe aptat, ut ubiq; ſic appareat neceſſaria, tanquam abeſſe illam nefas fuerit.

DIPNOSOPHISTARVM NOMINA.

Τὰ τοῖς ἀθηναίου δειπνοσοφισταῖς παρατιθέντα βρώματα.

πρόπομα.
ἰχθύων πλῆθος ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν.
κρέα ἐξ ὕδατος.
μήτρα.
κάραβοι.
ταγηνιστὰ ἧπατα.
πλακοῦς ἐκ γάλακτος, ἰτρίων τε καὶ μέλιτος.
κωλήνων.
σίναπι.
ἡμίοπτος καὶ ἡμίεφθος χοῖρος.
χηνῶν.
ἰχθὺς μέγας ἐν ὀξάλμῃ.
κύκνοι.
ὄρχεις καὶ συγκεκνισωμένα κρέα.
χοῖροι γαλαθηνοί.
δορκάδων.
τέτραξ.
σῦς ἄγριος.
ἔριφοι.
ῥοδωνία λοπάς.
ὄρνεις καὶ λάχανα κνιστά.
ἡμίκραιρα δελφακίων.
κρεοκάκκαβος.
ἀλεκτρυὼν μετ' ὀξυλιπάρου.
φασιανικοί.
δεύτεραι τράπεζαι.
πετασών.
τροφαλλίς.

Οἱ παρ' Ἀθηναίῳ δειπνοσοφισταί.

λαρήνσιος ὁ ἑστιάτωρ.
οὐλπιανός.
δάφνος.
πλούταρχος.
γαληνός.
θεόδωρος ὁ κύνουλκος.
μάγνος.
αἰμιλιανός.
ἀλκίδης.
μασούριος.
ποντιανός.
ἀθήναιος.
μυρτίλος.
δημόκριτος.
διονυσοκλῆς.
ἀρριανός.
οὔαρος.
παλαμήδης.
ζωΐλος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ.

Δειπνοσοφιστῶν κατάλογος.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ. ποιεῖται δὲ τὸν λόγον πρὸς Τιμοκράτην. δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ τοὔνομα. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρήνσιος ῥωμαῖος ἀνήρ, τῇ τύχῃ περιφανής, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος. ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' οὗτινος τῶν καλλίστων οὐκ ἐμνημόνευσεν. ἰχθῦς τε γὰρ τῇ βίβλῳ ἐνέθετο, καὶ τὰς τούτων χρείας, καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων ἀναπτύξεις. καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζώων παντοδαπῶν, καὶ ἄνδρας ἱστορίας συγγεγραφότας. καὶ ποιητάς, καὶ ὅλως σοφούς, καὶ ὄργανα μουσικά, καὶ σκωμμάτων εἴδη μυρία, καὶ ἐκπωμάτων διαφοράς, καὶ πλούτους βασιλέων διηγήσατο. καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα, οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἀπομνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλίποι με ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διερχόμενον. Καί ἐστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία, μίμημα τῆς τοῦ δείπνου πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βίβλου διασκευή, τῆς ἐν τῷ δείπνῳ παρασκευῆς. τοιοῦτον ὁ θαυμαστὸς οὗτος τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἥδιστον λογόδειπνον εἰσηγεῖται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος, ὥσπερ οἱ Ἀθήνησι ῥήτορες, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ λέγειν θερμότητος πρὸς τὰ ἑπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεραλλόμενος. οἱ δ' ἐν τῷ δείπνῳ δῆθεν ἐπιδημήσαντες, δειπνοσοφισταὶ ἦσαν. Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς καὶ πάσης παιδείας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος. Μόνιος ποιητής, ἀνὴρ καὶ περὶ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, καὶ τὴν ἐγκύκλιον οὐ παρέργως ἐζηλωκώς. ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπιδείκνυτο, ὡς μόνον τοῦτο ἠσκηκὼς ἐφαίνετο, τοιαύτῃ πολυμαθείᾳ ἐκ παίδων συντραφείς. ἰάμβων δὲ ἦν ποιητής, οὐδενὸς δεύτερος φησὶ τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. παρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ Ἠλεῖος, καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ Μαυρούσιος, καὶ Ζωίλος, γραμματικῶν οἱ χαριέστατοι. φιλοσόφων δὲ παρῆσαν, Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ Νικομηδεῖς, πολυμαθείᾳ πάντας ὑπερηκοντικότες. Φιλάδελφός τε ὁ Πτολεμαιεύς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον ἐξητασμένος. τῶν δὲ κυνικῶν εἷς ἦν, ὃν Κύνουλκον καλεῖ. ᾧ οὐ μόνον δύο κύνες ἀργοὶ εἵποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλησιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκταίωνος πολὺ πλείονες. ῥητόρων τε ἦν ἄγυρις, τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη. ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο, Οὐλπιανὸς ὁ Τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυιαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βαλανείοις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον, Κειτούκειτος. οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε, μηδενὸς ἀποτρώγειν, πρὶν εἰπεῖν κεῖται ἢ οὐ κεῖται. οἷον εἰ κεῖται ὥρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, ἢ εἰ μὴ κεῖται ἐπὶ τῶν ἐδωδίμων βρωμάτων, εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συός. ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος Ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην, καὶ περὶ τὰ ἤθη τῶν ἀκαδημαϊκῶν λόγων οὐ παρέργως ἁπτόμενος, Γαληνός τε ὁ Περγαμηνός, ὃς τοσαῦτα ἐξέδωκε συγγράμματα φιλόσοφά τε καὶ ἰατρικά, ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ περὶ τὴν ἑρμηνείαν οὐδενὸς ὢν τῶν ἀρχαίων ἀδυνατώτερος. Ῥουφῖνός τε ὁ Νικαεύς. μουσικὸς δὲ παρῆν, Ἀλκείδης ὁ Ἀλεξανδρεύς. καὶ ἦν ὁ κατάλογος οὗτος στρατιωτικός φησι μᾶλλον, ἢ συμποτικός. δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλῳ Πλατωνικῷ. οὕτως γοῦν ἄρχεται.

ὀδυσσ. β.

ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ, ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Ἐγκώμιον τοῦ Λαρηνσίου.

ΤΙ. ΑΥΤΟΣ ὦ Ἀθήναιε μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων δειπνοσοφιστῶν, ἥτις ἀνὰ τὴν πόλιν πολυθρύλλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν τοῖς ἑταίροις διεξῄεις; Αθ. Αὐτὸς ὦ Τιμόκρατες μετασχών. Τι. ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι; τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ δίδοασιν ἄμεινον, ὥς που φησὶν ὁ Κυρηναῖος ποιητής. ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ; εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηνσίου ἔπαινον, καὶ λέγει ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἐπὶ παιδείας συναθροίζων, οὐ μόνοις τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ λόγοις εἱστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ δὲ [illegible] οὐκ ἀβασανίστως. οὐ δὲ ἐκ τοῦ παρατυχόντος τὰς ζητήσεις

ποιούμενος, ἀλλ' ὡς ἐνὶ μάλιστα, μετὰ κριτικῆς τινος καὶ Σωκρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαυμάζειν τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. λέγει δ' αὐτὸν καὶ καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν πατρίων τὰ τῶν ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. καλεῖ δ' αὐτὸν καὶ ἀστεροπαῖόν τινα, ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν προϊστάμενον. λέγει δ' αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι, ἱερουργιῶν τῶν νομοθετισῶν, ὑπό τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥωμύλου καὶ Πομπιλίου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα νόμων πολιτικῶν. πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ νόμων συναγωγὴν, οὓς ἔτι δι' ἰδ' ἄσκησιν, ὡς τὰ Πινδάρου, ὁ κωμῳδιοποιὸς Εὔπολίς φησι, ἤδη κατασεσιγασμένους ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀφιλοκαλίας. ἦν δέ φησι καὶ βιβλίων κτῆσις αὐτῷ ἀρχαίων ἑλληνικῶν τοσαύτη, ὡς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθαυμασμένους, Πολυκράτη τε τὸν σάμιον, καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα, Εὐκλείδην τε τὸν καὶ αὐτὸν ἀθηναῖον, καὶ Νικοκράτη τὸν κύπριον. ἔτι τε τοὺς Περγάμου βασιλέας, Εὐριπίδην τε τὸν ποιητὴν, Ἀριστοτέλη τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτου διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα, παρ' οὗ πάντα φησὶ πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος, Φιλάδελφος δ' ἐπίκλην, μετὰ τῶν Ἀθήνηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ῥόδου, εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. διόπερ ἐκεῖνα τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτόν, ἀεὶ δὲ πρὸς μούσαισι καὶ λόγοις πάρει, Ὅπου τι σοφίας ἔργον ἐξετάζεται. ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ, οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν, κατὰ τὸν θηβαῖον μελοποιόν. καὶ ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις δὲ παρακαλῶν, πατρίδα φησὶ τὴν Ῥώμην πᾶσιν ἀποφαίνει. τίς γὰρ τὰ οἴκοι ποθεῖ τούτῳ ξυνών, ἀναπεπταμένην ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν. κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀπολλόδωρον, Εἰς οἰκίαν ὅταν τις εἰσίῃ φίλου, Ἔστιν θεωρεῖν, Νικοφῶν, τὴν τοῦ φίλου Εὔνοιαν εὐθὺς εἰσιόντι τὰς θύρας, Ὁ θυρωρὸς ἱλαρὸς πρῶτον ἐστίν. ἡ κύων Ἔσαινε. καὶ προσῆλθεν, ὑπαντᾷ τέ τις, Δίφρον εὐθέως ἔθηκε κἂν μηδεὶς λέγῃ. Μηδὲν τε

Δημοθοινία.

ὅπους ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους. ὡς τοῖς γε μὴ τοιοῦτο ποιοῦσιν ἐρεῖ τις, τί μικρολογεῖς; πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, Δαίνυ δαῖτα γέρουσι θάλειαν, ἔοικέ τοι. τοιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Κόνων δὲ, τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους, καὶ τειχίσας τὸν Πειραιᾶ, ἑκατόμβην τῷ ὄντι θύσας καὶ οὐ ψευδώνυμον, πάντας Ἀθηναίους εἱστίασεν. Ἀλκιβιάδης δὲ, ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύσας ὀλυμπίῳ Διῒ, τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ Λεώφρων ὀλυμπίασιν, ἐπινίκιον γράψαντος τοῦ κείου Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ ἀκραγαντῖνος ἵπποις ὀλύμπια νικήσας, πυθαγορικὸς ὢν, καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Ὁ δὲ χῖος Ἴων τραγῳδίαν νικήσας ἀθήνησιν, ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε χῖον κεράμιον. Τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν ποτ', οὕνεκα Εὔξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων, Ἢ τοῦ δύνασθαι βοηθεῖν τοῖς φίλοις, Σπείρειν τε καρπὸν χάριτος ἡδίστης θεῶν. Τοῦ μὲν πιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς Ἔχομεν ὁμοίας. οὐχὶ δὲ τοῖς λαμπροῖσι γὰρ Δείπνοις τὸ πεινῆν παύεται, Ἀντιφάνης φησίν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἀκραγαντῖνος Τελλίας, φιλόξενος ὢν, καὶ πάντας πυλωρῶν, πεντακοσίοις ἱππεῦσιν ἐκ Γέλας ποτὲ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρᾳ, ἔδωκεν ἑκάστῳ χιτῶνα καὶ ἱμάτιον.

Βοῦς Ἐμπεδοκλέους.

Στιχίδια εὐτρεπισμένα.

Ὁ τριχόδειπνος φησὶ σοφιστὴς Κλέαρχος, Χάρμον τὸν συρακούσιον εὐτρεπίσαι στιχίδια καὶ παροιμίας, εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παρατιθεμένων. εἰς μὲν τὸν ἰχθὺν, Ἥκω λιπὼν αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος. εἰς δὲ τοὺς κήρυκας, Χαίρετε κήρυκες διὸς ἄγγελοι. εἰς δὲ τὴν χορδὴν, ἑλικτὰ κοὐδὲν ὑγιές. εἰς δὲ τὴν ἀνθηλευμένην τευθίδα, σοφὴ σοφὴ σύ. εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἑψητοῖς ὡραῖον, οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον; εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν, οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχώδεα. τοιούτους πολλούς φησι περὶ Λαρηνσίου παρεῖναι δεῖπνα, ὥσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στρωματοδεσμῶν γράμματα. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον τῶν παρατιθεμένων ἔχων τι πρόχειρον, ὡς προείρηται, ἐδόκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένος εἶναι, ὡς καὶ Καλλιφάνης ὁ τοῦ παραβρύκοντος κληθείς, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐγγραψάμενος, ἀνελάμβανε μέχρι τριῶν καὶ τεττάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν προσποιούμενος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας. τὰς πλωτὰς ἐγχέλεις, τῶν Παχύνου θύννων τὰς ἠτριαίας, τοὺς ἐν Μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν Συμαίθῳ κεστρέας. καὶ τῶν ἀδόξων δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τὴν μαντινικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας, καὶ τὰ παρ' Ἀσκραίοις τεῦτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ ταραντῖνος, ὥς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε. καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ σικελὸς ὡς ταῦτα, ἔγχει πιεῖν μοι καὶ τὸ πέρδικος σκέλος. ἀμίδα δότω τις, ἢ πλακοῦντα τὶς δότω. Τὸν βίον φησὶν εὐσεβῶς οὐκ ἐγχειρογάστορες, γεγράτος ψηφισμάτων φέροντες Ἀριστοφάνης φησίν.

Ἀρχεστράτου γαστρονομία.

Ὅτι Ἀρχέστρατος ὁ συρακούσιος ἢ γελῷος, ἐν τῇ, ὡς Χρύσιππος, ἐπιγραφομένῃ γαστρονομίᾳ, ὡς δὲ

Λυγκεὺς

Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος ἡδυπαθείας, ὡς δὲ Κλέαρχος δειπνολογίας, ὡς δ' ἄλλοι ὀψοποιΐας. ἐπικὸν δὲ τὸ ποίημα, οὗ ἡ ἀρχὴ· ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάσῃ φησί. Πρὸς ἢ μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβροδίαιτι τραπέζῃ. Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες, Ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους. ἤδη γὰρ ἂν εἴη Μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν. Ἀγνοεῖ δ' ὅτι οἱ ἐν τῷ Πλάτωνος συσσιτίῳ, εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἦσαν. οὗτοι δὲ τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀφορῶσι. καὶ πίπτονται δεξιῶς ἐπὶ ταῦτα ἄκλητοι, Ἀντιφάνης φησί. καὶ ἐπάγει οὓς ἐκ κοινῶν ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον, Ἀεὶ δ' ὥσπερ Ὀλυμπιᾶσι φασὶ τὰς μυίας ποιεῖν, Βοῶν οὐδ' ἀκλήτους προκαταλαμβάνειν ταχύ. Τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι, φησὶν ὁ Συρακούσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάντα παρασκευάζεσθαι δυνατόν, λέγεσθαι δὲ ῥᾴδιον. Ὅτι δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται
10 ἄλλοι τε, καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν, ἐν ἕνδεκα βιβλίοις, ἢ καὶ πλείοσι. καὶ Νουμήνιος Ἡρακλεώτης ὁ Διεύχους τοῦ ἰατροῦ μαθητής. καὶ Ματρέας ὁ Πιταναῖος ὁ παρῳδός. καὶ Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὁ ἐπικληθεὶς Φακῆ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς ἐντάττουσιν. τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευκαδίου δείπνου Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιὸς μέμνηται, Ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ, Τουτὶ διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον Πρὸς ἐμαυτόν. ἔστι δ' αὐτίκα λέγω σοι τί; Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία. Ἐπίδειξον αὐτὴν ἥτις ἐστὶν, ἄκουε δή. Ἄρξομαι δ' ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον. Ἐπὶ θύννον, οὐκοῦν τῆς τελευτῆς πολὺ Κράτιστον ἐνταῦθα τετάχθαι τάξεως. Βολβοὺς μὲν σποδιᾷ δαμάσας καταχύσματι δεύσας Ὡς πλείους διάτρωγε. τὸ γὰρ δέμας ἀνέρος ὀρθοῖ. Καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα, θαλάσσης δ' ἐς τέκν' ἄνειμι. Εἶτα μετὰ μικρόν. Οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν. ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄμεινον οἶμαι. καὶ μετ' ὀλίγον, Ὀρφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε Μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις
20 θεόθεν καταπνεύσῃ. Ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, πολλὸν γὰρ ἄμεινον. Πουλύποδος πλεκτὴ δ' αὖ ἐπεὶ λήψῃ κατὰ καιρὸν, Ἑφθὴ τῆς ὀπτῆς ἢν ᾖ μείζων, πολὺ κρείττων. Ἢν ὀπταὶ δὲ δύ' ὦσ' ἑφθῇ κλαίειν ἀγορεύω. Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπικούρανος εἶναι, Παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ, καὶ στύματα μισεῖ. Σκορπίος αὖ, παύσει γε σὺ τὸν πρωκτὸν ὑπελθών. Ἀπὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου, καὶ Φιλοξένειοί τινες πλακοῦντες ὠνομάσθησαν. περὶ τούτου Χρύσιππός φησιν, Ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτωκότα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τῶν γινομένων, ὥστε φανερῶς ἐν τοῖς βαλανείοις, τήν τε χεῖρα συνεθίζειν πρὸς τὰ θερμὰ, καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμὸν, καὶ τὸ στόμα ἀναγαργαριζόμενον θερμῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς θερμοῖς δυσκίνητος ᾖ. ἔφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀψοποιοῦντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμότατα παρατιθῶσι, καὶ μόνος καταναλίσκῃ αὐτὸς τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ δυναμένων. τὰ δ' αὐτὰ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου ἱστοροῦσι, καὶ Ἀρχύ-
30 του, καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τις παρὰ Κρωβύλῳ τῷ κωμικῷ φησίν. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ τοῦθ' ὑπερβολῇ, Τοὺς δακτύλους δήπουθεν ἰδαίους ἔχω, Καὶ τὸν λάρυγγ' ἥδιστα πυριῶ τεμαχίοις Κάμινος οὐκ ἄνθρωπος. Κλέαρχος δέ φησι, Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχεσθαι τὰς οἰκίας ἀκολουθούντων αὐτῷ παίδων, καὶ φερόντων ἔλαιον οἶνον καὶ ὄξος, καὶ ἄλλα ἡδύσματα. ἔπειτα εἰσιόντα εἰς τὸν ἀλλότριον οἶκον, τὰ ἑψόμενα τοῖς ἄλλοις ἀρτύειν, ἐμβάλλοντα ὧν δεῖ χρεία. εἶθ' οὕτως ἀνακύψαντα εὐωχεῖσθαι. οὗτος εἰς Ἔφεσον καταπλεύσας εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενὴν, ἐπύθετο τὴν αἰτίαν. καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον οὗ ἡ ἀρχὴ, Γάμε θεῶν λαμπρότατε, πάντας ἐψυχαγώγησεν. ἦν δὲ διθυραμβοποιός. καὶ ὁ νυμφίος, Φιλόξενε εἶπε καὶ αὔριον ὧδε δειπνεῖς; καὶ ὁ Φιλόξενος, ἂν ὄψον ἔφη μὴ πωλῇ τις. Θεόφιλος δέ φησιν, οὐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος. ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἔοι-
40 κεν ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ηὔξατό ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα σχεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅλως ἢ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἐλέφαντα δεῖ σπουδάζειν γίνεσθαι. οὕτω γὰρ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, καὶ αἱ ἡδοναὶ, πολλῷ μείζους καὶ σφοδρότεραι. πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις, ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις. Κλέαρχος δὲ Μελάνθιον φησὶ τοῦτ' εὔξασθαι, λέγων, Τιθωνοῦ Μελάνθιος ἔοικε βουλεύσασθαι βέλτιον. ὁ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρέμαται πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τῶν ἡδέων. Μελάνθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν, ηὔξατο τοῦ μακραύχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ. ὁ αὐτός φησι, Πίθυλλον τὸν τένθην καλούμενον οὐ περιγλωττίδα μόνον ὑμενίνην φορεῖν, ἀλλὰ καὶ προσελύτρου τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τέλος ἰχθύι τρίβων ἀποκαθαίρειν αὐτήν. μόνος δ' οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸν ὄψον, ἵν' ὡς θερμότατα ὁ προσάθλιος αὐτὸς ἰδίῳ τῇ γλώττῃ. ἄλλοι δὲ
50 φιλιχθὺν καὶ αὐτὸν Φιλόξενον φασίν. Ἀριστοτέλης δὲ, φιλόδειπνον ἁπλῶς. ὃς καὶ γράφει που ταῦτα. δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις, κατατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι. καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες οὐδὲν, πλὴν εἰ τὸ Φιλοξένου δεῖπνον οὐχ ὅλον. Φαινίας δέ φησι, ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητὴς περιπαθὴς ὢν τοῖς ὄψοις, δειπνῶν πο-

Δείπνων ἀναγραφαί.

ὀψοφαγικά.

Φιλοξένειοι πλακοῦντες.

τὰ παρὰ Διονυσίῳ. ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρίγλαν παρατιθεῖσαν, ἑαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. πυθομένου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίνος ἕνεκεν τοῦτο ποιεῖ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος, ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιτό τινα παρ᾽ ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι, τὴν δὲ ποτὲ ἠρωτημένην οὐκ ἀποκεκρίσθαι διότι νεωτέρα ἁλοίη. διὸ μὴ παρακολουθεῖν, τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεῖσαν πρεσβυτέραν οὖσαν, εἰδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρίγλην τὴν παρ᾽ αὐτῷ. συνεμέθυε δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἡδέως ὁ Διονύσιος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθείρων, εἰς τὰς Λατομίας ἐνεβλήθη, ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύκλωπα, συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γενόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύκλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ᾽ αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἑαυτὸν δ᾽ Ὀδυσσέα. ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνήρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητής, ἀφ᾽ οὗ πλακούντων γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντούρναις (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα, καρίδας ἐσθίων πολυτελεῖς, αἳ γίνονται αὐτόθι ὑπέρ γε τὰς ἐν Σμύρνῃ μέγισται, καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀστακούς. ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Λιβύην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν οὐδὲ ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἧκε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεὼς (πολλὴ δ᾽ ἐγεγόνει παρὰ Λίβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ) προσπλεύσαντες ἁλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. ὁ δ᾽ ἰδὼν ἐπύθετο εἰ μείζους ἔχουσιν, εἰπόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομνησθεὶς τῶν ἐν Μιντούρναις, ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μηδὲ προσπελάσαντι τῇ γῇ. Ἀριστόξενος δ᾽ ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὄντως κατελθὼν τὴν πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ᾽ οὗ καὶ κωλῆ τις καλεῖται Ἀριστόξενος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς ἄγαν περὶ ἑαυτὸν τρυφῆς, καὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γινομένας θριδακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἑσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβάνων χλωρὰς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας, ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους αὐτῷ. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐν Παρθίᾳ ὄντι καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδόν, Ἀπίκιος ὄστρεα νεαρὰ διέπεμψεν ὑπὸ σοφίας αὐτοῦ τεθησαυρισμένα. καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν τῷ βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης, μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ὢν τῆς θαλάσσης, μάγειρός τις μιμησάμενος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. ὁ γοῦν παρ᾽ Εὐφρονι τῷ κωμικῷ μάγειρος φησί, Ἐγὼ μαθητὴς ἐγενόμην Σωτηρίδου, ὃς ἀπὸ θαλάσσης Νικομήδει δώδεκα Ὁδὸν ἀπέχοντι πρῶτον ἡμερῶν ποτὲ

Ἀφύης ἐπιθυμήσαντι, χειμῶνος μέσου Παρέθηκεν ἡδέως ὥς τε πάντας ἀνακραγεῖν. Πῶς δὲ δυνατὸν τοῦτ᾽ ἐστί. θήλειαν λαβὼν Γογγυλίδα. ταύτην ἔτεμε εἰς λεπτὰ σφόδρα Τὴν ὄψιν αὐτῆς ἀφύης μεμιμημένος Ἀποζέσας δ᾽ ἔλαιον ἐπιχέας, ἅλας Δοὺς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπάσας αὖ Κόκκους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, Περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ Νικομήδης γογγυλίδα μασώμενος, Ἀφύης τότ᾽ ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον. οὐδὲν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει. ὁ νοῦς γάρ ἐστιν ἑκατέρῳ τούτων τέχνη. Ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ποιητής, ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια Μυκονίων δίκην. δοκοῦσι δ᾽ οἱ Μυκόνιοι διὰ τὸ πένεσθαι καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν, ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ διαβάλλεσθαι. τὸν γοῦν γλίσχρον Ἰσχόμαχον Κρατῖνος Μυκόνιον καλεῖ, Πῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγονὼς Μυκονίου φιλόδωρος ἂν εἴης. ἀγαθὸς ἂν πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας Ἑστιασόμενος ἧκον, κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλίκρητον μεθύων οὔτ᾽ ἔτι τίμον εἰσενήνοχας, οὐδὲ μὴν κληθεὶς ἦλθες, οἷα δὴ φίλος. ἀλλά σε γαστὴρ νόον τε καὶ φρένας παρήγαγεν εἰς ἀναιδείην, Ἀρχίλοχος φησί. Εὔβουλος ὁ κωμικός φησί που, Εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο Ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ Φιλοκράτης. Ἕνα γὰρ ἐκεῖνον ὄντα, δύο λογίζομαι, Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς. Ὅν φασί παρακληθέντ᾽ ἐπὶ δεῖπνον πρὸς φίλου τινός, εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὁπηνίκ᾽ ἂν Εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ᾖ Ἥκειν, ἕωθεν αὐτὸν εὐθὺς ἡλίου Μετρεῖν ἀνίσχοντος, μακροτέρας δ᾽ οὔσης ἔτι Πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρεῖναι τῆς σκιᾶς. Ἔπειτα φάναι, μικρὸν ὀψιαίτερον Δι᾽ ἀσχολίαν παρεῖναι, ἥκειν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ. Ἀσυμβόλου δείπνου γὰρ ὅς τις ὑστερεῖ, Τοῦτον ταχέως νόμιζε καὶ τάξιν λιπεῖν, Ἄμφις φησὶ ὁ κωμικός. Χρύσιππος δέ φησιν ἀσύμβολον κώθωνα μὴ παραλείπειν. Κώθων δ᾽ οὐ παραλειπτέος ἀσύμβολος, ἀλλὰ διωκτός. Ἀντιφάνης δέ φησι, Βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς πόθεν Τἀλλότρια δειπνεῖν μὴ προσέχων λογίμασι. καὶ πάλιν, Μακάριος ὁ βίος ᾧ δεῖ μ᾽ ἀεὶ καινὸν πόρον Εὑρίσκειν ὡς μάσημα τοῖς γνάθοις ἔχω. Ταῦτα οἴκοθεν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον. καὶ προμελετήσας, ἵνα κἀγὼ τὸ ἐγκώμιον κομίζων παραγένωμαι. ἄκαπνα γὰρ αἰεὶ ἀοιδοὶ θύομεν. Ὅτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστιν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, μονοφαγεῖς ἤδη τί καὶ βλέπεις ἐμέ, ἀμαρτίας. ἔρρ᾽ ἐς κόρακας μονοφάγε, καί τοι χαιρέχε, περὶ τῶν ἡρώων καθ᾽ Ὅμηρον βίου. ὅτι Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν

καὶ πάντων

Φιλοξένου τινὸς [illegible] καὶ Ἀπικίου

Ἀριστοξένου ὑποθαλλίς.

Νικομήδου ἀφύαι.

Ἄκλητοι.

Ἀσύμβολοι.

Μονοφάγοι.

Ἡρώων τῶν καθ' Ὅμηρον δίαιτα.

καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν δεῖν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πάλιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς. καὶ ἐφεξῆς ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον περὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλίσκωσι, καὶ ὦσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινοὶ πρὸς ἀλλήλους, εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη. λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν. τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν τῇ παλαιᾷ συντάξει, καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. ἁπλῆν οὖν ἀποδέδωκε τὴν δίαιταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὀπτὰ παρατιθεὶς πᾶσι κρέα. καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια, ἔν τε ἑορταῖς καὶ γάμοις, καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θρία καὶ κανδύλην καὶ ἄμητας, μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα παρατίθησιν Ὅμηρος. ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἕξειν ἔμελλον τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχήν. Αἴαντα οὖν μετὰ τὴν μονομαχίαν, νώτοισι βοῶν γέραιρεν ὁ Ἀγαμέμνων, καὶ Νέστορι δ' ἤδη ὄντι γηραιῷ, (Ἰλ. η.) καὶ Φοίνικι δὲ κρέας ὀπτὸν δίδωσι, καὶ Ἀλκίνῳ δὲ τὸν προφερῆ ἡρημένῳ βίον, ἀφιστῶν ἡμᾶς τῶν ἀτάκτων ἐπιθυμιῶν. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νῶτον βοὸς παρέθηκεν, (ὀδ. δ.) ὀπτὰ τά ῥ' οἱ γέρας πάρθεσαν αὐτῷ. καὶ Νέστωρ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι παρὰ τῇ θαλάσσῃ, διὰ τῶν (ὀδ. γ.) φιλτάτων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. ὁσιωτάτη γὰρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα, ἡ διὰ τῶν οἰκείων καὶ εὐνουστάτων ἀνδρῶν. καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ ὑβριστὰς ὄντας, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνειμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ, οὔτε ὄρνιθας, οὔτε μελίπηκτα. περιελὼν πανταχόθεν τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας, καὶ τὰ ὥς ὁ Μένανδρος φησί, ὑποβινητιῶντα βρώματα, καὶ τὸ παρὰ πολλοῖς λασκυροκάνδαλον καλούμενον βρῶμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ ἡ κατασκευὴ περίεργος. Γέλαμος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ἐνδείξασθαι τοῖς ἱεροῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα, Ἀρνῶν ἠδ' (Ἰλ. ω.) ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ, καὶ κεκωλῦσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζῴων τούτων γενέσεως. Ἑλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προσαγορεύων, καὶ τοὺς Φαίακας πλωτικωτάτους ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσεχεῖς πολλάς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγίνετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων. καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καταριθμῶν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδένα ποιεῖ προσφερόμενον. καὶ μὴν οὐδ' ὀπώραν παρατίθησί τινι, καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων, καὶ πάντα χρόνον παρασκευάζων ἀθάνατον. Ὄγχνη γάρ φησιν ἐπ' ὄγχνῃ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ (ὀδ. η.) ἐστεφανωμένους, οὐδὲ μυρωμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμιῶντας. ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἐλευθερίαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρέτως τοὺς βασιλεῖς ἀποκαθίστησι. καὶ θεοῖς δὲ ἁπλῆν ἀποδίδωσι δίαιταν, νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαίτης, ἀφελὼν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους, καὶ τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. καὶ διὰ ἁπλῶς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἐκ πλήσεως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὡς οἱ κράτιστοι τῶν ἰατρῶν, ἀφαιρεῖ τὰς πλησμονάς. Αὐτὰρ (ὀδ. α.) ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντας, οἱ μὲν ἐξ ὅρμων περὶ μάλιστα ἀθλητικήν, δίσκοισι τερπόμενοι καὶ αἰγανέαις, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετῶντες. οἱ δὲ κιθαρῳδῶν ἀκροῶνται, τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ ῥυθμῷ ποιούντων. διὸ οὐδὲν θαυμαστὸν τοὺς οὕτω τεθραμμένους ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς. ἐνδεικνύμενος οὖν καὶ τὴν εὐταξίαν ὡς ὑγιεινὴν δεῖ καὶ σύγκρατον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποίηκε Μαχάονι τῷ ἰατρῷ τετρωμένῳ (Ἰλ. λ. καὶ ξ.) τὸν δεξιὸν ὦμον, προσφέροντα οἶνον ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα, καὶ τοῦτον Πράμνειον, (Πράμνειοι.) ὃν ἴσμεν παχὺν καὶ πολύτροφον. οὐ δίψους δὲ ἄκος, ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα. πεπωκότι γοῦν παρακελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιῶν. σὺ μὲν φησὶ καθήμενος πῖνε, καὶ ἐπιξύοντα τυρὸν αἴγειον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, ἵνα πλεῖον πίνῃ. καί τοι ἀλλαχοῦ λέγων, τὸν οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυιῶν. (Ἰλ. ζ.) παρὰ δὲ τοῦ Ἕκτορος Ἑκάβη οἰομένη μέλλειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαντα προτρεπομένη εἰς θυμηδίαν. ὁ δ' ἀποτρίβεται πρὸς πρᾶξιν ἐξιών. καὶ ἡ μὲν ἀπὸ ῥαστώνης ἐπαινεῖ (Ἰλ. ζ.) τὸν οἶνον, ὁ δὲ μετὰ ἄσθματος ἥκων ἀπωθεῖ. καὶ ἡ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὁ δὲ καθῃμαγμένος ἀσεβὲς ἡγεῖται. οἶδε δὲ ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἴνου. οἶς τὸ χανδὸν ἕλκοντα αὐτὸν, βλάπτειν (ὀδ. φ.) φησί. καὶ κράσεων δὲ γνώριμος διαφορὰς ἠπίστατο. οὐκ αὖ γὰρ Ἀχιλλεὺς τὸ ζωρότερον κεραίειν δεῖν ἔλεγε, (Ἰλ. ι.) μὴ ὅσης τινὸς καθημερινῆς κράσεως. ἴσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον αὖθις εἰρημένου σιτίου μίγματος, ὃ τοῖς ἰατροῖς διὰ τῆς τέχνης ἐστὶ δῆλον. τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτῶδες ἀναμίσγουσί τι πρὸς κατοχὴν τοῦ διαπνέεσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ μὲν Μαχάονι, μετ' ἀλφίτου καὶ τυροῦ δίδωσι τὸν οἶνον. τὸν δ' Ὀδυσσέα ποιεῖ συνάπτοντα τὴν ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ οἴνων ὠφέλειαν. Ὅς δέ κ' ἀνὴρ (Ἰλ. τ.) οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς. τῷ δὲ κωθωνιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδύποτον, οὕτω καλέσας αὐτόν, Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο. ποιεῖ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λουούσας τοὺς ξένους, ὡς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε ἀκρασίαν πασχόντων τῶν εὐβεβιωκότων, καὶ σωφρόνως ἁπτομένας. ἀρχαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. λούουσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον εἰς Σικελίαν. περὶ μέθης δὲ κατατρέχων ὁ ποιητής, τὸν τηλικοῦτον κύκλωπα ὑπὸ μικροῦ σώματος διὰ

Ἡρώων τῶν Ὁμήρου δίαιτα.

ταύτην ἀπολλύμενον περιίστησιν, καὶ Εὐρυτίωνα τὸν κένταυρον, τούς τε περὶ Κίρκην λέοντας, ποιεῖ καὶ λύκους ταῖς ἡδοναῖς παρακολουθήσαντας. τὸν δ᾽ Ὀδυσσέα σώζει τῷ Ἑρμοῦ λόγῳ πεισθέντα. διὸ καὶ ἀπαθὴς γίνεται. Ἐλπήνορα δὲ πάροινον ὄντα καὶ τρυφερὸν, κατακρημνίζει. καὶ Ἀντίνοος δὲ λέγων πρὸς Ὀδυσσέα, Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, αὐτὸς οὐκ ἀπέχεται τοῦ πόματος. διὸ καὶ τρωθεὶς ἀπόλλυται, ἔτι κρατῶν τὸ ποτήριον. ποιεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας. διὸ καὶ στασιάζοντας, ὅθεν καὶ ἀπόλλυνται. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν δυνατώτατον Αἰνείαν τῶν Τρώων ἐν τῷ βουλεύεσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ παρρησίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, ἃς Τρωσὶν ὑπέσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομείναντα τὴν Ἀχιλλέως ὁρμὴν καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. καὶ Ἀγαμέμνονα λέγοντά που περὶ αὐτοῦ. Ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας, Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ᾽ ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί. Εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην, τῇ μανίᾳ. οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητής. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς δ᾽ ὀνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι φησίν, Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων. τοῦτ᾽ ἐστι τὸ Θετταλὸν σόφισμα, ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. παίζει δ᾽ ἴσως, πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος. Ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο ἥρωες παρ᾽ Ὁμήρῳ πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον, οὗ ἅπαξ μέμνηται ἐν Ὀδυσσείᾳ. Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς ἐντύνοντ᾽ ἄριστον κειαμένω πῦρ. καὶ ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι, Ἐσσυμένως τε πένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον. Λέγει δὲ τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσίεσθαι ψωμούς. ὡς Ἀντιφάνης, ἄριστον ἐν ὅσῳ ὁ μάγειρος ποιεῖ. εἶτ᾽ ἐπάγει συνακρατίζεσθαί πως ἔχεις μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ Κάνθαρος. οὔπω ἀκρατισόμεθα (αὐτὸ τὸ μηδαμῶς) ἐν Ἰσθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν. Ἀριστομένης, Ἀκρατιοῦμαι μικρὸν, εἶθ᾽ ἥξω πάλιν, ἄρτου δὶς ἢ τρὶς ἀποδακών. Φιλήμων δέ φησι, ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ, ἀκρατίσματι, ἀρίστῳ, ἑσπερίσματι, δείπνῳ. τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν, διανηστισμὸν ἔλεγον. τὸ δ᾽ ἄριστον, δορπιστόν. τὸ δὲ δεῖπνον, ἐπιδορπίδα. ἔστι δ᾽ ἡ τάξις καὶ παρ᾽ Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων. ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίηται λέγων, Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας Ἔταξα, σῖτον δ᾽ εἰδέναι διώρισα. Ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα θ᾽ αἱρεῖσθαι τρίτα. Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται, Σὺ δ᾽ ἔρχεο δειελιήσας, ὃ καλοῦσί τινες δειλινὸν, ὅ ἐστι μεταξὺ τοῦ ὑφ᾽ ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δείπνου. καὶ ἄριστον μὲν ἐστι, τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον. δεῖπνον δὲ μεσημβρινὸν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον. δόρπον δὲ, τὸ ἑσπερινόν. μή ποτε δὲ καὶ συνωνυμεῖ τὸ ἄριστον τῷ δείπνῳ. περὶ γὰρ τῆς πρωϊνῆς που τροφῆς ἔφη, οἱ δ᾽ ἄρα δεῖπνον ἕλοντ᾽, ἀπὸ δ᾽ αὐτοῦ θωρήσσοντο. μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμενοι, προέρχονται εἰς τὴν μάχην. Εὐωχοῦνται δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ καθήμενοι. οἴονται δέ τινες καὶ ἑκάστῳ τῶν δαιτυμόνων κατ᾽ ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. τῷ γοῦν Μέντῃ φασὶν ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμαχον τῶν τραπεζῶν παρακειμένων, ξεστὴ παρετέθη τράπεζα. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανὲς τῶν προκειμένων τὸ κατασκευαστικόν. δύναται γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δειπνῆσαι. παρ᾽ ὅλην δὲ τὴν συνουσίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλήρεις, ὡς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἐστί. κατηρεφέες παντοίων ἀγαθῶν κατὰ Ἀνακρέοντα. μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ δμωαὶ ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον καὶ τραπέζας, καὶ δέπας. ἰδιάζον δὲ τὸ παρὰ Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. δειπνήσαντας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας, εἶτ᾽ ἀπονιψαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαῦτις μνησαμένους μετὰ τὸν κλαυθμόν. τὸ δὲ μὴ αἴρεσθαι τὰς τραπέζας, ἐναντιοῦσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι, Ἔδων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. ἀναγνωστέον οὖν οὕτω, Ἔδων καὶ πῖνον ἔτι, καὶ παρέκειτο τράπεζα, εἰ τὸν καιρὸν αἰτιᾶσθαι τὸν παρόντα δεῖ. πῶς γὰρ ἦν πρέπον τῷ Ἀχιλλεῖ πενθοῦντι παρακεῖσθαι τράπεζαν, καθάπερ τοῖς εὐωχουμένοις παρ᾽ ὅλην τὴν συνουσίαν. παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖπνα κρέα μόνον ἦν ὀπτά. ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ὅμηρος, θύων βοῦς, οὐδ᾽ ἕψει κρέα.

Οὐδ᾽ ἐγκέφαλον, ὤπτα δὲ καὶ τὰς κοιλίας. Οὕτω σφόδρα ἦν ἀρχαῖος Ἀντιφάνης φησί, καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. ὅθεν ἐΐσας φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. τὰ γὰρ δεῖπνα, δαῖτας ἔλεγον, ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι οὐ μόνον τῶν κρεῶν διανεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου, Ἧος μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δαιτὸς ἐΐσης. καὶ, Χαῖρ᾽ Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς. ἐκ τούτου δ᾽ ἐπειδὴ Ζηνόδοτος, δαῖτα ἐΐσην τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὸν εἶναι † ἦν. ἐπιτείνας φησὶ εἴρηκεν ἐΐσην. ἐπεὶ οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι οἷς δὴ οὐ παρῆν ἄφθονος τροφὴ, ἄρτι φαινομένης, ἀθρόον ἐπ᾽ αὐτὴν ἰόντες βίᾳ ἥρπαζον καὶ ἀφῃροῦντο τοὺς ἔχοντας καὶ μετὰ ἀκοσμίας ἐγίνοντο καὶ φόνοι. ἐξ ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν ἀτασθαλίαν, ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀλλήλους. ὡς δὲ περιεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δήμητρος, διένεμον ἑκάστῳ ἴσην, καὶ οὕτως εἰς κόσμον ἦλθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρπα. διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια πέμματός τε εἰς ἴσον διαμεμοιραμένου, καὶ τοῖς δεπάεσσιν ἄλεισα. καὶ γὰρ ταῦτα ἐξ ἴσου χωροῦντα ἐγίνετο. ὥστε ἡ τροφὴ δαὶς ἀπὸ τοῦ δαίεσθαι λέγεται, ὅ ἐστι διαμοιρᾶσθαι ἐπίσης, καὶ ὁ τὰ κρέα ὀπτῶν δαιτρὸς, ἐπεὶ ἴσην ἑκάστῳ μοῖραν ἐδίδου. καὶ περὶ μόνων ἀνθρώπων δαῖτας λέγει ὁ ποιητὴς, περὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν

δύναμιν

[Margin notes: ὀδ.φ. — ὀδ.ξ. — ὀδ.γ. — ἰλ.υ. — ἰλ.ι. — ἰλ.α. — Τροφαὶ ὀρθὸν τῶν παρ᾽ Ὁμήρῳ, καὶ τῶν νεωτέρων. — ὀδ.π. — ὀδ.ρ. — ὀδ.α. — Τράπεζα παρακειμένη. — ὀδ.δ. — ἰλ.ω. — Δαὶς ἴση Ὁμήρου.]

[Line numbers in right margin: 10, 20, 30, 40, 50]

δαίσαιμι ὁ Ζηνόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν. Οἰωνοῖσί τε δαῖτα, τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφὴν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς προαιρετικῆς βίας. διὸ καὶ μόνη τούτου ἡ τροφὴ, δαὶς καὶ μοῖρα τὸ ἑκάστῳ διδόμενον. οὐκ ἔφερον δὲ οἴκαδε οἱ παρ' Ὁμήρῳ δαιτυμόνες τὰ λειπόμενα, ἀλλὰ κορεσθέντες κατέλειπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς, καὶ ὥσπερ μία λαβοῦσα ἔχοι, ἵνα αὖ τις ἀφίκητο ξεῖνος, ἔχοι δοῦναι αὐτῷ. καὶ ἰχθύσι δὲ Ὅμηρος ποιεῖ χρωμένους τότε, καὶ ὄρνισι. καὶ γοῦν τὴν Τρινακρίαν οἱ Ὀδυσσέως ἑταῖροι περιιόντες, ἰχθῦς ἤγρευον ὄρνιθάς τε φίλας, ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο, γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν. οὐ γὰρ ἐν τῇ Θρινακίᾳ ἐχαλκεύοντο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλῷ, δηλονότι ὡς τε ἦν αὐτοῖς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἁρπαζομένους Ὀδυσσέως ἑταίρους ἰχθύσι προμήκει ῥάβδῳ ἁλισκομένοις, καὶ θύραζε ῥι-
10 πτομένοις. οὗ τὸ καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοῦν μᾶλλον τῶν τοιαῦτα προηγουμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ καὶ συγγράμματα, Καίκλον λέγω τὸν ἀργεῖον, καὶ Νουμήνιον τὸν ἡρακλεώτην, Παγκράτιον τὸν ἀρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γενόμενον Ὀππιανὸν τὸν κίλικα. τοσούτοις γὰρ ἐντετύχομεν ἐποποιοῖς ἁλιευτικὰ γεγραφόσι. καταλογάδην δὲ τῷ Σελεύκῳ τῷ ταρσεῖ, καὶ Λεωνίδῃ τῷ βυζαντίῳ. οὐ μνημονεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δείπνων, ὡς οὐκ οἰκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώματι ἥρωσι καθεστῶσιν, ὡς οὐδὲ τῆς τῶν νεογνῶν ἱερείων. οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν, ἀλλὰ καὶ ὀστρέοις ἐχρῶντο. καί τοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδὺ, ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ καὶ βάθος κειμένων. καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ χρήσασθαι, ἢ δύντα περὶ βυθῷ, ἢ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ. ὃν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι τήθεα διφῶντα. ἑκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὁμήρῳ παράκειται. παντὶ γοῦν παρατίθεται κάνεον καὶ τράπεζα, καὶ δέπας πιεῖν ὅτε θυμὸς
20 ἀνώγοι. ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρατῆρες, ἤτοι ἐπιχειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται ὥς τε διὰ τὸ ποτοῦ ἐπιστεφανοῦσθαι. καὶ ταῦτα ἔπρασσον πρὸς οἰωνοῦ τιθέμενοι, κοῦροι δὲ διανέμουσι πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι. τὸ δὲ πᾶσιν οὐ τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ἀλκίνους γοῦν τῷ Ποντονόμῳ φησὶ, μέθυ νεῖμον πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον. καὶ ἑξῆς ἐπάγει, νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν. εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις περὶ δεῖπνα τιμαί. Τυδείδης γοῦν καὶ κρέασι καὶ πλείοις δεπάεσσι τιμᾶται, καὶ Αἴας νώτοισι διηνεκέεσσι γεραίρεται. καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ, τοῖς αὐτοῖς νῶτα βοὸς τὰ γ' ἃ οἱ πάρθεσαν αὐτῷ, Μενελάῳ δηλονότι. καὶ Ἀγαμέμνονα πλείονι δέπαϊ τιμᾷ. Σαρπηδὼν δὲ παρὰ Λυκίων τοῖς αὐτοῖς τιμᾶται, καὶ ἕδρῃ, καὶ κρέασιν. ἦν δέ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς προπόσεως ἀσπασμός. οἱ γὰρ θεοὶ χρυσέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἀλλήλους. ἤτοι ἐδεξιοῦντο προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς, καί τις δὲ δείδεκτ' Ἀχιλλῆα, αὐτὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὅ ἐστιν προὔπινεν αὐτῷ, τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. ἐδωροῦντο
30 δὲ καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν μοίρας, οἷς ἐβούλοντο. ὡς Ὀδυσσεὺς νώτου ἀποπροταμὼν ἐξ αὐτῶν παρέθεντο τῷ Δημοδόκῳ. ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ κιθαρῳδοῖς, καὶ ὀρχησταῖς, ὡς οἱ μνηστῆρες. καὶ παρὰ Μενελάῳ, ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός. δύω δὲ κυβιστητῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνευον. μολπῆς, ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. σώφρον δὲ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπεῖχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα, καὶ παραινετήρα τινα. ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διεξερχόμενος, ἐνέβαλλε τινὰ φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν. εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδεῖαν, ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοιῶν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν ἀοιδῶν ἀνάγκῃ, ὃς τοὺς ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. κοινῶς δὲ πω πάντας τοὺς ἀοιδοὺς αἰδοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναί φησι. τοὔνεκ' ἄρα σφέας, οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν. ὁ δὲ παρὰ Φαίαξι Δημόδοκος ᾄδει
40 Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινι βίῳ τεθραμμένους. κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν, τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν προφέρων. καὶ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδει πρὸς τὴν αὐτῶν βουλὴν ὁ Φήμιος, νόστον Ἀχαιῶν. καὶ αἱ Σειρῆνες δὲ ᾄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ, τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρψοντα, καὶ τὰ οἰκεῖα τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθείᾳ, λέγουσαι. ἴδμεν γάρ φασι τά τ' ἄλλα, καὶ ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ. ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ αἱ μέν τινες τῶν κυβιστητήρων. αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὕρεσιν Ἀγαλλὶς ἡ κερκυραία γραμματικὴ, Ναυσικάᾳ ἀνατίθησιν, ὡς πολῖτιδι χαριζομένη. Δικαίαρχος δὲ σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις, ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρώτοις, ταύτην δὲ μόνην τῶν ἡρωΐδων Ὅμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. διαβόητος δὲ ἐπὶ σφαιρικῇ Δημοτέλης ὁ Θεογνίδος τοῦ χίου σοφιστοῦ ἀδελφός, καί τις Χαιρεφάνης, ὃς ἀσελγεῖ τινι νέῳ παρακολουθῶν, οὐ διελέγετο μὲν, ἑκά-
50 λει δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. εἰπόντος δὲ ὅτι Χαιρεφάνης ἐὰν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν. ἐγὼ δ' αὖ ἔφη σοι διαλεχθείην; τί οὖν εἶπε παρακολουθεῖς; χαίρω σε θεωρῶν, ἔφη. τὸ δὲ ἦθος, οὐ δοκιμάζω. τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἁρπαστὸν, φαινίνδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντων μάλιστα ἀσπάζομαι. πολὺ δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρὸν, τῆς περὶ τὴν σφαιριστικὴν ἁμίλλης.

Ἰλ. α.

Ἰχθύες (?) Ὁμήρου. Ὀδ. μ.

Ἁλιευτικὰ συγγράμματα.

Ὀππιανός.

Ὁμηρικοῦ συμποσίου θεωρία.

Ὀδ. ν.

Ἰλ. δ.

Ὀδ. θ.

Ἀοιδοὶ Ὁμήρου.

Ὀδ. γ.

Ὀδ. μ.

τό, τε περὶ τοὺς τραχηλισμοὺς εὐμελές. δύναται δὲ ἡ φαινίνδα παιδιὰ οὕτως Ἀντιφάνης, Σφαῖραν λαβών, τῷ μὲν διδοὺς ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφυγ' ἅμα, Τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστησεν πάλιν Κλαγκταῖσι φωναῖς. ἐκαλεῖτο δὲ φαινίνδα, ἀπὸ τοῦ ἀφιέναι τοὺς σφαιρίζοντας. ἢ, ὅτι εὑρετὴς αὐτῆς ὥς φησι Ἰόβας ὁ Μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. καὶ Ἀντιφάνης, Φαινίνδα παίζων ἦεις ἐν Φαινεστίου. ἐφρόντιζον δὲ εὐρυθμίας οἱ σφαιρίζοντες. Δαμόξενος οὖν φησί, Νεανίας τις ἐσφαίριζεν ὢν ἐτῶν Ἴσως ἑπτακαίδεκα, Κῷος. θεοὺς γὰρ φαίνεθ' ἡ νῆσος φέρειν, Ὃς ἐπάποτ' ἐμβλέψειε τοῖς καθημένοις. Ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ διδούς, ἅμα Πάντες ἐβοῶμεν. ἡ δ' εὐρυθμία Τό, τ' ἦθος, ἥ τε τάξις ὅση Ἐν τῷ τι λέγειν ἢ πράττειν ἐφαίνετο Γέρας ἐστὶ κάλλους ἀνδρῶν οὔτ' ἀκήκοα Ἔμπροσθεν, οὔθ' ἑώρακα τοιαύτην χάριν. Κακὸν ἄν τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλέω χρόνον Ἔμεινα, καὶ νῦν δ' οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκῶ. Ἐσφαίριζε δ' οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος χαλκιδεὺς φιλόσοφος, καὶ πολλοὶ διὰ τὴν σφαιρικὴν αὐτῷ συναπεδύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. συνέγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ λάκων. οἱ Φαίακες δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἄνευ σφαίρας ὀρχοῦνται. καὶ ὀρχοῦνταί τε ἀνὰ μέρος. πυκνῶς γάρ ἐστι τό, ταρφέ' ἀμειβόμενοι. ἄλλων ἐφεστώτων καὶ ἐπικροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις ὅ φησι + λακῶν. οἶδε δ' ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν ὄρχησιν. Δημοδόκου γοῦν ᾄδοντος, κοῦροι πρωθῆβαι ὀρχοῦνται. καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ δὲ παιδὸς κιθαρίζοντος, ἄλλοι ἐν μανίᾳ μολπῇ τε ὀρχηθμῷ τε δύναιρον. ὑποσημαίνεται δὲ ἐν τούτοις ὁ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἤνθησεν ἐπὶ Ξενοδήμου, καὶ Πινδάρου. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρχησις, μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς λέξεως ἑρμηνευομένων πραγμάτων, ἣν ἐξίστησι γενομένην Ξενοφῶν ὁ καλός, ἐν τῇ ἀναβάσει, ἐν τῷ παρὰ Σεύθῃ τῷ θρᾳκὶ συμποσίῳ. φησὶ γοῦν, ἐπεὶ δὲ σπονδαί τε ἐγένοντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἀνέστησαν πρῶτοι Θρᾷκες, καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις, καὶ ἥλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο. τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖν πεπληγέναι τὸν ἄνδρα. ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πως, καὶ πάντες ἀνέκραγον. καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξῄει, ᾄδων Σιτάλκαν. ἄλλοι δὲ τῶν Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον, ὡς τεθνηκότα. ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. μετὰ ταῦτα Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οἳ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην, ἐν τοῖς ὅπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν, ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὅπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος. λῃστὴς δὲ προσέρχεται. ὁ δὲ ἐπὰν προΐδηται ἁρπάσας τὰ ὅπλα, μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν. καὶ τέλος ὁ λῃστὴς δήσας τὸν ἄνδρα, τὸ ζεῦγος ἀπάγει. ἐνίοτε δὲ ὁ ζευγηλάτης τὸν λῃστήν. καί τις φησὶ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κροτῶν τὰς πέλτας ὤκλαζε, καὶ ἐξανίστατο. καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. καὶ Ἀρκάδες δέ φησιν ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι, ᾖσάν τε ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι. καὶ ἐπαιάνισαν, καὶ ὠρχήσαντο. ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς, καὶ σύριγξιν ἥρωες. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπῆς ἀκούει. εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε, πλὴν ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ, γάμων γινομένων, αὐλῶν μνημονεύει. τοῖς δὲ βαρβάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλούς. παρὰ Τρωσὶν οὖν ἦν αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπή. ἔσπενδον δὲ ἐκ τῶν δείπνων ἀναλυόντων, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. προσνέμονται δὲ αὐτῷ αἱ γλῶσσαι, διὰ τὴν ἑρμηνείαν. οἶδε δ' Ὅμηρος, καὶ ποικίλας ἐσθῆτας. λέγει γοῦν ἐσθῆτα παντοίην, καὶ ὄψα οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν νῦν πολυτέλειαν. οἶκον μὲν οὖν λαμπρότατον ὁ Μενελάου. τοιοῦτον δέ τινα ὑφίστατο τῇ κατασκευῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος, Ἴβηρός τινος βασιλέως οἰκίαν, ὃν καὶ ἐζηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφήν, πλὴν τῶν κρατήρων ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι, πλήρεις οἴνου κριθίνου ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ ὑπογράφων καὶ τὴν Καλυψοῦς οἰκίαν, ἐκπλήττει τὸν Ἑρμῆν. ἀπολαυστικὸς δέ ἐστι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος. Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, καὶ τὰ ἑξῆς. ἃ ὑπὸ Ἐρατοσθένους οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησίν, Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ, κακότητος ἀπούσης. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. κακότητος ἀπούσης φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἳ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὡς ἡ Ναυσικάα φησί. καὶ οἱ μνηστῆρες δὲ παρ' αὐτῷ πεττοῖσι προπάροιθε θυράων ἐτέρποντο, οὐ παρὰ τοῦ μεγαλοπολίτου Διοδώρου ἢ Θεόγνιδος μαθόντες τὴν πεττείαν. οὐδὲ τοῦ Μιτυληναίου Λέοντος, τοῦ ἀνέκαθεν Ἀθηναίου, ὃς ἀήττητος ἦν περὶ τὴν πεττευτικήν, ὥς φησι Φαινίας. Ἀπίων δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀκηκοέναι φησὶ παρὰ τοῦ Ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττείαν, οἵα ἦν. ὀκτὼ γάρ φησι, καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστῆρες, διετίθεσαν ψήφους ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν ἀριθμὸν ὅσοι περ ἦσαν καὶ αὐτοί. γίνεσθαι οὖν ἑκατέρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. τὸ δ' ἀνὰ μέσον τούτων διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν. ἐν δὲ τῷ μεταιχμίῳ τούτῳ, μίαν τιθέναι ψῆφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην. σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι, εἴ τις βάλοι ψήφῳ ἑτέρᾳ. καὶ κλήρου μὲν τὸν λαχόντα, στοχάζεσθαι ταύτης. εἰ δέ τις τύχοι καὶ ἐκκρούσειε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἐποτίθεσθαι τὴν αὐτοῦ εἰς τὴν τῆς βληθείσης καὶ ἐξωσμένης

Margin notes: Σφαιριστικά. — ὀδ. θ. — ἰλ. σ. — ὄρχησις Ξενοφῶντος. lib. 6. & 7. — Πάσης θεωρία τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων. ἰλ. κ. — ὀδ. θ. Φαιάκων τρυφή. — ὀδ. ι. — ὀδ. α. — Μνηστήρων πεττεία τῶν παρ' Ὁμήρῳ.

ὑξωσμένης χώραν, ἐν ᾗ πρότερον ἦν. καὶ πάλιν ταύτα τὴν Πηνελόπην, ἐν ᾧ πολύτερον ἐγήγοτο χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν τὴν ἑτέραν. εἰ δὲ τύχοι, ἄνευ τοῦ μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων ψαῦσαι νικᾶν, καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς, γαμήσειν αὐτήν. τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας ἀλφεῖν ταύτῃ τῇ παιδιᾷ, καὶ εὔελπιν εἶναι περὶ γάμου. οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν τὰς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν ἁπαλὰς, ὡς μὴ δὲ τὸ τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι. πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς, καὶ οἱ διακονούμενοι. δυνατωτάτη δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων εὐωδία. Οὗ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ, Ἔμπης εἰς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή, καὶ στρωμνὰς δὲ οἶδε διαπρεπεῖς. τοιαύτας γοῦν Ἀρήτη Ὀδυσσεῖ ὑποστρωννύναι κελεύει, καὶ Νέστωρ αὐχεῖ πρὸς Τηλέμαχον πολλῶν βαπτῶν εὐπορεῖν. τῶν δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνιοι, τὰς καθ' αὑτοὺς πολυτελείας καὶ ῥᾳθυμίας ἀνέπεμπον, ὡς οὔσας καὶ ἐπὶ τὰ τρωϊκά. Αἰσχύ-
10 λος γοῦν ἀπρεπῶς που παράγει μεθύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύναι. λέγει γοῦν, Ὅδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος Γελωτοποιὸν τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔρριψεν, οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Πληγεῖσ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη Χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί. Καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιῶν συνδείπνῳ, Ἀλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Κατάγνυται τὸ τεῦχος οὐ μύρου πνέον. Ἐδειματούμην δ' οὐ φίλης ὀσμῆς ὕπο. Εὔπολις δὲ πρῶτος εἰσηγησάμενος τὸ τῆς ἀμίδος ὄνομα, ἐπιπλεῖστα λέγων, Μισῶ λακωνίζειν, τεγλανίζειν δὲ καὶ πριαίμην, Πέλλας δ' οἶμαι νῦν βεβινῆσθαι. Ὅς δὲ πρῶτος ὑπέδειξε τὸ πρῶτ' ἐπιπίνειν, Πολλήν γε λακοπρωκτίαν ἐπίσαθ' ἡμῖν εὑρών. Εἶτ' ἤν τις εἴπῃ ἀμίδα, παῖ, μεταξὺ πίνων Γαλεμαδικόν γε τοῦτο τοὐξεύρημα καὶ σοφόν. Οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἀριστεῖς κοσμίως δειπνοῦσιν ἐν Ἀγαμέμνονος, ἐν Ὀδυσσείᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεὺς καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ
20 Ἀγαμέμνων χαῖρε νόῳ, ἀλλ' ὠφέλιμοι αἱ φιλοτιμίαι, ζητούντων, λόγῳ ἢ μάχῃ αἱρεθῆναι δεῖ τὸ Ἴλιον. Ἀλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσάγει μεθύοντας. οὐδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσμίαν εἰσήγαγεν, ὡς Σοφοκλῆς, καὶ Αἰσχύλος πεποιήκασιν. ἀλλὰ πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Ὀδυσσέα ῥιπτόμενον. καθίζονται δ' ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες οὐ κατακέκλινται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν, ὥς φησι Δοῦρις. τετρακοσίους γοῦν ποτὲ ἡγεμόνας ἑστιῶν ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρων ἀργυρῶν, καὶ κλιντήρων ἁλουργοῖς περιεστρωμένας ἱματίοις. Ἡγήσανδρος δέ φησι, οὐδὲ ἔθος ἦν ἐν Μακεδονίᾳ κατακλίνεσθαι τινὰ ἐν δείπνῳ, εἰ μή τις ἐξώλινον ἄνευ ἄρκυος τύσειεν, ἕως δὲ τότε καθήμενοι ἐδείπνουν. Κάσανδρος οὖν πέντε καὶ τριάκοντα ὢν ἐτῶν, ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ δυνάμενος τὸ ἆθλον ἐκτελέσαι, καίπερ ἀνδρεῖος γεγονὼς, καὶ κυνηγὸς ἀγαθός. τὸ πρέπον δὲ Ὅμηρος ἀφορῶν, τοὺς ἥρωας οὐ παρήγαγεν ἄλλό τι δαινυμένους, ἢ κρέα, καὶ ταῦτα αὐτοῖς σκευάζοντας. οὐ γὰρ ἔχει γέ-
30 λωτα οὐδ' αἰσχύνην, ὀψαρτυοῦντας αὐτοὺς καὶ ἕψοντας ὁρᾶν. ἐπετήδευον γὰρ τὴν αὐτοδιακονίαν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο φησὶ Χρύσιππος τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ. Ὀδυσσεὺς γοῦν δαιτρεῦσαί τε καὶ πῦρ νηῆσαι οἷος οὐκ ἄλλος δεξιός ἐστι φησί. καὶ ἐν Λιταῖς δὲ Πάτροκλος, καὶ Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει. καὶ Μενελάου δὲ τελοῦντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. νῦν δὲ ἥδη τοσοῦτον ἐκπεπτώκαμεν ὡς κατακεῖσθαι δαινύμενοι. προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρῆκται, τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ἐνδὸν τῆς πόλεως ἐώντων ἦν αὐτά. ὧν τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ, Εἰς μακαρίαν τὸ λουτρὸν ὡς διέθηκέ με. Ἑφθὸν κομιδῇ πεποίηκ', ἀποκναίσειεν ἄν, Καὶ ὁστισοῦν με λαβόμενος τοῦ δέρματος. οὕτω στερεὸν πρᾶγμα θερμόν ἐστ' ὕδωρ. Ἕρμιππος, Μὰ Δί' οὐ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ Τὸν ἀγαθὸν, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς. ηὔξηται δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν περιεργία, καὶ ἡ τῶν μυρεψῶν. ὥστ' οὐδ' ἂν κολυμβᾶν ὡς κολυμβήθραν μύρου ἀρκεῖσθαί τις ἂν δύναιτο, φησὶ Ἄλεξις. ἀνθοῦσι δὲ καὶ αἱ τῶν
40 περὶ τὰ πέμματα δημιουργίαι, καὶ αἱ περὶ τὰς συνουσίας περιεργίαι, ὥς τ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους ὑποτίθεσθαι. ἐπακτικὸν γάρ ἐστι τὸ τοιοῦτον, πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησί τινὰς ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι, ὡς καὶ μέχρις ἑβδομήκοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδροκόττον φησὶ τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, Σελεύκῳ μεθ' ὧν ἔπεμψε δώρων, ἀποστεῖλαι τινὰς δυνάμεις στυπτικὰς τοιαύτας. ὡς ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνουσιαζόντων, οἷς μὲν ὁρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς δὲ καταπαύειν. Ηὔξηται δὲ νῦν καὶ ἡ τῆς μουσικῆς διαστροφή. καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθῆτας. καὶ ὑποδέσεις ἐπάκμασε πολυτέλεια. Ὅμηρος δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδὼς, οὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν. ἐν οἷς φησί, κάλλει στίλβων, ὡς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. ἀλλ' οὐδὲ στεφανουμένους εἰσάγει. καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαίνεται, ὅτι ᾔδει τὸν στέφανον. φησὶ γοῦν, νῆσον
50 ἣν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται. καὶ πάντη γάρ σε στέφανος πολέμοιο δέδηε. παρατηρητέον δὲ, καὶ ὅταν Ὀδυσσέα ἀπονιζόμενον τὰς χεῖρας ποιῇ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφῆς. ἐν Ἰλιάδι δὲ τοῦτο ποιοῦντας, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφώντων. διὸ οἱ ἐν τούτῳ καὶ ἐθεράπευον τὸ σῶμα, διὰ λουτρῶν καὶ κατανιμμάτων. διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγαλίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πολι-

Ἰλ. ξ.

Ποιηταὶ ἀνάγοντες τὰ καθ' αὑτοὺς ἐπὶ τὰ τρωϊκά.

Κατακλίνεσθαι ἐν συμποσίοις

Λουτροδιακονία

Βαλανεῖα.

Ὀχευτικαὶ δυνάμεις

Μύρα.
Ἰλ. γ.
Στέφανοι.

Ἑλλ. α. τῇ πολιτείᾳ καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἴρηκεν ὑπὸ Λυδῶν διὰ λιμὸν εὑρεθῆναι τὰς παιδιάς. πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις, τὰ ἡρωϊκά. οἱ δ' ἐν τῇ Ἰλιακῇ πολιτείᾳ μονονοὺ βοῶσι κλῦθ' ἄλαλα πολέμου θύγατερ ἐγχέων προοίμιον. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν καρύστιον, τὸν Ἀλεξάνδρου σφαιριστὴν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποίησαν διὰ τὴν τέχνην, καὶ ἀνδριάντα ἀνέστησαν. τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας Ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείονος μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ τὰς κατὰ παιδείαν γενομένας ἐπινοίας. Ἱστιαιεῖς γοῦν, καὶ ὠρεῖται Θεοδώρου τοῦ ψηφοκλέπτου ἐν θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθηκαν, ψῆφον κρατοῦσαν. ὡς δ' αὕτως Μιλήσιοι Ἀρχελάου τοῦ κιθαριστοῦ. ἐν δὲ Θήβαις, Πινδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκών, Κλέωνος δὲ τοῦ ᾠδοῦ, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται, Πυθέα υἱὸς ὅδ' ἐστὶ Κλέων Θηβαῖος ἀοιδός, Ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους Κρατὸς ἐπὶ σφετέρου, καὶ οἱ κλέος οὐρανόμηκες. Χαῖρε Κλέων Θήβας πατρίδ' ἐπευκλέϊσας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα ὅτε Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέσθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως, ἐπανελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτη τριάκοντα. Ἡρόδοτος δὲ ὁ λογόμιμος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχηστὴς παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ Βασιλεῖ, μάλιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντίοχος, τοὺς Σωστράτου τοῦ αὐλητοῦ υἱεῖς σωματοφύλακας ἐπεποίητο. ἐθαυμάζετο δὲ παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις Ματρέας ὁ πλάνος, ὁ Ἀλεξανδρεύς. ὃς ἔλεγε καὶ θηρίον τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει. ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι νῦν τὸ Ματρέου θηρίον, τί ἐστιν. ἐποίησε δὲ οὗτος, καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, διὰ τί ὁ ἥλιος δύνει μέν, κολυμβᾷ δ' οὔ. καὶ διὰ τί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μέν, συγκωθωνίζονται δ' οὔ. καὶ τὸ τετράδραχμα καταλλάττεται μέν, ὀρχίζεται δ' οὔ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποθεινῷ τῷ νευροσπάστῃ τὴν σκηνὴν ἔδωκαν. ἀφ' ἧς ἐνεθουσίων οἱ περὶ Εὐριπίδην. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιός, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον. ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ' ὧν ἐξίστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. τοιοῦτος ἦν καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιός, ὃς προσκρούσας Ῥηγίνοις, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκωψε πρῶτος. Εὔδικος δὲ ὁ γελωτοποιὸς εὐδοκίμει μιμούμενος παλαιστάς, καὶ πύκτας, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Στράτων δ' ὁ Ταραντῖνος ἐθαυμάζετο, τοὺς διθυράμβους μιμούμενος. τοὺς δὲ κιθαρῳδίας οἱ περὶ τὸν ἐξ Ἰταλίας Οἰνωνᾶν, ὃς καὶ Κύκλωπα εἰσήγαγε τερετίζοντα. καὶ ναυαγὸν τὸν Ὀδυσσέα σολοικίζοντα, ὁ αὐτός φησι. Διοπείθης δὲ ὁ Λοκρός, ὥς φησι Φανόδημος, παραγενόμενος εἰς Θήβας, καὶ ὑποζωννύμενος, οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων, ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος. ἔνδοξοι δ' ἦσαν καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ θαυματοποιοί, Σκύμνος ὁ Ταραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ Συρακούσιος, Ἡράκλειτος ὁ Μιτυληναῖος. γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι, ὧν Κηφισόδωρος, καὶ Πανταλέων. Φιλιππίδου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μνημονεύει. Ὅτι οἰκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἂν τις σκοποῦ πόρρω τοξεύοι, λέγων τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης. ἐν ᾗ συνιδεῖν ἔστιν οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας, καὶ κατ' ἰδίαν δὲ τὰς πολλάς. ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχέων δὲ τὴν καλήν, Νικομηδέων δὲ τὴν περικαλλῆ. προσέτι τε τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν, ὁπόσας ὁ Ζεὺς ἀναφαίνει, τὰς Ἀθήνας λέγω. ἐπιλείποι δ' ἄν γε οὐχ ἡμέρα μία, ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις. ἀλλὰ πᾶσαι αἱ περὶ τὸν ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, διὰ τὸ πλῆθος. καὶ γὰρ ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτόθι συνῴκισται, ὡς τὸ Καππαδοκῶν, καὶ Σκυθῶν, καὶ Ποντικῶν, καὶ ἄλλων πλειόνων. οὗτοι οὖν πάντες ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης. τὸν ἐφ' ἡμῶν φησὶ φιλόσοφον ὀρχηστὴν, Μέμφιν ἐκάλεσαν. ἀπεικάζοντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν, τῇ τῆς πόλεως ἀρχαιοτάτῃ καὶ Βασιλικωτάτῃ. περὶ ἧς Βακχυλίδης φησί, τὰν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν, καὶ δονακώδεα Νεῖλον. οὗτος τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυσιν ἥτις ἐστί, μετὰ σιωπῆς πάνθ' ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον, ἢ οἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν. τοῦ δὲ περὶ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμένης, πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος ὁ Ἀλεξανδρεύς. ὅν φησιν νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος. τοῦτον τὸν Βάθυλλόν φησι Ἀριστόνικος καὶ Πυλάδην, οὗ ἐστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν Ἰταλικὴν ὄρχησιν συστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια, καὶ τῆς σατυρικῆς ἣ ἐλέγετο σίκιννις. διὸ καὶ οἱ σάτυροι, σικιννισταί. ἧς εὑρετὴς Σίκιννός τις βάρβαρος. οἱ δέ φασιν ὅτι Κρὴς ἦν ὁ Σίκιννος. ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις, ὀγκώδης, παθητική τε καὶ πολύκοπος. ἡ δὲ Βαθύλλειος, ἱλαρωτέρα. καὶ γὰρ ὑπόρχημά τι τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι τὴν ὥραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος, καὶ μουσικὴν ἔτι παῖς ὢν παρὰ Λάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀληλιμμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας. οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ φασί. καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάρισεν, ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἐδίδαξε. τῆς δὲ Μεμφίδος ὀρχήσεως ἤρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφός, καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὥς φησι

Marginalia: Ἑλλ. α. (line 1); Βάναυσοι τιμώμενοι. (line 5–6); δι' αὐληταί. (line 15); Πλάνοι. (line 17); Θαυματοποιοί (line 23); Ῥώμη ἐπιτομὴ τῆς οἰκουμένης (line 36–37); Ορχῆσαι. (line 41); Πυλάδης. (line 48). Line numbers in right margin: 10, 20, 30, 40, 50.

ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις πάντως περὶ μέλλους τὴν ὄρχησιν γυμνάσιον. ἔταττον γὰρ
τὸ ὀρχεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ἀνακρέων, Καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὀρχήσαντ' ἐλαφρῶς.
Ἴων, ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησε φρένας. Ἕρμιππος δέ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν
περίπατον καθ' ὥραν λαμπρὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδε-
μιᾶς ἀπεχόμενον κινήσεως, οὐδὲ σχήματος τινός, καί ποτε ὀψοφάγον μιμούμενον ἐξείραντα τὴν
γλῶσσαν, περιλείχειν τὰ χείλη. ἔμελε δὲ αὐτοῖς, καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ
τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας, ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ, πάντα δυναμένους ὀξέως τε, καὶ τορῶς
διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένους, ἐπιδέξια ἐλευθερίως, οὐδ' ἁρμονίαν λόγων λαμβά-
νοντας ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον. Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομέδας σκώπτει,
10 Τίς δὲ ἀγροιώτατον θέλγει νόον, οὐκ ἐπισταμένη τὰ βράκε' ἕλκην ἐπὶ τῶν σφυρῶν. Φιλέταιρος· ὦ
Ἀμφὶς, καλλισύρμων φᾶρος οὐ καθήσεις τάλαν, μὴ δ' ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξῃ. Ἕρμιππος δέ
φησι, Θεόκριτον χῖον ὡς ἀπαίδευτον, μέμφεσθαι τὴν Ἀναξιμένους περιβολήν. Καλλίστρατός τε ὁ ἀρι-
στοφάνειος, Ἀρίσταρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἴρηκεν ἐπὶ τῷ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι, φέροντός
τι καὶ τοῦ τοιούτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. διὸ καὶ Ἄλεξίς φησι, Ἓν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευ-
θέρων εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀρρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐξὸν καλῶς, οὗ μήτε πράττεται τέλος μηδεὶς
ἡμᾶς μήτε τιμὴν δόντας ἑτέρων λαβεῖν. φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοισιν εὖ, δόξης τιν' ὄγκον, τοῖς
δ' ὁρῶσιν ἡδονήν. Κόσμον δὲ τῷ βίῳ, τὸ τοιοῦτον γέρας τίς οὐκ ἂν κτῷτ' αὐτῷ φάσκων νοῦν ἔχειν.
Καὶ Αἰσχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱερο-
φάνται καὶ δᾳδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων, ἀνεδί-
20 δου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκά-
λοις οὐ χρησάμενον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶ-
σαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιϊστᾶν. ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δρά-
ματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις) ποιεῖ αὐ-
τὸν Αἰσχύλον λέγοντα. τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματα ἐποίουν. καὶ πάλιν τοὺς Φρύγας οἶδε θεωρῶν
ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδα ἦλθον τεθνεῶτα. πολλὰ τοιαυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχη-
ματίσαντας, καὶ Τέλεσις δὲ ἢ Τελέστης ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς
χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνύντας. Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελέστης ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς οὕτως ἦν
τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως.
φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί, Θεσπίας, Πρατίνας, Κρατῖνος, Φρύνιχος, ὀρχηστικοὶ ἐκαλοῦν-
30 το διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων
ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βουλομένους ὀρχεῖσθαι. μεθύων δὲ ἐποίει τὰς τραγῳδίας Αἰσχύλος, ὥς
φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς γοῦν ὠνείδιζεν αὐτῷ, ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε. ὀρ-
χήσεις δὲ ἐθνικαί, αἵδε· λακωνικαί, τροιζήνιαι, ἐπιζεφύριοι, κρητικαί, ἰωνικαί, μαντινικαί, ἃς
προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὄρχησις, ὥστε Πίν-
δαρος τὸν Ἀπόλλω ὀρχηστὴν καλεῖ, Ὀρχήστ' ἀγλαΐας ἀνάσσων εὐρυφάρετρ' Ἄπολλον. καὶ Ὅμηρος δὲ, ἢ
τῶν ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν, Ἀπόλλων φόρμιγγ' ἐν χείρεσσ' ἔχων χαρίεν κι-
θαρίζει καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. Εὔμηλος δὲ ἢ Ἀρκτῖνος ὁ κορίνθιος, τὸν Δία ὀρχούμενόν που παράγει, λέγων,
Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Θεόφραστος δέ φησι πρῶτον Ἄνδρωνα τὸν καταναῖον
αὐλητήν, κινήσεις καὶ ῥυθμοὺς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλοῦντα. ὅθεν σικελίζειν, τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς πα-
40 λαιοῖς. μεθ' ὃν Κλεόφαντον θηβαῖον. ὀρχησταὶ δὲ ἔνδοξοι, Βόλβος μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ. Ζή-
νων δὲ ὁ κρὴς ὁ πάνυ Ἀρταξέρξῃ προσφιλέστατος, παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δέ, ἐν τῇ πρὸς Φιλό-
ξενον ἐπιστολῇ, μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου. Ὅτι τὸ μουσεῖον ὁ φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογρά-
φος, τάλαρόν πού φησιν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ
τινὶ σιτεύονται, καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες. Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ
Βιβλιακοὶ χαρακῖται ἀπείριτα δηριόωντες Μουσέων ἐν ταλάρῳ. ἕως αὐτοὺς λογοδιαρροίας ἀπαλ-
λάξωσιν, οὗτοι οἱ τραπεζορήτορες οἳ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαί μοι δοκοῦσι καὶ τοῦ πυθικοῦ χρη-
σμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων. Εἴκοσι τὰς πρὸ κυνός, καὶ εἴκοσι τὰς μετέπειτα, Οἴκῳ ἐνὶ σκιε-
ρῷ Διονύσῳ χρῆσθαι ἰατρῷ. καὶ Μνησίθεος δὲ ὁ ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὴν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν
Ἀθηναίοις. φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος ὁ μιτυληναῖος ποιητής, οἴνῳ πνεύμονα τέγγε. τὸ γὰρ ἄστρον περι-
50 τέλλεται, ἡ δ' ὥρα χαλεπὴ πάντα δὲ δίψαι ὑπὸ καύματος. καὶ ἀλλαχοῦ. πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περι-
τέλλεται. Εὔπολίς τε τὸν Καλλίαν φησὶ ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρωταγόρου, πίνειν, ἵνα πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν
πνεύμονα ἔκλυτον φορῇ. ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεύμων ἀπεξήρανται, κινδυνεύει δὲ καὶ ἡ καρδία. καὶ τὸ
Ἀντιφάνους λέγει, τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι τί ἐστι; τὸ πίνειν, φήμ' ἐγώ. Ὁρᾷς παρὰ ῥεέθροισι χειμάρροις, ὅσα
δένδρων

Θεοφράστου σχήματα διδάσκοντος.

Εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι.

Ὀρχηστ.

Μουσεῖον.

Διόνυσος ἰατρός.

Πίνειν.

δένδρεα ἀεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίνεται. τάδ' αὐτίκα
νοῦθ' οἷον εἰ δίψαν τινὰ Ἢ ξηρασίαν ἔχοντ' αὐτόπερ μ' ἀπόλλυται. Οὕτω δ' οὗτοις φασὶ κωμωδο-
γήσασιν ἐλάθη πιεῖν. εἴρηται δὲ τὸ βρέχειν, καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης, Δεῖ γὰρ φαγόντας, δα-
ψιλῶς βρέχειν. Εὔβουλος, Σίκων ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος. πέπωκεν οὗτος πέ-

Ἀναπίπτειν.

πωκ' ἐγὼ, ναὶ διὰ τὸν μηνδαῖον. Ὅτι τὸ ἀναπίπτειν, κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἐστιν, οἷον ἀθυμεῖν ὀλι-
γωρεῖν. Θουκυδίδης πρώτῃ, Νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι. Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν κατὰ τὴν
λέξιν, Ῥοθίαζε κἀνάπιπτε. καὶ Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ, Διατί ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται, ἢ ὅτι ἐν

Ἀνακεῖσθαι.

τάξει μὲν κάθηνται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δὲ ἀναπίπτουσιν. Ἀνακεῖσθαι δὲ φαμὲν ἐπὶ ἀν-
δριάντων. ὅθεν τοὺς ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει, διέσυρον. Δίφιλος, Ἐγὼ δ' ἕως μὲν τινὸς
ἀνεκείμην. πρὸς ὃν δυσχεραίνων ὁ ἑταῖρος, φησί, ἀνέκειτο. Φιλιππίδης, καὶ δειπνῶν ἀεὶ ἀνακείμε- 10

Κατακεῖσθαι.

νος παρ' αὐτόν. καὶ ἐπάγει, Πότερον ἀνδριάντα εἶχε; Κατακεῖσθαι δὲ λέγεται, καὶ κατακεκλίσθαι,
ὡς ἐν συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἄλεξις, Ὡς ἔστι κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά, Οὔτε γὰρ
ὕπνος δήπουθεν οὐδεὶς ἂν λάβοι. Οὐδ' ἂν λέγῃ τις οὐδαμῶς μάθοιμεν ἄν, ὁ νοῦς γὰρ ἐστὶ τῆς τραπέζης
πλησίον. ἔστι δὲ εὑρεῖν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακεῖσθαι. σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦ-
τό φησιν ἐπικαλούμενος τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακειμένῳ μέσον εἰς τὸν αὐχέν' ἐμβαλοίμην. Ἀριστοτέλης ἐν Τυρ-
ρηνῶν νομίμοις, Οἱ δὲ Τυρρηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. Θεό-
πομπος, Ἐπίνομεν μετὰ ταῦτα κατακείμενοι, Μαλακώτατ' ἐπὶ τρικλινίῳ Τελαμῶνος εἰ-
μάζοντες ἀλλήλοις μέλη. Φιλωνίδης, Κατάκειμαι ὡς ὁρᾶτε δηκάπαλαι. Εὐριπίδης, Κύκλωπι.
ἀνέπεσε φάρυγγος αἰθέρ' ἐξανιεὶς βαρύν. Ἄλεξις, Μετὰ τοῦτ' ἀναπεσεῖν ἐκέλευον αὐτὴν παρ'

Πάσασθαι.

ἐμέ. Ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τίθεται. φησὶ γοῦν Φοῖνιξ πρὸς Ἀχιλλέα, Οὐκ ἐθέλεσκες 20
ἅμ' ἄλλῳ ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι. καὶ ἀλλαχοῦ, Εὖθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο. τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπο-
γεύονται μόνον, ὡς ἂν ὀλίγων πολὺς ὅμιλος. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησί, Νῦν δὴ καὶ σίτου
πασάμην. οἰκεῖον γὰρ τοῦ τηλικάδε ἀτυχήσαντος, ἀπογεύσασθαι μόνον. εἰς κόρον γὰρ ἐλθεῖν οὐκ εἴα

ὀδυσ. δ.

τὸ πένθος. διὸ καὶ ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς, κεῖται ἄσιτος ἄπαστος. ἐπὶ δὲ τῶν ἀπο-
πληρουμένων οὐδέποτε λέγει τὸ πάσασθαι, ἀλλ' ὁπόσα δηλοῖ κόρον. Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν, καὶ ἐ-
δητύος ἐξ ἔρον ἕντο. οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι τιθέασι τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος, Μύ-
θου δὲ πασαίμην ἥδιον. Ἐρατοσθένης, Ὀπταλέα κρέα Ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τά τ' ἀγρώσσοντες
ἕλοντο. Ποτίκολλον, ἅτε ξύλον ποτὶ ξύλῳ. φησὶ ὁ Θηβαῖος μελοποιός. Ὅτι Σέλευκός φησι τὸ
παρ' Ὁμήρῳ δαῖτα θάλειαν, στοιχείου μεταθέσει δίαιταν εἶναι. τὸ δὲ ἐκ τοῦ δέσασθαι λέγειν, βιαιό-
τερον ἐστί. Σφαιρίζουσι δὲ παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. καὶ δίσκοις δὲ, καὶ 30
ἀκοντίοις μετά τινος συμμετρίας ἐχρῶντο. Δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες. τὸ γὰρ τερ-

Παιδιαὶ Ὁμηρικῶν κυνηγέσια.

πνὸν, τὴν κακοπάθειαν κουφίζει. καὶ ἐπὶ κυνηγεσίᾳ δὲ ἐξιᾶσιν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμι-
κῶν κινδύνων. καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας, ἀφ' ὧν ῥωμαλεώτεροι, καὶ ὑγιεινότεροι διετέλουν. ὡς ὁ τε

Λουτρά.

πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύνουσι, καὶ ἀντίον ἱστάμενοι ἀκοντίζουσιν. Ἴσασι δὲ καὶ λουτρὰ ἄκη πό-
νων παντοῖα. κόπον μὲν θαλάττῃ λύοντες, ἣ μάλιστα τοῖς νεύροις ἐστὶ πρόσφορος. ἀναχαλῶντες δὲ
ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἶτ' ἐπαλειφόντες λίπος, πρὸς τὸ μὴ ξηρανθέντος τοῦ ὕδα-
τος ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. οἱ γοῦν ἐκ τῆς σκοπιῆς ἐπανελθόντες, ἱδρῶ πολλὸν ἀπε-

Ἰλιάδ. κ.

νίζοντο θαλάσσῃ, κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. καὶ οὕτως ἀναψύξαντες, ἐς ἀσαμίνθους βάντες
ἐϋξέστας, λούσαντο. καὶ ἀλειψάμενοι λίπ' ἐλαίῳ, δείπνῳ ἐφιζανέτην. ἔστι καὶ τρόπος ἕτερος καμά-

ὀδυσ. κ.

των λύσεως. ἐκ τῶν ἐπὶ κεφαλῆς καταιονήσεων, θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων. 40
αἱ γὰρ ἐμβάσεις, περικεχυμένου πανταχόθεν τοῖς πόροις τοῦ ὕδατος, φράττουσι τὴν τῶν ἱδρώτων
ἔκκρισιν, καθάπερ ἂν εἴ τις ἠθμὸς εἰς ὕδωρ βληθείη. δέξασι γὰρ οὐθέν, ἢν μή τις αὐτὸν μετεωρί-
σας τοῖς πόροις ἀνάψυξιν καὶ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχῃ, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς φυσικοῖς
προβλήμασι ζητῶν, διατί οἱ ἱδροῦντες ἐπανελθοῦσιν εἰς θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὕδωρ, οὐκ ἔτι ἱδροῦσι
ἕως πάλιν ἐπανέλθωσιν ἐκ τῶν ἐμβάσεων. παρετίθετο δὲ ἥρωσι δειπνοῦσι καὶ λάχανα. ὅτι δὲ οἴδα-
σι τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νέατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ κακοχυμωτά-

Ἀκρόδρυα.

τοις κρομμύοις ἐχρῶντο, ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον. ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει, καὶ τῶν ἀκρο-
δρύων. ὄγχνη γὰρ ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφό-

ὀδυσ. η.

ρα, καλὰ προσαγορεύει, ἔνθεν δένδρεα καλὰ πεφύκει, ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι. τὰ δ' εἰς ξυ-
λείαν εὔθετα μακρά, τοῖς ἐπιθέτοις τὰς χρήσεις διαστέλλων. ἔνθεν δένδρεα μακρὰ πεφύκει, Κλή- 50

ὀδυσ. λ.

θρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης. ἀρχαιοτέρα δ' ἦν καὶ τῶν Τρωϊκῶν, ἡ τούτων χρῆσις.
Τάνταλος οὖν οὐδὲ θανὼν ἀπηλλάττετο τῆς τούτων ἐπιθυμίας. ἅπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεὸς, προσιὼν
καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες. τοῖς τοιούτοις καρποῖς ἀποκρούεται αὐτὸν τῆς
ἀπολαύσεως,

ἀπολαύσεως, ὅτι τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. καὶ Λαέρτην δ' Ὀδυσσεὺς ἀναμιμνήσκει ὧν ἔδωκεν αὐτῷ
παιδὶ ὄντι, ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὅτι δὲ καὶ ἰχθῦς ἤσθιον, Σαρπηδὼν
δῆλον ποιεῖ ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου θήρᾳ. καίτοι Εὔβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χά-
ριν φησὶ παίζων, ἰχθῦν δὲ ποῦ γ' Ὅμηρος ἐσθίοντ' εἴρηκέ γε Τινὰ τῶν Ἀχαιῶν. κρέα δὲ μόνον ὤπ-
των, ἐπεὶ Ἕψοντά γ' οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα Ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις
Αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα Πικρὰν στρατείαν δ' εἶδον οἵτινες πόλιν Μίαν λα-
βόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺ Τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν ἧς εἷλον τότε, Οὐδὲ τὸν ἀέρα δ' ἠ-
ρεῖς τοῖς ὄρνισιν εἴων ἐλεύθερον. παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις, καὶ πελειάσιν ἱστάντες.
ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνεοθηρευτικήν, καὶ τὴν πελειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἱστοῦ, καὶ
10 τοξεύοντες ἐκ βολῆς εἰς αὐτήν, ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δηλοῦται. παρέλιπε δὲ τὴν χρῆσιν τῶν λαχά-
νων, καὶ ἰχθύων, καὶ τῶν ὀρνίθων, διά τε τὴν λιχνείαν. καὶ προσέτι τὴν ἐν ταῖς σκευασίαις ἀπρέ-
πειαν, ἐλάττω κρίνων ἡρωικῶν καὶ θείων ἔργων. ὅτι δὲ καὶ ἑφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφανίζει ἐν οἷς
λέγει, ὡς δὲ λέβης ζεῖ, κνίσην μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο. καὶ ὁ κατ' Ὀδυσσέως ἀφιεὶς
τὸν πόδα τοῦ βοὸς τοῦτο σημαίνει. πόδα γὰρ βόειον οὐδεὶς ὀπτᾷ. καὶ τό, Κρειῶν δὲ πίνακας παρέθηκεν ἀεί-
ρας παντοίων, οὐ μόνον τὴν τῶν κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὡς ὀρνίθεια, χοίρεια, ἐρίφεια, βόεια λέ-
γων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὡς ποικίλην ἔχοντα, καὶ οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττήν. ὡς ἀνακύπτειν τὰς
σικελικὰς, καὶ συβαριτικὰς, καὶ ἰταλικὰς τραπέζας. ἤδη δὲ καὶ χίας. μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χῖοι οὐκ
ἔλαττον τῶν προειρημένων ἐπὶ ὀψαρτυτικῇ. Κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον
οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοῖνιξ τε καὶ Νέστωρ, μόνῳ Μενελάῳ οὐ συγκατάκειται γυνή, διὰ γυναῖ-
20 κα γαμετὴν ἡρπασμένην τὴν στρατείαν πεποιημένῳ. Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεω-
τέρων Πίνδαρος ἐπαινεῖ. Εὔβουλος δὲ φησὶ ἄτοπόν τι τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ παρὰ ταῖς ἑται-
ραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δὲ μὴ τὸν παλαιόν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Ἄλεξις σχεδὸν ἀπα-
ραλλάκτως, τοῦ σφόδρα μόνου κειμένου ἀντὶ τοῦ ἀεί. ὄντως δὲ παλαιὸς οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον,
ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν προσφορώτερος. πέσσει τε γὰρ μᾶλλον τὰ σῖτα, καὶ λεπτομερὴς ὢν εὐανά-
δοτός ἐστι. δύναμιν δὲ τοῖς σώμασιν ἐμποιεῖ, τὸ αἷμά τε ἐνερευθὲς καὶ εὐανάδοτον κατασκευάζει,
καὶ τοὺς ὕπνους ἀταράχους παρέχει. ἐπαινεῖ δὲ Ὅμηρος τὸν ἐπιδεχόμενον ἱκανὴν κρᾶσιν, ὡς τὸν τοῦ Μά-
ρωνος. ἐπιδέχεται δὲ πλείω κρᾶσιν ὁ παλαιὸς οἶνος, διὰ τὸ μᾶλλον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος.
ἔνιοι δὲ καὶ τὴν Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποιΐαν σημαίνειν φασί, πάλαι γνωριζομέ-
νην. ἡδὺν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον ἐπεγχεομένης θαλάσσης. Ἐπαινῶν δὲ Ὅμηρος τὸν μέλανα οἶνον,
30 πολλάκις αὐτὸν καὶ αἴθοπα καλεῖ. δυναμικώτατος γάρ ἐστι, καὶ μένων ἐν ταῖς ἕξεσι τῶν πινόν-
των πλεῖστον χρόνον. Θεόπομπος δὲ φησὶ παρὰ Χίοις πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον, καὶ τὸ φυ-
τεύειν τε καὶ θεραπεύειν ἀμπέλους Χίους πρώτους μαθόντας παρ' Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ συ-
νῴκισε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. ὁ δὲ λευκὸς οἶνος, ἀσθενὴς καὶ λεπτός. ὁ δὲ κιρ-
ρὸς πέπτει ῥᾷον, ξηραντικώτερος ὤν. Περὶ ἰταλικῶν οἴνων φησὶ παρὰ τούτῳ τῷ σοφιστῇ Γαληνός.
ὁ φαλερῖνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα ἐστὶ πότιμος, καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρις εἴκοσιν. ὁ δ' ὑπὲρ τοῦ-
τον ἐκπίπτων τὸν χρόνον, κεφαλαλγικός, καὶ τοῦ νευρώδους καθάπτεται. εἴδη δὲ αὐτοῦ δύο, ὁ αὐστηρός,
καὶ ὁ γλυκάζων. οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται, ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, παρ' ὃ καὶ με-
λάντερος γίνεται. ὁ δὲ μὴ οὕτω τρυγηθεὶς, αὐστηρός τε, καὶ τῷ χρώματι κιρρός. καὶ τοῦ ἀλβανοῦ δὲ οἴ-
νου εἴδη δύο, ὁ μὲν γλυκάζων, ὁ δ' ὀμφακίας. ἀμφότεροι δὲ ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἀκμάζουσι.
40 συρρεντῖνος δὲ ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος. ὢν γὰρ ἀλιπὴς καὶ λίαν ψα-
φαρός, μόλις πεπαίνεται. καὶ παλαιούμενος, σχεδὸν μόνος ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς χρωμένοις διηνεκῶς.
ὁ δὲ ῥηγῖνος τοῦ συρρεντίνου λιπαρώτερος ὤν, χρήσιμος ἀπὸ ἐτῶν πεντεκαίδεκα. χρήσιμος καὶ ὁ πρι-
βερνος, λεπτομερέστερος ὢν τοῦ ῥηγίνου, ἥκιστά τε καθαπτόμενος κεφαλῆς. τούτῳ ἐμφερὴς ὁ φορμιανός,
ταχὺ δὲ ἀκμάζει, καὶ λιπαρώτερός ἐστιν αὐτοῦ. βράδιον δὲ ἀκμάζει ὁ τριφολῖνος. ἔστι δὲ τοῦ συρρεν-
τίνου γεωδέστερος. ὁ δὲ σετῖνος, τῶν πρώτων ἐστὶν οἴνων ἐμφερὴς, τῷ φαλέρνῳ κουφότερος, οὐ πληκτι-
κός. ὁ τιβουρτῖνος, λεπτός, εὐδιάπνευστος, ἀκμάζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα. κρείττων δὲ γίνεται παλαιούμε-
νος. ὁ λαβικανός, ἡδύς, λιπαρὸς τῇ γεύσει, μεταξὺ φαλέρνου καὶ ἀλβανοῦ. ἡ δὲ αὐτοῦ πόσις ἀπὸ ἐτῶν
δέκα. ἀγγαύρανος δὲ καὶ ὀλίγος καὶ κάλλιστος, προσέτι τε εὔτονος καὶ παχύς, πραινεστίνου δὲ καὶ
τιβουρτίνου λιπαρώτερος. ὁ μαρσικὸς πάνυ αὐστηρός, εὐστόμαχος δέ. γίνεται δὲ καὶ περὶ τὴν Καμπα-
50 νίας Κύμην ὁ καλούμενος ἀλβανός, πότιμος, κοῦφος ἀπὸ ἐτῶν πέντε. ὁ ἀσ   νιτανὸς χρηστὸς, λιπαρὸς
πως   Ὁ βικωντῖνος ἐμφερὲς ἔχει τῷ ἀλβανῷ, τὸ ὀμφακίας εἶναι, ἔστι δὲ δυνατὸς καὶ εὐστόμαχος. ὁ οὐ-
τερος δὲ ἡδὺς πινόμενος, εὐστόμαχος. ἴδιον δ' αὐτοῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ἀπρόσχυτος εἶναι. ἐμφαίνει γὰρ ὡς
ἐμμεμιγμένον αὐτῷ ἑτέρου. ὁ καληνός, κοῦφος, τοῦ φαλέρνου εὐστομαχώτερος. εὐγενὴς δὲ καὶ ὁ καίκουβος,

Β   πληκτικός,

ὀδ. ο.

ἥρωες ἐμφαγικοὶ ἰχθῦσι καὶ ὄρνισι θειῶς δειπνοῦντες.

Ἰλ. φ.

Οἶνος παλαιὸς καὶ διαφόρων χρωμάτων. ὀλυμπ. θ.

ὀδ. ι.

Διόνυσος καταφυγὼν εἰς θάλασσαν.

Οἶνοι ἰταλικοί.

πληκτικός, εὔτονος. παλαιοῦται δὲ, μετὰ ἱκανὰ ἔτη. ὁ φουνδανὸς, εὔχυμος, πολύτροφος, κεφαλῆς
καὶ στομάχου ἅπτεται. διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται. πάντων δὲ τούτων ὁ σαβῖνος κουφότε-
ρος, ἀπὸ ἐτῶν ἑπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μέχρις πέντε καὶ δέκα. ὁ δὲ σιγνῖνος, μέχρις ἐτῶν ἓξ χρήσιμος,
παλαιωθεὶς δὲ πολὺ χρησιμώτερος. ὁ νωμεντάνος ἀκμάζει ταχὺ, καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός
ἐστιν. ἔστι δ' οὔτε λίαν ἡδὺς, οὔτε λεπτός. ὁ σπολητῖνος δὲ, καὶ πινόμενος ἡδὺς, καὶ τῷ χρώματι χρυ-
σίζει. καπυανὸς κατὰ πολλὰ τῷ συρρεντίνῳ ἐμφερής. ὁ βαρβῖνος, λίαν αὐστηρὸς, καὶ ἀεὶ ἑαυτοῦ κρείτ-
των γίνεται. εὐγενὴς καὶ ὁ καυκῖνος, καὶ τῷ φαλερνῷ ἐμφερής. ὁ βενεφράνος εὐστόμαχος, καὶ κοῦφος. ὁ
ἐν Νεαπόλει τριβελλικὸς, εὔκρατος τῇ δυνάμει, εὐστόμαχος, εὔστομος. ὁ ἐρβούλος ἐν ἀρχῇ μέν ἐστι μέλας,
μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται, ἔστι δὲ λίαν κοῦφος, καὶ τρυφερός. ὁ μασσαλιώτης, καλός. ὀλί-
γος δὲ γίνεται, παχὺς, σαρκώδης. ταραντῖνοι δὲ, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κλιμάτων τούτων πάντες ἁπαλοί.
οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς, εὐστόμαχοι. ὁ δὲ μαμερτῖνος, ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται. καὶ
γινόμενος ἐν Σικελίᾳ, καλεῖται ἰοταλῖνος. ἡδὺς δ' ἐστι, κοῦφος, εὔτονος. Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς τιμᾶται
δαίμων, ὥς φησι Χάρης ὁ μιτυληναῖος, ὃς καλεῖται Σοροάδειος. ἑρμηνεύεται δὲ ἑλλάδι φωνῇ, οἰνοποιός.

ἰταλικὸς, legit Hermolaus.

Ὅτι Ἀντιφάνης ποῦ ὁ χαρίεις τὰ ἐξ ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει. Ἐξ Ἤλιδος μά-
γειρος, ἐξ Ἄργους λέβης, φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα. Ἰχθῦς Σικυῶνος, Αἰγίου δ' αὐλητρί-
δες. Τυρὸς σικελικὸς, μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγχέλυς Βοιώτιαι. Ἕρμιππος δ' οὕτως. Ἔσπετε νῦν μοι
Μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι. Ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἴνοπα πόντον, Ὅσσ' ἀγαθ' ἀν-
θρώποις δεῦρ' ἤγαγε νηῒ μελαίνῃ. Ἐκ μὲν Κυρήνης καυλόν, καὶ δέρμα βόειον. Ἐκ δ' Ἑλλησπόντου
σκόμβρους, καὶ πάντα ταρίχη. Ἐκ δ' αὖ Ἰταλίας χόνδρον, καὶ πλευρὰ βόεια. Καὶ παρὰ Σιτάλ-
κου ψώραν Λακεδαιμονίοισι. Καὶ παρὰ Περδίκκου ψεύδη ναυσὶν πάνυ πολλαῖς. Αἱ δὲ Συρά-
κουσαι σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσαι. Καὶ Κερκυραίους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσειε Ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς,
ὅτι δίχα θυμὸν ἔχουσι. Ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν. ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρέμαστα Ἱστία, καὶ βύβλους.
ἀπὸ δ' αὖ Συρίας, λιβανωτόν. Ἡ δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριττον τοῖσι θεοῖσιν. Ἡ Λιβύη δ' ἐλέφαν-
τα πολὺν παρέχει κατὰ πρᾶσιν. Ἡ Ῥόδος ἀσταφίδας τε, καὶ ἰσχάδας ἡδυονείρους. Αὐτὰρ ἀπ'
Εὐβοίας ἀπίους, καὶ ἴφια μῆλα. Ἀνδράποδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπικούρους. Αἱ Παγα-
σαὶ δούλους, καὶ στιγματίας παρέχουσι. Τὰς δὲ Διὸς βαλάνους, καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα Πα-
φλαγόνες παρέχουσι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. Φοινίκη δ' αὖ καρπὸν φοίνικος, καὶ σεμίδα-
λιν. Καρχηδὼν δάπιδας, καὶ ποικίλα προσκεφάλαια. Πίνδαρος δ' ἐν τῷ εἰς Ἱέρωνα πυθι-
κῷ ᾠδῇ, ἀπὸ Ταϋγέτου μὲν λάκαιναν ἐπὶ θηρσὶ κύνα τρέχειν πυκινώτατον ἑρπετόν. σκύριαι δ' ἐς ἄ-
μελξιν γάλακτος αἶγες ἐξοχώταται. ὅπλα δ' ἀπ' Ἄργεος, ἅρμα Θηβαῖον, ἀπὸ τᾶς ἀγλαοκάρπου, Σι-
κελίας δ' ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν. Κριτίας δ' οὕτως. Κότταβος ἐκ σικελῆς χθονὸς ἐκπρεπὲς
ἐστὶν ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Εἶτα δ' ὄχος σικελὸς, κάλλει δαπάνῃ τε κρά-
τιστος. * Θεσσαλικὸς δὲ θρόνος γυίων τρυφερωτάτη ἕδρα. Εὐναίου δὲ λέχους ἔξοχα κάλ-
λος ἔχει Μίλητός τε Χίος τ' ἐνάλος πόλις Οἰνοπίωνος. Τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιά-
λη, Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅστις κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ. Φοίνικες δ' εὗρον γράμματ' ἀλεξίλογα.
Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη. Φορτηγοὺς δ' ἀκάτους Κᾶρες ἁλὸς ταμίαι.
Τὸν δὲ τροχὸν γαίης τε καμίνου τ' ἔκγονον εὗρε Κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον.
Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον. καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ ἀττικὸς κέραμος. Εὔβουλος δὲ
φησὶ, Κνίδια κεράμια, σικελικὰ βατάνια, μεγαρικοὶ πιθάκνια. Ἀντιφάνης δὲ, νᾶπυ Κύπρου καὶ
σκαμμωνίας ὀπόν. Κάρδαμον μιλήσιον, κρόμμυον σαμοθράκιον, Καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλ-
φιον, θύμον ὑμήττιον, Ὀρίγανον τενέδιον. Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν χαλυβώνιον μόνον οἶ-
νον ἔπινεν, ὅν φησι Ποσειδώνιος κἀν Δαμασκῷ τῆς Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτόθι καταφυτευ-
σάντων τὰς ἀμπέλους. ἐν δὲ Ἴσσῃ τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶ οἶνον γίνεσθαι, ὃν
πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὑρίσκεσθαι. χίου δὲ οἴνου καὶ θασίου μέμνηται Ἐπίλυκος, χῖος καὶ θά-
σιος ἠθημένος. οἶνος λέσβιος ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Μάρων μοι δοκῶ, φησὶ Κλέαρχος. Λεσβίου πό-
ματος οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν, φησὶ Ἄλεξις, θασίοις καὶ λεσβίοις οἰναρίοις τῆς ἡμέρας
τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, καὶ νεανίζει. Ὁ αὐτὸς, Ἡδὺς ὁ βρόμιος τὴν ἄτιλλαν λεσβίων Ποιῶν,
τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε. Ὃς δ' ἂν εἰς ἑτέραν ληφθῇ γ' ἀποστέλλων πόλιν, Κἂν κύαθον, ἱε-
ρὰν ἐγγράφω τὴν οὐσίαν. Ἔφιππος, Φιλῶ γε πράμνιον οἶνον λέσβιον. Πολλὴ δὲ λεσβία σταγὼν
ἐκπίνεται ἄγαν. Ἀντιφάνης, ἔστιν ὄψον χρηστὸν ἐπαγωγὸν πάνυ οἶνος τε θάσιος, καὶ μύρον καὶ στέμ-
ματα. Ἐν πλησμονῇ γὰρ κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς Πράττουσιν, οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς.
Εὔβουλος, θάσιον ἢ χῖον λαβὼν, ἢ λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ. Μέμνηται δ' οὗτος καὶ ψυθίου
οἴνου. οἶνον γάρ με ψύθιον γεύσας ἡδὺν ἄκρατον, διψῶντα λαβὼν ὀξὺ πάνυ πρὸς τὰ στήθη. καὶ

Marginalia: ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα. — ἑκάστης ἰδιώματα χώρας. — Οἶνοι. — Suidas.

Ἀναξανδρίδης

Ἀναξανδρίδης χοῦς ἐκπεπωκὼς φησίν. Ὅτι Ἀριστοφάνης τὰς δευτέρας θεσμοφοριαζούσας, Δημήτριος ὁ τροιζήνιος θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται πεπαρηθίου. Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω πράμνιον, Οὐ χῖον, οὐ θάσιον, οὐ πεπαρήθιον, Οὐδ' ἄλλον ὅστις ἐπεγέρει τὸν ἔμβολον. Εὔβουλος, Ὁ λευκάδιος πάρεστι καὶ μιλήσιος Οἰνίσκος οὗτος ἔτιμος. Ἀρχέστρατος δειπνολόγος. Εἶθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἕληθε, Ἤδη χρὴ γεραὸν πολιὸν σφόδρα κρατοφοροῦντα Οἶνον ὑγρᾶ χαίτα λευκῷ πεπυκασμένον ἄνθει. Πίνειν ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα. Τὸν δ' ἀπὸ φοινίκης ἱερᾶς τὸν βύβλινον αἰνῶ Οὐ μέν τοι κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν. Ἂν γὰρ ἐξαίφνης αὐτοῦ γεύσῃ μὴ πρόσθεν ἐθισθείς, Εὐώδης μέν σοι δόξει τοῦ Λεσβίου εἶναι Μᾶλλον. ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μῆκος ἄπλατον. Γινόμενος δὲ ποσῶ πολλῷ. κεῖνος δὲ δοκῶν Οὐκ οἴνῳ, σοὶ ἔχειν ὅμοιον γέρας ἀμβροσίᾳ δέ. Εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι. Ὡς ἥδιστος ἔφυ πάντων φοινίκιος οἶνος, Οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς. Ἔστι δὲ καὶ θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ᾖ Πολλαῖς πρεσβεύων ἐτέων οἴνου περικαλλέσιν ὥραις. Οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη Εἰπεῖν αἰνῆσαί τε, καὶ οὐ με λέληθ' ὀνομῆναι. Ἀλλ' οὐθὲν τ' ἄλλ' ἐστὶν ἁπλῶς πρὸς Λέσβιον οἶνον. Ἀλλά τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὐτοῖς. Φοινικοῦ δὲ οἴνου μέμνηται καὶ Ἕρμιππος. κάρυα ῥοιάς, φοινικία ἕτερα νωγαλίσματα σαμβάρεια· τὸν οἶνον τὸν φοινικικόν. καὶ πάλιν φοινικίνου βῖκός τις ὑπανοιγνυται, μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν ἀναβάσει. μενδαίου δὲ ὁ Κρατῖνος Νῦν δ' ἂν ἴδοι μενδαῖον ἡβῶντ' ἀρτίως Οἰνίσκον ἕπεται κἀκολουθεῖν. καὶ λέγει. Οἴμ' ὡς ἁπαλός, καὶ λευκὸς ἆρ' οἶσθ' τρία. Ἕρμιππος δέ που ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλειόνων μεμνημένον. μενδαίῳ μὲν ἐνουροῦσι, καὶ θεοὶ αὐτοὶ Στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. μάγνητα δὲ μειλιχόδωρον. Καὶ θάσιον τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὀδμή. Τοῦτον ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι ἄριστον Τῶν ἄλλων οἴνων, μετ' ἀμύμονα χῖον ἄλυπον. Ἔστι δέ τις οἶνος ὃν δὴ σαπρίαν καλέουσιν. Οὗ καὶ ἀπὸ στόματος σταμνῶν ἀνοιγομενάων Ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου· Ὀσμὴ θεσπεσία. κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑψερεφὲς δῶ. Ἀμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ νέκταρ. Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν δαισὶ θαλείαις Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ πεπαρήθου. Φησὶ δὲ Φανίας ὁ ἐρέσιος μενδαίους τοὺς βότρυς ἔτι ἐν τῇ ἀμπέλῳ ῥαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ, διὸ γίνεσθαι τὸν οἶνον μαλακόν.

Οἶνοι.

Βιβλ. ϛ.

Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβεν δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ' εἰς ὄψον, Περκώπην δὲ καὶ τὴν Παλαισκῆψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. ἐκέλευσε δὲ τοῦτῳ, στολὴν φορεῖν βαρβαρικήν, ὡς καὶ Δημαράτῳ δοὺς τὰ πρότερον ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γαμβρείαν προσθείς, ἐφ' ᾧτε μηκέτι ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάλληται. καὶ Κῦρος δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ κυζικηνῷ φίλῳ ὄντι ἐχαρίσατο ἑπτὰ πόλεις, ὥς φησιν ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, πήδασον, ὀλύμπιον, καμάντιον, σκῆπτρα, ἀρτύψον, τορτύρην. ὁ δ' εἰς ὕβριν φασὶ καὶ ἄνοιαν προελθὼν, τυραννεῖν ἐπιχείρησε τῆς πατρίδος, στρατιὰν συναγαγών. καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἐβοηδρόμουν, πρόκροσσοι φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. τιμᾶται δὲ παρὰ Λαμψακηνοῖς ὁ Πρίαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ, ἐξ ἐπιθέτου καλούμενος οὕτως, ὡς θρίαμβος καὶ διθύραμβος.

Βασιλεῦ Περσῶν πόλεις δωρούμενοι. Strabo 14. & Plutarch.

Ὅτι μιτυληναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς γλυκὺν οἶνον πρόδρομον καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ πρότροπον ἢ πρόδρομον. θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ ἰκάριος οἶνος. ὡς Ἄμφις, ἐν Θυρίοις τ' ἔλαιον, ἐν Γέλα φακοί. Ἰκάριος οἶνος, ἰσχάδες κιμώλιαι.

Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ φησὶν Ἐπαρχίδης ὁ πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος, γένος τι οἴνου. καὶ ἔστιν οὔτε γλυκύς, οὔτε παχύς, ἀλλ' αὐστηρός, καὶ σκληρός, καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν. οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐκ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων, τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν. ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ, καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ. εἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος, πράμνιον πέτραν, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίτην τινὲς καλεῖν. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ἴκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν ἰχθύων πλῆθος. ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιὰς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν, καὶ Λαγοῦσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγῶν. καὶ ἕτεραι Φυκοῦσαι καὶ Λαπαδοῦσαι, ἀπὸ τῶν παραπλησίων. προσαγορεύεται δὲ φησὶν Ἐπαρχίδης ἡ ἄμπελος, ἡ τὸν ἰκάριον πράμνιον φέρουσα, ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ἱερά, ὑπὸ δὲ τῶν οἰνοέων διονυσιάς. Οἰνόη δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ πράμνιον φησὶ οἶνον, ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου οὕτω καλούμενον. οἱ δὲ ἰδίως, τὸν μέλανα. ἔνιοι δὲ ἐν τῷ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον, οἱονεὶ παραμένιον ὄντα. οἱ δὲ τὸν πραΰνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πίνοντες πρᾶοι. ἐπαινεῖ Ἄμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἶνον, λέγων, Ποδαπὸς εἶ φράσον. ἀκάνθιος. Εἶτα πρὸς θεῶν Οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου στρυφνὸς εἶ. Καὶ τοὔνομ' αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις Ἔχεις. τὰ δ' ἤθη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχεις. Κορινθίου οἴνου Ἄλεξις μνημονεύει, ὡς σκληροῦ. Οἶνος ξενικὸς παρῆν. ὁ γὰρ Κορίνθιος Βασανισμός ἐστι. καὶ εὐβοϊκοῦ δὲ πολὺν πιὼν εὐβοϊκὸν οἶνον. Ἀρχίλοχος τὸν νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει, ὅς καί που φησὶ Ἐν δορὶ μέν μοι μάζα μεμαγ-

Οἶνος πράμνιος. ἰκάριος.

Οἶνος ἀκάνθιος.

μένῳ, ἐν δορὶ δ' οἶνος Ἰσμαρικός. πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος. Στράττις δὲ τὸν σκιάθιον ἐπαινεῖ, Οἶνος κοκκύζει τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν Μέλας σκιάθιος ἴσον ἴσῳ κεκραμένος. Ἀχαιὸς δὲ τὸν

Βίβλινος.

βίβλινον, Ἐδεξιοῦτο βιβλίνῳ μέθης ἐκπώματι. Καλεῖται δὲ οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου. φησὶ δὲ καὶ Φιλῖνος, ὅτι παρέξω λέσβιον, χῖον, Θάσιον, βίβλινον, μενδαῖον, ὥστε μηδένα κραιπαλᾶν. Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶ αὐτὸν ὠνομάσθαι, Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θρᾴκης φησὶ εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν, ἣν αὖθις Τισάρην καὶ Οἰσύμην προσαγορευθῆναι. ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. νῆας δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι. Ἵππυς δ' ὁ Ῥηγῖνος τὴν εἱλεὸν καλουμένην ἄμπελον, βιβλίαν φησὶ καλεῖσθαι. ἣν Πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβασίλευσε Συρακουσίων, πρῶτον εἰς Συρακούσας κομίσαι ἐξ Ἰταλίας. εἴη ἂν οὖν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλούμενος πόλλιος, ὁ βίβλινος οἶνος. Χρησμός, πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις, Οὐδ' ἱερὰν Ὑπέρειαν, ὅθι γ' ἄτρυγον οἶνον ἔπινες. ὠνομάζετο δὲ παρὰ Τροιζηνίοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἄμπελος ἀνθηδονιὰς καὶ ὑπερειάς, ἀπὸ Ἄνθου τινὸς καὶ Ὑπέρου, ὡς καὶ ἀλθεφιὰς ἀπὸ Ἀλθεφίου τινός, ἑνὸς τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων. Ἀλκμὰν δέ που, ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσδοντα φησί, τὸν ἐκ Πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων στάδια ἑπτά, καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. χωρία δὲ ταῦτα κεῖται πλησίον Πιτάνης. φησὶν οὖν, οἶνον δ' Οἰνουντιάδαν, ἢ Δένθιν, ἢ Καρύστιον, ἢ Ὄνογλιν, ἢ Σταθμίταν, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας. ἄπυρον δὲ εἶπε, τὸν οὐχ ἑψημένον. ἐχρῶντο γὰρ ἑφθοῖς οἴνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ Μαιανδρικός, περὶ τὴν Ἐφεσίων εἶναι ὀρεινὴν κώμην τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λητοῦς, νῦν δὲ Λατωρέαν, ἀπὸ Λατωρέας Ἀμαζόνος, ἐν ᾗ γίνεσθαι τὸν Πράμνιον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ Ῥόδιος ὑπόχυτόν τινα οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. καὶ γλύξις δ' οἶνος καλεῖται, ὁ τὸ ἕψημα ἔχων. Πολύζηλος δέ, κεντρίτην καλεῖ οἶνον ἐν Ῥόδῳ. Πλάτων δ' ὁ κωμικός, καπνίαν. κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβεντῷ, πόλει Ἰταλίας. Ἄμφις δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖται παρὰ Σωσικράτει. ἐχρῶντο δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ πόματί τινι ἐξ ἀρωμάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρίμμα.

τρίμμα.

Lib. 9. cap. 20.

Plin. li. 14. c. 18.

Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησί, ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς τοὺς μὲν ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνούσας ποιεῖ. περὶ δὲ Κερυνείαν τῆς Ἀχαΐας, ἀμπέλου τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἐγκύμονας. κἂν τῶν βοτρύων δέ φασι φάγωσι, ἐξαμβλοῦσιν. ὁ δὲ Τροιζήνιος οἶνος ἀγόνους φησὶ ποιεῖ τοὺς πίνοντας. ἐν Θάσῳ δὲ λέγει, ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνόν τινα ὑπνωτικόν, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας. περὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας, Φαινίας ὁ Ἐρέσιος φησὶ τάδε, Γλεύκει παρεγχεῖται πρὸς τοὺς πεντήκοντα τοὺς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας. καὶ πάλιν, Ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρότερος, ἢ ἐκ

ἀνθοσμίας.

παλαιῶν. ἑξῆς τέ φησι, Τοὺς ὀμφακίδας συμπατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο. Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ Πρυτανείῳ διδόμενον θαυμαστόν εἶναι τὴν ἡδονήν. ἠρτυμένος γάρ ἐστιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ κεράμιον σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ σταιτὸς λαμβάνειν τὸν οἶνον. καὶ ἑξῆς δέ φησιν. ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὔοσμον μαλακῷ καὶ ἀνόσμῳ, καθάπερ τὸν Ἡρακλεώτην καὶ τὸν Ἐρυθραῖον, τὸν μὲν τὴν μαλακότητα, τὸν δὲ τὴν εὐοσμίαν παρεχόμενος. μυρρίνης δὲ ὁ μυρρίνης οἶνος κεῖται παρὰ Ποσειδίππῳ, Διψηρὸς ἄτοπος ὁ μυρρίνης ὁ τίμιος.

Οἶνοι ἰάματα.

Καὶ ἑρμῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Στράττιδι. Χαιρέας δέ, ἐν Βαβυλῶνι οἶνον φησὶ γίνεσθαι, τὸν καλούμενον νέκταρ. ἦ γὰρ ἔπος τόδ' ἀληθές, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος εἶσιν, Ἀλλά τι καὶ λεύκης οἶνος ἔχειν ἐθέλει. Οὐδὲ γὰρ ἀπέβλαψεν Διονύσιον, οὐδὲ γέγαρτο, ὁ Κῷος φησὶ ποιητής. τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκός, ὁ δὲ κιρρός, ὁ δὲ μέλας. καὶ ὁ μὲν λευκός, λεπτότατος τῇ φύσει, οὐρητικός, θερμός, πεπτικός τε ὤν, τὴν κεφαλὴν ποιεῖ διάπυρον. ἀναφερὴς γὰρ ὁ οἶνος. ὁ δὲ μέλας ὁ μὴ γλυκάζων, τροφιμώτατος, στυπτικός. ὁ δὲ γλυκάζων, καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν κιρρῶν τροφιμώτατος. λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν πάροδον. καὶ παχύνων τὰ ὑγρὰ μᾶλλον, κεφαλὴν ἧττον παρενοχλεῖ. ὄντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίζει περὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ πτύελα ἐστὶν ἀναγωγός, ὡς Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος φησίν, ὁ μέλας οἶνος ἐστὶ θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κιρρὸς ξηρός, καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος. οἱ δ' ἐπιμελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι, ἀκραίπαλοί τε εἰσί, καὶ κοιλίαν λύουσιν, ἐπιδάκνουσί τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται, καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὅ τε Μύνδιος, καὶ ὁ ἀπὸ Ἁλικαρνασσοῦ. ὁ γοῦν κωμικὸς Μένιππος, ἁλμοπότιν τὴν Μύνδον φησί. ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ Κῷος τεθαλάττωται. καὶ ὁ Ῥόδιος δέ, ἐλάττονος μὲν τετύχηκε θα-

Οἶνοι τεθαλαττωμένοι.

λάσσης. ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ ἀχρεῖος ἐστιν. ὁ δὲ νησιώτης, ὥστε τοὺς πότους ἐστὶν εὖ πεφυκώς, καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοίκειος. ὁ δὲ Κνίδιος, αἵματος γεννητικός, τρόφιμος, κοιλίαν εὔλυτον κατασκευάζων. πλείων δὲ πινόμενος, ἐκλύει τὸν στόμαχον. ὁ δὲ Λέσβιος σύψιν μικροτέραν ἔχει, καὶ μᾶλλον

οὐρητι

ὀνήσεται. χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ χῖος. καὶ τοῦ χίου, ὁ καλούμενος ἀριούσιος. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται. ὁ μὲν οὖν αὐστηρὸς εὔστομος ἐστὶ, καὶ τρόφιμος, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται. ὁ δὲ γλυκάζων, τρόφιμος, πλήσμιος, κοιλίας μαλακτικός. ὁ δ' αὐτόκρατος τῇ χρείᾳ μέσος. κοινῶς ἐστὶν ὁ χῖος, πεπτικός, τρόφιμος, αἵματος χρηστοῦ γεννητικός, προσηνέστατος, πλήσμιος, διὰ τὸ πολὺ ἔχειν τῇ δυνάμει. τῶν δ' οἴνων χαριέστατος, ὁ περὶ τὴν Ἰταλίαν ἀλβανός, καὶ ὁ φαλέρνος. ὁ δὲ τούτων παλαιούμενος, καὶ πεχρονικώς, φαρμακώδης ἐστὶ, καὶ καρηβαρίας ταχέως. ὁ δὲ ἀδριανὸς καλούμενος, εὔπνους, εὐανάδοτος, ἄλυπος τὸ σύνολον. οἰνοποιητέον δὲ αὐτὸς πρό τινος χρόνου, καὶ εἰς ἀναπεπταμένον τόπον θετέον, ὡς τὸ διαπνεῦσαι τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. χαριέστατος δὲ οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ κερκυραῖος. ὁ δὲ ζακύνθιος, καὶ ὁ λευκάδιος, διὰ τὸ γύψον λαβεῖν, καὶ κεφαλῆς ἅπτονται. ὁ δὲ ἀπὸ Κιλικίας ἀβάτης καλούμενος, κοιλίας μόνον ἐστὶ μαλακτικός. κακὰ δὲ καὶ μυοδίῳ, καὶ ἁλικαρνασσίῳ, καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς τεθαλασσωμένῳ συνάδει τὰ σκληρὰ τῶν ὑδάτων, οἷα κρηναῖα, καὶ ὄμβρια, ἐὰν ᾖ διυλισμένα, καὶ πλείονα χρόνον καθεσταμένα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν οὗτοι Ἀθήνησι, καὶ Σικυῶνι. ἐν ταύταις γὰρ τὰ τοιαῦτα ὕδατα. τοῖς δὲ θαλασσίοις τῶν οἴνων, καὶ τοῖς περιέχουσιν ἱκανωτέραν στύψιν τῷ χίῳ καὶ λεσβίῳ, τὰ ἀποιότατα τῶν ὑδάτων ἐπιτήδεια. Εὐγλώσσατα γεύσασα τοῦ παλαιοῦ χρόνου. Πῶς δῆτα πλέονα πρᾶγμ' ὑπερβαλλεῖ τόδε. Ἢ τὴν ἀνάγκης ὕδωρ ἐμβριθέστερον. Ὑφ' ἧς τὸ κρυφθὲν ἐμφανῶς ἀνέχτερον, φησὶ Σοφοκλῆς. ὅτι ὁ μαρεώτης οἶνος, ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχει, ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κρήνης Μαρείας, καὶ τῆς παρ' αὐτὴν πόλεως ὁμωνύμου, ἣ πρότερον μὲν ἦν μεγίστη, νῦν δὲ κώμη. παρέλαβε μέντοι τὴν προσηγορίαν, ἀπὸ Μάρωνος, ἑνὸς τῶν μετὰ Διονύσου τὰς στρατείας πεποιημένων. πολλὴ δὲ ἡ περὶ τὴν γῆν ταύτην ἄμπελος, ἧς καὶ ἡ σταφυλὴ βρωθῆναι πάνυ εὔστομος, καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος, λευκός τε γὰρ καὶ ἡδὺς, εὔπνους, εὐανάδοτος, λεπτός, κεφαλῆς οὐ καθικνούμενος, διουρητικός. τούτου δὲ καλλίων ὁ ταινιωτικὸς καλούμενος. ταινία δ' ἐστὶν ἐπιμήκης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἠρέμα ὑπόχλωροι, ἐμφαίνοντές τι ἐν αὐτοῖς λιπαρόν, ὃ περὶ τὴν τοῦ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται κατὰ βραχὺ, ὡς καὶ τὸ μέλι τὸ ἀττικὸν ἀνακιρνάμενον. οὗτος ὁ ταινιωτικός, πρὸς τῷ ἡδὺς εἶναι ἔχει τι καὶ ἀρωματῶδες, ἠρέμα ἐπιστύφον. ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος, πλείστη μὲν αὐτὴ, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. καὶ πολλοὶ τῶν οἴνων ἰδιάζοντες κατά τε τὰ χρώματα, καὶ τὴν προσφοράν. τούτων δ' ὑπερβάλλει ὁ κατὰ Ἄντυλλαν πόλιν, οὐ μακρὰν οὖσαν Ἀλεξανδρείας, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας. ὁ δὲ περὶ τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ περὶ τὴν Κόπτον πόλιν οὕτως ἐστὶ λεπτὸς, καὶ εὐανάδοτος, καὶ ταχέως πεπτικός, ὡς τοῖς πυρέττουσι διδόμενος μὴ βλάπτειν. Σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας γύναι. ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας. Ὅτι Θεόπομπος ὁ χῖος τὴν ἄμπελον ἱστορεῖ εὑρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ σταδίους, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς Διονυσίοις χαλκοῦς λέβητας τρεῖς κενούς, παρόντων τῶν ἐπιδημούντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὕστερον ἀνοιγόντες, εὑρίσκουσιν οἴνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δέ φησι ἐν τῇ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτην εὑρεθῆναι τὴν ἄμπελον. διὸ καὶ Δίων ὁ ἐξ Ἀκαδημίας, φιλοίνους καὶ φιλοπότας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι, εὑρεθῆναί τε παρ' αὐτοῖς βοήθημα, ὥς τε τοὺς διὰ πενίαν ἀπορουμένους οἴνου, τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γινόμενον πίνειν. καὶ οὕτως ἥδεσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ᾄδειν, καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν ὅσα τοὺς ἐξοίνους γενομένους. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες, ἐπὶ πρόσωπον φέρονται. οἱ δὲ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ἐξυπτιάζονται τὴν κεφαλήν. ὁ μὲν γὰρ οἶνος καρηβαρικός, ὁ δὲ κρίθινος καρωτικός. ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνοις αὐτοῖς ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἐσθίειν ἑφθάς, καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύστους, προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύονται, ἀμαυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. διὸ καὶ Συβαρῖται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἄλεξις, Ἐχθὲς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κραιπαλᾷς Κατανύστασον. παύσῃ γὰρ. εἶτά σοι δότω ῥάφανόν τις ἑφθήν. Εὔβουλος δέ που φησί, Γύναι ῥάφανόν γε κομίσασ' εἰς ἐμὲ σύ, τὴν κραιπάλην Μέλλεις ἀφῆναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς. Ὅτι δὲ τὴν κράμβην ῥάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοί, Ἀπολλόδωρος δηλοῖ ὁ Καρύστιος. Οἱ δ' ὅτι καλοῦμεν ῥάφανον, ἡμεῖς δ' οἱ ξένοι Κράμβην, γυναιξὶ διαφέρειν οἴει δή τι. Ἀναξανδρίδης, Ἐὰν λούσηθε νῦν Ῥάφανόν τε πολλὴν ἐντραγὼν παύσῃ, Τὸ βάρος διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος Ἐπὶ τοῦ μετώπου. Νικοχάρης, Εἰς αὔριον ἀντὶ ῥαφάνων ἑψήσομεν Βαλανεῖον. ἵν' οὖν ἐξάρῃ τὴν κραιπάλην. Ἄμφις, Οὐκ ἔστιν ὡς ἔοικε φάρμακον μέθης Οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσὸν ἄφνω Λύπην τιν'. οὗτος ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα Λήρους, ὥς τε τὰς ῥαφάνους οὕτω δοκεῖν. Περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κράμβη ποιεῖ, ἱστορεῖ καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον τῆς ῥαφάνου τὴν ὀδμήν.

Οἶνοι χῖοι τρεῖς εἰσιν.

Χῖος, νῦν μαρεώτης.

Οἶνος ταινιωτικός.

Αἰγύπτιος.

ἀστυδάμας.

Οἴνου εὕρησις.

Κρίθινος οἶνος.

Κράμβη ἀμπέλοις ἄντιος.

ἐκ τοῦ βιβλίου δευτέρου.

Περὶ οἴνου.

Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρῶ τῷ ὕπνῳ, οὐκ ἄν με οἱ λόγοι οὓς ἀπεμνημόνευσας ὄντες ποικίλοι ὕπνου δεῖσθαι ποιοῦσιν. Ὅτι τὸν οἶνον ὁ Κολοφώνιος Νίκανδρος ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ Οἰνέως, Οἰνεὺς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν Οἶνον ἔκλησε. φησὶ δὲ καὶ Μελανιππίδης ὁ Μιλήσιος, ἐπώνυμον, ὦ δέσποτ', οἶνον Οἰνέος. Ἑκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος τὴν ἄμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων εὑρεθῆναί φησι, καὶ τάδε. Ὀρεσθεὺς ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλείᾳ, καὶ κύων αὐτοῦ στέλεχος ἔτεκε, καὶ ὃς ἐκέλευσεν αὐτὸν κατορυχθῆναι, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔφυ ἄμπελος πολυστάφυλος. διὸ καὶ τὸν αὐτοῦ παῖδα Φύτιον ἐκάλεσε. τούτου δ' Οἰνεὺς ἐγένετο κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπέλων. οἱ γὰρ παλαιοί φασιν Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους. Οἰνέως δ' ἐγένετο Αἰτωλός. Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον, οἰόνουν αὐτόν φησιν εἶναι, διὰ τὸ οἴησεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπιπλάναι. ἢ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται. παρετυμολογῶν *(Ιλ. ζ.)* γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνήν, ὧδέ πως φησίν, Ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι αἴκε πίῃσθα. καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνείατα καλῶν ἔσθεν, ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς, Οἶνόν τοι Μενέλαε θεοὶ ποίησαν ἄριστον Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας. Δίφιλος δ' ὁ κωμικός φησιν, Ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε *(Οἴνου φύσις.)* Διόνυσε, καὶ σοφώτατ' ὡς ἡδύς τις εἶ, Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνος. Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν, Τόν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν, θρασύν. Ὁ δὲ Φιλόξενος λέγει, εὔκρατος οἶνος πάμφωνος. Χαιρήμων δ' ὁ τραγῳδὸς παρασκευάζειν φησὶ τὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις γέλωτα, σοφίαν, δυσμάθειαν, εὐβουλίαν. Ἴων δ' ὁ Χῖός φησι, ἄδαμον παῖδα ταυρωπὸν νέον οὐ νέον ἥδιστον πρόπολον βαρυγδούπων ἐρώτων Οἶνον ἀερσίνοον, ἀνθρώπων πρύτανιν. Μνησίθεος δ' ἔφη τὸν οἶνον τοὺς θεοὺς Θνητοῖς καταδεῖξαι. τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις, Ἀγαθὸν μέγιστον. τοῖς δ' ἀτάκτως, τοὔμπαλιν. Τροφήν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις, Ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν. Εἰς τήν τ' ἰατρικὴν τε χρησιμώτατον. Καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται, Καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφέλειαν ἔχει. Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν, Τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον, Εὐθυμίαν φέρει γ'· ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβριν. Ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ. Ἂν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν γε σωμάτων. Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ ἰατρόν. ἡ δὲ Πυθία εἴρηκέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν. Εὔβουλος δὲ ποιεῖ τὸν Διόνυσον λέγοντα, Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω Τοῖς εὖ φρονοῦσι, τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα, Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τὸν δὲ δεύτερον Ἔρωτος, ἡδονῆς τε. τὸν τρίτον δ' ὕπνου, Ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι, Οἴκαδε βαδίζουσ'. ὁ δὲ τέταρτος Οὐκ ἔθ' ἡμέτερος ἔστ', ἀλλ' ὕβρεως. ὁ δὲ πέμπτος, βοῆς. Ἕκτος δὲ, κώμων. ἕβδομος δ', ὑπωπίων. Ὄγδοος, κλητῆρος. ὁ δ' ἔνατος, χολῆς. Δέκατος δὲ, μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ. Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς, Ὑποσκελίζει ῥᾷστα τοὺς πεπωκότας. Ἐπίχαρμος δέ φησι, Ἐκ μὲν θυσίας, θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο, χαρίεν ὥς γ' ἐμοί. ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δ' ἐγένετο θυανία, ἐκ δὲ θυανίας δίκη, ἐκ δὲ καταδίκης, πέδαι τε καὶ σφάκελος καὶ ζημία. Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν, Ὥραις, καὶ Διονύσῳ. τὴν δὲ δευτέραν, Ἀφροδίτῃ, καὶ πάλιν Διονύσῳ. Ὕβρει δὲ καὶ Ἄτῃ, τὴν τρίτην. κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην, Πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορόν θ' ὕβριν φέρει. ὅθεν τινὲς τῷ Διονύσῳ γένεσιν καὶ τὴν τῆς ὕβρεως, κατὰ ταυτὰ γενέσθαι φασίν. Ἄλεξις δέ πού φησιν, ὡς Ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν Τρόπον τιν' ἐστί. τὸν γὰρ οἶνον τὸν νέον Πολλή γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι Πρώτιστον, ἀφυβρίσαι τ', ἀπανθῆσαι πάλιν, Σκληρὸν γενέσθαι. παραμάσαντα δ' ὧν λέγω Τούτων ἁπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω Ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσάν ποτε Πότιμον γενέσθαι, καὶ καταστῆναι πάλιν. Ἡδύν θ' ἅπασι τὸ λοιπὸν διατελεῖν. Κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητήν, οἶνος πυρὶ ἶσον ἔχει μένος εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα Βορρῆς ἠὲ νότος. τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει, Βυσσόθεν. ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον. Ἀλλαχοῦ δὲ τοὐναντίον φησὶν Ἄλεξις, Οὐδὲν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν. Ὁ μὲν γὰρ ἀπογηράσκων, ἀηδὴς γίνεται. Οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν. Ὁ μὲν δάκνει γάρ, ὁ δ' ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ. Πανύασις δὲ λέγει, Οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ Ἐσθλὸν ἀλεξίκακον πάσῃ συνοπηδὸν ἀοιδῇ. ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατὸν μέρος ἀγλαΐης τε, Ἐν δὲ χοροιτυπίης. ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος. Τῷ σε χρὴ παρὰ δαιτὶ δεδεγμένον εὔφρονι θυμῷ, πίνειν. μὴ δὲ βορᾶς κεκορημένον ἥντε παῖδα Ἧσθαι πλημμύροντα λελασμένον εὐφροσυνάων. Καὶ πάλιν, Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν παρὰ δῶρον ἄριστον Ἀγλαός. ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί. πάντες δ' ὀρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες. Πάσας δ' ἐκ κραδίης ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάζει Πινόμενος *(Οἰκία τριήρης.)* κατὰ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον δὲ χερείων. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. νεανίσκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους, εἰς τοσοῦτον ἐλθεῖν

μανίας

μανίας ἐκθερμανθέντας ἐπὶ τοσοῦτον μέθης, ὡς νομίζειν μὲν ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν θάλασσαν. καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γενέσθαι, ὡς τὰ ἐκ τῆς οἰκίας πάντα σκεύη καὶ στρώματα ῥίπτειν, ὡς εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι δόξαν, αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. συναθροιζομένων οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων, οὐδ' ὣς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, παραγενομένων τῶν στρατηγῶν περὶ τὴν οἰκίαν, ἐγκληθέντες οἱ νεανίσκοι ἔτι ναυτιῶντες, ἀπεκρίναντο πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἀναγκασθῆναι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσσῃ τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκπληξιν τῶν ἀνδρῶν, ἕνα τῶν νεανίσκων καίτοι δοκοῦντα τῶν ἄλλων προβεβηκέναι περὶ τὴν ἡλικίαν. ἐγὼ δ' ἔφη ἄνδρες τρίτωνες ὑπὸ τοῦ δέους καταβαλὼν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους, ὡς ἔνι μάλιστα κατωτάτω ἔκειμην. συγγνόντων οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει ἐπιτιμησάντων μὴ πλέονος οἴνου ἐμφορεῖσθαι ἀφῆκαν. καὶ οἱ χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, ἂν λιμένος ἔφη τύχωμεν ἀπαλλαγέντες τοσούτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανεῖς μετὰ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα, ὡς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη. Φιλόχορος δέ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν οἵτινές εἰσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παρρησίαν ἄγοντες. ὅθεν οἶνος καὶ ἀλήθεια λέγεται. καὶ ἀνδρὸς δ' ἔδειξε νόον. καὶ τὸ νικητήριον ἐν Διονύσου τρίπους. καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας. δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου, τὸν κρατῆρα. ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους, ἐμπυριβήτης ὁ καὶ λουτροχόος. Αἰσχύλος, Τὸν μὲν τρίπους ἐδέξατ' οἰκεῖος λέβης, Ἀεὶ φυλάσσων τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν. ὁ δ' ἕτερος ὁ κρατὴρ καλούμενος. Ὅμηρος, Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας. ἐν τούτοις δὲ τὸν οἶνον ἐκίρνων, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους. διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκεῖος, διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος φησί, τρίπους χαλκοῦς οὐχ ὁ πυθικὸς, ἀλλ' ὃν νῦν λέβητα καλοῦσι. τούτων δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐνεκεράννυον. οἱ δὲ λουτροχόοι ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρμαινον καὶ ἐμπυριβῆται. καὶ τούτων ἔνιοι ὠτώεντες, τρίποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες, τρίποδες ὠνομάζοντο. φησί που Εὔριππος, Οἴνου τε πλῆθος πόλλ' ἀναγκάζει λαλεῖν. Οὐκοῦν μεθύοντας φασὶ τἀληθῆ λέγειν. Ἀντιφάνης, κρύψαι φιλεῖ Ἅπαντα τἄλλα τις δύναιτ' ἄν, πλὴν δυοῖν, Οἶνόν τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ' ἐμπεσών. Ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἐκ τῶν βλεμμάτων Καὶ τῶν λόγων τ' αὐτῶν, ὥστε τοὺς ἀρνουμένους Μάλιστα ταῦτα καταφανεῖς πολλοῖς ποιεῖ. Φιλόχορος δέ φησι, Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καμπτομένους, καὶ διὰ τοῦτο ἱδρύσασθαι βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῷ τῶν Ὡρῶν ἱερῷ. αὗται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. πλησίον δ' αὐτοῦ καὶ ταῖς νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιούμενος. καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. καὶ θεσμὸν ἔθετο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σιτία ἄκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ. τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὁπόσον ἕκαστος βούλεται. προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ, τὸ τοῦ Διὸς σωτῆρος ὄνομα. διὰ καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ νόμων τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησὶ ὑγείας ἕνεκα ὑπάρχειν. ἀπὸ τοῦ κατὰ μέθην δὲ καταστήματος καὶ ταύρῳ παρεικάζουσι τὸν Διόνυσον, καὶ παρδάλει, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοινωθέντας. Ἀλκαῖος, Ἄλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ' ὀξυτέρω τριβόλων ἀρυτόμενος. εἰσὶ δ' οἳ καὶ θυμικοὶ γίνονται. τοιοῦτος δ' ὁ ταῦρος. Εὐριπίδης, ταῦροι δ' ὑβρισταὶ, κἀς κέρας θυμούμενοι. διὰ δὲ τὸ μάχιμον, καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται. ὅθεν καὶ τὸ παρδαλοῦσθαι. καλῶς οὖν Ἀρίστων ὁ Κῖος φησί, ἥδιστον ποτὸν εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκύτητος, ἅμα δ' εὐωδίας κοινωνοῦντα. διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινὰς περὶ τὸν Λυδίας Ὄλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκιρνῶντας εἰς ταυτὰ καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν εὐώδη. οἶδα δ' ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν, ἀλλὰ τροφὴν εἶναι λέγει θεῶν, Τὸ νέκταρ πάνυ μάττων ἐσθίω. διαπίνω τ' ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμ' ἑκάστοθ' Ἥρᾳ λαλῶν, καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος. Καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι, τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς. καὶ Σαπφὼ δέ φησι, Ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἑρμᾶς δ' ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχόησεν. ὁ δ' Ὅμηρος θεῶν πόμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβυκος δέ φησι τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ' ἐπίτασιν ἐννεαπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἔνατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν. Οὐδεὶς φιλοπότης ἄνθρωπος ἐστὶ κακός. Ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν Ἀνδράσι πονηροῖς, οὐδ' ἀπαιδεύτῳ βίῳ, φησὶ Ἄλεξις. καὶ

Ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιεῖ τοὺς πλέον πίνοντας αὐτόν. Ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρατῖνον ἐπίγραμμα φησί, Οἶνός τοι χαρίεντι πέλει μέγας ἵππος ἀοιδῷ. Ὕδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκοις. Ταῦτ' ἔλεγεν Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν, οὐχ ἑνὸς ἀσκοῦ Κρατῖνος, ἀλλὰ παντὸς ὀδωδὼς πίθου.

Οἶνος καὶ ἀλήθεια.

τρίποδες.

Il. ι.

Διόνυσος ὀρθός.

ἄκρατον Διὸς σωτῆρος.

Νέκταρ.

Νέκταρ.

ἀμβροσία.

Τοιγάρτοι στεφάνων δέμας ἤγειρεν. εἶχε δὲ κισσὸν Μέτωπον οἷα καὶ σὺ κεκοσμημένος. Πολέμων φησὶν ἐν Μουνυχίᾳ, ἥρωα Ἀκρατοπότην τιμᾶσθαι. ἱστορεῖ δὲ ὡς Σπαρτιάταις Μάττωνα καὶ Κεράωνα ἥρωάς τινας ὑπὸ τῶν μαγείρων ἱδρύσθαι ἐν τοῖς φιδιτίοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεύς, ἀπὸ τῶν δείπνων ἔχων τὴν προσηγορίαν. Ἐκ τροφῆς κρεῶν ὅτ' ἂν σκώμματα γένοιτο, ὅτ' αὐτοσχέδια ποιήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κόμπος, οὐδὲ ψυχῆς ἀλαζονεία. καλῶς οὖν ἐν θ᾽, Πῆ ἔβαν εὐχωλαί, ἃς ἐν Λήμνῳ ἠγοράασθε. Ἔσθοντες κρέα πολλά, καὶ πίνοντες κρητῆρας Οἴνου ἐπιστεφέας. ἐπισημαίνεται ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος περιγράφων τὸν στίχον, ὃς ὑπὸ κρεοφαγίας αὐχεῖν ποιεῖ τοὺς Ἕλληνας. οὐ γὰρ ἐπὶ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι, καὶ σκώπτειν, καὶ γελοιάζειν. ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς γνώμης, καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ὃ γίνεται περὶ τὴν μέθην. διὸ Βακχυλίδης φησί, Γλυκεῖ' ἀνάγκα σευομένα κυλίκων, θάλπησι θυμὸν Κύπριδος. ἐλπὶς δ' αἰθύσσει φρένας ἀμμιγνυμένα Διονυσίοισι δώροις. ἀνδράσι δ' ὑψοτάτω πέμπει μερίμνας, αὐτίκα μὲν πολίων κρήδεμνον λύει. πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσειν δοκεῖ. χρυσῷ δ' ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσιν οἶκοι. πυροφόροι δὲ κατ' αἰγλήεντα νῆες ἄγουσιν ἀπ' Αἰγύπτου μέγιστον πλοῦτον, ὡς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ. Σοφοκλῆς δέ φησι, τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον. οἱ δ' ἄλλοι ποιηταί φασι τὸν οἶνον εὔφρονα καρπὸν ἀρούρης. Καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεύς, τὸν Ὀδυσσέα παράγει λέγοντα, Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς, Πανημέριος πολεμίζῃ, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας, καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρόν. ἀφ' οὗ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία, τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς. Οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις, Οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι. Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις φησί. καὶ Ἀστυδάμας δέ φησι, Θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης Ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον. Στανχῦς μὲν γὰρ ἐμπεπλησμένος ἄνθρωπος ἀμελὴς γίνεται, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός. Ἀντιφάνης φησί, Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ βιοῦν μόνον, τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῷ στόματι τὰ γράμματα, φησὶν Ἄλεξις. Σέλευκος δέ φησι, τὸ παλαιὸν οὐκ ἦν ἔθος, οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλεῖον οὔτ' ἄλλως ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. διὸ καὶ θοίνας, καὶ θαλίας, καὶ μέθας ὠνόμαζον. τὰς μέν, ὅτι διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον. τὰς δ', ὅτι θεῶν χάριν ἠλίζοντο καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶν Ἀριστοτέλης, τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.

Θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη τῶν βελτιόνων ὄντας, δυσσεβεῖς ἡγοῦ. Εὐριπίδης φησί. καὶ σημαίνουσιν ὧδε τὸ τέλος, τὴν θυσίαν, καὶ Ὅμηρος. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Τελετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους, καὶ μετά τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτάς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων ἕνεκα. τελεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες, καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. φησὶν Ἄλεξις, Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς δεῖ ζῆν, Φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ ποιεῖν. Ὁ γὰρ διδοὺς τἀγαθά, τὸ μὲν ὢν Γενοίκον, οἴεται χάριν τινὰ Ἔχειν ἑαυτῷ. τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ Μετρίως πράττειν φάσκοντας, ἀχαρίστους ὁρῶν Ἀνελευθέρους τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινος Λαβὼν ἀφείλεθ' ὅσα δεδωκὼς ἦν πάλαι. Οὐ χαίρω τῷ πόματι ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀναστροφῆς, ὑδροποτῶν. Ἡδὺ γὰρ ἔστ' ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ Τέρπεσθαι μύθοισιν ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται. Ἡσίοδος ἐν τῇ μελαμποδίᾳ φησί, ὅτι τινὶ ἡμῶν ἐπῆλθε περὶ ὑδάτων εἰπεῖν τι, ἀφ' ὧν καὶ ὁ οἶνος φύεται. καὶ ὁ Πίνδαρος ὁ μεγαλοφωνότατος ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος. Ὅμηρος μὲν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατον αὐτὸ οἶδεν ἐν οἷς αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἄλσος λέγει. ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ, Κρῆναι πίσυρες ἑξείης ὕδατι λευκῷ. τὸ δὲ διὰ κοῦφον καὶ πλείονος τιμῆς ἄξιον, ἱμερτὸν καλεῖ. ἱμερτὸν οὖν φησὶ τὸν Τιταρήσιον, ὅς ῥ' ἐς Πηνειὸν συμμίσγεται. καὶ τῶν ῥυπτικῶν δὲ ὑδάτων μέμνηται, ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῷος, καλὸν εἶναι λέγει. Καλὸν ὑπεκπρορέει μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι. διαστέλλει δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἐπὶ πλατέος, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον εἶναι λέγων πλατύν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων, Στῆσαν μὲν νῆας ἐγγὺς ὕδατος γλυκεροῖο. οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. τὸν γοῦν Εὐρύπυλον βεβλημένον ἐκ τούτου καταιονεῖ, καίτοι ἐπισχεῖν δέον τὴν αἱμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ὂν συστρέφον καὶ συσφίγγον. εἰς δὲ τὸ παρηγορῆσαι τὰς ὀδύνας, τῷ θερμῷ ἐπαιονεῖ βελγὰρ δεικνυμένων. ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ τὸ λιαρόν, θερμόν. ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν. ἡ μὲν γάρ φησιν ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο. ἆρά γε τοῦτο λιαρὸν ἦν, ἀφ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται. περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. εἰωθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιρρεῖσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονος φησί, Ὄφρα οἱ αἷμα θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς. ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου, μεταφράζων φησίν, Ὄφρ' αἷμα λιαρόν, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ. Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρόν, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, ὑδαρὶς φησί, καὶ μετάκερας. τῶν δ' ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα, δνοφερὰ καλεῖ,

ὡς ἐχῶν

[Margin notes: ἰλ. τ. — Κωμῳδίας εὕρεσις. — Ἐτυμολογία θοίνας, θαλίας, μέθας. — Τέλος. — ὕδατα. — ὀδ. η. — ἰλ. μ. — ἰλ. χ. — ἰλ. δ.]

ὡς ἀχρεῖα δ᾽ ὑλονέτι. τὰ δὲ κρηναῖα, καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ διακάρπου φερόμενα, τῶν ἄλλων προκρίνεται. ὡς
καὶ Ἡσίοδος, Κρήνης ἀενάου καὶ ἀποῤῥύτου, ἥτ᾽ ἀθόλωτος. καὶ Πίνδαρος, Μελισσαγὲς ἀμβρόσιον ὕδωρ,
Τιλφώσσας ἀπὸ καλλικράνου. κρήνη δὲ ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλφῶσσα, ἀφ᾽ ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πι-
όντα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομείναντα τὴν ψυχρότητα ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ ὑδάτων,
τὸ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύτατον. διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας τῶν πινόντων, μίξιν ἔχον
νιτρώδη. ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν, ἐνιαχοῦ φησὶν ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνιον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς, ἐν Πύῤῥᾳ δὲ
ἄγονον. καὶ τῶν γλυκέων δέ φησιν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἢ οὐ πολύγονα, ὡς τὸ ἐν Φείᾳ, καὶ τὸ ἐν Τάῤῥᾳ.
αὐχμῶν δέ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐῤῥύη τὸ ὕδωρ ἰῶδες, καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλον-
το. μεταβάλλειν τέ φησιν οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁλυκόν, καὶ ὅλους ποταμούς. καθά-
περ ἐν Κιθαιρῶνι, † παρ᾽ ᾧ Ζηνὸς Ποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν. αἴτιον δέ, τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς πίπτειν περὶ τὸν
τόπον. τἆλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη ἐστί, καὶ ἔχει ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροιζῆ-
νι. τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γευομένων εὐθὺς ποιεῖ πλῆρες τὸ σῶμα. τὰ δὲ πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις,
τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐνενήκοντα ἕξ, θέρους δὲ τεσσαράκοντα ἕξ. συνίστησι δὲ αὐ-
τὸ καὶ πυκνοῖ μᾶλλον τὸ ψῦχος. διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον, οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶ-
νι. ἀλλὰ περιττεύει, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἐκροῆς, διὰ τὸ πάχος. καὶ τοῦτο περὶ Αἴγυπτον φησί, ὅπου
μαλακώτερος ὁ ἀήρ. τὸ δὲ ἁλυκὸν ὕδωρ, γεωδέστερόν ἐστι, καὶ πλείονος δεῖται κατεργασίας. ὡς καὶ τὸ θα-
λάσσιον θερμότερον ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως πάχον. μόνον δ᾽ ἀστράμενον τῶν ἁλυκῶν, τὸ τῆς
Ἀρεθούσης. χείρω δ᾽ ἐστὶ τὰ βαρυσταθμότερα, καὶ τὰ σκληρότερα, καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς
αἰτίας. δυσκατεργαστότερα γάρ ἐστι, τὰ μὲν τῷ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ ψυχρότητος ὑπερβολῇ,
τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα, κοῦφα καὶ ὑγιεινά. ἐν Κραννῶνι δ᾽ ἐστὶν ὕδωρ ἡσυχῇ θερμαῖνον, ὃ διατη-
ρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δ᾽ ἐπίῤῥυτα, καὶ τὰ ἐξ ὀχετῶν ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στα-
σίμων, κοπτόμενά τε μαλακώτερα γίνεται. διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χιόνος, δοκεῖ χρηστὰ εἶναι. καὶ γὰρ ἀνά-
γεται τὸ ποτιμώτερον. καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι. διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων, βελτίω. καὶ τὰ ἐκ
κρυστάλλου δέ, διὰ τὸ κουφότερα εἶναι. σημεῖον δ᾽, ὅτι καὶ ὁ κρύσταλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος.
τὰ δὲ ψυχρά, σκληρά, διότι γεωδέστερα. τὸ δὲ σωματῶδες, καὶ θερμανθὲν θερμότερον, καὶ ψυχθὲν ψυ-
χρότερόν ἐστι. κατὰ τὴν αὐτὴν δ᾽ αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα, τῶν ἐν τοῖς πεδίοις. ἧτ-
τον γὰρ μέμικται τῷ γεώδει. ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχροὰς τῶν ὑδάτων. τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶ-
νι λίμνης, ἐρυθρὸν γίνεται ἐπί τινας ἡμέρας. τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους, κατά τινας χρόνους ἰοβαφές, καίπερ
ὄντος καθ᾽ ὑπερβολὴν λεπτοῦ. σημεῖον δὲ τοῦ ἐπάνω γίνεται, διὰ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς Βορείοις. πολ-
λαχοῦ δ᾽ εἰσὶ κρῆναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι, καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἥν φασι
τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιόντας. ἁλμώδεις δ᾽ ἅμα τῷ ὀξεῖ ἐν Σικανοῖς τῆς Σικελίας. ἐν τῇ Καρ-
χηδονίων δ᾽ ἐπικρατείᾳ κρήνη ἐστίν, ἧς τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὅμοιον, μελάντερον τὴν χρόαν, ὃ
ἀποσφαιροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. καὶ παρ᾽ ἄλλοις δ᾽ εἰσὶ λίπος ἔχουσαι πη-
γαί, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, περὶ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστελλεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὑρηκώς. καὶ τῶν θερμῶν δ᾽ ἐκ φύ-
σεως ὑδάτων ἔνια γλυκέα ἐστίν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας. καὶ περὶ Τραγασάς, τὰς ἐν τῇ Τρωϊκῇ
Λαρίσσῃ. καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μήλῳ, καὶ Λιπάρᾳ. ἐν δὲ Προύσῃ, τῇ πρὸς τὸν Μύσιον Ὄλυμπον, τὰ βα-
σιλικὰ καλούμενα. τὰ δ᾽ ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλεις, καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμόν. ἔτι δὲ Νύσσαν πό-
λιν οὕτως ἐστὶ λιπαρά, ὡς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουομένους ἐλαίου. τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κώμῃ.
τὰ δὲ ἐν Καρούροις, κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά. τὰ δὲ περὶ Μηνὸς κώμην, ἥ ἐστι Φρυγίας, τραχύτε-
ρα ἐστί, καὶ λιθωδέστερα. ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κώμῃ, τῆς Φρυγίας. τὰ δὲ περὶ Δορύλαιον,
καὶ πινόμενα ἐστὶν ἥδιστα. τὰ γὰρ περὶ Βαΐαν ἢ Βαίου λιμένα τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

Στεθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὗρον τῶν κατὰ
τὴν Ἑλλάδα. οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι, κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρου-
σαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. φησὶ γάρ, Οἷα δ᾽ ἡ χώρα φέρει Διαφέροντα πάσης ἱππό-
νικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία πάνυ φέρει. Βοσκήματα,
ἔρια, μύρτα, θύματα, τυρούς, ὕδωρ διαφέρον, ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ. Τὸ
ὕδωρ ποταμοῦ σῶμα φησί που Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν, Ἐπεὶ
δὲ συκῶν περιβολὰς ἠμείψαμεν, Ὕδωρ τε ποταμοῦ σῶμα διεπεράσαμεν, Καὶ ἡμῶν δὲ
πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἀρδεῖται. Ἐν Τήνῳ κρήνη ἐστίν, ἧς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρό-
δοτος δὲ ἐν τετάρτῃ, τὸν Ὕπανιν φησὶν ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺν
εἶναι καὶ γλυκύν, μετὰ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλόον πικρὸν γίνεσθαι, ἐκδιδούσης εἰς αὐτὸν
κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπος δέ φησι, παρὰ τὸν Ἐργάνην ποταμὸν ὀξὺ εἶναι ὕδωρ, καὶ
τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον. Ἀριστόβουλος δ᾽ ὁ Κασανδρεύς φησι,

ἐν Μιλήτῳ

[Marginal notes: ὕδατα. — Lib. 9. cap. 10. — ὕδατα σῶμα ποταμοῦ.]

ἐν Μιλήτῳ κρήνην τὴν Ἀχίλλειον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ῥεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστηκὸς ἁλμυρόν. ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιῤῥανθῆναι φασὶ τὸν ἥρωα ὅτε ἀπέκτεινε Στράμβηλον τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα. φασὶ δὲ καὶ ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολύ τε ὂν καὶ κάλλιστον, οὐ σήπεται ἀπόῤῥοιαν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἑβδόμῳ ὑπομνημάτων, περὶ Κόρινθον προάγουσί φησιν ἡμῖν διὰ τῆς κοντοπορείας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαλοῦσιν, εἶναι κρήνην νᾶμα ἀνιεῖσαν χιόνος ψυχρότερον. ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν ἀποπαγήσεσθαι προσδοκῶντας. αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς

ὑδροπόται.

πιόντας οὐκ ἔτ' ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμήν. Κλέαρχος φησὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὡς πυρὸς καὶ τὸ γάλα, λευκὸν λέγεσθαι. οἶνον δὲ καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρυθρόν. μέλι δὲ καὶ ἔλαιον, χλωρόν. τὸ δ' ἐκ τῶν μύρων θλιβόμενον, μέλαν. Εὔβουλος εὑρετικὸς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν, τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον. Τὸν δὲ οἶνον ἡμῶν τῷ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν. τὰ αὐτὰ δ' ἰαμβίζει καὶ ὁ Φιλητᾶς φησί, τοσαῦτα ὥσπερ οἱ ῥήτορες πρὸς ὕδωρ εἶπον, καὶ βραχὺ ἀναπαυσάμενος. αὖθις Ἄμφις ὁ κωμικὸς πῶς φησί. ἐνῆν ἄρ' ὡς ἔοικε κἂν οἴνῳ λόγος. ἔνιοι δ' ὕδωρ πίνοντες ὡσ' ἀβέλτεροι. Ἀντιφάνης δὲ, οἴνῳ τὸν οἶνον ἐξελαύνειν, κόπῳ κόπον, Σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα, Καὶ ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρνην, Αὐθάδειαν αὐθαδείᾳ, Καλλίστρατον μαγείρῳ, στάσει στάσιν, μάχῃ μάχην, ὑπωπίοις δὲ πύκτην, πόνῳ πόνον, δίκην δίκῃ, γυναικὶ τὴν γυναῖκα. Ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔταττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων, ὕδωρ ἄκρατον ἐς τὴν κύλικα. Ὅτι Φύλαρχός φησι Θεόδωρον τὸν Λαρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι τὸν ἀλλοτρίως ἀεί ποτε πρὸς Ἀντίγονον ἐσχηκότα τὸν βασιλέα. φησὶ δὲ καὶ τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καί τοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας. μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δὲ φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτῷ χρήσασθαί ποτε ἢ ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ γάλακτι πάντα τὸν βίον.

Ἰβήρων μικρολογία.

ὑδροπόται.

Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς Πειραιῶς τυραννήσασι καταγράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Ἡγήσανδρος δὲ ὁ Δελφός, Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ τοὺς ἐν Ἤλιδι σοφιστεύσαντας ὑδροποτῆσαι πάντα τὸν βίον, καὶ μόνα σῦκα προσφερομένους, οὐδενὸς ἧττον διακεῖσθαι σώμασιν ἐῤῥωμενεστέρως. τὸν δὲ ἱδρῶτα αὐτῶν δυσωδίαν οὕτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάτρις δ' ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίω χρόνον, οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυρσίνας ὀλίγας. οἴνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἀπείχετο, πλὴν ὕδατος. ὑδροπότης δ' ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσικός, περὶ οὗ Φρύνιχός φησι λάρους θρηνεῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέθνησκεν ἀνὴρ ὢν ὑδατοπότης. Μινυρὸς ὑπερσοφιστὴς μουσῶν σκελετὸς ἀηδόνων ἠπίαλος. ὕμνος ᾅδου. Μάχων δ' ὁ κωμικὸς ὑδροπότου Μοσχίωνος μέμνηται. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης φησί, ὅτι ἁλμυρὰς τινὲς προσφερόμενοι τροφὰς ἄδιψοι διέμενον, ὧν ἦν Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρὶς τὴν ἄνυδρον διῆλθεν ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος, καὶ μὴ πίνων. Πολέμων δ' ὁ Ἀκαδημαϊκὸς ἀρξάμενος ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιον φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. αὐτὸς δὲ περὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. καὶ Πυθέας γοῦν φησί, Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται. ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὥς φασιν. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω πως γράφει. Λασύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ καθάπερ οἱ ἄλλοι, οὖρον δὲ προΐετο καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. καὶ πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπιχειρήσαντες παρατηρῆσαι, καὶ ἀπέστησαν πρὸ τοῦ εὑρεῖν τὸ πραττόμενον. θέρους γὰρ ὥρᾳ καὶ τριακονθήμερον προσεδρεύοντες, καὶ οὐδενὸς μὲν ὁρῶντες ἀπεχόμενον ἁλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα, συνεπείσθησαν ἀληθεύειν. ἐχρῆτο δὲ καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον οὐ προσεδεῖτο τότε μεταλλάξαι βρώματα διάφορα.

Λασύρτας ἄποτος.

Ἔθ' ἡδὺ φησὶ Ἀντιφάνης, καὶ τῶν πολλάκις θρυλλουμένων διὰ μέσον ὄντα τὸ πραγματεύεσθαι τινός. Καινὴ διπλασίαν παρέχει τὴν ἡδονήν. ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησιν ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω πίνειν ἄγεται τοῦ περὶ Σοῦσα ῥέοντος, τοῦ δὲ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονται οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ. καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι. καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου δὲ βασιλεὺς ὁ δεύτερος, ὁ Φιλάδελφος ἐπίκλην, ἐκδοὺς τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Βερενίκην Ἀντιόχῳ τῷ Συρίας βασιλεῖ, ἐπιμελὲς εἶχε πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ Νείλου ὕδωρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἡ παῖς πίνῃ, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἡλιόδωρος δὲ φησὶ τὸν Ἐπιφανῆ Ἀντίοχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις Πολύβιος Ἐπιμανῆ καλεῖ, τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἴνῳ. καθάπερ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτε ἑλεῖν τὸν Σιληνὸν ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἡ

Χοάσπιον βασιλικὸν ὕδωρ, τὸ ποτόν.

κρήνη,

κρήνη, ὡς φησὶ Βίων, μέση μὲν οὖν ἐστὶ παιόνων ἵνα καλουμένη. Στάφυλος δέ φησι τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν Μελάμποδα πρῶτον εὑρεῖν. φησὶ δὲ πεπτικώτερον τοῦ οἴνου τὸ ὕδωρ, Πλείστονικος. Ὅτι τοῖς προπίνουσιν ἐπιτεταμένως οὐκ οἰκείως διατίθεται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦται, καὶ πολλάκις φθορὰς τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. δεῖ οὖν τῆς ὑγείας ἀντιποιούμενον, καὶ συμμέτροις γυμνασίοις χρῆσθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας, καὶ λουτροῖς, ὡς διαινῆναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα προπίνειν ὕδωρ ὡς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἔαρι θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρόν, ὡς μὴ προσεκλύειν τὸν στόμαχον. προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει, χάριν τοῦ προαναληφθῆναι τοῦτο εἰς τὴν ἕξιν, καὶ μὴ ἀκέραιον ἀναδίδοσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ τοῖς πέρασι τῶν ἀγγείων προσαπίπτουσαν ἐπιδακνεῖν. εἰ δέ τις ὑμῶν τοῦτο δυσκόλως ποιεῖ, γλυκὺ ὕδωρ ἢ θερμὸν προλαμβανέτω, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον πρότροπον τὸν γλυκὺν Λέσβιον, ὄντα εὐστόμαχον. καὶ ὁ γλυκάζων δ᾽ οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλήν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης φησί. ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι περὶ ὀξέων νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς κνιδίας γνώμας. λέγει δέ, ὁ γλυκὺς ποτόν ἐστι καρηβαρικὸς τοῦ οἰνώδεος, καὶ ἧσσον φρενῶν ἁπτόμενος, διαχωρητικώτερος τοῦ ἑτέρου κατ᾽ ἔντερον. οὐ δεῖ δὲ προπίνειν καθὰ τοὺς Καρμανούς φησι Ποσειδώνιος. τούτους γὰρ φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταρρέον αἷμα μιγνύντας τῷ πόματι, προσφέρεσθαι, τέλος φιλίας νομίζοντας τὸ γεύσασθαι τοῦ ἀλλήλων αἵματος. μετὰ δὲ τὴν προσφορὰν ταύτην, συγχρίεσθαι τὴν κεφαλὴν μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ. εἰ δὲ μή, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀποκρούεσθαί τι ἀπὸ τοῦ πότου, καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ τῆς τοῦ οἴνου ἀναθυμιάσεως. εἰ δὲ μή, ἰρίνῳ ἢ ναρδίνῳ. οὐ κακῶς οὖν Ἄλεξις φησί, Ἐναλείφεται τὰς ῥῖνας· ὑγιείας μέρος Μέγιστον, ὀσμὰς ἐγκεφάλῳ χρηστὰς ποιεῖν. Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ παχέα τῶν μύρων ὕδωρ τε πίνειν, τὸ κατὰ πρόσοψιν λεπτὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ κατὰ τὸν σταθμόν ἐστι κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ, χρηστόν ἐστι, καὶ εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἄγγος ἐγχεόμενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰῶδες. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον, ἀεὶ κουφότερον. μοχθηρὰ δέ ἐστι τὰ βραδέως τὰ ὄσπρια τήκοντα. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη, καὶ ἁλμυρά. Ἐν τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης, καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πολύτιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων στάσιμα, χαλεπά. ὡς τὰ λιμναῖα, καὶ τὰ ἑλώδη. ἔτι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δέ φησι, ὡς δοκιμάζουσι τινὲς τὰ ὕδατα σταθμῷ, ἀνεξετάστως. ἰδοὺ γὰρ τοῦ ἐκ τοῦ Ἀμφιαράτου ὕδατος καὶ τοῦ ἐξ Ἐρετρίας συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου, τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐδ᾽ ἥτις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμόν. Ἱπποκράτης δ᾽ ἐν τῷ περὶ τόπων, ἄριστά φησιν εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. ταῦτα γὰρ λευκά, καὶ γλυκέα, καὶ τὸν οἶνον ὀλίγον φέρειν δυνατά ἐστι, τόν τε χειμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινάς. τὰ γὰρ ἀνάγκα λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὐώδη, καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δέ φησι, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι, καὶ ἄφυσον, ψυκτικόν τε μετρίως, ὀξυδερκές τε, καὶ ἥκιστα καρηβαρικόν, κινητικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τὰ αὐτά φησι ταῦτα. ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὔηνος δὲ τὰ λακκαῖα. χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφιαράτου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τρόφιμον, δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαι τινὰ ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζῴων, ὥσπερ τοὺς τέττιγας. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐστὶ τρόφιμα, οἷον γάλα, πτισάνη, οἶνος. τὰ γοῦν ὑποτίτθια, γάλακτι διοικεῖται. καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποτοῦντα ζῇ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει, διὰ γῆρας ἐξάξαι αὑτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι, κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῷ πλησίον παραθεῖναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον, καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθανεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκριτος ἀεὶ τῷ μέλιτι. καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὑγιῶς τις διάγοι, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ᾽ ἐκτὸς ἐλαίῳ. καὶ τῶν πυθαγορικῶν δὲ τροφὴ ἦν, ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησιν Ἀριστόξενος, τοὺς προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ᾽ ἄριστον, λέγων ἀνόσους διατελεῖν. Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους (οἰκοῦσι δ᾽ οὗτοι περὶ Σαρδώ) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι. πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεται παρ᾽ αὐτοῖς. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τῇ ζητήσει, ἤτοι ἀναβαλλομένων. Ὅτι τὸ ἄνηστις ἤδη νῆστις, πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στάχυς ἄσταχυς, παρὰ Κρατίνῳ κεῖται, Οὐ γάρ τοι σύ γε πρῶτος φοιτᾷς ἐπὶ δεῖπνον ἄνηστις. τὸ δὲ ὀξύπεινος, παρὰ Διφίλῳ, Τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν Τοὺς ὀξυπείνους, καὶ πρὸ τῶν καιρῶν ἀεὶ Πάντ᾽ ἐνδύναι σπεύδοντας. Καὶ Ἀντιφάνης ἓν νόσημα τοῦτ᾽ ἔχει. Ἀεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι, θετταλὸν λέγεις Κομιδῇ τὸν ἄνδρα. Καὶ Εὔβουλος Ζῆθον μὲν ἐλθεῖν ἁγνὸν ἐς Θήβας πέδον Οἰκεῖν κελεύει. καὶ γὰρ ἀξιωτέρους Πωλοῦσιν ὡς ἔοικε τοὺς ἄρ-

μελάμπους εὗρε κρᾶσιν οἴνου.

ὕδατος χρῆσις.

τίνα τῶν ὑδάτων ἄριστα.

ὕδατα διατρόφιμα.

μέλιτος χρῆσις.

τους ἐκεῖ. Σὺ δ' ὀξύπεινος, τὸ δὲ μουσικώτατον Κλεινὰς Ἀθήνας ἐκ πέτρας Ἀμφίονα. Οὐ ῥᾶστα δὲ πεινῶσι Κεκροπιδῶν κόροι Κάπτοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι. ὁ δὲ μονοσιτῶν, κεῖται παρ' Ἀλέξιδι, Ἐπὰν ἰδιώτην ἄνδρα μονοσιτοῦντ' ἴδῃς, Ἢ μὴ ποθοῦντ' ᾠδὰς ποιητικάς, καὶ μέλη. Τοῦ μὲν ἰδιώτου τὸν βίον τὸν ἥμισυν Ἀπολωλεκέναι νόμιζε. τὸν δὲ τῆς τέχνης Τὴν ἡμισείαν, ζῶσι δ' ἀμφότεροι μόλις. Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἡδέα βρώματα. Ἀραρώς, Τὰ κομψὰ ταῦτα νωγαλεύματα. Ἄλεξις, Θασίοις οἰνάροις Τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, Καὶ νωγαλίζει. Ἀντιφάνης, Βότρυς, ῥοιάς, φοίνικας, ἕτερα νωγαλεύματα. Ἀπόσιτον δ' εἴρηκε Φιλωνίδης, αὐτόσιτον δὲ Κρώβυλος, Παράσιτον, αὐτόσιτον. ἀναρίστητον δ' εἴρηκεν Εὔπολις, ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. καὶ Νικόστρατος δὲ μειράκιον κατὰ τύχην ὑποσκαφιόκαρτόν τι, καὶ κεχλαμυδωμένον. Κατὰ γῆς ἀναγκοσιτῶ. ἀριστόδειπνον εἶπεν Ἄλεξις, Ἀφ' ὧν γένοιτ' ἂν ἡμῖν συντόμως Ἀριστόδειπνον. μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλίνθημεν ὡς ἕκαστος ἤθελεν, οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα, τῶν δείπνων ταξίαρχον. Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἑπτάκλινοι, καὶ κατὰ τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, Συναγαγὼν τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς. Φρύνιχος, Ἑπτάκλινος οἶκος ἦν καλός, εἶτ' ἐννεάκλινος ἕτερος, καὶ πέντε κλίνας σικελικάς. λέγ' ἄλλο τι σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε. ἄμφις οὐχ' ὑποστρώσεις πέντε τρίκλινον. Ἀναξανδρίδης, Τρίκλινον δ' εὐθέως συνήγετο, καὶ συγκυλίκια γέγονε. Ἀλλὰ ξενῶνας οἶγε, καὶ ξαίνου δέμους, στρώννυ τε κοίτας, καὶ πυρὸς φλέξον μένος, Κρατῆρά τ' αἴρου, καὶ τὸν ἥδιστον κέρα. νῦν δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν, τὸ περιβολὴ χωρίζουσι, καὶ ὑποβολή, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. ὁ δ' ὁμώνυμος αὐτῷ ποιητής φησί, Κἆτ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσι καὶ στρώμασι πορφυροβάπτοις, κἀν φοινικίσι σαρδιανικαῖσι κοσμησάμενος κατάκεινται. ἤκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν κυπρίων. ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι, καὶ ἦν Ἑλικῶν υἱὸς Ἀκεσᾶ, ὥς φησι Ἱερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου ἐπιγέγραπται, Τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ σαλαμίνιος, ᾧ ἐνὶ χερσὶ Πότνια θεσπεσίαν Παλλὰς ἔτευξε χάριν. Τοιοῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ αἰγύπτιος. Ὡς ἐγὼ σκίρπου πάλαι ὄντος ῥοδόπνοα στρώματ' ἔστι, καὶ λούομαι μύροις ψακαστοῖς, φησὶν Ἔφιππος. Ἀριστοφάνης, Ὅστις ἐν ἡδυόσμοις στρώμασι παννυχίζων, τὴν δέσποιναν ἐρέδεις. Σώφρων δέ, στρόνθω τὰ ἐλίγματα φησὶ ἐντετιμημένα. Ὅμηρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν κατώτερα, λῖτα εἶναι φάσκει, ἤγουν λευκά, καὶ μὴ βεβαμμένα, ἢ πεποικιλμένα. τὰ δὲ περιστρώματα, ῥήγεα. καὶ πρῶτοι δὲ Πέρσαι, ὥς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεῦρον, ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ στρῶσις, καὶ εὐαφίαν. τὸν οὖν Κρῆτα Τιμαγόραν, ἢ τὸν ἐκ Γόρτυνος ὥς φησι Φανίας ὁ περιπατητικὸς Ἔντιμον, ὃς ζήλῳ Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα τιμῶν, Ἀρταξέρξης σκηνὴν μὲν ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρουσαν τὸ κάλλος, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα. ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα φάσκων, οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς Ἕλληνας ὑποστρωννύειν. καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο ὁ Κρής, αὐτὸς τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσων ὅπερ οὐδενὶ πρότερον τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον. αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμαγόρᾳ μὲν γὰρ τῷ ἀθηναίῳ τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε. τῶν δὲ παρατιθεμένων βασιλεῖ, τούτων τινὰ ἀεὶ τῆς τραπέζης ἀπέστελλε τούτῳ. Ἀνταλκίδᾳ δὲ τῷ λάκωνι τὸν αὐτοῦ στέφανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. τῷ δ' Ἐντίμῳ ταῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκάλει. ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημευομένης, καὶ στρατείας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσομένης. ἔπεμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνήν, καὶ σκηνὴν οὐρανόροφον ἀνθινήν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ἐπίχρυσον σκιάδειον, καὶ φιάλας λιθοκολλήτους χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς δὲ μεγάλας ἑκατόν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατόν, καὶ παῖδας ἑκατόν, χρυσοῦς τε ἑξακισχιλίους, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ἐπιτήδεια καθ' ἡμέραν διδομένων, τραπέζας ἐλεφαντόποδας τῶν ἐπιθημάτων ἐκ τῶν καλουμένων σφενδάμνου πεποιημένων. Κρατῖνος, Τράπεζαι τρισκελεῖς σφενδάμνιναι. Εἰπόντος τινὸς κυνικοῦ τρίποδα τὴν τράπεζαν, δυσχεραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλπιανός, καὶ λέγει, τήμερον ἐγὼ πράγματα ἕξω διὰ ἀπορίας. πόθεν γὰρ τοῦτο ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν καὶ τῷ ποδὶ ἀριθμῶν οὕτως τρίποδα προσηγόρευσε, πάντων τραπέζας καλούντων τὰς παραθέσεις ταύτας. Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, κἂν γὰρ γραμματικῶν παῖδες ἀποξενοῦσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι. τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος ἐν ἑβδόμῳ ἀναβάσεως γράφει, Τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων. καὶ ἐπάγει, Μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι παρὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. Ἀντιφάνης, Ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη κατὰ χειρῶν τ' ἔχομεν. Εὔβουλος, Τρίποδες οὗτοι πέντε σοι καὶ πέντε, πεντηκοστολόγος γενήσομαι. Ἐπίχαρμος, Τί δὲ τάδ' ἐστί, δηλαδὴ τρίπους. Τιμαὶ οὔ, Ἔχει πόδας τέτταρας, οὐκ ἔστι τρίπους, ἀλλ' οἶμαι τετράπους. ἔστι δ' ὄνομ' αὐτῷ τρί-

πους,

μονοσιτεῖν.

Νωγαλεύματα

ὀνομακλήτωρ.

Κλῖναι.

Ποικίλα στρώματα.

Στρῶται καὶ ἐν τιμῇ ὄντες παρὰ βασιλεῖ τῶν Περσῶν τιμώμενοι.

Τρίποδες αἱ τράπεζαι.

πους, τέτταρας γυμνὴ ἔχει πόδας. Οἰδίπους τοίνυν πρὸς τὸ αἴνιγμά τ' οὐ νοεῖς; Ἀριστοφάνης, τράπε-
ζαν ἡμῖν φέρε τρεῖς πόδας ἔχουσαν. τέτταρας δὲ μὴ ᾽χέτω. καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λή-
ψομαι. Ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι κατακλιθέντι προσδίδοσθαι γραμματίδιόν τι,
περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἰδέναι ὅτι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος. Δαμά-
σκηνα, Δαμασκοῦ τῆς πόλεως ἐνδόξου οὔσης καὶ μεγάλης, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηνται. ἐπεὶ
δὲ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστι χώρᾳ τὸ κοκκύμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται,
ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρυον, δαμασκηνόν. ὡς διάφορον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων.
κοκκύμηλα οὖν ἐστὶ ταῦτα, ὧν ἄλλος τε μέμνηται, καὶ Ἱππῶναξ, Στέφανον εἶχον κοκκυμήλων, καὶ
μίνθης. Ἄλεξις, Καὶ μὴν ἐν ὕπνῳ οἴομαι ἑωρακέναι Νικοστράτιον. λέγ' αὐτό, τὸν νοῦν πρόσεχε δή.
10 Ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις Ἔδοξε στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν στεφάνῳ κυλιστῷ
Κοκκυμήλων, Ἡράκλεις, πεπόνων πάλιν Ἑώρακας πώποτε ἄνθρωπον εὐσκευασμένον. Ἢ πλὴν
ὀπτὸν μεμονωμένον, Ἢ κοκκυμήλων ἀσυνείδεα πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον. Νίκαν-
δρος, μῆλον ὁ κόκκυγος καλοῦσι. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικός φησι Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βρά-
βυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα. ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ συρακούσιος, Ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες
ἔραζε. καὶ πάλιν, ὅσον μῆλον βραβύλοιο ἥδιον. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ
τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἰδέᾳ τὸ αὐτό, πλὴν ὀλίγον δριμύτερον. Σέλευκος δὲ ἐν γλώσσαις, βρά-
βυλα φησί, ἄλα, κοκκύμηλα, μάδρυα, τὰ αὐτὰ εἶναι. τὰ μὲν μάδρυα οἷον μαλόδρυα. τὰ δὲ βράβυ-
λα φησί, ὅτι εὐκοίλια, καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα. ἄλα δέ, οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν
ἐτυμολογίᾳ. Θεόφραστος δὲ λέγει κοκκύμηλα καὶ σποδιάς. τοῦτο δ' ἐστίν, ὥσπερ ἄγρια κοκκύμηλα.
20 ἀγρίως δὲ κοκκυμηλέαν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρυον. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος,
μέσως φησὶ εἶναι ταῦτα εὔχυλα, εὔφθαρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα. Κεράσια. Θεόφραστος ἐν τῷ
περὶ φυτῶν, ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι, καὶ μεγέθει μέγα. καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσα-
ρας πήχεις αὔξεται. φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης. σκληρὸν δέ, καὶ παχύτερον. φλοιὸν
δ' ὅμοιον φιλύρᾳ. ἄνθος δὲ λευκόν, ἀπίῳ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκείμενον, κηριώ-
δες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρός, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύ-
ρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός. καὶ πάλιν κράταιγος. οἱ δὲ κραταίγονα καλοῦσιν.
ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τετμημένον, ὅμοιον μεσπίλῃ. πλὴν μεῖζον ἐκείνου, καὶ πλατύτερον, ἢ προμηκέ-
στερον. τὸν δὲ χαραγμόν, οὐκ ἔχει ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν, οὔτε παχύ.
τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ξανθόν, ἰσχυρόν. φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλῃ, μονόρριζον εἰς βάθος ὡς
30 ἐπὶ πολύ. καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον, ἡλίκον ὁ κότινος. πεπαινόμενος δὲ ξανθός τέ ἐστι, καὶ ἐπιμελαί-
νεται. ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλης, διόπερ ἀγρία μεσπίλη δόξειε μᾶλλον εἶναι. ἐκ τού-
των μοι δοκεῖ φησὶ ὁ φιλόσοφος, τὸ νῦν κεράσιον καλούμενον ἐμφανίζειν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ μυρ-
λεανός, χαμαικέρασον τινὰ καλῶν δένδρον, ἔφη οὕτως. ἐν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεται ἡ χαμαικέρα-
σος, ἧς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ἴσον. ὁ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάν-
τα ὅμοιος, τοῖς δὲ πλείονι χρησαμένοις, καθότι οἶνος βαρύνει τε τὴν κεφαλήν, καὶ ἀλγεῖν τίθησι. ταῦ-
τα ὁ Ἀσκληπιάδης φησί μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τοῦ μιμαικύλου. τό τε γὰρ φέρει αὐτὰ δένδρα τοι-
οῦτον, καὶ ὁ πλέον τῶν ἑπτὰ τοῦ καρποῦ φαγών, κεφαλαλγὴς γίνεται. Ἀριστοφάνης, ἐν τοῖς ὄρ-
σιν αὐτομάτοισι τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά. Θεόπομπος, Τρώγουσι μύρτα καὶ πέπονα μιμαί-
κυλα. Κράτης, Γαύν γάρ ἐστιν ὡραιότατα τὰ τιτθία ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαίκυλα. Ἄμφις, ὁ σι-
40 καμίνος συκαμίνους ὁρᾷς φέρει, ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα. Θεόφραστος, ἡ κόμαρος ἡ
τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον. Ὅτι ἀγλῶα σατυρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται, εἴτε Πύ-
θων ἐποίησεν ὁ καταναῖος, ἢ βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος. Φησὶ ὁ παρὰ τῷ
ῥήτορι Λαρήσιος. πολλὰ ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶτοι εὑρόν-
τες. ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι Λεύκολλος ὁ ῥωμαίων στρατηγός, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγωνισά-
μενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπὸ Κερασοῦντος ποντικῆς πόλεως. καὶ οὗτός
ἐστιν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κεράσιον ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς.
πρὸς ὃν Δάφνος τις φησίν, ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος
Δίφιλος ὁ σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν βασιλέα. εἷς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων,
μνημονεύει τῶν κερασίων λέγων, Τὰ κεράσια εὐστόμαχα, εὔχυλα, ὀλιγότροφα. ἐν ψυχρῷ δὲ λαμβα-
50 νόμενα, εὐστόμαχα, κάλλιω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ μιλήσια. εἰσὶ γὰρ διουρητικά. Συκάμινα, ὅτι
πάντων ἁπλῶς οὕτω καλούντων αὐτά, Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι. συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ
τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἃ τινὲς συκόμορα λέγουσιν. ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ κνίσαντες σιδήρῳ,
ἐῶσιν ἐπὶ τοῖς φυτοῖς. καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων κινούμενα, ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέπονα καὶ εὐώδη

Δαμάσκηνά τὰ κοκκύμηλα, ἢ βράβυλα.

lib. 3. cap. 13.

Κεράσια χαμαικέρασα.

Μιμαίκυλα.

Κεράσια.

Συκάμινα.

γίνονται, μάλιστα δὲ Ζεφύρου πνεύσαντος, καὶ εἰσὶν ἔνδρυμα, ὡς τὸ ἐν αὐτοῖς ἤρεμα ψυχρόν. Καὶ τοῖς πυρεταίνουσι μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου καταπλαττόμενον, ὠφελεῖ τοὺς στομάχους ἐπιτηδείως, καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσοῦντας. φέρει δὲ τὸν καρπὸν ὥσπερ ἡ αἰγυπτία συκάμινος ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπικαρπιῶν.

Μόρα.

μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Φρυξὶν ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος, Ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαίτερος μόρων. Ἐν δὲ Κρήσσαις, καὶ ἐπὶ τῆς βάτου. Λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχίμοις, Καὶ μιλτοπρέποις βρίθεται ταὐτοῦ χερσίν. Σοφοκλῆς, Πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν, Ἔπειτα φοινίξαντα γογγύλον μόρον. Καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς ἐμφανίζει καὶ ὅτι πρότερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέην τε καλῶν τὸ δένδρον ἀεί, ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Καὶ μορέης ἣ παισὶ πέλει μάλιγμα νέοισι, Πρώτη ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώρην. Φαινίας δὲ ὁ ἐρέσιος ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ αὐτὸν γλυκύτατον καὶ ἥδιστον ὅτε πεπανθείη. Γράφει δὲ οὕτως. τὸ μόρον τὸ βατῶδες ξηρανθέντος τῆς σφαίρας τοῦ συκαμινώδους, σπερματικὰς ἔχει τὰς συκαμινώδεις διαγονάς, καθάπερ ὑφαινούσας, καὶ διαφορὰς ἔχει ψαθυρὰς καὶ εὐχύμους.

Συκάμινα.

Παρθένιος δὲ ἄβρωμα φησὶ συκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι μόρα. Σαλμώνιος δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια. Δημήτριος δὲ ὁ Ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μόρα, οἷον αἱμόρροα μόρα καὶ σύκων ἀμείνω. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως, Τὰ δὲ συκάμινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται, εὔχυλα μὲν εἰσὶ μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. ἰδίως δὲ τούτων τὰ ἄωρα, ἕλμινθας ἐκτινάσσει.

Ἐπιδημία ποδαγρικῶν.

Πύθερμος δὲ ἱστορεῖ ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, κατ' αὐτὸν τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρικῶν τοσαύτην, ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖκας. περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπολίῳ, ὡς τὰ δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ αὐτῷ πάθει.

Κάρυα.

Κάρυα οἱ ἀττικοί, καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγουσιν. Ἐπίχαρμος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς καπυροτρώγανα κάρυα ἀμυγδάλας, Φιλύλλιος, ᾠά, κάρυα, ἀμυγδάλαι.

Ἀμυγδάλαι.

Ἡρακλέων δέ φησιν ὁ ἐφέσιος, Κάρυα ἐκάλουν καὶ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰ νῦν καστάνεια. τὸ δὲ δένδρον καρύα παρὰ Σοφοκλεῖ, Καρύαι μηλέαι τε. Εὔβουλος, δρυγός, κάρυα, καρύϊνα. καλεῖται δέ τινα καὶ μόσυνα κάρυα. Ἀμυγδάλαι. ὅτι αἱ νάξιαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς, καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἐμαυτὸν πείθω. Φρύνιχος, Τοὺς δὲ γομφίους ἅπαντα ἐξεκόψεν, ὥστ' οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν ἀμυγδάλην κατᾶξαι. διάφοροι δὲ ἀμυγδάλαι γίνονται καὶ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ. παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθι καὶ ἐπιμήκεις εἰσί, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλευκος ἐν γλώσσαις φησί, καλεῖν τὰ μεγάλα κάρυα μυκήρους, Τληνίους δὲ τὰ γλυκέα κάρυα. Ἀμερίας δέ φησι, μύκηρον τὴν ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. ἐπακτικώτατα δὲ πρὸς ποτὸν τὰ ἀμύγδαλα προεσθιόμενα. Εὔπολις, Δίδου μασᾶσθαι ναξίας ἀμυγδάλας. Οἶνόν τε πίνειν ναξίων ἐξ ἀμπέλων. ἦν δέ τις ἄμπελος ναξία καλουμένη.

Πικρὰ ἀμύγδαλα ποτικά.

Πλούταρχος δὲ ὁ χαιρωνεύς φησι, παρὰ Δρούσῳ τῷ Τιβερίου καίσαρος υἱῷ, ἰατρόν τινα ὑπερβάλλοντα πάντας ἐν τῷ πίνειν, φωραθῆναι πρὸ τοῦ ποτοῦ προεσθίοντα πικρὰς ἀμυγδάλας πέντε ἢ ἕξ, ἃς περικωλυθεὶς προσενέγκασθαι οὐδὲ πρὸς τὸ μικρότατον ἀντέσχε τοῦ ποτοῦ. αἴτιος δὲ ἦν ἡ τῆς πικρότητος δύναμις ξηραντική, καὶ δαπανητικὸς ὑγρῶν οὖσα. Κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεύς, παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερεὶ ἀμυχὰς ἔχειν πολλάς. Ὅσος βασιλεὺς εἰς ἄχυρα τραγημάτων, φησὶ που Φιλήμων. Φηγίνου Πανὸς ἄγαλμα. φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, ὅτι καὶ ὀδόντας λέγεται. Δίφιλος, Τρωγάλια, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα. Ὅτι περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόνου τῆς ἀμυγδάλης, Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ

Ἀμυγδαλῆς τόνοι.

Ἀμύγδαλα. τὸ μὲν τοι δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. καὶ Ἀντίλοχος, Ῥοδῆς τε καλὸν ἄνθος. Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ' ὀξεῖαν τάσιν. Φιλόξενος δὲ ἀμφότερον περισπᾷ. Εὔπολις, Ἀπολεῖς με ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδάλην. Ἀριστοφάνης, Ἄγε νῦν τὰς ἀμυγδάλας λαβοῦσα τασδί, κάταξον τὴν κεφαλὴν σαυτοῦ λίθῳ. Φρύνιχος, Ἀμυγδάλη τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον. ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλᾶς ὡς καλᾶς. Τρύφων δὲ ἐν ἀττικῇ προσῳδίᾳ, Ἀμυγδάλην μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς ὀδόντας ἀμύγδαλον λέγομεν. ἀμυγδαλῆ δὲ τὰ δένδρα. κτητικοῦ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντος τοῦ χαρακτῆρος, καὶ διὰ τοῦτο περισπωμένου. Ὅτι Πάμφιλος ἐν γλώσσαις, μυκηρόβατον φησὶ καλεῖσθαι τὴν καρυοκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακώνων. αὐτὶ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτην. μυκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα.

Ποντικὰ κάρυα.

Ὅτι ποντικῶν καλουμένων καρύων, ἃ λόπιμα τινὲς ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἑρμῶναξ δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν γλώσσαις, Διὸς βάλανον φησὶ καλεῖσθαι τὸ ποντικὸν κάρυον. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ταραντῖνος ζητεῖ, πότερον προπαρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἔν τισι τόποις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὔ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον. ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαίνει πλείονος τροφῆς

φῆς περιεδινομένης ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς ἐντέροις, τὰ ἐπεισφερόμενα κάρυα χάριν τοῦ πρὸς τὸ πῖνειν ὁρμὰς ἐμπλεκόμενα, τοῖς σιτίοις ἐμπνευματώσεις καὶ φθορὰς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ παρακολουθεῖν αὐτοῖς ἐπιπολαστικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον, ἐξ ὧν ἀπεψίαι γίνονται καὶ κοιλίας καταφοραί. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα φησὶ Διοκλῆς πρόσφιλα μὲν εἶναι καὶ εὐκοίλια, θερμαντικὰ δὲ διὰ τὸ ἔχειν κεγχρῶδές τι. λυπεῖ δ' ἧττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, καὶ τὰ βεβρεγμένα τῶν ἀβρόχων, καὶ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ ἡρακλεωτικὰ καλούμενα καὶ Διὸς βάλανοι, τρέφει μὲν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἀμυγδάλοις, ἔχει δέ τι κεγχρῶδες, καὶ ἐπιπολαστικόν. πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλήν. ἧττον δὲ ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ περσικὰ κεφαλαλγητικὰ μὲν ἐστὶν οὐχ ἧττον τῶν Διὸς βαλάνων. τρέφει δὲ μᾶλλον, καὶ φάρυγγα τραχύνει καὶ στόμα. ὀπτηθέντα δὲ ἀλυπότερα γίνεται. διαχωρεῖ δὲ μάλιστα τῶν καρύων ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. τὰ δὲ πλατέα φυσωδέστερα ἐστὶν. ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Φιλότιμος δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησί, Τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλούμενον σαρδιανὸν δυσκατέργαστα ἐστὶν ὠμὰ πάντα καὶ δυσδιάλυτα κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ στρυφνότητα ἔχοντα. τὸ δὲ ποντικὸν, λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἧττον δυσκατέργαστον. φαγόντες οὖν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα. λιπαρώτερά τι φαίνεται, καὶ ἀναδίδωσι χυμὸν γλυκὺν καὶ λιπαρόν. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος τὰ κάρυα φησὶ τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγῆ εἶναι, καὶ ἐπιπολαστικά. τούτων δὲ τὰ ἁπαλὰ ἔτι καὶ λελευκασμένα, εὐχυλότερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει. τὰ δ' ἐν τοῖς ἰπνοῖς φρυγόμενα, ὀλιγότροφα. τὰ δὲ ἀμύγδαλα εἶναι λεπτυντικὰ καὶ οὐρητικὰ, καὶ καθαρτικὰ καὶ ὀλιγότροφα. τῶν μὲν γὰρ χλωρῶν κακοχύλων ὄντων καὶ ἰσχνοφαντέρων, πολὺ μᾶλλον φυσωδέστερα καὶ ἐπιπολαστικώτερα εἶναι τὰ ξηρά. τὰ δὲ ἁπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λελευκασμένα γαλακτώδη ὄντα, εὐχυλότερά ἐστι. τῶν δὲ ξηρῶν τὰ θάσια καὶ κύπρια ἁπαλὰ ὄντα εὐεκκριτώτερα ἐστι. τὰ δὲ ποντικὰ κάρυα κεφαλαλγῆ. ἧττον δ' ἐπιπολαστικὰ τῶν βασιλικῶν. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν εὐβοικῶν φησι καρύων ἢ καστάνων (ἀμφοτέρως γὰρ καλεῖται) δύσπεπτος μὲν ἡ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φυσώδης ἡ πέψις γίνεται. παχύνει δὲ τὰς ἕξεις, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. τὰ δὲ ἀμύγδαλα, καὶ τὰ ἡρακλεωτικὰ καὶ τὰ περσικὰ κάρυα, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα, χείρω εἶναι τούτων. χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἐδωδῆς ἄπυρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων. ἀλλὰ τὰ μὲν ἕψειν, τὰ δὲ φρύγειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν εἶναι λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι τε αἱ ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι. τὰ δὲ ξηρὰ καὶ στρυφνὰ, καθάπερ αἵ τε φηγοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἡ πύρωσις. ἐστὶ γὰρ τοῦτο χεῖρον. τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγῳ καὶ μαλακῷ πυρὶ χρῆται. Ὁ δὲ Δίφιλος τὰ κάστανα καὶ σαρδιανοὺς βαλάνους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσοικονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ. τὰς δὲ φρυγείσας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονομήτους δέ. τὰς δὲ ἑψομένας ἐμπνευματοῦν μὲν ἧττον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον. Λόπιμον κάρυον τε Εὐβοίοις, βάλανον δὲ μεταξύτεροι καλέσαντο. Νίκανδρος φησὶν ὁ κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς. Ἀγέλοχος δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ καστάνια. ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρυα τὰ σινωπικὰ, ταῦτα δένδρα ἐκάλουν ἄμωτα. Ἐρέβινθοι. Κρώβυλος χλωρὸν ἐρέβινθον τὸν ἐκοπτάζιζον κενὸν ὅλως. πράγματα δ' ἐστὶ πιθήκῳ τοῦτο δή που δυστυχοῦς. Ὅμηρος, θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι. Ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ἐν παρῳδαῖς Πὰρ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακείμενον ἔμπλεον ὄντα, Πίνοντα γλυκὺν οἶνον ὑποτρώγοντ' ἐρεβίνθους. Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἐστὶ φέριστε. Πηλίκος ἦσθ' ὅθ' ὁ μῆδος ἀφίκετο. Σαπφὼ, Χρύσεοι ἐρέβινθοι ἐπ' ἀιόνων ἐφύοντο. Θεόφραστος δ' ἐν φυτικοῖς, τῶν ἐρεβίνθων τινὰς καλεῖ κριοὺς, καὶ Σώφιλος ὁ πατὴρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστος εἶναι, κριὸς ἐρέβινθος. Φαινίας δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν φησί, τραγήματος ἔχει χώραν ἁπαλὰ μὲν, ὦχρος, κύαμος, ἐρέβινθος. ξηρὰ δὲ ἑφθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πλεῖστα. Ἄλεξις, ἔστιν ἀνήρ μοι πτωχὸς, κἀγὼ γραῦς, καὶ θυγάτηρ, καὶ παῖς υἱὸς, καὶ ἥδ' ἡ χρηστή. Γεγόνασιν οἱ πάντες, τούτων οἱ τρεῖς δειπνοῦμεν, δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν μάζης μιᾶς. φθόγγους δ' ἀλύρους θρηνοῦμεν ἐπὰν μηδὲν ἔχωμεν. χρῶμα δ' ἀσίτων ἡμῶν ὄντων γίνεται ὠχρόν. τὰ μέρη δ' ἡμῶν χ' ἡ σύνταξις τοῦ βίου ἐστὶ κύαμος, θέρμος, λάχανον, γογγυλίς, ὦχρος, λάθυρος, φηγὸς, βολβὸς, τέττιξ, ἐρέβινθος, ἀχράς, τό, τε θεοπαγὲς μητρῷον ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχὰς, φρυγίας εὕρημα συκῆς. Φερεκράτης, Ταχέως ποιήσεις τοὺς ἐρεβίνθους εὐθέως. Πάλιν, τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους. Δίφιλος δέ φησι, οἱ ἐρέβινθοι δύσπεπτοι, σμηκτικοί, οὐρητικοί, πνευματικοί. Κατὰ δὲ Διοκλέα ζωμωτικοὶ τῆς σαρκός. κρείττους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, καὶ πυξοειδεῖς. καὶ οἱ μελάσιοι τῶν λεγομένων κριῶν, οἵ τε χλωροὶ τῶν ξηρῶν, καὶ οἱ βεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων. Ὅτι Ποσειδῶνος εὕρημα οἱ ἐρέβινθοι. Θέρμοι. μὴ ὤρασι μετὰ τῶν κακῶν ἵκοιθ' ὁ τοὺς θέρμους φαγὼν,

Περσικά.

Κάρυον διαφέρον ἀμυγδάλης.

Ἐρέβινθοι.

Θέρμοι.

ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λέμματ' ἔστιν κατέλιπεν. Ἀλλ' οὐκ ἀπέπνιγε καταφαγών. μάλιστα δὲ Κλεαίνετος μὲν οὐκ ἐδίδοκ' οἶδ' ὅτι. Ὁ τραγικὸς αὐτός. οὐδενὸς γὰρ πώποτε Ἀπέβαλλεν ἐσπείρει λέπος. Οὕτως ἐκεῖνος ἦν εὐχερὴς ἀνήρ. Λυκόφρων δ' ὁ χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι ὃ περὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ' οὗ ἡ τῶν ἐρετρικῶν ὠνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνα φησί, Καὶ δημόκριτος ἐπιχώριος δαψιλὴς Θέρμος πενήτων καὶ τρικλίνων συμπότης. Δίφιλος, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τέχνιον ἀθλιώτερον Τοῦ πορνοβοσκοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι Ῥόδα, ῥαφανίδας, θερμοκυάμους, στέμφυλα, Ἄλλως ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν. καὶ σημείωσαι φησὶ τὸ θερμοκυάμους, ἐπεὶ καὶ νῦν οὕτω λέγεται. Πολέμων δέ φησι τοὺς Λακεδαιμονίους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ ἐν αἰτίοις φυτικοῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθος μόνα οὐ ζοοῦται τῶν χεδροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ πικρότητα. ὁ δ' ἐρέβινθος φησὶ μέγας γίνεται διαφθειρόμενος. γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σμηκτικοὺς καὶ πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπιπλέον ἐπιγλυκασμένους. διὸ καὶ Ζήνων ὁ κιττιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ πάνυ θυμοτικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας, ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους. Φάσηλοι. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις τοῖς καλουμένοις κοπίσι, διδόασι τραγήματα σῦκα τὰ ξηρὰ, καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς. ἱστορεῖ Πολέμων. Ἐπίχαρμος, Φασήλους φῶγε θᾶσσον, ἀλλ' ὁ Διόνυσος φιλεῖ. Δημήτριος, Ἢ σῦκον, ἢ φάσηλον, ἢ τοιοῦτό τι. Ἐλάαι. Εὔπολις, Σηπίαι, δρυπετεῖς τ' ἐλάαι. ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι. Δίφιλος δέ φησιν ὁ σίφνιος, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας, καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλήν. τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας εὐστομαχωτέρας εἶναι, καὶ κοιλίας σταλτικάς. τὰς δὲ θλαστὰς μελαίνας, εὐστομαχωτέρας εἶναι. μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαιῶν Ἀριστοφάνης, Θλαστὰς ποιεῖν ἐλάας. πάλιν, Οὐ ταυτόν ἐστιν ἁλμάδες καὶ στέμφυλα. καὶ μετ' ὀλίγα, Θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖσσον ἐστιν ἁλμάδος. Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Ῥικναὶ καὶ δρυπετεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλάαι. Ὥς τι Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπ' ἀγαθῷ μεμνημένοι, Πάντες ἀεὶ ἐμβάλλουσι μάραθον εἰς τὰς ἁλμάδας. Φησὶν Ἕρμιππος. Φιλήμων φησί, Πιτυρίδες καλοῦνται αἱ φαῦλαι ἐλάαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μέλαιναι.

Καλλίμαχος δὲ ἐν τῇ Ἑκάλῃ ἐλαιῶν καταλέγει γεργέριμον πιτυρίν τε. Ἔλεγον δὲ τὰς δρυπεπεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ γεργερίμους, ὥς φησι Δίδυμος. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλάας αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἔλεγον τὸ μόνον δρυπεπεῖς. Τηλεκλείδης, Ξυγγενέσθαι διὰ χρόνου λιπαρώτατον δρυπεπέσι, μάζαις καὶ διασκανδικίσαι. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τετριμμένας ἐλαίας στέμφυλα ἐκάλουν. βρύτεα δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπιέσματα τῆς σταφυλῆς. παρὰ δὲ τὸ βότρυς γέγονεν ἡ φωνή. Ῥαφανίδες. Οὕτως κέκληνται διὰ τὸ ῥαδίως φαίνεσθαι. καὶ ἐκτεταμένως δὲ, καὶ κατὰ συστολὴν λέγεται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος, Ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ λαχάνοις. Εὔπολις, Ῥαφανῖδες ἄπλυτοι, σηπίαι. ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτον ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ οὐκ ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης γράφων. νήττας, χελιδόνας, κάρυ' ἐντρώγειν, ᾠὰ, ἐγκελύδας, ῥαφανίδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι. ἰδίως δ' οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ῥαφανίδες, ἃς καὶ θασίας ὠνόμαζον. Φερεκράτης, Ῥάφανίς τ' ἄπλυτος ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρὰ, καὶ ταρίχη πνικτὰ, καὶ κάρυα. ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκεν Πλάτων ἐν Ὑπερβόλῳ, Φύλλον ἢ ῥαφανίδιον. Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν, γένη ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, κορινθίαν, λειοθασίαν, κλεωναίαν, ἀμορέαν, Βοιωτίαν. καλεῖσθαι δὲ ὑπό τινων τὴν λειοθασίαν θρακίαν. γλυκυτάτην δὲ εἶναι τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. ἁπλῶς δέ φησιν, ὧν εἰσὶ λεῖα τὰ φύλλα, γλυκύταται εἰσί. Καλλίας δὲ περὶ ῥαφανίδος εἴρηκε τὴν ῥάφανον. περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας λέξεων, φησὶν ἔτνος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατῆρες. ὅτι δ' οὕτω τὰς ῥαφανίδας εἴρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς ποιότητος ἀρχαιότητος ἐν Δαναΐσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων, Ὁ χορὸς δ' ὠρχεῖτ' ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ στρωματόδεσμα, διαμασχαλίσας αὐτὸν σκελίσι καὶ φύσκαις καὶ ῥαφανίσιν. εὐτελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ ῥαφανίς. Ἄμφις, Ὅς τις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἄπολλον ἰχθύων Ἀληθινῶν, ῥαφανῖδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται. Κῶνοι. Ὀστρακίδες. Μνησίθεος ὁ ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος πιτύϊνα κάρυα, Ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος πιτυΐνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν, κῶνον. Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ περὶ πτισάνης, οὗ τὰ ἐκ τοῦ ἡμίσεος μὲν νοθεύεται. ὑπ' ἐνίων δὲ καὶ ὅλον, κοκκάλους.

[Margin notes: lib.4.cap.16. — Φάσηλοι. — Ἐλάαι. — Ῥαφανίδες. — lib.7.cap.4. — Κῶνοι. — Ὀστρακίδες.; line numbers 10, 20, 30, 40, 50]

κοκκάλους. Οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὅταν περὶ τοῦ ποντικοῦ καρύου λέγῃ. φη-
σὶ γάρ, πυρῆνα δ' ἔχει ἐπεὰν γένηται πέπον. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησίν, οἱ στρόβιλοι πο-
λύτροφοι μέν εἰσι, λειαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαρτικοί. διὰ τὸ ἔχειν παρεμπεπλεγμέ-
νον τὸ ῥητινῶδες. Μνησίθεος δὲ φησίν, πιαίνειν αὐτοὺς τὸ σῶμα, καὶ πρὸς εὐπεψίαν ἀλύπους εἶ-
ναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικοὺς καὶ οὐκ ἐφεκτικοὺς κοιλίας. Ὠά. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς φυσι-
κοῖς, Τὸ καλούμενον φησὶν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ὠοῖς εἶναι λευκόν. Ἀριστοφάνης, Τίκτει
πρῶτον ὑπηνέμιον ὠὸν νύξ. Σαπφὼ δὲ αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ. φασὶ δή ποτε Λήδαν ὤϊον εὑ-
ρεῖν, καὶ πάλιν, ὠΐου πολὺ λευκότερον. Ὠεα δὲ ἔφη Ἐπίχαρμος. ὤεα χανὸς καὶ ἀλεκτορίδων πε-
τεινῶν. Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων, οἷόν τε χηνὸς ὤεον μαιανδρίου. Διὰ τεσσάρων δὲ αὐ-
τὰ προενήνεκται. Ἀναξανδρίδης, ὠάρια εἰπών. Καὶ Ἔφιππος, Σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ
φοινικικοῦ, ὠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια. Ἄλεξις δέ, ἡμίτομά που ὠῶν λέγει. Ὠὰ δὲ οὐ
μόνον αὐτὰ ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπερῷα. Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν κα-
λουμένα ὑπερῷα, ὠά. φησὶ Κλέαρχος ἐν ἐρωτικοῖς. Τὴν Ἑλένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι
τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς ὡς ἐξ ὠοῦ εἴη γεγενημένη. οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ κρο-
τωνιάτης ἔφη ἀπὸ τῆς Σελήνης πεσεῖν τὸ ὠόν, ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι. τὰς γὰρ σεληνίτιδας
γυναῖκας ὠοτοκεῖν καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαίδεκα πλασίονας ἡμῶν εἶναι. ὡς Ἡρόδωρος
ὁ ἡρακλεώτης ἱστορεῖ. Ἴβυκος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ μολιονιδῶν φησί, τούς τε λευκίππους κού-
ρους τέκνα μολιόνας κτάνον ἅλικας ἰσοκεφάλους ἑνιγυίους ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠέῳ ἀργυ-
ρέῳ. Ἔφιππος, Ἴτρια, τραγήματα, πυραμοῦς, ἄμης, ὠῶν ἑκατόμβη πάντα ταῦτ' ἐχάνο-
μεν. Ὠῶν δὲ ῥοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος. Οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος μοι τοῦ πατρός,
οὕτω συνεστρογγύλικα κἀξεκόκκικα, Ἐν μησὶν ὀλίγοις, ὥσπερ ᾠόν τις ῥοφῶν. Χηνείων δὲ ὠῶν,
Ἔριφος, ὠὰ λευκά γε καὶ μεγάλα χήνεια ἐστὶν ὥς γέ μοι δοκεῖ. Οὗτος δέ φησι ταῦτα τὴν Λήδαν
τεκεῖν. ἐπαίνετος δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ συρακούσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῶν ὠῶν φησὶ πρωτεύειν τὰ τῶν
ταῶν, μεθ' ἃ εἶναι τὰ χηναλωπέκεια, τρίτα κατατάττει τὰ ὀρνίθεια. Πρόπομα. Τούτων φησὶ πε-
ριενεχθέντος ὁ τῶν δείπνων ταμίας, Οὐλπιανὸς ἔφη εἰ κεῖται παρά τινι τὸ πρόπομα οὕτω καλού-
μενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν, ἐπιζητούντων πάντων, αὐτὸς ἔφη ἐγὼ ἐρῶ. Φύλαρχος ὁ ἀθηναῖος ἢ ναυ-
κρατίτης ἐν οἷς ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς ἐπὶ ξένια καλέσας τοὺς τῶν
γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶ οὕτως, εἰ μὴ μὴν εὐτυχῶ, πρό-
πομά τι πρὸ τοῦ δείπνου περιεφέρετο καθὼς εἴωθε τὸ πρῶτον. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει
πιεῖν ἐν ψυκτῆρι, ἀρεσκεῖν ἑαυτῷ φάσκων διὰ τὸ ἑτοίμως ἀπομνημονευκέναι, ὧν δὲ τῶν ἐν τοῖς
προπόμασι φησὶ παρασκευαζομένων ἀλλὰ τε καὶ δὴ καὶ ταῦτα. μαλάχαι. Ἡσίοδος, Οὐδ' ὅσον
ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Τοῦτο ἐπλήκως, ἐγὼ δέ φησιν ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις
εὗρον, τοῦ Ἀντιφάνους τὸ με καὶ λο, διὰ τοῦ ο γεγραμμένον. βρύγοντες μολόχης ῥίζαν. Καὶ Ἐπί-
χαρμος, πραΰτερος ἔγωγε μολόχης. Φαινίας δὲ ἐν τοῖς φυτικοῖς φησι, τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερμα-
τικὸς τύπος καλεῖται πλακοῦς. ἐμφερὴς ὢν αὐτῷ, τὸ μὲν γὰρ κτενῶδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ
πλακοῦντος κρηπίς, κατὰ μέσον τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφατικόν. καὶ περιληφθείσης
τῆς κρηπῖδος ὅμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοις περιγεγραμμένοις ἐχίνοις. περιγεγραμμένον ἐχίνοις. ὁ
δὲ σίφνιος Δίφιλος ἱστορεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὔχυλος, λεαντικὴ ἀρτηρίας, τὰς ἐπιπολαίους κατα-
κρίνουσα δριμύτητας. ἐπιτήδειόν τε εἶναι φησὶ αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς. εὐέκ-
κριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον. κρείττω δὲ τὴν ἀγρίαν τῆς κηπευομένης. Ἕρμιππος δὲ καὶ Καλ-
λιμάχειος καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησίν, ἄλιμον προσέτι τε ἄδιψον, ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην
οὖσαν χρησιμωτάτην. Κολόκυνται. Εὐθύδημος ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων σικύαν ἰνδι-
κὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην. διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς. Μεγαλοπολῖται δ' αὐ-
τὴν σικυωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκυντῶν φησὶ οὐκ εἶναι ἐν μέρος ἰδέας. ἀλλ' εἶναι
τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χείρους. Μηνόδωρος δὲ ὁ ἐρασιστράτειος ἱκεσίου φίλος, τῶν κολοκυντῶν
φησίν, ἡ μὲν ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. καὶ ἡ μὲν ἰνδικὴ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἕψε-
ται. ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται. ἄχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ κνιδίοις τὰς κολοκύντας ἰνδικάς.
Ἑλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ
κολοκύντας μετὰ καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν. προσέτι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν
καὶ εὐστόμαχον. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ σικυόν. ἐν δὲ σμύρνῃ καὶ γαλατίᾳ θρίδακα. πήγανον δ' ἐν μύροις.
Δίφιλος δέ φησι, ἡ δὲ κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὔφθαρτος, καὶ ὑγραντικὴ τῆς ἕξεως, καὶ
εὐέκκριτος, εὔχυλος, εὐστομαχωτέρα δὲ ἐστὶν ἡ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη. εὐχυλοτέρα δὲ
ἡ ἀρτυτή. λεπτυντικωτέρα δέ ἐστιν ἡ μετὰ νάπυος. εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐεκκριτωτέρα ἡ καθέ-

ω: (margin)

Πῶς ἑλένη ἐξ ὠοῦ. (margin)

Plutarch. Placitorū lib. 2. cap. 1. Μολιονίδαι. (margin)

Πρόπομα. (margin)

Μαλάχη. (margin)

Εὐθύδημος. Κολοκύντη. (margin)

θος. Μνησίθεος δὲ φησίν, ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς κατεργασίαν, οἷον ὅ,τε σικυὸς καὶ ἡ κολοκύντη, καὶ μῆλα κυδώνια, καὶ στρύθια, καὶ εἴ τι τοιοῦτο. ταῦθ' ὅταν προσσυνεχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφὴν οὐ πολλὴν μὲν, ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἑφθὰ μᾶλλον. ἀττικοὶ δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἕρμιππος, Τὴν κεφαλὴν ὅσην ἔχει, ὅσην κολοκύντη. Φρύνιχος ἐν ποαστρίαις, Ἢ μάζιον τί μικρὸν ἢ κολοκυντίου. Ἐπίχαρμος, ὑγιέστερον τ' ἦν ἔτι κολοκύντας πολύ.

Ἐπικράτης ὁ κωμῳδιοποιός, τί Πλάτων καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος, πρὸς τίσι νυνὶ διατρίβουσι; ποία φροντίς, ποῖος δὲ λόγος διερευνᾶται παρὰ τοῖσι; τάδε μοι πινυτῶς, εἴ τι κατειδὼς ἥκεις λέξον πρὸς γᾶς. ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς. παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην μειρακίων ἐν γυμνασίοις ἀκαδημίας, ἤκουσα λόγων ἀφάτων ἀτόπων. περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι, διεχώριζον ζώων τε βίον, δένδρων τε φύσιν, λαχάνων τε γένη. κᾆτ' ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην ἐξήταζον τίνος ἐστὶ γένους. καί τί ποτ' ἆρ' ὡρίσαντο, καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτόν, δήλωσον εἰ κατειδώς τι. Πρώτιστα μὲν πάντες ἀναυδεῖς τότ' ἐπέστησαν, καὶ κύψαντες χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον. κᾆτ' ἐξαίφνης ἔτι κυπτόντων καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων, λάχανόν τις ἔφη στρογγύλον εἶναι, ποίαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος. ταῦτα δὲ ἀκούων ἰατρός τις σικελᾶς ἀπὸ γᾶς, κατέπερδ' αὐτῶν ὡς ληρούντων. ἦπου δεινῶς ὠργίσθησαν, χλευάζεσθαί τ' ἐβόησαν. τὸ γὰρ ἐν λέσχαις ταῖσδε τοιαῦτα ποιεῖν ἀπρεπές, οὐδ' ἐμέλησε τοῖς μειρακίοις. ὁ Πλάτων δὲ παρὼν καὶ μάλα πρᾴως οὐδὲν ὀρινθεὶς ἐπέταξ' αὐτοῖς πάλιν ἀφορίζεσθαι τίνος ἐστὶ γένους, οἱ δὲ διῄρουν.

Πρόπομα. Ἄλεξις ὁ χαρίεις πρόπομα ὅλον παρατίθησι τοῖς διακείνου δαιτυμόσιν. Ἔλαθον γενόμενος οὗ τὸ πρᾶγμ' ἐβούλετο. Κατὰ χειρὸς ἐδόθη. τὴν τράπεζαν ἧκ' ἔχων, Ἐφ' ἧς ἐπέκειτ' οὐ τυροὺς οὐδ' ἐλαῶν γένη, Οὐδὲ παρέχουσαι κνίσαν ἡμῖν πλείονα Παροψίδες καὶ λῆρος. ἀλλὰ παρετέθη Ὑπερήφανος ὄζουσα τῶν ὡρῶν λοπάς. Τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον, Ἅπαντ' ἐνῆν. τἀκεῖ γὰρ ἐν ταύτῃ καλά. ἰχθῦς, ἔριφοι. διέτρεχε τούτων σκορπίος. Ὑπέφαινεν ᾠόν, ἡμίσεα τῶν ἀστέρων. Ἐπεβάλομεν τὰς χεῖρας. ὁ μὲν ἐμοὶ λαλῶν Ἅμα καὶ διανεύων ἠσχολεῖτο. παῦσ' ἄγων, Ἐπ' ἐμὲ κατήντα. τὸ πέρας οὐκ ἀνῆχ' ἕως, Τὴν λοπάδ' ὀρύττων ἀπέδειξα κόσκινον.

Μύκητ. Μύκαι, ἀρισίας. μύκησι δ' ὀρχεῖται τὸ λάινον πέδον. Πολίοχος, Μεμαγμένην Μικρὰν μελαγχρῆ μᾶζαν. ἠχυρωμένην Ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας. Καὶ σῦκα βαιά· καὶ μύκης τις ἐνίοτ' αὖ Ὠπτᾶτο. καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου Ἀνηγρεύετ' αὖ, καὶ λάχανα τῆς αὐτόχθονος.

Θλαστή τ' ἐλαία, καὶ πιεῖν οἰνάριον ἦν ἀμφίβολον. Ἀντιφάνης, Τὸ δεῖπνον ἐστὶ μᾶζα κεχαρακωμένη Ἀχύροις πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη. καὶ βολβὸς εἷς καὶ παροψίδες τινὲς Σόγχος τις ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ' ἃ δὴ Δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀθλίοις. Τοιοῦτος ὁ βίος ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων. Οὐδεὶς κρέως παρόντος ἐσθίει θύμον, Οὐδ' οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζειν, καὶ προελθών. τίς γὰρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον ὅ,τι παθεῖν Πέπρωθ' ἑκάστῳ τῶν φίλων ταχὺ δὴ λαβὼν Ὄπτα μύκητας πρινίνους τουσδὶ δύο.

Κηφισόδωρος κατ' Ἀριστοτέλους βιβλία τέσσαρα. Ὅτι Κηφισόδωρος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς κατὰ Ἀριστοτέλους, τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία, ἐπιτιμᾷ τῷ φιλοσόφῳ ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι Ἀντιφάνους, ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγραφόμενον. παροιμίαι, ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε. Ἐγὼ γὰρ ἄντι τῶν ὑμετέρων φάγοιμι, μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν δοκῶ καὶ στρυφνὰ μῆλα κἄν τι πνίγοι βρῶμά τι. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς, καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι. οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ καὶ Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη, οἷον αἱ μύκαι ἀπεσκληκότες πνιξεῖσθε. Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς καταλέγει, καὶ τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι. λέγων, Ἐχθρὰ δ' ἐλαίης ῥοιῆς τε πρίνου τε δρυός τ' ἀποπήματα κεῖται, Οἰδαλέα σύνολα βαρυπνιγόεντα μυκήτων. φησὶ δὲ καὶ ὅτι συνεχὲς ὁπότε σίλεχος βαθὺ κόπρου

Μύκητες. Μύκητες θανατηφόροι. Κάγκρυψας ὑδάτεσσιν ἀναντέσσι νοτίζεις, Φύονται πυθμέσσιν ἀκήριοι, ὧν σὺ μύκητα Θρισπηκὰ μέτε χαμαιζήλης ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἦν ἀναγνῶναι, καὶ τὶ μύκητας ἀμανίτας τότ' ἐφθύσας, φησὶ ὁ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἔφιππος, Ἵν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμί σε. Ἐπαρχίδης Εὐριπίδην φησὶ τὸν ποιητὴν ἐπιδημῆσαι τῇ Ἰκάρῳ, καὶ γυναικός τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγρούς, δύο μὲν ἀρρένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου φαγουσῶν θανασίμους μύκητας καὶ ἀποπνιγεισῶν μετὰ τῶν τέκνων, ποιῆσαι τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα. Ὦ τὸν ἀγήραντον πόλον αἰθέρος ἥλιε τέμνων, ἆρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος. Μητέρα παρθενικήν τε κόρην δισσούς τε συναίμους Ἐν ταὐτῷ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους. Διοκλῆς ὁ καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν. Ἄγρι' ἑψήματα, τεῦτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἀκαλήφη, ἀνδράφαξις, βολβοί, ὕδνα, μύκαι.

Σία. Σία. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων φησὶν ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἐλείῳ τὸ φύλλον ἐοικός. διὸ καὶ Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος εὐεργέτης Αἰγύπτου βασιλεύσας, παρ' Ὁμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν. Ἀμφὶ δὲ λαμβ-

δὲ λαμβάνεις μαλακοὶ σίν, ἢ δὲ σελίνου. σία γὰρ μετὰ σελίνου φύονται, ἀλλὰ μὴ ἴα. Δίφιλος φησὶ τοὺς μύκητας εἶναι εὐστομάχους, κοιλίας διαχωρητικούς, θρεπτικούς, δυσπέπτους δὲ καὶ φυσώδεις. Τοιοῦτοι δὲ εἰσὶ οἱ ἐκ Κέω τῆς νήσου. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ κτείνουσι. δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι, οἱ περὶ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι. ἀνοίκειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ σκληροί, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι σκληρυνόμενοι, οἵ τινες λαμβανόμενοι κτείνουσι. βοηθοῦνται δὲ ὑπὸ ὑδρομέλιτος πόσεως, καὶ ὀξυμέλιτος νίτρου, καὶ ὄξους. μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμεῖν δεῖ. διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἁλῶν. οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει. ὑπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσί τινες πέζικας ἅμα τοῖς μύκησι γινομένους. ἄρριζοι γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ ῥίζαι. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ τὰς Ἡρακλέους στήλας θαλάσσῃ ὅταν πλείω ὕδατα γένωνται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί.

Μύκητες.

Καὶ Φανίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν, τὰ μὲν φύειν, τὰ δὲ οὐδὲ φύειν τὴν ἄνθινην, οὐδὲ τῆς σπερματικῆς ἴχνος κορυφώσεως, οὐδὲ σπερματώσεως. οἷον μύκης, ὕδνον, πτέρις, ἕλιξ. ὁ αὐτός φησι, πτέρις, ἣν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι. Θεόφραστος ἐν φυτικοῖς, λειόφλοια, καθάπερ ὕδνον, μύκης, πέζις, γεράνειον. Ὕδνα. Γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τόπους. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος. τὸ ὕδνον ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον. καὶ πάλιν, ἡ τῶν ἐγγιστικῶν τοιούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδνου καὶ τοῦ φυομένου περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσι μίσυ. δοκεῖ δὲ ἡδὺ σφόδρα τοῦτ᾽ εἶναι, καὶ τὴν ὀσμὴν ἔχειν κρεώδη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θρᾴκῃ δὲ γινόμενον οἶτον. περὶ δὲ τούτων ἴδιόν τι λέγεται. φασὶ γὰρ ὅταν ὕδατα μετοπωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται σκληραί, τότε γίνεσθαι. καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταί, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὔσης. οὐ διετίζειν δέ, ἀλλ᾽ ἐπέτειον εἶναι. τὴν δὲ χρείαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχειν τοῦ ἦρος. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔνιοί γε ὡς σπερματικῆς οὔσης τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσι. ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μιτυληναίων οὔ φασι πρότερον εἶναι πρὶν ἢ γενομένης ἐπομβρίας τὸ σπέρμα κατενεχθῆναι ἀπὸ Τιαρῶν. ἔστι δὲ ὁ τόπος χωρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. γίνεται δὲ ἔν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χώρα ὕπαμμος. καὶ γὰρ αἱ Τίαραι τοιαῦται. φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ Ἀκαρνίδῃ, καὶ ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ, κἀν τῇ Ἠλείᾳ.

Ὕδνα.

Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησίν, ἀκαλήφην ἡ θάλασσ᾽ ἀνίησιν, ἡ δὲ γῆ ὕδνα. καὶ Μάτρων ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ δείπνῳ, ὄστρεά τ᾽ ἤνεγκεν Θέτιδος νεφέλας ὕδνα. Δίφιλος δὲ φύσει δυσκατέργαστά φησιν εἶναι τὰ ὕδνα, εὔχυλα δὲ καὶ παραλειαντικά. πρόσεστι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἔνια αὐτῶν ὅμοια τοῖς μύκησι πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶν οὔτε ὕδνον γίνεσθαι, οὔτε γλαυκίσκον, οὔτε θύμον. διὸ Ναυσικλείδης ἐρημίαν, μήτε ἔαρ, μήτε φίλας. Ὑδρόφυλλον δέ, φησὶ Πάμφιλος ἐν γλώσσαις τὴν φυομένην τοῦ ὕδνου ὑπὲρ πόαν, ἀφ᾽ ἧς τὸ ὕδνον γινώσκεσθαι. Ἀκαλήφη λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὅτι καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κνησμῶν αἴτιον. Ἀριστοφάνης φοινίσσαις, πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι. εἶθ᾽ ἑξῆς τὰς κρανεὰς ἀκαλήφας. Ἀσπάραγοι. οὗτοι καὶ ἔλειοι καὶ ὄρειοι καλοῦνται. ὧν οἱ κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάντων ὄντες τῶν φυτῶν θεραπευτικοί. οἱ δὲ σπαρέντες καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. ἐν Λιβύῃ δέ φασιν ἐν Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν κυπρίου καλάμου, μῆκος δὲ ποδῶν δώδεκα. ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ καὶ παρωκεανίτιδι, πάχος μὲν μεγάλου ναρθηκίου, μῆκος δὲ περὶ τοὺς εἴκοσι πήχεις. Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ φ ἀσφάραγον ὀνομάζει. Καὶ Θεόπομπος, Κἄπειτ᾽ ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί. Ἀμειψίας. οὐ σχῖνος, οὐδ᾽ ἀσφάραγος οὐ δάφνης κλάδοι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος λεγόμενος ἰδίως ὄρμενος, εὐστομαχώτερος ἐστὶ καὶ εὐεκκριτικώτερος, ὄψεων δὲ βλαπτικός. ἔστι δὲ δριμὺς καὶ οὐρητικός, καὶ ἀδικεῖ νεφροὺς καὶ κύστιν. Ἀττικοὶ δ᾽ εἰσὶν οἱ λέγοντες ὄρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξεληλυθότα. Σοφοκλῆς ἰχνευταῖς, Κἀξορμενίζει κοὐκ ἐπισχολάζεται. Βλαστάνειν παρὰ τὸ ἐκ πρώτης καὶ βλαστάνειν. Ἀντιφάνης δὲ διὰ τοῦ π φησὶ ἀσπάραγον. ἀσπάραγος ἠγλάιζεν ἄγχος ἐξελήλυθέ τις. Ἀριστοφῶν, Κάππαριν, βληχώ, θύμον, ἀσπάραγον, πίτυν, ῥάμνον, σφάκελον, τύμπανον. Κοχλίας. Φιλύλλιος, Οὐκ εἰμὶ τέττιξ, οὐδὲ κοχλίας ὦ γύναι. καὶ πάλιν, Μαινίδες, σκόμβροι, κοχλίαι, κορακῖνοι. Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. καὶ Ἀναξίλας δέ, Ἀπιστότερος εἶ τῶν κοχλιῶν πολλῷ πάνυ. Οἳ περιφέρουσ᾽ ὑπ᾽ ἀπιστίας τὰς οἰκίας. Ἀχαιός, Ἥττους δ᾽ ἄλλ᾽ ἐν γρίφῳ κοχλίας κεράστας. προβάλλεται δέ, κἀν τοῖς συμποσίοις γρίφου τάξιν ἔχον περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως. Ὑλογενὴς ἀνάκανθος ἀναίματος ὑγροκέλευθος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζῴων φησίν, οἱ κοχλίαι φαίνονται κύοντες ἐν τῷ μετοπώρῳ, καὶ τοῦ ἔαρος. μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέρμων συνδυαζόμενοι ὤφθησαν. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φωλευόντων, οἱ κοχλίαι φησὶ φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. διὸ καὶ πλεῖστοι φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασιν. ἡ δὲ φωλεία τοῦ θέρους καὶ ὑπὸ τῆς γῆς, καὶ ὑπὸ τῶν δένδρων. λέγονται δέ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαρμος, Τούτων ἁπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσοντα.

ὑδρόφυλλον. ἀκαλήφη. ἀσπάραγοι. ὄρμινοι. Κοχλίαι.

Κόγχον δὲ τὸν σίσιλον ἅπαν δὴ τὸν φθόγγον. Ἀπελλᾶς ἢ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κοχλίαν λέγειν. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν, τῶν κοχλιῶν φησί τινας καλεῖσθαι κωλυσιδείπνους. Βολβοί. Τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίειν παραιτεῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου λέγων. Θερμότερον ἢ κρυερώτερον ἢ μέσως ἔχον, Τοῦτ' ἔσθ' ἑκάστῳ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν. Κἀγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιλφίῳ, Οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσι, Βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα. Ἃ δ' ἐστ' ἐδωδὴν πρῶτα καὶ ῥώμην ἀκμὴν, Καὶ πρὸς ὑγίειαν πάντα ταῦτ' ἐδαινύμην. Κρέας βόειον ἑφθὸν ἀσόλοικον μέγα, Ἀκροκώλιόν τι γρυνικόν. ὀπτὰ δέλφακα Λιπαρὰ τρία. Ἄλεξις ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναμιν φησί, Πίννας, κάραβον, Βολβούς, κοχλίας, κήρυκας, ὠά, ἀκροκώλια, Τοσαῦτα τούτων ἄν τις εὕροι φάρμακα, Ἐρῶνθ' ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα. Ξέναρχος, Φθίνει δόμος ἀσύνοισι δεσποτῶν κεχρημένος 10

Τύχαις. ἀλλάσσετ' ἐς πέπαινε. καὶ Πελοπιδῶν Ἄσυντος οἶκος. κ' οὔτι δυσαύχην ἐρᾷ, Δικαιοσύνοικος γηγενὴς βολβὸς φίλοις Ἑφθὸς βοηθεῖν δυνατὸς ἐς ἐπαρκέσαι. Μά τὴν δὲ πέντε κυανίαις δίναις τραφεὶς Φλεβὸς τροπωτὴς πουλύπους ἁλοὺς βροτῶν Γλυκταῖς ἀνάγκαις ἐν τροχηλάτου κόρης Γίμπλησι λοπάδος στερνοσώματον κύτος. Ἀρχέστρατος, Βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισι, Ταῖς τ' ἄλλαισι παροψίσι πάσαις. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν συμποσίῳ, βολβὸς καὶ κοχλίας, καὶ ὠόν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, οὐ διὰ τὸ πολυτροφεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις τῷ σπέρματι. Δίφιλος, οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μέν εἰσι, πολυτρόφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι. ἔτι δὲ σμηκτικοὶ καὶ ἀμβλυωπικοὶ ὄψεως, διεγερτικοί τ' ἀφροδισίων. ἡ δὲ παροιμία φησίν, οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Διεγείρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ λεγόμενοι, οἳ καὶ κρείττονές τῶν ἄλλων εἰσί. 20 μεθ' οὓς οἱ πυρροί, οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ σκιλλώδεις. χείρονες δὲ πάντων οἱ Αἰγύπτιοι. Αἱ δὲ βολβῖναι καλούμεναι εὐχυλότεραι μέν εἰσι τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν πάχος. καί γε ἱκανῶς εἰσὶ διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐέκκριτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρῳδίαις, Σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, Μυελόεν βλάστημα καρηκομόωντας ἀκάνθαις. Βολβίνας θ' αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί. Ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος, Λευκοτέρας χιόνος ἰδέειν ἀμύλοισιν ὁμοίας. Τάων φυομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.

cap. 1. Ὅτι Νίκανδρος μεγαρεῦσας βολβοὺς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δὲ ἐν ζ' φυτῶν ἱστορίας φησὶ οὕτω γλυκεῖς εἰσὶν οἱ βολβοί, ὥστε καὶ ὠμοὺς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ Ταυρικῇ χερρονήσῳ. Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φαινίας. ἔστι δὲ καὶ γένος φησί, βολβῶν Θεόφραστος ἐριοφόρον, ὃ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἐσθιομένου τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. ὑφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια καὶ ἄλλα ἱμάτια, ὡς καὶ Φαινίας φησί. τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστί. 30 Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησί. τὸν βολβὸν εἰ βούλει σκόπει ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρόν, μέλι, σήσαμον, ἔλαιον, κρόμμυον, ὄξος, σίλφιον. αὐτὸς δ' ἐφ' αὑτοῦ ἐστὶ πονηρὸς καὶ πικρός. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος τῶν συμποσίων περιγράφων τοὺς βολβούς, φησὶ περιγράφειν δὴ τὴν πολλὴν βρῶσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ἀλκιμόν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ὠῶν, βολβῶν, ἀκροκωλίων, κοχλιῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους καὶ ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.

Κίχλαι. Κίχλαι. καὶ τούτων ὥσπερ καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης, Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὴν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. Συρακούσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος, Τάς τ' ἐλαιοφυλλοφάγους κιχήλας. Μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. 40

lib. 9. cap. 20. Τρία δὲ εἶναι γένη κιχλῶν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ. ὧν τὴν πρώτην καὶ μεγίστην κίσσῃ πάρισον εἶναι. ἣν καὶ καλεῖσθαι ἰξοφάγον, ἐπειδὴ ἰξὸν ἐσθίει. τὴν δὲ τῷ κοσσύφῳ ἴσην, ἣν ὀνομάζεσθαι τριχάδα. τὴν δὲ τρίτην ἐλαχίστην τῶν προειρημένων οὖσαν, ἰλιάδα ὀνομάζεσθαι. οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ Μύνδιος, ἣν καὶ συναγελαστικὴν εἶναι, καὶ νεοττεύειν, ὡς καὶ τὰς χελιδόνας.

Ἐπικιχλίδες Ὁμήρου. Ὅτι τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον, ἐπιγραφόμενον ἢ ἐπικιχλίδες ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας, διὰ τὸ τὸν Ὅμηρον ᾄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ κίχλας δῶρον λαμβάνειν. ἱστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῷ περὶ τεχνιτῶν.

Συκαλίδες. Συκαλίδες. Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστορεῖ, ἕτερος τῶν αἰγιθαλλῶν ὑφ' ὧν μὲν ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων πιρίας, συκαλὶς δ' ὅταν ἀκμάζῃ τὰ σῦκα. δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγκόρυφον. Ἐπίχαρμος, ἀγλαὰς συκαλλίδας. καὶ πάλιν, ἦν δ' ἐρωδιοὶ μακροκαμπυλαύχενοι, τέτρακες τε σπερματολόγοι, κἀγλααὶ συκαλλίδες. ἁλίσκονται δ' αὗται τῷ τῶν σύκων καιρῷ. διὸ βέλτιον ὀνομάζοιτ' ἂν δι' ἑνὸς λ. διὰ δὲ τὸ μέτρον Ἐπίχαρμος διὰ λλ δισσοῦ εἴρηκεν. 50

Σπίνοι. Σπίνοι. Εὔβουλος, Ἀμφιδρομίων ὄντων ἐν οἷς ὀνομάζεται, Ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμον. Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαισμένον, πνίγειν τε

παχίων ἀρνίων ἑφθώνια. Τίλλων τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις, ὁμοῦ τε χναύων μαινίσι σηπίδια, πιλῶν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς. Πίνων τε πολλὰς κύλικας εὐζωροτέρους.

Κόψιχοι. Νικόστρατος ἢ Φιλέταιρος, Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε γάρ μοι πολυτελῶς. Ἀλλὰ καθαρῶς δασύποδ' ἐὰν περιτύχῃς ἀγόρασον. Καὶ νῆττ' ὁπόσα σὺ βούλει, καὶ κίχλας, καὶ κοψίχους. ὀρνιθίων τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά, χαίρων. Ἀντιφάνης δὲ καὶ ψᾶρας ἐν τοῖς Βρώμασι καταλέγει, Μέλι, πέρδικας, φάττας, νῆττας, χῆνας, ψᾶρες, κίττα, κολοιός, κόψιχος, ὄρτυξ, ὄρνις θήλεια. Πάντων ἡμῶν λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀκινδύνως. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε, καὶ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ, πέρδικας λαβὲ τέτταρας ἢ καὶ πέντε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάρια δ' οἷον εὐτραγεῖν, ἀκανθυλλίδας, βιττάκους, σπίνια, κερχνῇδας, τἆτ'
10 ἄλλα ἅττ' ἂν ἐπιτύχῃς. Ἐγκέφαλοι χοίρειοι, τούτων ἡμᾶς ἐσθίειν οὐκ εἴων οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἴσον καὶ κυάμους τρώγειν. κεφαλάς τε οὐ τοκήων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. οὐδένα γοῦν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι, διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἁπάσας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν ἐγκέφαλον. καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν εἰς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον. κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσου, Κρατὸς διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ. Καί τοι τ' ἄλλα διαρρήδην ὀνομάζοντα. καὶ Εὐριπίδης δὲ τὴν Ἑκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν τὸν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιφθέντα, φησί, Δύστηνε κρατὸς ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως Τείχη πατρῷα λοξίου πυργώματα, Ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον. Φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγε
20 Ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω. Ἔχει δὲ ἐπίστασιν ἡ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή. καὶ γὰρ Φιλοκλῆς τὸν ἐγκέφαλον φησίν, Οὐδ' αὖ ἐγκέφαλόν γ' ἔδω λίπος. καὶ Ἀριστοφάνης, Ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρῖα δύο καὶ ἄλλοι. λευκὸν οὖν ἂν εἰ μυελὸν εἰρηκὼς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε τὸ ἐν προσόψεσιν ἀηδὲς καὶ αἰσχρὸν οὐχ αἱρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλήν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ κατ' αὐτῆς ὀμνύειν. καὶ τοὺς γινομένους ὑπ' αὐτῆς πταρμοὺς προσκυνεῖν ὡς ἱερούς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαταθέσεις βεβαιουμένας τῇ ταύτης ἐπινεύσει. ὡς καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς φησίν, Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ ἐπινεύσομαι. Ὅτι εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐνέβαλλον, πέπερι, φύλλον, σμύρναν, κύπερον, μύρον αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης, Ἂν μὲν ἄρα πέπερί τις φέρῃ πριάμενος, Στρεβλοῦν γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον. πάλιν, Νῦν δεῖ περιιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου ζητεῖν. Εὔβου-
30 λος, Κόκκον λαβοῦσα κνίδιον, ἢ τοῦ πεπέριδος. Τρίψασ' ὁμοῦ σμύρνῃ διαπάττει τὴν ὁδόν. Ὠφελίων, Λιβυκὸν πέπερι θυμίαμα. καὶ βιβλίον Πλάτωνος ἐμβρόντητον. Νίκανδρος Θηριακοῖς, Ἢ καὶ λεπτοβαίοιο πολύχνοα φύλλα κονίζῃς. Πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἔτι Μήδων Κάρδαμον. Θεόφραστος ἐν Φυτῶν ἱστορίᾳ, Τὸ πέπερι καρπὸς μέν ἐστι, διττὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος. τὸ μὲν στρογγύλον ὥσπερ ὀρόβου κέλυφος, ὑπέρυθρον. τὸ δὲ πρόμηκες μέλαν, σπερμάτια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο θατέρου, θερμαντικὰ δὲ ἄμφω. διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ γράφει, Ἡ δὲ τούτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγχύσει καὶ πεπέριδος, ἢ κνίδης καρπῷ τριφθείσης. τοῦτο δ' ἡμᾶς τηρῆσαι δεῖ, ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδὲν ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς ι λῆγον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι καὶ κοῦφι, ξενικά. Ἔλαιον.

Σαμιακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἄλεξις. οὗτος δέ σοι τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου Σα-
40 μιακοῦ ἐστι μεστὸς. Καρικοῦ δέ, Ὠφελίων. Ἐλαίῳ Καρικῷ ἀλειφόμενος. Ἀμύντας ἐν Σταθμοῖς Περσικοῖς φησί, φέρει τὰ ὄρη τέρμινθον καὶ σχῖνον καὶ κάρυα τὰ περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησί, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὃς καὶ κατάλογον ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων τρίτῳ βιβλίῳ, πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστον ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δίνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ. ὅς γε φησὶ καὶ ἅλας ἀμμωνιακοὺς ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μέμνηται Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ ὀσμῶν, φάσκων αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν, καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γινομένου ἐλαίου, ὡς διαφόρου, μνημονεύει Ἄμφις. Ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακοί. Γάρος. Κρατῖνος, Ὁ τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου. Φερεκράτης Τριπολέμῳ, τοῦ ταριχηροῦ γάρου.
50 Πλάτων, Ἐν σαπρῷ γάρῳ βάπτοντες ἀποπνίξουσί με. Ὅτι δ' ἀρσενικόν ἐστι τοὔνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ εἰπών, καὶ τὸν ἰχθύων γάρον. Ὄξος. Τοῦτο μόνον Ἀττικοὶ τῶν ἡδυσμάτων ἡδὺ καλοῦσι. κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησὶ Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος τό, τε αἰγύπτιον, καὶ τὸ κνίδιον.

Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησί, Ὄξει διεμένος σφηττίῳ. Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησίν,

Βολβοί. Ἐγκέφαλοι. Il. α. Πέπερι. Ἔλαιον. Γάρον. Ὄξος.

φησίν, ἴσως διότι οἱ σφῆκες ὀξεῖς. μνημονεύει δέ που καὶ τοῦ ἐκ κελεοντῶν ὄξους, ὡς διαφόρου. ἐν δὲ κελεονταῖς ὀξύτιδές εἰσι. Καὶ Δίφιλος, Δεσποτεῖ τε καταδὺς πῶς δοκεῖς λακωνικῶς. Ὄξους δὲ κοτύλην, πάξ. τί πάξ, ὀξὶς μέτριον. Χαρᾷ τ' ὄσ' ἔστι τῶν κλεωναίων. Φιλωνίδης, Τὰ καταχύσματ' αὐτίκ' οὖν ὄξος οὐκ ἔχει. Ὁ δὲ ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ συμποσίῳ φησί, τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάναι, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, δῆλον ὅτι διὰ διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ τὸ Δεκελεικὸν ὄξος. Ἄλεξις, Τέτταρας κοτύλας Ἀναγκάσας με μεστὰς αὐτῷ ἀπάσας. Ὄξους Δεκελεικοῦ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγειν. Λεκτέον δέ, ὀξὺ γὰρ διὰ τοῦ υ. καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον. Ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεο-

Ἀρτύματα. πόμπου αἰκίας εἴρηκεν, Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω. οὕτως ἦν, ἑψημένον καὶ ὀξυρόδινον. Ὅτι ἀρτύματα.

Εὕρηται παρὰ Σοφοκλεῖ, καὶ βορᾶς ἀρτύματα. καὶ παρ' Αἰσχύλῳ, Διαβρέξας τἀρτύματα. καὶ Θεόπομπος δέ φησι, Πολλοὶ μὲν ἀρτύματος μέδιμνοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον. τὸ δὲ ῥῆμα κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. ἐγὼ μάγειρος ἀρτύσω σοφῶς. Κρατῖνος γλαύκῳ, οὐ πρὸς παντός ἐστιν ἀρτῦσαι καλῶς. Εὔπολις, Ὄψα πονηρῶς πολυτελῶς ἠρτυμένα. ὅτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει ὁ Ἀντιφάνης. Ἀσταφίδος, ἁλῶν, σιραίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμου, σησάμου, νίτρου, κυμίνου, ὀριγάνου, βοτανίων ὄξους, ἐλαῶν εἰς ἀβυρ-

Κύμινον. τάκην, χλόης, καππάριδος, ᾠῶν, ταρίχους, καρδάμων, θρίων, ὀποῦ. Ὅτι οἴδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ αἰθιοπικὸν καλούμενον κύμινον. ὅτι εἴρηται ἀρσενικῶς ὁ θύμος, καὶ ὁ ὀρίγανος. Ἀναξανδρίδης, ἀσφάραγον χῖνον τε τέμνων καὶ ὀρίγανον, ὃς δὴ σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθὲν κοριάννῳ. Ἴων, αὐτὰρ ὅγ' ἐμματίους τὸν ὀρίγανον ἐν χερὶ κεύθει. θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἐν κανθάρῳ ἢ διὰ Ἀρκαδίας οὕτω δρῖμυ τέτην ὀρίγανον. οὐδετέρως Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμειψίας. Τὸν δὲ θύμον, ἀρσε-

Πέπων. νικῶς Νίκανδρος ἐν μελισσουργικοῖς. Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σικυὸς σπερματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεῦσι. Πόποτ' εἶδές μοι τὸν ἄνδρα τοῦ Λαέρτα φίλον Ἐν Πάρῳ σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον. Πλάτων λαΐῳ. ὑγχορᾶς ὃ θ' ὁ Μελέαγρος Γλαύκωνος ὢν μεγάλου γένους.

Κόκκυξ ἠλίθιος περιέρχεται Σικυοῦ πέπονος ἐντέχνου κνήμας ἔχων. Ἀναξίλας, Τὰ δὲ σφυρὰ ὤδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων. Θεόπομπος, μαλακώτερα πέπονος καὶ σικυοῦ μοι γέγονε. Φαινίας, βρωτὰ μὲν ἁπαλὰ τοῦ πικαρπίου σίκυος καὶ πέπων αὐτοῦ τοῦ σπέρματος. πεττόμενον δὲ τὸ περικάρπιον μόνον. κολοκύντη δὲ ὠμὰ μὲν ἄβρωτος, ἑφθὴ δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτή. Διοκλῆς δ' ὁ καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν, ἕψανα ἄγρια. † εὐσιθρίδακα. Ταύτης κρατίστην τὴν μέλαιναν κάρδαμον, ἀνδριανὸν σίνηπι, κρόμυον. τούτων ἄλλος ἀσκαλώνιον καὶ γήτειον, σκόροδον, φύσιγγον, σικυὸς πέπων, μήκων. καὶ μετ' ὀλίγα, ὁ πέπων δ' ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ εὐπεπτότερος. ἑφθὸς δ' ὁ σικυὸς ἁπαλός, ἄλυπος, οὐρητικός. ὁ δὲ πέπων ἑψηθεὶς ἐν μελικράτῳ, διαχωρητικώτερος. Σπεύσιππος δ' ἐν τοῖς ὁμοίοις, τὸν πέπονα καλεῖ σικύαν. Διοκλῆς δὲ πέπονα ὀνομάσας, οὐκ ἔτι καλεῖ σικύαν. καὶ ὁ Σπεύσιππος δὲ σικύαν εἰπών, πέπονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δέ φησιν ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι καὶ ὑπικρατητικός. † κακοχυλότερος δέ, ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὔφθαρτος.

Θρίδαξ. καὶ εὐεκκριτώτερος. Θρίδαξ. ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίνην καλοῦσιν. Ἐπίχαρμος, θρίδακες ἀπολελεμμένας τὸν καυλόν. Θριδακινίδας δ' εἴρηκε Στράττις, Πρασοκουρίδων αἱ κατ' εὐφύλλους ἀνὰ κάπους πεντήκοντα ποδῶν ἴχνεσι βαίνουσ' ἐφαπτόμεναι ποδοῖν σατυριδίων μακροκέρκων χορὸς ἑλίσσουσαι παρ' ὠκίμων πέταλα καὶ θριδακινίδων εὐόσμων τε σελίνων. Θεόφραστος δέ φησι, τῆς θριδακίνης ἡ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. γένη δ' αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμώδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς ἀπαραβλαστής ἐστιν, ἐκ τοῦ καυλοῦ. τῶν δὲ πλατέων οὕτω τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥς τ' ἐνίους χρῆσθαι καὶ θύραις κηπουρικαῖς. τῶν δὲ καυλῶν φασὶ κολουθέντων, ἡδίους τοὺς παραβλαστοὺς εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν, βρένθιν λέγεσθαί φησι παρὰ Κυπρίοις θρίδακα, οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγὼν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τὸ ἐν ἰαλέμῳ φησί, ἐν ταῖς θριδακίναις ταῖς κάκις' ἀπολουμέναις, ἃς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν, ὁπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν, Στρέφοιθ' ὅλην τὴν νύκτα μηδέν τι πλέον

Ὧν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας Τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην. Καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν. ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν ἀστύτοις φησί, Μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας ὦ γύναι Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ. Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γάρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκε Κύπρις. Ὥστ' ἐστι νεκύων βρῶμα. Κρατῖνος δέ φησι, Φάωνος ἐρασθεῖσαν τὴν Ἀφροδίτην ἐν καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύψαι. Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος, ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἱππώνακτα δὲ τετρακίνην τὴν

θρίδακα

θρίδακα καλεῖν Πάμφιλος ἐν γλώσσαις. Κλείταρχος δὲ Φρύγας οὕτω καλεῖν. Ἴβυκος δ' ὁ Πυθα-
γόρειος, τὴν ἐκ γενέσεως θρίδακα πλατύφυλλον τε λείαν ἄκαυλον, ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέ-
γεσθαι εὐνοῦχον. ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν, ἀστυτίδα. διουρητικὰς γὰρ παρασκευάζει, καὶ ἐκλύτους πρὸς
τὰ ἀφροδίσια. ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς θρίδακος καυλὸς πολύτροφος
ἐστὶ, καὶ δυσεκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων. ταῦτα δὲ πνευστικώτερά ἐστι, καὶ τροφιμώτερα, καὶ εὐεκ-
κριτότερα. κοινῶς μέντοι ἡ θρίδαξ εὐστόμαχος ψυκτικὴ, εὐκοίλιος ὑπνωτικὴ, εὔχυλος ἐφεκτι-
κὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. ἡ δὲ τροφερωτέρα θρίδαξ, εὐστομαχωτέρα, καὶ μᾶλλον ὕπνον ποι-
οῦσα. ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρὰ, ἧττον ἐστὶ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος, ὕπνον τε ποιεῖ. ἡ δὲ μέ-
λαινα θρίδαξ ψύχει μᾶλλον, εὐκοίλιός τε ἐστί. καὶ αἱ μὲν θεριναὶ εὐχυλότεραι, καὶ τροφιμώτεραι.
10 αἱ δὲ φθινοπωριναὶ, ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. ὁ δὲ καυλὸς τῆς θρίδακος ἄδιψος εἶναι δοκεῖ. Θρίδαξ
δ' ἑψομένη ὁμοίως τῇ ἐκ κράμβης ἀσπαράγῳ ἐν λοπάδι, ὡς Γλαυκίας ἱστορεῖ, κρείττων τῶν ἄλλων
ἑψητῶν λαχάνων. ἐν ἄλλοις δὲ Θεόφραστος ἐπίσπορα φησὶ καλεῖσθαι τεῦτλιον, θριδακίνην, εὔζω-
μον, νάπυ, λάπαθον, κορίαννον, ἄνηθον, κάρδαμον. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησιν εἶναι πάντα τὰ λά-
χανα ἄτροφα, καὶ λεπτυντικὰ καὶ κακόχυλα, ἔτι τε ἐπιπολαστικὰ καὶ δυσανάδοτα. Θερινῶν
δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται. Κινάρα. Ταύτα Σοφοκλῆς ἐν κολχίσι κυνάραν καλεῖ. ἐν δὲ Κινάρα.
φοίνιξι, Κύναρος ἄκανθα πάντα πληθύει γύην. Ἑκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ
γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει νησιώτου. ὅς τις οὖν ὁ ποιή-
σας λέγει οὕτω, περὶ τὴν Ὑρκανίην θάλασσαν καλεομένην ὄρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλησι, ἐπὶ δὲ
τοῖσιν οὔρεσιν ἄκανθα κινάρα. Καὶ ἑξῆς. Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμιοι οἰκοῦσι, γῆν
20 ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὔρεα. ἐν δὲ τοῖσιν οὔρεσι δένδρεα ἔνι ἄγρια, ἄκανθα, κινάρα, ἰτέα, μυ-
ρίκη. καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δέ φησι ποταμὸν, γίνεσθαι τὴν κινάραν. καὶ Σκύλαξ δὲ ἢ Πολέμων, εἶναι
δὲ τὴν γῆν ὑδρηλὴν κρήνῃσι καὶ ὀχετοῖσιν. ἐν δὲ τοῖς οὔρεσι πέφυκε κινάρα καὶ βοτάνη ἄλλη. καὶ
ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐντεῦθεν δὲ ὄρος παρέτεινε τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὺ ἀγρίῃ
ὕλῃ καὶ ἀκάνθῃ κινάρᾳ. Δίδυμος δ' ὁ γραμματικὸς, ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος
ἄκανθα, μή ποτε φησὶ τὴν κυνὸς βάτον λέγει, διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. καὶ γὰρ
ἡ Πυθία ξυλίνην κύνα αὐτὸ εἶπεν. καὶ ὁ Λοκρὸς χρησμὸν λαβὼν ἐκεῖ πόλιν οἰκίζειν, ὅπου ἂν ὑπὸ
ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνοσβάτου, ἔκτισε τὴν πόλιν. ἔστι δὲ ὁ κυ-
νόσβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν παραπλή-
σιον τῇ ῥοιᾷ, ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνῶδες. Φαινίας δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν, κάκτον σικελικήν
30 τινα καλεῖ ἀκανθῶδες φυτὸν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν. ἡ δὲ κάκτος καλουμένη περὶ Κάκτος.
Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ' οὐκ ἔστι, ἀφίησι δ' εὐθὺς πρὸς τῆς ῥίζης καυλοὺς ἐπιγείους. τὸ δὲ φύλ-
λον ἔχει πλατὺ καὶ ἀκανθῶδες, καυλὸς δὲ οὓς καλουμένους κάκτους. ἐδώδιμοι δ' εἰσὶ περιλεπόμε-
νοι, καὶ μικρὸν, ὑπόπικροι καὶ ἀποθησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ. ἕτερον δὲ καυλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν
καλοῦσι πτέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. τὸ δὲ περικάρδιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν, ἐμφε-
ρὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. ἐδώδιμον καὶ τοῦτο. καλοῦσι δ' αὐτὸ ἀσκάληρον. τίς δὲ τούτοις
οὐχὶ πειθόμενος θαρρῶν ἂν εἴποι τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ ῥωμαίων μὲν καλουμένην κάρ- Carduus.
δυον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δ' ὑπὸ τῶν ἑλλήνων κινάραν ὀνομαζομένην. ἀλ-
λαγῇ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταὐτὸν ἂν εἴη. Σαφῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐ-
πίχαρμος, μετὰ τῶν ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων οὕτως. μήκων, μάραθοι,
40 τραχέες τε κάκτοι. Τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν ἐν τε λαχάνοις εἰς † τὸ πίον αἴκα τις ἐκτρίψας κα-
λῶς παρατιθῇ, ἀδύς ἐστιν. αὐτὸς δ' ἐπ' αὐτοῦ χαιρέτω. καὶ πάλιν, θρίδακας, ἐλάταν χίνον,
ῥαφανίδας, κάκτους. Καὶ πάλιν, ὃ δέ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτον φέρειν, ἴφυον, λά-
παθον, ὀτόστυλλον, σκόλιον, σερίδια, δρακτυλον, πτέρειν, κάκτον, ὀνόπορδον. Καὶ Φιλητᾶς ὁ
κῷος, γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς, ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσας ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη. ἀλλὰ μὴν καὶ
κινάραν ὀνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σώπατρος ὁ παφιος. γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ' Ἀλέξανδρον Κινάρα.
τὸν Φιλίππου, ἐπιβιοὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν
συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ' ὁ εὐεργέτης βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἷς ὢν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ
γραμματικοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως, περὶ Βερενίκην τῆς Λιβύης Λή-
θων ποταμός, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθῦς λάβραξ, καὶ χρύσοφρυς, καὶ ἐγχέλεων πλῆθος, καὶ τῶν καλου-
50 μένων βασιλικῶν, αἳ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης τὸ μέγεθος εἰσὶν ἡμιόλιαι.
πᾶν τε τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἐστὶ πλῆρες. πολλῆς δὲ ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομέ-
νης, οἵ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιῶται πάντες δρεπόμενοι συνεχρῶντο, καὶ ἡμῖν προσέ-
φερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν. Οἶδα δὲ καὶ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἧς μνημονεύει Σῆμος.

Ἐγκέφαλος

Ἐγκέφαλος φοίνικος.

Ἐγκέφαλος φοίνικος. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν, ἐπιφέρει. Ἡ μὲν οὖν κατὰ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τίς, ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω ἐν ᾧ περ ὁ ἐγκέφαλος. Καὶ Ξενοφῶν ἐν Ἀναβάσει ἀναφανδὸν γράφει τάδε. Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται. καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό, τε εἶδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. ὁ δὲ φοῖνιξ ὅταν ἐξαιρεθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ὅλως ἐξηραίνετο. Νίκανδρος γεωργικῷ. Σὺν δὲ φοίνικος παραφυάδας ἐκκόπτοντες Ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἱστορεῖ. Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλάσμιοι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσδιοικητοι, διψώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας. Ἡμεῖς δέ φησιν οὗτος, ἑταῖρε Τιμόκρατες δεξόμενοι ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαυόμεθα ἐνταῦθα τὴν δὲ τὴν συναγωγήν.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΤΡΊΤΟΥ ΒΙΒΛΊΟΥ.

Κιβώρια κολοκάσια.

Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς, τὸ μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ. Κιβώρια. Νίκανδρος ἐν γεωργικοῖς, Σπείρας κύαμον Αἰγύπτιον, ὄφρα θερείοις Ἄνθεα μὲν στεφάνους ἀνύῃς. τὰ δὲ πεπτηῶτα Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαινυμένοισιν, Ἐχέρας αἰζηοῖσι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς, Ῥίζας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι. ῥίζας λέγει Νίκανδρος, τὰ ὑπ' Ἀλεξανδρέων κολοκάσια καλούμενα. ὡς ὁ αὐτὸς, Κυάμους λέψας κολοκάσιον, ἐν τμήξας τε. ἔστι δ' ἐν Σικυῶνι κολοκασίας Ἀθηνᾶς ἱερόν. Ἔστι δὲ καὶ κιβώριον εἶδος ποτηρίου. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει, Ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λίμναις, καυλὸς δ' αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέσσαρας πήχεις, πάχος δὲ δακτυλιαῖος, ὅμοιος καλάμῳ μακρῷ ἀγονάτῳ. διαφύσεις δ' ἐνδοθεν ἔχει διόλου διειλημμένας ὁμοίας τοῖς κηρίοις. ἐπὶ τούτῳ δ' ἡ κωδία καὶ τὸ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος, χρῶμα δ' ὅμοιον ῥόδῳ κατακορές. παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου, καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐσθίουσι δ' αὐτὴν καὶ ἑφθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτὴν, καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ καὶ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκπέττουσιν αἱ χῶραι. καὶ περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μετρίᾳ τῷ μεγέθει καὶ αὕτη πέττει, καὶ τελειοκαρπεῖ.

Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησίν, Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰγυπτίου ῥίζα, ἥ τις λέγεται κολοκάσιον, εὐστόμαχός τε ἐστὶ καὶ πρόσθυμος, δυσέκκριτος διὰ τὸ παραστύφειν. κρεῖττον δ' ἐστὶ τὸ ἥκιστα ἐριῶδες. οἱ δὲ γενόμενοι φησὶ κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων, χλωροὶ μὲν εἰσι, δυσαπεπτοι, ὀλιγότροφοι, διαχωρητικοί, πνευματικώτατοι. ξηρανθέντος δὲ, ἧττον πνευματοῦσι. γίνεται δὲ οὕτως ἐκ τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν. Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοὶ, λέγει οὗτος ὁ Ἀθήναιος, Μελίλωτον, ἀφ' οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι, πάνυ εὐώδεις, καὶ καύσωνος ὥρᾳ ψυκτικώτατοι.

Φύλαρχος δέ φησιν, οὐδέ ποτε πρότερον ἐν ἑνὶ τόπῳ κυάμου Αἰγυπτίου οὔτε σπαρέντος, οὔτ' εἰ σπαρείη τις τικτομένου, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου, παρὰ τὸν Θύαμιν ποταμὸν τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἕλει τινὶ συνέβη φυῆναι. δύο μὲν οὖν ἐνεγκεῖν πως ἔτη καρπὸν ἐκτενῶς, καὶ ηὔξησε, τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπιστήσαντος καὶ κωλύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν βουλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσέρχεσθαι πρὸς τὸν τόπον, ἀνεξηράνθη τὸ ἕλος. καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ὅτι τὸν προειρημένον ἤνεγκε καρπόν, ἀλλ' οὐδὲ ὕδωρ ἄποτε ἔχειν φαίνεται. Τὸ παραπλήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Δήλῳ. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ναμάτιόν τι ἐφάνη ψυχρὸν ὕδωρ προϊέμενον, οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης, τοῦτο πίνοντες οἱ ἄρρωστοι τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο. διὸ πολλοὶ περιγίνοντο καὶ μακρόβιοι, τῷ ὕδατι χρησάμενοι. οἱ οὖν τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βουλόμενοι οἰκονομικώτεροι εἶναι, διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοῖς πίνουσι, καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νᾶμα. Καὶ ἐν Τρῳάδι δὲ ἐξουσίαν εἶχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνου τὸ Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν. Λυσιμάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόντος, ἠφανίσθη. θαυμάσαντος δὲ, καὶ ἀφέντος τὸν τόπον ἀτελῆ, πάλιν ηὐξήθη. σικυός. παροιμία, τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι τὴν χλαῖναν ὕφαινε. Μάτρων ἐν παρῳδίαις, Καὶ σικυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν, Κείμενον ἐν λαχάνοις, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Καὶ Λάχης, ὡς δ' ὅτ' ἀέξεται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ χώρῳ. Ἀττικοὶ μὲν οὖν ἀεὶ τρισυλλάβως. Ἀλκαῖος δὲ δίχα φησὶ τῶν σικύων, κατ' εὐθείας τὸ σίκυς, ὡς στάχυς στάχυος. Φρύνιχος δ' ἐν τραγῳδίαις φησὶ σικύδιον ὑποκοριστικῶς.

Μέχρι τοῦδε τὰ τῆς ἐπιτομῆς. ἐντεῦθεν αὐτὸς ὁ Ἀθήναιος.

Στελίων

τελίων ῥαφανίδας σικύους τέτταρας. σικύδιον δ' ὑποκοριστικῶς εἴρηκε Φρύνιχος ἐν τραγῳδίαις. Θεόφραστος δέ φησι σικυῶν τρία εἶναι γένη, λακωνικόν, σκυταλίαν, βοιώτιον. καὶ τούτων τὸν μὲν λακωνικὸν ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους ἀνύδρους. γίνονται δέ φησι καὶ εὐχυλότεροι οἱ σικυοί, ἐὰν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βραχὲν σπαρῇ, ἢ ἐν μελικράτῳ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυτικοῖς αἰτίοις, θᾶττον αὔξεσθαι κἂν ἐν ὕδατι, κἂν ἐν γάλακτι πρότερον, ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι βραχῆ. Εὐθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, εἶδος σικυῶν εἶναι τοὺς προσαγορευομένους δρα-

10 κοντίας. ὠνομάσθαι δὲ σικυούς φησι Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κινεῖν. ὁρμητικὸν γὰρ ὑπάρχειν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ἀδύναιον καλεῖ τὸν σικυόν. Δίφιλος δέ φησιν ὁ Καρύστιος τὸν σικυὸν ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνοχλεῖν. φέρεσθαι γὰρ ἄνω, καθάπερ τὴν ῥάφανον. τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον ἀλυπότερον εἶναι, καὶ εὐπεπτότερον. ἑφθὸν δὲ καὶ διουρητικὸν μετρίως ὑπάρχειν. Δίφιλος δέ φησιν, ὁ σικυὸς ψυκτικὸς ὑπάρχων δυσοικονόμητός ἐστι, καὶ δυσυποβίβαστος. ἔτι δὲ φρικοποιός, καὶ γεννητικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτικός. αὔξονται δὲ ἐν τοῖς κήποις οἱ σικυοὶ περὶ τὰς πανσελήνους, ὡς φανερὰν ἴσχουσι τὴν ἐπίδοσιν, καθάπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι. ἡ συκῆ. οὐδενὶ γὰρ τῶν περὶ συκῶν λόγων παραχωρήσαιμι κἂν ἀποκρέμασθαι δέῃ. φιλόσυκος γάρ εἰμι δαιμονίως λέξω τὰ μοι προσπίπτοντα. ἡ συκῆ ἄνδρες φίλοι ἡγεμὼν τοῦ καθαρίου βίου τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. δῆλον δὲ ἐστὶν ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἱερὰν συ-

20 κῆν τὸν τόπον, ἐν ᾧ πρῶτον εὑρέθη. τὸν δὲ ἀπ' αὐτῆς καρπὸν ἡγητηρίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὑρεθῆναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. Τῶν δὲ σύκων ἐστὶ γένη πλείονα. ἀττικὸν μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν ὁμωνύμοις. ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν ἀττικὴν, τάδε λέγει. Οἷα δ' ἡ χώρα φέρει, διαφέροντα πάσης ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία Πάνυ φέρει. Ἴστρος δ' ἐν τοῖς ἀττικοῖς, οὐδ' ἐξάγεσθαί φησι τῶν Ἀττικῶν τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύωσιν οἱ κατοικοῦντες. Καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἄλεξις δ' ἐν ποιητῇ φησιν, Ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τοὔνομα Ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον. Ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν, ἡδύς τ' ἀνὴρ, Τὰ σῦκα προστιθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον. Νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν Ἀπορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει. Φιλόμνηστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ σμινθείων φησίν,

30 Ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια, καὶ τὰς εἰσφορὰς, σῦκα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διῴκουν καὶ τοὺς ταῦτα πράττοντας, καὶ εἰσφαίνοντας ἐκάλουν, ὡς ἔοικε, συκοφάντας αἱρούμενοι τοὺς ἀξιοπιστάτους τῶν πολιτῶν. Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημονεύει ἐν γεωργοῖς Ἀριστοφάνης, τάδε λέγων, Συκᾶς φυτεύω πάντα πλὴν λακωνικῆς. Τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν, Οὐ γὰρ ἦν ἂν μικρὸν εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα. Μικρὸν δὲ αὐτὸ εἶπε, διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἄλεξις δ' ἐν ὀλυνθίᾳ, φρυγίων σύκων μνημονεύων φησί. Τό, τε θεοφαγές, μητρῷόν ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχάδας φρυγίας εὕρεμα συκῆς. Τῶν δὲ καλουμένων φιβαλέων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηνται τῶν κωμῳδοποιῶν. ἀτὰρ καὶ Φερεκράτης ἐν κραπατάλλοις, Ὦ δαιμόνιε, πυρέττε μηδὲν φροντίσας. Καὶ τῶν φιβαλέων ῥῶγα σύκων τοῦ θέρους. Κἀμπιμπλάμενος κάθευδε τὰς μεσημβρίας, Κᾆτα σφακέλιζε, καὶ πέπρησο, καὶ βόα. Τη-

40 λεκλείδης δ' ἐν ἀμφικτύοσι, Ὡς καλοὶ καὶ φιβάλεοι. καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλέας λέγουσιν, ὡς Ἀντιφάνης ἐν κηποῖς. Πρώτιστα δὲ, Τῶν μυρρινῶν περὶ τὴν τράπεζαν βούλομ', ἃς Διαμασῶμ' ὅταν τι βουλεύων δέῃ. Τάσδ' ἰ φιβάλεως πάνυ καλὰς στεφανωπρίδας. Χελιδονίων δὲ σύκων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν βραγχίᾳ. Εἶτ' ἔρχεται χελιδονίων μετ' ὀλίγον Σκληρῶν ἀθρόος πινακίσκος. Ἀνδροτίων δὲ, ἢ Φίλιππος, ἢ Ἡγήμων ἐν τῷ γεωργικῷ, γένη σύκων τάδε ἀναγράφει οὕτως. Ἐν μὲν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδονίων, ἐρινεῶν, λευκερινεῶν, φιβαλέων. ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. περὶ δὲ τὸ πλεῖστον αἱ κόλουροι, καὶ φορμιαῖοι, καὶ δίφοροι, καὶ μεγαρικαὶ, καὶ λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ. Τῶν δὲ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύκων, μνημονεύει Λυγκεὺς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γινομένων καλλίστων πρὸς τὰ ῥοδιακά. γράφει δὲ οὕτως, Τὰ δὲ ἐρινὰ τοῖς λακωνικοῖς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν εἶ-

50 ναι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δείπνου, καθάπερ ἐκεῖ διεφθαρμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως, ἀλλ' ἀθίκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης πρὸ δείπνου παρατέθεικα. Τῶν δὲ ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρουθίων καλουμένων σύκων, εἰ ὁ Λυγκεὺς ἐγεύσατο ὥσπερ ἐγώ, ὀξυωπέστερος ἂν ἐγεγόνει παρὰ πολὺ τοῦ ὁμωνύμου. τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σύκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένῃ γινόμενα.

Lib. 7. cap. 4. historiae.

Lib. 1. ca. 12.

Lib. 7. c. 1. hist.

δ Ἐπαινεῖται

ΣΥ͂ΚΑ.

Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἄλλα σύκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γινομένων, τά τε καλούμενα χῖα, καὶ τὰ λιβιανά, ἔτι δὲ καὶ τὰ χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ ἀφρικανά. ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, τὰ ἐκ Καύνου τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαινῶν φησίν, Ἦλθον μακρὴν θάλασσαν οὐκ ἄγων σῦκα Καύνια φόρτον. Ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Καρίας ἐπαινεῖται, κοινόν. Τραγαλίων δὲ σύκων οὕτως καλουμένων μνημονεύει Ἡρακλέων ὁ ἐφέσιος, καὶ Νίκανδρος ὁ θυατειρηνός, παρατιθέμενοι Ἀπολλοδώρου τοῦ καρυστίου ἐκ δράματος προικιζομένης, ἱματιοπώλιδος τάδε, Πλὴν τὸ οἰνάριον πάνυ ἦν ὀξὺ καὶ πονηρόν, ὥστ' ἠχυνόμην. Τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ τραγαλίους χωρία Σύκας φέρει. τοὐμὸν δὲ ἐπὶ τὰς ἀμπέλους, Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, (διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γίνεται σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς παρίοις αἱμώνια, ταὐτὰ ὄντα τοῖς λυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυθρῶδες, καὶ ταύτης προσηγορίας ταύτης ἔτυχε) Ἀρχίλοχος μνημονεύει λέγων οὕτως, Ἔα Πάρον καὶ σῦκα κεῖνα καὶ θαλάσσιον Βίον. Τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ πολλαχοῦ γινόμενα, ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.

Λευκερινεὸς δέ τι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἕρμιππος ἐν ἰάμβοις οὕτως, Τὰς λευκερινεὼς δὲ χωρὶς ἰσχάδας. Τῶν δὲ ἐρινῶν σύκων Εὔπολις ἐν ταξιάρχοις(?) ἐν σπείραις(?), Ἡ προσπηγνῦσι κραδαῖς ἐρίνεας. Καὶ Ἐπίχαρμος ἐν σφιγγί, Ἀλλ' οὐχ ὅμοια γ' ἐρίνοις οὐδαμῶς. Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἑλένης γάμῳ τροπικῶς τῷ τοῦ δένδρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσεν εἰπών, Πέπων δ' ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν Ἐς βρῶσιν, ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ. Πέπων δ' ἐρινὸς εἴρηκεν, ἀντὶ τοῦ πέπον ἐρινόν. Καὶ Ἄλεξις ἐν λέβητι, 20

Καὶ τί δεῖ λέγειν ἔθ' ἡμᾶς τοὺς τὰ σῦκ' ἑκάστοτε, Ἐν τοῖς συκίοις(?) πωλοῦντας. οἱ κάτωθεν μὲν Τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σύκων ἀεὶ Τιθέασιν. ἐπιπολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά.

Εἶθ' ὁ μὲν ἐδωκεν ὡς τοιαῦτ' ὠνούμενος Τιμήν. ὁ δ' ἐγκάψας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθον Ἐρίν' ἀπέδοτο, σῦκα πωλεῖν ὀμνύων. Τὸ δένδρον ἡ ἀγρία συκῆ ἐξ ἧς τὰ ἐρινά, ἐρινὸς κατὰ τὸ ἄρσεν λέγεται. Στράττις Τρωΐλῳ, Ἐρινόν οὖν τιν' αὐτῆς πλησίον Νενόηκας ὄντα. καὶ Ὅμηρος, *(Od. μ.)* Τῷ δ' ἐν ἐρινεὸς ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς. Ἀμερίας δὲ ἐρινακὰς καλεῖσθαι τοὺς ὀλύνθους, Ἑρμῶναξ δὲ ἐν γλώσσαις κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει, ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησί τινα σῦκα βασίλεια, ἀφ' ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι κόλυτρα καλεῖται τὰ πέπονα σῦκα. Σέλευκος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις, καὶ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαι φησί, σύκῳ τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. φυλάττεσθαι 30 δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν, διὰ τὸ ποιεῖν ματαισμούς, ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδοποιὸς φησὶν ἐν κλεοφῶντι. τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα, Πάμφιλος καλεῖσθαί φησι κυδωναῖα ὑπὸ Ἀχαιῶν, ὅπερ λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις. Κορακίων δὲ σύκων εἶδος Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων, Φιβαλέων μᾶλλον(?) αὖ, ἢ τῶν κορακέων. Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, σύκων φησὶ γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἡ χαλκὶς ἢ ἀράτειος καλουμένη. *(cap. 11.)* ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν τρωϊκήν φησιν ἴδην γίνεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας. φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρά, ἡλίκα ἐλαία τὸ μέγεθος, στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης κυπρίας συκῆς, ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν *(cap. 2.)* τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει. ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη κυπρία συκῆ, φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων. Βλαστὸν δέ τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον, ὥσπερ ῥίζιον πρὸς ᾧ ὁ καρπός. τὸ δὲ στέλεχος μέγα, καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτελέᾳ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὅσαι περ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. ἡ δὲ γλυκύτης, προσεμφερὴς τῷ σύκῳ, καὶ τὸ ἔσωθεν τοῖς ἐρινοῖς. μέγεθος δέ, ἡλίκον κοκκύμηλον. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τρίτῃ φυτικῶν αἰτίων οὕτως, Τῇ συκῇ ὅταν ἀὴρ ἐπιγένηται μαλακός, καὶ ὑγρός, καὶ θερμός ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν, ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. Καὶ προελθὼν τάδε λέγει, Πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἱ μὲν φέρουσιν, ὥσπερ ἡ λακωνική, καὶ ἡ λευκομφάλιος, καὶ ἕτεραι πλείους. αἱ δ' οὐ φέρουσι. Σέλευκος δ' ἐν γλώσσαις, πρωτερικήν φησι καλεῖσθαι γένος τι συκῆς, ἥτις φέρει πρώϊον τὸν καρπόν. Διαφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ἐκκλησιαζούσαις, Ὑμᾶς δέ γ' ὡς θεῖα λαβόντας διαφόρου συκῆς.

Καὶ Ἀντιφάνης ἐν σκληρίαις. ἔστι γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν διάφορον συκῆν κάτω. Ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτίαν Ἀμφίπολιν, καὶ Γρηστωνίαν τῆς Μακεδονίας, ἔαρος μέσου ὄντος, τὰς μὲν συκᾶς σῦκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ' ἐλαίας ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ ἐπιτυχῆσαι 50

ΣΥΚΑ.

χῆσαι πάντα Φίλιππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεόν εἶναί φη-
σι διφόρον. οἱ δὲ καὶ τρίφορον, ὥσπερ ἐν Κέῳ. λέγει δὲ καὶ τὴν συκῆν ἐὰν ἐν σκίλλῃ φυτευθῇ,
θᾶττον περιγίνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ διαφθείρεσθαι, καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκίλλῃ φυτευθέν- cap.7.
τα, καὶ θᾶττον αὐξάνεσθαι, καὶ εὐβλαστῆ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν cap.14.
αἰτιῶν, ἡ Ἰνδικὴ καλουμένη θαυμαστὴ οὖσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὸν καρπόν, καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν
εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυσικῆς ἱστορίας
ὁ φιλόσοφος φησίν, Ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ Ἑλλάδι, καὶ περὶ Κιλικίαν, καὶ Κύπρον,
ὀλυνθοφόρον. ὃ τὸ μὲν σῦκον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ φυτοῦ, τὸν δὲ ὄλυνθον ἐξόπισθεν. αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ
10 ἔνου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. πρῶτον δὲ ἴσχει τῶν σύκων, πέπονά τε καὶ γλυκὺν ἔχει, καὶ οὐχ
ὥσπερ τὸν παρ᾽ ἡμῖν. γίνεται δὲ καὶ μείζων οὗτος πολὺ τῶν σύκων. ἡ δ᾽ ὥρα μετὰ τὴν βλάστησιν
οὐ πολύ. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα βασίλεια, συκοβασίλεια, κιῤῥοκοιλά-
δια, καὶ ὑλάδια, σαρκιλάφεια, λαπύρια, πικερίδια, δρακόντια, λευκόφλοια, μελανόφλοια, κολώνια,
μυλαικά, ἀσκαλώνια. Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυ-
τῶν ἱστορίας, Δωρίωνά φησιν ἐν γεωργικῷ ἱστορεῖν, Συκέαν ἕνα τινὰ τῶν Τιτάνων διωκόμενον ὑπὸ
Διὸς τὴν μητέρα γῆν ὑποδέξασθαι, καὶ ἀνεῖναι τὸ φυτὸν εἰς διατριβὴν τῷ παιδί, ἀφ᾽ οὗ καὶ
Συκέαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ ἐποποιός, ἡρακλεώτης δὲ γένος ἀπὸ Συκῆς τῆς
ὀξύλου θυγατρὸς προσαγορευθῆναι. Ὄξυλον γὰρ τὸν ὄρειον Ἁμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιγέντα μετ᾽
ἄλλων γεννῆσαι Καρύαν, Βάλανον, Κράνειον, Ὀρέαν, Αἴγειρον, Πτελέαν, Ἄμπελον, Συκῆν, καὶ ταύ-
20 τας Ἁμαδρυάδας νύμφας καλεῖσθαι, καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν πολλὰ τῶν δένδρων προσαγορεύεσθαι. ὅθεν
καὶ τὸν Ἱππώνακτα φάναι συκῆν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην. Σωσίβιος δ᾽ ὁ λάκων ἀ-
ποδεικνὺς εὕρημα Διονύσου τὴν συκῆν, διὰ τοῦτό φησι καὶ Λακεδαιμονίους συκίτην Διόνυσον τι-
μᾶν. Νάξιοι δὲ ὡς Ἀνδρίσκος, ἔτι δ᾽ Ἀγαθοσθένης ἱστοροῦσι, μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, διὰ
τὴν τοῦ συκίνου καρποῦ παράδοσιν. διὸ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις, τὸ μὲν τοῦ
Βακχίου Διονύσου καλουμένου, εἶναι ἀμπέλινον. τὸ δὲ τοῦ μειλιχίου, σύκινον. τὰ γὰρ σῦκα μεί-
λιχα καλεῖσθαι. ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν, ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώ-
ποις τὰ σῦκα, ἱκανῶς Ἡρόδοτος ὁ λύκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν, ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμ-
ματι, εὐτραφῆ τε λέγων γίγνεσθαι τὰ νεογνὰ τῶν παιδίων ἐν τῷ χυλῷ τῶν σύκων, ἃ διατρέφοι-
το. Φερεκράτης, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς Πέρσας, φησίν. Ἤν δ᾽ ἡμῶν σῦκόν τις ἴδῃ διὰ χρόνου νέον πο-
30 τέ, Τὼ φθαλμὼ περιμάττομεν γε τοῦτο τῶν παιδίων, ὡς καὶ ἰάματος οὐ τοῦ τυχόντος τῶν σύ-
κων ὑπαρχόντων. Ὁ δὲ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ
μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι τὰ σῦκα, οὑτωσὶ λέγων, ὦ βασιλεῦ, σὺ δ᾽ ἐπ᾽ ἄνδρας τοιούτους πα-
ρασκευάζῃ στρατεύεσθαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας (σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέουσι)
σιτέονται οὐχ᾽ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ᾽ ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχέην. πρὸς δὲ νὴ Δί᾽ οὐκ οἴνῳ
χρέονται, ἀλλ᾽ ὑδροποτέουσιν. οὐ σῦκα ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν. Πολύβιος δ᾽ ὁ
μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φίλιππος φησὶν ὁ Περσέως πατήρ, ὅτε τὴν Ἀσίαν κα-
τέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν, τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλα-
βε. διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας, τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ἀντὶ τῶν σύκων. Καὶ
Ἀνάνιος δ᾽ ὁ ἰαμβοποιὸς ἔφη, Εἴ τις καθείρξει χρυσὸν ἐν δόμοις πολλόν, Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ
40 δύ᾽ ἢ τρεῖς ἀνθρώπους, Γνοίη χ᾽ ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου σύ-
κολογήσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρὸς ἔφη. Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς, τὰ ἁπαλά φησι σῦ-
κα διαφορὰς μὲν ἔχει πλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι, καὶ τοῖς χρόνοις ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεται,
καὶ ταῖς δυνάμεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καθόλου εἰπεῖν τά τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα, καὶ μάλιστα αὐ-
τῶν διαλύεται ταχέως, καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπώρας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφὴν οὐ
κωλύει κατεργάζεσθαι. δυνάμεις δ᾽ ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε, καὶ γλυκείας, ὑπονιτρώδεις
τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρουστέραν, καὶ διακεχυμένην, καὶ θᾶττον καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευά-
ζει. χυλὸν δ᾽ ἁλυκὸν δριμύτητα ἔχοντα ἀναδιδῶσι μεθ᾽ ἁλῶν ἐπιπινόμενα. διαλύεται μὲν
οὖν ταχέως. διό τι πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων εἰσενεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γι-
νόμεθα καθ᾽ ὑπερβολήν. ἀδύνατον δ᾽ ἦν τοῦτο συμβαίνειν διαμενόντων, καὶ μὴ ταχὺ διαλυο-
50 μένων τῶν σύκων. κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι πολλαπλάσιον λαμβάνον-
τες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπώρας ἀλύπως διάγομεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν εἰωθυῖαν τροφὴν ἴσην λαμβανόν-
των, τούτων προχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. δῆλον οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦ-
τά τε πέττεται μᾶλλον, καὶ τὴν λοιπὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς

ΣΥ͂ΚΑ. ΜΗ͂ΛΑ.

λεγομένας. τὴν μὲν κολλῶδές τι, καὶ τὴν ἀλυκὴν ἐκ τοῦ κολλᾶν τι καὶ ξύσθαι τὰς χεῖρας. τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὁρῶμεν. τὴν δὲ διαχώρησιν αὐτῶν στρόφον τε καὶ ταραχὴν καὶ πλείω, καὶ θᾶττον, καὶ μαλακωτέραν ἔτι παρασκευάζει, λόγου προσδεῖν οὐθὲν νομιζομεν. ἀλλ' ἀλύουσιν δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπινόμενά τε ταχέως οὐ λεαίνονται. καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιοῦνται. χυμὸν δ' ἀλυκὸν ἀναδιδόασι, διό τι τὸ μὲν νεφώδες ἀπεδέχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἀλυκώτερον δὲ ποιήσει ἢ δριμεῖαν ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. εἰ μὲν

Σῦκα. γὰρ ἅλες τὸν ἀλυκόν, τὸ δ' ὄξος καὶ τὸ θύμον τὸν δριμεῖαν αὔξει χυμόν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ, πότερον ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρόν. καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προσορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακελεύεσθαι. διό τι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ῥύπτει. διὸ πιθανὸν εἶναι καὶ ἐν κοιλίᾳ συντόμως αὐτὰ ὑπὸ θερμοῦ διαλύεσθαι. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σύκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόπους ἄγει. τὸ δὲ ψυχρὸν συνίστησιν. οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι, ἡ τοῦ ψυχροῦ φασι πόματος λῆψις, τὰ ἐπὶ τοῦ στομάχου καθήμενα ὑπὸ βάρει καταφέρει. τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀσέως διατίθησι τὸν στόμαχον, καυσώδη καὶ ἀπονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα. διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. μετὰ δὲ ταῦτα ἑτοίμως καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. δεῖ δὲ πλείονι καὶ ἀθρουστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφοράν, ἕνεκα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ. φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρεσθαι μεσημβρίας. νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις εἴρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν προαγῶνι, Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδών ποτε Ἔπραξ' ἵνα κάμνοι σῦκα τῆς μεσημβρίας. Καὶ Εὔβουλος ἐν σφιγγοκαρίωνι, Νὴ τὸν Δί', ἠσθένουν γὰρ ὦ βέλτιστε σύ. Φαγοῦσα πρώην σῦκα τῆς μεσημβρίας. Νικοφῶν δ' ἐν σειρῆσιν, Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας Τρώγων καθεύδῃ χλωρά, πυρετὸς εὐθέως Ἥκει τρέχων οὐκ ἄξιος τριωβόλου, Καθ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμεῖν ποιεῖ χολήν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τῶν σύκων εἶναι τὰ μὲν ἁπαλά, ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δέ, καὶ ἐπιπολαστικά, καὶ εὐοικονομικώτερα δὲ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ περὶ τὸν χειμῶνα γινόμενα, βίᾳ πεπαινόμενα χείρονα τυγχάνει. τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὡρῶν, κρείττονα, ὡς ἂν κατὰ φύσιν πεπαινόμενα. τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα, καὶ τὰ σπανὸν δ' εὐστομαχώτερα μέν, βαρύτερα δέ, τὰ δὲ τραλλιανά, ἀναλογεῖ τοῖς ῥοδίοις. τὰ δὲ χῖα καὶ τἆλλα πάντα τούτων εἶναι κακοχυλότερα. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὅσα δὲ ὠμὰ προσφέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα, καὶ μῆλα δελφικά, καὶ τὰ τοιαῦτα δεῖ φυλάττειν τὸν καιρόν, ἐν ᾧ τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτους, μήτε σαπροὺς, μήτε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἔχει. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ περὶ ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου εὐφώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σύκων ἐσθίοντας. Ἡγησιάνακτα οὖν τὸν Ἀλεξανδρέα τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα κατ' ἀρχὰς ὄντα μικρὸν, καὶ τραγῳδόν φησι γίνεσθαι, καὶ ὑποκριτικόν, καὶ εὔηχον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παροιμίας δὲ οἶδα περὶ σύκων λεγομένας τοιάσδε. Σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄσπριον μετὰ κρέα. Σῦκα φιλορνίθεσι φυτεύειν οὐκ ἐθέλουσι.

Μῆλα. Μῆλα. ταῦτα Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, μῆλα δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δέ φησι τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέ πω πέπονα, κακόχυμα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ἐπιπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια. Τῶν δὲ πεπόνων εὐχυλότερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα, καὶ εὐεκκριτώτερα διὰ τὸ στύψιν μὴ ἔχειν. κακοχυμότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξέα, καὶ στατικώτερα. τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα δὲ εὐοσμίαν, διὰ τὴν ποσὴν στύψιν εὐστομαχώτερα. Τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικᾶτα μετὰ στύψεως ἡδείας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα εὐστόμαχα εἶναι. Τὰ δὲ σητάνια λεγόμενα, προσέτι δὲ πλατάνια, εὔχυλα μέν ἐστι, εὐέκκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. Τὰ δὲ μορδιανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίῳ λεγομένῃ ἀναλογεῖται τοῖς ὀρβικάτοις. Τὰ δὲ κυδώνια, ὧν ἔνια καὶ στρούθια λέγεται κοινῶς, ἁπάντων δὴ τῶν μήλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέπονα. Γλαυκίδης δέ φησιν, ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθεια. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς, τὰ μῆλά φησι τὰ μὲν ἐαρινά, δυσπεπτότερα πολὺ τῶν ἀπίων. καὶ τὰ ὠμὰ τῶν ὠμῶν, καὶ τὰ πέπονα τῶν πεπόνων. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ὑγρῶν, τὰ μὲν ὀξέα, καὶ μή πω πέπονα στρυφνοτέρας, καὶ πάσας ὀξείας, χυμόν τε ἀναδιδόασιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν. καθόλου τε τὰ μῆλα τῶν ἀπίων δυσπεπτότερα εἶναι. διό τι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἧττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμενοι μᾶλλον πέττομεν. ξυστικὸς δὲ γίνεται χυμὸς

ἐξ αὐτῶν

ΜΗ͂ΛΑ.

ἐξ αὐτῶν, ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου. διό τι τὰ μὴ κατεργαζόμενα, παχυντέρους ἕξει τοὺς χυ-
μούς. ἀπεδέχθη δὲ καθόλου τὰ μῆλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων. καὶ ὅτι τὰ στρυφνὰ μᾶλλον
ἔτι παχυτέρους παρασκευάζειν εἴωθεν αὐτοὺς. τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων, τὰ μὲν κυδώνια στρυφνοτέ-
ρους, τὰ δὲ στρούθεια τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδιδῶσι, καὶ στρυφνοτέρους ἧττον, πέττεσθαί τε μᾶλλον δύνα-
ται. Νίκανδρος δὲ ὁ θυατειρηνὸς τὰ κυδώνια μῆλα τὰ στρούθειά φησι καλεῖσθαι, ἀγνοῶν. Γλαυ-
κίδης γὰρ ἱστορεῖ, ἄριστα λέγων τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθεια. κυδωνίων
δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως, Πολλὰ μὲν κυδώνια μᾶλα ποτ' ἐρρίπτουν πο-
τὶ δίφρον ἄνακτι, πολλὰ δὲ μύρσινα φύλλα καὶ ῥοδίνους, ἴωντε κορωνίδας οὔλας, Καὶ Ἀλκ-
10 μὰν, Ἔτι δὲ κάνθαρος ἐν τρεῖ κυδωνίοις μήλοισιν εἰς τὰ τιτθία. Καὶ Φιλήμων δ' ἐν ἀγροί-
κῳ τὰ κυδώνια μῆλα στρούθια καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὰ κυδώνιά φησι μῆ-
λα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. τὸ γ' οὖν φαριακὸν φάρ-
μακον ἐμβληθέν φησιν εἰς ῥοίσκον ἔτι ὀδωδότα ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως, ἐξίτη-
λον γενέσθαι μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευ-
θεῖσιν ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμα-
κον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῆς τῶν μήλων συνθέσεως. Ἕρμων δ' ἐν κρη-
τικαῖς γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν
πρὸς Τίμαιον, ἄνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναί τινας ἱστορεῖν. Ἀλκμὰν δὲ τὸ στρούθιον μῆλον,
ὅταν λέγῃ μεῖον, ἢ κοδύμαλον. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. ὅτι
20 δὲ διαφέρει τὸ κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθείου, σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν β τῆς ἱστορίας.
διάφορα δὲ μῆλα γίνεται ἐν Σιδοῦντι. κώμη δ' ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν
γεράνῳ φησίν. Σίδειον οἷα τε μῆλον ὅ δ' ἀργιλλώδεσιν ὄχθαις. Πορφύρεον ἐλαχεν ἐνὶ τρε-
φέτω σιδόεντι. Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Νίκανδρος ἐν ἑτεροιουμένοις οὕτως, Αὐτίκ'
ὅ γ' Σιδόεντος ἢ Πλείστου ἀπὸ κήπων Μῆλα ταμὼν χλοάοντα τύποις νωμήσατο Κάδμος. ὅτι δ'
αἱ Σιδοῦς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κώμη, Ῥιανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ ἡρακλείας. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ ἀθη-
ναῖος ἐν ι περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ' ὁ καρύστιος ἐν ἀντιπάτρῳ φησίν. Ἠ χίμοι ὡ-
ραίων πολὺ φίλτερος ἠδ' ἀκρεμήλων, Πορφυρέων ἐφύρη τάπερ αὔξεται ἠνεμοέσσῃ. Φαυ-
λίων δὲ μήλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν ἀμφικτύοσιν οὕτως, ὦ τὰ μὲν κομψοί, τὰ δὲ φαυ-
λότεροι φαυλίων μήλων. Καὶ Θεόπομπος ἐν Θησεῖ. Ἀνδροτίων δ' ἐν τῷ γεωργικῷ, τὰς δὲ μη-
30 λέας φησὶ φαυλίας καὶ στρουθείας. οὐ γὰρ ἀποῤῥεῖ τὸ μῆλον ἀπὸ τοῦ μίσχου τῶν στρουθείων. τὰς δὲ
ἠρινὰς, ἢ λακωνικὰς, ἢ σιδουντίας ἠχνοωδεῖς. Ἐγὼ δ' ἄνδρες φίλοι πάντων μάλιστα τεθαύ-
μακα τὰ ἐν Ῥώμῃ πιπρασκόμενα μῆλα, τὰ ματτιανὰ καλούμενα, ἅπερ κομίζεσθαι λέγεται ἀπό
τινος κώμης ἱδρυμένης ἐπὶ τῶν πρὸς Ἀκυληίᾳ Ἄλπεων. τούτων δ' οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ
ἐν Γάγγροις, πόλει παφλαγονικῇ. ὅτι δὲ καὶ τῶν μήλων εὑρετής ἐστι Διόνυσος μαρτυρεῖ Θεόκρι-
τος ὁ συρακούσιος, οὑτωσί πως λέγων. Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων. Κρα-
τὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος. Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τῇ διονυσιάδι καὶ
αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς ὑπὸ Διονύσου εὑρεθέντων τῶν μήλων, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων. Ἐπι-
μηλὶς δὲ καλεῖταί φησι Πάμφιλος τῶν ἀπίων τι γένος. ἑσπερίδων δὲ μήλων οὕτως καλεῖσθαί τι-
νά φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ, εἰπών. καὶ ἐν Λακεδαίμονι παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμ-
40 φιλος ταῦτα. εὔοσμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ' ἑσπερίδων μῆλα. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν
τετάρτῳ λακωνικῶν, Ἔτι δὲ μῆλα καὶ τὰς λεγομένας ἑσπερίδας περσικά. Θεόφραστος ἐν δευ-
τέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας λέγων, περὶ ὧν ὁ καρπὸς οὐ φανερὸς, γράφει καὶ τάδε. ἐπεὶ τῶν γε με-
ζόνων φανερὰ πάντων ἡ ἀρχή, καθάπερ ἀμυγδαλῆς καὶ καρύου καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα,
πλὴν τοῦ περσικοῦ, τούτου δ' ἥκιστα. καὶ πάλιν, ῥόας ἀπίου θηλείας. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος
ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι, καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι φησὶ τάδε, Περσικὰ λεγόμενα μῆ-
λα, ὑπό τινων δὲ Περσικὰ κοκκύμηλα, μέσως ἐστὶν εὔχυλα, θρεπτικώτερα δὲ τῶν μήλων. Φιλό-
τιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς. τὸ περσικόν φησι λιπαρώτερον καὶ κεγχρῶδες
εἶναι. χαυνότερον δ' ὑπάρχειν. καὶ πιεζόμενον, πλεῖστον ἔλαιον ἀνιέναι. Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμμα-
τικὸς ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις, τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά,
50 ἅτινα ἄδεια. Κιτρίον. περὶ τούτου πολλὰ ζήτησις ἐγένετο τοῖς δειπνοσοφισταῖς, εἴ τις ἐστὶν αὐ-
τοῦ μνήμη παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μυρτίλος μὲν γὰρ ἔφασκεν, ὥσπερ εἰς αἶγας ἡμᾶς ἀγρίας
ἀποπέμπων τοὺς ζητοῦντας, Ἡγήσανδρον τὸν δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν
τῆς λέξεως, ταύτην οὐ μεμνῆσθαι. πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔγωγέ φασι διορί-

ΜΗΛΑ.

ζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ἡγήσανδρον τοῦτ' εἰρηκέναι. διὸ αὐτὸ τοῦτ' ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἑταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, ἐρρωμένος ἔκ τινων χολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου, ὥστε ὥρα σοι φίλε Μυρτίλε ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα ἄνδρα πολυμαθέστατον ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασι μνημονεύοντα τοῦ κίτρου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μῆλον ἑσπερικόν, ἀφ' ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ χρύσεα διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. ὅτι ἐς τοὺς Διὸς καὶ Ἥρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ, Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ἐν ἑξηκοστῷ † Αἰγυπτιακῶν. πρὸς τούτους ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος ἔφη, εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστορεῖ, χαιρέτω Λιβυκαῖσι βίβλοις. Ἔτι ταῖς Ἄννωνος πλάναις. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὔ φημι κεῖσθαι τοῦ κιτρίου παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ Ἐρεσίου Θεοφράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν ἱστορίαις, ἀναγκάζει με ἐπὶ τῶν κιτρίων ἀκούειν τὰ σημαινόμενα. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως, Ἡ δὲ Μηδία χώρα, καὶ ἡ Περσὶς ἄλλα ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον τὸ περσικόν, ἢ μηδικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης, καὶ καρύας. ἀκάνθας δ' οἵας ἄπιος, ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθίεται μέν, εὔοσμον δὲ πάνυ καὶ αὐτό, καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου. κἂν εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἄκοπα διατηρεῖ. χρήσιμον δὲ ἐπειδὰν καὶ τύχῃ τις πεπωκὼς θανάσιμον φάρμακον. δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν. ἐάν γάρ τις ἑψήσῃ ἐν ζωμῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ εἴσω τοῦ μήλου ἐκπιέσῃ τε εἰς τὸ στόμα, καὶ καταρροφήσῃ, ποιεῖ τὴν ὀσμὴν ἡδεῖαν. σπείρεται δὲ τοῦτο τὸ ἦρος εἰς πρασιὰς ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα διειργασμένον ἐπιμελῶς. εἶτ' ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. ὅταν δὲ ἁδρὸν ᾖ, διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔαρος εἰς χωρίον μαλακόν, καὶ ἔφυδρον, καὶ οὐ λίαν λεπτόν. φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν. τὰ μὲν γὰρ ἀφῄρηται, τὰ δ' ἀνθεῖ, τὰ δ' ἐκπέττει. τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἠλακάτην ἐκ μέσου ἀνέχουσαν, ταῦτά ἐστι γόνιμα. ὅσα δὲ μή, ἄγονα. κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἠλακάτης, καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος ὦ ἑταῖροι, ὧν φησὶν ὁ Θεόφραστος περὶ χρόας, περὶ ὀσμῆς, περὶ φύλλων, τὸ κίτριον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα. καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμαζέτω εἰ φασί, μὴ ἐσθίεσθαι αὐτό. ὁπότε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνους οὐδεὶς ἤσθιεν. ἀλλ' ὥς τι μέγα κειμήλιον ἐπετίθεσαν ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων. Ὅτι δ' οὕτως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης κατῆλθεν, εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτὸν τοῦτο ἐστὶν εὑρεῖν λεγόμενον, ἔτι παρὰ τοῖς τῆς κωμῳδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέθους αὐτῶν τι λέγοντες τῶν κιτρίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφάνης μὲν ἐν Βοιωτίᾳ, Καὶ περὶ μὲν ὄψου γ' ἠλίθιον τὸ καὶ λέγειν Ὥσπερ πρὸς ἀπλήστους. ἀλλὰ ταυτὶ λάμβανε Παρθένε τὰ μῆλα καλά γε, καλὰ δῆτ' ὦ θεοί. Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφιγμένον Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως, Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γε τὴν χρυσοφόρον, Φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία Μόνον. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλόν, ἐστι πανταχοῦ, Καὶ τίμιον. Ἔριφος δ' ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα προθείς, ὡς ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφάνους ἐπιφέρει. Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γε τὴν Ἄρτεμιν, Φασὶ τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία Μόνον. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλόν, ἐστι πανταχοῦ Καὶ τίμιον. τούτων μὲν ὀβολὸν οὐ πολὺ Τίθημι, λογιοῦμαι γάρ, αὗται δὲ ῥοαί Ὡς εὐγενεῖς. τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ Δένδρον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν, ἐν μόνον Βέρβεια πολυτιμά τε κάρτα τρεῖς μόνας; Καὶ τάσδε κομίσαις. οὐ γὰρ εἶχον πλείονας. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι, ὅτι μὴ τὸ νῦν κίτριον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια παρατιθέσθω. καὶ ὡς καὶ Φαινίου τοῦ Ἐρεσίου συνουσίαν ἡμῖν διδόντος, μή ποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κεδρίον ὠνόμασαι. καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κιτρίον ἐστί, παντὶ δῆλον. ὅτι δὲ καὶ προσλαμβανόμενον τὸ κιτρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου, ἐγὼ οἶδα μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. οὗτος κατεδίκασέ τινας γενέσθαι θηρίων βορὰν κακούργους εὑρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἅπασι τοῖς ζώοις παραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λῃσταῖς εἰς τιμωρίαν ἀποδεδειγμένον θέατρον, κατὰ τὴν ὁδὸν καπηλίς τις κατ' ἔλεον ἔδωκεν, οὗ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον, καὶ μετ' οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις, καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις, ταῖς ἀσπίσι δηχθέντες, οὐδὲν ἔπαθον. ἀπορία δὲ κατέσχε τὸν ἄρχοντα. καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κίτρον δεδομένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κιτρίον, τῷ δ' οὔ. καὶ ὁ μὲν φαγὼν

Lib. 4. cap. 4.

γὰρ

ΟΣΤΡΕΑ.

γὰρ δηχθεὶς, οὐδὲν ἔπαθεν. ὁ δὲ παραυτίκα πληγεὶς ἀπέθανεν. δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τῶν
τοιούτων, εὑρέθη τὸ κίτριον ἀντιφάρμακον παντὸς δηλητηρίου φαρμάκου. ἐὰν δέ τις ἐν μέλιτι
ἀττικῷ ὅλον τὸ κίτριον, ὡς ἔχει φύσεως, συνεψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλι
τι, ὁ δ' ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἕωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὁτιοῦν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται.
Εἴ τις τούτοις ἀπιστεῖ, μαθέτω καὶ παρὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα
καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τρια-
κοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος τοῦ Ἡρακλεώτου, τῶν ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως
ἀνῄρει πολλούς. καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν. ἐπειδὴ οὖν φησι πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ
10 φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προῄεσαν τῶν οἰκιῶν, πρὶν φαγεῖν πήγανον. τοὺς γὰρ τοῦτο προ-
φαγόντας μηδὲν πάσχειν, πίνοντας τὸ ἀκόνιτον, ὃ κληθῆναί φησι, διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις
καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου, θαυμάσαντες οἱ πολλοὶ
τὴν τοῦ κιτρίου δύναμιν, ἀπήσθιον, ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πιόντες τι. Πάμφιλος δ' ἐν
ταῖς γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶ αὐτὸ κίτρον καλεῖν. Ἑξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ' ἰδίαν ἐπιδο-
θέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων, καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης
ἠξιωμένα παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἥβας γάμῳ εὑρίσκω διὰ τούτων. Ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,
Λεπάδας, ἀσπέδους, στραβήλους, κηκιβάλους, τηθυνάκια, Βαλάνους, πορφύρας, ὄστρεα συμμε-
μυκότα. Τὰ διελεῖν μέν ἐστι χαλεπὰ, καταφαγεῖν δ' εὐμαρέα. Μύας, ἀναρίτας τε, κάρυκας
τε, καὶ σκιφύδρια. Τὰ γλυκέα μὲν ἐντὶ ἐπισθίειν, ἐν πάγει μὲν δ' ὀξέα, Τούς τε μακρογογγύ-
20 λας, σωλῆνας, ἁ μέλαινά τε Κόγχος, ἅπερ κογχοθηρᾳ παισὶν ὠνεῖται. Θάτεραι δ' ἔντ' αἱ
κόγχοι αἱ ἀμαθίτιδές τε κακοδόκομοί τε κηνόγονοι. Τὰς ἀνδροφυκτίδας πάντες ἄνθρωποι
καλέοντι, Ἄμμες δὲ λευκὰς τοὶ θεοί. ἐν δὲ Μούσαις γράφει, Ἀντὶ τοῦ κόγχος αὐτὴν καλέο-
μες. ἔστιν δ' ἄριστον κρέας, τὴν τελλίναν λεγομένην ἴσως δηλοῖ, ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον ὀνομάζουσι. μνη-
μονεύει δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῶν ἀχνυμένων σκυτάλης συγγράμματι,
ὁμοίας φησὶ εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλίναις. Καλλίας δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς
παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος, παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ᾠδήν, ἧς ἡ ἀρχὴ, Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης
τέκνον, ἧς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι, Ἐκ λεπάδων χαύνοις φρένας ἃ θαλασσία λεπάς. ὁ δ' Ἀριστοφάνης
γράφει ἀντὶ τοῦ λεπὰς, χέλυς. καί φησιν οὐκ εὖ Δικαίαρχον ἐκδεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας. τὰ
παιδάρια δὲ ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ
30 σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελλίναις. ὡς καὶ Σώπατρός φησιν ὁ φλυακογράφος ἐν
τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι [illegible]. ἀλλ' ἴσχε, τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέ τις Ἀποὰς μα-
λῳδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη. Παρὰ δ' ὁ Ἐπίχαρμος ἐν Πύρρᾳ καὶ Προμαθεῖ φησι, κἄν τις ἐλλεύων τῶν αὐ-
δρῶν τ' ἂν θᾶσαι δὴ καὶ λεπὰς ὅσα. Παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελαινίδες λέγονται. μελανίδες
γάρ τοι νησιῶται ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιευτικῷ τὸν ἀγροιώταν χηρά-
βας ὀνομάζει. καὶ Ἀρχίλοχος δὲ τῆς χηράβου μέμνηται. τῶν δ' ἀναρίτων, Ἴβυκος. καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης, καὶ
ἀνάρτας. κογχῶδες δὲ ὂν τὸ ὄστρεον, προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνδας δ'
ἐν συνεργαζομέναις, προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης. Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις, τίς ἀνήρ
τὰς νήσους ἀναριτοτρόφους εἴρηκεν. Ὅμηρος δὲ τῶν τηθύων μέμνηται. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν
τοῖς ὑγιεινοῖς, κράτιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὔρησιν μύας, ὄστρεα, κτέ-
40 νας, χήμας. Ἄρχιππος δ' ἐν ἰχθύσι, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε, τοῖς κτένεσί τε. ξωμα-
λιώτερα δὲ τῶν κογχίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς, κόγχας, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύ-
κων ὁ Ἄρχιππος τάδε λέγει, κῆρυξ θαλάσσης πρόφημος, υἱὸς πορφύρας. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέ-
ρῳ ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κήρυκας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων μνημονεύει
καὶ Σοφοκλῆς ἐν καμικοῖς οὕτως, Ἀλλ' ὡς στραβήλου τὸ δὲ τέκνον, εἴ τινα δυναίμεθ' εὑρεῖν. ἔτι ὁ Σπεύ-
σιππος ἑξῆς πάλιν ἴδια καταριθμεῖται, κόγχους, κτένας, μῦς, πίννας, σωλῆνας. καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει,
ὄστρεα, λεπάδας, Ἀραρὼς δὲ καμπυλίωνί φησιν, τὰ κομψὰ δήπου ταῦτα νηγαλδύματα. Κόγ-
χαι τε, καὶ σωλῆνες, αἵ τε καμπύλαι Καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην. Σώφρων δ' ἐν
μίμοις, τίνες δὲ ἐν τίποκα φίλα τὸ δέ τοι μακραὶ κόγχαι σωληνάθεν τοῦ τί γαγλυκύκρεων κογχύ-
λιον χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα. Τῶν δὲ πιννῶν μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ἢ μὴ πίννῃσι
50 καὶ ὀστρείοισιν ὁμοῖα. Φιλύλλιος δ' ἢ Φρύνιχος, ἢ Ἀριστοφάνης ἐν πόλεσι, Πολυπόδιον, σηπιδάριον, κα-
ράβον, ἀστακόν, ὄστρεα, χήμας, Λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας, ἐκ Μηθύμνης. Αἶρετ' αὖ
θρακίδας, ῥίγλη, σαργός, κεστρεύς, πέρκη, κορακῖνος. Ἀγίας δὲ καὶ Δέρκυλος ἐν ἀργολικοῖς, τοὺς
στραβήλους, ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

ΟΣΤΡΕΑ.

Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς, καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις, Ἀνέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα. Ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἡσιόδοις, κόγχην φησὶν διελεῖν. καὶ Σώφρων γυναικείοις, ἆγε μάν. κόγχαι ὥσπερ ἀπὸ ἑνὸς κελεύματος. Κεχάναντι ἄμμιν πᾶσαι. τὸ δὲ κρέας ἑκάστας ἐξέχει. ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλος ἐν Ποντίῳ Γλαύκῳ, Κόγχοι, μύες, κ' ὄστρεα. Ἀριστώνυμος Θησεῖ, Κόγχος ἦν βάπτων ἄλλων ὁμοίως. παραπλησίως δ' εἴρηκε καὶ Φρύνιχος σατύροις. Ἱκέσιος δὲ ὁ Ἐρασιστράτειος τῶν χημῶν φησι τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικάς. καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κακοχύλους εἶναι ὀλιγοτρόφους, εὐεκκρίτους. χρῶνται δὲ αὐταῖς καὶ δελέασι τοὺς πορφυρευομένους. Τῶν δὲ λείων κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι κρατίστας. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασι, τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κηρύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κρείους. τὰς δὲ λεπάδας ὁ Ἱκέσιος τῶν προειρημένων εὐεκκρίτους μᾶλλον εἶναι. τὰ δ' ὄστρεα, ἀτροφώτερά τε τούτων καὶ πλήσμια, εὐεκκριτώτερά τε τούτων. οἱ δὲ κτένες, τροφιμώτεροι μέν εἰσι. κακοχυλότεροι δέ, καὶ δυσεκκριτώτεροι. Τῶν δὲ μυῶν, οἱ μὲν Ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ εὐχυλίᾳ, τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χημῶν λειπόμενοι. οὐρητικώτεροι δὲ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. εἰσὶ δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ σκιλλώδεις, κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων, καὶ δασεῖς ἔξωθεν, οὐρητικώτεροι μέν εἰσι, καὶ εὐχυλότεροι τῶν σκιλλωδῶν. ἀτροφώτεροι δὲ διά τε τὸ μέγεθος, καὶ τῷ γένει ὄντες τοιοῦτοι. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι, εὐστόμαχοί τε εἰσι, καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε, καὶ χημῶν, καὶ κτενῶν. τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥᾳδίως ἀποδιδοῦσι τὴν τροφὴν εἰς τὸ αὐτὸ τῆς κοιλίας, χρήσιμοι, δύσφθαρτοί τε ὄντες. τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὔπεπτα, κατὰ τοὐναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης ἐστὶν εὐχερῶς διαφθειρόμενα, διὰ τὸ ἁπαλὰ καὶ εὐδιάλυτα εἶναι. ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων εὐτονίας οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθένειαν, χρήσιμοι. τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι, αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκιλλωδέστεραι ὑπάρχουσι. καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδιον δὲ καὶ ταύταις καὶ τοῖς σωλῆσι παρέπεται τὸ ἑψομένας παχὺν ποιεῖν τὸν ζωμόν. ἑψόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν, εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσείδιππος ἐν Λοκροῖσιν οὕτως, ὥραι περαίνειν ἐγχέλυα, καράβους, Κόγχας, ἐχίνους προσφάτους, μηκώνια, Πίννας, τραχήλους, μύας. αἱ βάλανοι δ' αἱ μείζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὔστομοι. Τὰ δὲ ὠτάρια (γίνεται δὲ ταῦτα κἀν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένῃ Φάρῳ νήσῳ) τροφιμώτερα τῶν προειρημένων ἁπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως, τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης. αἱ δὲ φωλάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. τὰ δὲ τήθη παραπλήσια τοῖς προειρημένοις, καὶ πολυτροφώτερα. Γίνεται δέ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα. πολύτροφα δ' ἐστί, καὶ βρωμώδη προσέτι τε ἀηδῆ κατὰ τὴν γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζώων, ὄστρεά φησι, πίννη, ὄστρεον, μῦς, κτεῖς, σωλήν, κόγχη, λεπάς, τῆθος, βάλανος. πορευτικὰ δὲ κῆρυξ, πορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχῖνος, στρόμβος. ἔστι δ' ὁ μὲν κτεῖς, τραχυόστρακος, ῥαβδωτός. τὸ δὲ τῆθος, ἀρράβδωτον, λειόστρακον, ἡ δὲ πίννη λεπτόστομον. τὸ δὲ ὄστρεον παχύστομον. μονόθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ δίθυρον καὶ λειόστρακον. συμφυὲς δὲ μῦς, μονοφυὲς δὲ καὶ λειόστρακον, σωλὴν καὶ βάλανος. κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῖν κόγχη. τὸ δὲ ἐντὸς τῆς πίννης Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ καλεῖσθαί φησι μήκωνα. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας ὁ Ἀριστοτέλης, γίνονταί φησιν αἱ μὲν πορφύραι περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶνος. ὅλως δέ φησι τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ᾠά. κἀν τῷ μετοπώρῳ δὲ πλὴν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδίμων. οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις ἔτι ἰσχύουσι, καὶ τὸ πλεῖον ἐν ταῖς πανσελήνοις, καὶ ταῖς ἀλεεινοῖς ἡμέραις, πλὴν τῶν ἐν τῷ Εὐρίπῳ τῶν Πυρραίων μέν. ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰσὶ μικροί, πλήρεις δὲ ᾠῶν. κύοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλίαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν. προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος. αἱ μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροιζόμεναι εἰς τὸ αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελικήραν. τοῦτό δ' ἐστὶν οἷον κηρίον. ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρόν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπύρων ἐρεβίνθων λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεῳγμένον πόρον οὐδὲν τούτων. οὐ δὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὗται καὶ τἆλλα ὀστρακόδερμα ἐξ ἰλύος καὶ σήψεως. τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἀποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξιν. κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι. ἀφιᾶσι δ' ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυξώδη, ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διαχεῖται. ἀφίησι δ' ἰχῶρα εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνε-

ται ἐν

ΟΣΤΡΕΑ.

ται ἐν τῇ γῇ συνεστῶτα πορφύρια μικρὰ, ἃ ἔχουσαι ἁλίσκονται αἱ πορφύραι. ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτε-
κεῖν ἁλῶσιν, ἐνίοτε ἐν τοῖς φορμίσιν, εἰς δὲ ταὐτὸ συνιοῦσαι, ἐκτίκτουσι, καὶ γίνεται οἱονεὶ βότρυς.
Ἔστι δὲ τῶν πορφυρῶν γένη πλείονα. καὶ ἔνιαι μὲν μεγάλαι, οἷον αἱ περὶ τὸ σίγειον, καὶ τὸ λεκ-
τόν. αἱ δὲ μικραὶ, οἷον ἐν τῷ εὐρίπῳ, καὶ ἄνθος αἱ μὲν πλεῖσται μέλαν ἔχουσιν, ἔνιαι δ᾽ ἐρυθρὸν
μικρόν. γίνονται δ᾽ ἔνιαι τῶν μεγάλων καὶ μναῖαι. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς, καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν
μέγεθος εἰσὶ μικραὶ, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. ἔτι δὲ ἐν μὲν τοῖς προσβόρροις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς
νοτίοις ἐρυθραὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀπολλόδωρος δ᾽ ὁ ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος, πρὸς τοῖς τὸ
λιχνότερα τῶν πορφυρῶν, ὅτι παροιμία ἐστὶ, καὶ λέγει, ὥς μέν τινες ἀπὸ τοῦ βάμματος. οὐ γὰρ ἂν
10 προσψαύσῃ ἕλκει ἐφ᾽ ἑαυτὸ, καὶ τοῖς προσπαρατεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγήν. ἄλλοι δ᾽ ἀπὸ
τοῦ ζώου. Ἁλίσκονται δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ ἔαρος. ὑπὸ κύνα δ᾽ οὐχ ἁλίσκονται. οὐ γὰρ
νέμονται, ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτὰς, καὶ φωλεύουσι. τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τῆς μήκωνος
καὶ τοῦ τραχήλου. Ἔχει δὲ καὶ αὐτὰ καὶ ὁ κῆρυξ τὰ ἐπικαλύμματα κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ἄλ-
λα τὰ στρομβώδη ἐκ γενετῆς πάντα. νέμονται δ᾽ ἐξείροντα τὴν καλουμένην γλῶτταν ὑπὸ τὸ κά-
λυμμα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώσσης ἔχει ἡ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ᾧ νέμεται καὶ διατρυπᾷ
καὶ τὰ κογχύλια, καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον. μακρόβια δ᾽ ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ, καὶ ζῇ περὶ
ἔτη ἕξ. φανερὰ δὲ ἡ αὔξησις ἐκ τῆς ἐν τῷ ὀστράκῳ ἕλικος. Αἱ δὲ κόγχαι, καὶ χῆμαι, καὶ σωλῆ-
νες, καὶ κτένες, ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν. Αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ
βυθοῦ. ἔχουσί τε ἐν αὑταῖς τὸν πιννοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, αἱ δὲ καρκίνιον. οὗ στερόμεναι θᾶτ-
20 τον διαφθείρονται. ἔστι δὲ Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφυκέναι φη-
σὶν αὐταῖς. Χρύσιππος δ᾽ ὁ σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, ἡ πίννη φησὶ,
καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις κατ᾽ ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν. ἡ μὲν οὖν πίννη, ὄστρεόν
ἐστιν. ὁ δὲ πιννοτήρης, καρκῖνος μικρός. καὶ ἡ πίννη διαστήσασα τὸ ὄστρακον, ἡσυχάζει, τηροῦσα
τὰ ἐπεισιόντα ἰχθύδια. ὁ δὲ πιννοτήρης παρεστὼς ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων,
ἡ δὲ δηχθεῖσα συμμύει. καὶ οὕτως τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ. Φασὶ δέ τινες καὶ
συγγεννᾶσθαι αὐτὰ αὐτοῖς, καὶ ὡς ἂν ἐξ ἑνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησί,
πάντα τὰ ὀστρακώδη γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰλύϊ. ἐν μὲν τῇ βορβορώδει τὰ ὄστρεα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει
κόγχαι, καὶ τὰ ῥηθέντα. περὶ δὲ τὰς σήραγγας τῶν πετρῶν τήθεα, καὶ βάλανοι, καὶ τὰ ἐπιπο-
λάζοντα. οἷον λεπάδες, καὶ νηρεῖται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακοδέρμοις καὶ τὰ μὴ
30 ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἵ τε κνίδαι, καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγξι τῶν πετρῶν. Ἔστι δὲ τῶν
κνιδῶν δύο γένη. αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοίλοις οὐκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις, καὶ
πλαταμώδεσιν ἀπολυόμεναι μεταχωροῦσι. τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνο-
μάζει. ἔτι τε Ἀριστοφάνης ἐν φοινίσσαις οὕτως, ἔχει τὸν πρῶτον πάντων ἔφυσε φῦναι. εἶθ᾽ ἑξῆς τὰς
κερανάς ἀκαλήφας. καὶ ἐν σφηξί. Φερεκράτης δ᾽ ἐν αὐτομόλοις, κἂν ἀκαλήφαις τὸν ἴσον χρόνον
ἐστεφανῶσθαι. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος ἰατρὸς, ἡ δὲ ἀκαλήφη φησίν ἐστιν εὐκοίλιος, οὐρητικὴ, εὐστό-
μαχος. κνησμὸν δὲ ποιεῖ τοῖς συνάγουσιν, ἐπειδὰν μὴ προαλείψωνται. οὕτως γὰρ κνᾷ τοὺς θι-
γόντας αὐτῆς. ὑφ᾽ ὧν κατὰ παραφθορὰν νῦν ἀκαλήφη ὀνομάζεται. τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύτην
καὶ ἡ βοτάνη. κατ᾽ εὐφημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφράσεως ὠνόμασται. οὐ γὰρ πραεῖά ἐστι, καὶ ἁπαλὴ
τῇ ἀφῇ. τραχεῖα δὲ, καὶ ἀηδής. τῆς μέντοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης
40 ἐν Ἀμφιαράῳ οὕτως, Ὄστρε᾽, ἀκαλήφας, λεπάδας παρέθηκέ μοι. τὸ δ᾽ ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνους
πέπαικται, Ἀλλ᾽ ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη, καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν. Ἐπεὶ τήθεα τὰ ὄστρεα.
μέμνηται γὰρ κωμῳδικῶς πρὸς τὴν τηθὴν, καὶ μητέρα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Δίφιλος τα-
δὲ φησίν. χημῶν δὲ τῶν τραχειῶν αἱ μικραὶ, καὶ λεπτὴν ἔχουσαι τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται.
καὶ εὐστόμαχοί εἰσι καὶ εὐέκκριτοι. αἱ δὲ παχεῖαι, βασιλικαὶ δὲ πρός τινων καλούμεναι, πελώριαί
τε λεγόμεναι, τρόφιμοι, δυσέκκριτοι, εὔχυλοι, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τελλῖναι
γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαὶ, καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ Νείλου ἀνάβασιν πληθύνουσιν. ὧν λεπτότεραι
μέν εἰσιν αἱ βασιλικαὶ, διαχωρητικαί τε καὶ κοῦφαι. ἔτι δὲ καὶ τρόφιμοι. αἱ δὲ ποτάμιαι γλυ-
κύτεραι. οἱ δὲ μύες μέσως εἰσὶ τρόφιμοι, διαχωρητικοὶ, οὐρητικοί. κράτιστοι δὲ οἱ ἐφέσιοι, καὶ τού-
των οἱ φθινοπωρινοί. αἱ δὲ μύαι, καὶ τῶν μυῶν οὖσαι μικρότεραι γλυκεῖαί τε, καὶ εὔχυλοί εἰσι, προ-
50 σέτι τε καὶ τρόφιμοι. οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρός τινων δὲ καὶ αὐλοὶ, καὶ δόνα-
κες, καὶ ὄνυχες πολύχυλοι, καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. καὶ οἱ μὲν ἄρρενες αὐτῶν, ῥαβδωτοί εἰσι, καὶ
οὐ μονοχρώματοι. εἰσὶ δὲ τοῖς λιθῶσι, καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὔθετοι. οἱ δὲ θήλεις μονοχρώματοί τε εἰ-
σὶ, καὶ γλυκύτεροι. λαμβάνονται δὲ ἑφθοὶ, καὶ τηγανιστοί. κρείττονες δ᾽ εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ᾽
ἀνθράκων

ΟΣΤΡΕΑ.

ἀνδράκην ὠνούμενοι, σωληνισταὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συνάγοντες τὰ ὄστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, γράφων οὕτως. Φιλόξενος ὁ καλούμενος σωληνιστὴς, ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη. ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἁλιευόμενος, καὶ σωληνοθήρας ὤν, ἀφορμῆς δὲ λαβόμενος καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο. Τῶν δὲ κτενῶν ἁπαλώτεροι μὲν εἰσὶν οἱ λευκοί, ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐκοίλιοι. τῶν δὲ μελάνων καὶ πυρρῶν οἱ μείζονες καὶ σαρκώδεις εὔστομοι. κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι, εὔπεπτοι, εὐκοίλιοι, λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπέρεως. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε, τοῖς κτένεσί τε. αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρῦς ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. αἱ μὲν γὰρ αἰγύπτιαι, γλυκεῖαι, ἁπαλαί, εὔστομοι, θρεπτικαί, πολύχυλοι, οὐρητικαί, εὐκοίλιοι. αἱ δὲ ἄλλαι ἁλυκώτεραι, τὰ δὲ ὠτία δυσπεπτότερα, πρόσφορα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα. αἱ δὲ φωλάδες εὔστομοι, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι. ἐχῖνοι δὲ ἁπαλοὶ μὲν εὔχυλοι, βρωμώδεις, πλήσμιοι, εὔφθαρτοι. μετὰ δὲ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι καὶ σελίνου καὶ ἡδυόσμου, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε καὶ εὔχυλοι. προσηνέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροί, καὶ οἱ μήλινοι, καὶ οἱ παχύτατοι, καὶ οἱ ἐν τῷ ξύεσθαι γαλακτῶδες ἀνιέντες. οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαλληνίαν γινόμενοι, καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν, καὶ τὸν Ἀδρίαν τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπόπικροί εἰσιν. οἱ δ' ἀπὸ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας, κοιλίας λυτικοί. Ἀριστοτέλης δέ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι. ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενα ἐστὶν ᾠά. ἄλλα δὲ δύο, τό, τε τῶν σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρισσῶν. μνημονεύει τῶν σπατάγγων καὶ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὁλκάσιν οὕτως, Διαρδέποντα μισύλλοντα διαλέχοντά μου τὸν κάτω σπατάγγην. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβας γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί, καρκῖνοί θ' ἵκοντι ἐχῖνοί τε τοὶ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα. νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, πεζᾷ δ' ἐμπορεύονται μόνοι. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, Λάκωνά φησί τινα κληθέντα ἐπὶ θοίνην, παρατεθέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν, θαλαττίων ἐχίνων ἐπιλαβέσθαι ἑνός, οὐκ εἰδότα τὴν χρῆσιν τοῦ ἐδέσματος. ἀλλ' οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσιν πῶς ἀναλίσκουσιν. ἐνθέντα δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυσχεραινόμενον οὖν τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν, ὦ φάγημα μιαρόν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφῶ μαλακισθείς, οὔτ' αὖθις ἔτι λάβοιμι. ὅτι δὲ οἱ ἐχῖνοι, λέγω δὲ καὶ τοὺς χερσαίους, καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἑαυτῶν εἰσὶ φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας, ὥσπερ τι χαράκωμα, Ἴων ὁ Χῖος μαρτυρεῖ ἐν φοίνικι καινῷ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἔν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ᾔνεσα, Ἢ τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας. Ὅς εὖτ' ἂν ἄλλων θηρίων ὀσμὴν μάθῃ. Στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἱλίξας δέμας, Κεῖται δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος. Τῶν δὲ λεπάδων φησὶν ὁ Δίφιλος, τινὲς μέν εἰσι μικραί, τινὲς δὲ καὶ ὀστρέοις ἐοίκασιν. εἰσὶ δὲ σκληραί, καὶ ὀλιγόχυλοι, καὶ οὐκ ἄγαν δριμεῖαι, εὔστομοι δέ, καὶ εὐκατέργαστοι. ἑφθαὶ δὲ πᾶσαι εὔστομοι. αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαί, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσανάδοτοι. ἐοίκασι δὲ αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ, διὸ τοῖς ἀσθενοῦσι τὸν στόμαχον οἰκεῖοι, δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. τούτων δὲ αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν, ἁπαλαί, εὔφθαρτοι, διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οἰκεῖαι. αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίννης εἰσί, καὶ τοῦ κήρυκος. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι, πολύχυλοι, εὔστομοι. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν, ἁλυκὸν καὶ γλυκύ, καὶ εὐανάδοτον, εἰς ἐπίκρασίν τε ἐπιτήδειον. Τὰ δὲ ὄστρεα γεννᾶται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς, καὶ ἐν λίμναις, καὶ ἐν θαλάσσῃ. κράτιστα δὲ τὰ θαλάττια, ὅταν λίμνη ἢ ποταμὸς παρακέηται. γίνεται γὰρ εὔχυλα, καὶ μείζονα, καὶ γλυκύτερα. τὰ δὲ πρὸς ῥόοις καὶ πέτραις ἰλύος, καὶ ὕδατος ἀμιγῆ, μικρά, σκληρά, δηκτικά. τὰ δὲ ἐαρινὰ ὄστρεα, καὶ τὰ κατὰ τὴν τοῦ θέρους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη θαλασσίζοντα, μετὰ γλυκύτητος εὐστόμαχα, εὐέκκριτα. τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῳ, ἢ ἰχθύσιν, ἢ καθ' αὑτά, τρόφιμα, καὶ εὐκοίλια. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὄστρεα καὶ κόγχαι καὶ μύες καὶ τὰ ὅμοια, τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστά ἐστι διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἁλυκήν. διόπερ ὠμὰ μὲν ἐσθιόμενα, κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικά, διὰ τὴν ἁλυκότητα. τὰ δὲ ἑψόμενα ἀφίησιν ἤτοι πᾶσαν, ἢ τὴν πλείστην ἅλμην εἰς τὴν συνεψομένην αὐτοῖς ὑγρότητα. διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς ἂν ἑψηθῇ τι τῶν ὀστρέων, ταρακτικαὶ, καὶ ὑπακτικαὶ κοιλίας εἰσίν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἑψημένων ὀστρέων ψόφους ποιοῦσιν ἐστερημέναι τῶν ὑγρῶν. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ὀστρέων ἐάν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει διάθεσιν. πεπύρωται γάρ. διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὠμοῖς ἐστι δύσπεπτα, καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας. δι' ὧν ἔκλυτος ἡ κοιλία γίνεται, τροφήν τε δίδωσιν ὑγράν τε, καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον, καὶ πρὸς τὰς ἐκκρίσεις ἐστὶν οὐκ εὔοδα. ἀκαλήφη δὲ καὶ ἐχίνων ᾠά, καὶ τὰ τοιαῦτα τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν. τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικὰ

καὶ

ΟΣΤΡΕΑ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΣ.

καὶ εὐρόστως κινητικά. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει.
Ἠὲ καὶ ὄστρεα τόσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης Νηρεῖται, στρόμβοι τε, πελωριάδες τε, μύες τε,
Γλίσχραι τ' ἀλλὰ σωλῆνές τε, καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίννης. Καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν γαστρονομίᾳ φησί,
Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος, Τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μι-
τυλήνη. Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα τ' μετ' αὐτῶν. Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στε-
νοπορθμίδας κόγχας. Κἂν Ἐφέσῳ λήψῃ τὰς χήμας, ὅτι πονηράς. Τήθεια Καλχηδών, τοὺς κή-
ρυκας δ' ἐπιτρίψαι Ὁ Ζεύς, τούς τε θαλασσογενεῖς, καὶ τοὺς ἀγοραίους. Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου.
κεῖνος δέ μοι ἐστὶν ἑταῖρος. Λέσβον ἐριστάφυλον ναίων Ἀγάθων δὲ καλεῖται. Καὶ Φιλύλλιος
10 δ', ἢ ὅς τις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς πόλεις, φησί, Χήμας, λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ Μη-
θύμνης. Ὄστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος Ἀρχιλόχοις, Γεννῆσι καὶ ὀστρείοισιν
ὁμοίην. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμοις, Ὄστρεια συμπεφυκότα, ὄστριον δὲ ὡς ὄρνιον. Πλάτων ἐν Φαί-
δρῳ, ὀστρίου τρόπον φησὶ δεδεσμευμένοι. καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ, Τὸ τῶν ὀστρέων γένος συμπάντων. ἐν δὲ
τῷ τῆς πολιτείας δεκάτῳ, ὄστρεα εἶπε συμπεφυκυίας, ὀστρεά τε καὶ φυκίας. αἱ δὲ πελωρίδες ὀνο-
μάσθησαν παρὰ τὸ Πελώριον. μείζων γάρ ἐστι χήμης, καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ
ἐν ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. τῶν δὲ χημῶν μνημονεύει Ἴων ὁ Χῖος ἐν ἐπιδημίαις. καὶ ἴσως οὕτως ὀνόμα-
σαι τὰ κογχύλια παρὰ τὸ κεχηνέναι. περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γινομένων ὀστρέων (οὐ γὰρ ἄκαι-
ρον καὶ τούτων μνησθῆναι, διὰ τὴν τῶν μαργαριτῶν χρῆσιν) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ λίθων γρά- *Μαργαρίτης.*
φει οὕτως. Τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει.
20 ποιοῦσι δ' ἐξ αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὅρμους. γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ παραπλησίῳ ταῖς πίνναις.
πλὴν ἐλάττονι. μέγεθος δὲ ἡλίκον ἰχθύος ὀφθαλμὸς εὐμεγέθης. Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς
παράπλῳ γράφει οὕτως, τῶν δὲ στρόμβων, καὶ χοιρίνων, καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων αἱ ποικίλαι
ἰδέαι, καὶ πολὺ διάφοροι τῶν παρ' ἡμῖν. γίνονται δὲ πορφύραι τε, καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν
λοιπῶν. ἓν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτης λίθος γίνεται. αὕτη δ' ἐστὶ πο-
λυτελὴς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε, καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. ἔστι δ'
ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὄψις παραπλησία τῷ κτενί. οὐ διαγλύπται δέ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ὄστρακον ἔχει, καὶ δα-
σύ. οὐδὲ ὦτα ἔχει δύο, ὥσπερ ὁ κτείς, ἀλλὰ ἕν. ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν
τοῖς σύεσι ἡ χάλαζα. καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥᾳδίως διαγνῶναι, ὅταν παρα-
τεθῇ παρὰ τὸ χρυσίον. ἡ δὲ ἀργυροειδής, ἡ δὲ τελέως λευκή, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων.
30 Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησί. θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἰν-
δικὴν θάλασσαν. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, καὶ Περσικήν, καὶ Σουσιανήν, καὶ Βαβυλω-
νίαν παρόμοιον ὀστρέῳ. τὸ δ' ἐστὶν ἁδρὸν καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὐτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκήν,
εὐώδη σφόδρα. ἐξ ὧν ἐξαιροῦντες ὀστᾶ λευκά, προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτην. κατασκευάζουσι
δ' ἐξ αὐτῶν ὁρμίσκους τε, καὶ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. περὶ ἃ σπουδάζουσιν οἱ Πέρ-
σαι, καὶ Μῆδοι, καὶ πάντες Ἀσιανοί, πολὺ μᾶλλον τῶν ἐκ χρυσίου γεγενημένων. Ἰσίδωρος δ'
ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ, κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι τι-
νά, ἔνθα πλείστην μαργαρίτιν εὑρίσκεσθαι. διόπερ σχεδίας καλαμίνας πέριξ εἶναι τῆς νήσου. ἐξ
ὧν καθαλλομένους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν ἀναφέρειν διπλοῦς κόγχους. Φασὶ δ'
ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὦσι, καὶ ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον τὴν πίνναν κύειν, καὶ πλείστην γίνεσ-
40 θαι μαργαρίτιν, καὶ εὐμεγέθη. τοῦ δὲ χειμῶνος εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάσσας δύνειν εἰώθασιν αἱ πίνναι.
θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεχήνασι διανηχόμεναι, ἡμέρας δὲ μύουσιν. ὅσαι δ' ἂν πέτραις ἢ σπι-
λάσι προσφυῶσι, ῥιζοβολοῦσι. κἀνταῦθα μένουσαι, τὴν μαργαρίτιν γεννῶσι. ζωογονοῦνται δέ, καὶ *Μαργαρῖται.*
τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῇ σαρκὶ μέρους. τοῦτο δὲ συμπέφυκε τῷ τοῦ κόγχου στόματι χηλὰς
ἔχον, καὶ νομὴν εἰσφέρον. ὃ δή ἐστιν ἐοικὸς καρκίνῳ μικρῷ, καλούμενον πινοφύλαξ. διήκει δὲ ἐκ τού-
του ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου οἱονεὶ ῥίζα. παρ' ἣν ἡ μαργαρίτις γεννωμένη αὔξεται διὰ τοῦ
στερεοῦ τῆς κόγχης, καὶ τρέφεται ὅσον ἂν ἡ προσπεφυκυῖα χρόνον. ἐπειδὰν δὲ παρὰ τὴν ἔκφυσιν ὑπο-
δυομένη ἡ σάρξ, καὶ μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρίτιν ἀπὸ τοῦ κόγχου, ἀμπίσχουσα μὲν
οὐκέτι τρέφει. λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν. ἡ μὲν οὖν ἐμβύθιος
πίννα διαυγεστάτην ποιεῖ, καὶ καθαρωτάτην, καὶ μεγάλην γεννᾷ μαργαρίτιν. ἡ δὲ ἐπιπολάζου-
50 σα, καὶ ἀναφερής, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχρους, καὶ ἥσσων. κινδυνεύουσι δ'
οἱ θηρεύοντες τοὺς μαργαρίτας, ὅταν εἰς κεχηνότα κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα. μύει
γὰρ τότε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίονται. ἔνιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκου-
σιν. ὅσοι δ' ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθέντες τὴν χεῖρα τύχωσι, ῥᾳδίως τοὺς κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀπο-
σπῶσιν.

ΕΨΘΟΠΩΛΙΟΝ.

ἀπῶσιν. Μαράγδων δὲ μνημονεύει Μένανδρος ἐν πωλίῳ, Μαράγδαν ἐστὶ ταῦτ' ἰδεῖν, καὶ σάρδια. αὐτῶν δὲ τοῦ ς λεκτέον. παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνόμασαι διὰ τὸ διαυγὲς ὑπάρχειν. Μετὰ ταῦτα περιηνέχθησαν πίνακες ἔχοντες τῶν ἐξ ὕδατος κρεῶν πολλά. πόδας καὶ κεφαλὰς, καὶ ὠτία, καὶ σιαγόνας. ἔτι δὲ καὶ χορδὰς, καὶ κοιλίας, καὶ γλώσσας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένοις ἑφθοπωλείοις. εἴρηται γὰρ Οὐλπιανὲ καὶ τὸ ἑφθοπώλιον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν παιδίῳ. καὶ πάλιν ζητούντων τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων, ὁ μέν τις ἔλεγε, τῶν ἐδωδίμων κοιλιῶν μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι. Φύσω σ' ἀδεκατεύτους κοιλίας πωλεῖν. καὶ ἑξῆς. Τί μ' ὦ 'γάθ' οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας, Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷς. καὶ πάλιν, Ἐγὼ δὲ γ' ἤνυστρον βοὸς, καὶ κοιλίαν ὑείαν Καταβροχθίσας, κᾆτ' ἐκπιὼν τὸ ζωμὸν ἀναπόνιπτος Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω. καὶ πάλιν, Ἡ δ' ὀβριμοπάτρα γ' ἑφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας. Καὶ χόλικος ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον. Σιαγόνος δὲ, Κρατῖνος πλούτοις, Περὶ σιαγόνος βοείας μαχόμενος. καὶ Σοφοκλῆς Ἀμύκῳ, Σιαγόνας τε δὴ μαλθακὰς τίθησι. Πλάτων δ' ἐν Τιμαίῳ γράφει, Καὶ τὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν, ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ προσώπου. καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς, Σιαγόνα μικρὰν συνεσταλμένην. οἱ δὲ συαγόνα διὰ τοῦ υ στοιχείου ἐκφέροντες κατ' ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὑός. χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας ὀνομάζει, ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων Ὀρύαν. Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις, Ἐκ μοῦ χορδὴν τοῖς φροντισταῖς παραθέντων. Κρατῖνος ἐν πυτίνῃ, Ὡς λεπτὸς ἡ δ' ὅς ἐσθ' ὁ τῆς χορδῆς τόμος. καὶ Εὔπολις ἐν αἰξίν. Ἄλεξις δ' ἐν λευκαδίᾳ, ἢ δραπέταις, Χορδαρίου τόμος ἄκρος, καὶ περικομματίων. Ἀντιφάνης ἐν γάμοις, Ἔκτεμον χορδῆς μέσαιον, πόδιον δὲ, καὶ ὠτίον, ἔτι δὲ ῥύγχους. Ἄλεξις δ' ἐν κρατείᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ, Τὸ δὲ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον ἐκθήσομαι πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνομάτων. Θεόφιλος παγκρατιαστῇ, Ἑφθῶν μὲν σχεδὸν Τρεῖς μνᾶς λέγ' ἄλλο ῥυγχίον κωλῆν, πόδας Τέτταρας ὑείους Ἡράκλεις, Βοὸς δὲ τρεῖς. Ἀναξίλας μαγείροις, Τῶν Αἰσχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναί μοι δοκεῖ Ἰχθύδι' ὀπτᾶν. τί σὺ λέγεις ἰχθύδια; Συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν, ὅσον Ἀκροκώλι' ἕψειν δεῖ ῥύγχη, πόδας. Ἀναξίλας δ' ἐν κίρκῃ, Δεινὸν μὲν γὰρ ἔχοντ' ὑὸς ῥύγχος ὦ φίλε κινησία. καὶ ἐν καμψοί, Ῥύγχος φορεῖν ὕειον αἰσθόμην τό τι. Ὠτάρια δ' ὀνόμασε καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν σατύροις. Ἀξιόνικος δὲ ἐν χαλκίδι φησί, Ζωμοποιῶ θερμὸν ἰχθὺν ἐπιπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα συντιθείς. † οἴονται αὐτῷ ἐπιγάλακτα σιλφίου σφονδυλῶν ἀλλᾶντα τέμνω. παραφέρω χορδῆς τόμον ῥύγχος εἰς ὄξος πιέζω. ὥστε πάντας ὁμολογεῖν τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τὴν ἕωλον ἡμέραν. Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Ἐγὼ δυσάμαρ χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνον. Πῶς εἰσίδω ῥύγχος περικεκαυμένον. Φερεκράτης λήροις, Ὡς οὐχὶ τουτὶ ῥύγχος ἀτεχνῶς ἐσθ' ὑός. Καὶ τόπος δέ τις οὕτω καλεῖται ῥύγχος, περὶ Στράτον τῆς Αἰτωλίας, ὥς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν. Στησίχορός τε φησὶν ἐν συοθήραις, Κρύψαι δὲ ῥύγχος ἄκρον γᾶς ὑπένερθεν. ὅτι δὲ κυρίως λέγεται ῥύγχος ἐπὶ τῶν συῶν, προείρηται. ὅτι δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ζώων, Ἀρχιππος Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηκε. καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου οὕτως. Καὶ ταῦτ' ἔχων τὸ ῥύγχος οὑτωσὶ μακρόν. καὶ Ἀραρὼς Κολωνίδι, Ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος ὡς ἡμᾶς στρέφει. Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης αἰολοσίκωνι, καὶ μὴν τὸ δεῖν' ἀκροκώλιά δέ σοι τέτταρα ἥψησα τακερά. καὶ ἐν γηρυτάδῃ, Ἀκροκώλια, ἄρτοι, κάραβοι. Ἀντιφάνης κορινθίᾳ, Ἔπειτα καὶ ἀκροκώλιον ὕειον Ἀφροδίτῃ γελοῖον ἀγνοεῖς. ἐν τῇ Κύπρῳ δ' οὕτω φιληδεῖ ταῖς ὑσὶ δέσποτα, ὥς τε κατεσθίειν ἀπεῖρξε τὸ ζῶον, τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν. ὅτι δὲ ὄντως Ἀφροδίτῃ ὗς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος, ἢ Ζηνόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι γράφων ὧδε. Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗς θύουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται ὑστήρια. Φερεκράτης δ' ἐν μεταλλεῦσι, Σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώτατα

Ἐπὶ πινακίσκοις, καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια. Ἄλεξις κυβευταῖς, Ἠριστηκότων Σχεδόν τι δ' ἡμῶν ἐξ ἀκροκωλίου τινός. Κἂν παννυχίδι ἢ 'ρίθοισιν, ἡμιόπτα μὲν Τὰ κρέα δ' ἐστὶ, τὸ πρόκομμ' ἀπόλυτε. Ὁ γόγγρος ἑφθὸς, τὰ δ' ἀκροκώλι' ὀλίγα. Τῶν δ' ἑφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεκράτης ἐν δουλοδιδασκάλῳ, ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς ἂν εἴπαθ' ἡμῖν. καὶ δεῦτε ὑπὲρ χῆ τέμαχος ἐγχέλειον ἡμῖν, τευθὶς, ἄρνειον κρέας, φύσκης τόμος, ποὺς ἑφθὸς, ἧπαρ, πλευρόν, ὀρνίθεια πλῆθει πολλὰ, τυρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν. Ἀντιφάνης παρασίτῳ, Χοιρίων Σκέλη κατηρά. ἀστεῖον γενὴ τὴν ἑστίαν Ἄριστον, ἑφθὸς τυρὸς ἐπιδόντα πολύς. Ἐκφαντίδης δ' ἐν σατύροις, Πόδας τε εἰ δέοι πριάμενον καταφαγεῖν ἑφθοὺς ὑός. γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων, Ἅλις ἀφύης μοι, παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ κάπτων. ἀλλὰ φέρετ' ἀπόβασιν ὑπήτριον. ἢ κάπριδ' ἦν, ἡ κολλοπά ἵνα. εἰ δὲ μὴ πλευρὸν ἢ γλῶτταν, ἢ σπλῆνας ἦν δεῖν, ἢ δέλφακος, ἢ ῥῖνας, ἢ τρία, φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. τοσούτων λεχθέντων καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ τῶν

ἰατρῶν

ἘΦΘΟΓΡΏΛΙΟΝ.

ἰατρῶν οἱ ἄρχοντες ἀσύμβολοι μετειλήφασιν. ἔφη γὰρ ὁ Διονυσοκλῆς, Μνησίθεος ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ
περὶ ἐδεστῶν, κεφαλὴ καὶ πόδες ὑῶν οὐ πολὺ τὸ τρόφιμον καὶ λιπαρὸν ἐν αὐτοῖς ἔχουσι. καὶ ὁ Λεω-
νίδης δ' ἥμων ἐν τετάρτῳ ἀτθίδος, ἀφείδαντά φησι βασιλεύοντα Ἀθηνῶν Θυμοίτης ὁ νεώτερος
ἀδελφός, νόθος ὢν ἀποκτείνας, αὐτὸς ἐβασίλευσεν. ἐφ' οὗ Μέλανθος μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρί-
δος, ἐπήρετο τὴν πυθίαν ὅπου κατοικήσει. ἡ δὲ ἔφη, ἔνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ τοὺς πόδας
αὐτῷ, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ δεῖπνον παραθέντων. ὃ καὶ τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι. τῶν ἱερέων
γάρ τό τε πάτριον τινὰ ἑορτὴν ἐπιτελούντων, καὶ πάντα τὰ κρέα καταναλωκότων, τῶν δὲ ποδῶν,
καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν. Μήτρα ἑξῆς ἐπεισηνέχθη μεστὸ-
10 ποιός τις ὡς ἀληθῶς οὖσα, καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους ὑῶν, οὓς εἰς ὑωδίαν κωμῳδουμένους οἶδα.
εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλπιανός, ἄγε δὴ ἔφη ἄνδρες φίλοι, παρὰ τίνι κεῖται ἡ μήτρα. ἱκανῶς γάρ γε
γαστρισόμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη δεῖ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ κυνικοῖς τούτοις παρακελεύομαι, σιωπᾶν
κεχορτασμένοις ἀφειδῶς. πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σιαγόνων καὶ τῶν κεφαλῶν κατατρῶξαι βούλον-
ται καὶ τὰ ὀστᾶ, ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὡς κυσί. κύνες γάρ εἰσι, καὶ εὔχονται καλεῖσθαι.
νόμος δὲ λείψανα ἐκβάλλειν κυσὶν ἐν κρήνοταις ὁ Εὐελπίδης ἔφη. πάντα γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν θέ-
λουσιν, ἀλλ' οὐ νοῦν οὐ λαμβάνοντες ὅπερ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ, τὸ περὶ ποιήσεως διαλέ-
γεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι
διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὑτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ, μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς, καὶ λόγων
τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φω-
20 νὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξύνεισιν. ὅπου δὲ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ξυμπό-
ται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσίν, οὐκ ἂν ἴδοις αὐλητρίδας, οὔτε ὀρχηστρίδας, οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ' αὐ-
τοὺς ἑαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων, διὰ τῆς ἑαυτῶν φω-
νῆς λέγοντάς τε, καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσι. τοῦτο δ'
ὑμεῖς ποιεῖτε ὦ Κύνουλκε, πίνοντες, μᾶλλον δ' ἐκπίνοντες, αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην
ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἡδονὴν ζῶντες κατὰ τὸν αὐτὸν Πλάτωνα (ὥς ἐν τῷ Φιλήβῳ φη-
σὶν) οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλά τινος πλεύμονος, ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρέων ἐμψύχων ἐστὶ σω-
μάτων. καὶ ὁ Κύνουλκος ὀργισθείς, γάστρων ἔφη, καὶ κοιλιόδαιμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶδας, οὐ
λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι, οὐ τῆς ἐν λόγοις χάριτος ἀπάρξασθαί ποτε, ἀλλὰ
30 τὸν χρόνον ἅπαντα περὶ τοῦτα κατατρίβεις ζητῶν, κεῖται οὐ κεῖται, εἴρηται οὐκ εἴρηται. ἐξονυχίζεις τε
πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς συνδιαλεγομένοις, τὰς ἀκάνθας συνάγων, ὥς ἂν ἐχινόποδας, καὶ
ἀνὰ τραχέαν ὄνωνιν ἀεὶ διατρίβων, ἀνθέων τῶν ἡδίστων μηδὲν συναθροίζων. ἢ οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὴν ὑ-
πὸ Ῥωμαίων καλουμένην στρήνας, κατά τινα πάτριον παράδοσιν λεγομένην, καὶ διδομένην τοῖς
φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν. καὶ εἰ μὲν τὴν Πλάτωνος ζηλώσας, μαθεῖν βουλόμεθα. εἰ δὲ παρά τινι οὕ-
τως εὑρὼν λεγομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰπόντα. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινομίδα καλουμένην καὶ μέρος τι
τῆς τριήρους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τριηριτικῷ παρατίθεται. οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὸν καινόν, καὶ οὐδέπω ἐν χρείᾳ γε-
νόμενον φαινόλην. ἄρχεται γὰρ ὦ βέλτιστε καὶ ὁ φαινόλης, εἰπών. παῖ Λευκέ, δός μοι τὸν ἄχρηστον
φαινόλην. εἰς βαλανεῖον δέ ποτε πορευόμενος, οὐκ ἔφης πρὸς τὸν πυνθανόμενον, ποῖ δὴ ἀπολε-
μένος ἦν δ' ἐγὼ ἐπάγομαι. κἀκείνης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς καυνσινὸς ὑπὸ λωποδυτῶν ἀνηρπά-
40 σθη. ὡς γέλωτα πάμπολυν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου φαινόλου. ἄλλο τι δὲ ὦ ἑταῖ-
ροι φίλτατοι, πρὸς γὰρ ὑμᾶς ἐρήσονται τἀληθῆ. προσέπταισε λίθῳ, καὶ τὴν κνήμην ἕλκωσε. θερα-
πευθεὶς οὖν προῄει καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί τοῦτο Οὐλπιανέ; ὑπώπιον ἔλεγε. κἀγὼ (ξυνῆν
γὰρ αὐτῷ) τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυνάμενος, παρά τινι τῶν φίλων ἰατρῷ ὑπαλειψάμενος τὰ
ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς πυνθανομένους, τί δὲ σύ; πρόσκομμα ἔφασκον.
τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερος ἐστὶ ζηλωτὴς Πομπηιανὸς ὁ Φιλαδελφεύς, ἄνθρωπος οὐκ
ἀπάνουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. ὅς τις πρὸς τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος, μεγάλῃ τῇ φωνῇ κα-
λέσας τοὔνομα, Στρομβιχίδη ἔφη, κόμιζέ μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον τὰς βλαύτας, τὰς ἀφορήτους, καὶ
τὴν ἐφεστρίδα τὴν ἄχρηστον. ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πώγωνα προσαγορεύσω τοὺς ἑταίρους.
ὄψος γὰρ ἔστι μοι τάριχος. κόμιζε δὲ τοῦ ἐλαίου τὴν λήκυθον. πρότερον γὰρ συντριβήσομεν, ἔπειθ' οὕ-
50 τως ἀπολούμεθα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος σοφιστής, φεβρουαρίῳ μηνὶ ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι. τὸν δὲ μῆνα τοῦτον
κληθῆναί φησιν ὁ μαυρούσιος Ἰόβας, ἐπὶ τῶν καταχθονίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων,
ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνος ἐστὶ τὸ ἀκμαιότατον, καὶ ἔθος τό τε τοῖς κατοιχομένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολ-
λαῖς ἡμέραις. πρός τινα τῶν φίλων οὐκ εἶδές με ἔφη πολλῶν ἡμερῶν διὰ τὰ καύματα. τῆς δὲ τῶν
παναθηναίων ἑορτῆς ἐπιτελουμένης, δι' ἣν καὶ τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, γενέθλιός ἐστι τοῦ

ἀλέκτορος

Ὀνοματοθήραι.

ΜΗΤΡΑ.

ἀλέκτορος Ἀθηνᾶς, καὶ ἄδικος ἡ τῆς ἡμέρας. ἐκάλεσε δέ ποτε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἑταῖρον ἑταῖρον οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ, ἄχρηστον. λέξιν δέ ποτε λόγων δημοσίᾳ ποιούμενος, καὶ ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως ἔφη. θαυμαστὴ δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἡ αὐτόπαθος. διότι τινές εἰσιν ὦ ἑταῖροι οἱ Οὐλπιάνειοι σοφισταί, οἳ καὶ τὸ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων, τὸ εἰς θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζόμενον, ἰπνολέβητα ὀνομάζοντες πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν σικελιώτην Διονύσιον. ὃς τὴν μὲν παρθένον ἐκάλει μένανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα. καὶ τὸν στῦλον μενεκράτην, ὅτι μένει καὶ κρατεῖ. βαλλάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται. καὶ τὰς τῶν μυῶν διαδύσεις, μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ. Ἄθανις δ' ἐν πρώτῳ σικελικῶν, τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον, καὶ τὴν βοῦν, γαρόταν καλεῖν. καὶ τὸν χοῖρον ἴακχον, τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασσάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ἡρακλείδης ὁ Λέμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως, Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν, ὀρθοβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλῶν, καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην, καὶ τοῖς Κασσανδρέων δὲ ἄρχουσι τοιαῦτά ποτε ἐπέστειλεν Ἀλέξαρχος ὁ μαρμαίρων. πρόμοις γαθεῖν τοὺς ὁμοκρεῖς οἶδα, οἶδα λιποῦσα θνατῶν ἔργων κρατίστορας μορσίμῳ τύχᾳ κεκυρωμένας θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες αὐθίς, καὶ φύλακας ὀρειγενεῖς. τί δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δηλοῖ, νομίζω ἐγὼ μηδὲ τὸν Πύθιον διαγνῶναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνη, τόδε τυραννεῖν ἐστιν, ἢ τί ποτε τὸ συνέδριον, ἀκολουθεῖν, ἐρεῖς, ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, ἢ διαλέκτων ἀσίτων συκίνων λεγόντων. ὅτι. Τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν εἰ πρὶν γίνεται. Οὐδ' ἔστι γάρ πω γενόμενον ὃ γίνεται. Οὔτ' εἰ πρότερον ἦν ἐστιν ὃ νῦν γίνεται. Ἔστι γὰρ οὐκ ὂν οὐδὲν. ὃ δὲ μὴ γέγονέ πω Οὐκ ἔστιν ὥσπερ γέγονε. ὃ δ' ἦν μὴ γέγονέ πω. Ἐκ τοῦ γὰρ ὄντος γέγονεν. εἰ δ' οὐκ ἦν, ὅθεν Πῶς ἐγένετ' ἐξ οὐκ ὄντος, οὐχ οἷόν τε γάρ. Εἰ δ' αὐτόθεν ποι γέγονεν, οὐκ ἔσται πάλιν. Κἄποι δέ πω τίς ἔποθεν γενήσεται Τὸ οὐκ ὄν, εἰς οὐκ ὂν γὰρ οὐ δυνήσεται. Ταυτὶ δ' ὅτ' ἐστὶν, οὐδ' ἂν Ἀπόλλων μάθοι. οἶδα δ' ὅτι καὶ Σιμωνίδης που ὁ ποιητὴς Ἀρίσταρχον εἶπε τὸν Δία. καὶ Αἰσχύλος τὸν ᾅδην Ἀγεσίλαον. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος. ἰοχέαιραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῶον. διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμάσιος Πλάτων ἐν τῷ πολιτικῷ εἰπὼν, ξηροβατικά τινα ζῶα καὶ ἀεροβατικά. ἀλλὰ ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικόν. καὶ ξηρονομικὸν, ὅτι ζώων χερσαίων καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων ἐπιλέγει. ὥσπερ παρακελευόμενος τούτοις τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ λέξιν τάδε. κἂν διαφυλάξῃς τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι πλουσιώτερος, καὶ εἰς γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως. οἶδα δὲ καὶ Ἡρώδην τὸν ἀττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα προχοπέδην τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὀχούμενος ἐπορεύετο, καί τοι Σιμαρίστου ἐν τοῖς συνωνύμοις ἐποχλέα τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομάσαντος. καὶ Σοφοκλῆς δέ που ὁ ποιητὴς τὸν φύλακα, μοχλόν που ὠνόμασεν ἐν τούτοις. Θάρσει μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός. Κἂν ἄλλοις δὲ τὴν ἄγκυραν ἰσχάδα κέκληκεν, διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν. Ναῦται δ' ἐμηρύσαντο νηὸς ἰσχάδα. Καὶ Δημάδης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἴγιναν εἶναι λήμην τοῦ Πειραιῶς. τὴν δὲ Σάμον, ἀπόρρωγα τῆς πόλεως. ἔαρ δὲ τοῦ δήμου, τοὺς ἐφήβους. τὸ δὲ τεῖχος, ἐσθῆτα τῆς πόλεως. τὸν δὲ σαλπικτὴν, κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα. ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστὴς, ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἐπισχημένα ἦν τὰ γυναικεῖα. πόθεν δέ σοι ὦ Οὐλπιανὲ καὶ κεχορτασμένοι εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι χρήσασθαι. πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανός πως ἡδέως γελάσας, ἀλλὰ μὴ βαΰζε εἶπεν ὦ ἑταῖρε, μὴ δὲ ἄγριαινε τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν τῶν ὑπὸ κύνα οὐσῶν ἡμερῶν, δέον σαίνειν μᾶλλον καὶ προσσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καί τινα κυνοφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα, ἀντὶ τῆς παρ' Ἀργείοις ἐπιτελουμένης. χορτασθῆναι εἴρηται ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεῦσιν οὕτως. Ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν. καὶ Μένανδρος δ' ἐν Τροφωνίῳ ἔφη, χορτασθείς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ, Θεράπευε, καὶ χόρταζε τῶν μονῳδιῶν. Σοφοκλῆς τε ἐν Τυροῖ, Οἱ τοῖσι παγχόρτοισιν ἐξενίζομεν. Εὔβουλος δ' ἐν Δόλωνι, Ἐγὼ κεχόρτασμαι μὲν ἄνδρες οὐ κακῶς, Ἀλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάνυ. Ὑπεδυσάμην ἅπαντα δρῶν, τὰς ἐμβάδας. Σώφιλος δ' ἐν Φυλάρχῳ, Γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής, τὰ προοίμια Ὁρῶ, χορτασθήσομαι. Νὴ τὸν Διόνυσον ἄνδρες ἤδη σπλαγχνεύω. καὶ Ἄμφις ἐν Οὐρανῷ, εἰς τὴν ἑσπέραν χορταζόμενα πᾶσιν ἀγαθοῖς. ταῦτα μὲν οὖν ὦ Κυνοῦλκε εἰπεῖν πρόχειρος ἔχουσι τανῦν, αὔριον δ' ἢ ἐν ὄνυσι. τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἴρηκεν οὕτως, Πλῃγαῖς σε χορτάσω, ἐάν περ μὴ εἴπῃς ὁ κοιλιοδαίμων παρά τινι κεῖται. σιωπήσαντος δ' ἐκείνου, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι ὦ κύον ἐρῶ, ὅτι Εὔπολις τοὺς

ἔργων β.

κόλακας

πόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκεν. τὸ δὲ μαρτύριον ἀναβαλοῦμαι, ἵνα σοι αὖ ἀποδῶ σοι τὰς πληγάς. μαθόντων οὖν ἤδη δὶς πεπαιγμένοις ἁπάντων, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς, καὶ τὸν περὶ τῆς μήτρας λόγον ἀποδώσω. Ἄλεξις γὰρ ἐν τῷ Ποντικῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι, Καλλιμέδοντα τὸν ῥήτορα, κάραβον δὲ ἐπικαλούμενον κωμῳδῶν (ἦν δ᾽ οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δημοσθένη τὸν ῥήτορα πολιτευομένων) φησίν, Ὑπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκειν θέλει, Ὑπὲρ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ κάραβος, Ἑφθῆς ἴσως πρὸς ἴσως ἂν ἀποθανεῖν. ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων, καὶ ἄλλη ὀψοφαγίᾳ διαβόητος. μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι οὕτως, Ἔμμητρον ἐὰν ἦ τὸ ξύλον βλάστην ἔχει, Μητρόπολις δεῖν, οὐχὶ πατρόπολις. Μήτραν τινὲς πωλοῦσιν ἥδιστον κρέας. Μήτρας ὁ χῖος ἐστὶ τῷ δήμῳ φίλος. Εὔφρων δ᾽ ἐν παραδιδομένῃ, Θυμὸς διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας, Παρέθηκε Καλλιμέδοντι κἄσθιον θ᾽ ἅμα, Ἐποίησε πηδᾶν, ὅθεν ἐκλήθη κάραβος. Διώξιππος δὲ ἐν Ἀντιπορνοβοσκῷ, οἵων δ᾽ ἐπιθυμεῖ βρωμάτων ὡς μουσικῶν, ἄκροα, μήτρας, χόλικας. ἐν δὲ Ἱστοριογράφῳ, τῇ στοᾷ δ᾽ εὐξίππειον. Ἀμφικλῆς, μήτρας δύο κρεμαμένας, Δείξας ἐκεῖνον πέμπε. φὰς, ἐὰν ἴδῃς. Εὔβουλος δ᾽ ἐν Δευκαλίωνι, Ἡπάτια, νῆσις, πλεύμονες, μήτρα. ὁ Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώριμος, καὶ τὴν σὺν ὀπῷ χρῆσιν αὐτῆς οἶδεν. ἀναγράφων γοῦν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιον φησὶν οὕτως, μήτρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῷ. τοῦ δὲ ὀποῦ μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Δυσέρωσι περὶ Κυρήνης τὸν λόγον ποιούμενος, Ἐκεῖσε δ᾽ ἐκπλεῖν ὅθεν διεσπάσθημεν ἐῤῥῶσθαι λέγων, Ἅπασιν ἵπποις, σιλφίῳ, συνωρίσι, Καυλῷ, κέλησι, μασχάλαις, πυρετοῖς, ὀποῖς. τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα, μνημονεύει Ἵππαρχος ὁ τὴν αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθεὶς ἐν τούτοις, Ἀλλὰ λοπάς σύ με εὐφραίνει μήτρας καλὰ πρόσωπα ἐκβολάδος, δέλφαξ ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων. Σώπατρος δ᾽ ἐν μὲν Ἱππολύτῳ φησίν, Ἀλλ᾽ οἵα μήτρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς Δίεφθα, λευκανθεῖσα, τυροῦντι δέμας. ἐν δὲ Φυσιολόγῳ, Μήτρας ὑείας οὐκ ἀφεψηθεὶς τόμος. Τὴν δυξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων. ἐν δὲ Σίλφαις, Μήτρας ὑείας ἐφθὸν ὡς φάγῃς τόμον Δριμεῖαν ἀθῶν πηγανῖτιν ἐς χολήν. οἱ μὲν τοι ἀρχαῖοι παντὸς πρὸ τοῦ δειπνεῖν οὐ παρέφερον οὔτε μήτρας, οὔτε θριδακίνας, οὔτ᾽ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος, μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις, καὶ τὸ μύροις χρῆσθαί φησιν. Ἀεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πύκαζον Παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον ὄλβιον αὐθεῖ, Καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε, Καὶ σμύρναν, λιβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν Βάλλε πανήμερίος Συρίης εὐώδεα καρπόν. Ἐμπίνοντι δέ σοι, φερέτω τοιόνδε τράγημα, Γαστέρα καὶ μήτραν ἑφθὴν ὑὸς ἐν τε κυμίνῳ, Ἔν τ᾽ ὄξει δριμεῖ, καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν, Ὀρνίθων τ᾽ εἰ ὀπτῶν ἁπαλὸν γένος ὡς ἂν ὑπάρχῃ ὥρη. τῶν δὲ Συρακοσίων τέτον ἀμέλησον Οἳ πίνουσι μόνον, βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες. Ἀλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ᾽ ἐγὼ λέγω ἔσθιε Βρωτά, τὰ δ᾽ ἄλλα γ᾽ ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέφυκε, Πτωχείας παράδειγμα κακῆς, ἑφθοὶ ἐρέβινθοι, Καὶ κύαμοι, καὶ μῆλα, καὶ ἰσχάδες, ἀλλὰ πλακοῦντα Αἴνει ἀθηνῃσι γεγενημένον. εἰ δὲ μὴ αὖ που Αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθὼν Ἀττικόν, ὡς τοῦτ᾽ ἐστὶν, ὃ ποιεῖ κεῖνον ὑπερισχὸν, Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς, Καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου, καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον. Ἥκειν, καὶ κατορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους. Λυγκεὺς δὲ διαγράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητρίδος δεῖπνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν πολιορκητήν, εὐθέως τοὺς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς παντοίους, καὶ κρέα. ὁμοίως καὶ τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον διατιθεὶς ἐπιτελοῦντος ἀφροδίσια, καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἰχθῦς πρῶτον παρατίθησι, καὶ κρέα. θαυμάζειν δ᾽ ἐστὶν ἄξιον, τὰς καλὰς ὑποθήκας παραδιδόντος ἡμῖν Ἀρχεστράτου, ὃς Ἐπικούρῳ τῷ σοφῷ τῆς ἡδονῆς καθηγεμὼν γενόμενος, κατὰ τὸν Ἀσκραῖον ποιητήν, γνωμικῶς καὶ ἡμῖν συμβουλεύει, τισὶ μὲν μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ ἐσθίειν παρακελεύεται, καὶ τὰ, οὐδὲν ἀποδέων τοῦ παρὰ Δαμοξένῳ τῷ κωμῳδοποιῷ μαγείρου, ὃς ἐν Συντρόφοις φησίν, Ἐπικούρου δ᾽ εἰμὶ Ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ᾽ ᾧ Ἐν δυ᾽ ἔτεσιν καὶ μησὶν οὐχ ὅλοις δέκα Τάλαντ᾽ ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα. Τοῦτο δὲ τί ἐστιν, εἰπέ μοι, καθηγήσαι. μάγειρος ἦν, κἀκεῖνος οὐκ ᾔδει θεοί Ποῖος μάγειρος, ἡ φύσις πάσης τέχνης. Ἀρχέγονον ἐστὶν ὦ ἀλιτήριε. Οὐκ ἔστιν οὐθὲν τοῦ πονεῖν σοφώτερον, Ἣν τ᾽ εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα, τοῦ λόγου τριβὴν Ἔχοντι τούτου. πολλὰ γὰρ συμβάλλεται, Διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον, Μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα, Μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ γ᾽ ὡς κενοῦ, Καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα μαθὼν σαφῶς, Ὡς ἐκ διατριβῆς. τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι, Τίν᾽ ἔχει διαφοράν, πρῶτος ὦ βέλτιστε σὺ Γλαυκίσκος ἐν χειμῶνι, καὶ θέρει. πάλιν Ποῖος ἤδη δύσιν πλειάδος συνουργίας, Ἰχθὺς ὑπὸ τροπάς ἐστι χρησιμώτατος, Αἱ μεταβολαὶ γὰρ, αἵ τε κινή-

ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΑ.

σας κακὸν ἠλίθιον ἐν ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα ἐν ταῖς τροπαῖς ποιοῦσι μανθάνεις, τὸ δ' ἀ-
λφθὲν καθ' ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν. τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; τοιγαροῦν στρόφοι,
καὶ πνευμάτια γινόμενα τὸν κεκλημένον ἀσχήμονεῖν ποιοῦσι, παρὰ δ' ἐμοὶ τρέφει τὸ προ-
σφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται, ὀρθῶς τε διαπνεῖ. τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους ὁ χυμὸς
ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται. χυμὸς λέγεις, Δημόκριτος οὐδὲν πρᾶγμα τὰ γινόμενα ποιεῖ
τὸν φαγόντ' ἀρθριτικόν, καὶ τῆς ἰατρικῆς τί μετέχειν μοι δοκεῖς, καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντός.
ἡ δ' ἀπειρία τῶν νῦν μαγείρων κατανόει πρὸς τῶν θεῶν, οἷαν τιν' ὀσμὴν ὅταν ἴδῃς δὲ ἰχθύ-
ων ὑπεναντίων αὐτοῖσι ποιούντων μίαν. καὶ σήσαμ' ὑποτριβόντας εἰς ταύτην λαβὼν
ἕκαστον αὐτῶν κατὰ μέρος προσπαρέδωκε, ὥς μοι κέχρησαι. τί γὰρ ἂν οὐ γίνοιτό τι, τῆς ἰδιό-
τητος πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης, καὶ συμπλεκομένας οὐχὶ συμφώνους ἁφάς, τὸ ταῦτα διο-
ρᾶν, ἐστὶν ἐμψύχου τέχνης, οὐ τὸ διακνίζειν λοπάδας, οὐδ' ὄζειν καπνοῦ. ἐγὼ γὰρ εἰς τοὐ-
πτανεῖον οὐκ εἰσέρχομαι, ἀλλά τι θεωρῶ πλησίον καθήμενος. ποιοῦσι δ' ἕτεροι, σοὶ δὲ λέγω
τὰς αἰτίας, καὶ τἀποβαῖνον ὀξύ, τὸ περίκομμ' ἄφες ἁρμονικὸς οὐ μάγειρος, ἐπίτονον τὸ πῦρ,
ὁμαλιζέτω τοῖς τάχεσι πρώτην λοπάς ζεῖ, τοὺς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνους νοεῖς τὸν τόνον
ἄπολλον, καὶ τί φαίνεται τέχνη, εἶτ' εὐθὺς εἰκῇ παρατίθεμαι τοῖς συμπόταις βρῶμ' ἀλ-
λὰ μίξας πάντα κατὰ συμφωνίαν. πῶς δεῖν αὐτοῖς; ἃ δεῖ τεττάρων ἔχει κοινωνίαν δὲ πέν-
τε, δεῖ πασῶν πάλιν, ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ διαστήματα, καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς
εὐθὺς οἰκείως πλέκω, ἐνίοτε δ' ἀφεστὼς παρακελεύομαι, πόθεν ἅπτει τι τούτων μεγάλην
μέλλεις, ἄρα δάφνινον ἕλκεις, οὐχ ὑπερβέβηκε σοφόν, ἐπίκουρος οὕτω κατεπύκνου τὴν ἡδονήν.
ἐμασᾶτ' ἐπιμελῶς οἶδε τἀγαθὸν μόνος ἐκεῖνος οἷον δεῖν, οἱ δ' ἐν τῇ στοᾷ ζητοῦσι συνεχῶς,
οἷον ἐστ' οὐκ εἰδότες. οὐκοῦν ὅτ' οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσι. οὐδ' ἂν ἑτέρῳ δοίησαν, οὕτω σοι
δοκεῖ ἀφῶμεν οὖν τὰ λοιπά, δῆλα δ' ἦν πάλαι. καὶ Βάτων δὲ ἐν συνεξαπατῶντι δυ-
σχεραίνοντα ποιήσας μειρακίου πατέρα ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν δίαιταν ὑπὸ τοῦ παιδα-
γωγοῦ φησιν, ἀπολώλεκάς μου τὸ μειράκιον παραλαβὼν ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλ-
θεῖν εἰς βίον ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἑωθινούς πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμέ-
νον. εἴ τι μεμάθηκε δέσποτα ζῆν, ἐγκαλεῖς; ζῆν δ' ἐστὶ τὸ τοιοῦτο; ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
ὁ γοῦν Ἐπίκουρος φησὶν εἶναι τἀγαθόν, τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν ταύτην
ἑτέρωθεν, ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δεῖ καλῶς, ὁ συνοικία πάντη τυχὸν δώσεις ἐμοί. ἑόρακας σὺ φι-
λόσοφον εἰπέ μοι τινὰ μεθύοντα, ἢ τούτοις οἷς λέγεις καλούμενον ἅπαντας. οἱ γο-
οῦν τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες. καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, καὶ ταῖς δια-
τριβαῖς, ὥσπερ ἀποδεδρακότα οὕτως ἐὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, ἴσασιν οὗ
δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, ὥστ' ἐκπε-
πλῆχθαι πάντας. καὶ παρ' Ἀντιφάνει δ' ἐν στρατιώτῃ τυχὼν παραινέσεις εἰσφέρων, ἄνθρω-
πος τοιοῦτός ἐστιν. ὅς φησιν, ὅς τις ἄνθρωπος ἀσφαλές τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζε-
ται, πλεῖστον ἡμάρτηκεν. ἢ γὰρ εἰσφορά τις ἥρπακε τἄνδοθεν πάντ', ἢ δίκη τις περιπε-
σὼν ἀπώλετο, ἢ στρατηγήσας προσώφλεν, χορηγὸς θ' αἱρεθεὶς ἱμάτια καὶ χρυσᾶ παρασχὼν
τῷ χορῷ ῥάκος φορεῖ, ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ' ἢ πλέων ἑάλωκέ που, ἢ βαδίζων, ἢ καθεύ-
δων κατακέκοφθ' ὑπ' οἰκετῶν, οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὅσ' ἂν καθ' ἡμέραν εἰς ἑαυ-
τὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκειν τύχοι. οὐδὲ ταῦτα σφόδρα τι, καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ἁρπά-
σαι κειμένην αὐτίς προσελθών, ἀλλ' ὅταν τὴν ἔνθεσιν ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃς
κατεσπακώς, τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον. τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν
ὑδρίᾳ. εἰς ταῦτ' οὖν τις ἀποβλέπων ἄνδρες φίλοι, εἰκότως ἂν ἐπαινέσειεν τὸν καλὸν Χρύσιππον,
κατιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα μητρόπολιν εἶναι τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, τὴν
Ἀρχεστράτου γαστρολογίαν, ἣν πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι θεογονίαν τινὰ αὐτῶν εἶναι λέ-
γουσιν τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιΐαν. πρὸς οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν φάσματι, ἢ φιλαργύρῳ φησὶν
ἐκ τούτων, ἄνθρωπ' ἀπολεῖς με. τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποικίλης στοᾶς λογαρίων ἀναπεπλησμέ-
νος νοσεῖς, ἔρως ἀλλότριον ἔσθ' ὁ πλοῦτος ἀνθρώπῳ πάχνης; σοφία δ' ἴδιον κρύσταλλος,
οὐδεὶς πώποτε ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ', ὦ τάλας ἐγώ, οἵῳ μ' ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνῴ-
κισεν; ἐπαρίστερ' ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, ἀντέστροφέ σου τὸν βίον τὰ βιβλία,
πεφιλοσόφηκας γῇ τε κ' οὐρανῷ λαλῶν, οἷς οὐδέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. ἔτι τοῦ
Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, παῖδες ἐπεισῆλθον φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους μείζονας Καλλι-
μέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὸ φιληδεῖν τῷ βρώματι κάραβος ἐπεκλήθη. Ἄλεξις μὲν οὖν αὐτὸν

ἐν δορκί-

ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ.

ἐν Γοργίδι, ἢ ποππύζουσι, φίλιχθυν εἶναι κοινῶς παραδιδόασι, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κωμῳδοποιῶν, λέγων οὕτως. Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἐστὶν ἐψηφισμένον, Ὥς φασι, χαλκῆν Καλλιμέδοντος εἰκόνα Στῆσαι Παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν, Ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ, Ὡς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσι τῆς τέχνης μόνον Σωτῆρα. τοὺς ἄλλους δὲ πάντας, ζημίαν. Περισπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἡ τοῦ καράβου βρῶσις, ὡς ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμῳδίας μερῶν. Ἀρκέσει δὲ ταννῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις, οὕτως λέγων, Ἰχθῦς τις ἐώνηται, ἢ σηπίδιον, ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων, ἢ πουλύπους, ἢ νῆστις, ὀπτᾶτ' ἢ γαλεός, ἢ τευθίδες, Μὰ τὸν Δί' οὐδὲ πώποτ' οὐ καὶ Βάτις, οὐ δὲ φήμ' ἐγώ. Οὐδὲ χόριον, οὐδὲ πνικός, οὐδ' ἧπαρ κάπρου, Οὐδ' ἡ χαδένις, οὐδ' ἀτριαῖον δέλφακος, Οὐδ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν, Γυναιξὶ κεπιώσαις ἐπεκουρήσατε. Πλατείας δὲ καρίδας εὖ ἂν λέγοι τοὺς ἀστακοὺς καλουμένους, ὧν μνημονεύει Φυλύλλιος ἐν Πόλεσι. καὶ Ἀρχέστρατος γὰρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποιήματι, οὐδ' ὅλως που κάραβον ὀνομάζων, ἀστακὸν προσαγορεύει, ὥσπερ κἀν τούτοις, Ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολύν, ἀστακὸν ὤνου, Τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακράς, ἄλλως τε βαρείας, Τοὺς δὲ πόδας μικρούς, βραδέως δ' ἐπὶ γαῖαν ὀρούει. Εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων ἀριστῆ τε κράτιστοι Ἐν Λιπάραις, πολλοὺς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, τὸν προειρημένον ἀστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβος ἐστι, λέγων οὕτως, Ἐντὶ δ' ἀστακοί, κολύβδαιναί τ' ἔχοισαι ποδία μικρά, τὰς χεῖρας δὲ μακράς, κάραβος δ' ἐστὶ τοὔνυμα. Ἴδιον δ' ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἀστακῶν ἄλλο, ἔτι δὲ καρίδων. τὸν δ' ἀστακὸν οἱ ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ φησί, κἀστακοὶ γαμψώνυχοι. Σπεύσιππος δὲ ἐν β' ὁμοίων, παραπλήσιά φησιν εἶναι τῶν μαλακοστράκων, κόρακον, ἀστακόν, νύμφην, ἄρκτον, καρκῖνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιός φησι, καρίδες, καρκῖνοι, κάραβοι, ἀστακοί, εὔστομα καὶ διουρητικά. κολύβδαιναν δὲ εἴρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προειρημένοις, ὡς μὲν Νίκανδρός φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον. ὡς δ' Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρίδα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονταί φησι, κάραβοι, ἀστακοί, καρίδες, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων. ὀχεύονται δὲ τοῦ ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ. ἤδη γὰρ ὦπται ἡ ὀχεία πάντων τῶν τοιούτων. ἐνιαχοῦ δέ, ὅταν τὰ σῦκα ἄρξηται πεπαίνεσθαι. γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πετρώδεσιν. οἱ δ' ἀστακοὶ ἐν τοῖς λείοις. ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἀστακοὶ γίνονται. περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. εἰσὶ δ' οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων, τοὺς ἀστακούς, καὶ καράβους, καὶ καρίδας ἐκδύεσθαί φησι τὸ γῆρας. περὶ δὲ τῶν καρίδων, ὅτι καὶ πολλαὶ ἦν καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορεῖ, κτίσαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος γενομένου κατακλυσμοῦ, μετὰ Μάκαρος, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος παραινεῖ τάδε, Ἢν δὲ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι, Καρίδ' ἐξ μεγέθει λήψῃ, σπάνιαι δὲ πρίασθαι. Ἐν δὲ Μακεδονίᾳ τε, καὶ Ἀμβρακίᾳ, μάλα πολλαί. Ἐκτεταμένως δ' εἴρηκε καρῖδα Ἀραρὼς μὲν ἐν Καμπυλίωνι, Ἄστε καμπύλαι Καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην, Εἰς χοιρόπλεκτον ἄγγος. Καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάννῃ Καρῖδα καθῆκα κάτω, κἀνέσπασ' αὖθις. Ἀναξανδρίδης Λυκούργῳ, Καὶ συμπαίζει καριδαρίοις μετὰ περδικίων, καὶ θρᾳττιδίων, Καὶ ψητταδίοις μετὰ κωβιδαρίων, καὶ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων. Ὁ δ' αὐτὸς κἀν Γαυδάρῳ φησίν, Οὐκ ἐπικεκρυφῶς ὀρθὸς ὦ βέλτιστ' ἔσῃ, Αὕτη δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα. καμπύλη Ἄγκυρά τ' ἐστὶν αὐτίκα γ' οὐ τοῦ σώματος. Ἐν δὲ Κερκίῳ, Ἐρυθρότερον καρῖδος ὀπτῶν σ' ἀποφανῶ. Εὔβουλος Τιτθαῖς καρῖδά τε τῶν κυφῶν. Καὶ ἐν Καλλαίσχρῳ, Κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρίδες ἐν ξηρῷ πέδῳ. Καὶ ἐν Ἰαλέμῳ, Ὀρχοῖντο δ' ὡς καρίδες ἀνθράκων ἔπι, Πηδῶσι κυρταί. Συνεσταλμένως δ' εἴρηκεν Εὔπολις ἐν Αἰξὶν οὕτως, Πλὴν ἅπαξ ποτ' ἐν Φαίακος ἔφαγον καρίδας. Καὶ ἐν Δήμοις, ἔχων τὸ πρόσωπον καρίδος μαθηλυτίνης. Ὠνομάσθησαν δὲ καρίδες ἀπὸ τοῦ κάρα. τὸ πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ ἀπενήνεκται. καρίδες δὲ βραχέως οἱ ἀττικοὶ ἀναλόγως. παρὰ γὰρ τὸ κάρη γέγονε διὰ τὸ μείζονι κεχρῆσθαι κεφαλῇ. ὡς οὖν παρὰ τὸ γραφὴ γραφίς, καὶ βολὴ βολίς, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κάρη καρίς. ταθέντος δὲ τῆς παρατελευταίας, ἐτάθη καὶ τὸ τέλος. καὶ ὁμοίως λέγεται τῷ ψηφίς, κρηπίς, καὶ τευθίς. περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων, Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος οὕτως γράφει, Τῶν δ' ὀστρακοδέρμων καρίς, ἀστακός, κάραβος, καρκῖνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα διαφέρουσι. μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀστακοῦ. οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται. τῶν καρκίνων δ' εἰσὶν σαρκωδέστεροι. ὁ δὲ καρκῖνος, βαρύς, καὶ δύσπεπτος. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, κάραβοί φησι,

ΤΑΓΗΝΙΣΤΑ.

καὶ καρκίνοι, καὶ καρίδες, καὶ τὰ ὅμοια. δύσπεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δὲ ἄλλων ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῷ. πρέπει δὲ αὐτοῖς ὀπτᾶσθαι μᾶλλον ἢ ἕψεσθαι. κουρίδας δὲ, τὰς καρίδας εἴρηκε Σώφρων ἐν γυναικείοις οὕτως, ἴδε καλᾶν κουρίδων, ἴδε καμμάρων, ἴδε φίλα θᾶσαι μάν, ὡς ἐρυθραί τ' ἐντὶ καὶ λείως τριχιῶσαι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, καρίδες τε φοινίκιαι, ἐν δὲ λόγῳ, καὶ λογίνᾳ δὲ οὕτως εἴρηκεν, ἀφύας τε, καρίδας τε καμπύλας. Σιμωνίδης δὲ Θύννοισι τευθίς, κωβιοῖσι κωρίδες. Ἑξῆς εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἥπατα περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν Τηρεῖ ἐπιπλοῖον εἴρηκεν. εἰς ἅπαν ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος, λέγε ἡμῖν ἔφη, ὦ σοφὲ Οὐλπιανὲ, ποῦ κεῖται οὕτως τὸ ἧπαρ ἐντετυλιγμένον. καὶ ὃς ἐὰν πρότερον δείξῃς σὺ παρὰ τίνι ὁ ἐπίπλους εἴρηται ἐπὶ τοῦ λίπους, καὶ τοῦ ὑμένος. ἀντικορυσσομένων οὖν τούτων ὁ Μυρτίλος ἔφη, ὁ μὲν ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. καὶ τὸν ἄρτον ἐπικάμψας ἐπίπλῳ, καὶ ἐν θεαροῖς, ὀσφύος τε πέρι καὶ ἐπίπλου. καὶ ὁ Χῖος δὲ Ἴων ἐν ταῖς ἐπιδημίαις ἔφη τὸ ἐπικάμψας, ἀπέχεις φίλη κεφαλὴ Οὐλπιανὲ τὸ ἐπίπλουν, ὧν δή ποτε αὐτῷ ἐντυλιχθεὶς κατακαυθῇς, καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. τὸ δέ τι μαρτύριον τοῦ ἔπους διεσκεδασμένου ἥπατος δίκαιος εἶ ἀπομνημονεῦσαι, προεζητημένον σοι πάλαι ὅτε περὶ τοῦ ὠτίου καὶ ποδῶν ἐζητοῦμεν. Ἄλεξις ἐν Κρατείᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ εἴρηκε. πᾶσα δ' ἡ ἐκλογὴ χρήσιμος οὖσα εἰς πολλά. ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης οὐ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ διεξελεύσομαι. φησὶ δ' οὕτως ὁ κωμικός. Πρῶτον μὲν ὄστρεια περὶ γραῖ τινὶ ἰδών, Γέροντι φυκίοισιν ἠμφιεσμένα, Ἔλαβον ἐχίνους τε. Ἐστὶ γὰρ προοίμιον δείπνου χαριέντως ταῦτα πεπρυτανευμένα. τούτων δ' ἀπολυθεὶς κειμένων ἰχθυδίων Μικρῶν τρεμόντων τῷ δέει, τί πείσεται; Θαρρεῖν κελεύσας φήσας ἐμὲ, ταυτὶ δὲ ἐν Φήσας ἀδικήσειν ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν. Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δεῖ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτων παθεῖν, Ἐπὶ τὸ τάγηνον φυκίδας ψῆττάς τινας, Καρίδα, φύκην, κωβιόν, πέρκην, σπάρον, Ἐποίησα τ' αὐτὸν ποικιλώτερον ταὼ, Κρεάδια, ποδάρια, ῥύγχη τινὰ, ὠτάρια, Ἧπαρ ἐπίπλοιον ἐγκεκαλυμμένον. Αἰσχύνεται γὰρ πελιδνὸν τῷ χρώματι, Τούτοις μάγειρος οὐ πρόσεισ', οὐκ ὄψεται; Οἰμώξεται γὰρ νὴ Δία λέγω σαφῶς Ταῦτ' οἰκονομήσω, καὶ γλαφυρῶς, καὶ ποικίλως Οὕτω, ποῶ γὰρ τοὔψον αὐτὸς, ὥς τε τοὺς Δαπνοῦντας εἰς τὰ λοπάδια ἐμβάλλειν ποῶ, Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, Τὰς σκευασίας, πάντων δὲ καὶ τὰς σκευάσεις, Τούτων ἕτοιμός εἰμι δεικνύειν λέγων, Προῖκα προδιδάσκειν, ἂν θέλῃ τις μανθάνειν. ὅτι δὲ ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ ἡπάτια, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι, Μετάνειραν τὴν ἑταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις αὐτῇ ἐνδυμένον ἔλαβεν. καὶ ὡς περιελοῦσα τὸ στέαρ ἴδεν, ἀνέκραγεν ἀπόλωλα, πέπλον μ' ὤλεσεν περιπτυχαί. μήποτε δὲ καὶ Κρώβυλος ὁ κωμῳδοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπεν τὸ τοιοῦτο ἧπαρ. ὥσπερ καὶ Ἄλεξις ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ, λέγων οὕτως, Καὶ πλεκτάνην τιφραὶ σφόδρ', ἐν τεύθις τέ που Αἰσχυνόμενον ἧπαρ, καὶ πρόσκους καταφαγοῦ. Ἡπάτιον δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, καὶ Ἀλκαῖος ἐν παλαίστρᾳ, Εὔβουλός τ' ἐν Δευκαλίωνι, δασυντέον δὲ λέγοντας τὸ ἧπαρ. καὶ γὰρ ἡ συναλοιφὴ ἡ παρ' Ἀρχιλόχῳ διὰ δασέος. φησὶ γὰρ, Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἥπατι. ἔστι δὲ καὶ ἰχθῦς τις ἥπατος καλούμενος, ὅν φησιν αὐτὸς Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν, οὐκ ἔχειν χολὴν, Οὐκ ὢν μὰ χολὴν ἔχειν, ὡς δ' ἥπατῳ μοι διελέγχει. ἐγὼ δὲ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασιν, ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν, τῇ μὲν αὐγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους ταῖς ὀστρέοις, τῷ δὲ σχήματι ῥομβοειδεῖς. ταγηνιστῶν δ' ἰχθύων μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Δημητρίῳ, καθάπερ καὶ τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὔβουλος ὀρθαίνῃ, Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ, Ἐρεῖος ἀπῆλθ τηγάνοισι συμφορά. Τριβαλλομπάνος βρέτταμεζακύλλια, Ὁμοῦ δὲ τευθὶς, καὶ φαληρὶς ἡ κόρη, Σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμεμιγμένη, Γρυλλᾶ χορδῆς πῶλος, ὡς ὑπὸ ζυγοῦ. Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας, Θερμῇ προξενοῦσα πνοῇ τηγάνου. Ὀσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἠρεθισμένη Ἄσσει, μεμαγμένη δὲ δημοσκόρου, κοίλῃ φάραγγος δακτύλου πιέσματι Σύριγξ τριήρους ἐμβολὰς, μεμιμένη Δείπνου πρόδρομον ἄριστον. ἐσθίουσι δὲ καὶ ταγηνιστὰς σηπίας. Φιλέταιρος, ἢ Νικόστρατος ἐν Αὐτύλῳ φησίν, οὔ ποτ' αὖθις σηπίαν ἐκ τηγάνου τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος. Ἡγήμων δ' ἐν Φιλίνῃ, καὶ γόνον ἐκ ταγήνου ἐσθίοντας ποιεῖ ἐν τούτοις, Μάλα ταχέως αὐτοῦ πρίω πώλυπον, Καὶ δὸς καταφαγεῖν κἀκ τοῦ τηγάνου γόνον. Ἐπὶ τούτοις οὐχ ἡσθεὶς ὁ Οὐλπιανὸς ἀνιαθεὶς δὲ, ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς, καὶ τὰ δὴ ὀρθαίνοντας Εὐβούλου ἰαμβεῖα, εἰπών, δὶς εὖ γεγηθὼς ἀνέγνωκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου, Ὁ θεοῖσιν ἐχθρός. Μυρτίλος, ὅτι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμενός ποτε ἔφαγεν, εὖ οἶδα τοῦ τινός οἰκέτου αὐτοῦ εἰπόντος μοι ποτὲ τὰ ἐκ πορνοβοσκοῦ Εὐβούλου ἰαμβεῖα τάδε, Τρέφει με βελτίων τις ἀνδρὸς βαρὺς, Πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ κἀλιτήριος, Ὀψοφάγος, ὀψωνῶν δὲ μέχρι ῥωβόλου. Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχὶ

ΑΡΤΟΙ

περὶ τῷ Μυρτίλῳ γε, ἀλλὰ περὶ ἄλλῳ τινὶ, ὡς ἐπυνθανόμην αὐτοῦ. πῶς εἰς τὸν Μυρτίλον νέον ἐπε-
σιν, ἔφη μοι τὰ ἐκ νεοττιδίου Ἀντιφάνους τάδε, Πῶς ἂν μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε Ἀφι-
κόμην ἀχθεὶς ὑπό τινος ἐμπόρου, Σύρος τὸ γένος ὤν, περιτυχὼν δ' ἡμῖν ὁδὶ, Κρεωπώλης ὁ-
βολοστάτης ὢν ἐπρίατο, Ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν Τοιοῦτος, οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰ-
κίαν, Μηδ' ὧν ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ἤσθιεν, Ὁ τρισμακαρίτης εἰσφέρειν ἔξω θύμου. Ἔτι τοῦ Οὐλ-
πιανοῦ τοιαῦτά τινα παίζοντος, ὁ Κύνουλκος ἀνέκραγεν, ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ μεσαπίου Βασιλέως.
λέγω τοῦ ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμά ἐστι Πολέμωνι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδό-
μῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελία, διὰ τούτων, Κἀκεῖθεν εἰς
τὴν Ἰταλίαν ἀνέμῳ νότῳ Διεβαλόμεσθα τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους, Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ὑπεδέχετ'
ἡμᾶς καλῶς, Ξένος χαρίεις ἐκεῖ μέγας καὶ λαμπρὸς ἦν. οὐ τούτου οὖν τοῦ ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ
τοῦ εὑρημένου ὑπὸ τῆς Σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος, καὶ Σιμαλίδος. οὕτως γὰρ ἡ θεὸς περὶ Συρακου-
σίοις τιμᾶται, ὡς αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ, ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον
ἐν Σκώλῳ φησὶ τοῦ Βοιωτικοῦ μεγαλάρτου, καὶ μεγαλομάζου ἀγάλματα ἱδρῦσθαι. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι
εἰσεκομίζοντο, καὶ πλῆθος ἐπ' αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων ἀποβλέψας εἰς αὐτά ἔφη, Τοῖς
ἄρτοις ὅσας ἱστᾶσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί. Φησὶν Ἄλεξις ἐν τῇ εἰς τὸ φρέαρ. ἡμεῖς οὖν
σκοπῶμέν τι καὶ περὶ ἄρτων. προφθάσας δ' αὐτὸν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς
φυτικοῖς ἐπιγραφομένοις, ἄρτων ἐκτίθεται γένη εἴ τι κἀγὼ μέμνημαι, ζυμίτην, ἄζυμον, σεμιδαλί-
την, χονδρίτην, συγκομιστόν. τοῦτον δ' εἶναί φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ. τὸν ἐξ ὀλυ-
ρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸν ἐκ μελινῶν. γίνεται μὲν φησὶν ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν. ἐκ γὰρ κριθῆς χόν-
δρον μὴ γίνεσθαι. παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην, οὗ μνημονεύειν Τιμοκλέα ἐν Ψευδολη-
σταῖς οὕτως, Καταμαθὼν δὲ κειμένην θερμὴν σκάφην, Θερμῶν ἰπνιτῶν ἤσθιον. Ἐσχαρίτην,
τούτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν πρωτόχορῳ. Λαβόντα θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὔ; Τού-
τους ἀναλείβοντα βάπτειν εἰς γλυκύν. καὶ Κρώβυλος ἐν ἀπαγχομένῳ. Καὶ σκάφην λαβών τι-
να Τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ συγκρί-
νων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησὶν, ἔτι δὲ σεμνυνομένων παρ' ἐκεί-
νοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένων μὲν τῶν δείπνων, καὶ μεσούντων, οὐθὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν. ἀπει-
ρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων ἡδίστην ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διάχυτον ἐσχαρίτην καλούμε-
νον, ὃς οὕτω κέκραται τοῖς μαλάγμασι, καὶ τῇ μαλακότητι. καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν
γλυκὺν συναυλιασμὸν προσβιαζόμενος. θαυμαστόν τι συντελεῖ καθάπερ ἀνανήφειν πολλάκις γί-
νεσθαι τὸν μεθύοντα. τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀναπεινῆν γίνεσθαι τὸν ἐσθίοντα. Ταβαρίτην.
Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ, ταβαρίτης δ' ἄρτος ἦν πλατύγναθος. ἀχαΐνας, τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆ-
μος ἐν ὀγδόῃ Δηλιάδος, λέγων ταῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι. εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται
μεγαλάρτια ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων Ἀχαΐνην στέατος ἔμπλεον τράγον. κριβανίτην. Τού-
του μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν γήρᾳ. ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρ-
των ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλόντων. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα θερμοὺς ὦ τέκνον, Ἀλλ' ἦ
παραφρονεῖς κριβανίτας πάνυ λευκοὺς ὦ τέκνον. Ἐγκρυφίαν. Τούτου μνημονεύει Νικό-
στρατος ἐν Ἱεροφάντῃ, καὶ ὁ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσο-
μαι. Δίπυρον. Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Διπύρους τε θερμούς. οἱ δίπυροι δ' εἰσίν τινες
Ἄρτοι ζυφῶντες. Ἀλκαῖος Γανυμήδει, λάγανον τοῦτο ἐλαφρόν τ' ἐστὶ, καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ
ἔτι ἡ ἀπανθρακὶς καλουμένη. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν Ἀριστοφάνης ἐν ἐκκλησιαζούσαις, φάσκων λάγα-
να πέττεται. τῆς δ' ἀπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, οὑτωσὶ λέγων, Ἡ δ' ἀ-
πανθρακὶς ἐστὶ τῶν λαγάνων ἁπαλωτέρα. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ'
Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας. ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προστιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλο-
μένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβας γάμῳ καὶ Μούσαις. τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα δια-
σκευή ἐστι τοῦ προκειμένου, ἄρτων ἐκτίθεται γένη, κριβανίτην, ὅμορον, στατίτην, ἐγκρίδα, ἀλη-
φατίτην, ἡμιάρτιον. ὧν καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις μίμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως, δεῖπνον
ταῖς θείαις κριβανίτας, καὶ ὁμόρους, καὶ ἡμιάρτιον ἐκ † αται. οἶδα δὲ ἄνδρες φίλοι, ὅτι Ἀττι-
κοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην. Ἡρόδοτος δ' ἐν δευτέρᾳ
τῶν ἱστοριῶν ἔφη, κλιβάνῳ διαφανεῖ. καὶ ὁ Σώφρων δὲ ἔφη, τίς στατίτας, ἢ κλιβανίτας, ἡμιάρτια
πέσσει. ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν γυναικείοις. εἰς νύκτα μεταιτίᾳ σὺν ἄρ-
τῳ πλακίτᾳ. καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ πενθερᾷ οὕτως,
συμβουλεύω τ' ἐν φαγεῖν ἄρτον γ' ἄρτι τυρῶντα τοῖς παιδίοισιν. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος

ἌΡΤΟΙ.

ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν νυκτὶ μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους, καὶ ῥυπαρούς, κιλικίους ὀνομάζει διὰ τούτων. κᾆτ᾽ ἄρτους ἐκεῖ πριάμενος μὴ τῶν καθαρυλλῶν, ἀλλὰ μεγαλοὺς κιλικίους. ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ, ἀγγλαίους τινὰς ἄρτους καλεῖ. αὐτοπύρου δ᾽ ἄρτου μέμνηται Ἄλεξις ἐν κυπρίῳ, Τὸν δὲ αὐτόπυρον ἄρτον ἐξιτίους φαγών. Φρύνιχος δ᾽ ἐν ποαστρίαις, αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν, φησίν, αὐτοπυρίταισί τ᾽ ἄρτοις, καὶ λιπῶσι συμφύλοις. ὀρινδον δ᾽ ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, ἤτοι τοῦ ἐξ ὀρύζης γινομένου, ἢ ἐκ τοῦ ἐν Αἰθιοπίᾳ γιγνομένου σπέρματος, ὃ ἔστιν ὅμοιον σησάμῳ. κολλάβους δὲ ἄρτους Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, λαμβάνονται τε κόλλαβον ἕκαστος. καὶ πάλιν, ἢ δέλφακος ὀπωρίνης, ἢ τρίαιναν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. γίνονται δ᾽ οἱ ἄρτοι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλύλλιος ἐν Αὐγῇ παρίστησιν, Αὐτὸς φέρων πάρειμι πυρῶν ἐκγόνους τριμήνων, γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς. μακωνίδων δ᾽ ἄρτων μνημονεύει Ἀλκμὰν ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ οὕτως, Κλῖναι μὲν ἑπτά, καὶ τόσαι τραπέσδαι μακωνίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι λίνῳ τε, σασάμῳ τε, κἢν πελίχναις πεδεσταὶ χρυσοκόλλα. ἔστι βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου. τῶν δὲ κολλύρας καλουμένων ἄρτων Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, καὶ κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ᾽ αὐτῇ. καὶ ἐν ὁλκάσι, καὶ κολλύραν τοῖς πυροῖσι, διὰ τοὺν Μαραθῶνι τρόπαιον. ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται. ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται, ὡς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὀπτᾶται. Ἀριστοφάνης γεωργοῖς, Εἴτ᾽ ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν. Φερεκράτης ἐπιλήσμονι, ὀλίγον ὀβελίαν σποδιᾶ, ἄρτον δὲ μὴ τιμᾶν. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ ἐπικλήσεως τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὑρεῖν ἐν ταῖς στρατείαις. φυνίτας ἄρτος ὁ προσαγορευόμενος λεκιθίτας ὥς φησιν Εὐκράτης. πανὸς ἄρτος, μεσσάπιοι καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάνια τὰ πλήσματα. Βλαῖσος ἐν μεσοτρίβᾳ, καὶ Ἀρχίλοχος ἐν τηλέφῳ, Ῥίνθων τε ἐν ἀμφιτρύωνι. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πᾶνε, τὸν ἄρτον καλοῦσι. νεσὼν ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας, ὥς φησι Πολέμαρχος, καὶ Ἀρτεμίδωρος. Ἡρακλέων δέ, πλακοῦντος εἶδος. Νικόστρατος δὲ ἐν κλίνῃ, νασὸς τὸ μέγεθος τηλικοῦτος δήποτε λευκός. τὸ γὰρ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ, ὀσμὴ δὲ τοῦ πιθήκου ἐπεὶ περιηρέθη, ἐβάδιζ᾽ ἄνω, καὶ μέλιτι μεμιγμένη ἀτμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας. ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν. κυνηστὸς ἄρτος ποιὸς παρὰ Ἴωσιν, Ἀρτεμίδωρος ὁ ἐφέσιός φησι ἐν ἰωνικοῖς ὑπομνήμασι. Θρόνος ἄρτου ὄνομα. Νεάνθης ὁ κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ ἑλληνικῶν γράφων οὕτως, ὁ δὲ κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμουσι. Βάκχυλος δ᾽ ἐστὶν ἄρτος σποδίτης παρ᾽ Ἠλείοις καλούμενος, ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν ἱστορεῖ. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν διαμαρτανούσῃ οὕτως, Ἄρτους σποδίτας χρυσάρετας περιφέρει. Ἄρτου δὲ εἶδος ἐστὶν ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ᾽ ἀνθράκων δ᾽ ὀπτᾶται. καλεῖται δ᾽ οὗτος ὑπό τινος ζυμίτης. Κρατῖνος μαλθακοῖς, πρῶτον ἀποπυρίαν ἔχω ζυμεταμεάδου πλέους κνέφαλον. Ἀρχέστρατος δὲ ἐν τῇ γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται, Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠϋκόμοιο Δήμητρος φίλε μόσχε, σὺ δ᾽ ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, Ἔστι γὰρ τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων, Εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα. Ἐν Λέσβῳ κλεινῆς ἐρίσου περὶ κύμονι μαστῷ Λευκότερα αἰθερίας χιόνος θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν Ἄλφιτ᾽ ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτὸς ἀγοράζει. Ἔστι δὲ καὶ Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ, Καὶ Θάσῳ, ἔν τ᾽ ἄλλαις πόλεσίν τισιν, ἀλλὰ γίγαρτα Φαίνονται πρὸς ἐκείνας ἀφεῖς. τὰ δ᾽ ἐπίσασο δόξῃ. Στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα. Κόλλιξ θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι Κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ᾽ ἄλλοι χόνδρινον ἄρτον, Εἶτα τὸν ἐν Τεγέαις σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ, Ἐγκρυφίαν, τὸν δ᾽ εἰς ἀγορὰν ποιούμενον ἄρτον, Αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι. Ἐν δὲ φερεσταφύλοις Ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν Λευκὸς ἁβραῖς θάλλων ὥραις τέρψει παρὰ δεῖπνον. Ταῦτ᾽ εἰπὼν ὁ σοφὸς Ἀρχέστρατος, ἐπὶ τὴν τῶν ἄρτων ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει φοίνικα, ἢ λυδόν. ᾔδει γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας, λέγει δ᾽ οὕτως, Ἔστω δή σοι ἀνὴρ φοῖνιξ, ἢ λυδὸς ἐν οἴκῳ, Ὅς τις ἐπιστήμων νόου ἔσται σοι ὁ κατ᾽ ἦμαρ, Παντοίας ἰδέας τεύχων, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς. Τῶν δὲ ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Πῶς γὰρ ἄν τις εὐγενὴς γεγὼς Δύναιτ᾽ ἂν ἐξελθεῖν ποτε τῆς δ᾽ ἐκ τῆς στέγης, Ὁρῶν μὲν ἄρτους τούσδε λευκοσωμάτους, Ἰπνὸν καταμπέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις. Ὁρῶν δὲ μορφὴν κριβάνοις ἠλλαγμένους. Μίμημα χειρὸς ἀττικῆς, οὓς δὴ γοναῖς Θεαρίων ἔδειξεν, Οὗτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἀρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων, Οἵ τινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν, ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί. Ἔλεγες μοι πάνυ σπουδάζων Θεαρίωνα τὸν

ἀρτοκό

ΑΡΤΟΙ.

ἀρτοκόπος, καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὀψοποιΐαν συγκαταγεγραφὼς τὴν σικελικὴν, καὶ Σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασι σωμάτων θεραπευταί. ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. Ἀριστοφάνης ἐν γηρυτάδῃ, καὶ αἰολοσίκωνι, διὰ τούτων, Ἥκω θυαρίων, ὡς ἀρτοπώλιον λιπὼν, ἵν᾽ ἐστὶ κριβάνων ἐδωδία. κυπρίων δὲ ἄρτων μνημονεύει Εὔβουλος, ὡς διαφόρων ἐν ὀρθαίνῃ διὰ τούτων, δεινὸν μὲν ἰδόντα παριππεῦσαι κυπρίους ἄρτους. Μαγνῆτις γὰρ λίθος ὡς ἕλκει τοὺς πεινῶντας. τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, οἱ αὐτοί δ᾽ εἰσὶ τοῖς κολλάβοις, Ἔφιππος ἐν ἀρτέμιδι μνημονεύει οὕτως, παρ᾽ Ἀλεξάνδρου δ᾽ ἐκ Θετταλίας κόλλικα φαγὼν κρίβανος ἄρτων. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν ἀχαρνεῦσιν, ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον. Τούτων οὕτως λεχθέντων, ἔφη τις τῶν παρόντων γραμματικῶν Ἀρριανὸς ὄνομα, ταῦτα σιτία χρονιά ἐστιν ὦ ἑταῖροι. ἡμεῖς γὰρ οὔτ᾽ ἀλφίτοισι χαίρομεν (πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις) οὔτε τῷ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλῳ Χρυσίππου τοῦ τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον ἐπιγραφομένῳ ἀρτοποιϊκῷ, καὶ πεῖραν ἔχων τῶν αὐτόθι ὀνομασθέντων παρὰ πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέγων τι περὶ ἄρτων, ὁ ἀρτοπτίκιος ἄρτος καλούμενος, κλιβανικίου καὶ φουρνακίου διαφέρει. ἐὰν δὲ καὶ σκληρᾶς ζύμης ἐργάζῃ αὐτὸν, ἔσται καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν. εἰ δ᾽ ἐξ ἀνειμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρὸς, οὐ λαμπρὸς δέ. κλιβανίκιος δὲ καὶ φουρνίκιος χαίρουσιν ἁπαλωτέρᾳ τῇ ζύμῃ. παρὰ δὲ τοῖς ἕλλησι καλεῖται τις ἄρτος ἁπαλὸς, ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ ἅλσιν ἀρκετοῖς. δεῖ δὲ τὴν ματτίαν ἀνειμένην ποιεῖν. οὗτος δὲ ὁ ἄρτος λέγεται καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν Καππαδοκίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἁπαλὸς ἄρτος γίνεται. τὸν δὲ τοιοῦτον ἄρτον οἱ Σύροι λαχμὰν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος διὰ τὸ θερμότατος τρώγεσθαι. καὶ ἔστιν αὐτοῦ παραπλήσιος. ὁ δὲ βωλητῖνος καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν, ὡς βούλεταί τις, καὶ ἀλείφεται ἡ μάκτρα ὑποπασσομένης μήκωνος, ἐφ᾽ ἧς ἐπιτίθεται ἡ ματτία, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. ἐπειδὰν δ᾽ ἐμβληθῇ εἰς τὸν φοῦρνον, ὑποπάσσεται τῷ ῥήμῳ χόνδρος τις, καὶ τότε ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος, καὶ ἕλκει χρῶμα ἄριστον, οἷον τῶν φουμώσων τυρῶν. ὁ δὲ στρεπτίκιος ἄρτος συναναλαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ προσβάλλεται πέπερι, καὶ ἔλαιον ὀλίγον. εἰ δὲ μὴ, στέαρ. εἰς δὲ τὸ καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνάριον ὀλίγον, καὶ πέπερι, γάλα τε καὶ ἔλαιον ὀλίγον, ἢ στέαρ. εἰς δὲ τὰ καπύρια καλούμενα τρακτάμιξες ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον. ταῦτ᾽ ἐνθυμούμενος τὰ ἀριστάρχεια δόγματα, τοῦ Ῥωμαίων μεγαλοσοφιστοῦ, ὁ Κύνουλκος ἔφη, δάματερ σοφίας, οὐκ ἐτὸς ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ θαυμάσιος Βλεψίας, καὶ πλοῦτον ἀπενήνοχε τοσοῦτον ἐκ τῆς καλῆς ταύτης σοφίας ὑπὲρ Γοργίαν καὶ Πρωταγόραν. ὅθεν ὀκνῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ τοὺς μαθητὰς αὐτῷ παραδιδόντες πάντες ἕνα ἔχουσιν ὀφθαλμὸν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν. μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναι φημί, τοιαύτας δείξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. πρὸς ὃν ὁ Μάγνος φιλοτράπελος ὢν, καὶ τὸν γραμματικὸν αὐτὸν ὑπερεπαινῶν, διὰ τὴν ἐκτένειαν ἔφη, οὗτοι αἰεὶ τρίποδες χαμαιευνάδες ἀερίοικοι κατὰ τὸν κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι λάρυγγες ἀλλοτρίων κτεάνων παραδειπνίδες. οὐχ ὁ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δείπνῳ λάβρως, πρὸς τὸν πυνθανόμενον ἔλεγεν ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον. ὑμεῖς δ᾽ ὦ λοπαδάγχαι κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὔβουλον. λιχνῶν ὑπογαστριδίων ἑτέρους οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθαι, τὰς ἡσυχίας οὐκ ἄγετε, ἕως αὐτὸς ὑμῖν ὡς κυνιδίοις ἄρτον ἢ ὀστέον προσρίψῃ. πόθεν ὑμῖν εἰδέναι ὅτι καὶ κύβοι, οὓς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ τετράγωνοι ἡδυσμένοι ἀνήθῳ, καὶ τυρῷ, καὶ ἐλαίῳ, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ. παρεῖδεν δὲ αὐτὸν ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ τὸν θάργηλον, ὅν τινες καλοῦσι θαλύσιον. Κράτης δ᾽ ἐν δευτέρᾳ ἀττικῆς διαλέκτου, θάργηλον καλεῖσθαι τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον, καὶ τὸν σαμίτην. οὐχ ἑώρακε δὲ, οὐδὲ τὸν νάστον καλούμενον ὃς ταῖς ἀρρηφόροις γίνεται. ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς ἄρτος, διὰ σησαμίνων πεπτόμενος, καὶ τάχα ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὤν. μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν θιαγόνων ὀνομαζομένων. οὗτοι δ᾽ εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πεπτόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. Δράμικες δὲ, καὶ ἄραξις παρ᾽ Ἀθαμᾶσιν ἄρτοι τινὲς οὕτως καὶ δηλοῦνται. καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι. Σέλευκος μὲν δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων, οὕτως καλούμενον δ᾽ ἄρτον ὑπὸ Θεσσαλῶν. ἐρίνταν δέ φησιν ἄρτον εἶναι λεκιθίτην, ἐγκρίταν τε καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἑψημένης καὶ ἀσήστου πυροῦ γεγνόμενον, καὶ χονδρώδους. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον. ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νίκανδρος δὲ θιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ᾽ Αἰτωλῶν καλεῖσθαι, τοὺς τοῖς θεοῖς γενομένους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσιν. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι, Καὶ τὴν κυλλάστιν φθέγγου, καὶ τὴν πετόσιριν. μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἑβδόμῃ ἀτθίδος. ὁ

δὲ ἵνα

ΑΡΤΟΙ. ΤΑΡΙΧΗ.

δὲ Θυατειρηνὸς Νίκανδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτον γινόμενον ὑπὸ Αἰγυπτίων κυλλᾶστιν φησὶ καλεῖσθαι. τοὺς δὲ ῥυπαροὺς ἄρτους φαιοὺς ὠνόμασεν Ἄλεξις ἐν κυπρίῳ οὕτως, Ἔπειτα πῶς ἦλθεν μόλις γ' ὀπτωμένους, Κατελάβομεν δὲ ὅλοι, ἅτερ πρὸς οὓς φέρεις, Ἐκκαίδεκ' οἴσω δεῦρο, λευκοὺς μὲν ὀκτώ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους. Βλῆμα δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον, καὶ θερμὸν Σέλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντοδαπῶν χρηστηρίων πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστων γινόμενον ἄρτον, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. Βλωμιαίους τε ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει, τοὺς ἔχοντας ἐντομάς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι. βρωτίμην τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εὔκονον, ἢ τεύκονον ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλήτας δ' ἐν τοῖς ἀτάκτοις, ἀπολίαν καλεῖσθαί τινα ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλίσκεσθαι. καὶ μάζας δ' ἔστιν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας παρά τε τῷ Τρύφωνι, καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. παρ' Ἀθηναίοις μὲν φύστην τὴν μὴ ἄγαν τετριμμένην, ἔτι δὲ καρδαμάλην, καὶ βήρηκα, καὶ τολύπας, καὶ ἀχίλλειον. καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη, θριδακίνας τε καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιτοῦτταν, καὶ κρῖνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλίδι. αἱ δὲ παρ' Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι, αἱ αὐταί εἰσι ταῖς ἀττικαῖς θριδακίναις. λέγει δὲ οὕτως ὁ Ἀλκμάν, θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτός. Σωσίβιος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κρίβανά φησι λέγεσθαι πλακοῦντάς τινας, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. ὑγίεια δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μᾶζα, ἵνα ἀπογεύσωνται. καὶ Ἡσίοδος δὲ μᾶζαν τινὰ ἀμολγαίαν καλεῖ, Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων, τὴν ποιμενικὴν λέγων καὶ ἀκμαίαν. ἀμολγὸς γὰρ τὸ ἀκμαιότατον. παραιτητέον δὲ καταλέγειν. οὐ δὲ γὰρ οὕτως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξέθετο πόπανα καὶ πέμματα Ἀρισομένης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας. ἔγνωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦτον νεώτεροι πρεσβύτερον. ὑποκριτὴς δὲ ἦν ἀρχαίας κωμῳδίας ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ, καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ ἀττικοπέρδιξ. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὁ δ' ἀπελεύθερος παρά τινι κεῖται. εἰπόντος δέ τινος καὶ δρᾶμα ἐπιγράφεσθαι, καὶ ἐπισιωπήσαντος, πάλιν ἔφη, τίνι δὲ διαφέρει ἐξελευθέρου. ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβαλέσθαι. καὶ ὁ Γαληνὸς μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, οὐ πρότερον ἔφη δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσητε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων, ἢ πεμμάτων, ἔτι τε ἀλφίτων Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν, ἄρτοι φησὶν οἱ ἐκ πυρῶν, κριθίνων εἰσὶ πολυτροφώτεροι καὶ εὐοικονομητότεροι καὶ τὸ ὅλον κρείττονες. εἶθ' οἱ σεμιδαλῖται, μεθ' οὓς οἱ ἀλευρῖται, εἶθ' οἱ συγκομιστοὶ ἐξ ἀσήστου ἀλεύρου γινόμενοι. οὗτοι γὰρ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι. Φιλιστίων δ' ὁ Λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τοὺς σεμιδαλίτας πρὸς ἰσχὺν φησὶ μᾶλλον πεφυκέναι, μεθ' οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. οἱ δὲ ἐκ γύρεως ἄρτοι γινόμενοι, κακοχυλότεροί τέ εἰσι, καὶ ὀλιγοτροφώτεροί τε. καὶ εὐχυλώτεροι ἔτι δὲ πνευματικοί, καὶ εὐανάδοτοι. οἱ δ' ἐψυγμένοι πλήσμιοι, δυσοικονόμητοι. οἱ δὲ τελέως παλαιοὶ καὶ κατεψυγμένοι, ἀτροφώτεροι, στατικοί τε κοιλίας, καὶ κακόχυλοι. ὁ δ' ἐγκρυφίας ἄρτος, βαρύς, δυσοικονόμητός τε διὰ τὸ ἀνωμάλως ὀπτᾶσθαι. ὁ δὲ ἰπνίτης καλούμενος καὶ καμινίτης, δύσπεπτος. ὁ δ' ἐσχαρίτης, καὶ ὁ ἐκ τηγάνου διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμιξιν, εὐεκκριτώτερος. διὰ δὲ τὸ κνισόν, κακοστομαχώτεροι γάρ. ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιττεύει. εὔχυλος γάρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὔπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾷστος. οὔτε γὰρ ἱστάνει κοιλίαν, οὔτε πρατένει. Ἀνδρέας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους τινάς φησιν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ συκαμίνων, ὧν τοὺς φαγόντας ῥιχορρυεῖν. Μνησίθεός φησι, τὸν ἄρτον τῆς μάζης εὐπεπτότερον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν. πέπτεσθαι γὰρ αὐτοὺς, καὶ οὐ μετὰ πολλοῦ πόνου. τὸν δ' ἐκ τῶν ζειῶν ἄρτον, ἄδην φασὶν ἐσθιόμενον βαρὺν εἶναι, καὶ δύσπεπτον, διὸ οὐχ ὑγιαίνει τοὺς αὐτὸν ἐσθίοντας. εἰδέναι δὲ ἡμᾶς δεῖ, ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα, ἢ ῥιφθέντα σιτία, φύσας, καὶ βάρη, καὶ στρόφους, καὶ κεφαλαλγίαν ποιεῖ. Μετὰ τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη ποτὲ καὶ δειπνεῖν, καὶ περιενεχθέντος τοῦ καλουμένου ὡραίου ὁ Λεωνίδης ἔφη. Εὐθύδημος ὁ Ἀθηναῖος ἄνδρες φίλοι ἐν τῷ περὶ ταρίχων, Ἡσίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τάδ' εἰρηκέναι, Ἀμφακὶς μὲν πρῶτον στόμα, καὶ κρίταιαν, καὶ θύννην, Γναθμῶν ἠνδάραντο λυσσήμονος, ἰχθυβολῆες, Οἷς ὁ ταριπόλιος, ἅδε βόσπορος, οἱ πυθόγαστροι Τμήσοντες τετράγωνα τὰ χρεῖα τεκταίνοντες. Ναὶ μὴν ἐκ ἀδαλὲς θνητοῖς γένος ὀξυρύγχου, ὃν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἀλιστρηχεῖς ἐκόμισαν. Θύννων δ' ὡραίων Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ, καὶ σκόμβρων βυθίων τε, καὶ εὐχόρτοιο λιβάτειο, Καὶ Πάριον κολίων κυδρὴ τροφός ἐστι πολίχνη. Ἰόνιον δ' ἀνὰ κῦμα φυγὼν γαδέραθεν ἄξει. Βρέττιος, ἢ καμπανός, ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος, Ὀρκύνοιο τρίγωνα τά τ' ἐν σαμνοῖσι τεθέντα, ἀμφάλλαξ τ' ἐδάπνοισιν ὀπηδεῖ. Ταῦτα ἔπη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινὸς μαγείρου εἶναι μᾶλλον, ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ἡσιόδου. πόθεν

γὰρ

ἌΡΤΟΙ ΤΑΡΙΧΗ.

γὰρ ἀθῴαι δύναται πάριον, ἢ Βυζάντιον. ἔτι δὲ Γάραντα, καὶ Βεττίους, καὶ Καμπανοὺς πολλοῖς ἔτεσιν τούτων πρεσβύτερος ἄν. δοκεῖ οὖν μοι αὐτοῦ τοῦ Εὐθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα. καὶ ὁ Διονυσιοκλῆς ἔφη, ὅπου μὲν δεῖ τὰ ποιήματα ὦ ἀγαθὲ Λεωνίδη, ἡμῶν δεῖ κρίνειν τῶν δοκιμαστάτων γραμματικῶν. ἀλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἠξιωμένην ὑπὸ τοῦ σολέως Κλεάρχου, Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ. ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τὰ περὶ αὐτῶν (τὰ τῆς τέχνης) Διοκλῆς μὲν ὁ καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων φασὶ τῶν ἀπιμέλων κράτιστα εἶναι τὰ ὡραῖα. τῶν δὲ πιόνων, τὰ θύννια. ἱκέσιος δ' ἱστορεῖ οὐκ εἶναι διεκρίτους κοιλίας, οὔτε πηλαμίδας, οὔτε τὰ ὡραῖα. τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννίων τὴν ἀναλογίαν

10 ἔχειν τοῖς κυβίοις, μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα ὡραῖα λεγόμενα. ὁμοίως δὲ λέγει καὶ τῶν Βυζαντίων ὡραίων πρὸς τὰ ἀφ' ἑτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. τούτοις προσέθηκεν ὁ ἐφέσιος Δάφνος. Ἀρχέστρατος μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην τῆς γαστρὸς ἕνεκα, καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα φησί, Καὶ σικελοῦ θύννου τέμαχος Τμηθὲν, ὅτ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν, Σαπέρδην δ' ἐρρῶσθαι κλαίειν μακρὰ ποντικὸν ὄψον, Καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινοῦσιν. παῦροι γὰρ ἴσασιν Ἀνθρώπων, ὅτι φαῦλον ἔφυ καὶ ἀκιδνὸν ἔδεσμα, Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἐλθεῖν, ἀμφορέως ἐντὸς νέον ἡμιτάριχον, Ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου ἐς πόλιν ἁγνὴν Ὡραίου φάγε μοι τέμαχος πάλιν. ἐστι γὰρ ἐσθλόν, Καὶ μαλακόν. Παρέλιπεν ὁ γένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξας ἡμῖν καὶ τὸ περὶ Κράτητι τῷ κωμῳδοποιῷ ἐν σαμίοις λεγόμενον ἐλεφάντινον τάριχος,

20 περὶ οὗ φασίν, σκυτίνη ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἐλεφάντινον ἕψε ποντιὰς χελώνη πευκίνοισι κύμασι καρκίνοι ποδώκεμοί τε, καὶ τανύπτεροι λύκοι ὑσσοριμαχεῖν αὐθις οὐρανοῦ κατῆμξαν. παῖ ἐκεῖνον ἄγχι κεῖνον, ἐγκανῶ τις ἡμέρα. ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων, ἢ μέγα τι βρῶμ' ἐστὶν ἢ τρυγῳδοποιομουσικά, Ἦν Κράτητι τάριχος ἐλεφάντινον λαμπρὸν ἐνόμιζον ἀπόνως παραβεβλημένον, Ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μύρι' ἐκιχλίζετο. ὠμοτάριχον δέ τινα κέκληκεν Ἄλεξις ἐν ἀπεγλαυκωμένῳ. ὁ δὲ αὐτὸς ποιητὴς ἐν πονήρᾳ περὶ σκευασίας ταρίχων, μάγειρόν τινα παράγει λέγοντα τάδε, Ὅμως λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι, Καθιζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν, Ὁμοῦ τε συντάξαι τί πρῶτον ἀστέον, Ἡδυντέον τε πῶς ἕκαστον ἐστί μοι. Τάριχος ἐστὶ πρῶτον ὡραῖον τοδί Ὀβολοῦ μόνου τοῦτ' ἐστί, πλυτέον εὖ μάλα Εἶτ' εἰς λοπάδιον ὑποπάσας ἡδύσματα,

30 Ἐνθεὶς τὸ τέμαχος, λευκὸν οἶνον ἐπιχέας, Ἐπισκεδάσας ἔλαιον, ἕψων ὥστε μυελὸν ἀφεῖλον ἐπιγανώσας σιλφίῳ. Ἐν δὲ τῷ ἀπεγλαυκωμένῳ, σύμβολά τις ἀπαιτούμενός φησι. Παρ' ἐμοῦ δ' ἐὰν μὴ καθ' ἓν ἕκαστον πάντα δῷς, Χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις Δίκαιος ὁ λόγος, ἀβάκιον ψῆφον λέγε, Ἐστ' ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν, λέγ' ἕτερον, Μῦς ἑπτὰ χαλκῶν, οὐδὲν ἀσεβεῖς, οὐδέπω Λέγε, τῶν ἐχίνων ὀβολός, ἀγνοεῖς. ἔτι, Ἀρ' ἦν μετὰ ταῦθ' ἡ ῥάφανος, ἣν ἐβόα χρηστήν, οὐ γὰρ ἦν, ἔδωκα ταύτης δύ' ὀβολούς. Τί γὰρ ἐβοῶμεν, τὸ κύβιον τριωβόλου Ὀνῶν † ἐκ χειρῶν γε οὐκ ἔπραξατ' οὐδὲ ἕν, Οὐκ οἶσθα γ' ὦ μακάριε τὴν ἀγορὰν; ὅτι Κατεδηδόκασιν τὰ λάχανα προξαλλίδες, Διὰ τοῦτο τάριχος τέθεικας διπλασίου. Ὁ ταριχοπώλης ἐστὶν ἐλθὼν πυνθάνου; Γόγγρος δέκ' ὀβολῶν, οὐχὶ πολλοῦ λέγ' ἕτερον, Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς, παπαῖ, Ὥσπερ πυρετὸς ἀνῆκεν, εἶτ' ἐπιτείνεται, Πρόσθες τὸν οἶνον, ὃν μεθυόντων προσέλαβον.

40 Ὑμῶν χόας τρεῖς δέκ' ὀβολῶν ὁ χοῦς. Ἱκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης, πηλαμίδας κύβια εἶναι φησὶ μεγάλα. κυβίων δὲ μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν δελκανὸν φησὶν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελκάνου τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἁλίσκεσθαι καὶ ταριχευόμενον ἡδυσμαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, τὸν λεπτινὸν λεβιανὸν ὀνομάζων φησί, λέγειν τινὰς ὡς αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ. τόν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λέγεσθαι σαπέρδην, καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς μαιώτιδος λίμνης. θαυμαστός τε εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ Ἄβδηρα ἁλισκομένους κεστρεῖς, μεθ' οὓς περὶ Σινώπην, καὶ ταριχευομένους ἡδυσμάχους ὑπάρχειν. τοὺς δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους, ὑπὸ μέν τινων καλεῖσθαι γευτίδια, ὑπὸ δέ τινων πλατιστακούς, ὄντας τοὺς αὐτούς, καθάπερ καὶ τὸν χελλάρην. καὶ γὰρ τοῦτον ἕνα ὄντα ἰχθὺν πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκέναι. καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον, καὶ ὀνίσκον, καὶ

50 χελλάρην. οἱ δὲ οὖν μείζονες αὐτῶν, ὀνομάζονται πλατίστακοι. οἱ δὲ μέσην ἔχοντες ἡλικίαν, μύλλοι. οἱ δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν, ἀγνωτίδια. μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὁλκάσι, σκόμβροι, κολίαι, λέβιοι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυννίδες. ἐπὶ τούτοις σιωπήσαντος τοῦ Διονυσοκλέους, ὁ γραμματικὸς ἔφη Οὔλπιος. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφάνης ὁ ποιητὴς ἐν δευκαλίωνι, ταρίχων τῶνδε μέμνηται, τάριχος

ἀνταιαῖον

ΤΑΡΙΧΗ.

ἀντακαῖον ἔστις βούλεται, Ἢ γαδειρικόν. Βυζαντίας δὲ θυννίδας Ὀσμαῖσι χαίρει. καὶ ἐν Πρωτεσι-
λάῳ, τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ πῖον ὀλόλευκον θερμόν. Νικόστρατός τε, ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ,
Βυζάντιον τέμαχος ἐπιβακχευσάτω Γαδειρικόν θ' ὑπογάστριον παραθέτω. καὶ προελθών, Ἀλλ'
ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς ὦ γῆ, καὶ θεοὶ Ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ τε κἀγαθοῦ, Τίλλον μέγιστον
ἄξιον δραχμῆς, δυοῖν Ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν τριῶν, Ἢ δ' ἂν κατεσθίοντες, οὐ
δώδεκά γε, ὑπέρ Μέγεθος γὰρ ἦν. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον ἔφη,
μή ποτ' οὗτος ἐν τούτοις ὁ οὗτος τίς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε μενδησίους, ὧν οὐδ'
ἂν μαινόμενος κύων γεύσαιτό ποτε, ἢ τῶν καλῶν ἡμινήρων, ἢ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. καὶ ὁ Πλού-
ταρχος, ὁ μὲν ἡμίνηρος ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προκατειλεγμένου ἡμιταρίχου ὁ καλὸς ὑμῶν Ἀρχέστρατος
μέμνηται. ἀλλ' ὅμως ὀνομάζει ἡμίνηρον ὁ Πάφιος Σώπατρος ἐν Μυστάκου θητείῳ οὕτως, Κόψεταί τ' ἀντα-
καῖον, ὃν τρέφει μέγας Ἴστρος, σκυθικῶν ἡμίνηρον ἡδονήν. καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς κατα-
λέγει, Μενδήσιος θ' ὡραῖος ἀκρόπαστος ὤν, ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός. Ταῦτα δὲ
τὰ βρώματα, ὅτι πολλῷ ἡδίω ἐστὶ τῶν παρὰ σοὶ παραπεσόντων κεῖται, καὶ λεπίδιον παραθέντες
ἴσασι. λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σύ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται παρ' Ἀττικοῖς. περὶ γὰρ Ἐπιχάρμου οἴ-
δαμεν, ὃν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρατῖνος μὲν ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ, ἐν σαργανί-
σιν ἄξω ταρίχους ποντικούς. Πλάτων Διὶ κακουμένῳ, Ὅσθ' ἅττ' ἔχω, ταῦτ' ἐστι, ταρίχους ἀπολέ-
σαι. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν, Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τὸν τάριχον τουτονί, Πλύνων ἅπασιν ὅσα
σύνοιδ' αὐτῷ κακά. Κράτης θηρίοις, Καὶ τῆς ῥαφάνου ἕψειν χρή, ἰχθῦς τ' ὀπτᾶν, τούς τε ταρίχους ἡ-
μῶν δ' ἐὰν χεῖρας ἔχῃ αὐτός. ἰδίως δὲ ἐσχημάτισε παρ' Ἑρμίππῳ ἐν Ἀρτοπώλισι, καὶ τάριχος πίονα,
Νεκρὸς τάριχος, εἰσορᾶν αἰγύπτιος. Ὑποκοριστικῶς δὲ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν [illegible], Ἀγόρασον τε
χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον. καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ὑί, Κρεάδιόν τι φαῦλον, ἢ ταρίχιον. Φερεκράτης
ἐν Αὐτομόλοις, ἡ γυνὴ δ' ἡμῶν ἑκάστῳ λέκιθον ἕψουσι, φακῆν Ἀνάμεξε, καὶ σμικρὸν ὀπτᾷ σ' ὀρφα-
νὸν ταρίχιον. Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἴρηκεν, ὁ τάριχος. Ἡρόδοτος δὲ ἐν ἐνάτῃ οὕτως, Οἱ τάρι-
χοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο, καὶ ἤσπαιρον. καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κατὰ τὸ ἄρρεν λέγουσι, Τά-
ριχος ὀπτὸς εὐθὺς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ, Οὐκ ἂν πάθοι τάριχος ὢν
περ ἄξιος. Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γενικὴ τοῦ ταρίχους. Χιωνίδης Πτωχοῖς,
Ἄρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους ὦ θεοί. καὶ ἐπὶ δοτικῆς, Ἐπὶ τῷ ταρίχει τῷδε τἀνω κοπτέον. ἡ δὲ δο-
τική, ταρίχει, ὡς ξίφει. Μένανδρος Ἐπιτρέπουσιν, Ἐπέπασ' ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, ἂν οὕτω τύχῃ. Ὅτι δὲ
ἀρσενικόν ἐστιν, ἡ γενικὴ οὐκ ἔτι ἔχει τὸ σ. τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ τὸ τάρι-
χος, ὡς καὶ πολίτας ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὥς φησιν Ἄλεξις ἐν Ἐπιδαύ-
ρῳ οὕτως, Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους, ὅτι Εἰσήγαγε τάριχος, οὓς καὶ Τιμοκλῆς Ἰδὼν ἐπὶ
τῶν ἵππων, δύο σκόμβρους ἔφη Ἐν τοῖς σατύροις εἶναι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ὑπερίδης ὁ ῥήτωρ.
Εὐθύνου δὲ τοῦ ταριχοπώλου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Καρίδι οὕτως, Ἐλθόντι πρὸς τὸν τεμαχοπώ-
λην περιμένειν, Παρ' ᾧ φέρειν εἰώθαμεν, ἂν οὕτω τύχῃ Εὔθυνος ἀπολογίζων αὐτόθι, Χρηστόν τι περι-
μένειν, κέλευσον μὴ τεμεῖν. Φειδίππου δέ, καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπώλης. Ἄλεξις δ' ἐν Ἱππίσκῳ, Κἀν
σωράκοις, Φείδιππος ἕτερός τις ταριχηγὸς ξένος. Ἐσθιόντων δ' ἡμῶν τὸ τάριχος, καὶ πολλῶν ὁρ-
μὴν ἐχόντων ἐπὶ τὸ πίνειν, ὁ Δάφνος ἔφη, συντόνως τῷ χεῖρε Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, ἄνδρες φί-
λοι, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Συμποσίῳ φησί, λεπτὸν σύμμετρον τροφὴν πρὸ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα
τὰς εἰθισμένας προπαρατίθεσθαι περιφοράς. ἐκ διαστήματος γὰρ εἰσφερομένας ἐναλλάττειν τὰ ἐκ
τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ, καὶ δηγμῶν αἴτια καθιστάμενα. οἴονται δέ τινες τ' αὐτὸ εἶναι
καὶ κακοστόμαχα, λέγω δὴ λαχάνων καὶ ταρίχων γένη, δηκτικόν τι κεκτημένα. εὐθετεῖν δὲ τὰ καλ-
λώδη, καὶ ἐπισύφοντα βρώματα, ἀγνοοῦντες ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκκρίσεις ποιούντων εὐστόμα-
χα καθέστηκεν, ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἀγρωστίνῳ, ἐν Γῇ
καὶ θαλάσσῃ. καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, ἀσπάραγος, τεῦτλον τὸ λευκόν. τὸ γὰρ μέλαν καθε-
κτικόν ἐστιν ἐκκρίσεως, κόγχαι, σωλῆνες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τέλειος, καὶ μὴ βρο-
μώδης, καὶ ἰχθύων εὐχύλων γένος. προπαρατίθεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην φυλλίδα, καὶ
τευτλίον. ἔτι δὲ τάριχος, ὡς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν, τὰς δὲ
ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκλιτέον. δύσκλυτον γὰρ ὡς πλείονα τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες
δ' ὥς φησιν Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο
πίνειν εὐτάκτως. ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλαις προπόσεσιν, ὥστε μεθύειν ἔτι παρακειμένων τῶν
πρώτων τραπεζῶν, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τὰ τάριχη
τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων, καὶ λιμναίων, καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώ-
δη, εὐκοίλια,

δη, εὐκοίλια, ἐρεθιστικὰ ὀρέξεως. κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπιόνων κύβια, καὶ ὡραῖα, καὶ τὰ τούτοις ὅ-
μοια γένη. τῶν δὲ πιόνων τὰ θυννεῖα, καὶ κορδύλη. τὰ δὲ παλαιά, κρείσσονα καὶ δριμύτερα, καὶ μά-
λιστα τὰ Βυζάντια. τὸ δὲ θυννίον φησί, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πηλαμίδος, ὧν τὸ μικρὸν ἀνάλο-
γον περὶ κύβιον, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὡραῖον. ἡ δὲ σάρδα προσέοικεν τῷ κολίᾳ μεγέθει. ὁ δὲ σκόμ-
βρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. ὁ κολίας δὲ κολλωδέστερος, δυσεκκριτώτερος,
καὶ κακοχυλότερος, τρόφιμος. κρείσσων δὲ ὁ Ἀμυκλανός, καὶ Ἰσπανὸς ὁ Σεξιτανὸς λεγόμενος. λεπτό-
τερος γὰρ καὶ γλυκύτερος. Στράβων δ' ἐν τρίτῳ γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσοις κα-
τὰ Καρχηδόνα τὴν καινὴν πόλιν εἶναι Σεξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι. καὶ ἄλ-
10 λην Σκομβροαρίαν, ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεσθαι γάρον. οἱ δὲ λε-
γόμενοι μελάνδρυαι, ὧν καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν Αὐτομόλῳ Ὀδυσσεῖ οὕτως. ποτὶ φόριμον τὸ
τέμαχος ἦν ὑπομελανδρυῶδες. μελάνδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδός ἐστιν, ὡς Πάμφιλος ἐν
τοῖς περὶ ὀνομάτων παρίστησι. καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα. τὸ δὲ ὠμοτάριχον φησὶν ὁ Δί-
φιλος, κύτημα τινὲς λέγουσι. καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, προσέτι δὲ καὶ δύσπεπτον. ὁ δὲ ποτάμιος
κορακῖνος, ὃν πλάτην τινὲς καλοῦσιν, οἱ ἀπὸ τοῦ Νείλου, ὃν οἱ περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως ἡμίνη-
ρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μέν ἐστι, καὶ ἥκιστα κακόχυλος, σαρκώδης, τρόφιμος, εὔπεπτος, εὐα-
νάδοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσων. τὰ μέν τοι τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ταρίχων ὠὰ πάντα,
δύσπεπτα, δύσφθαρτα. μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λιπαρωτέρων, καὶ μειζόνων. σκληρότερα γὰρ μένει, καὶ
ἀδιαίρετα. γίνεται δὲ εὔστομα μετὰ ἅλων σβεσθέντα, καὶ ἐποπτηθέντα. πάντας δὲ χρὴ τοὺς ταρί-
20 χους πλύνειν, ἄχρις ἂν τὸ ὕδωρ εὔοσμον καὶ γλυκὺ γένηται. ὁ δ' ἐκ θαλάττης ἑψόμενος τάριχος γλυ-
κύτερος γίνεται. θερμοί τε οἱ τάριχοι ἡδίονές εἰσιν. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν,
οἱ ἁλυκοὶ φησὶ καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάγουσι τὰς κοιλίας. οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔ-
ρησιν. οἱ δὲ πικροὶ μᾶλλον μέν εἰσιν οὐρητικοί. λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας, οἱ δὲ στρυ-
φνοὶ τὰς ἐκκρίσεις. Ξενοφῶν δὲ ὁ μουσικώτατος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ, διαβάλ-
λων τὰ τοιαῦτα βρώματά φησι, τί γὰρ ἔφη ὁ Ἱέρων τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας,
ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις ὀξέα, καὶ δριμέα, καὶ στρυφνά, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά. πάνυ μὲν οὖν
ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις. ἀλλ' ὅτι οἴει, ἔφη
ὁ Ἱέρων, ταῦτα ἐδέσματα εἶναι, ἢ μὴ μαλακῆς, καὶ ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς ἐπιθυμήματα, ἐπεὶ οἵ
γε ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ που οἶσθα, ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων. Ἐπὶ τούτοις
30 λεχθεῖσιν, ὁ Κύνουλκος πιεῖν ᾔτησε δεκόκταν, δεῖν λέγων ἁλμυροὺς λόγους γλυκέσιν ἀποκλύζε-
σθαι νάμασιν. πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς σχετλιάσας καὶ τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη, μέχρι
πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύεσθε, ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι, φέρειν τοιούτους λό-
γους οὐ δυνάμενος; καὶ ὃς ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων, τὰ νῦν ὡς λοιπὸν ἐπιχωρίῳ κέχρημαι
κατὰ τὴν συνήθειαν φωνῇ. καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς, καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἑλ-
ληνίζουσιν, ἔστιν εὑρεῖν καὶ περσικὰ ὀνόματα κείμενα διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς παρα-
σάγγας, καὶ τοὺς ἀστάνδας, καὶ τὴν σχοῖνον, ἢ τὸν σχοῖνον. μέτρον δ' ἐστὶ τοῦτο ὁδοῦ μέχρι νῦν, οὕτω παρὰ
πολλοῖς καλούμενον. μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν. βέλτιον δ'
ἦν μοι ἅμα ταύρειον πιεῖν. ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος, ἢ εἰς σὲ ἐμπεσεῖν. οὐ γὰρ ἂν
ἔποιμι ταύρειον ὕδωρ πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα, τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ἐπίστασαι, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρί-
40 στοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων εὑρηταί τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν ὁ Ἰσοκράτους τοῦ ῥή-
τορος μαθητής, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην λέγει, ὅτι εὕροι τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν,
ἢ καὶ σοφιστῶν, ἓν ἢ δύο γ' οὖν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκο-
λύπτειν. Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπίδην τε τὸ τὴν γλῶτ-
ταν ὀμωμοκέναι φάναι, καὶ Σοφοκλεῖ τὸ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον. τοιαῦτα πᾶσι πρὸς χάριν τε καὶ βίᾳ
Λέγω, σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ τὰ μὲν δίκαι' ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου. καὶ ἀλλαχοῦ δ'
ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι σὺν κέρδει κακόν. Ὁμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεῦσαι τῷ Διΐ, καὶ τὸν Ἄρη
μοιχεύειν, ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν αὐτῶν. εἰ οὖν κἀγώ τι ἥμαρτον ὦ κάλλιστε ὀνομάτων καὶ
ῥημάτων θηρευτά, μὴ χαλέπαινε. κατὰ γὰρ τὸν μιλήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητήν, οὐκ ἀείδω τὰ πα-
λαιά. καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω. νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει, τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων. ἄπιτω μοῦ-
50 σα παλαιά. Ἀντιφάνης τ' ἐν Ἀλκήστιδι ἔφη, ἐπεὶ τὸ καινουργεῖν φέρει, Οὔτ' ἐκεῖνος τοῦτο γινώσκων,
ὅτι Ἓν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ, Πολλῶν παλαιῶν ἐστι χρησιμώτερον. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρ-
χαῖοι οἴδασι τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδωρ, ἵνα μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς, δεκόκταν μου λέγοντος, δείξω.
κατὰ γὰρ τὸν Φερεκράτους Ψευδηρακλέα εἴποι τις ἂν τῶν πάνυ δοκησιδεξίων, Ἐγὼ δ' ἂν αὐτὰ

ποιῶ μὴ πολυπραγμόνει, Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ. Ἀλλὰ μὴ φθονήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανός. δέομαι μὲν τοῦ ταυρείου ὕδατος, ὅπερ οἷον δεῖ δηλῶσαι. τῶν γὰρ τοιούτων φωνῶν ἐγὼ διψῶ. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἀλλὰ προπίνω σοι ἔφη, φιλοτησίαν. διψᾶς γὰρ λόγων παρ' Ἀλέξιδος λαβὼν ἐκ πυθαγοριζούσης ὕδατος ἀπέφθου κύαθον, σὺ δ' ὠμὸν πίε Βαρύ, καὶ κοπῶδες. τὸ δὲ ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν ὦ φίλε Σοφοκλῆς ἐν γαι ἀπὸ τοῦ περὶ Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τις Ὑόεσσα καλεῖται. ἐπίστανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πάνυ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν. ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξῃς, εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, ὅτι τῶν κερασθέντων ἐδέχοντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρεῖχον, λεβήτων τρόπον ὑποκαιόμενοι. ὅτι γὰρ οἴδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὔπολις μὲν ἐν Δήμοις παρίστησι, τὸ χαλκίον θερμαινέθ' ἡμῖν, καὶ θύη τινὰ Πέττειν κέλευ' ἵνα σπλάγχνοισι συγγενώμεθα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ, Οὐ χύτραν δέ μοι Ὅπως ὕδωρ ἕψων, τὰ μηδὲν ὄψομαι. Οὐ γὰρ κακὸν ἔχω, μὴ δ' ἔχοιμ'. ἐὰν δ' ἄρα Στρέφῃ με περὶ τὴν γαστέρα, ἢ τὸν ὀμφαλὸν,
Παρὰ Φερτάτου δακτύλιός ἐστί μοι δραχμῆς. Ἐν δὲ ἀλειπτηρίᾳ φέρεται τὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀλέξιδος,
Ἐὰν δὲ τοὐργαστήριον ποιῆτε περίβολον, κατασκεδῶ νὴ τὴν φίλην Δήμητρα τὴν Μεγίστην, κἂν τείνας ὑμῶν ἐν μέσῳ, Βάψασα τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος. εἰ δὲ μηδέποθ' ὕδωρ πίοι μ' ἐλευθέριον. Πλάτων δ' ἐν τετάρτῳ πολιτείας, Ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ εἴη, οἷον δίψα ἐστίν. δίψα ἆρά γε θερμοῦ ποτοῦ, ἢ ψυχροῦ ὀλίγου, ἢ ἑνὶ ἐν ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πώματος. ἢ ἐὰν μέν τι θερμότης τῇ δίψῃ προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἄν. ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ. ἐὰν δὲ διὰ πλήθους παρουσίαν πολλὴ δίψα, ἢ ὅτι τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται. ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου. αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν, οὐ μή ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὗπερ πέφυκεν αὐτοῦ πώματος, καὶ αὖ τοῦ πεινῆν βρώματος. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ νησιάδος, ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ φησὶ ψυχεῖα κατεσκευάσθαι θέρους ὀρυκτὰ ἔνθα χλιαροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντων ὕδατος, κομίζονται χιόνος οὐδὲν διάφορα. τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ. Ἄλεξις δ' ἐν Λοκροῖς, Αἱ δὲ παῖδες παρέχετον, Ἡ μὲν τὸ θερμόν, ἡ δ' ἑτέρα μετάκερας. καὶ Φιλήμων ἐν Κορινθίᾳ, Ἄμφις δ' ἐν Βαλανείῳ, ἀνεβόησεν, Ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμόν, ἄλλος μετάκερας. μέλλοντος δὲ τοῦ κυνικοῦ τούτοις ἐπισωρεύειν τινά, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οἴδασιν ὦ φίλτατε ἀνδρῶν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν. Ἄλεξις γοῦν ἐν Παρασίτῳ φησί, Καὶ γὰρ βούλομαι Ὕδατός σε γεῦσαι, πρᾶγμα δ' ἐστί μοι μέγα Φρέατος ἔνδον ψυχρότερον ἀριστέος, Ὀνομάζει δὲ καὶ Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψι, φρεατιαῖον ὕδωρ οὕτως. † ὅτι δὲ καὶ χιόνας ἔπινον ἐν Μανδραγοριζομένῃ ἔφη Ἄλεξις,
Εἶτ' οὐ περίεργόν ἐστιν ἄνθρωπος φυτόν, Ὑπεναντιωτάτοις τε πλείστοις χρώμενον; Ἐρῶμεν ἀλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς, Ἔχοντες οὐδέν, εὐποροῦμεν τοῖς πέλας Ἐράνους φέροντες, οὐ φέρομεν ἀλλ' οὐ καλῶς, Ἀκτῆς τροφῆς δέ, τὴν καθ' ἡμέραν πάλιν Γλιχόμεθα τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῇ. Ζωμὸν δὲ ταύτῃ μέλανα μηχανώμεθα. Τὸ καλὸν δὲ χρῶμα τοῦ δυσποιοῦ χρῴζομεν,
Καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν. Τὸ δ' ὄψον ἐὰν μὴ θερμὸν ᾖ, διασύρομεν. Καὶ τὸν μὲν ὀξὺν οἶνον ἐκπιτίζομεν, Ἐπὶ ταῖς ἀβυρτάκαισι δ' ἐκβακχεύομεν. Οὐκοῦν τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον, Τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστόν ἐστ' ἀεί, Ἐπὰν γένηται δ' ὡς τάχιστ' ἔχειν τέλος.
Δεξικράτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενοι φησίν, εἰ δὲ μεθύω καὶ χιόνα πίνω, καὶ μύρον ἐπὶ στόματος κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ. Εὐθυκλῆς δ' ἐν ἀσώτοις ἢ ἐπιστολῇ, Πρῶτος μὲν εἶδεν εἰ χιών ἐστ' ὤνια, Πρῶτον δ' ἐκεῖνον χελιδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν. Οἶδεν δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν ἀπομνημονεύμασι, τὴν διὰ χιόνος πόσιν. Χάρης δὲ ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις, καὶ ὅπως δεῖ χιόνα διαφυλάσσεσθαι εἴρηκεν, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ἰνδοῖς πόλεως Πέτρας, ὀρύξαι φάσκων τὸν Ἀλέξανδρον ὀρύγματα τριάκοντα συχνά, ἃ πληρώσαντα χιόνος παρεμβαλεῖν δρυὸς κλάδους. οὕτω γὰρ παραμένειν πλείω χρόνον τὴν χιόνα. ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἔψυχον ὑπὲρ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν, Στράττις φησὶν ἐν Ψυχασταῖς, Οἶνον γὰρ πιεῖν οὐκ ἂν εἰσδέξαιτο θερμόν, ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον Ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι, χιόνι μεμιγμένον.
Καὶ ὁ Λύσιππος ἐν Βάκχαις, Ἑρμῶν τί ἐστι πῶς ἔχομεν, τί δ' ἄλλο γ' ἢ Ὁ πατὴρ αὔοθεν ὢν τὸ φρέαρ μὴ δοκεῖ, Ὥσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους καθεικέναι. Δίφιλος δὲ ἐν Μνηματίῳ φησί, Ψύξον τὸν οἶνον Δωρίων. Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν διηγούμενος πλοῦν, λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων ἐν τούτοις. τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτό, τῆς νυκτὸς ἐπηθοῦντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν ὑδρείαις κεραμέαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκήσεως, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τὰ τεύχη καταρραίνουσιν. ὄρθρου δὲ καθαιροῦντες, καὶ τὴν ὑποστάθμην πάλιν ὑποσπῶντες, λεπτόν τε

ΠΟΤΟΝ.

τις, λυπηρόν τι ποιοῦντες αὐτὸ, καὶ πρὸς ὑγίειαν οἷον ἄριστον ἐν ἀχύροις τιθέασι τὰς ὑδρείας. εἰ δ' οὕτως χρῶνται χιόνος οὐδ' ἣν τιν' οὖν χρείαν ἔχοντες. Λακκαίου δ' ὕδατος μνημονεύει Ἀναξίλας ἐν αὐλητῇ οὕτως, Ὕδατός τε λακκαίου παρ' ἐμοῦ τουτί γέ σοι γενέσθω ὑπάρχειν. καὶ πάλιν, ἴσως τὸ λακκαῖον γε ὕδωρ ἀπολώλειν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος καὶ τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν μνημονεύει ἐν ἀπολιπούσῃ οὕτως, Ἀγωνιῶσα τόν τε τοῦ λάκκου κάδον, Λύσασα καὶ τὸν τοῦ φρέατος εὑρετὰς Τὰς ἱμονιὰς πεποίηκας. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας ἔφη, Ἐγὼ δ' ὦν φιλοτάριχος ὦ ἑταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι κατὰ Σιμωνίδην. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος ἔφη παρ' Ἀντιφάνει ἐν ὀμφάλῃ οὕτως, Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ' ὦ κόρη. Ἄλεξις δ' ἐν γυναικοκρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχόν τινα κέκληκεν ἐν τούτοις, ὁ δὲ Κίλιξ, ὃ δ' Ἱπποκλῆς ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής. τὸ δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστιν οὐκ οἶδα. οὐ γὰρ μέλει σοι ἔφη ὁ Μυρτίλος ἱστορίας ὦ γάστρων. κνισολοῖχος γάρ τις εἶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, καὶ κνισοκόλαξ. Καλλίστρατος ἐν ἑβδόμῳ συμμίκτων φησὶν, ὡς ἑστιώμενος παρά τισι Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς κρατοῦντος καύματος ὥραν, καὶ τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῷ δὲ οὒ, ἀπεσχεδίασε τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τήν ῥά ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρὰς ἐκάλυψεν, ὠκὺς ἀπὸ Θρῄκης ὀρνύμενος Βορέας, Ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας, αὐτὰρ ἐκάμφθη, Ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη, Ἔν τις ἐμοὶ γ' αὐτῆς χείτω μέρος. οὐ γὰρ ἔοικε, Θερμὴν βαστάζειν ἀνδρὶ φίλῳ πρόποσιν. Γιόντος οὖν αὐτοῦ πάλιν, ἐζήτει ὁ Οὐλπιανὸς, ποῦ κεῖται ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τῶν Ἀσίου ἔπη, τὰ περὶ τοῦ κνισοκόλακος. τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἀσίου ἔφη ὁ Μυρτίλος ἐστὶ ταῦτά ἐστι, Χωλὸς, στιγματίης, πολυγήραος, ἴσος ἀλήτῃ ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει, Ἄκλητος, ζωμοῦ κεχρημένος, ἐν δὲ μέσοισιν, Ἥρως εἱστήκει βορβόρου ἐξαναδύς. Ὁ δὲ κνισολοῖχος ἐστὶ παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν φιλάρχῳ οὕτως, Ὀψοφάγος εἶ καὶ κνισολοῖχος. ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις συντρέχουσι κνισολοιχίαν εἴρηκεν ἐν τούτοις. Ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας Χορδήν τινα αἱματίτιν αὐτῷ σκευάσαι, Ἐκέλευσε ταυτηνὶ ἐμέ. Τοῦ κνισολοίχου δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν Βομβυλιῷ. ὅτι δ' ἔπινον καὶ γλυκὺν οἶνον μεταξὺ ἐσθίοντες Ἄλεξις φησὶν ἐν Δρωπίδῃ. Εἰσῆλθεν ἡ ἑταίρα φέρουσα τὸν γλυκὺν Ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πενταδράχμῳ τινὶ Ἀσεαστάτῳ τὴν ὄψιν οὔτε τρυβλίῳ, Οὔτε φιάλῃ. μετεῖχ' ἀμφοῖν τοῖν ῥυθμοῖν. Ἑξῆς ἐπεδιώχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἰτρίων τε καὶ μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον καλοῦσι. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἐμπίπλασο Οὐλπιανὲ χονδροδιάψου πατρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ φοινικὰ συγγεγραφόσι, Σουνιάθωνι καὶ Μώχῳ τοῖς σοῖς πολίταις. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἔφη ὦ κυνάμυια μελιπήκτων ἅλις, ἥδιον δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τῶν ὀστρακίδων, ἢ τῶν κοκκάλων, ἀφθόνως ἐχόντων, καὶ κομισθέντων διότι, ἔφη, μυστίλλοις. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι μύστρον. παρ' οὐδενὶ δὲ τῶν πρὸ ἡμῶν εἰρημένον, ἐπιλησμον εἶ ἔφη, ὦ θαυμάσιε ὁ Αἰμιλιανὸς, οὐ σὺ μὲν δὴ τὸν Κολοφώνιον Νίκανδρον ἀεὶ τεθαύμακας τὸν ἐποποιὸν ὡς φιλάρχαιον, καὶ πολυμαθῆ, καὶ ὡς τὸ πεπίειον ὀνομάσαντα παρέθου; οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἐν τῷ προτέρῳ τῶν γεωργικῶν ἐμφανίζων τὴν τοῦ χόνδρου χρῆσιν, καὶ μύστρον ὠνόμασε διὰ τούτων. Ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφαγὸς ἠὲ κεν ἀρνὸς, Ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζηαι ἐδωδὴν, Χίδρα μὲν ἐκτρίψας, ὑποστρώσας δ' ἐν κοίλοις Ἄγγεσιν, εὐώδει δὲ μιγῆ ἄμα φύρσον ἐλαίῳ. Ζωμὸν δὲ βρομέοντα κατ' αὐτλὰς, πνῖγε δὲ πῶμα Ἀμφιβαλών. φωκτὸν γὰρ ἀνοιδαίνει βαρὺ κρῖμνον, Ἠρέμα δ' ἐν χλιαρὸν κοίλοις ἐκδαίνεο μύστροις. Διὰ τούτων ὦ θαυμασιώτατε ὑπογράφει ὁ Νίκανδρος τὴν χρείαν τοῦ τε χόνδρου, καὶ τῆς ἐπτισμένης κριθῆς, ἐπιχεῖν κελεύων ἀρνὸς ἢ ἐρίφου ζωμὸν, ἢ ὄρνιθος. τὰ μὲν οὖν χίδρα φησὶν, ἐκτρίψον μὲν ἐν θυείᾳ, μίξας δ' ἔλαιον αὐτοῖς ἀναφύρασον ἡνίκ' ἂν ἕψηται. τὸν ἐκ τῆς διαστάσεως σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμὸν, πυκνότερον τῇ ζωμηρύσει καταμιγνὺς, μηδ' ἕτερον ἐπιχέων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ ἀρυόμενος, πρὸς τὸ μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ πιμελεστέρου. διὸ καί φησι, κατάπνιγε τὸ ὑπερζέον ἐπιθεὶς πῶμα, τὸ κρῖμνον οὕτω φωκτὸν γινόμενον διοιδεῖ. τελευταῖον δὲ πράως χλιαρὸν γινόμενον, κοίλοις προσφέρου τοῖς μύστροις. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδονικόν τι δεῖπνον, πολυτελείᾳ τὰ πανταχοῦ γινόμενα ὑπερβαλὸν, μνημονεύει ὡς ἑκάστῳ τῶν δειπνούντων δοθέντων μύστρων χρυσῶν. ἐπεὶ δὲ φιλάρχαιος εἶναι θέλεις, καὶ οὐδὲν φὴς φθέγξασθαι, ὃ μὴ τῆς ἀττικῆς ἐστι φωνῆς ὦ φίλτατε, τί ἐστιν ὃ λέγει Νικοφῶν, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν τοῖς χειρογάστορσιν. ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὑρίσκω μνημονεύοντα τῶν μύστρων, ὅταν λέγῃ, μεμβραδοπώλαις, ἀκρασπώλαις, ἰσχαδοπώλαις, διφθεροπώλαις, ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις, βιβλιοπώλαις, κοσκινοπώλαις, ἐγχυτοπώλαις, σπερματοπώλαις. τίνες γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπῶλαι, ἢ οἱ τὰ μύστρα πωλοῦντες; μαθὼν οὖν ἐκ τούτων ὦ καλέ μου Συραττικὲ τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν, ἐμφο-

Χόνδ, μ.

ΧΌΝΔΡΟΣ.

ξεῖ τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ λέγης ἄπικυς εἰμὶ καὶ ὀλιγοδρανέω. τεθαύμακα δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐζητήκατε. ὁ δὲ χόνδρος πόθεν μεγαρόθεν, ἢ θετταλικός, οἶόν γε καὶ Μυρτίλος ὁ Θετταλὸς ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, παύομαι ἔφη ἐσθίων, ἄν με διδάξης παρὰ τίσιν εἴρηνται οὗτοι οἱ χόνδροι. καὶ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ἀλλ' οὐ φθονήσω σοι. ὁρῶν γὰρ λαμπροτάτην δεῖπνου παρασκευὴν, βούλομαί σε δίκην ἀλεκτρυόνος ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κορυξάσθαι, καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων μεταλαμβάνειν. καὶ ὁ Δημοχάρης ἔφη, πόθεν σοι δε τῷ, μὴ γὰρ ἀνακαίεσθαί ἐστι ζητοῦντα αἰεὶ, τί πρὸς σὺν ὀψιμαθεῖς τούτους σοφιστάς. ἀλλ' ἀμέλει ἔφη καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον ὁ Αἰμιλιανὸς ἀποδώσει. λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνης, παρατιθέμενος δὲ αὐτέας τάδε, Ἐν ταῖς ἀπονείσι δὲ τί ποτ' ἐστὶ φίλτατε;
Ἐν ταῖς τρισὶ μὲν χόνδρος ἀγαθὸς Μεγαρικός, Οὐ θετταλικὸν τὸν χρυσὸν εἶναι, φασὶ δὲ Τῆς φοινίκης σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρα Ἐξητημένη. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται, καὶ ὡς Ἀλέξιδος ἐν ὀλίγοις σφόδρα διαλλάττον. ἐν δὲ πονήρᾳ πάλιν ὁ Ἄλεξις, Καὶ χόνδρος ἐνδὸν ἐστὶ θετταλικὸς πολύς. χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν δαιταλεῦσιν οὕτως, Ἢ χόνδρον ἑψῶν,
Εἶτα μῦν ἐμβαλὼν ἐδίδου ῥοφεῖν ἄν. Καὶ σεμιδάλεως δὲ μέμνηται, καὶ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια παρατῶ. Στράττις ἐν ἀνθρωπορέστῃ, καὶ Ἄλεξις ἐν ἱσοστασίῳ. τῆς γηρυκῆς δὲ σεμιδάλεως εἴρηκεν ὁ Στράττις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι οὕτως, Τῶν δὲ διδύμων ἐκ γόνων σεμιδάλιδος. Τὰ δὲ ἐδέσματα ὀνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν διδύμοις οὑτωσί, Ἀπέλαυσα πολλῶν, καὶ καλῶν ἐδεσμάτων Γιών τε προπόσεις τρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας, Ἐρηνιίων πως καταβεβρωκὼς σιτία, Ἴσως ἐλεφάντων τεττάρων.
Ἐχέτω τέλος ἤδε ἡ βίβλος ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφήν. ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἐκ τῶν ἑξῆς ποιησόμεθα. οὐ πρότερόν γε ὦ Ἀθήναιε πρὶν ἡμῖν διελθεῖν, καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου τὸ μακεδονικὸν συμπόσιον. ἀλλ' εἰ τοῦτό σοι φίλον ὦ Τιμόκρατες, οὕτω παρασκευαζόμεθα.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΈΤΑΡΤΟΝ.

ἹΠΠΌΛΟΧΟΣ ὁ μακεδὼν ἑταῖρε Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκέα, καὶ Δοῦριν τοὺς σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἐρεσίου μαθητάς, συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ ἐστὶ μαθεῖν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν εἴ τινι συμπόσιον εὐτυχηθείη δεῖπνῳ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κἀκείνου ἀντιπροπίνοντος αὐτῷ. ἑκατέρων οὖν σώζονται δειπνητικαί τινες ἐπιστολαί. Λυγκέως μὲν τοῦ Λαμίας τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος ἐμφανίζοντος δεῖπνον Ἀθήνησι γινόμενον Δημητρίῳ τῷ Βασιλεῖ, ἐπίκλην δὲ πολιορκητῇ. ἐρωμένη δ' ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου. τοῦ δ' Ἱππολόχου τὸν Καράνου τοῦ μακεδόνος ἐμφανίζοντος γάμους. καὶ ἄλλαις δὲ περιετύχομεν τοῦ Λυγκέως ἐπιστολαῖς. πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμέναις Ἱππόλοχον, δηλούσαις τότε Ἀντιγόνου τοῦ Βασιλέως δεῖπνον, ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι. καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ Βασιλέως. δώσομεν δέ σοι ἡμεῖς καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου σπανίως εὑρίσκεται, ἐπιδραμοῦμαί σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα διατριβῆς ἕνεκα νῦν, καὶ ψυχαγωγίας. ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφην τοῦ Καράνου γάμους ἑστιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσιν, οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ ἑκάστῳ μία δωρεά. προεστεφάνωτο δὲ καὶ ἕκαστον, πρὶν εἰσελθεῖν στλεγγίδι χρυσῇ πέντε χρυσῶν, ἑκάστη δὲ ἦν τὸ τίμημα. ἐπεὶ δ' ἐξέπινον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἑκάστῳ ἰσόπλατυς ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι. προσέτι δὲ καὶ φάτται, καὶ χὴν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι, τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. ἄλλα δ' ἐσθίειν περιεφέρετο πολλὰ, καὶ ποικίλα. καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος ἐφ' ᾧ πάλιν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες, καὶ λαγωοί, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι, καὶ περιστεραί, καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. ἐπεδώκαμεν οὖν φησί, καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἅδην εἴχομεν βρώσεως, ἐχερνιψάμεθα. καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσί τε χρυσαῖ στλεγγίδες, ἀλλ' ἦν ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν Ἱππόλοχος, ὡς Πρωτέας ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτέου Λανίκης υἱοῦ, ἣ τις ἐγεγόνει τροφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ Βασιλέως ἐπιπλεῖστον. ἦν γὰρ πολυπότης. καὶ ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτέας ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρου. καὶ ὅτι πᾶσι προύπιεν, ἑξῆς γράφει καὶ ταῦτα. ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σωφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες, καὶ μουσουργοί, καὶ σαμβυκίστριαί τινες ῥόδιαι. ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ πλὴν ἔλεγόν τινες ἔχειν χιτῶνας, ἀπαρξάμεναί τε ἀπῆλθον, καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι φέρουσαι λακύθους μύρου ἑκάστη δύο, συνδεδεμένας ἱμάντι χρυσῷ. τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας, καὶ ἑκάστῳ προσέδωκαν,

σιδωκαν, ἔπειτ' εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντὶ δείπνου, πίναξ ἀργυροῦς τὸ πάχος οὐκ ὀλίγον περίχρυσος, ὅσος ὥς τι δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ, καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεικνὺς ἄνω πλήρη οὖσαν πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συνωπτημέναι κίχλαι, καὶ μῆτραι καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον, καὶ ᾠῶν ἐπικεχυμέναι λέκυθοι, καὶ ὄστρεα καὶ κτένες, καὶ ἑκάστῳ πεπυρωμένα αὐτοῖς πίναξιν ἐδόθη. μετὰ δὲ ταῦτα πιόντες ἐλάβομεν ἕκαστος ἔριφον ζέοντα ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιούτῳ μύστροις χρυσοῖς. ὁρῶν οὖν τὴν δυσχέρειαν ὁ Κάρανος, κελεύει σαργάνας ἡμῖν καὶ ἀρτοφόρα διὰ ἱμάντων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ' οἷς ἡσθέντες ἀνεκροτήσαμεν τὸν νυμφίον, ὡς καὶ τῶν δοθέντων ἡμῖν ἀνασεσωσμένων. ἔπειτα στέφανον πάλιν, καὶ διλήκυθον μύρου χρυσοῦν, καὶ ἀργυροῦν ἰσοσταθμεῖ τοῖς προτέροις. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐπεισβάλλουσιν ἡμῖν οἱ καὶ ἐν τοῖς Χύτροις τοῖς Ἀθήνησι λειτουργήσαντες. μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφαλλοι, καὶ σκληροπαῖκται, καί τινες καὶ θαυματουργοὶ γυναῖκες εἰς ξίφη κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος ἐκριπίζουσαι γυμναί. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐκλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός τις, καὶ ζωρότερος ποτὸς οἴνων ὄντων ἡμῖν Θασίων, καὶ Μενδαίων, καὶ Λεσβίων, χρυσίδων πάνυ μεγάλων ἑκάστῳ προσενεχθεισῶν. καὶ μετὰ τὸν πότον, ὑαλοῦς πίναξ δίπηχύς που τὴν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατακείμενος ἀργυρᾷ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνηθροισμένων, ἅπασί τε προσεδόθη, καὶ ἀργυροῦν ἀρτοφόρον ἄρτων Καππαδοκίων, ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἀπεδώκαμεν, καὶ νιψάμενοι τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα, καὶ πάλιν στλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, διπλασίους τῶν προτέρων, καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐξαλλόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας, αἰτεῖ σκύφον χοαῖον, καὶ πληρώσας οἴνου Θασίου, ὀλίγον τι ἐπιρράνας ὕδατος ἐξέπιεν. Ἐπειπὼν ὁ πλεῖστα πίνων, πλεῖστα κ' εὐφρανθήσεται. καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον δῶρον. τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἂν πίωσιν, ἔσται γέρας. ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέστησαν ἁρπάζοντες, ἄλλος ἄλλον φθάνοντες. εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος οὐ δυνάμενος πιεῖν, ἀνακαθίσας ἔκλαιεν ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα. ἐπὶ τούτοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ᾀδόντων γαμικὸν ὕμνον, μεθ' οὓς ὀρχηστρίδες διεσκευασμέναι τρόπον νηρεΐδων, αἱ δὲ νυμφῶν. τοῦ ποτοῦ δὲ προϊόντος, καὶ τῆς ὥρας ὑποσκιαζούσης, ἀναπεταννύουσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόναις διείληπτο πάντα λευκαῖς, καὶ ἀναπετασθεισῶν, δᾷδες ἐφάνησαν λάθρα τῶν μηχανῶν, χαλασθέντων τῶν φραγμάτων, καὶ Ἔρωτες, καὶ Ἀρτέμιδες, καὶ Πᾶνες, καὶ Ἑρμαῖ, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἴδωλα, ἀργυροῖς δᾳδουχοῦντα λαμπτῆρσι. θαυμαζόντων δ' ἡμῶν τὴν τεχνιτείαν, Ἐρυμάνθιοι τῷ ὄντι σύαγροι τῶν πινάκων τετραγώνων χρυσομίτρων σιβύναις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι περιεφέροντο ἑκάστῳ. καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρειμένοι, καὶ καρηβαροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὁπότε τι τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξενήφομεν ὀρθοί, τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστάμενοι. ἐνίνατον οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σαργάνας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τοῦ τελευταίου δείπνου σημεῖον. οὕτω γὰρ τὸ Μακεδονικὸν οἶδα ἔθος, ἐν ταῖς πολυανθρώποις εὐωχίαις γινόμενον. καὶ ὁ Κάρανος ἄρξας ποτοῦ μικροῖς ἐκπώμασι, περισοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. ἐπίνομεν οὖν εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ, ὥς φασιν, ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέρρηξεν ἡμῶν γέλωτας. καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικός, ἔτη ἤδη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα. καὶ τελευταῖαι εἰσῆλθον ἐπιδόρπιαι τράπεζαι. τραγήματά τε ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδόθη πᾶσι, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένη Κρητικῶν, καὶ τῶν σῶν, ἑταῖρε Λυγκεῦ, Σαμιακῶν καὶ Ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναστάντες ἀπηλλαττόμεθα νήφοντες, νὴ τοὺς θεούς, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου, ὃν ἐλάβομεν. σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων εὐδαιμονίζεις, τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα καὶ εὔζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στρεπτούς, Λήναια, καὶ Χύτρους θεωρῶν. ἡμεῖς δ' ἐκ τοῦ Καράνου δείπνου πλοῦτον ἀντὶ μερίδων εὐωχηθέντες, νῦν ζητοῦμεν, οἱ μὲν οἰκίας, οἱ δὲ ἀγρούς, οἱ δὲ ἀνδράποδα ὠνήσασθαι. ἐς ταῦτα ὦ ἑταῖροι Τιμοκράτη ἀποβλέπων, τίνι συγκρῖναι ἔχεις τῶν Ἑλληνικῶν δείπνων, τὸ προκείμενον τοῦτο συμπόσιον. ὁπότε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη, τί δ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι φυλλοτρῶγες δράσειαν, ὅπου τέτταρα λάψει κρέα μικρὰ ὀβολοῦ. παρὰ δ' ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους βοῦς ὤπτουσιν, ἐλάφους, ἄρνας. τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάγειρος ὅλον τέρας ὀπτήσας μεγάλῳ βασιλεῖ, θερμὴν παρέθηκε κάμηλον. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι, καὶ αὐτὸς τῶν βαρβάρων ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά φησιν, Εἶτ' ἐξένιζε παρετίθει θ' ἡμῖν ὅλους Ἐκ κριβάνου βοῦς, καὶ τίς εἶδεν πώποτε Βοῦς κριβανίτας, τῶν ἀλαζονευμάτων. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου Παρέθηκεν ἡμῖν. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ, διασύρων τὸ τῶν Ἰφικράτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἤγετο τὴν Κότυος τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως θυγατέρα φησί, Κἂν ταῦτα ποιῇς, ὥσπερ φράζω, λαμπροῖς

Δείπνοις δ' ἔχειν ὑμᾶς. εἰ μὲν ὁμοίως Τοῖς Ἰφικράτους τοῖς ἐν Θρᾴκῃ. καί τοι φασὶ φιλοκάλως αὐτὰ γενέσθαι. Κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑποστρῶσθαι Στρώματα μὲν ἁλουργά, μέχρι τῆς ἄρκτου. Δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγους Αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς. Τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι μείζους λάκκων δωδεκακλίνων. Αὐτὸν δὲ Κότυν περιζῶσθαι, ζωμόν τε φέρειν ἐν χοεῖ χρυσῇ, Καὶ γευόμενον τῶν κρατήρων, πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων, Αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενείδαν ἀργᾶν δ' ᾄδειν, καὶ κιθαρίζειν Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆθεν, μέλπειν δ' ᾠδαῖς τοτὲ μὲν Σπάρτην Τὴν εὐρύχορον, τοτὲ δ' αὖ Θήβας τὰς ἑπταπύλους μεταβάλλειν, Φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν ἵππων ἀγέλας, χρυσοῦν τε σάκος, φιάλην τε λεπαστήν, χιόνος τε πρόχουν, κέγχρων τε χύτραν, βολβῶν τε σιρὸν δωδεκάπηχυν, Καὶ πολυπόδων ἑκατόμβην. ταῦτα μὲν οὕτως φασὶ ποιῆσαι Κότυν ἐν Θρᾴκῃ γάμον Ἰφικράτει. τούτων δ' ἔσται πολὺ σεμνότερον, καὶ Λαμπρότερον παρὰ δεσποσύνοις, τοῖς ἡμετέροις. τί γὰρ ἐλλείπει δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγαθῶν, ἢ σμύρνης, καὶ συρίας ὀσμαί, λιβάνου τε πνοαί. τέρεν ὀχθούντων μαζῶν ὄψεις ἄρτων ἀμύλων πολυποδείων, χολίκων, δημοῦ, φυσκῶν, ζωμοῦ, τεύτλων, θρίων, λεκίθου, σκορόδων, ἀφύης, σκόμβρων, φθεγμματιδίων, πτισάνης, ἀθάρης, κυάμων, λαθύρων, ὤχρων, δολίχων, μέλιτος, τυροῦ, χορίων, πυρῶν, καρύων, χόνδρου, κάραβοι ὀπτοί, τευθίδες ὀπταί, κεστρεὺς ἑφθός, σηπίαι ἑφθαί, μύραινα ἑφθή, κωβιοὶ ἑφθοί, θυννίδες ὀπταί, φυκίδες ἑφθαί. Βάτραχοι, πέρκαι, συνόδοντες, ὄνοι, βατίδες, ψῆτται, γαλεός, κόκκυξ, θρίσσαι, νάρκαι, ῥίνης τεμάχη, χαλδόνες, βότρυες, σῦκα, πλακοῦντες, μῆλα, κράνεια, ῥοαί, ἕρπυλλοι, ἀχράδες, κνῆκος, ἐλάαι, στέμφυλα, ἀμῆτες, πράσα, γήτεια, κρόμμυα, φῦσαι, βολβοί, καυλοί, σίλφιον, ὄξος, μάραθα, ᾠά, φακῆ, τέττιγες ὀπτοί, κάρδαμα, σήσαμα, κήρυκες, ἅλες, πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεα, κτένες, ὄρκυνες. καὶ πρὸς τούτοις ὀρνιθαρίων ἄφατον πλῆθος, νηττῶν, φαττῶν, χῆνες, στρουθοί, κίχλαι, κόρυδοι, κίτται, κύκνοι, πελεκᾶν, κίγκλοι, γέρανος, τοῦτό γε τοι χάσκοντος διατετρανεῖ μὲν διὰ τοῦ πρωκτοῦ, καὶ τῶν πλευρῶν διακόψει τὸ μέτωπον. οἶνος δέ σοι λευκός, γλυκύς, αὐθιγενής, ἡδύς καπνίας. Λυγκεὺς δ' ἐν Κενταύρῳ, διαπαίζων τὰ Ἀττικὰ δεῖπνα φησί, Μάγειρε ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τ' ἐμὲ

Δεῖπνον ἀττικ.

Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περίνθιος, Οὐδέτερος ἡμῶν ἥδεται τοῖς Ἀττικοῖς Δείπνοις. ἀηδία γάρ ἐστιν Ἀττική, ὥσπερ ξενικὰ παρέθηκε. πίνακα γὰρ μέγαν Ἔχοντα μικροὺς πέντε πινακίσκους, ἐν ᾧ Τούτων ὁ μὲν ἔχει σκόροδον, ὁ δ' ἐχίνους δύο. Ὁ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δέκα, Ὁ δ' ἀντακαίου μικρόν. ἐν ὅσῳ δ' ἐσθίω Ἕτερος ἐκεῖν', ἐν ὅσῳ δ' ἐκεῖνος, τοῦτ' ἐγὼ ἠφάνισα. Βούλομαι δ' ἐγὼ βέλτιστε συγκαμεῖν, Καὶ τοῦτο γ' ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι· Οὔτε στόματα γάρ, οὔτε χείλη πέντ' ἔχω. Ὄψιν μὲν ἔχει τὰ τοιαῦτα ποικίλην, Ἀλλ' οὐθέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα.

Κατέπλασα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ. Τί οὖν ἔχεις ὄστρεα πολλά; πίνακά μοι Τοῦτον παράθες, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν. Ἔχεις ἐχίνους; ἕτερος ἔσται σοι πίναξ. Αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπριάμην ὀκτὼ ὀβολῶν. Ὀψάριον αὐτὸ τοῦτο παράθες μόνον, Ἵνα ταὐτὰ πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγώ, τὸ δ' ἕτερος. Δρομέας δ' ὁ παράσιτος, ἐρωτήσαντός τινος αὐτόν, ὥς φησιν ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος, πότερον ἐν ἄστει γίνεται βελτίω δεῖπνα, ἢ ἐν Χαλκίδι. τὸ προοίμιον εἶπε τῶν ἐν Χαλκίδι δείπνων χαριέστερον εἶναι τῆς ἐν ἄστει παρασκευῆς. τὸ πλῆθος τῶν ὀστρέων, καὶ τὴν ποικιλίαν, προοίμιον εἰπὼν δείπνου. Δίφιλος δ' ἐν Ἀπολειπούσῃ, μάγειρόν τινα παράγων ποιεῖ τάδε λέγοντα, Πόσοι τὸ πλῆθος εἰσὶν οἱ κεκλημένοι Εἰς τοὺς γάμους βέλτιστε, καὶ πότερ' Ἀττικοί Ἅπαντες, ἢ κἀκ τοῦ 'μπορείου τινές, τί δὲ Τοῦτ' ἐστὶ πρὸς σὲ τὸν μάγειρον τῆς τέχνης. Ἡγεμονία τίς ἐστιν αὐτῆς ὦ πάτερ Τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προειδέναι, Οἷον Ῥοδίους κέκληκας, εἰσιοῦσι δὸς Εὐθὺς ἀπὸ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπάσαι Ἀποζέσας σίλουρον, ἢ λεβίαν, ἐφ' ᾧ Χαρεῖ πολὺ μᾶλλον, ἢ μυρίνην προσεγχέας. Ἀστεῖον ὁ σιλουρισμός, ἂν Βυζαντίους Ἀψινθίῳ σφόδρ' αὐτὸν ὅσ' ἂν παρατιθῇς, Κάθαλα ποίησαι πάντα, καὶ ἐσκοροδισμένα. Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων Πάντες βλιχανώδεις εἰσί, καὶ μεστοὶ λάπης. Μένανδρος δ' ἐν Τροφωνίῳ, Ξένου τὸ δεῖπνον ἐστὶν ὑποδοχῆς τινος. Ποδαποῦ; διαφέρει τοῦτο τῷ μαγείρῳ. τοῦτο γάρ Οἷον τὰ μὲν νησιωτικὰ ταυτί, ξενύδρια Ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα, Καὶ παντοδαποῖς τοῖς ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ Ἁλίσκεται, ἀλλ' οὕτως παρέργως ἅπτεται, Τὰς δ' ἐνθυλεύσεις, καὶ τὰ κεκαρυκευμένα Μᾶλλον προσεδέξατ', εἰ δέ τις ἔρχεται Ἀρκαδικὸς τοὐναντίον. Ἀθάλασσος ἐν τοῖς λοπαδίοις ἁλίσκεται. Ἰωνικὸς πλούταξ ὑποστάσεις ποιῶν, Κανδαύλον ὑποβινητιῶντα βρώματα. ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοί, καὶ τοῖς εἰς ἀναστόμωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἐν ἅλμῃ ἐλάαις, ἃς κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρᾳ φησίν, ὦ πρεσβῦτα πότερα φιλεῖς τὰς δρυπεπεῖς Ἑταίρας, ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας, ὡς ἐλάας στιφράς. Φιλήμων δ' ἐν Μετιόντι, ἢ Ζωμίῳ, Ἰχθύς τις σοὶ ἐφαίνεθ' ἑφθός, μικρὸς ἦν ἀκήκοας Ἅλμη τε λευκή, καὶ παχεῖα ὑπερβολῇ, Κοὐχὶ λοπάδος προσῶζεν, οὐδ' ἀλυσμάτων, ἐβόων ἅπαντες, ὡς ἀγαθὴν ἅλμην

Διαφ. συμπ.

Ἀνασομώτικά infr. lib. 12.

ἄλμην ποιῶν, Ἔσθιον δὲ καὶ τέττιγας, καὶ κερκώπας ἀνακομώσιας χάριν. Ἀριστοφάνης Ἀνα-γύρῳ, πρὸς θεῶν ἐρᾶς τέττιγα φαγεῖν καὶ κερκώπην θηρευσαμένη καλάμῳ λεπτῷ. ἔστι δ᾽ ἡ κερκώ-πη ζῷον ὅμοιον τέττιγι καὶ τριγονίῳ, ὡς Σπεύσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ ὁμοίων. μνημο-νεύει αὐτῶν Ἐπίλυκος ἐν Κωραλίσκῳ. Ἄλεξις ἐν Θρασωνί φησι, Σοῦ δ᾽ ἐγὼ οὐ πώποτ᾽ εἶδον οὔ-τε κερκώπην γυναῖκ᾽, Οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν᾽, οὐ τρυγόν᾽, οὐ τέττιγα. Νικόστρατος δ᾽ ἐν Ἅβρα,

Γίνεται ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἡγήσεται Ἔχων ἐχῖνον, ὠμοτάριχον, κάππαριν, Θρυμματί-δα, τέμαχος, βολβὸν ἐν ὑποτρίμματι. Ὅτι δ᾽ ἔσθιον διὰ τὴν ἀνακόμωσιν, καὶ τὰς δι᾽ ὄξους καὶ νάπυος γογγυλίδας, σαφῶς παρίστησι Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, λέγων οὕτως,

Γογγυλίδος δισσὴ γὰρ ἰδ᾽ ἐκ ῥαφάνοιο γενέθλη, Μακρή τε σφαιρή τε φαίνεται ἐν πρασιῇσι, Καὶ τὰς μὲν κεάκοσσον ἀποβλύσας Βορέῃσι Προσφιλέας χειμῶνι, καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς, Θερμοῖς δ᾽ ἐκμαράνας ἀναζώουσ᾽ ὑδάτεσσι. Τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας, καὶ ἀπαρφία φλοιόν, ἣ κακαθηράμενος λεπτουργίης, ἠελίῳ δὲ Αὐήνας ἐπὶ τυτθόν, ὅτ᾽ ἐν ζεστῷ ἀποβά-πτων Ὕδατι δευόμενον, πολέας ἐμβάπτισον ἅλμῃ. Ἄλλοτε δ᾽ αὖ λευκὸν γλεῦκος συνάμι-σγον ὄξει, Ἶσον ἴσῳ· τὰς δ᾽ ἐντὸς ἐπισεύψας ἁλὶ κρύψαις, Πολλάκι δ᾽ ἀσταφίδος προχέας προ-τῆρι λεήνας, Σπέρματά τ᾽ ἐνθλάκοντα σινήπυος· ἀμφὶ δὲ τρὺξ Ὄξεος ἰκμάζουσα, καὶ ὠμο-τάριχον ἐπὶ κόρσην. Ὥριον ἁλμαίην ἄμυσαι κεχρημένοσι δαίτης. Δίφιλος δ᾽ ἢ Σώσιππος ἐν Ἀπο-λειπούσῃ, Ἐστὶν ἐν δ᾽ ὄξος ὀξύ σοι, Ὑπολαμβάνω παραλάσιον ὅπου ἀλήφαμεν, Ἄριστα τούτοις πάντα πίσω, καὶ πυκνά, Ἡ φυλὰς, ἢ δριμὰ περισιωθήσεται. Τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦ-τα τῶν ἐδεσμάτων, Ἀνεσόμενα τάχιστα τ᾽ αἰσθητήρια, Τό τε νυκαρῶδες, καὶ κατημβλυμ-μένον Ἐσκέδασε, κἀποίησεν ἡδέως φαγεῖν. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ταραντίνοις ἐν τοῖς συμποσίοις φη-σὶ τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποπιόντας. Τοῦτο γὰρ νῦν ἐστί σοι Ἐν ταῖς Ἀθήναις, ταῖς κα-λαῖς ἐπιχώριον, Ἅπαντες ὀρχοῦντ᾽ εὐθέως ἂν οἴνου μόνον Ὀσμὴν ἴδωσιν, συμφορὰν λέγεις, ἆρ᾽ ἂν Φανείης ἄν, ἐς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄφνω, Καὶ τοῖς μὲν ἀγνοοῦσιν ἴσως ἔπεστί τις Χά-ρις. ἀλλ᾽ ἐπὰν δὴ τὸν γόντα θεάσωμαι, Ἢ τὸν παραμασυντὴν ἰδὼν τὸν ἀνόσιον, Κονιζό-μενον τὰ λευκά, τὸν ἄβαλλον θ᾽ ἅμα Ἥδιστον ἀναπήξαιμ᾽ ἂν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ξύλον λαβών.

[margin: ὄρχεσι συμποτῶν.]

Μή ποτε δὲ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Καρσί, κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τῆς ὀρχήσεως, κωμῳδεῖ τινὰ τῶν σοφῶν, ὡς παρὰ δεῖπνον ὀρχούμενον λέγων οὕτως, Οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον Ταῖς χερσὶ τὸν Βάκχυλον οὐδ᾽ αἰσχύνεται, Ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος, Ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος εὑρηκὼς τέχνην, Ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ. Τούτοις οὐδ᾽ ἀνάρμοστος ἄν τις ἐπενέγκαι τὰ Ἐρίφου ἐκ τοῦ κωμικοῦ ἐν Αἰόλῳ ἀρημένα πέδε, Λόγος γάρ ἐστ᾽ ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων, Οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας ὦ πάτερ, Πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας. Ἄλεξις δ᾽ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἰσοστάσιον φησίν, Ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον ὀρχεῖσθαι μόνον Βλέποντες, ἄλλο δ᾽ οὐδὲν ὄψων ὀνόματα, Καὶ σιτίων ἔχοντες ὄψον, κάραβος, Καὶ κωβιός, καὶ σμύδαλις.

Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίστως διαγράφει Μάτρων ὁ παρῳδός, ὅπερ διὰ τὸ σπάνιον ὂν οὐκ ὀκ-νήσαιμι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη ἀπομνημονεῦσαι, Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροφα, καὶ μάλα πολλά, Ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις δείπνισεν ἡμᾶς, Ἦλθον γὰρ κἀ-κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λιμός, Οὗ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους, Λευκοτέρους χιόνος, ἔδαρ δ᾽ ἀμύλοισιν ὁμοίους. Τῶν καὶ Βορέης ἠράσσατο πεπτομενάων, Αὐτὸς δὲ Ξε-νοκλῆς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, Στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ οὐδὸν ἰών, σχεδόθεν δέ οἱ ἦν παράσιτος Χαιρεφόων, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, Νήστης ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων, Τῶν δὲ μάγειροι μὲν φόριον πλῆσαν τε τραπέζας, Οἷς ἐπιτετράφαται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων. Ἠ μὲν ἐπιστεῦσαι δείπνου χρόνον, ἠδ᾽ ἀναμεῖναι, Ἔνθ᾽ ἄλλοι πάντες λαχάνοις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλον. Ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἀλλ᾽ ἤσθιον ἄδετα πάντα, Βολβούς, ἀσπάραγόν τε, καὶ ὄστρεα μυελόεντα, Ὠμοτάριχον ἐῶν χαίρειν φοινίκιον ὄψον. Αὐτὰρ ἐχίνους ῥίψα καρηκομόωντας ἀκάνθαις, Οἱ δὲ κυλινδόμενοι καναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ᾽ ἐπ᾽ ἠιόνος κλύζεσκε. Πολλὰς δ᾽ ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους εἵλκομ᾽ ἀκάνθας. Ἡ δὲ φαληρικὴ ἦλθ᾽ ἀφύη Τρίτωνος ἑταίρη, Ἄντα παρειάων χολιμῶν ξυπαρὰ κρύδεμνα. Τοὺς δ᾽ ὁ Κύκλωψ φίλοι, καὶ ἐν οὔρεσιν ἐξεπεφύκει, Πίννας ἦλθε φέρων, καὶ ἄμυλα ἐχίνοντα Ἃς καταφυ-γόντριχος πέτρους λευκὸν τρέφει ὕδωρ, Ὑψηλάτε χονδροφυεῖς, καὶ τρίγλη μιλτοπάρῃος.

[margin: Παρῳδία.]

[margin: h. ι. ωἰ ι.]

Τὴν γ᾽ ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέχον κρατερώνυχα χεῖρα, Οὐδ᾽ ἔφθην τρώσας ἵνα ἄπασι Φοῖβος Ἀπόλλων, Ὣς δ᾽ ἴδον Στρατοκλῆ κρατερὸν μήστωρα φόβοιο, Τρίγλης ἱπποδάμοιο κα-κῆς μετὰ χερσὶν ἔχοντα, Ἀδ᾽ ἑλόμην χάρμη, λιμὸν δ᾽ ἄπλητον ἄμυξα. ἦλθε δὲ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα, Σηπίη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα, Ἡ μόνη ἰχθῦς

ἐνῆσαν τὸ λευκόν, καὶ μέλαν εἶδε, Καὶ Τευτὸν εἶδον λίμνης ἐξεικυδέα γόγγρον, Κάμμορον ἐν λοπάδεσσ'. ὃ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Τῷ δὲ μετ' ἴχνια βαῖνε θεὰ λευκώλενος ἰχθῦς Ἔγχελυς, ἣ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσι μιγῆναι, Ἐν Κωπῶν, ὅθεν ἐγχελέων γένος ἀγροτεράων Παμμεγέθης, ἣν οὐδὲ δύ' ἀνέρες ἀθλητῆρες, Οἷοι ἄρ' Ἀστυάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο, Ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν. Τρισπίθαμοι γάρ ταί γε, καὶ ἐννεαπήχεον ἄλλην Εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι. Πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα ἐπὶ σέγας ἦλθ' ὁ μάγειρος, Σάτορ ὀψοφόρους πίνακας ἐπὶ δεξιὸν ὦμον. Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι χῆραι ἕποντο, Αὐτὰρ ἐπ' εὐθεῖαν λοπάδες τόσσαι ἐστιχόωντο. Ἶρις δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα τευθίς, Πέρκαι τ' αἰθεσίχρωες, καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος, Ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἕπετ' ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν, Οἷα δ' αὖ θύννου κεφαλὴ θαλαμηάδικο. Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη οὕνεκα τευχέων Αἰρομένων, τὸ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι. Ῥίνην τὴν φιλέεσι περισσῶς τέκτονες ἀνδρῶν, Τρηχεῖ' ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. οὐ γὰρ ἔγωγε Ἧς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον, ἄλλ' ἐσιδέσθαι. Ὀπταλέος δ' ἄρ' ἐπῆλθε πελώριος ἱππότα κεστρεύς, Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δυώδεκα σαργοὶ ἕποντο. Κυανόχρως δ' ἀμίας ἐπὶ θῖς μέγας, ὅς τε θαλάσσης Πάσης βένθεα οἶδεν Ποσειδάωνος ὑποδμώς, Καρίδες θ' αὖ Ζανὸς ὀλυμπίω ἐσὶν ἀοιδοί Αἳ δὴ ἰδεῖν κυφαὶ μὲν ἔσαν, χρυσαὶ δὲ πάσασθαι. Χρύσοφρυς, ὃς κάλλιστος ἐν ἄλλοις ἔπλετο ἰχθῦς, Κάραβος, ἑστηκὼς αὖτε λιλαίετο θωρήσσεσθαι Ἐν μακάρων δαίτνοις τοῖς δαιτυμόνεσι χερὶ ἐφθόν, Ἐν στόμασιν ἔθεσαν, καὶ ἐπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον, Τῶν δ' ἄρ' ἐλαφ. κρέων δ' ἐρικλυτὸς ἡγεμόνευεν, Οὐ πλέονας ἐὼν κρατερὸς παλάμῃ ἐπαρέχθη, Πολίσασθ' ἱμείρων, τὸ δέ γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν. Εἶν', ἣν δαίονται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες. Μύραιναν δ' ἐπέθηκε φέρων τὸ κάλυμμα τραπέζης, Ζώνην δ' ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περίδεσμον Εἰς λέχος ἡνίκ' ἔβαινε δρακοντία δῖα μεγαθύμω, Σάνδαλα δ' αὖ ἐπέθηκεν ἀεὶ γένη ἀθανατάων Ὧν βούγλωσσος ἔφασκεν ἐν ἅλμῃ μορμυρόσον. Κίχλας δ' ἑξείης ἀβάτορας ὑψιπετήεις, Καὶ πέρδικας κατεβοσκομένας, θυάδας θ' ὑδατίνους, Ἐν δ' ἀναμὶξ σάργοι τε, καὶ ἵππουροι, γλαῦκοί τε Μορμύρος αὖ τόδ' ἦν μεγάλη ἀτάρος, ἧς ὁ μάγειρος Σίζοντας ἐπέθηκε φέρων, κνίσσωσε δὲ δῶμα, Τῶν ἐλεγῶν δ' αἰνυθ' ἐμοὶ δέ γε θηλυτεράων Εἶναι βρώματ' ἔδοξεν, ἐπεὶ δ' ὅρμαινον ἐπ' ἄλλα, Καῦθ' δέ τις βοτάνης, ἧς οὐδεὶς ἅπτετο δαίτης Ἐν καθαρῷ, ὅθεν περ λοπάδων διεφαίνετο χῶρος, Ἑξῆς κόσσυφος ἦλθε μόνος, γυμνωθεὶς ἵκμενος. Οὐ μὴν οὐδ' ἄρ' ἄθικτος ἦν, πόθεον δὲ καὶ ἄλλοι. Κωλῆν δ' ἄσβολον πᾶς ἔβρεμεν, ἐν δὲ σίναπι Κεῖτ' ἀγχοῦ γλυκὺ πλείονα, χρυσὸς ὣν ἀπυρύκων. Γευσάμενος δ' ἔκλαιον ὅτ' αὔριον οὐκέτι ταῦτα Ὄψομαι, ἀλλά με τυρώδεα, καὶ μάζῃ ἐστρωμένη, Νηλὴς δ' οὐχ ὑπέμεινε. βιάζει γὰρ ῥαχίωσι, Δάμνα μὲν ζωμός τε μέλας ἀκροκώλιά θ' ἑφθά. Παῖς δέ τις ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν τρεῖς καὶ δέκα νήσσας, Λίμνης δ' ἐξ ἱερᾶς μάλα πίονας, ἃς ὁ μάγειρος Θῆκε φέρων, ἵν' Ἀθηναίων κατέκειντο φάλαγγες. Χαιρεφόων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα σιτίζεσθαι. Ἤθεε δ' ὥς τε λέων, παλάμῃ δ' ἔχετο σκέλος αὐτῷ, Ὄφρα οἱ οἴκαδ' ἰόντι πάλιν ποτιδόρπιον ἄν. Χόνδρος δ' ἡδυπρόσωπος, ὃν Ἥφαιστος κάμεν ἕψων Ἀττικῷ ἐν κεράμῳ πέπτων τρεῖς καὶ δέκα μνᾶς. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόρποιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἔντο, Χεῖρας νιψάμενοι ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. Ὡραῖος παῖς ἦλθε φέρων μύρον ἴρινον ἡδύ. Ἄλλος δ' αὖ στεφάνους ἐπιδέξια πᾶσιν ἔδωκεν, Οἳ ῥόδον ἀμφιπλέκοντο, διάνδιχα κοσμηθέντες. Κρατὴρ δὲ Βρομίου ἐκεράννυτο, πίνετο δ' οἶνος Λέσβιος, οὗ δὴ πλεῖστον ἀνὴρ ὑπὲρ ἄνδρα πεπώκει. Δεύτεραι αὖ τε τράπεζαι ἐφοπλίζοντο γέμουσαι. Ἐν δ' αὐταῖσιν ἐπῆν ἄπιοι καὶ πίονα μῆλα, Ῥοιαί τε, σταφυλαί τε θεοῦ Βρομίοιο τιθῆναι, Πρόσφατος ἣν θ' ἁμάμαξυν ἐπίκλησιν καλέουσιν, Τῶν δ' ἐγὼ οὐδενὸς ἧπτον ἁπλῶς, μεστὸς δ' ἐνεπίμπλην. Ὡς δ' ἴδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἔγκυκλον ἄνδρων, Δήμητρος παῖδ' ὀπτὸν ἐπεισελθόντα πλακοῦντα. Πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θείοιο ἀπεχοίμην, Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ' εἶεν, Γαστὴρ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη, Πόρναι δ' εἰσῆλθον, πόρναι δύο θαυματοποιοί, Ἃς Στρατοκλῆς ἤλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς. Ἄλεξις δ' ἐν συντρέχουσιν ἐπισκώπτων τὰ Ἀττικὰ δεῖπνά φησιν, Ἔγωγε δύο λαβεῖν μαγείρους βούλομαι, Οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμ' ἐν τῇ πόλει. Μέλλοντα δειπνίζειν γὰρ ἄνδρα Θετταλόν, Οὐκ Ἀττικηρῶς, οὐδ' ἀπηκριβωμένως. Λιμῷ παρελθεῖν, ἀλλὰ δεῖ καθ' ἓν Ἕκαστον αὐτοῖς ἐπιτεθέντα μεγαλείως. Εὐτράπεζοι δ' εἰσὶν ὄντως οἱ Θετταλοί. καθὰ καὶ Ἔριφός φησιν ἐν Πελταστῇ οὕτω,

Τὰ δ' οὐ Κόρινθος, οὔτε Λαῒς ὦ Σύρε, Οὐδ' εὐτραπέζων Θετταλῶν ξενῶν τροφαί, Ὧν οὐκ ἄμοιρος ἡ χεὶρ ἐγίνετο. Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνίδην ἀναφερομένους Πτωχοὺς ποιήσας, τοὺς Ἀθηναίους φησίν, ὅταν τοῖς Διοσκόροις ἐν πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶσιν, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τιθέναι τυρόν, καὶ φυστήν, δρυπεπεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνησιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις, μάζαν παρέχειν κελεύει. ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρατιθέναι, μιμούμενος τὸν Ὅμηρον.

καὶ γὰρ

Od. λ. — In catalogo. — Od. φ. — Il. λ. — Il. ι.

καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοὺς ἀριστεῖς συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, φύραμα δ' ἄλφιτά φησιν. ἐν Ἀθήναις δὲ ἱστοροῦσιν οὐ πάνυ ἀρχαίων δύο ἢ γινομένων δείπνων ἐν Λυκείῳ τε, καὶ ἀκαδημίᾳ, τοὺς μὲν εἰς τὴν ἀκαδημίαν εἰσενέγκαντας ὀψοποιοὺς λοπάδα, πρὸς ἑτέραν τινὰ χρείαν τὸν κέραμον κατάξαι πάντας τοὺς ἱεροποιοὺς, ὡς μακρόθεν οὐκ ἀστείας παρεισδύσεως γινομένης, δέοντες ἀπέχεσθαι τούτων μακρόθεν. τὸν δ' ἐν τῷ Λυκείῳ κρέας ταριχηρὸν εἰς τάριχος διασκευάσαντα, μαστιγωθῆναι ὡς παραβιαζόμενον πονηρῶς. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας, γράφων, ἄνευ ὄψου ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους. ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγὼ, λέγεις, ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλαίας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβοὺς, καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματα τε ἑψήσονται, καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς, τῶν τε σύκων, καὶ ἐρεβίνθων, καὶ κυάμων, καὶ μύρτα, καὶ φηγοὺς, σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπινοντες, καὶ οὕτως διάγοντες τὸν βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν. ἑξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν λακωνικῶν συμποσίων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων, καὶ μνημονεύσας λακωνικῶν συμποσίων φησὶ, Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε τὴν αὐτοῦ. Παυσανίαν οὖν ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου παρασκευὴν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμένην, κελεῦσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς καὶ ὀψοποιοὺς κατὰ ταυτὰ, καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάσαι. ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευσθέντα, τὸν Παυσανίαν ἰδόντα κλίνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπῆ δείπνου, ἐκπλαγέντα, καὶ τὰ προκείμενα κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευάσαι λακωνικὸν δεῖπνον, καὶ παρασκευασθέντος, γελάσας ὁ Παυσανίας, μεταπέμψασθαι τῶν ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς καὶ ἐλθόντων, ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευὴν, εἶπεν, ἄνδρες ἕλληνες συνήγαγον ὑμᾶς βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην, ὃς τοιαύτην δίαιταν ἔχων ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας. φασὶ δέ τινες, καὶ ἄνδρα συβαρίτην ἐπιδημήσαντα τῇ Σπάρτῃ, καὶ συνεστιαθέντα ἐν τοῖς φειδιτίοις εἰπεῖν, εἰκότως ἀνδρειότατοι ἁπάντων εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι. ἕλοιτο γάρ τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρῳ, τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνου κοπίδος, μνημονεύοντα Κρατῖνον ἐν πλούτοις λέγειν, ἆρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἐστὶν, ὡς λέγουσ' ἐκεῖ,

Πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινᾶσθαι καλῶς, Ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσαι προσπεπατταλευμέναι, Κατακρέμμανται τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάκνειν ὀδάξ. καὶ Εὔπολις ἐν εἵλωσι, Καὶ γένηται τοῖσδε σάμερον κόπις. Δεῖπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ κοπὶς, Καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ἄικλον. Ἐπὴν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν. ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὕλης. ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐωχοῦσιν, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον. καὶ τῶν κρεῶν διδόασι μοίρας. καὶ τὸν καλούμενον φυσίκιλλον, ὅς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος δὲ τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν χλωρὸν, καὶ γαστρὸς καὶ φύσκης τόμον, καὶ τραγήματα, σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους, καὶ φασήλους χλωρούς. κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι, καὶ τοῖς τιθηνιδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν, καὶ πρὸς τὴν κορυθαλλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην τίασσον ἐστὶν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι. θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους, καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. τὸ δὲ ἄικλον καλούμενον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν ἐλπίδι φησὶν, ἐκάλεσε γάρ τίς ἐπ' ἄικλον ἑκών. τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχου τρέχων. τὰ αὐτὰ εἴρηκεν καὶ ἐν περιάλλῳ. ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ φειδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον ἄικλον, εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ἀρριχίδι, καὶ κρέας ἑκάστῳ. καὶ τῷ νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος, κηρύττει τὸ ἄικλον προστιθεὶς τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν. ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς ὃν ἀντιλέγων Δίδυμος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων. ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ τάδε, Πολυκράτης ἐν τοῖς λακωνικοῖς ἱστορεῖ, ὅτι τὴν μὲν τῶν ὑακινθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσιν. καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γινόμενον περὶ τὸν ὑάκινθον, οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι, καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδὲν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν, ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος καὶ μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν, ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι, καὶ πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες,

Λακεδαιμον…

ᾄδοντες, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ, μετ' ὀξέος δὲ τόνου τὸν θεὸν ᾄδουσιν. ἄλλοι δ' ἐφ' ἵππων κεκοσμημένων τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων παμπληθεῖς εἰσέρχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ᾄδουσιν. ὀρχησταί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι, τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλόν, καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ κανάθρων καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων φέρονται, πολυτελῶς κατεσκευασμένων. αἱ δ' ἐφ' ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν. ἅπασα δ' ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν. ἱερεῖά τε παμπληθῆ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντες τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. οὐδεὶς δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. τῆς δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης, ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς Πόλεσιν, Ἐπίλυκός τε ἐν Κωραλίσκῳ λέγων οὕτως, ποτὶ ἂν κοπίδ' οἰώσωμαι ἐν Ἀμυκλαῖον, παραγγέλλωσι βάρακες πολλὰ οἱ κάρτα καὶ δ' ὠδίμοσοι μάλα ἀδεῖς, Διαξηφίλλω λέγων μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι. τοῦτο γὰρ ἀβάρακες δηλοῦσιν. οὐχὶ τὸ λύπας, ὥς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης. καὶ ἄρτους δέ, καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. τίς δέ ἐστιν ἡ κοπίς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφων οὕτως, ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ' ἡ κοπὶς δεῖπνον, μᾶζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμόν, ζωμός, σῦκον, τράγημα, θέρμος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὀρθραγορίσκοι. ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, ὥσπερ Σαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας, καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ, καὶ οὗτος τῆς Λακώνων πολιτείας. ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἄικλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἁπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Ἀλκμὰν μὲν γὰρ οὕτω φησι, κἤπεται μύλαι, δρύφεται κἠπὶ ταῖς συνακλέαις, οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν ἄικλον Ἀλκμάων ἁρμόξατο, ἄικλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φιδιτίοις μετὰ τὸ δεῖπνον. ἄρτος γάρ ἐστι, καὶ κρέας, ἀλλ' ἐπάικλα μὲν λέγεται ταῦτα ὄντα, οἷον ἐπιχορηγήματα τῶν συντεταγμένων τοῖς φειδίταις ἀίκλων. παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. καὶ ἐστὶν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπείληφεν, ἀλλὰ διττή. ἣν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὔκολός ἐστι, καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν ἐλαίῳ δεδευμένα, ἅ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων, κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ κάμματα. ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι, φύλλα δάφνης πραγματίζεσθαι, Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς Κύκλωψι φησὶν οὕτως, Φύλλα σὺ δεῖπνον καταλύσεις. ἣ δὲ καθάπερ χρημάτων, ἣν δὲ εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἐκτινῶν ζώων ὡρισμένων, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς φειδίταις ἑνὸς τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. ὁ δὲ Μόλπις, καὶ ματτύην φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἐπάικλα. περὶ δὲ τῶν ἐπαίκλων Περσεὺς ἐν τῇ λακωνικῇ πολιτείᾳ οὑτωσὶ γράφει, Καὶ εὐθὺς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἐπάικλα. ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δεῖπνον τραγήματα. τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον, ἢ στιβάδα, ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπάικλα κάπτειν μετὰ δεῖπνον. γίνεται γὰρ ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐρραμένα, τὸ δ' ὅλον ὥσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. καὶ γὰρ ὅν τινα δεῖ πρῶτον κατακεῖσθαι, ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκιμποδίου καθῆσθαι πάντα, τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἐπάικλα. τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. περὶ δὲ τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων, Νικοκλῆς οὕτως γράφει, Διακρίνας δὲ πάντων ὁ Ἔφορος ἤτοι ἀπέλυσεν, ἢ κατεδίκασεν, ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν ἐλαφρῶς ἢ τοῖς κάμμασιν, ἢ καμματίσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά. αἱ δὲ καμματίδες, αἷς κάπτουσι τὰ ψαιστά. περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ, Τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον, εἶτα μᾶζαν μὲν ὅσην ἂν ἕκαστος ᾖ βουλόμενος, καὶ πιεῖν. πάλιν ὅταν ἡ θυμὸς ἑκάστῳ καθ' ὃν παρακείμενός ἐστι. ὄψον δὲ ταυτὸν ἀεί ποτε πᾶσιν ἐστὶν ὕειον κρέας ἑφθόν, ἐνίοτε δέ τι μόνον πλὴν ὄψου τι μικρόν, ἔχον σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδέν, πλὴν ὅ γε ἐκ τούτου ζωμός, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάα τις, ἢ τυρός, ἢ σῦκον. ἀλλὰ κἄν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον ἰχθύων, ἢ λαγών, ἢ φάτταν, ἢ τι τοιοῦτον, εἶτ' ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπάικλα καλούμενα. συμφέρει δ' ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα ἀττικά, οἴνου δὲ χόας ἕνδεκά τινας, ἢ δώδεκα. παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα, καὶ σύκων. ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν, περὶ δέκα τινὰς αἰγιναίους ὀβολούς. Σφαῖρος δ' ἐν τρίτῳ λακωνικῆς πολιτείας γράφει, φέρουσι δὲ καὶ ἐπάικλα αὐτοῖς οἱ φειδῖται, καὶ τῶν μὲν ἀγορευομένων ὑφ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοί. οὐ μὴν ἀλλ' οἵ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον, καὶ ὅσα ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν νομίζοντες, καὶ τὰ πλείονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν, περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεσθαι.

Μόλπις

Μόλπις δέ φησι, Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεί τι παρά τινος κομίζεσθαι. ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, παρ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἠρτυμένα ματτύην, ὃ καλοῦσιν ἐπάϊκλον. τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐθὲν ἀγοράζειν εἴωθε φέρειν. οὔτε γὰρ ἡδονῆς, οὐδ' ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀπόδειξιν τῆς περὶ τὴν θήραν ποιούμενοι. πολλοὶ δὲ καὶ ποίμνια αὐτῶν τρέφοντες, ἀφθόνως μεταδιδόασι τῶν ἐκγόνων. ἔστι δὲ ἡ ματτύα, φάτται, χῆνες, τρύγονες, κίχλαι, κόσσυφοι, λαγώ, ἄρνες, ἔριφοι. οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοὺς ἀεί τι κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες εἰδῶσι τὴν τῆς θήρας φιλοπονίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόπους γὰρ εἶναι ἐννέα μὲν τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι, καὶ ἐννέα καθ' ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται, ἔχει τε ἑκάστη σκιὰ φρατρίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν. Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φιδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. ὅτε δὲ καὶ παραγένοιντο μικρὰ συμπεριενεχθεῖσιν, ὑμῶν χάριν παρεσκευάζετο. καὶ πάλιν, Αὐτοῖς στρωμναί τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησκημέναι πολυτελῶς, καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὥστε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων ὀκνεῖν τὸν ἀγκῶνα ὑπὸ τὰ προσκεφάλαια ἐρείδειν. οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιντηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες παρὰ τὰς κλίνας παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσαιεν. εἰς δὲ τὴν προειρημένην τρυφὴν ἦλθον, ποτηρίων τε ἐκθέσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν πεποιημένων παραθέσεις. ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δὲ αὔτως οἴνων, καὶ τραγημάτων. καὶ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἆγις καὶ Ἀκρόταθος αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες, οὓς τοσοῦτον ὑπερῆραν τινὲς τῶν ἰδιωτῶν, τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ' αὑτούς, ὥστε δοκεῖ τὸν Ἆγιν, καὶ τὸν Ἀκρόταθον εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβληκέναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον. Κλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα, καίτοι νέος ὤν, καὶ κατὰ τὴν δίαιταν ἀφελέστατος γέγονεν. ἤδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγούμενος, ἔμφασιν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρὰ ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτὸν οὐδὲν καταδεέστερα ἂν παρασκευαζόμενα. πολλῶν δὲ πρεσβειῶν παραγινομένων πρὸς αὐτόν, οὐδέ ποτε ἐνωρότερον τοῦ καθεστηκότος συνῆγε καιροῦ, πεντάκλινόν τε διεστρώννυτο, οὐδέ ποτε πλεῖον. ὅτε δὲ μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγίνετο διὰ τοῦ ἑστιάτορος, τίς εἴσεισι, καὶ κατακλιθήσεται πρῶτος. ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος ἡγεῖτο ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν' αὐτὸς προσκαλέσαιτο. κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος, ἢ μετά τινος τῶν ἡλικιωτῶν. ἐπί τε τῷ τρίποδι ψυκτήρ χαλκοῦς ἐπέκειτο καὶ κάδος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν καὶ κύαθος. ἡ δ' ἐπίχυσις χαλκῆ. πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσει. ἐνεδίδοτο δὲ κύαθος εἷς πρὸ τοῦ δείπνου. τὸ δὲ πολὺ πρώτῳ καὶ ὅτε προσνεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ᾔτουν καὶ οἱ λοιποί. τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπεζίου ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ λοιπὰ ὥστε μὴ ὑπερπερισσεύειν, μήτε λείπειν, ἀλλ' ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθαι, καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. οὔτε γὰρ οὕτως ᾤετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φιδιτίοις διεχθῆναι ζωμῷ, καὶ κρεαδίοις ἀφελῶς. οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ὡς εἰς τὸ μηθὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον τῆς διαίτης. τὸ μὲν γὰρ ἀνελευθερον ἐνόμιζε, τὸ δ' ὑπερήφανον. ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῷ βελτίων, ὅτε παρέλθοιέν τινες. ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ἐφεστήκει κεκραμένον ἔχων τὸ ποτόν, καὶ τῷ αἰτοῦντι προσέφερε. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσνεύσαντι προσεφέρετο. ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέ ποτε παρεπορεύετο. διετέλει δὲ αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον, καὶ πάντας ἐκκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέγειν αὐτούς, ὥστε τεθηρευμένους ἀποτρέχειν ἅπαντας. διακωμῳδῶν δ' Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἄρχων φησὶν οὕτως, Ἐν Λακεδαίμονι γέγονας, ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτέον Ἐστίν, βάδιζ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φιδίτια, Ἀπόλαυε τοῦ ζωμοῦ, φόρει τοὺς βύσακας, Μὴ καταφρόνει, μηδ' ἕτερ' ἐπιζήτει καλά. Ἐν τοῖς δ' ἐκείνων ἔθεσιν ἴσθ' ἀρχαϊκός. Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσσιτίων, Δωσιάδας ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν γράφει οὕτως, Οἱ δὲ Λύκτιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως, ἕκαστος τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρίαν, καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανέμουσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἑκάστων οἴκους. τῶν δὲ δούλων ἕκαστος αἰγιναῖον φέρει στατῆρα κατὰ κεφαλήν. διῄρηνται δ' οἱ πολῖται πάντες καθ' ἑταιρίας. τὴν τε ἐπιμέλειαν ἔχει τοῦ συσσιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοτικῶν προσειληφυῖα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι, καλοῦσι δὲ αὐτοὺς καλοφόρους. εἰσὶ δὲ πανταχοῦ κατὰ τὴν Κρήτην οἶκοι δύο τοῖς συσσιτίοις, ὧν τὸν μὲν καλοῦσιν αὐ-

Λακεδ. κόπις.

Λακεδ. δίαιτα

Plutarchus in uita Cleomenis.

Κρητῶν δίαιτα

σιν ἀνδρεῖον. τὸν δ' ἄλλον ἐν ᾧ τοὺς ξένους κοιμίζουσι, κοιμητήριον προσαγορεύουσι. ἐπὶ δὲ τὸν συσσιτικὸν οἶκον πρῶται μὲν κεῖνται δύο τράπεζαι, ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προσκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες. ἑξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. παρατίθεται δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἑκάστῳ, τοῖς δὲ νεωτέροις ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἅπτονται. εἶτα ποτήριον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένον ὑδαρῶς. τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσιν οἱ ἐπὶ τὴν κοινὴν τράπεζαν, καὶ δειπνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέκραται κρατήρ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν παρακειμένων ἡ προεστηκυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιροῦσα παρατίθησι τοῖς ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἢ κατὰ σύνεσιν δεδοξασμένοις. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν. εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηνται τῶν ἐπὶ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι, προτρεπόμενοι τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πύργιον δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν νομίμων ἐν τοῖς συσσιτίοις φησίν, οἱ Κρῆτες καθήμενοι εὐσιτοῦσι, καὶ ὅτι ἀβαμβάκευτα τοῖς ὀρφανοῖς παρατίθενται, καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν ἐφεστῶσι διακονοῦντες, καὶ ὅτι μετ' εὐφημίας ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς, μερίζουσι τῶν παρατιθεμένων ἅπασιν. ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς κατὰ τὸν θᾶκον τὸν τοῦ πατρὸς ἐφιζάνουσιν, ἐξ ἡμισείας τῶν τοῖς ἀνδράσι παρατιθεμένων. τοὺς δ' ὀρφανοὺς ἰσομερεῖς εἶναι, παρατίθεσθαι δ' αὐτοῖς ἀβαμβάκευτα τῇ κράσει καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. ἦσαν δὲ καὶ ξενικοὶ θᾶκοι, καὶ τράπεζα τρίτη δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς τὰ ἀνδρεῖα, ἣν ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον.

Lib. 1.
Περσῶν δίαιτα

Ἡρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησίν, ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι, ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον προτιθέαται, ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοις. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τίθενται, σίτοισί τε ὀλίγοισι χρέονται. ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι, καὶ οὐκ ἁλέσι. καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται. καί σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα μὲν οὕτω φυλάσσεται. μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα αὐτῶν πράγματα. τὸ δ' ἂν ἁδῇ σφίσι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος ἐν τοῦ, ἂν ἐόντες βουλεύωνται. καὶ ἢν μὲν ἁδῇ καὶ νήφουσι, χρέονται αὐτῷ. εἰ δὲ μή, μετιᾶσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι. περὶ δὲ τῆς τρυφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ οὕτω γράφει, ὑπὲρ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται ματεύοντες, τί ἂν ἡδέως πίοι. μυρίοι δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἡδέως φάγοι, ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἤσθιεν. εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ. ἐν δὲ τῷ Ἱέρωνι ἐπιγραφομένῳ λόγῳ περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων, καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς, φησὶν οὕτως, καὶ οἶδά γε ἔφη ὦ Σιμωνίδη, ὅτι ταύτῃ κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι, ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον, ἢ τὸ ἑαυτοῖς. τὸ γὰρ τὰ εἰωθότα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτάς, πλὴν οἱ τύραννοι. ἔκπλεῳ γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμέναι οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπίδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἱ τράπεζαι, ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα, ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ ἄν τισι πλείω τι παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ θᾶττον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τοῦ μετρίως διαιτωμένου. ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ εὐτελέστατα παρατιθεμένων. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν, τοὺς Περσῶν βασιλεῖς ὑπὸ τρυφῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι τινὰ καινὴν ἡδονὴν ἀργυρίου πλῆθος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα Θῦν, ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον, καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα, καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα, πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς. διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην εἰπεῖν, ὅτι οὕτως αὐτῷ δοκοίη ζῆν, ὡς ταχέως ἀπολούμενος. ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ὅταν φησὶ βασιλεὺς εἴς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα. ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. οἱ δὲ καὶ πολὺ πλέον δαπανῶσιν. ἑκάστῃ γὰρ τῶν πόλεων ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὥσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἦν.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν, Καὶ οἱ θεραπεύοντες φησὶ τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἅπαντες λελουμένοι διακονοῦσιν ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ τῷ βασιλέως συνδείπνων, οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ. οἱ δὲ ἔσω μετὰ βασιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο κατ' ἀντικρὺς ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁρᾷ διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ. ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν. ἐνίοτε μέντοι ἐπειδὰν ἑορτὴ ᾖ, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεύς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ βασιλεὺς πότον ποιῆται, ποιεῖ δὲ πολλάκις, συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα. καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὅ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τὶς τῶν εὐνούχων. καὶ ὅταν συνέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι. καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ' ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος, καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ. καὶ μία μὲν αὐτῶν ἐξάρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνόν φησι τὸ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς, καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵ τε στρουθοὶ οἱ ἀράβιοι. ἔστι δὲ τὸ ζῷον μέγα, καὶ χῆνες, καὶ ἀλεκτρυόνες, καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεύς, τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν, οὗ ἰδεῖν ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων. καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ ταῦτα λαβὼν τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. παρὰ γὰρ τὸν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνον διὰ τὸ παραιτεῖσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται. Ἡρόδοτος δὲ φησὶν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδεχόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξην ἐς πᾶν κακὸν ἀφίκοντο οὕτως, ὥστε ἐκ τῶν οἴκων ἀνάστατοι ἐγίνοντο, ὅκου Θασίοισιν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ἠπείρῳ πολίων, τῶν σφετέρων δεξαμένοις τὴν Ξέρξεω στρατιήν, καὶ δειπνίσασι, τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ ἐδαπάνησε. καὶ γὰρ ἐκπόματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ κρατῆρας παρετίθεσαν, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον. εἰ δὲ Ξέρξης δὶς σιτοῦ μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεισαν αἱ πόλεις. καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησί, βασιλήϊον δεῖπνον βασιλεὺς προτίθεται. τοῦτο δὲ παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεύς. οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ Περσιστὶ μὲν τυκτά, Ἑλληνιστὶ δὲ τέλειον. τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μόνον, καὶ Πέρσαις δωρέεται. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος δειπνῶν ἑκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας μνᾶς ἑκατόν, δειπνούντων ἴσως ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα φίλων. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησι Κτησίας καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνηλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. γίνεται δὲ ταῦτα Ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα. αὗται δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἑκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἀνὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα Ἰταλικοῦ νομίσματος. ὥστ' εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώματι. ἑκατὸν γὰρ μνᾶς ἀνήλισκεν, ὡς Ἔφιππος ἱστόρησεν. Μένανδρος δ' ἐν μέθῃ τοῦ μεγίστου δείπνου δαπάνημα τάλαντον τίθησιν, λέγων οὕτως, Εἶθ' ὅμοια πράττομεν, καὶ θύομεν, Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον, Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δώδεκα, Αὐλητρίδας δὲ, καὶ μύρον, καὶ ψαλτρίας Ταῦτας, θάσιον, ἐγχέλεις, τυρόν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεται τὸ κατὰ λόγον. Ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τινος ἀναλώματος Τάλαντον ὠνόμασε. Καὶ ἐν Δυσκόλῳ δέ φησιν οὕτως, Ὡς θύουσι δὲ οἱ τοιχωρύχοι Κοίτας φέροντες σταμνί' οὐχὶ τῶν θεῶν Ἕνεκ', ἀλλ' ἑαυτῶν ὁ λιβανωτὸς εὐσεβὲς Καὶ τὸ πόπανον τοῦθ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ Ἅπαν ἐπιτεθέν. οἱ δὲ τὴν ὀσφῦν ἄκραν Καὶ τὴν χολὴν ὅτ' ἐστὶ τὰ βρώματα τοῖς θεοῖς, Ἐπι-

θέντες αὐτοὶ τἄλλα καταπίνουσι. Φιλόξενος δ' ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ, εἴπερ τούτου καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ Λευκαδίου Φιλοξένου, τοιαύτην ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου. Εἰς δ' ἔφερον διπλόοι παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν, ἄμμι δ' ἑτέραν δ' ἑτέροι, ἄλλοι δ' ἑτέραν μέχρι οὗ πλήρωσαν οἶκον, ταὶ δὲ πρὸς ὑψιλύχνους ἔστιλβον αὐγὰς εὐστεφάνοις λαχάνοις παροψίσι τε ὀξυβάφων, πλήρεις, σύν τε χλιδῶσαι παντοδαποῖς τέχνας εὑρήμασι πρὸς βιοτᾶν ψυχᾶς δελεασματίοισι παρέφερον ἐν κανέοισι μάζας χιονοχρόας. ἄλλοι δ' ἐπεὶ πρῶτα προσῆλθεν οὐ κακκάβη ὦ φιλότας ἀλλὰ λοπάς, ὡς τὸ μέγιστον πάντα ἐπῆλθεν λιπαρόν τι δὲ ἐγχέλεας τινὸς ἄριστον, γογγροιτοιωνητεμάχη πλῆρες θεοτερπές. ἐπ' αὐτῷ δ' ἄλλο παρῆλθε τόσον βασιστόνην ἰσόκυκλος. μικρὰ δὲ κακκάβη ἔχοντα τὸ μὲν γαλεοῦ τινὰ ἄρχιον ἄλλον παρὰς ἕτερον. πίων ἐκ τευθιάδα, καὶ σηπίον πολυπόδιων ἁπαλοπλοκάμων θερμός. μετὰ ταῦτα παρῆλθεν ἰσοτράπεζος ὅλος μύκερος συνόδων πυρός, ἔπειτα βαθμοὺς ἀτμίζων, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ δ' ἐπίπυσαι τευθίδες ὦ φίλαι, καὶ ξανθαὶ μελικαρίδες αἱ κοῦφαι παρῆλθον, θρυμματίδες δ' αὐτὰρ ταύτας ἐπέστασι, χλωραί τε ἀδυφάρυγγοι, πυρίωντε στεγναὶ θῦσαι μέγαθος κακκάβου γλυκὺ ὄξιος ὀμφαλὸς θοινάας, καλεῖται παράγεμαν κάπιν σαφνοιδα † ἰσαδ' ἀναιμαθέους ὑπερμέγεθος τίθεμος θυγμὼ μάλα ἐπὶ ἑτέρων ἐπῆλθεν τερμόν, ὅθεν γλυφὶς τέμενον εὐθὺς ἐπ' αὐτὰς τὰς ὑπογαστρίδας διανεκέος ἐπεμεινε πέμιντε μελοικαίτιν μάλακαν κεχαροίμεθα, ἀλλ' οὐθὲν ἐλλείπομεν θοιναπαρέης, ὅτε παλαίξαι δυνατ' ἐπικρατέως. ἐγὼ γετικοῦ, καὶ λέγοι τις πάντα παρέμεν ἐτύμως ὔμμιν, παρέπεσε δὲ θερμὸν σπλάγχνον. ἔπειτα δὲ νῆστις δέλφακος οἰκετικᾶς, καὶ νώτιος ἔλαφι, καὶ ὀσφῦς, καὶ μυνοείγματα θερμά, καὶ κεφάλαιον ὅλον διάπτυχον ἑφθόν, ἀποπτευθηνός ἀλεκτροτρόφα, πνικτᾶς ἐρίφου παρέθηκε, εἶτα δίεφθα κρόκω. λαχελίδας τε μετ' αὐτῶν λευκοφορινοχρόους, ῥύγχη, καὶ κεφαλαί, ἄποδός τε χναυματ' ἰόντεν ἐσιφωμένον. ἑφθά τ' ἔπειτα κρέα, ὀπτὰ ἀλλ' ἐρίφων τε, καὶ ἀρνῶν ἀθυπέρκομα καρὸς χορδά. γλυκὺς ταμιξεριφαργογλώσσης ἀνδρώ φιλέοντι θεοί τούτων φιλέτας ἔθοις, καὶ λαγώατ' ἐπὶ τ' ἀλεκτρυόνων τε νεοσσοί, πορδίκων, φάσσων τε χύδαν. ἤδη δὲ παρεβάλλετο θερμὰ πολλά, καὶ μαλακοπτυχίων ἄρτων. ὁ μοσύζυγα δέ, ξανθόν τ' ἐπεισῆλθε μέλι, καὶ γάλα συμπακτόν, τὸ καὶ τυρονάπτεσις, ὃ μὲν ἔφασκεν ἁπαλὸν κἠγὼν ἐφάμαν. ὅτε δ' ἤδη βρωτύος ἠδὲ ποτᾶτος ἐς κόρον ἑταῖροι ἦσμεν, τῆνα μὲν ἐξαπαείρετον δμῶες. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρός.

Κλεοπάτρας δεῖπνον.

Σωκράτης δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἐμφυλίου πολέμου, τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τελευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ Ῥωμαίων στρατηγῷ ἐν Κιλικίᾳ φησὶν οὕτως, ἀπαντήσασα τῷ Ἀντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν Κιλικίᾳ παρεσκεύασεν αὐτῷ λικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρύσεα, καὶ λιθοκόλλητα περιττῶς ἐξειργασμένα ταῖς τέχναις. ἦσαν δέ φησι, καὶ οἱ τοῖχοι ἁλουργέσι καὶ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι ὕφεσι, καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώσασα ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον, μεθ' ὧν ἐβούλετο ἡ Κλεοπάτρα. τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὄψεως ἐκπλαγέντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαι αὐτῷ, καὶ εἰς αὔριον παρεκάλει συνδειπνῆσαι πάλιν ἥκοντα μετὰ τῶν φίλων, καὶ τῶν ἡγεμόνων, ὅτε καὶ πολλῷ κρεῖττον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ πρῶτα μικρά, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρήσατο. τῶν δὲ ἡγεμόνων ἐφ' ᾧ ἕκαστος κατέκειτο κλίνῃ, καὶ τὰ κυλίκια καθὼς ταῖς στρωμναῖς ἐμεμέριστο ἑκάστῳ φέρειν ἐπέτρεψε, καὶ κατὰ τὴν ἄφοδον τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φορεῖα σὺν τοῖς κομίζουσι, τοῖς πλείοσι δὲ καταργύροις σκευαῖς κεκοσμημένους ἵππους. πᾶσι δὲ λαμπτηροφόρους παῖδας Αἰθίοπας παρέστησε. τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ταλαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς διέδωκε, καὶ κατεστρώθη ἐπὶ πῆχυ τὸ ἔδαφος ἐμπεπετασμένων δικτύων τοῖς ἄνθεσιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντώνιον ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρίψαντα, περίοπτον ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχεδίαν, χλωρᾷ πεπυκασμένην ὕλῃ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν βακχικῶν ἄντρων γίνεται, ταύτης τύμπανα, καὶ νεβρίδας, καὶ παντοδαπὰ ἄλλα ἀθύρματα Διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα μετὰ τῶν φίλων, ἐξ ἑωθινοῦ κατακλινόμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἐξ Ἰταλίας μεταπεμφθέντων ἀκροαμάτων, συναθροιζομένων ἐπὶ τὴν θέαν τῶν πανελλήνων. μετέβαινε δ' ἐνίοτέ φησι καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀπὸ τῶν τεγῶν λαμπάσι, δαδουχουμένης πάσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως, καὶ ἐκ τότε ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διονύσιον ἀνακηρύττεσθαι κατὰ τὰς πόλεις ἁπάσας. καὶ Γάϊος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ Καλλίγολα προσαγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεννηθῆναι, οὐ μόνον ὠνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ τὴν διονυσιακὴν πᾶσαν ἐνδυόμενος στολὴν προῄει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν.

Εἰς ταῦτα οὖν ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἀγαπᾶν τὴν ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δεῖπνα. περὶ ὧν Κλείταρχος ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι πᾶς αὐτῶν πλοῦτος ηὑρέθη μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτι τε μικρόψυχοι ἦσαν, καὶ τὰ περὶ

περὶ τὴν τροφὴν λίχνοι. παρασκευάζονται ἐν τοῖς δείπνοις, θρῖα, καὶ ἑψητούς, καὶ ἀφύας, καὶ ἐγκαρσιλόχους, καὶ ἀλλάντας, καὶ χελίδας, καὶ ἔτνος. εἰσὶ Μαρδόνιον ἑστιᾷ μετὰ τῶν ἄλλων πεντήκοντα Περσῶν. Ἀτταμνος ὁ φρύνωνος, ὅν φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐνάτῃ μεγάλως πλούτῳ παρεσκευάσθαι. ἡγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγένοντο, οὐδ' ἂν ἐδέησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλαταιὰν παρατάττεσθαι, ἀπολωλόσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν. Ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος Ἑκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν γενεαλογιῶν. μάζας φησὶν εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων, ὁ καταστὰς φησί, παρὰ Φιγαλεῦσι σίταρχος ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴνου τρεῖς χόας, καὶ ἀλφίτων μέδιμνον, καὶ τυροῦ πεντάμνουν, καὶ τἆλλα τὰ πρὸς τὴν ἄρτυσιν τῶν ἱερείων ἁρμόττοντα. ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν τρία πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν παρασκευήν, πλὴν τῶν περὶ τὸν μάγειρον σκευῶν, ὁ χορηγός. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν τοιοῦτον, τυρός, καὶ φύστη, μάζα νόμου χάριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν, τῶν παρά τισι καλουμένων μαζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας εἰληφότων τὴν ἐπωνυμίαν. ὁμοῦ δὲ τῇ μάζῃ, καὶ τῷ τυρῷ σπλάγχνον, καὶ ἅλες προφαγεῖν. καθαγισάντων δὲ ταῦτα ἐν κεραμέῳ κοτυλίδι ποιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἂν εἶπεν εὐδειπνίαις. εἶτα δ' εἰς τὸ κοινὸν ζωμός, καὶ περίκομμα. πρόχειρα δὲ ἑκάστῳ δύο κρέα. ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασι τοῖς δείπνοις, μάλιστα δὲ τοῖς λεγομένοις μάζωσι. τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ Διονυσιακὴ σύνοδος ἔχει τοὔνομα, τοῖς ἐσθίουσι τῶν νέων, ἀνδρικώτερον ζωμόν τ' ἐγχεῖν πλέω, καὶ μάζας, καὶ ἄρτους παραβαλεῖν. γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρίνετο, καὶ ἀνδρώδης ὑπάρχειν. θαυμαστὸν γὰρ ἦν καὶ περιβόητον παρ' αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο οὐκ ἀπονιψάμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἀποματτόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπομαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε. τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφόδοις γινομένων νυκτερινῶν φόβων. ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν παιὰν ᾄδεται. ὅταν δὲ τοῖς ἥρωσι θύωσι βουθυσία μεγάλη γίνεται, καὶ ἑστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων. οἱ δὲ παῖδες ἐν ταῖς ἑστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων, ἐπὶ λίθων καθήμενοι, γυμνοὶ συνδειπνοῦσιν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν, οἱ Ἀρκάδες φησὶν ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας, καὶ τοὺς δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ τὰ σιτία πᾶσιν, εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι, καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κιρνῶσι.

Ἀρκαδικὸν δεῖπνον.

Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὥς φησιν Ἑρμείας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ Γρυνείου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ Πρυτανείῳ δειπνοῦσι γενεθλίοις Ἑστίας πρυτανίτιδος, καὶ Διονυσίοις. ἔτι δὲ τῇ τοῦ Κωμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει, εἰσιόντες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, ἃς μέχρι καὶ νῦν καλοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. καὶ κατακλιθέντες ἐπανίστανται εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς καταλέγοντος συσπένδοντες. μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες λαμβάνουσιν, ἕκαστος οἴνου κοτύλας δύο πλὴν τῶν ἱερέων, τοῦ τε Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου. τούτων γὰρ ἑκατέρῳ διπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίδων δίδονται. ἔπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ' ᾧ ἐπίκειται ἄρτος ἕτερος, ὃν κριβανίτην καλοῦσι. καὶ κρέας ὕειον, καὶ λεκάριον πτισάνης, ἢ λαχάνου τοῦ κατὰ καιρὸν γινομένου, ὠά τε δύο, καὶ τυροῦ τροφαλίς, σῦκά τε ξηρά, καὶ πλακοῦς, καὶ στέφανος. καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιὸς παρασκευάσῃ ὑπὸ τῶν τιμούχων ζημιοῦται. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς σιτουμένοις ἐν Πρυτανείῳ ἔξωθεν προσεισφέρειν τι βρώσιμον ἔξεστι. μόνα δὲ ταῦτα καταναλίσκουσιν, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰκέταις μεταδιδόντες. ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔξεστι τῶν σιτουμένων τῷ βουλομένῳ ἀνελθόντι εἰς τὸ Πρυτανεῖον δειπνεῖν, οἴκοθεν παρασκευάσαντα αὐτῷ λάχανόν τι, ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάριχος, ἢ ἰχθῦς. κρέως δὲ χοιρείου βραχύτατον, καὶ τούτων μεταλαμβάνων κοτύλην οἴνου. γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσιέναι εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἢ μόνῃ τῇ αὐλητρίδι. οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδὲ ἀμὶς εἰς τὸ Πρυτανεῖον. ἐὰν δέ τις Ναυκρατιτῶν γάμους ἑστιᾷ, ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπείρηται ᾠά, καὶ μελίπηκτα δίδοσθαι. τίς δὲ ἡ τούτων αἰτία, Οὐλπιανὸς ἡμᾶς διδάσκειν δίκαιος.

Ναυκρατιτῶν δεῖπνον.

Λυγκεὺς δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς προκρίνων τὰ Αἰγυπτιακὰ δεῖπνα τῶν Περσικῶν. Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων φησὶν ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεύς, ὁ Ὦχος, αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς γινομένης λαμπρᾶς, ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰδέναι ὦ βασιλεῦ, πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτὲ γενομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ, κακὸν κακῶς σε ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσειαν οἱ θεοί, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν ἐπεθύμησας θοίνης εὐτελεστέρας. τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς λέγων οὕτως, Τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δείπνων Αἰγυπτιακή, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατι-

Αἰγυπτίων δεῖπνον.

θερμῶν, πινάκων δὲ περιφερομένων. παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύδην, καὶ κρέατα ἐκ τῶν λεβήτων ὧν οὐδεὶς γεύεται, εἰ μὴ πρότερον θεάσηται τὸν βασιλέα, εἰ ἥψατο τῶν παρακειμένων. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν Γαλάτην πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγείλασθαι ἑστιάσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως, κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπί τε τούτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύων ἐπεβάλλετο σκηνὰς χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ πλείους, ἔτι καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι, τότε ἐκ τῶν πόλεων δέξασθαι καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιῤῥεῖν πλῆθος. ἐνταῦθα δὲ λέβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ, καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν μεταπεμψάμενος τεχνίτας ἐκ πόλεων ἐχαλκεύσατο. θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἑκάστης ἡμέρας πολλά. πίθους τε οἴνου παρασκευάζεσθαι, καὶ πλῆθος ἀλφίτων πεφυραμένων. καὶ οὐ μόνον, φησὶν, οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἐκ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέλαυον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων παίδων οὐκ ἠφίεντο, ἕως ἂν μεταλάβωσι. τῶν παρασκευασθέντων δὲ δείπνων μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἕκτῃ ἀναβάσεως, τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφων συμπόσιον ἐν τούτοις. ἐπειδὴ δὲ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον πάντες, τὸ δὲ δεῖπνον ἦν καθημένοις κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμῖται μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι, μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. νόμος γὰρ ἦν, καὶ πρῶτος τοῦτ' ἐποίει Σεύθης, ἀνελόμενος τοὺς παρ' αὐτῷ κειμένους ἄρτους διέκλα κατὰ μικρά, καὶ ἐῤῥίπτει οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐποίουν, καθ' οὓς καὶ αἱ τράπεζαι ἔκειντο. Ἀρκὰς δέ τις Ἀρύστας ὄνομα, φαγεῖν δεινός, τὸ μὲν διαῤῥιπτεῖν εἴα χαίρειν. λαβὼν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδείπνει. κέρατα δὲ οἴνου περιέφερον καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ Ἀρύστας, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκ ἔτι δειπνοῦντα, ἐκείνῳ ἔφη δός. σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὔπω. ἐνταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ προὐχώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θρᾷξ, ἵππον ἔχων λευκόν, καὶ λαβὼν κέρας μεστόν, προπίνω σοι ὦ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον δωροῦμαι, ἐφ' οὗ καὶ διώκων ὃν ἂν ἐθέλῃς αἱρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. ἄλλος παῖδα εἰσαγαγών, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. καὶ Τιμασίων προπίνων φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδα ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ τις Ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη θαρσαλέως, καὶ δεξάμενος τὸ κέρας εἶπεν, ἐγώ σοι ὦ Σεύθη δίδωμι ἐμαυτόν, καὶ τοὺς ἐμοὺς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστούς, καὶ οὐδένα ἄκοντα. καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ, καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς συνέπιε, καὶ συγκατεσκεδάσατο ὑπ' μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον Κεραεῦνται οἳ αὐλοῖς σημαίνουσιν, καὶ σάλπιγξιν ὠμοβοΐναις, ῥυθμούς τε, καὶ οἱονεὶ μαγάδην σαλπίζοντες. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἃς συνέθηκεν οὐκ ἀλλοτρίως ἧς προῄρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράφων, Κελτοί, φησί, τὰς χοὰς προτίθενται, χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίνων, μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. ἡ τροφὴ δ' ἐστὶ ἄρτοι μὲν ὀλίγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὀπτὰ ἐπ' ἀνθράκων, ἢ ὀβελίσκων. προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρίως μὲν, λεοντωδῶς δὲ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἴροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες. ἐὰν δὲ ᾖ τι δυσαπόσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατέμνοντες, ὃ τοῖς κολεοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς, οἵ τε παρὰ τοὺς ποταμοὺς οἰκοῦντες, καὶ παρὰ τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασσαν. καὶ τούτους δὲ ὀπτοὺς μετὰ ἁλῶν, καὶ ὄξους, καὶ κυμίνου. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. ἐλαίῳ δὲ οὐ χρῶνται διὰ σπάνιν, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηθες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσιν, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ. μέσος δὲ ὁ κράτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων, ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέρειαν, ἢ κατὰ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. ὁ δ' ὑποδεχόμενος παρ' αὐτόν, ἐφεξῆς δ' ἑκατέρωθε κατ' ἀξίαν, ἧς ἔχουσιν ὑπεροχῆς, καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὁπλοφοροῦντες ἐκ τῶν ὄπισθεν παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται συνευωχοῦνται. τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν, ἐοικόσι μὲν ἄμβιξι, ἢ κεραμέοις, ἢ ἀργυροῖς. καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιούτους ἔχουσιν, οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κάνεα ξύλινα καὶ πλεκτά. τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι, παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος ἐξ Ἰταλίας, καὶ τῆς Μασσαλιωτῶν χώρας παρακομιζόμενος. ἄκρατος

δ' οὗτος

Marginal notes: Γαλατῶν δεῖπνον. — Θρακῶν δεῖπνον. Lib. 7. — Κελτῶν δεῖπνον.

δὲ οὗτος. διότι δὲ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται. παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὑτὸ καλεῖται
δίχρωμα. ἀπορροφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου κατὰ μικρὸν, οὐ πλεῖον κυάθου, πυκνότερον
δὲ τοῦτο ποιοῦσι. περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, καὶ τὰ λαιά. οὕτως διακονοῦνται καὶ τοὺς
θεοὺς προσκυνοῦσιν ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι. ἔτι ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος, καὶ τὸν Λουερ-
νίου τοῦ Βιτύιτος πατρὸς πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ, δημαγωγοῦντα
αὐτὸν τοὺς ὄχλους, ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον ταῖς
ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι, φράγμα τε ποιεῖν δωδεκαστάδιον τετράγωνον, ἐν ᾧ πλη-
ροῦν λινοὺς πολυτελοῦς πόματος, παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων πλῆθος, ὥστε ἐφ' ἡ-
μέρας πλείονας ἐξεῖναι τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδια-
10 λείπτως διακονουμένους. ἀφορίσαντος δὲ αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης, ἀφυστερήσαντά
τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συναντήσαντα μετὰ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπε-
ροχὴν. ἑαυτὸν δ' ἀποθρηνεῖν, ὅτι ὑστέρηκε. τὸν δὲ τερφθέντα θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσίου, καὶ ῥῖψαι
αὐτῷ παρατρέχοντι. ἀνελόμενον δ' ἐκεῖνον πάλιν ὑμνεῖν λέγοντα, διότι τὰ ἴχνη τῆς γῆς, ἐφ'
ἧς ἁρματηλατεῖ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀνθρώποις φέρει. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ
ἱστόρησεν. ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Παρθυαίων διηγούμενός φησιν. ὁ δὲ καλούμενος φίλος, τρα-
πέζης μὲν οὐ κοινωνεῖ. χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος, ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ,
τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κυνηδὸν σιτεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασ-
θεὶς τοῦ χαμαιπετοῦς δείπνου, ῥάβδοις καὶ ἱμᾶσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦται, καὶ γενόμενος αἱ-
μόφυρτος, τὸν τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην ἐπὶ τὸ ἔδαφος πρηνὴς προσπεσὼν προσκυνεῖ. ἐν
20 δὲ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ περὶ Σελεύκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν, καὶ πο-
λεμῶν Ἀρσάκῃ ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκῃ διέ-
τριψεν, ἀγόμενος βασιλικῶς. γράφει καὶ ταῦτα παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δείπνοις ὁ βασιλεὺς, τήν
τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μετεωροτέραν τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην εἶχε, καὶ τὴν τρά-
πεζαν μόνῳ, καθάπερ ἥρῳ πλήρη βαρβαρικῶν θοινημάτων παρακειμένων. ἱστορῶν δὲ καὶ περὶ Ἡρα-
κλέωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ γρυποῦ καλουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς, μι-
κροῦ δεῖν τῆς βασιλείας ἐξέβαλεν τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν τάδε, ἐποιεῖ-
τό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς κατακλίσεις ἐπὶ τῶν ἐδάφους ἐν ὑπαίθρῳ ἀνὰ χιλίους δειπνίζων. τὸ δὲ
δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας, καὶ κρέας. τὸ δὲ ποτὸν, κεκραμένος οἶνος, οἷος δήποτε ὕδατι ψυχρῷ. διη-
κόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὔτακτος. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῇ Ῥωμαίων φησὶ πό-
30 λει, ὅταν εὐωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, δειπνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ
ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας ἡρακλεωτική ἐστι. διοινοχοεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ δὲ βρώματα ἄρ-
τοι μεγάλοι, καὶ καπνιστὰ ἑφθὰ κρέα, καὶ τῶν προσφάτων καθιερωθέντων ὀπτὰ δαψιλῆ. παρὰ
δὲ Τυρρηνοῖς δὶς τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται, ἀνθινά τε στρωμναὶ, καὶ
ἐκπώματα ἀργυρᾶ παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλῆθος εὐπρεπῶν παρέστηκεν, ἐσθήσεσι πολυ-
τελέσι κεκοσμημένων. Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ τὰς θεραπαίνας φησὶ, παρ' αὐ-
τοῖς μέχρις οὗ ἂν αὐξηθῶσι γυμνὰς διακονεῖσθαι. Μεγασθένης δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἰνδικῶν,
τοῖς Ἰνδοῖς φησιν, ἐν τῷ δείπνῳ παρατίθεσθαι ἑκάστῳ τράπεζαν. ταύτην δὲ εἶναι ὁμοίαν ταῖς
ἐγγυθήκαις, καὶ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρυβλίον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβάλλειν αὐτοὺς πρῶτον μὲν τὴν
ὄρυζαν ἑφθὴν, ὡς ἄν τις ἑψήσειε χόνδρον, ἔπειτα ὄψα πολλὰ κεχειρουργημένα ταῖς Ἰνδικαῖς σκευ-
40 ασίαις. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον προσφέρονται κρέα μελη-
δὸν ὠπτημένα, καὶ ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον. Καμπανῶν δέ τινες παρὰ τὰ
συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων
ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Ῥωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονο-
μαχίας, γράφων οὕτως, τὰς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦν-
το Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ κἂν ταῖς ἑστιάσεσιν. ἐκάλουν γοῦν τι-
νὲς πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους ἐπί τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδοιεν μονο-
μάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου, καὶ μέθης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσ-
φάττετο, αὐτοὶ δὲ ἐκρότουν ἐπὶ τούτῳ ἡδόμενοι. ἤδη δέ τις κἂν ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖ-
κας εὐπρεπεστάτας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκέκτητο. ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. ἀλ-
50 λὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν.
Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν, τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν. Ποσειδώνιος
δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησιν, ἐνίοτε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. ἐν γὰρ
τοῖς ὅπλοις ἀγερθέντες σκιαμαχοῦσι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται. ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύ-

Strabo lib. 4.

Πάρθων δεῖπνον.

Ῥωμαίων δεῖπνον.

Δεῖπνον Γερμανῶν.

Μονομαχία ἐν δείπνοις

ματος προΐεσιν, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες ἐὰν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρ-
χονται. τὸ δὲ παλαιόν φησιν, ὅτι παρατεθέντων κωλήνων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανεν. εἰ δέ
τις ἕτερος ἀντιποιήσαιτο, συνίσταντο μονομαχήσοντες μέχρι θανάτου. ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ λαβόν-
τες ἀργύριον, ἢ χρυσίον. οἱ δὲ οἴνου κεραμίων ἀριθμόν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς
ἀναγκαίοις φίλοις διαδωρησάμενοι, ὕπτιοι ἐκταθέντες ἐπὶ θυρεῶν κεῖνται. παραστάς δέ τις ξίφει
τὸν λαιμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει, παρὰ δὲ
τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πέντε μνᾶς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι
πελέκει, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἆθλον, καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλείους δι-
καιολογεῖσθαι καθὸ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτὸς ἀποτυμπανισθῆναι. Ἕρμιππος δ' ἐν πρώτῳ πε-
ρὶ νομοθετῶν, τῶν μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν 10
συμβουλεύσαντος, καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἔφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, ἀσκοῦν
φησι, τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τήν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν, καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν
ἀρχαίαν, ὡς εὑρόντων ἐκείνων ἔτι καὶ νῦν μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁπλομα-
χίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος. ὅτι δὲ ἀρχαῖον
ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Φοινίσσαις οὕτως, Ἐς Οἰδίπου δισσὼ δὲ δι-
πτύχω κόρω Ἄρης κατέσκηψέ τε μονομάχου πάλης, ἀγῶνα νῦν ἑστᾶσιν. ἔοικεν δὲ πεποιῆσθαι
τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. ὁπότε γὰρ τὸ μάχη
συντιθέμενον, τὸ τέλος ἴσως τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, πρωτόμαχος, ἐπίμαχος, Φιλόμαχον γέ-
νος ἐκ Περσέως παρὰ Πινδάρῳ, τηνικαῦτα προπαροξύνεται. ὁπότε δὲ παροξύνεται, τὸ μάχεσ-
θαι ῥῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, αὐτόν τε πυγμάχον πρῶτον παρὰ Στησιχό- 20
ρῳ, ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. ὁ δὲ κωμῳδοποιὸς Ποσείδιππος ἐν πορνοβοσκῷ φησιν,

Ὁ μὴ πεπλευκὼς οὐδὲν ἑώρακεν κακόν. Τῶν μονομαχούντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι. ὅτι δὲ
δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι, καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰ-
ρήκαμεν. Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν, ὡς Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπα-
νιὼν, καὶ θάψας τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν ἐν Αἰγαῖς, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης
μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας οἷς προσήκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν τέσ-
σαρες τῶν στρατιωτῶν. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου πα-
ρὰ Ἀντιόχῳ φησὶ, τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ προσαγορευθέντι, ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχεῖ-
το οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάνακτα τὸν Ἀλε-
ξανδρέα τὸν Τρωάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἡ τῆς ὀρχήσεως τάξις ἐγένετο, ἀναστὰς εἶπεν, πό- 30
τερον ὦ βασιλεῦ κακῶς ὀρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγγέλλοντός μου ἴδια ποιή-
ματα θέλεις ἀκροᾶσθαι. κελευσθεὶς οὖν λέγειν, οὕτως ἥσε τὸν βασιλέα ὥστ' ἐρανοῦντι ἀξιωθῆναι,
καὶ τῶν φίλων εἷς γενέσθαι. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαιδεκάτῃ, Πολυσπέρχοντά
φησιν, εἰ μεθυσθείη, καίτοι πρεσβύτερον ὄντα ὀρχεῖσθαι, οὐδενὸς Μακεδόνων ὄντα δεύτερον, οὔ-
τε κατὰ τὴν στρατηγίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν, καὶ ὑποδού-
μενον σικυώνια διατελεῖν ὀρχούμενον. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ, ὡς οἱ
ἑστιῶντες Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων, τὸ μέλλον παρατίθεσθαι τῶν τραγημάτων πε-
ριεχρύσουν. ὅτε δὲ θέλοιεν ἀναλίσκειν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλον, ἵνα τὰ
μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γίνωνται, οἱ δ' οἰκέται κύριοι. ἐπιλελησμένοι δ' ἦσαν οὗτοι,
ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν, ὁλκὴν ἄγον 40
πεντήκοντα δραχμὰς κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανεν κοιμώμενος ἀεί, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ
Βρόχοι. κατετίθετο. Σέλευκος δὲ Θρᾳκῶν φησί τινας ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνην παίζειν βρόχον ἀρτή-
σαντες ἔκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς
ἐπιβαίνουσι. διαλαγχάνειν οὖν κύβῳ, καὶ τὸν λαχόντα δρεπάνιον ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ, καὶ τὸν
τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι. παρερχόμενον δὲ ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον, καὶ ὁ κρεμάμενος
ἐπιτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γε-
λῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον. ταῦτα εἰπὼν, ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται τῶν
Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενοι. ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ
πρώτῳ νόμων περὶ συμποσίων διηγεῖται λέγων οὕτως, καὶ οὔτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὔτ' ἐν ἄστε-
σιν ὅσων Σπαρτιάταις μέλει συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ 50
κατὰ δύναμιν. οὐδ' ἔστιν ὅς τις ἂν ἀπαντῶν βαδίζοντί τινι μετὰ μέθης, οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δί-
κην εὐθὺς ἐπιθείη, καὶ οὔτ' ἂν Διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἁμάξαις ἴδον
παρ' ὑμῖν ἐγὼ, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκοις πᾶσαν τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ

τὰ Διονύσια

τὰ Διονύσια μεθύουσαν. ἐν Λακεδαίμονι οὐκ ἔστ' οὐδὲν ἰδεῖν τοῦτο. καὶ ὁ Κύνουλκος, μᾶλλον ὤφελον ἔφη, τὴν Θράκιον ταύτην παίξας παιδιὰν διεφθάρην, ἢ τῇδε παρ' ὑμᾶς ὥσπερ νηστείαν ἄγοντας, καὶ περιμένοντας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον, οὗ φασι μὴ φανέντος, οἱ τὴν χρείαν ταύτην φιλοσοφίαν εὑρόντες, νόμιμον εἶναι μηδενὸς γεύεσθαι. ἐγὼ δ' ὁ τάλας κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Δίφιλον, κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ἐπιλελήσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποιητοῦ καλῶν, ὅς ἔφη, Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι. Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ ἔφη, Ἀλλ' ἔστιν ὦ πάτερ κομιδῇ μεσημβρία, Ἡνίκα καὶ τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών. Ἐμοί τε πολλῷ ἦν ἄμεινον κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κυνικῶν συμπόσιον δειπνεῖν, ἢ ἐνθάδε πάντα, ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὁρᾶν. γελασάντων δὲ ἡμῶν, ἔφη τις, ἀλλ' ὦ λῷστε αὐδρῶν μὴ φθονήσῃς ἡμῖν, τὸ Παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελθεῖν συμπόσιον. κἀκεῖνος, μετέωρον αὐτὸν παραναστήσας ἔφη, Ὄμνυμι δ' ὑμῖν ἄνδρες αὐτὸν τὸν θεόν, Ἐξ οὗ τὸ μεθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίνεται, Ἦ μὴν ἑλέσθαι τοῦτον ἂν ζῆν τὸν βίον, Ἢ τὴν Σελεύκου τοῦ βασιλέως ὑπεροχὴν Ῥοφεῖν, φακῆν ἐσθ' ἡδὺ μὴ δεδοικότα, Μαλακῶς καθεύδειν ἄθλιον δεδοικότα. Ἀλλ' ἐγὼ Παρμενίσκος οὕτως ὑπῆρξατο, Παρμενίσκος Μόλπιδι χαίρειν, πλεονάζων ἐν ταῖς προσφωνήσεσι πρὸς σὲ περὶ τῶν ἐπιφανῶν κλήσεων, ἀγωνιῶ μή ποτε ὡς πληθώρᾳ ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσῃς. διὸ καὶ μεταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῷ Κυζικηνῷ δείπνου. προπιὼν δ' ὑστάτῃ τὴν ὥραν ἐπάναγε ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνασι, παρελήφθην πρὸς αὐτόν. κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἕνα δὲ Κύνουλκον Καρνεῖον τὸν Μεγαρικόν. τοῦ δείπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιστον εἴη. καὶ τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἀπὸ τῆς Λέρνης. ἄλλων δέ, τὸ ἀπὸ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπεν, τὸ κατὰ χειρῶν, καὶ τῆς τραπέζης παρατεθείσης ἐδειπνοῦμεν, καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν. ἡ δ' ἐπεισῆλθεν, εἶτα πάλιν φακοὶ προσηνέχθησαν ὄξει βεβρεγμένοι, καὶ ὁ Διόφαντος δραξάμενος ἔφη, Ζεῦ μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος φακῶν. Καὶ ἄλλος ἐξῆς ἀνεβόησε, Φακός σε δαίμων, καὶ φακὴ τύχη λάβοι.

Ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν Πελιάσι, Τὸ δεῖπνον ἦν ἀνηρόν, γλαφυρὸν ἦν σφόδρα Φακῆς κατ' ἄνδρα τρύβλιον μεστὸν μέγα. Γρόντισον οὐκ ἀνηρὸν ἤδη τοῦτο φέρων. Εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευε σαπέρδης μέγας Ὑπό τι δυσώδης οὗτος ἦρος ἀνθίαν Ὃν πολλὰ ταῖς κίχλαις ἐδεῖ λέγειν. Γέλωτος οὖν ἐπιρραγέντος παρῆν ἡ θεραπαινὶς Μέλισσα καὶ ἡ κυνάμυια Νικίον. αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ ἀσήμων ἑταιρίδων. ἀποβλέψασαι οὖν αὗται εἰς τὰ παρακείμενα καὶ θαυμάσασαι, ἐγέλων. καὶ ἡ Νικίον ἔφη, οὐδεὶς ὑμῶν ἄνδρες γενειοσυλλεκτάδαι ἰχθὺν ἐσθίει. ἢ καθάπερ ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεύς, ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη, τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς Ἀχαιούς, δαψιλείας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν. ὁρῶ γὰρ πολλὴν παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σκευήν. εἰς ἣν ἀποβλέπουσα συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν κατὰ τὸν Σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ βίου, οὕτω σιτουμένους. πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη, Εὔξιθεος ὁ Πυθαγορικὸς ὦ Νικίον, ὥς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ βίων ἔλεγεν, ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεῦρο βίῳ τὰς ἁπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὡς εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις ἕως ἂν ἑκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλείοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἑκόντας ἐκβῆναι. μόνον τε τὸν ἐν τῷ γήρᾳ θάνατον ἀσπασίως προσίεσθαι πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης, τούτοις τοῖς δόγμασιν ὑμεῖς πειθόμεθα. ὑμῖν δὲ φθείρεσθαι οὐδεὶς ἐλέσθαι ἐν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. οὐ γὰρ ἐπίστασθε ὦ ταλαίπωροι ὅτι αἱ βαρεῖαι αὗται τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικόν, καὶ οὐκ ἐῶσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι. Θεόπομπος οὖν ἐν πέμπτῃ Φιλιππικῶν φησί, τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυτέρας. ὀργῆς δὲ καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίπλησι. καὶ ὁ θαυμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησίν, ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλάκις κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν ἐσπέρας βαθείας πρὸ τῆς οἰκίας. καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί ποιοίη, ἔλεγεν ὄψον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερὶς ἦν ἂν παρ' ὑμῶν λάβοιμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν ὡς ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρὰ Ἀντικλείδῃ Ἡρακλῆς. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν νόστων μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους Ἡρακλέα, Εὐρυσθέως θυσίαν τινὰ ἐπιτελοῦντος συμπαρακληθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυσθέως τὰς μερίδας ἑκάστῳ παρατιθέντων, τῷ δ' Ἡρακλεῖ ταπεινοτέραν παραθέντων, ὁ Ἡρακλῆς ἀτιμάζεσθαι ὑπολαβὼν, ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παίδων, Περιμήδην, Εὐρύβιον, Εὐρύπυλον. οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν θυμὸν ἡμεῖς,

Κυνικὸν δεῖπνον.

Φακῆ.

Macrob. lib. 1. ca. 11. Somnij.

ΦΑΚΗ.

εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί. τραγικὸν γὰρ ἡ φακῆ ἐστιν, Ἀρχάγαθος ἔφη τοῦ γεγραφέναι φοροῦντα Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαυμένον φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδοποιός. Στωικὸν δὲ δόγμα ἐστὶν ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφός, καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη, καὶ Ζηνώνειόν γε φακῆν ἕψειν. ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν, ὡς οὐκ ἄλλως δεδυνημένης ἑψηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὴν Ζηνώνειον ὑφήγησιν. ὃς ἔφη, εἰς δὲ φακῆν ἔμβαλλε δυωδέκατον κορίαννον. καὶ Κράτης δ' ὁ Θηβαῖος ἔλεγε, μὴ πρὸ φακῆς λοπάδ' αὔξων εἰς στάσιν ἄμμε βάλῃς. Χρύσιππός τε ἐν τῷ περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρων φησί, μή ποτ' ἐλαίαν ἔσθι' ἀκαλήφην ἔχων χειμῶνος ὥρᾳ, βολβοφακῆν βαβαὶ βαβαί, βολβοφακῆ δ' οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος. ὀχηρῶς τε Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ ἔφη. Πτισάνην διδάσκεις αὐτὸν ἕψειν ἢ φακῆν. καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ.

Ὅστις φακῆν ἥδιστον ὄψον λοιδορεῖς. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Διονύσοις, χύτρα δὲ φακέας ἀνέζεε. Ἀντιφάνης δ' Ὁμοίοις, εὖ δὲ γίνεθ' ἡ φακῆ ἕψειν μ' ἐδίδασκε τῶν ἐπιχωρίων τις εἷς. Οἶδα δὲ καὶ τὴν Ὀδυσσέως τοῦ φρονιμωτάτου καὶ συνετωτάτου ἀδελφὴν Φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τινὲς Καλλιστὼ ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖ Μνασέας ὁ Πατρεὺς ἐν τρίτῳ Εὐρωπιακῶν φησὶ Λυσίμαχος ἐν τρίτῳ νόστων. ἐπὶ τούτοις γελασάντων πάνυ ἐκλαμπρὸν τοῦ Πλουτάρχου, οὐκ ἐνέγκας ὁ Κύων παρορασθεῖσαν τὴν περὶ τῆς φακῆς πολυμαθίαν. ἀλλ' ὑμεῖς γ' ἔφη οἱ ἐκ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας ὦ Πλούταρχε σύντροφοί ἐστε τῷ φακίνῳ βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φακίνων. ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρῳδὸς μέμνηται ἐν δράματι Βακχὶς λέγων οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον Μέγαν κολοσσόν, φάκινον ἄρτον ἐσθίειν. ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι κατὰ τὸν σὸν Εὐριπίδην γραμματικώτατε πλὴν δυοῖν μόνον. Δήμητρος ἀκτῆς, πώματός θ' ὑδρηχόου. Ἅπερ πάρεστι, καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν. ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονῆς τρυφῇ γέ τοι, Ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν. κἂν ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκηνικὸς οὗτος φιλόσοφος. ἀρκεῖ μέτρια βιοτὰ μοι σώφρονος τραπέζης. τὸ δ' ἄκαιρον ἅπαν ὑπερβάλλον τε μὴ πρόσοιμαι. καὶ ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, καθ' ὅσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν' ἐσθίωσιν, αὐτὸς δὲ ἐσθίει ἵνα ζῇ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. ὁ δ' Εὐριπίδης ἐν ἱκέτισιν περὶ τοῦ Καπανέως φησίν, Καπανεὺς ὅδ' ἐστὶν ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς. Ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν. φρόνημα δὲ . Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ. Ψέγων τραπέζας εἴ τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν. Τ' ἀρκοῦν ἐπαινῶν. οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ Τὸ χρηστὸν εἶναι. μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος ὁ Καπανεὺς οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος διαγράφει ἐν τῷ περὶ τῶν μὴ δι' αὑτὰ αἱρετῶν λέγων ὧδε, οὕτω τοιοῦτόν τινες ἐκπίπτουσι πρὸς τὸ ἀργύριον, ὥστε ἱστορεῖσθαι πρὸς τῇ τελευτῇ, τινὰ μὲν καταπίοντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν. τὸν δὲ ἕτερον ῥαψάμενον ἔς τινα χιτῶνα καὶ ἐνδύντα αὐτόν, ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θεραπεύσαντας. οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοιοῦτοι μονονουχὶ βοῶντες ἀποθνήσκουσιν. ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς, Ὡς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει. Οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατήρ. Οἵας σὺ χοἰ σὲ δώμασιν κεκτημένοι. Εἰ δ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, Οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν ἔχειν. Τοιαύτη τίς ἦν ἡ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε, περὶ ἧς Ἀνάχαρσις πυνθανομένου τινός, πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, εἶπεν, πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διογένης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστραγάλους. καλῶς δὲ καὶ ταῦτα ὁ Εὐριπίδης εἴρηκε, Μὴ πλοῦτον εἴπῃς οὐχὶ θαυμάζω θεόν, Ὃν χ' ὁ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο. Χρύσιππος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείας, νεανίσκον φησί τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις πορφυρίδα ἠμφιεσμένον ἔχουσαν χρυσᾶ κράσπεδα. πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ ποδαπός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλούσιος. μήποτε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Θηβαίοις λέγων οὕτως, Ἔστιν δὲ ποδαπὸς τὸ γένος οὗτος πλούσιος. Τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους, πένητας. οὐδ' εὐπατρίδας, οὐδὲ εἷς ὁρᾷ. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κύνουλκος ἐπεὶ μὴ ἐκροταλίσθη, θυμωθείς. ἀλλ' ἐπειδὴ ὅτι ἔφη ὁ συμποσίαρχος ὑπὸ λογοδιαρροίας ἐνοχλούμενος μὴ παύεσθαι, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν, ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν Κοριαννοῖ, Φέρε δὴ κατακλινῶ. σὺ δὲ τράπεζαν φέρε, Καὶ κύλικα κἀντραγεῖν ἵν' ἥδιον πίω. Ἰδοὺ κύλιξ σοι καὶ τράπεζα καὶ φακοί. Μή μοι φακούς, μὰ τὸν Δί', οὐ γὰρ ἥδομαι. Ἢν γὰρ τράγῃ τις τοῦ στόματος ὄζει κακόν. Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὗτοι τοὺς φακούς, ἀλλ' ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μετ' ὄψου μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἂν τὴν πολυθρύλητον ἔχῃς φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. γελασάντων δὲ πάντων καὶ ἐπὶ τῷ κόγχῳ μάλιστα, ἀπαίδευτοί ἐστε ἔφη ἄνδρες δαιτυμόνες, οὐκ ἀναγινώσκοντες βιβλία, ἃ μόνα

φιλαργυρίας διαβολή.

Φακῆ.

παιδεύει

παιδεύεσθαι, ὡς ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν. λέγω δὲ τὰ Τίμωνος τοῦ Φλιασίου τῶν σίλλων. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, λέγων οὕτως, Οὔτε μοι ἐκτεΐη μᾶζ᾽ ἁνδάνει, ὅττι καρύκη. Ἡ Λυδῶν, λεπτὴ δὲ καὶ αὐσταλέη ἐνὶ κόγχῳ Ἑλλήνων, ἡ πᾶσα περιστοτρύφητος ὀϊζύς. Διαφόρων γὰρ ὄντων καὶ τῶν ἐκτεΐων μαζῶν, ὡς καὶ τῶν ἀπ᾽ Ἐρετρίας ὡς Σώπατρος ἐν Βάκχιδος μνηστῆρσι. φησὶ γάρ, Ἐρέτρειαν ὡρμήθημεν εἰς λευκάλφιτον. Καὶ τῶν Λυδίων καρυκῶν προκρίνει ἀμφοτέρων ὁ Τίμων τὸν κόγχον. πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος καὶ αὐτὸς ἔφη, ὦ ἄνδρες κύνες οἱ κατὰ τὴν Στράττιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ ἰοκαστην, ἥτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις φοινίσσαις φησί, Παραινέσαι σφῷν τι βούλομαι σοφόν, Ὅταν φακῆν ἕψητε μὴ ᾽πιχεῖν μύρον. Καὶ ὁ Σώπατρος δὲ οὗ τὰ νῦν μέμνησαι ἐν Νεκυίᾳ μνημονεύει οὕτως, Ἴθακος Ὀδυσσεὺς τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον Πάρεστι, θάρσει θυμέ. Κλέαρχος δὲ ὁ ἐκ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. ἧς μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ Οὐάρρων, ὁ Μενίππειος ἐπικαλούμενος, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν ῥωμαϊκῶν, οὐχ ὁμιλήσαντες πολλοῖς ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν, οὐκ ἴσασιν ὅθεν εἴληφεν ὁ Οὐάρρων τὸ ἰαμβεῖον. σὺ δέ μοι δοκεῖς ὦ Κύνουλκε (τούτῳ γὰρ χαίρεις τῷ ὀνόματι) οὐ λέγων ὃ ἐκ γενετῆς σε ἡ μήτηρ κέκληκεν, κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναί μοι καλός τε μέγας τε, οὐκ ἐπιστάμενος ὅτι κόγχος παρ᾽ ὁποτέρων μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ νάσοις. Ἀντιφάνει τε τῷ κωμικῷ, ὃς ὑποκοριστικώτερον αὐτὸν ὀνόμασεν ἐν γάμῳ οὕτως, Κογχίον τε μικρόν, ἀλλᾶντός τε προστετμημένον. Ἑξῆς ἁρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, ὁ μὲν πάντα ἄριστος ἔφη Λαρήνσιος ὀξέως καὶ καλῶς ἀπηντησεν τῷ γαστρίδι κυνὶ περὶ τοῦ κόγχου. ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ παρῳδοῦ Σωπάτρου Γαλάτας, παρ᾽ οἷς ἔθος ἐστὶν ἡνίκ᾽ ἂν προτέρημά τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς αἰχμαλώτους. Γαλάτας μιμούμενος Κἀγὼ, κατασπείσαι ηὐξάμην τοῖς δαίμοσι Διαλεκτικοὺς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων. Καὶ μὴν φιλοσόφων φιλολογεῖν τ᾽ ἀκηκοὼς Ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ᾽ αἱρουμένους Τὴν πεῖραν ὑγιῆ λήψομαι τῶν δογμάτων Πρῶτον, τὸν καπνίζων εἶτ᾽ ἐὰν ὀπτωμένων Εἴδω τιν᾽ ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος Ζηνωνικῷ παραδοθήσεθ᾽ οὗτος κυρίῳ. Ἐπ᾽ ἐξαγωγῇ τὴν φρόνησιν ἀγνοῶν. Μετὰ παρρησίας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτούς, εἰ αὐτάρκειαν ἀσπάζῃ φιλόσοφε. τί οὐ σὺ τοὺς Πυθαγορικοὺς ἐκείνους ζηλοῖς, περὶ ὧν φησὶν Ἀντιφάνης μὲν ἐν μνήμασι τάδε, Τῶν Πυθαγορικῶν δὲ τυχὸν ἄθλιοί τινες Ἐν τῇ χαράδρᾳ τρώγοντ᾽ ἅλιμα καὶ κακὰ τοιαῦτα συλλέγοντες. Κἂν τῷ κυρίῳ καρύκῳ δ᾽ ἐπιγραφομένῳ φησί, Πρῶτον μὲν ὥσπερ πυθαγορίζων ἐσθίει Ἔμψυχον οὐδέν, τῆς δὲ πλείστης τοῦ βόλου Μάζης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέπει. Ἄλεξις δ᾽ ἐν ταραντίνοις. Οἱ πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν, Οὔτ᾽ ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ᾽ ἄλλ᾽ οὐδὲ ἓν Ἔμψυχον, οἶνόν τ᾽ οὐχὶ πίνουσι μόνοι. Ἐπιχαρίδης μὲν τὰς κύνας κατήσθιε Τῶν Πυθαγορείων εἷς, ἀποκτείνας γε τοι. οὐκ ἔτι γὰρ ἦν ἔμψυχον. προελθὼν δέ φησι, Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι Λεπτοί, διεσμιλευμέναι τε φροντίδες Τρέφουσ᾽ ἐκείνους, τὰ δὲ καθ᾽ ἡμέραν τάδε. Ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον Ὕδατος, τοσαῦτα ταῦτα δεσμωτηρίου Λέγεις δίαιταν, πάντες οὕτω γ᾽ οἱ σοφοὶ Διάγουσι, καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που Τρυφῶσιν ἕτεροι πρὸς ἑτέρους, ἆρ᾽ οἶσθ᾽ ὅτι Μελανιππίδης ἑταῖρός ἐστι καὶ Φάων, Καὶ Φυρόμαχος καὶ Φανός. εἶτα δι᾽ ἡμέρας Δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν. Ἐν δὲ πυθαγοριζούσῃ Ἦν δ᾽ ἰσχάδες, στέμφυλα, Καὶ τυρὸς ἔσται. ταῦτα γὰρ θύειν νόμος Τοῖς Πυθαγορείοις, νὴ Δί᾽ ἱερεῖον μὲν οὖν Ὁποιονοῦν κάλλιστον ὦ βέλτιστ᾽ ἔχει. καὶ μετ᾽ ὀλίγα, Ἐδέησ᾽ ὑπομεῖναι μικρὸν, ἀσιτίαν, ῥύπον, Ῥῖγος, σιωπήν, στυγνότητ᾽, ἀλουσίαν. Τούτων δ᾽ ὑμεῖς ὦ φιλόσοφοι οὐδὲν ἀσκεῖτε. ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον, λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ οἴδατε, καὶ ὡς κοσμίως ἐσθίοντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην. οὗτος γὰρ ἐν δραπεταγωγῷ λέγει, κοσμίως ποιῶν τὴν ἔνθεσιν. Μικρὸν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθεν, μακρὴν δ᾽ ἔνθεθεν Τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες κατεσφάγετε πάμπολλα καὶ τάχιστα. ἐξὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον ποιητὴν ἐν βομβυκίῳ λέγοντα, δραχμῆς ὠνήσασθαι τὰς προσφόρους ἡμῖν τροφάς, σκόροδα, τυρόν, κρόμμυα, κάππαριν, πάντα ταῦτ᾽ ἐστὶ δραχμῆς. Ἀριστοφῶν δ᾽ ἐν πυθαγοριστῇ; Τί πρὸς θεῶν οἰόμεθα τοὺς πάλαι ποτὲ Πυθαγοριστὰς γινομένους ὄντως ῥυπᾶν Ἑκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως, Οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Ἀλλ᾽ ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἕν, Τῆς εὐτελείας πρόφασιν εὑρόντες καλὴν Ὅρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους, Ἐπεὶ παράθες αὐτοῖς ἰχθύς, ἢ κρέας, Κἂν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους, Ἐθέλω κρέμασθαι δεκάκις. Οὐκ ἄκαιρον δ᾽ ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ ἀνέθετο ὁ δελφὸς Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασιν, Ὀφρυανασπασίδαι, ῥινηκατακηξιγένειοι,

Σακκογενει-

Πυθαγόρειοι δίαιτα.

Διακονικά φιλοσόφων.

Σαρκογλυναιότροφοι, καὶ λοπαδαρπαγίδαι   ἰνεταπωτηρίβαλλοι νηλιποκαιβλεπίλαιοι,
Νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπέται πλάγιοι,   Μαρακιεξαπάται, καὶ συλλαβοπευσιλαβεῖται,
Δοξοματαιόσοφοι, ζητᾳρετησιάδαι.   Ἀρχέστρατός τε ὁ γελῷος ἐν τῇ γαστρολογίᾳ, ἣν μόνην ὑμεῖς ῥαψῳδίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάζεσθε, μόνον τοῦτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, δι᾽ ἀπορίαν λόγων δὲ τοῦτο ποιοῦντες. ἔτι τε τὰς Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνας ἐρωτικάς, καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικάς, Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικοὺς διαλόγους, συντιθέντος ἐκ τῶν Στίλπωνος καὶ Ζήνωνος ἀπομνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ, ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν οἱ συμπόται, καὶ πῶς ταῖς ἐπιχύσεσι χρηστέον. πηνίκα τε εἰσακτέον τοὺς ὡραίους, καὶ τὰς ὡραίας εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ πότε αὐτοὺς προσδεκτέον ὡραϊζομένους, καὶ πότε παραπεμπτέον ὡς ὑπερορῶντας, καὶ περὶ προσοψημάτων, καὶ περὶ ἄρτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τε περιεργότερον. περὶ φιλημάτων εἴρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος, ὃς περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς ὥς φησιν Ἕρμιππος ὑπ᾽ Ἀντιγόνου τὸν Ἀκροκόρινθον, κωθωνιζόμενος ἐξέπεσε καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ Σικυωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος, ὡς ὁ σοφὸς πάντως ἂν εἴη, καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, μόνον τοῦτο διὰ τῶν ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκετιεύς. χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ᾽ ἧς ἐπιγέγραπτο, Περσαῖον Ζήνωνος κιτιέα, πεπλανῆσθαι εἰπὼν τὸν ἐπιγράψαντα. δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκετιέα. ἦν γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς. δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηντήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας, τοιοῦτον ἔχουσι τὸ ἐπίγραμμα, συμποσικῶν διαλόγων. Κτησίβιος δ᾽ ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων πού πρὸς αὐτὸν ἔφη,   Δειπνομανὲς κεχηνὸς ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἀκύλιστον.   ἦν δ᾽ εὔστοχος ὁ Κτησίβιος, καὶ χαρίεις περὶ τὸ γελοῖον. διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκάλουν, οὐχ ὥσπερ σὺ Κυνικέ, ὁ μηδέποτε ταῖς Χάρισιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ταῖς Μούσαις θύσας. φυγοῦσα γοῦν σε, καὶ τοὺς σοὶ παραπλησίους ἡ Ἀρετή, ἡδονῇ παρακάθηται ὥς φησι Μνασάλκης ὁ Σικυώνιος ἐν ἐπιγράμμασιν.   Ἅδ᾽ ἐγὼ ἁ τλάμων Ἀρετὰ παρὰ τῇδε κάθημαι   Ἡδονῇ αἰσχίστως κειραμένα πλοκάμους,   Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἴπερ ἅπασιν,   Ἁ κακόφρων Τέρψις κρεῖσσον ἐμοῦ κέκριται.   Βάτων δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν Ἀνδροφόνῳ φησί,   Τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθοῖ καλῶ,   Τοὺς ἀγαθὸν αὑτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἕν,   Τοὺς τὸν φρόνιμον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις,   Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα,   Ἄνθρωπ᾽ ἀλάστωρ διατί συμβολὰς ἔχων   Νήφεις, τί τηλικοῦτον ἀδικεῖς τοὺς θεούς;   Τί τἀργύριον ἄνθρωπε τιμιώτερον   Σαυτοῦ τέθεικας, ἢ πέφυκε τῇ φύσει,   Ἀλυσιτελὴς εἶ τῇ πόλει πίνων ὕδωρ.   Τὸν γὰρ γεωργόν, καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς,   Ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων, καλὰς ποῶ,   Ἔπειθ᾽ ἕωθεν περιάγεις τὴν λήκυθον   Καταμανθάνων τοὔλαιον, ὥστε περιφέρειν   Ὡρολόγιον, δόξει τις, οὐχὶ λήκυθον.   Ἀρχέστρατος δέ, ὦ Κύνουλκε, ὃν ἀντὶ τοῦ Ὁμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα, ἧς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν, ὁ Τίμων σου περὶ τοῦ κακῶς τοῦ θαλαττίου ἱστορῶν, γράφει καὶ ταῦτα.   Ἀλλ᾽ οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,   Οὐδ᾽ ἐσθίειν ἐθέλουσ᾽ ὅσοι κούφην τελεθοῦσι   Ψυχὴν αἰκίζοντα θνητῶν, εἰσὶν δ᾽ ἀπόπληκτοι,   Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος, ἅπας δὲ   Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέην, ἄνπερ περικύρσῃ.   Ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσι,   Τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας
Τὸν σοφόν, ἐγκρατέως μετ᾽ ἐκείνου πυθαγορίζειν.   ἦν δὲ ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος Ἀσπένδιος, πυθαγορικὸς δέ, δόξας δὲ ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ζῆν, κομῶν, καὶ ῥυπῶν, καὶ ἀνυποδητῶν, ἔνθεν καὶ πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες ἐκ τοῦ Διοδώρου προαχθέν, ὥς φησιν Ἕρμιππος. Τίμαιος δ᾽ ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως. Διοδώρου τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου τὴν ἐξαλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευήν, καὶ τοῖς πυθαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος. πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι τῷ περιθυροπέπλῳ μανίας, ὕβρεώς τε πήρᾳ, στώμιον κοινὸν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτῃ. Σωσικράτης δ᾽ ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς, βαθεῖ πώγωνι χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ, καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν, κόμην τε φορῆσαι, καὶ κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην προσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ πυθαγορικῶν, λαμπρᾷ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων, καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων. εἰ δ᾽ ὑμεῖς ὄντως ὦ φιλόσοφοι τὴν αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθε, καὶ τὰ τοῦ δείπνου εὐτελῆ, τί ἐνταῦθα παραγίνεσθε μὴ κληθέντες; ἢ ὡς εἰς ἀσώτιον μαγειρικὰ σκεύη καταλέγειν μαθησόμενοι, ἢ ὡς τὸ Ἀθηνογένους κεφάλαιον ἀποστοματίζοντες. ἤδη γὰρ τὸ Σοφοκλέους Κηδαλίωνα, ἐστὲ μαστιγίαι, κέρβωνες, ἀλλοτριοφάγοι.

ἀλλοτριοφάγοι. ἔτι δ' ὑμᾶς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχετε, δέον ὑμᾶς ἐπιφαγεῖν
τι αἰτήσας, ἢ ἐπιδεῖξιν τι τῶν κυνικῶν βρωμάτων. οὕτε γὰρ χαριτογλωσσεῖν ὑμᾶς θέμις, δῆλον
δὲ ἂν καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λίνῳ ἱστορεῖ. ὑποτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ Λίνῳ παι-
δευόμενον, καὶ κελευσθέντα ἀπὸ βιβλίων πολλῶν παρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. ἐκεῖνος δ' ὀψαρ-
τυτικὸν λαβὼν βιβλίον ἐν χεροῖν, περιττῶς ἐκράτει, λέγει δ' οὕτως ὁ Λίνος, Βιβλίον ἐν-
τεῦθεν ὅτι βούλει, προσελθὼν γὰρ λαβέ, Ἔπειτ' ἀναγνώσει πάνυ γε διασκοπῶν Ἀπὸ τῶν ἐπι-
γραμμάτων ἀτρέμα τε, καὶ σχολῇ. Ὀρφεὺς ἔνεστιν, Ἡσίοδος τραγῳδία, Χοιρίλος, Ὅμηρος,
Ἐπίχαρμος, συγγράμματα Παντοδαπά. δηλώσεις γὰρ οὕτω τὴν φύσιν Ἐπὶ τί μάλισθ' ὁρμη-
σε. τουτὶ λαμβάνω, Δεῖξον τί ἐστι πρῶτον ὀψαρτυσία Ὥς φησι τοὐπίγραμμα. φιλόσοφός τις
10 εἶ, Εὔδηλον ὃς παρεὶς τοσαῦτα γράμματα Σιμοῦ τέχνην ἔλαβες. ὁ Σιμὸς δ' ἐστὶ τίς. Μάλ'
εὐφυὴς ἄνθρωπος ἐπὶ τραγῳδίαν Ὥρμηκε νῦν, καὶ τῶν μὲν ὑποκριτῶν πολὺ Κράτιστός ἐστιν
ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ Τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής. Βούλιμός ἐσθ' ἄνθρωπος. ὅ, τι
βούλει λέγε. Πεινῶ γάρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἑξῆς καταδραμόντος ἀποβλέψας ὁ
Κύνουλκος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων, ἔφη. Εἶδες τὴν θυσίαν ἅλμην, οἱ ἄπα βαύζει, Ὡς
εὖ καὶ ταχέως ἀπεπίσατο καὶ παραχρῆμα. Οὐ μέν τοι παρακωφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι, Ὡς
ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. ἐπιλανθανόμενος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν
ἰάμβων αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας κολάζους ἀναγινώσ-
κει καὶ μέλη παράσιτα, καὶ ἀκρότητα κύμβαλα, καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας ἀμουσολογίας περι-
ἔρχεται τὰς οἰκίας ἐξετάζων ὅπου δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον Χαιρεφῶν-
20 τα ἐκεῖνον. περὶ οὗ φησιν Ἄλεξις ἐν φυγάδι, Ἀεί γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνην. Καὶ
νῦν πορίζεταί γε δεῖπν' ἀσύμβολα, Ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ κέραμος μισθώσιμος Ὁ τοῖς μαγείροις,
εὐθέως ἐστὶν ἑωθινὸς Ἕστηκεν ἐλθών, κἂν ἴδῃ μισθούμενον Εἰς ἑστίασιν τοῦ μαγείρου πυθόμενος,
Τὸν ἑστιῶντα τῆς θύρας χασμωμένης Ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν. Οὐκ ὀκνεῖ δ'
ἀνὴρ οὗτος καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος καὶ ὑπερορίους ἀποδημίας ποιεῖσθαι τῆς γαστρὸς χάριν. ὡς
αὐτὸς Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν συναποθνήσκουσιν. Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἐλθὼν Χαιρεφῶν Ἄκλη-
τος, ἤδη γὰρ πέτεται διαπόντιος, Οὕτω τι τἀλλότρια ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ Θεόπομπος δ'
ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη, Εὐριπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον Τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαί-
μονα. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, Πόθεν δὲ καὶ ἡδυλογία τοῖς
ἡδονικοῖς τούτοις ἁμαρτολόγοις. πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ὦ χοιρίον εὐάρτυτον, Φρύνιχος ὁ κω-
30 μῳδοποιὸς ἐν Ἐφιάλτῃ μνημονεύει τῆς ἡδυλόγου διὰ τούτων, Ἔστι δ' αὐτοὺς γε φυλάττεσ-
θαι τῶν νῦν χαλεπώτατον ἔργον. Ἔχουσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις Μισάνθρωπον
ἄνθος ἥβης. εἶθ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν Ἀεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν περιιόντες ἐπὶ τοῖς βάθροις, ὅταν
ὦσιν Ἐκεῖ τούτοις οὓς ἡδυλογοῦσι μεγάλας ἀμυχάς, Καταμύξαντες καὶ συγκρύψαντες
ἅπαντα γελῶσι. Τὸ δὲ χαριτογλωσσεῖν Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ. Γνώσει τάδ'
ὡς ἔτυμά γ'. οὐδὲ γὰρ μάτην Χαριτογλωσσεῖν ἔνι μοι. Πάλιν τε εἰπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, τί-
να δ' ἐστὶν αὔθεντοι φίλοι τὰ μαγειρικὰ σκεύη, τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς δεί-
πνοις μνήμης ἀξιουμένων. καὶ τὸ ἀσώτιον ποῦ κεῖται. ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους. ἐν οἷς μὲν
οὖν μνημονεύει Ἄλεξις ἐν κνιδίᾳ. Διόδωρος οὑπίτριπτος ἐν ἔτεσιν δύο Σφαῖραν ἀπέδειξε
τὴν πατρῴαν οὐσίαν Οὕτω ταχέως ἅπαντα κατεμασήσατο. Ἐν δὲ Φαίδρῳ φησίν, Σχολῇ
40 γενὴ τὸν ἥλιον χολῇ λέγεις Ἐπιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πένθ' ἡμέραις Σφαῖραν ἐποίησεν τὴν πα-
τρῴαν οὐσίαν Οὕτω συνεστρόγγυλεν ἱταμῶς καὶ ταχύ. Καὶ Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱὸς εἰς τὸ
σοῦβον ἦλθεν ἀσωτίας, ὡς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρός, εἰς ὃ Ἀθηναῖοι χιλίας ἀνήλωσαν δραχμάς, τοὺς
λίθους πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Δίφιλος γ' οὖν ἐν τοῖς ἐναγίζουσι φησίν, Εἰ μὴ συνήθης
Φανοδίμῳ τ' ἐτύγχανεν Ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην Νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὥς γ' ἐμοὶ δο-
κεῖ. Ὥστ' ἐπιστεῖλαι τοῦ ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς Τὸ μνῆμα κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον Ἁμα-
ξιαῖον καὶ σφόδρ' εὐτελὴς λέγω. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοσατύροις φησίν, Οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτή-
σιππος ἔτι τρεῖς κείρεται, Ἐν ταῖς γυναιξὶν λαμπρός, οὐκ ἐν ἀνδράσιν. Καὶ Μένανδρος δ'
ἐν ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει Καί τοι νέος πότ' ἐγενόμην κἀγώ γύναι, Ἀλλ' οὐκ ἐλούμην
πεντάκις τῆς ἡμέρας Τότ', ἀλλὰ νῦν. οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν. Οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ
50 νῦν. καὶ βάψομαι, Καὶ παρατιλοῦμαι νὴ Δία, καὶ γενήσομαι Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ
χρόνῳ, Καθὼς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς λίθους Ἁπαξάπαντας, οὐ γὰρ οὖν τὴν γῆν μόνην.
Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν, καὶ κιναιδείαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν
τῷ περὶ ἀτελειῶν. χρὴ δὲ τοὺς πατρῷα κατεδηδοκότας κατὰ τὸν Μενάνδρου ναύκληρον οὕτως κολά-
ζεσθαι.

ζεσθαι. φησὶ γάρ, Ὦ φιλτάτη γῆ μῆτερ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ Τοῖς νοῦν ἔχουσι κτῆμα πολλοῦ τ' ἄξιον. Ὡς δῆτ' ἐχρῆν, ὅστις πατρῴαν παραλαβὼν Γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους Καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' οὕτως ᾔσθετο Οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφάσατο. Πυθοδήλου δέ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἀξιόνικος ἐν Τυῤῥηνῷ οὕτως, Ὁ Πυθόδηλος οὗτος ὁ Ἰσοβαλίων Προσέρχετ' ἐπικαλούμενος ἀσωτότατος Μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἡ σοφωτάτη Ἀποτυμπανισχὰς κατὰ πόδας πορεύεται. Πολύευκτον δὲ Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῳδῶν. Ὄρνις κεκλήσῃ φησί, διατί πρὸς τῆς ἑστίας Πότερον καταφαγὼν τὴν πατρῴαν οὐσίαν. Ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός, οὐ δῆτ' ἀλλ' ὅτι Ἄῤῥην ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπης. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινὲς τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, Εὔβουλόν φησι τὸν δημαγωγὸν ἄσωτον γενέσθαι. τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο, καὶ τοσοῦτον ἀσωτίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἑστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεκε. Καλλίστρατος δέ φησιν ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτός, πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής. τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής. περὶ δὲ τοῦ Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως, Ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ, καὶ δημοσίας ἑστιάσεις ποιεῖται. τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος ἀεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. λέγουσι δὲ καί τινα τοιοῦτον λόγον οἱ Ταραντῖνοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν, παρασκευάζεσθαι ζῆν. αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας, καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιῶναι. περὶ δὲ τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει, Φίλιππος ἐπεὶ ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔῤῥιψε, πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς, οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. τούτου δ' αὐτὸς αἴτιος ἦν, ἄπληστος καὶ πολυτελὴς ὤν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν, καὶ κτώμενος, καὶ διδούς. στρατιώτης γὰρ ὢν καὶ λογίζεσθαι τὰ προσιόντα καὶ τἀναλισκόμενα διὰ ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. ἔπειτα δ' οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συνεῤῥυηκότες (οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δὲ ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστίνδην ἐξειλεγμένοι. ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος ἢ βδελυρός, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον) οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἑταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγένετο. τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι, θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς λῃσταῖς παραπλησίως. Δοῦρις δὲ ἐν ἑβδόμῃ Μακεδονικῶν περὶ Πασικύπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἄσωτος ἦν, γράφει καὶ τάδε. Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πνυταγόραν ἀποστέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ χωρίον ὃ ᾐτήσατο. πρότερον δὲ τὸ Πασίκυπρος ὁ βασιλεύων, ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν. καὶ λαβὼν τὰ χρήματα κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι. τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχίλοχος. ὑπὸ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὗτος μετ' Ἀρχίου πλέων εἰς Σικελίαν ὅτ' ἔμελλε κτίζειν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιτοῦττης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις λαχὼν ἔμελλεν ἕξειν. εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημήτριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἐρωμένην. ζῆν δὲ πολυτελῶς. ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ κελευόντων βέλτιον ζῆν, ἀλλὰ καὶ νῦν ἔφη ἐλευθερίως ζῶ. καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην καὶ ἀδικῶ οὐδένα. καὶ πίνω Χῖον οἶνον καὶ τἆλλα ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτα ἐκποιουσῶν, οὐ καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι δεκαζόμενος ζῶ, καὶ μοιχεύων. καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα πραττόντων, καὶ ἐπ' ὀνόματός τινας κατέλεξε. ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς θεσμοθέτην αὐτὸν κατέστησεν. τοῖς δὲ Παναθηναίοις ἵππαρχος ὢν ἴκριον ἔστησε πρὸς τοῖς ἑρμαῖς Ἀρισταγόρᾳ μετεωρότερον τῶν ἑρμῶν. Ἐλευσῖνί τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον οἰμώξεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας. ὅτι δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἔκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἐκάλουν τε οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον, ἱστόρησαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος, ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες, κεκτημένοι δὲ μηδέν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς σώμασι, καὶ οἳ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος ὅτι νυκτὸς ἑκάστης κατιόντες εἰς τὸν μυλῶνα καὶ ἀλοῦντες δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι, θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, διακοσίαις

δραχμαῖς

ἌΣΩΤΟΙ.

δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. καὶ Δημόκριτον δ᾽ Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατεφθαρκότα τὰ
πατρῷα, ἐπεὶ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, εἰπὼν εἰς ταῦτα
ἀνηλωκέναι ἀφείθη. οἱ δὲ μὴ οὕτως ἄσωτοι κατὰ τὸν Ἄμφιν, Γίνονθ᾽ ἑκάστης ἡμέρας δύ᾽ ἡμέ-
ρας, Διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου. Καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον, κεφαλὰς ἔχον-
τες τρεῖς ὥσπερ ἀρτεμίσιον, πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὡς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων
εἴρηκε. κατατρέχοντες τὸν ἀγρὸν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπωλοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκο
ποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται, ἀλλὰ τί οὐ περιέσται, ἐν
τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια προκαταναλίσκοντες. χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις. καὶ
10 τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ὁ κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ πρὸς τῇ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπια-
κῶν, Γνώσιππον φησὶν ἄσωτον γενόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐκώλυον οἱ ἔφοροι συναναστρέφειν τοῖς
νέοις. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις μνημονεύεται ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστο
ριῶν, Ἀπίκιόν τινα περὶ ἀσωτίαν πάντας ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι. οὗτος δ᾽ ἐστὶν Ἀπίκιος ὁ καὶ
τῆς φυγῆς αἴτιος γενόμενος Ῥουτιλίῳ τῷ τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ ἑλλήνων φωνῇ.
περὶ δὲ Ἀπικίου τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἀσωτίᾳ διαβοήτου ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν. Διογένης δ᾽ ὁ Βα-
βυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας, τὸν Φωκίωνος υἱόν φησι Φῶκον οὐκ ἦν ὃς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. καὶ
ὁπότε ἀπαντήσειέ τις αὐτῷ ἔλεγεν, ὦ καταισχύνας τὸ γένος. πάντα γὰρ ἀνήλωσε τὰ πατρῷα εἰς
ἀσωτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευε τὸν ἐπὶ τῆς μουνυχίας, ἐφ᾽ ᾧ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερράπι
ζετο. ἐπιδόσεων δέ ποτε γινομένων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφη, ἐπιδίδωμι κἀ-
20 γώ. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν εἰς ἀκολασίαν. ἦν δ᾽ ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. νικήσαν
τος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις παναθηναίοις ὡς ὁ πατὴρ ἑστία τοὺς ἑταίρους, συνελθόντων εἰς τὸ δεῖπνον
λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευὴ, καὶ τοῖς εἰσιοῦσι προσεφέροντο ποδονιπτῆρες οἴνου δι᾽ ἀρωμάτων.
οὓς ἰδὼν ὁ πατὴρ καλέσας τὸν Φῶκον, οὐ παύσεις ἔφη τὸν ἑταῖρον διαφθείροντά σου τὴν νίκην.
οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλοὺς περὶ ὧν ὑμῖν καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ ἱππονί-
κου, ὃν καὶ οἱ τῶν παίδων οἴδασι παιδαγωγοί. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν φθάνω προβεβληκώς, εἴ τι
λέγειν ἔχετε, ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας. ὥστε λέγετε, ἐπιζητῶ γάρ. καὶ Μάγνος
ἄρκει τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἐπιφαγεῖν. καὶ Αἰμιλιανὸς ἔφη, τὸ μὲν ἀσώτιον ἔχεις παρὰ Στάτιδι ἐν Χρυ
σίππῳ λέγοντι οὕτως. Εἰ μηδὲ χέσαι γ᾽ αὐτῷ σχολὴ γενήσεται, Μηδ᾽ εἰς ἀσώτιον τραπέσθ᾽.
μὴ δέ γ᾽ αὖ Αὐτῷ ξυναντᾶ τις λαλῆσαι μηδενί. Μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμεῖται Ἀνα- *Μαγειρικὰ σκεύη*
30 ξιππος ἐν κιθαρῳδῷ οὕτως, Ζωμήρυσιν φέροις ὀβελίσκους δώδεκα Κρεάγραν θυίαν τυροκνη-
στιν παιδικὴν Στελεόν, σκαφίδας τρεῖς, δερίδα κοπίδας τέτταρας Οὐ μὴ πρότερον νεύσεις
θεοῖσιν ἐχθρέ. σὺ Τὸ λεβήτιον κἀκ τοῦ χύτρου πάλιν ὑστερεῖς Καὶ τὴν κύβηλον τὴν ἀγωνιστη-
ρίαν. Τὴν χύτραν δ᾽ Ἀριστοφάνης ἐν σκηναῖς καταλαμβανούσαις, κακκάβην εἴρηκεν οὕτως. τὴν
κακκάβην γὰρ καρύσου διδάσκαλον, κἂν διατελεῦσιν, κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην. Ἀντιφάνης δ᾽
ἐν Φιλοθηβαίῳ, Πάντ᾽ ἔστιν ἡμῖν. ἔστι γὰρ συνώνυμος Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτίας
Μιχθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης. Χλιαίνετ᾽ αἴρεθ᾽ ἕψεται, παφλάζεται. Βατάνιον
δ᾽ εἴρηκεν Ἀντιφάνης ἐν εὐθυδίκῳ. Ἔπειτα πολύπους τετμημένος Ἐν βατανίοισιν ἑφθός.
Ἄλεξις ἐν ἀσκληπιοκλείδῃ, Οὕτως δ᾽ ὀψοποιεῖν εὐφυῶς Περὶ Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε
τοὺς Δειπνοῦντας εἰς βατάνειά γ᾽ ἐκβαλεῖν ποιῶ Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.
40 Πατάνιον δὲ διὰ τοῦ π᾽ Ἀντιφάνης ἐν σάμῳ, Πατάνια, σεῦτλον, σιλφίον, χύτρας, λύχνους,
Κορίαννα, κρόμμυ᾽, ἅλας, ἔλαιον, τρύβλιον. Φιλέταιρος οἰνοπίωνι, Ὁ μάγειρος οὗτος πατανί-
ων. ἐν δὲ παρασίτῳ Ἀντιφάνης καὶ τάδε εἴρηκεν, Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας Ἥξει τις ἰσοτρά
πεζος εὐγενὴς τίνα Λέγεις καρύσου θρέμμα γηγενὴς ζέων. Εἶτ᾽ οὐκ ἂν εἴποις ὕπαγε, κάκκα
βον λέγω. Σὺ δ᾽ ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ᾽. ἐμοὶ δὲ τοὔνομα Οἴει διαφέρειν εἴτε κάκκαβόν τινες
χαίροντες ὀνομάζουσιν, εἴτε σίττυβον. Πλὴν ὅτι λέγεις, ἀγγεῖον οἶδα. Εὔβουλος δ᾽ ἐν Ἴωνι, καὶ
βατάνεια καὶ πατάνια λέγει ἐν τούτοις. Τρύβλια δὲ καὶ βατάνια καὶ κακκάβια, Καὶ λο-
πάδια, καὶ πατάνια, πυκνὰ ταρφέα Κοὐδ᾽ ἂν λέγων λήξαιμι. Ἡδυσμάτων δὲ κατάλο- *Ἡδύσματα*
γον Ἄλεξις ἐποιήσατο ἐν λέβητι οὕτως, Καὶ μὴ προφάσεις ἐνταῦθα μοι, μηδ᾽ οὐκ ἔχω, Ἀλλὰ
γε λέγ᾽ οὗ δεῖ. λήψομαι γὰρ πάντ᾽ ἐγώ Ὀρθῶς τὸ πρῶτον μὲν λαβ᾽ ἐλθὼν σήσαμα. Ἀλλ᾽ ἐστὶν
50 ἔνδον ἀσταφίδα κεκομμένην. Μάραθον, ἄνηθον, νᾶπυ, καυλὸν, σίλφιον, Κορίαννον, αὖον, ῥο-
ῦν, κύμινον, σίραιον, Σέσελι, πήγανον πράσον. ἐν δὲ παννυχίδι ἢ ἐρίθοις μάγειρον δὲ ποιεῖ
λέγοντα, Κύκλῳ δ᾽ ἐάσει περιτρέχειν με καὶ βοᾶν Ἄν του δέωμαι. δεῖπνον αἰτήσεις μεσοῦ
Ἤδη παρελθὼν οὐκ, ἔχων δὲ τυγχάνω Οὐκ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον, Οὐ θρῖον, οὐκ ἔλαι-

ον, οὐκ ἀμυγδαλάς, Οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτειον, Οὐ βολβόν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἅλας, Οὐκ ᾠόν, οὐ ξύλον, οὐ σκάφην, οὐ τήγανον, Οὐχ ἱμονιάν, οὐ λάκκον αὖον, οὐ φρέαρ, Οὐ σάμνος ἐστί, διακονῶν δ᾽ ἕστηκ᾽ ἐγὼ Ἔχων μάχαιραν, προσέτι περιεζωσμένος. Καὶ ἐν πόνῳ. Τῆς ὀριγάνου Πρώτιστον ὑποτιθεὶς εἰς λοπάδα γανικήν, Τὸ τρύμμ᾽ ἔπειτα πολλῆς ἐν χύμασι διεμένον Ὄξει σιραίῳ χρωματίσας καὶ σιλφίῳ Πυκνῷ πατάξας. Ἐπιδείπνια ἄρχει Τηλεκλείδης πρυτάνεσιν οὕτως. τυρὸν ἐπιδείπνια ἐπιφαγεῖν δ᾽ Εὔπολις ταξιάρχοις. ἐπιφαγεῖν μαθὼν, ἀλλ᾽ ἢ κρόμμυον Βλέποντα καὶ τρεῖς ἁλμάδας. καὶ Ἀριστοφάνης πλούτῳ, Πρὸ τοῦ δ᾽ ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ᾽ ἐπήσθιον. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροί τινες ἦσαν οἱ καλούμενοι τραπεζοποιοί. εἰς ὃ δὲ οὗτοι παρελαμβάνοντο, σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν μετοίκῳ, Προσέλαβον ἐλθὼν τουτονὶ Τραπεζοποιόν, ὃς πλυνεῖ σκεύη, λύχνους Θ᾽ ἑτοιμάσει, σπονδὰς ποιήσει τ᾽ ἄλλ᾽ ὅσα. Τούτοις προσήκει. Ζητητέον δὲ εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῷ τραπεζοποιῷ. Ἰόβας γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς ὁμοιότησι τὸν αὐτὸν εἶναι φησὶ τραπεζοκόμον, καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενον στρούτορα παρατιθέμενος ἐκ δράματος Ἀλεξάνδρου, ὃ ἐπιγραφή, πότος. Εἰς αὔριον με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα Τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι. Ἐπὶ τοῦτ᾽ ἀπέσταλκ᾽ ἐξ ἀγροῦ μ᾽ ὁ δεσπότης. Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητήν, καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Φιλήμων παρασιτοῦντι, Περὶ τοῦ τηλάνιον οὐ γίνεθ᾽ ἡ σκευωρία. Τραπεζοποιὸς ἐστιν, οὐ τοῦ διακονεῖν. Ἔλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τραπέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ, Ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νῦν δὲ ὀψωνάτορα, ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων οὑτωσὶ λέγων, Διάκονον δ᾽ αὖ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τοιοῦτον βελοίμην προῖκα λαβεῖν. παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἐστὶ κοινότερον ἐν Φανίῳ, Φειδωλὸς ἦν καὶ μέτριος ἀγοραστής. ὀψώνην δὲ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων. ὡς ὀψώνης διατρίβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικε. παροψωνεῖν δὲ ἔφη Κρατῖνος ἐν κλεοβουλίναις οὕτως, Παραγοράζειν δ᾽ Ἄλεξις ἐν δρωπίδῃ. ἐλεάτροι δὲ καλοῦνται ὥς φησι Πάμφιλος οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τράπεζαν παρὰ τὸν ἐλεόν. Ἀρτεμίδωρος δ᾽ αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει. ἐκάλουν δέ φησι καὶ τοὺς προγεύστας ἐλεάτρους. ὅτι προσήκον τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. νῦν δὲ ὁ ἐλέατρος ἐπιστάτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας. ἦν δ᾽ ἐπιφανὴς καὶ ἔντιμος ἡ χρεία. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Πτολεμαῖον φησὶ τὸν σωτῆρα ἐλέατρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. μήποτε δὲ καὶ ὃν νῦν καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι προγεύστην, τότε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὠνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις νεφέλαις διὰ τούτων. Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ Ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ᾽, ἀλλ᾽ ἐν ἕνῃ τε καὶ νέᾳ Ὅπερ οἱ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν, Ἵν᾽ ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ᾽ ὑφέλοιατο. Διὰ τοῦτο προὐτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν ἀγρίοις. Μὴ θαυμάσῃς, Τῶν γὰρ προτενθῶν ἐσμέν. ἀλλ᾽ οὐκ οἶδα σύ. Καὶ Φιλύλλιος ἐν Ἡρακλεῖ, Βούλεσθε δῆτ᾽ ἐγὼ φράσω τίς εἰμ᾽ ἐγώ, Ἡ τῶν προτενθῶν δορπία καλουμένη. Εὑρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθήνησι γενόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προτένθαι εἰσὶ καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι ἔχον οὕτως. φωνὰς εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων, κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφεῖται, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι πέντε ἡμέρας. ὅτι δ᾽ εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, Ξενοφῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ φησίν, ὁ τύραννος ὅτι σιτίοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι θεοῖς, τοῖς διακονοῦσι πρῶτον κελεύουσιν ἀπογεύεσθαι διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν. Ἀναξίλας δὲ ἐν καλυψοῖ φησίν, Προγεύσεταί σοι πρῶτον ἡ γραῦς τοῦ ποτοῦ. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα προσέτι τε τοὺς πλακοῦντας, † οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μένανδρος ψευδηρακλεῖ καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὡς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησίν, Μάγειρ᾽ ἀηδής μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα. Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν τρίτον Ἢ δημιουργεῖς ἐρωτᾷς. χοιρίδιον ἓν θύομεν. Ὀκτὼ ποίησον τὰς τραπέζας δύο μίαν. Τί σοι διαφέρει τοῦτο παράθες σὺ μίαν. Οὐκ ἔστι κανδύλας ποιεῖν, οὐδ᾽ οἷα σύ Εἴωθας εἰς ταυτὸν κερυκεύειν μέλι Σεμίδαλιν, ᾠά. πάντα γὰρ τἀναντία Νῦν ἐστιν. ὁ μάγειρος γὰρ ἐν Πιχήχετου ποιεῖ Πλακοῦντας, ὀπτᾷ, χόνδρον ἕψει, καὶ φέρει Μετὰ τὸ τάριχος. εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δ᾽ ἀντιπαρατεταγμένη, Κρέα δὲ ὀπτᾷ καὶ κίχλας, καὶ τραγήματα. Ἔπειθ᾽ ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται. Μυρισάμενος δὲ καὶ στεφανωσάμενος πάλιν Δειπνεῖ τὰ μελίπηκτα ταῖς κίχλαις. Ὅτι δὲ ἐκεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας, πεμμάτων μὲν προνοούντων τῶν δημιουργῶν, ὀψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγείρων, Ἀντιφάνης διασάφησεν ἐν χρυσίδι οὕτως. Τέτταρες δ᾽ αὐλητρίδες Ἔχουσι μισθὸν

Τραπεζοκόμοι

θὲν καὶ μάγειροι δώδεκα. Καὶ δημιουργοὶ μέλιτος αἰτοῦσαι σκάφας. Μένανδρος δη-
μιουργῷ, τί ἐστι παῖ; διακονικῶς γὰρ νὴ Δία Προσλελάληκας, ναί. πλάττομεν γὰρ πλάσμα-
τα Τὴν νύκτα τ' ἐγρηγόρκαμεν. καὶ νῦν ἔτι Ἀποίκτα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν. Πεμ-
μάτων δὲ πρῶτον φασὶ μνημονεῦσαι πανύασιν Σέλευκος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρω-
ποθυσίας διηγεῖται. πολλὰ μὲν ἐπιθεῖναι λέγων πέμματα. πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνις. πρότε-
ρον Στησιχόρου ἢ Ἰβύκου ἐν τοῖς ἄθλοις ἐπιγραφομένοις εἰρηκότος Φέρειν τῇ παρθένῳ δῶρα
σησαμίδας, Χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας, Ἄλλα τε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν. ὅτι δὲ
τὸ ποίημα ἐστὶ Στησιχόρου ἐστὶν ἱκανώτατος μάρτυς Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς περὶ τοῦ Μελεάγρου
τὸν λόγον ποιούμενός φησιν, Ὃς δουρὶ πάντας νίκασε νέους Δινάεντα βαλὼν ἄναυ-
ρον ὑπὲρ Πολυβότρυος ἐξ Ἰωλκοῦ. Οὕτω γὰρ Ὅμηρος. ἠδὲ Στασίχορος ἄεισε λαοῖς. ὁ γὰρ
Στησίχορος οὕτως εἴρηκεν ἐν τῷ προκειμένῳ ἄσματι τοῖς ἄθλοις Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιά-
ραος, Ἄκοντι δὲ νίκασεν Μελέαγρος. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθη-
ναῖος εἴρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρεῖχοντο χρείας τοῖς παραγινομένοις πρὸς τὰς ἱε-
ρουργίας. καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἐκ τῶν πράξεων ὀνόματα, μάγαδις καὶ γογγύλος. ἐπειδὴ τὰς μάζας
φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς θοίναις δι' ἡμέρας τρίβοντες παρεῖχον, ὥσπερ ἐν γυναιξὶ γογγύλας με-
μιγμένας. καλοῦνται δὲ καὶ μέχρι νῦν τινὲς αὐτῶν χοίρακοι καὶ ἀμνοί, καὶ ἀρτυσίλαοι, Καὶ
σήσαμοι, καὶ ἀρτυσίτραγοι, καὶ νεωκόροι, καὶ ἰχθυβόλοι. τῶν δὲ γυναικῶν κυμινάνθαι. κοινῇ δὲ
πάντες ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἐλεοῖς ὑποδύεσθαι, διακονοῦντες ἐν ταῖς θοίναις. ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ
μαγειρικὴ τράπεζα. Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπεὶ ὤπτησε καὶ ἀν ἐλεοῖσιν ἔθηκε. Ὅθεν καὶ Πολυ-
κράτων ὁ Κριθωνος Ῥηναιεὺς δίκην γραφόμενος οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν
ἐλεοδυτῶν ἐπητιάσατο. καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νόμος κελεύει ὕδωρ παρέχειν ἐλεοδύτας, τοὺς
τραπεζοποιούς, καὶ τοὺς τοιούτους διακόνους σημαίνων. Κρίτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλοπράγ-
μονι παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους, διὰ τούτων, Φοίνικα μεγάλου κύριον βαλλαν-
τίου Ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλουν, Καὶ φορμίσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο Εἰς
Δῆλον ἐλθὼν ἀθέλησιν ἐκ Πειραιῶς Πάντων ἀκούων, διότι παρασίτῳ τόπος Οὗτος βία μό-
νον ἀγαθὰ κεκτῆσθαι δοκεῖ. Εὔοψον ἀγοράν, πανδοδαπὸν οἰκοῦντ' ὄχλον Αὐτοὺς παρασί-
τους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους, Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ σατυρικῷ καρυκοποιοὺς κα-
λεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων. Καρυκκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι, Παρόσον τὰ ἱερεῖα
περιτέμνοντες, δῆλον ὡς ἐμαγείρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀρι-
στοφάνης ἔφη, Ἀλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν Φοῖβε μαχαίρας, Καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς
προπόλους Κἂν τοῖς ἐξῆς δ' ὁ Ἀχαιός φησιν. Τίς ὑποκεκρυμμένος μένει σαρκαβάκων κοπί-
δων συνωνύμων. Ἐπισκώπτουσι γὰρ οἱ Σατυρικοὶ τοὺς Δελφούς, ὡς περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς
θοίνας διατρίβοντας. Σῆμος δ' ἐν τετάρτῳ Δηλιάδος, Δελφοῖς φησι παραγινομένοις εἰς Δῆλον πα-
ρεῖχον Δήλιοι ἅλας καὶ ὄξος, καὶ ἔλαιον καὶ ξύλα, καὶ στρώματα. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς
ὑπομνήμασι περὶ Μαγνήτων λέγων, τῶν ὑπὲρ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσιν ἄποικοι,
τὰ αὐτὰ ἐπιτελοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρείας τοῖς παραγιγνομένοις τῶν ξένων λέγων οὕτως. Μά-
γνητες οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱεροὶ τοῦ θεοῦ Δελφῶν ἄποικοι, παρέχουσι
τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἅλας, ἔλαιον, ὄξος, ἐπίλυχνον, κλίνας, στρώματα, τραπέζας. Δημήτριος
δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φησιν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς κα-
λουμένης Ὑακινθίδος, ἱδρύσθαι ἥρωας Δαίτωνα καὶ Κεραόνα, ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδιτίοις ποιούν-
των τε τὰς μάζας, καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον διακόνων. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἂν τῷ τετάρτῳ καὶ εἰ-
κοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας, Δαίταν ἥρωα τιμώμενον παρὰ τοῖς Τρωσίν, οὗ μνημονεύειν Μίμνερ-
μον. καὶ Κύπρῳ δέ φησι τιμᾶσθαι Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς Δία ἐλαπιναστήν τε καὶ σπλαγχνοτό-
μον. πολλῶν δὲ τοιούτων λεγομένων ἐκ τῶν γειτόνων τις ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἦχος πάνυ τις
ἡδὺς καὶ τερπνός, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι θελχθέντας ὑπὸ τῆς ἐμμελείας. καὶ ὁ Οὐλπια-
νὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν μουσικὸν Ἀλκείδην, ἀκούεις ἔφη μουσικώτατε ἀνδρῶν τῆς καλῆς ταύ-
της συμφωνίας ἥ τις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας κατακηληθέντας ὑπὸ τῆς μουσικῆς. καὶ οὐχ ὡς παρ'
ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πολὺς ὁ μόναυλος, ἀλγηδόνα μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἤ τινα
τέρψιν μουσικήν. καὶ Ἀλκείδης ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο ὕδραυλις εἴτε τῶν ἐντατῶν
αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὕρημα, κουρέως τὴν τέχνην. Κτη-
σίβιος δ' αὐτῷ τοὔνομα. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὑτωσί πως λέγων, Ζητεῖται πό-
τερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστὶν ὀργάνων ἡ ὕδραυλις, ἢ τῶν ἐντατῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε.
λέγεται δὲ Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ κατασκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα

Δήλιοι μάγειροι

Δελφοὶ καρυκοποιοί

ὄργανα μουσικά

ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. καὶ τὸ ὑδραυλικὸν δὲ ὄργανον δοκεῖ κλεψύδρας εἶναι. ἐντατὸν οὖν καὶ καθαπτὸν οὐκ ἂν νομισθείη. ἐμπνευστὸν δ' ἂν ἴσως ῥηθείη διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδατος. κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ ἀρασσομένου τοῦ ὕδατος ὑπό τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ διϊκνουμένων ἀξινῶν διὰ τοῦ ὀργάνου ἐμπνέονται οἱ αὐλοί, καὶ ἦχον ἀποτελοῦσι προσηνῆ. ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον βωμῷ στρογγύλῳ. καί φασι τοῦτο εὑρῆσθαι ὑπὸ Κτησιβίου κουρέως ἐνταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδίᾳ ἐπὶ τοῦ δευτέρου Εὐεργέτου, διαπρέψαι τέ φασι μεγάλως. τοῦτον οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν. ἔστι δὲ τὸ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα εἴπερ τὸ ὄνομα σφάλλεται. ὁ μέν τοι Ἀριστόξενος προκρίνει τὰ ἐντατὰ καὶ καθαπτὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν, ῥᾴδια εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστά. πολλοὺς γὰρ μὴ διδαχθέντας, αὐλεῖν καὶ συρίζειν, ὥσπερ τοὺς ποιμένας. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοι ἐγὼ λέγειν περὶ τοῦ ὑδραυλικοῦ ὀργάνου Οὐλπιανέ. γιγγραΐνοισι γὰρ οἱ Φοίνικες ὥς φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμιαίοις τὸ μέγεθος, ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. τούτοις δὲ καὶ οἱ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις. εἰ μὴ ἄρα ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ ἔστιν εὑρεῖν. ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοὶ γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀπὸ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων. τὸν γὰρ Ἄδωνιν Γίγγρην καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης. μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐτῶν Ἀντιφάνης ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρίνῃ. Ἄμφις τε ἐν Διθυράμβῳ λέγων οὕτως, Ἐγὼ δὲ τὸν γίγγραν γε τὸν σοφώτατον, Τίς δ' ἐσθ' ὁ γίγγρας; καινὸν ἐξεύρημά τι Ἡμέτερον. ὃ θεάτρῳ μὲν οὐδέπω πώποτ' ἐ- Δείχθη γ', Ἀθήνησιν δὲ κατακεχρημένον Ἐν συμποσίοις ἤδη 'στίν. διὰ τί δ' οὐκ ἄγεις Εἰς τὸν ὄχλον αὐτό; διότι φυλὴν περιμένω Σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν τιν', οἶδα γὰρ Ὅτι πάντ' ἀναβιαίνουσι κρότοις. Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Οὕτω γὰρ ἐπὶ τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου Ἄμφω νοσοῦσιν, ὥστε τἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν Εἶναι μέλη γιγγραντὰ καὶ κακὸν μέγα. Πόσῳ δὲ κρεῖττον ὦ Οὐλπιανὲ σοφώτατε τὸ ὑδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ καλουμένου νάβλα, ὅν φασι Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Πύλαι, Φοινίκων εἶναι καὶ τοῦτον εὕρημα. λέγει δ' οὕτως, Οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα Λαρυγγοφώνος ἐκκεχόρδωται τύπος. Καὶ ἐν Μυσιακοῦ δὲ δευτέρῳ φησίν, Νάβλας ἐν ἄτροις γραμμάτων, οὐκ εὐμελὴς Ὁ λατὸς ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγείς Ἔμπνουν αὐίαν μοῦσαν ἐγρίτου δέ τις Τὴν ἡδονῆς μελῳδὸν θνάζων χορόν. Φιλήμων ἐν Μοιχῷ, Ἔδει παρεῖναι Παρμένων αὐλητρίδ' ἢ Νάβλαν τιν'. ὁ δὲ νάβλας τί ἐστιν; Οὐκ οἶδας ἐμβρόντητε σύ; μὰ Δί' οὔ τί φής; Οὐκ οἶσθα νάβλαν; οὐδὲ νῦν οἶδ' ἀγαθόν Σύ γ' οὐδὲ σαμβυκίστριαν. Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον, Ἰόβας ἐν τετάρτῳ θεατρικῆς ἱστορίας, Σύρων εὕρημα φησὶν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. τοῦτο δὲ τὸ ὄργανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ ὥρων, εὕρημα εἶναι λέγει Ἰβύκου τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων καταβοᾷς ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόναυλον συνεχῶς ὀνομάζεις ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν προχείρῳ. Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι, Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόναυλον Ὀσίριδος εἶναι εὕρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσομαι μνημονεύοντα ἐλλόγιμον ἄνδρα. ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγξ αὐλὸς παρ' ἡμῖν. τοῦ δὲ μοναύλου μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Θαμύρᾳ οὕτως, Οἴχωκε γὰρ κρότητα πηκτίδων μέλη Λύρα μόναυλος ἤ τε χειμώνων πλέως Ναὸς εἴρημα κωμάσης. Ἀραρὼς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς, Ἁρπάσας μόναυλον εὐθὺς πῶς δοκεῖς Κούφως ἀνήλλετο. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ, Ἀναλαβὼν μόναυλον ἦυλουν τὸν ὑμέναιον. Καὶ ἐν Φιαληφόρῳ, Τὸν μόναυλον ποῖ τέτροφας οὗτος Σύρε. Ποῖον μόναυλον τὸν κάλαμον. Σώπατρος Βακχίδι, καὶ τὸν μόναυλον μέλος ἤχησε. Πρωταγορίδης δὲ ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησίν. παντὸς δὲ ὀργάνου κατάμετον ἧπται κρόταλον ὑπὸ φανοῦ Γανδάρου τῶν τε ἡδέα μοναύλῳ τὰς ἡδίστας ἁρμονίας ἀναμινυρίζει. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Ἀπαμέων πρὸς Λαρισαίους πολέμου γράφει τάδε. παραζωνίδια καὶ λογχάρια αὐλαφότεις ἰῷ καὶ ῥύπῳ κεχρυμμένα, πετασάδι ἔτι τεθειμένοι καὶ προσκόπια, σκιὰν μὲν ποιοῦντα, καταπνεῖσθαι δ' οὐ κωλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους ἐφελκόμενοι γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωτίγγια καὶ μοναύλια, κώμων οὐ πολέμων ὄργανα. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τιτύρινον φησὶ καλεῖσθαι τὸν μόναυλον. ἴσθι ἀπέχεις καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ τὸν τῆς φώτιγγος μνημονεύοντα. ὅτι δὲ ὁ μόναυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος καλαμαύλης, σαφῶς παρίστησιν Ἡδύλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, ἢ οὑτωσί λέγων. Τοῦτο θέων ὁ μόναυλος ὑπ' ἠρίον ὁ γλυκὺς οἰκεῖ Αὐλητὴς μίμων ἐν θυμέλῃσι χάρις. Τυφλὸς ὑπαὶ γήρως

αχ

ἔχει, καὶ Σκίρπαλον υἱόν, Νήπιόν τ' ἐκάλει. σκίρπαλον δ' ὑπαλάμου Λείδειν αὐτοῦ τὰ γεύθλια. τὸν γὰρ εἶχε Γαῦ μαρπᾶν τ' ἤδυμα σημαντέον Ηὔλει δ' ἡ γλαύκης μεμεθησμένα παίγνια μουσέων Νῆ τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάταλον ἠδ' ὑπέστην. Ἢ καὶ Κώταλον, ἢ καὶ Γάκαλον. ἀλλὰ Θέωνα Τὸν καλαμαυλήτην εἶπατε χαῖρε Θέων. Τοὺς γοῦν τῷ καλάμῳ αὐλοῦντας, καλαμαύλας λέγουσι νῦν, οὕτως καὶ ῥαπαύλας ὥς φησιν Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας. γιγνώσκειν δὲ βούλομαί σε ἀνδρῶν λῷστε Οὐλπιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτεροι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ ἱστόρηνται. καὶ οὐ λέγω περὶ κιθαρῳδίαν μόνην, ἧς καὶ ὁ δυστελέστατος παρ' ἡμῖν ἰδιώτης, προσέτι τε καὶ ἀναλφάβητος, οὕτως ἐστὶ συνήθης, ὡς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα. ἀλλὰ καὶ περὶ αὐλούς εἰσι μουσικώτατοι.
10 οὐ μόνον τοὺς παρθενίους καλουμένους καὶ παιδικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους οἵ τινες καλοῦνται τέλειοί τε καὶ ὑπερτέλειοι, καὶ τοὺς κιθαριστηρίους δέ, καὶ τοὺς δακτυλικούς. τοὺς γὰρ ἐλύμους αὐλούς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε κἀν Τυμπανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν ἢ τοὺς φρυγίους. ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Ἀλεξανδρεῖς. οἴδασι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔτι τε μουσοκόπους, καὶ τοὺς καλουμένους ὑποτρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν Πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. οἴδαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησιν Ἀνακρέων, Τίς ἐρασμίην θρέψας θυμὸν ἐστέψην τέρεν ὡς ἡμίοπον ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖσθαι. εἰσὶν δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάσσονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γ' οὖν κατὰ μεταφορὰν σπουδάζοντας εἰσήγαγε. Ξενοφῶν δὲ καί τινας ἰδιώτας συνανέμιξεν. πολλῷ τοίνυν κάλ-
20 λιον Ὅμηρος ἐποίησε καὶ διάφορα παρατιθέμενος συμπόσια. πάλιν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς ὁρᾶται μᾶλλον. ἔστι γὰρ αὐτῷ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων, οἷον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν ἀνειμένων. τὸ δὲ τῶν Φαιάκων ἐμβριθέστερον μὲν τούτων, φιλάνθρωπον δέ, τούτοις δ' ἀντέθηκε τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾶς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοθοινίαν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκείων σύνοδον. Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνον πεποίηται. ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐδεῖ καλεῖν, ἀλλ' αὐτομάτους ἰέναι ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγκαίων δεικνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν. Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Δῆλον γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφόν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα κλητέον, οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμως τινὰς τούτοις ἄγοι. καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφιλον, καίτοι τινὲς στίχον προσέγραψαν τὴν αἰτίαν προστιθέντες. ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο. ὥσπερ δέον εἰπεῖν, διὰ τί ἦν ἀδελφὸς αὐτόματος ἂν ἥκοι πρὸς δεῖ-
30 πνον. πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. πότερον γάρ φησιν ὡς οὐκ ᾔδει τὸν ἀδελφὸν ἑστιῶντα. καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὁπότε περιφανὴς ἦν βουθυσία καὶ πᾶσι γνώριμος. πῶς δ' ἂν ἦλθεν εἰ μὴ ᾔδει. ἢ νὴ Δία περισπώμενον φησὶν αὐτὸν εἰδὼς συνεγνωμόνει τῷ μὴ κεκληκέναι, καὶ συμπεριφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος. ὥσπερ ὁ φήσας ἄκλητον ἥκειν, ἵνα μὴ πρῴας ὑποβλέπωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος, ὁ δὲ μεμφόμενος. ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἐπιλαθέσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ταῦτα δι' ἐκεῖνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον, καὶ κεκληκότα τοὺς μήτε γένει προσήκοντας, μήτε πατρίδι προσῳκειωμένους. Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ Κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, ἐμπαιδευτότερον ἡμῖν φησι τὸν Ὅμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέλεως οἰκειοτέρας ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἐπαριστερὰν τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ἐπεποιῶν, καὶ τῆς ποιήσεως ἀλλότριον, τὸ ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελ-
40 φεὸν ὡς ἐπονεῖτο μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἤθεσιν. οἶμαι γάρ φησιν ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκεῖον καὶ φίλον. πρὸς ὃν ἂν ἔλθοι θυσίας οὔσης τὸν καλοῦντα μὴ περιμείνας. Πλάτων δ' ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει οὕτως. ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν φησὶ διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτήν. ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, τὸν Μενέλαον δὲ μαλακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δίαιταν. Βακχυλίδης δὲ περὶ τοῦ Κήυκος οἴκου φησίν, Ἔστη δ' ἐπὶ λάινον οὐδόν. Τοὶ δὲ θοίνας ἔντυνον ὧδέ τ' ἔφασ', Αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν δαῖτας εὐόχθους Ἐπέρχονται δίκαιοι φῶτες, Αἱ δὲ παροιμίαι. ἡ μέν φησιν, Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Ἡ δέ, αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν.
50 Οὐ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐνόμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρηΐφιλον Ὅμηρος λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλου ἀριστεύσαντα. καὶ τῷ Ἕκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ῥώμῃ καταδεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθώς. εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς βλασφημῶν αὐτὸν εἴρηκε μαλθακὸν αἰχμητήν. καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων

Il. β
Περὶ τοῦ αὐτόματον ἐλθεῖν

Μενέλαος ὁ μαλακός

τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις,
(Ιλ. α.) ὃν αὐτὸς φησὶν εἶναι ἀγαθόν, εἴπερ εἰς αὐτὸν εἴρηται τοῦτο τὸ ἔπος. Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κρα-
δίην δ' ἐλάφοιο. Οὐ γὰρ εἴ τι λέγεται παρ' Ὁμήρῳ, τοῦθ' Ὅμηρος λέγει. πῶς γὰρ ἂν εἴη μαλθα-
κὸς Μενέλαος, ὁ τὸν Ἕκτορα μόνος ἀπείρξας τοῦ Πατρόκλου καὶ Εὔφορβον ἀποκτείνας τε καὶ σκυ-
λεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσί. τὸ δὲ μὴ δὲ τὸν στίχον ὃν ἐπιτιμᾷ τελέως κατανοῆσαι, ἄτοπον. διὸ οὐ
βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. τοῖς γὰρ ἀνδρειοτάτοις Ὅμηρος εἴωθεν ἐπιφωνεῖν, καλούντων
τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν. πάντα δ' ὢν ἀκριβὴς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ παρέλιπε, τὸ
δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωμάτιον καὶ λουσάμενον ἰέναι πρὸς τὸ δεῖπνον. ἐπὶ γοῦν τοῦ Ὀδυσσέ-
ως ἐπὶ τῶν ἐν τῇ παρὰ Φαίαξι θοίνης, Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν. Ἐπὶ δὲ
τῶν περὶ Τηλέμαχον Ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο. Ἀπρεπὲς γὰρ ἦν φησὶν
Ἀριστοτέλης, ἥκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἱδρῶτι πολλῷ καὶ κονιορτῷ. δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε ῥυ- 10
πᾶν, μήτε αὐχμεῖν, μήτε βορβόρῳ χαίρειν καθ' Ἡράκλειτον. δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτρίαν οἰ-
(Κοσμιότης ἐμπειρικοῦ δαιτυμόνος) κίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστρισόμενον εὐθὺς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλά τι δοῦναι πρό-
τερον τῷ φιλοθεάμονι, καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλιπεν ὁ ποιητής. Αὐ-
(Οδ. δ.) τοὶ δ' εἰσῆλθον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες, Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν, ἠὲ σελήνης, Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν σφηξὶ ποιεῖ τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταρρυθμιζόμενον εἰς βί-
ον ἥμερον ὑπὸ τοῦ παιδός, Παῦ· ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε Ξυμποτικὸς
εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. Διδάξας τε αὐτὸν ὡς δεῖ κατακλίνεσθαι φησίν, Ἔπειτ' ἐπαίνε-
σόν τι τῶν χαλκωμάτων, Ὀροφὴν θέασαι, κρεκάδι' αὐλῆς θαύμασον. Καὶ πρὸ τοῦ θοινᾶ- 20
σθαι δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ὅμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. οἱ
(Οδ. ι.) γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ, Ἔνθάδε πῦρ κήαντες ἐθύ-
σαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν. Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπειγομένων τῶν πρέ-
(Ιλ. ι.) σβεων ὡς ἐν μέσαις νυξὶν ἡκόντων, ὅμως Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον, ὁ δ' ἐν
πυρὶ βάλλε θυηλάς. Καὶ σπονδοποιοῦνταί γε σὺν δαιτυμόνες. Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέ-
ψαντο ποτοῖο. Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν. Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντο. ἅπερ
καὶ Πλάτων φυλάσσει κατὰ τὸ συμπόσιον. μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ
τὸν θεὸν παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι. παραπλησίως δὲ καὶ Ξενοφῶν. παρὰ δ' Ἐπικούρῳ,
οὐ σπονδή, οὐκ ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ' ὥσπερ Σιμωνίδης ἔφη περὶ τῆς ἀκόσμου γυναικός, Ἄθυτα δ' ἱε-
ρὰ πολλάκις κατεσθίει. Τὴν γὰρ σύμμετρον κρᾶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμφικτύονος βασιλεύσαντος 30
διδαχθῆναι φησὶν Ἀθηναίους. καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἱδρύσασθαι. τότε γὰρ ὀρθὸς ἐστὶ τῷ
ὄντι καὶ οὐ σφαλερός, ὅταν συμμέτρως καὶ κεκραμμένως πίνηται. Οἶνος γὰρ ἀνώγει Ἠλεός, ὅς τ' ἐ-
φέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι. Καὶ θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, καί τι ἔπος
προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον. Τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος, οὐκ ἠλεὸν ὥσπερ ἠλίθιον καλεῖ, καὶ ματαιο-
ποιόν. οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι. μήτε ᾄδοντα, μήτε γελῶντα, μήτ' ἐνρύθμως ποτὲ καὶ πρὸς ὄρχη-
σιν ῥεπόμενον, οὐχ οὕτως ἄγροικος, οὐδ' ἐπιδέξιος ὤν. ἀλλ' ᾔδει τούτων ἑκάστου καὶ ποσότητος, καὶ
ποιότητος διαφοράν. ὅθεν οὐκ εἶπεν ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ οἶνος ποιεῖ ᾆσαι, ἀλλὰ μάλ' ἀεῖσαι, τε-
τέστιν ἀμέτρως καὶ ἐπὶ πλεῖον ὥσπερ προσοχλεῖν. οὐδ' ἔτι γελάσαι μὰ Δί', οὐδ' ὀρχήσασθαι. κοινὸν
δ' ἐπ' ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἁπαλόν, τὸ ἄνανδρον εἰς τοῦτο πρόπτωσιν ἐπιστομίζει. καὶ θ' ἁπαλὸν γε-
λάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν. παρὰ δὲ τῷ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἔμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦ- 40
τον, ὥστε μὴ δὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἵστασθαι. ὅρα γὰρ ἐλθόντα κῶμον Ἀλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ. οἱ δὲ ἄλλοι τὸν
ὀκτακότυλον ψυκτῆρα πίνουσι, προφάσεως λαβόμενοι, ἐπείπερ αὐτοὺς προεῖλκυσεν Ἀλκιβιάδης.
οὐχ ὥσπερ οἱ παρ' Ὁμήρῳ, αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός. τούτων οὖν ἃ μὲν καθάπαξ
περιγραπτέον. οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασι τισὶ μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ
(Οδ. φ. καὶ α.) Ὅμηρος εἴρηκεν. μολπή τ' ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. τὸ δ' ὅλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα
ἐνδεδυκὸς τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἔνειμεν. ἀλλ' οὐχὶ Νέστορι, οὐδὲ Μενελάῳ. οὐ γὰρ τῇ γαμοποιΐᾳ
μὴ οὐ συνιέντες οἱ περὶ Ἀρίσταρχον, (ὅτι συνεχοῦς οὔσης τῆς ἑστιάσεως καὶ τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρε-
ληλυθυιῶν, ἐν αἷς παρελαμβάνετο μὲν ἡ γαμουμένη παρὰ τοῦ νυμφίου. πέρας δ' εἶχεν ὁ τῶν μεγαπένθους γά-
μος. αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διῃτῶντο, ὅτι Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη) μὴ συνιέντες, ἀλλ' ἐξαπατηθέντες ὑπὸ
τοῦ πρώτου ἔπους. τὸν δ' εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν, προσσυνῆψαν τοιούτους τι- 50
(Συμπόσιον δωματικὸν Μενελάου) νὰς στίχους. Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα, Γείτονες, ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδα-
(Οδ. δ.) λίμοιο Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός Φορμίζων, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ'
αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους Μεταφέροντες ἐκ τῆς ὁπλοποιΐας στίχους αὐ-

τῷ γε τῷ περὶ τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος τῆς ᾠδῆς
πάντως ὠρχοῦντο. τὸ γὰρ ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. διόπερ ὁ μὲν Ἡσίοδός φησιν ἐν τῇ ἀσπίδι,
θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς μοῦσαι Πιερίδες. καὶ ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν Λέσβιον παιῶ-
να. καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν μοῦσαν ἀρχεσίμολπον. Πίνδαρος δὲ ἀγησιχόρα τὰ προοίμια. Διό-
δωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιεγράψατο παίζων πρώτας ἡμέρας ἑπτὰ καὶ τὸ λοιπὸν αὐ-
τῶν. ἔτι δὲ καὶ τὸ ἑξῆς τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. ἔπειτα κελεύει γράφειν, δοιὼ δὲ κυβιστη-
τῆρε καθ' αὐτοὺς ἐν τῷ δασεῖ γράμματι σολοικίζειν ἀναγκάζων. τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐτοὺς, κατὰ
σφᾶς ἐστὶν αὐτούς. τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοὺς, σόλοικον. ἀλλ' ὥσπερ εἶπον οἱ τῶν ἀκροαμάτων εἰς τὸ σώφρον
τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγὴν, παρέγγραφός ἐστιν ἐκ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ μετενηνεγμένη. περὶ οὗ φη-
σὶν ἐν ὁπλοποιΐᾳ. Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσ- *il. σ*
σῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ. Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσί-
βοιαι, Ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι. Τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει, Πολλὸς δ' ἱμε-
ρόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος Τερπόμενος. δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχον-
τες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Τοῖς μὲν γὰρ Κρησὶν ἥ τε ὄρχησις ἐπιχώριος, καὶ τὸ κυβιστᾶν. διό φησι
πρὸς τὸν Κρῆτα Μηριόνην, Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε
διαμπερὲς εἴ σ' ἔβαλόν περ. Ὅθεν καὶ κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα, Κρῆτα μὲν καλέουσι τρό-
πον, τὸ δ' ὄργανον μολοσσόν. οἱ δὲ λεγόμενοι Λακωνισταὶ φησὶν ὁ Τίμαιος ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾖ-
δον. καθόλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ παρὰ τοῖς Ἕλλησι. τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς Διονυσιακοὺς χορούς,
καὶ τοὺς κυκλίους προτιμώντων, Συρακουσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς. ἄλλων δ' ἄλλο τι. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος οὐ μό-
νον (εἰς τὸ τοῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὓς οὐ προσῆκε στίχους) καὶ τῆς Λακώνων παιδείας ἀλλό-
τριον ἐποίησε, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τῆς κρητικοῦ χοροῦ τὴν ᾠδὸν ἐξελὼν ἐπετε-
μεν τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον. Πολλὸς δὲ ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος Τερπόμε-
νος, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Ὥστ' ἀνία-
τον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σώζεσθαι. διό-
τι δὲ οὐ πιθανὸν ἀκρόαμα περὶ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν, δῆλον ἐκ τῆς διομιλίας ὅλον τὸ συμπόσιον
περαίνεσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους. ὄνομα δὲ μηδὲν εἰρῆσθαι τῆς ᾠδῆς, μὴ ᾠδὸν ἦν, ἤδε μηδὲ προσέχειν τοὺς περὶ
Τηλέμαχον αὐτῷ. καθάπερ δὲ ἐν σιωπῇ τινι καὶ ἠρεμίᾳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον. καί τοι γε πῶς οὐκ
ἀπίθανον τοὺς τῶν φρονιμωτάτων υἱέας Ὀδυσσέως καὶ Νέστορος ἐπιχειρεῖς εἰσάγεσθαι, ὥστε τρόπον ἀγροί-
κων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμασιν. ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιά-
κων ᾀσματοποιοῖς, Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν. θαύμαζε δὲ θυμῷ, Καίπερ *od. θ*
ἔχων πολλὰ τὰ περιέλκοντα καὶ δυνάμενος εἰπεῖν. Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἀοιδαί.
Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβελτηρος εἴη ὁ Τηλέμαχος ᾠδοῦ παρόντος καὶ κυβιστητῆρος, προσκύπτων πρὸς τὸν
Πεισίστρατον, καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος. ἀλλ' Ὅμηρος ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος, πάντα ὅμοιον
τῷ πατρὶ τὸν Τηλέμαχον παρίστησι. πεποίηκεν γοῦν ἀμφοτέρους, τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τῷ
Μενελάῳ διὰ δακρύων γνωριζομένους. ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν ἄγυρις ἀλλή-
λους ἐπαινούντων. τὸ δὲ Πλάτωνος πλῆρές ἐστι μυκτηρισμῶν ἀλλήλους τωθαζόντων. τὸν γὰρ περὶ
Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. παρὰ δ' Ὁμήρῳ κεκρότηται τὰ σώφρονα συμπόσια. καὶ ποτὲ μὲν ἐπι-
νεῖ τις φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον, ὡς οὐ τολμῶ λέγειν Ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ'
αὐδῇ. Ὁ δ' ἐπιλάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γιγνομένων, Καὶ νῦν εἴ τι που ἐστὶ πί- *od. δ*
θοιό μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος. ὁ δὲ πάλιν, Τηλέμαχε. ποῖόν σε
ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων. κατὰ μεταφορὰν ἱξίων φησί, Τὸν δ' ἡμίοπον καὶ τὸν ἐλάσσονα, ταχέ-
ως ὁ μέγας καταπίνει. εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς οὐκ οὖσιν ἐναγωνίοις πρὸς τὰς
εὐωχίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων. εἴδη δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν, βαγκιῶν
τε καὶ λυσιῳδῶν, καὶ κυθαριστηρίων. ὧν μνημονεύουσιν Εὔφορός τε ἐν τοῖς εὑρήμασι, καὶ Εὐφράνωρ ὁ
πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωρι-
εῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ, ὁ Ἀριστοφάνειος, ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐ-
λὸς, ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος ἐν ταυτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀλε-
ξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησίν. Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Οἱ δὲ καλούμενοι λώ-
τινοι αὐλοὶ, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρέων καλούμενοι φώτιγγες. κατασκευάζονται δ' ἐκ τῆς καλου-
μένης λωτοῦ. ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γενόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δ' εὕρημα φησὶν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβρῶν κώ-
λων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ Τρύφων φησί, καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς περὶ Φοίνιξιν
ἀνατρηθῆναι. οἶδα δὲ ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατὸν, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφο-
ρίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων, οἱ νῦν φησὶ καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ πανδουρισταὶ καὶ σαμβυκι-

καὶ, καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ. τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὴν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα, καὶ τὰς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μιτυλήνῃ μίαν τῶν μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ἔχουσαν σαμβύκην. Ἀριστόξενος δὲ ἔκφυλα ὄργανα καλεῖ φοινικάς, καὶ πηκτίδας, καὶ μαγαδίδας, σαμβύκας τε, καὶ τρίγωνα καὶ κλεψιάμβους, καὶ σκινδαψούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ' ἐν τρίτῳ πολιτείας φησίν. οὐκ ἄρα ἦν δ' ἐγὼ πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι ἔφη φαίνεται. τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια. ἔστιν δ' ὁ σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδὸς φησὶ Μάτρων ἐν τούτοις, Οὐδ' ὑπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν ὅθιπερ τετάνυστο Σκινδαψὸς τετράχορδος ἀνηλακάτοιο γυναικός. Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος ὁ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁρματίῳ, Σκινδαψὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων Οἰσύινον προμάλοιο τετυγμένον αἴζηοντος. Καὶ Ἀναξίλας ἐν λυροποιῷ, Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους, πηκτίδας, Κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξηργαζόμην. Σώπατρος δ' ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μύσταξ, δίχορδον εἶναι φησὶ τὴν πηκτίδα, λέγων οὕτως, Πηκτὶς δὲ μούσῃ γαυριῶσα βαρβάρῳ Δίχορδος, εἰς τὴν χεῖρα πῶς κατεστάθη. Τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐπίχαρμος ἐν περιάλλῳ μνημονεύει οὕτως, Σεμέλα δὲ χορεύει, καὶ ὑπαυλεῖ σοφὸς κιθάρα παριαμβίδας. ἁ δὲ γέγαθε πυκινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα. Τὸ δὲ ψαλτήριον ὥς φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθήριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει ὡς σοφώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης ὄντι τὸ εὕρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτεμιδίῳ. μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ λυροφοίνικος, καὶ τοῦ ἐπιγονίου, ὃ νῦν εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μετασχηματισθὲν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου προσηγορίαν. ἦν δὲ ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν Ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δὲ Σικυώνιος. μουσικώτατος δὲ ὢν κατὰ χεῖρα, δίχα πλήκτρου ἔψαλλεν. πάντων οὖν τούτων τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐλῶν

Μουσικὴ Ἀλεξανδρέων

ἐμπείρους ἔχουσι καὶ τεχνικοὺς Ἀλεξανδρεῖς. ἐν οἷς ἂν μου θέλῃς ἀποπειραθῆναι ἐπιδείξομαί σοι ἐγὼ αὐτὸς πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ πολίτης μου, οὗτος δ' οὐ πρὸ πολλοῦ τετελεύτηκε, δημόσια ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τριγώνῳ ἐπικαλουμένῳ ὀργάνῳ, οὕτως ἐποίησε πάντας ῥωμαίους μουσομανεῖν, ὡς ἔτι πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτοῦ τὰ κρούσματα. μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς ἐν μὲν μυσοῖς οὕτως, Πολὺς δὲ φρὺξ τρίγωνος ἀντισπαστά τε Λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία. καὶ ἐν Θαμύρᾳ. Ἀριστοφάνης δ' ἐν δαιταλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ, Εὔπολις δὲ ἐν βάπταις φησίν. ὃς καλῶς μὲν τυμπανίζει, καὶ διαψάλλει τριγώνοις. τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου, Εὐφορίων μὲν ὡς προείρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων. Πυθαγόρας δὲ ὁ γεγραφὼς περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τοὺς τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης. Τυρρηνῶν δ' ἐστὶν εὕρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγγες. Μητρόδωρος δ' ὁ Χῖος ἐν τρωϊκοῖς, σύριγγα μέν φησι Μαρσύαν καὶ αὐλὸν ἐν Κελαιναῖς, τῶν πρότερον ἑνὶ καλάμῳ συριζόντων. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῆν εὑρεῖν. τινὰς δὲ ἱστορεῖν Σεύθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μαιδοὺς. τὴν δὲ πολυκάλαμον, Σιληνόν. Μαρσύαν δὲ τὴν κηρόδετον. ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων Οὐλπιανὲ ὀνοματοθήρα τῶν περὶ τοὺς μοναύλους ἐσπουδακότων. οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλέα τὸν βαρκαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ἄνδρωνα ἐν τοῖς χρονικοῖς τὸν Ἀλεξανδρέα, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάντας τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐκλιπούσης ἤδη τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, διὰ τὰς γινομένας συνεχεῖς κινήσεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις. ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἁπάσης κατὰ τὸν ἕβδομον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου Πτολεμαῖον, τὸν κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων καλούμενον κακεργέτην. οὗτος γὰρ πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρέων ἀποσφάξας, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλήρεις τάς τε νήσους καὶ πόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν, φιλοσόφων, γεωμετρῶν, μουσικῶν, ζωγράφων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἰατρῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν τεχνιτῶν. οἳ διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἃ ἠπίσταντο, πολλοὺς κατεσκεύασαν ἄνδρας ἐλλογίμους. ἔμελε δὲ τοῖς

Σπουδὴ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν μουσικήν

πάλαι πᾶσιν Ἕλλησι μουσικῆς. διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ προτρεπτικῷ, Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μανθάνειν. Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ πόντῳ καθ' ἑαυτὸν ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους, Καλλίαν τε τὸν Ἱππονίκου, καὶ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους, Ἀλκιβιάδην φησὶ μαθεῖν τὴν αὐλητικὴν, οὐ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προνόμου τοῦ μεγίστην ἐσχηκότος δόξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ Ἐπαμεινώνδαν τὸν Θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμπιοδώρῳ καὶ Ὀρθαγόρᾳ. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἤσκησαν, ὡς Εὐφράνωρ, καὶ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν κατέλιπεν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς δαιταλεῦσι

λεῦσι

λεῦσι τὴν περὶ τὸ πρᾶγμα αὐτῶν σπουδὴν, ὅταν λέγῃ, Ὅστις δ' αὐτὴν αὐλοῖς καὶ λύραις κατατέτριμμαι χρώμενος, εἶτα με σκάπτειν κελεύεις. Φρύνιχος ἐν Ἐφιάλτῃ, Οὐ τουτονὶ μὲν ζῆν σὺ κιθαρίζειν ποτὲ αὐλεῖν τ' ἐδίδαξας. Καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δέ φησιν Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἐνόπλιον. Ἴων δ' ἐν φοίνικι ἢ καινεῖ, ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐν τούτοις, Ἐπὶ δ' αὐλὸς ἀλέκτωρ λύδιον ὕμνον ἀχαιῶν. Ἐν δὲ φρουροῖς τὸν ἀλεκτρυόνα ἰδαῖον εἴρηκε σύριγγα διὰ τούτων, Προθεῖ δὲ σοι σύριγξ ἰδαῖος ἀλέκτωρ. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἴων φησὶν, ἔκτυπον ἄγων βαρὺν αὐλὸν τρεχοντι ῥυθμῷ. οὕτω λέγων τῷ φρυγίῳ. βαρὺς γὰρ οὗτος παρ' ὃ καὶ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσιν, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλπίγγων κώδωνι. ἐπὶ τούτοις τέλος ἐχέτω καὶ ἥδε ἡ βίβλος ἑταῖρε Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφυῖα μῆκος.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΠΈΜΠΤΟΝ.

Ἀλλ' ἐπεὶ πολὺς οὗτος λόγος συμποσίων προδιήνυσται ὦ Τιμόκρατες ἐν τοῖς πρὸ τούτων, παραλείπομεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα τὴν ψυχὴν, ὠφελοῦντα δὲ κατὰ παντελείαν ἅπερ ὁ θεῖος Ὅμηρος παρεισήγαγε, μνημονεύσω καὶ τὰ περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντα ἀρίστου Μασουρίου. ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα, Τὸ δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα. Φησὶ δ' οὖν ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον ποιούμενος, Τὸν δ' εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ. Ὡς νενόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα καὶ τῆς οἱονεὶ μαρτυρίας. τὸ δὲ πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τῆς Λυκίας βασιλεὺς διδάσκει, οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς δεξάμενος. Ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε. Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φιλίαν τι ὁ οἶνος ἑλκυστικὸν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν καὶ διαχέων. διόπερ οὐδὲ πρότερον ἠρώτων οἵτινες εἶεν, ἀλλ' ὕστερον, ὡς τὴν ξενίαν αὐτὴν τιμῶντες, ἀλλ' οὐ τοὺς ἐν μέρει καὶ καθ' ἕκαστον ἡμῶν. τῶν δὲ νῦν δείπνων προνοοῦντες οἱ νομοθέται τά τε φυλετικὰ δεῖπνα καὶ τὰ δημοτικὰ προσέταξαν. ἔτι δὲ τοὺς θιάσους καὶ τὰ φρατρικά, καὶ πάλιν ὀργεωνικὰ λεγόμενα. πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν διογενιστῶν, τῶν δὲ ἀντιπατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ παναιτιαστῶν. κατέλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί' οὐχ ἵνα ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ' ἵνα τὰ κατὰ τὸ συμπόσιον λόγου σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι. συνεδείπνουν δ' ὁσημέραι οἱ περὶ Πρυτανεῖον σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδειπνα. πρὸς γοῦν τοιοῦτο συμπόσιον φησὶν ὁ Δημοσθένης ἀγγελθῆναι τὴν Ἐλατείας κατάληψιν. ἑσπέρα μὲν γάρ, ἧκε δὲ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν συνάγουσι τοὺς νέους μετ' αὐτῶν πρός τινα τεταγμένον νόμον εὐωχεῖσθαι. τοῦ γοῦν Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ πάλιν Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. τὰ δ' ἐν Σπάρτῃ φειδίτια καὶ τὰ παρὰ τοῖς Κρησὶν ἀνδρεῖα μετὰ πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνῆγον. διὸ καί τις οὐ κακῶς ἔφη, Οὐ χρὴ συμποσίοισι φίλους ἀπέχεσθαι ἑταίρους Δηρόν. ἀνάμνησις δὲ πέλει χαρίεσσα τῇ αὐτῇ. Ἀντίπατρος δ' ὁ φιλόσοφος συμπόσιόν ποτε συνάγων, συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις ὡς περὶ σοφισμάτων ἐροῦσιν. Ἀρκεσίλαον δέ φασιν εἰς συμπόσιον παρακληθέντα καὶ συγκατακλιθέντα ἑνὶ τῶν βορῶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μηδενὸς ἀπολαῦσαι δυνάμενον, ἐπεί τις αὐτῷ τῶν παρόντων ὤρεγέ τι, φάναι, Εὖ σοι γένοιτο, Τηλέφῳ δ' ἁγὼ νοῶ. Ἔτυχε δ' ὁ κατωψοφαγῶν Τήλεφος καλούμενος. ὁ δὲ Ζήνων ἐπεί τις τῶν παρόντων ὀψοφάγων ἀπέσυρεν ἅμα τῷ παρατεθῆναι τὸ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς τοῦ ἰχθύος ἀπέσυρεν ἐπιλέγων. Ἰνὼ δὲ τὰ ἐπὶ θάτερα ἐξειργάζετο. Σωκράτης δ' ἰδών τινα ἀμέτρως τῷ ὀψιδίῳ χρώμενον, ὦ παρόντες ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρτῳ ὡς ὄψῳ χρῆται, τῷ δ' ὄψῳ ὡς ἄρτῳ; ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων λέξομεν. ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους, πρόσωπα, αἰτίας. τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. οἳ κατ' ἀρχὰς τῶν συγγραμμάτων ἐκτίθενται τὴν αἰτίαν τοῦ συμποσίου, καὶ τίνες οἱ παρόντες. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει, οὐ προλέγει οὐδέν. δεῖ οὖν μαντεύσασθαι πῶς ποτ' ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κύλικα προβάλλει ζητήματα, καθάπερ ἐν διατριβῇ λέγων. Ἀριστοτέλης, ἄλουτον καὶ κονιορτοῦ ἥκειν πλήρη τινὰ ἐπὶ τὸ συμπόσιον φησίν. ἔπειθ' ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκδιδάσκει τίνας καλητέον, εἰπὼν ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρὴ καλεῖν. κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας παναχαιῶν. οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος. οὗτος γὰρ ἀξιοῖ καὶ τοὺς γείτονας μάλιστα καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει. τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς βοιωτικῆς ἐστιν ἀναισθησίας συμπόσιον, καὶ τῇ μισανθρωποτάτῃ τῶν παροι-

Παλαιοὶ συνδειπνοῦντες

Ιλ. β

Ιλ. ζ

μιῶν

μῦθον ἀεικέλιον. Τηλοῦ φίλοι ναίοντες, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον τόπῳ τὴν φιλίαν καὶ οὐ τρόπῳ κρίνεσθαι. τοιγαροῦν παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πίνειν, Τοῖς δ' ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν. Παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι.

Συμπόσιον Ὁμηρικὸν καὶ Πλατωνικόν.

Τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῦθον. Ἔτι δὲ ὁ μὲν Ὅμηρος ἡλικίαις εἰσάγει διαφέροντας καὶ ταῖς προαιρέσεσι τοὺς κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴαντα καὶ Ὀδυσσέα. τὸ μὲν καθόλου σύμπαντας τῆς ἀρετῆς ἀντεχομένους. ἤδη δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὡρμηκότας ἐπ' αὐτήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος ἅπαντας εἰσήγαγεν προφήτας ἀτόμων. καὶ ταῦτ' ἔχων παραδείγματα, τήν τε τοῦ ποιητοῦ τῶν συμποσίων ποικιλίαν, καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφῶντος χάριν. ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὸν μὲν Ἐρυξίμαχον ἰατρόν, τὸν δὲ Ἀριστοφάνη ποιητήν, ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης προαιρέσεως εἰσάγει... οὔτε γὰρ κόλακα πρέπον δεῖν εἶναι, οὔτε μυκτηριστήν. πάλιν Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ περὶ δυσπεψίας. ὥστ' οἰωνίσασθαι, εἶθ' ἑξῆς περὶ πυρετῶν. τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἀρρυθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν. Πλάτων δὲ τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος. ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους ἵνα τὴν ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι. κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρει, χλευάζει τε τὰ ἰσόκωλα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ἀντίθετα. καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα ὅτι πάσχητιᾷ. ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ὅμηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων, ἀλλ' οὔτε ἐκ θυμέρας ἔφη Δημοχάρης λόγχη, οὔτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον, καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. ἔτι δὲ κωμῳδοῦντος τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος Ἑλλάδος ἔρεισμα, ὁ δὲ Πύθιος, ἑστίαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. διό τι τοίνυν κατέψευσται τῶν νεανίσκων πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα, τότε πρῶτον ἄρξαντα Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. τὰ δὲ ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἴσεται. ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γενόμενον ἔκφρονα, καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτωκότα λέοντος ἀλκῇ. ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Ξενοφῶντος συμπόσιον, καίπερ ἐπαινούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις.

Συμπόσιον Ξενοφῶντος καὶ Ὁμήρου

Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδήπερ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Αὐτόλυκος Παναθήναια παγκράτιον ἐστεφανώθη. καὶ εὐθὺς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδὶ προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένου. ὥσπερ γὰρ ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῇ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται τὰς ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ἔπειτα τῶν παρόντων οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. οἱ μέν γε σιωπηλότεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως. ἀλλ' οὐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἶπεν ἐπιχείρησε. καὶ περὶ τῆς Ἑλένης πεπυσμένης περὶ τοῦ κάλλους τις τῶν ἐναντίων αὐτῇ τοιοῦτ' εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας νενικημένος.

Ιλ. γ

Οὐ νέμεσις Τρῶας τε καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Εἶτα φησίν, Ἀλλὰ καὶ ὧς τοίη περ ἐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω.

Συμπόσιον Ὁμηρικοῦ Μενελάου

Τὰ δὲ μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον παραγινόμενα ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῷ συμποσίῳ διατρίβοντες, καὶ τῆς Ἑλένης παρακαθημένης ὡς πρέπον δεῖν ἡσυχίαν ἄγοντες, πρὸς τὸ πρέποντον ἐκπεπληγμένοι κάλλος. ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν τῆς αὐλητρίδος ἀνεχόμενος καὶ τοῦ ὀρχουμένου παιδὸς καὶ κιθαριζόντος. ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπρεπῶς τὸ μύρον ἀπώσατο. οὐ γὰρ ἂν αὐτὸς ἀγελαστὶ ἠνέσχετο κατὰ τὸν ἔχων ταῦτα τὰ ἔπη.

Aristoph. in nubibus

Τοὺς ὠχριῶντας τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις, Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν. Καὶ μὴν ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ ἀνεπρεπεστάτῃ. ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος μειράκιον ἀστεῖον, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν σειληνῶν αἰσχίω λέγων εἶναι. ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται, καὶ κριτὰς ἑλόμενος τόν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστρίδα, προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτρίψεται μᾶλλον ἤπερ εἰς ἀρετὴν προαχθείη; παρὰ δ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ τοῦ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσι ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. ὁ γοῦν Μενέλαος παραγινομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τῶν περὶ τὴν ἔδωδὴν παρατιθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν λέγων τάδε,

Ὀδ. δ

Σίτου δ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα Δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵ τινές ἐστον, Ἔπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλανθρωπευόμενος. Ὣς φάτο καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν Ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ. Φαγόντες δ' ἐκεῖνοι μετὰ σιωπῆς, ὡς πρέπει νέοις ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἠρέμα προσκύψαντες οὐ περὶ ἐδεσμάτων φασίν, ἀλλὰ περὶ θεραπόντων...

γὰρ θεραπαινῶν τοῖς κεκληκότας ὑφ' ὧν ἐλεύσαντο. περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου
Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται. Βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφε-
σθαι. Ἀρίσταρχος δὲ οὐ δόντως γράφει. Ζηνός που τοιήδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. Οὐ γὰρ
τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἐλέφας ἐν τοῖς τοί-
χοις ἦν; ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν ὡς ἔτι δώματα ἠχήεντα. τοιαῦτα γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα
καὶ μεγάλα. περὶ δὲ τῶν σκευῶν τὸ Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος.
οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται, Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται, Ὅσσα τάδε ἄ-
σπετα πολλὰ σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα. Οὐκ ἔστιν δ' ἀκόλουθον τῷ Ζηνός που τοιήδε γ' ὀλυμ-
πίου ἔνδοθεν αὐλή, ἐπιφέρειν, Ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά, σόλοικον ὂν τῷ ἀσυνήθει τῆς ἀναγνώ-
10 σεως. ἔτι τοίνυν οὐδὲ ἡ αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου. ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. καὶ
διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον. ἔτι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον ᾧ διέ-
ρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα, αὐλὸν καλοῦμεν. ὥσπερ τὸ
στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος. αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε, καὶ τὴν περικεφα-
λαίαν ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνῃ αὐλῶπιν. λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροί τινες αὐ-
λῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐνάτῃ. καλοῦσι δὲ ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυ-
δίδης ἐν τῇ τετάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς. οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Καρκῖνος
μὲν Ἀχιλλεῖ, Βαθεῖαν εἰς αὐλῶνα περιδρόμου στρατοῦ. καὶ Σοφοκλῆς Σκύθαις, Κρημνούς
τε καὶ σήραγγας, ἠδ' ἐπακτίας Αὐλῶνας. Ἐνδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ
Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρῆσθαι. Βαθὺς διαφύεται αὐλών, ἀντὶ τοῦ βαθεῖα. καθάπερ λέγεται θῆ-
20 λυς ἐέρση. πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὼν λέγεται. νῦν δὲ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς.
ὥσπερ Μένανδρος αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας. καὶ Δίφιλος, Αὐλὰς θεραπεύειν ἐστὶν
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ φυγάδος, ἢ πεινῶντος, ἢ μαστιγίου. Ἤτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν
οἴκων ὑπαιθρίους τόπους, ἢ τῷ παραυλίζεσθαι καὶ παρακοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασι-
λείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων. ἔνθα ἦν ὁ τοῦ ἑρκείου Ζηνὸς βωμός.
ὁ μέν τοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ. ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον Σπέν-
δων αἴθοπα οἶνον, ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι. Ὁ δὲ Πρίαμος, Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδού-
μενος κατὰ κόπρον. Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον, Ἀλλ' ἐξελθόντες
μεγάρων εὖ ναιεταόντων Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν. Ὅτι δὲ ὁμοῦ τόν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα
ἐπῄνεσεν ὁ Τηλέμαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος. Τέκνα φίλ' ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι.
30 Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν. Ἀλλὰ γὰρ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅ-
μηρος ἐπιδεξίως ἀφορμὴν εὗρε λόγων, ὥστε κτῆσιν συγκρῖναι φίλου. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προ-
τείνει, ἀλλ' ἐπιχαρίτως παρεγχειρήσας ὁ Μενέλαος ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος
οὐκ ἀρνεῖται. κἀνταῦθα δὲ περιελὼν τὸν φθόνον, πολλὰ γάρ φησι παθὼν ἔχειν αὐτόν, οὐ μέν τοι
ἀξιοῖ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν. ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν. ἐνδεξάμενος δὲ περὶ
ἀδελφὸν ἦθος καὶ μετ' ἀνάγκης φήσας ζῆν τε καὶ πλουτεῖν, ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φιλίας λό-
γον. ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν Ναίειν. οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμε-
ναι, οἳ τότ' ὄλοντο Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο. Τίς ἂν οὖν τῶν ἐκγόνων ἐ-
κείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀνταξίαν δόξειεν τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρὸς
λύπην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστῳ μνήμῃ διορθουμένην. ὅπως δὲ μὴ δόξῃ κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας
40 τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὔνοιαν ἐνδεδειγμένους, ἐπήνεγκεν, Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύ-
ρομαι ἀχνύμενός περ Ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδήν. Ἵνα δὲ μὴ φαίνηται μηδε-
νὸς τῶν ἐκείνου προσμελῶν, ἐμνήσθη κατ' ὄνομα. Ὀδύρονται νύ που αὐτόν. Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέ-
φρων Πηνελόπεια, Τηλέμαχός θ' ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ. Τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν
μνήμην, ὁ μὲν ἐφίστησι. καὶ τοσούτω τῆς Ἑλένης ἐπεισόδῳ κἀκείνης ἐκ τῆς ὁμοιότητος τεκμηραμένης.
πάνυ γὰρ αἱ γυναῖκες διὰ τὸ παρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην, δεινὰὶ τὰς ὁμοιότητας τῶν παί-
δων πρὸς τοὺς γονέας ἐλέγξαι, περιεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου. χρὴ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ πα-
ρεῖναι δορυφορήματος τρόπον, καὶ διαλεχθέντος εὐσχημόνως περὶ τοῦ αἰδοῦς τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν
ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσέως φιλίας, ὅτι μετὰ μόνου καταγηράναι μάλιστ' ἂν ἤθε-
λε μετ' ἐκείνου. κατὰ δὲ τὸ εἰκός, οἱ μὲν δακρύουσιν, ἡ δ' Ἑλένη Διὸς οὖσα θυγάτηρ καὶ παρὰ τῶν ἐν
50 Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει φάρμακα τῷ ὄντι φάρμα-
κον, καὶ ἄρχεται διηγεῖσθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως μεταξὺ ταλασιουργίας ἁπτομένη. οὐ δι' ἀρε-
σκείαν τοῦτο πράττουσα, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχουσα τὴν τοιαύτην αἵρεσιν. ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐρχο-
μένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομάχιον εἰκάζεται Γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν

Εἰροκόμῳ

Marginal notes: αὐλὴ (at line 10); Μενελάου συμπόσιον (at line 30)

Εἰρηκόμενα ἢ οἱ Λακεδαίμονι ναιετάουσι. Ἤσκεν ἔρια καλά. Ἐμφανίζεται δ' αὐτῆς οὐ παρέργως τὸ φίλεργον κἀνθάδε τῶν, Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν. Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο, Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ. Τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα. Ἔοικε δὲ καὶ αὐτὰ τὴν ἑαυτῆς φιλοτεχνίαν συνορᾶν. Τῷ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη, φησί. Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι, Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην. Σῇ δ' ἀλόχῳ φορέειν. Αὕτη δ' ἡ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει. οὐ χλιδῶσα γάρ, οὐδὲ θρυπτομένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεται. εὑρίσκεται γοῦν περὶ ἱστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα. Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ, ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε Δίπλακα, μαρμαρέην. πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. Οὓς ἑθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων. Διδάσκει δ' ἡμᾶς Ὅμηρος, ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κεκλημένους ἐφ' ἑστίασιν παρακαλεῖν ἐπαναστῆναι τοὺς κεκληκότας. ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον, Ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη Ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες. Ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι Ἀθηνᾶ πρὸς τὸν Νέστορα, Ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσασθε δὲ οἶνον. Ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν Σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη. Ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς, οὐδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω χρόνον παραμένειν. γνωμικῶς γοῦν φησὶ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ. Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον οὐδὲ ἔοικε Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι. Καὶ νῦν δ' ἡ νόμος ἐκ θυσιῶν τινῶν πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπιέναι. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθάπερ ἀφηγεῖται Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι. καὶ οἶνον τοσοῦτον ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν, ἣν ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός. Τί δ' ἔρδων φίλος σοί τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ μοίσαις εὐθυμίᾳ τε μέλων εἴην, τοῦτ' αἰτέομαί σε. τὸ δὲ Πλάτωνος συμπόσιον, οὐ συνέδριόν ἐστιν, οὐ βουλευτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων; Σωκράτης γὰρ οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστῆναι θέλει. καί τοι Ἐρυξιμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάντων. ἀλλ' ἐγρήγορε μετ' Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος. καλῶς γάρ τις τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ὠνόμασε. πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. φησὶ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο αὐτὸν μὲν δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη. ἤδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Ἀγάθωνα καὶ τὸν Σωκράτην κατακοιμήσαντα ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι εἰς τὸ Λύκειον. ἐξὸν φησὶν ὁ Ἡρόδικος εἰς τοὺς Ὁμήρου Λαιστρυγόνας, Ἔνθα κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς. Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρῶντο τοῖς οἰκείοις τῶν θεῶν, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων ᾠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱὸς καί τοι νυμφίος ὑπάρχων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις. παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ἑρμῆς οἰνοχοεῖ, καὶ οἱ δ' ἀπονήσαντες ἀπελύοντο φωτὸς ὄντος. ἐν ἐνίοις δὲ καὶ τῶν περσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βουλαί, καθάπερ ἐν τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ τὴν στρατείαν. τὸ δὲ τοῦ Ἀλκινόου συμπόσιον πρὸς ὃ ἀποτείνεται τοῦ Ὀδυσσέως ὁ λόγος, Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. Ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαιάκων τρυφερῶν ὅπερ συμβάλων τις πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων συμπόσια κοσμιώτερον ἂν εὕροι. καί τοι τοῦτο περιέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν ᾄδει ὁ ᾠδὸς ἀμφ' Ἄρεος φιλότητα μῦθόν τινα χλεύῃ κεκραμένον. καί τοι εἰς τὴν μνηστηροφονίαν ὑποθηκῶν ὑποτιθεμένων τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ κυλλοποδίωνος τὸν ἀνδρειότατον Ἄρη καταγωνισαμένου. ἐκαθίζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. πολλαχοῦ γοῦν ὁ Ὅμηρος φησίν. Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέριός ἐστι καθέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρῆνυν καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον τοῦ θρήσασθαι χάριν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ καθέζεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλήτας. θρήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὑπό. ὁ δὲ κλισμὸς περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. τῷ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτῃ εἶναι δοκοῦντι, δίφρον ἀεικέλιον φησὶ καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν. οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμένοι παριστήκεισαν. ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις ἀεὶ πλήρεις παρεῖχον τὸ ποτήριον. τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα φησί, Σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ Ἕστηχ' ὥσπερ ἐμοί, πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγει. Προέπινον δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστιν) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. Πισάκις δὲ καὶ τροφὰς ἐλάμβανον προεξειπάμενοι ἤδη. ὅτι δὴ

Margin notes: ὀδ. δ. — ὀδ. ο. — ὀδ. δ. — ὀδ. γ. — Πλάτωνος, καὶ Ὁμήρου συμπόσιον — ὀδ. υ. — ὀδ. α. — ἰλ. δ. — ἰλ. ι.

Line numbers: 10, 20, 30, 40, 50

τρεῖς ἦσαν. διὰ τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον, ποτὲ δὲ δεῖπνον ὀνομάζεσθαι. γελοῖοι γάρ εἰσιν οἱ φά-
σκοντες ὅτι καὶ τέσσαρας ἐλάμβανον. ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη, σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας, οὐ νοοῦντες ὅτι λέ-
γει τὸν διαλινὸν διατρίψας χρόνον. ὅμως δὲ οὐδεὶς δείξει παρὰ τῷ ποιητῇ τρίς τινα λαμβάνοντα τρο-
φάς. ἁμαρτάνουσι δὲ οἱ ἐφεξῆς τιθέντες τούτους τοὺς στίχους. Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρου- *ὀδ. α.*
σα, Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων. Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀεί-
ρας. Εἰ γὰρ εἴδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον ὡς κρεάτων λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν
οὐκ ἔδει παραφέρειν. διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. Ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν δειπνούντων αἱ τρά-
πεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν, ἐφ' ὧν καὶ λέγει, Ἀμφίπολοι δ'
ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός. Δῆλον ὡς τὰ ἀγγεῖα. καὶ γὰρ τῶν ὅπλων τὰ σκεπαστικὰ θώρακα καὶ
κνημῖδας καὶ τὰ τούτοις ἐμφερῆ λέγουσιν ἔντη, καθάπερ αὐτίκα τῶν τοῦ σώματος μερῶν ὄντα. τῶν δὲ
ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας. οἱ δὲ νῦν, ξενῶνας καὶ ἀν-
δρῶνας νομίζουσι. τί οὖν ὀνομάσαιμεν ἄνδρες φίλοι τὸ συμπόσιον, ὅπερ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανὴς μὲν
κληθεὶς, ἐπιμανὴς δ' ἐκ τῶν πράξεων ὀνομασθεὶς, βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελευ- *Ἀντίοχος ὁ ἐπιμανής.*
κου εἷς, περὶ οὗ φησι Πολύβιος τάδε. ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐλῆς ἐνίοτε τοὺς θεραπεύοντας οὗ τύ-
χοι τῆς πόλεως αὐτῶν ἐφαίνετο δεύτερος καὶ τρίτος. μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο
καὶ χρυσοχοΐοις εὑρησιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, ἔπειτα καὶ με-
τὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ὡμίλει ᾧ τύχοι. καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων συνέπινε
τῶν εὐτελεστάτων. ὅτε δὲ τῶν νεωτέρων αἴσθοιτό τινας συνευωχουμένους, οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας
παρῆν, ἐπικωμάζων μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀφισταμένους
φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει κατὰ τὴν
ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων. καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος, τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν
ψῆφον. ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ καὶ ὡς δήμαρχος. τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ καθίσας
ἐπὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, διήκουε τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν γινομένων
συναλλαγμάτων, καὶ διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας. ἐξ ὧν εἰς ἀπορίαν ἦγε τῶν ἀν-
θρώπων τοὺς ἐπιεικεῖς. οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ δὲ μαινόμενον. καὶ γὰρ περὶ
τὰς δωρεὰς ἦν παραπλήσιος. ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδείους, τοῖς δὲ φοινικοβαλά-
νους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δέ τισι τυγχάνων οὓς μὴ ἑωράκει ποτὲ ἐδίδου δωρεὰς ἀ-
προσδοκήτους. ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέ-
βαλλε τοὺς βεβασιλευκότας. τοῦτο δ' ἄν τις τεκμήραιτο ἔκ τε τοῦ παρ' Ἀθηναίοις Ὀλυμπιείου, καὶ τῶν πε-
ρὶ τὸν ἐν Δήλῳ βωμὸν ἀνδριάντων. ἐλούετο δὲ καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ
βαλανεῖα πεπληρωμένα, κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστάτων. ὅτε καί τι-
νος εἰπόντος, μακάριοι ἐστὲ ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς, οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι, καὶ ὄζοντες ἡδύ. καὶ μηδὲν τὸν
ἄνθρωπον προσειπὼν ὅπου ἐκεῖνος τῇ ἑξῆς ἐλοῦτο, ἐπεισελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς κε-
φαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου τῆς στακτῆς καλουμένης. ὡς πάντας ἀναστάντας κυ-
λίεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν, καθάπερ
καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συντετελεσμένους
ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμιλίου Παύλου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγαλοεργίᾳ δωρεῶν ὑπερά-
ραι τὸν Παῦλον, ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας τοὺς ἐσομένους ἀγῶ-
νας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης, ὡς πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν. ἀρ- *Ἀντιόχου πομπεία.*
χὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. καθηγοῦντό τινες Ῥωμαϊ-
κὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἁλυσιδωτοῖς ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισχί-
λιοι, μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς ἦσαν, Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθωπλι-
σμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τούτοις Θρᾷκες τρισχίλιοι, καὶ Γαλάται πεντακισ-
χίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες, οἷς ἐπηκολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα. τούτων
κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι. ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφάλα-
ροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖροι ἱππεῖς.
οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χιλίους πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα, ἴσον καὶ
κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι. τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος
ἵππος οἰκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ καὶ
αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ
καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. ἑξήρη μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα, ἔπειτα ἐλεφάντων
ἅρμα καὶ συνωρίς. καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ. τὴν δ' ἄλ-
λην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον, ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐπόμπευσαν εἰς

ὀκτακοσίας, χρυσοῦς ἔχουσαι στεφάνους, βόες δ' εὐτραφεῖς περὶ χιλίους. θεωρίαι δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων. ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος, οὐ δυνατὸν ἐξηγήσασθαι. πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων εἴδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δὲ ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἵπετο δ' αὐτοῖς καὶ Νυκτὸς εἴδωλον, καὶ Ἡμέρας, Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ, καὶ Ἠοῦς καὶ Μεσημβρίας. τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν ὅσον ἦν. ἑνὸς γὰρ τῶν φίλων Διονυσίου τοῦ ἐπιστολογράφου χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματα ἔχοντες, ὧν οὐδὲν ἔλαττον ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων. βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι χρυσώματα ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἔρραινον εἰς διακοσίας. ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι πολυτελῶς διεσκευασμέναι. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν. ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κυνηγεσίων κατὰ τριάκοντα ἡμέρας ἐν αἷς τὰς θέας συνετέλει, πέντε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ. ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κινναμωμίνου τὰ ἴσα καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ ταῖς ἑξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, † ἴρινον. πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίαις. ἔστρωτο δὲ εἰς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ἵππον γὰρ ἔχων εὐτελῆ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπήν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν. κατὰ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινε. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα, καὶ μετανίστατο. καὶ περιῄει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο ὅλος κεκαλυμμένος. καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἷς ὢν δῆτα τῶν μίμων, καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης, ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο, καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελωτοποιῶν ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσατο παρασπονδήσας τὸν φιλομήτορα βασιλέα παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομένων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.

† κρίνινον.

Φιλαδέλφου πομπή.

Θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε τοῦ βασιλέως διάνοιαν ὡς οὐκ ἐπιφανής, ἀλλ' ὄντως ἐπιμανὴς ὑπῆρχε, προσέθηκεν ὁ Μασούριος περὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γεγενημένης ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως πομπῆς, Καλλίξενον τὸν Ῥόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, ὅς φησι. πρὸ δὲ τοῦ ἄρξασθαι, τὴν κατασκευασθεῖσαν σκηνὴν ἐν τῷ τῆς ἄκρας περιβόλῳ χωρὶς τῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπιδήμων ὑποδοχῆς ἐξηγήσομαι. καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγένετο. τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ἐπιδεχόμενον κύκλῳ, διασκευὴν δὲ εἶχε τοιαύτην. κίονες διεστάθησαν ξύλινοι, πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἑκάστην τοῦ μήκους πεντηκοντάπηχεις πρὸς ὕψος, ἑνὶ δὲ ἐλάττους κατὰ πλάτος. ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ. καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοὺς μεσολεύκους ἐν πετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημμένας. ἐν αἷς φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτακτο. τῶν δὲ κιόνων οἱ μὲν τέσσαρες ὡμοίωντο φοίνιξιν. οἱ δ' ἀνὰ μέσον θύρσων εἶχον φαντασίαν. τούτων δ' ἐκτὸς περίστυλος ἐπεποίητο σύριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμαρωτὴν ἔχουσα στέγην. ἐν ᾗ τὴν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἑστάναι συνέβαινεν. ἧς τὸ μὲν ἐντὸς αὐλαίαις περιείχετο φοινικίναις. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνὰ μέσον χωρῶν, δοραὶ θηρίων παράδοξοι καὶ τῇ ποικιλίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἐκρέμαντο. τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ὕπαιθρον μυρσίναις τε καὶ δάφναις καὶ ἄλλοις ἐπιτηδείοις ἔρνεσιν ἐγεγόνει συνηρεφές. τὸ δ' ἔδαφος πᾶν, ἄνθεσι κατεπέπαστο παντοίοις. ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ διὰ τοὺς κηπεύοντας, τὰ σπανίως καθ' ὥραν ἐνεστηκυῖαν ἐν ἑτέροις φυόμενα τόποις ἄφθονα γεννᾷ καὶ διαπαντός. καὶ οὔτε ῥόδον, οὔτε λευκόιον, οὔτ' ἄλλο ῥᾳδίως ἄνθος ἐκλιπεῖν οὐδὲν οὐδέποτ' εἴωθε. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γενηθείσης, παράδοξος ἡ φαντασία τοῖς ξένοις κατέστη. τὰ γὰρ εἰς μίαν εὑρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυνηθέντα ἐν ἄλλῃ πόλει ῥᾳδίως, ταῦτα καὶ τῷ πλήθει τῶν κατακειμένων ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως. καὶ εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην, θείως τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποτελοῦντα λειμῶνος πρόσοψιν. διέκειτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηνῆς παραστάδων ζῷα μαρμάρινα τῶν πρώτων τεχνιτῶν, ἑκατόν. ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικυωνικῶν ζωγράφων,

γράφων. ἐναλλὰξ δ' ἐπέκειντο ἐπασίαι παντοῖοι καὶ χιτῶνες χρυσοϋφεῖς, ἐφαπτίδες τε κάλλισται. τι-
νὲς μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλέων ἐνυφασμένας, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις. ὑπεράνω δὲ τούτων
θυρεοὶ περιέκειντο ἐναλλὰξ ἀργυροῖ τε καὶ χρυσοῖ. ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις οὔσαις ὀκταπή-
χεσιν ἄντρα κατεσκεύαστο. ἐπὶ μὲν τὸ μῆκος τῆς σκηνῆς ἐξ ἑκατέρας πλευρᾶς, κατὰ πλάτος δὲ τέτ-
ταρα. συμπόσιά τε ἀντία ἀλλήλων αὐτοῖς τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζώων, ἀληθι-
νὸν ἐχόντων ἱματισμόν. οἷς παρέκειτο καὶ ποτήρια χρυσᾶ. ἐπὶ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλεί-
φθησαν, ἐν αἷς ἔκειντο δελφικοὶ χρυσοῖ τρίποδες, ὑποστήματα ἔχοντες. ἐπὶ δὲ τὸν ὑψηλότατον τό-
πον τῆς ὀροφῆς ἀετοὶ κατὰ πρόσωπον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαιδεκαπήχεις τὸ μέγεθος. ἔκειν-
το δὲ καὶ κλῖναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς, ἑκατόν. ἡ γὰρ ἐπὶ πρόσωπον ὄψις ἀ-
10 φεῖται ἀναπεπταμένη. ταύταις δ' ἀμφίταποι ἁλουργοῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας. καὶ περι-
στρώματα ποικίλα διαπρεπῆ ταῖς τέχναις ἐπῆν. ψιλαὶ δὲ περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν
χώραν ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζωδίων. παρετέθησαν δὲ
καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ, διακόσιοι τὸν ἀριθμόν, ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην ἐπ' ἀργυ-
ρῶν διέδρων. ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὴν ἀπόνιψιν ἑκατὸν ἀργυραῖ λεκάναι, καὶ καταχύσεις ἴσαι
παρέκειντο. ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου κατ' ἀντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικείων καὶ πο-
τηρίων, τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων καὶ κατασκευασμάτων ἔκθεσιν. ἃ δὴ πάν-
τα χρυσᾶ τε ἦν καὶ διάλιθα θαυμαστὰ ταῖς τέχναις. τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευὴν
καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνετό μοι δηλοῦν. τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος, εἰς μύρια τάλαντα ἀργυρίου
τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευήν. ἐπεὶ δὲ τῆς σκηνῆς τὴν κατασκευὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμε-
20 θα καὶ τὴν τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. ἤγετο γὰρ διὰ τοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν σταδίου. πρώτη δ' ἐβάδιζεν ἑωσφό-
ρου. καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἡ πομπή, καθ' ὃν ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον, ἔπειθ' ἡ τοῖς τῶν
βασιλέων γονεῦσι κατωνομασμένη. μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ἁπάντων οἰκείαν ἔχουσαι τῆς περὶ
ἑκάστου αὐτῶν ἱστορίας διασκευήν. τὴν δὲ τελευταίαν ἑσπέρου συνέβαινεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτο συ-
ναγούσης τὸν καιρόν. τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλεται, τὰς τῶν πεντετηρίδων γρα-
φὰς λαμβάνων ἐπισκοπείτω. τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς, πρῶτοι μὲν προῄεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνεί-
ργοντες Σιληνοὶ πορφυρᾶς χλανίδας, οἱ δὲ φοινικίδας ἠμφιεσμένοι. τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σά-
τυροι καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι λαμπάδας φέροντες κιττίνας διαχρύσους. μεθ' οὓς νῖκαι
χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. ἔφερον δ' αὗται θυμιατήρια ἑξαπήχη κιττίνοις καὶ χρυσοῖς κλωσὶ † δια-
κεκοσμημένα, ζωωτοὺς ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας. αὗται δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦν περικείμεναι, μετὰ
10 δὲ ταύτας εἵπετο βωμὸς ἑξάπηχυς διπλοῦς κιττίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμένος, ἔχων ἀμ-
πέλινον χρυσοῦν στέφανον μεσολευκοῖς μίτραις κατειλημμένον. ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ παῖδες ἐν χι-
τῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν καὶ σμύρναν, ἔτι δὲ κρόκον ἐπὶ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες ἑκατὸν εἴ-
κοσι. μεθ' οὓς σάτυροι τεσσαράκοντα ἐστεφανωμένοι κιττίνοις χρυσοῖς στεφάνοις. τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν
ἐκέχριντο ὀστρέῳ, τινὲς δὲ μίλτῳ, καὶ χρώμασιν ἑτέροις. ἔφερον δὲ καὶ οὗτοι στέφανον χρυσοῦν ἐξ ἀμ-
πέλου καὶ χρυσοῦ εἰργασμένον, μεθ' οὓς Σιληνοὶ δύο ἐν πορφυραῖς χλαμύσι, καὶ κρηπῖσι λευκαῖς.
εἶχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέτασον καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνὴρ
μείζων τετράπηχυς ἐν τραγικῇ διαθέσει καὶ προσώπῳ φέρων χρυσοῦν Ἀμαλθείας κέρας. ὃς προσηγο-
ρεύετο ἐνιαυτός. ᾧ γυνὴ περικαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἵπετο, πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ κεκο-
σμημένη. φέρουσα τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαίας, τῇ δ' ἑτέρᾳ ῥάβδον φοίνικος. ἐκαλεῖ-
40 το δὲ αὕτη πεντετηρίς. ταύτῃ δ' ἐπηκολούθουν ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι, καὶ δύο κιττίνα
ἐκ χρυσοῦ ἑξαπήχη, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦς. καὶ πάλιν Σάτυροι στεφάνους ἔ-
χοντες κιττίνους χρυσοῦς φοινικίδας περιβεβλημένοι. ἔφερον δὲ οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσῆν, οἱ δὲ καρ-
χήσιον. μεθ' οὓς ἐπορεύετο Φιλίσκος ὁ ποιητής, ἱερεὺς ὢν Διονύσου. καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Διόνυ-
σον τεχνῖται. τούτων δὲ ἐφεξῆς ἐφέροντο δελφικοὶ τρίποδες, ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς. ὁ μὲν
† παιδίσκος ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος. ὁ δὲ πηχῶν δώδεκα, ὁ τῶν ἀνδρῶν. μετὰ τούτους τετράκυκλος παιδίσκων.
πηχῶν τεσσαρεσκαίδεκα, ὀκτὼ δὲ τὸ πλάτος ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ
ταύτης ἐπῆν ἄγαλμα Διονύσου, δεκάπηχυ σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔ-
χον διάπεζον. καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκωτὸν διαφανῆ. περιεβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκι-
λον. προέκειτο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν δεκαπέντε, καὶ τρίπους χρυσοῦς ἐφ' οὗ
50 θυμιατήριον χρυσοῦν, καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ κασίας μεσταὶ καὶ κρόκου. περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σκιὰς
ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπώρας κεκοσμημένη. προσήρτηντο δὲ καὶ στέφανοι καὶ ταινίαι καὶ
θύρσοι καὶ τύμπανα καὶ μίτραι, πρόσωπά τε σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. τῇ δὲ τετρακύ-
κλῳ ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι. καὶ πέρσους τελεσταὶ καὶ θίασοι παντοδαποὶ καὶ τὰ λίκνα φέρουσαι. μετὰ δὲ ταῦ-

τα μακέται αἱ καλούμεναι Μιμαλλόνες, καὶ Βασσάραι, καὶ Λυδαὶ κατακεχυμέναι τὰς τρίχας καὶ ἐστεφανωμέναι, τινὲς μὲν ὄφεσιν, αἱ δὲ σμίλαξι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κισσῷ. κατεῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ μὲν ἐγχειρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. μετὰ δὲ ταύτας ἤγετο τετράκυκλος πηχῶν ὀκτὼ πλάτος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξήκοντα. ἐφ᾿ ἧς ἄγαλμα Νύσης ὀκτάπηχυ καθήμενον ἐνδεδυκὸς μὲν θάψινον χιτῶνα χρυσοποίκιλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεστο λακωνικόν. ἀνίστατο δ᾿ ἡ αὐτὴ μηχανικῶς, οὐδενὸς τὰς χεῖρας προσάγοντος. καὶ σπείσασα ἐκ χρυσῆς φιάλης γάλα, πάλιν ἐκάθητο. εἶχε δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον ἐστεμμένον μίτραις. αὕτη δ᾿ ἐστεφάνωτο κισσίνῳ χρυσῷ, καὶ βότρυσι διαλίθοις πολυτελέσιν. εἶχε δὲ σκιάδα καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες. ἑξῆς εἵλκετο ἄλλη τετράκυκλος μῆκος πηχῶν εἰκοσιτεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα πλήρης σταφυλῆς. ἐπάτουν δὲ ἑξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον. ἐφειστήκει δ᾿ αὐτοῖς Σιληνός. καὶ δι᾿ ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει. ἑξῆς ἐφέρετο τετράκυκλος μῆκος πηχῶν κε´, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα. ἤγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐφ᾿ ἧς ἦν ἀσκὸς τρισχιλίους ἔχων μετρητὰς ἐκ παρδαλῶν δερμάτων ἐρραμμένος. ἔρρει δὲ καὶ οὗτος κατὰ μικρὸν ἀνιέμενος κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν. ἠκολούθουν δ᾿ αὐτῷ Σάτυροι καὶ Σιληνοὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἐστεφανωμένοι. φέροντες οἱ μὲν οἰνοχόας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ δὲ θηρικλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ. ἐχόμενος ἤγετο κρατὴρ ἀργυροῦς ἑξακοσίους χωρῶν μετρητὰς ἐπὶ τετρακύκλου ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. εἶχε δὲ καὶ ὑπὸ τὰ χείλη καὶ τὰ ὦτα, καὶ ὑπὸ τὴν βάσιν ζῷα τετορνευμένα. καὶ διὰ μέσου ἐστεφάνωτο χρυσῷ διαλίθῳ. ἑξῆς ἐπεφέρετο κυλίκια ἀργυρᾶ δωδεκαπήχη δύο, ὕψος πηχῶν ἕξ. ταῦτα δ᾿ εἶχεν ἄνω τε ἀκρωτήρια καὶ ἐν ταῖς γάστραις κύκλῳ. καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν ζῷα τρία ἡμιπήχη καὶ πηχυαῖα, πλῆθός τε πολλά. καὶ λουτῆρες μεγάλοι δέκα, καὶ κρατῆρες ἑκκαίδεκα. ὧν οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα, οἱ δ᾿ ἐλάχιστοι πέντε. εἶτα λέβητες ἕξ. βανωτοὶ εἰκοσιτέσσαρες ἐπ᾿ ἐγγυθήκαις πέντε. καὶ ληνοὶ ἀργυραῖ δύο. ἐφ᾿ ὧν ἦσαν βῖκοι εἰκοσιτέσσαρες. τράπεζά τε ὁλάργυρος δωδεκάπηχυς. καὶ ἄλλαι ἑξαπήχεις τριάκοντα. πρὸς δὲ τούτοις, τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε τὴν περίμετρον πηχῶν ἑκκαίδεκα, κατάργυρος ὢν ὅλος. οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττονες ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. μετὰ δὲ τούτους ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροῖ, ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμόν, ἐλάττους τῶν προειρημένων. ὧν αἱ γωνίαι τετράμετροι, ὑδρίαι εἴκοσι καὶ ἕξ. ἀμφορεῖς παναθηναϊκοὶ δεκαέξ. ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα. τούτων ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾶ. ἐχόμενα δὲ τούτων ἐπόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες κρατῆρας λακωνικοὺς τέτταρας ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους. τετραμέτρητοι ἕτεροι, κορινθιουργεῖς δύο. οὗτοι δ᾿ εἶχον ἄνωθεν καθήμενα περιφανῆ τετορνευμένα ζῷα. καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ, καὶ ἐν ταῖς γάστραις πρόστυπα ἐπιμελῶς πεποιημένα. ἐχώρει δ᾿ ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ, ἐπ᾿ ἐγγυθήκαις, καὶ ληνὸς ἐν ᾗ ἦσαν βῖκοι δέκα, ὁλκεῖα δύο, ἑκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε. κώθωνες διμέτρητοι δύο, ψυκτῆρες εἴκοσι δύο. ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἐχώρει μετρητήν. ἐπόμπευσαν δὲ τρίποδες χρυσοῖ μεγάλοι τέτταρες. καὶ χρυσωματοθήκη χρυσῆ διάλιθος πηχῶν δέκα, ὕψος ἔχουσα βασμοὺς ἕξ. ἐν οἷς καὶ ζῷα τετραπάλαιστα ἐπιμελῶς πεποιημένα πολλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ κυλίκια δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσα δύο. ἐγγυθῆκαι χρυσαῖ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρίαι δέκα, βωμὸς τρίπηχυς, μαζονόμια εἰκοσιπέντε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκούς. ἐστεφανωμένοι οἱ μὲν κισσῷ, οἱ δὲ πιτύϊνῳ. διακόσιοι δὲ καὶ πεντήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δὲ ἀργυροῦς. ἕτεροι δὲ τριακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτήρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. μεθ᾿ οὓς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρείαν. ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δὲ ἀργυρᾶ. τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. καὶ κερασθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ. ἑξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέζας. ἐφ᾿ ὧν πολλὰ θέας ἄξια πολυτελῶς κατεσκευασμένα περιήγετο θεάματα. ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμήτων. οὐκ ἄξιον δὲ ἦν παραλιπεῖν τήνδε τὴν τετράκυκλον, μῆκος οὖσαν πηχῶν εἰκοσιδύο, πλάτος δεκατεσσάρων, ὑπὸ ἀνδρῶν ἑλκομένην πεντακοσίων. ἐφ᾿ ἧς ἄντρον ἦν βαθὺ καθ᾿ ὑπερβολήν, κισσῷ καὶ μίλτῳ. † ἐκ τούτου περιστεραὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ᾿ ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδόν, λημνίσκοις τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρουνοὶ δύο, ὁ μὲν γάλακτος, ὁ δὲ οἴνου. πᾶσαι δ᾿ αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς. ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακύκλου † ἣ περιεῖχε τὴν ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διόνυσος ἦν δωδεκάπηχυς, ἐπ᾿ ἐλέφαντος κατακείμενος, ἠμφιεσμένος πορφυρίδα καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν. ὑπεδέδετο δὲ ἐμβάδας χρυσοραφεῖς. προεκάθητο δ᾿ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος

σατυρίσκος

σατυρίσκος πεντάπηχυς ἐστεφανωμένος πίτυος στεφάνῳ χρυσῷ, τῇ δεξιᾷ χειρὶ αἰγέῳ κέρατι χρυσῷ σημαίνων. ὁ δὲ ἐλέφας σκευὴν εἶχε χρυσῆν, καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ κίσσινον χρυσοῦν στέφανον. ἀκολουθοῦσι δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακόσιαι κεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς χρυσῷ διεζωσμέναι. ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας, οἱ μὲν ἀργυρᾶς, οἱ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες. μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἶλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σιληνοὶ καὶ Σάτυροι ἐστεφανωμένοι. τῶν δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσᾶς, οἱ δὲ ἀργυρᾶς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον. μετὰ δὲ τούτους ἐλεφάντων ἅρματα ἀφείθη εἰκοσιτέσσαρα, καὶ συνωρίδες τράγων ἑξήκοντα κάλων † δεκαδύο, ὀρύγων ἑπτὰ καὶ βουβάλων δεκαπέντε. στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ἐλάφων ἑπτά. καὶ συνωρίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων ἅρματα τέσσαρα. ἐπὶ δὲ πάντων τούτων ἀναβεβήκει παιδάρια χιτῶνας ἔχοντα ἡνιοχικοὺς καὶ πετάσους. παραναβεβήκει δὲ παιδισκάρια διεσκευασμένα πελταρίοις καὶ θυρσολόγχοις, κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσίοις. ἐστεφάνωτο δὲ τὰ μὲν ἡνιοχοῦντα παιδάρια πίτυϊ, τὰ δὲ παιδισκάρια κιττῷ. ἐπῆσαν δὲ συνωρίδες καμήλων ἐξ ἑκατέρου μέρους τρεῖς, αἷς ἐπηκολούθουν ἀπῆναι ὑφ' ἡμιόνων ἀγόμεναι. αὗται δ' εἶχον σκηνὰς βαρβαρικάς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες Ἰνδαί, καὶ ἕτεραι κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνᾶς τριακοσίας, κρόκου καὶ κασσίας καὶ κινναμώμου καὶ ἴριδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. ἐχόμενοι τούτων ἦσαν Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἐβένου κορμοὺς δισχιλίους. ἄλλοι χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου κρατῆρας ἑξήκοντα, καὶ ψήγματα χρυσίου. μεθ' οὓς ἐπόμπευσαν κυνηγοὶ δύο ἔχοντες σιβύνας ἐπιχρύσους. ἤγοντο δὲ καὶ κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι. οἱ μὲν Ἰνδοί, οἱ λοιποὶ δὲ Ὑρκανοὶ καὶ Μολοσσοί, καὶ ἑτέρων γενῶν. ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα, φέροντες δένδρα, ἐξ ὧν ἀνήρτητο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνεα. εἶτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοί, πλήθει πολλοί. εἰπὼν δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ καταλέξας ζῴων ἀγέλας, ἐπιφέρει· πρόβατα αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα. ἀράβια τριακόσια, εὐβοικὰ εἴκοσι. κολοίλευκοι βόες Ἰνδικοὶ εἴκοσι ἕξ, αἰθιοπικοὶ ὀκτώ, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις δεκατέσσαρες, πάνθηροι δεκαέξ, λυγκία τέσσαρα, ἄρκηλοι τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, ῥινόκερως αἰθιοπικὸς εἷς. ἑξῆς ἐπὶ τετρακύκλου Διόνυσος περὶ τὸν τῆς Ῥέας βωμὸν καταπεφευγώς, ὅτε ὑπὸ Ἥρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος ἐστεφανωμένου χρυσῷ κισσίνῳ. τὸ δὲ τῆς Ἥρας ἄγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσῆν. Ἀλεξάνδρου δὲ καὶ Πτολεμαίου ἀγάλματα ἐστεφανωμένα στεφάνοις κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἄγαλμα, τὸ παρεστὸς τῷ Πτολεμαίῳ στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν. καὶ Πρίαπος δ' αὐτοῖς συμπαρῆν ἔχων στέφανον κισσὸν ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δὲ πόλις παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ. παρέκειτο δὲ πᾶσι τούτοις κυλικεῖον μεστὸν χρυσωμάτων, κρατήρ τε χρυσοῦς μετρητῶν πέντε. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ταύτῃ ἠκολούθουν γυναῖκες ἔχουσαι ἱμάτια πολυτελῆ καὶ κόσμον. προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἵ τε ἀπ' Ἰωνίας καὶ λοιπαὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους κατοικοῦσαι, ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν. ἐφόρουν δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλου τετρακύκλου θύρσος ἐνενηκοντάπηχυς χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρᾶ ἑξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῳ φαλλὸς χρυσοῦς πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι διαγεγραμμένος καὶ διαδεδεμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περίμετρος πηχῶν ἕξ. πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομπαῖς ταύταις μόνα ἐξελεξάμεθα, ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἄργυρος. καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξιαι, καὶ θηρίων πλήθη καὶ ἵππων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετράκυκλοι, οὐ μόνον εἰκόνας βασιλέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. μεθ' ἃς χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐν οἷς κιθαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι ἐπιχρύσους ἔχοντες ὅλας κιθάρας καὶ στεφάνους χρυσοῦς. μεθ' οὓς ταῦροι διῆλθον δισχίλιοι ὁμοιοχρώματοι χρυσόκερῳ προμετωπίδας χρυσᾶς καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους, ὅρμους τε καὶ αἰγίδας πρὸ τῶν στηθῶν ἔχοντες. ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ. καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἤγετο πομπή, καὶ ἄλλων παμπόλλων θεῶν. καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ' ἅρματος ἐλεφάντων ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκην καὶ Ἀθηνᾶν ἐξ ἑκατέρου μέρους ἔχων. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ κατεσκευασμένοι, ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο στεφάνη χρυσῆ. ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον. ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαίου τοῦ σωτῆρος θρόνον στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων κατεσκευασμένος χρυσῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τριακόσια καὶ πεντήκοντα, καὶ βωμοὶ δὲ ἐπίχρυσοι ἐστεφανωμένοι χρυσοῖς στεφάνοις. ὧν ἑνὶ προσεπεπήγεσαν δᾷδες χρυσαῖ δεκαπήχεις τέσσαρες. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ ἐσχάραι ἐπίχρυσοι δύο, ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχυς τῇ ἐπιμέτρῳ, τεσσαρακοντάπηχυς ὕψει. ἡ δὲ πηχῶν δεκαπέντε. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα, ἐκ πηχῶν τεσσάρων. ἄλλοι ὀκτώ, πηχῶν ἕξ, ἄλλος πηχῶν τριάκοντα. ἐφ' οὗ ἦν ζῷα χρυσᾶ πεντάπηχη, καὶ στέφανος κύκλῳ χρυσοῦς ἀμπέλινος. παρῆλθον δὲ καὶ φοίνικες ἐπίχρυσοι ὀκταπήχεις ἑπτά, καὶ κηρύκειον ἐπίχρυσον πε-

χῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραυνὸς ἐπίχρυσος πηχῶν τεσσαράκοντα, ναός τε ἐπίχρυσος, οὗ ἡ περίμετρος πηχῶν τεσσαράκοντα. δίκερας πρὸς τούτοις ὀκτάπηχυ. πολὺ δὲ καὶ ζώων πλῆθος ἐπιχρύσων συνεπόμπευεν. ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπήχη, καὶ θηρία ὑπεράγοντα τοῖς μεγέθεσι, καὶ ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι. στέφανοί τε χρυσοῖ ἐπόμπευσαν, τρισχίλιοι διακόσιοι, ἕτερός τε μυστικὸς χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπηχυς. οὗτος δὲ περιετίθετο, ὦ τοῦ Βερενίκης θυρώματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῆ. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ στέφανοι χρυσαῖ πάνυ πολλαί, ἃς ἔφερον παιδίσκαι πολυτελῶς κεκοσμημέναι. ὧν μία δίπηχυς εἰς ὕψος, τὴν δὲ περίμετρον ἔχουσα ἑκκαίδεκα πηχῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θώραξ χρυσοῦς πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδεκα, ἔχων ἐφ' ἑαυτὸν κεραυνοὺς χρυσοῦς δωδεκαπήχεις δύο, καὶ στέφανον δρυὸς διάλιθον, ἀσπίδες χρυσαῖ εἴκοσι. πανοπλίαι χρυσαῖ ἑξήκοντα τέσσαρες. κνημῖδες χρυσαῖ τριπήχεις δύο. λεκάναι χρυσαῖ δυοκαίδεκα. φιάλαι πολλαὶ πάνυ τὸν ἀριθμόν, οἰνοχόαι τριάκοντα ἕξ, ἀλεῖπτρα μεγάλα δέκα, ὑδρίαι δώδεκα, μαζονόμια πεντήκοντα, τράπεζαι διάφοροι, κυλίκια χρυσωμάτων πέντε, κέρας ὁλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. ταῦτα δὲ τὰ χρυσώματα ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. εἶτ' ἀργυρωμάτων ἅμαξαι τετρακόσιαι, καὶ χρυσωμάτων εἴκοσι, ἀρωμάτων δὲ ὀκτακόσιαι. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζικαὶ πᾶσαι καθωπλισμέναι θαυμασίως. πεζοὶ μὲν εἰς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους. ἱππεῖς δὲ δισμύριοι τρισχίλιοι διακόσιοι. πάντες δ' οὗτοι ἐπόμπευσαν τὴν ἁρμόζουσαν ἑκάστῳ ἠμφιεσμένοι στολήν, καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. ἐκτὸς δ' ὧν πάντες οὗτοι εἶχον πανοπλιῶν, καὶ ἄλλαι πλεῖσται ἦσαν ἀποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥᾴδιον. κατέλεξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλίξενος. ἐστεφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσοῖς εἴκοσι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος, καὶ Βερενίκη εἴκοσι τρισὶν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Δωδώνῃ. καὶ ἐγένετο δαπάνημα τοῦ νομίσματος, τάλαντα δισχίλια διακόσια τριακονταεννέα μναῖ πεντήκοντα. καὶ ταῦτ' ἠριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰκονόμοις διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν πρὸ τοῦ τὰς θέας παρελθεῖν. ὁ δὲ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος υἱὸς αὐτῶν εἴκοσι χρυσαῖς. δυσὶ μὲν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κιόνων ἑξαπήχει μιᾷ, πενταπήχεσι πέντε, τετραπήχεσιν ἕξ. ποία οὖν αὐτόθεν δαιτυμόνων βασιλεία οὕτως γέγονε πολύχρυσος. οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν καὶ Βαβυλῶνος λαβοῦσα μέταλλα ἢ χρήματα ἐργασαμένη, ἢ Πακτωλὸν ἔχουσα χρυσοῦν ψῆγμα καταφέροντα. μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσορρόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ τροφῶν ἀφθόνων καὶ χρυσὸν ἀκίβδηλον καταφέρει ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἐξαρκεῖν ἀνθρώποις δίκην Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν, διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρμένων ἐπικαλούμενος, Αἰγύπτιε Ζεῦ φησὶ Νεῖλε. πολλῶν δὲ ὁ Φιλάδελφος βασιλέων πλούτῳ διέ-

φερε. καὶ περὶ πάντα ἐσπουδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως. ὥστε καὶ πλοίων πλήθει πάντας ὑπερέβαλλεν. τὰ γοῦν μέγιστα ἦν τῶν πλοίων παρ' αὐτῷ, τριακοντήρεις δύο, εἰκοσήρης μία, τέσσαρες δὲ τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις δεκατέσσαρες, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις τριακονταεπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα. τὰ δ' ἀπὸ τετρήρους μέχρι τριηρημιολίας διπλάσια τούτων. τὰ δ' εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἦρχε καὶ τὴν Λιβύην, πλείονα ἦν τῶν τετρακισχιλίων. περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν συναγωγῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον κατασκευῆς τί δεῖ καὶ λέγειν, πᾶσι τούτων ὄντων κατὰ μνήμην. ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς εἰρήκαμεν, φέρ' εἴπωμεν. ἀκοῆς γάρ ἐστιν ἄξια, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως κατεσκευασμένα σκάφη. περὶ ὧν ὁ αὐτὸς Καλλίξενος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας οὑτωσὶ λέγων. τὴν τεσσαρακοντήρη ναῦν κατεσκεύασεν ὁ Φιλοπάτωρ τὸ μῆκος ἔχουσαν διακοσίων ὀγδοήκοντα πηχῶν, ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον. ὕψος δὲ ἕως ἀκροστολίου τεσσαράκοντα ὀκτὼ πηχῶν. ἀπὸ δὲ τῶν πρυμνητικῶν ἀφλάστων ἐπὶ τὸ τῇ θαλάσσῃ μέρος αὐτῆς, τρεῖς πρὸς τοῖς πεντήκοντα πήχεις. πηδάλια δ' εἶχε τέτταρα, τριακοντάπηχυ. κώπας δὲ θρανιτικὰς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας, αἳ διὰ τὸ μόλυβδον ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις καὶ γεγονέναι λίαν εἴσω βαρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν εὐήρεις ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς χρείας. δίπρωρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος. καὶ ἔμβολα εἶχεν ἑπτά, τούτων ἓν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ' ὑποστέλλοντα. τινὰ δὲ κατὰ τὰς ἐπωτίδας. ὑποζώματα δὲ ἐλάμβανε δώδεκα. ἑξακοσίων δ' ἦν ἕκαστον πηχῶν. εὔρυθμος δ' ἦν καθ' ὑπερβολήν. θαυμαστὸς δ' ἦν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος τῆς νεώς. ζῷα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πρῷραν. καὶ πᾶς τόπος αὐτῆς κηρογραφίᾳ καταπεποίκιλτο. τὸ δὲ ἔγκωπον ἅπαν μέχρι τῆς τρόπιος κισσίνην φυλλάδα καὶ θύρσους εἶχε πέριξ. πολὺς δ' ἦν καὶ ὁ τῶν ὅπλων κόσμος. ἀνεπλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα τῆς νεὼς μέρη. γενομένης δὲ ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέτας πλείους τῶν τετρακισχιλίων. εἰς δὲ τὰς ὑπηρεσίας τετρακοσίους, εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα ἐπιβάτας τρισχιλίους, ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ χωρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον ἐπισιτισμοῦ τε οὐκ ὀλίγον. καθειλκύσθη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ

χὴν ἀπό τινος ἐσχαρίου, ἥν φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων πεντηρικῶν ξυλείᾳ. ὑπὸ δὲ ὄχλου με-
τὰ βοῆς καὶ σαλπίγγων κατήγετο. ὕστερον δέ τις ἀπὸ Φοινίκης ἐπενόησε τὴν καθολκήν, τάφρον
ὑποστησάμενος ἴσην τῇ νηῒ κατὰ μῆκος, ἣν πλησίον τοῦ λιμένος ὤρυξε. ταύτῃ δὲ τοὺς θεμελίους κατῳ-
κοδόμησε λίθῳ στερεῷ πρὸς πέντε πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας ἐπικαρσίας κατὰ πλά-
τος τῆς τάφρου διώσας, συνεχεῖς τετράπηχυν εἰς βάθος τόπον ἀπολειπούσας, καὶ ποιήσας εἴσρουν ἀπὸ τῆς
θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πάντα τὸν ὀρυχθέντα τόπον, εἰς ὃν ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν εἰσή-
γαγε τὴν ναῦν, τὸ ἀνοιχθὲν κατ' ἀρχὰς ἐμφράξας, μετεξήντλησε πάλιν τὴν θάλασσαν ὀργάνοις. τού-
του δὲ γενομένου, ἐδράσθη τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προειρημένων φαλάγγων. κατεσκεύασε δὲ
ὁ Φιλοπάτωρ καὶ ποτάμιον πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην. τὸ μῆκος ἔχουσαν ἡμισταδίου, τὸ δ' εὖ-
10 ρος ᾗ πλατύτατον τριάκοντα πηχῶν. τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι μικρὸν ἀπέδει τεσ-
σαράκοντα πηχῶν. τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς, οὔτε ταῖς μακραῖς ναυσὶν, οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἐοικός, ἀλλὰ
παρηλλαγμένον τι καὶ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ ποταμοῦ τὸ βάθος. κάτωθεν μὲν γὰρ ἁλιτενὴς καὶ πλατεῖα.
τῷ δ' ὄγκῳ μετέωρος. τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων αὐτῆς μέρη καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῷραν παρέτεινεν ἐφ' ἱκανὸν
τῆς ἀνακλάσεως εὐγράμμως φαινομένης. δίπρῳρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε
διὰ τὸ μετέωρον ἄγαν ἵστασθαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κῦμα. κατεσκεύαστο δ' αὐτῆς κατὰ μὲν μέ-
σον τὸ κύτος τὰ συμπόσια καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. πέριξ δὲ
τῆς νεὼς περίπατοι κατὰ τρεῖς πλευρὰς ἐγεγόνεισαν διπλοῖ. ὧν ὁ μὲν περίμετρος ἦν πέντε πλέθρων
οὐκ ἐλάττων. ἡ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγείου περιστύλῳ παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερῴου κρυπτῇ φραγ-
μοῖς καὶ θυρίσι περιεχομένη πάντοθεν. πρῶτα δ' εἰσιόντι κατὰ πρύμναν ἐτέτακτο πρὸς ἐξεναντίου
20 μὲν ἀναπεπταμένη. κύκλῳ δὲ περίπατος, ὃς ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ τῆς πρῴρας μέρει, προπύλαιον
κατεσκεύαστο δὲ ἐλέφαντος καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. τοῦτο δὲ διελθοῦσιν ὡς ἂν προ-
σκήνιον ἐπεποίητο τῇ διαθέσει κατάστεγον ὂν πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν πρὸς
τὰ ἕτερα παρέκειτο ὄπισθεν καὶ τετράθυρος ἐφέρετο εἰς αὐτὴν πυλών. ἐξ ἀριστερῶν δὲ καὶ δεξιῶν θυρί-
δες ὑπέκειντο εὐαγωγίαν παρέχουσαι. συνῆπτο δὲ τούτοις ὁ μέγιστος οἶκος. περίπτερος δ' ἦν εἴκο-
σι κλίνας ἐπιδεχόμενος, κατεσκευάσθη δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ κέδρου σχιστῆς, καὶ κυπαρίσσου
Μιλησίας. αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θυΐναις κατεκεκόλληντο σανίσιν, ἐ-
λεφαντίνους ἔχουσαι τοὺς κόσμους. ἡ δ' ἐνήλωσις ἡ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ
γεγονότα χαλκοῦ τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφασι. τῶν δὲ κιόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα,
αἱ δὲ κεφαλαὶ κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι. τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ
30 ὅλον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο περιφανῆ, ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζω πηχυαίων. τῇ μὲν τέχνῃ
μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα. ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τῷ συμποσίῳ τετράγωνος κυπαρισ-
σίνη. γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῆν ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. παρέκειτο δὲ τῷ συμποσίῳ
τούτῳ καὶ κοιτὼν ἑπτάκλινος, ᾧ συνῆπτο στενὴ σύριγξ κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικω-
νῖτιν. ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν παραπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ τῷ μεγάλῳ, καὶ κοι-
τὼν πεντάκλινος. καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν. ἀναβάντων δὲ
τὰς παρακειμένας πλησίον τῷ προειρημένῳ κοιτῶνι κλίμακας, οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρό-
φωμα ῥομβωτὸν ἔχων. καὶ πλησίον αὐτοῦ ναὸς Ἀφροδίτης θολοειδής. ἐν ᾧ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς
θεοῦ. κατεναντίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς περίπτερον. οἱ γὰρ κίονες αὐτοῦ ἐκ λί-
θων Ἰνδικῶν συνέκειντο. παρὰ καὶ τούτῳ τῷ συμποσίῳ κοιτῶνες ἀκόλουθον τὴν κατασκευὴν τοῖς
40 προδεδηλωμένοις ἔχοντες. προάγοντι δὲ ἐπὶ τὴν πρῷραν οἶκος ὑπέκειτο Βακχικὸς τρισκαιδεκά-
κλινος περίπτερος ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον, ἕως τοῦ περιτρέχοντος ἐπιστυλίου. στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ
διαθέσεως οἰκεία. ἐν δὲ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν, ἄντρον κατεσκεύαστο, οὗ χρῶμα μὲν
ἦν ἔχον τὴν πετροποιΐαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ διηρμοσμένον. ἵδρυντο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν
βασιλέων συγγενείας ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως. ἐπιτερπὲς δ' ἱκανῶς καὶ ἄλλο συμπόσιον
ἦν ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κείμενον, σκηνῆς ἔχον τάξιν, ὡς τῇ μὲν οὐκ ἐπῆν, διατοναῖα δὲ τοξο-
ειδῆ διὰ ποσοῦ τινὸς ἐνετέτακτο διαστήματος. ἐφ' ὧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλουν ἁλουργεῖς ἐνεπετά-
ννυντο. μετὰ δὲ τὸν αἴθριον ἐξεῖχε τὴν ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης προστάδος τάξιν κατέχον, ᾧ κλῖ-
μαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον παρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον τῇ δια-
θέσει τῆς κατασκευῆς αἰγύπτιον. οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κίονες, ἀνήγοντο στρογγύλοι διαλλάττοντες
50 τοῖς σπονδύλοις, τοῦ μὲν μέλανος, τοῦ δὲ λευκοῦ παράλληλα τιθεμένων. εἰσὶ δ' αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῷ
σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις ἐ-
στίν. περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον, οὐχ ἕλικες καθάπερ ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν καὶ φύλλα τρα-
χέα περίκειται. λωτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες καὶ φοινίκων ἀρτιβλάστων καρπός. ἔστι δ' ὅτε καὶ

πλειόνων ἄλλων ἀνθέων γέγλυπται γλυφή. τὸ δὲ ὑπὸ τὴν ῥίζαν, ὃ δὴ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐπίκειται σπονδύλῳ, κιβωρίων ἄνθεσι καὶ φύλλοις ὡσανεὶ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν ἔχει τὴν διάθεσιν. τοὺς μὲν οὖν κίονας οὕτως Αἰγύπτιοι κατασκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς καὶ μελαίναις διαποικίλλουσι πλινθίσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἐκ τοῦ ἀλαβαστίτου προσαγορευομένοις πέτρας. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεὼς τὸ κύτος ἐν κοίλῃ. καὶ περὶ πᾶν αὐτῆς μέρος οἰκήματα ἦν. ὁ δὲ ἱστὸς ἦν αὐτῆς ἑβδομήκοντα πηχῶν. † βύσσιον ἔχων ἱστίον ἁλουργεῖ παρασείρῳ κεκοσμημένον. πᾶς δὲ ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Φιλαδέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου Πτολεμαίου, τοῦ καὶ τὸν Γαβινιακὸν συστησαμένου πόλεμον. οὐκ ἀνδρὸς γενομένου, ἀλλ' αὐλητοῦ καὶ μάγου. περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίου κατασκευασθείσης νεώς, ἧς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης, οὐκ ἄξιόν ἐστι κεῖνο σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίωνος τινός, ᾧ οὐ παρέργως ἐνέτυχον ὑπογύως. γράφει οὖν ὁ Μοσχίων οὕτως, Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν † ἑλεπόλει. Τίμαιος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἱερώνυμος ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἁρμαμάξης, ἣ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα. Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ τῷ κατασκευασθέντι ὑπὸ Πέρσου. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακουσίων βασιλεύς, ὁ πάντα Ῥωμαίοις φίλος, ἐσπούδακε μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς. ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἑνὸς τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἴτνης παρεσκεύασεν ἑξήκοντα τετρηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένην. ὡς δὲ ταῦτα ἡτοίμασε γόμφους τε καὶ ἐγκοίλια καὶ σταμίνας, καὶ τὴν εἰς τὰς ἄλλας ὕλην χρείαν, τὴν μὲν ἐξ Ἰταλίας, εἰς δὲ σχοινία λευκαίαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας, κάνναβιν δὲ καὶ πίτταν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ. καὶ τἆλλα πάντα τὰ χρειώδη πολλαχόθεν. συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. καὶ καταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχίαν τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ αὐτὸς τὰς ἡμέρας. τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς τῆς νεώς, ἐν μησὶν ἓξ εἰργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβδου ποιηθείσαις κεραμίσιν ἀεὶ καθ' ὃ ναυπηγηθείη μέρος προσελαμβάνετο. ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκειν προσετέτακτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν ἵν' ἐκεῖ λαμβάνῃ. ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε διὰ ὀλίγων σωμάτων. κατασκευάσας γὰρ ἕλικα, τὸ τηλικοῦτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. πρῶτος δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἕλικος κατασκευήν. ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεὼς ἐν ἄλλοις ἓξ μησὶ κατεσκευάσθη, καὶ τοῖς χαλκοῖς ἥλοις πᾶσα περιελήφθη, ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμναιοι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι, διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι τὰς σταμίνας συνέχοντες. μολυβδίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγνοῦντο πρὸς τὸ ξύλον, ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης. ὡς οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξειργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπόνει. ἦν δ' ἡ ναῦς τῇ μὲν κατασκευῇ, εἰκόσορος, τριπάροδος δέ, τὴν μὲν κατωτάτω ἔχων ἐπὶ τὸν γόμον. ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγίνετο. ἡ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο. μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις. ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους. ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ὀπτανεῖον. ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασίως. ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεποιημένα. κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον, γυμνάσιον ἦν, καὶ περίπατοι σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου μεγέθει. ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυτείαις διὰ κεραμίδων ἢ μολυβδινῶν. ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπελίνων. αἱ ῥίζαι τὴν τροφὴν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδευσιν λαμβάνουσαι, καθάπερ καὶ οἱ κῆποι. αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς περιπάτους. ἑξῆς δὲ τούτων ἀφροδίσιον κατεσκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν. τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὀροφὴν κυπαρίττου. τὰς δὲ θύρας ἐλέφαντος καὶ θύου γραφαῖς καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκεύαστο. τούτου δ' ἐφεξῆς, σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατεσκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ. κατὰ δὲ τὴν ὀροφὴν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ἀχραδινὴν ἀπομεμιμημένον ἡλιοτροπίου. ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον πυρίας χαλκᾶς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτῆρα πέντε μετρητὰς δεχόμενον ποικίλον τοῦ Ταυρομενίτου λίθου. κατεσκεύαστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι. χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα. κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφὴ τοῖς ἵπποις ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παίδων τὰ σκεύη. ἦν δὲ καὶ

ὑδροθήκη

βύσσινον.

ἱέρωνος ναῦς.

† ἰλαίω.

ὑδροθήκη ἐπὶ τὴν πρῷραν κλειστὴ δισχιλίους μετρητὰς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθονίων κατεσκευασμένη. παρὰ δὲ ταύτην κατεσκεύαστο διὰ μολιβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον. τοῦτο δ' ἦν πλῆρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο. ὑπῆρχον δὲ καὶ τῶν τοίχων ἑκατέρωθεν τρόποι προεωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες. ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι καὶ ὀπτανεῖα καὶ μύλοι, καὶ πλείους ἕτεραι διακονίαι. ἄτλαντές τε περιέτρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἳ τοὺς ὄγκους ὑπειλήφεισαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον, πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο. πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτὼ σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις. δύο μὲν κατὰ πρύμναν, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρῷραν, οἱ λοιποὶ δὲ ἐπὶ μέσην ναῦν. τούτων δὲ ἑκάστῳ παρεδέδεντο κεραῖαι δύο. ἐφ' ὧν κατεσκεύαστο φατνώματα, δι' ὧν ἀφίεντο λίθοι πρὸς τοὺς ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ τοξόται. πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων, λίθων καὶ βελῶν πλῆρες ἦν. τεῖχος δὲ ἐπάλξεις ἔχον καὶ καταστρώματα διὰ νεὼς ἐπὶ κιλλιβάντων κατεσκεύαστο. ἐφ' οὗ λιθοβόλος ἐφειστήκει τριτάλαντον λίθον ἀπ' αὐτοῦ ἀφιείς, καὶ δωδεκάπηχυ βέλος. τοῦτο δὲ τὸ μηχάνημα κατεσκεύασεν Ἀρχιμήδης. ἑκάτερον δὲ τῶν βελῶν ἔβαλλεν ἐπὶ στάδιον. μετὰ δὲ ταῦτα παραφράγματα ἐκ τρόπων παχέων συγκείμενα διὰ ἁλυσίων χαλκῶν κρεμάμενα. τριῶν τε ἱστῶν ὑπαρχόντων ἐξ ἑκάστου κεραῖαι λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο. ἐξ ὧν ἁρπαγές τε καὶ πλίνθοι μολίβδου πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἐφίεντο. ἦν δὲ καὶ χάραξ κύκλῳ τῆς νεὼς σιδηροῦς πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναβαίνειν, κόρακές τε σιδηροῖ κύκλῳ τῆς νεώς, οἳ δι' ὀργάνων ἀφιέμενοι τὰ τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη, καὶ παρέβαλλον εἰς πληγήν. ἑκατέρῳ δὲ τῶν τοίχων, ἑξήκοντα νεανίσκοι πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεισαν. καὶ τούτοις ἴσοι περί τε τοὺς ἱστοὺς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας. ἦσαν δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἱστοὺς ἐν τοῖς καρχησίοις οὖσι χαλκοῖς. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτου, τρεῖς ἄνδρες. εἶθ' ἑξῆς καθ' ἕνα λειπόμενοι. τούτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τροχηλίων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλλοντο καὶ βέλη διὰ τῶν παίδων. ἄγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σιδηραῖ δ' ὀκτώ. τῶν δὲ ἱστῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος εὑρέθησαν. δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος εὑρέθη ἐν τοῖς ὄρεσιν τῆς Βρεττανίας ὑπὸ συβώτου ἀνδρός. κατήγαγε δ' αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλέας ὁ Ταυρομενίτης μηχανικός. ἡ δὲ ἀντλία καίπερ βάθος ὑπερβάλλον ἔχουσα δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξηντλεῖτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους εὑρόντος. ὄνομα δ' ἦν τῇ νηῒ Συρακουσία. ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέπεμπεν Ἱέρων, Ἀλεξανδρίδα αὐτὴν μετωνόμασεν. ἐφόλκια δ' ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα δέχεσθαι δυνάμενος. πᾶς δὲ ἦν οὗτος ἐπίκωπος. μεθ' ὃν χίλια πεντακόσια βαστάζουσαι ἁλιάδες τε καὶ σκάφαι πλείους. ὄχλος δ' ἦν οὐκ ἐλάττων μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι γε ἑξακόσιοι, παρὰ τὴν πρῷραν ἐπιτηροῦντες τὰ παραγγελλόμενα. τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ πρωρεύς, οἵπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακουσίων νόμους. σῖτος δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδας ἕξ, ταρίχων δὲ σικελικῶν κεράμια μύρια. † ἐρίων τάλαντα δισμύρια. καὶ ἕτερα δὲ φορτία δισμύρια. χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐμπλεόντων. ὁ δ' Ἱέρων ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε τοὺς μὲν ὡς ἀδύνατοί εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. καὶ γὰρ ἦν σπάνις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ οὕτως ἐποίησε. καὶ ἡ ναῦς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐνεωλκήθη. ὁ δ' Ἱέρων καὶ Ἀρχίμηλον τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπίγραμμα, χιλίοις πυρῶν μεδίμνοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίοις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐτίμησεν. ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα,

Τίς τόδε σέλμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἵσατο, ποῖος κοίρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἀγαγέτο; πῶς δὲ ἐπὶ δρυόχων ἐπάγη σανὶς, ἢ τίνι γόμφοι τμηθέντες πελέκει τόνδ' ἔκαμον τὸ κύτος. ἢ κορυφαῖς Αἴτνας παρισούμενον, ἤ τινι νάσων, ἃς Αἰγαῖον ὕδωρ κυκλάδας ἐνδέχεται. τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατές. ἦρα Γίγαντες τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτούς; ἄστρων γὰρ ψαύει καρχήσια, καὶ τριελίκτους θώρακας μεγάλων ἐντὸς ἔχει νεφέων. πείσμασιν ἀγκύρας ἀπερείδεται, οἷσιν Ἀβύδου Ξέρξης, καὶ Σηστοῦ διστόμον ἔδησε πόρον. μανύει στιβαρᾶς κατ' ἐπωμίδος ἀρτιχάρακτον, γράμμα τίς ἐκ χέρσου τάνδ' ἐκύλισσε τρόπιν. φασὶ γὰρ ὡς Ἱέρων Ἱεροκλέος Ἑλλάδι πάσῃ, καὶ νάσοις καρπῶν πίονα δωροφόρον.

Σικελίας σκαπτοῦχος ὁ Δωρικός. ἀλλὰ Πόσειδον σῷζε κατὰ γλαυκῶν σέλμα τόδε ῥοθίων.

Παρέλιπον δ' ἑκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τριήρη, ᾗ ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς περὶ Λεύκολλαν τῆς Κώας. ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν. ἥτις οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ τέταρτον εἶχε τῆς Συρακουσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς. τοσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν καταλόγου οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι, κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπὸ πανηγυρικῶν πομπῶν. καὶ ἐπεὶ τὸν καλὸν Οὐλπιανὸν οἶδα, πάλιν προσβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὕτη ἡ παρὰ τῷ Καλλιξένῳ ἐγγυθήκη, φαμὲν αὐτῷ

[Marginal notes: † κρεῶν; ἀντιγόνου τριήρης.]

ἐγγυθήκη.

μὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται τὸν ῥήτορα, περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφόμενος, οὗ ἡ ἀρχή. εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον ἄνδρες δικασταὶ Λυσιμένης. ἐν ᾧ προελθών φησιν, οὐκ ἂν ἐταλάζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἣ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. ὅτι δὲ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, ἑξῆς φησί. πείρουσιν δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐκδίδωμι εἴς τι χαλκεῖον. ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια. ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης, πολλὰ σκεύη ταυτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. ἐν τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν ὅτι καὶ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, σαφῶς παρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξενος εἴρηκε λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι. οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι ἐπὶ τὴν πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως. ἐγγυθήκη, καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς κύπελλον. Ἡγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπόστημα, οἷον ἐγγυθήκην τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυάττου. οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει ὑποκρητηρίδιον αὐτὸ καλῶν. καὶ Ἡγήσανδρος ταῦτα λέγει. εἴδομεν δ᾽ αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς ὡς ἀληθῶς θέας ἄξιον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζῳδάρια, καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια, καὶ φυτάρια. ἡ δ᾽ ὑπ᾽ Ἀλεξανδρέων καλουμένη ἀγγοθήκη, τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη, δέχεσθαι δυναμένη ἐντεθειμένον κεράμιον. ἔχουσι δὲ ταύτην οἱ μὲν πένητες ξυλίνην, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῆν ἢ ἀργυρᾶν.

lib. 1.

ἀντιόχου συμπόσιον.

εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήκης, ἑξῆς πάλιν μνησθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλέων. ὁ γὰρ τῷ προειρημένῳ Ἀντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεύς, Δημητρίου δ᾽ υἱός, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος καθ᾽ ἡμέραν ὀχλικὰς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἑκάστῳ ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἑστιατόρων ὁλομερῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι χρυσοῖς πλήθη. καὶ ἄλλος δ᾽ Ἀντίοχος βασιλεὺς ἐπιτελῶν τοὺς ἐν Δάφνῃ ἀγῶνας, ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπράς, ὡς αὐτός φησι Ποσειδώνιος. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποιήσατο κατ᾽ ἄνδρα ὁλομελῶν βρωμάτων. μετὰ δὲ καὶ ζώντων, χηνῶν, λαγωῶν, καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δὲ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος, καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων καὶ καμήλων. καὶ ἔδει ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον, καὶ λαβεῖν τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. καὶ οἱ κατὰ τὴν Συρίαν δὲ πάντες φησὶ διὰ τὴν τῆς χώρας εὐβοσίαν, ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους ἔνεμον πλείους, ἵνα εὐωχοῖντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι. ἀλειφόμενοι δὲ ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι. καὶ τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε προσαποφέρειν πολλὰ καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελιδόνος πολυκρότου ψόφους. ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. ἐπαινῶ δέ γε ὦ ἄνδρες φίλοι τὸ γενόμενον παρ᾽ Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος οὗτος ἦν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς υἱὸς ὑποβληθείς, διὸ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον, περὶ οὗ ἱστόρησεν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. τὸ οὖν συμπόσιον τοῦτο τοιόνδε τι ἐγένετο.

ἀλεξάνδρου συμπόσιον.

Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ἕξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλωνίᾳ. ἀποδοχῆς δ᾽ ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καί τοι τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις χαίροντι. ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὄντα τὸν βίον φαῦλον, ἔτι δὲ βλάσφημον καὶ βάσκανον, ἕνεκά τε τοῦ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλέων ἀπεχόμενον. καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτρίαν αἴτησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν στέφανον, ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέσον, ἧς ἱερεὺς ἠξίου προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον προσχαρισάμενος. ἅπερ ὁ Διογένης ἐρασθείς τινος Λυσιωδοῦ γυναικός, ἐχαρίσατο αὐτῇ. ἀκούσας δ᾽ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν συμπόσιον, ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένην, καὶ παραγενόμενον ἠξίου κατακλίνεσθαι ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆτα. ἄκαιρον δὲ εἶναι εἰπόντος, νεύσας εἰσαγαγεῖν ἐκέλευσε τὰ ἀκούσματα, ἐν οἷς καὶ ἡ Λυσιωδὸς εἰσῆλθεν ἐστεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον, ἐνδεδυκυῖα καὶ τὴν πορφυρᾶν ἐσθῆτα. γέλωτος οὖν πολλοῦ καταρραγέντος, ἔμενεν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν Λυσιωδὸν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. τοῦτον τὸν Διογένην ὁ μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν Ἀντίοχος, οὐκ ἐνεγκὼν αὐτοῦ τὴν κακολογίαν, ἀποσφαγῆναι ἐκέλευσεν. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος προσηνὴς ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλόλογος ἐν ταῖς ὁμιλίαις, καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηνίωνι τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβὰς προεστῶτι φιλοσόφων Ἀθήνησί τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θετταλίας.

φιλόσοφος τυραννήσας.

καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων πόλεως τυραννήσαντι, περὶ οὗ καθ᾽ ἕκαστον ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς. ἅπερ εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν ἐκθήσομαι, ἵν᾽ ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φάσκοντας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς ἀκάρτοις πώγωσι πιστεύωμεν. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα,

Εἰ μὲν

Εἰ μὲν φράσω τἀληθές, οὐχί σ' εὐφρανῶ. Εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχὶ τἀληθὲς φράσω. Ἀλλὰ φίλη φασὶν ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο, ἐν τῇ Ἐρυμνέως τοῦ περιπατητικοῦ σχολῇ διέτριβέ τις Ἀθηνίων προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις, ὅς τις Αἰγυπτίαν ὠνησάμενος θεράπαιναν ἐπεπλέκετο αὐτῇ. ταύτης οὖν ἔτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης, ἔτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ὁμώνυμος Ἀθηνίωνι τῷ δεσπότῃ παρετρέφετο, γράμματα δὲ μαθὼν καὶ πρεσβύτην γενόμενον τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγώγει. καὶ ἀποθανόντα κληρονομήσας παρέγγραφος Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο, γήμας τε παιδισκάριον εὔμορφον. μετὰ τοῦτο πρὸς τὸ σοφιστεύειν ὥρμησε, μειράκια σχολαστικὰ θηρεύων καὶ σοφιστεύσας ἐν Μεσσήνῃ καὶ Λαρίσσῃ τῇ Θετταλικῇ καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ὅτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέρρει, ὑποδραμὼν τὸν βασιλέα, τῶν φίλων εἷς ἐγένετο μεγίστης τυχὼν προαγωγῆς. διόπερ μετεώριζε τοὺς Ἀθηναίους δι' ἐπιστολῶν ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Καππαδόκῃ δυνάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφερομένων ὀφλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους, καὶ δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμπουν, τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν καταλελύσθαι πεπιστευκότες. ἤδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης, ὁ Ἀθηνίων ἐπανῆκεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχληθείς, εἰς τὴν Καρυστίαν κατηνέχθη. ὅπερ μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι, ἔπεμψαν ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναῦς μακράς, καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν, ἀλλ' εἴσεισιν ἤδη καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐκδοχὴν αὐτοῦ ἐξεκέχυτο. συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηνίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος κατακομίζεται φορείου καὶ πορφυρῶν στρωμάτων, ὁ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ τρίβωνος ἑωρακὼς πορφύραν πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. συνέτρεχον οὖν ἐπὶ τὴν θέαν ταύτην, ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου. ὁπότε Ἀθηνίων ὁ πένης καὶ τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις διὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν διὰ τῆς χώρας καὶ πόλεως πομπεύει. συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, τὸν ἄγγελον τοῦ νέου Διονύσου καλοῦντες, ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχάς τε καὶ σπονδάς. ὁ δὲ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας ἐξιὼν, εἰς τὴν Διευβικίαν, ὅπερ τοῦ πλουτοῦντος ἀνθρώπου τοῖς ἐκ Δήλου προσόδοις εἰσηνέχθη κεκοσμημένην στρωμναῖς τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδριᾶσι καὶ ἀργυρωμάτων ἐκθέσει. ἀφ' ἧς ἐξῄει χλαμύδα λαμπρὰν ἐπισύρων. καὶ περικείμενος δακτύλιον χρυσοῦν, ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα. προεπόμπευον δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν τεχνιτῶν θυσίαι τε ἐπετελοῦντο ἐπὶ τῇ Ἀθηνίωνος παρουσίᾳ. καὶ μετὰ κήρυκος προαναφωνήσεως σπονδαί. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες, ἀνέμενον αὐτοῦ τὴν πρόοδον. πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ Κεραμεικὸς ἀστῶν καὶ ξένων. καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἑκάστου σπεύδοντος κἂν προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος. ἀναβὰς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττάλου στοᾶς ᾠκοδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς, στὰς ἐπὶ τούτου καὶ περιβλέψας κυκλόθεν τὸ πλῆθος, ἔπειτα ἀναβλέψας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἔφη, τὰ πράγματα μὲν βιάζεται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον ἀπαγγέλλειν, ἃ οἶδα. τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγεσθαι διὰ τὸ παράδοξον τῆς περιστάσεως ἐμποδίζει με. ἀθρόως δ' ἐπιβοησάντων αὐτῷ τῶν περιεστώτων θαρρεῖν καὶ λέγειν. λέγω τοίνυν ἔφη, τὰ μηδέποτε ἐλπισθέντα, μὴ δ' ἐν ὀνείρῳ φαντασθέντα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καππαδοκίας. κρατεῖ δὲ τῆς συνεχοῦς Ἀσίας ἁπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας. καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτῷ Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφοροῦσι. δυνάσται δὲ τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν, καὶ τὸν ὅλον πόντον κατῳκισμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόϊντος ὁ Ὄππιος παραδοθεὶς ἀκολουθεῖ δέσμιος. Μάνιος δὲ Ἀκύλλιος ὁ ὑπατευκώς, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν θρίαμβον, συνδεδεμένος ἔχων ἁλύσει μακρᾷ Βαστάρνην πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἕλκεται. τῶν δ' ἄλλων Ῥωμαίων οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτώκασιν, οἱ δὲ λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι τετράγωνα ἱμάτια τὰς ἐξ ἀρχῆς πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. πᾶσα δὲ πόλις ταῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα κατακαλεῖται τὸν θεὸν βασιλέα. χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος τῆς οἰκουμένης θεσπιῳδοῦσι. διὸ καὶ πρὸς τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Μακεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπεδα, καὶ τὰ τῆς Εὐρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληνται. πάρεισι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχηδονίων συμμαχεῖν ἀξιοῦντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀναίρεσιν. μικρὸν δ' ἐπισχὼν ἐπὶ τούτοις, καὶ ἐάσας τοὺς πολλοὺς συλλαλῆσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελμένων, τρίψας τὸ μέτωπον. τί οὖν εἶπε συμβουλεύω μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆναι πεποίηκεν ἕως αὐτὴ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ὑμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ; καὶ μὴ περιίδωμεν τὰ ἱερὰ κεκλεισμένα, αὐχμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια. καὶ

τὴν θεῶν

τῶν θεῶν χρησμοῖς καθευσιωμένην πνύκα ἀφῃρημένην τοῦ δήμου. μὴ περιίδωμεν δὲ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἱερὰν τοῦ ἰάκχου φωνὴν κατασεσιγασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τοῖν θεοῖν κεκλεισμένον, καὶ τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων τοιούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκότριβος, συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ θέατρον, εἵλοντο τὸν Ἀθηνίωνα στρατηγὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων. καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, εὐχαριστεῖ τε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, διότι νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν στρατηγεῖτε. προέστηκα λέγων καὶ ἂν συνεπιχύσητε, τοσοῦτον δυνήσομαι, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς. ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ὧν ἐβούλετο ὑποβαλὼν τὰ ὀνόματα. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν ἀναδείξας, δόγματα περὶ τῶν ἐπιβουλῆς, καὶ τί ἐβούλετο αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο, καθάπερ ἱστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν. ἀλλ' Ἕρμιππος ὁ καλλιμάχειος, εὐθέως καὶ οὗτος τοὺς μὲν εὖ φρονοῦντας τῶν πολιτῶν παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα, ὡς ἀληθῆ ἐστὶν τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἐκποδὼν εὐθὺς ἐποιήσατο. φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εὐλαβουμένους τὸ μέλλον, διὰ τῶν τειχῶν αὑτοὺς καθιμήσαντας φεύγειν. καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέας ἐπαποστέλλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ καὶ δεδεμένους κατήγαγεν. δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. συνάγων δὲ καὶ ἐκκλησίας πολλάκις τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν προσεποιεῖτο. καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρων, ὡς διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας καὶ νεωτερίζουσιν, ἐφόνευσεν αὐτούς. καὶ τὰς πύλας τριάκοντα καταστήσας ἐφ' ἑκάστης, οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον, οὔτ' ἐξιέναι εἴα. ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολλῶν, καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ φρέατα πληρῶσαι πλείονα. ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ἐπὶ τὴν χώραν ὥσπερ δῆθεν ὁδοιδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵτινες αὐτοὺς ἀνῆγον ὡς αὐτὸν, καὶ ἀκρίτως ἀπώλλυε προσβασανίσας καὶ στρεβλώσας. πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δίκας ἐπῆγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ καθόδου συνεργοῦσιν. ὧν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφυγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτοῦ καὶ ψήφους φέροντος. ἐνηργάσατο δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. ἐξέπεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χώρας ὁπλίτας τοὺς θηρεύσοντας, εἴ τις τῶν ἀνακεχωρηκότων ἐντὸς ἐπὶ τῶν ὅρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τις εἰς ὑπερόριον ἀποδημεῖ, καὶ τὸν ληφθέντα ἀπετυμπάνιζεν. ὧν ἐνίους καὶ προκατανάλισκε ταῖς βασάνοις, ἐκήρυσσέ τε δειπνοῦντας ἤδη πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυχνοφόρου μηδένα φοιτᾶν. καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν διήρπαζεν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων ἐκτείνας τὰς χεῖρας, καὶ ἐπὶ τὰ ἐν Δήλῳ τοῦ θεοῦ χρήματα. ἐκπέμψας γοῦν εἰς τὴν νῆσον Ἀπελλικῶντα τὸν τήϊον, πολίτην δὲ Ἀθηναίων γενόμενον, ποικιλώτατόν τινα καὶ ἀψίκορον ζήσαντα βίον. ὁτὲ μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει καὶ τὰ περιπατητικά, καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συνηγόραζε συχνάς. ἦν γὰρ πολυχρήματος. τά, τ' ἐκ τοῦ μητρώου τῶν παλαιῶν αὐτόγραφα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐκτᾶτο. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον. ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἄν, εἰ μὴ ἔφυγεν. καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατῆλθε θεραπεύσας πολλούς. καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηνίωνι ὡς ἂν ἐκ τῆς αὐτῆς διαιρέσεως ὄντι. Ἀθηνίων δ' ἐπιλαβόμενος τῶν δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου χοίνικα κριθῶν εἰς τέσσαρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις ἀλεκτορίδων τροφὴν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων αὐτοῖς διδούς. Ἀπελλικῶν δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς Δῆλον, καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀναστρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν Δῆλον ποιήσας, μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθεν τῆς νήσου ἐάσας ἀφύλακτα καὶ οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος, ἐκοιμᾶτο. τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρόβιος στρατηγὸς Ῥωμαίων, καὶ φυλάσσων τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέληνον νύκτα καὶ ἐκβιβάσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας κοιμωμένοις καὶ μεθύουσιν ἐπιπεσὼν, κατέκοψε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς μεθ' αὐτῶν συστρατευομένους ὡς βοσκήματα ἑξακοσίους τὸν ἀριθμόν. ἐζώγρησε δὲ καὶ περὶ τετρακοσίους. καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν ἔλαθε φυγὼν ἐκ Δήλου. πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγκατέφλεξεν αὐταῖς οἰκίαις. καὶ πάντα αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν τῇ ἑλεπόλει, ἣν εἰς Δῆλον ἐλθὼν κατεσκευάκει. στήσας οὖν τρόπαιον ἐπὶ τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος καὶ βωμόν, ἐπέγραψε.

Τοὺς δὲ θανόντας ἔχει ξένους τάφος, οἳ περὶ Δῆλον Μαρνάμενοι, ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πελάγει.

Τὴν ἱερὰν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεραΐζον Κοινὸν Ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων θέμενοι. Καὶ Ταρσοῦ δὲ ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε, Λυσίας ὄνομα. ὃς ὑπὸ τῆς πατρίδος στεφανηφόρος αἱρεθεὶς, τουτέστιν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπετίθετο τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν. πορφυροῦν μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα δὲ ἐφεστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῆ, καὶ ὑποδεδεμένος λευκὰς λακωνικάς, στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐστεμμένος. καὶ διενέμων τὰ τῶν πλουσίων τοῖς πένησι πολλοὺς ἐφόνευε τῶν οὐ διδόντων. οὗτοι εἰσὶν οἱ ἐκ φιλοσοφίας στρατηγοί, περὶ ὧν Δημοχάρης ἢ Κράτης ἔλεγεν, ὥσπερ ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, οὐδ' ἐκ Σωκράτους

λειπαιῶν.

κράτους στρατιώτην ἄμεμπτον. ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτην.
τὴν μὲν, εἰς Ποτίδαιαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτούς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν ἐπὶ Δηλίῳ μάχην
γενέσθαι. μηδενὸς δὲ τοῦθ' ἱστορηκότος, αὐτὸς καὶ ἀριστείων φησὶν αὐτὸν τετυχηκέναι, πάντων Ἀθηναί-
ων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολλυμένων. πάντα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ Ἀμφίπο-
λιν στρατεία γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἄρχοντος, Κλέωνος ἡγουμένου δὲ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὥς φησι Θου-
κυδίδης. τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη ἦν καὶ Σωκράτην, ὃς πλὴν τρίβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν
ἦν. τίς οὖν εἴπεν ἱστοριογράφος, ἢ ποιητὴς, ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην περιενήνοχεν τοῦ Πλάτω-
νος στρατιώτην. τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρίᾳ; πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστρατεύσατο
ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἴρηκεν ὁ Πλάτων, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παραχω-
10 ρῆσαι. τοῦτο ὅτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὔτ' Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. ποίας δὲ καὶ
μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης, καὶ τί πράξας ἐπιφανὲς καὶ διάσημον καθόλου, μά-
χης μηδεμιᾶς συμπεσούσης ὡς ἱστόρηκε Θουκυδίδης. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ ὁ Πλά-
των, ἐπάγει καὶ τὴν ἐπὶ Δηλίῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπλασμένην ἀνδραγαθίαν. εἰ γὰρ καὶ τὸ
Δήλιον εἴρηκε Σωκράτης ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν Φιλοσωκράτην ἅμα τοῖς
πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε, Παγώνδου δύο τέλη περιπέμψαντος τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ
τὸν λόφον. τότε γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δήλιον τῶν Ἀθηναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ
Ὠρωπόν, οἱ δὲ Πάρνηθα τὸ ὄρος. Βοιωτοὶ δ' ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς, οἵ τε ἑαυτῶν
καὶ Λοκρῶν. τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους, μόνος Σωκράτης βρεν-
θυόμενος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἱστήκει ἀναστέλλων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν. καὶ
20 ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής. πῶς δὲ καὶ τῶν
ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρεχώρει τῷ μηδ' ὅλως κεκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας. ἐν δὲ τῷ Κρίτωνι
ὁ τῇ Μνημοσύνῃ φίλος Πλάτων, οὐδὲ ποιήσασθαί ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτην ἔξω τῆς εἰς Ἰσθ-
μὸν πορείας εἴρηκε. καὶ Ἀντισθένης δ' ὁ Σωκρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἱστο-
ρεῖ. οὐκ ἔστιν δ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος. χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ Κύων οὗτος πολλὰ τῷ Σωκράτει. ὅθεν οὐ-
δὲ ἑτέρῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. ὁ γὰρ Ἀντισθένης καὶ προσεπάγει τῇ
ψευδογραφίᾳ λέγων οὕτω, ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν κἂν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς τὰ ἀριστεῖά σε λαβεῖν. εὐφήμει
ὦ ξένε, Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας οὐκ ἐμόν, σοῦ γε ὄντος ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν. ὁ δὲ Πλάτωνος Σωκράτης εἰς
Ποτίδαιαν λέγει παρεῖναι καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρακεχωρηκέναι. προστερεῖ δὲ κατὰ πάν-
τας τοὺς ἱστορικοὺς τῆς ἐπὶ Δήλιον στρατείας ἢ περὶ Ποτίδαιαν, ἧς Φορμίων ἐστρατήγει. πάντ' οὖν
30 ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται. καθάπερ οὐδ'
ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ συμποσίῳ ὑποτίθεται Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου, Αὐτολύκου τοῦ Λύκω-
νος ἐρῶντα, καὶ νενικηκότος αὐτοῦ παγκράτιον, ἑστίασιν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμό-
σι παρόντα τὸν ἴσως μηδὲ γεννηθέντα, ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. ἔστι δὲ οὗτος ὁ
καιρὸς καθ' ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν. ἐπὶ τούτου γὰρ Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου
χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σωκράτην λέγοντα ἐν τῷ συμπο-
σίῳ ταυτί. καίτοι Παυσανίας γε ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρα-
σίᾳ συγκαλινδουμένων, εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐρα-
στῶν. τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, θαυμαστὰ λέγων, εἴ γε οἱ
ψόγου γε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν
40 τι ποιεῖν. ὅτι μὲν οὖν τούτων οὐδὲν εἴρηκε Παυσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος συμποσίου.
Παυσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' εἰσῆκται παρ' ἄλλῳ λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως ἐραστῶν καὶ
παιδικῶν, ἢ παρὰ Πλάτωνι. πλὴν εἴ τι κατέψευσται τοῦτο Ξενοφῶν, εἴτ' ἄλλως γεγραμμένῳ τῷ
Πλάτωνος ἐντυχὼν συμποσίῳ, παρέλαθε. τὸ δὲ περὶ τοὺς χρόνους ἀσόχημα λεκτέον Ἀριστίων, ἐφ' οὗ τὸ
συμπόσιον ὑπόκειται αἰνιγμένον, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Εὐφήμου πρότερος ἦρξεν. καθ' ὃν Πλάτων τὰ
Ἀγάθωνος νικητήρια γέγραφεν, ἐν οἷς Παυσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται. θαυμαστὸν οὖν
καὶ τερατῶδες εἰ τὰ μή πω ῥηθέντα, μετὰ δὲ τέτταρα ἔτη ἐπιχειρηθέντα. ὅλως δὲ λῆρος ἐστὶ τῷ Πλάτω-
νι τὸ συμπόσιον. ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνίκα, Πλάτων ἦν δεκατεσσάρων ἐτῶν. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος
Εὐφήμου στεφανοῦται Ληναίοις. Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαν-
τος. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον, ὃς ἐστὶν
50 ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος. ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως, τεσσαρεσκαιδέκατος
ἐστὶν ἄρχων Εὔφημος. ἐφ' οὗ τὰ ἐπινίκια Ἀγάθωνος ἑστιῶνται. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν συ-
νουσίαν ταύτην πρὸ πολλοῦ γεγονέναι, ὥστε κἀμὲ παραγενέσθαι. Ἐγὼ γὰρ ἔφη. Πόθεν ἦν δ'
ἐγὼ Γλαύκων. οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκε. καὶ προελθὼν φησίν,

Σωκράτους ψευδοστρατεία.

Ξενοφῶν παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει.

ἀλλ᾽ εἰπέ μοι, πότ᾽ ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη, κἀγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ πρώτῃ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν ὁ Ἀγάθων. ὅτι δὲ πολλὰ ὁ Πλάτων παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει, δῆλον ἐστὶν ἐκ πολλῶν. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητὴν, ὅττι κεν ἐπ᾽ ἀκαιρίμαν γλῶτταν ἔλθῃ, τοῦτο μὴ διακρίνας γράφει. οὐ γὰρ ἀγράφως τι ἔλεγεν, ἀλλὰ πάνυ ἐσκεμμένως, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφων φησίν. ἄθλιος ἄρα οὗτος ὁ Ἀρχέλαος ἐστὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον, εἴπερ γε ὦ φίλε ἄδικος. εἶτα ῥητῶς εἰπὼν, ὡς κατέχοντος τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελάου, προβὰς γράφει τάδε, καὶ Περικλέα τοῦτον νεωστὶ τετελευτηκότα. εἰ δὲ νεωστὶ τετελεύτηκε Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὔπω κύριος ἐστὶ τῆς ἀρχῆς. εἰ δ᾽ οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολλοῦ πάνυ χρόνου ἀπέθανε Περικλῆς. Περδίκκας τοίνυν πρὸ Ἀρχελάου βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιος φησὶ Νικομήδης, ἔτη μα´. Θεόπομπος δέ φησι λε´. Ἀναξιμένης μ´. Ἱερώνυμος κη´. Μαρσύας δὲ καὶ Φιλόχορος κγ´. τούτων οὖν διαφόρως ἱστορημένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τὰ κγ´ ἔτη. Περικλῆς δ᾽ ἀποθνήσκει περὶ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἄρχοντος Ἐπαμείνονος, ἐφ᾽ οὗ τελευτᾷ Περδίκκας. καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. πῶς οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα τελευτᾷ Περικλῆς; ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη ποιεῖ λέγοντα, καὶ πέρυσι βουλεύειν λαχὼν, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, καὶ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον καὶ οὐκ ἠπιστάμην ἐπιψηφίσαι. τοῦτο οὐ Σωκράτους οὐ μᾶλλον περὶ ἀνδραγαθίαν. οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν Δημοκρατίας νόμους. παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἑλληνικῶν ἐκτιθεὶς οὕτως. τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τοὺς νόμους, αὖθις Καλλίξενος ἀναβὰς κατηγορεῖ αὐτῶν. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες, ὡμολόγουν ἅπαντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. οὗτος δὲ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιήσειν. οὗτος ἐστὶν ὁ διαψηφισμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἐρασινίδην στρατηγῶν. ὅτι τοὺς ἐν Ἀργινούσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνείλοντο. ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διαλόγῳ μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γενομένῳ παρειληφότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. ὁ δ᾽ Ἱππόνικος ἐπὶ μὲν Εὐθυδήμου ἄρχοντος στρατηγῶν παρατέτακται μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους, καὶ τοὺς παραβοηθοῦντας Βοιωτῶν καὶ τῇ μάχῃ νενίκηκε. τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπ᾽ Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος κολάκων οὐ πολλῷ χρόνῳ κατὰ τὸ εἰκός. πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δρᾶμα. ἐν οὖν τούτῳ τῷ δράματι Εὔπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει. Ἀμειψίας δ᾽ ἐν τῷ κόννῳ δύο πρότερον ἔτεσιν διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν τῷ τῶν φροντιστῶν χορῷ. δῆλον οὖν ὡς μεταξὺ τούτων τῶν χρόνων παραγέγονεν. ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλεῖον Ἱππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ μετά τινων ἰδίων πολιτῶν, οὓς οὐκ εἰκὸς ἐν Ἀθήναις ἀσφαλῶς διατρίβειν, πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυσίας ἐπὶ Ἰσάρχου ἐλαφηβολιῶνος συντελεσθῆναι σπονδάς. ὁ δὲ τὸν διάλογον ὑφίσταται γενόμενον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους, καθ᾽ οὓς προσφάτως ἐγεγόνεσαν. λέγει γοῦν, εἰ γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι οἵους πέρυσι, Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίᾳ. ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ ἄγριοι ἐπ᾽ Ἀριστίωνος ἄρχοντος, ἀφ᾽ οὗ ἐστὶ ἄρχων Ἀστύφιλος, πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσάρχου, καθ᾽ ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἴσαρχος γὰρ, εἶτ᾽ Ἀμεινίας, μεθ᾽ ὃν Ἀλκαῖος εἶτ᾽ Ἀριστίων, εἶτ᾽ Ἀστύφιλος. παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παράγει πολεμίους ὄντας τοὺς περὶ τὸν Ἱππίαν μὴ τῆς ἐκεχειρίας αὐτῆς μενούσης. Καὶ ἄλλοις δ᾽ ὁ Πλάτων φησί, Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος. καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. καὶ ἐν τούτοις δὲ μὴ ξυμφωνῶν Ξενοφῶντι φησί. Χαιρεφῶντος γάρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μήτε δικαιότερον, μήτε σωφρονέστερον. πῶς οὖν εὔλογον ἢ πιθανὸν Σωκράτη τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἁπάντων ὑπὸ τοῦ πάντα ἐπισταμένου θεοῦ ἀναρρηθῆναι. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι φαυλότης ἂν εἴη. τίς δ᾽ ἦν χρεία τοῦ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους πυνθανόμενον. αὐτὸς γὰρ ἦν ἀξιόπιστος ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἔστι σοφός. βλὰξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ᾽ ἐρωτῶν τὸν θεὸν, ὡς ἂν εἰ καὶ τοιαῦτά τινα τῶν ἀττικῶν ἐρίων, ἄλλ᾽ ἐστὶ μαλακώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καὶ Μήδων εἰσί τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σωκράτους ἐστί τις σιμότερος. τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυνθανομένους, δυσόχως ἐπιρραπίζει ὁ θεός. ὡς καὶ τὸν πυθόμενον, ἤτοι Αἴσωπός ἐστιν ὁ λογοποιὸς, ἢ ἄλλος τις; πῶς ἂν πλουτήσαιμι Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὲ, χλευάζων ἀπεκρίνατο. εἰ τὸ μέσον κτήσαιο Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ Σωκράτους τῶν κωμικῶν τις εἴρηκεν, οὐδ᾽ ὅτι Μαίας βλοσυρᾶς υἱὸς ἦν, οὐδ᾽ ὅτι Ξανθίππη χαλεπὴ ἦν γυνή. ἥτις καὶ νιπτῆρας αὐτοῦ κατέχεε τῆς κεφαλῆς. οὐδ᾽ ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκοιμήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν, καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο ἐκκωμῳδηθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα. οὐ γὰρ ἂν

ἐσίγησε

ἐοίκασι τοῦ τ' Ἀριστοφάνους ὡς τοὺς νέους διαφθείροντος. Ἀσπασία μέντοι ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδάσκαλος τῶν ῥητορικῶν λόγων, ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔπεσιν, ἅπερ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν οὕτως, Σώκρατες οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σὴν, παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου. ἀλλ' ὑπάκουσον Εἰ βούλει ἔχειν εὖ παιδικά, μὴ δ' ἀπιθήσῃς Ἀγγέλῳ, ἀλλὰ πιθοῦ, καί σοι πολὺ βέλτιον ἔσται. Κἀγὼ ὅπως ἤκουσα, χαρᾶς ὕπο σῶμα λιπαίνω. Ἱδρῶτι βλεφάρων δ' ἦ γόος πίπτων οὐκ ἀβουλήτως Στέλλου πλησάμενος θυμὸν μούσης κατόχοιο. Ἣ τὸν δ' αἱρήσεις ὠδῶν δεῖν οἷσι πόθοισιν. Ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἥδ' ἀρχή. τῇδε καθέξεις Αὐτὸν προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ. Κυνηγεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης ἔχων τὴν διδάσκαλον τὴν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λινοστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, καὶ μὴν οὐ διαλέπει γε δα-
10 κρύων ὡς ἂν οἶμαι δυσημερῶν. ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐν οἵῳ ἦν καταστήματι Ἀσπασία φησὶν, Τίπτε δεδάκρυσαι φίλε Σώκρατες, ἦ σ' ἀνακινεῖ Στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θραυσθεὶς Παιδὸς ἀνικήτου. τὸν ἐγώ τι θρασὺν σοι ὑπέστην Ποιῆσαι. Ὅτι δὲ ὄντως ἤρα τοῦ Ἀλκιβιάδου, δῆλον ποιεῖ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καίτοι μικρὸν ἀπολείποντος τῶν τριάκοντα ἐτῶν. λέγει δ' οὕτως, πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνῃ; ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι καὶ πρώην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἔτι. ἀνὴρ μέντοι ὦ Σώκρατες ὥς γε ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος. εἶτα τί δὴ τοῦτο; σὺ μέντοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει. Πεφύκασι δ' οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων, τῶν κωμικῶν κακήγοροι μᾶλλον εἶναι. εἴγε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ. τὸν δὲ Τηλαύγην αὐτὸν ἱμα-
20 τίου μὲν φορήσεως καθ' ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν. κῳδίῳ δὲ ἐζωσμένον, καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον σαπροῖς, καὶ Τελέσαντα τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως διαγελᾷ. ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἱππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κόαλεμον προσαγορεύει. τὰς δ' ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τὴν τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφορὰν, καὶ τὴν Προδίκου, καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν. λέγει γὰρ ὡς ὁ μὲν Πρόδικος θηραμένην μαθητὴν ἀπετέλεσεν. ὁ δ' ἕτερος Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος, καὶ Ἀριφράδην τὸν ἀδελφὸν Ἀριγνώτου τοῦ κιθαρῳδοῦ, θέλων ἐκ τῆς τῶν δηλωθέντων μοχθηρίας καὶ περὶ τὰ φαῦλα λιχνείας ἐμφανίσαι τὴν τῶν παιδευσάντων διδασκαλίαν. ἐν δὲ τῷ Ἀξιόχῳ πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οἰνόφλυγος, καὶ περὶ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἀποδιατρίβοντος. Ἀντισθένης δ' ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων κακολογῶν Ἀλκιβιάδην καὶ παράνομον εἶναι λέγων, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν. συνεῖναι γάρ φησιν
30 αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. ὁ δὲ πολιτικὸς αὐτοῦ διάλογος ἁπάντων καταδρομὴν περιέχει τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν. ὁ δ' Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος. ἡ δ' Ἀσπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου διαβολήν. τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιώτην, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μικρῶν οἰκημάτων ἐργαζομένου. τὸν δ' Εὐφήμου συνήθη καὶ γνώριμον, τοῦ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναντῶντας. καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα, ἀκύρως καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν, διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. τούτοις γὰρ οὐδεὶς ἀνδράσιν, οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρατηγὸς, οὐ μῖμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὠφέλιμος, οὐ δῆμος εὐλόγιστος. ἀλλὰ Σωκράτης ὁ μετὰ τῶν Ἀσπασίας αὐλητρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρίβων, καὶ Πίσωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγόμενος. καὶ Θεοδότην διδάσκων τὴν ἑταίραν, ὡς δεῖ τοὺς ἐραστὰς ἀπολαύειν, ὡς Ξενοφῶν παρίστησιν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευ-
40 μάτων. τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτοῦ παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικὼ ἡ Σαμία, ἢ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία, ἢ Φιλαινὶς ἡ Λευκαδία, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πυθόνικος συνεωράκασι πόθων θέλγητρα. οὗτοι γὰρ περὶ ταῦτα ἠσχόληνται περιεργῶς. ἐπιλείποι δ' ἄν με πᾶς χρόνος, εἰ ἐκτίθεσθαι βουληθείην τὰς σεμνὰς τῶν φιλοσόφων μέμψεις. κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιρρεῖ δὴ ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλῆθός τε καὶ ἀτοπίᾳ τερατολογιῶν τινῶν φύσεως. διόπερ κατασιωπήσομαι. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ ὑπὸ πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν, ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς γενομένης ἔφη. δοκεῖτέ μοι ἄνδρες δαιτυμόνες, σφοδροῖς κατηντλῆσθαι λόγοις, παρὰ προσδοκίαν βεβαπτίσθαι τε τῷ ἀκράτῳ. Ἀνὴρ γὰρ ἕλκων οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος, Σκυθιστὶ φωνεῖ. οὐδὲ κόππα γινώσκων Κεῖται δ' ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας. Κάθυπνος ὡς μήκωνα φαρμάκων πίνων, Φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων. ἢ ἀπολελίθωσ-
50 θε ὑπὸ τῶν προειρημένων Γοργόνων, περὶ ὧν ὡς ὄντως γεγόνασι τινὰ ζῷα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἴτια, ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ κτηνῶν ἱστορίας οὕτως, τὴν Γοργόνα τὸ ζῷον καλοῦσιν οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου καὶ γίνεται, κάτω βλέπον. ἔστι δὲ ὡς οἱ μὲν πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ τῆς δορᾶς σημαινόμενοι, προβάτῳ ἀγρίῳ ὅμοιον, ὡς δ' ἔνιοι φασὶ, μόσχῳ. ἔχειν δὲ λέγουσιν αὐτὸ τοιαύτην

Φιλόσοφοι κακολόγοι.

Γοργών.

ἀναπνοῇ, ὥστε πάντα τὸν ἐντυχόντα τῷ ζώῳ διαφθείρειν. φέρειν δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου καθειμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἣν ὁπόταν μόγις διασεισάμενον διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐτῆς θεωρηθέντα. οὐ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γινομένῃ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. ἐγνώσθη δὲ οὕτως. τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἐπὶ Ἰογόρθαν στρατευσαμένων, ἰδόντες τὴν Γοργόνα, δόξαντές τε διὰ τὸ κάτω νενευκέναι, βραδέως τε κινεῖσθαι ἄγριον εἶναι πρόβατον, ὥρμησαν ἐπ' αὐτὸ ὡς κατεργασόμενοι, οἷς εἶχον ξίφεσι. τὸ δὲ πτοηθὲν διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπικειμένην χαίτην παραχρῆμα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ' αὐτὸ νεκρούς. πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων καὶ νεκρῶν γενηθέντων ἀεὶ τῶν προσφερομένων ἀπολλυμένων, ἱστορήσαντές τινες παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν τοῦ ζώου φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἱππεῖς τινες Νομάδες Μαρίου κελεύσαντος, κατηκόντισαν, ἧκόν τε φέροντες πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸ θηρίον. ὅτι μὲν οὖν ὡς ἦν ἄρα τοιοῦτο, ἡ δορὰ ἥ τε Μαρίου στρατεία μηνύει. ἐκεῖνο μέντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου οὐκ ἔτι πιστόν, ὡς εἰσί τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονόμοι καλούμενοι βοῦς, διὰ τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς πορευομένους νέμεσθαι, ἀλλ' εἰς τοὐπίσω ὑποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν. εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα, καθάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὄμμασι. τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικοῦ. ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος, ἐπιμαρτυρῶν ὁ Λαρήνσιος, καὶ συγκατατιθέμενος τῷ λόγῳ ἔφη, τὸν Μάριον τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεπομφέναι, ἃς μηδένα εἰκάσαι δεδυνῆσθαι, τίνος εἰσὶ διὰ τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως. ἀνατεθεῖσθαι δὲ τὰς δορὰς ταύτας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους κατάγοντες στρατηγοὶ ἑστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς εἰρήκασιν. Ὑμεῖς οὖν ὦ γραμματικοί, κατὰ τὸν Βαβυλώνιον Ἡρόδικον μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστοροῦντες. Φεύγετ' Ἀριστάρχειοι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάττης Ἑλλάδα, τῆς ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος, Γωνιοβόμβυκες μονοσύλλαβοι, οἷσι μέμηλε Τὸ σφὶν καὶ σφῶϊν καὶ τὸ μὶν ἠδὲ τὸ νίν. Τοῦθ' ὑμῖν εἴη δυσπέμφελοι. Ἡροδίκῳ δὲ Ἑλλὰς ἀεὶ μίμνοι καὶ θεόπαις Βαβυλών. Κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀναξανδρίδην ἡδονὴν ἔχει, Ὅταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι, Δηλοῦν ἅπασιν, οἱ δ' ἑαυτοῖσι σοφοί, Πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτήν, Εἶτα φθονοῦνται. χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν. Ἅπανθ' ὅσ' ἄν τις καινότητ' ἔχειν δοκῇ. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθότως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

ὀπισθονόμοι βοῦς κατὰ γραμματικῶν.

10
20

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Τραγῳδία.

Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖς συνεχῶς ἀπάντων ἑταῖρε Τιμόκρατες τὰ παρὰ τοῖς δειπνοσοφισταῖς λεγόμενα, καινά τινα νομίζων ἡμᾶς εὑρίσκειν, ὑπομνήσομέν σε τὰ παρ' Ἀντιφάνει λεγόμενα ἐν ποιήσει τόνδε τὸν τρόπον, Μακάριόν ἐστιν ἡ τραγῳδία Ποίημα κατὰ πάντ', εἴ γε πρῶτον οἱ λόγοι Ὑπὸ τῶν θεατῶν εἰσιν ἐγνωρισμένοι, Πρὶν καί τιν' εἰπεῖν, ὡς ὑπομνῆσαι μόνον Δεῖ τὸν ποιητήν. Οἰδίπουν γὰρ ἂν φῶ, Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἴσασιν. ὁ πατὴρ Λάϊος, Μήτηρ Ἰοκάστη, θυγατέρες παῖδες τίνες. Τί πείσεθ' οὗτος, τί πεποίηκεν, ἂν πάλιν Εἴπῃ τις Ἀλκμαίωνα, καὶ τὰ παιδία Πάντ' εὐθὺς εἴρηκεν ὅτι μανεὶς ἀπέκτονε Τὴν μητέρ' ἀγανακτῶν δ' Ἄδραστος εὐθέως Ἥξει τί πείσεθ' ὅταν μηθὲν δύνωντ' εἰπεῖν ἔτι. Κομιδῇ δ' ἀπειρήκασιν ἐν τοῖς δράμασιν Αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανήν,
Καὶ τοῖς θεωμένοισιν ἀποχρώντως ἔχει. Ἡμῖν δὲ ταῦτ' οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πάντα δεῖ Εὑρεῖν ὀνόματα καινά, κἄπειτα τὰ διῳκημένα, Πρότερον τὰ νῦν παρόντα, τὴν καταστροφήν, τὴν εἰσβολήν.
Ἂν ἕν τι τούτων παραλίπῃ, Χρέμης τις ἢ Φείδων τις ἐκσυρίττεται. Πηλεῖ δὲ ταῦτ' ἔξεστι καὶ Τεύκρῳ ποιεῖν. Δίφιλος δ' ἐν Ἐλαιωνηφοροῦσιν ὦ τόνδ' ἐποπτεύουσα καὶ κεκτημένη Βραυρῶνος ἱεροῦ θεοφιλέστατον τόπον, Λητοῦς Διός τε τοξόδαμνε παρθένε, Ὡς οἱ τραγῳδοί φασιν, οἷς ἐξουσία Ἐστὶ λέγειν ἅπαντα καὶ ποιεῖν μόνοις. Τιμοκλῆς δ' ὁ κωμῳδοποιὸς κατὰ πολλὰ χρησίμην εἶναι λέγων τῷ βίῳ τὴν τραγῳδίαν φησὶν ἐν Διονυσιαζούσαις. ὦ τᾶν, ἄκουσον ἤν τί σοι μέλλω λέγειν. Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ἐπίπονον φύσει, Καὶ πολλὰ λυπηρὰ ὁ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει. Παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνεύρατο Ταύτας. ὁ γὰρ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν Πρὸς ἀλλοτρίῳ τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει, Μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε παιδευθεὶς ἅμα. Τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον εἰ βούλει, σκόπει, ὡς ὠφελοῦσι πάντας. ὁ μὲν γὰρ ὢν πένης Πτωχότερον αὑτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον Γενόμενον, ἤδη τὴν πενίαν ῥᾷον φέρει. Ὁ νοσῶν δὲ μανικῶς, Ἀλκμαίων' ἐσκέψατο.
Ὀφθαλμιᾷ τις, εἰσὶ Φινεῖδαι τυφλοί. Τέθνηκε τῷ παῖς, ἡ Νιόβη κεκούφικε. Χωλός τις ἐστὶ τὸν

30
40
50

Φιλοκτήτην

φιλοκτήτην ὁρᾷ. Γέρων τις ἀτυχεῖ, κατέμαθε τὸν οἰνέα. Ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον' ἢ πέπονθέ
τις Ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' εὑρισκόμενος Τὰς αὐτὸς αὑτοῦ συμφορὰς ῥᾷον φέρει. Καὶ
ὑμεῖς οὖν ὦ Τιμόκρατες ἀποδίδομέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα, καὶ οὐ δίδομεν, ὡς ὁ Κο-
θωκίδης φησὶ ῥήτωρ Δημοσθένην χλευάζων, ὃς Φίλιππος Ἀθηναίοις Ἁλόννησον διδόντος συνεβού-
λευε, μὴ λαμβάνειν εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσιν, ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν νεοττίδι παιδιὰν θέ- τὸ
μενος ἐρεσχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον. Ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς Ἀπέλαβεν, ὥσπερ
ἔλαβεν. ἠγάπησεν ἂν Τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης. Ἄλεξις δ' ἐν στρατιώτῃ. ἀπέλα-
βες τουτί δ' ἐστι τί ὃ παρ' ὑμῶν ἐγὼ Παιδάριον ἔλαβον ἀποφέρων ἥκω πάλιν. Πῶς οὐκ ἀρέσκει
σοι τρέφειν, οὐκ ἔστι γὰρ Ἡμέτερον, οὐδ' ὑμέτερον. ἀλλ' ἐδώκατε Ὑμεῖς ἐμοὶ τοῦτ', οὐ δεδώκαμεν.
10 τί δὲ Ἀποδεδώκαμεν τὸ μὴ προσῆκον ἐμοὶ λαβεῖν. Καὶ ἐν ἀδελφοῖς, Ἐγὼ δέδωκα γάρ τι
ταύτῃ εἰπέ μοι Οὐκ, ἀλλ' ἀποδέδωκας, ἐνέχυρόν που λαβών. Ἀναξίλας δὲ ἐν Εὐανδρείᾳ,
Καὶ τὰς παλαίστρας σοι μὰ τὴν γῆν μὴ συγγελῶ, Ἀλλ' ἀπόδος. καὶ δὴ φέρουσ' ἐξέρχομαι.
Τιμοκλῆς δ' ἐν ἥρωσι, Οὐκοῦν κέλευε νῦν γε πάντων μᾶλλον ἢ Τὰ προσόντα φράζειν πά-
νυ γε δράσω τοῦτό σοι. Καὶ πρῶτα μέν σοι παύσεται Δημοσθένης Ὀργιζόμενος. ὁ ποῖος ὁ Βριά-
ρεως Ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων Μισῶν λόγους ἄνθρωπος, οὐδὲ πώποτε Ἀν-
τίθετον εἰπὼν οὐδὲ ἕν, ἀλλ' Ἄρη βλέπων. Κατὰ τοὺς οὖν προειρημένους ποιητὰς καὶ αὐτοὶ τὰ ἑπόμε-
να τοῖς προειρημένοις ἀποδιδόντες, καὶ οὐ διδόντες τὰ ἀκόλουθα λέξομεν. ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖ-
δες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλαττίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὡς θαυμάσαι με-
τὰ τοῦ πλούτου καὶ τὴν πολυτέλειαν. μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς νηρηΐδας ὠψωνήκει. καί τις τῶν παρασί-
20 των ἢ κολάκων ἔφη, τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτουνίῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς. οὐ διὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ
ἰσον ἴσῳ τοὺς ἰχθῦς πωλούντων, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐξ Ἀντίου κεκομίσθαι. ἑτέρους δ' ἐκ Ταρακίνου, καὶ τῶν κα-
ταντικρὺ νήσων ποντίων, ἄλλους δ' ἐκ Πύργων. πόλις δ' αὕτη τυρρηνική. οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἰχ-
θυοπῶλαι οὐκ ὀλίγον ἀπολείπουσι τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν ποτὲ κωμῳδηθέντων, περὶ ὧν Ἀντιφάνης
μὲν ἐν νεανίσκοις φησίν. Ἐγὼ τέως μὲν ᾤμην τὰς Γοργόνας Εἶναί τι λογοποίημα. περὶ ἀγο-
ρὰν δ' ὅταν Ἔλθω πεπίστευκ' εὐθύς. ἐμβλέπων γὰρ αὐτοῖς Ἰχθυοπώλαις, λίθινος εὐθὺς γίνο-
μαι. Ὥστ' ἐξ ἀνάγκης ἐστ' ἀποστραφέντι μοι Λαλεῖν πρὸς αὐτούς. ἐὰν ἴδω γὰρ ἡλίκον Ἰχ-
θὺν, ὅσου τιμῶσι πήγνυμαι σαφῶς. Ἄμφις δ' ἐν πλάνῳ, Πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις
Μοίραις προσελθόντ' ἀξιωθῆναι λόγου Λαβεῖν τ' ἀπόκρισιν ὧν ἐπηρωτᾷ τις, ἢ Πρὸς τοὺς κα-
ταράτους ἰχθυοπώλας ἐν ἀγορᾷ, Οὓς ἂν ἐπερωτήσῃ τις ἢ λαβών τι τῶν Παρακειμένων, ἔκυ-
10 ψεν ὥσπερ Τήλεφος Πρῶτον σιωπῇ. καὶ δικαίως τοῦτό γε Ἅπαντες, ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ
λόγῳ. Ὡσεὶ προσέχων, ὁ δ' οὐδὲν οὐδ' ἀκηκοὼς Ἔκρουσε πώλυπόν τιν', ὁ δ' ἐπερράθη καὶ τοῦ
λαβὼν Ὅλα τὰ ῥήματ'. ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελὼν, τέτταρων Ὀβολῶν γένοιτ' ἄν. ἡ δὲ κεστρ' ὀκτ' ὀβο-
λῶν Τοιαῦτ' ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντά τι. Ἄλεξις ἀπεγλαυκωμένῳ. Τοὺς μὲν στρατηγοὺς
τὰς ὀφρῦς ἐπὰν ἴδω Ἀνεσπακότας, δεινὸν μὲν ἡγοῦμαι ποιεῖν Οὐ πάνυ τι. θαυμάζω δὲ προτε-
τιμημένους Ὑπὸ τῆς πόλεως μεῖζον τῶν ἄλλων φρονεῖν. Τοὺς δ' ἰχθυοπώλας τοὺς κάκιστ' ἀπολου-
μένους Ἐπὰν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς δὲ ὀφρῦς Ἔχοντας ἐπάνω τῆς κορυφῆς ἀποπνίγομαι.
Ἐάν τ' ἐρωτήσας πόσου τοὺς κεστρέας Πωλεῖς, δύ' ὄντας δέκ' ὀβολῶν φησί. Βαρύ, Ὀκτὼ λά-
βοις ἄν; εἴπερ ὠνῇ τὸν ἕτερον, Ὦ τᾶν λάβε καὶ μὴ παῖζε. τοὺς οὐ δεῖ παρὰ τρεῖς Ταῦτ' οὐχὶ πικρό-
τερ' ἐστὶν αὐτῆς τῆς χολῆς; Δίφιλος πολυπράγμονι, Ὤμην ἐγὼ τοὺς ἰχθυοπώλας τὸ πρότερον
40 Εἶναι πονηροὺς τοὺς Ἀθήνησι μόνους. Τὸ δ' ὡς ἔοικε τὸ γένος ὥσπερ θηρίον Ἐπίβουλόν ἐστι τῇ φύ-
σει καὶ πανταχοῦ. Ἐνταῦθα γοῦν ἐστίν τις ὑπερηκοντικὼς, Κόμην τρέφων μὲν πρῶτον ἱερὰν τοῦ
θεοῦ Ὥς φησιν, οὐ διὰ τοῦτό γ', ἀλλ' ἐστιγμένος, Πρὸ τοῦ μετώπου παραπέτασμ' αὐτὴν ἔχει, Οὗ-
τος ἀποκρίνετ' ἂν ἐρωτήσῃς, πόσου Ὁ λάβραξ; δέκ' ὀβολῶν. οὐχὶ προσθεὶς σοι ποταπῶν; Ἔπει-
τά γ' ἂν τ' ἀργύριον αὐτῷ καταβάλῃς, Ἔπραξεν αἰγιναῖον. ἂν δ' αὐτὸν δέῃ Κέρματ' ἀποδοῦ-
ναι, προσαπέδωκεν ἀττικά. Κατ' ἀμφότερα δὲ τὴν καταλλαγὴν ἔχει. Ξέναρχος πορφύρᾳ.
Οἱ δὲ ποιηταί φασι λῆρός εἰσιν, οὐδὲν ἐν Καινὸν γὰρ εὑρίσκουσιν, ἀλλὰ μεταφέρει Ἕκαστος
αὐτῶν ταῦτ' ἄνω τε καὶ κάτω. Τῶν δ' ἰχθυοπωλῶν φιλοσοφώτερον γένος Οὐκ ἔστιν οὐδὲν,
οὐδὲ μᾶλλον ἀνόσιον. Ἐπεὶ γὰρ αὐτοῖς οὐκ ἔτ' ἐστ' ἐξουσία Ῥαίνειν, ἀπείρηται δὲ τοῦτο τῷ νόμῳ
Εἴ τις θεοῖσιν ἐχθρὸς ἄνθρωπος πάνυ Ξηραινομένους εἰσεῖδε τοὺς ἰχθῦς, μάχην Ἐποίησεν αὐ-
10 τοῖς ἐξεπίτηδες εὖ πάνυ. Ἦσαν δὲ πληγαί, καιρίαν δ' εἰληφέναι Δόξας καταπίπτει, καὶ λι-
ποψυχεῖν δοκῶν, Ἔκειτο νεκρὸς οἷα μετὰ τῶν ἰχθύων. Βοᾷ τις ὕδωρ. ὁ δ' εὐθὺς ἐξαίρας πρό-
χουν Τῶν ὁμοτέχνων τις, τοῦ μὲν ἀκαρῆ παντελῶς Κατέχει. κατὰ δὲ τῶν ἰχθύων ἅπαξ ἐπά-
ναι. Εἴποις τ' ἂν αὐτοὺς ἀρτίως ἡλωκέναι. Ὅτι δὲ καὶ νεκροὺς πωλοῦσι τοὺς ἰχθῦς καὶ σεσηπότας,

 ἐπισημαίνεται

ἐπισημαίνεται δ' Ἀντιφάνης ἐν μοιχοῖς διὰ τούτων, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν θηρίον τῶν ἰχθύων ἀτυ-
χέστερον. τῷ γὰρ μὴ ἀποχρῆν ἀποθανεῖν Αὐτοῖς ἁλοῦσιν. εἶτα κατεδηδεσμένοις Εὐθὺς τα-
φῆναι, παραδοθέντες ἄθλιοι Τοῖς ἰχθυοπώλαις τοῖς κακῶς ἀπολουμένοις. Σαπροὶ θ' ἑαλω-
κότες δύ' ἡμέρας, Ἢ τρεῖς. μόλις δ' ἐάν γ' αὖ ποτ' ὠνητὴν τυφλὸν Λάβωσιν, ἔδωκαν τῶν
νεκρῶν ἀναίρεσιν, Τούτῳ κομίσας, ὁ δ' ἐξέβαλεν οἴκαδε Τὴν ὄψιν ἐν τῇ ξενίᾳ τῆς ὀσ-
μῆς λαβών. Ἐν δὲ Φιλοθηβαίῳ φησίν, Οὐ δεινὸν δῆτ' εἰ πρόσφατος μὲν ἂν τύχῃ Πωλῶν τις
ἰχθῦς, συνάγοντα τὰς ὀφρῦς, Τοῦτον σκυθρωπάζοντά θ' ἡμῖν προσλαλεῖν. Ἐὰν σαπροὺς
δὲ, κομιδῇ παίζειν καὶ γελᾶν. Τοὐναντίον γὰρ πᾶν ἔδει τούτους ποιεῖν. Τὸν μὲν γελᾶν,
τὸν δ' ἕτερον οἰμώζειν μακρά. Ὅτι δὲ καὶ παμπόλλου πιπράσκουσιν, Ἄλεξις ἐν πυλαίαις φη-
σίν. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἀλλ' ἐγὼ τεθαύμακα Τοὺς ἰχθυοπώλας, πῶς ποτ' οὐχὶ πλούσιοι
Ἅπαντές εἰσι, λαμβάνοντες βασιλικοὺς Φόρους. μονονουχὶ δεκατεύουσι γὰρ Τὰς οὐσίας
ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι. Ὅλας δ' ἀφαιροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Κἀν τῷ λέβητι δὲ
φησὶν ὁ αὐτὸς ποιητής, Οὐ γέγονε κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου Ἀριστονίκου. τίθησι γὰρ
νυνὶ νόμον, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ὅστις ἂν πωλῶν γέ τιν' Ἰχθὺν ὑποτιμήσας, ἀποδῶτ' ἐλάτ-
τονος Ἧς εἶπε τιμῆς, εἰς τὸ δεσμωτήριον Εὐθὺς ἀπάγεσθαι τοῦτον. ἵνα δεδοικότες Τῆς
ἀξίας ἀγαπῶσιν, ἢ τῆς ἑσπέρας Σαπροὺς ἅπαντας ἀποφέρωσιν οἴκαδε. Κἀνταῦθα καὶ
γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον Πέμφθεὶς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον. Καὶ προελθὼν
δέ φησιν, Οὐ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων οὐδὲ εἷς Ἀριστονίκου νομοθέτης. τά τ' ἄλλα γὰρ
Νενομοθέτηκε πολλὰ, καὶ παντοῖα δὲ Νυνί τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ Χρυσοῦν. τὸ
μὴ πωλεῖν ἔτι καθημένους Τοὺς ἰχθυοπώλας, διὰ τέλους δ' ἑστηκότας. Εἶτ' εἰς νέωτα φη-
σὶ γράψειν κρεμαμένους. Καὶ θᾶττον ἀποπέμπουσι τοὺς ὠνουμένους Ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦν-
τες, ὥσπερ οἱ θεοί. Ἐμφανίζει δ' αὐτῶν καὶ τὸ σκαιὸν, ἔτι δὲ μισάνθρωπον Ἀντιφάνης ἐν με-
σοπονήρῳ πρὸς τοὺς ἐν τῷ βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος διὰ τούτων. Εἶτ' οὐ
σοφοὶ δῆτ' οἱ εἰσὶν Σκύθαι σφόδρα, Οἳ γενομένοισιν εὐθέως τοῖς παιδίοις Διδόασιν ἵπ-
πων καὶ βοῶν γάλα. Οὐχὶ μὰ Δία τίτθας εἰσάγουσι βασκάνους. Καὶ παιδαγωγοὺς αὖ-
θις, ὧν μεῖζον γε † μαίας νὴ Δί. Αὗται δ' ὑπερβάλλουσι μετά γε νὴ Δία Τοὺς μητραγυρτοῦν-
τας τούς τ' ἀγυρτεύοντας. πολὺ γὰρ Γένος μιαρώτατον τῶν τ' ἐστὶν εἰ μὴ νὴ Δία Τοὺς ἰχ-
θυοπώλας τίς γε βούλεται λέγειν, Μετά γε τοὺς τραπεζίτας. ἔθνος Τούτου γὰρ οὐδὲν
ἐστιν ἐξωλέστερον. Οὐκ ἀπιθάνως δὲ καὶ Δίφιλος ἐν ἐμπορίῳ περὶ τοῦ παμπόλλου πιπράσκεσ-
θαι τοὺς ἰχθῦς λέγει ὧδε, Οὐ πώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους. Ἰδὼν Ποσειδῶν, εἰ δεκάτην
αὐτῶν ἐλάμβανεν Ἀπὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας, πολὺ Τῶν θεῶν ἂν ἦν ἅπαντα πλουσιώτερος.
Ὅμως δὲ τούτων εἰ μὴ προσγελάσειέ τις Ἐδίδουν συνάξας ὁπόσον αἰτήσειέ με. Γόγγρον
μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα, Ὅσον εἵλκυσε, τοσοῦτον καταθεὶς ἐπριάμην. Ἄλεξις δ' ἐν
ἐλληνίδι, Αἰεὶ δὲ καὶ ζῶντ' ἐστὶ καὶ τεθνηκότα Ἐν τῇ θαλάττῃ πολέμι' ἡμῖν θηρία, Ἐὰν
τραπῇ γὰρ πλοῖον, εἶθ' ὡς γίνεται Ληφθέντων τις καταπεπλώκασ' εὐθέως. Αὐτοί γ' ἐπὰν
ληφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁλιέων Τεθνεῶτες ἐπιτρίβουσι τοὺς ὠνουμένους. Τῆς οὐσίας γὰρ εἰ-
σὶν ἡμῶν ὤνιοι. Ὁ πριάμενός τε πτωχὸς εὐθὺς ἀποτρέχει. Ἐξ ὀνόματος δ' ἰχθυοπώλου μνη-
μονεύει Ἑρμαίου αἰγυπτίου Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν οὕτως, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων
Κάπηλος Ἕρμαιος ἐστιν, ὃς βίᾳ δέρων Ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ λάβρακας Ἐντέρων
ὡς λέγουσιν ἡμῖν. Ἄλεξις δ' ἐν ἐπικλήρῳ Μικίωνος ἰχθυοπώλου τινὸς μνημονεύει. Εἰκότως
οὖν καὶ οἱ ἁλιεῖς, ἐπὶ τῇ τέχνῃ μέγα φρονοῦσι μᾶλλον ἢ οἱ ἄριστοι τῶν στρατηγῶν. παράγει γοῦν τι-
να τούτων Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ περὶ τῆς ἁλιευτικῆς τέχνης τάδε λέγοντα. Τῶν ζωγρά-
φων μὲν ἡ καλὴ χειρουργία Ἐν τοῖς πίναξι κρεμαμένη θαυμάζεται. Αὕτη δὲ σεμνῶς ἐκ λο-
πάδος ἁρπάζεται, Ἀπὸ τοῦ ταγήνου τ' εὐθέως ἀφανίζεται. Ἠθισμὸς δ' ἐστὶ δακτύλων ποιού-
των ἢ πνιγμὸς, Ἐὰν ταχὺ μὴ δύνωνται καταπιεῖν ἁλοὺς μόνον. Ἡ γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ
Εὔοψος ἀγορά. τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν Φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους ὠνίους, Ἢ μαι-
νίδ'. ὡραῖον δὲ μειρακύλλιον, Ποίαις ἐπῳδαῖς ἢ λόγοις ἁλίσκεται Τίσιν. φράσον γὰρ ἐάν
τις ἀφέλῃ τὴν τέχνην Τὴν ἁλιέων, ἥδε γὰρ δαμάζεται Ἑφθοῖς προσώποις ἰχθύων χειρου-
μένη. Ἄγουσ' ὑπ' αὐτὰ τὰ σώματ' ἀρίστου πύλας Ἀσύμβολον κλίνειν τ' ἀναγκάζει φύσιν.
Πρὸς δὲ τοὺς πορίζειν ὀψωνοῦντας τάδε φησὶν Ἄλεξις ἐν ἐπικλήρῳ, Ὅστις ἀγοράζει πτωχὸς
ὢν ὄψον πολὺ, ἀπορούμενός τε τἄλλα πρὸς τοῦτ' εὐπορεῖ Τῆς νυκτὸς οὗτος τοὺς ἀπαντῶντας ποιεῖ
Γυμνοὺς ἅπαντας, εἶτ' ἐπάν τις ἐκδυθῇ Τηρεῖν ἐκεῖθεν εὐθὺς ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Ὃν δ' αὖ ἴδῃ
πρῶτον πένητα κ' νέον Παρὰ Μικίωνος ἐγχέλεις ὠνούμενον Ἀπάγειν λαβόμενον εἰς τὸ δεσ-
μωτήριον.

μαστήριον. Δίφιλος δ' ἐν ἐμπόρῳ καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ Κορινθίοις τινά. Τοιοῦτο νόμιμον δ' ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθάδε. Κορινθίοις, ἐάν τιν' ὀψωνοῦντ' ἀεὶ Λαμπρῶς ὁρῶμεν, τοῦτον ἀνακρίνειν πόθεν Ζῇ, καὶ τί ποιῶν. κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ Ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τ' ἀναλώματα, Ἐᾶν ἀπολαύειν ἤδη τοῦτον τὸν βίον. Ἐὰν δ' ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανῶν τύχῃ, Ἀπεῖπον αὐτῷ τοῦτο μὴ ποιεῖν ἔτι. Ὃς δ' ἂν μὴ πείθηται, τ' ἐπέβαλλον ζημίαν. Ἐὰν δὲ μηδ' ὁτιοῦν ἔχων ζῇ πολυτελῶς Τῷ δημίῳ παρέδωκαν αὐτόν, ἡράκλεις. Οὐκ ἐνδέχεται γὰρ ζῆν ἄνευ κακοῦ τινὸς Τοῦτον σαφῶς. ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει Ἢ λωποδυτεῖν τὰς νύκτας, ἢ τοιχωρυχεῖν, Ἢ τῶν ποιούντων ταῦτα κοινωνεῖν τισιν. Ἢ συκοφαντεῖν κατ' ἀγοράν, ἢ μαρτυρεῖν Ψευδῆ, τοιοῦτον ἐκκαθαίρομεν γένος. Ὀρθῶς γε νὴ Δί'. ἀλλὰ δὴ τί τοῦτ' ἐμοί; Ὁρῶμεν ὀψωνοῦνθ' ἑκάστης ἡμέρας Οὐχὶ μετρίως βέλτιστέ σ' ἀλλ' ὑπερηφάνως, Οὐκ ἔστιν ἰχθὺν ἡμῖν ὑπὸ σοῦ μεταλαβεῖν. Συνῆχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν, Περὶ τῶν σελίνων μαχόμεθ' ὥσπερ ἰσθμίοις, Λαγώς τις εἰσελήλυθ' εὐθὺς ἥρπακας, Πέρδικα δ' ἢ κίχλην, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἔτι Ἔστιν δι' ἡμᾶς οὐδὲ πετομένην ἰδεῖν, Τὸν ξενικὸν οἶνον ἐπιτετίμηκας πολύ. Τὸ ἔθος τοῦτο καὶ Ἀθήνησιν εἶναι ἀξιοῖ Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ, ὀψονόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς. Λυγκεὺς δ' ὁ σάμιος καὶ τέχνην ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρός τινα Δυσώνην, διδάσκων αὐτὸν τίνα δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας λυσιτελῶς. ἔτι δὲ ἀλύπως ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται. Ἐκ τούτων πάλιν τῶν λεχθέντων τὰς ἀκάνθας ἀναλεξάμενος Οὐλπιανός, εἰ ἔχομεν ἔφη δεῖξαι ἀργυροῖς σκεύεσιν ἐν τοῖς δείπνοις χρωμένους τοὺς ἀρχαίους, καὶ εἰ ὁ πίναξ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὁμήρου γὰρ εἰπόντος ἐν Ὀδυσσείᾳ, Τοῖσι δ' αὖ πίνακας κρειῶν παρέθηκε συβώτης, Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος νεώτερόν φησιν εἶναι τὸ ἐπὶ πινάκων παρατιθέναι τὰ ὄψα, ἀγνοῶν ὅτι κἂν ἄλλοις εἴρηκεν ὁ ποιητής, Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας. *ὀδ. π.* *ὀδ. α.*

Ζητῶ δὲ καὶ εἰ δούλων πλῆθος τινὲς ἐκέκτηντο, ὥσπερ καὶ οἱ νῦν. καὶ εἰ τὸ τήγανον εἴρηται, καὶ μὴ μόνως τάγηνον, καὶ μὴ πάντα πίνωμεν ἢ καὶ ἐσθίωμεν, ὥσπερ οἱ διὰ τὴν γαστέρα παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἢ κόλακες. πρὸς ὃν Αἰμιλιανὸς ἀπεκρίνατο, πίνακα μὲν ἔχεις τὸ σκεῦος ὠνομασμένον, καὶ παρὰ μεταγενεστέρῳ τῷ κωμικῷ ἐν θουριοπέρσαις. τήγανον δὲ ὦ βέλτιστε εἴρηκεν ἐν μεταλλεῦσι Φερεκράτης οὕτως. Ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας φαγεῖν. Καὶ ἐν Πέρσαις ὁ αὐτός, Ἐπὶ τηγάνοις καθίσαντα ὑφάπτειν τοῖς φλέως. Φιλωνίδης δὲ ἐν κοθόρνοις ὑποδέχεται καὶ Βατίσιν ἐν τηγάνοις, καὶ πάλιν ὀσφραινομένην τοῦ τηγάνου. Εὔβουλος δὲ ἐν ὀρθάννῃ, Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας Θερμὴν παροξύνουσα τηγάνου πνοήν. Καὶ πάλιν, Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ Ἐρῶσα φοιτᾷ τηγάνου τε συντροφά. Καὶ ἐν Τιτᾶσι, Προσγελῶσά τε Λοπὰς παφλάζει βαρβάρῳ λαλήματι. Πηδῶσι δ' ἰχθῦς ἐν μέσοισι τηγάνοις. Τοῦ δὲ ῥήματος μέμνηται Φρύνιχος ἐν τραγῳδοῖς. Ἡδὺ δ' ἀποτηγανίζειν ἄνευ συμβόλων. Καὶ Φερεκράτης ἐν μυρμηκανθρώποις φησίν, Σὺ δὲ ἀποτηγανίζεις. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς συρακουσίους φησὶ τὴν μὲν λοπάδα τήγανον καλεῖν. τὸ δὲ τήγανον, ξηροτήγανον. διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φάναι ἔν τινι ποιήματι, Τηγάνου τ' ἤψησεν ἐν ὀψητῆρι κολύμβῳ. τὴν λοπάδα τήγανον προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ' στοιχείου ἴωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων. χεῖρά τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν. Εἰς ἐπίστασιν δέ με ἄγει καλὲ Οὐλπιανὲ περὶ τῆς τῶν ἀργυρωμάτων χρήσεως τὸ ὑπὸ Ἀλέξιδος ἐν φυγάδι εἰρημένον. Ἵππου γὰρ οὐδὲν ὁ κέραμος μισθώσιμος, Ὃ τοῖς μαγείροις. μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦντο, ὥς φησιν ὁ ἐμὸς Ἰόβας. μεταβαλλόντων δὲ ἐπὶ τὸ πολυτελέστερον Ῥωμαίων τὴν δίαιταν κατὰ μίμησιν ἐκδιαιτηθεῖσα Κλεοπάτρα, ἡ τὴν Αἰγύπτου καταλύσασα βασιλείαν, τοὔνομα οὐ δυναμένη ἀλλάξαι ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν ἐκάλει κέραμον αὐτό. κέραμά τ' ἀπεδίδοτο τὰ ἀποφόρητα τοῖς δειπνοῦσι. καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέστατον, ὥστε τὸν ῥωσικὸν εὐανθέστατον ὄντα κέραμον πέντε μνᾶς ἡμερησίας ἀνήλισκεν ἡ Κλεοπάτρα. Πτολεμαῖος δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων περὶ Μασσανάσσου τὸν λόγον ποιούμενος τοῦ Λιβύων βασιλέως, φησὶ τάδε. δεῖπνα ῥωμαικῶς ἦν κατεσκευασμένα κεράμοις, πάντη χορηγούμενα ἀργυρῷ. τὰς δὲ τῶν δευτέρων τραπέζας ἐκόσμει τοῖς ἰταλικοῖς ἐθισμοῖς. τὰ δὲ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ γεγονότα πρὸς τὰ πλεκόμενα τοῖς σχοίνοις. μουσικοῖς τε ἐχρῆτο ἑλληνικοῖς. Ἀριστοφάνης δ' ὁ κωμῳδοποιός, ὅν φησιν Ἡλιόδωρος ὁ ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως ναυκρατίτην εἶναι γένος, ἐν τῷ πλούτῳ τῷ δράματι κατὰ τὴν τοῦ ὁμωνύμου θεοῦ ἐπιφάνειαν τοὺς ἰχθηροὺς φησὶ πίνακας ἀργυροῦς ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα λέγων ὧδε, Ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα Χαλκῆ γέγονε. τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαπρούς, Τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.

ὁ δ' ἱππὸς γέγονεν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος. Πλάτων δ' ἐν πρέσβεσι, Κατείλαβον ἐπικράτη καὶ φορμίσιον Παρὰ τοῦ βασιλέως πλεῖστα δωροδοκήματα Ὀξύβαφα χρυσᾶ καὶ πινακίσκους ἀργυροῦς. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις φησί. Τῶν δὲ χαλκωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐμάρμαιρε δ' οἰκία. Φιλιππίδης δ' ἐν ἀργυρίου ἀφανισμῷ ὡς φορτικοῦ μέμνηται τοῦ τοιούτου καὶ σπανίου. ζηλουμένου δὲ ὑπό τινων νεοπλούτων μετοίκων, Ἀλλ' ἔλεος ἐμπέπτωκέ τις μοι τῶν ὅλων, Ὅταν ἀπορουμένους μὲν ἀνθρώπους ἴδω Ἐλευθέρους. μαστιγίας δ' ἐπ' ἀργυροῦ Γίνακος ἄγοντας μνᾶν, τάριχος ἐνίοτε Δυοῖν ὀβολῶν ἔδοντας ἢ τριωβόλου, Καὶ κάππαριν χαλκῶν τριῶν, ἐν τρυβλίῳ Ἄγοντι πεντήκοντα δραχμὰς ἀργυρῷ. Πρότερον δὲ φιάλην ἦν ἀνακειμένην ἰδεῖν Ἔργον δ' ἦς. ἀμέλει τοῦτο μὲν τὸ νῦν ἔτι. Ἂν γὰρ ἀναβῇ τις εὐθὺς ἕτερος ἥρπασεν. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ νεανίσκον παράγων ἐρῶντα καὶ ἐπιδεικνύμενον τὸν πλοῦτον τῇ ἐρωμένῃ, τοιαῦτα ποιεῖ λέγοντα. Τοῖς πᾶσι τ' εἶπα, δύο γὰρ ἦγον οἰκόθεν Τἀκπώματ' εἰς τὸ φανερὸν ἐκφυσωμένα Θεῖναι. κύαθος δ' ἦν ἀργυροῦς, τἀκπώματα ἦγε δύο δραχμάς. κυμβίον δὲ τέτταρας Ἴσως ἐτέρας, ψυκτηρίδιον δέκ' ὀβολούς Φιλιππίδου λεπτότερον. ἀλλὰ ταῦθ' ὅλως Πρὸς ἀλαζονείαν οὐ κακῶς γινόμενα ἦν. οἶδα δὲ κἀγώ τινα πολίτην ἡμέτερον Πτωχαλαζόνα ὃς δραχμὰς ἔχων Τὰ πάντ' ἀργυρώματ' ἐβόα καλῶν τὸν οἰκέτην Ἕνα ὄντα καὶ μόνον, ὀνόμασι δὲ χρώμενον Ψαμμακοσίοις. παῖ Στρομβιχίδη μὴ τῶν χειμερινῶν ἀργυρωμάτων Ἡμῖν παραθῇς, ἀλλὰ τῶν θερινῶν.

Τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Νικοστράτῳ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι βασιλεῦς. ἀλαζὼν δ' ἐστὶ στρατιώτης περὶ οὗ λέγει, Λοιπά τις ὀξὶς ἔστι καὶ ψυκτήριον. Τῆς ὑπαργύρου λεπτότερον. Ἐξέλαυνον γάρ τινες τὸν ἄργυρον καὶ τότε εἰς ὑμένος ἰδέαν. καὶ Ἀντιφάνης δὲ καὶ ἐν λήμναις φησί, Παρετέθη τρίπους Πλακοῦντα χρυσὸν ὦ πολυτίμητοι θεοί, Ἔχων ἐν ἀργυρῷ τε τρύβλυφ μέλι. Καὶ Σώπατρος δὲ ὁ παρῳδὸς ἐν Ὀρέστῃ. Σαπρὸν σίλουρον ἀργυροῦς πίναξ ἔχων. Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι φακῇ φησιν. Ἀλλ' ἀμφιδέξιοις ὀξίδ' ἀργυρᾶν ἔχει Δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν. Οἵαν ποτ' εἶχε καὶ Θίβρων ὁ Ταντάλου Μαλακὸν ταλάντοις ἐκταλαντωθεὶς ἀνήρ. Θεόπομπος δ' ὁ Χῖος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαῖς, περὶ Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον ποιούμενος φησιν, ἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει, καὶ τοῖς σκεύεσι χρῆται τοῖς περὶ τὴν τράπεζαν ἑτέροις τοιούτοις. ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κεραμέων, καὶ τούτων ἐνίοτε κολοβῶν. Δίφιλος δ' ἐν ζωγράφῳ. Ἄριστον ἐπεχόρευσεν ἐκλελεγμένον Εἴ τι νέον ἢ ποθεινὸν ὀστρέων γένει Παντοδαπὰ λοπάδων περιατεταγμένων φάλαγξ. Ὀπτῶν ἐπῆγε σωρὸς ἐκ τοῦ τηγάνου Τρημμάτια τούτοις ἐν θύσαις ἀργυραῖς. Φιλήμων ἰατρῷ, καὶ γυλίαν τιν' ἀργυρωμάτων. Μένανδρος ἑαυτὸν τιμωρουμένῳ, Λουτρὸν θεραπαίνας ἀργυρώματα. Καὶ ἐν ὑμνίδι, Ἀλλὰ τἀργυρώμαθ' ἥκω λαβεῖν βουλόμενος. Λυσίας δ' ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. οἱ δ' ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασιν ἀργυροῦν κόσμον καὶ χρυσοῦν κόσμον. τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ Αἰμιλιανοῦ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Σπάνιος γὰρ ὄντως ἦν τὸ παλαιὸν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ μὲν χρυσὸς καὶ πάνυ. ὁ δὲ ἄργυρος ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις. διὸ καὶ Φίλιππον τὸν τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀλεξάνδρου πατέρα φησὶ Δοῦρις ὁ Σάμιος, φιάλιον χρυσὸν κεκτημένον, ἀεὶ τοῦτ' ἔχειν κείμενον ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον. καὶ τὴν Ἀτρέως δὲ χρυσῆν ἄρνα περὶ ἣν γεγόνασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις καὶ βασιλειῶν μεταβολαί, ἔτι τε τῆς τραγῳδίας ἡ πολλή, φιάλην ἀργυρᾶν φησὶ γεγονέναι Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης, ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν. Ἀναξιμένης δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον διαβόητον γενέσθαι διὰ τὸ σπάνιον εἶναι τότε χρυσίον παρὰ τοῖς Ἕλλησι. καὶ γὰρ ἀργυροῦν ποτήριον ἦν ἰδεῖν τότε παράδοξον. μετὰ δὲ τὴν Δελφῶν ὑπὸ Φωκέων κατάληψιν, πάντα τὰ τοιαῦτα δαψιλῆ ἔλαβεν. ἐκ ποτηρίων δὲ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν, καὶ τὰς θήκας τούτων ὀνομάζον χαλκοθήκας. Ἡρόδοτός (Lib. 1.) τε φησὶ τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν. τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσι ποτὲ κοινῇ, οὐχ εὑρεθῆναι φησὶ δοθῆναι φιάλας ἀργυρᾶς. Ψαμμήτιχον γοῦν νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων, χαλκῇ φιάλῃ σπεῖσαι τῶν ἄλλων ἀργυραῖς σπενδόντων. συληθέντος γοῦν τοῦ Πυθικοῦ ἱεροῦ ὑπὸ τῶν Φωκικῶν τυράννων, ἐπέλαμψε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ χρυσός, ὁ σκώμασι δὲ καὶ ὁ ἄργυρος. Ὕστερον δὲ τοῦ μεγίστου Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας θησαυροὺς ἀνελομένου, ὄντως ἀνέτειλεν ὁ κατὰ Πίνδαρον εὐρυσθενὴς πλοῦτος. καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀναθήματα τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ὑπὸ πρώτου Γύγου τοῦ Λυδῶν βασιλέως ἀνετέθη. καὶ πρὸ τῆς τούτου βασιλείας ἀνάργυρος, ἔτι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ Πύθιος, ὡς Φανίας τέ φησιν ὁ Ἐρέσιος καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν. ἱστοροῦσι γὰρ οὗτοι κοσμηθῆναι τὸ Πυθικὸν ἱερὸν ὑπό τε τοῦ Γύγου, καὶ τοῦ μετὰ τοῦτον Κροίσου. μεθ' οὓς ὑπό τε Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος τῶν Σικελιωτῶν, τῶν μὲν τρίποδα καὶ νίκην

χρυσοῦ

χρυσοῦ πεποιημένα ἀναθέντος. καθ' οὓς χρόνους Ξέρξης ἐπεστράτευε τῇ Ἑλλάδι. τοῦ δὲ Ἱέρωνος τὰ
ὅμοια. λέγει δ' οὕτως ὁ Θεόπομπος. ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κεκοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμα-
σιν οὐκ ἀνδριᾶσιν, ἀλλὰ λέβησι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις. Λακεδαιμόνιοι χρυσῶσαι βου-
λόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος, καὶ οὐχ εὑρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμ-
ψαντες εἰς θεοῦ, ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο. ὁ δὲ αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροίσου τοῦ Λυ-
δοῦ, πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δ' ὁ Συ-
ρακούσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὴν νίκην ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ, ἐπὶ πολὺν
χρόνον ἀπορῶν χρυσίου, ὕστερον ἔπεμψε τοὺς ἀναζητήσοντας εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἵτινες μόλις ποτὲ εἰς
Κόρινθον ἀφικόμενοι, καὶ ἐξιχνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ χρόνῳ συνωνού-
10 μενος κατὰ μικρόν, θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. ἀπέδοτο γοῦν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος, ὅσον ἐβούλοντο.
καὶ μετὰ ταῦτα πληρώσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα, ὅσον ἐδύνατο χωρῆσαι, ἐπέδωκεν αὐτοῖς. ἀνθ'
ὧν Ἱέρων πλοῖον σίτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἔπεμψεν ἐκ Σικελίας. ἱστορεῖ τὰ αὐτὰ καὶ Φανίας, ἐν τῷ
περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν ἀναθημάτων, καὶ τριπόδων, καὶ
λεβήτων, καὶ ἐγχειριδίων, ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν. Θάησαί μ' ἐτεὸν γὰρ ἐν Ἰλίου εὐ-
ρεῖ πύργῳ ἦν ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ. Καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλι-
κάων. Νῦν δέ με Λητοΐδου θεῖον ἔχει δάπεδον. Ἐπὶ δὲ τρίποδος, ὃς ἦν εἷς τῶν ἐπὶ Πατρόκλῳ
ἄθλων τεθέντων. Χάλκεός εἰμι τρίπους Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα. Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ
θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Νικήσας ἵπ-
ποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον. Ἔφορος δὲ, ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν
20 περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησίν. Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φάϋλλος καὶ Φάλαικος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ
τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον.
ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ. καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέν-
τος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἀλκμαίωνι μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη. Τι-
μῆεν μ' αἰτεῖς δῶρον μανίαν ἀποπαῦσαι. Καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, ᾧ ποτε μήτηρ Ἀμ-
φιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γᾶν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις. Μενελάῳ δὲ πῶς ἂν τὸν Ἀλέξανδρον τιμωρή-
σαιτο. Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο Δειρῆς, ὅν ποτε Κύπρις ἔδωχ' Ἑλένῃ μέ-
γα χάρμα, Ἔς σοι Ἀλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει. Συνέβη δὲ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπε-
σεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου. ποτέρα πότερον λήψεται. καὶ διακληρουμένων, ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὖσα κατὰ
τὸν βίον, καὶ σεμνότητος πλήρης, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον. ἡ δὲ ὥρᾳ διαφέρουσα καὶ μάχλος οὖσα, τὸν τῆς Ἑλέ-
30 νης, καὶ αὕτη μὲν ἐρασθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ἠπειρώτου συνεξεδήμησεν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβου-
λεύσεν. Πλάτων δὲ ὁ θεῖος, καὶ Λυκοῦργος ὁ Λάκων, οὐδ' εἴων ἐνεπιδημεῖν ταῖς ἰδίαις πολιτείαις, οὔ-
τε τῶν ἄλλων πολυτελῶν οὐδέν. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἄργυρον, οὐδὲ τὸν χρυσόν, τῶν μεταλλευομένων τὸν σί-
δηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἀρκεῖσθαι νομιζόντων. ἐκεῖνα δ' ἐκβαλλόντων ὡς λυμαινόμενα, τὰς ὑγιαινού-
σας τῶν πόλεων. Ζήνων δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, πάντα τὰ ἄλλα πλὴν τοῦ νομίμως αὐτοῖς καὶ καλῶς χρῆσθαι
νομίσας ἀδιάφορα, τὴν μὲν αἵρεσιν αὐτῶν καὶ φυγὴν ἀπειπών, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ περιττῶν
προηγουμένως ποιεῖσθαι προστάσσων, ὅπως ἀδεῆ καὶ ἀθαύμαστον πρὸς τἄλλα τὴν διάθεσιν τῆς
ψυχῆς ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι, ὅσα μήτε καλά ἐστι μήτε αἰσχρά. τοῖς μὲν κατὰ φύσιν, ὡς ἐπὶ πολὺ
χρῶνται. τῶν δ' ἐναντίων μηδὲν ὅλως δεδοικότες λόγῳ καὶ μὴ φόβῳ τούτων ἀπέχωνται. οὐδὲν γὰρ
ἡ φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἐποίησεν ὑπογαίους αὐτῶν φλέβας, πολύπο-
40 νον καὶ χαλεπὸν ἐχούσας ἐργασίαν. ὅπως οἱ περὶ ταῦτα σπουδάζοντες ὀδυνώμενοι μετίωσι τὴν
κτῆσιν, ἀλλ' οὐχ οἱ μεταλλεύοντες μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ μεταλλευθέντα συναγείροντες, μυρίοις μόχ-
θοις θηρεύωσι τὴν περίβλεπτον ταύτην πολυκτησίαν. δείγματος δὲ οὖν χάριν ἐπάνω ἐπιπόλαιον
αὐτῶν ἐστι τὸ γένος, εἴ γ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυ-
σοῦ καταφέρει. καὶ ταῦτα γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀσθενεῖς, τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ὑποψύχον-
τες διιστᾶσι, καὶ πλύνοντες ἄγουσιν ἐπὶ τὴν χώνην, ὡς παρὰ τοῖς ἐπακτίοις φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσειδώ-
νιος, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν, καὶ τά τε πάλαι μὲν Ῥίπαια καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ὄλβια προσα-
γορευθέντα, νῦν δὲ Ἄλπια. ἔστι δὲ τῆς Γαλατίας, αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης ἀργύρῳ διερρύη.
τὸ μέντοι γε πολὺ τούτου βαθείαις καὶ κακοπαθέσι μεταλλείαις εὑρίσκεται κατὰ τὸν Φαληρέα Δη-
μήτριον. ἐλπιζούσης τῆς πλεονεξίας ἀνάξειν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς γῆς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα. χαρι-
50 εντιζόμενος γοῦν φησιν, ὅτι πολλάκις καταναλώσαντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνεκα, ἃ μὲν
ἔμελλον οὐκ ἔλαβον. ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, ὥσπερ αἰνίγματος τρόπον ἀτυχοῦντες. Λακεδαιμό-
νιοι δὲ ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι εἰσφέρειν εἰς τὴν Σπάρτην, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, καὶ κτᾶσθαι
ἄργυρον καὶ χρυσόν, ἐκτῶντο μὲν οὐδὲν ἧττον, παρακατετίθεντο δὲ τοῖς ὁμόρους Ἀρκάσιν. εἶτα πολε-

Eadem ex Posidonio Strab. libro 3.

μίους

μίας αὐτὸς ἔχειν ἀντὶ φίλων, ὅπως ἀνυπεύθυνον τὸ ἄπιστον διὰ τῆς ἔχθρας γίνηται. τῷ μὲν οὖν ἐν Δελ-
φοῖς Ἀπόλλωνι τὸ πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱστοροῦσιν ἀνατεθῆναι. δημο-
σίᾳ δὲ εἰς τὴν πόλιν Λύσανδρον εἰσαγαγόντα πολλῶν κακῶν αἴτιον γενέσθαι. Γύλιππον γοῦν

Plutarch. in Lysandro.

τὸν Συρακουσίους ἐλευθερώσαντα ἀποθανεῖν ἀποκαρτερήσαντα λόγος, καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν
Ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ Λυσανδρείου χρήματος. τοῦ δὲ ἀνατιθεμένου θεῷ, καὶ συγχωρουμέ-
νου δήμῳ καθάπερ κοσμήματος καὶ κτήματος, οὐ ῥᾴδιον ἦν τὸν θνητὸν ὀλίγωρον γενέσθαι. Τῶν
δὲ Γαλατῶν οἱ Κορδισταὶ καλούμενοι, χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὐτῶν χώραν. λῃζόμενοι
δὲ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ ἀδικοῦντες οὐ παραλείπουσι. τὸ δ᾽ ἔθνος αὐτῶν ἐστὶ μὲν λείψανον τῶν με-
τὰ Βρέννου στρατευσαμένων ἐπὶ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον Γαλατῶν. Βαθανάττιος δέ τις ἡγεμὼν αὐ-
τοὺς διῴκισεν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον τόπους, ἀφ᾽ ἧς καὶ τὴν ὁδὸν δι᾽ ἧς ἐνόστησαν Βαθανάττους
ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύουσιν. ἀφωσιώκασι δὲ οὗτοι τὸν χρυσόν, καὶ οὐκ εἰσφέρουσιν εἰς τὰς πα-
τρίδας, δι᾽ ὃν πολλὰ καὶ δεινὰ ἔπαθον. ἀργύρῳ δὲ χρῶνται, καὶ τούτου χάριν πολλὰ καὶ δεινὰ
ποιοῦσι. καίτοιγε ἐχρῆν οὐχὶ τὸ γένος τοῦ συληθέντος, ἀλλὰ τὴν ἱεροσυλήσασαν ἀσέβειαν ἐξορί-
σαι. εἰ δὲ μηδὲ τὸν ἄργυρον εἰσέφερον εἰς τὴν χώραν, περὶ τὸν χαλκὸν αὖ καὶ σίδηρον ἐπλημμέ-
λουν. καὶ εἰ μηδὲ τοῦτ᾽ ἦν παρ᾽ αὐτοῖς, περὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων
ὁπλομαχοῦντες ἂν διετέλουν. τοσαῦτα καὶ τοῦ Ποντιανοῦ εἰπόντος. ἐφιλοτιμήσαντο γὰρ οἱ πολλοὶ
τὰς τοῦ Οὐλπιανοῦ ἀπολύσασθαι προτάσεις, ὧν τὰς ὑπολειπομένας δηλούμενοι ὁ μὲν Πλούταρχος ἔφη.

Τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα, πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. Πολέμων γοῦν ὁ εἴτε Σάμιος, ἢ Σι-
κυώνιος, εἴτ᾽ Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὥς ὁ Μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει, καταριθμούμενος αὐ-
τὸν καὶ ἀπ᾽ ἄλλων πόλεων. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος εἴρηκε. γρά-
ψας περὶ παρασίτων, φησὶν οὕτως. τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαί-
οις εὑρίσκομεν τὸν παράσιτον ἱερόν τι χρῆμα, καὶ τῷ συνθοίνῳ παρόμοιον. ἐν Κυνοσάργει μὲν οὖν
ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου. γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυ-
δίδου. λέγεται δ᾽ ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προσηγορίας οὕτως. τὰ δὲ ἐπιμήνια θυέτω ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν πα-
ρασίτων. οἱ δὲ παράσιτοι ἔστων ἐκ τῶν νόθων, καὶ τῶν τούτων παίδων εἰς τὸ δίκασ τήριον. ἐν δὲ τοῖς κύρ-
βεσι τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν, οὕτως γέγραπται καὶ τὼ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μυστη-
ριώτιδος. τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέ-
γραπται τάδε, Ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν, οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυ-
σῷ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ἐπὶ Λυκοστράτου Γαργήττιος Περικλῆς. Περικλέτου
Πιτθεύς. Χαρῖνος Δημοχάρους, Γαργήττιος. κἀν τοῖς τοῦ Βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται θύειν τῷ
Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεύς, εἷς δ᾽ οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν,
ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Βίων τάδε γράφει. ἔτι δὲ παράσιτον νῦν μὲν τὸν ἕτοιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμ-
βιοῦν κατειλεγμένον. ἐν γοῦν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων, ἔτι δὲ καὶ τήμερον
ταῖς ἐντιμοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγουσι παρασίτους. Κλείδημος δ᾽ ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί, καὶ πα-
ράσιτοι δ᾽ ᾑρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ Θεμίσων δ᾽ ἐν Παλληνίδι, ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν ἀεὶ
βασιλεύοντα, καὶ τοὺς παρασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς
γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις. ἔχεις δὲ κἀκ τούτων καλέ μου Οὐλπιανὲ ζητεῖν, τίνες αἱ πρωτοπόσεις
γυναῖκες. ἀλλὰ μὴν περὶ γὰρ τῶν παρασίτων ὁ λόγος, κἀν τῷ Ἀνακείῳ ἐπί τινος στήλης γέγραπται.
τοῖν δὲ βοοῖν τοῖν ἡγεμόνοιν τοῖν ἐξαιρουμένοιν, τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέ-
ρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δ᾽ τοῖς παρασίτοις. Κράτης δ᾽ ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου φησί, Καὶ
ὁ παράσιτος νῦν ἐπ᾽ ἀδόξου μὲν κεῖται πράγματος, πρότερον δ᾽ ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν
τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι. καὶ ἦν ἀρχεῖόν τι παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ Βασιλέως νόμῳ
γέγραπται ταυτί. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων, ὅπως ἂν καθιστῶνται, καὶ
τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δήμων αἱρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βου-
κολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν δαίνυσθαί τε τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν
τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια. τὸν δ᾽ ἑκτέα παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων πα-
ρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν. ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέ-
γραπται. εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεὼ τοῦ ἀρχαίου, καὶ τοῦ παρασιτίου, καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς δι-
δόναι τὸ ἀργύριον, ὁπόσου ἂν οἱ τῶν ἱερέων ἐπισκευαστὰὶ μισθώσωσιν. Ἐκ τούτου δῆλόν ἐστιν,
ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς ἐτίθεσαν τοῦ ἱεροῦ σίτου οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτιον προσηγορεύ-
το. ταῦτα ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει, μνημονεύων τῶν καταλεγομέ-
νων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων. καὶ Διόδωρος ὁ Σινωπεὺς κωμῳδοποιός, ἐν Ἐπικλήρῳ, οὗ τὸ μαρτύ-
ριον ὀλίγον ὕστερον παραθήσομαι. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῇ Μεθωναίων πολιτείᾳ, παράσιτοι φησὶ

τοῖς

τοῖς μὲν ἄρχουσι δύο καθ' ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἷς. τεταγμένα δὲ ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἁλιέων ὄψον. τὸν δὲ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναί φησιν ὑπὸ πρώτου Ἀλέξιδος, ἐκλαθόμενος ὅτι Ἐπίχαρμος ἐν ἐλπίδι ἢ πλούτῳ παρὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν, οὑτωσὶ λέγων, Ἀλλ' ἄλλος ὅδ' ἔστηχ' ὅδε τὸν δὲ κατὰ πόδας τὸν ῥᾳδίως λαψεῖ τύ καὶ ξένιον καθ' ἀνδύνονον ἀεὶ σῖτον, ἀλλ' ἔμπας ὅδε ἄμυστιν ὥσπερ κύλικα πίνει τὸν βίον. δὲ αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα τοιάδε πρὸς τὸν πυνθανόμενον.

Συνδειπνέων τῷ λῶντι καλέσαι δεῖ μόνον. Καὶ τῷ γαμηλιῶντι τὸν γ᾽ ἀκουὸν ἐνδέ᾽ ἐστ᾽ καλεῖν. Τηνικάδε χαρίεις τ' εἰμί, καὶ ποιῶ πολὺν Γέλωτα, καὶ τὸν ἑστιῶντ' ἐπαινέω. Καί κατισάντιον τ' λῇ τήνῳ λέγει, Τήνῳ κυδάζομαί τε κἀπὸ ν᾽ ἠχθόμαν. Γ᾽ ἐπεί κα πολλὰ καταφαγὼν
10 πόλλ' ἐμπιὼν Ἄπειμι. λύχνον δ' οὐκ ὁ παῖς μοι συμφέρει, Ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατάσκοτος. Ἔρανον αἴκα δ' ἐν τύχῃ τοῖς περιπόλοις Τούτοις ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι Οὐ λῶντι παίειν, ἀλλὰ μαστιγῶν τί με. Ἐπεὶ δὲ χ' ἥκω τοἴκαδ' εἰς καταφθερεῖς Ἄστρωτος εὕδω, καὶ τὰ μὲν πρᾶτ' οὐκ οἶῶ Ἄς κα μ᾽ ὁ τἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας. Καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέγει ὁ τοῦ Ἐπιχάρμου παράσιτος. ὁ δὲ παρὰ τῷ Διφίλῳ τάδε φησίν, Ὅταν με καλέσῃ πλούσιος δεῖπνον ποιῶν, Οὐ κατανοῶ τὰ τρίγλυφ', οὐδὲ τὰς στέγας. Οὐδὲ δοκιμάζω τοὺς Κορινθίους κάδους. Ἀτενὲς δὲ τηρῶ τοῦ μαγείρου τὸν καπνόν, Κἂν μὲν σφοδρὸς φερόμενος εἰς ὀρθὸν τρέχῃ, Γέγηθα καὶ χαίρω τι καὶ πτερύσσομαι. Ἐὰν δὲ πλάγιος καὶ λεπτός, εὐθέως νοῶ Ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον. ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει. Πρῶτος δ' Ὅμηρος ὥς τινες φασὶν εἰσήγαγε παράσιτον, τὸν Ποδῆν εἶναι λέγων φίλον εἰλαπιναστὴν τοῦ Ἕκτορος. ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνος, *ἰλ. ρ.*
20 Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ, Δήμου ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής. *ἰλ. ε.* Τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον εἴρηκεν τὸν ἐν τοῖς δείπνοις. διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν γαστέρα. φησὶ δ' ὁ Σκήψιος Δημήτριος, ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι κατὰ τῆς γλώττης, τιτρώσκει δ' αὐτὸν Σπαρτιάτης ἄνθρωπος τὴν αὐτάρκειαν ἐζηλωκώς. οἱ δ' ἀρχαῖοι ποιηταὶ τοὺς παρασίτους κόλακας ἐκάλουν, ἀφ' ὧν καὶ Εὔπολις τῷ δράματι τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο, τὸν χορὸν τῶν κολάκων ποιήσας τάδε λέγοντα. ἀλλὰ δίαιταν ἣν ἔχουσιν οἱ κόλακες πρὸς ὑμᾶς λέξομεν. ἀλλ' ἀκούσαθ' ὡς ἐσμὲν ἅπαντες κομψοὶ ἄνδρες. τοῖσι πρῶτα μὲν παῖς ἀκόλουθός ἐστιν ἀλλότριος τὰ πολλά. μικρὸν δέ τι κἀμόν αὐτοῦ. ἱματίω δέ μοι δύ' ἐστὸν χαρίεντε, τούτοιν μεταλαμβάνων ἀεὶ θάτερον ἐξελαύνω εἰς ἀγοράν. ἐκεῖ δ' ἐπειδὰν κατίδω τιν' ἄνδρ' ἠλίθιον, πλουτοῦντα δ', εὐθὺς περὶ τοῦτόν εἰμι. κἄν τι τύχῃ λέγων ὁ πλουτῶν, πάνυ τοῦτ' ἐπαι-
30 νῶ, καὶ καταπλήττομαι δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν. εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν, μᾶζαν ἐπ' ἀλλόφυλον, οὗ δεῖ χαρίεντα πολλὰ τὸν κόλακ' εὐθὺς λέγειν ἢ φέρεται θύραζε. οἶδα δ' Ἀκέστορα αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα. σκῶμμα γὰρ εἴπας ἀσελγὲς εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ' ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἀραρὼς ἐν Μεναίχμοις, διὰ τούτων, Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ παράσιτος φίλτατε Ὁ δ' Ἰσχόμαχος ὁ διατρέφων σε τυγχάνει. Πολὺ δ' ἐστὶ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις. τὸ δὲ ῥῆμα παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ ἐν Λάχητι. φησὶ γὰρ ὅτι ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ. παρασίτων δ' εἶναί φησι γένη δύο Ἄλεξις ἐν κυβερνήτῃ διὰ τούτων, Δύ' ἐστὶ Ναυσίνικε παρασίτων γένη. Ἓν μὲν τὸ κοινὸν καὶ κεκωμῳδημένον. Οἱ μέλανες ἡμεῖς. θάτερον ζητῶ γένος. Σατράπας παρασίτους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς Σεμνοπαράσιτον ἐκ μέσου καλούμενον Ὑποκρινόμενον εὖ τὰς βίαις ὀφρῦς ἔχοντά γε Χιλιοταλάν-
40 τους οὐσίας ἀνακυλινδοῦντας, Νοεῖς τὸ γένος καὶ τὸ πρᾶγμα, καὶ μάλα Τούτου δ' ἑκατέρου τῶν γενῶν, ὁ μὲν τύπος Τῆς ἐργασίας εἷς ἐστι κολακείας ἀγών. Ὥσπερ ἐπὶ τῶν βίων δὲ τοὺς μὲν ἡ τύχη Ἡμῶν μεγάλοις προσένειμε, τοὺς δ' ἐλάττοσιν Εἶθ' οἱ μὲν εὐποροῦμεν. οἱ ἀλλύομεν. ἆρά γε διεσάφησα Ναυσίνικ' οὐκ ἀστόχως. Ἀλλ' αὖ σ' ἐπαινῶ μᾶλλον αἰτήσεις μ' ἔτι. Χαρακτηρίζει δ' οὐκ ἀρρύθμως τὸν παράσιτον ὁποῖός τίς ἐστι Τιμοκλῆς ἐν Δρακοντίῳ οὕτως, Ἔπειτ' ἐγὼ παράσιτον ἐπιτρέψω τινὶ Κακῶς λέγειν; ἥκιστα, οὐδὲν ἔστι γὰρ Ἐν τοῖς τοιούτοις χρησιμώτερον γένος. Εἰ δ' ἐστὶ φιλέταιρον ἔν τι τῶν καλῶν, Ἀνὴρ παράσιτος τοῦτο ποιεῖ διὰ τέλους. Ἐρᾷς, συνεραστὴς ἀπροφάσιστος γίνεται. Πράττεις τι, πράξει συμπαρὼν ὅ, τι ἂν δέῃ. Δίκαια ταῦτα τῷ τρέφοντι νενομικώς. Ἐπαινέτης θαυμαστὸς οἷος τῶν φίλων. Χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβόλοις. Τίς δ' οὐχὶ θνητῶν, ἢ τίς ἥρως, ἢ θεὸς Ἀποδοκιμάζει τὴν τοιαύτην διατριβήν. Ἵνα
50 δὲ μὴ πολλὰ μακρολογῶ δι' ἡμέρας Τεκμήριόν τι παμμέγεθες οἶμαί γ' ἐρεῖν, Ὁ τῶν παρασίτων ὡς τετίμηται βίος. Γέρα γὰρ αὐτοῖς ταὐτὰ τοῖς ὀλύμπια Νικῶσι δίδοται χρηστότητος εἵνεκα Σίτησις. οὗ γὰρ μὴ τίθενται συμβολαί, Πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορεύεται. Καὶ Ἀντιφάνης δὲ ἐν Διδύμοις φησίν, Ὅρα γὰρ παράσιτός ἐστιν ἂν ὀρθῶς σκοπῇς

Κοινωνὸς ἀμφοῖν τῆς τύχης καὶ τοῦ βίου. Οὐδεὶς παράσιτος εὔχετ' ἀτυχεῖν τοὺς φίλους.
Τοὐναντίον δὲ πάντας εὐτυχεῖν ἀεί. Ἔστι πολυτελὴς περὶ βίον τις, οὐ φθονεῖ, Μετέχειν
δὲ τούτων εὔχετ' αὐτῷ συμπαρών. Κἄστιν φίλος γενναῖος, ἀσφαλὴς θ' ἅμα. Οὐ μάχιμος,
οὐ πάροξυς, οὐχὶ βάσκανος. Ὀργὴν ἐνεγκεῖν ἀγαθός. ἂν σκώπτῃς, γελᾷ. Ἐρωτικός, γε-
λοῖος, ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ. Πάλιν στρατιώτης ἀγαθὸς εἰς ὑπερβολήν, Ἂν ᾖ τὸ σιτάρχημα δεῖ-
πνον εὐτρεπές. Καὶ Ἀριστοφῶν δ' ἐν Ἰατρῷ φησί, Βούλομαι δ' αὐτῷ προειπεῖν οἷός εἰμι τοὺς
τρόπους, Ἄν τις ἑστιᾷ, πάρειμι πρῶτος, ὥστε ἤδη πάλαι Ζωμὸς καλοῦμαι. δεῖ τιν' αἴρε-
σθαι μέσον Τῶν παροινούντων, παλαιστὴν νόμισον Ἀργεῖόν μ' ὁρᾶν. Προσβαλεῖν πρὸς οἰ-
κίαν δεῖ, κριός. ἀναβῆναί τι πρὸς κλιμάκιον, Καπανεύς. Ὑπομένειν πληγὰς ἄκμων καὶ κονδύλους.
Πλάττειν δὲ Τελαμών, τοὺς καλοὺς πειρᾶν, καπνός. Κἀν Πυθαγοριστῇ δέ φησι, Πρὸς μὲν τὸ 10
πεινῆν ἐσθίειν τε μηδὲ ἕν Νόμιζ' ὁρᾶν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην. Ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος.
ἀπολαῦσαι θύμων Λαχάνων τε, κάμπη. πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι, ῥύπος. Ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν,
κόψιχος. Πνῖγος ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν, Τέττιξ. ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾶν, Κο-
νιορτός. ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν, Γέρανος. καθεύδειν μὴ δὲ μικρόν, νυκτερίς. Ἀντιφάνης
δ' ἐν Προγόνοις, Τὸν τρόπον μου οἶσθα μή, Ὅτι τῦφος οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τοῖς φίλοις Τοιοῦτος εἰ-
μὶ δή τις, τύπτεσθαι μύδρος, Τύπτειν κεραυνός, ἐκτυφλοῦν τιν' ἀστραπή. Φέρειν τιν' ἄραντ' ἄνε-
μος. ἀποπνῖξαι, βρόχος. Θύρας μοχλεύειν, σεισμός. εἰσπηδᾶν, ἀκρίς. Δειπνεῖν ἄκλητος, μυῖα. μὴ ἐξ-
ελθεῖν, φρέαρ. Ἄγχειν, φονεύειν, μαρτυρεῖν, ὅσ' ἂν μόνον Τύχῃ τις εἰπὼν ταῦτ' ἀπροσκέπτως
ποιεῖν Ἅπαντα, καὶ καλοῦσί μ' οἱ νεώτεροι Διὰ ταῦτα πάντα σκηπτόν. ἀλλ' οὐδὲν μέλει Τῶν
σκωμμάτων μοι. τῶν φίλων γὰρ ὢν φίλος, Ἔργοισι χρηστὸς οὐ λόγοις ἔφυν μόνον. Δίφιλος δ' 20
Παράσιτος. ἐν Παρασίτῳ μελλόντων γίνεσθαι γάμων, τὸν παράσιτον ποιεῖ λέγοντα τάδε, Ἀγνοεῖς ἐν
ταῖς ἀραῖς Ὅτι ἐστὶν εἴ τις μὴ φράσῃ ἢ ὀρθῶς ὁδόν, Ἢ πῦρ ἐναύσῃ, ἢ διαφθείρῃ ὕδωρ μέλλοντα
δειπνεῖν, Ἤ γε κωλύσῃ τινά. Εὔβουλος δ' ἐν Οἰδίποδι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν τἀλλότρια δειπνεῖν,
ἀνὴρ Δημοτικὸς ἦν τις ὡς ἔοικε τοὺς τρόπους. Ὅστις δ' ἐπὶ δεῖπνον ἢ φίλον τιν' ἢ ξένον Κα-
λέσας ἔπειτα συμβολὰς ἐπράξατο, Φυγὰς γένοιτο μηδὲν οἴκοθεν λαβών. Διόδωρος δὲ ὁ Σινω-
πεὺς ἐν Ἐπικλήρῳ περὶ τοῦ παρασιτεῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγλαφύρως τάδε φησίν, Βούλομαι δεῖξαι
σαφῶς Ὡς σεμνόν ἐστι τοῦτο καὶ νενομισμένον, Καὶ τῶν θεῶν εὕρημα. τὰς δ' ἄλλας τέχνας Οὐ-
δεὶς θεῶν κατέδειξεν, ἀλλ' ἄνδρες σοφοί. Τὸ γὰρ παρασιτεῖν εὗρεν ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος, Ὁ τῶν
θεῶν μέγιστος ὁμολογουμένως. Οὗτος γὰρ εἰς τὰς οἰκίας εἰσέρχεται, Οὐχὶ διακρίνας τὴν πενι-
χρὰν ἢ πλουσίαν. Οὗ δ' ἂν καλῶς ἐστρωμένην κλίνην ἴδῃ Παρακειμένην τε τράπεζαν, πάνθ' 30
ἃ δεῖ Ἔχουσαν, ἤδη κατακλιθεὶς κοσμίως Ἀριστήσας ἑαυτὸν ἐντραγών, ἐμπιών, Ἀπέρχετ'
οἴκαδ' οὐ καταβαλὼν συμβολάς. Κἀγὼ ποιῶ νῦν τοῦτ'. ἐπὰν κλίνας ἴδω Ἐστρωμένας καὶ τὰς
τραπέζας εὐτρεπεῖς, Καὶ τὴν θύραν ἀνεῳγμένην, εἰσέρχομ' ἐνθάδε Ἤδη σιωπῇ, καὶ ποιήσας
εὐσταλῆ Ἐμαυτόν, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τὸν συμπότην. Πάντων ἀπολαύσας τῶν παρατεθέντων,
πιών, Ἀπέρχομ' οἴκαδ' ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος. Ὅτι δ' ἦν τὸ πρᾶγμα ἔνδοξον ἀεὶ καὶ καλόν,
ἐκεῖθεν ἂν γνοίη τις ἔτι σαφέστερον. Τὸν Ἡρακλέα τιμῶσα λαμπρῶς ἡ πόλις, Ἐν ἅπασι τοῖς
δήμοισι θυσίας ποιουμένους Εἰς τὰς θυσίας ταύτας, παρασίτους τῷ θεῷ Οὐ πώποτ' ἀπεκλή-
ρωσεν, οὐδὲ παρέλαβεν Εἰς ταῦτα τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ κατέλεγεν Ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ'
ἄνδρας ἐπιμελῶς Ἐκλεξαμένη τοὺς ἐκ δυαστῶν γεγονότας Ἔχοντας θυσίας καλῶς βεβιω-
κότας Εἶθ' ὕστερον τὸν Ἡρακλέα μιμούμενοι Τῶν εὐπόρων τινὲς παρασίτους ἑλόμενοι Τρέ- 40
φειν παρεκάλουν. οὐχὶ τοὺς χαριεστάτους Ἐκλεγόμενοι, τοὺς δὲ κολακεύειν δυναμένους, Καὶ πάντ'
ἐπαινεῖν. οἷς ἐπειδὴ προσερύγοι Ῥαφανῖδα καὶ σαπρὸν σίλουρον καταφαγών, Ἴα καὶ ῥόδ' ἔφα-
σαν αὐτὸν ἠριστηκέναι. Ἐπειδὰν δ' ἀποπάρδῃ μετά τινος κατακείμενος, Τούτῳ προσάγων
τὴν ῥῖνα δεῖ ταὐτὸ φράσαι Πόθεν τὸ θυμίαμα τοῦτο λαμβάνεις, Διὰ τοὺς τοιούτους τοὺς ἀσελγῶς
χρωμένους Τὸ τίμιον καὶ τὸ καλὸν αἰσχρόν ἐστι νυνί. Καὶ Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησίν, Ὅ-
τε τοῦ παρασιτεῖν πρῶτον ἠράσθην μετὰ Φιλοξένου τοῦ πτερνοκοπίδος νέος ἔτ' ὤν Πληγὰς ὑπο-
μένων κονδύλων καὶ τρυβλίων Ὅσων τε τὸ μέγεθος τοσαύτας, ὥστε με Ἐνίοτε τὸ ἐλάχιστον ὀκτὼ
τραύματα Ἔχειν. ἐλυσιτέλει γάρ, ἥττων εἰμὶ γὰρ Τῆς ἡδονῆς, ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ Τὸ
πρᾶγμά μοι λυσιτελὲς εἶναι νενόμικα. Οἷον φιλέρις τις ἐστὶ καὶ μάχεταί τί μοι Μεταβαλόμενον
πρὸς τοῦτον, ὅσα τ' εἴρηκέ με Κακῶς, ὁμολογῶν εὐθέως οὐ βλάπτομαι. Πονηρὸς ὤν τε χρηστὸς εἶ- 50
ναι φησί τις, Ἐγκωμιάζων τοῦτον ἀπέλαβον χάριν. Γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἐφθὸν τήμερον,
Αὔριον ἑωλὸν τοῦτ' ἔχων οὐκ ἄχθομαι. Τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστὶν ἡ φύσις τέ μου. Ἀντίδοτος
δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρωτοχόρῳ παράγει τινὰ παραπλήσιον τοῖς ἐν τῷ Κλαυδίῳ νῦν σοφι-
στεύουσιν,

ἐδίδουσιν, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι καλόν, τοιαῦτα περὶ παρασιτικῆς τέχνης λέγοντα. Κατὰ τὴν τάσιν δὲ ταύτην ἀκροᾶσθαί μου Γεῖν ἐγγραφῆναι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον, Περὶ τοῦ παρασιτεῖν ἐάν τις ἐμπέσοι λόγος. Τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι καταπινέτω. Καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἦν. Παράσιτοι δ' ἐπ' ὀνόματος ἐγένοντο, Τιθύμαλλος μὲν, οὗ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Μιλησίᾳ, καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι. ἐν δὲ ὁμωνύμοις φησίν, Ὁ δὲ σὸς πάππος ἐστὶ γλυκεῖα. ὥσπερ δὲ Δίδαχ' ὁ θάνατος τὸ γένος ὥς φασιν μόνον. Ὁ γοῦν Τιθύμαλλος θάνατος περιέρχεται. Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ, Ὑπερῃσχυνόμην Μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν. πάνυ Αἰσχρόν. ἀμέλει τὸν Τιθύμαλλον γοῦν ἀεὶ Ἐρυθρότερον κόκκου περιπατοῦνθ' ὁρᾷς, Οὕτως ἐρυθριᾷ συμβολὰς οὐ καταθείς. Τιμοκλῆς Κενταύρῳ ἢ Δεξαμενῷ, Τιθύμαλλον αὐτὸν καὶ παράσιτον ἀποκαλῶν. ἐν δὲ Ἰκαρίοις, Ἤδη προσελήλυθε τί μέλλει, σπεύδετε. ὦ τάν. ὁ γὰρ Τιθύμαλλος οὕτως ἀνεβίω Κομιδῇ τεθνηκὼς τῶν αὖ ὀκτὼ τοῦ Βολοῦ Θέρμους μαλάξας. οὐκ ἀποκαρτερήσει γὰρ Ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐκαρτέρησεν ὦ φίλτατε Πίνων. ἐν δ' Ἐπιστολαῖς, Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἐγὼ μὰ τοὺς θεούς, Τιθύμαλλος οὐδὲ πώποτ' ἠράσθη φαγεῖν, Οὕτω σφόδρ' οὐδὲ κοσμὸς ἱμάτιον λαβεῖν. Οὐ Νεῖλος ἀλφίτων Κόρυδος ἀσύμβολος Κινεῖν ὀδόντας. Ἀντιφάνης Τυῤῥηνῷ, Καὶ γὰρ αὐτεῖς προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν Λέγεις ἔσεσθαι Τιθύμαλλον πλησίον. Εὐπράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου Γὰρ οἷς ἔλεπτε προῖκα, συλλέξειν συχνήν. ἦν δὲ καὶ ὁ Κόρυδος τῶν δι' ὀνόματος παρασίτων, μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τιμοκλῆς ἐν Ἐπιχαιρεκάκῳ οὕτως, Ἀγορὰν ἰδεῖν δύσοψον, εὐποροῦντι μὲν Ἥδιστον, ἂν δ' ἀπορῇ τις ἀθλιώτατον. Ὁ γοῦν Κόρυδος ἄκλητος ὡς ἐμοὶ δοκεῖ Γενόμενος, ὀψωνεῖ παρ' αὐτὸν οἴκαδε. ἦν δὲ τὸ πάθος γελοῖον οἴμοι τέτταρας Χαλκοῦς ἔχων ἄνθρωπος, ἐγχέλεις ὁρῶν Θυννεῖα, νάρκας, καράβους, ἠμώδια. Καὶ ταῦτα πάντα μὲν περιελθὼν ἤρετο Ὁπόσου, πυθόμενος δ' ἀποτρέχ' εἰς τὰς μεμβράδας. Ἄλεξις Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ, Ἀλλ' αἰσχύνομαι Τὸν Κόρυδον, εἰ δόξω συναρίσαι τισὶν Οὕτω προχείρως, οὐκ ἀπαρνοῦμαι δ' ὅμως. Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος ἐὰν καλῇ τις. Ἐν δὲ Τιτθῇ, Ὁ Κόρυδος οὗτος ὁ τὰ γέλοι' εἰθισμένος Λέγειν Βλεπαῖος ἂν βούλει, νοῦν γ' ἔχων. Πλουτεῖν γὰρ ὁ Βλεπαῖος. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Τιτᾶσι, Κόρυδον τὸν χαλκότυπον πεφύλαξο, Ἢν μὴ σὺ νομίσῃς αὐτὸν μηδὲν καταλείψειν, Μηδ' ὄψον κοινῇ μετὰ τούτου, πώποτε δ' αἴσῃ Τοῦ Κορύδου προλέγω σοι, ἔχει γὰρ χεῖρα κραταιὰν Χαλκῆν ἀκάματον, πολὺ κρείττω τοῦ πυρὸς αὐτοῦ. Ὅτι δὲ γελοῖα ἔλεγεν ὁ Κόρυδος καὶ ἐπὶ τούτοις γελᾶσθαι ἤθελεν, ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Ποιηταῖς φησί, Πάντοι βούλομαι Οὕτως γελᾶσθαι καὶ γελοῖ' ἀεὶ λέγειν, Μετὰ τὸν Κόρυδον μάλιστ' Ἀθηναίων πολύ. Ἀναγράφει δὲ αὐτοῦ τὰ ἀπομνημονεύματα Λυγκεὺς ὁ Σάμιος, Εὐκράτην αὐτὸν καλεῖσθαι κυρίως φάσκων. γράφει δ' οὕτως, Εὐκράτης ὁ Κόρυδος πίνων παρά τινι σαθρᾶς οὔσης τῆς οἰκίας, ἐνταῦθα φησὶ δειπνεῖν δεῖ ὑποσχόντα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὥσπερ αἱ καρυάτιδες. Φιλόξενος δὲ ὁ Πτερνοκόπις ἐμπεσόντος λόγου ὅτι αἱ κίχλαι τίμιαι εἰσί, καὶ τοῦ Κορύδου παρόντος ὃς ἐδόκει πεπορνεῦσθαι, ἀλλ' ἐγὼ ἔφη μνημονεύω, ὅτε ὁ Κόρυδος ὀβολοῦ ἦν. ἦν δὲ καὶ ὁ Φιλόξενος τῶν παρασίτων ὡς Ἀξιόνικος ἐν τῷ Χαλκιδικῷ. πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ αὐτὸ μόνον αὐτὸν Πτερνοκοπίδα καλῶν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μάχων ὁ κωμῳδοποιός, ὁ Κορίνθιος μὲν ἢ Σικυώνιος γενόμενος. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ καλῇ καταβιούς, καὶ διδάσκαλος γενόμενος τῶν περὶ κωμῳδίαν μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ, ὃς καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ. καὶ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι, Τῷ κωμῳδογράφῳ κούφη κόνι τὸν φιλοειδῆ Κισσὸν ὑπὲρ τύμβου ζῶντι Μάχωνι φέροις. Οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα τέχνης Ἄξιον ἀρχαίης λείψανον ἀμφιέσαι. Τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ Κέκροπος πόλι καὶ παρὰ Νείλῳ Ἔστιν ὅτ' ἐν Μούσαις δριμὺ πέφυκε θύμον. Ἐν τούτοις δηλοῖ σαφῶς ὅτι Ἀλεξανδρεὺς ἦν γένος. ὁ δ' οὖν Μάχων τοῦ Κορύδου μνημονεύει ἐν τούτοις, Τὸν Κόρυδον ἠρώτησεν Εὐκράτης ποτὲ τῶν συμπαρόντων πῶς κέχρητ' αὐτῷ ποτε Πτολεμαῖος, οὐκ οἶδ' εἶπεν ἐλέπτω σαφῶς. Πεπότικε μὲν γὰρ ὥσπερ ἰατρός μ' ἔφη Ἀεὶ φαγεῖν ἡ σιτί' οὐ δέδωκέ πω. Λυγκεὺς δ' ἐν δευτέρῳ περὶ Μενάνδρου τῶν γελοίους φησὶ δόξαν εἰληφότων Εὐκλείδης ὁ Σμικρίνου, καὶ Φιλόξενος ὁ Πτερνοκόπις. ὧν ὁ μὲν Εὐκλείδης ἀποφθεγγόμενος οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, ἐν τοῖς ἄλλοις ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός. ὁ δὲ Φιλόξενος οὐδὲν τῶν κεφαλαίων περιττὸν λέγων, ὅτι λαλήσειν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν ἐπιόντων καὶ διηγήσαιτο πᾶν ἐπαφροδισίας, καὶ χάριτος ἦν μεστόν, καὶ τοι γε συνέβη τὸν μὲν Εὐκλείδην κατὰ τὸν βίον, τὸν δὲ Φιλόξενον ὑπὸ πάντων φιλεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Μοσχίωνος δέ τινος παρασίτου μνημονεύων Ἄλεξις ἐν Τροφωνίῳ, παραμασήτην αὐτὸν ἐν τούτοις καλεῖ. εἶθ' ὁ Μοσχίων ὁ παραμασήτης ἐν Βροτοῖς αὐδώμενος. ἐν δὲ τῷ Παγκρατιαστῇ Ἄλεξις προσχεδιάσας καταλέγων φησίν, Πρῶτον μὲν ἦν σοι Καλλιμέδων ὁ κάραβος, Ἔπειτα Κόρυδος, Κωβιών, Κηρυξίων, ὁ Σκόμβρος. ὦ σεμίδαλις, Ἡράκλεις φίλε. Ἀγοράσματα οὐ συμπόσιον εἴρηκας γύναι. Κηρυξίων δ' ἐπικαλεῖται Ἐπικράτης ὁ Αἰσχίνου τοῦ ῥήτορος κηδεστής, ὡς

φησὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. τῶν δὲ τοιούτων ἐπιθέτων, ἃ περὶ χλεύην Ἀθηναῖοι παί-
ζοντες ἔλεγον, μνημονεύει Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ οὕτως, Ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετε
Οἶδ᾽ ἀκριβῶς. ἂν μὲν γὰρ ᾖ τις εὐπρεπής, Ἱερὸν γάμον καλεῖτ᾽. ἐὰν δὲ μικρὸν παντελῶς Ἀν-
θρώπιον, σταλαγμόν. λαμπρός τις Ἐξελήλυθ᾽, ὀλολυγμὸς οὗτός ἐστι. λιπαρὸς Περιπατεῖ Δημο-
κλῆς, ζωμὸς κατωνόμασται. χαίρει τις αὐχμῶν ἢ ῥυπῶν, Κονιορτὸς ἀναπέφηνεν. ὄπισθεν ἀκο-
λουθεῖ κόλαξ, Τάλημβρος ἐπικέκληται. τὰ πολλ᾽ ἄδειπνος περιπατεῖ, Κεστρῖνός ἐστι νῆστις. εἰς τοὺς
καλοὺς δ᾽ αὖ τις βλέπει, Κινός. θεατροποιὸς ὑφείλετ᾽ ἄρνα παίζων, Ἀτρεὺς ἐκλήθη. ἐὰν δὲ κριόν,
Φρίξος. ἐὰν δὲ κῴδιον, Ἰάσων. Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μέμνηνται μὲν καὶ οἱ πρὸ τού-
των. ἀτὰρ δὴ καὶ Μένανδρος αὐτοῦ μνημονεύει ἐν Κεκρυφάλῳ, κἀν τῇ Ὀργῇ δέ φησι, Διαφέρει Χαι-
ρεφῶντος οὐδὲ ποῦ Ἄνθρωπος, ὅς τις ἐστὶν ὃς κληθεὶς ποτε Εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος ὄρθριος
Πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδών, Ὡς ὑστερίζων καὶ παρῆν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ. ἐν δὲ Μέθῃ, Ἐμὲ
γὰρ δ᾽ ἐπέτρεψεν ὁ κομψότατος Ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον Φάσκων ποιήσειν δευτέραν μετ᾽
εἰκάδα, Καθ᾽ αὑτόν, ἵνα τῇ τετράδι Δειπνῇ παρ᾽ ἑτέροις. τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς Ἔχειν κα-
λῶς. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ ἢ Κρητί. Τιμοκλῆς δ᾽ ἐν Ἐπιστολαῖς, καὶ ὡς Δημοτίωνι
τῷ ἀσώτῳ παρασιτοῦντος αὐτοῦ μνημονεύει. ὁ Δημοτίων δὲ παραμυθεῖν αὐτὸν δοκῶν, Τἀργύριον οὐκ
ἐφάνετ᾽, ἀλλὰ παρέτρεχε Τὸν βουλόμενον. ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς Οἴκαδε βαδίζειν ἐστ᾽ ἀ-
ταλαίπωρος. Καὶ μὴν ἔτι τοῦτ᾽ ἔστιν ἄξιον μόνον Τὸν παραμασήτην λαμβάνειν δίκροουν ξύλον,
οὔτ᾽ εὔρυθμος γάρ ἐστιν, οὔτ᾽ ἀσχήμονος. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Σκύθῃ, Ἐπὶ κῶμον εἰ δοκεῖ ἴωμεν, ὥ-
σπερ ἔχομεν. Οὐκοῦν καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες Χαιρεφῶν Οὕτως μεμάθηκ᾽ ἐγκωμιάζειν
ἄδειπνος. Τιμόθεος Κυναρίῳ, Γαμῶ μεθ᾽ ἀπολοῦντες τὸ δεῖπνον ἀποφύγει. Εἰς ἑπτάκλινον δ᾽ ἐστὶν
ὡς ἔφραζέ μοι, Ἐὰν μὴ παρεισδυσάς που γένηται Χαιρεφῶν. Ἀπολλόδωρος δὲ Καρύστιος ἐν Ἱερείᾳ,
Καινόν γε φασὶ Χαιρεφῶντ᾽ ἐν τοῖς γάμοις Ὡς τὴν ὀφειλὴν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι, Σπυρίδα
λαβὼν γὰρ καὶ στέφανον, ὡς ἦν σκότος, Φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ὁ τὰς ὄρνεις φέρων Ἥκειν δίδα
πυκνὰς ἴσως εἰσεπεσών. Ἐν δὲ σφαττομένῃ, Καλῶ δ᾽ ἄξειν νίκην τ᾽ ἐπ᾽ ἐσχάταις ἐμαῖς. Καλῶ
δὲ Χαιρεφῶντα. κἂν γὰρ μὴ καλῶ, Ἄκλητος ἥξει. Μάχων δ᾽ ὁ κωμικός φησιν, Ὁδὸν μακρὰν ἐλ-
θόντος ἐπὶ δεῖπνόν ποτε Τοῦ Χαιρεφῶντος εἰς γάμους ἐξ ἄστεος Εἰπεῖν λέγουσι τὸν ποιητὴν Δίφι-
λον, Εἰς τὰς ἑαυτοῦ Χαιρεφῶν σιαγόνας Ἔγκοψον ἥλους ἑκατέρᾳ γε τέτταρας, Ἵνα μὴ παρασείων
καὶ μακρὰν ἑκάστοτε Ὁδὸν βαδίζων, τὰς γνάθους διαστρέφῃς. Καὶ πάλιν, Ὁ Χαιρεφῶν, κρεάδι-
ον ὠψωνεῖ ποτε, Καὶ τοῦ μαγείρου φασὶν εὖ ἑώρα σφόδρα, Αὐτῷ τι προσκόπτοντος ἐκ τύχης κρέας,
Εἶπε μάγειρος μὴ προσίστα τοῦτό μοι Τὸ σκέλος. ὁ δ᾽ εἶπεν, ἀλλὰ μὴν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ μὴν τὸ πρὸς
ὀστοῦν φασὶ κρέας εἶναι γλυκύ. Ὁ Χαιρεφῶν δὲ καὶ μάλιστ᾽ ὦ βέλτιστ᾽ ἔφη, Γλυκὺ μέν, προσιστάμενον δὲ
λυπεῖ πανταχῇ. Τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν παντοδα-
πῶν πινάκων, γράφων οὕτως. Δεῖπνα ὅσοι ἔγραψαν Χαιρεφῶν. Κυρηβίων εἶθ᾽ ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ἐπι-
θείς, ἐπειδή μοι πολλάκις ἐπέστειλας εἰς χάριν τοῦτο. καὶ ὁ Κυρηβίων δ᾽ ὅτι παράσιτος, προείρηται. Καὶ
Ἀρχεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μνημονεύων ὁ Μάχων φησί, Κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὁ παράσιτος Ἀρχε-
φῶν Ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἡνίκα Κατέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἀττικῆς, Ὄψα τε-
ραῖα παρατιθέντος ποικίλα Ἐπὶ τῆς τραπέζης, κοράκων τ᾽ ἀληθινῶν Ἐπὶ πᾶσι, λοπάδος τ᾽ ἀστε-
νιχθείσης ἀδρᾶς. Ἐν ᾗ τεμαχίσκοι τρεῖς ἐνῆσαν κωβιοί, Οὓς κατεπλάγησαν πάντες οἱ κεκλημέ-
νοι. Τῶν μὲν σκάρων ἀπέλαυε τῶν τριγλῶν θ᾽ ἅμα Καὶ φυκίδων ἐπὶ πλεῖον Ἀρχεφῶν πάνυ
Ἄνθρωπος, ἀπὸ τῶν μαινίδων καὶ μεμβράδων Φαληρικῆς ἀφύης τι διεσπαραγμένος. Τῶν κω-
βιῶν δ᾽ ἀπέσχετ᾽ ἐγκρατέστατα. Πάνυ δὴ παραδόξου γενομένου τοῦ πράγματος, Καὶ τοῦ βασιλέως
πυθομένου τ᾽ Ἁλικώορος Μὴ παρεώρακεν Ἀρχεφῶν τοὺς κωβιούς. Ὁ Κυρτὸς εἶπε, πάνυ μὲν οὖν τοὐ-
ναντίον Πτολεμαῖε ἑώρακε πρῶτος, ἀλλ᾽ οὐχ ἅπτεται. Ταὐτὸν δὲ σέβεται τοῦτο, καὶ δέδοικέ πως.
Οὐδ᾽ ἔστιν αὐτῷ πάτριον ὄντ᾽ ἀσύμβολον Ἰχθὺν ἔχοντ᾽ ἄψαφον ἀδικεῖν οὐδένα. Ἄλεξις δ᾽
ἐν Παροίνῳ, Στράτιον τὸν παράσιτον εἰσάγει, δυσχεραίνοντα τῷ τρέφοντι, καὶ λέγοντα τάδε. Ἐμοὶ
παρασιτεῖν κρεῖττον ἦν τῷ Πηγάσῳ, Ἢ τοῖς Βορεάδαις, ἢ τὸ θᾶττον τούτων τρέχει. Ἢ Δημέᾳ Λάχητος
Ἐτεοβουτάδῃ. Πέτεται γὰρ οὐχ οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς. Καὶ μεθ᾽ ὀλίγα, Στράτων φιλεῖς δή που
με μᾶλλον τοῦ πατρός; Ὁ μὲν γὰρ οὐ τρέφει με, σὺ δὲ λαμπρῶς τρέφεις. Εὔχει τ᾽ ἐάν με ζῆν ἅπασι
τοῖς θεοῖς. Ἂν γὰρ πάθῃς τι, πῶς ἐγὼ βιώσομαι; Ἀξιόνικος δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Τυρρηνικῷ Γρυλ-
λίωνος τοῦ παρασίτου ἐν τούτοις μνημονεύει, Οἶνος ἐκ Ἰνέσιν νέου Αὐτοῖς πρὸς ἑταίρους πρόφασιν
ἐπὶ κῶμόν τινας, Ὅπερ ποιεῖν εἴωθε Γρυλλίων ἀεί. Ἀριστόδημος δ᾽ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημο-
νευμάτων, παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασιλέως Σώπατρον, Δημητρίου δὲ τοῦ Πολιορ-
κητοῦ Εὐαγόραν τὸν κυρτόν, Σελεύκου δὲ Φορμίωνα. Λυγκεὺς δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι,

Σιλανὸς

Σιλανὸς φησὶν ὁ Ἀθηναῖος Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος ἐρωτηθεὶς, τίς δ' ἦν οὗτος Μενάνδρου ἔφησεν ἐξηγηταί. Χαιρεφῶν δ' ἔφησεν ὁ παράσιτος εἰς γάμον ἄκλητος εἰσελθὼν, καὶ κατακλιθεὶς ἔσχατος, καὶ τῶν γυναικονόμων ἀριθμούντων τοὺς κεκλημένους, καὶ κελευόντων αὐτὸν ἀποτρέχειν ὡς παρὰ τὸν νόμον ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ὑπόντος, ἀρίθμει τοίνυν ἔφη πάλιν ἀπ' ἐμοῦ ἀρξάμενοι. ὅτι δ' ἦν ἔθος τοὺς γυναικονόμους ἐφορᾶν τὰ συμπόσια καὶ ἐξετάζειν τῶν κεκλημένων τὸν ἀριθμὸν, εἰ ὁ κατὰ νόμον ἐστί, Τιμοκλῆς ἐν Φιλοδικαστῇ φησὶν οὕτως, Ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν καταφανεῖς μᾶλλον ἐφοδεύων, ἐὰν Βούληθ' ὁ γυναικονόμος λαβεῖν ἀριθμόν Κατὰ τὸν νόμον,

Τὸν καινὸν ὅπερ εἴωθε δρᾶν Τῶν ἑστιωμένων. ἔδει δὲ τοὔμπαλιν Τὰς τῶν ἀδείπνων ἐξετάζειν οἰκίας. Μένανδρος δ' ἐν Κεκρυφάλῳ, Παρὰ τοῖς γυναικονόμοις δὲ τοὺς ἐν τοῖς γάμοις, Διακονοῦντας ἀπογεγράφθαι πυνθάνομαι Πάντας μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα, Ἵνα πυνθάνωνται τοὺς κεκλημένους ἐὰν Πλείους τις ὧν ἔξεστιν ἑστιῶν τύχῃ Ἐλθών. Καὶ Φιλόχορος δ' ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος, οἱ γυναικονόμοι φησὶ μετὰ τῶν ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους, ἔν τε τοῖς γάμοις, καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις. τοῦ δὲ Κορύδου ἀποφθέγματα τάδε ἀναγράφει ὁ Λυγκεύς. Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἑταίρας, ᾗ ὄνομα ἦν Γνώμη, καὶ τοῦ οἰναρίου ὑπολιπόντος, εἰσφέρειν ἐκέλευσεν ἑκατὸν δύο ὀβολούς. Γνώμην δὲ συμβάλλεσθαι, ὅτι δοκεῖ περὶ δήμου. Πολυκτόρου δὲ τοῦ κιθαρῳδοῦ φακῆν ῥοφοῦντος καὶ λίθον μασησαμένου, ὦ ταλαίπωρε ἔφη, καὶ ἡ φακῆ σε βάλλει. μή ποτε, τούτου καὶ Μάχων μνημονεύει. φησὶ γὰρ, Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα, Μέλλων οἰκοδομεῖν τὴν οἰκίαν φίλον Αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν. ἀποίσω δ' ἐγὼ Αὐτῶν πολὺ πλείους φησὶν ἐκ τῆς ᾠδῆς σου. Λέγοντος δέ τινος περὶ Κορύδου, ὡς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς φιλεῖ τε καὶ τράχηλον καὶ τοὺς τιτθοὺς, καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ, πονηρὸν ἔφη τοῦτ' ἤδη. καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ἐπὶ τὴν Ἥβην μετέβη. Φυρομάχου δ' ἐμβαψαμένου εἰς φακῆν καὶ τὸ τρύβλιον ἀναστρέψαντος, ζημιωθῆναι αὐτὸν ἔφη δίκαιον, ὅτι οὐκ ἐπιστάμενος δειπνεῖν ἐπεγράψατο. παρὰ Πτολεμαίῳ δὲ ματτύης περιφερομένης καὶ κατ' ἐκεῖνον ἀεὶ λειπούσης, Πτολεμαῖε ἔφη, πότερον ἐγὼ μεθύω, ἢ δοκεῖ μοι ταῦτα περιφέρεσθαι; Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου φήσαντος οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν, οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον ἔφη. τοῦ γὰρ Χαιρεφῶντος γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ διαστάντος, Χαιρεφῶν εἶπεν, ὥσπερ τὰς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι πόσου μεστὸς εἶ. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Δημοσθένης παρ' Ἁρπάλου τὴν κύλικα εἰλήφει, οὗτος ἔφη τοὺς ἄλλους ἀκρατοκώθωνας καλῶν, αὐτὸς τὴν μεγάλην ἔσπακεν. εἰωθότος δ' αὐτοῦ ῥυπαροὺς ἄρτους ἐπὶ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου τινὸς ἔτι μελαντέρους, οὐκ ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνηνοχέναι, ἀλλὰ τῶν ἄρτων σκιάς. Φιλόξενος δὲ ὁ παράσιτος, ὁ πτερνοκόπις δ' ἐπίκλην, παρὰ Πύθωνι ἀριστῶν, παρακειμένων ἐλαῶν, καὶ μετὰ μικρὸν προσενεχθείσης λοπάδος ἰχθύων, πατάξας τὸ τρύβλιον ἔφη, μάστιξιν δ' ἐλάαν. ἐν δείπνῳ δὲ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν μέλανας ἄρτους παρατιθέντος, μὴ πολλοὺς εἶπε παρατίθει μὴ σκότος ποιήσῃς. τὸν ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφόμενον παράσιτον Παυσίμαχος ἔλεγε τοὐναντίον πάσχειν τῇ γραΐ συνόντα. αὐτὴν γὰρ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. περὶ τούτου καὶ Μάχων γράφει οὕτως, Τὸν ὑδροπότην Μοσχίωνα λεγόμενον Ἰδόντα φασὶν ἐν Λυκείῳ μετά τινων Παράσιτον ὑπὸ γραὸς τρεφόμενον πλουσίας, Ὁ δεῖνα παράδοξόν γε ποιεῖ πρᾶγμ'. ὅτι Ἡ γραῦς ποιεῖ, σ' ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. Ὁ δ' αὐτὸς παράσιτον ἀκτίζας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον Συγγινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας, Νῦν πάντα φησὶ γίνετ' ἡ μὲν οὐ κύει. Ἐν γαστρὶ δ' οὗτος λαμβάνει καθ' ἡμέραν. Πτολεμαῖος δ' ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, μεγαλοπολίτης γένος, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν, συμπότας φησὶ περὶ βασιλεῖ συνάγεσθαι ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως οὓς προσαγορεύεσθαι γελοιαστάς. Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησι περιάγονται μεθ' ἑαυτῶν πολεμοῦντες συμβιωτὰς, οὓς καλοῦσι παρασίτους. οὗτοι δ' ἐγκώμια αὐτῶν καὶ πρὸς ἀθρόους λέγουσιν ἀνθρώπους συνεστῶτας, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἐκείνων ἀκροωμένων. τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι Βάρδοι. ποιηταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, Ἀπολλώνιόν τινα ἀναγράφει παράσιτον γεγονότα Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικαλουμένου, τοῦ Συρίας βασιλέως. Ἀριστόδημος δ' ἱστορεῖ Βίθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως παράσιτον, ἐπεὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ξύλινον σκορπίον, ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι. εἶτα γνόντα τὸ γεγενημένον, κἀγώ σε φησὶν ἐκφοβήσω βασιλεῦ, δός μοι τάλαντον. ἦν δ' ὁ Λυσίμαχος μικρολογώτατος. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν, Ἀριστομάχου τοῦ Ἀργείων τυράννου παράσιτον γενέσθαι φησὶν Ἀνθεμόκριτον τὸν παγκρατιαστήν. κοινῶς δὲ περὶ παρασίτων εἰρήκασι Τιμοκλῆς μὲν ἐν Πύκτῃ, ἐπισιτίους καλῶν αὐτοὺς ἐν τούτοις δέ. Εὑρήσεις τε τῶν ἐπισιτίων τούτων τινὰς, οἳ δειπνοῦσιν ἀφειδώμενοι τἀλλότρια ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων λέγειν παρέχοντες ἀθληταῖσι. Φερεκράτης Γραυσί, Σὺ δ' οὐδὲ θᾶσσον σμικυθίων ἐπισιτιεῖ, Τίς οὗτος ὑ-

μηδ' ἔτι. δεῦρο πανταχοῦ· Ἄγω λαρυγγιστὴν ἐπὶ μισθῷ ξένον. Ἐπισίτιοι γὰρ καλοῦνται οἱ ἐπὶ τροφαῖς ὑπουργοῦντες. Πλάτων ἐν τετάρτῳ πολιτείας, Καὶ ταῦτα ἐπισίτιοι, καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις, ὥσπερ οἱ ἄλλοι λαβόντες. Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς, Ἢν γὰρ ἕνα ἄνδρα ἄδικον συνδικῶς αὐτιμαρτυρῶσι δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπισίτιοι. Εὔβουλος δ' ἐν Δαιδάλῳ, Ἐθέλει δ' ἄνευ μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν ἐπισίτιος. Δίφιλος δ' ἐν Συνωρίδι, ἑταίρας δ' ὄνομα ἡ Συνωρίς, Εὐριπίδου μνησθεὶς. Κύβος δέ τις οὕτως καλεῖται. Εὐριπίδης παίζων καὶ πρὸς τὸ τοῦ κύβου ὄνομα ἅμα καὶ περὶ παρασίτων τάδε λέγει, Ἄριστ' ἀπαλλάττεις ἐπὶ τούτου τοῦ κύβου. Ἀσῷος εἶ. δραχμὴν ὑπόθες, κεῖται. Πῶς ἂν βάλοι μ' Εὐριπίδην οὐκ ἂν πώποτε. Εὐριπίδης, Γυναῖκα σώσει, οὐχ ὁρᾷς ἐν ταῖς τραγῳδίαις Ἵν' αὐτὰς ὡς στυγεῖ. Τοὺς δὲ παρασίτους ἠγάπα λέγων γε δή.

Ἀνὴρ γὰρ ὅστις εὖ βίον κεκτημένος, Μὴ τοὐλάχιστον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφει, Ὄλοιτο. Νόστου μή ποτ' εἰς πάτραν μόλοι. Πόθεν ἐστὶ ταῦτα πρὸς θεῶν; τί δέ σοι μέλει; Οὐ γὰρ τὸ δρᾶμα, τὸν δὲ νοῦν σκοπούμεθα. Ἐν δὲ τῇ διασκευῇ αὐτοῦ τοῦ δράματος περὶ ὀργιζομένου παρασίτου λέγων φησίν. Ὀργίζεται παράσιτος ὢν ὀργίζεται. Οὐκ ἀλλ' ἀλείψας τὴν τράπεζαν τῇ χολῇ, Ὥσπερ τὰ παιδί' αὐτὸν ἀπογαλακτιεῖ. καὶ ἑξῆς, Τότε φάγοις παράσιτ' ὅρα ὡς Δικαιοσύνης. τὴν τέχνην οὐκ οἶδ' ὅτι Μετὰ τὸν κιθαρῳδὸν ὁ παράσιτος κρίνεται. καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δὲ Παρασίτῳ δράματι φησίν, Οὐδὲν παρασίτων ἐστὶ λυσιτελέστερον σφόδρα. Μένανδρος δ' ἐν τῇ ὀργῇ περὶ Φίλων λέγων οὐχ ὑπακούοντος γάμων δεῖπνον φησὶ τοῦ ἑταίρου ὄντος δεῖν, οὐκ ἐρωτᾷ πηνίκα δεῖπνον ἐστὶν, ὥσπερ ἕτεροι. καὶ τί δειπνεῖν κωλύει σε παρόντας, εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς ζέτην βλέπει, εἶτα περὶ δεῖπνον πάλιν. καὶ Ἄλεξις ἐν Ὀρέστῃ, Νικόστρατός τε ἐν Πλούτῳ, Μένανδρός τε ἐν μέθῃ καὶ νομοθέτῃ, Φιλωνίδης τε ἐν κοθόρνοις οὕτως, Ἐγὼ δ' ἀπόσιτος ὢν τοιοῦτ' οὐκ αἰσχύνομαι.

Τῷ δὲ παρασίτῳ ὅμοιά ἐστιν ὀνόματα. ἐπίσιτος, περὶ οὗ προείρηται, καὶ οἰκόσιτος, καὶ ὀλιγόσιτος. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν οἰκοσίτου Ἀναξανδρίδης ἐν Κυνηγέταις, ὡς γὰρ οἰκόσιτος ἐκεῖ γένηται. Καλεῖται δὲ οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν. Ἀντιφάνης Σκύθῃ, Ταχὺ γὰρ γίνεται καὶ ἐκκλησιαστὴς οἰκόσιτος. Μένανδρος Δακτυλίῳ, Οἰκόσιτον νυμφίον οὐδὲν δεόμενον Προικὸς ἐξευρήκαμεν. καὶ ἐν Κιθαριστῇ, Οὐκ οἰκοσίτους ἀκροατὰς λαμβάνεις. ἐπισιτίου δὲ Κράτης Τόλμαις, Ποιμαίνει δ' ἐπισίτιον. ἐργάτην δ' ἐν μετὰ βύξου, δέξετ' ἐπὶ μισθῷ σῖτος. ἰδίως δ' ἐν Συναριστώσαις ἔφη, ἀστεῖον τὸ μὴ συνάγειν γυναῖκας, μηδὲ δειπνίζειν ὄχλον, ἀλλ' οἰκοσίτους τοὺς γάμους πεποιηκέναι. σιτοκούρου δ' Ἄλεξις μνημονεύει ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις, Ἔστι περιπατῶν σιτόκουρος. Μένανδρος δὲ τὸν ἄχρηστον καὶ μάτην τρεφόμενον, σιτόκουρον εἴρηκεν ἐν Θρασυλέοντι οὕτως, Ὀκνηρὸς πάντα μέλλων σιτόκουρος ἄθλιος ἄχρηστος, εἰς γῆν ὁμολογῶν παραβέβλησθαι. καὶ ἐν Πωλουμένοις, Πάλαι ἕστηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις τὸ φορτίον Θεὶς, σιτόκουρον ἄθλιον εἰς τὴν οἰκίαν εἰλήφαμεν. αὐτόσιτον δ' εἴρηκε Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ, παράσιτον αὐτὸν γοῦν τρόφων, Τὰ πλεῖστα συνεργαστὴς εἶ ἐν τῷ δεσπότῃ. κακοσίτου δὲ μέμνηται Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Ὕπνος αὐτὸν ὄντα κακόσιτον τρέφει. ὀλιγοσίτου δὲ μέμνηται Φρύνιχος ἐν Μονοτρόπῳ, Ὁ δ' ὀλιγόσιτος Ἡρακλῆς ἐκεῖ τί δρᾷ. καὶ Φερεκράτης ἢ Στράττις ἐν Ἀγαθοῖς, Ὡς ὀλιγόσιτος καθ' ἀρᾶς ὅσα κατενδίως τῆς ἡμέρας Μακρᾶς τριάκους σιτία.

Κόλακι.

Τοσαῦτα τοῦ Πλουτάρχου εἰπόντος περὶ παρασίτων, διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Δημόκριτος, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς ἔφη τὸ ποτικολλῶν ἀεὶ τὸ ξύλον παρὰ ξύλῳ (ὡς ὁ Θηβαῖος εἴρηκεν ποιητὴς) περὶ κολάκων ἐρῶ, τί. πράττει γὰρ πάντων ὁ κόλαξ ἄριστα ὁ καλὸς εἶπεν Μένανδρος. οὐ μακρὰν δ' ἐστὶν ὁ κόλαξ τοῦ τῶν παρασίτων ὀνόματος. Κλεισόσοφον γοῦν τὸν ὑπὸ πάντων κόλακα, Φιλίππου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἀναγραφόμενον, Ἀθηναῖος δ' ἦν γένος ὥς φησι Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν παράσιτον ὀνομάζει, λέγων οὕτως, Κλεισόσοφος ὁ Φιλίππου παράσιτος ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου διότι ἀεὶ αἰτεῖ, ἔφησεν ἐπιλανθάνομαι. τοῦ δὲ Φιλίππου δόντος αὐτῷ ἵππον τραυματίαν, ἀπέδοτο. καὶ μετὰ χρόνον ἐπερωτηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως, ποῦ ἐστιν, ἐκ τοῦ τραύματος ἔφη κεῖνος πέπρακται. σκώπτοντος δ' αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ εὐημεροῦντος, εἶτα οὐκ ἐγώ σε ἔφη θρέψω. καὶ ὁ ἀδελφὸς δὲ Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τοῦ Κλεισόσοφου τάδε ἱστορεῖ. Φιλίππου τοῦ βασιλέως εἰπόντος, διότι γράμματα αὐτῷ ἐκομίσθη παρὰ Κότυος τοῦ βασιλέως, Κλεισόσοφος παρὼν ἔφη, σύ γε νὴ τοὺς θεούς. τοῦ Φιλίππου εἰπόντος, τί δὲ σὺ οἶδας ὑπὲρ ὧν γέγραπται; νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον εἶπεν, ἄκρως γέ μοι ἐπετίμησας. Σάτυρος δὲ ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, ὅτε φησὶ Φίλιππος τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη, συμπροῆλθεν αὐτῷ καὶ ὁ Κλεισόσοφος τελαμωνωθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμὸν, καὶ πάλιν ὅτε τὸ σκέλος ἐπηρώθη σκάζων συνεξώδευε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἴ ποτε δριμὺ προσφέροιτο τῶν ἐδεσμάτων ὁ Φίλιππος, αὐτὸς συνέστρεφε τὴν ὄψιν ὡς συνδακνόμενος. ἐν δὲ τῇ Ἀράβων χώρᾳ, οὐχ ὡς ἐν κολακείᾳ τοῦτ' ἐποίουν, ἀλλὰ κατά τι νόμιμον

Βασιλέως

Βασιλέως παθόντος τι τῶν μελῶν συναποκεκόφθαι τὸ ὅμοιον πάθος. ἐπεὶ καὶ γελοῖον νομίζου-
σιν ἀποθανόντι μὲν αὐτῷ σπουδάζειν συγκατορύττεσθαι, πηρωθέντι δὲ μὴ χαρίζεσθαι τὴν ἴσην
δόξαν τοῦ πάθους. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ
ἱστορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντα εἰσὶ πρὸς ταῖς τέσσαρσι) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φη-
σιν, Ἀδιάτομον τὸν τῶν Σωτιανῶν βασιλέα (ἔθνος δὲ τοῦτο κελτικὸν) ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας
περὶ αὐτὸν, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ Σιλοδούνους. τοῦτο δ' ἐστὶν ἑλληνιστὶ
εὐχωλιμαῖοι. τούτους δ' οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, ταύτην ἐκείνων εὐ-
χὴν ποιουμένων. ἀνθ' ἧς συνδυναστεύουσί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ
συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, εἴτ' ἐν νόσῳ τελευτήσῃ ὁ βασιλεὺς, εἴτ' ἐν πολέμῳ, εἴτε
10 ἄλλως πῶς. καὶ οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τοῦτον τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ ἢ
διαδύντα. Φίλιππον δέ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Θρα-
συδαῖον τὸν Θετταλὸν κατεστῆσαι τῶν ὁμοεθνῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κόλα-
κα δὲ μέγιστον. ἀλλ' οὐκ Ἀρκαδίων ὁ Ἀχαιὸς κόλαξ ἦν, περὶ οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος, καὶ Δοῦ-
ρις ἐν πέμπτῃ Μακεδονικῶν. οὗτος δὲ ὁ Ἀρκαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον, ἑκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος
φυγὴν ἔφυγεν. ἦν δὲ εὐφυέστατος καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύονται. ἔτυχε δ' οὖν πο-
τὲ ἐν Δελφοῖς ἐπιδημοῦντος Φιλίππου, παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρκαδίωνα, ὃν θεασάμενος ὁ Μακε-
δὼν καὶ προσκαλεσάμενος, μέχρι τίνος φεύξῃ φησὶν Ἀρκαδίων; καὶ ὃς, ἔστ' ἂν τοὺς ἀφίκωμαι,
οἳ οὐκ ἴσασι Φίλιππον. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιπ-
πον ἐπὶ τούτῳ, ἐκαλέσαι τε ἐπὶ δεῖπνον τὸν Ἀρκαδίωνα. καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διαλύσασθαι. περὶ
20 δὲ Ἡγησίου Νικησίου τοῦ Ἀλεξάνδρου κόλακος Ἡγήσανδρος τάδ' ἱστορεῖ, Ἀλεξάνδρου δάκνεσθαι
φήσαντος ὑπὸ μυιῶν καὶ προθύμως αὐτὰς ἀποσοβοῦντος, τῶν κολάκων τις Νικησίας παρὼν, ἦ
που τῶν ἄλλων μυιῶν εἶπεν αὗται πολὺ κρατήσουσι, τοῦ σοῦ γευσάμεναι αἵματος. ὁ δ' αὐτὸς
φησὶ καὶ Χειρίσοφον τὸν Διονυσίου κόλακα ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετά τινων γνωρίμων, ἀ-
πέχειν δ' ἐπ' αὐτῶν πλέω τόπον, ὡς μὴ συνακούει. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος ἠρώτησεν αὐτὸν διά τινα
αἰτίαν οὐ συνακούων τῶν λεγομένων γελᾷ. ὑμῖν φησὶ πιστεύω διότι τὸ ῥηθὲν γελοῖόν ἐστιν. πλεί-
ους δ' εἶχεν καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ προσηγόρευον οἱ πολλοὶ Διο-
νυσιοκόλακας. οὗτοι δὲ προσεποιοῦντο μή τι ὀξὺ ὁρᾶν παρὰ τὸ δεῖπνον. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος οὐκ ἦν
ὀξυωπής, ἔψαυόν τε τῶν παρακειμένων ὡς οὐχ ὁρῶντες ἕως ὁ Διονύσιος τὰς χεῖρας πρὸς τὰ λεκά-
νια προσῆγεν. ἀποπτύοντος δὲ τοῦ Διονυσίου πολλάκις, παρεῖχον τὰ πρόσωπα καταπτύεσθαι, καὶ
30 ἀπολείχοντες τὸν σίαλον, ἔτι δὲ τὸν ἔμετον αὐτοῦ, μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον. Τίμαιος
δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Δημοκλέα φησὶ τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακα, ἔθους
ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας ταῖς νύμφαις, καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα
παννυχίζειν μεθυσκομένους, ὀρχεῖσθαί τε περὶ τὰς θεὰς ὁ Δημοκλῆς ἐάσας τὰς νύμφας, καὶ εἰπὼν
οὐ δεῖν προσέχειν ἀψύχοις θεοῖς, ἐλθὼν ὠρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον. ἔπειτα πρεσβεύσας ποτὲ μεθ'
ἑτέρων ὡς τὸν Διονύσιον, καὶ πάντων κομιζομένων ἐπὶ τριήρους κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν ἄλ-
λων, ὅτι στασιάζει κατὰ τὴν ἀποδημίαν, καὶ βλάπτει τοῦ Διονυσίου τὰς κοινὰς πράξεις. καὶ σφό-
δρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος, ἔφησε τὴν διαφορὰν γενέσθαι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις, ὅτι με-
τὰ τὸ δεῖπνον ἐκεῖνοι μὲν τὸν Φρυνίχου καὶ Στησιχόρου, ἔτι δὲ Πινδάρου παιᾶνα τῶν αὐτῶν τινὲς
ἀναλαβόντες ᾖδον. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βουλομένων τοὺς αὐτοῦ Διονυσίου πεποιημένους διεπε-
40 ραίνετο. καὶ τούτου σαφῆ τὸν ἔλεγχον παρέξειν ἐπηγγέλατο. τοὺς μὲν γὰρ αὐτοῦ κατηγόρους οὐ-
δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ᾀσμάτων κατέχειν. αὐτὸς δ' ἕτοιμος εἶναι πάντας ἐφεξῆς ᾄδειν. λήξαντος
δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου, πάλιν ὁ Δημοκλῆς ἔφη, χαρίσαιο δ' ἄν μοι τὶ Διονύσιε, κελεύσας τι-
νὶ τῶν ἐπισταμένων διδάξαι με τὸν πεποιημένον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα. ἀκούω γάρ σε πε-
πραγματεῦσθαι περὶ τοῦτον. παρακεκλημένων δέ ποτε τῶν φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖ-
πνον, εἰσιὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον γράμματα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ἐπέμφθη παρὰ τῶν ἡγεμόνων
τῶν εἰς Νέαν πόλιν ἀποσταλέντων. καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν ἔφη, εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν ὦ
Διονύσιε. κἀκεῖνος προσβλέψας αὐτῷ, πόθεν δ' οἶδας ἔφη σὺ πότερα κατὰ γνώμην ἐστὶν, ἢ τοὐ-
ναντίον ἃ γεγράφασιν; εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐπιτετίμηκας ἔφη Διονύσιε. καὶ Σάτυρον δέ τινα ἀνα-
γράφει ὁ Τίμαιος κόλακα ἀμφοτέρων τῶν Διονυσίων. Ἡγήσανδρος δ' ἱστορεῖ καὶ Ἱέρωνα τὸν τύ-
50 ραννον ἀμβλύτερον κατὰ τὰς ὄψεις γενέσθαι, καὶ τοὺς συνδειπνοῦντας τῶν φίλων ἔχειν ἐπίτη-
δες διαμαρτάνοντας τῶν ἐδεσμάτων, ἵν' ὑπ' αὐτοῦ χειραγωγῶνται, καὶ δοκεῖ τῶν ἄλλων ὀξυδερ-
κέστερος εἶναι. Εὐκλείδην δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν Σεῦτλον ἐπικαλούμενον (παράσιτος δ'
ἦν καὶ οὗτος) παρατεθέντος τινὸς αὐτῷ πλάκους σογκοὺς ἐν δείπνῳ, ὁ Καπανεὺς ἔφη ὁ ὑπὸ τοῦ

Εὐριπίδου εἰσαγόμενος ἐν ταῖς ἱκέτισιν, ὑπεραστείως ἦν. μισῶν τραπέζας ὅς τις ἐξογκοῖτ᾽ ἄγαν.
οἱ δὲ δημαγωγοῦντες φασὶν Ἀθήνησι κατὰ τὸν χρεμωνίδειον πόλεμον κολακεύοντες τοὺς Ἀθη-
ναίους, τἄλλα μὲν ἔφασκον πάντα εἶναι κοινὰ τῶν ἑλλήνων. τὴν δ᾽ ἐπὶ τὸν ἔρανον ἀνθρώπους φέ-
ρουσαν ὁδὸν Ἀθηναίους εἰδέναι μόνους. Σάτυρος δ᾽ ἐν τοῖς Βίοις, Ἀνάξαρχόν φησι τὸν εὐδαιμονικὸν
φιλόσοφον, ἕνα τῶν Ἀλεξάνδρου γενέσθαι κολάκων, καὶ συνοδεύοντα τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐγένετό πο-
τε βροντὴ, καὶ ἐξαίσιος ὡς πάντας πτῆξαι, εἰπεῖν μή τι σὺ τοιοῦτο ἐποίησας Ἀλέξανδρε ὁ τοῦ Διός.
τὸν δὲ γελάσαντα εἰπεῖν, οὐ γὰρ φοβερὸς βούλομαι εἶναι καθάπερ σύ με διδάσκεις, ὁ τὰς τῶν σατρα-
πῶν καὶ βασιλέων κελεύων μοι δειπνοῦντι προσφέρεσθαι κεφαλάς. Ἀριστόβουλος δέ φησιν ὁ κασ-
σανδρεὺς, Διώξιππον τὸν ἀθηναῖον παγκρατιαστὴν, τρωθέντος ποτὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αἵματος

ιλ. ι. ῥέοντος, εἰπεῖν, ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν. Ἐπικράτης δ᾽ ὁ ἀθηναῖος πρὸς βασι- 10
λέα πρεσβεύσας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ πολλὰ δῶρα παρ᾽ ἐκείνου λαβὼν, οὐκ ᾐσχύνετο κο-
λακεύων οὕτως φανερῶς καὶ τολμηρῶς τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰπεῖν, δεῖν κατ᾽ ἐνιαυτὸν οὐκ ἐννέα ἄρ-
χοντας, ἀλλ᾽ ἐννέα πρέσβεις αἱρεῖσθαι, πρὸς βασιλέα. θαυμάζω δ᾽ ἔγωγε τῶν Ἀθηναίων, πῶς τοῦ-
τον μὲν ἀκριτον εἴασαν, Δημάδην δὲ δέκα ταλάντοις ἐζημίωσαν, ὅτι θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξαν-
δρον. καὶ Εὐαγόραν δ᾽ ἀπέκτειναν, ὅτι πρεσβεύων ὡς βασιλέα προσεκύνησεν αὐτόν. Τίμων ὁ
φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων, Ἀρίστωνά φησι τὸν χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ κιτιέως γνώριμον, κό-
λακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως. Φύλαρχος δ᾽ ἐν
ἕκτῃ ἱστοριῶν, Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου κόλακα, θεασάμενον τὸν βασιλέα σπαρασσόμενον
ὑφ᾽ οὗ εἰλήφει φαρμάκου εἰπεῖν, ὦ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς ὅτε καὶ ὑμεῖς οἱ θεοὶ τοιαῦτα πάσχε-
τε. καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μόλις ἀναβλέψαντα ποῖοι θεοί φησι, φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί. 20
ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος ἐπιτρόπου τοῦ λακεδαιμο-
νίους ἑλόντος, κόλακα γενέσθαι Ἀπολλοφάνη τὸν εἰπόντα τὴν Ἀντιγόνου τύχην ἀλεξανδρίζειν. Εὔ-
φαντος δ᾽ ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέ-
σθαι Καλλικράτην. ὃς οὕτω δεινὸς ἦν, ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἰκόνα ἐν τῇ σφραγῖδι περιφέρειν, ἀλ-
λὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι, Τηλέγονον καὶ Ἀντίκλειαν. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ
τῶν ἱστοριῶν, Φιλίππου τοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων κόλακα γενέσθαι Ἡρακλείδην τὸν ταραν-
τῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, Ἀγαθο-
κλέους τοῦ Οἰνάνθης υἱοῦ, ἑταίρου δὲ τοῦ φιλοπάτορος βασιλέως Φίλωνα, Ἱερωνύμου δὲ τοῦ Συρακουσίων
τυράννου Θράσωνα τὸν κάρχαρον ἐπικαλούμενον. Κάτων ὁ σινωπεὺς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ Ἱε-
ρωνύμου τυραννίδος, προσφέρεσθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολὺν ἄκρατον. ἀλλ᾽ ἄνδρ᾽ ἐπαίρεσθαι εἶναι 30
ῥηθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου ἑταῖρος κόλαξ, ὅστις ὄνομα. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἱερώνυμον αἰνίξασθαι διαδή-
ματα λαβεῖν, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν διασκευὴν, ἣν ἐφόρει Διονύσιος ὁ τύραν-
νος. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Ἀλέξιππος φησὶν ὁ σπαρτιάτης ἄνθρωπος οὐ
μετρίως φαῦλος, οὔτε δοκῶν χρηστὸς εἶναι, πιθανὸν δ᾽ ἔχων ἐν κολακείᾳ λόγον, καὶ θεραπεῦσαι τοὺς
εὐπόρους μέχρι τῆς τύχης δεινός. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἡρακλείδης ὁ μαρωνίτης, ὁ Σεύθου τοῦ Θρᾳκῶν βα-
σιλέως κόλαξ, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἑβδόμῃ ἀναβάσεως. Θεόπομπος δ᾽ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ
ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου ἀργείου λέγων, ὡς ἐκολάκευσε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει καὶ ταῦτα.
Νικόστρατον δὲ τὸν ἀργεῖον, πῶς οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν, ὃς προστάτης γενόμενος τῆς Ἀργείων πό-
λεως, καὶ παραλαβὼν καὶ γένος καὶ χρήματα, καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἅπαντας
ὑπερέβαλε τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπείαις, οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας, ἀλλὰ καὶ 40
τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως ἠγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν, ὥστε
βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεύεσθαι μᾶλλον, ἀνήγαγε τὸν υἱὸν πρὸς βασιλέα. ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς
πώποτε φανήσεται ποιήσας. ἔπειτα καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὁπότε μέλλοι δειπνεῖν, τράπεζαν πα-
ρετίθει χωρὶς ὀνομάζων τῷ δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων.
ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν, καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας. οἰόμενος δὲ διὰ τῆς θερα-
πείας ταύτης χρηματιεῖσθαι μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως. ἦν γὰρ αἰσχροκερδὴς, καὶ χρημάτων ὡς οὐκ
οἶδ᾽ εἴ τις ἕτερος ἥττων. Ἀττάλου δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος, Λύσιμαχος, ὃν Καλλί-
μαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει. Ἕρμιππος δ᾽ ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. οὗτος δ᾽ ὁ
ἀνὴρ καὶ περὶ τῆς Ἀττάλου παιδείας συγγέγραφε βίβλους, πᾶσαν κολακείαν ἐμφαινούσας. Πολύβιος
δ᾽ ἐν ὀγδόῃ ἱστοριῶν, Καύαρος φησὶν ὁ γαλάτης ὢν τἄλλα ἀγαθὸς ὑπὸ Σωστράτου τοῦ κόλακος διε- 50
στρέφετο, ὃς ἦν χαλκηδόνιος γένος. Λικινίου δὲ Κράσσου, τοῦ ἐπὶ Πάρθους στρατεύσαντος, κόλακά φη-
σι γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν, Ἀνδρόμαχον τὸν καρρηνὸν. ὃ
τὸν Κράσσον πάντα ἀνακοινούμενον, προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀπολέσθαι. οὐκ ἀτιμώρητος δ᾽

ὑπὸ τοῦ

ὑπὸ τοῦ δαιμονίου παρέδωκεν ὁ Ἀνδρόμαχος. μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν καρπῶν τῆς
πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ τῶν Καρπλώων πανοικίᾳ ἐνεπρήσθη. Ποσειδώνιος δ'
ὁ Ἀπαμεὺς, ὕστερον δὲ Ῥόδιος χρηματίσας, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἱέρακα φησὶ τὸν Ἀντιοχέα
πρότερον λυσιῳδοῖς ὑπαυλοῦντα, ὕστερον γενέσθαι κόλακα δεινὸν Πτολεμαίου τοῦ ἑβδόμου βασι-
λέως, τοῦ καὶ Εὐεργέτου κληθέντος. καὶ τὰ μέγιστα δυνηθέντα παρ' αὐτῷ, καθάπερ καὶ παρὰ τῷ
Φιλομήτορι ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρῆναι. Μεθερδάτης δ' ἀναγράφει κόλακα Σωσίπατρον αὐθρω-
πον γόητα, Νικόλαος ὁ περιπατητικός. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, Σισύφου φησὶ τοῦ
Φαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπηρέτην γενέσθαι Ἀθήναιον τὸν Ἐρετριέα. διεβόηθη δὲ ἐπὶ τῇ κολα-
κείᾳ, καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Δημοχάρης γοῦν ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιὸς ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν
10 ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ ἧς ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας, πρός τε τὸν πολιορκητὴν Δημήτριον.
καὶ ὅτι τοῦτ' οὐκ ἦν ἐκείνῳ βουλομένῳ, γράφει οὕτως. ἐλύπει μὲν καὶ τούτων ἔνια αὐτὸν ὡς ἔοι-
κεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα γε παντελῶς αἰσχρὰ καὶ ταπεινά. Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης
ἱερά, καὶ Βουρίχου, καὶ Ἀδειμάντου, καὶ Ὀξυθέμιδος, τῶν κολάκων αὐτοῦ. καὶ βωμοὶ καὶ ἡρῷα καὶ σπον-
δαὶ τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾔδοντο, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν Δημήτριον θαυμάζειν ἐπὶ τοῖς γινομέ-
νοις, καὶ λέγειν ὅτι οὐδεὶς ἐπ' αὐτοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν. καὶ Θηβαῖοι
δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν Σικυῶνι,
ἱδρύσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας. ἐρωμένη δ' ἦν αὕτη τοῦ Δημητρίου, καθάπερ καὶ ἡ Λέαινα. τί
οὖν παράδοξον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν κολάκων κόλακες ἐποίησαν, οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Δημήτριον παιᾶ-
νας καὶ προσόδια ᾄδοντες. φησὶ γοῦν ὁ Δημοχάρης ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γράφων, ἐπανελθόν-
20 τα δὲ τὸν Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέχοντο, οὐ μό-
νον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ οἰνοχοοῦντες, ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ χοροὶ καὶ ἰθύφαλλοι
μετ' ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπήντων αὐτῷ, καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τοὺς ὄχλους ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴ-
δοντες, ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινὸς, οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν. γεγονὼς δ'
εἴη ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Ἀφροδίτης. τῷ δὲ κάλλει διάφορος, καὶ τῇ πρὸς πάντας φιλανθρωπίᾳ κοι-
νός. δεόμενοι δ' αὐτοῦ ἱκέτευον φησὶ, καὶ προσηύχοντο. ὁ μὲν οὖν Δημοχάρης τοσαῦτα εἴρηκε περὶ
τῆς Ἀθηναίων κολακείας. Δοῦρις δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν κατ' αὐτὸν τὸν
ἰθύφαλλον ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι τῇ πόλει παρεῖσιν ἐνταῦθα. † Δημήτριος ἅμ' ὁ
παρῆν ὁ καιρός. χ' ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς κόρης μυστήρια ἔρχεθ' ἵνα ποιήσῃ. ὁ δ' ἱλαρὸς ὥσπερ τὸν θεὸν
δεῖ καὶ καλὸς γελῶν πάρεστι σεμνὸς, ἔθ' φαίνεθ' οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ. ἐν μέσοισι δ' αὐτοῖς ὅ-
30 μοιος ὥσπερ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες, ἥλιος δ' ἐκεῖνος. ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ χαῖρε καὶ Ἀ-
φροδίτης. ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοὶ, ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα, ἢ οὐκ εἰσίν, ἢ οὐ προσέχουσιν
ἡμῖν οὐδὲ ἕν. σὲ δὲ παρόνθ' ὁρῶμεν, οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ' ἀληθινόν. εὐχόμεσθα δή σοι πρῶτον
μὲν εἰρήνην ποίησον φίλτατε. κύριος γὰρ εἶ σύ. τὴν δ' οὐχὶ Θηβῶν, ἀλλ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος Σφίγγα
περικρατοῦσαν αἰτωλὸν ὅστις ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ὥσπερ ἡ παλαιὰ τὰ σώμαθ' ἡμῶν πάντ' ἀ-
ναρπάσας φέρει. κοὐκ ἔχω μάχεσθαι. αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας. νῦν δὲ καὶ τὰ πόῤῥω
μάλιστα μὲν δὴ κόλασον αὐτός. εἰ δὲ μὴ Οἰδίπουν τιν' εὑρὲ τὴν Σφίγγα ταύτην, ὅστις ἢ κατακρη-
μνιεῖ ἢ σπίνον ποιήσει. ταῦτ' ᾖδον οἱ μαραθωνομάχοι, οὐ δημοσίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' οἰκίαν. οἱ
τὸν προσκυνήσαντα τῶν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες, οἱ τὰς ἀναριθμήτους μυριάδας τῶν βαρβά-
ρων φονεύσαντες. Ἄλεξις γοῦν ἐν φαρμακοπώλῃ ἢ Κρατεύᾳ προπίνοντά τινα εἰσαγαγὼν ἑνὶ τῶν
40 συμποτῶν καὶ λέγοντα ποιεῖ τάδε, Παῖ τὴν μεγάλην δὸς ὑποχέας Φιλίας κυάθους τῶν παρόν-
των τέτταρας. Τοὺς τρεῖς δ' ἔρωτας προσαποδώσεις ὕστερον, Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης κα-
λῶς, Καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου. Φέρε τὸν τρίτον φίλας Ἀφροδίτης. χαίρετ' ἄνδρες
συμπόται Ὅσην ἀγαθῶν τὴν κύλικα μεστὴν πίομαι. Τοιοῦτοι τότ' ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι, κολακείας
θηρείου χαλεπωτάτου λύσσαν ἐμβαλούσης αὐτῶν τῇ πόλει. ἣν ὁ μὲν Πύθιος ἑστίαν τῆς Ἑλλάδος ἀνεκήρυξε.
Πρυτανεῖον δὲ Ἑλλάδος ὁ δυσμενέστατος Θεόπομπος, ὁ φάσκων ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας διο-
νυσοκολάκων καὶ ναυτῶν, καὶ λωποδυτῶν. ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν, καὶ ψευδοκλητήρων,
οὓς ἐγὼ πείθομαι ὡς ἐπομβρίαν, ἤ τι δεινὸν ἐκ θεοῦ τὴν προειρημένην πᾶσαν εἰσαγαγεῖν κολακείαν.
περὶ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε, πολὺ κρεῖττον εἶναι εἰς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ εἰς κόλακας, οἳ ζῶντας ἔτι
τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν κατεσθίουσι. φησὶ γοῦν καὶ Ἀναξίλας, Ἔνιοι κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας σκώ-
50 ληκες. εἰς ὃν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον Εἰσδὺς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος, Ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀπο-
δείξῃ κενόν. Ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν λέμμ' οὐδέν. ὁ δ' ἕτερον δάκνει. Πλάτων τ' ἐν Φαίδρῳ φησὶ, κόλακι δεινῷ θηρίῳ
καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ κολακείας
φησὶ, ὡς Μύρτις μύστης ὁ ἀργεῖος Κλεώνυμον τὸν χορευτὴν ἅμα καὶ κόλακα προσκαθίζοντα πολλάκις αὐ-

τῷ, καὶ τοῖς συνδικάζουσι. Βουλόμενον δὲ καὶ μετὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐνδόξων δειπνεῖν, λαβόμενος τοῦ ὠτὸς, καὶ ἕλκων αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου, πολλῶν παρόντων ἀπῆγ. οὐ χορεύσει ἐνθάδε, οὐδ᾽ ἡμῶν ἀκούσει. Δίφιλος δὲ ἐν γάμῳ φησίν, Ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ δυνάστην καὶ φίλους Καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει, Λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον. νῦν δὲ καὶ καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους. αἱ κρίσεις θ᾽ ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ. διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν καλουμένην πόλιν Κολακείαν, ἣν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ. κόλακας δ᾽ εἶναί φησι Φύλαρχος καὶ τοὺς ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντας Ἀθηναίων ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνοις, ἐπεὶ αὐτὸς ὁ Σέλευκος πικρῶς ἐπισταθμευομένους ὑπὸ Λυσιμάχου οὐ μόνον ἐξείλετο, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου. καὶ τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις, Σελεύκου Σωτῆρος καλοῦσι. ταύτην δὲ τὴν κολακείαν τινὲς ἐκτρεπόμενοι τοὔνομα ἀρέσκειαν προσαγορεύουσιν, ὡς καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ. Τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειαν ὄνομ᾽ ἔχει. Οὐκ ἐπίστανται δὲ οἱ τὴν κολακείαν μεταχειριζόμενοι, ὡς ἐστιν αὕτη ἡ τέχνη ὀλιγοχρόνιος. Ἄλεξις γοῦν φησὶν ἐν Ψευδομένῳ, Κόλακος δὲ βίος μικρὸν χρόνον ἀνθεῖ. οὐδεὶς γὰρ χαίρει πολιοκροτάφῳ παρασίτῳ. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν, κόλαξ μὲν οὐδεὶς φησὶ διαρκεῖ πρὸς φιλίαν. καταναλίσκει γὰρ ὁ χρόνος τὸ τοῦ προσποιήματος αὐτῶν ψεῦδος. ὁ δὲ ἐραστὴς, κόλαξ ἐστὶ φιλίας δι᾽ ὥραν ἢ κάλλος. τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ βασιλέως κολάκων οἱ περὶ Ἀδείμαντον τὸν Λαμψακηνὸν ναὸν κατασκευασάμενοι, καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι θριῆσιν, ὠνόμαζον Φίλας Ἀφροδίτης. καὶ τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς Δημητρίου μητρὸς Φίλας, ὥς φησι Διονύσιος ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ ὀνομάτων. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Γεργίθιῳ, καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῶν κολάκων παρῆλθε, διηγεῖται. καὶ αὐτὸν Γεργίθιον ὑποτιθέμενος, ἀφ᾽ οὗ τὸ βιβλίον ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν, ἕνα γεγονότα τῶν Ἀλεξάνδρου κολάκων. διηγεῖται δὲ οὕτως, τὴν κολακείαν ταπεινὰ ποιεῖν τὰ ἤθη τῶν κολάκων καταφρονητικῶν ὄντων τῶν περὶ αὐτούς. σημεῖον δὲ τὸ πᾶν ὑπομένειν εἰδότας οἷα τολμῶσι. τὰ δὲ τῶν κολακευομένων ἐμφυσωμένων τῇ κολακείᾳ χαύνους καὶ κενοὺς ποιοῦντα πάντων ἐν ὑπεροχῇ παρ᾽ αὐτοῖς ὑπολαμβάνεσθαι κατασκευάζεσθαι. ἑξῆς τε διηγούμενος περί τινος μειρακίου, Παφίου μὲν τὸ γένος, βασιλέως δὲ τὴν τύχην, τοῦτό φησι τὸ μειράκιον (οὐ λέγων αὐτοῦ τοὔνομα) κατέκειτο δι᾽ ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν ἐπ᾽ ἀργυρόποδος κλίνης ὑπεστρωμένης Σαρδιανῇ ψιλοτάπιδι τῶν πάνυ πολυτελῶν. ἐπεβέβλητο δ᾽ αὐτῷ πορφυροῦν ἀμφίταπον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημμένον. προσκεφάλαια δ᾽ εἶχε τρία μὲν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ βύσσινα παραλουργῆ, δι᾽ ὧν ἠμύνετο τὸ καῦμα. δύο δ᾽ ὑπὸ τοῖς ποσὶ ὑσγινοβαφῆ τῶν Δωρικῶν καλουμένων, ἐφ᾽ ὧν κατέκειτο λευκῇ χλαμύδι. παραδεδεγμένοι δὲ εἰσὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν εὐγενῶν κολάκων γένος ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι, καὶ τούτων οἷον Ἀρεοπαγιτῶν τινῶν, οὔτε τὸ πλῆθος, οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων οἶδεν οὐδείς. διῃρημένων δὲ δίχα κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ᾽ ὧν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, τοὺς μὲν Γεργίνους, τοὺς δὲ Προμαλάγγας προσαγορεύουσιν. ὧν οἱ μὲν Γεργῖνοι συναναμιγνύμενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν, ἔν τε τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς, ὠτακουστοῦσι κατασκόπων ἔχοντες τάξιν. ὅτι δὲ ἂν ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους ἄνακτας. οἱ δὲ Προμάλαγγες ζητοῦσιν αὐτὰ τῶν ὑπὸ Γεργίνων προσαγγελθέντων, οὕτως ἔντεχνος καὶ πιθανὴ πρὸς ἅπαντας ἡ ἔντευξις, ὥς τ᾽ ἐμοί γε δοκεῖ, καθάπερ καὶ αὐτοί φασι παρ᾽ ἐκείνων εἰς τοὺς ἔξω τόπους διαδίδοσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. καὶ γὰρ οὐχ οἷον μετρίως ἐπὶ τῷ πράγματι σεμνύνονται, διὰ τὸ τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν. ἀλλὰ καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν Γεργίνων τὶς ἀπόγονος ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων, οὓς Τεῦκρος ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων κατακτησάμενος, εἰς Κύπρον ἔχων ἀπῴκισεν, οὗτος διὰ τῆς παραλίας μετ᾽ ὀλίγων πλεύσας ἐπὶ τῆς Αἰολίδος κατὰ πύστιν ἅμα καὶ οἰκισμὸν τῆς τῶν προγόνων χώρας πόλιν οἰκίσαι περὶ τὴν Τρωϊκὴν Ἴδην, συμπαραλαβὼν τινὰς τῶν Μυσῶν. ἣ πάλαι μὲν ἀπὸ τοῦ γένους Γέργινα, νῦν δὲ Γέργιθα κέκληται. οὗτοι γὰρ ὡς ἔοικε τοῦ στόλου τινὲς ἀποσπασθέντες ἐν τῇ Κυμαίᾳ κατέσχον, ἐκ Κύπρου τὸ γένος ὄντες, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ τῆς Θετταλικῆς Τρίκκης, καθάπερ τινὲς εἰρήκασιν, ὧν ἰατρεῦσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ᾽ Ἀσκληπιάδαις ποτέ γε νομίζω δεδόσθαι. γεγόνασι δὲ παρ᾽ ἡμῖν καὶ περὶ Γλοῦτα καρὸς καὶ γυναῖκες ὑπὸ τὰς ἀνάσσας, αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ᾽ ὧν ὑπολιπεῖς τινὲς εἰς τὸ πέραν ἀφικόμεναι μετάπεμπτοι πρός τε τὰς Ἀρταβάζου καὶ τὰς Μέντορος γυναῖκας, κλιμακίδες μετωνομάσθησαν ἀπὸ τοιαύτης πράξεως, ταῖς μεταπεμψαμέναις ἀρεσκευόμεναι, κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν οὕτως, ὥστε ἐπὶ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὴν ἀνάβασιν

βάσιν γίγνεσθαι καὶ τὴν κατάβασιν ταῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ὀχουμένας, εἰς τοσοῦτο τρυφῆς, ἵνα μὴ ἀβλιότητος εἴπω προηγάγοντο τεχνώμεναι τὰς ἀφρονεστάτας. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν μαλακῶν ὑπὸ τῆς τέχνης μεταβιβασθεῖσαι, σκληρῶς ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως. αἱ δὲ τῶν παρ᾽ ἡμῖν ταῦτα διαδεξαμένων ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας, κατῆραν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας τε καὶ βασιλίδας ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις διέθεσαν οὐδὲ λέγειν καλόν, πλὴν ὅτι μαγευόμεναι καὶ μαγεύουσαι ταυροπολικὰ τρίοδοί τινες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο, πλήρεις πάντων ἀποκαθαρμάτων. τοσούτων ἔοικε καὶ τοιούτων ἡ κολακεία κακῶν αἰτία γίγνεσθαι, τοῖς διὰ τὸ κολακεύεσθαι προσδεξαμένοις αὐτήν. προελθὼν δὲ πάλιν ὁ Κλέαρχος καὶ τάδε φησίν, ἀλλ᾽ ἤδη τῇ τούτων χρείᾳ μέμψαιτ᾽ ἄν τις τὸ μειράκιον ὥσπερ εἶπον. οἱ μὲν γὰρ παῖδες μικρὸν ἄπωθεν τῆς κλί-
10 νης ἐν χιτωνίσκοις ἕστασαν. τριῶν δ᾽ ὄντων ἀνδρῶν δι᾽ οὓς νῦν ὁ πᾶς λόγος γέγονε, καὶ τούτων ὄντων ἐπωνύμων παρ᾽ ἡμῖν, ὁ μὲν εἷς ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς ποδῶν καθῆστο τοὺς τοῦ μειρακίου πόδας ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ γόνασι λεπτῷ λῃδίῳ συνημφιεκώς. ὃ δὲ ἐποίει δῆ που καὶ μὴ λέγοντος οὐκ ἄδηλον. καλεῖται δ᾽ οὗτος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Παράβυστος, διὰ τὸ καὶ τῶν μὴ παραδεχομένων ὅμως τεχνικώτατα κολακεύων παρεμπίπτειν εἰς τὰς ὁμιλίας. ἅτερος δ᾽ ἦν ἐπί τινος δίφρου κειμένου παρ᾽ αὐτὴν τὴν κλίνην. καὶ τοῦ νεανίσκου τὴν χεῖρα παρεικότος ἐκκρεμάμενος ταύτης τε προσπεπτωκὼς κατέψυχέ τε καὶ τῶν δακτύλων ἕκαστον ἐν μέρει διαλαμβάνων, εἷλκέ τε καὶ ἐξέτεινεν, ὥστε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάζοντα σικύαν εὐστόχως εἰρηκέναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίτος ὁ Θὴρ ὁ γενναιότατος, ὥσπερ ἦν τῆς ὑπηρεσίας πρωταγωνιστὴς προσεστηκὼς αὐτῷ κατὰ κεφαλήν, μεταξὺ τῶν βυσσίνων προσκεφαλαίων ἀποκεκλιμένος εἰς αὐτὰ πάνυ φιλικῶς. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ
20 τοῦ μειρακίου τριχωμάτιον ἐπικοσμῶν, τῇ δεξιᾷ δὲ φαινακὸν ψῆγμά τι διακινῶν ὡς ἀκαρῶν ἡδὺς ἦν, ἀλλ᾽ οὐκ ἀποσοβῶν. διὸ μοι δοκεῖ ἂν αὐτῷ δαίμων τις ἐλευθέριος νεμεσήσας ἐφίησι τοῦ μειρακίου μυῖαν οὐκ ἄλλην ἢ κείνην, ὡς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν φησὶν Ὅμηρος ἐνεῖναι τῷ Μενελάῳ τὸ θάρσος, οὕτως ἦν ἐρρωμένη καὶ ἄφοβος τὴν ψυχήν. δηχθέντος δὲ τοῦ μειρακίου, τηλικοῦτον ἀνέκραγεν ὁ ἄνθρωπος ὑπὲρ ἐκείνου, καὶ οὕτως ἠγανάκτησεν ὥστε διὰ τὴν πρὸς μίαν ἔχθραν, ἁπάσας ἐκ τῆς οἰκίας ἤλαυνεν. ὅθεν καὶ φανερὸς ἐγένετο πρὸς τοῦτο τεταχὼς αὐτόν, ἀλλ᾽ οὐ Λύκων τοιοῦτος ἦν ὁ Ποντικὸς τύραννος. ἐπεὶ συχνοὺς τῶν φίλων ᾔσθετο σεσυλημένους ὑπὸ τῶν περὶ ἑαυτὸν κολάκων, συνιδὼν ἄνθρωπον διαβάλλοντά τινα τῶν λοιπῶν φίλων, ἀπέκτεινα ἂν εἶπε σε νὴ τοὺς θεούς εἰ μὴ πονηρῶν ἀνθρώπων ἡ τυραννὶς ἐδεῖτο. Ἀντιφάνης δ᾽ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Στρατιώτῃ τὰ ὅμοια λέγει περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλέων τρυφῆς. ποιεῖ δέ τινα ἀναπυνθανόμενον στρατιώτην τάδε,

30 Ἐν δὴ Κύπρῳ φῂς εἰπέ μοι διήγετε Πολὺν χρόνον τὸν πάνθ᾽ ἕως ἦν ὁ πόλεμος. Ἐν τίνι τόπῳ μάλιστα, λέγε γάρ. ἐν Πάφῳ, Οὗ πρᾶγμα τρυφερὸν διαφερόντως ἦν ἰδεῖν Ἄλλως γ᾽ ἄπιστον. ποῖον; ἐρριπίζετο Ὑπὸ τῶν περιστερῶν, ὑπ᾽ ἄλλου δ᾽ οὐδενός Δειπνῶν ὁ βασιλεύς, πῶς ἐάσας τἄλλα γὰρ Ἐρήσομαί σε, τὸν πῶς ἠλείφετο, Ἐκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ Καρποῦ συχνοῦ γ᾽ ὅν φασι τὰς περιστερὰς Τρώγειν. διὰ τὴν ὀσμὴν δὲ τούτου πετόμεναι Παρῆσαν. οἷαί τ᾽ ἦσαν ἐπικαθιζάνειν Ἐπὶ τὴν κεφαλήν. παῖδες δὲ παρακαθήμενοι Ἐσόβουν, ἐπαίρουσαι δὲ μικρόν, οὐ πολὺ Τοῦ μήτ᾽ ἐκεῖσε, μήτε δεῦρο παντελῶς, Οὕτως ἀνερρίπιζον ὥστε σύμμετρον Αὐτῷ τὸ πνεῦμα μὴ περισκληρὸν ποιεῖν. Εἴη οὖν ἂν ὁ τοῦ προειρημένου μειρακίου κόλαξ μαλακόλαξ, ὥς φησιν ὁ Κλέαρχος. πρὸς γὰρ τῷ τοιοῦτο κολακεύειν, καὶ τὸ σχῆμα τῶν κολακευομένων ἐπακολουθῶν ἀποπλάττεται παραγκωνίζων καὶ σπαργανῶν ἑαυτὸν τοῖς τριβωνίοις. ὅθεν αὐτὸν οἱ μὲν
40 παραγκωνιστήν, οἱ δὲ σχηματοθήρην καλοῦσι. κατ᾽ ἀλήθειαν γὰρ ὁ κόλαξ ἔοικεν εἶναι τῷ Πρωτεῖ ὁ αὐτός. γίγνεται γοῦν παντοδαπὸς οὐ μόνον κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς λόγους οὕτω ποικιλόφρων τίς ἐστιν. Ἀνδροκύδης δ᾽ ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τοῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν εὐχέρειαν, ὅτι πάντα ὑποδύεται ὡς δή τις ὑποστατικὸς καταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει, καὶ οὐ βαρυνόμενος οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν. οὐκ ἂν διαμάρτοι δέ τις τὸν τοῦ μειρακίου τούτου τοῦ Κυπρίου βίον ὑγρὸν ὀνομάζων. οὐ πολλοὺς καὶ διδασκάλους φησὶν ἐν Ἀθήνῃσιν Ἄλεξις ἐν Πυραύνῳ λέγων οὕτως, Πεῖραν ἐπιθυμῶν θατέρου βίου λαβεῖν, Ὃν πάντες εἰώθασιν ὀνομάζειν ὑγρόν. Τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ περιπατήσας ἡμέρας Διδασκάλους εὗρον οὐ λέγω βίου, Ἴσως τριάκοντ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς ἐργαστηρίου. καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπολειπούσῃ πάλιν, Ἡ τοῦ βίου Ὑγρότης με τέθαφε τοῦ σοῦ τὴν ἀσωτίαν. Ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύου-
50 σί τινες. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Λημνίαις, τέχνην τινὰ εἶναι ὑποτίθεται τὴν κολακείαν ἐν οἷς λέγει ἐν ταῖς Λημνίαις, Εἶτ᾽ ἐστὶν ἢ γένοιτ᾽ ἂν ὁσίαν τέχνη, Ἢ πρόσοδος ἄλλη τοῦ κολακεύειν εὐφυῶς, Ὁ ζωγράφος πονεῖ τι καὶ πικραίνεται. Ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδύνοις πάλιν Πρόσεστι πᾶσιν ἐπιμέλεια, καὶ πόνος. Ἡμῖν δὲ μετὰ γέλωτος ὁ βίος καὶ τρυφῆς.

Οὐ γὰρ

Οὐ γὰρ τὸ μέγιστον ἔργον ἐστὶ παιδιά, Ἀθρόον γελάσαι σκῶψαί τιν᾽ ἐκπιεῖν πολύν. Οὐχ ἡδύ γ᾽ ἐμοὶ μὲν μετὰ τὸ πλουτεῖν δεύτερον. Κεχαρακτήρικε δὲ ὡς ἐνὶ μάλιστα ἐπιμελῶς τὸν κόλακα Μένανδρος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ὡς καὶ τὸν παράσιτον Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ. Ἄλεξις δ᾽ ἐν κατα ψευδομένῳ λέγοντά τινα κόλακα τοιαῦτα παρεισάγων φησίν, Εὐδαίμων ἐγὼ μὰ τὸν Δία

Τὸν ὀλύμπιον, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. οὐχ ὅτι Ἐν τοῖς γάμοισιν ἄνδρας εὐωχήσομαι, Ἀλλ᾽ ὅτι διαρραγήσομ᾽ ἂν θεὸς θέλῃ. Τούτου δέ μοι γένοιτο τοῦ θανάτου τυχεῖν. Δοκεῖ δέ μοι οὗτος ἄνδρες φίλοι ὁ καλὸς γάστρις, οὐκ ἂν ὠκνηκέναι εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξ Ὀμφάλης Ἴωνος τοῦ τραγῳδιοποιοῦ. ἐξαυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ἑορτὴν λέγειν, οἷον καθημερινήν. Ἱππίας δ᾽ ὁ ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος ἱστοριῶν διηγούμενος ὡς ἡ Κνώπου βασιλεία ὑπὸ τῶν ἐκείνου κολάκων κατελύθη, φησὶ καὶ ταῦτα. Κνώπῳ μαντευομένῳ περὶ σωτηρίας, ὁ θεὸς ἔχρησε, θύειν Ἑρμῇ δολίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα ὁρμήσαντος αὐτοῦ εἰς Δελφούς, οἱ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καταλῦσαι βουλόμενοι, ἵν᾽ ὀλιγαρχίαν κατα στήσωνται. ἦσαν δ᾽ οὗτοι, Ὀρτύγης καὶ Ἴρος καὶ Ἔχαρος, οἳ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ περὶ τὰς θεραπείας εἶναι τῶν ἐπιφανῶν πρόσκυνες καὶ κόλακες. συμπλέοντες οὖν τῷ Κνώπῳ ὡς ἤδη πόρρω τῆς γῆς ἦσαν, δήσαντες τὸν Κνῶπον ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ καταχθέντες εἰς Χῖον καὶ δύναμιν παρὰ τῶν ἐκεῖ τυράννων λαβόντες Ἀμφίκλου καὶ Πολυτέκνου, νυκτὸς κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἐρυθράς. καὶ περὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τοῦ Κνώπου σῶμα ἐξεβράσθη ταῖς Ἐρυθραῖς κατὰ τὴν ἀκτήν, ἣ νῦν Λεόπεδον καλεῖται. τῆς δὲ γυναικὸς τοῦ Κνώπου Κλεονίκης περὶ τὴν τοῦ σώματος κηδείαν γενομένης, ἦν δὲ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἀγομένη Ἀρτέμιδι σοφίᾳ, ἐξαίφνης ἀκούεται σάλπιγγος βοή, καὶ καταληφθέντος τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀρτύγην, πολλοὶ μὲν ἀναιροῦνται τῶν τοῦ Κνώπου φίλων. καὶ ἡ Κλεονίκη μαθοῦσα, φεύγει εἰς Κολοφῶνα. οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀρτύγην τύραννοι, ἔχοντες τὴν ἐκ Χίου δύναμιν, τοὺς ἐνισταμένους αὐτῶν τοῖς πράγμασι διέφθειρον. καὶ τοὺς νόμους καταλύσαντες, αὐτοὶ διεῖπον τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐντὸς τείχους οὐδένα δεχόμενοι τῶν δημοτῶν. ἔξω δὲ πρὸ τῶν πυλῶν δικαστήριον κατασκευάσαντες, τὰς κρίσεις ἐποιοῦντο, ἁλουργὰ μὲν ἀμπεχόμενοι περιβόλαια καὶ χιτῶνας ἐνδεδυκότες περιπορφύρους. ὑποδέσεις δὲ καὶ πολυσχιδῆ σανδάλια τοῦ θέρους. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐν γυναικείοις ὑποδήμασι διετέλουν περιπατοῦντες, κόμας τε ἔτρεφον καὶ πλοκαμῖδας ἔχειν ἤσκουν, διειλημμένοι τὰς κεφαλὰς διαδήμασι μηλίνοις καὶ πορφυροῖς. εἶχον δὲ καὶ κόσμον ὁλόχρυσον, ὁμοίως ταῖς γυναιξίν. ἠνάγκαζόν τε τῶν πολιτῶν τοὺς μὲν διφροφορεῖν, τοὺς δὲ ῥαβδουχεῖν, τοὺς δὲ τὰς ὁδοὺς ἀνακαθαίρειν. καὶ τῶν μὲν τοὺς υἱεῖς εἰς τὰς κοινὰς συνουσίας μετεπέμποντο, τοῖς δὲ τὰς ἰδίας γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἄγειν παρήγγελλον, τοὺς δ᾽ ἀπειθοῦντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις περιέβαλλον. εἰ δέ τις τῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας αὐτῶν ἀποθάνοι, συνάγοντες τοὺς πολίτας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἠνάγκαζον θρηνεῖν τοὺς ἀποθανόντας, καὶ στερνοτυπεῖσθαι μετὰ βίας, καὶ βοᾶν ὀξὺ καὶ μέγα ταῖς φωναῖς ἐφεστηκότος μαστιγοφόρου τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἀναγκάζοντος. ἕως Ἱππότης ὁ Κνώπου ἀδελφὸς μετὰ δυνάμεως ἐπελθὼν ταῖς Ἐρυθραῖς ἑορτῆς οὔσης τῶν Ἐρυθραίων προσβοηθούντων, ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις, καὶ πολλοὺς αἰκισάμενος τῶν περὶ αὐτούς, Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συνεκέντησε, καὶ τοὺς μετὰ τούτου. τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων ἔστι συνιδεῖν ἄνδρες φίλοι, ὅσων κακῶν αἰτία γίνεται κολακεία τῷ βίῳ. καὶ Θεόπομπος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν φιλιππικῶν φησίν, Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον, καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας πενεστῶν Φίλιππος, μέγα παρ᾽ αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν. καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις συνὼν αὐτῷ, ὠρχεῖτο καὶ γελωτοποιεῖν ἐσκεύαζεν, ἀπέστειλε διαφθεροῦντα Περραιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. τοιούτους δ᾽ εἶχεν ἀεὶ περὶ αὑτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδών, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν πλείω χρόνον ὡς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ τάδε Ἡγήσανδρος ὁ Δελφός, ὡς τοῖς Ἀθήνησιν εἰς τὸ Διόμειον Ἡράκλειον ἀθροιζομένοις τοῖς τὰ γέλοια λέγουσιν, ἀπέσταλκεν ἱκανὸν κερμάτιον, καὶ προσέταξέ τισιν ἀναγράφοντας τὰ λεγόμενα ὑπ᾽ αὐτῶν ἀποστέλλειν πρὸς αὐτόν. Θεόπομπος δ᾽ ἐν ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστοριῶν τοὺς Θετταλοὺς φησὶν εἰδὼς ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας, καὶ περὶ τὸν βίον ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε, καὶ πάντα τρόπον ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο. καὶ γὰρ ὀρχούμενος καὶ κωμάζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων. ἦν δὲ καὶ φύσει βωμολόχος, καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν μεθυσκόμενος, καὶ χαίρων τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς πρὸς ταῦτα συντείνουσι, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐφυέσι καλουμένοις, καὶ τὰ γέλοια λέγουσι καὶ ποιοῦσι, καὶ πλείους τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων, ᾑρεῖτο μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις ἢ ταῖς δωρεαῖς. τὰ παραπλήσια ἐποίει καὶ ὁ σικελιώτης Διονύσιος, ὡς Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς παρίστησιν ἐν τῷ τυράννῳ ὁμωνύμῳ δράματι. Ἀλλ᾽ ἔστι τοῖς σεμνοῖσιν αὐθαδέστερος, Καὶ τοῖς κόλαξι πᾶσι τοῖς σκώπτουσί τε Αὐτὸν εὔοργος. ἡγεῖται γὰρ Τούτους μόνους ἐλευθέρους, κἂν δοῦλος ᾖ.

Ἀλλὰ

Φωκικοῖς.

Διόμεον, uide Suid.

ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν, οὐ
μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. ἱστορεῖ δὲ περὶ ἑκατέρου Θεόπομπος ἐν μὲν τῇ
ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ γράφων οὕτως, Φίλιππος τοὺς μὲν κοσμίους τὰ ἤθη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐ-
πιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε. τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις, ἐπαινῶν ἐτίμα.
τοιγαροῦν οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτα ἔχειν παρεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας
ἀθλητὰς ἐποίησεν. τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων
οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἱ μὲν ξυρόμενοι καὶ λεαινόμενοι διετέλουν ἄνδρες ὄντες. οἱ δ᾽ ἀλλήλοις ἐτόλμων
ἐπανίστασθαι πώγωνας ἔχουσι, καὶ περιήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἑταιρευομένους. αὐτοὶ δὲ τὰς αὐτὰς ἐ-
κείνοις χρήσεις ἑτέροις παρεῖχον. ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους, ἀλλ᾽ ἑταίρας ὑπέλαβεν.
10 οὐδὲ στρατιώτας, ἀλλὰ χαμαιτύπας προσηγόρευσεν. ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορ-
νοι τὸν τρόπον ἦσαν. πρὸς δὲ τούτοις, ἀντὶ μὲν τοῦ νήφειν, τὸ μεθύειν ἠγάπων. ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως
ζῆν, ἁρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήτουν. καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν, οὐκ οἰκεῖον
αὐτῶν ἐνόμιζον. τὸ δ᾽ ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. καὶ τῶν μὲν ὑπαρ-
χόντων ἠμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπεθύμουν. καὶ ταῦτα μέρος τι τῆς Εὐρώπης ἔχοντες. οἴομαι γὰρ
τοὺς ἑταίρους οὐ πλείονας ὄντας κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὀκτακοσίων, οὐκ ἐλάττω καρπίζεσθαι γῆν ἢ μυ-
ρίους τῶν Ἑλλήνων, τοὺς τὴν ἀρίστην καὶ πλείστην χώραν κεκτημένους. καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλή-
σια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐ-
σίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν. ἐβούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους καὶ
φαύλους, οὓς καὶ τοῦ περιέπειν. καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς φιλόγελως ἦν, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ
20 δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ γράφει οὕτως, ὥσπερ ἑώρα Δημήτριος τοὺς κολα-
κεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἐπιχεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ μό-
νου ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ᾽ ἐλεφαντάρχου. καὶ ταῦτα οὕτως οὐ τὸ τυχὸν
συνῆγε μῖσος. Ἡρόδοτος δέ φησιν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παιγνιήμονα ὄντα σκώπτειν τοὺς
συμπότας, καὶ ὅτι ἰδιώτης φησὶν ἦν, φιλοπότης ὑπῆρχε καὶ φιλοσκώμμων, καὶ οὐ κατεσπουδασμέ-
νος ἀνήρ. Νικόλαος δ᾽ ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν
οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζε-
σθαι τῆς δημοσίας. ἐμφανίζουσι δ᾽ αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἱλαρὸν αἱ ὑπ᾽ αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικαὶ
κωμῳδίαι τῇ πατρῴῳ φωνῇ. Τιρυνθίους δέ φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κωμῳδίας φιλογέλως
ὄντας, ἀχρείους δὲ πρὸς τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον
30 ἀπαλλαγῆναι βουλομένους τοῦ πάθους, καὶ τὸν θεὸν ἀνελεῖν αὐτοῖς, ἢν θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι ταῦ-
ρον ἀγελαστὶ τοῦτον ἐμβάλωσιν εἰς τὴν θάλατταν, παύσεσθαι. οἱ δὲ δεδιότες μὴ διαμάρτωσι τοῦ λο-
γίου, τοὺς παῖδας ἐκώλυσαν παρεῖναι τῇ θυσίᾳ. μαθὼν οὖν τις καὶ συγκαταμιχθεὶς, ἐπειδὴ ἰδόντες
ἀπελαύνοντες αὐτόν, τί δῆτ᾽ ἔφη δεδοίκατε μὴ τὸ σφάγιον ὑμῶν ἀνατρέψω. γελασάντων δέ,
ἔμαθον ἔργῳ τὸν θεὸν δείξαντα ὡς ἄρα τὸ πολυχρόνιον ἦθος ἀμήχανόν ἐστι θεραπευθῆναι. Σωσικρά-
της δ᾽ ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, ἴδιόν τι φησὶ περὶ τοὺς Φαιστίους ὑπάρχειν. δοκοῦσι γὰρ ἀσκεῖν ἐκ παι-
δαρίων, εὐθὺς τὸ γέλοια λέγειν, διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως διὰ
τὴν ἐξ ἀρχῆς συνήθειαν. ὥς τε πάντας τοὺς Κρῆτας τούτοις ἀνατεθεικέναι τὸ γέλοιον. τῇ δ᾽ ἀλαζο-
νείᾳ μετὰ τὴν κολακείαν χώραν δίδωσιν Ἀλεξανδρίδης ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φαρμακομάντει λέγων
οὕτως, ὅτι εἰμὶ ἀλαζὼν τοῦτ᾽ ἐπιτιμᾷς. ἀλλὰ τί; καὶ γὰρ αὕτη τὰς τέχνας πάσας πολὺ μετὰ τὴν
40 κολακείαν, ἥδε μὲν γὰρ διαφέρει. ψωμοκόλακος δὲ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν Γηρυτάδῃ οὕτως, τρό-
φιμός τε καλεῖ καὶ κόλαξ καὶ σαννυρίων ποῖ φθέγγεσθ᾽ ἐπίτριπτοι ψωμοκόλακες. Φιλήμων ἀνανεου-
μένῃ, ψωμοκόλαξ δ᾽ ἐσθ᾽ οὗτος. Φιλιππίδης δ᾽ ἐν ἀνανεώσει, ψωμοκολακεύων καὶ παρασιτῶν ἀεί. κυ-
ρίως δ᾽ ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφή, ὅθεν καὶ ὁ Βουκόλος. καὶ ὁ δύσκολος, ὃς ἐστι δυσά-
ρεστος καὶ στυγνός. κοιλία τε, ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. ψωμοκόλαφον δ᾽ εἴρηκε Δίφιλος ἐν Θησεῖ οὕτως,
σὲ μὲν καλοῦσι ψωμοκόλαφον δραπέτην. τοσαῦτα τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος, καὶ πιεῖν αἰτήσαντος,
ἐν τῷ Σαμβείᾳ βομβυλιῷ, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ τίς ὁ Σαμβείας οὗτος; καὶ μέλλοντος ἀπεραντολογίας
πολλὰς διεξιέναι, παρεφάνη πλῆθος οἰκετῶν τὰ πρὸς τὴν ἐδωδὴν εἰσκομίζοντες. περὶ ὧν πάλιν
ὁ Δημόκριτος κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔφη, Ἀεί ποτε ἐγὼ ἄνδρες φίλοι τεθαύμακα τὸ τῶν δούλων γέ-
νος, ὡς ἐστιν ἐγκρατὲς τοσαύταις ἐγκαλινδούμενον λιχνείαις. ταύτας καὶ ὑπερορῶσιν οὐ μόνον
50 διὰ φόβον, ἀλλὰ καὶ κατὰ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους, ἀλλὰ ἐθι-
σθέντες. οὐχ ὡς ἀπειρημένου τοῦ τοιούτου, καθάπερ ἐν Κῷ τῇ νήσῳ, ὅταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν. φησὶ γὰρ Μα-
καρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κῴων, ὅτι ὁπόταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν οἱ Κῷοι, οὔτε εἰσίασιν εἰς τὸ ἱερὸν δοῦλος, οὔτε
γεύεται τινὸς τῶν παρεσκευασμένων. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Δυσπράτῳ φησίν, ὁρᾷ τε κάμηλον ἅμ᾽ αὐτὰς
ἡμεδρῶτος,

Φθονιδιεστει

lib. 2.

Ἀλεξάν.

Δεῦλοι.

ἀμεβρῶντας, ὀρνίθειά τε, ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν, ὡς φασὶν αἱ γυναῖκες. Ἐπικράτης δ' ἐν δυσπράτῳ ἀγανακτοῦντα ποιεῖ τινὰ τῶν οἰκετῶν καὶ λέγοντα, Τί γὰρ ἔχθιον ἢ παῖ παῖ καλεῖσθαι παρὰ πότον, Καὶ ταῦτ' ἀγενείῳ μειρακυλλίῳ τινὶ Τὴν ἀμίδα φέρειν, ὁρᾶν τε κείμενα

Ἄμητας ἡμιβρῶτας, ὀρνίθειά τε. Ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν Ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. ὁ δὲ χολὴν ἔχει Γάστριν καλοῦσι καὶ λάμυρον ὃς ἂν φάγῃ Ἡμῶν τι τούτων. Ἐκ δὲ τῶν προκειμένων ἰαμβείων, δῆλός ἐστιν ὁ Ἐπικράτης τὰ τοῦ Ἀντιφάνους μετενηνοχώς. Δευχίδας δ' ἐν τοῖς μεγαρικοῖς τὰς καλουμένας φησὶν † ἀραιὰς.

ἀραιὰς Stepha.

μεταξὺ δὲ τῆς Κνίδου καὶ τῆς Σύμης εἰσὶ, γενομένης διαφορᾶς τοῖς συνεξορμήσασι περὶ Τριόπα μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον. καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ Δωμάτιον ἀναχωρησάντων, οἱ μὲν μετὰ Φόρβαντος μείναντες εἰς Ἰηλυσὸν ἦλθον. οἱ δὲ μετὰ Περιέργου τὴν Καμειρίδα κατέσχον. τότε λέγεται καταράσασθαι τὸν Περίεργον τῷ Φόρβαντι. καὶ διὰ γὰρ τοῦτο τὰς νήσους ἀραιὰς κληθῆναι. ναυαγήσας δὲ ὁ Φόρβας, καὶ Παρθενία ἡ τοῦ Φόρβαντος, καὶ τοῦ Περιέργου ἀδελφὴ διενήξατο εἰς Ἰηλυσὸν περὶ τὸν καλούμενον τόπον Σχεδίαν. καὶ αὐτοῖς περιτυχὼν Θάμνης, ὃς ἐτύγχανε περὶ τὴν Σχεδίαν κυνηγετῶν, ἤγαγεν ὡς ξενίσων εἰς οἶκον, καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τῇ γυναικὶ τὰ ἐπιτήδεια παρασκευάζειν, ὡς ἄγοντος αὐτοῦ ξένους. ἐλθὼν δὲ εἰς οἶκον, ὡς οὐδὲν εὗρε παρεσκευασμένον, αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλετῶνα, καὶ τἄλλα τὰ ἐκόλαθα, ἔπειτα ἀλέσας ἐξένισεν αὐτούς. καὶ ὁ Φόρβας οὕτως ἐπὶ τῷ ξενισμῷ ἥσθη, ὡς καὶ τὸν βίον τελευτῶν ἐπέσκηψε τοῖς φίλοις, δι' ἐλευθέρων τοὺς ἐναγισμοὺς ἐπιτελεῖν αὐτῷ, καὶ τὸ ἔθος διαμένει ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Φόρβαντος. ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν οἱ διακονοῦντες. δούλῳ δὲ προσελθεῖν οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἔστι τῶν ὑπὸ τοῦ Οὐλπιανοῦ προβεβλημένων, καὶ τὸ περὶ τοὺς οἰκέτας, φέρ' εἴπωμέν τι καὶ ἡμεῖς ἀναπεμπασάμενοι περὶ αὐτῶν, ἐξ ὧν πάλαι τυγχάνομεν ἀνεγνωκότες. Φερεκράτης μὲν γὰρ ἐν ἀγρίοις φησίν. οὐ γὰρ ἦν τότε οὔτε Μάνης οὔτε Σηκὶς οὐδενὶ Δοῦλος, ἀλλ' αὐτὰς ἔδει μοχθεῖν ἅπαντα ταὐτῇ οἰκίᾳ.

Εἶτα πρὸς τούτοισιν ἦλθον ὄρθριαι τὰ σιτία Ὥστε τὴν κώμην ὑπηχεῖν θιγγανουσῶν τὰς μύλας.

Καὶ Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Ἀγχίσῃ φησίν, Οὐκ ἔστι δούλων ὦ γαθὲ οὐδαμοῦ πόλις. Τύχη δὲ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα. Πολλοὶ δὲ νῦν μέν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι Εἰς ταὔριον δὲ σουνιεῖς. εἶτ' εἰς τρίτην, Ἀγορᾷ κέχρηνται. τὸν γὰρ οἴακα στρέφει Δαίμων ἑκάστῳ. Ποσειδώνιος δέ φησιν ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑνδεκάτῃ, πολλούς τινας ἑαυτῶν οὐ δυναμένους προΐστασθαι, διὰ τὸ τῆς διανοίας ἀσθενὲς, ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς εἰς τὴν τῶν συνετωτέρων ὑπηρεσίαν, ὅπως παρ' ἐκείνων τυγχάνοντες τῆς εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἐπιμελείας, αὐτοὶ πάλιν ἀποδιδῶσιν ἐκείνοις δι' αὐτῶν ἅπερ ἂν ὦσιν ὑπηρετεῖν δυνατοί. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ Μαριανδυνοὶ μὲν Ἡρακλεώταις ὑπετάγησαν, διατελεῖν ὑποσχόμενοι θητεύοντες παρέχουσιν αὐτοῖς τὰ δέοντα προσδιαστειλάμενοι μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι πρᾶσιν ἔξω τῆς Ἡρακλεωτῶν χώρας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ μόνον τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. τάχ' οὖν διὰ τοῦτο καὶ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς τοὺς Μαριανδυνοὺς δωροφόρους κέκληκε. δωροφόροι καλοῖντ' ἂν ὑποφρίσσοντες ἄνακτας. λέγει δὲ καὶ Καλλίστρατος ὁ Ἀριστοφάνειος, ὅτι τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους, ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκετῶν προσηγορίας, καθάπερ Σπαρτιᾶται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν Εἱλώτων, Θετταλοὶ δ' ἐπὶ τῶν Πενεστῶν, Κρῆτες δ' ἐπὶ τῶν Κλαρωτῶν. καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν κατὰ πόλιν οἰκέτας, χρυσωνήτους, ἀμφαμιώτας δὲ τοὺς κατ' ἀγρὸν, ἐγχωρίους μὲν ὄντας, δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον, διὰ τὸ κληρωθῆναι δὲ Κλαρώτας. ὁ Ἔφορος δ' ἐν τρίτῃ ἱστοριῶν, Κλαρώτας φησὶ Κρῆτες καλοῦσι τοὺς δούλους, ἀπὸ τοῦ γενομένου περὶ αὐτῶν κλήρου. τούτοις δ' εἰσί τινες νενομισμέναι ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ δοῦλοι πάντων κρατοῦσι, καὶ κύριοι μαστιγοῦν εἰσι τοὺς ἐλευθέρους. Σωσικράτης δ' ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν, τὴν μὲν κοινὴν φησὶ δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοίαν, τὴν δὲ ἰδίαν ἀφαμιώτας, τοὺς δὲ περιοίκους ὑπηκόους. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Δωσιάδας ἐν τετάρτῳ Κρητικῶν. Θετταλῶν δὲ λεγόντων Πενέστας τοὺς μὴ γένει δούλους, διὰ πόλεμον δ' ἑαλωκότας, Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἀποχρησάμενος τῇ φωνῇ φησί. Δεσπότου Πενέστου ῥυσὰ βουλευτήρια. Φιλοκράτης δ' ἐν δευτέρῳ Θετταλικῶν, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, καλεῖσθαι φησὶ τοὺς Πενέστας καὶ Θετταλοικέτας. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ Εὐβοϊκῶν, Βοιωτῶν φησι τῶν τὴν Ἀρναίαν κατοικησάντων, οἱ μὴ ἀπάραντες εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἐμφιλοχωρήσαντες, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας. ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσιν. αὐτοὶ δὲ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσιν. οὗτοι οὖν οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες, καὶ παραδόντες ἑαυτοὺς, ἐκλήθησαν τότε Μενέσται, νῦν δὲ Πενέσται. καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσὶν εὐπορώτεροι. καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Φρίξῳ, Λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων, Λάτρις Πενέστης ἀμὸς ἀρχαίων δόμων. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐκ ἦν φησὶ πάτριον τοῖς Ἕλλησιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι, γράφων οὕτως. καθόλου δ' ᾐτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἐθῶν. οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι νόμον

νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς. ὁμοίως δὲ οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας οὔτε οἰκέτας, πλὴν ἐγγὺς τοῦ χρό-
νου. ἀλλὰ πρώτη τῇ Φιλομήλου γυναικὶ τοῦ καταλαβόντος Δελφοὺς, δύο θεραπαίνας ἀκολουθῆσαι.
παραπλησίως δὲ καὶ Μνάσωνα τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους ἑταῖρον χιλίους οἰκέτας κτησάμενον διαβληθῆ-
ναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσιν, ὡς τοσούτους τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀφῃρημένον. εἴθισται
γὰρ ἐν ταῖς οἰκιακαῖς διακονεῖν τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις. Πλάτων δ' ἐν ἕκτῳ νόμων φησὶ
τὰ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντη. σχεδὸν γὰρ πάντων ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων εἱλωτεία πλεί-
στην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἄν, καὶ ἔριν τοῖς μὲν ὡς εὖ, τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖα ἐστίν. ἐλάττω δὲ Ἡρα-
κλεωτῶν δουλεία τε τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔριν αὖ ἔχοι τό. Θετταλῶν δ' αὖ πενεστικὸν
ἔθνος, εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποβλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν. οὐ
γὰρ ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. οὐδὲν γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς πιστεύειν αὐτοῖς τὸν νοῦν κεκτημένον. ὁ δὲ σοφώτα-
τος τῶν ποιητῶν φησίν, Ἥμισυ γάρ τε νόου ἀπαμείρεται εὐρύοπα Ζεύς Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον
ἦμαρ ἕλῃσι. χαλεπὸν οὖν τὸ κτῆμα ἔργῳ πολλάκις ἐπιδέδεικται, περί τε τὰς Μεσσηνίων συχνὰς
ἀποστάσεις, καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει.
καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγομένων † περὶ δούλων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλωπῶν ἔργα καὶ παθήμα-
τα. πρὸς ἅ, τις ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε, τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λεί-
πεσθον μόνω μηχανά, μὴ πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥᾷον δουλεύειν, ἀσυμφώνους τε ὅτι
μάλιστα εἰς δύναμιν. τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα. πλέον δ' ἑαυτῶν προτιμῶν-
τας, ὑβρίζειν τε ἥκιστα εἰς αὐτούς, κολάζειν δὲ ἐν δίκῃ δούλους δεῖ, καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους
θρύπτεσθαι ποιεῖν. τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρὴ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι, καὶ μὴ προσπαί-
ζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέταις, μήτ' οὖν θηλείαις, μήτε ἄρρεσιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι
πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες, χαλεπώτερον ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ
ἑαυτοῖς ἄρχειν. πρώτους δ' ἐγὼ τῶν ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱστορεῖ
Θεόπομπος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. Χῖοι πρῶτοι τῶν ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λα-
κεδαιμονίους ἐχρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαι-
μόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν δουλείαν ἐκ τῶν ἑλλήνων, τῶν οἰ-
κούντων πρότερον τὴν χώραν, ἣν ἐκεῖνοι νῦν ἔχουσιν Ἀχαιῶν, Θετταλοὶ δὲ Περραιβῶν καὶ Μαγνή-
των. καὶ προσηγόρευσαν τοὺς καταδουλωθέντας οἱ μὲν εἵλωτας, οἱ δὲ πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κε-
κτηνται τοὺς οἰκέτας, καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες. ὁ μὲν οὖν Θεόπομπος ταῦθ' ἱστόρησεν. ἐγὼ δὲ
τοῖς Χίοις ἡγοῦμαι διὰ τοῦτο νεμεσῆσαι τὸ δαιμόνιον. χρόνοις γὰρ ὕστερον ἐξεπολεμήθησαν διὰ δού-
λους. Νυμφόδωρος γοῦν ὁ Συρακούσιος, ἐν τῷ τῆς Ἀσίας παράπλῳ τάδ' ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν. τῶν Χίων
οἱ δοῦλοι ἀποδιδράσκουσιν αὐτούς, καὶ εἰς τὰ ὄρη ὁρμώμενοι τὰς ἀγροικίας ἑαυτῶν κακοποιοῦσιν
πολλοὶ συναθροισθέντες. ἡ γὰρ νῆσος ἐστὶ τραχεῖα καὶ κατάδενδρος. μικρὸν δὲ πρὸ ἡμῶν οἰκέτην τι-
νά, ὃν μυθολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ Χῖοι ἀποδράντα ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι, ἀνδρεῖον δέ τι-
να ὄντα καὶ τὰ πολέμια τῇ ψυχῇ τῶν δραπετῶν ἀφηγεῖσθαι, ὡς ἂν βασιλέα στρατεύματος, καὶ
πολλάκις τῶν Χίων ἐπιστρατευσάντων ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐδὲν ἀνύσαι δυναμένων, ἐπεὶ αὐτοὺς ἑώρα μά-
την ἀπολλυμένους ὁ Δριμακὸς (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ δραπέτῃ) λέγει πρὸς αὐτοὺς τάδε. ὑμῖν ὦ Χῖ-
οί τε καὶ κύριοι, τὸ μὲν γινόμενον πρᾶγμα παρὰ τῶν οἰκετῶν οὐδέ ποτε μὴ παύσηται. πῶς γὰρ ὁπό-
τε κατὰ χρησμὸν γίνεται θεοῦ δόντος. ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πεισθήσεσθε καὶ ἐᾶτε ἡμᾶς ἡσυχίαν ἄγειν, ἐγὼ ὑ-
μῖν ἔσομαι πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγός. σπεισαμένων οὖν τῶν Χίων πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνοχὰς ποιησαμένων
χρόνον τινά, κατασκευάζεται μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ σφραγίδα ἰδίαν. καὶ δείξας τοῖς Χίοις ἔφη, διό-
τι λήψομαι ὅταν παρά τινος ὑμῶν λαμβάνω, τούτοις τοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς. καὶ λαβὼν τὰ ἱκανά,
ταύτῃ τῇ σφραγῖδι τὰ ταμεῖα σφραγισάμενος καταλείψω. τοὺς δ' ἀποδιδράσκοντας ὑμῶν δού-
λους, ἀνακρίνας τὴν αἰτίαν, ἐὰν μέν μοι δοκῶσιν ἀνήκεστόν τι παθόντες ἀποδεδρακέναι ἕξω μετ'
ἐμαυτοῦ. ἐὰν δὲ μηδὲν λέγωσι δίκαιον, ἀποπέμψω πρὸς τοὺς δεσπότας. ὁρῶντες οὖν οἱ λοιποὶ οἰκέ-
ται τοὺς Χίους ἡδέως τὸ πρᾶγμα προσδεξαμένους, πολλῷ ἔλαττον ἀπεδίδρασκον, φοβούμενοι τὴν ἐκεί-
νου κρίσιν. καὶ οἱ ὄντες δὲ μετ' αὐτοῦ δραπέται, πολὺ μᾶλλον ἐφοβοῦντο ἐκεῖνον ἢ τοὺς ἰδίους αὐτῶν
δεσπότας, καὶ πάντ' αὐτῷ τὰ δέοντα ἐποίουν πειθαρχοῦντες ὡς ἂν στρατηγῷ. ἐτιμωρεῖτο γὰρ τοὺς
ἀτακτοῦντας, καὶ οὐδενὶ ἐπέτρεπε συλᾶν ἀγρόν, οὐδὲ ἄλλο ἀδικεῖν, οὐδὲ ἕν, ἄνευ τῆς αὐτοῦ γνώμης.
ἐλάμβανε δὲ ταῖς ἑορταῖς ἐπιπορευόμενος ἐκ τῶν ἀγρῶν οἶνον καὶ ἱερεῖα τὰ καλῶς ἔχοντα. ὅσα δ' ἂν
αὐτοῖς δοίησαν οἱ κύριοι, καὶ εἴ τινα αἴσθοιτο ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ ἢ ἐνέδρας κατασκευάζοντα, ἐτι-
μωρεῖτο. εἶτ' ἐκήρυξε γὰρ ἡ πόλις χρήματα δώσειν πολλὰ τῷ αὐτὸν λαβόντι, ἢ τὴν κεφαλὴν κο-
μίσαντι. οὗτος ὁ Δριμακὸς πρεσβύτερος γενόμενος, καλέσας τὸν ἐρώμενον τὸν ἑαυτοῦ εἴς τινα τόπον
λέγει αὐτῷ. ὅτι ἐγώ σε πάντων ἀνθρώπων ἠγάπησα μάλιστα, καὶ σύ μοι εἶ καὶ παῖς καὶ υἱός, καὶ τὰ

μ ἄλλα

ἄλλα πάντα. ἐμοὶ μὲν οὖν χρόνος ἱκανὸς βεβίωται. σὺ δὲ νέος εἶ, καὶ ἀκμὴν ἔχεις τοῦ ζῆν. τί οὖν δεῖ; ἄνδρα σε δεῖ γενέσθαι καλὸν κἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις τῶν Χίων δίδωσι τῷ ἐμὲ ἀποκτείναντι χρήματα πολλὰ, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνεῖται, δεῖ σε ἀφελόντα μου τὴν κεφαλὴν εἰς Χίον ἀπενεγκεῖν, καὶ λαβόντα παρὰ τῆς πόλεως τὰ χρήματα, εὐδαιμονεῖν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ νεανίσκου, πείθει αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ὃς ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, λαμβάνει παρὰ τῶν Χίων τὰ ἐπικηρυχθέντα χρήματα. καὶ θάψας τὸ σῶμα τοῦ δραπέτου, εἰς τὴν ἰδίαν ἐχώρησεν. καὶ οἱ Χῖοι πάλιν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι, μνησθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας, ἡρῷον ἱδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν. καὶ ἐπωνόμασαν, ἥρωος εὐμενοῦς. καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν ἀφέλωνται. φασὶ δὲ καὶ καθ' ὕπνους ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων προσημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβολάς. καὶ οἷς ἂν ἐπιφανῇ, οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὸ ἡρῷον ἐστὶν αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν Νυμφόδωρος ταῦτα ἱστόρησεν. ἐν πολλοῖς δὲ ἀντιγράφοις εὗρον ὀνόματος αὐτὸν καλούμενον οὐχ εὗρον. οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι, οὐδὲ ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ἱστόρησεν περὶ Πανιωνίου τοῦ Χίου. καὶ ἃ ἐκεῖνος ἔπαθεν δικαίως ἐλευθέρων παίδων ἐκτομὰς ποιησάμενος, καὶ τούτους ἀποδόμενος. Νικόλαος δὲ ὁ περιπατητικὸς, καὶ Ποσειδώνιος ὁ στωϊκὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἑκάτερος τοὺς Χίους φασὶν ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππάδοκος παραδοθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, ἵν' εἰς τὴν Κόλχων γῆν κατοικισθῶσιν. οὕτως αὐτοῖς ἀληθῶς τὸ δαιμόνιον ἐμήνισε πρώτοις χρησαμένοις ὠνητοῖς ἀνδραπόδοις, τῶν πολλῶν αὐτουργῶν ὄντων περὶ τὰς διακονίας. μή ποτ' οὖν διὰ ταῦτα καὶ ἡ παροιμία, Χῖος δεσπότην ὠνήσατο, ᾗ κέχρηται Εὔπολις ἐν φίλοις. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦντες τύχης, ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων γραφὰς ὕβρεως εἶναι. Ὑπερείδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου, αἰκίας φησὶν ἔθεσαν, οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. τὰ ὅμοια εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. μαλακὸς δ' ἐν τοῖς Σιφνίων ὅροις ἱστορεῖ, ὡς τὴν Ἔφεσον δοῦλοι τῶν Σαμίων ᾤκησαν χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. οἳ καὶ τὸ πρῶτον ἀποστάντες εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ ὄρος κακὰ πολλὰ ἐποίουν τοὺς Σαμίους. ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ ταῦτα ἐκ μαντείας οἱ Σάμιοι ἐσπείσαντο τοῖς οἰκέταις ἐπὶ συνθήκαις, καὶ ἀθῷοι ἐξελθόντες τῆς νήσου, ἐκπλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον. καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τούτων ἐγένοντο. διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος δοῦλον οἰκέτου, γράφων ἐν δευτέρῳ περὶ ὁμονοίας, διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν, δούλους ἔτι εἶναι. οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους. ὁ γὰρ οἰκέτης φησὶ δοῦλός ἐστι κτήσει κατατεταγμένος. καλοῦνται δ' οἱ δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχος φησὶν ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄζοι καὶ θεράποντες, καὶ ἀκόλουθοι, καὶ διάκονοι, καὶ ὑπηρέται. ἔτι δὲ ὀπάονες καὶ λάτρεις. Ἀμερίας δὲ ἑρκίτας φησὶ καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Ἕρμων δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώτταις, μνώτας, τοὺς εὐγενεῖς οἰκέτας. Σέλευκος δ' ἄζας, τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας. ἀποφράσιν δὲ, τὴν δούλην καὶ βολίζην. σίνδρονα δὲ, τὸν δουλέκδουλον. ἀμφίπολον δὲ, τὴν περὶ τὴν δέσποιναν θεράπαιναν. πρόπολον δὲ, τὴν προπορευομένην. Πρόξενος δ' ἐν δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαί φησι χαλκιδίας παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν Λαέρτῃ, τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τίθησιν εἰπών, οἴμοι δάμων οἰκέτα κλῇσον ὑπόπτερος μή τις ἔλθῃ βροτῶν. Ἀχαιὸς δ' ἐν Ὀμφάλῃ περὶ τοῦ Σατύρου λέγων φησὶν ὡς εὔδουλος, ὡς εὔοικος ἦν, ἰδίως λέγων ὡς χρηστὸς ἦν τοὺς δούλους εἰς καὶ τοὺς οἰκέτας. ὅτι δὲ οἰκέτης ἐστὶν ὁ περὶ τὴν οἰκίαν διατρίβων, κἂν ἐλεύθερος ᾖ, κοινόν. Οἱ δὲ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί, περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου διαλεγόμενοι, ὅτι οὐκ ἦν τότε δούλων χρεία, τοιάδε ἐκτίθενται. Κρατῖνος μὲν ἐν πλούτοις, οἷς δὴ βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιὸν ὅτε τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον. μᾶζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις, αἰγιναῖαι κατεβέβληντο, δρυπεπεῖς βώλοις τε κομῶσαι. Κράτης δ' ἐν θηρίοις. ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται οὐδὲ δούλην, ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει. οὐ δῆτα. ὁ δ' ὁδοιπόρος, τὰ γὰρ ταῦτα πάντ' ἐγὼ ποιήσω. τί δῆτα τοῦτ' αὐτοῖς πλέον πρόσεισιν αὐθέκαστον τῶν σκευαρίων, ὅταν καλῇ τι παρατιθοῦ. τράπεζα αὐτὴ παρασκεύαζε σαυτήν. μάττε θυλακίσκε, ἔγχει κύαθε. ποῦ 'σθ' ἡ κύλιξ, διάνιζε σαυτήν. ἀνάβαινε μᾶζα, τὴν χύτραν χρὴ ἐξεράν τὰ τεῦτλα, ἰχθὺ βάδιζε. ἀλλ' οὐδέπω 'πὶ θάτερ' ὀπτὸς εἰμί. οὔκουν μεταστρέψας σαυτὸν ἀλείψας ἅλα πάσεις. ἑξῆς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τὸ ἐναντίον τούτῳ παραλαμβάνων λόγον φησίν, Ἀλλ' ἀντίθες τόδε. ἐγὼ γὰρ αὖ τὰ πάμπαλιν Τὰ θερμὰ λουτρὰ πρῶτον ἄξω τοῖς ἐμοῖς Ἐπὶ κιόνων ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Παιωνίου Ἀπὸ τῆς θαλάττης. ὥσθ' ἑκάστῳ ῥεύσεται, Εἰς τὴν πύελον. ἐρεῖ δὲ θ' ὕδωρ ἀνέχετε, Ἔπειτ' ἀλάβαστος εὐθέως ἥξει μύρου Αὐτόματος. ὁ σπόγγος τε καὶ τὰ σάνδαλα. Βέλτιον δὲ τούτων Τηλεκλείδης ἀμφικτύοσι, Λέξω τοίνυν βίον ἐξ ἀρχῆς, ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον, Εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν, ὥσπερ ὕδωρ κατὰ χειρός. Ἡ γῆ δ' ἔφερ' οὐ δέος οὐδὲ νόσους, ἀλλ' αὐτόματ' ἦν τὰ δέοντα. Οἴνῳ γὰρ ἅπας ἔρρει χαράδρα. μᾶζαι δ' ἄρτοις ἐμάχοντο, Περὶ τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων,

lib. 1.

ἀντὶ αὐτόματα.

θεράπαιν', ἵν' ἐκδῦσαι καταπίνειν Εἴ τι φιλοῖεν τὰς λευκοτάτας. οἱ δ' ἰχθύες οἴκαδ' ἰόντες
Ἐξοπτῶντες σφᾶς αὐτοὺς ἂν παρέκειντ' ἐπὶ ταῖσι τραπέζαις. Ζωμοῦ δ' ἔρρει παρὰ τὰς κλίνας
ποταμὸς κρέα θερμὰ κυλινδῶν. Ὑποτριμματίων δ' ὀχετοὶ τούτων τοῖς βουλομένοισι παρῆσαν.
Εἰς τ' ἀφθονίαν, τὴν ἔνθεσιν ἢ νάρδον ἁπαλὴν καταπίνειν, Λεκανίσι, καὶ σιδ' ἀνάπαυστα πα-
ρῆν ἐδυσματίοις κατάπαστα. Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγ' εἰσεπέτοντο.
Τῶν δὲ πλακούντων ὠστιζομένων περὶ τὴν γνάθον ἦν ἀλαλητός. Μήτρας δὲ τόμοις καὶ χναυ-
ματίοις οἱ παῖδες ἂν ἠστραγάλιζον. Οἱ δ' ἄνθρωποι πίονες ἦσαν τότε, καὶ μέγα χρῆμα γιγάντων.
Πρὸς δὴ Δήμητρος ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, εἰ ταῦτα οὕτως ἐγίνετο, χρεία τίς ἡμῖν ἦν οἰκετῶν; ἀλλὰ γὰρ
αὐτουργοὺς ἐθίζοντες ἡμᾶς οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαίδευον εὐωχουμένους λόγοις. ἐγὼ
10 δ' ἐπειδὴ ὥσπερ λαμπάδιον κατασβέσαντος τοῦ θαυμασιωτάτου Κρατίνου τὰ προκείμενα ἔπη, καὶ
ὡς οἱ μετ' αὐτὸν γενόμενοι μιμησάμενοι ἐπεξειργάσαντο, ἐχρησάμην τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς
ἐδιδάχθη. καὶ ἃ μὴ ἐνοχλῶ τι ὑμῖν (τῶν γὰρ κωμικῶν φροντὶς οὐδ' ἡ σμικροτάτη) ἀπομνημονεύ-
σω κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα ποιηταῖς. ὧν εἷς ἐστιν ὁ Ἀττικώτατος Φερεκράτης, ὃς
ἐν μὲν τοῖς Μεταλλεῦσί φησιν, Πλούτῳ δ' ἐκεῖν' ἦν πάντα συμπεφυρμένα, Ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς
πάντα τρόπον εἰργασμένα. Ποταμοὶ μὲν ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέῳ Διὰ τῶν στενωπῶν τον-
θολυγοῦντες ἔρρεον Αὐταῖσι μυστίλαισι καὶ ναστῶν τρύφη. Ὥστ' εὐμαρῆ γ' ἧκειν αὐτόματ' εἰς τὴν
ἔνθεσιν, Χωρεῖν λιπαρὰν κατὰ τοῦ λάρυγγος τοῖς νεκροῖς. Φύσκαι δὲ καὶ ζέοντες ἀλλάντων τόμοι
Παρὰ τοῖς ποταμοῖς σίζοντες ἐκέχυντ' ἀντ' ὀστράκων. Καὶ μὴν παρῆν τεμάχη μὲν ἐξωπτημένα,
Καταχυσματίοισι παντοδαποῖσιν εὐτρεπῆ. Σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται
20 Ἐπὶ πινακίσκοις. καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια Ἥδιστον ἀτμίζοντα, καὶ χόλικες βοός. Καὶ πλευρὰ
δελφάκεια ἐπεξανθισμένα. Χναυρότατα παρέκειτ' ἐπ' ἀμύλοις καθήμενα. Παρῆν δὲ χόνδρος γά-
λακτι καταννιμμένος, Ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ πυὸς τόμοι. Οἴμ' ὡς ἀπολεῖς μ' ἐνταῦθα δια-
τρίβουσ' ἔτι Παρὸν κολυμβᾶν ὡς ἔχετ' εἰς τὸν Τάρταρον. Τί δῆτα λέξεις τἀπίλοιπ' εἰ πυνθάνου-
σι; Ὀπταὶ κίχλαι γὰρ ἀνάβραστ' ἠρτυμέναι Περὶ τὸ στόμ' ἐπέτοντ' ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν Ὑπὸ
μυρρίναισι κἀνεμώναις κεχυμέναι. Τὰ δὲ μῆλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν, Ἰδεῖν ὑπὲρ κε-
φαλῆς ἐξ οὐδενὸς πεφυκότα. Κόραι δ' ἐν ἀμπεχόναισι τριχάπτοις ἀρτίως, Ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ
ῥόδα κεκαρμέναι, Πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου Ἤντλουν διὰ χώνης τοῖσι βουλομένοις
πιεῖν. Καὶ τῶνδ' ἑκάστοτ' εἰ φάγοι τις ἢ πίοι, Διπλάσι' ἐγίγνετ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πάλιν. ἐν τοῖς
Πέρσαις δέ φησι, Τίς δ' ἔτ' ἡμῖν τῶν ἀρότων ἢ ζυγοποιῶν ἔτι χρεία, Ἢ δρεπανουργῶν, ἢ χαλ-
30 κοτύπων, ἢ σπέρματος, ἢ χαρακισμοῦ. Αὐτόματοι γὰρ διὰ τῶν τριόδων ποταμοὶ λιπαροῖς ἐπὶ τα-
σοις, Ζωμοῦ μέλανος, καὶ Ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντες. Ἐπιβλὺξ ἀπὸ τῶν πηγῶν τῶν τοῦ πλού-
του ῥεύσονται σφῶν ἀρύτεσθαι. Ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ καπνίᾳ, κατὰ τοῦ κεράμου βαλανεύσει. Ἀπὸ
τῶν δὲ τεγῶν ὀχετοὶ βοτρύων μετ' ἀμητίσκων καὶ ναστίσκων πολυτύρων ὀχετεύσονται θερμοὶ σὺν
ἔτνει. καὶ λειριοπολεμώναις, Τὰ δένδρα τ' αὐτοῖς ὄρεσι χορδαῖς ὀπταῖς ἐριφείοις φυλλοροήσει.
Καὶ τευθιδίοις ἁπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβράστοις. Τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι παρατίθεσθαι τὰ ἐκ ταγη-
νιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους; πάντες γὰρ δὴ κατ' Ἀχαρνεῖς αὐτοῦ πλήρεις ἐστέ. τῶν δὲ Μεταγέ-
νους ἐκ Θουριοπερσῶν μνημονεύσας, καταπαύσω τὸν λόγον, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν ταῖς Νικοφῶντος
σειρῆσιν, ἐν αἷς τάδε γέγραπται. Νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι, ψακαζέτω δ' ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει. ζω-
μὸς διὰ τῶν ὁδῶν καλινδείσθω, κρέα πλακοῦς ἑαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω. ὁ δ' οὖν Μεταγένης τάδε
40 φησίν, Ὁ μὲν ποταμὸς ὁ Κρᾶθις ἡμῖν καταφέρει Μάζας μεγίστας, αὐτομάτως μεμαγμένας. ὁ δ'
ἕτερος γε ὁ Σύβαρις καλούμενος Ποταμός, ὠθεῖ κῦμα ναστῶν καὶ κρεῶν, Ἑφθῶν τε βατίδων
εἰλυομένων αὐτόθεν. Τὰ δὲ μικρὰ ταυτὶ ποτάμι' ἐνθεμὲν ῥεῖ Τευθίσιν ὀπταῖς καὶ φά-
γροις καὶ καράβοις. ἐντευθενὶ δ' ἀλλᾶσι καὶ περικόμμασι, † Τηδί δ' ἀφύαισι, τῇδε δ' αὖ τα-
γηνίαις Τεμάχη τ' ἄνωθεν αὐτόματα πεπνιγμένα Εἰς τὸ στόμ' ἔρρει. τὰ δὲ παρ' αὐτὼ τὼ πό-
δε, Ἄμυλοι δὲ περινέουσιν ἡμῖν ἐν κύκλῳ. Οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θουριοπέρσαι, καὶ τὸ τοῦ Νικο-
φῶντος δρᾶμα ἀδίδακτά ἐστι. διόπερ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην. ταῦτα τοῦ Δημοκρίτου
σαφῶς καὶ τορῶς διεξελθόντος, ἐπῄνουν μὲν οἱ δαιταλεῖς. ὁ δὲ Κύνουλκος ἔφη, Ἄνδρες σύσσι-
τοι, σφόδρα με λιμώττοντα οὐκ ἀηδῶς ὁ Δημόκριτος ἑστίασε ποταμοὺς διαπερανάμενος ἀμ-
βροσίας καὶ νέκταρος. ὑφ' ὧν ἀρδευθεὶς τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι λόγους αὐτὸ μό-
50 νον καταβροχθίσας. ὥστε ἤδη παυσάμενοι ποτὲ δὴ τοσαύτης ἀπεραντολογίας, καὶ κατὰ τὸν Παι-
ανιέα ῥήτορα τοιούτων τινῶν μεταλάβωμεν, ἃ μήτ' ἰσχὺν ἐντίθησι, μήτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ. ἐν κενῇ
γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως οὐκ ἔστι, πεινῶσι γὰρ ἡ Κύπρις πικρά, Ἀχαιός φησιν ἐν Αἴθωνι σατυρι-
κῷ. παρ' οὗ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης λαβὼν ἔφη, † Ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ. Πρὸς

Demosthenem intelligit.

ἐν πλησμονοῦντι legit Eras.

ἂν ὁ Οὐλπιανὸς ἀεί ποτε διαπολεμῶν ἔφη. πλήρης μὲν λαχάνων ἀγορὴ, πλήρης δὲ καὶ ἄρτων. σὺ
δὲ ὦ κύων ἀεὶ λιμώττεις, καὶ οὐκ ἐᾷς ἡμᾶς λόγων καλῶν καὶ ἀφθόνων μεταλαμβάνειν, μᾶλλον δὲ
σιτεῖσθαι. τροφὴ γὰρ ψυχῆς λόγοι καλοί. καὶ ἅμα στραφεὶς πρὸς τὸν οἰκέτην, Λεῦκε ἔφη. κἂν ἐκ
φατνίσματά τινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. καὶ ὁ Κύνουλκος, εἰ μὲν εἰς ἀκροάσεις λόγων ἔφη πα-
ρεκλήθην, ἠπιστάμην ἥκειν ἀγορᾶς πληθυούσης. οὕτως γάρ τις τῶν σοφῶν τὴν τῶν δείξεων ὥραν
ἐκάλει. καὶ αὐτὸν οἱ πολλοὶ διὰ τοῦτο πληθαγόραν ὠνόμαζον. εἰ δὲ λουσάμενος λογάρια δειπνοῦμεν
μικρὰς τίθημι συμβολὰς, ἀκροώμενος κατὰ τὸν Μένανδρον. διὸ παραχωρῶ σοι ὦ γάστρων τῆς τοι-
αύτης ἐμφορεῖσθαι σιτήσεως. πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μάζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε καὶ ἐλέφαντος, κατὰ
τὸν τοῦ Ἐρυθραίως Ἀχαιοῦ κύκλον. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, οἷός τ᾽ ἦν ἐπανίστασθαι. ἐπιστραφεὶς δὲ καὶ
θεασάμενος πλῆθος ἰχθύων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν ὄψων παρασκευὴν εἰς κυκλουμένην, τύ-
ψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀνέκραγεν. Τέτλαθι δὴ πενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων.
Ὄψων γὰρ πλῆθός σε δαμᾷ καὶ λιμὸς ἀτερπής. ἐγὼ γὰρ ἤδη ὑπὸ τῆς ἐνδείας οὐ διθυραμβοὺς
φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ ἔπη. λιμῶσι δὲ γὰρ ὄντως ἡ ῥαψῳδία. κατὰ γὰρ
Ἀμειψίαν ὃς ἐν σφενδόνῃ ἔφη περὶ τοῦ μαντευσάμενος ὦ Λακωνσι. Κοὐδεὶς τί τις τῶν πλου-
σίων μὰ τὸν Ἥφαιστον προσόμοιος Καλλιστράτιζος, καὶ βουλόμενος λιπαρὸν ζωμὸν καταπίνειν.
Ὁρῶ γὰρ θαῦμ᾽ ἄπιστον ἰχθύων γένη, Περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, κωβιοὺς, σαργους, ψῆττας,
ἐρυθίνους, κεστρέας, πέρκας, ὄνους, Θύννας, κεστρέας, μελανούρους, σηπίας. Αὐλωπίας, τρί-
γλας, ἐλεδώνας, σκορπίους, Φησὶν Ἡνίοχος ἐν πολυπράγμονι. δεῖ οὖν κἀμὲ κατὰ τὸν κωμικὸν
Μεταγένην ἐπειπόντα, Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ δείπνου Τετλάναι. σιωπήσαντος
δ᾽ αὐτοῦ, ὁ Μασσούριος ἔφη. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ὑπολείπεταί τινα περὶ τοῦ ἀμφὶ τοὺς οἰκέτας λόγου, συμ-
βαλοῦμαί τι καὶ αὐτὸς μέλος εἰς ἔρανον τοῦ σοφωτάτου καὶ φιλτάτου Δημοκρίτου. Φίλιππος ὁ Θεαγγε-
λεὺς ἐν τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων συγγράμματι, καταλέξας τοὺς Λακεδαιμονίων εἵλωτας καὶ
τοὺς Θετταλικοὺς πενέστας καὶ Κᾶρας φησὶ, τοῖς Λέλεξιν ὡς οἰκέταις χρήσασθαι πάλαι τε καὶ νῦν.
Φύλαρχος δὲ ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, καὶ Βυζαντίους φησὶν οὕτω Βιθυνῶν δεσπόσαι, ὡς Λακεδαιμονίους
τῶν εἱλώτων. περὶ δὲ τῶν παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐπευνάκτων καλουμένων (δοῦλοι δ᾽ εἰσὶ καὶ οὗ-
τοι) σαφῶς ἐκτίθεται Θεόπομπος διὰ τῆς δευτέρας καὶ τριακοστῆς τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως. ἀπο-
θανόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ περιλειφθέντες εὐλαβη-
θέντες μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες, ἀνεβίβασαν τῶν εἱλώτων ἐφ᾽ ἑκάστην
στιβάδα τῶν τετελευτηκότων τινάς. οὓς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες προσηγόρευσαν ἐπευ-
νάκτους, ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας. ὁ δ᾽ αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῇ
τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, παρὰ Σικυωνίοις κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, πα-
ραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Μέναιχμος ἐν τοῖς σικυωνιακοῖς,
κατωνακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. ἔτι Θεόπομ-
πος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἀρκάδας φησὶ κεκτῆσθαι προσπελατῶν ὥσπερ εἱλώτων τριά-
κοντα μυριάδας. οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λα-
κεδαιμόνιοι. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. εἰσὶ δ᾽
οἱ μόθακες σύντροφοι τῶν Λακεδαιμονίων. ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτικῶν παίδων ὡς ἂν ἔχῃ τὰ ἴδια
ἐκποιοῦσιν, οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους αὑτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μό-
θακες ἐλεύθεροι μὲν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τούτων ἕνα φα-
σὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν καταναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους πολίτην γενόμενον δι᾽ ἀνδρα-
γαθίαν. Μύρων δὲ ὁ πριηνεὺς ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν, πολλάκις φησὶν ἠλευθέρωσαν Λακεδαι-
μόνιοι δούλους. καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δὲ ἐρυκτῆρας. δεσποσιοναύ-
τας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον. ἄλλους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων.
Θεόπομπος δ᾽ ἐν ἑβδόμῳ Ἑλληνικῶν περὶ τῶν εἱλώτων, λέγων ὅτι καὶ Ἐλεάται καλοῦνται, γρά-
φει οὕτως. τὸ δὲ τῶν εἱλώτων ἔθνος, παντάπασιν ὠμῶς διάκειται καὶ πικρῶς. εἰσὶ γὰρ οὗτοι κα-
ταδεδουλωμένοι πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. οἱ μὲν αὐτῶν ἐκ Μεσσήνης ὄντες, οἱ
δὲ Ἐλεάται κατοικοῦντες πρότερον τὸ καλούμενον Ἕλος τῆς Λακωνικῆς. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενί-
της ἐκλαθόμενος ἑαυτοῦ, ἐλέγχει δ᾽ αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης διὰ τῆς δωδεκά-
της τῶν ἱστοριῶν, οὐκ εἶναι ἔφη σύνηθες τοῖς Ἕλλησι δούλους κτᾶσθαι, αὐτὸς εἰπὼν ὁ Ἐπιτίμαιος.
οὕτως δὲ αὐτὸν καλεῖ Ἴστρος ὁ Καλλιμάχιος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς. εἰπὼν καὶ ὅτι Μνάσων
ὁ Φωκεὺς πλείους ἐκέκτητο δούλους τῶν χιλίων. κἀν τῇ τρίτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν ὁ Ἐπιτίμαιος ἔφη,
οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν, ὡς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἓξ καὶ τεσσαράκον-
τα. δι᾽ ἃς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληκέναι χοινικομέτρας. Κτησικλῆς δ᾽ ἐν τρίτῃ χρο-
νικῶν καὶ

νικῶν καὶ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν ὀλυμπιάσιν, Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημη-
τρίου τοῦ Φαληρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικήν. καὶ εὑρεθῆναι Ἀθηναίους μὲν δισμυρίους
πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα. Νικίας δ᾽ ὁ Νικηρά-
του, ὡς ὁ καλὸς ἔφη Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ πόρων, χιλίους ἔχων οἰκέτας ἐμίσθωσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἀρ-
γυρεῖα Σωσίᾳ τῷ Θρᾳκί, ἐφ᾽ ᾧ ὀβολὸν ἕκαστον τελεῖν τῆς ἡμέρας. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν Αἰγινητῶν πολι-
τείᾳ, καὶ παρὰ τούτοις φησὶ γενέσθαι ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα μυριάδας δούλων. Ἀγαθαρχίδης
δ᾽ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν, Δαρδανεῖς φησὶ δούλους κεκτῆσθαι τὸν
μὲν χιλίους, τὸν δὲ καὶ πλείους. τούτων δ᾽ ἕκαστον ἐν μὲν εἰρήνῃ γεωργεῖν, ἐν πολέμῳ δὲ λοχίζε-
σθαι, ἡγεμόνα νέμοντας τὸν ἴδιον δεσπότην. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Λαρήνσιος ἔφη. ἀλλὰ Ῥω-
μαίων ἕκαστος, οἶδας δ᾽ ἀκριβῶς ταῦτα ὦ καλὲ Μασσούριε πλείστους ὅσους κεκτημένος οἰκέτας.
καὶ γὰρ μυρίους καὶ δισμυρίους, καὶ ἔτι πλείους δὲ πάμπολλοι κέκτηνται, οὐκ ἐπὶ προσόδοις δὲ
ὥσπερ ὁ τῶν Ἑλλήνων ζάπλουτος Νικίας. ἀλλ᾽ οἱ πλείους τῶν Ῥωμαίων συμπροϊόντας ἔχουσι τοὺς
πλείστους. καὶ αἱ πολλαὶ δὲ αὗται Ἀττικαὶ μυριάδες τῶν οἰκετῶν δεδεμέναι εἰργάζοντο τὰ μέταλ-
λα. Ποσειδώνιος γοῦν, οὗ συνεχῶς μέμνησαι, ὁ φιλόσοφος, καὶ ἀποστάντας φησὶν αὐτοὺς κατα-
φονεῦσαι μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν μετάλλων φύλακας. καταλαβέσθαι δὲ τὴν ἐπὶ Σουνίῳ ἀκρόπολιν, καὶ
ἐπὶ πολὺν χρόνον πορθῆσαι τὴν Ἀττικήν. οὗτος δ᾽ ἦν ὁ καιρὸς ὅτε καὶ ἐν Σικελίᾳ ἡ δευτέρα τῶν
δούλων ἐπανάστασις ἐγένετο. πολλαὶ δὲ αὗται ἐγένοντο, καὶ ἀπώλοντο οἰκετῶν ὑπὲρ τὰς ἑκα-
τὸν μυριάδας. σύγγραμμά τε ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ
καλῆς ἀκτῆς, καὶ Σπάρτακος δὲ ὁ μονομάχος ἐκ Καπύης πόλεως Ἰταλικῆς ἀποδρὰς κατὰ τὰ † με-
τρεια ἀττικά, πολὺ πλῆθος ἀποστήσας οἰκετῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς οἰκέτης Θρᾷξ γένος, κατέδραμε
πᾶσαν Ἰταλίαν χρόνον οὐκ ὀλίγον, πολλῶν δούλων καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν συρρεόντων ὡς αὐτόν.
καὶ εἰ μὴ ἀπέθανεν ἐν τῇ πρὸς Λικίννιον Κράσσον παρατάξει, οὐ τὸν τυχόντα ἂν ἱδρῶτα τοῖς ἡμε-
δαποῖς παρεσχήκει, ὡς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν Εὔνους. σώφρονες δ᾽ ἦσαν καὶ πάντα ἄριστοι οἱ ἀρ-
χαῖοι Ῥωμαῖοι. Σκιπίων γοῦν ὁ Ἀφρικανὸς ἐπίκλην, ἐκπεμπόμενος ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐπὶ τὸ κα-
ταστήσασθαι τὰς κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλείας, ἵνα τοῖς προσήκουσιν ἐγχειρισθῶσιν, πέντε μό-
νους ἐπήγετο οἰκέτας, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος. καὶ ἑνὸς ἀποθανόντος κατὰ τὴν ὁδοι-
πορίαν, ἐπέστειλε τοῖς οἰκείοις ἄλλον ἀντ᾽ ἐκείνου πριαμένους πέμψαι αὐτῷ. Ἰούλιος δὲ Καῖσαρ ὁ
πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους, μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς
οἰκέτας τοὺς πάντας συνεπήγετο, ὡς Κότας ἱστορεῖ, ὁ τότε ὑποστρατηγῶν αὐτῷ, ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥω-
μαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃ τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. ἀλλ᾽ οὐ Σμινδυρίδης ὁ Συ-
βαρίτης τοιοῦτος, ὦ Ἕλληνες, ὃς ἐπὶ τὸν Ἀγαρίστης τῆς Κλεισθένους θυγατρὸς ἐξορμῶν γάμον ὑπὸ
χλιδῆς καὶ τρυφῆς χιλίους συνεπήγετο οἰκέτας, ἁλιεῖς καὶ ὀρνιθευτὰς καὶ μαγείρους. οὗτος δ᾽ ὁ
ἀνὴρ καὶ ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὡς εὐδαιμόνως ἔζη, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ πε-
ρὶ ἡδονῆς. τὸ δ᾽ αὐτὸ βιβλίον καὶ ὡς Θεοφράστου φέρεται, οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ᾽ ἀνα-
τέλλοντα, οὔτε δυόμενον ἑωρακέναι. καὶ τοῦτ᾽ ἦν αὐτῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν πρὸς εὐδαιμονίαν.
οὗτος ὡς ἔοικε πρωῒ μὲν ἐκάθευδεν, ὀψὲ δ᾽ ἠγείρετο, καθ᾽ ἀμφότερα δυστυχῶν. ὁ δὲ Ποντικὸς
Ἑστιαῖος καλῶς ἐκαυχᾶτο μήτε ἀνατέλλοντα μήτε καταδυόμενόν ποτε τὸν ἥλιον ἑωρακέναι, διὰ
τὸ παιδείᾳ παντὶ καιρῷ προσέχειν, ὡς ὁ Νικαεὺς Νικίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς διαδοχαῖς. τί οὖν οὐκ εἶχε
καὶ Σκιπίων καὶ ὁ Καῖσαρ οἰκέτας; εἶχον. ἀλλ᾽ ἐφύλασσον τοὺς πατρίους νόμους, καὶ κεκολασμέ-
νως ἔζων τηροῦντες τὰ τῆς πολιτείας ἔθη. συνετῶν γὰρ ἐστὶν ἀνδρῶν, ἐμμένειν τοῖς παλαιοῖς ζη-
λώμασιν. δι᾽ ὧν στρατευόμενοι κατεστρέφοντο τοὺς ἄλλους, καὶ λαμβανόντων ἅμα τοῖς δοριαλώ-
τοις, καὶ εἴ τι χρήσιμον καὶ καλὸν ὑπῆρχε παρ᾽ ἐκείνοις εἰς μίμησιν, ὅπερ ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἐποί-
ουν οἱ Ῥωμαῖοι. διαφυλαττόντων γὰρ ἅμα καὶ τὰ πάτρια, μετῆγον παρὰ τῶν χειρωθέντων εἴ τι λεί-
ψανον καλῆς ἀσκήσεως εὕρισκον, τὰ ἄχρηστα ἐκείνοις ἐώντων. ὅπως μηδ᾽ εἰς ἀνάκτησιν ὧν ἀπέλα-
βον ἐλθεῖν ποτε δυνηθῶσιν. παρὰ γοῦν τῶν Ἑλλήνων μηχανὰς καὶ ὄργανα πολιορκητικὰ μαθόν-
των, τούτοις αὐτοὺς κατεναυμάχησαν. ἔλαβον δὲ καὶ παρὰ Τυρρηνῶν τὴν μάχην φαλαγγηδὸν ἐπιόν-
των, καὶ παρὰ Σαυνιτῶν δὲ ἔμαθον θυρεοῦ χρῆσιν. παρὰ δὲ Ἰβήρων, γαίσων. καὶ ἄλλα δὲ παρ᾽ ἄλλων
μαθόντων ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο. μιμησάμενοί τε κατὰ πάντα τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν,
διετήρησαν αὐτὴν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων ποιούμενοι παρὰ τῶν ἐναν-
τίων συναποφέρονται, καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα. πάτριος μὲν γὰρ ἦν αὐτοῖς ὥς φησι Ποσειδώ-
νιος καρτερία καὶ λιτὴ δίαιτα. καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆ-
σις. ἔτι δὲ εὐσέβεια θαυμαστὴ περὶ τὸ δαιμόνιον, δικαιοσύνη δὲ καὶ πολλὴ τοῦ πλημμελεῖν εὐλά-
βεια πρὸς πάντας ἀνθρώπους μετὰ τῆς κατὰ γεωργίαν ἀσκήσεως. τοῦτο δ᾽ ἔστιν ἐκ τῶν πατρίων θυ-

† μετέωρα.

Ῥωμαίων ἐγκώμιον.

σιῶν, ὧν ἐπιτελοῦμεν ἱερῶν. θυσίας τε γὰρ περιενόμεθα τεταγμένας καὶ ὡρισμένας. καὶ τεταγμένα φέρομεν, καὶ λέγομεν ἐν ταῖς εὐχαῖς, καὶ δρῶμεν ἐν ταῖς ἱερουργίαις ἀφελῆ τε ταῦτα καὶ λιτά. καὶ οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε ἠμφιεσμένοι, καὶ περὶ τὰ σώματα ἔχοντες, οὔτε ἀπαρχόμενοι. ἐσθῆτάς τε ἔχομεν καὶ ὑποδέσεις εὐτελεῖς πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα προβατίων δερμάτων δασεῖς, κεράμια δὲ καὶ χαλκᾶ, τὰ διακονήματα κομίζομεν. κἀν τούτοις βρωτὰ καὶ ποτὰ πάντων ἀπεριεργότατα, ἄτοπον ἡγούμενοι, τοῖς μὲν θεοῖς πέμπειν κατὰ τὰ πάτρια, αὑτοῖς δὲ χορηγεῖν κατὰ τὰ ἐπείσακτα. καίτοι γε τὰ μὲν εἰς ἡμᾶς δαπανώμενα, τῇ χρείᾳ μετρεῖται. τὰ δ' εἰς τοὺς θεοὺς, ἀπαρχαί τινές εἰσι. Μούκιος γοῦν Σκευόλας τρίτος ἐν Ῥώμῃ τὸν Φάννιον ἐτήρει νόμον, Ναίτος Καικίλιος Τουβέρων, καὶ Ῥουτίλιος Ῥοῦφος, ὁ τὴν πάτριον ἱστορίαν γεγραφώς. ἐκέλευε δ' ὁ νόμος, τριῶν μὲν πλείονας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι. κατὰ ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε. τοῦτο δὲ τρεῖς τοῦ μηνὸς ἐγίνετο. ὀψωνεῖν δὲ πλέονος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους, οὐκ ἐπέτρεπε. κρέως δὲ καπνιστοῦ δεκαπέντε τάλαντα δαπανᾶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει. καὶ ὅσα γῆ φέρει λάχανα καὶ ὀσπρίων ἑψήματα. σμικρᾶς δὲ πάνυ τῆς δαπάνης ὑπαρχούσης, διὰ τὸ τοὺς παρανομοῦντας καὶ ἀφειδῶς ἀναλίσκοντας ἀνατετιμηκέναι τὰ ὤνια, πρὸς τὸ ἐλευθεριώτερον νομίμως προήρχοντο. ὁ μὲν γὰρ Τουβέρων περὶ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγροῖς, ὄρνιθας ὠνεῖτο δραχμιαίους. ὁ δὲ Ῥουτίλιος παρὰ τῶν ἁλιευόντων αὐτοῦ δούλων τριωβόλου τὴν μνᾶν τοῦ ὄψου, καὶ μάλιστα τοῦ Θυρειανοῦ καλουμένου. μέρος δὲ ἐστὶ τοῦτο θαλασσίου κυνὸς, οὕτω καλούμενον. ὁ δὲ Μούκιος περὶ τῶν εὐχρησουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὠνούμενος, πρὸς τὸν αὐτὸν τύπον ἐποιεῖτο τὴν διατίμησιν. ἐκ τοσούτων οὖν μυριάδων ἀνθρώπων οὗτοι μόνοι τὸν νόμον ἐνόρκως ἐτήρουν, καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο. οὗτοι δ' ἄλλοις ἐδίδοσαν καὶ φίλοις τοῖς ἀπὸ παιδείας ὁρμωμένοις μεγάλα. καὶ γὰρ ἀπείχοντο τῶν ἐκ τῆς στοᾶς δογμάτων. τῆς δὲ πολυτελείας τῆς νῦν ἀκμαζούσης πρῶτος ἡγεμὼν ἐγένετο Λούκολλος ὁ καταναυμαχήσας Μιθριδάτην, ὡς Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς ἱστορεῖ. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἧτταν τὴν Μιθριδάτου, ἔτι τε τὴν Τιγράνου τοῦ Ἀρμενίου, καὶ θριαμβεύσας, λόγον τε ἀποδοὺς τῶν τοῦ πολέμου πράξεων, ὤκειλεν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης. καὶ πρῶτος τρυφῆς εἰσηγητὴς Ῥωμαίοις ἐγένετο, καρπωσάμενος δυοῖν βασιλέων τῶν προειρημένων πλοῦτον. Κάτων δὲ ἐκεῖνος ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε καὶ ἐκεκράγει, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην, τριακοσίων μὲν δραχμῶν κεράμιον ταρίχων ποντικῶν ὠνησάμενοι καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς. πρότερον δὲ οὕτως ὀλιγοδεεῖς ἦσαν οἱ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες, ὥστε καὶ καθ' ἡμᾶς ἔτι φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, οἱ σφόδρα εὐκαιρούμενοι, τοῖς βίοις ἦγον τοὺς υἱοὺς, ὕδωρ μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ πίνοντας, ἐσθίοντας δ' ὅ, τι ἂν τύχῃ. καὶ πολλάκις φησὶν πατὴρ ἢ μήτηρ υἱὸν ἐρωτᾷ, πότερον ἀπίους ἢ κάρυα βούλεται δειπνῆσαι, καὶ τούτων τι φαγὼν ἠρκεῖτο καὶ ἐκοιμᾶτο. νῦν δὲ ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν, οὐδείς ἐστι καὶ τῶν μετρίως εὐπορουμένων, ὅς τις οὐ πολυτελῆ τράπεζαν παρατίθεται. μαγείρους δὲ καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηται, καὶ πλείω δαπανᾷ τὰ καθ' ἡμέραν ἢ πρότερον ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνήλισκον. ἐπεὶ δὲ εἰς ἱκανὸν μῆκος προῆλθε τὰ τῶν ἀπομνημονευθέντων, αὐτοῦ καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

Vide Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 17.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ἝΒΔΟΜΟΝ.

Ἐπιτελουμένου δὲ ἤδη τοῦ δείπνου τῶν φαγησίων ἑορτὴν συντελεῖσθαι νομίσαντες οἱ Κυνικοὶ, πάντων μᾶλλον ηὐφραίνοντο. καὶ Κύνουλκος ἔφη, ἕως ἡμεῖς δειπνοῦμεν ὦ Οὐλπιανὲ, λόγοις γὰρ ἑστιᾷ προβάλλω σοι, περὶ τίνι εἴρηται φαγησία ἑορτὴ, καὶ φαγησιποσία. καὶ ὃς ἀπορηθεὶς, ἐπιχεῖν τε κελεύσας τοὺς παῖδας τῇ περιφορᾷ, καί τοι ἤδη οὔσης † ἀσπέρας, οὐ συμπεριφέρομαι ὦ σοφώτατε. ὥστε λέγειν σοι καιρὸς, ἵνα μᾶλλον καὶ δειπνήσῃς ἥδιον. καὶ ὃς εἰ χάριν ὁμολογήσειας μαθὼν, λέξω. ὁμολογήσαντος δὲ ἔφη,

Κλέαρχος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, Σολεὺς δὲ τὸ γένος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων (ἐρατεῖ γὰρ καὶ τῆς λέξεως διὰ τὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ) οὑτωσί πως εἴρηκε. φαγησία, οἱ δὲ φαγησιποσία προσαγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῶν θεῶν οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κλέαρχος. εἰ δ' ἀπιστεῖς ὦ ἑταῖρε καὶ τὸ βιβλίον κέκτημαι, οὐ φθονήσω σοι. ἀφ' οὗ πολλὰ ἐκμαθὼν, εὐπορήσεις προβλημάτων. καὶ γὰρ Καλλίαν ἱστορεῖ τὸν Ἀθηναῖον συνθεῖναι τραγῳδίαν, ἀφ' ἧς ποιῆσαι τὰ μέλη καὶ τὴν διάθεσιν Εὐριπίδην ἐν Μηδείᾳ, καὶ Σοφοκλέα τὸν Οἰδίπουν. θαυμα-

σάντων

Φαγησία.

† ἑσπέρας.

πάντων δὲ πάντων τὸ εὐπαίδευτον τοῦ Κυνούλκου, ὁ Πλούταρχος κατὰ τὸ ὅμοιον ἔφη, καὶ ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ λαγυνοφορία ἑορτή τις ἄγεται, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ   Λαγυνοφορία.
συγγράμματι Ἀρσινόη. λέγει δὲ οὕτως, τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἑορτῶν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν
γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἠρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλοὺς, τίνα νῦν ἡμέ-
ραν ἄγει, καὶ τίς ἐστιν ἑορτή. τοῦ δ' εἰπόντος καλεῖται μὲν λαγυνοφορία, καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς
οἱ δειπνοῦσι κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν φερόντων πί-
νουσιν. ὡς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς συνοικιά γ' ἔφη ταῦτα ῥυπαρά. ἀνάγκη
γὰρ τὴν σύνοδον γίνεσθαι παμμιγοῦς ὄχλου θοίνην ἕωλον, καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμέ-
νων. εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἑορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δήπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα
10 ἡ βασίλεια, καθάπερ ἐν τοῖς χουσίν. εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέ-
σας ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τὶς ἀποβλέψας εἰς τὴν τοῦ δείπνου παρα-
σκευὴν ἔφη, εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα ἴσως διὰ νυκτὸς, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν
αἰολοσίκωνι εἶπεν οὕτως λέγων, οἱ ἐνὶ δι' ὅλης νυκτὸς. ὡς καὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἔχει, Κεῖτ' ἐνθάδ' αὖ   Od. ι.
προτετανυσμένος διὰ μήλων, τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζων. πρὸς ὃν ὁ ἰατρὸς ἔφη Δάφνος,
ὠφελιμώτερα ἐστὶ φίλτατε τῷ παντὶ σώματι τὰ νυκτερινὰ δεῖπνα. τὸ γὰρ σεληνιακὸν ἄστρον πρὸς
τὰς τῆς τροφῆς ἁρμόττει πέψεις σηπτικὸν ὑπάρχον. κατὰ σῆψιν δὲ ἡ πέψις. εὐσηπτότερα γοῦν τὰ
νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων, καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σεληνιακὸν κοπτόμενα, καὶ τῶν καρπῶν δὲ
οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σεληνιακὸν πεπαίνονται. πολλῶν δὲ ὄντων καὶ διαφόρων τῶν παρεσκευασμέ-
νων καὶ ἀεὶ παρασκευαζομένων ἰχθύων μεγέθει τε καὶ ποικιλίᾳ, ὁ Μυρτίλος ἔφη. εἰκότως ἄνδρες
20 φίλοι πάντων τῶν προσοψημάτων ὄψων καλουμένων ἐξενίκησαν οἱ ἰχθῦς διὰ τὴν ἐξαίρετον ἐδω-
δὴν μόνους οὕτως καλεῖσθαι διὰ τοὺς ἐπιμανῶς ἐσχηκότας πρὸς ταύτην τὴν ἐδωδήν. λέγομεν οὖν ὀψο-
φάγους, οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας (οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήσθιε σῦκα χλωρά) οὐδὲ
τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου. ἱστορεῖ δ'
ὅτι καὶ Ἀρκεσίλας φιλόβοτρυς ἦν, ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. φιλόμηλοι
δὲ ἦσαν Φίλιππός τε ὁ μακεδὼν, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὡς Δωρόθεος φησὶν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν
περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Χάρης δ' ὁ μιτυληναῖος ἱστορεῖ, ὡς κάλλιστα μῆλα εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος
περὶ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν, τούτων τε πληρώσας τὰ σκάφη, μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιή-
σατο, ὡς τὴν θέαν ἡδίστην γενέσθαι. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται πᾶν τὸ πυρὶ κατα-
σκευασόμενον εἰς ἐδωδήν. ἤτοι γὰρ ἑψόν ἐστιν, ἢ περὶ τὸ ὀπτῆσθαι ὠνόμασαι. πολλῶν οὖν ὄντων
30 τῶν ἰχθύων, οὓς κατὰ τὰς ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα ὦ θαυμασιώτατε Τιμόκρατες. κατὰ γὰρ
τὸν Σοφοκλέα, Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει σαίνουσιν οὐραῖσιν οὐ τὴν κεκτημένην,
ἀλλὰ τὰς λοπάδας. καὶ κατὰ τὰς ἀχαιοῦ δὲ μοίρας, πολὺς γὰρ ὅμιλος ποντίου κύκλου σοβῶν
ἐνήλιος θεωρία χραίνοντος θυραίοισιν εὐδίαν ἁλός. ἀπομνημονεύσω δ' ἐσ' οἷα περὶ ἑκάστου ἔλε-
ξαν οἱ δειπνοσοφισταί. πάντες γὰρ συνενηνόχασιν εἰς αὐτὰς τὰς ἐκ βιβλίων συμβολὰς, ὧν τὰ
ὀνόματα διὰ τὸ πλῆθος παραλείψω. ὅς τις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν ῥα-
φανῖδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται, φησὶν Ἄμφις ἐν Λευκάδι. ἵνα δὲ εὐμνημόνευτά σοι γέ-
νηται τὰ λεχθέντα, κατὰ στοιχεῖον τάξω τὰ ὀνόματα. καὶ γὰρ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν αἴαντι
μαστιγοφόρῳ τοὺς ἰχθῦς ἐλλοὺς, ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσιν διαφθορὰν, ἐζήτησέ τις, εἰ καὶ τῶν πρὸ   Ἐπεί.
αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. πρὸς ὃν ὁ Ζωΐλος ἔφη. ἐγὼ δὲ οὐκ ὢν ὀψοφαγίστατος. οὕτω
40 γὰρ Ξενοφῶν ὠνόμασεν ἐν ἀπομνημονεύμασι γράφων οὕτως, ὀψοφαγίστατός τε καὶ βλακίστατος
ἐστιν, οἶδα ὅτι ὁ τὴν τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅς τις δή
ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχ-
θύες ἐλλοὶ. Νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίοιο. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κυ-
κλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιΐᾳ. παρατεθεισῶν οὖν ἀ-   Ἀμίαι.
μιῶν ἔφη τίς, ταύτας Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ τὰ μὲν βράγχια ἔχειν καλυπτὰ, εἶναι δὲ καρχαρόδοντας,
καὶ τῶν συναγελαζομένων καὶ σαρκοφάγων. χολήν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ καὶ σπλῆνα ὁ-
μοίως. λέγεται δὲ ὡς θηρευθεῖσαι προσανάλλονται, καὶ ἀποτραγοῦσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκφεύγου-
σιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι λέγων οὕτως, ὅ τε ἱερεὺς ἀμίας παχείας. καὶ Ἐπίχαρ-
μος δ' ἐν σειρῆσι πρωῒ μέν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀποπυρίζομεν στρογγύλας καὶ δελφακίνας
50 ὀπτὰ κρέα καὶ πολύπους καὶ γλυκύν γ' ἐπ' ὧν ἐπίομεν οἶνον, οἴμοι τάλας περὶ σῆμα με καλοῦ-
σα κατίσκα λέγει φοῦ, τῶν κακῶν ὁ καὶ παρὰ τρίγλας τε καὶ † πάχνα κἀμίαι δύο διατεταγ-
μέναι μέσαι, φάσσαι τε τοσαῦται παρῆν σκορπίοι τε. Ἀριστοτέλης δὲ παρετυμολογῶν αὐτῆς
τοὔνομα φησὶν ὠνομάσθαι παρὰ τὸ ἅμα ἰέναι ταῖς παραπλησίαις. ἔστι γὰρ συναγελαστική. Ἱκέ-

σιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης, εὐχύλους μὲν αὐτὰς εἶναι καὶ ἁπαλὰς, πρὸς δὲ τὰς ἐκκρίσεις μέσας, ἴσον δὲ τροφίμους. ὁ δὲ σοφὸς δαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρολογίᾳ (οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαί φησι Λυκόφρων ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας) ὡς τὴν Κλεοστράτου τοῦ τενεδίου γαστρολογίαν, περὶ τῆς ἀμίας φησὶν οὕτως,

Ἀρχέστρατος. Τὴν δ' ἀμίαν φθινοπώρου ὅταν πλειὰς καταδύῃ, Πάντα τρόπον σκεύαζε. τί σοι τάδε μυθολογεύω; Οὐ γὰρ μὴ σὺ διαφθείρῃς γ', οὐδ' ἂν ἐπιθυμῇς. Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ τοῦτο δαήμεναι ὦ φίλε Μόσχε, Ὅντινα χρή σε τρόπον κείνην διαθεῖναι ἄριστα, Ἐν συκῆς φύλλοις, καὶ ὀριγάνῳ οὐ μάλα πολλῇ, Μὴ τυρὸν, μὴ λῆρον. ἁπλῶς δ' οὕτως θεραπεύσας Ἐν συκῆς φύλλοις χοίνῳ κατάδησον ἄνωθεν. Εἶθ' ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδὸν, ἐν φρεσὶ καιρὸν, Γινώσκων ὁπότ' ἐστ' ὀπτὴ καὶ μὴ κατακαύσῃς. Ἔστω δ' αὕτη σοι Βυζαντίου ἐξ ἐρατεινοῦ. Εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις καὶ ἐγγὺς ἄλλοθί που, Τοῦδε τόπου κεδνὴν λήψῃ, τηλοῦ δὲ θαλάσσης, Ἑλλησποντιάδος χείρων καὶ κεῖνον ἀμείψας, Αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον, οὐκ ἔθ' ὁμοία Γίνεται, ἀλλὰ καταισχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον. Οὗτος ὁ Ἀρχέστρατος ὑπὸ φιληδονίας γῆν πᾶσαν καὶ θάλασσαν περιῆλθεν ἀκριβῶς ἐμοὶ δοκεῖ τὰ πρὸς γαστέρα ἐπιμελῶς ἐξετάσαι βουληθείς. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ τοὺς περίπλους ποιησάμενοι μετ' ἀκριβείας, ἐθέλει πάντα ἐκτίθεσθαι ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τε. τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐπαγγέλλεται τῶν καλῶν τούτων ὑποθηκῶν, ἃς πρὸς τοὺς ἑταίρους ποιεῖται Μόσχον τε καὶ Κλέανδρον, ὥσπερ ὑποτιθέμενος αὐτοῖς κατὰ τὴν Πυθίαν ζητεῖν, Ἵππον θεσσαλικὴν, λακεδαιμονίαν τε γυναῖκα, Ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν

Εὐφρανοί. ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης. Χρύσιππος δ' αὐτὸν ὁ ὄντως φιλόσοφος καὶ περὶ πάντα ἀνὴρ, ἀρχηγὸν Ἐπικούρῳ φησὶ γενέσθαι καὶ τοῖς τὰ τούτου ἐπισταμένοις τῆς πάντα διαλυμαινομένης ἡδονῆς. καὶ γὰρ οὐκ ἐγκαλυπτόμενος ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ἀλλὰ μεγάλῃ τῇ φωνῇ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν, ἀφελὼν μὲν τὴν διὰ χυλῶν, ἀφελὼν δὲ τὴν δι' ἀφροδισίων ἡδονήν. οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφὸς, καὶ τὸν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι, εἰ περὶ αὐτῷ προσγένοιτο τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ καταβρέχοντές που τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας, Ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν. Πλάτων μὲν ἐν συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας πατέρα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ παιδαγωγῷ καὶ λέγοντα. Ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου παραλαβὼν, Ἀνάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ. καὶ πότους ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμένος.

Εἶτ' εἰ μεμάθηκε δήποτε ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ' ἐστὶ τὸ βιοῦν θ', ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθὸν Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν Ταύτην ἑτέρωθεν. ἐκ δὲ τοῦ ζῆν παγκάλως Εὖ, σοῦ ἅπαντας, ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑώρακας οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοι τινὰ, Μεθύοντ' ἢ τούτοις θ' οἷς λέγεις κηλούμενον; Ἅπαντας οἱ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες. Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα.

Οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὐ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, Ὥστ' ἐκπεπλῆχθαι πάντας. καὶ ἐν τῷ Ἀνδροφόνῳ δὲ ἐπιγραφομένῳ ὁ αὐτὸς Πλάτων διαπαίξας τινὰ τῶν ἐπικῶν φιλοσόφων ἐπιφέρει, Ἐξὸν γυναῖκ' ἔχοντα κατακεῖσθαι καλὴν, Καὶ Λεσβίου χυτρίδε λαμβάνειν δύο, Ὁ φρόνιμός ἐστι τοῦτο, τοῦτ' ἀγαθὸν Ἐπίκουρος ἔλεγε ταῦθ' ἃ νῦν ἐγὼ λέγω, Εἰ τοῦτον ἔζων πάντες ὃν ἐγὼ βίον,

Οὔτ' ἄτοπος ἦν ἄν, οὔτε μοιχὸς οὐδείς. Ἡγήσιππος δ' ἐν Φιλεταίροις, Ἐπίκουρος ὁ σοφὸς ἀξιώσαντός τινος Εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τἀγαθὸν, Ὃ διὰ τέλους ζητοῦσιν εἶπεν ἡδονὴν, Εὖ γ' ὦ κράτιστ' ἄνθρωπε καὶ σοφώτατε. Τοῦ γὰρ μασᾶσθαι κρεῖττον οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἓν,

Ἀγαθὸν πρόσεστιν, ἡδονὴ γὰρ τἀγαθόν. Ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Ἐπικούρειοι τὴν ἡδονὴν, ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοὶ, καὶ Μνησιστράτειοι δὲ καλούμενοι. καὶ γὰρ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος. οὐ μακρὰν δὲ τούτων αὖ ἦν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς ἀρκαδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. ἐπὶ πᾶσίν τε λέγει τάδε, Σύ τισιν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις, αὐτὸς μηδὲν ἐκλελοιπὼς αἰσχροκερδίας. τί γὰρ οὐ πεποίηκας οὐχ ὑπὲρ ὧν Ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς ἐκτετικὼς, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς. περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων φησὶ, Γαστρὶ χαριζόμενος τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν. Ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ αὐτὸς καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς, ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον. καὶ αὐτὸς δέ που ὁ Μητρόδωρος οὐκ ἀποκρυπτόμενος τὰς καλὰς ταύτας θέσεις φησί. περὶ γαστέρα γὰρ ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. Ἐπίκουρος γὰρ ἦν ὁ τούτων διδάσκαλος καὶ βοῶν ἔλεγεν. ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονὴ, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ εἰς ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἀν τῷ περὶ τέλους δέ φησιν,

φησὶν οὕτω πως. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς,
ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ προ-
ελθών φησι λέγειν τιμητέον τὸ καλόν, καὶ τὰς ἀρετάς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν μὴ πα-
ρασκευάζῃ χαίρειν ἐατέον. πρότερος δὲ τοῦ Ἐπικούρου Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν Ἀντιγόνῃ πε-
ρὶ τῆς ἡδονῆς τοιαῦτ' εἴρηκεν. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν
τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύ-
ραννον σχῆμ' ἔχων. ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ Σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην
ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Φιλέταιρος Κυναγίδι, Τί δεῖ γὰρ ὄντα θνητόν, ἱκετεύω, ποιεῖν,
Πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν, Ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν. ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν Τοῦτ' αὐτὰ
10 τἀνθρώπει' ὁρῶν τὰ πράγματα. Εἰς αὔριον δὲ φροντίζειν † εἴ τι Ἔσται, περίεργόν ἐστιν ἀποκεῖ-
σθαι πάνυ Ἕωλον ἔνδον ἀργύριον. καὶ ἐν Οἰνοπίωνι δὲ ὁ αὐτός φησι, Θνητῶν δ' ὅσοι
Ζῶσιν κακῶς ἔχοντες ἄφθονον βίον, Ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀθλίους εἶναι λέγω. Οὐ γὰρ θανών γε
δήπου θ' ἔγχελυν φάγοις, Οὐδ' ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος. Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος
ἐν Γραμματιδιοποιῷ, Ὦ πάντες ἄνθρωποι τί τὸ ζῆν ἡδέως, Παρέντες, ἐπιμελεῖσθε τοῦ κα-
κῶς ποιεῖν, Πολεμοῦντες ἀλλήλους, πρὸς θεῶν Ἐπιστατεῖ τις τοῦ βίου νυνὶ τύχη
Ἄγροικος ἡμῶν. οὔτε παιδείαν ὅλως Εἰδυῖα, τί τὸ κακόν, ἢ τί ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν, Ἔστ' ἀγνοοῦ-
σα παντελῶς εἰκῆ τε πῶς, Ἡμᾶς κυλινδοῦσ' ὅντιν' ἂν τύχῃ τρόπον. Οἶμαί γε, τίς γὰρ μᾶλ-
λον ἂν προείλετο Ἕλλην ἀληθῶς οὖσα λυπουμένους ὁρᾶν, Αὐτοὺς ὑφ' αὑτῶν, καὶ καταπίπτον-
τας νεκρούς. Ἐξὸν ἱλαροὺς παίζοντας ὑποπεπωκότας Αὐλουμένους ὡδὶ λέγειν. ὦ γλυκυτά-
20 τη, Ἔλεγχ' ἄγροικον οὖσαν ἡμῶν τὴν τύχην. καὶ προελθών, Οὐ τοῦτο τὸ ζῆν ἐστι τὸ καλού-
μενον Θεῶν ἀληθῶς βίον, ὅσῳ δ' ἡδίονα Τὰ πράγματ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἦν ἄν, ἦν τανῦν,
Εἰ μεταβαλόντες τὸν βίον διήγομεν, Πίνειν Ἀθηναίους ἅπαντας, καὶ τοὺς μέχρι Ἐτῶν τριά-
κοντ' ἐξιέναι, τοὺς δ' ἱππέας, Ἐπὶ κῶμον εἰς Κόρινθον ἡμέρας δέκα Στεφάνους ἔχοντας καὶ μύ-
ρον πρὸ ἡμέρας, Τοὺς δὲ ῥαφανῖδα πωλοῦντας ὄψον Μεγαρέων Εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιέναι τοὺς
συμμάχους Κεραννύναι τὸν οἶνον εὐβοεῖς τότ' ἦν τρυφή, Καὶ βίος ἀληθῶς. ἀλλ' ἀπαιδεύτῳ
τύχῃ Δουλεύομεν. Φιλήδονον δὲ οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖόν φασι γενέσθαι Τάνταλον. ὁ γοῦν Ταντάλου μῦθος
τὴν τῶν Ἀτρειδῶν ποιήσας κάθοδον, ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεούς, καὶ συνδιατρίβον-
τα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ. τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀπλή-
στως διακείμενον, ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι, καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς.
30 ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία, τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ὅπως δὲ μηδὲν ἀπο-
λαύῃ τῶν παρακειμένων, ἀλλὰ διατελῇ ταραττόμενος, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον,
δι' ὃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός. καὶ τῶν Στωϊκῶν δέ τινες συνεφώνησαν ταύτης τῆς
ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς
στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον, ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα εἰς τρυφήν,
λέγων ὧδε. ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα, τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ
ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ. καὶ Ἀπολλοφάνης δέ, γνώριμος ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι καὶ
αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. περὶ δὲ Διονυ-
σίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν, ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα, ἀνθινὰ ἀμφιάσας καὶ
μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε, καίτοι γηραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον με-
40 ταπηδήσας. περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη, Ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι,
Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώ-
φρονος τῷ εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους προθεὶς τὸ Καταπυγοτέραν τᾶν ἀλφηστᾶν φησίν. ἰχθῦς τινὲς οἱ ἀλ- Ἀλφησταί.
φησταὶ τὸ μὲν ὅλον κιρροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δὲ αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι συν-
δύο, καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. ἀπὸ τοῦ οὖν ἐπὶ τῇ πυγῇ θατέρου
τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν, τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ
περὶ ζῴων, μονάκανθον εἶναι καὶ κιρρὸν τὸν ἀλφηστικόν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης
ἐν Ἁλιευτικῷ οὕτω, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας
γάμῳ, Μύες ἀλφησταί τε κορακῖνοι κυριοειδέες. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Μίθαικος ἐν Ὀψαρτυτικῷ.
Ἀνθίας, καλλίχθυς. τούτου μέμνηται Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ Σκιφίας, Χρόμιός τ' ἐν τῷ ἦρι κά- Ἀνθίας.
50 προν αὐτὸν ἰχθύων πάντων ἄριστος, ἀνθίας δὲ χείματι. λέγει δὲ Ἀνάνιος οὕτως, Ἦρι μὲν χρόμιος ἄρι-
στος, ἀνθίας δ' ἐν χειμῶνι. τῶν καλῶν δὲ ἄριστον καρὶς ἐκ συκίης φύλλου. ἡδὺ γ' ἐσθίειν χιμαίρης φθινο-
πωρισμῷ κρέας. Δέλφακος δ' ὅταν τραπῶσιν καὶ πατέωσιν ἐσθίειν, καὶ κυνῶν αὐτὴ τό θ' ὥρη καὶ λαγῶν
κἀλωπέκων. ὄιος αὖτ' ὅταν θέρος τ' ᾖ, κἠχέται βαβράζωσιν. εἶτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θύννος,

οὐ κακὸν βρῶμα, ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθύεσσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυττωτῷ. Βοῦς δὲ πικνθὰς δεκάομαι καὶ μασίων νυκτῶν ἠδ' ἠμέρης. τῶν περὶ Λίανιν πλειόνων ἐμνημόνευσα, νομίζων καὶ τούτων ὑποθήκας τοῖς λάγνοις ταύτας ἐκτεθῆσθαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ζώων ἠθῶν, ὅπου ἂν ἀνθίας ᾖ φησίν, οὐκ εἶναι θηρίον. ᾧ σημείῳ χρώμενοι οἱ σπογγεῖς κατακολυμβῶσι, καλοῦντες αὐτὸν ἱερὸν ἰχθὺν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. τὸν δ' ἀνθίαν τινὲς καὶ κάλλιχθυν καλοῦσιν, ἔτι δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. Ἱκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης ὑπὸ μέν τινων λύκον, ὑπὸ δ' ἄλλων καλλιώνυμον. εἶναι δ' αὐτὸν χονδρώδη καὶ εὔχυλον καὶ εὐέκκριτον, οὐκ εὐστόμαχον δέ. Ἀριστοτέλης δὲ καρχαρόδοντα εἶναι τὸν κάλλιχθυν, σαρκόφαγόν τε καὶ συναγελαζόμενον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, τὸν μὲν ἔλλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσίγηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλλοπος οὕτως, Τόν τε πολυτίματον ἔλλοπα. ὁ δ' αὐτός, χαλκὸς ὤνιος ἕνα μόνον † καίκλωον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν † κἀκελεύσατο κατθέμεν αὐτῷ τε καὶ ταῖ δάμαρτι ἑατέρῳ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων διαφέρειν φησὶν ἀνθίαν καὶ κάλλιχθυν, ἔτι τε καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. τίς δ' ἐστὶν ὁ καλούμενος ἱερὸς ἰχθύς, ὁ μὲν τὴν Τελχινιακὴν ἱστορίαν συνθείς, εἴτ' Ἐπιμενίδης ἐστὶν ὁ Κρής, ἢ Τηλεκλείδης, εἴτ' ἄλλος τις, ἱεροὺς φησὶν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας καὶ πομπίλους. ἔστι δ' ὁ πομπίλος ζῷον ἐρωτικόν, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς γεγονὼς ἐκ τοῦ Οὐρανίου αἵματος ἅμα τῇ Ἀφροδίτῃ. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Οἰταικῶν φησίν, Πομπίλος ὃς ναύτῃσιν ἀδημονέουσι κελεύθους μηνύσαι φιλέρωσιν καὶ ἄφθογγός περ ἀμείνων. Ἀλέξανδρος δ' ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κρικαλεῖ, εἰ γνήσιον τὸ ποιημάτιον,

Πομπίλος.

Πηδαλίῳ ἄκρῳ ἐπὶ πομπίλος αἰνοχεύα. καὶ τὰ κάτω κατόπισθε θεοῖς ὑπὸ πομπίλος ἰχθύς. Παγκράτης δ' ὁ Ἀρκὰς ἐν τοῖς θαλασσίοις ἔργοις ἐπιγραφομένοις, προειπών, Πομπίλος, ὃν καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθὺν, διηγεῖται ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ διὰ τιμῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὴν Σαμοθρᾴκην κατέχουσι θεοῖς. ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῷ ἰχθύι τούτῳ κόλασιν ὑποσχεῖν, ἔτι τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Ἐπωπεύς, καὶ ἐξ Ἰκάρου ἦν τῆς νήσου. καὶ ἀγρεύειν οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα, καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄγρᾳ, ἢ πομπίλων, οὐκ ἀποσχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ πάντας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταθοινηθῆναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτίσαι τῆς δυσσεβείας. κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηὶ τὸν Ἐπωπέα ἐν ὄψει τοῦ παιδὸς καταπιεῖν. ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης ὡς καὶ πολέμιος ἐστὶν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι, καὶ ὅτι οὐδ' οὗτος ἀτιμώρητος ἐκφεύγει πομπίλον φαγών. ἀχρεῖος οὖν γίνεται, καὶ σφαδάζων ἐπειδὰν φάγῃ, καὶ ἐπὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθείς, βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις. ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις προσεδρευόντων ἀνδρῶν παραινομᾶται. μνημονεύει τῶν πομπίλων καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ ἐνάτῳ τοῦ δείπνου, Κώβιοί τ' εἰνάλιοι καὶ πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθῦς. Κορίννα τε, ἢ ὁ ποιητὴς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον ποιημάτιον, Πομπίλε ναύτῃσιν πέμπων πλόον εὔπλοον ἰχθῦς, Πομπεύσαις πρύμνηθεν ἐμὰν ἁδεῖαν ἑταίραν. Ἀπολλώνιος δ' ὁ Ῥόδιος, ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτιος κτίσει, τὸν πομπίλον φησὶν ἄνθρωπον πρότερον ὄντα μεταβαλεῖν εἰς ἰχθὺν διά τινα Ἀπόλλωνος ἔρωτα. τὴν γὰρ Σαμίων πόλιν παραρρεῖν ποταμὸν Ἴμβρασον. Τῷ ῥά ποτ' ὠκυρόην νύμφην περικαλλέα κούρην, Χησιὰς εὐπατέρεια τέκεν φιλότητι μιγεῖσα, Ὠκυρόην, ᾗ κάλλος ἀπείριτον ὤπασαν ὧραι. Ταύτης οὖν ἐρασθέντα Ἀπόλλωνα ἐπιχειρῆσαι ἁρπάσαι. διαπεραιωθεῖσαν δ' εἰς Μίλητον κατά τινα Ἀρτέμιδος ἑορτὴν, καὶ μέλλουσαν ἁρπάζεσθαι εὐλαβηθεῖσαν, Πομπίλον τινὰ θαλασσουργὸν ἄνθρωπον καθικετεῦσαι, ὄντα πατρῷον φίλον, ὅπως αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα διασώσῃ. λέγουσαν τάδε, Πατρὸς ἐμοῖο φίλον συμφράδμονα θυμὸν ἔχων Πομπίλε δυσκελάδου δεδαὼς θοὰ βένθεα πόντου, Σῶζε με, καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διαπεραιοῦν. ἐπιφανέντα δὲ τὸν Ἀπόλλωνα τήν τε κόρην ἁρπάσαι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολιθώσαντα τὸν πομπίλον εἰς τὸν ὁμώνυμον ἰχθὺν μεταμορφῶσαι, ποιῆσαί τε τὸν πομπίλον ὠκυάλων νήσων ἀλιτόνα δοῦλον. Θεόκριτος δ' ὁ Συρακούσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Βερενίκῃ, τὸν λεῦκον ὀνομαζόμενον ἰχθὺν, ἱερὸν καλεῖ διὰ τούτων, Καί τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπ' ἀγρεσίῃ τε καὶ ὄλβον, Ἐξ ἁλός,

Ἱερὸς ἰχθύς.

ᾧ ζωὴ τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα, Σφάζων ἀκρονύχους ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθὺν Ὃν λεῦκον καλέουσιν. ὃ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων, Καί κε λίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης Ἔμπλεα. Διονύσιος δ' ὁ ἐπικαλούμενος ἴαμβος ἐν τῷ περὶ διαλέκτων γράφει οὕτως, Ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως ἐρετικοῦ τὸν ἱερὸν ἰχθὺν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἁλιέων καλούντων τὸν πομπίλον. ἔστι δὲ πελάγιος καὶ παρὰ τὰς ναῦς πυκνὰ φαίνεται ἐοικὼς πηλαμίδι ποικίλος. τὸν δ' οὖν ἰχθύν τις παρὰ τῷ ποιητῇ, Ἕλκε Ἀκτῇ ἔπι προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθὺν, Εἰ μὴ ἄλλος τίς ἐστιν οὕτω καλούμενος ἱερὸς ἰχθύς. Καλλίμαχος δ' ἐν Γαλατείᾳ τὸν χρύσοφρυν ἢ μᾶλλον χρύσειον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθὺν, Ἢ πέρκας ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος ἅλμης. Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγράμμασιν ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Ἱερὸς δέ τις ἱερὸς ἰχθύς. Ἄλλοι δ' ἀκούουσιν ἱερὸν ἰχθὺν τὸν αὐτὸν, ὡς καὶ

ἱερὸν

ἱερὸν βοῶν τὸν αὔκτορ. οἱ δὲ τὸν μέγαν, ὡς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο. τινὲς δὲ τὸν ἐχόμενον πρὸς τὸν ῥοῦν. Κλέαρχος δ' ἐν ἑβδόμῃ γλωσσῶν, οἱ ναυτικοί φασι πομπίλον ἱερὸν ἰχθὺν προσαγορεύουσι, διὰ τὸ ἐκ πελάγους προπέμπειν τὰς ναῦς, ἕως εἰς λιμένα. διὸ καὶ πομπίλον καλεῖσθαι χρύσοφρυν ὄντα. καὶ Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἑρμῇ, Ἄγρης μοῖραν ἔλειπον ἔτι ζώοντας ἰούλους, Ἤγε παντίην τρίγλην ἢ περκάδα κίχλην, Ἢ δρομένην χρύσοφρυν ἐν ἀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν. Ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀψολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανὸς ζητείτω, καὶ τί Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ὑποθήκαις περὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ ταρίχων εἰπὼν Βοσπόρου ἐκπλεύσαντα τὰ λευκότατ' ἄλλα προσέστω, Μηδὲν ἐκεῖ στερεᾶς σαρκὸς μαιώτιδι λίμνῃ Ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν. Τίς οὗτος ἐστὶν, ὅν φησιν οὐ θεμιτὸν εἶναι ἐμμέτρως εἰπεῖν. Ἀφύαι. Ἑνικῶς δὲ ἀφύην λέγουσιν. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥι-
10 γοῦντι, ὥστ' οὔτ' ἀφύην νῦν ἔσθ' ἁπλῶς. τῆς δ' ἀφύης ἐστὶ γένη πλείω. καὶ ἡ μὲν ἀφρῖτις λεγομένη οὐ γίνεται ἐκ γόνου, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ ἀφροῦ, ὅταν ὄμβρων γενομένων πολλῶν σύστασις γίνηται. ἑτέρα δ' ἐστὶν ἀφύη κωβῖτις λεγομένη. γίνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ διαγινομένων κωβιδίων, καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ ταύτης τῆς ἀφύης ἀπογεννῶνται ἕτεραι, αἵ τινες ἐγκρασίχολοι καλοῦνται. γίνεται καὶ ἄλλη ἀφύη, ἡ γόνος ἐστὶ τῶν μαινίδων. καὶ ἄλλη δὲ ἐκ τῆς μεμβράδος, ἔτι ἐκ τῶν μικρῶν κεστρίων τῶν ἐκ τῆς ἄμμου, καὶ τῆς ἰλύος γινομένων. πάντων δὲ τούτων ἡ ἀφρῖτις ἀρίστη. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, κωβῖτιν τινὰ ἑψητὸν λέγει καὶ τὸν ἐξ ἀθερίνης. ἰχθύδιον δὲ ὄνομα ἀθερίνη. εἶναι δέ φησι καὶ τριγλίτην ἀφύην. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ἐν μεμβράσι καὶ κωμάρεις τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, διαστέλλων τὸν λεγόμενον γόνον. Ἱκέσιος δέ φησι, τῆς ἀφύης ἡ μὲν λευκὴ, καὶ λίαν λεπτὴ καὶ ἀφρώδης,
20 ἣν καλοῦσιν ἔνιοι καὶ † κωβῖτιν. ἡ δὲ ῥυπαρωτέρα ταύτης καὶ ἁδροτέρα. διαφέρει δὲ ἡ καθαρὰ καὶ λεπτή. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ὀψοδαίδαλός φησι, Τὴν ἀφύην μινθοῦ πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις,

Τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες. Καὶ λάβε πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποισι φαλήρου Ἀγκῶσι ληφθένθ' ἱεροῖς, κἂν τῇ περικλύστῳ Ἐστὶ ῥόδῳ γενναῖος, ἐπὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ,

Ἂν δ' ἔτι γ' ἱμείρῃς αὐτοῦ γεύσασθαι, ὁμοῦ χρὴ Κνίδας ὀψωνεῖν τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας Εἰς ταυτόν. μίξας δ' αὐτὰς ὀπτᾶ τηγάνῳ ὄπτα, Ἐνώδη τρίψας ἄνθη λαχάνων ἐν ἐλαίῳ. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν τῆς ἀφύης φησὶν διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις, οἱ περὶ Ἀρχέστρατον ἐπιβάλλοντες κελεύουσιν, ὅταν θερμὸν τήγανον σίζειν ἀφαιρεῖν. ἅμα δ' ὀπτᾶται καὶ σίζει, καθάπερ τοὔλαιον εὐθύς. διὸ λέγεται, ἴδε πῦρ ἀφύῃ. Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, τὴν ἀφύην φησὶν τὴν ἐν Ἀθήναις, διὰ μὲν τὴν δαψίλειαν ὑπερο-
30 ρῶσι καὶ πτωχικὸν εἶναι φασὶν ὄψον. ἐν ἑτέραις δὲ πόλεσιν ὑπερθαυμάζουσι πολὺ χείρω γινομένην. ἀλλ' οἱ μὲν φασὶν ἐνταῦθα τοὺς ἀδριατικοὺς ὄρνιθας τρέφειν σπεύδουσιν ἀχρειοτέρας ὄντας, ὅτι τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἐλάττους εἰσίν. ἐκεῖνοι δὲ τἀναντία μεταπέμπονται τοὺς ἐνθάδε. περὶ τοῦ ἑνικοῦ Ἕρμιππος δημόταις, τὸ ἑνικόν. νῦν δὲ ἤδη ἀφύην κινεῖν δοκεῖς. Καλλίας κύκλωψιν, πρὸς τῆς ἀφύης τῆς ἡδίστης. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, ὡς τοῦτ' ἀφύη μὲν ἐστὶν ἁπλῶς. ἀφύδια δὲ Ἀριστοφάνης ταγηνισταῖς, μὴ δὲ τὰ μικρὰ τὰ φαληρικὰ ταδ' ἀφύδια. Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, ἐπαινῶν τὰς ῥοδιακὰς ἀφύας, καὶ ἀντιτιθεὶς πολλὰ τῶν Ἀθήνησι γινομένων πρὸς τὰ ἐν τῇ ῥόδῳ φησίν, ταῖς μὲν φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς αἰνιάτιδας καλουμένας ἀφύας. τῷ δὲ γλαυκίσκῳ τὸν ἔλλοπα, καὶ τὸν ὀρφὸν ἀντιπαρατιθεὶς. πρὸς δὲ τὰς ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους, καὶ εἴ τις ἄλλος παρ' αὐτοῖς ἰχθὺς ἐπάνω τῇ δόξῃ τοῦ Κέκροπος γέγονεν ἀντιγενέσθαι τὸν ἀλώπεκα καλού-
40 μενον. ὁ δὲ τὴν ἡδυπάθειαν γράψας, παρακελεύεται τοὺς μὴ δυναμένους τιμῆς κατεργάσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν, ἀδικία κτᾶσθαι τὴν ὀψοφαγίαν. Ἀρχέστρατον λέγει τὸν τρόθεν ὁ Λυγκεύς, ὃς ἐν τῷ πολυθρυλήτῳ ποιήματι περὶ τοῦ γαλεοῦ λέγει οὕτως, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπαξον αὐτὴν Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κᾆτα Ὕστερον ὅ τι παθεῖν ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστίν. Ἀχαρνεύς. Καλλίας κύκλωψιν, κίθαρις ὀπτὸς τε βατὶς θύννου τε κεφάλαιον τὸ δ' ἐγχέλεια κάραβοι αἰνεῖς ἀχαρνεύς. οὕτως Βατὶς Βάτραχος Βάτος. τῆς μὲν οὖν βατίδος καὶ τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, καταριθμῶν αὐτὰ ἐν τοῖς σελάχεσιν. Εὔπολις ἐν κόλαξιν φησὶν παρὰ τῷ δὲ καλλίᾳ πολλὴ εὐθυμία, ἵνα παρὰ μὲν κάραβοι, καὶ βατίδες, καὶ λαγῴ, καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δὲ νάρκαι, βατίδες. ἦν δὲ ζύγαιναι, πρίστεις, καμάται, βάτοι, ῥῖναι τε τραχυδέρμονες. ἐν δὲ Μεγαρίδι,
50 τὰς πλευρὰς οἷόν περ βατίς, τὰν δ' ὀπισθίαν ἔχοντ' ἅτινες οἷόν περ βάτος. τὰν δὲ κεφαλὰν ὀστέων οἷόν περ ἔλαφος ἢ βατίς, τὰν δὲ λαπάραν σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιος τις. Σαννυρίων δ' ἐν γέλωτι, ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, σελάχη φησὶν εἶναι, τρυγόνα, βοῦν, † ἀμίαν, ἀετὸν, νάρκην, βάτραχον, καὶ πάντα τὰ γαλεώδη. Σώφρων δ' ἐν μίμοις ἀνδρείοις,

βάτιν

λαύ.

lib. 6.

† κωβῖτιν.

Ἀχαρνεύς.

† λαμίαν.

βόττιν καλεῖ τινὰ ἰχθὺν ἐν τούτοις. ἴκτραι βόττιν κάπτουσαι, καὶ μή ποτε βοτάνην τινὰ λέγει. περὶ δὲ τοῦ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε, Βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς ὀψώνει, καὶ γαστρίον αὐτοῦ σκεύαζον. περὶ δὲ τῆς βατίδος, Καὶ βατίδ' ἑφθὴν ἐσθίε μεσοῦ χειμῶνος ἐν ὥρᾳ, Καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον ἅπτε τὰ σάρκα Μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα. τῷ δὲ τρόπῳ χρὴ σκευάζειν, ἤδη σοὶ ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ. Ἔφιππος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φιλύρᾳ δράματι (ἑταίρας δὲ ὄνομα ἡ Φιλύρα) Πότερον ἐγὼ τὴν βατίδα τεμάχη κατατεμὼν, Ἕψω τίφος ἢ σικελικῶς ὀπτὴν ποιήσω σικελικῶς.

Βῶκες. Vide Hermol. in Plin.

Βῶκες. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῷ, ἢ περὶ ἰχθύων ποικιλόγραπτα φησὶν λέγεται βὼξ, σκολιόγραπτα δὲ κολίας. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ. ἔτι δ' ἦν τούτοισι βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ βόωπας αὐτοὺς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἢ λευκὴν σινόδοντα βόωπάς τε τρυγλάς τε. Σπεύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ βόακας. Ἀριστοφάνης σκηνὰς καταλαμβανούσαις, ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον οἴκαδε. ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν. διὸ καὶ Ἑρμοῦ ἱερὸν εἶναι λόγος τὸν ἰχθὺν, ὡς τὴν κίθαρον Ἀπόλλωνος. Φερεκράτης δὲ ἐν μυρμηκανθρώποις, ὅπως ἄλλον φωνὴν οὐκ ἔχειν ἰχθὺν φασὶ τὸ παράπαν ἐπιφέρει, νὴ τὼ θεὼ οὐκ ἔστιν ἄλλος ἰχθὺς οὐδεὶς ἢ βόαξ. Ἀριστοφάνης δ' ὁ Βυζάντιος κακῶς φησιν ἡμᾶς λέγειν τὸν ἰχθὺν βῶκα, δέον βόωπα, ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρχων μεγάλους ὦπας ἔχει. οὐκ αὖ οὖν ὁ βόωψ βοὸς ὀφθαλμοὺς ἔχων, περὶ οὗ λεκτέον, εἰ γὰρ κακῶς ὀνομάζομεν διὰ τί κορακῖνον φαμὲν, οὐ κορακῖνον. ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ' οὐχὶ καὶ σείουρον λέγομεν, ἀλλὰ σίλουρον. ὠνόμασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν.

Βεβράδες.

Βεβράδες. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, ὦ χρυσοκέφαλοι βεβράδες θαλάσσιαι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, βεβραδόνας αὐτὰς καλεῖ, Βεβραδόνες τε κίχλαι τε λαγοί δρακόντες ἄλκιμοι. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, Βεβραδόνι ῥαφάν. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ βαιῆς καρίδας πάνυ Ζωΐκτ' ἀγρώσσοιο τάδε σκίψαιο δέλεαρ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, βεμβράδα ἀποκεφαλίσας ἐὰν ἢ ἀδροτέρα καὶ ἀποπλύνας ἁλὶ λεπτῷ καὶ ὕδατι, ἕψει τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ τριγλίτιδι. γίνεται δέ φησιν ἐκ μόνης τῆς βεμβράδος σκευασία τις ἡ προσαγορευομένη βεμβραφύη, ἧς μνημονεύει Ἀριστώνυμος ἐν ἡλίῳ ῥιγοῦντι. ὁ γάρ τοι σικελὸς ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης. Ἀττικοὶ δ' ὅμως βεμβράδας λέγουσιν. Ἀριστομένης γόησι,

Βεμβράδας φέρων ὀβολοῦ. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, Οὔτ' ἀφύη νῦν ἐστιν ἔτι σαφῶς, Οὔτ' αὖ βεβρὰς καταδαίμων. Ἀριστοφάνης γήρᾳ, Ταῖς πολυόχλοισι βεβράσι τεθραμμένην. Πλάτων πρέσβεσιν, Ἡράκλεις τῶν βεβράδων. ἐν δὲ ταῖς Εὐπόλιδος αἰξὶν ἔστιν εὑρεῖν καὶ διὰ τοῦ μ γραφόμενον. Ἀντιφάνης δ' ἐν Κνοιθιδεῖ, Τόπον τε κηρύττουσιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν Κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν τις ἐκβεβρύχει μέγα μέλιτος γλυκυτέρας βεμβράδας φάσκων ἔχειν. Εἰ γὰρ τοιοῦτ' ἔστιν, οὐδὲν κωλύει

Τοὺς μελιτοπώλας αὖ λέγειν βοῶντας ὅτι Πωλοῦσι τὸ μέλι σαπρότερον τῶν βεμβράδων. Ἄλεξις δ' ἐν χορηγίδι διὰ τοῦ μ εἴρηκεν, Ὃς τοῖς τετραδισταῖς μὲν παρέθηκεν ἐσθίειν Γραῦν λέκυθον καὶ μεμβράδας καὶ σέμφυλα. ἐν δὲ Πρωτοχόρῳ, Ἐπιπονώτερον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ ἔλαφ' ἐγὼ Ἀφ' οὗ παρασιτῶ βεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν Ἔχειν με κἀττικισίδας ὠνούμενον λαλεῖν Ὀνησιφόρον ἦν γάρ.

Βελόνη.

Βελόνη. Τούτου μέμνηται Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεὺς, τὸν ἀγριώταν βελόνῃ θηλαμόνι. ἐστὶ δὲ καθ' ἑαυτὴν τὴν ἰδέαν παραπλήσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ βαιόνας τινὰς ἰχθῦς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἄγε δὲ τρίγλας τε κυφάς τε χαρίεντας βαιόνας. καὶ παρ' Ἀττικοῖς ἡ παροιμία ἔστιν, μή μοι βαιῶν κακὸς ἰχθῦς.

Βούγλωσσοι.

Βούγλωσσος. ὁ Πυθαγορικὸς δ' ἐγκρατὴς Ἀρχέστρατος φησίν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην τε τὴν ὑπότραχυν Βούγλωσσον ταύτην θέρει καὶ χαλκίδα κεδνήν.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρις ἐνῆς. τῶν δὲ βουγλώσσων διαλλάττοντές εἰσιν οἱ κυνόγλωσσοι. περὶ ὧν καὶ αὐτῶν Ἐπίχαρμος φησίν, Λιλίαι πλᾶτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐνῆν δὲ καὶ σκιαθίδες. Ἀττικοὶ δὲ ψῆτταν αὐτὴν καλοῦσιν.

Γόγγροι.

Γόγγροι. Τούτους Ἱκέσιος σκληροτέρους τῶν ἐγχελείων εἶναί φησι, καὶ ἀραιοσαρκωτέρους τε καὶ ἀτροφωτέρους, εὐχυλίᾳ τε πολὺ λειπομένους, εὐστομάχους δὲ εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν καλεῖσθαι φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Εὔδοξος δὲ ἐν ἕκτῳ γῆς περιόδου, γόγγρους δέ φησι πολλοὺς ἀνδραχθεῖς ἐν Σικυῶνι ἁλίσκεσθαι, ὧν ἐνίους εἶναι καὶ ἁμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳδίας ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς μνημονεύων τῶν ἐν Σικυῶνι διαφόρων γόγγρων, ποιεῖ τινὰ μάγειρον ἐπὶ τέχνῃ τῇ ἑαυτοῦ σεμνυνόμενον, καὶ λέγοντα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ στρατιώτῃ τάδε, Ὡς ἵμερος μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ Λέξαι μολόντι τοὖψον ὡς ἐσκεύασα. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡδύ γ' ἐστ' εὐημερεῖν, Ἐν ἅπασιν ἰχθὺς ἁπαλὸς οἷος γέγονέ μοι, Οἷον παρετίθει κοὐ πεφαρμακευμένον Τυροῖσιν, οὐδ' ἄνωθεν ἐξηνθισμένον. Ἀλλ' οἷος ἦν ζῶν, καὶ ὀπτὸς τοιοῦτος ἦν, Οὕτως ἁπαλὸν ἔδωκα, καὶ πρᾶον τὸ πῦρ Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν οὐδὲ πιστευθήσομαι, Ὅμοιον ἐγένετ' ὄρνις ὅταν ἁρπάσῃ, Τὸ καταπιεῖν μεῖζόν τι περιτρέχει κύκλῳ Τηροῦσα γὰρ καταπιεῖν. περὶ δ' ἑαυτὸν ἔλακεν, Ἑτέρα διώκουσα ταύτην. ταὐτὸν ἦν Τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτοῦ καταμαθὼν,

ταμαθὼν, Τῆς λοπάδος αὐτῆς πάντως κἄφυγε κύκλῳ Τὴν λοπάδ' ἔχων. ἄλλοι δ' ἐδίωκον κατὰ πόδας, Ἔξω ὀλολύζειν· οἱ μὲν ἥρπαζον. τί γάρ; Οἱ δ' οὐδὲν, οἱ δὲ πάντα καί τι παρέλαβον, Ἰχθῦς ταμίας ἐσθίοντας, βόρβορον. Εἰ δὲ λαβὼν ἄρτι σκάρον ἤ τιν' ἀττικῆς, Γλαυκίσκον ὦ Ζεῦ σῶτερ, ἢ ἐξ Ἄργους κάπρον, Ἢ τῆς Σικυῶνος τῆς φίλης, ὃν τοῖς θεοῖς Φέρει ὁ Ποσειδῶν γόγγρον εἰς τὸν οὐρανὸν Ἅπαντες οἱ φαγόντες ἔνθεοι γίνονται. Ἀθανασίαν εὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκροὺς, Ὅταν ὀσφρανθῶσιν ποιῶ ζῆν πάλιν.

Ταῦτα νὴ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδὲ Μενεκράτης αὖ ὁ Συρακούσιος ἐφθέγξατο, ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος, ὃς ἐφρόνει μέγα ὡς μόνος αἴτιος τοῦ ζῆν τοῖς ἀνθρώποις γινόμενος διὰ τῆς αὐτοῦ ἰατρικῆς. τοὺς οὖν θεραπευομένους ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἱερὰς καλουμένας νόσους συγγράφεσθαι ἠνάγκαζεν, ὅτι ὑπακούσονται αὐτῷ δοῦλοι περισωθέντες, καὶ ἠκολούθουν, ὁ μέν τις Ἡρακλέους σκευὴν ἔχων καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς. Νικόστρατος δ' ἦν οὗτος ὁ Ἀργεῖος ἱερὰν νόσον θεραπευθείς. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἔφιππος ἐν Πελταστῇ λέγων, Ὁ δ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι ὁ θεὸς, Νικόστρατος δ' ὁ Ἀργεῖος ἕτερος Ἡρακλῆς, ἄλλος δέ τις ὡς Ἑρμῆς χλαμύδ' ἔχων καὶ κηρύκειον, πρὸς δὲ τούτοις πτερά, ὡς ὁ Ζηλώτης Νικαγόρας, ὁ καὶ τῆς πατρίδος τυραννήσας, ὡς ἱστορεῖ Βάτων ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. Ἡγήσανδρος δέ φησιν ὅτι καὶ Ἀστυκρέοντα θεραπευθέντα ὑπ' αὐτοῦ, Ἀπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλος δ' αὐτῷ τῶν περισωθέντων Ἀσκληπιοῦ στολὴν ἀναλαβὼν † συμπεριεφθείρετο. αὐτὸς δ' ὁ Ζεὺς πορφύραν ἠμφιεσμένος, καὶ στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆπτρον κρατῶν, κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος, περιῄει μετὰ τοῦ θείου χοροῦ. καὶ ἐπιστέλλων Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ, οὕτως ἔγραψεν· Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν. σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντας δύνασαι ὅταν βούλῃ ἀπολλύναι, ἐγὼ δὲ τοὺς νοσοῦντας σώζειν. καὶ τοὺς εὐρώστους ἀνόσους οἱ ἐμοὶ πείθονται, παρέχειν μέχρι γήρως ζῶντας. τοιγαροῦν σὲ μὲν Μακεδόνες δορυφοροῦσιν, ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι. Ζεὺς γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς ὃν μελαγχολῶντα ἐπέστειλεν ὁ Φίλιππος· Μενεκράτει ὑγιαίνειν. παραπλησίως δὲ ἐπέστειλε καὶ Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς ἔγραφεν, οὐκ ἀπεχόμενος τοῦ Διός. καλέσας δέ ποτε αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν, συγκατέκλινε πάντας ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλοτάτης καὶ μεγαλοπρεπέστατα καὶ ἱεροπρεπέστατα κεκοσμημένης. καὶ τράπεζαν παραθεὶς, ἐφ' ἧς βωμὸς ἔκειτο, καὶ τῶν ἐκ γῆς πάντων καρπῶν ἀπαρχαί. καὶ ὁπότε τοῖς ἄλλοις παρεφέρετο τὰ ἐδώδιμα, τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτην ἐθυμίων καὶ ἔσπενδον οἱ παῖδες, καὶ τέλος ὁ καινὸς Ζεὺς μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγεν ἐκ τοῦ συμποσίου, ὡς Ἡγήσανδρος ἱστορεῖ. μνημονεύει δὲ τοῦ Μενεκράτους καὶ Ἄλεξις ἐν Μίνῳ, καὶ Θεμίσων δὲ ὁ Κύπριος τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικὰ, ὥς φησι Πύθερμος ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύττετο Θεμίσων Μακεδὼν Ἀντιόχου βασιλέως Ἡρακλῆς, ἀλλ' ἔθυον δὲ αὐτῷ πάντες οἱ ἐγχώριοι ἐπιλέγοντες Ἡρακλεῖ Θεμίσωνι, καὶ παρῆν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύοι καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ' αὑτὸν ἔχων ἠμφιεσμένος λεοντῆν. ἐφόρει δὲ καὶ τόξα Σκυθικὰ, καὶ ῥόπαλον ἐκράτει. ὁ δ' οὖν Μενεκράτης τοιοῦτος ὢν ὁποῖος εἴρηται, οὐδὲν παραπλήσιον ποτὲ ἐξωγκώσατο, οἷον ὁ προειρημένος μάγειρος, ἀθανασίαν εὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκροὺς, ὅταν ὀσφρανθῶσιν, ποιῶ ζῆν πάλιν. ἀλαζονικὸν δέ ἐστι πᾶν τὸ τῶν μαγείρων φῦλον, ὡς καὶ Ἡγήσανδρος ἐν Δελφοῖς παρίστησι. παράγει δὲ μάγειρον λέγοντα,

Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς Εἰρημένων ἐστὶν, ἢ λέγων φαίνου τί μοι, Καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μὴ κόπτε με. Οὔκ. ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς † εὗρε Εὕρημα μόνον εἰδυῖαν τῶν νομιζομένων ἐμέ. Οὐ γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσι δυεῖν Ἔχων περίζωμ', ἀλλ' ἅπαντα τὸν βίον Ζητῶν κατὰ μέρος τὴν τέχνην ἐξήτακα. Εἴδη λαχάνων ὅσ' ἐστὶ, βεμβράδων τρόπος, Φακῆς γένη παντοδαπὰ, τὸ πέρας σοι λέγω. Ὅταν ἐν περιδείπνῳ τυγχάνω διακονῶν, Ἐπὰν τάχιστ' ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς, Τὰ βάπτ' ἔχοντες, τοὐπίθημα τῆς χύτρας Ἀφελὼν, ἐποίησα τοὺς δακρύοντας γελᾶν. Τοιοῦτος ἐνδύεταί τις ἐν τῷ σώματι, Διάδρομος γαργαλισμὸς ὡς ὄντων γάμων. Φακῆν παρατιθεὶς ἐπί μοι καὶ βεμβράδας; Τὰ πάρεργά μου ταῦτ' ἐστίν. ἐὰν δὲ δὴ λάβω Τὰ δέοντα, καὶ τοὐπτάνιον ἁρμόσω μ' ἅπαξ, Ὅπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθε Σειρήνων σύ γε, Ἐγένετο καὶ νῦν ταὐτὸ τοῦτ' ὄψει πάλιν. Ὑπὸ τῆς ὀσμῆς γὰρ οὐδεὶς δυνήσεται, Ἁπλῶς διελθεῖν τὸν στενωπὸν τουτονί, Ὁ δὲ παριὼν πᾶς εὐθέως πρὸς τὴν θύραν Ἔστηξε τ' ἀχανὴς, προσπεπατταλευμένος, Ἄφωνος, ἄχρις ἂν αὐτὸν τῶν φίλων Βεβυσμένος τὴν ῥῖν' ἕτερός τις προσδραμὼν Ἀποσπάσῃ. μέγας εἶ τεχνίτης. Ἀγνοεῖς πρὸς ὃν λαλεῖς, Πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν καθημένων, Οἳ καταβεβρώκασ' ἕνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας. Πρὸς τῶν θεῶν τί διαφέρειν, οὗτος ὑμῖν δοκεῖ τῶν παρὰ Πινδάρῳ κηληδόνων, αἳ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ταῖς Σειρῆσι τοὺς ἀκροωμένους ἐποίουν ἐπιλανθανομένους τῶν τροφῶν διὰ τὴν ἡδονὴν, ἀφαναίνεσθαι. Νικόμαχος δ' ἐν Εἰλειθυίᾳ καὶ αὐτὸς παράγει τινὰ μάγειρον ὑπερβάλλοντα τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας. λέγει δ' οὖν οὗτος πρὸς τὸν μισθωσάμενον,

ν   Ὑποδεικνύης

Μενεκράτης Ζεύς.

† συμπεριεφέρετο.

Θεμίσων Ἡρακλῆς.

Μαγείρων ἀλαζονεία.

Ὑποδεικνύεις μὲν ἦθος ἀστεῖον πάνυ Καὶ πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκας. τί πῶς; Ἐν τῇ τέ-
χνῃ τίνες ἐσμὲν οὐκ ἐξήτακας, Ἣ πρότερον ἐπύθου τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, Οὕτω τ' ἐμισθώσω με.
μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὐκ ᾤμην. ἴσως ὅσον διαφέρει διακόνου, Μάγειρος οὐκ οἶσθ', ἀλλ' εἴσομαι δέ γ' ἣν λέ-
γεις. Τὸ γὰρ παραλαβόντ' ὄψον ἠγορασμένον, Πρότερον ἀποδοῦναι σκευάσαντα μουσικῶς,
Διακόνου εἰ τοῦ τυχόντος Ἡράκλεις Ὁ μάγειρος ἐσθ' ὁ τέλειος ἑτέρα διάθεσις, Πολλὰς τέχνας
λάβοις ἂν ἐνδόξους πάνυ, Ὧν τὸν μαθεῖν βουλόμενον ὀρθῶς οὐκ ἐᾷ Ταύταις προσελθεῖν εὐθύς.
ἀλλ' ἔμπροσθε δεῖ, Ζωγραφικῆς ἧφθαι ταυτὰ τοῦ μαγειρικοῦ, Πρότερον μαθεῖν δεῖ τῆς τέχνης ἑτέ-
ρας τέχνας, Ὧν ἀπόδειξις ἐστὶ κρείττων ἣν μοι πρὶν λαβεῖν, Ἀστρολογικήν, ἰατρικήν, γεωμετρικήν.
Τῶν ἰχθύων γὰρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς τέχνας Ἐντεῦθεν εἴσῃ παρακολουθήσεις χρόνοις, Ποτ'
ἄωρος ἐσθ' ἕκαστος ἢ πόθ' ὥριμος. Τῶν ἀλλοίων γὰρ μεγάλα τὰ διαστήματα. Ἐνίοτε κρείττων γί- 10
νεται θύννος βοῶν. Ἔσω, γεωμετρικῆς δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί; Τοῦ πλανείου ἡμεῖς σφαῖρον ἂν τιθέ-
μεθα, Τοῦτο δ' ἑλίσσεσθαι καὶ τόπον λαβόνθ' ἅμα Μερίσαι κατ' εἶδος τῆς τέχνης ἐπίδειξιν. Ἐκεῖ-
θεν ἐν τούτῳ δεῖ μετενηνεγμένα. Οὕτως πέπεισμαι, καὶ τὰ λοιπὰ μὴ λαλεῖ. Περὶ τ' ἰατρικῆς δέ.
τῶν γὰρ βρωμάτων Πνευματικὰ καὶ δύσπεπτα, καὶ τιμωρίαν Ἔχοντ' ἐν ἑαυτοῖς οὐ τροφήν, δα-
πανῶσι πᾶς Τ' ἀλλότρια γίνετ' ὀξύχειρ, κ' οὐκ ἐγκρατής. Τοῖς δὴ τοιούτοις βρώμασι τὰ φάρμα-
κα Εὕρητ' ἐκεῖθεν. μεταφορὰ δ' ἐστὶν τέχνης, Ἤδη τὸ μετὰ νοῦ καὶ τὸ συμμέτρους ἐμὸν Παρὰ τα-
κτικῆς ἕκαστα ποῦ τεθήσονται, Ἀριθμῷ τὸ πλῆθος εἰδέναι μαγειρικῆς Οὐδεὶς ἕτερος ἐστὶ πρὸς ἐμὲ
καὶ γράφουσι τὰ Μικρὰ διακόσμει ἐν μέσῳ κἀμοῦ λέγε Σὺ μὴ θέμιν ἐνόχλει, μή τε σαυτὸν μή τε με.
Ἀπραγμόνως δὲ διάγουσι τὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ παρὰ τῷ νεωτέρῳ Φιλήμονι μάγειρος διδασκαλι-
κός τις ὢν θέλει τοιαῦτα τινὰ λαλῶν. Ἐάσαθ' οὕτως ἔχειν τὸ πῦρ μόνον, Ποιεῖτε τοῖς ὀπτοῖς μέτ' 20
ἀνειμένον. Τὸ γὰρ ποιοῦντ' οὐκ ὀπτόν, ἀλλ' ἑφθὸν ποιεῖ, Μήτ' ὀξύ. κατακαίει γὰρ ὅσ' ἂν ἔξω λάβῃ,
Τοῦτο πάλιν εἰς τὴν σάρκα δ' οὐκ ἐνδύεται. Μάγειρος οὐδὲν οὐκ ἐὰν ζωμάρυσιν, Ἔχων τις ἔλ-
θῃ καὶ μάχαιραν πρός τινα, Οὐδ' ἂν τις εἰς τὰς λοπάδας ἰχθῦς ἐμβάλῃ, Ἀλλ' ἔστι τις φρόνησις
ἐν τῷ πράγματι. Ὁ δὲ παρὰ Διφίλῳ ἐν τῷ ζωγράφῳ, καὶ πῶς ὃς ἐκμισθοῦν αὐτὸν δεῖ διδά-
σκει, λέγων οὕτως, Οὐ μὴ παραλάβω σε θᾶμ' οὐ δράκων ἐγώ, Ἐπ' ἔργον οὐ μὴ διατελῶς τὴν ἡμέ-
ραν, Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην. Οὐ γὰρ βαδίζω πρότερον ἐὰν μὴ δοκιμάσω,
Τίς ἐσθ' ὁ θύων, ἢ πόθεν συνίσταται Τὸ δεῖπνον, ἢ κέκληκεν ἀνθρώπους τινάς. Ἔστιν δ' ἁπάν-
των τῶν γενῶν μοι διαγραφή, Εἰς ποῖα μισθοῦν ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ. Οἷον τὸ τῶν ἐμπόρων,
εἰ βούλει γένος. Ναύκληρος ἀποθύει τις εὐχὴν, ἀποβαλὼν Τὸν ἱστὸν ἢ πηδάλιόν τι συντρίψας
νεώς, Ἢ φορτί' ἐξέρριψ' ὑπέραντλος γενόμενος, Ἀφῆκα τὸν τοιοῦτον, οὐδὲν ἡδέως Ποιεῖ γὰρ οὗ- 30
τος. ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν. Ὁμοῦ δὲ ταῖς σπονδαῖσι διαλογίζεται Τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπι-
βάλλει μέρος Τιθεὶς τὰ θ' αὑτοῦ σπλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει. Ἀλλ' ἕτερος εἰσπέπλευκεν ἐκ Βυζαντίου
Τριταῖος, ἀπαθής, εὐπορηκώς, περιχαρής. Εἰς δέκ' αὐτῷ τὴν μνᾶν γεγονέναι καὶ δώδεκα Λαβὼν
τὰ ναῦλα, καὶ δάνει' ἐρυγγάνων Ἀφροδίσι' ὑπὸ κάλλους μαστροποῖς ποιῶν, Ὑπὸ τῶν ὑπέμμοξ'
εὐκθὺς ἐκβεβηκότα, Τὴν δεξιὰν ἐνέβαλον, ἐμνήσθην Διὸς Σωτῆρος, ἐμπέπηγα τῷ διακονεῖν,
Τοιοῦτος ὁ τρόπος. μειράκιον ἐρῶν πάλιν τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ. πορεύομαι, Ἀπὸ συμ-
βολῶν συνάγοντα νὴ Δί' ἕτερά που Ἐμβάλλειν εἰς τὸν κέραμον ἐν εὑρημένα Τὰ κράσπεδ' ἀποβλέ-
ποντα καὶ κεκραγότα, Ὀψάριον ἀγοραῖον ποιῶν τίς βούλεται; Ἐῶ βοᾶν. πληγὰς γὰρ δεῖ προ-
λαμβάνειν Ἐλθόντα, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην διακονεῖν. Τὸ μισθάριον γὰρ ἂν ἀπαιτῇς, ἀπόδα μοι
Ἔνεγκε πρῶτόν φησιν, ὄξος ἡ φακῆ Οὐκ εἶχε. πάλιν ᾔτησας, οἰμώξεις μακρὰ Πρῶτος μαγεί- 40
ρων φησίν. ἕτερα μυρία Τοιαῦτα καταλέξαιμ' ἄν. οὐ δὲ νῦν σ' ἄγω Πορνεῖον οὐδὲν πολυτελῶς
ἀδώνια, Ἄγουσ' ἑταίρα μεθ' ἑταίρων πορνῶν χύδην. Σαυτὸν ἀποτάξεις τόν τε κόλπον ἀπο-
τρέχων. καὶ παρ' Ἀρχεδίκῳ δὲ ἐν θησαυρῷ ἄλλος σοφιστὴς μαγειρίσκος τάδε λέγει. Πρῶτον μὲν
ὠμῶν καμμύων Τῶν ἰχθύων πάρεστιν οἱ κεκλημένοι δίδου, Κατὰ χειρὸς θύψον οἰχόσε λαβὼν
Τὰς λοπάδας ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ σὺν ἄνθρακας, Ἔξαψαν ἐλαίῳ πάντα καὶ ποιῶ φλόγα, Ἐν ᾧ τὸ
λάχανον, αἵ τε τῶν παροψίδων Τὸν ἄνδρα δριμύτητες εὐφραίνουσί μου Ἑφθὸν τὸν ἰχθὺν
ἀποδιδόντ' ἔχοντα σὺν Χυμὰς ἐν αὐτῷ, τήν τε τῆς ἅλμης ἀκμὴν Εἰς ἣν ἂν ἐμβάψαιτο πᾶς ἐλεύ-
θερος Ἔλαδίζ' κοτύλης τε παραναλουμένης Σέσωκέ μου τρίκλινα πεντήκοντ' ἴσως. Φιλοστέ-
φανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει, Εἰδώς σε πάντων δια-
φέροντα τῇ τέχνῃ, Τῇ τ' ὀξύτητι μετὰ Θίμβρωνα Δαίδαλε, Τὸν δὲ Ἀθηνῶν τὸν καλούμενον 50
πέρας Δοὺς μισθόν, ὃν ᾔτησας ἥκω † δεῦρ' ἀγαγών σε. Σωπάδης δὲ οὐχ ὁ τῶν ἰωνικῶν ᾀσμά-
των ποιητὴς ὁ μαρωνίτης, ἀλλ' ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς αὐτὸς ἐν ἐγκλειομέναις (οὕτω γὰρ
ἐπιγράφει τὸ δρᾶμα) ποιεῖ δὲ μάγειρον λέγοντα, Καρίδας ἔλαβον πρῶτον, ἀπετηγάνισα Ταύ-
τας

τας ἁπάσας. γαλεὸς ἀλώπηξ μέγας, ὤπτησα τὰ μέσα. τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν Ἕψω, ποιήσας
τρίμμα συκάμινον. Γλαύκου φέρω κεφάλαια παμμεγέθη δύο. Ἐν λοπάδι μεγάλῃ ταῦτα λι-
τῶς παραγαγὼν Χλόην, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἔλαιον. Λάβρακα μετὰ ταῦτ' ἐπριάμην κα-
λὸν σφόδρα, Ἔσται δὲ ἅλμης λιπαρὸς ἑφθὸς ἐν χλόῃ. Ἀποδοὺς ὃς δεῦρ' ἀποβελίσον ὤπτανα, Τρί-
γλας καλὰς ἠγόρασα καὶ κίχλας καλὰς Ἔρριψα, ταύτας ἐπὶ τὸν ἄνθραχ' ὡς ἔχει Ἅλμῃ τε λιπα-
ρᾷ παρατίθημ' ὀρίγανον, Ταύταισι προσέλαβον σηπίας καὶ τευθίδας Ἀστεῖον ὀφθ' ἡ τευθὶς ἐν-
θυλευμένη, Καὶ πτερύγι' ἁπλῶς σηπίας ὠπτημένα Τριμμάτιον ὑπέμιξα τούτοις αὐθινὸν Παν-
τοδαπόν. ἑφθὸν δὲ μετὰ ταῦτ' ἐπῆν Ὀξυλίπαρον τούτοις ἰδίᾳ χυμίον, Γόγγρον ἐπὶ τούτοις
ἐπριάμην, παχὺν σφόδρα, Κατέπνιξ' ἐν ἅλμῃ τοῦτον εὐανθεστέρᾳ. Κωβιοὺς ἅπαξ καὶ πετραῖα δὲ
τινα Ἰχθύδια, τούτων ἀποκνίσας τὰ κρανία Ἐμόλυν' ἀλεύρῳ τοιούτῳ τινί, Πέμπουσι ταῖς κα-
ρίσι τὴν αὐτὴν ὁδόν, Ἀμίαν τε χρῆμα θεῖον καλὸν σφόδρα Θερμοῖσι ταύτην εἷλκυσ' ἐλαδίοις δ' ἴδε
Σπαργάνωσα περὶ πάσας ὀρίγανον Ἐνέκρυψά θ' ὥσπερ δαλὸν εἰς πολλὴν τέφραν, Ἀφύας δ'
ἅμ' αὐτῇ παρέλαβον Φαληρικάς, Εἷς κύαθος ἐν τούτοις ὕδατος ἐπιχυθεὶς πολύ. Τεμὼν δὲ λε-
πτὴν ἐπὶ χλόης καὶ πλείονα Κἂν ἡ δεκάτυλος λήκυθος καταστρέφω, Τί λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο τοῦτ'
ἔσθ' ἡ τέχνη, Οὐκ ἐξ ἀπογραφῆς, οὐδὲ δι' ὑπομνημάτων. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις. περὶ δὲ τοῦ
γόγγρου λεκτέον. Ἀρχέστρατος μὲν γὰρ ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, καὶ ὁπόθεν ἕκαστον μέρος αὐτοῦ δεῖ συ- Γόγγρ.
νωνεῖσθαι, διηγεῖται οὕτως. Γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλὴν φίλος ἐν Σικυῶνι Πίονος ἰσχυροῦ με-
γάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα. Εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ περίπαστον ἐν ἅλμῃ. Ἑξῆς τε περὶ
τῶν κατ' Ἰταλίαν τόπων διεξιὼν πάλιν ὁ καλὸς οὗτος περιηγητὴς φησίν. Καὶ γόγγρος σπου-
δαῖος ἁλίσκεται, ὥς τε τοσοῦτον Τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος, ὅσον περ Θύννος ὁ
ποιότατος τῶν φαυλοτάτων κορακίνων. Ἄλεξις ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις. Γόγγρου δ' ὁμοῦ μέλη σώμα-
τα πιμελῆς Ὑπογέμοντα. Ἀρχέδικος δ' ἐν Θησαυρῷ παράγει τινὰ μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν
ὠψώνηκεν αὐτός. Δραχμῶν τριῶν γλαυκίσκον, Γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμμάχια,
Δραχμῶν πάλιν πέντ', ὦ ταλαιπώρου βίου, Δραχμὰς τραχήλους. ἀλλὰ νὴ τὸν ἥλιον Κἄμοι
τράχηλον ἕτερον ἔποθεν λαβεῖν Ἦν καὶ πρίασθαι δυνατόν, ὃν ἔχω τοῦτον αὖ Πρὶν ἀνενεγκεῖν
ταῦτα δεῦρ' ἀπηγξάμην. Οὐδεὶς δὲ δεδιακόνηκεν ἐπιπονώτερον, Ἅμα μὲν πρίασθαι πολλὰ καὶ
πολλοῦ σφόδρα, Ἅμα δ' εἴ τι χρυσὸν ἀγοράσαιμ' ἀπολλύμην Κατέδοντ' ἐκεῖνοι τοῦτον πρὸς ἐμαυ-
τὸν λέγω Διαπτυτίουσιν, οἶνον δὲ τοιοῦτον χαμαί. Οἴμοι. Γαλεός. Ἱκέσιος ἐν τοῖς περὶ ὕλης, τῶν Γαλεοί.
γαλεῶν βελτίονας εἶναι καὶ ἁπαλοσάρκους τοὺς ἀστερίας καλουμένους. Ἀριστοτέλης δὲ εἴδη αὐτῶν φη-
σὶν εἶναι πλείω, ἀκανθίαν, λεῖον, ποικίλον, σκύμνον, ἀλωπεκίαν, μίαν ἔχειν φησὶν λοφιὰν πρὸς τῷ
οὐραίῳ, ἐπὶ δὲ τῆς ῥάχεως οὐδαμῶς. ὁ δ' Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων καὶ κεντρίνην φησί τινα γα-
λεὸν εἶναι καὶ νωτιδανόν. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ, ἐπινωτίδια καλεῖ. χείρονα δ' εἶναι τὸν κεν-
τρίνην καὶ δυσώδη. γνωρίζεσθαι δ' ἐκ τοῦ πρὸς τῇ πρώτῃ λοφιᾷ ἔχειν κέντρον, τῶν ὁμοειδῶν οὐκ
ἐχόντων, οὔτε δὲ σίας, οὔτε πιμελὴν ἔχειν τοὺς ἰχθῦς τούτους διὰ τὸ χονδρώδεις εἶναι. ἰδίως δὲ ὁ ἀ-
κανθίας τὴν καρδίαν ἔχειν πεντάγωνον. τίκτει δ' ὁ γαλεὸς τὰ πλεῖστα τρία, καὶ εἰσδέχεται τὰ
γεννηθέντα εἰς τὸ στόμα, καὶ πάλιν ἀφίησι. μάλιστα δ' ὁ ποικίλος, καὶ ὁ ἀλωπεκίας. οἱ δὲ λοιποὶ οὐκ
ἔτι διὰ τὴν τραχύτητα. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ
γαλεοῦ λέγων, τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα
περιφερομένῳ, ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτόν, καλούμενον δὲ ἀκκιπήσιρα. ἀλλ' οὗτος
μὲν μικρός καὶ μακρορυγχότερός ἐστι, καὶ τῷ σχήματι τρίγωνος ἐκείνων μᾶλλον. τούτων δὲ ὁ εὐτε-
λέστατος καὶ μικρότατος οὐχ ἧττον ἀττικῶν χιλίων πιπράσκεται. Ἀππίων δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ
περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον τοῦτον, φησὶν εἶναι τὸν ἀκκιπήνσιρα. ἀλλ' ὅγε Ἀρχέ-
στρατος περὶ τοῦ ῥοδιακοῦ γαλεοῦ λέγων τοῖς ἑταίροις πατρικῶς πῶς συμβουλεύων φησίν, Ἐν δὲ
Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν,
Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κἆτα Ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστί. Τού-
των τῶν ἐπῶν μνησθεὶς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, φησὶ καὶ δικαίως πα-
ρακελεύεσθαι τὸν ποιητὴν τοῖς μὴ δυναμένοις τιμὴν ἀριθμῆσαι, ἀδικίᾳ κτᾶσθαι τὴν ἐπιθυμίαν.
καὶ γὰρ τὸν Θησέα φησὶ γεγονότα καλὸν ὑπολαμβάνω τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν τοῦτον αὐτῷ πα-
ρεσχόντος παρεσχηκέναι. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δακτυλίῳ φησί, γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν
ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. Γλαῦκος. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, σκορπίοι τε ποικί- Γλαῦκοι.
λοι, σαῦροί τε γλαῦκοι πίονες. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Συκῆν ἢ καλλίχθυν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε
δ' ὀρφόν, Ἢ γλαῦκον προθέοντα κατὰ μνία σιγαλόεντα. Ἀρχέστρατος, Ἀλλά μοι ἕψε Γλαύκου κε-
φαλὴν ἐν Ὀλύνθῳ, Καὶ Μεγάροις. στενοῖς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τεναγισταῖς. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Προ-

ϐάτα φησίν, Βοιωτία μὲν ἔγχελυς, μῦς ποντικοί, θύννοι μεγαρικοί, μαινίδες καρύστιαι, φάγροι δ' ἐρετικοί, σκύριοι δὲ κάραβοι. ὁ δ' αὐτὸς ἐν Φιλώτιδι καὶ ταῦτα λέγει, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε Ἕψειν ἐν ἅλμῃ, τόδε γε λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ἀποτρίμματι † Ζεῦσαι, τὸ δ' ἐγχέλειον ἅλας ὀρίγανον Ὕδωρ· ὁ γόγγρος ταυτὸν ἡ βατίς, χλόη. Πρόσεστι θύννου τέμαχος ὀπτήσεις κρέας, Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν ἀνεσκολοπισμένος, Εὔβουλος Καμπυλίωνι, Τὴν τ' εὐπρόσωπον λοπάδα τοῦ θαλαττίου Γλαύκου φέρουσαν εὐγενέστερον Λάβρακα θ' ἑφθὸν ἅλμῃ μίαν. Ἀναξανδρίδης Νηρεῖ, Ὁ πρῶτος εὑρὼν πολυτελὲς τμητὸν μέγα. Γλαύκου πρόσωπον τοῦτ' ἄκυμον ἐδίμαις θύννου, τἄτ' ἄλλα βρώματ' ὀξυγρᾶς ἁλὸς Νηρεὺς κατοικεῖ τόνδε πάντα τὸν τόπον. Ἄμφις ἐν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας, Γλαῦκοι δ' ὅλοι ῥᾷστα κρανίων μέχρι δύο ταῦτα. καὶ ἐν Φιλεταίρῳ ἔχειν καθαρίως ἐγχελύδιόν τι καὶ γλαυκίδιον κεφάλαια καὶ λαβρακίου τεμάχια. Ἀντιφάνης ἐν κύκλωπι ὑπερακοντίζων τὸν τῆς ὀψῆς Ἀρχέστρατον φησίν, ἔστω δ' ἡμῖν κεστρεὺς ὑμήτιος, νάρκη πνικτή, πέρκη σχιστή, τευθὶς σακτή, συνόδων ὀπτός, γλαύκου προτομή, γόγγρου κεφαλή, βατράχου γαστήρ, θύννου λαγόνες, βατίδος νῶτον, κέστρας ὀσφύς, ψήττας κίχος, μαινὶς κακῶς, τρίγλη, φυκίς. τῶν τοιούτων μηδὲν ἀπέστω. Ναυσικράτης ναυκλήροις, Δύο μὲν φησὶν ἀπαλοὶ καὶ καλοὶ τοῖς ναυτίλοισι πολλάκις Ἤδη φανέντος πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις, Ὃν καὶ τὰ θνητῶν φασὶν ἀγγέλλειν πάθη. Γλαῦκον λέγεις, ἔγνωκας. Τὸν δὲ

Γλαῦκος ὁ δαίμων. Γλαῦκον τὸν θαλάττιον δαίμονα, Θεόλυτος μὲν ὁ μηθυμναῖος ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσιν, ἐρασθέντα φησὶν Ἀριάδνης, ὅτε ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Διονύσου ἡρπάσθη, καὶ βιαζόμενον ὑπὸ Διονύσου ἀμπέλῳ δεσμῷ ἐνδεθῆναι καὶ δεηθέντα ἀφεθῆναι εἰπόντα, Ἀνθηδὼν νῦν τις δόρυ ἐπὶ πλευρῇσι θαλάσσης Ἀντίον Εὐβοίης, χεδὸν εὐρίποιο ῥοάων. Ἔνθεν ἐγὼ γένος εἰμί. πατὴρ δέ με γείνατο Νηρεύς.

Προμαθίδας δ' ὁ ἡρακλεώτης ἐν ἡμιάμβοις Πολύβου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Εὐβοίας τῆς Λαρύμνου γενεαλογεῖ τὸν Γλαῦκον. Μνασέας δὲ ἐν γ' τῶν εὐρωπιακῶν Ἀνθηδόνος καὶ Ἀλκυόνας αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυτικὸν δὲ αὐτὸν καὶ κολυμβητὴν ἀγαθὸν γενόμενον Πόντιον καλεῖσθαι, ἁρπάσαντα δὲ Σύμην τὴν Ἰαλέμου καὶ Δωτίδος θυγατέρα ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν ἐγγὺς τῆς Καρίας νῆσον ἔρημον κατοικήσαντα ἀπὸ τῆς γυναικὸς Σύμην αὐτὴν προσαγορεῦσαι. Εὐάνθης δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ εἰς τὸν Γλαῦκον ὕμνῳ Ποσειδῶνος αὐτὸν υἱὸν εἶναι καὶ Ναΐδος νύμφης, μιγῆναί τε Ἀριάδνῃ ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ, ἐρασθέντα, ὅτι ὑπὸ Θησέως κατελείφθη. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ, ἐν Δήλῳ κατοικήσαντα μετὰ τῶν Νηρηΐδων τοῖς θεοῖς μαντεύεσθαι. Πόσις δ' ὁ μάγνης ἐν τρίτῳ Ἀμαζονίδος, τῆς Ἀργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι τὸν Γλαῦκον, καὶ κυβερνῶντα αὐτήν, ὅτε Ἰάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο μόνον ἄτρωτον γενέσθαι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ φανῆναι, καὶ οὕτως γενέσθαι θαλάττιον δαίμονα ὑπὸ μόνου τε Ἰάσονος θεωρηθῆναι. Νικάνωρ δὲ ὁ κυρηναῖος ἐν μετονομασίαις τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μετονομασθῆναι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἁλιεῖ, ὡς ὅτι γευσάμενος βοτάνης κατεποντίσθη, ἣν ἡλίου φαέθοντι Ἐν μακάρων νήσοισι λεπτὴ φύει ἔαρι γαῖα. Ἥλιος δ' ἵπποις θυμήρεα δόρπον ὀπάζει Ὕλη ναιετάεσσαν ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν Ἄτρυτοι, καὶ μή τιν' ἕλοι μεσσηγὺς ἀνίη. Αἰσχύλον δ' ὁ σάμιος ἐν τινι τῶν ἰάμβων, Ὕδνης φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου κατακολυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάσσιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι. ἰδίως δὲ καὶ περὶ τῆς βοτάνης λέγει, ἣν φαγὼν ἀθάνατος ἐγένετο, καὶ θεῶν ἀγρώστιν εὑρὼν ἣν Κρόνος κατέσπειρεν. Νίκανδρος δ' ἐν τρίτῳ † εὐρωπίας Νηρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι. ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ αἰτωλικῶν τὴν μαντικὴν φησὶν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι, θηρῶντα δὲ περὶ τῆς ὀρείνης, ὄρος δὲ τοῦτ' ὑπάρχειν ὑψηλὸν ἐν Αἰτωλίᾳ, λαγὼν θηρῶσαι, ὃν λειποθυμοῦντα ὑπὸ τῆς διώξεως ἐπαγαγὼν ὑπὸ κρήνῃ τινί, ἐπὶ τῇ παρακειμένῃ πόᾳ ἤδη ἀποψυχόμενον ἀπομάσσειν. ἀναζωπυρήσαντος δὲ τοῦ λαγὼ τῇ βοτάνῃ ἐπιγνόντα τῆς βοτάνης δύναμιν ἀπογεύσασθαι, καὶ ἔνθεον γενόμενον, ἐπιγενομένου χειμῶνος κατὰ Διὸς βούλησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν ἐκρίψαι. Ἡδύλογος δ' ὁ σάμιος ἢ ἀθηναῖος Μελικέρτου φησὶν ἐρασθέντα τὸν Γλαῦκον ἑαυτὸν ῥίψαι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡδύλη δὲ τοῦ ποιητοῦ τούτου μήτηρ, Μοσχίνης δὲ θυγάτηρ τῆς ἀττικῆς ἰάμβων ποιητρίας ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ, ἱστορεῖ τὸν Γλαῦκον ἐρασθέντα Σκύλλης ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον Ἢ κόγχου δώρημα φέροντ' ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης, Ἢ τοὺς Ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπτερύγους, Τῇ νύμφῃ δίαπιστος ἀθύρματα. δάκρυ δ' ἐκείνου, Καὶ Σειρὴν γείτων παρθένος οἰκτίσατο. Ἀκτὴν γὰρ κείνην ἀπενήχετο, καὶ τὰ συνέγγυς Αἴτνης.

Γναφεύς. Γναφεύς. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸν ἐκ τῆς ἑψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρόν φησι πάντα σπίλον καθαίρειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ.

Ἐγχέλεις. Ἔγχελυς. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μνημονεύων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς κωπαΐδος, τὰς κωπαΐδας ἐπαινεῖ. γίνονται δ' αὗται ὑπερμεγέθεις.

μεγέθους. φησὶ γοῦν Ἀγαθαρχίδης ἐν ἕκτῃ εὐρωπιακῶν, τὰς ὑπερφυεῖς τῶν κωπαΐδων ἐγχέλεων,
ἱερείων τρόπον στεφανοῦντας καὶ κατευχομένους, οὐλάς τε ἐπιβάλλοντας θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς Βοιω-
τούς, καὶ πρὸς τὸν ξένον τὸν διαποροῦντα τὸ τοῦ ἔθνους παράδοξον καὶ πυνθανόμενον, ἓν μόνον εἰ-
δέναι φάσκειν τὸν Βοιωτόν, φάσκειν τε ὅτι δεῖ τηρεῖν τὰ προγονικὰ νόμιμα, καὶ ὅτι μὴ καθήκει τοῖς
ἄλλοις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίζεσθαι. οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ ἱερείων τρόπον ἐγχέλεις θύονται, ὁπότε καὶ
Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τοὺς ἁλιέας λέγει θυσίαν ἐπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι, ὑπὸ
τὴν τῶν θύννων ὥραν, ὅταν εὐαγρήσωσι, θύειν τῷ θεῷ τὸν ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύ-
την καλεῖσθαι θυνναῖον. καὶ τάριχοι δὲ παρὰ Φασηλίταις ἀποθύονται. Ἡρόπυθος γοῦν ἐν ὅροις Κο-
λοφωνίων περὶ τῆς κτίσεως ἱστορῶν τῆς Φασήλιδος, φησὶν ὅτι Λάκιος ὁ τὴν ἀποικίαν στείλας μισθὸν
ἔδωκε τοῦ τόπου Κυλάβρᾳ ποιμένι νέμοντι πρόβατα, ταρίχους, ἐκείνου τοῦτο αἰτήσαντος. προτεθέν-
τος γὰρ αὐτῷ τοῦ Λακίου λαβεῖν τοῦ χωρίου ἢ ἄλφιτα ἢ ἄλητα ἢ ταρίχους, εἵλετο ὁ Κυλάβρας τοὺς
ταρίχους. καὶ διὰ τοῦτο οἱ Φασηλῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρᾳ, ἔτι καὶ νῦν τάριχον θύουσιν. Φιλοστέ-
φανος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων οὕτως γράφει. Λάκιον τὸν Ἀργεῖον τῶν σὺν Μό-
ψῳ ἀφικομένων, ὅν τινες μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος
εἰς τὴν Φασηλίδα ὑπὸ Μόψου μετ' ἀνδρῶν πεμφθέντα κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μη-
τρός, ὅτι αἱ πρύμναι τῶν ἰδίων νηῶν συνέβαλον καὶ συνεθραύσθησαν περὶ τὰς χελιδονίας τῶν μετὰ τοῦ
Λακίου διὰ τὸ ὕστερον αὐτῶν νυκτὸς προσβαλόντων. ἀγοράσαι δ' αὐτὸν τὴν γῆν λέγεται, οὗ ἡ πό-
λις νῦν ἐστι, καθὰ ἡ Μαντὼ προεῖπε παρὰ Κυλάβρα τινὸς δόντα τάριχον. τοῦτον γὰρ ἑλέσθαι λαβεῖν
αὐτόν, ἀφ' ὧν ἦγον, ὅθεν κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς Φασηλίτας τῷ Κυλάβρᾳ θύειν τάριχον τιμῶντας ὡς ἥ-
ρωα. περὶ δὲ τῶν ἐγχέλεων Ἱκέσιος φησὶν ἐν τοῖς περὶ ὕλης, ὡς αἱ ἐγχέλεις εὐχυλόταται πάντων — Ἐγχέλεις.
εἰσὶν ἰχθύων, καὶ ὅτι εὐστομαχίᾳ διαφέρουσι τῶν πλείστων. πλήσμιαι γάρ εἰσι, καὶ πολύτροφοι. ἐν
δὲ τοῖς ταρίχεσι τὰς μακεδονικὰς ἐγχέλεις κατατάττει. Ἀριστοτέλης δὲ χαίρειν φησὶ τὰς ἐγχέλεις, — lib. 8.
καθαρωτάτῳ ὕδατι, ὅθεν τοὺς ἐγχελυοτρόφους καθαρὸν αὐταῖς ἐπιχεῖν. πνίγεσθαι γὰρ ἐν τῷ θολε-
ρῷ. διὸ καὶ οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἀποπνίγωνται. λεπτὰ γὰρ ἔχουσι τὰ βράγχια, καὶ
αὐτίκα ὑπὸ τοῦ θολοῦ τοὺς πόρους ἐπιπωματίζονται. ὅθεν κἂν τοῖς χειμῶσιν ὑπὸ τῶν πνευμάτων τα-
ραττομένου τοῦ ὕδατος ἀποπνίγονται. ὀχεύονται δὲ συμπλεκόμεναι, κᾆτ' ἀφιᾶσι γλοιῶδες ἐξ αὐ-
τῶν, ὃ γενόμενον ἐν τῇ ἰλύϊ ζωογονεῖται. λέγουσι δὲ οἱ ἐγχελυοτρόφοι, καὶ ὡς νυκτὸς νέμονται. ἡμέ-
ρας δὲ ἐν τῇ ἰλύϊ ἀκινητίζουσι † στάσεως γινομένης, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων τῆς γῆς ἐντέ-
ρων λέγεται. διὸ καὶ Ὅμηρον τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χωρίζοντα τάδε εἰπεῖν, Τείροντ' ἐγχέλυές
τε καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας. Ἐπικάρδος δέ τις ἀκαδισὴς τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἐγχέλυος πα-
ρατεθείσης, παρεστὼς ἔφη τῶν δείπνων Ἑλένη. ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι, καὶ χεῖρας μήπω τινὸς ἐκτετα-
κότος ἐπ' αὐτὴν ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν ἀγαγὼν εἰς ἄκανθαν. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος πλακοῦντός
ποτε θερμοῦ παρατεθέντος, καὶ πάντων ἀπεχομένων ἐπιφωνήσας. Τοῦ δ' ἐγὼ αἴτιός εἰμι, καὶ ἀπυ-
εὶ χεῖρας ἔοικε προπετῶς ἐπιβαλὼν καὶ καταπιὼν φλεγόμενος ἐξεφέρετο. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἀ-
ποφέρεται ἐκ τῆς βρογχοπαρατάξεως ὁ λάρος. καὶ περὶ τῆς ἐγχέλυος δὲ Ἀρχέστρατος οὕτως ἱστορεῖ,

Ἔγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἐστὶ κρατίστη Ῥηγίου ἀντιπέρας πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσ-
σης. Ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων Μεσσήνιε θνητῶν Βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος πλεονε-
κτεῖς. Οὐ μὴν ἀλλὰ κλέος γ' ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσι. Κωπαΐαι καὶ στρυμόνιαι. μεγάλαι τε γάρ
εἰσι, καὶ τὸ πάχος θαυμασταί. ὅμως δ' οἶμαι βασιλεύειν Πάντων τῶν περὶ δαῖτα, καὶ ἡδονῆς ἡγε-
μονεύειν Ἔγχελυς ἡ φύσει ἐστὶν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς. Ὁμήρου δὲ εἰπόντος, τείροντ' ἐγχέλυές τε,
καὶ ἰχθύες. ἀκολούθως ἐποίησε καὶ Ἀρχίλοχος, πολλὰς δὲ τυφλὰς ἐγχέλυας ἐδέξω. Οἱ δ' Ἀττικοὶ
καθὼς Τρύφων φησὶ τὰς ἑνικὰς χρήσεις ἐπιστάμενοι, διὰ τοῦ υ τὰς πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ἀκολούθως
ἐπιφέρουσιν. ὁ γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν μὲν Ἀχαρνεῦσι, Σκέψασθε φησὶ παῖδες τὴν κρατίστην ἔγχε-
λυν. καὶ ἐν Λημνίαις, ἔγχελυν Βοιωτίαν. τὴν δ' εὐθεῖαν ἐν Δαιταλεῦσι, καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς.
καὶ Κρατῖνος ἐν Πλούτοις, Θύννος, ὀρφώς, γλαῦκος, ἔγχελυς, κύων. τὰς μέντοι πληθυντικὰς οὐκ
ἔτι ὁμοίως τῷ ποιητῇ. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. καὶ
δευτέραις νεφέλαις, τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἱμᾶς μεμιμημένοι. ἐν σφηξὶ δὲ ἡ δοτική, οὐ χαί-
ρω δὲ βατίσιν, οὐδ' ἐγχέλεσιν. Στράττις δ' ἐν ποταμοῖς ἔφυ ἐγχέλεων ἀνεψιός. Σιμωνίδης δ' ἐν
ἰάμβοις, ὥσπερ ἔγχελυς κατὰ γλοιοῦ, καὶ τὴν αἰτιατικήν. Ἐρωδιὸς γὰρ ἔγχελυν μαιανδρίην τελ-
ορχον εὑρὼν ἐσθίοντ' ἀφείλετο. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τοῖς περὶ ζώων, διὰ τοῦ ι ἐγχέλις εἴρηκεν. ὅταν δ'
Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι λέγει. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. ὅταν μὲν ἡ λίμνη κα-
τατῇ, λαμβάνουσιν οὐδὲ ἕν. ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν, αἱροῦσι, καὶ σὺ λαμ-
βάνεις ἂν τὴν πόλιν ταράττῃς. Σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἡ ἔγχελυς ἐκ τῆς ἰλύος λαμβάνεται ὅθεν καὶ τοῦτο

[Ἰλ. φ.] μα εἰς νῦν ἐπηρεάσθη. καὶ ὁ ποιητὴς οὖν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ καιόμενον οὕτως ἔφη, τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες. ἰδιαίτερον δὲ τὸ κατ' ἐξαίρετον ἐγχέλυες, ἵνα καὶ τὸ βάθος τοῦ κεκαυμένου ὕδατος δηλώσῃ. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λύκωνι κωμῳδῶν τοὺς Αἰγυπτίους φησίν,

Καὶ τἄλλα δ' εἶναι φασὶ τοὺς Αἰγυπτίους Δεινούς, τὸ νομίσαι τ' ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν. Πολὺ τῶν θεῶν γάρ ἐστι τιμιωτέρα, Τῶν μὲν γὰρ εὐξαμένοισιν ἔστ' ἡμῖν τυχεῖν, Τούτων δὲ δραχμὰς τοὐλάχιστον δώδεκα Ἢ πλεῖον ἀναλώσασιν ὀσφρέσθαι μόνον. Οὕτως ἔστ' ἅγιον παντελῶς τὸ θηρίον.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτεινόμενος τὸν λόγον φησίν, Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ, Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι Ἡμῶν. ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ, Βοῦν προσκυνεῖς. ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς Τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγεῖ δαίμονα. Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παραπολύ, Οὐκ ἐσθίεις ὕει᾽. ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι Μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ, Τοὔψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω. Τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος Εἶναι. παρ' ὑμῖν δ' ὡς ἔοικεν ἀπηργμένους, Σὺ μὲν τὸν αἴλουρον κακὸν ἔχοντ' ἂν ἴδῃς Κλάεις, ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω. Δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Αἰγυπτίοις, Πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειεν ἶβις ἢ κύων. Ὅπου γὰρ εἰς θεοὺς τοὺς ὁμολογουμένους Θεοὺς ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως, Δίκην τίν' αἰλούρου βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν.

Ὅτι δ' ἥδιον τὰς ἐγχέλεις καὶ μετὰ τεύτλων ἐντυλίξαντες, πολὺ μέν ἐστι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς. καὶ Εὔβουλος δέ φησιν ἐν Ἰχοῖ, Νύμφα ἀπειρόγαμος τεύτλων περὶ σῶμα καλυπτὰ Λευκόχρως πάρεισιν ἔγχελυς, ὦ μεγά μοι μέγα σὺ φῶς ἐναργής, καὶ ἐν Ἴωνι, Καὶ μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπὶ στέρνα ὑπογάστρι' ὀπτῶν εἶτε λιμνοσώματοι Βοιώτιαι παρῆσαν ἐγχέλεις θεαὶ τεύτλ' ἀμπεχόμεναι. καὶ ἐν Μηδείᾳ, Παρθένου Βοιωτίας Κωπαΐδος. ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν. ὅτι δὲ καὶ αἱ Στρυμόνιαι ἐγχέλεις διὰ ὀνόματος ἦσαν, φησὶν ἐν Θαμύρᾳ Ἀντιφάνης. Καὶ σοῦ γ' ἐπώνυμός τις ἐν φήμαις βροτῶν Θρῄκης κατάρδων ποταμὸς ὠνομασμένος, Στρυμὼν μεγίστας ἐγχέλεις κεκτημένος. καὶ περὶ τὸν Εὐκλέα δὲ ποταμόν, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις δέλτοις οὕτως, Ἐλθὼν Εὐκλέος πηγὰς ἐπὶ δινήεντος. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος

[Ἔλοψ.] ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐγχέλεις φασὶ διαφόρους γίνεσθαι. Ἔλοψ. Προείρηται μέν τινα περὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἀρχέστρατός φησί τι δὲ περὶ αὐτοῦ, Τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς, Τόν γε κρατιστεύοντα. οὗτος γὰρ αὖ ἐστιν ἐκεῖθεν Τὴν ἀρχὴν γεγονώς, κἂν ἢ περὶ νήσους, Ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἁλῷ γῆν, ἢ περὶ Κρήτην Λεπτὸς καὶ στερεὸς καὶ κυματοπλὴξ

[Ἐρυθρῖνος.] ἀφικνεῖται. Ἐρυθρῖνος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων, καὶ Σπεύσιππος παραπλήσια φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρύθρινον, ἥπατον. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κυρηναῖοι

[Ἐγκρασίχολοι.] δὲ δίκην τὸν ἐρύθρινον καλοῦσι, ὡς Κλείταρχος φησὶν ἐν γλώσσαις. Ἐγκρασίχολοι. Καὶ τούτων μέμνηται Ἀριστοτέλης ὡς μικρῶν ἰχθυδίων, ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν ἐγκρασιχόλων ἐν τοῖς ἑψητοῖς μέμνηται, εἰπὼν οὕτως. ἑψητοὺς εἶναι μὲν δεῖ ἐγκρασιχόλους, ἢ ἴοπας,

[Ἑψητοί.] ἢ ἀθερίνας, ἢ κωβιούς, ἢ τριγλίδας μικράς, σηπίδιά τε, καὶ τευθίδια, καὶ καρκίνια. Ἑψητός. ἐστὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ, οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν. Ἄρχιππος Ἰχθύσιν καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπίνοιεν ἑψητοὺς ἐντυχών. Εὔπολις Αἰξίν, ὦ χάριτες αἷσι μέλλουσιν ἑψεῖν. Εὔβουλος ἐν Προυσίᾳ, ἢ Κύκνῳ, Ἀγαπῶν τε καὶ ἑψητὸν ἐν τεύτλοις ἔνα, Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας Ἤδη. Ἄλεξις ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ, καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλειοί πως. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. καὶ πάλιν, τῶν οὖν κορακίνων πεῖραν οὐχὶ λαμβάνεις, οὐδὲ τριχίδων, οὐδ' οἷον ἑψητῶν τινῶν. πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἀριστοφάνης δράμασιν ἢ Νιόβῃ, οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν. Μένανδρος περινθίᾳ, τὸ παιδίον δ' εἰσῆλθεν ἑψητοὺς φέρον. ἑνικῶς δὲ Νικόστρατος ἐν Ἡσιόδῳ, βεμβράδ' ἀφύην ἑψητόν. Ποσείδιππος Ἀποκλειομένῃ, ἑψητὸν ἀγοράσαι τινά. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ Ναυκράτει ἑψητοὺς καλοῦσιν ἰχθύδια ἀπολειπόμενα ἐν ταῖς διώρυξιν, ὅταν ὁ Νεῖλος ἀποπαύηται τῶν πληρώσεων.

[Ἥπατος.] Ἥπατος, ἢ Λεβίας. Διοκλῆς τοῦτον φησὶ τῶν πετραίων εἶναι. Σπεύσιππος δ' ὅμοιον φάγρῳ τὸν

[Λεβίας.] ἥπατον. ἔστι δὲ μονήρης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. σαρκοφάγος τε καὶ καρχαρόδους, τὴν χροιὰν μὲν μέλας, ὀφθαλμοὺς δὲ μείζονας ἢ καθ' αὑτὸν ἔχων, καρδίαν τρίγωνον, λευκήν. Ἀρχέστρατος δ' ὁ τῶν δεί-

[Ἠλακατῆνες.] πνων λοχαγός, φησὶν καὶ λεβίαν λαβεῖν ὄχατον ἥπατον ἐν Περικλύσῳ, Δήλῳ καὶ Τήνῳ. Ἠλακατῆνες. Μνησίμαχος Ἱπποτρόφῳ, σκόμβρος, θύννος, κωβιός, ἠλακατῆνες. εἰσὶ δὲ κητώδεις ἐπιτήδειοι εἰς ταριχείαν. Μένανδρος Κόλαξι φησί. κωβιός, ἠλακατῆνες καὶ κυνὸς οὐραῖον. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς φησίν, ἰχθύος δ' ἐγένετο καὶ Ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς Γαλήνη, καὶ Μύραινα, καὶ Ἠλακατῆ-

[Θύννος.] νες. Θύννος. Τοῦτον φησὶν Ἀριστοτέλης εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον ἐχόμενον τῆς γῆς ἐπὶ δεξιά, ἐκπλεῖν δ' ἐπ' ἀριστερά. τῷ γὰρ δεξιῷ ὀφθαλμῷ ὀξύτερον βλέπειν, τῷ δὲ εὐωνύμῳ ἀμβλυωπεῖν.

ἔχει δ'

ἔχει δὲ ὑπὸ τὰ πτερύγια τὸν λεγόμενον οἶστρον. χαίρει δὲ ἀλέᾳ. διὸ καὶ πρὸς τὴν ἄμμον πρόσεισι. γίνεται δὲ ἐδώδιμος, ὅταν τοῦ οἴστρου παύσηται. σπείρεται δὲ μετὰ τὴν φωλείαν, ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ ἕως μὲν ἂν ἔχῃ μικρὰ τὰ κυήματα, δυσάλωτος. ὅταν δὲ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται. φωλεύει δὲ ὁ θύννος καίτοι πολυκύμαντος ὤν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀμφὶ δὲ τὴν ἱεράν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει Θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν Ὄρκυνον. ἄλλοι δ᾽ αὖ κῆτος. τούτου δὲ θεοῖς χρὴ Ὀψωνεῖν, ἃ πρέπει ταχέως καὶ μὴ τὸ ρἱ τιμῆς. Ἐστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ Ἔν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ. Κεφαλοιδ᾽ † δέ τ᾽ ἀμείνους Πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή. Ἂν δέ ποτ᾽ Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς, † Ἔρπε τὸν εἰς ὕδατος στεφάνους, πολὺ δὴ πολὺ πάντων Ἐνταῦθ᾽ εἰσὶν ἄριστοι, ἔχουσί τε τέρματα νίκης. Οἱ δ᾽ ἐπὶ τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖθεν, Πολλὰ περάσαντες πελάγη, βρυχία δι᾽ ἅλα πόντου. Ὥστ᾽ αὐτοὺς ἡμεῖς θηρεύομεν ὄντας ἀώρους. ὠνομάσθη δὲ θύννος ἀπὸ τοῦ θύνειν τε καὶ ὁρμᾶν. ὁρμητικὸς γὰρ ὁ ἰχθὺς, διὰ τὸ ἔχειν κατά τινα ὥραν οἶστρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὑφ᾽ οὗ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης αὐτὸν ἐξελαύνεσθαι γράφων οὕτως. οἱ δὲ θύννοι καὶ οἱ ξιφίαι οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ἐπιτολήν. ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι τηνικαῦτα παρὰ τὰ πτερύγια, οἷον σκωλήκιον, τὸ καλούμενον οἶστρον, ὅμοιον μὲν σκορπίῳ, μέγεθος δὲ ἡλίκον ἀράχνης. ποιεῖ δὲ πόνον αὐτοῖς ἐξάλλεσθαι, οὐκ ἔλαττον τοῦ δελφῖνος. καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι. καὶ Θεοδωρίδας δέ φησι, θύννοι τε δὴ οἰστρήσοντι γαδείρων δρόμον. Πολύβιος δ᾽ ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Λυσιτανίας χώρας διαλεγόμενός φησιν, ὅτι βάλανοί εἰσι κατὰ βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυτευμέναι, ὧν τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. διόπερ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις λέγων ὗς εἶναι θαλαττίους τοὺς θύννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θύννοι οἷον ὕες ἀπὸ τῶν βαλάνων αὐξανόμενοι. ἐπαινεῖται δὲ τοῦ ἰχθύος τούτου τὰ ὑπογάστρια, ὡς καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Ἴωνι, Μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλευρ᾽ ἐπὶ σοὶ πλεῖ Ὑπογάστρι᾽ ὀπτῶν. Ἀριστοφάνης Λημνίαις, οὐκ ἔγχελυν Βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον οὐχὶ θύννου ὑπογάστριον. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον θύννου τε καὶ ἀκροκώλιον δραχμῆς ὕειον. ἐν δὲ Μακεδόσιν, ὑπογάστρια δ᾽ ἡδέα θύννων. Ἔριφος Μελιβοίᾳ, ταῦτα γὰρ οἱ πένητες οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι ὑπογάστριον θυννάκου, οὐδὲ κρανίον λάβρακος, οὐδὲ γόγγρου, οὐδὲ σηπίας. Ἃς οὐδὲ μακαρίους ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς. Ὅταν δὲ καὶ Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχρῳ λέγῃ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογάστριον ὦ δάμαστορ. παρατηρητέον ὅτι ἐπὶ ἰχθύων ὑπογάστριον λέγουσι, σπανίως δὲ ἐπὶ χοίρων καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἄδηλον δὲ ἐπὶ τίνων ἔταξε τὸ ὑπογάστριον Ἀντιφάνης ἐν τῷ Ποντικῷ, ὅταν λέγῃ ὅστις ὀψωνῶν κ᾽ ἴσως † τούτους μεγαλείως τοὺς κακῶς ἀπολουμένους, Ὑπογάστρι᾽ ἐλθὼν ὅσα πολλῶν ἀπολέσῃ, Τἄλλα τε γενναίως παρασκευάζεται Πλευρὰν μετ᾽ αὐτῶν. Ἄλεξις δὲ ἐν Ὀρέσθ᾽ ὑφαίνοντι, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ θύννου ἐπαινῶν φησὶν, Καὶ τοὺς ἁλιέας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ, Ἀπελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι, Τριχίδια καὶ σηπίδια καὶ φυκτούς τινας. Οὗτος πρότερον κεφαλὴν εἰ λάβοι θύννου Ἐνόμιζον ἐγχέλεια καὶ θύννους ἔχειν. Ἐπήνουν δὲ τῶν θύννων καὶ τὰς κλεῖδας καλουμένας, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Πελαργοῖς, Καὶ μὴν διέφθαρταί γε τοὔψον παντελῶς.

Κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι, Αἷς τὰς θύρας κλείουσι θύννων μὲν οὖν Σεμνόν τὸ βρῶμα καὶ τρίτη Λακωνική. Ἀντίγονος δ᾽ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τῷ Ποσειδῶνι φησὶ θύννον θύεσθαι, καθάπερ προείπαμεν. Ἡρακλέων δ᾽ ὁ Ἐφέσιος τὸν ὄρκυνον φησὶ λέγειν τοὺς Ἀττικούς. Σώστρατος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, τὴν πηλαμύδα θυννίδα καλεῖσθαι λέγει. νομίζω δὲ γενομένην θύννον, ἔτι δὲ μείζονα ὄρκυνον. ὑπερβαλλόντως δὲ αὐξανόμενον γίνεσθαι κῆτος. μνημονεύει δὲ τοῦ θύννου καὶ Αἰσχύλος λέγων. σφύρας δέχεσθαι κἀπιχαλκεύειν λέγω, Μύδρους, ὃς ἀστένακτι θύννος ὡς ἠνέσχετο κύων ... Δος. καὶ ἀλλαχοῦ οὗτος, καὶ ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην. ὡς τοῦ θύννου τῷ σκαιῷ ὀφθαλμῷ οὐ βλέποντος, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν † ἁλιεῦσι καὶ θάλασσα καὶ Βορβορώδης ἡ τρέφει θύννον μέγαν. καὶ παρὰ Σώφρονι ὁ θυννοθήρας ἐστίν. οὓς ἔνιοι θύννους καλοῦσιν, Ἀθηναῖοι δὲ θυννίδας.

Θυννίς. τοῦ ἄρρενος ταύτην φησὶ διαφέρειν ὁ Ἀριστοτέλης, τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον ὃ καλεῖσθαι ἀφαρέα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων δυοῖν αὐτὴν τοῦ θύννου, φησὶν τοῦ θέρους τίκτει περὶ τὸν ἑκατομβαιῶνα θυλακοειδὲς ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται μικρὰ ᾠά. καὶ Σπεύσιππος δ᾽ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων διίστησιν αὐτὰς τῶν θύννων, καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις. Κρατῖνος δ᾽ ἐν Πλούτοις φησὶν, ἐγὼ γὰρ εἰμὶ θυννὶς ἢ μελάνδρυς ἢ καὶ θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κύων. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκτοπιστικὸν εἶναι τὴν θυννίδα. Ἀρχέστρατος δ᾽ ὁ λίμμαξ φησὶν, Καὶ θυννίδος οὐραῖον ἔχειν, τὴν θυννίδα φωνῶ Τὴν μεγάλην, ἧς μητρόπολις Βυζάντιόν ἐστιν. Εἶτα τεμὼν αὐτὴν ὀρθῶς ὄπτησον ἅπασαν, Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας, καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας, Θερμὰ τ᾽ ἔχειν τεμάχη βάπτων δριμεῖαν ἐς ἅλμην, Κἂν ξηρὰ ἐθέλῃς ἐσθίειν γενναῖα πέλονται, Ἀθανάτοισι θεοῖσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοῖαι. Ἢν δ᾽ ὄξει ῥαίνας παραθῇς ἀπόλωλεν ἐκείνη.

lib. 8.

Θυννίς. lib. 5.

Καὶ Ἀντιφάνης δὲ ἐν Παιδεραστῇ διὰ τε Βιλτίσκης μεσαῖον θυννίδος Βυζαντίας τέμαχος ἐν τεύτλου λακκοῖς κρύπτεται σιγάσμασι. τῆς θυννίδος τὸ οὐραῖον ἐπαινεῖ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λευκαδίοις οὕτως, ὁ μὲν ἀγρῷ τρεφόμενος, Θαλάττιον μὲν οὗτος οὐδὲν ἐσθίει, Πλὴν τῶν περὶ γῆν γόγγρον τινὰ ἢ νάρκην τινὰ, Ἢ θύννης τὰ πρὸς τῇ ποίᾳ τὰ κάτωθεν λέγω, Τούτους φάγοις ἄν. τοὺς γὰρ ἄλλους νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τὸ δ᾽ ἵνα ἐσθίεις Τουτὶ κακὸν ὤτα † πλεῖα κωπαίδας λέγεις, Ἀγρίως γε. παρὰ λίμνην γὰρ γεωργῶν τυγχάνω, Τὰ δ᾽ ἐγχέλεια γράφομαι λειποταξίου.

Κομιδῇ γὰρ οὐκ ἦν οὐδαμοῦ. τούτων τῶν ἰαμβείων ἔνια ἔστιν εὑρεῖν καὶ ἐν ἀκεστρίᾳ, καὶ ἐν ἀγροίκῳ, ἢ Βουταλίωνι. Ἱππῶναξ δὲ, ὥς Λυσανίας ἐν τοῖς περὶ ἰαμβοποιῶν παρατίθεται, φησίν. ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἡσυχῆ τε καὶ ῥύδην, Θύνναν τε καὶ μυττωτὸν ἡμέρας πάσας, Δαινύμενος ὥσπερ Λαμψακηνὸς εὐνοῦχος Κατέφαγε δὴ τὸν κλῆρον, ὥστε χρὴ σκάπτειν Πέτρας τ᾽ ὀρείας σῦκα μέτρια 10 τρώγων, Καὶ κρίθινον κόλλικα δούλιον χόρτον. Μνημονεύει δὲ τῶν θυννίδων καὶ Στράττις ἐν Καλλιππίδῃ.

Ἵππουροι. Ἵππουροι. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων τοὺς ἱππούρους φησὶν ᾠὰ τίκτειν, καὶ ταῦτα ἐξ ἐλαχίστων μέγιστα γίνεσθαι, ὡς καὶ τὰ τῆς μυραίνης. τίκτειν δ᾽ ἔαρος. Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων κορύφαιναν καλεῖσθαι φησὶ τὸν ἵππουρον. Ἱκέσιος δὲ ἱππούρους αὐτοὺς προσαγορεύει. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, κ᾽ ὀξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε καὶ χρυσόφρυες. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ τὴν φύσιν τοῦ ἰχθύος διηγούμενος, συνεχὲς φησὶν αὐτὸν ἐξάλλεσθαι, διὸ καὶ ἀρνευτὴν ὀνομάζεσθαι. λέγει δ᾽ οὕτω περὶ αὐτοῦ, Ἠὲ μέγαν σκινδόντα ἢ ἀρνευτὴν, ἵππουρον, Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἵππουρος δὲ Καρύστιος ἐστὶν ἄριστος, Ἄλλως τ᾽ ἐστὶ τόπος σφόδρα χωρίον ἐστὶ Κάρυστος.

Ἵπποι. Ἐπαίνετος δ᾽ ἐν ὀψαρτυτικοῖς, κορύφαιναν αὐτόν φησιν ὀνομάζεσθαι. Ἵππος. Μήποτε τούτους ἱππίδια καλεῖ Ἐπίχαρμος, ὅταν λέγῃ. κορακῖνον δὲ κορακοειδεῖς. πίονας ἱππίδια λεῖα ψύχει, 20 παλουρίδες. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σκάρον ἢ κάνθον προφίλην ἢ αἰναδέα λέων. Χαύνας τιτθαίνας ἐγχέλυας τε καὶ ἐν ἐχίῳ πίτυνον, Ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορυδαλίν. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀντιφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγων οὕτως, ἢ ὕκκην ἢ ἵππον ἢ ὃν κίχλην καλέουσιν.

Ἰουλίδες. Ἰουλίδες. περὶ τούτων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶν, ἰουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλμῃ, ὀπτᾶν δὲ ἐπὶ τηγάνου. Νουμήνιος δὲ, Κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο τόκευ καὶ ἰουλίδα μάργον Πολλὸν ἀποτρωπῶντα καὶ ἰοβόρον σκολόπενδρον. Ἰούλους δ᾽ αὐτὸς ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς, διὰ τούτων.

Καὶ δὲ σύ γε μνήσαιο δελέατος ὅττι παρ᾽ ἄκρας Θῖνας αἰγιαλοῖο γεώλοφα οἱ μὲν ἴουλοι Κικλήσκονται μέλανες γαιηφάγοι ἔντερα γαίης. Ἠὲ καὶ ἑρπύλας δολιχόποδας ὁππότε πέτραι Ἀμμώδεις κλύζονται ἐπ᾽ ἄκρα κύματος ἄγνυ, Ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμεναί τ᾽ εἰς ἄγγος ἀολλεῖς.

Κίχλαι. Κόσσυφοι. Κίχλαι, καὶ Κόσσυφοι. διὰ τοῦ ἑνὸς λ Ἀττικοὶ κίχλην λέγουσι. καὶ ὁ λόγος οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ, πρὸ τοῦ λ ἕτερον λ ἔχει, σκύλλα, σκίλλα, κόλλα, βδέλλα, ἅμιλλα, ἅμαλλα. τὰ δ᾽ εἰς λη, οὐκ ἔτι. ὁμίχλη, φύτλη, γενέθλη, αἴγλη, τρώγλη. ὁμοίως οὖν καὶ τρίγλη. Κρατῖνος, τρίγλη δ᾽ εἰ μὲν ἐδηδόκοι ἢ τένθου τινὸς ἀνδρός. Διοκλῆς δ᾽ ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν. οἱ δὲ πετραῖοι φησὶ καλούμενοι, μαλακόσαρκοι, κόσσυφοι, κίχλαι, πέρκαι, κωβιοί, φυκίδες, ἀλφηστικός. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ,

Γλαύκους, ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος, ἠὲ μελάγχρων, Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ, Βαμβαλόνες τε κίχλαι τε καὶ λαγοί, δράκοντες τ᾽ ἄλκιμοι. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν, καὶ τὰ μὲν μελανόστικτα, ὥσπερ κίχλη. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν ἔργοις θαλαττίοις, τὴν κίχλην πολλοῖς ὀνόμασι φησὶ καλεῖσθαι. Οἷς ἤτοι κίχλην οἰνώδεα τὴν καλαμῆες σκιερὸν κικλήσκουσι, καὶ αἰολίην † ὀρφισκοπιώτατον κεφαλῆς. Νίκανδρος δ᾽ ἐν τετάρτῳ ἑτεροιουμένων, φησὶν, ἢ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον.

Κάπροι. Κρέμυς. Κάπρος, καὶ Κρέμυς. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων φησὶ 40 τὰ δ᾽ ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφίς, καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρέμυς, τὰ δὲ σκληρότατα, τραχύδερμα ὡς κάπρος. καὶ τὰ μὲν διγραμμα, ὥσπερ συναγρίς. τὰ δὲ πολύγραμμα καὶ ἐρυθρόγραμμα, ὡς σάλπη. τοῦ δὲ κάπρου μνημονεύει καὶ Δωρίων καὶ Ἐπαίνετος. Ἀρχέστρατος δέ φησιν,

Αὐτὰρ ἐὰν Ἀμβρακίαν ἔλθῃς εὐδαίμονα χώραν, Τὸν κάπρον γ᾽ ἂν ἴδῃς ὠνοῦ, καὶ μὴ καταλείπε, Κἂν ἰσόχρυσος ᾖ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ Δεινὴ ἀπ᾽ ἀθανάτων. τὸ γάρ ἐστιν νέκταρος ἄνθος. Τούτου δὴ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν, Οὐδ᾽ ἐσιδεῖν ὄσσοισιν, ὅσοι μὴ πλεκτὴν ὕφασμα, Σχοίνου ἑλειοτρόφου κοῖλον χείρεσσιν ἔχοντες Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἴθωνι λογισμῷ, Ἄρθρων μηλείων περὶ γῆν δωρήματα βάλλων.

Κίθαροι. Κίθαρος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων ἢ περὶ ἰχθύων, ὁ κίθαρος φησὶ καρχαρόδους μονήρης φυκοφάγος, τὴν γλῶτταν ἀπολελυμένος, καρδίαν λευκὴν ἔχων καὶ πλατεῖαν. Φερεκράτης δ᾽ ἐν Δουλοδιδασκάλῳ, κίθαρος γενέσθαι κ᾽ ἀγοράζειν κίθαρος ὤν. ὡς ἀγαθὸν γε ὁ κίθαρος, καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος πάνυ ἐκεῖνο θράττει μ᾽ ὅτι λέγουσιν, ὦ ἀγαθὴ ἔνεστιν ἐν κιθάρῳ τι κακόν. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, ἦ δὲ ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς. ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Ἀπόλλωνος, εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος.

Καλλίας

Καλλίας δὲ ἢ Διοκλῆς, καὶ κύκλῳ ἢ κίθαρος ὀπτός, καὶ βάτις θύννου τὸ κεφάλαιον πεδί. ὁ δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τῇ ἡδυπαθείᾳ, Κίθαρον δὲ κελεύω, Ἐὰν μὲν λευκὸς ἔῃ στερεός τε πεφύκῃ, Ἕψειν εἰς ἅλμην καθαρὰν καὶ φύλλα καθέντα, Ἂν δ᾽ ᾖ πυῤῥὸς ἰδεῖν, καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν Ὀρθῷ κεντήσαντα δέμας νεοθηγεῖ μαχαίρᾳ, Καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε. Χαίρει γὰρ δαπανῶντας ὁρῶν, ἔστιν δ᾽ ἀκόλαστος. Κόρδυλος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἀμφίβιον εἶναι, καὶ τελευτᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐανθέντα. Νουμήνιος δὲ ἐν ἁλιευτικῷ κόρυλον αὐτὸν καλεῖ. Τοῖσι κεν ἁρμενα πάντα, παρωπλίσσαιο δὲ μῦρα, Κούρυλον ἢ παρὰ ἢ εἰναλίην ὑπαλλαγ. Μέμνηται δὲ καὶ κορδυλίδος ἐν τούτοις, Ἢ μυᾶς ἢ ἵππους ἢ γλαύκην κορδύλην. Κάμμαροι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἔτι δ᾽ ἐπὶ τούτοις βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. καὶ Σώφρων δὲ ἐν γυναικείοις

Κόρδυλοι.

Κάμμαροι.

10 μίμοις αὐτῶν μέμνηται. ἔστι δὲ καρίδων γένος, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως καλοῦνται. Καρχαρίαι. Νουμήνιος ὁ ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησίν, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθίδα. Σώφρων, θυννοθήρᾳ δὲ γαστὴρ ὑμῶν καρχαρίας ὁ κάτινος δῆλον. Νίκανδρος ὁ κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν καρχαρίαν καλεῖσθαί φησι καὶ λαμίαν καὶ σκύλλαν. Κεστρεύς. Ἱκέσιός φησι. τῶν δὲ καλουμένων λευκίσκων πλείονά ἐστιν εἴδη. λέγονται γὰρ οἱ μὲν κέφαλοι, οἱ δὲ κεστρεῖς, ἄλλοι δὲ χελῶνες, οἱ δὲ μύξινοι. ἄριστοι δ᾽ εἰσὶν οἱ κέφαλοι καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν, καὶ πρὸς τὴν εὐχυλίαν. δεύτεροι δ᾽ εἰσὶ τούτων οἱ λεγόμενοι κεστρεῖς, ἥσσονες δ᾽ οἱ μύξινοι. καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελῶνες, οἱ λεγόμενοι βάκχοι. εὔχυλοι δ᾽ εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὔκριτοι. Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν κεστρέων τὸν μὲν θαλάττιον ἐκτίθεται, τὸν δὲ ποτάμιον οὐ δοκιμάζει. εἶδος δὲ τοῦ θαλαττίου κέφαλον καὶ νῆστιν. τὸν δὲ περὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κεστρέως ἐχῖνον σφόνδυλον ὀνομάζει. διαφέρειν τέ φησι κεφάλου κεφαλῖνον, ὃν καὶ βλεψίαν καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων

Κεστρεύς.

20 ἱστορίας. ἄρχονται δέ φησι κύειν τῶν κεστρέων οἱ μὲν † χελῶνες ποσειδεῶνος μηνός, καὶ ὁ σάργος, καὶ ὁ μύξος καλούμενος, καὶ ὁ κέφαλος. κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας. ἔνιοι δὲ τῶν κεστρέων οὐ γίνονται ἐκ συνδυασμοῦ, ἀλλὰ φύονται ἐκ τῆς ἰλύος, καὶ τῆς ἄμμου. ἐν δὲ ἄλλοις φησὶν Ἀριστοτέλης, ὁ κεστρεὺς καρχαρόδους ὢν οὐκ ἀλληλοφαγεῖ, ἄτε δὴ οὐδ᾽ ὅλως σαρκοφαγῶν. ἔστι δὲ ὁ μέν τις κέφαλος, ὁ δὲ χελών, ὁ δὲ φεραῖος. καὶ ὁ μὲν χελὼν πρὸς τῇ γῇ νέμεται, ὁ δὲ φεραῖος οὔ, καὶ τροφῇ χρῆται, ὁ μὲν † φεραῖος τῇ ἀπ᾽ αὐτοῦ γινομένῃ μύξῃ, ὁ δὲ χελὼν ἄμμῳ καὶ ἰλύϊ. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὸ γόνον τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει, ἐπεὶ οἱ κεστρεῖς οὐδ᾽ ἕνα τῶν ἰχθύων. Εὐθύδημος δὲ ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, εἶδος κεστρέων εἶναι σφηνέα καὶ δακτυλέα. καὶ κεφάλους μὲν λέγεσθαι, διὰ τὸ βαρυτέραν τὴν κεφαλὴν ἔχειν. σφηνέας δέ, ὅτι λαγαροί εἰσι τετράγωνοι. τὰ δὲ τῶν δι-

† χάλωνες.

lib. ε.

† πυραῖος.

30 δακτυλαίων τὸ πλάτος ἔχει ἔλασσον τῶν δυεῖν δακτύλων. θαυμαστοὶ δ᾽ εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ περὶ Ἄβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Ἀρχέστρατος εἴρηκε. δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ Σινώπης. καλοῦνται δὲ οἱ κεστρεῖς ὑπό τινων πλωτοί, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει, Αἰόλιαι πλωτοί, κυνόγλωσσοί τε, ἐνῆν δὲ σκιαθίδες. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζώων ἠθῶν καὶ βίων φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ κεστρεῖς, κἂν ἀφαιρεθῶσι τὰς κέρκους. ἐπιθίεται δὲ ὁ μὲν κεστρεὺς ὑπὸ λάβρακος. ὁ δὲ γόγγρος ὑπὸ μυραίνης. ἡ δὲ λεγομένη παροιμία, κεστρεὺς νηστεύει, ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων τάττεται. ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ ὁ κεστρεύς. Ἀναξίλας ἐν μονοτρόπῳ, Μάτωνα τὸν σοφιστὴν ἐπὶ γαστριμαργίᾳ διαβάλλων φησὶ τοῦ κεστρέως κατεδηδοκὼς τὸ κρανίον ἀναρπάσας Μάτων, ἐγὼ δ᾽ ἀπόλλυμαι. ὁ δὲ καλὸς Ἀρχέστρατος φησίν, Κεστρέα δ᾽ Αἰγίνης δὲ Ἀμφρύσσου ἀγόραζε Ἀνδράσι τ᾽ ἀστείοισιν ὁμιλήσεις. Διοκλῆς θαλάττῃ, ἅλλεται δ᾽ ὑφ᾽

lib. θ.

40 ἡδονῆς κεστρεύς. ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις, Ἄρχιππος Ἡρακλεῖ γαμοῦντι φησί. νήστεις κεστρέας, κεφάλους. Ἀντιφάνης λάμπωνι, κεστρεῖς ἔχων ἄλλους στρατιώτας τυγχάνεις νήστεις. Ἄλεξις φρυγί, ἐγὼ δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ᾽ ἀποτρέχω. Ἀμειψίας ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ ἰδὼν πορεύομαι εἰς τὴν ἀγορὰν ἔργον λαβεῖν. ἧττον γ᾽ ἂν ἦν νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθοῦσ᾽ ἐμοί. Εὔφρων, αἰσχραμίδας δὲ κεστρεὺς ἔστι νῆστις περιπατεῖ. Φιλήμων συναποθνήσκουσιν, ἠγόραζε νῆστιν κεστρέ᾽ ὀπτὸν οὐ μέγαν. Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ, ἆρ᾽ ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία. ὡς μὲν γὰρ ἔστι νήστιδες γιγνώσκεται. Ἀναξανδρίδης Ὀδυσσεῖ, τὰ πόλλ᾽ ἄδειπνος περιπατεῖ κεστρῖνος ὢν νῆστις. Εὔβουλος ναυσικάᾳ, ὃς νῦν τετάρτην ἡμέραν βαπτίζεται, νῆστιν πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον. τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ καλῶ τούτω ὄψει τῶν κυνικῶν τις ἑσπέριος ἐλθών, ἔφη. ἄνδρες φίλοι μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσμοφορίων τὴν μέσην ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν. ὡς γὰρ ὁ Δίφιλός φησιν ἐν λημνίαις, Οὗτοι

50 δεδειπνήκασιν, ὁ δὲ τάλας ἐγὼ Κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ὑπολαβὼν δὲ Μυρτίλος, εὐθὺς ἐφεξῆς ἔφη περὶ τὸν Θεοπόμπου ἀδυχάρην κεστρέων νῆστις χορὸς λαχανοῖσιν, ὥσπερ χῆνες ἐξενισμένοι. οὐ πρότερον γάρ τινος μεταλήψεσθε, ἕως ἂν ἢ ἡμεῖς ἢ ὁ συμμαθητὴς ὑμῶν Οὐλπιανὸς εἴπητε, διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὅτι οὐδὲν δέλεαρ

ἰδία

ἐσθίει ἔμψυχον, καὶ δελεαζόμενος δὲ οὐ δελεάζεται οὔτε σαρκί, οὔτ᾽ ἄλλῳ τινὶ ἐμψύχῳ, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, φάσκων ὅτι καὶ νῆστις ὢν φαῦλός ἐστιν. καὶ ὅτι ἐὰν φοβηθῇ, κρύπτει τὴν κεφαλὴν ὡς τὸ πᾶν σῶμα κρύπτων. Πλάτων τε ἐν Ἑορταῖς φησί, ἐξιόντι μοι ἁλιεὺς ἀπήντησε φέρων μοι κεστρέας

ἰχθῦς ἀσίτους καὶ σὺ πονηροὺς ἤγαγέ μοι. Σὺ δέ μοι ἐπὶ ὦ θετταλὸν πάλαισμα Μυρτίλε, διὰ τί οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔλλοπες καλοῦνται; καὶ ὅς, ἤτοι διὰ τὸ ἀφώνους εἶναι. βούλονται γὰρ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἰλλοπαί τινες εἶναι, διὰ τὸ εἴργεσθαι φωνῆς. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἴλλεσθαι, εἴργεσθαι. ἡ δὲ ὄψ φωνή. καὶ γὰρ τοῦτ᾽ ἀγνοεῖς, ἔλλοψ τίς ὤν. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν Ἐπίχαρμον μαθὼν ἀποκεκρυμμένα τοῦ κυνὸς τὰ περὶ τοῦ δ᾽ αὐθεις ἔλεγον εἰσάγων ἀπόχρη, καὶ φημὶ ἄλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί. λέξω δὲ καὶ μὴ προβληθέντος. διὰ τί οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, τινὰ δὲ καὶ θύοντες, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν, ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν. θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. ἐπεὶ οὖν καὶ ὦ μολοττικοὶ κύνες πάντες μὲν σιωπᾶτε, πυθαγορίζετε δὲ ὦ

Κορακῖνοι.

ἡμεῖς μὲν ἄλλους ἰχθυολογήσομαι. Κορακῖνος. οἱ μὲν θαλάττιοι φησὶν Ἱκέσιος, ὀλιγότροφοι καὶ εὐέκκριτοι, εὔχυλοί γε μέσοι. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, συμβαίνειν φησὶ σχεδὸν πᾶ-

† ὀλιγοβίοις.

σι τοῖς ἰχθύσι ταχεῖαν γίνεσθαι τὴν αὔξησιν. † ἥκιστα δὲ κορακίνῳ. τίκτει δὲ πρὸς τῇ γῇ, καὶ τοῖς βρυώδεσι καὶ δασέσι. Σπεύσιππος δ᾽ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ἐμφερεῖς φησὶν εἶναι μελάνουρον καὶ κορακῖνον. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ φησί, Ῥηΐδιος ἔλλοπα καὶ αἰολίην κορακῖνον. Μήποτε οὖν καὶ οἱ παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ αἰολίαι λεγόμενοι ἐν Μούσαις κορακῖνοι εἰσίν. φησὶ γάρ, Αἰολίαι πλατιστάκοί τε κυνόγλωσσοί τε. ἐν δὲ Ἥβας γάμῳ, καὶ τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων. μῦς, ἀλφηστά τε, κορακῖνοί τε κηριοειδέες αἰόλιαι πλατιστάκοί τε κυνόγλωσσοί τε. Εὐθύδημος δ᾽ ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν κορακῖνον φησὶν ὑπὸ πολλῶν σαπέρδην προσαγορεύεσθαι. ὁμοίως δ᾽ εἴρηκε καὶ Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος, ἔτι δὲ Φιλότιμος ἐν τῇ ὀψαρτυτικῇ. ὅτι δὲ καὶ πλατιστακὸς καλεῖται ὁ σαπέρδης, καθάπερ καὶ ὁ κορακῖνος, Παρμένων φησὶν ὁ Ῥόδιος ἐν πρώτῳ μαγειρικῆς διδασκαλίας. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν Τελμισσεῦσι μελανοπτερύγων ἔφη κορακίνων. ὑποκοριστικῶς δὲ ὠνόμασεν αὐτοὺς Φερεκράτης ἐν Ἐπιλήσμονι, τοῖς σοῖσι συνὼν κορακινιδίοις καὶ μαινιδίοις. Ἄμφις δ᾽ ἐν Ἰαλέμῳ, Ὅς τις κορακῖνον ἐσθίει θαλάττιον, Γλαύκου παρόντος, οὗτος οὐκ ἔχει φρένας. Οἱ δὲ καλοῦνται κορακῖνοι, ὅτι γλυκεῖς καὶ εὔσαρκοι, ἔτι δὲ ἁπαλοί, οἱ πεπειραμένοι ἴσασιν. ὠνομάσθησαν δὲ διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν, καὶ οὐδέ ποτε παύεσθαι. καλοῦσι δ᾽ αὐτοὺς οἱ Ἀλεξανδρεῖς πλάτακας, ἀπὸ τοῦ πράγματος.

Κυπριανός.

Κυπριανός. τῶν σαρκοφάγων καὶ οὗτος ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, καὶ συναγελαστικῶν. τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ᾽ ὑπὸ τὸ στόμα ἐκτέτακται. Δωρίων δ᾽ αὐτοὺς ἐν τοῖς λιμναίοις καὶ

Κωβιοί.

ποταμίοις καταλέγων, γράφει οὕτως. λεπιδωτόν, ὃν καλοῦσί τινες κυπριανόν. Κωβιοί. Πολύχυλοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, εὐστομίᾳ διαφέροντες, εὐέκκριτοι, ὀλιγότροφοι, καὶ κακόχυμοι. διαφέρουσι δὲ εὐστομίᾳ οἱ λευκότεροι τῶν μελάνων. ἡ δὲ τῶν χλωρῶν κωβιῶν σάρξ, χαυνοτέρα δ᾽ ἐστὶ καὶ ἀλιπεστέρα, καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτότερον ἀναφέρουσι. προσφιλέστεροί τε εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος. Διοκλῆς φησὶ τοὺς πετραίους αὐτῶν μαλακοσάρκους εἶναι. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, κώθους αὐτοὺς καλεῖ,

Ἢ σκάρον ἢ κῶθον προφερῆ καὶ ἀναιδέα δύειν. Καὶ Σώφρων ἐν τῷ ἀγροιωτικῷ θυννοθήρᾳ φησί, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου κωθωνίαν προσηγόρευσε. Σικελιῶται δ᾽ εἰσὶν οἱ τὸν κωβιόν, κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώτταις, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ κωβιοὺς ὀνομάζει. τρυγόνες τ᾽ ὀπισθόκεντροι καὶ † χάλκανθοι κωβιοί. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Τίμωνι ἐπαινῶν τοὺς κωβιούς, καὶ ὁπόθεν εἰσὶ κάλλιστοι δηλοῖ διὰ τούτων, Ἥκω πολυτελῶς ἀγοράσας εἰς τοὺς γάμους Λιβανωτὸν ὀβολοῦ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς θεαῖς Πάσαισι, τοῖς δ᾽ ἥρωσι τὰ ψαιστ᾽ ἀπονέμων. Ἡμῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβιούς. Ὡς προσβαλεῖν δ᾽ ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον, Τὸν ἰχθυοπώλην προστίθημι φημί σοι

† Χαλκανθ.

Τὸν δῆμον αὐτῶν, εἰσὶ γὰρ φαληρικοί. Ἄλλοι δ᾽ ἐπώλουν ὡς ἔοικε † τρωινίσκους. Μένανδρος ἐφεσίοις, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ἀρτίως τις τεττάρων Δραχμῶν ἐτίμα κωβιοὺς σφόδρα. ποταμίων δὲ κωβιῶν μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

Κόκκυγες.

Κόκκυγες. Ἐπίχαρμος, κἠγλαεῖ κόκκυγες οὓς παρασχιζόμενοι πάντες, ὀπτῶντες δὲ χ᾽ ἡδύναντες αὐτοὺς χαίνομες. καὶ Δωρίων δέ φησι δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παρασχίσαντας κατὰ ῥάχιν, καὶ παραδεύσαντας χλόῃ, τυρῷ, ῥοΐ, σιλφίῳ, ἁλί, ἐλαίῳ. στρέφοντα δὲ ἀλεῖφαρ καὶ ὑποπάσσειν ἁλὶ ὀλίγῳ, ἀφελόντα δὲ ὄξει ῥᾶναι. ἐρυθρὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Νουμήνιος, οὕτως, Ἄλλοτ᾽ ἐρυθρὸν Κόκκυγ᾽ ἢ ὀλίγας πεμφηΐδας, ἄλλο τι σαῦρον.

Κύων. Καρχαρίας.

Κύων. Καρχαρίας. περὶ τούτου φησὶν Ἀρχέστρατος ὁ τῶν ὀψοφάγων Ἡσίοδος, ἢ Θέογνις. ἦν δὲ καὶ ὁ Θέογνις περὶ ἡδυπάθειαν, ὡς αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησὶ διὰ τούτων. Τῆμος δ᾽ ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους Ἄρτι παραγγέλλοι μέσσατον ἦμαρ ἔχων.

Δεῖπνα δ᾽ ἂν λήγοι μὲν ὅν τινα θυμὸς ἀνώγοι Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.

Χέρνιβα

Χέρνιβα δ' αὖ ψαθύραις φέροι. στεφανώματα δ' ἔσω, Εὐώδης ῥαδινῆς χερσὶ λάκαινα κόρη.
Οὐδὲ τὸ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. λέγει γοῦν, Εἴτ' ἔπειτα καλὴν μὲν ἐφίμερον ὕμ-
νον ἀειδὴν, ἆθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸς κῦδος ἔχων, Σοί τ' εἴη κἀμοὶ σοφίης πέρι δηριόωσι,
Γνοίης χ' ὅσσον ἄνων κρέσσονες ἡμίονοι. Ὁ δ' οὖν Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ταύταις ὑποθή-
καις παραινεῖ, Ἐν δὲ Τορωναίων ἄστει τὰ καρχαρίου χρὴ, Τοῦ κυνὸς ὠνεῖσθαι ὑπογάστρια κοῖλα κά-
τωθεν, Εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα. Ἄλλο δ' ἐκεῖσε φίλη κεφαλὴ μηδὲν προσε-
νέγκῃς, Εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον. ἐπὴν δ' ὀπτὰ γένηται Ἤδη, τριμμάτιον δὲ φέρειν καὶ ἐκεῖνα
μετ' αὐτοῦ. Ὅσσα δ' αὖ ἐν λοπάδος κοίλοις πληρώμασιν ἕψῃς, Μὴ θ' ὕδατος πηγὴν, μήτ' οἴνινον
ὄξος Συμμίξῃς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον καταχεῦον ἔλαιον, Αὐχμηρόν τε κύμινον. ὁμοῦ δ' εὐώδεα φύλλα,
10 Ἕψε δ' ἐπ' ἀνθρακιῆς φλόγα τούτοις μὴ προσενεγκών, Καὶ κίνει πυκνῶς μὴ προσκαυθέντα λά-
θῃ σε. Ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ' ἐσθίειν ἐθέλουσιν ὅσοι κούφην γε λε-
βώδη Ψυχὴν κέκτηνται. θνητῶν δ' εἰσὶν ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας δὲ
ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν, ἄν που περικύρσῃ. Τοῦτο τοῦ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων
καλούμενος θυρσίων ἥδιστος ὢν καὶ τρυφερώτατος. Λάβρακες. οὗτοι ὥς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ μονή- [Λάβρακες.]
ρεις εἰσὶ καὶ σαρκοφάγοι. γλῶσσαν δ' ἔχουσιν ὀστώδη καὶ προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον. ἐν δὲ
πέμπτῃ ζώων ἱστορίας τίκτειν αὐτοὺς, καθάπερ τοὺς κεστρεῖς καὶ χρυσόφρυας, μάλιστα οὗ ἂν ποτα-
μοὶ ῥέωσιν. τίκτουσι δὲ χειμῶνος, καὶ τίκτουσι δίς. Ἱκέσιος δέ φησιν ὅτι οἱ λάβρακες εὔχυλοί εἰσι,
καὶ οὐ πολύτροφοι. πρὸς δὲ τὴν ἔκκρισιν ἥσσονες, εὐστομίᾳ δὲ πρῶτοι κρίνονται. ὠνομάσθη δ' ὁ ἰχ-
θὺς παρὰ τὴν λαβρότητα. λέγεται δὲ ὅτι καὶ συνέσει τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει, ἐπινοητικὸς ὢν
20 τοῦ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Ἀριστοφάνης φησίν, Λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σο-
φώτατος. Ἀλκαῖος δ' ὁ μελοποιὸς μετέωρον φησὶν αὐτὸν νήχεσθαι. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος,
Λάμβανε δ' ἐκ γαίσωνος ὅταν Μίλητον ἵκηαι, Κεστρέα τὸν κέφαλον, καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα.
Εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι. ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος. Πιότεροι δ' ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνι κλεινῇ,
Ἀμβρακίᾳ τ' ἐνὶ πλουτοφόρῳ Βόλβῃ τ' ἐνὶ λίμνῃ. Ἀλλ' οὐκ εὐώδη γαστρὸς κέκτηνται ἀλοιφὴν,
Οὐδ' οὕτω δριμεῖαν. ἐκεῖνοι δ' εἰσὶν ἑταῖρε Τὴν ἀρετὴν θαυμαστοί. ὅλους δ' αὐτοὺς ἀλεπίστους,
Ὀπτήσας μαλακῶς χρηστῶς προσένεγκε δ' ἅλμας, Μὴ δέ τοι προσέλθῃ τις πρὸς ζῶμον σοῦ ποιοῦντι,
Μήτε Συρακόσιος μηδείς, μήτ' Ἰταλιώτης. Οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευαζέμεν ἰχθῦς,
Ἀλλὰ διαφθείρουσι κακῶς τυροῦντες ἅπαντα, Ὄξει τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ, Τῶν
δὲ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων, Πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἐπισταμένως διαθεῖναι, Καὶ
30 πολλὰς ἰδέας κομψῶς παρὰ δαιτὶ διδύαντα, Ὀψαρίων τεύχειν γλισχρῶν ἡδυσματολήρων.
Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι μνημονεύει ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λαβράκων,
ὅταν οὕτως λέγῃ. ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν μιλησίους κλονήσεις. ἐν δὲ Λημνίαις, οὐ κρανίον
λάβρακος οὐχὶ κάραβον Πείσεσθαι, ὡς διαφέροντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ
τοῦ τῶν γλαύκων. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν τίτθαις φησὶ μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, ἔτι † ἐν ἀνθο-
σίας ἕνεκα σηπίδια ἢ τευθίδια πλεκτάνια τὰ μικρὰ πολύποδος νῆστιν τινὰ μήτραν χορδάπυον
λάβρακος κρανίον εὐμέγεθες. ὁ δὲ Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαισωνὶς λίμνη ἐστὶ μεταξὺ
Πριήνης καὶ Μιλήτου ἡνωμένη τῇ θαλάττῃ, ὡς Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἑλληνικῶν.
Ἔφορος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ποταμὸν εἶναι φησὶ τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσρεῖν εἰς λίμνην. Ἄρχιπ-
πος ἐν Ἰχθύσι μνημονεύων τῶν λαβράκων φησὶν, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων κάπηλος Ἑρ-
40 μαῖος ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεοὺς τε πωλεῖ καὶ τοὺς λάβρακας ἐντερεύων. Λάτος. Τοῦτον κατὰ [Λάτοι.]
τὴν Ἰταλίαν κράτιστον εἶναι φησὶν Ἀρχέστρατος λέγων οὕτως, Τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Ἰταλίῃ πο-
λυδένδρῳ. Ὁ Σκυλλαῖος ἔχει πορθμὸς, θαυμαστὸν ἔδεσμα. Οἱ δὲ ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γινόμενοι
λάτοι, τὸ μέγεθος εὑρίσκονται, καὶ ὑπὲρ διακοσίας λίτρας ἔχοντες. ὁ δὲ ἰχθὺς οὗτος λευκότατος
ὢν καὶ ἥδιστός ἐστι παντὰ τρόπον σκευαζόμενος, παραπλήσιος ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γινομένῳ γλά-
νιδι. φέρει δὲ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλα γένη πολλὰ ἰχθύων, καὶ πάντα ἥδιστα. μάλιστα δὲ τὰ τῶν κορακινῶν.
πολλὰ γὰρ καὶ τούτων γένη. φέρει δὲ καὶ τοὺς Μαιώτας καλουμένους, ὧν μνημονεύει Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι
διὰ τούτων. τοὺς μαιώτας, καὶ σαπέρδας, καὶ γλάνιδας. εἰσὶ δὲ πολλοὶ περὶ τὸν Πόντον φέροντες τὴν
ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Νειλῷοι δέ εἰσιν ἰχθύες, ὅσους τὸ μνημονεύειν δύναμαι πο-
λυετῆ τὴν ἀποδημίαν ἔχων. Νάρκη μὲν ἥδιστη, χοῖρος, σιμὸς, φάγρος, ὀξύρυγχος, ἀλλάβης, σίλουρος, συ-
50 νοδοντὶς, ἐλεωτρὶς, ἔγχελυς, θρίσσα, ἄβραμις, τύφλη, λεπιδωτὸς, φῦσα, κεστρεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλί-
γοι. Λειόβατος. οὗτος καλεῖται καὶ ῥίνη. ἔστι δὲ λευκόσαρκος, ὡς Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ. Πλάτων σο- [Λειόβατοι.]
φισταῖς, καὶ ὁ γαλεὸς καὶ λειόβατος καὶ ἔγχελυς. Μύραιναι. Θεόφραστος ἐν πέμπτῳ περὶ τῶν ἐν τῷ [Μύραιναι.]
ξηρῷ διαιτωμένων, ἔγχελυν φησὶ καὶ μύραιναν πολὺν χρόνον δύνασθαι ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν, διὰ τὸ
μικρὰ

μικρὰ ἔχειν βράγχια, καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ ὑγρόν. προοίμιος δ' αὐτάς ἐστι φησὶν ὁ Ἱκέσιος οὐχ ἧττον τῶν ἐγχέλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων ἐκ μικροῦ φησὶν αὐτὴν ταχεῖαν τὴν αὔξησιν λαμβάνειν, καὶ εἶναι καρχαρόδουν. τίκτειν τε πᾶσαν ὥραν μικρὰ ᾠά. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ, οὕτωσὶ λέγων. οὔτε γόγγρων τι παχέων, οὔτε μύραινα νάπας. ὁμοίως δὲ καὶ Σώφρων. Πλάτων δὲ ἢ Κάνθαρος ἐν τῇ Συμμαχίᾳ σὺν τῷ σ, βατίς τε καὶ σμύραινα πρόσεστιν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὴν ποταμίαν φησὶ μύραιναν ἔχειν μίαν ἄκανθαν μόνην ὁμοίαν τῷ ὀνίσκῳ τῷ καλουμένῳ γαλλαρίᾳ. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ δακετῶν, τῶν μυραινῶν φησὶ δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἐχιδνῶν. εἶναι δ' αὐτὰς ἧττον καὶ περιφερεῖς ποικίλας. Νίκανδρος δὲ ἐν Θηριακοῖς, Μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας Πολλάκις ἐκβρύξασα κατεπρήνιξεν ἐπάκτρων Εἰς ἅλα φυζηθέντας ἐχετλίης ἐξαναδῦσα, Εἰ δ' ἔτυμον, κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι Θόρνυσθαι προλιποῦσαν ἁλὸς νόμον ἠπείροισιν. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων, ψευδῶς φησὶν εἶναι τὸ μύραιναν ἔχει μίγνυσθαι, προερχομένην ἐπὶ τὸ τεναγῶδες. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τενάγους ἔχεις νέμεσθαι φιλοδιψοῦντας λιμώδεσιν ἐρημίαις. Σώστρατος δὲ ἐν τοῖς περὶ ζώων (ἔστι δὲ ταῦτα δύο βιβλία) συγκατατίθεται τῇ μίξει. Μύρος. Ὁ δὲ μύρος ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων διαφέρει τῆς μυραίνης. ἡ μὲν γὰρ ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ μύρος λεόχρως καὶ ἰσχυρός, καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει ἴυγγι, ὀδόντας τε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Δωρίων δὲ τὸν μύρον φησὶ τὰς διὰ σαρκὸς ἀκάνθας οὐκ ἔχειν, ἀλλ' ὅλον εἶναι χρήσιμον καὶ ἁπαλὸν ὑπερβολῇ. εἶναι δὲ αὐτοῦ γένη δύο. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν μελανοί, οἱ δ' ὑποπυρρίζοντες. κρείσσονες δέ εἰσιν οἱ μελανίζοντες. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφός φησιν, Ἰταλίας δὲ μεταξὺ καὶ στενοκύμονα πορθμόν, Ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη ἄν ποτε ληφθῇ, ὠνοῦ. ἐστὶ γὰρ ὄψιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

Μαινίδες. ταύτας δέ φησιν Ἱκέσιος εὐχυλοτέρας εἶναι τῶν κωβιῶν. λείπεσθαι δ' εὐστομίᾳ, καὶ τῷ πρὸς τὴν ἔκκρισιν τῆς κοιλίας συνεργεῖν. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὅμοια φησὶν εἶναι τῇ μαινίδι βόακα καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ οὕτως, ὀκχουρεῖ βῶκας πολλὰς καὶ σμαρίδας. Ἐπαίνετος δὲ ἐν ὀψαρτυτικῷ φησὶ σμαρίδας, ἃς ἔνιοι καλοῦσιν κυνὸς εὐνάς. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀγροίκῳ ἢ Βουταλίωνι, Ἑκάτης βρώματα καλεῖ τὰς μαινίδας, διὰ τὸ βραχύτατα, λέγων οὕτως, Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς, τί φῄς ὦ φίλτατε Ἀνθρωποφάγους; πῶς ἂν ἄνθρωπος φάγοι. Δηλονότι ταῦτα δ' ἦν Ἑκάτης βρώματα, ἅ φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καλοῦνται δέ τινες καὶ λευκομαινίδες, ἃς ἔνιοι βόακας ὀνομάζουσι. Πολύοχος Κορινθιαστῇ, Ὅπως σε πείσω μηδὲ πρὸς τῶν θεῶν Τὰς βόακας ἄν ποτ' ἐλθὼν λευκομαινίδας καλεῖν.

Μελάνουρος. περὶ τούτου φησὶ Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Σκορπίον ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ἱκέσιος δὲ αὐτὸν σάρκα φησὶ παραπλήσιον εἶναι, καταδεέστερον δὲ τῇ εὐχυλίᾳ καὶ τῇ εὐστομίᾳ. μικρῶς δὲ τρέφειν καὶ εἶναι τρόφιμον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωικῶν γράφει ὅτι, ὀρροπυγόστικτος δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σάργος. πολύγραμμοί τε καὶ μελανόγραμμοι.

Μελανδρύινος. ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ φησί. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων τὸν καλούμενον ψύχρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον οὕτως, Ἢ ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα. Μορμύρος. τροφιμώτατος, ὥς φησιν Ἱκέσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ μύρμας αὐτοὺς ὀνομάζει, ἃ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσί. γράφει δ' οὕτως, χελιδόνες τε μυρμῖαι ὕαί τε κοιλίαν μείζονες ἐντί. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ ὀψωνητικῇ τέχνῃ, ἣν προσεφώνησε τινὶ τῶν ἑταίρων Δύσωνι ἢ Ζάνωνι φησίν, οὐκ ἄχρηστον δὲ πρὸς τοὺς ἀτενίζοντας καὶ μὴ συγκαθιέντας τῇ τιμῇ, καὶ τὸ κακῶς λέγειν παρεστηκότας τοὺς ἰχθύας, ἐπαγόμενον Ἀρχέστρατον τὸν γράψαντα τὴν ἡδυπάθειαν ἢ τῶν ἄλλων τινὰ ποιητῶν, καὶ λέγοντα τὸ μέτρον, Μόρμυλος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθὺς οὐδέ ποτ' ἐσθλός. καί, τὴν ἀμίαν ὠνοῦ φθινοπώρου, νῦν δ' ἐστὶν ἔαρ, Κεστρία τὸ θαυμαστὸν ὅταν χειμὼν ἀφίκηται. Νῦν δ' ἐστὶ θέρος, καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων. ἀποσοβήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ὠνουμένων καὶ προσεστηκότων. τοῦτο δὲ ποιῶν ἀναγκάσεις τὸ σοὶ δοκοῦν λαβεῖν αὐτόν.

Νάρκη. Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἐν Συμμαχίᾳ. νάρκη γὰρ ἔφη βρῶμα χαρίεν γίνεται. ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων ἐν Μένωνι φησὶ τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ. καὶ γὰρ αὕτη τὸν πλησιάζοντα ναρκᾶν ποιεῖ. ἡ δὲ κλῆσις αὐτῆς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Νάρκησε δ' ἄρ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ. Μένανδρος δὲ ἐν Φανίῳ διὰ τοῦ α ἔχει. ὑπεξήλυθε δέ με νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα, μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. Ἱκέσιος δέ φησιν, ἀτροφωτέραν καὶ ἀχυλωτέραν αὐτὴν εἶναι, ἔχειν τε χονδρῶδές τι διακεχυμένον εὐστόμαχον πάνυ. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φωλευόντων διὰ τὸ ψύχος, φησὶ τὴν νάρκην ὑπὸ γῆς δύεσθαι. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν δακετῶν καὶ βλητικῶν, διαπέμπεσθαι φησὶ τὴν νάρκην τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν, καὶ διὰ τῶν ξύλων, καὶ διὰ τοῦ τριοδόντος ποιοῦσαν ναρκᾶν τοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντας. εἴρηκε δὲ τὴν αἰτίαν Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ νάρκης. ἅπερ μακρότερα

Marginal notes: Μύρος. — Μαινίδες. — Infra lib. 8. paulò aliter leguntur versus isti. — Μελάνουρος. — Μελανδρύινος. — Μορμύρος. — Νάρκη.

τερα ὄντα ἐπιλέλησμαι, ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τὸ σύγγραμμα ἀναπέμπω. ἔστι δ' ἡ νάρκη, ὥς φησιν Ἀριστο-
τέλης τῶν σελαχωδῶν καὶ τῶν σκυμνοτοκούντων. θηρεύει δ' εἰς τροφὴν ἑαυτῆς τὰ ἰχθύδια προσα-
πτομένη καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα. Δίφιλος δ' ὁ Λαοδικεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν Νικάνδρου
θηριακῶν, μὴ πᾶν τὸ ζῷον φησὶ νάρκην ἐμποιεῖν. μέρος δέ τι αὐτῆς, διὰ πείρας πολλῆς φάσκων
ἐληλυθέναι. ὁ δ' Ἀρχέστρατός φησι, Καὶ νάρκην ἑφθὴν ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ, Καὶ χλόῃ εὐώδει,
καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ. Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ, Νάρκην μὲν οὖν, ὥς φασιν, ἐνθυλευμένην Ὀπτᾶν
ὅλην. ἐν δὲ Δημητρίῳ, Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δεῖ γυναικὸς ἐπιφερούσης δα-
κτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτῳ παθεῖν. Ξιφίας. Τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν Ξιφίας.
ἔχειν τοῦ ῥύγχους τὸ μὲν ὑποκάτω μικρόν, τὸ δὲ καθύπερθεν ὀστῶδες, μέγα, ἴσον τῷ ὅλῳ αὐτοῦ με-
10 γέθει. τοῦτο δὲ καλεῖσθαι ξίφος. ὀδόντας δὲ οὐκ ἔχειν τὸν ἰχθῦν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀλλὰ λαβὲ
ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθὼν Οὐραίου τ' αὐτὸν τὸν σφόνδυλον, ἔστι δὲ κεδνός, Κἂν πορθμῷ
πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσι. Τίς οὕτως τακτικὸς ἀκριβής, ἢ τίς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς
ὁ εἰσαγγείλας, μᾶλλον δὲ καταγγείλας οὗτος ποιητής, ὃς ἀκριβῶς οὕτως διὰ λιχνείαν, καὶ τὸν πορθμὸν
διέπλευσε, καὶ τῶν μερῶν ἑκάστου τῶν ἰχθύων τὰς ποιότητας, καὶ τοὺς χυλοὺς διὰ τὴν λιχνείαν ἐξή-
τασεν, ὥς τινα πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμενος. Ὀρφώς. καλεῖται δὲ καὶ ὀρφός, ὡς Ὀρφώς.
Πάμφιλος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τοῖς ἰχθύσι τὴν αὔξησιν, καὶ ὀρ-
φὼς φησὶν ἐκ μικροῦ γίνεται μέγας ταχέως. ἔστι δὲ καὶ σαρκοφάγος καὶ καρχαρόδους, ἔτι δὲ καὶ μο-
νήρης. ἴδιον δ' ἐν αὐτῷ ἐστὶ τὸ τοὺς θορικοὺς πόρους μὴ εὑρίσκεσθαι, καὶ τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν
μετὰ τὴν ἀνατομήν. ἔστι δὲ καὶ τῶν φωλευόντων ἐν ταῖς χειμεριωτάταις ἡμέραις, χαίρει τε πρόσγειος
20 μᾶλλον ὢν ἢ πελάγιος. ζῇ δ' οὐ πλέον δύο ἐτῶν. μνημονεύων δ' αὐτοῦ Νουμήνιός φησι, Τοῖσί
κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις Σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα. τῶν γὰρ ἐπ' ἄκρης. καὶ
πάλιν, γλαύκους ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος ἠὲ μελάγχρουν Κόσσυφον. Δωρίων δὲ τὸν νέον φησὶν
ὀρφὸν ὑπ' ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην. Ἄρχιππος δ' ἐν Ἰχθύσιν, ἱερεὺς γὰρ ἦλθ' αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ
θεοῦ. Κρατῖνος δ' ἐν Ὀδυσσεῦσι, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν. Πλάτων Κλεοφῶντι, Σὲ γὰρ γραῦ συ-
γκατῴκισεν Σαπρουμένη Ὀρφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν. Ἀριστοφάνης Σφηξίν, Ἢν μὲν ὠνῆ-
ταί τις ὀρφώς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ. Τὴν μέντοι ἑνικὴν εὐθεῖαν ὀξυτόνως προφέρονται Ἀττικοί.
Ἄρχιππος Ἰχθύσιν, ὡς πρόκειται. τὴν δὲ γενικὴν Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσι, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν.

Ὄρκυνος. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τοὺς ὀρκύνους ἐκ τῆς περὶ Ἡρακλέους στήλας θαλάσσης περαι- Ὄρκυνοι.
ουμένους εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἔρχεσθαι θάλασσαν, διὸ καὶ πλείστους ἁλίσκεσθαι ἐν τῷ Ἰβηρικῷ καὶ Τυρρη-
30 νικῷ πελάγει. κἀντεῦθεν ἐπὶ τὴν ἄλλην θάλασσαν διασκίδνασθαι. Ἱκέσιος δὲ τοὺς μὲν ἐν Γαδεί-
ροις ἁλισκομένους πιμελεστέρους εἶναι. μετὰ δὲ τούτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ. τοὺς δὲ πόρρω Ἡρακλείων στηλῶν
ἀλιπεῖς, διὰ τὸ πλείονα τόπον ἐκνενῆχθαι. ἐν Γαδείροις μὲν οὖν τὰ κλείδια καθ' αὐτὰ ταριχεύονται,
ὡς καὶ τῶν ἀντακαίων αἱ γνάθοι, καὶ οὐρανίσκοι, καὶ οἱ λεγόμενοι μελανδρύαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύον-
ται. Ἱκέσιος δέ φησι τὰ ὑπογάστρια αὐτῶν λιπαρὰ ὑπάρχοντα τῇ εὐστομίᾳ πολὺ διαλλάσσειν
τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ κλείδια μέσῃ εὐστομώτερα εἶναι τούτων. Ὄνος, καὶ ὀνίσκος, φησὶν Ἀριστο- Ὄνοι. Ὀνίσκοι.
τέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ἔχει στόμα ἀνερρωγὸς ὁμοίως τοῖς γαλεοῖς, καὶ οὐ συναγελαστικός. καὶ μόνος
οὗτος ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λίθους ἐμφερεῖς μύλαις. φωλεύει
τε μόνος ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα θερμοτάταις ἡμέραις. τῶν ἄλλων ταῖς χειμεριωτάταις φωλευόντων. μνη-
μονεύει δ' αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάς, μονάς τε χάννας, ποικιλογάστορας ὄνους.
40 διαφέρει δὲ ὄνος ὀνίσκου, ὥς φησι Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφων οὕτως, ὄνος ὃν καλοῦσί τινες
γάδον. γαλλερίδας, ὃν καλοῦσί τινες ὀνίσκον τε καὶ μάξεινον. Εὐθύδημος δ' ἐν τῷ περὶ ταρίχων.
οἱ μὲν βάκχον φασὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ γελαρίην, οἱ δὲ ὀνίσκον. Ἀρχέστρατος δέ φησι, Τὸν δ' ὄνον
† αὐονίδων τὸν καλλαρίαν καλέουσιν Ἐκτρέφει εὐμεγέθη, ἀμφὴν δὲ τρέφει τινα σάρκα, Καλῶς
οὐκ ἡδεῖαν ἐμοί γε ἀλλὰ Δαίνυσθαι. χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις. Πολύπους. οὕτως φα- Πολύπους.
σὶν οἱ Ἀττικοί, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ὡς δ' ὅτε πολύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. ἀνάλογον παρὰ τὸ
πούς γὰρ γέγονεν. τὴν δ' αἰτιατικὴν πολύπουν φασὶν ὡς καὶ Ἀλκίνουν, καὶ Οἰδίπουν. καὶ τρίπουν δὲ
λέβητα Αἰσχύλον εἰρηκέναι ἐν Ἀθάμαντι ἐκ ἁπλοῦ τοῦ πούς, ὡς ὁ νοῦς. τὸ δὲ πόλυπον λέγειν, αἰολικόν.
Ἀττικοὶ γὰρ πολύπουν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, ταῦθ' ἑκόντα πολύπους καὶ σηπίας. καὶ πά-
λιν, τὸν πολύπουν μοι ἔθηκε. πάλιν, πηγαὶ λέγονται πολύπου πιλουμένου. Ἀλκαῖος ἀδελφαῖς
50 μοιχευομέναις, ἠλίθιον εἶναι, νοῦν τε πολύποδος ἔχειν. Ἀμειψίας κατεσθίοντι, δεῖ μὴ ὡς ἔοικε πολ-
λῶν πολυπόδων. Πλάτων παιδί, ὥσπερ τοὺς πολύποδας πρώτιστα σε. Ἀλκαῖος, ἔδωκ' ἐμαυτὸν ὡς
πολύπους. οἱ δὲ πολύποδα προφέρονται ἀνάλογον τῷ πούς ποδὸς ποδὶ πόδα. Εὔπολις δ' ἡμεῖς,
ἀνὴρ πολίτης πολύπους εἰς τοὺς τρόπους. Διοκλῆς δὲ ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, τὰ δὲ μαλάκια φησὶ πρὸς

ἡδονὴν καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. μάλιστα δὲ οἱ πολύποδες. ἱστορεῖ δ' Ἀριστοτέλης τὸν πολύποδα ἔχειν πόδας ὀκτώ, ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους, τοὺς δὲ ἐν μέσῳ μεγίστους. ἔχειν δὲ καὶ κοτυληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς, ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν. τὸ δὲ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θολὸν οὐ μέλανα, καθάπερ σηπία, ἀλλ' ὑπέρυθρον ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ἡ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας, οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον δὲ οὐκ ἔχειν ἀναλογοῦν. τροφῇ δὲ χρῆται † ἔστιν δὲ ὅτε καὶ τοῖς τῶν κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς τῶν θαλαμῶν ῥίπτων, ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύοντες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος, καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει, διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. καὶ τίκτει ᾠὰ βοτρυδόν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἂν ἀπορήσῃ τροφῆς, ὅτι αὑτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις φησὶν ἀγρίοις, ἐν θρύσκοισι καὶ βρακάνοις καὶ στρουθίοις ζῆν. ὁπόταν δ' ἤδη πεινῶσι σφόδρα ὥσπερεὶ τοὺς πολύποδας νύκτωρ περιτρώγειν ἐν τῇ τοὺς δακτύλους. καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ, Πολύπουν ἔχων ἅπαντας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας, Οὐ περιβεβρωκὼς ἑαυτόν ἐστι φίλτατε. τοῦτο δ' ἐστὶ ψεῦδος. ὑπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δὲ ὡς ἄν τις ταῖς θαλάμαις αὐτοῦ ἅλας ὑποσπαρῇ εὐθέως ἐξέρχεται. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας, καὶ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν οἷς κρύπτεται. ὡς καὶ ὁ Μεγαρεὺς Θέογνις φησὶν ἐν ταῖς ἐλεγείαις. Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ, Τῇ προσομιλήσῃ τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη. ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν, παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη. οὐ δηλῶν ὅτι ἐστί. Πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον Ἀμφίλοχ' ἥρως, Τοῖσιν ἐφαρμόζων, ὧν κεν δῆμον ἵκηαι. Περὶ δὲ Τροιζῆνα τὸ παλαιόν φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος οὔτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πολύπουν, οὔτε τὸν κωπηλάτην πελάγιον νόμιμον ἦν θηρεύειν. ἀλλ' ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ ἅπτεσθαι. ὁ δὲ πολύπους ἐστὶ σωματικός, καὶ λίαν ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τοῦ διώκοντος βαδίζει, καὶ διωκόμενος, ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. συντήκονται δὲ αὐτῶν αἱ θήλειαι μετὰ τὸν τόκον καὶ παρίενται. διὸ καὶ ῥαδίως ἁλίσκονται. ἑωράθησαν δέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν χωρίων. φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα, καὶ χαίρουσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις, καὶ πολλάκις εὑρίσκονται ταῖς πλεκτάναις περιειληφότες τὸ στέλεχος. ἐφωράθησαν δὲ καὶ συκαῖς προσπεφυκυίαις τῇ θαλάττῃ προσπλεκόμενοι, καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. ἔστι δὲ δεῖγμα τοῦ ἥδεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐλαίᾳ καὶ τοῦτο, ἐάν τις κλάδον τοῦ φυτοῦ τούτου καθίει εἰς τὴν θάλασσαν, καθ' ἣν εἰσὶ πολύποδες, καὶ μικρὸν ἐπίσχῃ, ἀπονητὶ ἀνέλκει περὶ κλάδῳ περιπλεκομένους, ὅσους ἐθέλει. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ. λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄρρενα ἔχειν αἰδοιῶδές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρῶδες μέχρις εἰς μέσην τὴν πλεκτάνην, ἅπαν προσπεφυκός. † ἐν δὲ πέμπτῃ ζώων φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους ὀχεύει τοῦ χειμῶνος, καὶ τίκτει τῷ ἔαρι. φωλεύει δὲ περὶ δύο μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῶον. διαφέρει δὲ ὁ ἄρρην τῆς θηλείας, τῷ τε τὴν κεφαλὴν ἔχειν προμηκεστέραν, καὶ τῷ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἁλιέων αἰδοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπῳάζει δὲ ὅταν τέκῃ, διὸ καὶ χείριστοί εἰσι περὶ τὸν χρόνον τοῦτον. ἀποτίκτει δὲ ὁ μὲν πολύπους, ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἤτι ἄλλο τοιοῦτον κοῖλον. καὶ μεθ' ἡμέρας πεντήκοντα ἐκ τῶν ᾠῶν πολυπόδια ἐξέρπει, ὥσπερ τὰ φαλάγγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ θῆλυς πολύπους, ὅτε μὲν ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς, ὅτε δὲ ἐπὶ τῷ στόματι προσκάθηται τῆς θαλάμης, τὴν πλεκτάνην ἐπέχων. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας τὸν πολύποδά φησι τοῖς πετρώδεσι † μάλιστα μόνοις συνεξομοιοῦσθαι. τοῦτο ποιοῦνται φόβῳ καὶ φυλακῆς χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων ζώων, οὐ δέχεσθαι φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν, ὁ Θεόφραστος πολύποδας οὐ γίνεσθαι φησὶ περὶ Ἑλλήσποντον. ψυχρὰ γὰρ ἡ θάλασσα αὕτη, καὶ ἧττον ἁλμυρά. ταῦτα δ' ἀμφότερα πολέμια πολύποδι. ὁ δὲ ναυτίλος καλούμενος, φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους μὲν οὐκ ἔστιν. ἐμφερὴς δὲ κατὰ τὰς πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρακόδερμον. ἀναδύνει δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον, ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ. ἐπαναστραφεὶς δ' ἐπιπλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐτῶν λεπτὸν ὑμένα ἔχουσι διαπεφυκότα, ὡς καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες. ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀντὶ πηδαλίων. ὅταν δέ τι προσιὸν ἴδῃ, δείσας συνέλκει τοὺς πόδας καὶ πληρώσας τὸ ὄστρακον τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χωρεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν καὶ ἰχθύων, πολύπους φησί τις ὁ μὲν τρεψίχρως, ὁ δὲ ναυτίλος. ἐπὶ τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον, Κόγχος ἐγώ Ζεφυρῖτι παλαίτερον, ἀλλὰ σὺ νῦν με Κύπρι Σεληναίης ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις Ναυτίλον, ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων. Εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεός, οὖλος ἐρέσσων

Ποσσίν,

Ποσιδ', ἵν' ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρηται. Ἴξ τ' ἔπισον παρὰ θῖνας ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι
Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόης. Μὴ δέ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ' ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους
Τίκτοιτ' αἰνοτέρης ᾠὸν Ἀλκυόνης. Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ Ῥέ-
ζειν καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος. Ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην
ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοῦτο καὶ ἐν πόντῳ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου Κύ-
πριδος ἱλάσκεσθ' ἱερὸν Ἀρσινόης, Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρίδος ἀκτῆς Πρῶτος ὁ ναύαρχος
θήκατο Καλλικράτης. Ἡ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει, καὶ χείματι μέσσῳ Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλι-
παίνει πέλαγος. Τοῦ πολύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων ἐν Φοίνικι λέγων. Καὶ τὸν πε-
τραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσι Στυγῶ μεταλλακτῆρα πολύπουν χροός. Εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων,
ἐλεδώνη, πολυποδίνη, βολβοτίνη, ὀσμύλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ
ζωϊκῶν Ἀριστοτέλης μαλάκιά φησιν εἶναι πολύποδας, ὀσμύλην, ἐλεδώνην, σηπίαν, τευθίδα. Ἐπί-
χαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. χαλυσάδες βολβίτεις, γραῖαι
τ' ἐριθακώδεες. Ἀρχέστρατος δέ φησι πώλυποι ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι, Καὶ Κέρκυρα τρέ-
φει πολλούς, μεγάλους τε τὸ πλῆθος. Δωριεῖς δ' αὐτὸν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πώλυπουν, ὡς Ἐπίχαρμος.
καὶ Σιμωνίδης δ' ἔφη πώλυπον διζήμενος. Ἀττικοὶ δὲ πολύπουν. ἐστὶ δὲ τῶν σελαχωδῶν, τὰ χον-
δρώδη δ' οὕτω λέγεται, πολύποδες, γαλεοί τε καὶ κύνες. μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθώδη. σε-
λάχια δὲ τὰ τῶν ἰτεῶν φύλλα. Πάγουροι. τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς, ἢ Ξέναρχος ἐν Πορφύρᾳ
οὕτως. εἶθ' ἁλιεὺς ὢν ἄκρος, σοφίαν ἐν Παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδα-
πὰς τέχνας. γέροντα βούγλωττον τὸ μὴ ταχέως πάνυ συναρπάσομαι καλόν γ' ἂν ᾖν. Πηλαμίς.
Φρύνιχος ἐν Μούσαις μνημονεύει. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων, αἱ πηλαμίδες φησὶ καὶ οἱ θύννοι
τίκτουσιν ἐν τῷ Πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, Εἶθ' ἡ πάροι-
κος πηλαμὶς χειμάζεται, Πάροικος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους Τῷ Βοσπορίτῃ, τῇδε γὰρ θαμίζεται.
Πέρκαι. τούτων μέμνηται Διοκλῆς, καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, παραπλησίας εἶναι λέγων,
πέρκην, χάνναν, φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι, κομαρίδας τε καὶ κύνας, κεστρέας τε πέρκας τ' αἰό-
λας. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ, Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὅτε δὲ στροφάδας παρὰ πέτρην. Φυ-
κίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. Πέρκη. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας
γάμῳ μέμνηται. καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν ὁμοίων, καὶ Νουμήνιος. ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται.
Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ἀκανθοστεφῆ φησιν εἶναι καὶ ποικιλόχροα, φυκίδα. τῶν δὲ γραμμοποι-
κίλων, πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρωμένων πέρκη. καὶ παροιμία δέ ἐστιν, ἕπεται πέρκη μελα-
νούρῳ. Ῥαφίδες. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος, λέγων καὶ ὀξύρυγχοι ῥαφίδες, ἵππουροί τε. Δω-
ρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην φησίν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων
βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάζει, ἀνόδουν φησὶν αὐ-
τὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ. Ῥίνη. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φη-
σὶ τὰς ῥίνας διαφόρους γίνεσθαι. καὶ πάντα δὲ τὰ σελαχώδη τὸν Σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέ-
ροντα. Ἀρχέστρατος δέ φησι. Καὶ σελάχη μὲν δὴ καὶ ἡ Μίλητος ἄριστα Ἐκτρέφει. ἀλλά γε χρὴ ῥίνης
λόγον ἢ πλατυνώτου Λειοβάτου ποιεῖσθαι, ὅμως κροκόδειλον ἄοπτον Δαισάμενον ἀπ' ἰπνοῦ τερ-
πνὸν παίδεσσιν ἰώνων. Σκάρος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶ καρχαρόδοντα εἶναι, καὶ μονήρη, καὶ σαρ-
κοφάγον. ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον, ἧπαρ λευ-
κόν, τρίβολον. ἔχειν τε χολὴν, καὶ σπλῆνα μέλανα. τῶν δὲ βραγχίων τὸ μὲν διπλοῦν, τὸ δὲ ἁπλοῦν.
μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει, χαίρει δὲ τῇ τῶν φυκίων τροφῇ. διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκ-
μάζει δὲ θέρους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, ἁλιευόμενοι σπάρους, καὶ σκάρους. τῶν οὐδὲ τὸ
σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Σέλευκος δ' ὁ Ταρσεὺς ἐν τῷ Ἁλιευτικῷ, μόνον φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν
σκάρον καθεύδειν, ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. τοῦτο δὲ ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Ἀρχέ-
στρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ, Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει. χειμῶνι δὲ τρίγλαν Ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ
λυφθεῖσαν Τειχιόεσσῃ Μιλήτου κώμῃ Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. Κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν, καὶ
σκάρον ἐν παράλῳ Καρχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα Πλύνας, εὔχρηστον δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψα, Καὶ
μέγεθος κυκλίᾳ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα Τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε λαβὼν νῦν,
Ἡνίκ' ἂν εὖ τυρῷ τε καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ Κρίβανον ἐν θερμὸν κρέμασον, κἄπειτα κατό-
πτα, Πάσσειν δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ Ἐκ χειρὸς κατακρουνίζων θεοδέγμονα πυ-
γήν. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων, καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ
αἰόλον. Σπάρος. τοῦτον Ἱκέσιος εὐχυλότερον μὲν εἶναι μαινίδος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώ-
τερον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ αὐτὸς ὁ Ποτειδάων γαύλοις ἐν φοινικικοῖς εἰ καὶ κάλλιστος † ἄ-
δυτα τάγηνος ἐγγεμέων σπάρους καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Νουμήνιος δ'

Πάγουρ. Πηλαμίς. Πέρκαι. Πέρκη. Ῥαφίδες. Ῥίνη. Σκάρος. Σπάρος.

ἐν Ἁλιευτικῷ, Ἢ ἀστέρα ἢ νάρκας ἐγχελυΐδας. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

Σκορπίος. Σκορπίος. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Πλείσταρχον ὑγιεινῶν, τῶν μὲν πετραίων φησὶν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας, σκορπίους, κόκκυγας, ψήττας, σαργούς, τραχούρους. τὰς δὲ τρίγλας, ἧττον τούτων ξηροσάρκους. οἱ γὰρ πετραῖοι μελανοσαρκότεροί εἰσιν. Ἱκέσιος δέ φησι, τῶν σκορπίων ὁ μέν ἐστι πελάγιος, ὁ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυρρός, ὁ δ' ἕτερος μελανίζων. διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ τῇ τροφιμότητι ὁ πελάγιος. εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοί, εὐέκκριτοι, πολύχυλοι, πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι. τίκτει δ' ὁ σκορπίος δίς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. ὅτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν, Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ζωϊκῶν. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον. σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε σαῦροι πίονες. μονήρεις δέ εἰσι, καὶ φυκοφάγοι. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ὁ Ἀριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ τοὺς αὐτοὺς λέγει, ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν, καὶ ὅτι διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσίν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὁ δ' ὀψαρτυτὴς Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει. Ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἂν ᾖ μὴ μείων πυγόνος, μεγάλου δ' ἄπο χεῖρας ἴαλλε.

Σκόμβρος. Σκόμβρος. Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ. Ἱκέσιος φησὶ τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, τροφιμωτέρους δὲ τῶν κολιῶν καὶ εὐχυλοτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους. μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. καὶ χελιδόνες τε μύρμαι τοί τε κολίαι μάζονες ἐντὶ καὶ σκόμβρων ἀτὰρ ταυθυννίδων γ' ἥσσονες.

Σαργοί. Σαργοί. οὗτοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, εὐφθαρσοί[?] μᾶλλον, καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ τροφιμώτεροι. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ πανοῦργον εἶναί φησι περὶ τὰς θήρας τὸν σαργόν. Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιαδέας ἄλλοτε δ' ἄλλῃ Σαργὸν ἐπιτέλλοντα λεοπληγῆ ἐστὶν ἰχθύων. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας, τίκτειν αὐτόν φησι δίς, ἔαρος, εἶτα μετοπώρου. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, αἰολίαι σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ ποιπουλύποι[?]. ὡς διαφόρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε, καὶ φίλταται ταινίαι, λεπταὶ μὲν, ἁδεῖαι δέ. ὁμοίως δὲ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, σαργίνους διὰ τοῦτ' αὐτοὺς καλοῦμεν, καὶ χαλκίδας. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατός φησιν, Ἡνίκα δ' ἂν δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ὠρίωνος Μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ, Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον, Εὐμεγέθη, θερμόν, δριμεῖ δ' ἐλαίῳ γεγονὼς ὄξει. Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν, ἅπαντα δέ μοι θεράπευε Τὸν στερεὸν τοιῷδε τρόπῳ μεμνημένος ἰχθύν, Τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας. Τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὑτῷ.

Σάλπη. Σάλπη. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, αὐονίς φάγροι τε λάβρακές τε πίονες. σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἁδεῖαι δ' ἐν τῷ θέρει. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἅπαξ τίκτειν φησὶν αὐτὴν τοῦ μετοπώρου. ἔστι δὲ πολύγραμμος, καὶ ἐρυθρόγραμμος. ἔτι δὲ καρχαρόδους καὶ μονήρης. λέγεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολοκύντῃ θηρεύεται χαίρουσα τῷ βρώματι. Ἀρχέστρατος δέ φησι, Σάλπην δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε ἰχθὺν εἰς αἰεὶ κρίνω, βρωτὴ δὲ μάλιστα Ἐστὶ θεριζομένου σίτου, λαβὲ δ' ἐν Μιτυλήνῃ Αὐτήν.

lib. 8. Παγκράτης δ' ἐν ἔργοις θαλασσίοις, Σάλπαι τ' ἰσομήκεις ἰχθῦς, Ἃς τε βόας πόρκησιν ἁλιζῶοι καλέουσιν. Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέγουσιν ὀδοῦσιν. Ἔστι δὲ ποικίλος ὁ ἰχθῦς, ὅθεν καὶ τὸν Λοκρὸν ἢ Κολοφώνιον Μνασέαν συνταξάμενον τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια, διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς, σάλπην οἱ συνήθεις προσηγόρευον. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, Λεσβίαν φησὶ γενέσθαι σάλπην τὴν τὰ παίγνια συνθεῖσαν. Ἄλκιμος δ' ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις σάλπης. Ἄρχιππος Ἀρσινικοῦς[?] ἔπειν ὁ σάλπης. κῆρυξ μὲν ἢ βόαξ, σάλπης δ' ὁ σάλπιγξ ἑπτὰ ὀβολοὺς μισθὸν φέρων. γίνεται δὲ ὅμοιος ἰχθῦς ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ὁ προσαγορευόμενος στρωματεύς, ῥάβδους ἔχων διὰ ὅλου τοῦ σώματος τεταμένας χρυσιζούσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ μεταλλικῷ.

Συνόδοντις. Συναγρίς. Συνόδοντες, καὶ συναγρίς. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, συναγρίδας μαζούς τε συνόδοντάς τ' ἐρυθροποικίλους. Νουμήνιος Ἁλιευτικῷ διὰ τοῦ υ λέγων φησίν, Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόκας τε τρυγούς τε. καὶ πάλιν, Τοῖσι κιθαρήσαιο φαγεῖν λελιμμένος ἰχθύν, Ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀργυρεντὴν ἵππουρον. Συνόδοντα δὲ αὐτὸν λέγει διὰ τοῦ ἰῶτα Δωρίων. ἔτι δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τούτοις, Αὐτὰρ σινόδοντα μὲν ὃν ζητεῖ παχὺν εἶναι Ἐκ πορθμοῖο λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε. Ταῦτα δὲ πάντα Κύρῳ φράζων, καὶ πρὸς σὲ Κλέαινε. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀρχεστράτῃ, Τίς δ' ἐγχέλυον ἂν φάγοι ἢ κρανίον σινόδοντος.

Σαῦρος. Σαῦρος. τούτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Λεύκῃ. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων. Ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι, Ἀλλ' αὖ διδάσκεις. ἐξελὼν τὰ βράγχια Πλύνας, περικόψας τὰς ἀκάνθας τὰς κύκλῳ Παράσχισον χρηστῶς διαπτύξας θ' ὅλον, Τῷ σιλφίῳ μάστιξον εὖ γε καὶ καλῶς, Τυροῦ τε σάξον ἁλσί τ' ἠδ' ὀριγάνῳ. Ἕρμιππος δ' ἐν Κύδωσι πολλῶν καὶ ἄλλων ἰχθύων

ἰχθύων κατάλογον ποιούμενος, καὶ τοῦ σαυροῦ μνημονεύει διὰ τούτων, θύννου τεμάχη, χλανίσκος, γα-
λεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, κεφαλῆς, πέρκης, σαυρὸς, φυκὶς, φυκὶς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ, φάγρος,
μύλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, θρίσσα, χελιδὼν, κάραβος, τευθὶς, ψῆττα, δρακαινὶς, πολυπόδιον, ση-
πία, ὀρφὼς, κωβιὸς, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεῖς. Μνησίμαχος δ' ἐν ἱπποτρόφῳ, τῶν καρχάρων νάρκη,
βάτραχος, πέρκη, σαυρὸς, τριχίας, συνὶς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ. Σκεπινός. τούτου μνημο- Σκεπινός.
νεύων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαί φησιν αὐτὸν ἀτταγεινόν. Σκίαινα. Ἐπίχαρμος Ἥβας Σκίαινα.
γάμῳ, αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε ἐν δ' ἐλλείπεις σκιαθίδες. Νουμήνιος δὲ σκιάδα αὐτὸν καλεῖ
ἐν ἁλιευτικῷ, Τοῖσι καθηρήσαιο λαβὼν λελιημένος ἰχθῦν, Ἠὲ μέγαν σινόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἢ σπα-
ρον, Ἠὲ φάγρον λοφιῆ. ὅτι δ' ἀγρόμενον σκυνίδια. Συναγρίδες. τούτων μνημονεύει Ἐπίχαρ- Συναγρίδες.
20 μος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ ἐν γῆ, καὶ θαλάσσῃ. Σφύραιναι. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας Σφύραιναι.
εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους, εὐχυλίᾳ δὲ μέσους. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν
φησὶν, ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Μούσαις, κέστραν ὀνομάζων οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει,
ὡς ταυτὸν οὔσας. χαλκίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, κέ-
στραι βότιν κάπτουσαι. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὡς παραπλήσια ἐκτίθεται κέστραν, βε-
λόνην, σαυρίδα. καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, σπανίως δὲ ἐπὶ
τῷ σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Ἀττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ
ὄνομα καὶ λέγοντος, ἡ σφύραινα δ' ἐστὶ τίς; φησὶν ὁ ἕτερος, κέστραν μὲν ὔμμες ὠττικοὶ κικλήσκε-
τε. Ἀντιφάνης ἐν εὐθυδίκῳ, πάνυ συχνὴ σφύραινα κέστραν Ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν. Νικοφῶν δ' ἐν παν-
δώρᾳ, κέστραι καὶ λάβρακες. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Σηπία. Ἀριστο- Σηπία.
30 φάνης δαναΐσιν, καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πολύπους. ὡς αὐτίας ἡ παραλήγουσα προξύνεται,
ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα παιδία, ταμιεῖα, οἰκία. τὴν σηπίαν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ πό-
δας ἔχειν ὀκτὼ, ὧν εἶναι ὑποκάτω δύο μεγίστους, προβοσκίδας δύο, καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ὀφθαλ-
μοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο. τὸν μὲν ἄνω, τὸν δὲ κάτω. καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ
νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μύτιδι ὁ θολός ἐστιν. αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι
δὲ ἡ κοιλία πλακώδης καὶ λεία, ὁμοία τοῖς τῶν βοῶν ἠνύστροις. τρέφονται δὲ μικραὶ σηπίαι τοῖς
λεπτοῖς ἰχθυδίοις ἀποτείνουσαι τὰς προβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιὰς, καὶ ταύταις θηρεύουσαι. λέγεται
δὲ ὡς ὅταν ὁ χειμὼν γένηται τῶν πετριδίων, ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς προβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρ-
μοῦσι. διωκομένη τε ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι, καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φεύγειν εἰς τοὔμ-
προσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας τριόδοντι, οἱ ἄρρενες ἐπαρήγουσιν ἀνθέλκοντες
10 αὐτήν. ἂν δὲ οἱ ἄρρενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ δειλίζει δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πο- lib. 5.
λύπους. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων αἱ σηπίαι φησὶ καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν, ἅμα συμπεπλεγμέναι τὰ στό-
ματα, καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα.
τῶν τε μαλακίων τίκτουσιν πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ οὐ κύουσι πᾶσαν ὥραν καὶ κύσκονται
πεντεκαίδεκα ἡμέρας. ὅταν δὲ τέκωσι, τὰ ὠὰ ὁ ἄρρην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ στιφρᾷ. βα-
δίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄρρην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελάντερος τὸ νῶτον. Ἐπί-
χαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, πώλυπές τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. ἔστι δὲ σημειωτέον
πρὸς Σπεύσιππον, λέγοντα εἶναι ὅμοια σηπίαν καὶ τευθίδα. Ἱππώνακτος δ' ἐν τοῖς ἰάμβοις εἰπόντος
σηπίης ὑπόσφαγμα, οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν. ἔστι δὲ τὸ ὑπόσφαγμα, ὡς
Ἐρασίστρατός φησιν ἐν ὀψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. γράφει δ' οὕτως. ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀ-
40 πτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος τεταραγμένοις μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, σιλφίῳ, † δὲ ἑφθοῖς. καὶ Γλαῦκος δ' ὁ
λοκρὸς ἐν ὀψαρτυτικῷ οὕτως γράφει, ὑπόσφαγμα δ' αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον, καὶ ἕψημα ἢ μέλι,
καὶ ὄξος καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα. ὁ δὲ πολυμαθέστατος Ἀρχέστρατός φησιν.
Σηπίαι δ' ἀβδήροις μὲ μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ. Ἀριστοφάνης θεσμοφοριαζούσαις, ἰχθὺς ἐώνηταί
τις ἢ σηπίδιον. Καὶ ἐν Δαναΐσιν, Ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια. Θεόπομπος ἀφροδίτῃ,
ἀλλ' ἐντραγεῖν τὴν σηπίαν τὴν διαλαβοῦσαν, καὶ τοδὶ τὸ πολυπόδιον. Περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων
Ἄλεξις ἐν πονήρᾳ παράγει μάγειρον, τάδε λέγοντα. σηπίαι πόσου, δραχμῆς μιᾶς, Τρεῖς, τῶν δὲ τὰς
μὲν πλεκτάνας, Καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰ ποιῶ. Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολ-
λοὺς κύβους Σμήξας τε λεπτοῖς ἁλσὶ δειπνούντων ἅμα Ἐπὶ τὸ τήγανον σίζον ἐπεισιὼν φέρω.
Τρίγλη. κίχλη, διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ, ἕτερον αὐτῷ λάμβδα, σκύλλα τε λέ- Τρίγλη.
50 σιλλα. ὅσα δὲ ἐπιπλοκὴν ἔχει τοῦ γ εἰς η λήγει, τρώγλη, αἴγλη, ζεύγλη. τὴν δὲ τρίγλην φησὶν Ἀρι-
στοτέλης τρὶς τίκτειν τοῦ ἔτους ἐν πέμπτῳ ζώων τε μαρτυρεῖσθαι λέγων τοὺς ἁλιεῖς ἐκ τοῦ γόνου τρὶς
φαινομένου περί τινας τόπους. μή ποτε οὖν ἐντεῦθεν ἔστι καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας ὡς ἀμίαι, ὅτι οὐ κατὰ μίαν
φέρονται, ἀλλ' ἀγεληδόν. Σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, καὶ σκαρεῖς. ἀφύαι δ', ὡς ἂν ἀφυεῖς οὖσαι, τουτέστιν

 δυσφυεῖς.

διϊσφνεῖς. θύω, θύννος ὁ δερματικὸς περὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιβολὴν διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς οἴστρου ἐξε-
λαύνεσθαι. ἔστι δὲ καρχαρόδους συναγελαστική, παντοφάγος. ἔστι δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρίτον τελῶ
ἄγονός ἐστι. γίνεται γάρ τινα σκωλήκια αὐτῇ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον κατεσθί-
ει. διὰ δὲ τοῦ συμβεβηκότος Ἐπίχαρμος ὀνομάζει αὐτὰς κυφὰς ἐν Ἥβας γάμῳ, διὰ τοῦτον. ἄγε δὴ τρί-
γλας τε κυφὰς κεχαρισμένας βαιόνας. Σώφρων δ᾽ ἐν τοῖς ἀνδρείοις τρίγλας τινὰς ἐν τούτοις ὑπονομά-
ζει, τρίγλα ὀμφαλοτόμα καὶ τρίγλαν τὸν εὔδεικον. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδὶ κάπτοι. φυξὶς
φησὶ τρίγλας μὲν πίονας. τρίγλαν δ᾽ ὀπισθίαν, κἀν τοῖς γυναικείοις δ᾽ ἔφη, τρίγλαν γενειᾶτιν.
Διοκλῆς δ᾽ ἐν τοῖς πρὸς Κλέαρχον, σκληρόσαρκον εἶναί φησι τὴν τρίγλαν. Σπεύσιππος δ᾽ ἐμφε-
ρῆ φησιν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν, ὅθεν Τύφων φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζῴων τὸν τρίγλαν τινὰς
οἴεσθαι κόκκυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῆς ὀπισθίας ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σώφρων λέ-
γων τρίγλας γε πίονας, τρίγλαν δ᾽ ὀπισθίαν. Πλάτων δ᾽ ἐν Φάωνί φησιν, Τρίγλη δ᾽ οὐκ ἐθέλει νεύ-
ρων ἐπίηρανος εἶναι παρθένε. Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μισεῖ. τῇ δ᾽ Ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρί-
γλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα. τριοδῖτις γάρ, καὶ τρίγληνος, καὶ ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖ-
πνα φέρουσι. κατὰ τὸ παραπλήσιον δ᾽ οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον, Ἑρμῇ δὲ βῶκα, Διονύσῳ δὲ κιτ-
τόν, καὶ Ἀφροδίτῃ φαλαρίδα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι κατὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ. καὶ τὴν νῆτταν δὲ
καλουμένην, Ποσειδῶνί τινες οἰκειοῦσι. καὶ τὸν θαλάττιον γόνον, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην
ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἀφρόν. προσφιλέστατον δ᾽ εἶναι καὶ τοῦτον Ἀφροδίτῃ, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεν-
νηθῆναι. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν, τῇ Ἑκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰ-
κειότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ᾽ ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην καὶ μαι-
νίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς ἀρτεμισίοις, διὰ
τὸ δοκεῖν τοὺς θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θηρεύειν ἐπιμελῶς, καὶ καταναλίσκειν. διόπερ ὡ-
σπερ ἐπὶ φυλακῇ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα, τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενειᾶτιν δ᾽ ἔφη
τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεὶ αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀθήνησι δὲ καὶ τό-
πος τις Τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα τῇ Ἑκάτῃ τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν ἁ-
λύσει φησίν, δέσποιν᾽ Ἑκάτη τριοδῖτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλαις κηλευμένη. ἐὰν δ᾽ ἐν-
αποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτο ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστο-
ρεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. κἂν γυνὴ δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κυΐσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδ᾽ ὄρνις. ὁ δὲ
πολύσοφος Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς περὶ Τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας, ἑξῆς φησί. Κἂν Θάσῳ
ὀψώνει τρίγλην καὶ οὐ χείρονα λήψῃ. Ταύτης ἐν Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις. Κρατῖνος δ᾽
ἐν Τροφωνίῳ φησίν, οὐδ᾽ Αἰξωνίδ᾽ ἐρυθρόχρων ἐσθίειν, ἔτι τρίγλην οὐδὲ τρυγόνος οὐ † δεινοῦ φλω με-
λανούρου. Ναυσικράτης δ᾽ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν ναυκλήροις λέγων οὕ-
τως, μετ᾽ αὐτῶν δ᾽ εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν Αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς Πασῶν ἀρίστας
ἐν τόποις παιδεύεται. Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην Δῶρον, ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυ-
Tænia. τίλοι. Τρίγλας λέγεις. Ταινίαι. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, καὶ τὰς φίλας τᾶς ταινίας λε-
πτὰς μὲν, ἀδείας δὲ καὶ ὀλίγου πυρός. Μύθαικος δ᾽ ἐν ὀψαρτυτικῷ ταινίαν φησὶν ἐκκοιλίξας τὰν κε-
φαλὰν ἀποταμὼν ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχεα κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον. πλεῖστοι δὲ γίνονται καὶ
κάλλισται περὶ τὸν πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Κάνωπον, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ. ὅταν δ᾽ Εὔπο-
λις ἐν προσπαλτίοις λέγῃ, μήτηρ τις αὐτῷ Θρᾷττα ταινιόπωλις, τὴν ἀπὸ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ
Τράχουροι. τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται. Τράχουροι. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς.
Ταυλωπίας. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ φησὶν ἀκονίας κηγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον. Ταυλωπίας.
περὶ τούτου Ἀρχέστρατος ἱστορεῖ. Καὶ νάρκη μεγάλη ταυλωπία ἐν θέρει ὠνοῦ, Κρανίον ὅταν Φαέθων
πυμάτην ἀψῖδα διφρεύῃ, Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως, καὶ τρίμμα μετ᾽ αὐτοῦ. Ὄπτα δ᾽ ἀμφ᾽
Τευθίς. ὀβελίσκον ἐλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ. Τευθίς. Ἀριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζο-
μένων. ἔχειν τε πλεῖστα τῆς σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμόν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης πο-
δῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσι, οἱ δ᾽ ἄνω μείζους. καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα καὶ τὸ ὅλον
σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θόλον ἐν τῇ κύστει οὐ μέλανα, ἀλλ᾽ ὠχρὸν καὶ τὸ
Τεῦθος. ὄστρακον μικρὸν λίαν, καὶ χονδρῶδες. Τεῦθος. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ τούτῳ διαφέρει τὸ μεγέθει. γίνε-
ται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμά ἐστιν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω ἐλάττονα ἔ-
χει, τὸν δὲ ἄνω μείζονα. ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίως ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει
ὁμοίαν ταῖς ὑείαις. ἐν δὲ πέμπτῃ ζῴων, Βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Ἀρχέστρα-
τος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιελθὼν καὶ πλεύσας, φησί, Τευθίδες ἐν
Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα Βαφύρα καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθεῖς ὄψει. Ἄλεξις δ᾽ ἐν ἐρετρι-
κῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον, Τευθίδες, σπῖναι, βατίς, δῆμος, ἀφύαι. Κρεάδι᾽ ἐν τοῖσδ᾽ ἐκλ-
λέ τις

λὰ τὰς μὲν τευθίδας Τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμὼν στεάτιον μικρὸν παραμίξας περιπάσας ἡ-
δύσμασι λεπτοῖς χλωροῖς ὤνθυλάσα. Καὶ πέμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν ἀρτο-
ποιικῷ φησὶ Πάμφιλος. Ὗες. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, Ἦν δ' ὑαινίδες βύγλωσσοί τε καὶ κιθα-
ρος ἐνῆς. λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων, χαλκίδες τε ὗές τε ἱέρακές τε χ' ὁ πίων κύων. εἰ μὴ ἄ-
ρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ αὐτίκους ὑαινάν τινα καταριθμεῖται
ἐν τούτοις, Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὑαιναν τε τρίγλην τε. Καὶ Διονύσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῆς
ὑαίνης μνημονεύει. Ἀρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος. Ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ πόντῳ τὴν οὖν ἀγόραζε, Ἥν
καλέουσι τινὲς θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν, Τούτης τὴν κεφαλὴν ἕψε μηδὲν προσενεγκὼν Ἡδυσ-
μ', ἀλλ' ἐν μόνον ὕδωρ ἐνθεὶς, καὶ θαμὰ κινῶν, Ὕσσωπον παράθες τρίψας κἂν ἄλλο τι χρῄζῃς
Δριμύ δ' εἰς ὄξος κατεμβάπτων καὶ ἐπείγου Οὕτως, ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων.
Τὴν λοφιὰν δ' ὄπτα αὐτῆς καὶ τἄλλα τὰ πλεῖστα. Μή ποτ' οὖν ἐστὶν ὁ Νουμήνιος ἐν τῷ ἁλιευτικῷ
τὴν οὖν ψαμμαθίδα καλεῖ, ἐπὰν λέγῃ, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα. Ὕκαι. *Ὕκαι.*
Τὸν ὕκην Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τούτων, Θεὸς δὲ οἱ ἱερὸς ὕκης. Νου-
μήνιος δὲ ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ ὕκας ἀγελαίδας, ἢ ἐπὶ φάγρον Πέζῃ ἀλωόμενον. Τίμαιος
δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ σικελικοῦ πολυχνίου (λέγω δὲ τῶν ὑκκάρων) διαλεγό-
μενος προσαγορευθῆναί φησι τὸ πολύχνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τό-
πον, ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκας, καὶ τούτους ἐγκύους, δι' οὓς οἰωνισαμένους ὕκκαρον ὀνομά-
σαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δέ φησι Κυρηναίους τὸν ὕκην καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ἕρμιππος δ' ὁ Σμυρ-
ναῖος ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος ὕκην ἀκούει τὴν ἰουλίδα. εἶναι δὲ αὐτὴν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλήταν
φάναι, οὐδ' ὕκη ἰχθὺς ἔσχατος ἐξέφυγε. Φάγρος. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια *Φάγροι.*
φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. ἐμνημόνευσε δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς προκειμένοις.
Ἀριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον εἶναί φησιν αὐτὸν καὶ μονήρη, καρδίαν τε ἔχειν τρίγωνον, ἀκμάζειν τὸ
ἔαρ. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, λόνδυ φάγροι τε καὶ λάβρακες. μνημονεύει δὲ αὐτῶν
καὶ Μεταγένης ἐν Θουριοπέρσαις. Ἀμειψίας δ' ἐν κόννῳ, ὀρφοῖς, σελαχίοις τε καὶ φάγροις ἴσον βο-
ρᾷ. Ἱκέσιος δέ φησι φάγροι καὶ χρόμις καὶ ἀνθίας καὶ ἀκαρναῖς καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συ-
ναγρίδες, τῷ μὲν γένει παραπλήσιοι ὑπάρχουσι (γλυκεῖς τε γάρ καὶ παρακύφοντες καὶ τρόφι-
μοι) κατὰ λόγον δὲ καὶ δυσέκκριτοι. τροφιμώτεροι δὲ αὐτῶν οἱ σαρκώδεις καὶ γεωδέστεροι, ἐλάτ-
τονά τε πιμελὴν ἔχοντες. Ἀρχέστρατος δέ φησι σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν, Δή-
λῳ τ' Ἐρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους. Τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ. μνημονεύει τοῦ
φάγρου καὶ Στράττις ἐν Λημνομέδᾳ. πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκύψας. καὶ ἐν Φιλοκτή-
τῃ, κατ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἀθρόους ὀψωνοῦσι μεγάλους τε φάγρους. καὶ κωπαΐδων ἁπαλῶν τε-
μάχη στρογγυλοπλεύρων. ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὥς φη-
σι Σιμμίας. Χάνναι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάσμονάς τε χάννας σκῆπτρας πελο- *Χάνναι.*
γάστορας ἐνῆς. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Χάννας τε πελίας τε καὶ ἐν ὄνυχι ἢν πίτυνον. μνημονεύει
δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ποικιλέρυθρον μέλαι-
ναν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ ποικιλόγραμμον διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι. Χρόμις. Καὶ *Χρόμις.*
τούτου μνημονεύει Ἐπίχαρμος λέγων, καὶ σκιαδίας χρόμιάς τε ὃς ἐν τῷ ἦρι κατὰ τὸν Ἀνάνιον ἰχθύων πάν-
των ἄριστος. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ὕκην ἢ καλλίχθυν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν. Καὶ Ἀρ-
χέστρατος τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λῆψῃ μέγαν, ἔστι δὲ πίων Ἂν θέρος, ἢ καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ. Χρύσοφρυς. *Χρύσοφρυς.*
Ἀρχιππος ἐν ἰχθύσιν ἱερὸς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς, κυθηρείας. τοὺς δ' ἰχθῦς τούτους φησὶν Ἱκέσιος,
καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ ἄλλῃ εὐστομίᾳ πάντων εἶναι ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. τίκτουσι δὲ
ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπί-
χαρμος ἐν μούσαις, καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν κόλαξί φησιν δραχμῶν ἑκατὸν ἰχ-
θῦς ἐωνημένος μόνον ὀκτὼ λάβρακας, χρύσοφρυς δώδεκα. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς ὑποθήκαις
λέγει, Χρύσοφρυν δ' ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον λαβὲ αὐτὸν, Θρέμ-
μα Σελινοῦντος σεμνοῦ, πλῦνον δ' ἐν ἐμοὶ ὀρθῶς Εἰ θ' ὅλον ὀπτήσας παράθες κἂν ᾖ δεκάπηχυς. Χαλκίδες. *Χαλκίδες.*
καὶ τὰ ὅμοια θρίσσαι τριχίδες ἐρίτιμοι. Ἱκέσιός φησιν αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ σάρδοι, καὶ αἱ σαρδῖ-
νες καὶ θρίσσαι, ἀχυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς, καὶ ἄχυλοι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρα-
κές τε χ' ὡ πίων κύων. Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι, σὺ δ' αὖ καὶ χαλκί-
δ' ἑκάστην, Αὐτοῖς αὖ πέρκαισι καὶ ὀλίγην μαινίδα. διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεὺς, οὗ μνημονεύει
Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, λέγων αὐτοὺς γίνεσθαι ἐν τῇ κυζικηνῶν
χώρᾳ, περιφερεῖς τε εἶναι καὶ κυκλοειδεῖς. θριστῶν δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων καὶ ἰχθύων, ἐν τού-
τοις. μόνιμα θρίσσα ἐγκρασίχολος, μεμβράς, κορακῖνος, ἐρυθρῖνος, τριχίς. τριχίων δὲ Εὔπολις ἐν κόλαξιν,

Ἐκεῖνος ἦν φειδωλὸς ὃς ᾤετο τὸν βίον, Πρὸ τοῦ πολέμου μὲν τριχίδας ἐωνεῖτο ἅπαξ, ὅτι ταὶ Σά-
μου δ' ἦν ἡμιωβολιαῖα κρέα. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι, αἱ τριχίδες αἱ γηράσιαι ἑκατὸν τοῦ ὀβολοῦ. Δωρίων
δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, καὶ τῆς ποταμίας μέμνηται, θρίσσης, καὶ τὴν τριχίδα τριχίαν ὀνομάζει. Νικοχά-
ρης Λημνίαις, τριχιάδας δὲ καὶ τὰς πρημνάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον. † πλεῖστον Εὐρώπης ἁλιευμέ-
νος ποτ' αὐτὴν εἶδον Ἀνδρόμαχον μετὰ πρημνάδων, κἄπειτ' ἀφῆκεν ὅτι ἦν βόαξ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀρι-
στοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωικῶν τριχίδα τὸν λεγόμενον, ὅτι ᾄδει)
ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ ἀκούσας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης. τῶν δ' ἐριτίμων μέμνηται Δωρίων λέγων κατὰ
τὸ αὐτὸ ποιεῖν ταῖς χαλκίσιν, ἀφύας δὲ εἶναι τὰς ἐν ὑποτρίμματι. Ἐπαίνετος δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φη-
σί, γαλῆν σμυρνίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνήν, χαλκίδας τὰς καλοῦσι καὶ σαρδίνους ἐριτίμους.
ἱέρακα χελιδόνα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας σαρδίνους αὐτὰς καλεῖ. Καλλίμαχος δ'
ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως. Ἐγκρασίχολος, ἐρίτιμος, Χαλκηδόνιοι. τριχίδια, χαλκίς, ἴκ-
ταρ ἀθερίνη. ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησίν, ὄζαινα, ὀσμύλιον, θύρσιοι, ἴω-
πες ἐρίτιμοι, ἀθηναῖοι. τῶν δὲ ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν Βοιωτιακῷ, Ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀ-
γέλῃσιν εὐτροφέεσσιν ἰώπων, Ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀΐσσωσιν ἠὲ καὶ ὀρφώς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ὁλκά-
σιν, ὦ κακοδαίμων, ὅστις ἐν ἅλμῃ πρῶτον τριχίδων ἐπεβάφθη. ἦν γὰρ εἰς τὸ ἀπανθρακίζειν ἐπι-
τηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ Θασίαν ἐκάλουν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν Σφηξὶν ὁ αὐτός φησι
ποιητής. καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην πιών. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, προσδια-
λεγώμεθά τι περὶ θριττῶν, φέρε εἴπωμεν τίνες εἰσὶν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν Ἰχθύσι τῷ δράματι θρᾶτ-
ται. ἐπὶ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ Ἀθηναίων ταυτὶ πεποίηκεν, ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἔχομεν
ἀλλήλων, ἡμᾶς μὲν θράττας καὶ ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα καὶ σηπίαν τὴν θύρσου καὶ τοὺς τριγλίας, καὶ Εὐ-
κλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ Ἀναγυρουντόθεν τοὺς κορακίωνας, Καὶ κωβιὸν τοῦ Σαλαμινίου τόκον,
Καὶ βάτραχον τὸν πάρεδρον τὸν ἐξ ὠρεοῦ. ἐν τούτοις οὖν τις ζητήσει ποίας θράττας παρὰ τοῖς ἰχθύ-
σιν εἶναι συμβέβηκεν ἃς ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τι
περὶ τούτου αὐτὰ τὰ καιριώτατα νῦν λέξω. ἰχθύδιον οὖν ἐστιν ἀληθῶς ἡ θρᾶττα θαλάττιον. καὶ μνη-
μονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν Ἱπποτρόφῳ. ποιητὴς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ' οὕτω,
μύλλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, θρᾶττα. χελιδών, καρίς, τευθίς. Δωρόθεος δ' ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῇ
ὀγδόῃ πρὸς τοῖς ἑκατὸν τῆς λέξεως συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δρά-
ματι, ἢ διὰ τὸ ἄκρως τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξενήνοχεν. ὅλως δ' οὐδέ ἐστιν τὸ τῆς θέττης ὄνο-
μα παρ' οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν. ὅτι δὲ θρᾶτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον, καὶ Ἀναξανδρίδης παρίστη-
σιν ἐν Λυκούργῳ, λέγων οὕτως. καὶ συμπλιάζων κορακινιδίοις μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων. καὶ
Ἀντιφάνης ἐν Τυρρηνῷ, Δέομαι δ' ἁλιεὺς ὤν. ἐν γὰρ τοῦτό μοι Τὸ λοιπόν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσο-
μαι, Τί δῆτα τὴν θρᾶτταν ἢ ψῆτταν τίν' ἢ Μύραιναν ἢ κακόν τι μοι δώσει μέγα Θαλάττιον.

Ψῆτται. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτέροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων πα-
ραπλησίαν φησὶν εἶναι ψῆτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας γρά-
φει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἰχθυδίων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ χυτοί, οἱ περὶ δικτύῳ περιεχό-
μενοι, χρόμις, ψῆττα, θύννος, πηλαμίς, κεστρεύς, χαλκίδες, καὶ τοιαῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωικῶν
σελάχη φησί, βοῦς, τρυγών, νάρκη, βατίς, βάτραχος, βούγλωττα, ψῆττα, μῦς. Δωρίων δὲ ἐν τῷ
περὶ ἰχθύων γράφει. τῶν δὲ πλατέων βούγλωττον, ψῆτταν, ἴσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν. βουγλώσ-
σους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος. Λυγκεὺς δ'
ὁ Σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς, τὰς καλλίστας γίνεσθαι φησὶ ψήττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος
δέ φησιν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότραχυν Βούγλωσσον περὶ Χαλκίδα κε-
δνήν. Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον. καὶ ἔστι τὸ ὄνομα ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν Ναυ-
κλήροις, προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος, ἐπιφέρει, Αἱ ξανθοχρῶτες ἃς κλύδων ἐξωτικός
Γαστῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται, Αἷς καὶ θεαὶ τιμῶσι φωσφόρον κόρην, Δεῖπνον ὅταν
πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλαν λέγεις, γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὃν πήγνυσιν ὄχλος. Ῥόμβος.
πεπληρωκότος τὴν περὶ ἰχθύων γενομένην τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ
τὸν λόγον καταπαύσαντος, εἰ μή τι καὶ ἄλλον σοι δεῖ βρωμάτων παραθῶμαί σοι, καὶ ἃ Εὔβου-
λος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. πρὸς τούτοις δὲ παρέσται σοι θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων,

χορδαί τ' ἐρίφου, ἧπάρ τε κάπρου, κριοῦ τ' ὄρχεις, χόλικές τε βοός, κρανία τ' ἀρνῶν,
νῆστις τ' ἐρίφου, γαστήρ τε λαγώ, φύσκη, χορδή, πνεύμων, ἀλλᾶς τε.
ἐμφορηθεὶς δὲ, καὶ τούτων ἔασον ἡμᾶς, καὶ τοῦ σωματίου
ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι ἵνα διωνθεὶς τὰ μετὰ
ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

ΑΘΗΝ.

Θασία ἅλμη, uide Suid.

Ψῆτται.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ὌΓΔΟΟΝ.

Τὴν περὶ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη τῆς Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Σπανίαν ὀνομάζουσι) διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἀνδρῶν ἄριστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησίν, ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ τὰ ζῶα πολύγονα καὶ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. ῥόδα μὲν γὰρ αὐτόθι, καὶ λευκόια, καὶ ἀσπάραγοι, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις οὐ πλεῖον διαλείπει μηνῶν τριῶν. τὸ δὲ θαλάττιον ὄψον, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα, καὶ κατὰ τὸ κάλλος μεγάλην ἔχει διαφοράν, πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκλος, μέδιμνός ἐστι, δραχμῆς. ὁ δὲ τῶν πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν Ἀλεξανδρινῶν. τοῦ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητής, καὶ ἔριφος ὁ μέτριος ὀβολοῦ καὶ λαγώς. τῶν δὲ ἀρνῶν τριώβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή. ὗς δὲ πίων, ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν, καὶ πρόβατον δυεῖν. τάλαντον δὲ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόσχος δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζώων κρέα σχεδὸν οὐδὲ καταξιοῦται τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων. ἡμῖν δὲ ὁ καλὸς Λαρήνσιος, τὴν Ῥώμην Λυσιτανίαν ἑκάστοτε παρέχων, ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι τοῦ ἡδέος καὶ μεγαλόφρονος φιλοτιμούμενος, οὐδὲν φερομένοις οἴκοθεν, ἢ λογάρια. πολλῶν δὲ λεχθέντων περὶ τοῖς ἰχθύσι λόγων, δῆλος μὲν ἦν ἀχθόμενος ὁ Κύνουλκος. καὶ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν προφθάσας ἔφη, ἀλλὰ μὴν ἄνδρες ἰχθύες περὶ τὸν Ἄρχιππον παραλίπετε. δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσοψωνῆσαι τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθύας καλουμένους, οἳ ἐν Ἡρακλείᾳ γίγνονται, καὶ περὶ Τίον τοῦ Πόντου τὴν Μιλησίων ἀποικίαν, ἱστοροῦντος περὶ αὐτοῦ Θεοφράστου. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος φιλόσοφος, καὶ περὶ τῶν πηγνυμένων διὰ χειμῶνα τῷ κρυστάλλῳ ἱστόρησεν, οἳ οὐ πρότερον αἰσθάνονται, οὐδὲ κινοῦνται, πρὶν ἂν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψωνται. ἴδιον δὲ παρὰ τούτους συμβαίνει τὸ περὶ τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτοὺς καλουμένους ἰχθῦς γινόμενον. ὀρύττεσθαι γὰρ περὶ βάθος πλεῖον ὄντας τοὺς τόπους οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔτε θερμῶν ναμάτων, καὶ εὑρίσκεσθαι ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ περίπλῳ τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησιν ἰχθῦς φθέγγεσθαι, καίτοι μόνους εἰρηκότος Ἀριστοτέλους φθέγγεσθαι σκάρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφανος δὲ ὁ Κυρηναῖος μὲν γένος, Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, ἐν Ἀόρνῳ φησὶ τῷ ποταμῷ διὰ Φενεοῦ ῥέοντι, ἰχθῦς εἶναι φθεγγομένους ὁμοίως κίχλαις. καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς ποικιλίας. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τοῖς περίπλοις, ἐν τῷ Ἐλώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι καὶ ἐγχέλυς μεγάλας, οὕτω τιθασοὺς ὡς ἐκ τῶν χειρῶν δέχεσθαι τῶν προσφερόντων ἄρτους. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ περὶ Χαλκίδα Ἀρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως δὲ καὶ ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστρεῖς χειροήθεις, καὶ ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, λαμβανούσας τε καὶ λαμβάνοντας παρὰ τῶν προσφερόντων τροφάς, τά τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα, καὶ τυροὺς χλωρούς. Σῆμος δὲ ἐν ἕκτῳ Δηλιάδος Ἀθηναίοις φησὶ θυομένοις ἐν Δήλῳ τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε, κἂν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. εἶπον οὖν αὐτοῖς οἱ τῶν Δηλίων μάντεις, ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλλίβεριν καὶ Ῥόσκυνον ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. ἐν οὖν τῷ πεδίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε τὸ πεδίον λεπτόγειον καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης ὑπὸ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑπορρεῖν τὸ πλαζόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ. μεθ' οὗ ἰχθύες κατὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν, χάριν τῆς τροφῆς (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογείων, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν ἐπὶ τὸ ὕδωρ ἀπιέναι, καθάπερ τοὺς βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς μαξίνοις καλουμένοις ἰχθύσιν. οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ὃς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμένου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐνύδρων. εἴρηκε γάρ, κρατεῖν δ' οἶμαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως ἐχούσης, ἐξώκοιτος ἰχθῦς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ἄδωνιν. τοὔνομα μὲν εἴληφε, διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυρρος καὶ ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι τῆς οὐρᾶς μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὤν, περὶ τὸ μέγεθος ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίταις κεστρινίσκοις. οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ σύνολον ὁμοιότατός ἐστι τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ. πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων, καὶ βιοτεύει

Steph. monit.

περὶ τοὺς

Καὶ Ἄμφις δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ἰαλέμῳ φησίν, Ὅστις δὲ θνητὸς γενόμενος μὴ τῷ βίῳ, Ζητεῖ τι τερπνὸν προσφέρειν, τὰ δ' ἄλλ' ἐᾷ, Μάταιός ἐστιν ὥς γ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς Κριταῖς ἅπασιν ἐκ θεῶν τε δυστυχής. Καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ δὲ γυναικοκρατίᾳ τὰ ὅμοια λέγει. πῖνε καὶ παῖζε, θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος οὑπὶ γῆς χρόνος, θάνατος δ' ἀθάνατός ἐστιν, ἅπαξ ἄν τις ἀποθάνῃ. καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγεγραμμένον ἔχει.

Πῖνε, φάγε, καὶ πάντα τῇ ψυχῇ δίδου. Κἀγὼ γὰρ ἕστακ' ἀντὶ Βακχίδα λίθος. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ φησίν, ὥς Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων, ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀπήντησα τῷ δράματι, πλείονα τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος, οὐ περιέτυχον τῷ ἀσωτοδιδασκάλῳ. ἀλλ' οὐδὲ ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι συνοῖδα. οὔτε γὰρ Καλλίμαχος, ὅτι Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωτίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον ἐπὶ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ, καὶ λέγοντα, Τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω Λύκειον, Ἀκαδημίαν, τὸ ᾠδεῖον, πύλας, Λήρους σοφιστῶν; οὐδὲ ἐν τούτων καλόν.

ᾠδεῖον uide Suid.

Πίνωμεν ἐκπίνωμεν † σικῶν, Χαίρωμεν ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν Τύρβαζε † μανῆ γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον, Αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη. Ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ' ὀνειράτων Ψύξει σε δαίμων τῷ πεπρωμένῳ χρόνῳ. Ἕξεις δ' ὅσ' ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα, Σποδὸς δὲ τ' ἄλλα, Περικλέης, Κόδρος, Κίμων. Κρεῖττον δ' ἂν ἄρχε φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου οὕτως, Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε, Τερπόμενος μύθοισι φαγόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ γὰρ ἐγὼ κακός εἰμι φαγὼν ὡς πλεῖστα, καὶ ἡσθείς Ταῦθ' ἔχω ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα. καὶ μετὰ τούτων, Ἐσθλ' ἔπαθον, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται. Γαγκάλως δὲ καὶ ὁ Τίμων ἔφη, πάντων μὲν πρώτιστα κακῶν ἐπιθυμίη ἐστί. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν καὶ διδάσκαλον τὸν Ἀρχεστράτου γενέσθαι φησὶ Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον. ἐπιχιδιακρίναι τε τὸν Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. ἄλλοι δ' οὕτως λέγουσιν.

Δωρίων.

Ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. Πόθεν δ' ὑμῖν ὦ σοφώτατοι ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ. ὡς μὲν οὖν κρουματοποιοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς οὕτως, Ὁ κρουματοποιὸς Δωρίων ποτ' εἰς Μύλον Ἐλθών, κατάλυσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμην Δυνάμενος εὑρεῖν, ἐν τεμένει καθίσας τινί, Ὃ πρὸ τῶν πυλῶν ἦν ἐπὶ τύχην ἱδρυμένον. Ἰδών τ' ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον,

Mylen Aegypti urbs, Stephan.

Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν, τίνος φράσον Ἐστὶν ὁ ναὸς βέλτιστέ φησιν οὑτοσί; Ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ, Ζηνὸς Ποσειδῶνος ξένε. Ὁ Δωρίων δὲ, πῶς ἂν οὖν ἐνταῦθ' ἔφη, Δύναιτο καταγώγιον εὑρεῖν τις, οὗ Καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν σύνδυο. Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητής, Δούριδος δὲ ἀδελφὸς, τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι, Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντός τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν εἶναι βατίδα, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἔφη ἑφθὸν τρίβωνα ἐσθίοι. ἐπαινούντων δ' ἄλλων τὰ τῶν θύννων ὑπογάστρια, καὶ μάλα ἔφη. δεῖ μέντοι γε οὕτως ἐσθίειν αὐτὰ ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δὲ, πῶς; ὁ δὲ, πῶς; ἡδέως, ἔφη. τοὺς δὲ καράβους ἔφη τρία ἔχειν, διατριβὴν καὶ εὐωχίαν καὶ θεωρίαν. ἐν Κύπρῳ δὲ παρὰ Νικοκρέοντι δειπνῶν ἐπῄνεσε ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ὁ ἂν βούλῃ ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοι ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. οὐκ ἀνοήτως τοῦτο φήσας ὁ αὐλητής. λόγος γὰρ παλαιὸς, ὥς ὅτι Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν, Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χ' ὁ νόος ἐκπέταται. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τάδε φησὶ περὶ αὐτοῦ. Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, τοῦ παιδὸς οὐκ ἀγοράσαντος ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτὸν, ἐκέλευε τῶν ἀρίστων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς, ὀρφὸν καὶ γλαυκίσκον, καὶ γόγγρον, καὶ τοιούτους ἑτέρους καθαριθμοῦντος, ἰχθύων σοί φησιν ἐκέλευον ὀνόματα λέγειν, οὐ θεῶν. ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου ναυτίλῳ χειμῶνος, ἔφασκεν ἐν κακκάβῃ ζεούσῃ μείζονα ἑωρακέναι χειμῶνα. Ἀριστόδημος δὲ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων φησὶ, Δωρίωνος τοῦ κρουματοποιοῦ κυλλόποδος ὄντος ἀπολέσαντος ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαύτιον, καὶ ὃς οὐδὲν ἔφη πλέον καταράσομαι τῷ κλέψαντι, ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον. ὅτι δ' ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος, φανερὸν ἐξ ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλίππῳ δράματι. οὐ καλὰ καὶ τῆς νυκτὸς Δωρίων ἔνδον ἐστὶ παρ' ἡμῖν λοπαδοφυσήτης. οἶδα δὲ καὶ ἃ ὁ Ἑρμιονεὺς Λάσος ἔπαιξε περὶ ἰχθύων, ἅπερ Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι, λέγων ὧδε. τὸν Λάσον φασὶ τὸν ὠμὸν ἰχθὺν ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὅ ἐστιν ἀκοῦσαι, τοῦτό ἐστιν ἀκουστόν. καὶ ὅ ἐστι νοῆσαι, τοῦτό ἐστι νοητόν. ὡσαύτως οὖν καὶ ὅ ἐστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν. ὥστ' ἐπειδὴ τὸν ἰχθὺν ἦν ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ ποτε ἰχθὺν παρά τινων

Λάσου.

ἁλιέων

ἁλιέων ὑφάλετο, καὶ λαβὼν ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκίζοντος δὲ ὤμοσεν μήτ' αὐτὸς ἔχειν τὸν ἰχθὺν, μήτ' ἄλλῳ συνειδέναι λαβόντι, διὰ τὸ λαβεῖν μὲν αὐτὸν, ἔχειν δὲ ἕτερον, ὃν ἐδίδαξεν ἀπομόσαι πάλιν, ὅτι οὔτ' αὐτὸς ἔλαβεν, οὔτ' ἄλλον ἔχοντ' οἶδεν. εἴληφε μὲν γὰρ ὁ Λάσος, ἔχειν δὲ αὐτός. τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει ὥσπερ ἐν Λόγῳ καὶ Λογίνᾳ, Ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ' ἔρανον ἱστιῶν. ἦ παμπόνηρον ὄψον ὦ ταῦ ὁ γέρανος. Ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν τι λέγω.

Ἄλεξις δ' ἐν Δημητρίῳ, Φάϋλλόν τινα κωμῳδεῖ ὡς φίλιχθυν ἐν τούτοις. Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε Βορρᾶς ἢ νότος Ἐν τῇ θαλάττῃ, λαμπρὸς ἰχθὺς οὐκ ἐνῆν Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύμασι Τούτοις Φάϋλλος προσγέγονε χειμὼν τρίτος. Ἐπὰν γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ Ἐς τὴν ἀγορὰν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται Φέρων ἅπαν τὸ ληφθὲν, ὥστε γίγνεται, Ἐν τοῖς λαχάνοις τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀλιευομένῃ φιλοψοῦντάς τινας καταλέγων ἰχθύσι φησί,

Τῆς Σηπιάδος πρῶτον Ἡράκλεις ἄναξ, Ἅπαντα τεθολώκασιν οὐ βαλεῖς πάλιν Εἰς τὴν θάλατταν καὶ πλυνεῖς, μὴ φῶσί σε Δωριὰς, ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι. Τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς τὰς μαινίδας Ἀπόδος. παχύς γε νὴ Δί' ὦ Ζεῦ τίς ποτε, ὦ Καλλιμέδων σὲ κατέδετ' ἄρτι τῶν φίλων, Οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ κατατιθῇ τὰς συμβολὰς, Ὑμᾶς δ' ἔταξα δεῦρο πρὸς τὰ δεξιὰ Τρίγλας ἐδέσματα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους. Κατεσθίει γοῦν διὰ μίαν τὴν οὐσίαν, Καὶ τὸν Σινώπης γόγγρον ἤδη παχυτέρας Ἔχοντ' ἀκάνθας. τοῦτον εἴ τις λήψεται, Πρῶτος προσελθὼν. Μισγόλας γὰρ οὐ πάνυ Τούτων ἐδεστὴς, ἀλλὰ κίθαρος οὑτοσί Ὃν ἂν ἴδῃ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται. Καὶ μὴν ἀληθῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα Ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει. Ἀνδρειοτάτειον κωβιὸν πεσόντ' ἔτι Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ. Ἀδρὸς γάρ ἐστιν, ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται, Ἐπὶ τὸ τάριχός ἐστιν. ὥρμηκεν γάρ, Ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τριγόνα, Χωρὶς θεραποῦσι αὐτὸ ῥέθη κἀντιστρόφους. Πιθανώτατα περὶ τούτοις ὁ Ἀντιφάνης, καὶ τὸν Μισγόλαν κεκωμῴδηκεν ὡς ἐσπουδακότα περὶ κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡραίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ Τιμάρχου λόγῳ περὶ αὐτοῦ τάδε. Μισγόλας ἐστὶ Ναυκράτους ἀνὴρ Ἀθηναῖος Κολυττεὺς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθὸς, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς, καὶ ἀεί τινας εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς, ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν. καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησιν, Ὁ Μισγόλας οὐ προσιέναι σοι φαίνεται Ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠρεθισμένος. Ἄλεξις δὲ ἐν Ἀγωνίδι, ἢ Ἱππίσκῳ. ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε μὴ 'πίσειέ μοι Τὸν Μισγόλαν, οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ. Πυθιονίκην δέ φησι φιλοψεῖν ταρίχῳ, ἐπεὶ ἐραστὰς εἶχε τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱοὺς, ὡς Νικοκλῆς ἐν Ἀκεστρίαις φησίν, ἄνυτος ὁ παχὺς πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τι. καλεῖ γὰρ αὐτὸν ὥς φασιν ὁπόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλους ἡδομένη. καὶ πάλιν, Ἡ Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται, Καὶ σοῦ κατέδεται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις Λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρ', ἄπληστος ἐστὶ γάρ. Ὅμως δὲ δοῦναί σοι κέλευσον † σαργανίας Αὐτὴν ταρίχους. εὐπορεῖ γὰρ τυγχάνει Ἔχουσα, καὶ σύνεστιν ἀπὸ † δ' εἰς δυσίν, Καὶ τοῦτ' ἀνάλτοις καὶ πλατυρρύγχοις τισί. Πρὸ τούτου δὲ ἦν ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις ὄνομα. περὶ δὲ Καλλιμέδοντος τοῦ καράβου, ὅτι καὶ φίλιχθυς ἦν καὶ διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς, Τιμοκλῆς ἐν Πολυπράγμονι, εἶθ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω Ὁ κάραβος προσῆλθεν, ἐμβλέπων δέ μοι. Ὡς δ' ἐμοὶ ἐδόκει πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα Ἐλάλει. συνιεὶς δ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ, Ὧν ἔλεγε ἐπένευον διακενῆς. Τῷ δ' ἄρα βλέπουσι χωρὶς καὶ δοκοῦσιν αἱ κόραι. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατείᾳ, ἢ φαρμακοπώλῃ, Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας, Ἤδη τεταρτὴν ἡμέραν. ἔχων κόρας Θυγατέρας αὐτῷ· τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων, Ἃς οὐδὲ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας Ἔπαυσε μαινομένας, καταστήσει ἄν. Ὁμοίως αὐτὸν σκώπτει κἀν τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσι. εἰς δὲ ὀψοφαγίαν ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως, Ἀγορανομήσεις ἂν θεοὶ θέλωσι σὺ Ἵνα Καλλιμέδοντ' εἰς τοὔψον εἰ φιλεῖς ἐμὲ Παύσῃς καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας. Ἔργον τυράννων οὐκ ἀγορανόμων λέγεις. Μάχιμος γὰρ ἀνὴρ, χρήσιμος δὲ τῇ πόλει. Τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται κἀν τῇ ἐπιγραφομένῃ εἰς τὸ φρέαρ. ἐν δὲ Μανδραγοριζομένῃ, Εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ Ξένους ἑτέρους ὑμῶν γνησίως ἔγχελυς, Ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό με. Ἐν δὲ Κρατείᾳ, καὶ Καλλιμέδων μετ' Ὀρφέως ὁ κάραβος. Ἀντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῳ, Ἧττον τ' ἀποστάίην ἂν ὧν προειλόμην, Ἢ Καλλιμέδων γλαύκου πρόοιτ' ἂν κρανίον. Εὔβουλος δ' ἐν Ἀνασῳζομένοις, Ἕτεροι δὲ θεοῖσι συμπεπλεγμένοι, Μετὰ Καράβου σύνεστιν ὃς μόνος βροτῶν Δύναται καταπιεῖν ἐκζεόντων λοπαδίων, Ἀθρόους τεμαχίτας ὥστε ἐνεῖναι μηδέν. Θεόφιλος δὲ ἐν Ἰατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτὸν, καὶ τὸ ἐν λόγοις ψυχρόν, Παῖς δὲ φιλοτίμως παρὸς αὐτὸν τὸν νεανίσκον ἔγχελυν παρατέθεικε τῷ πατρὶ Τευθὶς ἦν χρηστὴ, πάριον. πῶς ἔχεις πρὸς κάραβον ψυχρός ἐστιν ἄπαγε φησὶ, ῥητόρων οὐ γεύομαι. Φιλήμονος δὲ μετιόντι εἰπόντες, Ἀργύριος δὲ παρατεθειμένος καράβου, Ὡς εἶδεν αὐτὸν χαῖρε πάππα φίλτατε Εἴπας, τί

ο ἐπο

Φαλήρι.
Ὀψοφάγοι.

ἡδονὴν καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. μάλιστα δὲ οἱ πολύποδες. ἱστορεῖ δ' Ἀριστοτέλης τὸν πολύποδα ἔ-
χειν πόδας ὀκτὼ, ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους, τοὺς δὲ ἐν μέσῳ μεγίστους. ἔχειν δὲ καὶ κοτυ-
ληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς, ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν. τὸ δὲ στόμα καὶ
τοὺς ὀδόντας, ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θό-
λον οὐ μέλανα, καθάπερ σηπία, ἀλλ' ὑπέρυθρον ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ἡ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς
κοιλίας, οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον δὲ οὐκ ἔχειν ἀναλογοῦν. τροφῇ δὲ χρῆται † ἔστιν δὲ ὅτε καὶ τοῖς τῶν
κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς τῶν θαλαμῶν ῥίπτων, ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύον-
τες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος, καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει, διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγο-
μένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. καὶ τίκτει ᾠὰ βοτρυδόν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς αὖ ἀπορῶσι τρο-
φῆς, ὅτι αὑτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις
Ἀγρίοις φησὶν, ἐν θρύσκοισι καὶ βρακάνοις καὶ στρούθοις ζῆν. ὁπόταν δὲ ἤδη πεινῶσι σφόδρα ὥσπε-
ρεὶ τοὺς πολύποδας νύκτωρ περιτρώγειν ἐν τοὺς δακτύλους. καὶ Δίφιλος ἐν Ἐμπόρῳ, Πολύπους ἔ-
χων ἁπάσας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας, Οὐ περιβεβρωκὼς ἑαυτὸν ἐστι φίλτατε. τοῦτο δὲ ἐστι ψεῦ-
δος. ὑπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δὲ ὡς αὖ τις ταῖς θαλάμαις
αὐτοῦ ἅλας ὑποσπείρῃ εὐθέως ἐξέρχεται. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς
χρόας, καὶ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν οἷς κρύπτεται. ὡς καὶ ὁ Μεγαρεὺς Θέογνις φησὶν ἐν ταῖς ἐλεγείαις.
Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ, Τῇ προσομιλήσῃ τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη. ὁμοίως ἱστο-
ρεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν, παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη. οὐ δηλῶν ὅτου ἐστί. Που-
λύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον Ἀμφίλοχ' ἥρως, Τοῖσιν ἐφαρμόζειν, ὧν κεν δῆμον ἵκηαι. Περὶ δὲ
Τροιζῆνα τὸ παλαιόν φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος οὔτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πολύπουν, οὔτε τὸν κωπη-
λάτην πολύπουν νόμιμον ἦν θηρεύειν. ἀλλ' ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ ἅπτεσθαι.
ὁ δὲ πολύπους ἐστὶ σινακτικὸς, καὶ λίαν ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τοῦ διώκοντος βαδίζει, καὶ διωκό-
μενος, ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. συντήκονται δὲ αὐτῶν αἱ θήλειαι μετὰ τὸν τόκον καὶ παρίενται. διὸ καὶ
ῥᾳδίως ἁλίσκονται. ἑωράθησαν δέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν χω-
ρίων. φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα, καὶ χαίρουσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις, καὶ πολλάκις εὑρίσκονται ταῖς
πλεκτάναις περιειληφότες τὸ στέλεχος. ἐφωράθησαν δὲ καὶ συκέαις προσπεφυκυίαις τῇ θαλάττῃ προ-
σπλεκόμενοι, καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. ἔστι δὲ δεῖγμα
τοῦ ἥδεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐλαίᾳ καὶ τοῦτο, ἐάν τις κλάδον τοῦ φυτοῦ τούτου καθιῇ εἰς τὴν θάλασσαν, καθ'
ἣν εἰσὶ πολύποδες, καὶ μικρὸν ἐπίσχῃ, ἀπονητὶ ἀνέλκει περὶ τὸν κλάδον περιπλεκομένους, ὅσους ἐθέλει.
ἔχουσι δὲ τὰ μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ. λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄρρενα ἔχειν
αἰδοιῶδές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρῶδες
μέχρις εἰς μέσην τὴν πλεκτάνην, ἅπαν προσπεφυκός. † ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων φησὶν Ἀριστοτέλης, πο-
λύπους ὀχεύει τοῦ χειμῶνος, καὶ τίκτει τῷ ἔαρι. φωλεύει δὲ περὶ δύο μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῷον.
διαφέρει δὲ ὁ ἄρρην τῆς θηλείας, τῷ τε τὴν κεφαλὴν ἔχειν προμηκεστέραν, καὶ τῷ τὸ καλούμενον ὑπὸ
τῶν ἁλιέων αἰδοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπῳάζει δὲ ὅταν τέκῃ, διὸ καὶ χείριστοί εἰσι περὶ τὸν χρόνον
τοῦτον. ἀποτίκτει δὲ ὁ μὲν πολύπους, ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἤτοι ἄλλο τι τοιοῦτον κοῖλον. καὶ μεθ'
ἡμέρας πεντήκοντα ἐκ τῶν ᾠῶν πολυπόδια ἐξέρπει, ὥσπερ τὰ φαλάγγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ
θῆλυς πολύπους, ὅτε μὲν ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς, ὅτε δὲ ἐπὶ τῷ στόματι προσκάθηται τῆς θαλάμης, τὴν πλεκτά-
νην ἐπέχων. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας τὸν πολύποδα φησὶ τοῖς πε-
τρώδεσι † μάλιστα μόνοις συνεξομοιοῦσθαι. τοῦτο ποιοῦντα φόβῳ καὶ φυλακῆς χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ
τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζώων, οὐ δέχεσθαι φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. ἐν δὲ τῷ περὶ
lib. 9. τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν, ὁ Θεόφραστος πολύποδας οὐ γίνεσθαι φησὶ περὶ Ἑλλήσποντον. ψυχρὰ γὰρ
ἡ θάλασσα αὕτη, καὶ ἧττον ἁλμυρά. ταῦτα δὲ ἀμφότερα πολέμια πολύποδι. ὁ δὲ ναυτίλος καλού-
μενος, φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους μὲν οὐκ ἔστιν. ἐμφερὴς δὲ κατὰ τὰς πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρα-
κόδερμον. ἀναδύνει δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον, ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ. ἐπανα-
στραφεὶς δὲ ἐπιπλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐτῶν λεπτὸν ὑμένα ἔχουσι δια-
πεφυκότα, ὡς καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες.
ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀντὶ πηδαλίων. ὅταν δέ τι προσιὸν ἴδῃ,
δείσας συστέλλει τοὺς πόδας καὶ πληρώσας τὸ ὄστρακον τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χωρεῖ. ἐν δὲ τῷ
περὶ ζωϊκῶν καὶ ἰχθύων, πολύπους φησί τις ὁ μὲν τρεψίχρως, ὁ δὲ ναυτίλος. ἐπὶ τὸν ναυτίλον τοῦτον
φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον, Κόγχος ἐγὼ Ζεφυρῖτι παλαίτερος,
ἀλλὰ σὺ νῦν με Κύπρι Σεληναίης, ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις Ναυτίλον, ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον,
εἰ μὲν ἀῆται Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων. Εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεὸς, οὖλος ἐρέσσων

Ποσσίν,

Ποσειδῶν, ἵν᾽ ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρηται. Ἔς τ᾽ ἐπίσσον παρὰ θῖνας ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι
Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόης. Μηδὲ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ᾽ ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους,
Τίκτηται νοτερῆς ὤεον ἀλκυόνης. Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ Ῥέ-
ζειν καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ᾽ αἰολίδος. Ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην
ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοῦτο καὶ ἐν πόντῳ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου Κύ-
πριδος ἱλάσκεσθ᾽ ἱερὸν Ἀρσινόης, Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρίδος ἀκτῆς Πρῶτος ὁ ναύαρχος
θήκατο Καλλικράτης. Ἡ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει, καὶ χείματι μέσσῳ Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλε-
παίνει πέλαγος. Τοῦ πολύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων ἐν Φοίνικι λέγων. Καὶ τὸν πε-
τραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσι Στυγῶ μεταλλακτῆρα πολύπουν χροός. Εἴδη δ᾽ ἐστὶ πολυπόδων,
10 ἐλεδώνη, πολυποδίνη, βολβοτίνη, ὄσμυλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ
ζωϊκῶν Ἀριστοτέλης μαλάκια φησὶν εἶναι πολύποδας, ὀσμύλην, ἐλεδώνην, σηπίαν, τευθίδα. Ἐπί-
χαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. χαλυσῶδες βολβίτις, γραῖαί
τ᾽ ἐριθακώδεις. Ἀρχέστρατος δέ φησι πώλυπος ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι, Καὶ Κέρκυρα τρέ-
φει πολλούς, μεγάλους τε τὸ πλῆθος. Δωριεῖς δ᾽ αὐτὸν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πώλυπον, ὡς Ἐπίχαρμος.
καὶ Σιμωνίδης δ᾽ ἔφη πώλυπον διζήμενος. Ἀττικοὶ δὲ πολύπουν. ἔστι δὲ τῶν σελαχωδῶν, τὰ χον-
δρώδη δ᾽ οὕτω λέγεται, πολύποδες, γαλεοί τε καὶ κύνες. μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθώδη. σε-
λάχια δὲ τὰ τῶν ἱερῶν φύλλα. Πάγουροι. τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς, ἢ Ξέναρχος ἐν πορφύρᾳ Πάγουροι.
οὕτως. εἶθ᾽ ἁλιεὺς ὢν ἄκρος, σοφίαν ἐν παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδα-
πὰς τέχνας. γέροντα βούλευσθον τὸ μὴ ταχέως πάνυ συναρπάζομαι καλόν γ᾽ ἂν εἴη. Πηλαμύς. Πηλαμύς.
20 Φρύνιχος ἐν μούσαις μνημονεύει. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων, αἱ πηλαμύδες φησὶ καὶ οἱ θύννοι
τίκτουσιν ἐν τῷ πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν ποιμέσιν, Ἔνθ᾽ ἡ πάρο-
ρος πηλαμὶς χειμάζεται, Πάροικος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους Τῷ Βοσπορίτῃ, τῇδε γὰρ θαμίζεται.
Πέρκαι. τούτων μέμνηται Διοκλῆς, καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, παραπλησίας εἶναι λέγων, Πέρκαι.
πέρκην, χάνναν, φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι, κομαρίδας τε καὶ κύνας, κέστρας τε πέρκας τ᾽ αἰό-
λας. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, Ἄλλοτε δ᾽ αὖ πέρκας, ὅτε δὲ στροφάδας παρὰ πέτρην. Φυ-
κίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. Πέρκη. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας Πέρκη.
γάμῳ μέμνηται. καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν ὁμοίων, καὶ Νουμήνιος. ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται.
Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ἀκανθοστεφῆ φησὶν εἶναι καὶ ποικιλόχροα, φυκίδα. τῶν δὲ γραμμοποι-
κίλων, πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρωμένων πέρκην. καὶ παροιμία δέ ἐστιν, ἕπεται πέρκη μελα-
30 νούρῳ. Ῥαφίδες. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος, λέγων καὶ ξυρόρυγχοι ῥαφίδες, ἵππουροί τε. Δω- Ῥαφίδες.
ρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην φησίν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων
βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάζει, ἀνόδουν φησὶν αὐ-
τὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ. Ῥίνη. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φη- Ῥίνη.
σὶ τὰς ῥίνας διαφόρους γίνεσθαι. καὶ πάντα δὲ τὰ σελάχωδη τὸν σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέ-
ροντα. Ἀρχέστρατος δέ φησι. Καὶ σελάχη μέν τοι καὶ ἡ Μίλητος ἄριστα Ἐκτρέφει. ἀλλά γε χρὴ ῥίνης
λόγον ἢ πλατυνώτου Λειοβάτου ποιεῖσθαι, ὅμως κροκόδειλον ὀπτὸν Δαισάμενον ἀπ᾽ ἰπνοῦ τὸν
πτὸν παίδεσσιν ἰώνων. Σκάρος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶ καρχαρόδοντα εἶναι, καὶ μονήρη, καὶ σαρ- Σκάρος.
κοφάγον. ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον, παραλευ-
κον, τρίβολον. ἔχειν τε χολὴν, καὶ σπλῆνα μέλανα. τῶν δὲ βραγχίων τὸ μὲν διπλοῦν, τὸ δὲ ἁπλοῦν.
40 μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει, χαίρει δὲ τῇ τοῦ φυκίου τροφῇ. διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκ-
μάζει δὲ θέρους. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, ἁλιευόμενοι σπάρους, καὶ σκάρους. τῶν οὐδὲ τὸ
σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Σέλευκος δὲ ὁ ταρσεὺς ἐν τῷ ἁλιευτικῷ, μόνον φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν
σκάρον καθεύδειν, ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. τοῦτο δ᾽ ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Ἀρχέ-
στρατος δ᾽ ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει, χειμῶνι δὲ τρίγλαν Ἔσθι᾽ ἐνὶ ψαφα-
ρῇ ληφθεῖσαν τειχιοέσσῃ Μιλήτου κώμῃ Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. Κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν, καὶ
σκάρον ἐν παράλῳ Καρχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα. Γλαύκας, εὐχρηστον δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψει, Καὶ
μέγεθος κυκλίᾳ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα. Τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε λαβὼν νῦν,
Ἡνίκ᾽ ἂν εὖ τυρῷ τε καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ Κρίβανον ἐν θερμὸν κρέμασον, κἄπειτα κατό-
πτα, Πάσσειν δ᾽ ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ Ἐκ χειρὸς καταχρουνίζων θεοδέγμονα πυ-
50 γήν. Νίκανδρος δ᾽ ὁ θυατειρηνὸς δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων, καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ
αἰόλον. Σπάρος. τοῦτον Ἱκέσιος εὐχυλότερον μὲν εἶναι μαινίδος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώ- Σπάρος.
τερον. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ αὐτὸς ὁ ποσειδάων γαύλοις ἐν φοινικικοῖς εἰ καὶ κάλλιστος † ἄ-
δηκτα τάγανος ἄγεμον σπάρους καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Νουμήνιος δ᾽

ξ 2 ἐν ἁλιευτι-

ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ νάρκας ἀγελαίδας. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

Σκορπίος. Σκορπίος. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς πλείσταρχον ὑγιεινῶν, τῶν μὲν πετραίων φησὶν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας, σκορπίους, κόκκυγας, ψήττας, σαργούς, τραχούρους. τὰς δὲ τρίγλας, ἧττον τούτων ξηροσάρκους. οἱ γὰρ πετραῖοι μελανοσαρκότεροι εἰσίν. Ἱκέσιος δέ φησι, τῶν σκορπίων ὁ μέν ἐστι πελάγιος, ὁ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυρρός, ὁ δ' ἕτερος μελανίζων. διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ τῇ τροφῇ ὁ πελάγιος. εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοί, εὐέκκριτοι, πολύχυλοι, πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι. τίκτει δ' ὁ σκορπίος δίς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρόν Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ὅτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν, Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ζωικῶν. Ἐπίχαρμος δ' ἐν μούσαις, ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον. σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε σαῦροι πίονες. μονήρης δέ ἐστι, καὶ φυκοφάγος. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ὁ Ἀριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ περὶ αὐτοὺς λέγει, ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν, καὶ ὅτι διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσίν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὁ δ' ὀψαρτυτὴς Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει. Ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἐὰν ᾖ μὴ μείων πυγόνος, μεγάλου δ' ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε.

Σκόμβρος. Σκόμβρος. Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ. Ἱκέσιος φησὶ τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, τροφιμωτέρους δὲ τῶν κολιῶν καὶ εὐχυλοτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους. μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. καὶ χελιδόνες τε μύρμακοί τε κολίαι μέζονες ἐντὶ καὶ σκόμβρων, ἀτὰρ τᾶν θυννίδων γε μείονες.

Σαργοί. Σαργοί. οὗτοι ὥς φησιν Ἱκέσιος εὔφυσοι μᾶλλον, καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ τροφιμώτεροι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ πανοῦργον εἶναι φησὶ περὶ τὰς θήρας τὸν σαργόν. Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας ἄλλοτε δ' ἄλλῃ Σαργὸν ἐπιτέλλοντα λινοπληγέστατον ἰχθύων. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας, τίκτειν αὐτὸν φησὶ δίς, ἔαρος, εἶτα μετοπώρου. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, αἰολίας σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ τριποτίσκοι. ὡς διαφόρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε, καὶ φίλταται ταινίαι, λεπταὶ μὲν, ἀδεῖαι δέ. ὁμοίως δὲ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, σαργίνους διὰ τοῦτ' αὐτοὺς καλῶν, καὶ χαλκίδας. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος φησίν, Ἡνίκα δ' ἂν δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ὠρίωνος Μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ, Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον, Εὐμεγέθη θερμὸν δριμεῖ δεδαγμένον ὄξει. Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν, ἅπαντα δέ μοι θεράπευε Τὸν στερεὸν τοιῷδε τρόπῳ μεμνημένος ἰχθύν, Τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας. Τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὐτῷ.

Σάλπη. Σάλπη. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, εὖνοις φάγροι τε λάβρακές τε πίονες. σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἀδεῖαι δ' ἐν τῷ θέρει. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἅπαξ τίκτειν φησὶν αὐτὴν τοῦ μετοπώρου. ἐστι δὲ πολύγραμμος, καὶ ἐρυθρόγραμμος. ἔτι δὲ καρχαρόδους καὶ μονήρης. λέγεται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολοκύντῃ θηρεύεται χαίρουσα τῷ βρώματι. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Σάλπην δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε Ἰχθὺν εἰς αἰεὶ κρίνω, βρωτὴ δὲ μάλιστα Ἐστὶ θεριζομένου σίτου, λαβὲ δ' ἐν Μιτυλήνῃ Αὐτήν.

lib. 6. Παγκράτης δ' ἐν ἔργοις θαλασσίοις, Σάλπαι τ' ἰσομήκεες ἰχθῦς, Ἅστε βόας πόρκεις ἁλιζώνοι καλέουσιν. Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέγουσιν ὀδοῦσιν. Ἔστι δὲ ποικίλος ὁ ἰχθῦς, ὅθεν καὶ τὸν λεπρὸν ἢ κολοφώνιον Μνασέαν συνταξάμενον τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια, διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς, σάλπην οἱ συνήθεις προσηγόρευον. Νυμφόδωρος δὲ ὁ συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, λεσβίαν φησὶ γενέσθαι σάλπην τὴν τὰ παίγνια συνθεῖσαν. Ἄλκιμος δ' ἐν τοῖς σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις σάλπης. Ἄρχιππος ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ σάλπης. κῆρυξ μὲν ἢ βόαξ, σάλπης δ' ὁ σάλπιγξ ἑπτὰ ὀβολοὺς μισθὸν φέρων. γίνεται δ' ὅμοιος ἰχθῦς ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ὁ προσαγορευόμενος στρωματεύς, ῥάβδους ἔχων δι' ὅλου τοῦ σώματος πεπαμένας χρυσιζούσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ μεταλλικῷ.

Συνόδοντες. **Συναγρίς.** Συνόδοντες, καὶ συναγρίς. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, συναγρίδας μαζούς τε συνόδοντας τ' ἐρυθροποικίλους. Νουμήνιος ἁλιευτικῷ διὰ τοῦ ῡ λέγων φησίν, Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόακάς τε τρωγλάς τε. καὶ πάλιν, Τοῖσι κιθαρήσαιο φαγεῖν λελιμμένος ἰχθύν, Ἢ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀφνευτὴν ἵππουρον. Συνόδοντα δὲ αὐτὸν λέγει διὰ τὸ ἰῶτα Δωρίων. ἔτι δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τούτοις, Αὐτὰρ συνόδοντα μὲν ὃν ζήτει παχὺν εἶναι Ἐκ πορθμοῖο λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε. Ταῦτα δὲ πάντα Κύρῳ φράζων, καὶ πρὸς σὲ Κλέαινε. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀρχεστράτῃ, Τίς δ' ἔγχελυον ἂν φάγοι ἢ κρανίον Συνόδοντος.

Σαῦρος. Σαῦρος. τούτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν λευκῇ. μάγειρος δ' ἐστιν ὁ λέγων.

Ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι, Ἀλλ' ἂν διδάσκῃς. ἐξελὼν τὰ βράγχια Πλύνας, περικόψας τὰς ἀκάνθας τὰς κύκλῳ Παράσχισον χρηστῶς διαπτύξας ὅλον, Τῷ σιλφίῳ μάστιξον εὖ γε καὶ καλῶς, Τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ' ἠδ' ὀριγάνῳ. Ἔριππος δ' ἐν κύδωνι πολλῶν καὶ ἄλλων

ἰχθύων

ἰχθύων κατάλογον ποιούμενος, καὶ τοῦ σαυροῦ μνημονεύει διὰ τούτων, θύννου τεμάχη, χλανίδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, κεφαλῆς, πέρκης, σαυρός, φυκία, φυκὶς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ, φάγρος, μύλος, λεβίας, σπαρὸς, αἰολίας, θρίττα, χελιδὼν, καρὶς, τευθὶς, ψῆττα, δρακαινὶς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφὼς, κωβιὸς, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεῖς. Μνησίμαχος δὲ ἐν ἱπποτρόφῳ, τῶν καρχάρων νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρὸς, τριχίας, φυκὶς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ. Σκεπινός. τούτου μνημονεύων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαι φησὶν αὐτὸν ἀτταγεινόν. Σκίαινα. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε ἐν δὲ λειάδες σκιαθίδες. Νουμήνιος δὲ σκιάδα αὐτὸν καλεῖ ἐν δύτοις, Τοῖσι καθυγρήσαιο λαβὼν λελιμμένος ἰχθὺν, Ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον, Ἠὲ φάγρον λοφιήν. ὅστε δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα. Συαγρίδες. τούτων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ. Σφύραιναι. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπαθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀσήμους, εὐχυλίας δὲ μέσως. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν φησὶν, ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν μούσαις, κέστραν ὀνομάζων οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει, ὡς ταυτὸν οὔσας. χαλκίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, κέστραι βότιν κάπτουσαι. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὡς παραπλήσια ἐκτίθεται κέστραν, βελόνην, σαυρίδα. καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, σπανίως δὲ ὑπὸ τοῦ σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Ἀττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ ὄνομα καὶ λέγοντος, ἡ σφύραινα δὲ δὴ τίς; φησὶν ὁ ἕτερος, κέστραν μὲν ὕμμες οἱ Ἀττικοὶ κικλήσκετε. Ἀντιφάνης ἐν εὐθυδίκῳ, πάνυ συχνὰ σφύραινα κέστραν Ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν. Νικοφῶν δὲ ἐν Πανδώρᾳ, κέστραι καὶ λάβρακες. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Σηπία. Ἀριστοφάνης δαναΐσιν, καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πολύπους. ὡς αἰτίας ἡ παραλήγουσα προξύνεται, ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα παιδία, ταμεῖα, οἰκία. τὴν σηπίαν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ πόδας ἔχειν ὀκτὼ, ὧν τοὺς ὑποκάτω δύο μεγίστους, προβοσκίδας δύο, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο. τὸν μὲν ἄνω, τὸν δὲ κάτω. καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μύτιδι ὁ θολός ἐστιν. αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι δὲ ἡ κοιλία πλακώδης καὶ λεία, ὁμοία τοῖς τῶν βοῶν ἠνύστροις. τρέφονται δὲ αἱ μικραὶ σηπίαι τοῖς λεπτοῖς ἰχθυδίοις ἀποτείνουσαι τὰς προβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιὰς, καὶ ταύταις θηρεύουσαι. λέγεται δὲ ὡς ὅταν ὁ χειμὼν γένηται τῶν πετριδίων, ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς προβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρμοῦσι. διωκομένη τε ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι, καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φεύγειν εἰς τοὔμπροσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας τριόδοντι, οἱ ἄῤῥενες ἐπαρήγουσιν ἀνθέλκοντες αὐτήν. ἂν δὲ οἱ ἄῤῥενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ διεττίζει δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πολύπους. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων αἱ σηπίαι φησὶ καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν, ἅμα συμπεπλεγμέναι τὰ στόματα, καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα. τῶν τε μαλακίων τίκτουσιν πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ οὐ κύουσι πᾶσαν ὥραν καὶ κύσκονται πεντεκαίδεκα ἡμέρας. ὅταν δὲ τέκωσι, τὰ ὠὰ ὁ ἄῤῥην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ σκληρὰ ποιεῖ. βαδίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄῤῥην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελάντερος τὸ νῶτον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, πώλυπές τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. ἐστὶ δὲ συμβουλεύων πρὸς Σπεύσιππον, λέγοντα εἶναι ὅμοια σηπίαν καὶ τευθίδα. Ἱππώναξ δὲ ἐν τοῖς ἰάμβοις εἰπόντος σηπίης ὑπόσφαγμα, οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν. ἔστι δὲ τὸ ὑπόσφαγμα, ὡς Ἐρασίστρατος φησὶν ἐν ὀψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. γράφει δὲ οὕτως. ὑπόσφαγμα δ' ἐστὶν κρέασιν ὀπτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος τεταραγμένοις μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, σιλφίῳ, † ἐξ ἑφθοῖς. καὶ Γλαῦκος δ' ὁ Λοκρὸς ἐν ὀψαρτυτικῷ οὕτως γράφει, ὑπόσφαγμα δ' αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον, καὶ ἕψημα ἢ μέλι, καὶ ὄξος καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα. ὁ δὲ πολυμαθέστατος Ἀρχέστρατος φησὶν,

Σηπίαι δ' ἀβδήροις μὲ μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ. Ἀριστοφάνης θεσμοφοριαζούσαις, ἰχθῦς ἐωνηταί τις ἢ σηπίδιον. Καὶ ἐν Δαναΐσιν, Ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια. Θεόπομπος ἀφροδίτῃ, ἀλλ' ἐντραγεῖ τὴν σηπίαν τὴν διαλαβοῦσαν, καὶ τοδὶ τὸ πολυπόδιον. Περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων Ἄλεξις ἐν πονήρᾳ παράγει μάγειρον, τάδε λέγοντα. σηπίαι πόσου, δραχμῆς μιᾶς, Τρεῖς, τῶν δὲ τὰς μὲν πλεκτάνας, Καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰ ποιῶ. Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους Σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσὶ δειπνούντων ἅμα Ἐπὶ τὸ τήγανον σίζον ἐπαστειὸν φέρω.

Τρίγλη. τρίγλη. διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λη λήγοντα θηλυκὰ, ἕτερον αἰτεῖ λάμβδα, σκύλλα τε λέσιλλα. ὅσα δὲ ἐπιπλοκὴν ἔχει τοῦ γ εἰς η λήγει, τρώγλη, αἴγλη, ζεύγλη. τὴν δὲ τρίγλην φησὶν Ἀριστοτέλης τρὶς τίκτειν τοῦ ἔτους ἐν πέμπτῳ ζώων τε μαίρεσθαι λέγων τοὺς ἁλιεῖς τοῦτο ἐκ τοῦ γόνου τρὶς φαινομένου περί τινας τόπους. μή ποτε οὖν ἐντεῦθεν ἔσχε καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας ὡς ἀμίαι, ὅτι οὐ κατὰ μίαν φέρονται, ἀλλ' ἀγεληδόν. σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, καὶ σκαρὶς. ἀφύαι δ', ὡς ἂν ἀφυεῖς οὖσαι, τουτέστιν

§ 3 δυσφυεῖς.

διοφυεῖς. θύννος, θυννος ὁ δερματικὸς περὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιβολὴν διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς οἴστρου ἐξελαύνεσθαι. ἐστὶ δὲ καρχαρόδους συναγελαστικὴ, παντοφάγος. ἐστὶ δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρίτον τελευτᾷ ἄγονος ὤν. γίνεται γάρ τινα σκωλήκια αὐτῇ ἐν τῇ ὑστέρᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον κατεσθίει. διὰ δὲ τὸ συμβεβηκὸς Ἐπίχαρμος ὀνομάζει αὐτὰς κυφὰς ἐν Ἥβας γάμῳ, διὰ τοῦτον. ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. Σώφρων δ᾽ ἐν τοῖς ἀνδρείοις τρίγλας τινὰς ἐν τούτοις ἐπονομάζει, τρίγλα ὀμφαλοτόμῳ καὶ τρίγλαν τὸν εὐδιαῖον. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδὶ κἀπποι. φυξίς φησι τρίγλας μὲν πίονας. τρίγλαν δ᾽ ὀπισθίαν, κἂν τοῖς γυναικείοις δ᾽ ἔφη, τρίγλαν γενεῖτιν. Διοκλῆς δ᾽ ἐν τοῖς πρὸς Κλέταρχον, σκληρόσαρκον εἶναί φησι τὴν τρίγλαν. Σπεύσιππος δ᾽ ἐμφερῆ φησιν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν, ὅθεν Τύφων φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζώων τὸν τρίγλαν τινὲς οἴονται κόκκυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῆς ὀπισθίας ξηρότητα, ἣν σεσημείωκεν ὁ Σώφρων λέγων τρίγλας γε πίονας, τρίγλαν δ᾽ ὀπισθίαν. Πλάτων δ᾽ ἐν Φάωνί φησιν, Τρίγλη δ᾽ οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπίκουρος εἶναι παρθένος. Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μισεῖ. τῇ δ᾽ Ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα. τριοδῖτις γὰρ, καὶ τρίγληνος, καὶ ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. περὶ τὸ παραπλήσιον δ᾽ οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον, Ἑρμῇ δὲ βόακα, Διονύσῳ δὲ κιττὸν, καὶ Ἀφροδίτῃ φαλαρίδα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι περὶ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ. καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην, Ποσειδῶνι τινὲς οἰκειοῦσι. καὶ τὸ θαλάττιον γένος, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἀφρόν. προσφιλέστατον δ᾽ εἶναι καὶ τοῦτον Ἀφροδίτῃ, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεννηθῆναι. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν, τῇ Ἑκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος κοινότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ᾽ ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς ἀρτεμισίοις, διὰ τὸ δοκεῖν τοὺς θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θηρεύειν ἐπιμελῶς, καὶ κατεσθίειν. διόπερ ἐπωφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα, τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενεῖτιν δ᾽ ἔφη τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεί αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀθήνησι δὲ καὶ τόπος τις Τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα τῇ Ἑκάτῃ Τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν ἁλύσει φησὶν, Δέσποιν᾽ Ἑκάτη τριοδῖτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλαις κηλευμένη. ἐὰν δὲ ἐναποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτον ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. κἂν γυνὴ δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κύσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδὲ ὄρνις. ὁ δὲ πολυΐστωρ Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς περὶ Τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας, ἑξῆς φησί. Κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην κοὐ χείρονα λήψει. Ταύτης ἐν Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις. Κρατῖνος δ᾽ ἐν Τροφωνίῳ φησὶν, οὐδ᾽ Αἰξωνίδ᾽ ἐρυθρόχρων ἐσθίειν, ἔτι τρίγλην οὐδὲ τρυγόνος οὐ † δεῖν ὀψῶν μελανούρου. Ναυσικράτης δ᾽ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν ναυκλήροις λέγων οὕτως, μετ᾽ αὐτῶν δ᾽ εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν Αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται. Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην Δῶρα, ὅταν πέμπωσι δ᾽ ὧρα ναυτίλοι. Τρίγλας λέγεις.

Ταινία. Ταινίαι. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, καὶ τε φίντα ταινίαι λεπταὶ μὲν, ἁδεῖαι δὲ καὶ ὀλίγου πυρός. Μίθαικος δ᾽ ἐν ὀψαρτυτικῷ ταινίαν φησὶν ἐκκοιλίξας τὰν κεφαλὰν ἀποταμὼν ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχια κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον. πλεῖσται δὲ γίνονται καὶ κάλλισται περὶ τὸν πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Κάνωπον, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ. ὅταν δ᾽ Εὔπολις ἐν προσπαλτίοις λέγῃ, μήτηρ τις αὐτῷ, Θρᾷττα ταινιόπωλις, τὴν ὑπὸ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται.

Τράχουροι. Τράχουροι. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς.

Ταυλωπίας. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ φησὶν ἀκονίας κιγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον. Ταυλωπίας. περὶ τούτου Ἀρχέστρατος ἱστορεῖ. Καὶ νάρκου μεγάλου ταυλωπίαν ἐν θέρει ὠνοῦ, Κρανίον ὅταν Φαέθων πυμάτην ἁψῖδα διφρεύῃ, Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως, καὶ τρίμμα μετ᾽ αὐτοῦ. Ὄπτα δ᾽ ἀμφ᾽ ὀβελίσκον ὅλον ὑπογάστριον αὐτοῦ.

Τευθίς. Τευθίς. Ἀριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζομένων. ἔχειν τε πλεῖστα τῆς σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμὸν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης ποδῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσι, οἱ δ᾽ ἄνω μείζους. καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα καὶ τὸ ὅλον σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θολὸν ἐν τῇ κύστει οὐ μέλανα, ἀλλ᾽ ὠχρὸν καὶ τὸ ὄστρακον μικρὸν λίαν, καὶ χονδρῶδες.

Τεῦθος. Τεῦθος. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ τούτῳ διαφέρει τὸ μεγέθει. γίνεται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμα ἐστὶν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω ἐλάττονα ἔχει, τὸν δὲ ἄνω μείζονα. ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίους ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει ὁμοίαν ταῖς ὑείαις. ἐν δὲ πέμπτῃ ζώων, Βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιελθὼν καὶ πλεύσας, φησί, Τευθίδες ἐν Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα Βαφύρα καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθεῖς ὄψει. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ἐρετρικῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον, Τευθίδες, ἀκοῖναι, βατὶς, δῆμος, ἀφύαι. Κρεάδι᾽ ἐντριβίδι᾽ ἐλλάς τες

λὰ τὰς μὲν τευθίδας Τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμὼν στέατι μικρὸν παραμίξας περιπάσας ἡ-
δύσμασι λεπτοῖς χλωροῖς ὠνθύλευσα. Καὶ τέμμα δέ τι τευθίδια ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν ἀρτο-
ποιϊκῷ φησὶ Πάμφιλος. Ὗες. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δ' ὑαινίδες βύγλωσσοί τε καὶ κιθα- *Ὗες.*
ρος ἐνῆς. λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων, χαλκιδεῖς τε ὗες τε ἱέρακές τε κ' ὁ πίων κύων. εἰ μὴ ἄ-
ρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ αὐτίκρυς ὑαιναν τινα καταριθμεῖται
ἐν τούτοις, Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὑαιναν τε τρίγλην τε. Καὶ Διονύσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῆς
ὑαίνης μνημονεύει. Ἀρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος. Ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ πόντῳ τὴν οὖν ἀγόραζε, Ἥν
καλέουσι τινὲς θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν, Τούτου τὴν κεφαλὴν ἕψει μηδὲν προσενεγκὼν Ἡδυσ-
μ', ἀλλ' ὕδωρ μόνον ἐνθεὶς, καὶ θαμὰ κινῶν, Ὕσσωπον παραθεὶς τρίψας καὶ ἄλλο τι χρῄζεις
10 Δριμύ δ' εἰς ὄξος κατεμβάπτων καὶ ἔπειγον Οὕτως, ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων.
Τὴν λοφιὰν δ' ὀπτᾶν αὐτοῦ καὶ τἄλλα τὰ πλεῖστα. Μήποτ' οὖν ἐστὶν ὁ Νουμήνιος ἐν τῷ ἁλιευτικῷ
τὴν ὗν ψαμμαθίδα καλεῖ, ἐπὰν λέγῃ, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα. Ὗκαι. *Ὗκαι.*
Τὸν ὕκην Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τούτων, Θεὸς δὲ οἱ ἱερὸς ὕκης. Νου-
μήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σαργὸν ἢ ὕκας ἀγελαίους, ἢ ἐπὶ φάγρον Πέτρῃ ἀλωόμενον. Τίμαιος
δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ σικελικοῦ πολυχνίου (λέγω δὲ τῶν ὑκκάρων) διαλεγό-
μενος προσαγορευθῆναι φησὶ τὸ πολύχνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τό-
πον, ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκας, καὶ τούτους ἐγκύους, δι' οὓς οἰωνισαμένους ὕκκαρον ὀνομά-
σαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δέ φησι κυρηναίους τὸν ὕκην καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ἕρμιππος δ' ὁ σμυρ-
ναῖος ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος ὕκην ἀκούει τὴν ἰουλίδα. ἐπὶ δ' αὐτὴν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλῆται
20 φάναι, οὐδ' ὕκη ἰχθῦς ἔσχατος ἐξέφυγε. Φάγρος. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια *Φάγρος.*
φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. μνημονεύουσι δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς προκειμένοις.
Ἀριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον εἶναι φησὶν αὐτὸν καὶ μονήρη, καρδίαν τε ἔχειν τρίγωνον, ἀκμάζειν τε
ἔαρος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, λόνδοι φάγροι τε καὶ λάβρακες. μνημονεύει δὲ αὐτῶν
καὶ Μεταγένης ἐν θουριοπέρσαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Κόννῳ, ὀρφοῖς, σελαχίοις τε καὶ φάγροις ἴσον βο-
ρᾷ. Ἱκέσιος δέ φησι φάγροι καὶ χρόμις καὶ ἀνθίας καὶ ἐπαργανῖτες καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συ-
ναγρίδες, τῷ μὲν γένει παραπλήσιοι ὑπάρχουσι (γλυκεῖς τε γὰρ καὶ παρασύφοντες καὶ τρόφι-
μοι) κατὰ λόγον δὲ καὶ δυσέκκριτοι. τροφιμώτεροι δ' αὐτῶν οἱ σαρκώδεις καὶ γεωδέστεροι, ἐλάτ-
τονά τε πιμελὴν ἔχοντες. Ἀρχέστρατος δέ φησι σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν, Δή-
λῳ τ' Ἐρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους. Τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ. μνημονεύει τοῦ
30 φάγρου καὶ Στράττις ἐν Λημνομέδᾳ. πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκύψας. καὶ ἐν Φιλοκτή-
τῃ, κἆτ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἀθρόους ὀψωνοῦσι μεγάλους τε φάγρους καὶ κωπαΐδων ἁπαλῶν τε-
μάχη στρογγυλοπλεύρων. ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὥς φη-
σι Σιμμίας. Χάνναι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάσμονάς τε χάννας σκᾶπτρας πελο- *Χάνναι.*
γάστρονας ὄνους. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Χάννας τε πελίας τε καὶ ἐν νυχίην πίτινον. μνημονεύει
δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ποικιλέρυθρον μέλαι-
ναν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ ποικιλόγραμμον διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι. Χρόμις. Καὶ *Χρόμις.*
τούτου μνημονεύει Ἐπίχαρμος λέγων, καὶ σκιαθίας χρόμιάς τε, ὃς ἐν τῷ ἦρι κατὰ τὸν Ἀνάνιον ἰχθύων πάν-
των ἄριστος. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ὕκην ἢ καλλιχθυν ἢ ἐν χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν. Καὶ Ἀρ-
χέστρατος τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψῃ μέγαν, ἔστι δὲ πίων Ἂν θέρος, ἢ καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ. Χρύσοφρυς. *Χρύσοφρυς.*
40 Ἀρχιππος ἐν ἰχθύσιν ἱερεὺς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς, κυθηρείας. οὗτος δὲ ἰχθῦς τοῦτος φησὶν Ἱκέσιος,
καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ ἄλλῃ εὐστομίᾳ πάντων ἐστὶν ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. τίκτουσι δὲ
ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπί-
χαρμος ἐν μούσαις, καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν κόλαξι φησὶν δραχμῶν ἑκατὸν ἰχ-
θῦς ἐωνημένος μόνον ὀκτὼ λάβρακας, χρύσοφρυς δώδεκα. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς ὑποθήκαις
λέγει, Χρύσοφρυν δ' ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον λαβὲ αὐτὸν, Θρέμ-
μα σεληνοῦντος σεμνοῦ, πλυνῶν δὲ ἔνιψ ὀρθῶς Εἰθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες κἂν ᾖ δεκάπηχυς. Χαλκίδες. *Χαλκίδες.*
καὶ τὰ ὅμοια θρίσσαι, βριχίδες ἐρίτιμοι. Ἱκέσιος φησὶν αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ ῥάγοι, καὶ αἱ ἐρα-
δες καὶ θρίσσαι, ἀχυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς, καὶ ἄχυλοι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, χαλκίδες θ' ὗες τε ἱέρα-
κές τε κ' ὠπίων κύων. Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι, σὺ δ' αὖ καὶ χαλκί-
δ' ἐκείνην, Αὔτως αὖ πέρκαιο καὶ ὀλίγην μαινίδα. διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεὺς, οὗ μνημονεύει
50 Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, λέγων αὐτὸς γίνεσθαι ἐν τῇ κυζικηνῶν
χώρᾳ, περιφερεῖς τε εἶναι καὶ κυκλοειδεῖς. θρισσῶν δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων καὶ ἰχθύων, ἐν τού-
τοις. μόνιμα θρίσσα ἐγκρασίχολος, μεμβρὰς, κορακῖνος, ἐρυθρῖνος, βριχίς. βριχίων δὲ Εὔπολις ἐν κόλαξιν,

* Ἐκεῖνος ἦν φαιδιμὸς ὃς τῶν τοῦ βίου, Πρὸ τοῦ πολέμου μὲν τριχίδας ὀψώνησ' ἅπαξ, ὅτι ταῖς Σάμου δ' ἦν ἡμιωβολίου κρέα. Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι, αἱ τριχίδες αἱ γένοιτο ἑκατὸν τοῦ ὀβολοῦ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, καὶ τῶν ποταμίας μέμνηται, Θέλοντο, καὶ τὴν θριχίδα θριχίαν ὀνομάζει. Νικοχάρης Λημνίαις, τριχιάδας δὲ ἐπὶ τὰς πρημνάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον. † πλεῖστον Εὐρώπης ἀλιευμένος ποτ' αὐτὴν εἶδον Ἀνδράχμην μετὰ πρημνάδων, κἄπειτ' ἀφῆκεν ὅτι ἦν βόαξ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῶν θριχίδα τὸν λεγόμενον, ὅτι ἥδεται ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ ἀκούσας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης. τῶν δ' ἐριτίμων μέμνηται Δωρίων λέγων περὶ τὸ αὐτὸ ποιεῖν ταῖς χαλκίσιν, ἀρίστας δὲ εἶναι τὰς ἐν ὑποτρίμματι. Ἐπαίνετος δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, γαλῆν σμυρνίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνήν, χαλκίδας τὰς καλοῦσι καὶ σαρδίνους ἐριτίμους. ἱέρακα χελιδόνα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας σαρδίνους αὐτὰς καλεῖ. Καλλίμαχος δ' ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως. Ἐγκρασίχολος, ἐρίτιμος, Χαλκηδόνιοι. τριχίδια, χαλκίς, ἴκταρ ἀθερίνη. ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησίν, ὄζαινα, ὀσμύλιον, θύρσοι, ἴωπες ἐρίτιμοι, ἀθηναῖοι. τῶν δὲ ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν Βοιωτιακῷ, Ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλῃσιν ἐυγλήνοισιν ἰώπων, Ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀφύσσοις ἠὲ καὶ ὀρφώς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν ὁλκάσιν, ὦ κακόδαιμον, ὅς τις ἐν ἅλμῃ πρῶτον τριχίδων ἐπεβάφθη. σὺ γὰρ εἰς τὸ ἀπανθρακίζειν ἐπιτηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ Θασίαν ἐκάλουν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν σφηξὶν ὁ αὐτὸς φησὶ ποιητής. καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην ποιῶν. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, προσέτι λεγέσθω τι περὶ θριοσῶν, φέρε εἴπωμεν τινὲς εἰσὶν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν ἰχθύσι τῷ δράματι θρᾷτται. περὶ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ Ἀθηναίων ταυτὶ πεποίηκεν, ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἔχομεν ἀλλήλων, ἡμᾶς μὲν θρᾴττας καὶ Ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα καὶ Σηπίαν τὴν Θύρσου καὶ τοὺς τριγλίας, καὶ Εὐκλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ Ἀναγυρουντόθεν τοὺς κορακίωνας, Καὶ κωβιοῦ τοῦ Σαλαμινίου τόκον,

Καὶ βάτραχον τὸν πάρεδρον τὸν ἐξ ὠρεοῦ. ἐν τούτοις ἄν τις ζητήσειε ποίας θρᾴττας παρὰ τοῖς ἰχθύσιν εἶναι συμβέβηκεν ἃς ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τε περὶ τούτου αὐτὰ τὰ καιριώτατα νῦν λέξω. ἰχθύδιον οὖν ἐστιν ἀληθῶς ἡ θρᾷττα θαλάττιον. καὶ μνημονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν ἱπποτρόφῳ. ποιητὴς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ' οὕτω, μύλλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, θρᾷττα. χελιδών, καρίς, τευθίς. Δωρόθεος δ' ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ ὀγδόῳ πρὸς τοῖς ἑκατὸν τῆς λέξεως συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δράματι, ἢ διὰ τὸ ἄηθες τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξήνεγκεν. ὅλως δ' οὐδέν ἐστι τὸ τῆς θρᾴττης ὄνομα παρ' οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν. ὅτι δὲ θρᾷτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον, καὶ Ἀναξανδρίδης παρίστησιν ἐν Λυκούργῳ, λέγων οὕτως. καὶ συμπαίζειν κορακινιδίοις μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων. καὶ Ἀντιφάνης ἐν Τυρρηνῷ, Δήμου δ' ἁλιεύς ἐστιν. ἐν γὰρ τοῦτό μοι Τὸ λοιπόν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσομαι, Τί δεῖτα; τουτὶ θρᾷτταν ἢ ψῆτταν τίν' ἢ Μύραιναν ἤ κακόν τι μοι δώσει μέγα Θαλάττιον.

Ψῆττα. Ψῆτται. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτέροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλησίαν φησὶν εἶναι ψῆτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας γράφει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἰχθυδίων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ χυτοί, οἱ ὑπὸ δικτύῳ περιεχόμενοι, χρόμις, ψῆττα, θύννος, πηλαμίς, κεστρεύς, χαλκίδες, καὶ τοιαῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν σελάχη φησί, βοῦς, τρυγών, νάρκη, βατίς, βάτραχος, βούγλωσσα, ψῆττα, μῦς. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφει. τῶν δὲ πλατέων βούγλωττον, ψῆτταν, ἔσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν. βουγλώσσους δὲ ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ταινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς, τὰς καλλίστας γίνεσθαι φησὶ ψήττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος δὲ φησίν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότραχυν. Βούγλωσσον περὶ χαλκίδα κεδνήν. Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον. καὶ ἔστι τὸ ὄνομα ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν ναυκλήροις, προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος, ἐπιφέρει, Αἱ ξανθοχρῶτες ἃς κλύδων ἐξωτικὸς

Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται, Αἷς καὶ θεαὶ τιμῶσι φωσφόρον κόρην, Δεῖπνον ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλαν λέγεις, γαλακτόχρωτα σικελὸς ὃν πήγνυσ' ὄχλος Ῥόμβος. πεπληρωκότων τὴν περὶ ἰχθύων γενομένων τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ τὸν λόγον καταπαύσαντες, εἰ μή τι καὶ ἄλλον σοι δεῖ βρωμάτων παραθήσομαί σοι, καὶ ἃ Εὔβουλος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. πρὸς τούτοις δὲ παρέσται σοι θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων,

χορδαί τ' ἐρίφων, ἧπαρ τε κάπρου, κριοῦ τ' ὄρχεις, χόλικές τε βοός, κρανία τ' ἀρνῶν,

νῆστις τ' ἐρίφου, γαστήρ τε λαγώ, φύσκη, χορδή, πνεύμων, ἄλλας τε.

ἐμφορηθεὶς δέ, καὶ τούτων ἕκαστον ἡμᾶς, καὶ τοῦ σωματίου

ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι ἵνα δυνηθῇς τὰ μετὰ

ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

ἈΘΗΝ.

Θασία ἅλμη, uide Suid.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Τὴν περὶ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη τῆς ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Ἱσπανίαν ὀνομάζουσι) διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ μεγαλοπολίτης, ἀνδρῶν ἄριστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησίν, ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ τὰ ζῶα πολύγονα καὶ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. ῥόδα μὲν γὰρ αὐτόθι, καὶ λευκοία, καὶ ἀσπάραγοι, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις οὐ πλέον διαλείπει μηνῶν τριῶν. τὸ δὲ θαλάττιον ὄψον, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα, καὶ κατὰ τὸ κάλλος μεγάλην ἔχει διαφοράν, πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκελος, μέδιμνός ἐστι, δραχμῆς. ὁ δὲ τῶν πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν ἀλεξανδρεινῶν. τοῦ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητής, καὶ ἔριφος ὁ μέτριος ὀβολοῦ καὶ λαγώς. τῶν δὲ ἀρνῶν τριώβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή. ὗς δὲ πίων, ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν, καὶ πρόβατον δυεῖν. τάλαντον δὲ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόσχος δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζώων κρέα σχεδὸν οὐδὲ κατηξιοῦτο τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων. ἡμῖν δὲ ὁ καλὸς Λαρήνσιος, τὴν Ῥώμην Λυσιτανίαν ἑκάστοτε παρέχων, ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι τοῦ ἡδέος καὶ μεγαλόφρονος φιλοτιμούμενος, οὐδὲν φερομένοις οἴκοθεν, ἢ λογάρια. πολλῶν δὲ λεχθέντων ἐπὶ τοῖς ἰχθύσι λόγων, δῆλος μὲν ἦν ἀχθόμενος ὁ Κύνουλκος. καὶ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν προφθάσας ἔφη, ἀλλὰ μὴν ἄνδρες ἰχθύες περὶ τὸν Ἄρχιππον παρελίπετε. δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσεφωνῆσαι τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθύας καλουμένους, οἳ ἐν Ἡρακλείᾳ γίγνονται, καὶ περὶ Τίον τοῦ πόντου τὴν Μιλησίων ἀποικίαν ἱστοροῦντος περὶ αὐτοῦ Θεοφράστου. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος φιλόσοφος, καὶ περὶ τῶν πηγνυμένων διὰ χειμῶνα τῷ κρυστάλλῳ ἱστόρησιν, οἳ οὐ πρότερον αἰσθάνονται, οὐδὲ κινοῦνται, πρὶν ἂν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψωνται. ἴδιον δὲ παρὰ τούτοις συμβαίνει τὸ περὶ τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτοὺς καλουμένους ἰχθῦς γινόμενον. ὀρύττεσθαι γὰρ περὶ βάθος πλεῖον ἐν τοῖς τόποις οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔτε θερμῶν ναμάτων, καὶ εὑρίσκεσθαι ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας. Μνασέας δὲ ὁ πατρεὺς ἐν τῷ περίπλῳ τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησιν ἰχθῦς φθέγγεσθαι, καίτοι μόνους εἰρηκότος Ἀριστοτέλους φθέγγεσθαι σκάρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφανος δὲ ὁ κυρηναῖος μὲν γένος, Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, ἐν Ἀόρνῳ φησὶ τοῦ ποταμοῦ διὰ Φενεοῦ ῥέοντι, ἰχθῦς εἶναι φθεγγομένους ὁμοίως κίχλαις. καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς ποικιλίας. Νυμφόδωρος δὲ ὁ συρακούσιος ἐν τοῖς περίπλοις, ἐν τῷ Ἐλώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι καὶ ἐγχέλυς μεγάλας, οὕτω τιθασοὺς ὡς ἐκ τῶν χειρῶν δέχεσθαι τῶν προσφερόντων ἄρτους. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ περὶ Χαλκίδα Ἀρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως δὲ καὶ ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστρεῖς χειροήθεις, καὶ ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, λαμβανούσας τε καὶ λαμβάνοντας παρὰ τῶν προσφερόντων τροφάς, τά τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα, καὶ τυροὺς χλωρούς. Σῆμος δὲ ἐν ἕκτῳ δηλιάδος, ἀθηναίοις φησὶ θυομένοις ἐν Δήλῳ τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε, κἂν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχεεν. εἰπεῖν οὖν αὐτοῖς τοὺς τῶν Δηλίων μάντεις, ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλλέβερνιν καὶ Ῥόσκυνον ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. ἐν οὖν τῷ πεδίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε τὸ πεδίον λεπτόγεων καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης ὑπὸ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑπορρεῖν τὸ πλαζόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ. μεθ' οὗ ἰχθύες κατὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν, χάριν τῆς τροφῆς (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογαίων, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι, καθάπερ τοὺς βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς μαξηνοῖς καλουμένοις ἰχθύσιν. οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ὅς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμένου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐνύδρων. φησὶ γάρ, κρατεῖν δὲ οἶμαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως ἐχούσης, ἐξώκοιτος ἰχθῦς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ἄδωνιν. τοὔνομα μὲν εἴληφε, διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυρος καὶ ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι τῆς κέρκου μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὤν, περὶ τὸ μέγεθος ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίτοις κεστρινίσκοις. οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ σύνολον ὁμοιότατός ἐστι τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ. πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων, καὶ βιοτεύει

Steph. meminit.

περὶ τοὺς

περὶ τοὺς πετρώδεις τόπους. καὶ ὅταν ᾖ γαλήνη, συνεξορούσας τῷ κύματι, κεῖται ἐπὶ τῶν πετρι-
δίων πολὺν χρόνον ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ξηρῷ. καὶ μεταστρέφει μὲν ἑαυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον. ὅταν δ'
ἱκανῶς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔχῃ, προσκυλινδεῖται τῷ ὑγρῷ. μέχρις οὗ ἂν πάλιν ὑπολα-
βὸν αὐτὸ τὸ κῦμα κατενέγκῃ μετὰ τῆς ἀναῤῥοίας εἰς τὴν θάλασσαν. ὅταν δ' ἐγρηγορὼς ἐν τῷ ξηρῷ
τύχῃ, φυλάττεται τῶν ὀρνίθων τοὺς παρυδριάς· καλουμένους, ὧν ἐστι κήρυλος, τροχίλος, καὶ ὁ τῇ κρε-
κὶ προσεμφερὴς ἐλώριος. οὗτοι γὰρ ἐν ταῖς εὐδίαις παρὰ τὸ ξηρὸν νεμόμενοι, πολλάκις αὐτῷ πε-
ριπίπτουσιν. οὓς ὅταν προΐδηται, φρίττει πηδῶν καὶ ἀσπαίρων ἕως ἂν εἰς τὸ ὕδωρ ἀποκυμβήσῃ.
ἔτι ὁ αὐτὸς Κλέαρχος καὶ ταῦτά φησι σαφέστερον τοῦ Κυρηναίου Φιλοστεφάνου, οὗ πρότερον ἐμνήσθη.
ἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες βρόγχον φθέγγονται, τοιοῦτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κλείτορα τῆς Ἀρκα-
δίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ. φθέγγονται γὰρ, καὶ πολὺν ἦχον ἀποτελοῦσι. Νικόλαος
δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, περὶ Ἀπάμειάν φησι τὴν Φρυγιακὴν
κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων, ἀναφανῆναι περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμνας τε, αἳ πρότε-
ρον οὐκ οὖσαι, καὶ ποταμοὶ, καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι. πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανί-
σθησαν. τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν τε καὶ γλαυκὸν ὕδωρ πλεῖστον ὅσον ἀπέ-
χούσης τῶν τόπων τῆς θαλάσσης, ὥστε ὀστρέων πλησθῆναι τὸν πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων,
ὅσα τρέφει ἡ θάλασσα. οἶδα δὲ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν θεὸν ἰχθύσιν. Φαινίας γοῦν ἐν δευτέρῳ

Ἰχθύων ὑετός.

πρυτανέων Ἐρεσίων, ἐν Χεῤῥονήσῳ φησὶν ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ὕσαι τὸν θεὸν ἰχθύας. καὶ Φύλαρ-
χος δ' ἐν τετάρτῃ ἑωρακέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθύσιν. πολλάκις δὲ καὶ πυροῖς τοῦ
αὐτοῦ συμβαίνοντος, καὶ ἐπὶ βατράχων. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Λέμβος ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν
περὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν, βατράχους φησὶν ὕσαι τὸν θεόν. καὶ τοσοῦτον αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆ-
θος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέρας κτείνοντες τούτους καὶ συγ-
κλείοντες τὰς οἰκίας, διεκαρτέρουν. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἀλλὰ τά τε σκεύη ἐπληροῦτο, καὶ μετὰ
τῶν ἐδεσμάτων εὑρίσκοντο συνεψόμενοι καὶ συνοπτώμενοι οἱ βάτραχοι. καὶ πρὸς τούτοις οὐδὲ τοῖς
ὕδασιν ἦν χρῆσθαι, οὔτε τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς θεῖναι συνεστοιβασμένων αὐτῶν. ἐνοχλούμενοι δὲ
καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀδμῆς, ἔφυγον τὴν χώραν. οἶδα δὲ καὶ Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς
στοᾶς εἰπόντα περὶ πλήθους ἰχθύων τάδε. ὅτε Τρύφων ὁ Ἀπαμεὺς, ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἁρ-
πάσας ἐπολεμεῖτο ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ περὶ Πτολεμαΐδα πόλιν. καὶ ὡς ὁ Σαρ-
πηδὼν λειφθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μεσόγαιαν, μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν. οἱ δὲ τοῦ Τρύφωνος
ὥδευον κατὰ τὸ παραθαλάσσιον νικήσαντες τῇ μάχῃ, ἐξαίφνης πελάγιον κῦμα ἐξαρθὲν μετέωρον εἰς ὕ-
ψος ἐξαίσιον ἐπῆλθε τῇ γῇ, καὶ πάντας αὐτοὺς ἐπέκλυσεν, διέφθειρέ τε ὑποβρυχίους, ἰχθύων τε
πολὺν σωρὸν ἀναχωροῦν τὸ κῦμα μετὰ τῶν νεκρῶν κατέλιπε. καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα ἀκούσαντες
τὴν συμφορὰν, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφήσθησαν, ἰχθύων τε ἀφθονίαν ἀπη-
νέγκαντο, καὶ ἔθυσαν Ποσειδῶνι τροπαίῳ πρὸς τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως. οὐ κατασιωπήσομαι δὲ
οὐδὲ τοὺς ἐν Λυκίᾳ ἰχθυομάντεις ἄνδρας, περὶ ὧν ἱστορεῖ Πολύχαρμος ἐν δευτέρῳ Λυκιακῶν, γράφων
οὕτως. ὅταν γὰρ διέλθωσι πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗ καὶ ἄλσος ἐστὶ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἀπόλλωνος,
ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δίνα ἐπὶ τῆς ἀμάθου, παραγίνονται ἔχοντες οἱ μαντευόμενοι ὀβελίσκους δύο ξυλίνους ἔ-
χοντας ὑφ' ἑκατέρῳ σάρκας ὀπτὰς ἀριθμῷ δέκα, καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς κάθηται πρὸς τῷ ἄλσει σιωπῇ. ὁ
δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς ὀβελίσκους εἰς τὴν δίναν, καὶ ἀποθεωρεῖ τὸ γενόμενον. μετὰ δὲ τὴν ἐμ-
βολὴν τῶν ὀβελίσκων πληροῦται θαλάσσης ἡ δίνα, καὶ παραγίνεται ἰχθύων πλῆθος τοσοῦτον καὶ τοι-
οῦτον, ὥστε ἐκπλήττεσθαι τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος. περὶ δὲ μεγέθει, ὥστε καὶ εὐλαβηθῆναι. ὅταν δὲ ἀ-
παγγείλῃ τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, ὁ προφήτης † οὕτως τὸν χρησμὸν λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ὁ μαντευό-
μενος, περὶ ὧν ηὔξατο. φαίνονται δὲ ὀρφοὶ, γλαυκοὶ, ἐνίοτε δὲ φάλαιναι ἢ πρίστεις, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνό-
ρατοι ἰχθῦς καὶ ξένοι τῇ ὄψει. Ἀρτεμίδωρος δ' ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν γεωγραφουμένων λέγεσθαί φη-
σιν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων πηγὴν ἀναδίδοσθαι γλυκέος ὕδατος, ὅθεν συμβαίνει δίνας γίνεσθαι. γί-
νεσθαι δὲ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους, τούτοις δὲ οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς
τῶν θυσιαζομένων ἐπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων, ἀναπείροντες κρέα ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ μάζας καὶ ἄρτους. ὀνο-
μάζεται δὲ ὁ λιμὴν, καὶ ὁ τόπος οὗτος Δῖνος. οἶδα δὲ καὶ Φύλαρχον εἰρηκότα που περὶ μεγάλων ἰχ-

Plin. lib. 32. c. 2. & lib. 31. c. 2

θύων, καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύκων χλωρῶν. ὅτι ἀνεπλόμενος Πάτροκλος ὁ Πτολεμαίου στρα-
τηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἔπεμπεν, ὡς Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ. ἔπεμψαν
γὰρ οὗτοι μὲν ὥς φησιν Ἡρόδοτος ὄρνιν, καὶ οἰστὸν, καὶ βάτραχον. ἀλλ' ὅγε Πάτροκλος, ὥς διὰ τῆς τρίτης τῶν

Herod. lib. 4.

ἱστοριῶν φησιν ὁ Φύλαρχος, πεμφθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων. ἐτύγχανε δὲ κωθωνιζό-
μενος ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς πάντες διηπόρουν ἐπὶ τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας πρὸς τοὺς φίλους ἔ-
φη, γινώσκειν τί βούλεται τὰ ξένια. ἢ γὰρ θαλαττοκρατεῖν ἡμᾶς φησι Πάτροκλος, ἢ τῶν σύκων τρώγειν.

οὐ λανθά

οὐ λανθάνει δέ με, καὶ ὅτι κοινῶς πάντων οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν τοῦ
φυσικοῦ, οὕτως. πῶς καὶ δένδρεα μακρὰ καὶ εἰνάλιοι καμασῆνες. καὶ ὅτι ὁ τὰ κύπρια ποιήσας ἔπη,
εἴτε κύπριός τίς ἐστιν, ἢ στάσινος, ἢ ὅς τις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομέ-
νην ὑπὸ Διός, καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην, διὰ τούτων, Τοὺς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τίκε
θαῦμα βροτοῖσι, Τήν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα Ζηνὶ θεῶν βασιλῆϊ τέκεν
κρατερῆς ὑπ᾽ ἀνάγκης. Φεῦγε γάρ, οὐδ᾽ ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι Πατρὶ Διὶ κρονίωνι.
ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ, Καὶ νεμέσει· κατὰ γῆν δὲ καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ Φεῦγεν. Ζεὺς δ᾽
ἐδίωκε· λαβεῖν δ᾽ ἐλιλαίετο θυμῷ, Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης Ἰχθύϊ εἰδο-
μένην πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν, Ἄλλοτ᾽ ἀν᾽ ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης Ἄλλοτ᾽ ἀν᾽
10 ἤπειρον πολυβώλακα· γίνετο δ᾽ αἰεί, Θηρία ὅσ᾽ ἤπειρος αἰνὰ τρέφει ὄφρα φύγοι νιν. Οἶδα δὲ καὶ
τὰ περὶ τὴν ἀπόπυριν καλουμένην περὶ τὴν κόμβην λίμνην, περὶ ἧς Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμα-
σί φησιν οὕτως. Ἀπολλωνίαν τὴν χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν Ἀμμίτης καὶ Ὀλυνθιακός. ἐμβάλ-
λουσι δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν Βολυκὴν λίμνην. ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀλυνθιακοῦ μνημεῖόν ἐστιν Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους
καὶ Βολύνης υἱοῦ. κατὰ δὲ τὸν ἀνθεστηριῶνα, καὶ ἐλαφηβολιῶνα, λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι διότι πέμπει ἡ
Βολύνη τὴν ἀπόπυριν Ὀλύνθῳ, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπέραντον πλῆθος ἰχθύων, ὥστε τοὺς περιοικοῦς
ἅπαντας ἱκανὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν χρείαν συντιθέναι τάριχος. θαυμαστὸν δέ ἐστι τὸ μὴ παραλλάττειν
τὸ τοῦ Ὀλύνθου μνημεῖον. πρότερον μὲν οὖν φασι τοὺς κατὰ τὴν Ἀπολλωνίαν ἐλαφηβολιῶνος τὰ νόμιμα
συντελεῖν τοῖς τελευτήσασι, νῦν δὲ ἀνθεστηριῶνος. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν μόνοις τούτοις τοῖς μη-
σὶ τοὺς ἰχθῦς τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι, ἐν οἷς τοὺς τετελευτηκότας εἰώθασι τιμᾶν. καὶ ταῦτα μὲν ταύ-
20 τῃ ἄνδρες ἰχθύες. ὑμεῖς γὰρ πάντα συναθροίσαντες βοραὶ ἡμᾶς τοῖς ἰχθύσι παραβεβλήκατε, καὶ
οὐκ ἐκείνους ἡμῖν, τοσαῦτα εἰπόντων ἃ οὐδὲ ἰχθύας ὁ μεγαρικὸς φιλόσοφος, οὐδ᾽ ἰχθύων. ὄνομα δὲ
καὶ τοῦτο κύριον, οὗ μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν ἀμφικτύοσι. δεῖ ὑμᾶς δὲ ἀπὸ τοῦ παιδὶ παρακελεύ-
σομαι κατὰ τοὺς Φερεκράτους μυρμηκανθρώπους. μηδέ ποτ᾽ ἰχθὺν ὦ Δευκαλίων, μηδ᾽ ἂν αἰτῶ παρα-
θῇς μοι. ἐπεὶ γὰρ ἐν Δήλῳ φησὶ Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν δευτέρᾳ Δηλιάδος, ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ, αὕτη δέ
ἐστιν ἡ ἐν ὕπνοις μάντις. βρίζειν δὲ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι τὸ καθεύδειν. Ἔνθα δ᾽ ἀποβρίξαντες ἐμεί-
ναμεν ἠῶ δῖαν. Ταύτῃ οὖν ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες προσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας πάντων πλή-
ρεις ἀγαθῶν, πλὴν ἰχθύων, διὰ τὸ εὔχεσθαι ταύτῃ περί τε πάντων καὶ ὑπὲρ τῶν πλοίων σωτη-
ρίας. Χρύσιππον δ᾽ ἄνδρες φίλοι τὸν τῆς στοᾶς ἡγεμόνα κατὰ πολλὰ θαυμάζων ἔτι μᾶλλον ἐπαινῶ,
τὸν πολυθρύλλητον, ἐπὶ τῇ ὀψολογίᾳ Ἀρχέστρατον ἀεί ποτε μετὰ Φιλαινίδος κατατάττοντα. εἰς ἣν
30 ἀναφέρεται τὸ περὶ ἀφροδισίων ἀκόλαστον σύγγραμμα, ὅπερ φησὶ ποιῆσαι Αἰσχρίων ὁ σάμιος
ἰαμβοποιὸς Πολυκράτη τὸν σοφιστὴν ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἀνθρώπου σωφρονεστάτης γενομένης. ἔχει δὲ οὕ-
τως τὰ ἰαμβεῖα, Ἐγὼ Φιλαινὶς ἡ ᾽πίβωτος ἀνθρώποις, Ἐνταῦθα γήρᾳ τῷ μακρῷ κεκοίμημαι,
Μή μ᾽ ὦ μάταιε ναῦτα τὴν ἄκραν κάμπτων, Χλεύην τε ποιεῦ καὶ γέλωτα καὶ † λάσθην. Οὐ
γὰρ μὰ τὸν Ζεῦν, οὐ μὰ τοὺς κάτω κούρους, Οὐκ ἦν ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης. Πολυκρά-
της δὲ τὴν γενὴν Ἀθηναῖος Λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα Ἔγραψεν ὅσσ᾽ ἔγραψ᾽. ἐγὼ
γὰρ οὐκ οἶδα. Ἀλλ᾽ οὖν γε ὁ θαυμασιώτατος Χρύσιππος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς
ἡδονῆς φησι, καὶ βιβλία τά τε Φιλαινίδος, καὶ τὴν τοῦ Ἀρχεστράτου γαστρονομίαν καὶ δυνάμεις ἐρω-
τικάς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς θεραπαίνας ἐμπείρους τοιῶνδε κινήσεών τε καὶ σχημάτων, καὶ περὶ τὴν τού-
των μελέτην γινομένας. καὶ πάλιν. ἐκμανθάνειν τ᾽ αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, καὶ κτᾶσθαι τὰ περὶ τού-
40 των γεγραμμένα Φιλαινίδι καὶ Ἀρχεστράτῳ, καὶ τοῖς τὰ ὅμοια γράψασι. κἂν τῷ ἑβδόμῳ δέ φη-
σι. καθάπερ γὰρ οὐκ ἐκμανθάνειν τὰ Φιλαινίδος καὶ τὴν Ἀρχεστράτου γαστρονομίαν ἐστὶν ὡς φέρον-
τά τι πρὸς τὸ ζῆν ἄμεινον. ὑμεῖς δὲ πολλάκις τοῦ Ἀρχεστράτου τούτου μνημονεύσαντες ἀκολασίας
ἐπληρώσατε τὸ συμπόσιον. τί γὰρ τῶν ἐπιτρίψαι δυναμένων παρέλιπεν ὁ καλὸς οὗτος ἐποποιός,
καὶ μόνος ζηλώσας τὸν Σαρδαναπάλου τοῦ ἀνακυνδαράξεω βίον, ὃν ἀδιανοητότερον εἶναι κατὰ τὴν
προσηγορίαν τοῦ πατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ᾽ οὗ τοῦ τάφου ἐπιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος τάδε.
Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, τὸν θυμὸν ἄεξε Τερπόμενος θαλίῃσι, θανόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ
γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας, Κεῖν᾽ ἔχω ὅσσ᾽ ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ σὺν ἔρωτι
Τέρπν᾽ ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλειπται. Ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις οὐδέ
ποτ᾽ αὐτῆς Λήσομαι, ἐκτήσθω δ᾽ ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν. Καὶ ὑπὸ τοῦ Φαιάκων δὲ ὁ ποιη-
50 τὴς ἔφη. αἰεὶ δ᾽ ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματά τ᾽ ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμά, καὶ
εὐναί. Καὶ ἄλλος δέ τις φησὶ τῷ Σαρδαναπάλῳ παραπλήσιος ὑποτιθέμενος καὶ οὗτος τοῖς
μὴ σωφρονοῦσι τάδε. Πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι Τοὐφήμερον ζῆν ἡδέως. ὁ γὰρ
θανὼν, Τὸ μηδέν ἐστι, καὶ σκιὰ κατὰ χθονός. Μικροῦ δὲ βίοτου ζῶν τ᾽ ἐπικουρεῖσθαι χρεών.

Καὶ Ἀμφις

Νέμεσις Ἑλένης μήτηρ.

B ἴσ. ἐδ.μ.

Φιλαινίς.

λάσθην legendum, vide Hesych.

Ἀρχέστρατος.

Ἀπολαυστικὰ παραγγέλματα Strabo. 14.

ὀδ. θ.

Καὶ Ἄμφις δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ἰαλέμῳ φησίν, Ὅς τις ἢ θνητὸς γενόμενος μὴ τῷ βίῳ, Ζητεῖ τι τερπνὸν προσφέρειν, τὰ δ᾽ ἄλλ᾽ ἐᾷ, Μάταιός ἐστιν ὥς γ᾽ ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς Κριταῖς ἅπασιν ἐκ θεῶν τε δυστυχής. Καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ δὲ γυναικοκρατίᾳ τὰ ὅμοια λέγει. πῖνε καὶ παῖζε, θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος οὑπὸ γῆς χρόνος, θάνατος δ᾽ ἀθάνατός ἐστιν, ἅπαξ ἄν τις ἀποθάνῃ. καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγεγραμμένον ἔχει. Πῖνε, φάγε, καὶ πάντα τῇ ψυχῇ δίδου. Κἀγὼ γὰρ ἕστακ᾽ ἀντὶ Βακχίδα λίθος. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ φησίν, ὥς Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων, ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀπήντησα τῷ δράματι, πλείονα τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος, οὐ περιέτυχον τῷ Ἀσωτοδιδασκάλῳ. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι συνοίδα. οὔτε γὰρ Καλλίμαχος, οὔτε Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ᾽ οὐδὲ οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωτίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον περὶ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ, καὶ λέγοντα, Τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω Λύκειον, Ἀκαδημίαν, Ὠδεῖον, πύλας, Λήρους σοφιστῶν; οὐδὲ ἓν τούτων καλόν. Πίνωμεν, ἐκπίνωμεν, ὦ Σίκων, Σίκων, Χαίρωμεν ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν Τύρβαζε, Μάνη· γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον, Αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη. Ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ᾽ ὀνειράτων Ψύξει σε δαίμων τῷ πεπρωμένῳ χρόνῳ. Ἕξεις δ᾽ ὅσ᾽ ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα, Σποδὸς δὲ τ᾽ ἄλλα, Περικλέης, Κόδροι, Κίμων. Κρεῖττον δ᾽ ἂν ἔχειν φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου οὕτως, Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε, Τερπόμενος μύθοισι· φαγόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ γὰρ ἐγὼ ῥάκος εἰμί, φαγὼν ὡς πλεῖστα, καὶ ἡσθείς. Ταῦθ᾽ ἔχω ὅσσ᾽ ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ τούτων, Ἔσθλ᾽ ἔπαθον, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται. Παγκάλως δὲ καὶ ὁ Τίμων ἔφη, πάντων μὲν πρώτιστα κακῶν ἐπιθυμίη ἐστί. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν καὶ διδάσκαλον τὸν Ἀρχεστράτου γενέσθαι φησὶ Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον. ἐπεχειρηκέναι τε τὸν Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. ἄλλοι δ᾽ οὕτως λέγουσιν. Ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. Πόθεν δ᾽ ὑμῖν ὦ σοφώτατοι ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ. ὡς μὲν οὖν κρουματοποιοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς οὕτως, Ὁ κρουματοποιὸς Δωρίων ποτ᾽ εἰς Μύλων Ἐλθών, κατάλυσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμην Δυνάμενος εὑρεῖν, ἐν τεμένει καθίζει τινί, Ὃ πρὸ τῶν πυλῶν ἦν κατὰ τύχην ἱδρυμένον. Ἰδὼν τ᾽ ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον, Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν, τίνος φράσον Ἐστὶν ὁ νεὼς βέλτιστε φησὶν οὑτοσί; Ὁ δ᾽ εἶπεν αὐτῷ, Ζηνὸς Ποσειδῶνος ξένε. Ὁ Δωρίων δέ, πῶς ἂν οὖν ἐνταῦθ᾽ ἔφη, Δύναιτο καταγώγιον εὑρεῖν τις, οὗ Καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν συνδύο. Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητής, Δούριδος δὲ ἀδελφός, τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι, Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντός τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν εἶναι βατίδα, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἔφη ἑφθὸν τρίβωνα ἐσθίοι. ἐπαινοῦντος δ᾽ ἄλλου τὰ τῶν θύννων ὑπογάστρια, καὶ μάλα ἔφη. δεῖ μέντοι γε οὕτως ἐσθίειν αὐτὰ ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δέ, πῶς; ὁ δέ, πῶς; ἡδέως, ἔφη. τοὺς δὲ καράβους ἔφη τρία ἔχειν, διατριβὴν καὶ εὐωχίαν καὶ θεωρίαν. ἐν Κύπρῳ δὲ παρὰ Νικοκρέοντι δειπνῶν ἐπῄνεσε ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοι ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. οὐκ ἀνοήτως τοῦτο φήσας ὁ αὐλητής. λόγος γὰρ παλαιός, ὡς ὅτι Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν, Ἀλλ᾽ ἅμα τῷ φυσᾶν χ᾽ ὁ νόος ἐκπέταται. Ἡγήσανδρος δ᾽ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τάδε φησὶ περὶ αὐτοῦ. Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, τοῦ παιδὸς οὐκ ἀγοράσαντος ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτόν, ἐκέλευε τῶν ἀρίστων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς ὀρφὸν καὶ γλαυκίσκον, καὶ γόγγρον, καὶ τοιούτους ἑτέρους καταριθμουμένου, ἰχθύων σέ φησιν ἐκέλευον ὀνόματα λέγειν, οὐ θεῶν. ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου ναυτίλῳ χειμῶνος, ἔφασκεν ἐν κακκάβᾳ ζεούσῃ μείζονα ἑωρακέναι χειμῶνα. Ἀριστόδημος δὲ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων φησί, Δωρίωνος τοῦ κρουματοποιοῦ κυλλόποδος ὄντος ἀπώλετο ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαυτίον, καὶ ὅς οὐδὲν ἔφη πλέον καταράσομαι τῷ κλέψαντι, ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον. ὅτι δ᾽ ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος, φανερὸν ἐξ ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλίππῳ δράματι. οὐ καλά καὶ τῆς νυκτὸς Δωρίων ἔνδον ἐστὶ παρ᾽ ἡμῖν λοπαδιφυσήτης. οἶδα δὲ καὶ ἃ ὁ Ἑρμιονεὺς Λάσος ἔπαιξε περὶ ἰχθύων, ἅπερ Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι, λέγων ὧδε. τὸν Λάσον φασὶ τὸν ὠμὸν ἰχθὺν ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὅ ἐστιν ἀκοῦσαι, τοῦτό ἐστιν ἀκουστόν. καὶ ὅ ἐστι νοῆσαι, τοῦτό ἐστι νοητόν. ὡσαύτως οὖν καὶ ὅ ἐστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν. ὥστ᾽ ἐπειδὴ τὸν ἰχθὺν ἦν ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ ποτε ἰχθὺν παρά τινων ἁλιέων

ὁ δ᾽ ἐὸν uide Suid.

Δωρίων.

Mylen Aegypti urbe, Steph.

Λάσου.

κλέπτων ὑφείλετο, καὶ λαβὼν ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκίζοντος δὲ ὤμοσεν μήτ' αὐτὸς ἔχειν τὸν ἰχθὺν, μήτ' ἄλλῳ συνειδέναι λαβόντι, διὰ τὸ λαβεῖν μὲν αὐτὸν, ἔχειν δὲ ἕτερον, ὃν ἐδίδαξεν ἀπομόσαι πάλιν, ὅτι οὔτ' αὐτὸς ἔλαβεν, οὔτ' ἄλλον ἔχοντ' οἶδεν. εἴληφε μὲν γὰρ ὁ Λάσος, ἔχει δὲ αὐτός. τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει ὥσπερ ἐν λόγῳ καὶ λόγον ἐᾶν, Ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ' ἔρανον ἑστιῶν. ὦ παμπόνηρον ὄψον ὦ ταῦ ὁ γέρανος. Ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν τι λέγω.

Ἄλεξις δ' ἐν Δημητρίῳ, Φάϋλλόν τινα κωμῳδεῖ ὡς φίλιχθυν ἐν τούτοις. Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε Βορρᾶς ἢ νότος Ἐν τῇ θαλάττῃ, λαμπρὸς ἰχθὺς οὐκ ἐνῆν Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύμασι Τούτοις φαῦλος προσγέγονε χειμὼν τρίτος. Ἐπὰν γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ Εἰς τὴν ἀγορὰν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται Φέρων ἅπαν τὸ ληφθὲν, ὥστε γίγνεται, Ἐν τοῖς λαχάνοις
10 τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἁλιευομένῃ φιληδοῦντας τινὰς καταλέγων ἰχθύσι φησί,

Τῆς Σεπιάδος πρῶτον Ἡράκλεις ἄναξ, Ἅπαντα τεθολώκασιν οὐ βαλεῖς πάλιν Εἰς τὴν θάλατταν καὶ πλυνεῖς, μὴ φῶσί σε Δωριὰς, ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι. Τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς τὰς μαινίδας Ἀπόδος ταχύς γε νὴ Δί' ὦ Ζεῦ τίς ποτε, ὃ Καλλιμέδων σε κατέδετ' ἄρτι τῶν φίλων, Οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ κατατιθῇ τὰς συμβολάς, Ὑμᾶς δ' ἔταξα δεῦρο πρὸς τὰ δεξιά Τρίγλας ἔδεσμα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους. Κατεσθίει γοῦν διὰ μιᾶς τὴν οὐσίαν, Καὶ τὸν σινώπης γόγγρον ἡδὺν παχυτέρας Ἔχοντ' ἀκάνθας, τοῦτον εἴ τις λήψεται, Πρῶτος προσελθών. Σμιγόλας γὰρ οὐ πάνυ Τούτων ἐδεστής, ἀλλὰ κίθαρος οὑτοσί Ὃν ἂν ἴδῃ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται. Καὶ μὴν ἀληθῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα Ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει. Ἀνδρωτάριστον κωβιὸν τὸν δ' ὄντ' ἔτι Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ. Ἀδρὸς γάρ ἐστιν, ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται,
20 Ἐπὶ τὸ τάριχός ἐστιν. ὥρμηκε γὰρ, Ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τρυγόνα, Χωρὶς Θεανοῖ εὐρύθμω κἀντιῤῥόπους. Πιθανώτατα δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀντιφάνης, καὶ τὸν Σμιγόλαν κεκωμῴδηκεν ὡς ἐπτοηκότα περὶ κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡραίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ περὶ αὐτοῦ τάδε. Σμιγόλας ἐστὶ Ναυκράτους ἀνὴρ Ἀθηναῖος Κολυττεύς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθὸς, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς, καὶ ἀεί τινας εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς, ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν. καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησίν, Ὁ Σμιγόλας οὐ προσιέναι σοι φαίνεται Ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠρεθισμένος. Ἄλεξις δὲ ἐν Ἀγῶνι, ἢ Ἱππίσκῳ. ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε μὴ πίσεί μοι Τὸν Σμιγόλαν, οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ. Πυθιονίκην δὲ φησι φιληδεῖν ταρίχῳ, ἐπεὶ ἐραστὰς εἶχε τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱοὺς, ὡς Νικοκλῆς ἐν Ἀκαλείοις φησίν, Ἄνυτος ὁ παχὺς
30 πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τι. καλεῖ γὰρ αὐτὸν ὥς φασιν ὁπόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλους ἡδομένη. καὶ πάλιν, Ἡ Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται, Καὶ σοῦ κατέδεται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις Λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρα, ἄπληστός ἐστι γάρ. Ὅμως δὲ δοῦναί σοι κέλευσον † σαργανίδας Αὐτὴν ταρίχους. εὐπορεῖ γὰρ τυγχάνει Ἔχουσα, καὶ σύνεστιν ἀπὸρ † δ' εἰς δυσίν, Καὶ τοῦτ' ἀνάλτοις καὶ πλατυῤῥύγχοις τισί. Πρὸ τούτου δ' ἦν ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις ὄνομα. περὶ δὲ Καλλιμέδοντος τοῦ καράβου, ὅτι καὶ φίλιχθυς ἦν καὶ διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς, Τιμοκλῆς ἐν Πολυπράγμονι, εἶθ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω Ὁ κάραβος προσῆλθεν, ἐμβλέπων δέ μοι. Ὡς δ' οὖν ἐδόκει πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα Ἐλάλει. συνιεὶς δ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ, Ὧν ἔλεγεν ἐπένευον διακενῆς. Τῷ δ' ἄρα βλέπουσι χωρὶς καὶ δοκοῦσιν αἱ κόραι. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατίᾳ, ἢ Φαρμακοπώλῃ, Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας, Ἤδη τετάρτην ἡμέραν. εἶχον κόρας Θυγατέ-
40 ρες αὐτοῦ; τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων, Ἃς οὐδὲ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας Ἔπαυσε μαινομένας, καταστήσειεν ἄν. Ὁμοίως αὐτὸν σκώπτει κἂν τοῖς ἐπιγραφομένοις συντρέχουσι. εἰς δὲ ὀψοφαγίαν ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως, Ἀγορανομήσεις ἂν θεοὶ θέλωσι σύ Ἵνα Καλλιμέδοντ' εἰς τοὔψον μὴ φιλεῖς ἐμέ Παύσῃς καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας. Ἔργον τυράννων εἶκ' ἀγορανόμων λέγεις. Μάχιμος γὰρ ἀνήρ, χρήσιμος δὲ τῇ πόλει. Τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται κἂν τῇ ἐπιγραφομένῃ εἰς τὸ φρέαρ. ἐν δὲ Μανδραγοριζομένῃ, Εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ Ξένους ἑτέρους ὑμῶν γενοίμην ἔγχελυς, Ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό με. Ἐν δὲ Κρατίᾳ, καὶ Καλλιμέδων μετ' Ὀρφέως ὁ κάραβος. Ἀντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῳ, Ἧττον τ' ἀποστῆναι ἂν ὧν προειλόμην, Ἢ Καλλιμέδων γλαύκου πρίοιτ' ἂν κρανίον. Εὔβουλος δ' ἐν Ἀνασωζομένοις, Ἕτεροι δὲ θυοῖσι συμπεπλεγμένοι, Μετὰ Καράβου σύνεισιν, ὃς μόνος βροτῶν Δύναται καταπιεῖν ἐκζεόντων λοπαδίων, Ἀθρόους τεμαχί-
50 τας ὥστ' ἐνεῖναι μηδέν. Θεόφιλος δὲ ἐν Ἰατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτὸν, καὶ τὸ ἐν λόγοις ψυχρὸν, Παῖς δὲ φιλοτίμως παρ' αὐτὸν τὸν νεανίσκον ἔγχελυν Παρατέθηκε τῷ πατρὶ Τευθὶς ἦν χρυσῆ, πατρίδιον πῶς ἔχεις πρὸς κάραβον ψυχρός ἐστιν ἄπαγέ φησι, ῥητόρων οὐ γεύομαι. Φιλήμων δὲ μετιόν τι εἰπόντος, Ἀργύρεος δὲ παρατεθεὶς κάραβον, Ὥς εἶδεν αὐτὸν χαῖρε πάππα φίλτατε. Εἶπας, τί

Φαΰλλος. Ὀψοφάγος.

ο ἐπόει

ἐπόει τὸν πατέρα κατάδηλον. Ἡρόδικος δ᾽ ὁ Κρατήτειος ἐν τοῖς συμμίκτοις ὑπομνήμασι τὸ Καλ-
λιμέδοντος υἱὸν ἐπιδείξειν ὄντα τὸν ἀργύριον. γεγόνασι δὲ καὶ οἵδε ὀψοφάγοι. Ἀνταγόρας μὲν ὁ
ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἀλεῖψαι τὸν ἰχθὺν, ἀλλὰ λοῦσαι ὥς φησιν Ἡγήσανδρος. ἐν δὲ στρατο-
πέδῳ ἕψοντι φησὶν αὐτῷ γόγγρον λοπάδα καὶ περιεζωσμένῳ, Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς παραστὰς,
ἆρά γε εἶπεν Ἀνταγόρα τὸν Ὅμηρον οἴει τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ἀναγράψαι γόγγρους ἕψον-
τα; κἀκεῖνον οὐ φαύλως εἰπεῖν. σὺ δὲ οἴει φησὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πο-
λυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρους ἕψει; ἔφη δ᾽ ἕψων ποτὲ ὁ Ἀνταγόρας, οὐκ ἔφη
βαδιεῖσθαι εἰς τὸ βαλανεῖον, εὐλαβούμενος μή ποτε οἱ παῖδες τὸν ζωμὸν ἐκροφήσωσι, Φιλοκύδους
δ᾽ εἰπόντος, ὅτι ἡ μήτηρ τηρήσει. ἐγὼ οὖν εἶπε τῇ μητρὶ ὀρνίθειον ζωμὸν πιστεύσω; καὶ Ἀνδροκύδης
δὲ ὁ Κυζικηνὸς ζωγράφος φίλιχθυς ὢν, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν ἡδυπαθείας, ὡς καὶ
τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς κατὰ σπουδὴν γράψαι. περὶ δὲ Φιλοξένου τοῦ Κυθηρίου διθυραμβο-
ποιοῦ Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς τάδε γράφει, Ὑπερβολῇ λέγουσι τὸν Φιλόξενον Τῶν διθυράμ-
βων τὸν ποιητὴν γεγονέναι Ὀψοφάγον, εἶτα πολύποδα πηχῶν δυεῖν, Ἐν ταῖς Συρακούσαις
ποτ᾽ αὐτὸν ἀγοράσαι, Καὶ σκευάσαντα καταφαγεῖν ὅλον σχεδὸν, Πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἁλόντα
δ᾽ ὑπὸ δυσπεψίας, Κακῶς σφόδρ᾽ ἔχειν. εἶτ᾽ ἰατροῦ τινος Πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντος, ὃς φαύλως
πάνυ Ὁρῶν αὐτὸν φερόμενον, εἶπεν εἴ τί σοι Ἀνοικονόμητόν ἐστι, διατίθου ταχὺ Φιλόξεν᾽, ἀποθα-
νῇ γὰρ ὥρας ἑβδόμης. Κἀκεῖνος εἶπε, τέλος ἔχει τὰ πάντα μοι Ἰατρὲ φησὶ καὶ δεδιοίκηται πά-
λαι, Τοὺς διθυράμβους σὺν θεοῖς καταλιμπάνω Ἠνδρωμένους, καὶ πάντας ἐστεφανωμένους, Οὓς
ἀνατίθημι ταῖς ἐμαυτοῦ συντρόφοις Μούσαις, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον ἐπιτρόπους, Ταῦθ᾽ αἱ
διαθῆκαι διασαφοῦσιν. ἀλλ᾽ ἐπεὶ Ὁ Τιμοθέου Χάρων σχολάζειν μ᾽ οὐκ ἐᾷ, Οὐκ τῆς Νιόβης, χωρεῖν
δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ, Καλεῖ δὲ μοῖρα νύχιος, ἧς κλύειν χρεὼν, Ἵν᾽ ἔχων ἀποτρέχω πάντα τὰ ἐμαυ-
τοῦ κάτω, Τοῦ πολύποδός μοι τὸ κατάλοιπον ἀπόδοτε. Κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶ, Φιλόξενός
ποθ᾽ ὡς λέγουσ᾽, ὁ Κυθήριος Εὔξατο τριῶν ἔχειν τὸν λάρυγγα πήχεων Ὅπως καταπίνω φησὶν ὅ-
τι πλεῖστον χρόνον, Καὶ πάνθ᾽ ἅμα μοι τὰ βρώμαθ᾽ ἡδονὴν ποῇ. καὶ Διογένης δὲ ὁ κύων ὠμὸν πο-
λύποδα καταφαγὼν ἐπιθυμήσας αὐτῷ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε. περὶ δὲ τοῦ Φιλοξένου, καὶ ὁ παρῳδὸς
Σώπατρος λέγων φησί. Δισσαῖς γὰρ ἐν μεσταισιν ἰχθύων φοραῖς, Ἧσαι δ᾽ Αἴτνης ὃν μέσον λεύσ-
σων σκοπόν. Καὶ Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ ὀψοφάγος ἦν, ὥς φησι Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Δήλῳ, διη-
γούμενος τοὺς παρὰ Ἁρπάλου δωροδοκήσαντας. γράφει δὲ οὕτως, Δημοσθένης τάλαντα πεντή-
κοντ᾽ ἔχει, Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί. Καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολύ Ἀνόητος
ὁ διδοὺς, εὐτυχὴς δ᾽ ὁ λαμβάνων. Εἴληφε καὶ Δήμων τε καὶ Καλλισθένης, Πένητες ἦσαν, ὥστε
συγγνώμην ἔχω, Ὅ τ᾽ ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει, Τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ.
Ὀψοφάγος γὰρ ὥστε τοὺς λάρους εἶναι σύρους. Καὶ ἐν Ἰκαρίοις δὲ ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Τόντ᾽
ἰχθυόρρουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα Σὸν, σηπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου, Κόμποις παφλά-
ζων ἠπίοις πυκνώμασι Προσπαννυχίσας ἔχει. Μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότος. Φιλέται-
ρος δ᾽ ἐν Ἀσκληπιῷ τὸν Ὑπερείδην ἐπὶ τῷ ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτόν φησι. καθάπερ καὶ Καλ-
λίαν τὸν ῥήτορα Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Ἄλλον δὲ ἰχθὺν μεγέθει πισινόν τινα, Τοῖσδε τόποις
ἥκει κομίσας Γλαῦκος τις ἐν πόντῳ γαλεὸς σῖτον ὀψοφάγων, καὶ λίχνων ἀνδρῶν ἀγάπημα. φέρω
κατ᾽ ὦμον τινὰ τῷ δ᾽ εἴπω τὴν σκευασίαν. πότερον χλοερῷ τρίμματι βρέξας, ἢ ἐν ἁγνίας ἅλ-
μης λιάσμασι σῶμα λιπαίνας πυρὶ παμφλέκτῳ παραδώσω, ἔφα τις ὡς ἅλμῃ θερμῇ τοῦτο φάγοι
γ᾽ ἑφθὸν ἀνὴρ Μοσχίων φίλαυλος. βοᾷ δὲ ὄνειδος ἴδιον ὦ Καλλία, σὺ μὲν ἀμφὶ σῦκα κἀμφὶ τα-
ρίχη ἀγάλλῃ, τοῦ δ᾽ ἐν ἅλμῃ παριόντος οὐ γεύῃ χαρίεντος ὄψου. τὰ μὲν σῦκα ὡς ἂν συκοφάντην
λοιδορῶν, τὰ δὲ ταρίχη μή ποτε, καὶ ὡς αἰσχροποιοῦντος. καὶ ὁ Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν
Ἰσοκράτους μαθητῶν ἑωθινὸν τὸν Ὑπερείδην ποιεῖσθαι ἀεὶ τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Τίμαιος
δ᾽ ὁ Ταυρομενίτης, καὶ Ἀριστοτέλη τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. καὶ Μάτρων δ᾽ ὁ σο-
φιστὴς ὀψοφάγος ἦν. δηλοῖ δὲ τοῦτο Ἀντιφάνης ἐν Κιθαρῳδῷ, οὗ ἡ ἀρχὴ, Οὐ ψεύδομαι οὐδέν φησιν
ὀφθαλμὸν ὤρυξέ τις, Ὥσπερ ἰχθύος Μάτρων προσελθών. Ἀναξίλας δ᾽ ἐν Μονοτρόπῳ, τοῦ κεστρέως
κατεδήδοκε τὸ κρανίον, Ἀναρπάσας Μάτρων, ἐγὼ δ᾽ ἀπόλλυμαι, Ὑπερβολῆς γαστριμαργίας τὸ
καὶ ἁρπάζειν ἐσθίοντα. καὶ ταῦτα κρανίον κεστρέως. εἰ μὴ ἄρα οἱ περὶ αὐτὰ δεινοὶ, ἴσασιν ἐνόν τι
χρήσιμον ἐν κεστρέως κρανίῳ, ὃ πάρεισι τὸν Ἀρχέστρατον λιχνείας ἐμφανίσαι ἡμῖν. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν
Πλουσίοις κατάλογον ποιεῖται ὀψοφάγων ἐν τούτοις, Εὔθυνος δ᾽ ἔχων σανδάλιον καὶ σφραγίδα
καὶ μεμυρισμένος Ἐλογίζετο τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ᾽ ὅτι. Φοινικίδης δὲ Ταυρέας θ᾽ ὁ φίλτα-
τος Ἄνδρες παλαιοὶ, ὀψοφάγοι ποιοί τινες Οἳ καταβροχθίζειν ἐν ἀγορᾷ τὰ τεμάχη Ὁρῶν-
τες ὀξύθυμον ἐπὶ τῷ πράγματι, Ἔφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν πάνυ, Κύκλους δὲ συναγά-

γοντες

ϱοντος ἔλεγον τάδε. Ὡς οὐ βιωτόν ἐστιν, οὐδ' ἀνασχετόν, Τῆς μὲν θαλάττης ἀντιποιεῖσθαί τινας Ὑμῶν, ἀναλίσκειν τε πολλὰ χρήματα, Ὄψον δὲ μηδὲν εἰσπλεῖν, μηδὲ γρῦ. Τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι, δεῖ Νόμῳ κατακλεῖσαι τοῦτο, παραπομπὴν ποιεῖν Τῶν ἰχθύων, νῦν δὲ Μάτρων συνήρπακε Τοὺς ἁλιέας, καὶ Διογείτων νὴ Δία Πάντας ἀναπέπεικεν ὡς αὐτὸν φέρειν. Κοὐ δημοτικόν γε τοῦτο δρᾷ τοιαῦτα φλῶν, Γάμοι δ' ἐκεῖνοι καὶ πότοι νεανικοὶ ἦσαν. Εὐφάνης δὲ ἐν μούσαις, Φοινικίδης δ' ὡς εἶδεν ἐν πλήθει νέων μεστὴν ζέουσαν λοπάδα νηρείων τέκνων, Ἐπέσχε τ' ὀργῇ χεῖρας ἠριθισμένας Τίς φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ φαγεῖν, Τίς ἐκ μέσου τὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι, Ποῦ κόρυδος, ἢ φυρόμαχος, ἢ κοίλου βία Ἴτω πρὸς ἡμᾶς, κἂν τάχ' οὐδὲν μεταλάβοι.

Τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ Μελάνθιος ἦν ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητής, ἔγραψε δὲ ἐλεγεῖα. κωμῳδοῦσι δ' αὐτὸν ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ, Λεύκων ἐν φράτερσιν, Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Φερεκράτης ἐν πετάλῃ. ἐν δὲ τοῖς ἰχθύσιν Ἄρχιππος τῷ δράματι, ὡς ὀψοφάγον δήσας παραδίδωσι τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίστιππος ὁ σωκρατικὸς ὀψοφάγος ἦν, ὅστις καὶ ὑπὸ Πλάτωνός ποτε ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων καὶ Ἡγήσανδρος, γράφει δὲ οὕτως ὁ Δελφός. Ἀρίστιππος Πλάτωνος ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου. ὁρᾷς οὖν εἶπεν ὦ Πλάτων ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐλητρίδι ἢ διδύμαις, Φοινικίδην τινὰ ἐπ' ὀψοφαγίᾳ κωμῳδῶν φησιν, Ὁ Μενέλεως ἐπολέμησεν ἔτη δέκα τοῖς Τρωσὶ διὰ γυναῖκα τὴν ὄψιν καλήν, Φοινικίδης δὲ Ταυρέᾳ δι' ἔγχελυν. Δημοσθένης δὲ ὁ ῥήτωρ Φιλοκράτην, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ προδοτικοῦ χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόραζεν, εἰς ἀσέλγειαν καὶ ὀψοφαγίαν λοιδορεῖ. Διοκλῆς δὲ ὀψοφάγος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πυθομένου τινὸς αὐτοῦ, πότερος χρηστότερος ἰχθῦς, γόγγρος ἢ λάβραξ. ὁ μὲν ἑφθὸς ἔφη, ὁ δὲ ὀπτός. ὀψοφάγος δ' ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ ἀργεῖος τραγῳδός, Ἀθηνίωνος μὲν μαθητής, οἰκέτης δὲ γενόμενος Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων βασιλέως, ὥς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς, γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ ἐπίγραμμα τὸν Ἰόβαν, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλην ὑπεκρίνατο. Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κιναροφάγον ἦχος Λεύσσων Ὑψιπύλης ἐς κακὸν ἦτορ ὅρα. Ἦ μὲν γάρ ποτ' ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδέ τινος δὴ Γῆρυν χρυσοβόλοις οὔασιν ἠγάσατο.†

Νῦν δέ με χυτρόποδες κέραμοι, καὶ τήγανα ξηρὰ Χήρωσαν φωνῆς γαστρὶ χαριζόμενοι. Φορύσκον δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν ἰχθυοφάγον λυπηθέντα, ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος, ἀλλ' ἀκολουθήσαντος αὐτῷ πλείονος, εἰπεῖν. τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται, καὶ ὅλον τὸν ἰχθὺν ἀναλῶσαι. Βίων δὲ προαρπάσαντός τινος τὰ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών, ἐπεῖπεν. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο. Θεόκριτος δ' ὁ χῖος τελευτησάσης τῆς γυναικὸς Διοκλεῖ τῷ ὀψοφάγῳ ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περίδειπνον πάλιν ὠψοφάγει κλαίων ἅμα, παῦσαι φησὶ κλαίων ὦ πόνηρε. οὐδὲν γὰρ πλέον ὀψοφαγῶν ποιήσεις. τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφαγίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπὸν ἔφησεν ἐστὶν ὁ Θεόκριτός σοι καὶ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, καὶ ἔσῃ τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ οὐρανόν. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ βίων φιλιχθύν τινα ἀναγράφων φησὶν οὕτως. Τέχνων ὁ παλαιὸς αὐλητής, Χάρμου τοῦ αὐλητοῦ τελευτήσαντος (ἦν δὲ φίλιχθυς) ἀποπυρίδας ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐνήγιζεν αὐτῷ. καὶ Ἄλεξις δ' ὁ ποιητὴς ἦν ὀψοφάγος, ὡς ὁ Σάμιός φησι Λυγκεύς, καὶ σκωπτόμενος ὑπό τινων σπερμολόγων εἰς ὀψοφαγίαν, ἐρομένων τί ἐκεῖνον τί ἂν ἥδιστα φάγοι, ὁ Ἄλεξις σπερμολόγους ἔφη πεφρυγμένους. Νόθιππον δὲ τὸν τραγῳδιοποιόν, ὃν Ἕρμιππος ἐν ταῖς μοίραις φησίν, εἰ δ' ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι καὶ βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπτὴ μεγάλη καὶ πλευρὸν ὕειον, τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν χρῆν, πέμπειν δὲ Νόθιππον ἑκόντα. εἷς γὰρ μόνος ὢν κατεβρόχθισεν ἂν τὴν Πελοπόννησον ἅπασαν. ὅτι δὲ οὗτος ἦν ὁ ποιητής, σαφῶς παρίστησι Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Μυννίσκος ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν σύρφακι ὡς ὀψοφάγος οὕτως, Ὁδὶ μὲν ἀνταγοράσιος ὀρφὼς ἐστί σοι, Ταῦθ' ὡς φίλος Μυννίσκος ἐστὶν ὁ χαλκιδεύς, Καλῶς λέγεις. καὶ Λάμπωνα δὲ τὸν μάντιν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις κωμῳδοῦσι, Καλλίας πεδήταις, καὶ Λύσιππος βάκχαις, Κρατῖνος δ' ἐν δραπέτισιν εἰπὼν περὶ αὐτοῦ, Λάμπωνα τὸν οὐ βροτῶν ψῆφος δύναται φλεγυρὰ δείπνου φίλων ἀπείργειν, ἐπιφέρει, νῦν δ' αὖ τις ἐρυγγάνει. βρύκει γὰρ ἅπαν τὸ παρόν, τρίγλη δὲ κἂν μάχοιτο. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασιν, ὀψοφάγους καταλέγων, Φαίδωνος μέν τινος ἐν τούτοις μέμνηται, Φαίδων δὲ φυκί' ἀνεῖ καὶ Χορδὰς ὁ ψάλτης. ἐστὶ γὰρ ὀψοφάγος. Ἄγιδος δ' ἐν τούτοις, Ἑφθὸς ὁ κάλλιχθυς νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν. Ἔλθοι μὴ Πρωτεὺς Ἄγις ὁ τῶν λοπάδων Γίνεθ' ὕδωρ καὶ πῦρ. καὶ ὃ βούλεται ἀλλ' ἀπόκλειε. Ἥξει γὰρ τοιαῦτα μεταπλασθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς Χρυσορόης, ἐπὶ τὴν δ' Ἀκρισίου λοπάδα. Καὶ γυναῖκα δέ τινα Κλειὼ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σκώπτων φησίν, Ὀψοφαγεῖ Κλειὼ

καταμυομένην δὲ θηλάσῃ σ᾽ ἔδειμον ἢ δραχμῆς ὅλον ὁ γόγγρος ἅπας. Θεσμόν ἐν ᾗ ζώνην ἢ ἐνώτιον, ἤ τι τοιοῦτον Σύντομον, τὸ δ᾽ ὁρᾶν μὴ μόνον οὐ λεγομένην. Ἡμετέρη σὺ μέλισσα λιθῶν μεθ᾽ ἁπάντα πάλαι πω, Οὐ γογγοῦς. γόγγροι δ᾽ οἱ μέλλοι λοπάδι. Ἀριστόδημος δ᾽ ἐν τοῖς γελοίοις ἀπομνημονεύμασιν Εὐφράνορά φησι τὸν ὀψοφάγον ἀκούσαντα ὅτι ἄλλος ἰχθυοφάγος ἀπέθανε θερμὸν ἰχθύος τέμαχος καταπιὼν, ἀναφωνῆσαι, ἱερόσυλος ὁ θάνατος. Κίνδων ὁ ὀψοφάγος, καὶ Δημύλος, ὀψοφάγος δὲ καὶ οὗτος, γλαύκου παρατεθέντος, ἄλλου δ᾽ οὐδενὸς, ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατελάβετο, καὶ ὁ Δημύλος ἐπὶ τὸν ἐκείνου ὀφθαλμὸν ἐπιβαλὼν ἐβιάζετο φωνῶν, ἄφες καὶ ἀφήσω. ἐν δείπνῳ δέ ποτε καλῆς λοπάδος ὄψου παρατεθείσης, ὁ Δημύλος οὐκ ἔχων ὅπως αὐτὴν μόνος καταφάγοι, ἐνέπτυσεν εἰς αὐτήν. Ζήνων δ᾽ ὁ κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ᾽ οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος, οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δ᾽ ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί οὖν ἔφη τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν. Ἴστρος δέ φησι Χοιρίλον τὸν ποιητὴν παρ᾽ Ἀρχελάου τέσσαρας μνᾶς ἐφ᾽ ἡμέρᾳ λαμβάνοντα ταύτας καταναλίσκειν εἰς ὀψοφαγίαν, γενόμενον ὀψοφάγον. οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ τοὺς ἰχθυοφάγους παῖδας, ὧν Κλέαρχος μνημονεύει ἐν τῷ περὶ θινῶν, φάσκων Ψαμμήτιχον τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα παῖδας θρέψαι ἰχθυοφάγους, τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου βουλόμενον εὑρεῖν. καὶ ἄλλους δὲ ἀδίψους ἀσκῆσαι, τοὺς ἐρευνησομένους τὰς ἐν Λιβύῃ ψάμμους, ὧν ὀλίγοι διεσώθησαν. οἶδα δὲ καὶ τοὺς περὶ Μόσυνον τῆς Θρᾴκης βοῦς, οἳ ἰχθῦς ἐσθίουσι, παραβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας. Φοινικίδης δὲ τοὺς ἰχθῦς παρατιθεὶς τοῖς τὰς συμβολὰς δεδωκόσι, τὴν μὲν θάλασσαν ἔλεγε κοινὴν εἶναι, τοὺς δ᾽ ἐν αὐτῇ ἰχθῦς τῶν ὠνησαμένων. εἴρηται δὲ καὶ ὁ ὀψοφάγος, ὡς ἕτεροι, καὶ τὸ ὀψοφαγεῖν, Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς δευτέραις Νεφέλαις ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν. Κηφισόδωρος Ὑοῦ δ᾽ ὀψοφάγος οὐδ᾽ ἀδολέσχης. Μάχων ἐπιστολῇ, Ὀψοφάγος εἰμί, τοῦτο δ᾽ ἐστὶ τῆς τέχνης Θεμέλιος ἡμῖν προσαποδεδεῖχθαι τί δεῖ Τὸν μὴ τὰ παρατεθέντα λυμαινούμενον Γεφροντικῶς. αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔσται κακὸς, Ἔπειτ᾽ ἐπὰν ἢ καθαρὰ τἀρτυτήρια, Οὐκ ἂν διαμάρτοι τὴν ψευδῆ, καί γε οὐ πυκνά Ἅλας οὐκ ἔχει προσίνεγκ᾽ ἐπιδεῖταί τινος, πάλιν τε γεύου συμμετρίαν ὡς ἁρμόσῃ, Ὥσπερ λύραν ἐπιτεῖναί γ᾽ ὡς ἡδὺς ᾖ. Εἶθ᾽ ὁπόταν ἤδη πάντα συμφωνεῖν δοκῇ, Εἴσαγε διὰ πασῶν Νικολαΐδας Μυκονίας. Πρὸς τούτοις τοῖς ὀψοφάγοις ἄνδρες ἑταῖροι οἶδα καὶ τὸν παρ᾽ Ἠλείοις τιμώμενον ὀψοφάγον Ἀπόλλωνα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἄτταλον ἐπιστολῇ. οἶδα δὲ καὶ τὴν ἐπὶ Σατίδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς Ἀλφειώσας Ἀρτέμιδος ἱερῷ. Κλεάνθους δ᾽ ἐστὶ τοῦ κορινθίου, ἐν ᾗ Ποσειδῶν πεποίηται θύννον τῷ Διὶ προσφέρων ὠδίνοντι, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ἐν ὀγδόῳ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔφη ὁ Δημόκριτος, καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσφωνήσας ἐκ ὀψοφαγήσων παρῆλθον διὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν, ὃς διὰ τὰ Σύρων πάτρια, καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀπεστέρησεν, ἕωθ᾽ ἐς ἕτερ᾽ ἐμβάλλας προσφέρων. καί τοι γε Ἀντίπατρος ὁ ταρσεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τετάρτῳ περὶ δεισιδαιμονίας λέγεσθαί φησι πρός τινων, ὅτι Γάτις ἡ τῶν Σύρων βασίλισσα οὕτως ἦν ὀψοφάγος, ὥστε κηρύξαι Ἀτεργάτιδος μηδένα ἰχθὺν ἐσθίειν. ὑπ᾽ ἀγνοίας δὲ τοὺς πολλοὺς αὐτὴν μὲν Ἀτεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων δ᾽ ἀπέχεσθαι. Μνασέας δ᾽ ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀσίας φησὶν οὕτως. ἐμοὶ μὲν ἡ Ἀτεργάτις δοκεῖ χαλεπὴ βασίλισσα γεγονέναι, καὶ τῶν λαῶν σκληρῶς ἐπιστατηκέναι, ὥστε καὶ ἀπονομίσαι αὐτοῖς ἰχθὺν μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν ἀναφέρειν διὰ τὸ ἀρέσαι αὐτῇ τὸ βρῶμα. καὶ διὰ τόδε νόμιμον ἔτι διαμένει, ἐπὰν εὔχωνται τῇ θεῷ, ἰχθῦς ἀργυροῦς ἢ χρυσοῦς ἀνατιθέναι. τοὺς δὲ ἱερεῖς πᾶσαν ἡμέραν τῇ θεῷ ἀληθινοὺς ἰχθῦς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὀψοποιησαμένους παρατιθέναι, ἑφθούς τε ὁμοίως καὶ ὀπτοὺς, οὓς δὴ αὐτοὶ καταναλίσκουσιν οἱ τῆς θεοῦ ἱερεῖς. καὶ μικρὸν προσελθὼν, πάλιν φησίν. ἡ δέ γε Ἀταργάτις, ὥσπερ Ξάνθος λέγει ὁ λυδὸς, ὑπὸ Μόψου τοῦ λυδοῦ ἁλοῦσα, κατεποντίσθη μετὰ Ἰχθύος τοῦ υἱοῦ ἐν τῇ περὶ Ἀσκάλωνα λίμνῃ, διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη. τάχα δὲ καὶ ὑμεῖς ἄνδρες φίλοι ἑκόντες παρελίπετε, ὡς ἱερόν τινα ἰχθὺν τὸν παρ᾽ Ἐπίππῳ τῷ κωμῳδιοποιῷ, ὅν φασι τῷ Γηρυόνῃ σκευάζεσθαι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι. διὰ τούτων λέγων, Τούτῳ δ᾽ ὁπόταν νάσσῃ χώρας ἰχθὺν τιν᾽ ἔλωσιν Οὐχ ἡμέριον, τῆς περικλύστου δ᾽ ἁλίας Κρήτης μείζω

Μεγέθει, λοπὰς ἔστ᾽ αὐτῷ δυνατὴ τοῦτον χωρεῖν ἑκατὸν καὶ περιοίκους Εἶναι ταύτῃ δὲ ἰσλοὺς Λυκίους μυγδονιῶτας Κρανακοὺς, παφίους. τούτους δ᾽ ὕλην κόπτειν ὁπόταν βασιλεὺς ἕψῃ τὸν μέγαν ἰχθὺν, Καὶ προσάγοντας καθ᾽ ὅσον πόλεως ἔστηκεν ὅρος, τοὺς δ᾽ ὑποκαίειν. Λίμνην δ᾽ ἐπάγειν ὕδατος κείνην εἰς τὴν ἅλμην, τοὺς δ᾽ ἅλας αὐτῷ. Ζεύγη προσάγειν μηνῶν ὀκτὼ συνεχῶς ἑκατόν. Περιπλεῖν δ᾽ ἐπὶ ταῖς ἅμμαισιν αὐτῶ τρεῖς τε κέλητας. Πεντασκάλμους περιαγγέλλειν τί κοὐχ ὑποκαίεις. Λυκάων πρυτάνεις ψυχρόν τουτὶ παῦε φυσῶν. Μακεδὼν ἄρχων σβέννυε λαμ

πυκέλτης

Macrob. Saturn. lib. 1. c. 23

νυκίλτος μὴ προσκλύσῃς. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴρηκεν ὁ Ἔφιππος καὶ Πελτασῇ τῷ
δράματι, ἐν ᾧ καὶ ταῦτα ἐκείνοις ὑποτέτακται. Τοιαῦθ᾽ ὑθλῶν δειπνεῖ καὶ ζῇ θαυμαζόμενος μετὰ
μειρακίων οὐ γινώσκων ψήφων ἀριθμούς, σεμνός, σεμνῶς χλανίδ᾽ ἕλκων. ὡς τίνα δὲ τοῦτ᾽ ἀποσκω-
πτόμενος ὁ Ἔφιππος εἴρηκεν, ὥρα σοι ζητεῖν καλὲ Οὐλπιανὲ καὶ διδάσκειν ἡμᾶς. καὶ τῶν εἰρημένων
τούτων εἴ τι σοι ψελλόν τε καὶ δυσεύρετον, Ἐπαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε. Σχολὴ δὲ
πλείων, ἢ θέλω πάρεστί μοι, Κατὰ τὸν Αἰσχύλου Προμηθέα. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀνεβόησε, καὶ τίν᾽
ἂν τῶν μεγάλων οὗτος οὐκ ἰχθύων, ἀλλὰ ζητήσεων ἐπὶ νοῦν λάβοι, ὃς τὰς ἀκάνθας ἀεὶ ἐκλέγει τῶν
τε καὶ ἀθερινῶν. καὶ εἴ τι τούτων ἀτυχέστερον ἐστὶν ἰχθύδιον, τὰ μεγάλα τεμάχη παραπεμ-
πόμενος. καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς γυναικείαις εὐωχίαις, φησὶν ἐν Ἰξίονι Εὔβουλος, Ἀμύλων παρόν-
10 των ἐσθίουσ᾽ ἑκάστοτε Ἄνηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας, Καὶ κάρδαμ᾽ ἐσκευασμένα. οὕτω μοι
δοκεῖ, καὶ ὁ λεβητοχάρων Οὐλπιανὸς κατὰ τὸν ἐμὸν μεγαλοπολίτην Κερκιδᾶν μηδὲν μὲν ἐσθίειν
τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων, τηρεῖν δὲ τοὺς ἐσθίοντας εἰ παρεῖδον ἢ ἄκανθαν, ἢ τῶν τραγανῶν τι, ἢ
χονδρῶδες τῶν παρατεθέντων. ἀεὶ δ᾽ ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος τὰ τοῦ καλοῦ καὶ λαμπροῦ Αἰσχύλου,
ὃς τὰς αὑτοῦ τραγῳδίας τεμάχη εἶναι ἔλεγε τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων. φιλόσοφος δὲ ἦν τῶν
πάνυ ὁ Αἰσχύλος, ὃς καὶ ἡττηθεὶς ἀδίκως ποτέ, ὡς Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς
εἴρηκεν, ἔφη χρόνῳ τὰς τραγῳδίας ἀνατιθέναι, εἰδὼς ὅτι κομιεῖται τὴν προσήκουσαν τιμήν. πό-
θεν δὲ καὶ εἰδέναι δύναται ἅπερ εἶπε Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς εἰς Πρόπιν τὸν Ῥόδιον κιθαρῳδόν.

Στρατονίκου εὐτράπελα.

Κλέαρχος γὰρ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν φησιν, ὡς ὁ Στρατόνικος θεασάμενος τὸν Πρόπιν, ὄντα τῷ
μὲν μεγέθει μέγαν, τῇ δὲ τέχνῃ κακόν, καὶ ἐλάττονα τοῦ σώματος, ἐπερωτώντων αὐτὸν ποῖός τις
20 ἐστίν. εἶπεν, οὐδείς, κακός, μέγας, ἰχθύς. αἰνιττόμενος, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδείς ἐστιν, εἶθ᾽ ὅτι κακός,
καὶ πρὸς τούτοις μέγας μέν, ἰχθὺς δὲ διὰ τὴν ἀφωνίαν. Θεόφραστος δ᾽ ἐν τῷ περὶ γελοίου, λεχθῆ-
ναι μέν φησι τὴν παροιμίαν ἀπὸ τοῦ Στρατονίκου, ἀλλ᾽ εἰς Σιμύλαν τὸν ὑποκριτήν, διελόντος τὴν
παροιμίαν, μέγας οὐδεὶς σαπρὸς ἰχθύς. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ναξίων πολιτείᾳ περὶ τῆς παροιμίας οὕ-
τως γράφει. τῶν παρὰ Ναξίοις εὐπόρων, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δὲ ἄλλοι διεσπαρμένοι κα-
τὰ κώμας. ἐν οὖν δή τινι τῶν κωμῶν, ᾗ ὄνομα ἦν Λησάδαι, Τελεγόρας ᾤκει, πλούσιός τε σφόδρα
καὶ εὐδοκιμῶν, καὶ τιμώμενος παρὰ τῷ δήμῳ τοῖς τ᾽ ἄλλοις ἅπασι, καὶ τοῖς καθ᾽ ἡμέραν πεμ-
πομένοις. καὶ ὅτε καταβαίνοντες ἐκ τῆς πόλεως δυσωνοῖντό τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦ-
σι λέγειν, ὅτι μᾶλλον ἂν προέλοιντο Τελεσαγόρᾳ δοῦναι, ἢ τοσούτου ἀποδόσθαι. νεανίσκοι οὖν τι-
νες ὠνούμενοι μέγαν ἰχθῦν, εἰπόντος τοῦ ἁλιέως τὰ αὐτά, λυπηθέντες τῷ πολλάκις ἀκούειν, ὑπο-
30 πιόντες ἐκώμασαν πρὸς αὐτόν. δεξαμένου δὲ τοῦ Τελεσαγόρου φιλοφρόνως αὐτούς, οἱ νεανίσκοι
αὐτόν τε ὕβρισαν, καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ ἐπιγάμους. ἐφ᾽ οἷς ἀγανακτήσαντες οἱ Νάξιοι, καὶ τὰ
ὅπλα ἀναλαβόντες ἐπῆλθον τοῖς νεανίσκοις. καὶ μεγίστη τότε στάσις ἐγένετο, προεστῶτος τῶν
Ναξίων Λυγδάμιδος, ὃς ἀπὸ ταύτης τῆς στρατηγίας τύραννος ἀνεφάνη τῆς πατρίδος. οὐκ ἄκαι-
ρον δὲ εἶναι νομίζω εἰπεῖν, ἔτι καὶ αὐτὸς ἐπειδήπερ ἐμνήσθην τοῦ κιθαριστοῦ Στρατονίκου, λέξαι τι
περὶ τῆς εὐστοχίας αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. διδάσκων γὰρ κιθαριστάς, ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ
εἶχεν ἐννέα μὲν εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πυνθανομένου τι-
νὸς πόσους ἔχοι μαθητάς, ἔφη, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. εἰς Μύλασα δὲ ἐπιδημήσας, καὶ κατιδὼν
ναοὺς μὲν πολλούς, ἀνθρώπους δὲ ὀλίγους, στὰς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἔφη, ἀκούετε ναοί. Μάχων δὲ αὐ-
τοῦ ἀναγράφει τάδε ἀπομνημονεύματα. Στρατόνικος ἀποδημήσας εἰς Πέλλαν ποτέ, ὡς παρὰ

Μύλασα, Caria urbs est, Stephano.

40 πλειόνων ἔμπροσθεν τοῦτ᾽ ἀκηκοὼς ὡς σπληνικοὺς εἴωθεν ἡ πόλις ποιεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ. κατα-
μαθὼν οὖν πλείονας γυμναζομένους τῶν μειρακίων παρὰ τὸ πῦρ κομψῶς τό, τε χρῶμα καὶ τὸ σῶ-
μα ἠσκηκότας, διαμαρτάνειν ἔφασκε τοὺς εἰρηκότας αὐτῷ. καταμαθὼν δ᾽ ἡνίκα ἐξῄει πάλιν
τῆς κοιλίας τὸν σπλῆνα ἔχοντα διπλάσιονα, καθήμενος φησίν, ἐνθάδ᾽ οὗτος φαίνεται τὰ ἱμά-
τια τῶν εἰσιόντων λαμβάνων τηρεῖν ἅμα καὶ τοὺς σπλῆνας εὐθέως, ἵνα μὴ δ᾽ ἔτι δοῦ τοῖς ἔνδον ᾖ
στενοχωρία. ψάλτης κακὸς Στρατονίκῳ ἑστιῶν ποτέ, ἐπεδείκνυτ᾽ αὐτῷ τὴν τέχνην παρὰ τὸν πό-
τον. οὔσης δὲ λαμπρᾶς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς, ψαλλούμενος Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δ᾽ ὅτῳ δια-
λεχθῇ ἑτέρῳ, συγκατέθλα τὸ ποτήριον, ᾔτησε μεῖζον καὶ κυάθους πολλοὺς λαβών, τῷ θ᾽ ἡλίῳ
τὴν κύλικα δείξας συντόμως πιὼν ἐκάθευδε, τοῦτ᾽ ἐπιτρέψας τῇ τύχῃ ἐπὶ κῶμον. ἐλθόντων δὲ
τῷ ψάλτῃ τινῶν ἑτέρων κατὰ τύχην ὡς ἔοικε τινῶν γνωρίμων, ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ᾽
50 εὐθέως. προσπυνθανομένων δ᾽ ὅτι πολὺ πίνων ἀεὶ οἶνον ἐμεθύσθη, συντόμως ἀπεκρίνατο, ὁ γὰρ
ἐπίβουλος, καὶ μιαρὸς ψάλτης ἔφη, ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ δειπνίσας ἀπέκτονεν. Στρατόνικος
εἰς Ἄβδηρ᾽ ἀποδημήσας ποτὲ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τιθέμενον αὐτόθι, ὁρῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ᾽
ἰδίαν κεκτημένον κήρυκα κηρύττοντά τε ἕκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν, σχεδόν τε τοὺς κή-

ρυκας ἐν τῷ χωρίῳ ὄντας πολὺ πλέους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν, ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει χρόνον, δεδορκὼς ἀτενὲς εἰς τὴν γῆν κάτω. πυνθανομένων δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ, τίνος τὸ πάθος τὸ γεγονὸς ἐξαπίνης περὶ τοὺς πόδας, τοῦτ' εἶπε, τοῖς ὅλοις μὲν ἔῤῥωμαι ξένε, καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω. ἀγωνιῶ δὲ καὶ δέδοικα παντελῶς, μή ποτ' ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδα ἀναπαρῶ. Αὐλοῦν δὲ τοῖς ἱερεῦσιν αὐλητοῦ κακοῦ μέλλοντος ὁ Στρατόνικος εὐφημεῖν μὲν χρὴ σπείσαντες εὐξώμεθα φησὶ τοῖς θεοῖς. Κλέων δὲ κιθαρῳδός, ὃς ἐκαλεῖτο Βοῦς, δεινῶς ἀπᾴδων, τῇ λύρᾳ τε οὐ χρώμενος. τούτου διακούσας ὁ Στρατόνικος εἶφ' ὅτι ὄνος λύρας ἐλέγετο, νῦν δὲ βοῦς λύρας. Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον ὄντα βασιλέα, πολλοῦ χρόνου δ' ἤδη γεγονότος ἀποτρέχειν ἐβούλετο Στρατόνικος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς δ' αὐτὸν ὡς ἔοικεν οὐ προσίετο. τοῦτ' ἀποκριθῆναί φησι πρὸς Βηρισάδην. σὺ γὰρ διανοῇ φησὶν αὐτοῦ καταμένειν. ἐν τῇ Κορίνθῳ παρεπιδημήσαντός ποτε Στρατονίκου τοῦ κιθαρῳδοῦ, ἅτε γραΐδιον ἐνέβλεπεν αὐτῷ οὐκ ἀφίστατ' οὐδαμοῦ, καθ' ὁ Στρατόνικος πρὸς θεῶν μῆτερ φράσον, τί ἔσθ' ὃ βούλει, καὶ τί μ' εἰσβλέπεις ἀεί; δυσπόρησά φησιν εἰ μήτηρ σε δέκα μῆνας εἶχε, καὶ ἐκράτει τῆς κοιλίας. πόλις δ' ἔχουσά σ' ἡμέραν ἀλγεῖ μίαν. ἡ Νικοκρέοντος εἰσιοῦσα Βιοθέα γυνὴ μετὰ παιδίσκης ἄβρας εἰς τὸν ποταμὸν, ἀπεψόφησε. κατὰ τῶν Σικυωνίων ἀμυγδάλην ἐπιβᾶσα συνέτριψεν τύχης. Στρατόνικος εἶπεν, οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος ὑπὸ νύκτα. περὶ φωνῆς δὲ ταύτης οὕνεκα ἐν τῷ πελάγει διέλυσε τὴν παῤῥησίαν. ἐπιδακνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Ἐφέσῳ ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις παρὼν τύχῃ, ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη ὡς αὐτὸς αὑτὸν οὐκ ἐθαλλύσκιδα. Κλέαρχος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ φιλίας, Στρατόνικός φησιν ὁ κιθαριστὴς ἀναπαύεσθαι μέλλων ἐκέλευεν ἀεὶ τὸν παῖδα προσφέρειν αὐτῷ πιεῖν, οὐχ ὅτι διψῶ φησιν, ἵνα δὲ μὴ διψήσω. ἐν δὲ Βυζαντίῳ κιθαρῳδοῦ τὸ μὲν προοίμιον ᾄσαντος εὖ, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀποτυγχάνοντος, ἀναστὰς ἐκήρυξεν, ὃς ἂν καταμηνύσῃ τὸν τὸ προοίμιον ᾄσαντα κιθαρῳδόν, λήψεται χιλίας δραχμάς. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος, τίνες εἰσὶν οἱ μοχθηρότατοι τῶν ἐν Παμφυλίᾳ, Φασηλίτας μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ. πάλιν δ' ἐπερωτηθείς, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πότερα Βοιωτοὶ βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοί, Ἠλείους ἔφησεν. ἀναστήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον ἐν τῇ διατριβῇ, ἐπέγραψε κατὰ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος, τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστατά ἐστι, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα; τὰ νενεωλκημένα εἶπεν. ἐν Ῥόδῳ δ' ἐπίδειξιν ποιούμενος, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, καταλιπὼν τὸ θέατρον ἐξῆλθεν εἰπών. ὅπου τὸ ἀδάπανον οὐ ποιεῖτε, πῶς ἐγὼ ἐλπίζω παρ' ὑμῶν ἔρανον λήψεσθαι. γυμνικοὺς δὲ ἀγῶνας ἔφη διατιθέτωσαν Ἠλεῖοι, Κορίνθιοι δὲ θεωνικούς, Ἀθηναῖοι δὲ σκηνικούς. εἰ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγώσας ὥς φησι Χαρικλῆς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως περὶ κιθαριστικῆς πρὸς αὐτὸν διαλεγομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν εἶπεν ὦ βασιλεῦ σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον, ὥς φησι Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. παρακληθεὶς δὲ ἀκοῦσαί ποτε κιθαρῳδοῦ, μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἔφη. τὸ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε. καί τινος εἰπόντος, τὸ ποῖον; ἔφη, κακῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ᾄδειν δὲ καλῶς ἀνένευσεν. δοκοῦ δέ ποτε καταπεσούσης, καὶ ἀποκτεινάσης ἕνα τῶν πονηρῶν. ἄνδρες ἔφη δοκῶ εἰσὶ θεοί, εἰ δὲ μὴ εἰσὶ δοκοῦ εἰσί. ἀναγράφει δὲ καὶ τάδε μετὰ τὰ προειρημένα τῶν Στρατονίκου ἀπομνημονευμάτων οὕτως. Στρατόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα, λέγοντα ὅτι πάντα αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα. αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολάβος εἶναι. τῶν δὲ υἱῶν ὁ μὲν διδάξει, ὁ δὲ αὐλήσει. προσδεῖ γε ἔφη ὁ Στρατόνικος ἔτι ἑνός, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν πορνοσεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει. παρὰ τῶν Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. τὸν Φάωνα δὲ ἔφη αὐλεῖν οὐχ ἁρμονίαν, ἀλλὰ τὸν Κάδμον. προσποιουμένου δὲ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαροῖ χορόν, ληρεῖς ἔφη. ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχει. μάλιστα δὲ θαυμάζειν ἔφη τὴν τοῦ σοφιστοῦ Σατύρου μητέρα, ὅτι ὃν οὐδεμία πόλις ἐνεγκεῖν οἷά τε δέκα ἡμέρας, ἐκείνη δέκα μῆνας ἤνεγκε. πυνθανόμενος δὲ ἐν Ἰλίῳ ἐπιδημεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰλιείοις, ἀεὶ ἔφησεν Ἴλιον κακά. Μινναχοῦ δὲ αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος, οὐ προσέχειν αὐτῷ ἔφη, ὅτι ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ λέγει. τὸν δὲ φαῦλον ἰατρὸν ἀπανθημερίζειν ἔφη ποιεῖν εἰς ᾅδου τοὺς θεραπευομένους. ἀπαντήσας δέ τινι τῶν γνωρίμων, ὡς εἶδεν ἐσπογγισμένα τὰ ὑποδήματα καλῶς, συνηχθέσθη ὡς πράττοντι κακῶς. νομίζων οὐκ ἂν οὕτως ἐσπογγίσθαι καλῶς, εἰ μὴ αὐτὸς ἐσπόγγισεν. ἐν Τειχιοῦντι δὲ τῆς Μιλήτου μιγάδων οἰκούντων, ὡς ἑώρα πάντας τοὺς τάφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν ἔφη παῖ. ἐνταῦθα γὰρ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Ζήθου δὲ τοῦ κιθαριστοῦ διεξιόντος περὶ μουσικῆς, μόνῳ δή οὐκ ἔφη προσήκειν περὶ μουσικῆς λαλεῖν, ὅς γε τὸ ἀμουσότατον τῶν ὀνομάτων εἵλου, εἰ σεαυτὸν

ἀντ' Ἀμφίονος Ζῆθον καλῶς. Μακεδόνα δέ τινα κιθαρίζειν διδάσκων, ἐκπικρανθεὶς ἐπὶ τῷ μη-
δὲν αὐτὸν ποιεῖν τῶν δεόντων, εἰς Μακεδονίαν ἔφη. πρὸς βαλανέα ψυχρῷ, καὶ φαύλως κεκοσ-
μημένον ἰδὼν ἡρῷον λαμπρῶς, ὡς ἐξῆλθε λελουμένος κακῶς. οὐ θαυμάζω ἔφη, ὅτι πολλοὶ ἀνά-
κεινται πίνακες. ἕκαστον γὰρ τῶν λουομένων, ὡς σωθέντα ἀνατιθέναι. ἐν Αἴνῳ δὲ ἔφη τοὺς μὲν ὀ-
κτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα, τοὺς Ποντικοὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ ἥκειν πόντου, ὥ-
σπερ ἐκ τοῦ ὀλίθρου. τοὺς δὲ Ῥοδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους, καὶ μνηστήρων πόλιν. καὶ τὴν δ'
Ἡράκλειαν ἀνδροκόρινθον, καὶ τὸ Βυζάντιον μασχάλην τῆς Ἑλλάδος, τοὺς δὲ Λευκαδίους ἑώλους
Κορινθίους, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας μεμβρακιώτας. ἐκ τῆς δ' Ἡρακλείας ὡς ἐξῄει τὰς πύλας, καὶ πε-
ριεσκόπει, ἐρομένου τινὸς τί περισκοπεῖς, αἰσχύνομαι ἔφη, μὴ ὀφθῶ, ὥσπερ ἐκ πορνείου ἐξιών.
10 ἰδὼν δ' ἐν τῷ κύφωνι δεδεμένους δύο, ὡς μικροπολιτικόν ἔφη τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι.
πρὸς δὲ ἁρμονικόν τινα κηπουρὸν ὄντα πρότερον, ἀμφισβητοῦντ' αὐτῷ περὶ ἁρμονίας ἔφη. ἄδοι
τις, ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ συμπίνων τισίν, ἤθελεν ἔφη γνῶναι κατὰ τίνα τό-
πον ἐστὶ τῆς πόλεως ἐὰν κατακαλύψαντες ἄγωσιν. εἶτα ὡς ἦγον καὶ ἠρώτων, κατὰ τὸ καπηλεῖον
ἔφη, ὅτι καπηλεῖα ἐδόκει εἶναι ἡ Μαρώνεια. τὸν δὲ Τελεφάνη ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετο, παρακατα-
κείμενος ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. τοῦ δὲ βαλανέως ἐν Καρδίᾳ † ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν, καὶ ὕδωρ ῥῖμα, Suid.
ἁλμυρὸν παρέχοντος, πολιορκεῖσθαι ἔφη κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. νικήσας δ' ἐν Σικυῶ-
νι τοὺς ἀνταγωνιστάς, ἀνέθηκεν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τρόπαιον, ἐπιγράψας, Στρατόνικος ἀπὸ τῶν κα-
κῶς κιθαριζόντων. ᾄσαντος δέ τινος, ἤρετο τὸ μέλος. εἰπόντος δέ, ὅτι Καρκίνου. πολύ γε μᾶλ-
λον ἔφη, ἢ ἀνθρώπου. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ ἔφη οὐ γίνεσθαι ἔαρ, ἀλλὰ ἀλέαν. ἐν Φασήλιδι δὲ πρὸς τὸν
20 παῖδα διαμφισβητοῦντος τοῦ βαλανέως περὶ τοῦ ἀργυρίου (ἦν γὰρ νόμος πλείονας λούειν τοὺς
ξένους) ὦ μιαρὲ ἔφη παῖ, παρὰ χαλκοῦν με μικροῦ Φασηλίτην ἐποίησας. πρὸς δὲ τὸν ἐπαινοῦν-
τα ἵνα λάβῃ τι, αὐτὸς ἔφη μείζων εἶναι πτωχός. ἐν μικρᾷ δὲ πόλει διδάσκων ἔφη, αὕτη οὐ πόλις,
ἀλλὰ μόλις. ἐν Πέλλῃ δὲ πρὸς φρέαρ εἰσελθὼν ἠρώτησεν, εἰ πότιμόν ἐστιν. εἰπόντων δὲ τῶν ἱμών-
των, ἡμεῖς γε τοῦτο πίνομεν. οὐκ ἄρ' ἔφη, πότιμόν ἐστιν. ἐτύγχανον δὲ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες.
ἐπακούσας δὲ τῆς ὠδῖνος τῆς Τιμοθέου, εἰ δ' ἐργολάβον ἔφη ἔτικτε, καὶ μὴ θεόν, ποίας ἂν ἠφίει
φωνάς. Πολυΐδου δὲ σεμνυνομένου ὡς ἐνίκησε Τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Φιλωτᾶς, θαυμάζειν
ἔφη εἰ ἀγνοεῖς ὅτι αὐτὸς μὲν ψηφίσματα ποιεῖ, Τιμόθεος δὲ νόμους. πρὸς Ἄρειον δὲ τὸν ψάλτην
ὀχλοῦντά τι αὐτόν, ψάλλ' ἐς κόρακας ἔφη. ἐν Σικυῶνι δὲ πρὸς κακοδέψην γεγενημένον, ἐπεὶ ἐ-
λοιδορεῖτό τι αὐτῷ, κακόδαιμον, νακόδαιμον ἔφη. τοὺς δὲ Ῥοδίους αὐτὸς Στρατόνικος σπατα-
30 λῶντας καὶ θερμοπότας θεωρῶν ἔφη, αὐτὸ λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ῥόδον ἐκά-
λει μνηστήρων πόλιν, χρώματι μὲν εἰς ἀσωτίαν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς. ὁμοιότητι
δ' εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς, τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζων. ζηλωτὴς δὲ τῶν εὐτραπέλων λόγων
τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος Σιμωνίδου τοῦ ποιητοῦ, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν δευτέρῳ περὶ εὑρη-
μάτων, φάσκων καὶ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακέναι. Φανίας δὲ ὁ περιπα-
τητικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν, Στρατόνικός φησιν ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν
ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονικῶν ἔλαβε, καὶ διάγραμ-
μα συνεστήσατο. ἦν δὲ καὶ ἐν τῷ γελοίῳ οὐκ ἀπίθανος. φασὶ δὲ καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν διὰ τὴν
ἐν τῷ γελοίῳ παρρησίαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πιόντα, διὰ τὸ σκώ-
πτειν αὐτοῦ τοὺς υἱούς. τοῦ δ' Ἀριστοτέλους τεθαύμακα, ὃν πολυθρύλητον πεποιήκασιν οἱ σοφοί,
40 ὦ δὴ καλέ μοι Δημόκριτε. καὶ εἰ τῶν λόγων αὐτοῦ πρεσβεύεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τε καὶ
ῥητόρων, τῆς ἀκριβείας ποτὲ μαθών, ἢ παρά τινος ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ Πρωτέως ἢ Νηρέως, τί
ποιοῦσιν οἱ ἰχθύες, ἢ πῶς κοιμῶνται, ἢ πῶς διαιτῶνται. τοιαῦτα γὰρ συνέγραψεν, ὡς εἶναι κα-
τὰ τοὺς κωμῳδιοποιοὺς θαύματα μωροῖς. φησὶ γὰρ ὅτι κήρυκες μὲν καὶ πάντα τὰ ὀστρακόδερμα ἀ-
νόχευτον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος. καὶ ὅτι ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ μακρόβια. ζῆν γὰρ τὴν πορφύραν ἔτη
ἕξ, πόθεν αὐτῷ εἰδέναι. καὶ ὅτι ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐν ὀχείᾳ γίνεται ἔχιδνα, καὶ ὅτι μέγιστόν ἐστιν ἡ
φάττα, δεύτερον δὲ ἡ οἰνάς, ἐλάχιστον δὲ ἡ τρυγών. πόθεν δ' ὅτι ὁ μὲν ἄρρην ἵππος ζῇ ἔτη τριά-
κοντα πέντε, ἡ δὲ θήλεια πλείω τῶν τεσσαράκοντα, βιῶσαι φήσας τινὰ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε.
ἱστορεῖ δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῶν φθειρῶν ὀχείας αἱ κόνιδες γεννῶνται, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ σκώληκος μεταβάλ-
λοντος γίνεται κάμπη, ἐξ ἧς βομβύλιος, ἀφ' οὗ ὁ νεκύδαλος ὀνομαζόμενος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς μελίσ-
50 σας βιοῦν φησιν μέχρι ἐτῶν ἕξ, τινὰς δὲ καὶ ἑπτά. οὐκ ὦφθαι δέ φησιν οὔτε μέλισσαν, οὔτε κηφῆ-
να ὀχεύοντας, ὅθεν οὐκ εἶναι διιδεῖν πότερα αὐτῶν ἄρρενα ἢ θήλεα. πόθεν δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἥσ-
σονές εἰσι μελισσῶν. ἀεὶ γὰρ αὗται τὴν ἰσότητα τοῦ βίου τηροῦσιν, οὐ μεταβαλλόμεναι, ἀλλ' ἀγεί-
ρουσαι, καὶ ἀδιαλάκτους ποιοῦσαι. οἱ δ' ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν, καὶ πλήρεις οἰήσεως, ὡς

ἐκεῖναι μάλιστα, πόθεν δ' εὐτύχησεν. ἐν δὲ τῷ περὶ μακροβιότητός φησιν, ὅτι ὦπται τις μῦς ἔτη ἕξ
ἢ ἑπτὰ ζήσασα. τίς γὰρ τούτων ἡ ἀπόδειξις. ποῦ δὲ ἀληθὲς ἐκ κέρατος ἐλάφου κισσὸν ἀναφῦναι. γλαῦ
κας δέ φησι καὶ κόρακας ἡμέρας ἀδυνατοῦσι βλέπειν, διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύουσιν.
καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀκρέσπερον. καὶ τὰς ἰδέας δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἐμφερεῖς
εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ γλαυκαί, τοῖς δὲ μέλαιναι, τοῖς δὲ χαροποί. ἀνθρώπους δ' ὅτι παντοίους ὀφθαλ
μούς, ἔχοντι διαφορὰς εἶναι περὶ τοὺς ὀφθαλμούς λέγει. τοὺς μὲν γὰρ αἰγωπούς τῶν ἀνθρώπων, πρὸς
ὀξύτητα μὲν ὄψεως εὖ πεφυκέναι, τὰ δ' ἤθη βελτίστους εἶναι. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν ἐκτὸς ἔχειν
τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς δὲ ἐντός, ἄλλους δὲ μέσως. καὶ τοὺς μὲν ὀξυωπεστάτους εἶναι, τοὺς δὲ ἐκτὸς κα-
κοηθεστάτους. οἱ δὲ μέσως φυσιν ἔχοντες ἐπιεικεῖς, εἶναι δέ τινας καὶ σκαρδαμυκτικούς. καὶ τοὺς
μὲν ἀναιδεῖς εἶναι, ἀβεβαίους δ' εἶναι τοὺς ἀτενεῖς. τοὺς δὲ μέσους, βελτίστων ἠθῶν. μόνον τε ἄνθρω 10
πον τῶν ζώων τὴν καρδίαν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι, τὰ δ' ἄλλα ζῶα ἐν τῷ μέσῳ. καὶ τοὺς ἄρρενας
τῶν θηλειῶν πλείονας ὀδόντας ἔχειν, τετηρῆσθαί φησι τοῦτο καὶ ἐπὶ προβάτων, καὶ ἐπὶ συός, καὶ ἐπὶ
αἰγός. τῶν δὲ ἰχθύων οὐδένα γινώσκεσθαι ὄρχεις ἔχοντα. μαστοὺς δὲ οὔτ' ἰχθὺν ἔχειν, οὔτε ὄρνιθας.
δελφῖνα δὲ μόνον οὐκ ἔχειν χολήν. ἐνίους δέ φησιν ἐπὶ μὲν τῷ ἥπατι οὐκ ἔχειν χολήν, ἀλλὰ πρὸς
τοῖς ἐντέροις, ὡς ἔλλοψ, καὶ συναγρίς, καὶ σμύραινα, καὶ ξιφίας, καὶ χελιδών. ἡ δὲ ἀμία παρ' ὅ-
λον τὸ ἔντερον παρατεταμένην ἔχει τὴν χολήν. ἱέραξ δὲ καὶ ἴκτινος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τοῖς ἐν-
τέροις. ὁ δὲ αἰγοκέφαλος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τῇ κοιλίᾳ. περιστερὰ δὲ καὶ ὄρτυξ καὶ χελιδών, οἱ
μὲν πρὸς τοῖς ἐντέροις, οἱ δὲ πρὸς τῇ κοιλίᾳ. τὰ δὲ μαλακόδερμά φησι καὶ τὰ ὀστρακόδερμα, καὶ τὰ
σελαχώδη, καὶ τὰ ἔντομα, πλείονα χρόνον ὀχεύειν. δελφῖνα δέ, καί τινας τῶν ἰχθύων παρακατα-
κλινομένους ὀχεύειν. καὶ εἶναι τῶν μὲν δελφίνων βραδεῖαν τὴν μῖξιν, τῶν δὲ ἰχθύων ταχεῖαν. 20
ἔτι δὲ λέων φησὶ στερέμνια ἔχει τὰ ὀστᾶ, καὶ κοπτομένων αὐτῶν, ὥσπερ ἐκ τῶν λίθων πῦρ ἐκλάμπειν.
δελφὶς δὲ ὀστᾶ μὲν ἔχει, καὶ οὐκ ἄκανθαν. τὰ δὲ σελάχη καὶ χόνδρον, καὶ ἄκανθαν. τῶν δ' ἰχθύων
τὰ μὲν εἶναι χερσαῖα, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ δὲ πυρίγονα. εἶναι δέ τινα καὶ ἐφήμερα καλούμενα, ἃ
μίαν μόνον ἡμέραν ζῇ. τὰ δὲ ἀμφίβια εἶναι, ὡς τὸν ποτάμιον ἵππον, καὶ κροκόδειλον, καὶ ἔνυδρον.
πάντα τε τὰ ζῶα δύο ἡγεμόνας ἔχειν πόδας, καρκῖνον δὲ τέσσαρας. ὅσα δ' ἔναιμά ἐστι φύσει τῶν
ζώων, ἢ ἄποδά ἐστιν, ἢ δίποδα, ἢ τετράποδα. ὅσα δὲ τῶν τεσσάρων πλείονας ἔχει πόδας, ἄναι-
μά ἐστι. διὸ καὶ πάντα τὰ κινούμενα τέτταρσι σημείοις κινεῖται. ἄνθρωπος δὲ δύο ποσὶ καὶ χερσὶ
δύο, ὄρνις δὲ δύο ποσὶ καὶ δύο πτέρυξι, ἔγχελυς καὶ γόγγρος δύο πτερυγίοις καὶ δύο καμπαῖς.
ἔτι τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει χεῖρας, ὡς ἄνθρωπος. τὰ δὲ δοκεῖ, ὡς πίθηκος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἀλόγων
ζώων δίδωσι καὶ λαμβάνει, πρὸς ἃ πρὸ δὲ αἱ χεῖρες ὄργανα δίδονται. πάλιν τῶν ζώων τὰ μὲν ἔναιμ 30
θρα, ὡς ἄνθρωπος, ὄνος, βοῦς. τὰ δὲ ἄναρθρα ἐστίν, οἷον ὄφεις, ὄστρεα, πνεύμονες. πολλά τε τῶν ζώων
οὐ κατὰ πᾶσαν ὥραν φαίνεται, οἷον τὰ φωλεύοντα. καὶ ὅσα δὲ μὴ φωλεύει, οὐκ ἀεὶ φαίνεται,
οἷον χελιδόνες, καὶ πελαργοί. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν περὶ ὧν ἐλήρησεν ὁ φαρμακοπώλης,
παύομαι. καί τοι εἰδὼς καὶ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ περὶ
ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἤδη στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κα-
κῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν, εἶτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου φησὶ
παραβαλὼν ἑαυτὸν παρεκάθισε τοῖς λόγοις οὐκ ὢν ἀφυής. καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην
ἐξῆλθεν. οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκεν κατ' αὐτοῦ, ὅτι δ' Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὐδὲ Κη-
φισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ σταγειρίτου. καί τοι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες
κατὰ τ' ἀνδρός. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ φορμο- 40
φόρου καὶ ξυλοφόρου, πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου, θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύ
λων τινὶ ἰδίᾳ συνθέσει, ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τι-
νὶ γράμματα, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. κἀγὼ δὲ ἄνδρες συνδαιταλεῖς, ἀπὸ τῶν πολλῶν
τούτων λόγων τὴν ὁρμὴν ἔχω ἤδη τὸ ἄδειν γαστρίζεσθαι τοὺς μαγείρους, διὰ τὴν πολλὴν τῶν λόγων
ἑστίασιν, ἵνα μὴ ψυχρὰ παρατιθῶσιν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φάγοι ψυχρῶν ὁ Κύνουλκος ἔφη, κατὰ τὸν Ἀ-
λεξιδος τοῦ κωμῳδιοποιοῦ Μίλκωνα. Ἐγώ φησιν ἐὰν μὴ παραθῶσι θερμὰ τἀγαθὸν Πλάτωνα
πανταχοῦ φὴς ἀγαθὸν εἶναι, μανθάνεις τὸ δ' ἡδὺ πάντως ἡδὺ κἀνθάδε, οὐκ ἀχαρίστως δὲ καὶ
σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα τῷ Χρυσίππῳ παρὰ Κλεάνθει. μεταπεμπτὸν δὲ γινόμενον εἰς Ἀλεξάν
δρειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκτεί-
ναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψευδεῖ συγκατατιθέμενον. τὸν δ' εὐστόχως 50
ἀποφήνασθαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκατατίθεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι ταύτας ὄ-
ρνεις εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, τοῦ εὐλόγου. τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον εἶναι,
τὸ δ' εὔλογον ἄλλως ἀποβαίνειν. καὶ ἡμῖν οὖν κατὰ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, καὶ τῶν κη-
ρίνων

Marginal notes: De natu. animaliū lib. 1. — Ael. lib. 1. ca. 1 — Idē Laertius.

δεῖνον περιενεχθέντα, ἵνα καὶ κατὰ τὴν ὄψιν πλανᾶσθαι δοκῶμεν, ἵνα μὴ πάντα λαλῶμεν. καὶ
μελλόντων ἤδη δειπνεῖν ἐπισχεῖν ἐκέλευεν ὁ Δάφνος εἰπὼν τὸ ἐκ μαμμακύθου ἢ σύζων μεταγέ-
νους ἰαμβεῖον, ὥσπερ ἐπεὶ δειπνοῦμέν ποτε, πλεῖστα λαλοῦμεν ἁπάντων. κἀγὼ φημὶ φυσικῶς — *ἰχθύων ἰατρικά*
εἰρῆσθαι τὸν περὶ ἰχθύων λόγον, πολλὰ εἰρηκότων καὶ Ἀσκληπιαδῶν παίδων, φιλοτίμου λέγω,
ἐν τοῖς περὶ τροφῆς, καὶ Μνησιθέου τοῦ ἀθηναίου, ἔτι δὲ Διφίλου τοῦ σιφνίου. οὗτος γὰρ ἐν τῷ ἐπι-
γραφομένῳ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι, φησὶν, ὅτι τῶν θαλασσίων
ἰχθύων οἱ μὲν πετραῖοί εἰσιν εὔθρυπτοι, εὔχυλοι, σμηκτικοὶ, κοῦφοι, ὀλιγότροφοι. οἱ δὲ πελάγιοι
δυσφθαρτότεροι, πολύτροφοι, δυσοικονόμητοι, καὶ τῶν πετραίων ὁ φυκὶς, καὶ ἡ φυκὶς, ἁπα-
λώτατα ἰχθύδια ὄντα, ἄβρομα καὶ εὔφθαρτά ἐστιν. ἡ δὲ πέρκη τούτοις προσεοικυῖα κατὰ τόπους
10 ὀλίγον διαλλάττει. οἱ δὲ κωβιοὶ ἀναλογοῦσι τῇ πέρκῃ, ὧν οἱ μικροὶ καὶ οἱ λευκοὶ ἁπαλοί εἰσιν, ἄβρο-
μοι, εὔχυλοι, εὔπεπτοι. οἱ δὲ χλωροὶ (καλοῦνται δὲ καυλῖναι) ξηροί εἰσιν καὶ ἄλιποι. αἱ δὲ χάν-
ναι, ἁπαλόσαρκοι. σκληρότεραι δὲ τῆς πέρκης. ὁ δὲ σκάρος ἁπαλόσαρκος, ψαθυρὸς, γλυκὺς, κοῦ-
φος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, εὐκοίλιος. τούτων δὲ ὁ πρόσφατος ὕποπτος, ἐπειδὴ τοὺς θαλαττίους λα-
γὼς θηρεύοντες, σιτοῦνται. διὸ καὶ τὰ ἐντὸς χολέρας ποιητικὰ ἔχει. ἡ δὲ καλουμένη κιχλὶς, ἁπα-
λόσαρκος, εὐκοίλιος, εὐστόμαχος. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς παχύνει καὶ σμήχει. ὀρφὸς ἢ ὀρφὼς εὔχυλος,
πολύχυλος, γλίσχρος, δύσφθαρτος, πολύτροφος, οὐρητικός. τὰ δὲ περὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, γλί-
σχρα, εὔπεπτα. τὰ δὲ σαρκώδη, δυσέκπεπτα, βαρύτερα. ἁπαλώτερον δὲ τὸ οὐραῖον, φλέγματος δὲ
ἐστι δραστικὸς ὁ ἰχθὺς, καὶ δυσέκπεπτος. αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων εἰσὶ τροφιμώτεραι. ἡ δὲ λιμνία
ἔγχελυς, τῆς θαλασσίας ἐστὶν εὐστομωτέρα, καὶ πολυτροφωτέρα. περὶ δὲ μελανούρῳ ἀναλογεῖ ὁ χρύ-
20 σοφρυς. σκορπίοι δὲ οἱ πελάγιοι καὶ κιῤῥοὶ τροφιμώτεροι τῶν τεναγωδῶν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς,
τῶν μεγάλων. συνάγρος δὲ, δριμὺς, ἁπαλόσαρκος, ἄβρομος, εὐστόμαχος, οὐρητικός. † οὐκ ἄπεπτος,
ταγηνιστὸς δὲ, δυσέκπεπτος. τρίγλη εὐστόμαχος, παραστύφουσα, σκληρόσαρκα, δύσφθαρτος, ἐφεκτι-
κὰ κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀνθράκων. ἡ δὲ ἐκ τηγάνου, βαρεῖα καὶ δυσέκπεπτος. κοινῶς δὲ πᾶσα
αἵματος ἐκκριτική. συνόδους καὶ χάραξ τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους εἰσί. διαφέρει δὲ ὁ χάραξ. φάγρος γί-
νεται μὲν καὶ ποτάμιος, καλλίων δὲ ἐστὶν ὁ θαλάττιος. κεστρίσκος καλεῖται μὲν καὶ μῦς. βρωμώ-
δης δ' ἐστὶ καὶ σκληρὸς, κιθάρου δ' ἐστὶ δυσεκπεπτότερος. δέρμα δὲ ἔχει εὔστομον ῥαφὶς ἢ βελόνη,
καλεῖταί γε καὶ ἀβλεννὴς, δυσέκπεπτος, ὑγρὸς, εὔχυλος. θρίσσα, καὶ τὰ ὁμογενῆ χαλκὶς καὶ ἐρίτι-
μος, εὐανάδοτος. κεστρεὺς δὲ γίνεται μὲν καὶ θαλάσσιος, καὶ ὁ λιμναῖος καὶ ποτάμιος, οὗτος δὲ
φησι καλεῖται ὀξύρυγχος. κορακῖνος δ' ὁ ἐκ τοῦ Νείλου, ἧττον δ' ὁ μέλας τοῦ λευκοῦ, καὶ ὁ ἑφθὸς τοῦ
30 ὀπτοῦ. οὗτος γὰρ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος. σάλπη σκληρὰ, ἄτομος. κρείσσων δὲ ἐν Ἀλεξαν-
δρείᾳ, καὶ ἡ ἐν περὶ φθινοπώρῳ γινομένη. ὑγρόν τι γὰρ καὶ λευκὸν, ἔτι δὲ καὶ ἄβρομον ἀνίησιν. ὁ
γρύλλος ὅμοιος μέν ἐστιν ἐγχέλει, ἄτομος δέ. ὁ δὲ ἱέραξ, σκληροσαρκότερος μὲν κόκκυγος, τοῖς δ'
ἄλλοις ὅμοιος. καὶ ὁ κόραξ ἱέρακος σκληρότερος, οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἁγνὸς καλούμενος, ὃ καὶ
καλλιώνυμος, βαρύς. βῶξ δὲ ἑφθὸς, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, ὑγρὸν ἀνιεὶς, εὐκοίλιος. ὁ δ' ἀπ' ἀν-
θράκων, γλυκύτερος καὶ ἁπαλώτερος. βάκχος, εὔχυλος, ἄπεπτος, βρωμώδης. ψῆττα, βούγλωσ-
σος, εὔτροφοι καὶ ἡδεῖαι. τούτοις ἀναλογεῖ καὶ ὁ ῥόμβος. γλαυκίσκοι, κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι,
κολίαι, ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν προσφοράν. τοῦ δὲ κεφάλου καταδεέστερός ἐστιν ὁ κεστρεὺς, ἥσσων δὲ
ὁ μύξινος, τελευταῖος ὁ κολίας. θυννὶς δὲ καὶ θύννος βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. ὁ δὲ καλούμενος ἀ-
καρνὰν, γλυκύς ἐστι καὶ παραστύφων, τρόφιμος δὲ καὶ εὐέκκριτος. ἡ δὲ ἀφύη, βαρεῖά ἐστι καὶ δύ-
40 σπεπτος, ὧν ἡ λευκὴ καλεῖται κωβῖτις. καὶ ὁ ἑψητὸς δὲ τὸ μικρὸν ἰχθύδιον, τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί.
τῶν δὲ σελαχίων ὁ μὲν βοῦς, κρεώδης, ὁ δὲ γαλεὸς κρείσσων ὁ ἀστερίας λεγόμενος. ὁ δὲ ἀλωπεκίας
ὅμοιός ἐστι τῇ γεύσει περὶ χερσαίῳ ζώῳ, διὸ καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε. καὶ ἡ βατὶς δὲ εὔστομος, ἡ δὲ
ἀστερία βατὶς, ἁπαλωτέρα καὶ εὔχυλος. ὁ δὲ λειόβατος, δυσκοιλιώτερος καὶ βρωμώδης. ἡ δὲ νάρ-
κη δυσέκπεπτος οὖσα, τὰ μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἁπαλά τε καὶ εὐστόμαχα ἔχει, ἔτι δὲ εὔπεπτα,
τὰ δ' ἄλλα οὔ. κρείττονες δέ εἰσιν αἱ μικραὶ, καὶ μάλιστα αἱ λιτῶς ἑψόμεναι. ἡ δὲ ῥίνη, καὶ αὐτὴ
τῶν σελαχίων οὖσα, εὔπεπτός ἐστι καὶ κούφη. ἡ δὲ μείζων καὶ τροφιμωτέρα. κοινῶς δὲ πάντα τὰ
σελάχια, φυσώδη ἐστὶ, καὶ κρεώδη, καὶ δυσκατέργαστα, πλεοναζόμενα τε τὰς ὄψεις ἀμβλύνει. ἡ
δὲ σηπία καὶ ἑψομένη μὲν ἁπαλὴ καὶ εὔστομος καὶ εὔπεπτος, ἔτι δ' εὐκοίλιος. ὁ δ' ἀπ' αὐτῆς
χυλὸς λεπτυντικός ἐστιν αἵματος, καὶ κινητικὸς τῆς δι' αἱμοῤῥοΐδων ἐκκρίσεως. τευθὶς δὲ εὐπε-
50 πτοτέρα ἐστὶ, καὶ οὐκ εὔστομος. ὁ δὲ † πώλυψ συνεργεῖ μὲν ἀφροδισίοις, σκληρὸς δέ ἐστι καὶ δύσπε- — *Forsan πολύπους.*
πτος. ὁ δὲ μείζων, τροφιμώτερος. παρεγχέεται δὲ καὶ κοιλίαν ἑψόμενος ἐπὶ πλεῖον, καὶ τὸν στό-
μαχον ἵστησιν. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἄλεξις ἐν Παμφίλῃ τοῦ πολύποδος τὸ χρήσιμον, λέγων ὧδε.

Ἐρῶν τί δ' ἐκτάσῳ τί μᾶλλον συμφέρει   Ἢ νῦν φέρων πάρειμι κήρυκας, κτένας,   βολβοὺς,

μέγαν

μέγαν τε πολύπουν, ἰχθὺς δ' ἀδρούς. Ἡ δὲ πηλαμὶς, πολύτροφος μέν ἐστι καὶ βαρεῖα, οὐρητικὴ δὲ καὶ δυσανάδοτος. ταριχευθεῖσα δὲ κυβίοις ὁμοίως εὐκοίλιος καὶ λεπτυντική. ἡ δὲ μείζων, συνοδοντὶς καλεῖται. ἀναλογῶν μὲν ὁ χελιδονίας τῇ παλαμίδι, σκληρότερός ἐστιν. ἡ δὲ χελιδὼν ὁ τῷ πολύποδι ἐοικυῖα, ἔχει τὸ ἀφ' αὑτοῦ ὑγρὸν, εὔχροιαν ποιοῦν, καὶ κινοῦν αἷμα. ὁ δὲ ὄρκυνος βορβορώδης καὶ ὁ μείζων προσέοικε τῷ χελιδονίᾳ κατὰ τὴν σκληρότητα. τὰ δὲ ὑπογάστρια αὐτοῦ καὶ αἱ κλεῖς εὔστομα καὶ ἁπαλά. οἱ δὲ κοσαὶ λεγόμενοι, ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. Σαυλίας δ' ὁ ὑπό τινων βρομώδης ἐστὶ καὶ ἁπαλώτερός ἐστι τοῦ ὄρκυνος. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Δίφιλος εἴρηκεν. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Μνησίθεος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν μειζόνων φησὶν ἰχθύων γένος, ὑφ' ὧν μὲν καλεῖσθαι τμητὸν, ὑπ' ἄλλων δὲ πελάγιον. οἷον χρυσόφρυς καὶ γλαύκους καὶ φάγρους. εἰσὶ δὲ καὶ δυσκατέργαστοι. κατεργασθέντες δὲ πολλαπλασίαν τροφὴν παρέχουσι. τὸ δὲ τῶν λιπαρωτῶν γένος, οἷον θύννων, σκόμβρων, θυννίδων, γόγγρων, καὶ τῶν τοιούτων, συμβαίνει τούτοις καὶ ἀγελαίοις εἶναι. τὰ μὲν οὖν μή τε καθ' αὑτὰ φαινόμενα, μήτ' ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐκφερόμενα, μᾶλλον ἐστὶν εὔπεπτα. οἷον γόγγροι καὶ καρχαρίαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἀγελαῖα γένη τῶν ἰχθύων τούτων τὴν μὲν ἡδονὴν ἀσθενῆ ἔχει (πίονα γάρ ἐστι) βαρεῖαν δὲ καὶ δυσκατέργαστον. διὸ καὶ ταριχεύεσθαι δύναται μάλιστα. καὶ ἔστι τῶν ταρίχων βέλτιστα γένη ταῦτα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν ὀπτοί. τήκεται γὰρ πιμελῶδες αὐτοῦ. τὰ δὲ καλούμενα δαρτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν, ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος, οὐ λεπίσιν, ἀλλ' οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ μὲν εὔθρυπτα, οὐκ εὐώδη δὲ, καὶ τροφὰς ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν ὑγρὰς, ὑπάγει δὲ καὶ τὰς κοιλίας μάλιστα πάντων τῶν ἑψομένων ἰχθύων. τὰ δὲ ὀπτώμενα χείρονα. τὸ δὲ τῶν μαλακίων γένος, οἷα πολυπόδων τε καὶ σηπιῶν καὶ τῶν τοιούτων, τὴν μὲν σάρκα δυσανάδοτον ἔχει, διὸ καὶ πρὸς ἀφροδισιασμοὺς ἁρμόττουσιν. αὐτὰ μὲν γάρ εἰσι πνευματώδη. ὁ δὲ τῶν ἀφροδισιασμῶν καιρὸς πνευματώδους προσδεῖται διαθέσεως. βελτίω δὲ ταῦτα γίνεται ἑψηθέντα. τὰς γὰρ ὑγρότητας ἔχει πονηράς. ἰδεῖν γοῦν ἐστιν οἵας ἀφίησι πλυνόμενα. ταύτας οὖν ἡ ἕψησις ἐκκαλεῖται τῆς σαρκός. μαλακῶς γὰρ τῆς πυρώσεως, καὶ μεθ' ὑγροῦ διδομένης οἱονεὶ πλύσις τις αὐτῶν γίνεται, τὰ δ' ὀπτώμενα καταξηραίνει τὰς ὑγρότητας. ἔτι δὲ καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῶν φύσει σκληρᾶς οὔσης, κατὰ λόγον οὕτως ἔχει γίγνεσθαι αὐτά. ἀφύαι δὲ καὶ μεμβράδες καὶ τριχίδες, καὶ τ' ἄλλα ὅσων συγκατεσθίομεν τὰς ἀκάνθας, ταῦτα πάντα τὴν πέψιν φυσώδη ποιεῖ. τὴν δὲ τροφὴν δίδωσιν ὑγράν. τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης, ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκῶν ἄγαν ταχὺ πεττομένων, τῶν δὲ ἀκανθῶν χολῇ διαλυομένων. καὶ γὰρ ἅμα αἱ ἀφύαι καθ' αὑτὰς ἀκανθώδεις, ἐμποδισμὸς αὐτῶν ἑκατέρου γίνεται περὶ τὴν κατεργασίαν, εἶτα φῦσαι μὲν ἀπὸ τῆς πέψεως, ὑγρασίαι δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς συμβαίνουσι. βελτίω δ' ἐστὶν ἑψόμενα, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶν ἀνωμάλως ὑπακτικά. τὰ δὲ καλούμενα πετραῖα, κωβιοί, καὶ σκορπίοι, καὶ ψῆτται, καὶ τὰ ὅμοια, τοῖς τε σώμασιν ἡμῶν ξηράν τε δίδωσι τροφὴν, εὔογκα δέ ἐστι καὶ πρόσφορα, καὶ πέπτεται ταχέως, καὶ οὐκ ἐγκαταλείπει περιττώματα πολλά, πνευμάτων τε οὐκ ἔστι περιποιητικά. γίνεται δ' εὐπεπτότερον ἅπαν ὄψον ταῖς σκευασίαις ἁπλῶς ἀρτυθέντα, τὰ δὲ πετραῖα καὶ τῇ ἡδονῇ ἁπλῶς σκευασθέντα. τούτοις δ' ὁμοιόν ἐστι γένος τὸ καλούμενον μαλακόσαρκον, κίχλαι καὶ κόσσυφοι, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὑγρότερα μὲν ταῦτα ἐκείνων. πρὸς δὲ τὰς ἀναλήψεις, ἀπόλαυσιν ἔχει πλείω, τῆς μὲν κοιλίας καὶ τῆς οὐρήσεως ὑπακτικώτερα ταῦτ' ἐστὶν ἐκείνων, διὰ τὸ καὶ τὰς σάρκας ὑγροτέρας καὶ πλέους ἔχειν τῶν προειρημένων. χρὴ δὲ ἐὰν μὲν τὴν κοιλίαν βούληταί τις ὑπάγειν, ἑψόντα διδόναι, μετρίως δὲ ἐχούσης ὀπτηθέντα γίνεται πρόσφορα. πρὸς δὲ τὰς οὐρήσεις ἀμφοτέρως σκευασθέντα χρήσιμα. οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι συμβάλλουσιν, ἔτι δὲ πελάγη μεγάλα καὶ κόλποι θαλάττης εἰσὶν, ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθύες εἰσὶν ὑγρότεροι καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι. καὶ ἐσθίεσθαι μέν εἰσιν ἡδίους, πρὸς δὲ τὴν πέψιν καὶ τροφὴν γίνονται χείρους. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς κειμένοις πρὸς τὰ πελάγη, καὶ λίαν ἀναπεπταμένοις, σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κυματοπληγεῖς εἰσιν οἱ πλείους. περὶ δὲ τοὺς ἀγχιβαθεῖς ἐν οἷς μὴ λίαν ἔγκειται μεγάλα πνεύματα. πρὸς δὲ τούτοις, ὅπου καὶ πόλεις συνεγγύς εἰσιν, ἐνταῦθα δ' ἔστι τὰ πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων ὁμαλῶς ἄριστα καὶ πρὸς ἡδονὴν, καὶ πρὸς εὐπεψίαν, καὶ πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος. δυσπεπτοι δὲ καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσίων εἰσὶν οἱ μεταβαίνοντες ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς ποταμοὺς καὶ λίμνας, οἷον κεστρεὺς, καὶ συλλήβδην τῶν ἰχθύων ὅσοι δύνανται βιοτεύειν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ὕδασι. τῶν δὲ τελέως ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ λίμναις βιοτευόντων, ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι. σαπρὸς γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖόν ἐστι. καὶ τῶν ποταμίων δὲ αὐτῶν βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, οἵ τε πυρσοῦντες. οὗτοι γὰρ οὐ γίνονται, ἐὰν μὴ ποταμὸς ὀξὺς ᾖ καὶ ψυχρός. διαφέρουσι δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων εὐπεψίᾳ. ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε ἄνδρες φίλοι ὀψωνησάντων κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους παράσιτον,

Ἐγὼ περὶ

Ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ Τί ἐσπούδακα, σὺ δ᾽ αὖ συνέτομον λίαν πάνυ, Ὡς αὐτὸς ἄλλος ἐξενεχθὲν ὅπου τὰ δ᾽ ὑπαλάβοι κραιπάλην ἐλλιπικῶς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι ὅ, περὶ δρᾶμα τῶν ἀγροίκων δεῖν ἑνὸς διασκευή. φησὶ γάρ, Καὶ μὴν ἑστιάσω τήμερον ὑμᾶς ἐγώ Σὺ δ᾽ ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν † περὶ ἀργύριον, ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι Χρηστῶς ἀγοράζειν, φράζε δὴ φιλούμενον Ὄψον τινὶ χαίρεις, πᾶσι καθ᾽ ἕκαστον λέγε, Ἰχθὺν τίν᾽ ἥδιστος φάγοις ἄν, εἰς ἀγρὸν ἦλθε φέρων, Ποτ᾽ ἰχθυοπώλης μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καὶ νὴ Δί᾽ ἤρεσεν Σφόδρ᾽ ἡμῖν ἅπασιν, εἶτα καὶ νῦν εἰπέ μοι, Τούτων φάγοις ἂν κἂν τις ἄλλος μικρὸς ᾖ. Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα, Ἀνθρωποφάγους πως ἀνθρωποφάγοι δῆλον ὅτι Ταῦτα δ᾽ ἐστὶν Ἑλλάδος βρώματα, μαινίδες καὶ τριγλίδες. ἐν δὲ τῷ ἀγροίκῳ, Ἑκάτης βρώματα ἔφη τὰς μαινίδας εἶναι, καὶ τὰς τριγλίδας. ἐκφαυλίζων δὲ καὶ Φίλιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων, ἐν Φιλύρᾳ φησίν, Γαστὴρ βούλει δραμὼν Εἰς τὴν ἀγορὰν κατεγοράσαι μοι; φράζε τί; Ἰχθῦς φρονοῦντας ὦ πάτερ, μή μοι βρέφη, Οὐκ οἶσθ᾽ ὅ,τι τἀργύριον ἐστ᾽ εἰς ἄργυρον. Ἥδιστος δ᾽ ἐστὶ καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ὀβελιαφόροις νεανίσκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν, καὶ λέγων ὧδε, Ἀλλ᾽ ἀγόρασον εὐτελῶς. ἅπαντα γὰρ Ἱκανὸν ἐστὶ φράζε δή ποτε. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως ὅτι ἂν, ὁσίας ἕνεκ᾽ ἀρκεῖ τευθίδια σηπίδια, Κἂν κάραβος τις ᾖ λαβεῖν εὖ ἀρκέσει Ἡδύ γ᾽ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐγχέλεια, Θάσια μὲν ἐνίοτ᾽ ἔρχεται ἐκ τούτου λαβέ Ἀλεξανδρείου φάτιον περδίκιον. Τοιαῦτα δὲ ἀσύπους ἐάν τις ἐπέλθῃ φέρε, Ὡς μικρολόγος εἶ σὺ λέγε λίαν πολυτελῶς Γαύτων † κρέας ἡμῖν ἐστὶν πότερ᾽, ἐπιμεψέ τις Οὐκ ἀλλ᾽ εὐθὺς εἶναι γυνή. Τὸ μοσχίον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ὁ δὲ παρὰ Μνησιμάχῳ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι δύσκολος, φιλάργυρος ὢν σφόδρα πρὸς τὸν ἀσωτευόμενον νεανίσκον φησίν, Ἀλλ᾽ ἀντιβολῶ σ᾽ ἐπίταττέ μοι μὴ πόλλ᾽ ἄγαν, Μηδ᾽ ἄγρια λίαν, μηδ᾽ ἐπηργυρωμένα. Μέτρια δὲ τῷ θείῳ σεαυτοῦ πῶς ἔτι Μετριώτερ᾽ ὦ δαιμόνιε, πῶς συντεμεῖ, καὶ Ἐπεξαπατᾶται σοὶ μὲν ἰχθῦς μοι κάλει Ἰχθύδιον. ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ. ἐπεὶ δὲ κατὰ θεὸν ἐν τοῖς προκειμένοις φίλτατε Οὐλπιανὲ, ὦ ὑμεῖς γραμματικῶν παῖδες ἔπαθέ μοι τινὶ ἐννοίᾳ ὁ Ἄλεξις ἐν τοῖς προειρημένοις ἔφη τὸ μοσχίον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ἐγὼ γὰρ οἴομαι ἱστορίαν τινὰ εἶναι, καὶ ποθῶ μαθεῖν. καὶ ὁ Πλούταρχος ἔφη ῥοδιακὴν εἶναι λεγομένην ἱστορίαν, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποσχηματίζειν οὐ δύναμαι, τὸ πάνυ περὶ πολλοῦ ἐντετυχηκέναι τῷ ταῦτα περιέχοντι βιβλίῳ. οἶδα δὲ Φοίνικα τὸν κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντα τινῶν ἀνδρῶν ὡς ἀγειρόντων τῇ Κορώνῃ, καὶ λεγόντων ταῦτα, Ἐσθλοὶ Κορώνῃ χεῖρα πρόσδοτε κριθέων, Τῇ παιδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ λέκος πυρῶν, Ἢ ἄρτον ἢ ἡμαιθον, ἢ ὅ,τι τις χρῄζει Δότ᾽ ὦ γαθοὶ τῶν ἕκαστος τις ἐν χερσὶν ἔχει Κορώνῃ, καὶ ἅλα λάψεται χόνδρον. Φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ ταῦτα δαίνυσθαι, Ὁ νῦν ἅλας δοὺς, αὖθις κηρίον δώσει, ὦ παῖ θύρην κλινε πλοῦτος ἤκουσε, Καὶ τῇ Κορώνῃ παρθένος φέρει σῦκα. Θεοί γένοιτο μὲν πάντ᾽ ἄμεμπτος ἡ κούρη, Κἀφνειόν ἄνδρα κὠνομαστὸν ἐξεύροι. Καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον εἰς χεῖρας, Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γοῦνα καταθείη Θάλος. τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις, Ἐγὼ δ᾽ ὅκου πόδες φέρουσιν, ὀφθαλμοὺς, Ἀμείβομαι μούσῃσι πρὸς θύρας ᾄδων, Καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλέονα τῶν γε. καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ ἰάμβου φησίν, Ἀλλ᾽ ὠγαθοὶ ἐπορέξαθ᾽ ὧν μυχὸς πλουτεῖ Δὸς ὦναξ καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη, Νόμος κορώνῃ. χεῖρα δ᾽ ἣν ἐπαιτοῦσι. ταῦτ᾽ εἰδὼς δός τι καὶ καταχρήσει. Κορωνισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο, οἱ τῇ Κορώνῃ ἀγείροντες, ὥς φησι Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, καὶ τὰ ᾀδόμενά τε ὑπ᾽ αὐτῶν κορωνίσματα καλεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ἁγνοκλῆς ὁ ῥόδιος ἐν κορωνισταῖς. καὶ χελιδονίζειν δὲ καλεῖται παρὰ ῥοδίοις ἀγερμός τις ἄλλος. περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ θυσιῶν γράφων οὕτως. εἶδος δέ τι τοῦ ἀγείρειν χελιδονίζειν ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ βοηδρομιῶνι μηνί. χελιδονίζειν δὲ λέγεται διὰ τὸ εἰωθὸς ἐπιφωνεῖσθαι, ἦλθ᾽ ἦλθε χελιδὼν καλὰς ὥρας ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς. ἐπὶ γαστέρα λευκὰ κἀπὶ νῶτα μέλανα Παλάθαν σὺ προκύκλει ἐκ πίονος οἴκου, Οἴνου τε δέπαστρον τυροῦ τε κάνυστρον καὶ πυρῶν. χελιδὼν καὶ λεκιθίταν οὐκ ἀπωθεῖται πότερ᾽ ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα, εἰ μέν τι δώσεις. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐάσομεν, Ἢ τὰν θύραν φέρωμες, ἢ τὸ ὑπέρθυρον, Ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημένην Μικρὰ μέν ἐστι ῥᾳδίως μιν οἴσομεν Ἂν δὴ φέρῃς τί μέγα δή τι καὶ φέροις. Ἄνοιγ᾽ ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι, Οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

Τὸν δὲ ἀγερμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ λίνδιος ἐν Λίνδῳ χρείας γενομένης συλλογῆς χρημάτων. ἐπεὶ δὲ ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἰχθυολογήσων καὶ αὐτὸς ὑμῖν ἔρχομαι ἐπὶ τὴν καλὴν Ῥόδον, ἣν εὔιχθυν εἶναί φησιν ὁ ἥδιστος Λυγκεύς. Ἐργίας οὖν ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, προειπών τινα περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον φοινίκων, φησίν, ὡς οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰαλυσῷ πόλιν ἔχοντες ἰσχυροτάτην τὴν Ἀχαΐαν καλουμένην, καὶ δαιτὸς ἐγκρατεῖς ὄντες, χρόνον πολὺν αὐτοῦ χρόνον

Κορωνισταί.

Χελιδονίζειν.

Ἰχθυομαντεῖα.

αὐτόχθονες Ἰφίκλῳ. ἦν γὰρ αὐτοῖς καὶ θέσφατον ἐν χρησμῷ τινὶ λεγόμενον ἕξειν τὴν χώραν, ἕως κόρακες λευκοὶ γένωνται, καὶ ἐν τοῖς κρατῆρσιν ἰχθύες φανῶσιν. ἐλπίζοντες οὖν ταῦτ' οὐδέποτε ἔσεσθαι, καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥαθυμοτέρως εἶχον. ὁ δ' Ἴφικλος πυθόμενος παρά τινος τὰ τῶν Φοινίκων λόγια, καὶ ἐνεδρεύσας τοῦ Φαλάνθου πιστόν τινα πορευόμενον ἐφ' ὕδωρ, ᾧ ὄνομα ἦν Λάρκας, καὶ πίστεις πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, θηρεύσας ἰχθύδια ἐκ τῆς κρήνης, καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὑδρεῖον, ἔδωκε τῷ Λάρκᾳ, καὶ ἐκέλευσε φέροντα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐγχέαι εἰς τὸν κρατῆρα, ὅθεν τῷ Φαλάνθῳ ᾠνοχοεῖτο. καὶ ὁ μὲν ἐποίησε ταῦτα, ὁ δὲ Ἴφικλος κόρακας θηρεύσας καὶ ἀλείψας γύψῳ, ἀφῆκεν. Φάλανθος δ' ἰδὼν τοὺς κόρακας, ἐπορεύθη καὶ ἐπὶ τοὺς κρατῆρας. ὡς δὲ καὶ τοὺς ἰχθῦς εἶδεν, ὑπέλαβε τὴν χώραν οὐκ ἔτι αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν Ἴφικλον ὑπόσπονδος ὑπεξελθεῖν ἀξιῶν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Ἰφίκλου, ἐπιτεχνᾶται ὁ Φάλανθος τοιόνδε τι. καταβαλὼν ἱερεῖα καὶ τὰς κοιλίας ἐκκαθάρας, ἐν ταύταις ἐπεχείρει ἐξάγειν χρυσίον καὶ ἀργύριον. αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἴφικλος διεκώλυσε. προσφέροντός τε τοῦ Φαλάνθου τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν ἐάσειν ἐξάγειν, ὅσα καὶ τὰ γαστρὸς ἀφέρονται, ἀντισοφίζεται πλοῖα αὐτοῖς διδοὺς ἵνα ἀποκομισθῶσι, παραλύσας τὰ πηδάλια καὶ τὰς κώπας καὶ τὰ ἱστία, ὀμόσας φύσει πλοῖα παρέξειν, ἄλλο δὲ οὐδὲν. ἐν ἀπορίᾳ δὲ οἱ Φοίνικες ἐχόμενοι πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων κατώρυσσον ἐπισημαινόμενοι τοὺς τόπους, ἵνα ὕστερόν ποτε ἀνέλωνται ἀφικόμενοι. πολλὰ δὲ τῷ Ἰφίκλῳ κατέλιπον. ἀπαλλαγέντων οὖν τούτων τὸν τρόπον ἐκ τῆς χώρας τῶν Φοινίκων, κατέσχον τὰ πράγματα οἱ Ἕλληνες. τὰ δὲ αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησὶ, καὶ τῶν κοράκων μόνους εἰδέναι Φάκας, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Δορκία. αὕτη δ' ἐρασθεῖσα τοῦ Ἰφίκλου, καὶ συνθεμένη περὶ γάμου διὰ τῆς τροφοῦ, ἔπεισε τὸν φέροντα τὸ ὕδωρ, ἰχθῦς ἀγαγεῖν καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κρατῆρα. καὶ αὐτὴ δὲ τοὺς κόρακας λευκάνασα ἀφῆκεν. Κρεώφυλος δ' ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὥροις, οἱ τὴν Ἔφεσόν φησι κτίζοντες, καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπορίᾳ τόπου, τὸ τελευταῖον πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρησεν ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν, ᾗ ἄν τινα ἰχθὺς δείξῃ, καὶ ὗς ἄγριος ὑφηγήσηται. λέγεται οὖν ὅπου νῦν ἡ κρήνη ἐστὶν Ὑπέλαιος καλουμένη, καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν ἁλιέας ἀριστοποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀποθορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ ἐσπεσεῖν εἰς φορυτόν, καὶ ἀχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ λόχμην ἐν ᾗ ἔτυχε σῦς ἄγριος ὤν, ὃς ὑπὸ τοῦ πυρὸς θορυβηθεὶς, ἐπέδραμε τοῦ ὄρους ἐπὶ πολὺ, ὃ δὴ καλεῖται Τραχεῖα, καὶ πίπτει ἀκοντισθεὶς ὅπου καὶ νῦν ἐστιν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ναός. καὶ διαβάντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου ἔτη εἴκοσι οἰκήσαντες, † τὸ τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν, καὶ τὰ ἐπὶ Κόρησσον, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῇ ἀγορᾷ ἱδρύσαντο, Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ἐπὶ τῷ λιμένι. τοιούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων, τότε ἐξαίσιος ἐγένετο κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν αὐλῶν βόμβος καὶ κυμβάλων ἦχος, ἔτι τε τυμπάνων κτύπος μετὰ ᾠδῆς ἅμα γινόμενος. ἔτυχε δ' οὖσα ἑορτὴ, τὰ Παρίλια μὲν πάλαι καλούμενα, νῦν δὲ Ῥωμαῖα, τῇ τῆς πόλεως Τύχῃ ναοῦ καθιδρυμένου ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου καὶ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ. ἐκείνην τὴν ἡμέραν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπίσημον ἄγουσι πάντες ἑορτὴν οἱ Ῥώμην κατοικοῦντες, καὶ οἱ ἐνεπιδημοῦντες τῇ πόλει. ὁ οὖν Οὐλπιανὸς, ἄνδρες ἔφη τί τοῦτο; Εἰλαπίν' ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστί. καί τινος εἰπόντος (ὅτι βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες τῇ θεῷ, ὦ λῷστε, ὁ Οὐλπιανὸς γελάσας ἔφη) καὶ τίς Ἑλλήνων τοῦτο βαλλισμὸν ἐκάλεσεν, δέον εἰρηκέναι κωμάζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες, ἢ χορεύουσιν, ἤ τι ἄλλο τῶν εἰρημένων. σὺ δὲ ἡμῖν ἐκ γῆς Συβύρας ὄνομα πριάμενος, ἀπώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. καὶ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ἑλληνικώτερον ἀποδείξω σοι τὸ ὄνομα ὦ φίλε, ἐπεὶ τιμᾷς. πάντας γὰρ ἐπιστομίζειν πειρώμενος οὐδενὸς μὲν ἀμαθίαν κατέγνως, σαυτὸν δ' ἀποφαίνεις κωφότερον λεβηρίδος. Ἐπίχαρμος, ὦ θαυμασιώτατε, ἐν τοῖς Θεαροῖς μέμνηται τοῦ βαλλισμοῦ, καὶ οὐ μακρὰν ἐστὶ τῆς Σικελίας ἡ Ἰταλία. ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ Θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα, καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασὶ καὶ τάδε. λέβητες χάλκεοι κρατῆρες. ὁ δὲ λοιπὸς † γάμαν ὑποδέλοις καὶ λωπεμβαλλίζοντες ὅσον χρῆμα εἴη. καὶ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Νυμφοπόνῳ φησὶν, κἤπειτα λαβὼν προῆχε· τοὶ δ' ἐβάλλιζον, καὶ πάλιν, βαλλίζοντες τὸν θάλαμον σκάτος ἐνέπλησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἄλεξις ἐν Κουρίδι φησί, καὶ γὰρ ἐπικώμων ἀνθρώπων ὁρῶ

Πλῆθος προσιὸν, ὡς τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν Ἐνθάδε συνόντων. μὴ γένοιτό μοι μόνῳ Νύκτωρ ἀπαντῆσαι καλῶς πεπραγόσιν Ὑμῖν περὶ τὸν βαλλισμόν. οὐ γὰρ ἄν ποτε, Θοἰμάτιον ἀπενέγκαιμι μὴ φύσας πτερά. οἶδα δὲ καὶ ἀλλαχόθι τοὔνομα, καὶ ἀναπεμπασάμενος ἐξοίσω. σὺ δὲ ἡμῖν δίκαιος εἶ λέγειν ὁ καὶ τῶν ὁμηρικῶν μεμνημένος τούτων, τίς δαὶς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τί δὲ σε χρειώ, εἰλαπίν' ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστὶν, τίνι διαφέρει ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ σιγᾷς, ἐγὼ ἐρῶ. κατὰ γὰρ τὸν Συρακόσιον ποιητὴν, τὰ περὶ τῶν δύο ἄνδρες ἔλεγον εἰσαγαγὼν ἀπόχρεω, τὰς θυσίας καὶ τὰς λαμπροτέρας παρασκευὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ εἰλαπίνας. καὶ τοὺς τούτων μετέχοντας, εἰλαπιναστάς. ἔρανοι δέ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγαί, ἀπὸ τοῦ συνερᾶν καὶ συμφέρειν ἕκαστον.

[Margin: ἰχθυομαντεία. — ὀδ. α. — Βαλλισμός. — ὀδ. α.]

ἐκπιεῖν. καλεῖται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἔρανος καὶ θίασος, καὶ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ συνθιασῶται. καλεῖ-
ται δὲ καὶ ὁ περὶ Διόνυσον ἑπόμενος ὄχλος θίασος, ὡς Εὐριπίδης φησίν, Ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυ-
ναικείων χορῶν. Τοὺς μὲν οὖν θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον. καὶ γὰρ αὐτὸν τὸν θεὸν οἱ Λάκω-
νες σιὸν φασί. τὰς δ' εἰλαπίνας ἀπὸ τῆς ἐν αὐταῖς παρασκευῆς γινομένης καὶ δαπάνης. λαφύττειν
γὰρ καὶ λαπάζειν τὸ ἐκκενοῦν καὶ ἀναλίσκειν. ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ πορθεῖν τὸ ἀλαπάζειν οἱ ποιηταὶ τάτ-
τουσι, καὶ τὰ διαρπαζόμενα κατὰ τὴν λάφυξιν λάφυρα. τὰς δὲ εὐωχίας Αἰσχύλος καὶ Εὐρι-
πίδης εἰλαπίνας, ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι. λάπτειν δὲ τὴν τροφὴν ἐκπέπτειν καὶ κινούμενον λαγαρὸν γί- (Εἰλαπίναι.)
γνεσθαι, ὅθεν ἀπὸ μὲν τοῦ λαγαροῦ ἡ λαγὼν, ὥσπερ καὶ λάγανον. ἀπὸ δὲ τοῦ λαπάττειν λαπάρα. λα-
φύττειν δέ ἐστι, τὸ δαψιλῶς καὶ ἐπὶ πολὺ λαπάττειν καὶ ἐκκενοῦν. τὸ δὲ δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν
λέγεται. καὶ τοῦτο δὲ τοῦ δαψιλοῦς ἔχεται, διόπερ ἐπὶ τῶν ἀπλήστως καὶ θηριωδῶς ἐσθιόντων τὸ δά-
ψαι, καὶ δαρδάψαι. Ὅμηρος, τὸν δ' ἄρα κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν. τὰς δὲ εὐωχίας ἐκάλουν (ὀδ. γ.)
οὐκ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ἥ ἐστι τροφὴ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ περὶ ταῦτα εὖ ἔχειν, εἰς ἃς δὴ συνιόντες, οἱ τὸ θεῖον τιμῶν-
τες, καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ ἄνεσιν αὑτοὺς μεθιέντες, τὸ μὲν πολὺ μέθυ, τὸν δὲ τοῦτο δωρησάμενον
θεὸν, Μεθυμναῖον καὶ Λυαῖον καὶ Εὔιον καὶ Ἰήιον προσηγόρευον· ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ σύν-
νουν ἱλαρόν. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἀξιοῦν γίνεσθαι, ἐπιφωνούντων ἴη ἴη. ὅθεν καὶ τὸν τόπον ἐν
ᾧ τοῦτ' ἔπραττον, ἱερὸν ὠνόμαζον. ὅτι δὲ τὸν αὐτὸν ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον, δηλοῖ Ἔφιππος ἐν τῷ
ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἐμπολή. περὶ ἑταίρας δέ τινος λέγει, Ἔπειτά γ' εἰσιόντ' ἐὰν λυπούμενος
τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν ἡδέως, Ἐφίλησεν οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα Ὥσπερ πολέμιος, ἀλ-
λὰ τοῖσι στρουθίοις Χανοῦσα ὁμοίως ἦσε παρεμυθήσατο. Ἐποίησέ θ' ἱλαρὸν εὐθέως, ἀφεῖλέ τ' αὖ
Αὐτοῦ τὸ λυποῦν, κἀπέδειξεν ἵλεων. Οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ τοὺς θεοὺς ἀνθρωποειδεῖς ὑποστησάμενοι (Θεοὶ τιμῶντες εὐωχούμενοι.)
καὶ τὰ περὶ τὰς ἑορτὰς διέταξαν. ὁρῶντες γὰρ ὡς τὴν μὲν ἐπὶ τὰς ἀπολαύσεις ὁρμὴν οὐχ οἷόν τε τοὺς
ἀνθρώπους ἀποστῆσαι, χρήσιμον δὲ καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις εὐτάκτως καὶ κοσμίως ἐθίζειν χρῆσθαι,
χρόνον ἀφορίσαντες, καὶ τοῖς θεοῖς προθύσαντες, οὕτω μεθῆκαν αὐτοὺς εἰς ἄνεσιν, ἵν' ἕκαστος ἡγούμε-
νος ἥκειν τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὰς ἀπαρχὰς, καὶ τὰς σπονδὰς μετὰ αἰδοῦς τὴν συνουσίαν ποιῆται. Ὅμηρος
γοῦν φησίν, ἦλθε δ' Ἀθήνη Ἱρῶν ἀντήσουσα. καὶ ὁ Ποσειδῶν, Αἰθίοπας μετεκίαθεν τηλόθ' ἐόντας (ὀδ. α.)
Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. καὶ ὁ Ζεύς, Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάν- (ἰλ. α.)
τες ἕποντο. Κἂν ἄνθρωπος δέ τις παρῇ πρεσβύτερος, καὶ τῇ προαιρέσει σπουδαῖος, αἰδούμενοι λέ-
γειν τι τῶν ἀσχημόνων ἢ καὶ πράττειν, ὡς καὶ Ἐπίχαρμός που φησίν, ἀλλὰ σιγῆν ἀγαθὸν κἀπαρεόν τι
κάρρονες. ὑπολαμβάνοντες οὖν τοὺς θεοὺς πλησίον αὐτῶν εἶναι, τὰς ἑορτὰς κοσμίως καὶ σωφρόνως διῆ-
γον. ὅθεν οὔτε κατακλίνεσθαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθος, ἀλλὰ δαίνυνθ' ἑζόμενοι. οὐδ' εἰς μέθην πί-
νειν, ἀλλ' ἐπεὶ ἔπασσαν ἐπιόνθ' ὅσον ἤθελε θυμὸς, ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος. οἱ δὲ νῦν προσποιούμενοι θε-
οῖς θύειν, καὶ συγκαλοῦντες ἐπὶ τὴν θυσίαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς οἰκειοτάτους, καταρῶνται μὲν τοῖς τέ-
κνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξί, κλαυμυρίζουσι τοὺς οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς μονονουχὶ
τοῦ Ὁμήρου λέγοντες. νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα. ἐπὶ νοῦν οὐ λαμβάνοντες τὰ (ἰλ. β.)
εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιηκότος, εἴτε Φερεκράτης ἐστὶν, εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικὸς, ἢ ὅσ-
τις δή ποτε. Μὴ δὲ σύ γ' ἄνδρα φίλον καλέσας ἐπὶ δαῖτα θάλειαν Ἄχθου ὁρῶν παρεόντα, κα-
κὸς γὰρ ἀνὴρ τόδε ῥέζει, Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπου φρένα, τέρπε τ' ἐκεῖνον. Νῦν δὲ τούτων μὲν οὐ-
δ' ὅλως μέμνηται. τὰ δὲ ἑξῆς αὐτῶν ἐκμανθάνουσιν, ἅπερ πάντως ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομέ-
νων μεγάλων ἠοίων, καὶ μεγάλων ἔργων παρῴδηται, Ἡμῶν δ' ἄν τινα τὶς καλέσῃ θύων ἐπὶ δεῖ-
πνον Ἀχθόμεθ' ἢν ἔλθῃ, καὶ ὑποβλεπόμεσθα παρόντα Χ' ὅττι τάχιστα θύρας ἐξελθεῖν βουλόμεθ' αὐ-
τόν. Εἶτα γνούς πως τοῦθ' ὑποδεῖται κᾆτά τις εἶπε Τῶν ξυμπινόντων. ἤδη σὺ τί οὐχ ὑπολύσε
Αὐτόν, ὁ δ' ἄχθεται αὐτὸς ὁ θύων Τῷ κατακωλύοντι καὶ εὐθὺς λέξ' ἐλεγεῖα Μηδ' ἕνα μήτ'
ἄκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν, Μήθ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη. οὐ γὰρ ἐπ' οἴνοις Τοιαῦ-
τι λέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα. Ἔτι δὲ καὶ ταῦτα προστίθεμεν, μὴ δὲ πολυξείνου δαιτὸς δυ- (Hesio. in ἔργοις)
σπέμφελον εἶναι, ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη. καὶ θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ὀλίγιστα εἰς
τὰς θυσίας καὶ τὰ τυχόντα δαπανῶμεν, ὥσπερ ὁ καλὸς Μένανδρος ἐν τῇ Μέθῃ παρείσηκεν. Εἶτ'
οὐχ ἅπαντα πράττομεν καὶ θύομεν, Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον Δραχμῶν ἄγω προβά-
τιον ἀγαπητὸν δέκα. Αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας, Μενδαῖον, Θάσιον, ἐγχέλεις, τυ-
ρὸν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεταί τε κατὰ λόγον. Δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα
Ἡμᾶς, ἐὰν καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς. Τούτων δὲ πρὸς ταῦτ' ἀντιλαβεῖν τὴν ζημίαν, Πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν
τῶν ἱερῶν διπλάζεται. Ἐγὼ μὲν οὖν ἄν γε θεὸς οὐκ εἴασα Τὴν ὀσφὺν ἂν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπιθεῖναί
ποτε, Εἰ μὴ καθήγιζέ τις ἅμα καὶ τὴν ἔγχελυν, Ἵνα Καλλιμέδων ἀπέθανεν εἷς τῶν συγγενῶν.
Ὀνομάζουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπιδόσιμα τινὰ δεῖπνα, ἅπερ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ἐπιδομάτων. (Ἐπιδόσιμα.)

Ἄλεξις γοῦν ἐν τῷ εἰς τὸ φρέαρ φησί, Νυνὶ τί μοι ὁ δεσπότης Προὔπεμψεν εἰς κεράμεον Τὴν ἐνδοθεν κομιοῦντι κάδιον μανθάνω Ἐπιδόσιμον τὰ τἄλλα τοῦτ' ἔσται, φιλῶ Αἰσθητικὴν γραῦν. Καὶ Κρώβυλος ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, Λάχης ἐγὼ δὲ πῶς σὲ πρόαγέ ποι Ὅπου μ' ἐρωτᾷς, ὡς φιλῶ μάλιστ' εὐθὺ παρά... Τἀπιδόσιμ' ἡμῖν δεῖν ὡς ἐχθὲς πιεῖν κυάθους ἑκατὸν ἰδίᾳ σὺ δώδεκα. Οἶδασι δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ συνειδὸς δεῖπνα. ἐμφανίζει δὲ Φερεκράτης περὶ τούτων ἐν ἐπιλήσμονι ἢ θαλάσσῃ οὕτω. Συσκευασάμενος δεῖπνον ἐς ἀπὸ σπυρίδιον. ἐβάδιζεν ὡς πρὸς

Ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον.

Ὠφελίωνα. τοῦτο δὲ σαφῶς δηλοῖ τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον, ὅταν τις αὐτὸς αὑτῷ σκευάσας δεῖπνον, καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. σύνδειπνον ἀρέσκειν περὶ συμποσίου Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μικίνου φόνου. φησὶ γὰρ ἐκεῖνον περὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. καὶ Πλάτων δέ φησι τοὺς τὸ σύνδειπνον ποιησαμένους. καὶ Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἐπαινῶν Αἰσχύλον. διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους δρᾶμα περὶ τοὺς ὕστερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι σύνδειπνον, καλοῦσι δέ τινες

Συναγώγιμα.

καὶ συναγώγιμα δεῖπνα, ὡς Ἄλεξις ἐν φιλοκάλῳ ἢ νύμφαις, Κατάκειμαι κἀκέλευσα καλεῖν Συναγώγιμον ποιῶμεν. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι Κυμινοπρίστης ὁ τρόπος ἐστί σου πάλαι. καὶ Εὔβουλος ἐν γαρυόνῃ, καὶ συναγώγιμον συμπόσιον ἐπικληροῦσιν. ἔλεγον δὲ συνάγειν, καὶ τὸ μετ' ἀλλήλων πίνειν, καὶ συναγώγιον τὸ συμπόσιον. Μένανδρος ἐν πεπραμένῃ, Καὶ νῦν ὑπὲρ τούτων συνάγουσι κατὰ

Συμβολαί.

μόνας. εἶθ' ἑξῆς ἔφη, Ἀπλήρωσέ τε τὸ συναγώγιον. Μήποτε δὲ τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον. τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαί, αὐτὸς Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων,

Ἥξω φέρουσα συμβολὰς θ' ἰνων ἅμα. Πῶς συμβολὰς τὰς ταινίας οἱ χαλκιδεῖς, Καὶ τοὺς ἀλαβαστοὺς συμβολὰς καλοῦσι γραῦ. Ἀργεῖοι δ' ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήσανδρος, γράφει δ' οὕτως τὴν συμβολὴν τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι. τὴν δὲ μερίδα, αἶσαν. οὐκ ἀνάρμοστον δὲ καὶ τούτου τοῦ συγγράμματος τέλος εἰληφότος ἑταῖρε Τιμόκρατες, αὐτοῦ καταπαῦσαι τὸν λόγον, μὴ καὶ ἡμᾶς τις οἰηθῇ περὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα ἰχθῦς ποτε γεγονέναι. φησὶ γὰρ ὁ φυσικός, Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθῦς.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ν.θ.

ΔΟΡΠΟΥ δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ Χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται, Ἄμμι τε καὶ σοὶ ὦ Τιμόκρατες. περιενεχθέντων γὰρ κολλύρων, καί τινος εἰπόντος αἱ τακεραὶ αὗται, παρά τινι κεῖται καὶ τὸ τακερὸν ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ σίναπι δέ τις εἴρηκε τὸ νᾶπυ. ὁρῶ γὰρ ἐν παροψίσι περιφερόμενον μετὰ τῶν κολλύρων. οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον κολλύραν ἀρσενικῶς. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Μεγαρίδι φησίν, ὄρνια τευτλίον, κολλύροι, σφόνδυλος, τῶν δὲ βρωμάτων οὐδὲ ἕν. καὶ ἐν κύκλωπι, χορδαί τε ἁδεῖαι μὰ Δία χ' ὁ κολλύρος. μάθετε δὲ καὶ τοῦτο παρ' ἐμοῦ ὦ σοφώτατοι. ὅτι νῦν ὁ Ἐπίχαρμος καὶ χορδὴν ὠνόμασεν ἅ ποτε ὀρύας καλοῦμεν. καὶ ἅλας δὲ ἡδυσμένας ὁρῶ ἐν ἄλλαις παροψίσιν. αἰνιττόμενοι δὲ ἁλῶν πλήρεις οἱ κωμικοὶ παρ' οἷς κατὰ τὸν Ἀντιφάνην, λέγει δ' ἐν κορύκῳ τίς ἄλλος κύων τῶν θαλαττίων δ' ἀεί, Ὄψων ἐνεχ' ὁ μὲν διὰ τέλους δὲ τοῦτο ἅλα, περὶ δὲ τούτοις πινόμενον οἰνάριον εἶδός τι νὴ Δί' οἰκίας Πόσιδον, οἷος τοῖς παροῦσι συμφέρει Ἀπεξέπασεν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ. Ὁρῶ δὲ καὶ μετ' ὄξους ἀναμεμιγμένον

Ταγηνίας.

γάρον. Οἶδα δὲ ὅτι νῦν τινες ποντικῶν ἰδίᾳ καθ' αὐτὸ σκευάζονται ὀξύγαρον. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Ζωίλος ἔφη. Ἀριστοφάνης ὁ οὗτος ἐν λημνίαις τὸ τακερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ, λέγων οὕτως. λῆμνος κυάμους τρέφουσα τακεροὺς καὶ καλούς. καὶ Φερεκράτης κραπατάλοις. τακεροὺς ποιῆσαι τοὺς ἐρεβίνθους αὐτόθι. σίναπι δ' ὠνόμασε Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν μὲν θηριακοῖς οὕτως, ἢ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα ἢ σίναπι. ἐν δὲ τοῖς γεωργικοῖς, σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπιος. καὶ πάλιν, κάρδαμον ἄγρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίναπι. Κράτης δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀττικῆς λέξεως Ἀριστοφάνην παρίσησι λέγοντα, Καὶ βλέπει σίναπι, καὶ τὰ πρόσωπ' ἀνέσπασε. καθά φησι Σέλευκος ἐν τοῖς περὶ ἑλληνισμοῦ. ἔστι δ' ὁ στίχος ἐξ ἱππέων καὶ ἔχει οὕτως

Νᾶπυ.

κἄβλεψε νᾶπυ. οὐδεὶς δ' Ἀττικῶν σίναπι ἔφη, ἔχει δὲ ἑκάτερον λόγον. νᾶπυ μὲν γάρ, οἷον νάφυ. ὅτι ἐστέρηται φύσεως. ἀφυὲς γὰρ καὶ μικρόν, ὥσπερ καὶ αἱ ἀφύαι. σίναπι δέ, ὅτι σίνεται τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀσμῇ. ὡς καὶ τὸ κρόμμυον, ὅτι τὰς κόρας μύομεν. Ἐφίππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν σκύθαις ἔφη, τοῦτο τὸ κακὸν οὐκ ἔστ' ἔτι κακὸν τὸ θυγάτριον τιμῶ Σιστινάπυκεν διὰ τῆς ξύνης. ἁλῶν δὲ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τῷ περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ, λέγων, καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα

εἰς ὄξους

εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ λευκὰς ἅλας. ἡμεῖς μὲν οὖν σοι ταῦτα καλὲ ἄνθρωπε ζητοῦντι συνδιαπο-
ρήσαμεν. σὺ δ᾽ ἡμῖν ἀποκρίνασθαι δίκαιος εἶ, παρὰ τίνι περὶ τοῦ ἀγγείου ἡ παροψὶς κεῖται. περὶ μὲν
γὰρ ὄψου παρεσκευασμένου ποικίλου καὶ ἄλλοι τινὲς ὅτι τὸν Πλάτωνα οἶδα εἰρηκότα ἐν ἑορταῖς οὕτω,
ὅποθεν ἔσοιτο μᾶζα καὶ παροψίδες. ἐν δὲ Εὐρώπῃ πάλιν περὶ παροψήματος διὰ πλειόνων εἴρηκεν, ἐν
οἷς ἐστι καὶ τάδε, Γυνὴ καθεύδουσ᾽ ἐστὶν ἀργὸν μανθάνω, Ἐγρηγορυῖαι δ᾽ εἰσὶν αἱ παροψίδες Αὗται
μόνον κρείττους πολὺ χρῆμ᾽ εἰς ἡδονὴν Ἦν τις λαβών. οὐ γάρ τινες παροψίδες Εἴσ᾽ ἀντιβολῶ σε.
κἀν τοῖς ἑξῆς δέ φησιν, ὥσπερ περὶ παροψήματος λέγων τῶν παροψίδων. ἐν δὲ Φάωνι, Τὰ δ᾽ ἀλλό-
τρια ἐστ᾽ ὅμοια ταῖς παροψίσι, Βραχὺ γὰρ τέρψαντ᾽ ἐξανάλωται ταχύ. Ἀριστοφάνης Δαιδά-
λῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γε τοῦ τρόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος. Σιωπῶντος
10 οὖν τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἀλλ᾽ ἐγώ φησιν ὁ Λεωνίδης, εἴπω ἅμα δίκαιος πολλὰ ἤδη σιωπήσας, πολλοῖς
δ᾽ ἀντιλέγειν οὐκ ἔτι ἐθέλω. καὶ πρὸς μὲν τούτοις ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός, Σοὶ μὲν ταῦτα δο-
κοῦντ᾽ ἐστίν πως, ἐμοὶ τάδε. Τὰς ζωμευτὰς δ᾽ αὖ τις πεύσεται τάχιστα λέγων τοῦ, Οἵπερ καὶ ῥάστας εἰσὶ
διδασκαλίας. περὶ τοῦ σκεύους οὖν εἴρηκεν ὁ φιλότης Μυρτίλος (προήρπασε γάρ σου τὸν λόγον) Ἀντι-
φάνης Βοιωτίᾳ, Καλύψασά τι περιτίθησιν ἐν παροψίδι. Καὶ Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ, ὡς ἴδε τὴν τρά-
πεζαν ἄνθρωποι δύο Φέροντες εἴσω ποικίλων παροψίδων Κόσμου βρύουσαν οὐκ ἔτ᾽ εἰς ἐμὲ βλέ-
πων. Καὶ ὁ τὰ εἰς Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας ἐν Διονύσῳ πρώτῳ, Καὶ ταῦτα μέν μοι τῶν
κακῶν παροψίδες. Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, Κεκερματίσθω δ᾽ ἄλλα μοι παροψίδων,
Κάτεφθα καὶ ξενιστηρὰ παραφλογίσματα. Σωτάδης δ᾽ ὁ κωμικὸς Παραλυτρουμένῳ, Παροψὶς εὖ
φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ Τοῦτον μασᾶται, παρακατιθεῖσα δέ με. Ἀμφιβόλως δ᾽ εἴρηται τὸ παρὰ τῷ
20 Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ παιδείας. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος, Προσάγειν αὐτῷ παροψίδας καὶ παντοδα-
πὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα. καὶ παρὰ τῷ τὸν Χείρωνα πεποιηκότι τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμε-
νον, ἔνθα ἡδύσματος ἡ παροψὶς κεῖται. καὶ οὐχ ὡς Δίδυμος ἐν τῷ περὶ διεφθορυίας λέξεως περὶ τοῦ ἀγ-
γείου. φησὶν γάρ, Νὴ τὸν Δί᾽ ὥσπερ αἱ παροψίδες Τὴν αἰτίαν ἔχουσ᾽ ἀεὶ τῶν ἡδυσμάτων, Οὓς
οὐ καλεῖτε ἀξιοῖ τοῦ μηδενός. Νικοφῶν Σειρῆσιν, ἄλλος μαχίδαν περὶ ἕδρας παροψίδι. Ἀριστοφά-
νης Δαιδάλῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γε τοῦ τρόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

Πλάτων ἑορταῖς, ὅποθεν ἔσοιτο μᾶζα καὶ παροψίδες. περὶ βολβῶν δ᾽ ἀρτύσεως καὶ σκευασίας τὸν
λόγον ποιεῖται. οἱ δ᾽ Ἀττικοί, ὦ συνεκτικὲ Οὐλπιανέ, καὶ ἔμβαμμα λέγουσιν, ὡς Θεόπομπος ἐν Εἰρή-
νῃ. ὁ μὲν γὰρ ἄρτος ἡδύ, τὸ δὲ φοινικίζειν προσὸν Ἔμβαμμα τοῖς ἄρτοις πονηρὸν γίνεται. Καὶ
κωλῆνα δὲ λέγουσι, καὶ κωλῆν. Εὔπολις Αὐτολύκῳ, Σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθὺ τοῦ ῥέθους. Εὐριπίδης — Κωλ.
30 Σκείρωνι, οὐδὲ κωλῆνες νεκρῶν. ἀεὶ δὲ τὸ κωλέα συνηρημένον ἐστίν, ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεον-
τῆ, κωλέα κωλῆ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ δευτέρῳ, Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον. Ἐν Δαιταλεῦ-
σιν, καὶ δελφακίων ἁπαλῶν κωλαῖ καὶ χναυμάτια περιόντα. Ἐν δὲ Πελαργοῖς, Κεφαλάς τ᾽ ἀρ-
νῶν, κωλᾶς ἐρίφων. Πλάτων Γρυψίν, ἰχθῦς, κωλᾶς, φύσκας. Ἀμειψίας Κόννῳ, δίδοται μάλισθ᾽
ἱερώσυνα Κωλῆ τὸ πλευρόν ἡμίκραιρ᾽ ἀριστερά. Ξενοφῶν Κυνηγετικῷ, κωλῆν σαρκώδη, λαγό-
νας ὑγράς. καὶ Ξενοφάνης δ᾽ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησίν, Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέ-
λος ἤραο πῖον Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ᾽ ἀπο-
λήξει Ἔς τ᾽ ἂν ἀοιδάων ἦ γένος Ἑλλαδικόν. Ἑξῆς δὲ τούτων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἐπιφερομέ-
νων, ἡμεῖς ἐπισημανούμεθα τὰ μνήμης ἄξια. καὶ γὰρ ὀρνίθων πλῆθος ἦν ἀεὶ καὶ χηνῶν. ἔτι δὲ τῶν
νεοσσῶν ὀρνίθων, οὓς πίπους τινὲς καλοῦσι, καὶ χοίρων καὶ τῶν περισπουδάστων φασιανικῶν ὀρνίθων.
40 περὶ λαχάνων οὖν πρότερον ἐνθύμιός σοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα διηγήσομαι. Γογγυλίδες. — Γογγυλ.

ταύτας Ἀπολλᾶς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ
καλεῖσθαι. Νίκανδρος δ᾽ ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις, παρὰ Βοιωτοῖς γαστέρας ὀνομάζεσθαι τὰς
κράμβας. τὰς δὲ γογγυλίδας, ζεκελτίδας. Ἀμερίας δὲ καὶ Τιμαχίδας τὰς κολοκύντας ζεκελτίδας
καλεῖσθαι. Σπεύσιππος δ᾽ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ῥαφανίς φησι, γογγυλίς, ῥάφυς, ἀνάρρινον, ὅμοια. τὴν
δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλῶς καλεῖ ῥάπυν. τούτοις δ᾽ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὅ-
μοιον, εἰ μὴ ἡ νῦν προσαγορευομένη βουνιάς. Θεόφραστος μὲν βουνιάδα οὐκ ὀνομάζει, ἄρρενα δὲ καλεῖ — Βουνιάς.
τινα γογγυλίδα, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ βουνιάς. Νίκανδρος δ᾽ ἐν τοῖς γεωργικοῖς τῆς βουνιάδος μνημο-
νεύει, Γογγυλίδας σπείροις δὲ κυλινδρωτῆς ἐφ᾽ ἅλωος Ὄφρα κεν ἴσαι πλατάνοισι χαμηλότεραι
θαλέθωσι Βουνιάς, ἀλλ᾽ εἴσω ῥαφάνοις εἴσω λαθαρωκοί Γογγυλίδες. δισσὴ γὰρ ῥαφάνοιο γενέθλη
50 Μακρή τε φαίνεται ἐν τρασιῇσι. Κηφισιακῶν δὲ γογγυλίδων μνημονεύει Κράτης ἐν ῥήτορ-
σιν οὕτως, κηφισιακαῖσι γογγυλίσιν ὅμοια πάνυ. Θεόφραστος δὲ γογγυλίδων φησὶ εἶναι γένη δύο,
ἄρρενα καὶ θῆλυ. γίνεσθαι δ᾽ ἄμφω ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος. Ποσειδώνιος δ᾽ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ
εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τὴν Δαλματίαν φησὶ γίγνεσθαι γογγυλίδας ἀκηπεύτους καὶ ἀγρίους

σταφυλίνους. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἰατρός, ἡ γογγυλίς φησι λεπτυντική ἐστι, καὶ δριμεῖα, καὶ δύσπεπτος, ἔτι δὲ πνευματωτική. κρείττων δὲ ἡ Βοιωτιὰς καθέστηκε. γλυκυτέρα γάρ ἐστι καὶ πεπτικωτέρα, πρὸς τῷ εὐστόμαχος εἶναι καὶ τρόφιμος. ἡ δὲ ὀπτωμένη φησὶ γογγυλὶς μᾶλλον πέττεται, περιττοτέρως δὲ λεπτύνει. ταύτης μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Ἀγκυλίωνι οὕτως, Ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω. Καὶ Ἄλεξις ἐν Θεοφορήτῳ, Λαλῶ Γελωιαίῳ γογγυλίδος ὀπτῆς τόμος. Ἡ δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἑφθῆς, καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γενομένη, ὥς φησιν ὁ Δίφιλος.

Κράμβη. Κράμβη. Εὔδημος ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων κράμβης φησὶν εἶναι γένη τρία, τὸ τε καλουμένης ἁλμυρίδος, καὶ λειοφύλλου, καὶ σελινουσίας. τῇ δ' ἡδονῇ πρώτην κεκρίσθαι τὴν ἁλμυρίδα. φύεται δ' ἐν Ἐρετρίᾳ, καὶ Κύμῃ, καὶ Ῥόδῳ, ἔτι δὲ Κνίδῳ, καὶ Ἐφέσῳ. ἡ δὲ λειόφυλλος ἀνὰ πᾶσαν φησὶ χώραν γίγνεται. ἡ δὲ σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχει διὰ τὴν οὐλότητα. ἐμφερὴς γάρ ἐστι σελίνῳ, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πύκνωσιν. Θεόφραστος δὲ οὕτως γράφει. τῆς δὲ ῥαφάνου (λέγω δὲ τὴν κράμβην) ἡ μέν ἐστιν οὐλόφυλλος, ἡ δὲ ἀγρία. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιός φησι, κράμβη δὲ καλλίστη γίνεται καὶ γλυκεῖα ἐν Κύμῃ, ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ πικρά. τὸ δ' ἐκ Ῥόδου φερόμενον σπέρμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ ἐνιαυτὸν γλυκεῖαν ποιεῖ τὴν κράμβην, μεθ' ὃν χρόνον πάλιν ἐπιχωριάζει. Νίκανδρος δ' ἐν γεωργικοῖς, λείην μὲν κράμβην ὅτε δ' ἀγριάς ἐμπίπτουσα, Σπειρομένη πολύφυλλος ἐνὶ βῶσαι προσιοῦσιν Ἢ οὔλη, καὶ τύριος ὁ † θαμνίτης πετάλοισιν, Ἤ καὶ ἐπιφοινίσσεται καὶ ἀμυγρῆσιν ὁμοία
Βατραχίη τε κύματα κακόχροος, ἡ μὲν ἔοικε Πέλμασιν οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν
Ἣν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν. Μή ποτε δὲ ὁ Νίκανδρος μάντιν εἴρηκε τὴν κράμβην ἱερὰν οὖσαν. ἐπεὶ καὶ παρ' Ἱππώνακτι ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐστὶ τὸ λεγόμενον τοῦτον. Ὁ δὲ ἐξολισθὼν ἱκέτευε τὴν κράμβην, Τὴν ἑπτάφυλλον, ᾗ θύεσκε Πανδώρῃ Ταργηλίοισιν ἔγχυλον πρὸ φαρμάκου. Καὶ Ἀνάνιος δέ φησι, σὲ πολλῶν ἀνθρώπων ἐγὼ φιλέω μάλιστα, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. καὶ Τηλεκλείδης πρυτάνεσι, ναὶ μὰ τὰς κράμβας ἔφη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, ναὶ μὰ τὰν κράμβαν. Εὔπολις Βάπταις, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. ἐῴκει δὲ ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ κιττιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης, μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὥς Ἔμποδός φησιν ἐν ἀπομνημονεύμασιν. Ἀθήνησι δὲ καὶ ταῖς τετοκυίαις κράμβη παρεσκευάζετο, ὥς τι ἀντιφάρμακον εἰς τροφήν. Ἔφιππος γοῦν ἐν γηρυόνῃ φησίν, Ἔπειτα πῶς Οὐ στέφανος, οὐδ' εἷς ἐστι πρόσθε τῶν θυρῶν, Οὐ κνίσα κρούει ῥινὸς ὑπεροχὰς ἄκρας Ἀμφιδρομίων ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται Ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμους, Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην, Πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,
Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις Κοινῇ τε χναύειν τευθίσιν σηπίδια, Πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρόφως, Πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωροτέρας. Ἀντιφάνης δ' ἐν παρασίτῳ, ὡς εὐτελοῦς βρώματος τῆς κράμβης μέμνηται ἐν τούτοις. Οἷα δ' ἐστὶν οἶσθα γεννάσι σκόροδα, τυρός, πλακοῦντες, πράγματ' ἐλευθέριον Τάριχος, οὐδὲ ἡδύσμασιν Ἄρνεια, κατεπεπλασμένα δὲ θρίμμασι Τεταραγμένη, καὶ λοπάδες ἀνθρώπων φθοραί. Καὶ μὴν ῥαφάνους γ' ἕψουσι λιπαρὰς ὦ θεοὶ Ἔθνος θ' ἅμ' αὐτοῖς πίστινον. Δίφιλος δ' ἐν ἀπλήστῳ, Ἥκει φέρομεν αὐτὸ μετὰ πάντα τἀγαθὰ Ῥάφανος λιπαρὰ σπλαγχνίδια πολλὰ σαρκίδια Ἁπαλώτατ' οὐδὲν μὰ Δία τοῖς ἐμοῖς, Καὶ τοῖς ὅμοια πράγματα οὐδὲ ταῖς Θλασταῖς ἐλάαις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ἤδη δ' ἕψει χύτραν ῥαφάνων. Πολύζηλος δ' ἐν μουσῶν γοναῖς, κράμβας αὐτὰς ὀνομάζων φησί, ὑψιπέτηλοί τε κράμβαι συχναί.

Σεῦτλα. Σεῦτλα. τούτων φησὶν ὁ Θεόφραστος εὐχυλότερον εἶναι τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, καὶ καλεῖσθαι σικελικόν. ἡ δὲ σευτλὶς ἕτερόν φησι τοῦ τεύτλου ἐστί, διὸ καὶ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἥρωϊ δράματι ἐπιτιμᾷ τινὶ ὡς κακῶς λέγοντι, καὶ τὰ τεῦτλα τευτλίνας καλῶν. Εὔδημος δ' ἐν τῷ περὶ λαχάνων, τέσσαρα γένη φησὶν εἶναι τεύτλων, πρασόν, καυλωτόν, λευκόν, πάνδημον. τοῦτο δὲ εἶναι τῇ χρόᾳ φαιόν. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος τὸ σευτλίον φησὶν εὐχυλότερον εἶναι τῆς κράμβης, καὶ θρεπτικώτερον μετρίως. ἑψητὸν δὲ καὶ λαμβανόμενον μετὰ νάπυος λεπτυντικώτερον εἶναι, ἑλμίνθων φθαρτικόν. εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώτερον. ὑπάρχειν δὲ αὐτῶν καὶ τὰς ῥίζας εὐστομωτέρας καὶ πολυτροφωτέρας.

Σταφυλῖνος. Σταφυλῖνος. οὗτος δριμύς ἐστι φησὶν ὁ Δίφιλος, ἱκανῶς δὲ θρεπτικὸς καὶ εὐστόμαχος μέσως, διαχωρητικός τε καὶ πνευματώδης, δύσπεπτος, οὐρητικός, ἱκανῶς δ' ἐγερτικὸς πρὸς ἀφροδίσια. διὸ καὶ ὑπ' ἐνίων φίλτρον καλεῖται. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησί, Φύλλων δ' ὅσσα πέρατά τ' ἐρρίζωνται ἀρούραις,
Χείματος ἠδ' ὁπόταν πολυάνθεμον ἔαρ ἵκηται Αὐχμηρήν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυλῖνον Ῥέφιν τ' ἔμπεδον καὶ καυλίδα τ' ἀγροιῶτιν. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν φησιν, Ἐν δέ τι καὶ μαράθου καυλὸς βαθὺς ἐνδέ τι ῥίζα Πετραίου, σὺν δὲ αὐτὸς ἐπ' αὐχμήεντι σταφυλῖνος Σμυρνεῖον, σόγκος τε κυνόγλωσσός τε σίρις τε, Σὺν καὶ ἄρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτηλα.

Ἡ δ' ὅπερ

Ἡ δ' ὑπὲρ ὄρνιθος καλεῖται γάλα. μνημονεύει τοῦ σταφυλίνου καὶ Θεόφραστος. Φανίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν γράφει οὕτως. κατὰ δὲ τὴν αὐτοῦ τοῦ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ καὶ τὸ τοῦ σταφυλίνου σπέρμα. κἀν τῷ πρώτῳ δέ φησι πετασώδη τὴν τῶν σπερμάτων ἀπόληψιν φύσιν, ἄνισον, μάραθον, σταφυλῖνος, καυκαλίς, κώνειον, κόριον, σκιάς, ἣν ἔνιοι μυοφόνον. ἐπεὶ δὲ ἄγρου ἐμνημόνευσεν ὁ Νίκανδρος, προσαποδοτέον ὅτι καὶ Φανίας ἐν τῷ προειρημένῳ βιβλίῳ γράφει οὕτως. δρακόντιον ὃ ἔνιοι ἄρον ἀρωνία. τὸν δὲ σταφυλῖνον Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν ἀσταφυλῖνον καλεῖ. τὸ δὲ κάρωτον καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ καὶ εὐαξὴς σταφυλῖνος, εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου, καὶ μᾶλλον θερμαντικώτερον, οὐρητικώτερον, εὐστόμαχον, εὐοικονόμητον, ὡς ὁ Δίφιλος ἱστορεῖ. Κεφαλωτόν. τοῦτο καὶ πράσιον καλεῖσθαί φησιν ὁ αὐτὸς Δίφιλος, καὶ εὐχυλότερον εἶναι τοῦ κάρτου. ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ μέσως λεπτυντικὸν θρεπτικόν τε καὶ πνευματῶδες. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ τὰ κεφαλωτὰ καλεῖσθαί φησιν γηθυλλίδας. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα μνήμης εὑρίσκω τετυχηκὸς παρὰ μὲν Εὐβούλῳ ἐν πορνοβοσκῷ οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν αὐτὸν τινά. Παρὰ Γναθαινίῳ γὰρ ἄρτι κατέφαγον, † Ἔψευσαν αὐτὴν καταλαβὼν γηθυλλίδα. Οἱ δὲ τὸ γήθειον καλούμενον τοῦτό φασιν εἶναι, οὗ μνημονεύει Φρύνιχος ἐν Κρόνῳ. ὅπερ ἐξηγούμενος δρᾶμα Δίδυμος, ὅμοιά φησιν εἶναι τὰ γήθεια τοῖς λεγομένοις ἀμπελοπράσοις, τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἐπιθυλλίδας λέγεσθαι.

Κεφαλωτόν.
Γηθυλλίς.

Μνημονεύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Φιλοκτήτῃ, οὕτως. ἐν δὲ σκόροδα δύο καὶ γηθυλλίδες δύο. Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι δευτέρῳ. τῶν δὲ γηθύων ῥίζας ἐχούσας σκοροδόμιμον φύσιν. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθράκης, καὶ κιττῆσαί φησι τῆς γηθυλλίδος τὴν Λητώ, γράφων οὕτως. διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν θεοξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ, λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἑώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα γογγυλίδος, καὶ τῆς στρογγύλης ῥαφανίδος. ἱστοροῦσι δὲ τὴν Λητὼ κύουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κιττῆσαι γηθυλλίδος, διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχηκυῖαι ταύτης. Κολοκύνται. χειμῶνος δὲ ὥρᾳ ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν περιενεχθεισῶν, πάντες ἐθαύμαζον, νέας εἶναι νομίζοντες, καὶ ὑπομιμνησκόμεθα ὧν ἐν ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν, ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις. Ὄψει δὲ χειμῶνος μέσου σικυούς, βότρυς, ὀπώραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα. ὡυτὸς δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας, ἀπίους, σχαδόνας, ἐλάας, πυόν, χόρια, χελιδόνια, τέττιγας, ἐμβρύα. ὑετοῦ δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων, ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσιν, ὥστ' οὐκ ἔτ' οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ. μέγιστον ἀγαθόν, εἴπερ ἔστι δι' ἐνιαυτοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. κακὸν οὖν μέγιστον, εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν, οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο. ἐγὼ δὲ τοῦτον ὀλίγον χρόνον φήσας ἀφειλόμην ἂν κἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρῶν ταῦτα πλὴν Ἀθηναίων. τούτοις ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς ὡς σὺ φῄς. τί δή; Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποίηκας ἀντ' Ἀθηνῶν. ἐθαυμάζομεν οὖν τὰς κολοκύντας μηνὶ Ἰανουαρίῳ ὡς ἐσθίοντες. χλωραί τε γὰρ ἦσαν, καὶ τὸ ἴδιον ἀπεδίδοσαν τοῦ χυμοῦ, ἐτύγχανον δὲ οὖσαι τῶν συντεθειμένων ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα μαγγανευόντων εἰδότων ὀψαρτυτῶν. ἐζήτει οὖν ὁ Λαρήνσιος εἰ καὶ τὴν χρῆσιν ταύτης ἠπίσταντο οἱ ἀρχαῖοι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη. Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γεωργικῶν μνημονεύει ταύτης τῆς χρήσεως, σικύας ὀνομάζων τὰς κολοκύντας. οὕτως γὰρ ἐκαλοῦντο, ὡς πρότερον εἰρήκαμεν. λέγει δ' οὕτως, Αὐτὰς μὲν σικύας τμητὰς ἀνακλώσμασι πείρας, Ἠέρι δὲ ξήραινον, ἐπεγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ Χείμασιν ὄφρ' ἂν δμῶες ἅλις περιχανδέα χύτρον Πλήσαντες ῥοφέωσιν ἀεργοὶ ἔνθα τε μέτρια Ὄσπρια πανασπερμαδὸν ἐπεγχεύησιν ἀλετρίς. Τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες. Ἐν δὲ μύκην σίρας τε πάλαι λαχάνοισι πλακείσας, Αὐλοτόροις καυλοῖς τε μεμιγμένα εὐφασέλοισι. Ὄρνεις. ἐπεὶ δὲ καὶ ὄρνεις ἐπῆσαν ταῖς κολοκύνταις καὶ ἄλλοις κνιστοῖς λαχάνοις, ὅτω δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι, Τὰ συγκοπτὰ λάχανα κνιστὰ ἢ σύμφυλα, ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ὄρνιθας καὶ ὀρνίθια νῦν μόνως ἡ συνήθεια καλεῖ τὰς θηλείας, ὧν ὁρῶ περιφερομένων πλῆθος. καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς γράφει οὕτως. καθάπερ τινὲς τὰς λευκὰς ὄρνιθας τῶν μελαινῶν ἡδίους εἶναι μᾶλλον, ἀλεκτρυόνας δὲ καὶ ἀλεκτορίδας τοὺς ἄρρενας. τῶν ἀρχαίων δὲ τὸ ὄρνις καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς λεγόντων ἐπ' ἄλλων ὀρνέων οὐ περὶ τούτου τοῦ ἰδικοῦ, περὶ οὗ φησιν ἡ συνήθεια ὄρνιθας ὠνήσασθαι. Ὅμηρος μὲν οὖν φησιν, Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. καὶ ἀλλαχόθι θηλυκῶς, Ὄρνιθι λιγυρῇ. καί, Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρησι Μάστακ' ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δέ τέ οἱ πέλει αὐτῇ. Μένανδρος δ' ἐν ἐπικλήρῳ πρώτῃ, σαφῶς τὸ τῆς συνηθείας φησίν, ἐμφανίζων οὕτως, ἀλεκτρυών τις ἐκκέκραγε μέγα, οὐ σοβήσετ' ἔξω φησὶ τὰς ὄρνιθας ἀφ' ἡμῶν; καὶ πάλιν, Αὕτη ποτ' ἐξεσόβησε τὰς ὄρνεις μόλις. Ὀρνίθια δ' εἴρηκε Κρατῖνος ἐν Νεμέσει οὕτως, τ' ἄλλα πάντ' ὀρνίθια. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀρσενικοῦ οὐ μόνον ὄρνιθα,

Κολοκύνται.
Ὄρνεις.

ἀλλὰ καὶ ὄρνιν. ὁ αὐτὸς Κρατῖνος ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, ὄρνιθα φοινικόπτερον. καὶ πάλιν, ὄρνιθα δί-
νου δῶ σε γένεσθαι μέγαν. καὶ Σοφοκλῆς αἰτηνοτέλαις, ὄρνιθα καὶ κήρυκα καὶ διάκονον. Αἰσχύλος κα
βειροις, ὄρνιθα δ' οὐ ποιῶ σε τῶν ἐμῶν ὁδῶν. Ξενοφῶν δ' ἐν δ' Κύρου παιδείας, περὶ μὲν τοὺς ὄρνιθας
τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι. Μένανδρος δ' Ἡνιόχῳ, ὄρνις φέρων ἐλήλυθα. καὶ ἑξῆς, ὄρνιθας ἀποστέλλει φ
σίν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὄρνις λέγουσιν, πρόκειται τὸ Μενάνδρου μαρτύριον. ἀλλὰ καὶ
Ἀλκμάν πού φησι, λῦσαν δ' ἄπρακτα νεανίδες ὥστ' ὄρνις ἱέρακος ὑπερπταμένω. καὶ Εὔπολις ἐν Δή-
μοις, οὐδένον ἂν πρέπος μὴ ἐκ γυναικῶν τέκνα. Ὄρνις θ' ὁμοίως, τοὺς νεοττοὺς τῷ πατρί. Τὸν δ' ἀλεκτρυό-
να ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρχαῖοι καὶ θηλυκῶς εἰρήκασι. Κρατῖνος Νεμέσει, Λῆδα σὸν ἔργον δῆτ' ὅ-
πως εὐσχημόνως Ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους Ἐπὶ τῷδ' ἐπῳάζουσ' ὡς ἂν ἐκλέψῃς κα
λόν Ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ' ὄρνεον. Στράττις Ψυχασταῖς, Αἱ δ' ἀλεκτρυόνες ἅπασαι, καὶ τὰ 10
χοιρίδια Τέθνηκε, καὶ τὰ μικρὰ ὀρνίθια. Ἀναξανδρίδης Τηρεῖ, Ὀχευομένας δὲ τοὺς κάπρους, Καὶ
Ἀναξανδρίδης τὰς ἀλεκτρυόνας θεωροῦσιν ἄσμενοι. ἐπεὶ δὲ τοῦ κωμικοῦ τούτου ἐμνήσθην, καὶ οἶδα τὸ δρᾶμα τὸν Τη
ρέα αὐτοῦ μὴ ἐγκεκριμένον ἐν τοῖς πρώτοις, ἐκθήσομαι ὑμῖν αὖθις φίλοι ἄνδρες κρίσιν, ἃ εἴρηκε περὶ αὐ-
τοῦ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ περὶ κωμῳδίας, γράφων ὧδε. Ἀναξανδρίδης διδάσκων πο-
τὲ διθύραμβον Ἀθήνησιν, εἰσῆλθεν ἐφ' ἵππου, καὶ ἀπήγγειλέ τι τῶν ἐκ τοῦ ᾄσματος. ἦν δὲ τὴν ὄψιν
καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἁλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρὸς δ' ὢν τὸ ἦθος
ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας. ὅτε γὰρ μὴ νικῴη λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κα-
τατέμνειν, καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυ
σκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. λέγεται δ' εἶναι τὸ γένος Ῥόδιος ἐκ Καμείρου. θαυμάζω οὖν πῶς καὶ ὁ
Τηρεὺς περιεσώθη μὴ τυχὼν νίκης, καὶ ἄλλα δράματα τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ. καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Εἰρή 20
νῃ ἐπὶ τῶν θηλείας ἔταξε τὴν ἀλεκτρυόνα, λέγων οὕτως, Ἄχθομαι δ' ἀπολωλεκὼς ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν
ᾠὰ πάγκαλα. καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Ὠὸν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυών. καὶ πάλιν, Πολλαὶ
τῶν ἀλεκτρυόνων Ὑπηνέμια βίᾳ τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις. ἐν δὲ Νεφέλαις διδάσκων τὸν πρεσβύτην
περὶ ὀνόματος διαφορᾶς φησι, Νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν Ἀλεκτρύαιναν, τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.

Λέγεται δὲ καὶ ἀλεκτορίς, καὶ ἀλέκτωρ. Σιμωνίδης ἱμερόφων' ἀλέκτωρ ἔφη. Κρατῖνος Ὥραις, ὥσπερ ὁ
περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ. εἴρηται δ' οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς διε
γείρει. οἱ δὲ Δωριεῖς λέγοντες ὄρνιξ τὴν γενικὴν διὰ τοῦ χ λέγουσιν, ὄρνιχος. Ἀλκμὰν δὲ διὰ τοῦ σ τὴν εὐ
Δέλφαξ. θεῖαν ἐκφέρει, ἁλιπόρφυρος ἱαρὸς ὄρνις. καὶ τὴν γενικὴν, οἶδα δ' ὀρνίχων νόμως παντῶν. Δέλφαξ. Ἐπί-
χαρμος τὸν ἄρρενα χοῖρον οὕτως καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖ αὐτομόλῳ, Δέλφακά τε τῶν γειτόνων Τοῖς Ἐλευ
σινίοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα Οὐχ ἑκών, καὶ ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφη, Τοῖς Ἀ- 30
χαιοῖσιν προδιδόμεν τ' ὤμνυέ με τὸν δέλφακα. καὶ Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν
δέλφακα, καὶ ἐπὶ τοῦ τελείου τέθεικε τοὔνομα, εἰπὼν τοὺς μὲν ὀρειγόμους ὑμῶν ποιήσει δέλφακας ἀλ
βάτας, τοὺς δὲ πάνθηρας ἄλλους ἀγρίους, λύκους, λέοντας. ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τοὔνομα τάττει Ἀριστο
φάνης Ταγηνισταῖς, ἢ δέλφακος ὑπώρινης ἤτριαῖον. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν, Νέα γάρ ἐστιν ἀλλὰ δελφα
κουμένα Ἕξει μεγάλαν τε καὶ παχεῖαν κηρυθράν. Ἀλλ' αἱ τράφειν λῇς ἀδελφὰ χοῖρος καλά. καὶ Εὔ-
πολις ἐν Χρυσῷ γένει, καὶ Ἱππῶναξ δὲ ἔφη, ὡς Ἐφεσίη δέλφαξ. ἐκλήθησαν δ' αἱ θήλειαι οὕτω λεχθεῖσ-
αι, αἱ δελφῦνας ἔχουσαι. οὕτως δὲ αἱ μῆτραι καλοῦνται, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐνθένδε ἐτυμολογοῦνται. περὶ
δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ζώου Κρατῖνός φησιν ἐν Ἀρχιλόχοις, ἤδη δέλφακες χοῖροι δὲ τοῖσιν ἄλλοις. Ἀριστο-
φάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν φησι, τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλ-
φακες, τὰ δ' ἁπαλὰ καὶ ἔνικμα, χοῖροι. ἔνθεν τὸ Ὁμηρικὸν σαφὲς γίνεται, Τά τε δμώεσσι πάρεστι 40
Il. ξ. Χοίρε', ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ποιητῇ ἀρρενικῶς
ἔφη, τὸν δέλφακ' ἀπάγε σιγῇ. ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος ὥς φησιν Ἀνδροτίων, τοῦ ἐπιγονῆς ἕνεκα
τῶν ἑκατὸν θρεμμάτων μὴ σφάττειν πρόβατον ἄποκον ἢ ἄτοκον. διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤσθιον, ἀτὰρ
σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. καὶ νῦν δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρειαν οὐ θύειν ἀμνήν, οὐδὲ τυροῦ γεύ-
εσθαι. καὶ ἐπί τινα χρόνον δέ τινα ἐκλειπόντων τῶν βοῶν φησὶν ὁ Φιλόχορος, νομοθετηθῆναι διὰ τὴν σπά-
νιν ἀπέχεσθαι αὐτοὺς τῶν ζώων, συνάγειν βουλομένους καὶ πληθῦσαι τῷ μὴ καταθύεσθαι. χοῖρον δὲ Ἴω-
νες καλοῦσι τὴν θήλειαν, ὡς Ἱππῶναξ, ἐν σπονδῇ τε καὶ σπλάγχνοισιν ἀγρίας χοίρου. καὶ Σοφοκλῆς ἐν
Ποιμέσιν, ... φύλαξαι χοῖρος ὥς τε δεσμίων. Πτολεμαῖος δ' ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐν τῷ
ἐνάτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, Εἰς Ἄσσον φησὶν ἐπιδημήσαντί μοι, οἱ Ἄσσιοι παρέστησαν χοῖρον
ὑὸν ἔχοντα τὸ μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσεος πήχεων, ὅλον δ' ἄρτιον πρὸς τὸ μῆκος, τὴν χροιὰν χιόνινον. 50
ἔφασαν τε τὸν βασιλέα Εὐμένη τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς ὠνεῖσθαι παρ' αὐτῶν, διδόντα τοῦ ἑνὸς δραχμὰς
τετρακισχιλίας. Αἰσχύλος δέ φησιν, ἐγὼ δὲ χοῖρον καὶ μάλ' εὐθηλούμενον τόνδ' ἐν νοσοῦντι κριβάνῳ
θήσω. τί γὰρ Ὄψον γένοιτ' ἂν ἀνδρὶ τοῦδε βέλτιον. καὶ πάλιν, Λευκὸς τί δ' οὐχί; καὶ καλῶς ἠφευ-
μένος ὁ

μένος ὁ χοῖρος ἔψου, μὴ δὲ λυπηθεὶς τινί. Καὶ ἔτι θύσας δὲ χοῖρον τόνδε τῶν αὐτοῦ ὕος Ἡ πολλὰ
γ᾽ ἐν Λημνίοις εἴργασται κακά, Δονοῦσα καὶ τρέπουσα τὰς τύχας ἄνω κάτω. ταῦτα δὲ παρατίθεται Χαμαι-
λέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. περὶ δὲ ὑῶν, ὅτι ἱερὸν ἐστὶ τὸ ζῶον παρὰ Κρησίν, Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος
ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν οὕτω. μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης,
ἐν ᾗ καὶ ἀπόρρητος γίνεται θυσία. λέγεται γὰρ ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς, καὶ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ
περιοιχνεῦσα τὸν κνυζυσμὸν τοῦ βρέφους ἀνεπαΐστον τοῖς παριοῦσιν ἐτίθει. διὸ πάντες τὸ ζῶον τοῦτο
περισσῶς ἡγοῦνται, καὶ οὔ φησι τῶν κρεῶν δαίσαιντο. πραίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσιν ὑΐ, καὶ αὕτη προτε-
λὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελε-
τῆς. πεταλίδων συῶν μνημονεύει Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ λέγων οὕτως. πεταλί-
10 δων δέ τοι συῶν μορφαῖς ταῖσδε πόλλ᾽ ἐπαίομ. πεταλίδας δ᾽ αὐτὰς εἴρηκε μεταφέρων ἀπὸ τῶν μό-
σχων. οὗτοι γὰρ πέταλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ ἐκπέταλα ἔχωσι. παραπλησίως δὲ
τῷ Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντερινύϊ, τοὺς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε μεταγαγών, καὶ αὐτὸς ἀπὸ
τῶν λαρινῶν βοῶν. οἳ οὕτως ἐκλήθησαν, ἢ ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι (ὅπερ ἐστὶ σιτίζεσθαι. Σώφρων, βόες δὲ
λαρινεύονται) ἢ ἀπό τινος κώμης Ἠπειρωτικῆς Λαρίνης, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς. Λαρῖνος δ᾽ οὗ-
τος ἐκαλεῖτο. εἰσενεχθέντος δὲ ἡμῖν ποτε καὶ δέλφακος, οὗ τὸ μὲν ἥμισυ κραμβαλέον ἦν ἐπιμελῶς πε-
ποιημένον, τὸ δέ τι ἥμισυ ὡς ἂν ἐξ ὕδατος ἐψημένον τακερῶς. καὶ πάντων θαυμαζόντων τοῦ μα-
γείρου τὴν σοφίαν, μέγα φρονῶν ἐκεῖνος ἐπὶ τῇ τέχνῃ ἔφη, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν σφαγὴν ἔχει τις ὑμῶν
ἐπιδεῖξαι ὅπη ἐγένετο, ἢ πῶς ἡ γαστὴρ αὐτοῦ πεπλήρωται παντοίων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ κίχλας ἐν ἑαυ-
τῷ ἔχει, καὶ ἄλλα ὀρνίθια, ὑπογάστριόν τε, μέρη χοίρων καὶ μήτρας τομάς, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ, ἔτι δὲ
20 ὀρνίθων γαστέρας αὐταῖσι μήτραις καὶ καλῶν ζωμῶν πλῆθος, καὶ τὰ ἐκ σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακνιζό-
μενα, καὶ μετὰ πεπερίδων συμπλαττόμενα. ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι τὸν Οὐλπιανόν, καίπερ
αὐτὸν εἰδὼς ἡδέως αὐτοῖς χρώμενον, πλὴν ὁ ἐμός γε συγγραφεὺς Πάξαμος τῶν ἰσικίων μέμνηται,
καὶ οὔ μοι φροντὶς ἀττικῶν χρηστῶν. ὑμεῖς οὖν ἐπιδείξατε, πῶς τε ὁ χοῖρος ἐσφάγη, καὶ πῶς ἐξ ἡμισείας
μέν ἐστιν ὀπτός, ἑφθὸς δὲ κατὰ θάτερα. ἔτ᾽ οὖν ἡμῶν ἀναζητούντων, ὁ μάγειρος ἔφη, ἀλλ᾽ εἰ νομίζετέ με
ἔλαττον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων μαγείρων, περὶ ὧν οἱ κωμῳδοποιοὶ λέγουσιν, Ποσείδιπ-
πος μὲν ἐν χορευούσαις. μάγειρος δ᾽ ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς μαθητὰς τάδε. Μαθητὰ Λεύκων οἵ τε
συνδιάκονοι Ὑμεῖς, ἅπας γὰρ ἐστὶν οἰκεῖος τόπος Ὑπὲρ τέχνης ἀλλεῖν, τὶ τῶν ἡδυσμάτων Πάντων
κράτιστόν ἐστιν ἐν μαγειρικῇ Ἀλαζονεία. τὸ καθόλου δὲ τῶν τεχνῶν Ὄψεις δ᾽ ἔχοντι τοῦθ᾽ ἡγούμενον.
Ξεναγὸς οὗτος ὅς τις ἂν θώρακ᾽ ἔχῃ Φολιδωτόν, ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον, Ἐφάνη Βριά-
30 ρεως. ἂν τύχῃ δ᾽ ἐστὶ λαγώς. Ὁ μάγειρος ἐὰν ὑποδιακόνους ἔχων Πρὸς τὴν ἰδιώτην καὶ μαθητὰς εἰ-
σίῃ Κυμινοπρίσας πάντας λιμοὺς καλῶν Ἐπίτηξ ἕκαστος εὐθύς. ἐὰν δ᾽ ἀληθινὸν Σαυτὸν παρα-
βάλλῃς καὶ προσεκδαρεὶς ἄπει. ὅπερ οὖν ἐπεθέμην τῷ κενῷ χώραν δίδου, Καὶ τὰ στόμια γίνωσκε
τῶν ἐκκλημμένων. ὥσπερ γὰρ εἰς τἀμπόρια τῆς τέχνης πέρας Τοῦτ᾽ ἐστὶν αὐτῆς προσδραμεῖς πρὸς
τὸ στόμα Διακονοῦμεν νῦν γάμους τὸ θῦμα βοῦς Ὁ διδοὺς ἐπιφανής. ἐπιφανὴς ὁ λαμβάνων Τού-
των γυναῖκες ἱέρειαι τῇ θεᾷ Θεοί, κορύβαντες, αὐλοί, παννυχίδες, ἀναστροφή. Ἱππόδρομος οὗ-
τος ἐστὶ σοὶ μαγειρικῆς Μέμνησο καὶ σὺ ταῦτ᾽. καὶ περὶ ἑτέρου δὲ μαγείρου (ὄνομα δ᾽ ἐστὶ Σεύθης) ὁ αὐτός
φησι ποιητὴς οὕτως. Ἰδιώτης μέγας Αὐτοῖς ὁ Σεύθης, οἶδα καὶ βέλτιστ᾽ ὅτι Ἀγαθοῦ στρατηγοῦ
διαφέρειν οὐδὲν δοκεῖ, Οἱ πολέμιοι πάρεισιν ὁ βαθύς, τῇ φύσει Στρατηγὸς ἔστηκεν, καὶ τὸ πρᾶγμ᾽
ἐδέξατο. Πολέμιός ἐστι πῶς ὁ συμπίνων ὄχλος. Ἥκει γὰρ ἀθρόως, οὗτος εἰσελήλυθεν Ἐκ πέντε καὶ
40 δέχ᾽ ἡμερῶν προσηλπικώς Τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεστὸς ἐκλελυμένος Τηρῶν ποτ᾽ ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴ-
σει τίς, νόει Ὄχλου τοιούτου ῥακείαν ἠθροισμένην. Ὁ δ᾽ ἐν τοῖς Εὐφρόνος συνεφήβοις μάγειρος, ἀκούσα-
τε, ἃ παραινεῖ, Ὅταν ἐρανισταῖς κρέας διακονῇς Οὐκ ἔστι παίζειν, οὐδ᾽ ἃ μεμάθηκας ποιεῖν Ἐχ-
θὲς λευκινδύνικας, ὅλας εἶχέ σε Καβιός. ὅλως γὰρ εἰσίν, ἀλλ᾽ ἦσαν κενοί. Ἐγκέφαλος ἠλλοίωτο, δεῖ
δὲ κρέας Ὅταν μὴ ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον συνεφεῦ Δρόμωνα καὶ κέρδωνα, καὶ συμπεσὼν Μισθὸν διδόν-
τας ὅσον αἰτήσαις ἁπλῶς Εἶναι δίκαιον, οὐδὲ νῦν βαδίζομεν Εἰς τοὺς γάμους κυνδροφόρον αὖ τοῦτ᾽
αἰσθάνῃ Ἐμὸς εἶ μαθητὴς καὶ μάγειρος οὐ κακός Ὁ καιρὸς εὐτὸς ὠφελεῖ, φιλάργυρος Ὁ γέρων ὁ μι-
σθὸς μικρός ἐστι λήψομαι Νῦν μὴ κατεσθίοντα, καὶ τοὺς ἄνθρακας Ἀπόλωλας εἴσω πάραγε. καὶ γὰρ
αὐτὸς οὑτοσὶ Προσέρχεθ᾽ ὁ γέρων. ὡς δὲ καὶ γλίσχρον βλέπει, Μέγας δ᾽ ἐστὶ σοφιστής, καὶ οὐδὲν τῶν ἰα-
τρῶν εἰς ἀλαζονείαν. Καὶ ὁ παρὰ Σωσιπάτρῳ μάγειρος ἐν καταψευδομένῳ λέγων ὧδε Οὐ παντελῶς
50 εὐκαταφρόνητος ἡ τέχνη Ἐὰν κατανοήσῃς ἐστὶν ἡμῶν Δήμυλε, Ἀλλὰ πέπαυται τὸ πρᾶγμα, καὶ πάντες
σχεδὸν Εἶναι μάγειροί φασιν, οὐδὲν εἰδότες. Ὑπὸ τῶν τοιούτων δ᾽ ἡ τέχνη λυμαίνεται. Ἐπεὶ μάγειρον
ἐὰν λάβῃς ἀληθινόν, Ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ᾽ εἰσηγμένον, Καὶ τὰς δυνάμεις κατέχοντα, καὶ τὰ
μαθήματα Ἅπαντ᾽ ἐφεξῆς εἰδόθ᾽ ἕτερόν σοι τυχὸν Φανήσεται τὸ πρᾶγμα. τρεῖς ἡμεῖς ἐσμὲν Ἔτι λοιποί,

Πραίσιοι πόλις Κρήτης Steph.

Πεταλίδες σύες

Λαρινοὶ βόες.

Παιδεύματα μαγείρων.

Βοιδίων καὶ χαριάδης Ἐγώ τε, τοῖς λοιποῖς δὲ προσαπέδωκε, τί φής Ἐγώ. τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς
σώζομεν Τὸ Σίκωνος, οὗτος τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ἦν, Ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν, Ἔπει-
τα μετὰ ταῦτ᾽ εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν, Περὶ φύσεως; κατεῖχε πάντας τοὺς λόγους, Ἐπὶ πᾶσι τού-
τοις ἔλεγε τὰ στρατηγικά, Πρὸ τῆς τέχνης ἔσπευδε ταῦθ᾽ ἡμᾶς μαθεῖν. Ἆρα σύ κόπτειν οἷος εἶ γε
φίλτατε Οὐκ, ἀλλ᾽ ἐν ὅσῳ προσέρχετ᾽ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ὁ παῖς, Μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πρά-
γματος, Ἵνα τῷ λαλεῖν λάβωμεν ἄκαιρον χρόνον. Ἄπολλον ἐργῶδες. ἄκουσον ὦ 'γαθὲ Δεῖ τὸν μά-
γειρον εἰδέναι πρώτιστα μὲν Περὶ τῶν μετεώρων, τάς τε τῶν ἄστρων δύσεις, Καὶ τὰς ἐπιτολάς,
καὶ τὸν ἥλιον πότε Ἐπὶ τὴν μακράν τε καὶ βραχεῖαν ἡμέραν Ἐπάνεισι, κἀν ποίοισιν ἐστὶ ζῳδίοις.
Τὰ γὰρ ὄψα φασὶ πάντα καὶ τὰ βρώματα ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως, Ἑτέραν ἐν αὐ-
τοῖς λαμβάνειν τὴν ἡδονήν. Ὁ μὲν οὖν κατέχων τὰ τοιαῦτα, τὴν ὥραν ἰδών, Τούτων ἑκάστοις
ὡς προσῆκε χρήσεται. Ὁ δ᾽ ἀγνοῶν ταῦτ᾽, εἰκότως τυντλάζεται. Πάλιν τὸ περὶ τῆς ἀρχιτεκτο-
νικῆς ἴσως Ἐθαύμασας τί τῇ τέχνῃ συμβάλλεται; Ἔγωγ᾽ ἐθαύμασ᾽. ἀλλ᾽ ὅμως ἐγὼ φράσω,
Τοὐπτανεῖον ὀρθῶς καταβαλέσθαι, καὶ τὸ φῶς Λαμβάνειν ὅσον δεῖ, καὶ τὸ πνεῦμ᾽ ἰδεῖν πόθεν
Ἐστίν, μεγάλην χρείαν τιν᾽ εἰς τὸ πρᾶγμ᾽ ἔχει. Ὁ καπνὸς φερόμενος δεῦρο κἀκεῖ διαφορὰν Εἴω-
θε τοῖς ἕψουσιν ἐμποιεῖν τινα Τοὐντεῦθεν ἔτι σοι δίειμι τὰ στρατηγικά Ἔχειν γε τὸν μάγειρον, ἡ τά-
ξις Σοφὸν μέν ἐστιν ἁπανταχοῦ κἀν πάσῃ τέχνῃ, Ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς δ᾽ ὥσπερ ἡγεῖται σχεδόν. Τὸ
γὰρ παραθεῖναι κἀφελεῖν τεταγμένως Ἕκαστα, καὶ τὸν καιρὸν αὐτῶν τούτοις ἰδεῖν Ποτὲ δεῖ πυ-
κνότερον ἐπαγαγεῖν, καὶ πότε βάδην, Καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ πότε Εὔκαιρον αὐ-
τῶν ἐστι τῶν ὄψων τὰ μὲν Θερμὰ παραθεῖναι, τὰ δ᾽ ἐπανεγνότα, τὰ δὲ μέσως. Τὰ δ᾽ ὅλως ἀπο-
ψύξαντα, ταῦτα πάντα Δὴ ἐν τοῖς στρατηγικοῖσιν ἐξετάζεται Μαθήμασιν, τίς δή τι παρα-
δείξας ἐμοὶ Τὰ δέοντ᾽ ἀπελθὼν αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε. Καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἀλέξιδι δὲ ἐν Μιλησίοις
μάγειρος, οὐ μακρὰν τούτου ἐστὶ λέγων τοιάδε. Οὐκ ἴστε ταῖς πλείσταισι τῶν τεχνῶν, ὅτι Οὐκ ἀρχι-
τέκτων κύριος τῆς ἡδονῆς Μόνος καθέστηκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν χρωμένων Συμβάλλεταί τις, ἂν καλῶς
χρῶνται μερίς, Οἷόν τι. δεῖ γὰρ κἀμὲ τὸν ξένον μαθεῖν Τὸν ὀψοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον
Δεῖ τοῦτον, ἄλλο δ᾽ οὐδέν. ἂν μὲν οὖν τύχῃ Ὁ ταῦτα μέλλων ἐσθίειν τὲ καὶ κρίνειν Εἰς καιρὸν ἐλ-
θών, ὠφέλησε τὴν τέχνην. Ἂν δ᾽ ὑστερίζῃ τῆς τεταγμένης ἀκμῆς, Ὥστ᾽ ἢ προσοπτήσαντα χλιαί-
νειν πάλιν, Ἢ μὴ προσοπτήσαντα συντελεῖν ταχύ, Ἀπεστέρησε τῆς τέχνης τὴν ἡδονήν. Εἰς τοὺς σο-
φιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω, Ἑστήκαθ᾽ ὑμεῖς, κἄστι δή μοι τὸ πῦρ, Ἤδη πυκνοὶ δ᾽ ἅλλονται Ἡ-
φαίστου κύνες Κοῦφοι πρὸς αἴθραν, οἶδ᾽ ὃ γίνεσθαί θ᾽ ἅμα, Καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου συνάπτε-
τις Μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος. Εὔφρων δέ, οὗ καὶ πρὸ βραχέως ἐμνήσθην ἄνδρες δι-
κασταί (δικαστὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ᾽ ἂν καλεῖν, ἀναμένων τὴν ὑμετέραν τῶν ἀληθινῶν κρί-
σιν) ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῷ δράματι, ποιήσας τινὰ μάγειρον πολυμαθῆ καὶ εὐπαίδευτον, μνημονεύειν
τά τε τῶν πρὸ αὐτοῦ τεχνιτῶν, καὶ τίνα ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν ἀρετήν, καὶ ἐν τίνι ἐπλεονέκτει, ὅ-
μως οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου, ὧν ἐγὼ ὑμῖν πολλάκις τυγχάνω παρασκευάζων. λέγει δ᾽ οὖν οὕτως,
Πολλῶν μαθητῶν γενομένων ἐμοὶ Λύκε, Διὰ τὸ νοεῖν ἀεί τι καὶ ψυχὴν ἔχειν, Ἀπεὶ γεγονὼς μά-
γειρος ἐκ τῆς οἰκίας Ἐν οὐχ ὅλοις δέκα μησὶ πολὺ νεώτατος. Ἄγις ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθὺν μόνος
Ἄριστος, Νηρεὺς δ᾽ ὁ Χῖος γόγγρον ἥψε τοῖς θεοῖς Ὅριον τὸ λευκόν, ὁ ξανθίας Χαριάδης. Ζωμὸς
μέλας ἐγένετο πρώτῳ Λαμπρίᾳ. Ἀλλᾶντας Ἀφθόνητος. Εὔθυνος φακῆν, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγου-
σιν ἀρίστων πόρους Οὗτοι μετ᾽ ἐκείνους τοὺς σοφιστὰς τοὺς πάλαι Γεγόνασιν ἡμῖν ἑπτά, δεύτεροι σο-
φοί. Ἐγὼ δ᾽ ὁρῶν τὰ πολλὰ προκατειλημμένα Εὗρον τὸ κλέπτειν πρῶτος, ὥστε μηδένα Μι-
σεῖν με διὰ τοῦτ᾽ ὂν προκατειλημμένον. Ἴδιον ἐφεύρηκάς τι, καὶ τοῦτ᾽ ἐστὶ σόν Πέμπτην ἔθυον ἡμέ-
ραν οἱ Τήιοι. Πολιοὶ γέροντες, πλουσίῳ πολλῷ πεπλευκότες Λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρὸν οὐκ ἦν
ἐκφορά Τότε λευκοκρέων οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ Ἑτέρους ποιήσασθαι δύ᾽ ἐρίφους ἀναγκάσας. Τὸ
γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις κοπτόμενον, Καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα τὴν μίαν λαθὼν Ἐξέρριψας εἰς τὸν
λάκκον ἱταμῶς τὸν νεφρόν Πολὺν ἐποίησας θόρυβον, οὐκ ἔχει νεφρόν Ἔλεγον, ἐκύπτον οἱ παρόν-
τες ἀποβολῆ Ἔθυσαν ἕτερον. τοῦ δὲ δευτέρου πάνυ Τὴν καρδίαν εἶδόν σε καταπίνοντ᾽ ἐγώ
Πάλαι μέγας εἶ, γίνωσκε. τοῦ γὰρ μὴ χανεῖν Λύκον διὰ κενῆς σὺ μόνος εὕρηκας τέχνην. Χορ-
δῆς ὀβελίσκους ἡμέρας ζευγνυμένους Δύ᾽ ἰχθῦς ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀποσβέσας, Καὶ πρὸς τὸ δί-
χορδον ἐτερέτιζες. ᾐσθόμην Ἐκεῖνο δρᾶμα, τοῦτο δ᾽ ἐστὶ παίγνιον. μή τις οὖν τούτων τῶν δευτέ-
ρων ἑπτὰ σοφῶν ὀνομασθέντων τοιοῦτόν τι ἐπινόησε, περὶ τοῦ χοίρου, πῶς καὶ τὰ ἐντὸς πεπλήρω-
ται, καὶ τὸ μὲν ὀπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἑφθόν. αὐτὸς δέ ἐστιν ἄφαντος. δεομένων οὖν ἡμῶν καὶ λι-
παρούντων δεῖξαι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ φησι τοῦτον μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας, καὶ
προσέτι τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας. ἔδοξεν οὖν πᾶσιν διὰ τὸν τηλικόνδε ὅρκον, μὴ βιάζεσθαι τὸν
ἄνθρωπον.

Ἐπὶ σοφοῖς μαγείροις.

ἄνθρωπον. ἐπ' ἄλλο δέ τι τῶν παραφερομένων χεῖρας ἐπιβάλλειν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, μὰ τὸν ἐν
Ἀρτεμισίῳ κινδυνεύσαντας, οὐδεὶς τινος γεύσεται, πρὶν λεχθῆναι ποῦ κεῖται τὸ παραφέρειν. τὰ
γὰρ γεύματα ἐγὼ οἶδα μόνος, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι, Τί οὐκ ἐκέλευσας πα-
ραφέρειν τὰ ποτήρια. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις κοινότερον κέχρηται λέγων, παράφερε τὰν κοί-
λαν μεστὸν τὸν σκύφον. καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν ἔφη, πάσας παραφερέτω. Ἄλεξις Παμφίλῃ, *Παραφέρειν.*
Παρέθηκε τὴν τράπεζαν εἶτα παραφέρων Ἀγαθῶν ἁμάξας. περὶ δὲ τῶν γευμάτων ἃ σαυτῷ *Γεύματα.*
προὔπιες, ὥρα σοι λέγειν Οὐλπιανέ. τὸ γὰρ γεῦσαι ἔχομεν ἐν Εὐπόλιδι ἐν αἰξί, τοῦδε νυνὶ γεῦσαι
λαβών. καὶ ὁ Οὐλπιανός, Ἔφιππος ἔφη ἐν Πελταστῇ, ἐν δ' οἴνων ὕπνον τε στάσεις, καὶ γεύματα οἴ-
νων. Ἀντιφάνης δ' ἐν Διδύμοις οἰνογευστεῖ περιπατεῖ ἐν τοῖς στεφάνοις. ἐπὶ τούτοις ὁ μάγειρος ἔφη,
10 λέξω κἀγὼ τὴν ἀρχαίαν ἐπίνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμήν, ἵνα μὴ ὁ αὐλητὴς πληγὰς λάβῃ. ὁ γὰρ
Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ ἔφη. ἐκδύσαμεν καὶ περὶ τὴν Ἑστίαν, Οἴκοι ποθ' ὡς ἂν ὁ μάγειρος ἐξα-
μαρτάνοι τύπτεσθαι, ὥς φασιν ὁ αὐλητὴς παρ' ἡμῖν. Φιλύλλιος τε ἢ ὁ ποιήσας τὰς πόλεις φησίν,
Ὅτι ἂν τύχῃ Μάγειρος ἀδικήσας τὸν αὐλητὴν λαβεῖν Πληγάς. περὶ ἡμιόπτου καὶ ἡμιέφθου καὶ *Χοῖρος ἡμίεφθος*
ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου. ὁ μὲν χοῖρος ἐσφάγη ὑπὸ τὸν ὦμον σφαγὴν βραχεῖαν, καὶ ἐπεὶ διέρρευ. ἔπει-
τα ἐκρευσάντος τοῦ πολλοῦ αἵματος πάντα τὰ ἐντοσθίδια μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως (ἔρχεται γὰρ καὶ
ἡ ἐξαίρεσις ὦ συμμαθηταὶ δαιταλεῖς) διακλύσας ἐπιμελῶς οἴνῳ πολλάκις, κρέμασα ἐκ ποδῶν.
εἶτα πάλιν οἴνῳ διέβρεξα, καὶ προσεψήσας μετὰ πολλοῦ πεπέρεως τὰ προειρημένα χαυμάτια, ἐνέ-
σαξα διὰ τοῦ στόματος πολλὸν ἐπιχέας ζωμὸν εὖ πάνυ πεποιημένον. καὶ μετὰ ταῦτα περιέπλυσα τοῦ
χοίρου τὴν ἡμίσειαν, ὡς ὁρᾶτε ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς, ἀναδεύσας αὐτὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. ἔπειτ' ἐν-
20 θῆκα κριβάνῳ, ὑποθεὶς τράπεζαν χαλκῆν, ἐστάθευσά τε τῷ πυρί, ὡς μήτε κατακαῦσαι μήτ' ὠμὸν
ἀφελεῖν. καὶ τῆς φορίνης ἤδη γινομένης κραμβαλέας, εἰκάσας καὶ τ' ἄλλο μέρος ἑψῆσθαι, ἀποβαλὼν
τ' αὐτοῦ τὰ ἄλφιτα, οὕτω φέρων ὑμῖν παρέθηκα. τὴν δ' ἐξαίρεσιν ὦ καλέ μοι Οὐλπιανὲ Διονύ- *Ἐξαίρεσις.*
σιος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τῷ δράματι οὕτως εἴρηκε, ποιήσας τινὰ μάγειρον πρὸς τοὺς μα-
θητὰς διαλεγόμενον, Ἄγε δὴ δρόμων νῦν εἴ τι κομψὸν ἢ σοφόν, Ἢ γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ
πραγμάτων, Φανερὸν ποίησον περὶ τῷ διδασκάλῳ, Νῦν τὴν ἀπόδειξιν τῆς τέχνης αὐτοῦ σ' ἐγὼ
Εἰς πολεμίαν ἄγω σε θαρρῶν κατάτρεχε, Ἀριθμῷ διδόασι τὰ κρέα, καὶ τηροῦσί σε Τὰ κρέα
ποιήσας ταῦτα, καὶ ζέσας σφόδρα Τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς λέγω σοι σύγχεον. Ἰχθῦς ἀδρὸς πάρε-
στι ταυτός. ἔστι σός, Κἂν τέμαχος ἐκκλίνῃς τι, καὶ τοῦτ' ἔστι σόν Ἕως ἂν ἔνδον ὦμεν. ὅταν δ' ἔξω γ'
ὦμεν Ἐξαιρέσεις, καὶ τ' ἄλλα τ' ἀκόλουθ' ὅσα Οὐδ' ἀριθμὸν οὔτ' ἔλεγχον ἐφ' ἑαυτῶν ἔχει. Πε-
30 ρικόμματος δὲ τάξιν ἢ θέσιν φέρει, Εἰς αὔριόν σε κἀμὲ ταῦτ' εὐφρανεῖ τῷ Λαφυροπώλῃ παν-
τάπασι μεταδίδου Τὴν πάροδον ἵν' ἔχῃς τῶν θυρῶν εὐνουστέραν. Τί δεῖ λέγειν με πολλὰ πρὸς
συνειδότα. Ἐμὸς εἶ μαθητής, σὸς δ' ἐγὼ διδάσκαλος. Μέμνησο τῶνδε καὶ βάδιζε δεῦρ' ἅμα.
Πάντων οὖν ἡμῶν ἐπαινεσάντων τὸν μάγειρον ἐπί τε τῷ ἑτοίμῳ τῶν λεγομένων, καὶ τῇ τῆς τέ- *Μάγειροι πλατωνικοί, ἢ ἀρχιτεκτονία μαγείρων.*
χνης περιεργίᾳ, ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος, καὶ πόσῳ κάλλιον ἔφη τὰ τοιαῦτα ἐκμανθάνειν
τοὺς μαγείρους, ἢ ὅπερ παρά τινι τῶν πολιτῶν ἡμῶν, ὃς ὑπὸ πλούτου καὶ τρυφῆς τοὺς τοῦ θαυμασιω-
τάτου Πλάτωνος διαλόγους ἀνάγκαζεν ἐκμανθάνοντας τοὺς μαγείρους, φέροντάς τε τὰς λοπάδας
ἅμα λέγειν, εἷς, δύο, τρεῖς. ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν ὦ φίλε Τίμαιε ποῦ, τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων,
τανῦν δ' ἑστιατόρων, ἔπειτ' ἄλλος ἀπεκρίνατο, ἀσθένεια τις αὐτῷ ξυνέπεσεν ὦ Σώκρατες. διεξήρ-
χοντό τε τοῦ διαλόγου τὰ πολλὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς ἄχθεσθαι μὲν τοὺς εὐωχουμένους, ὑβρίζεσθαι
40 δὲ τὸν πάνσοφον ἐκεῖνον ἄνθρωπον ὁσημέραι, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν καθαρείων ἐξόμνυσθαι τὰς
παρ' ἐκείνῳ ἑστιάσεις. οἱ δὲ ἡμέτεροι οὗτοι, ἅμα ἴσως ταῦτα ἐκμανθάνοντες, οὐκ ὀλίγην ἡμῖν θυμη-
δίαν παρέχουσι. καὶ ὁ παῖς ἐπὶ τῇ μαγειρικῇ σοφίᾳ ἐπαινεθείς, τί τοιοῦτον εὑρήκασιν ἔφη, ἢ ἀρή-
κασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ. ἢ ἐπιμεμφεῖς ἐμαυτὸν ἐγὼ οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ, καί τοι καὶ ὁ πρῶτος τὸν
τῶν ὀλυμπιάσιν ἀγῶνα ἀναδησάμενον Κόροιβος ὁ ἠλεῖος, μάγειρος ἦν, καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ
τῇ τέχνῃ, ὡς ὁ παρὰ τῷ Στράτωνι μάγειρος ἐν τῷ Φοινικίδῃ. περὶ οὗ τοιαῦτα λέγει ὁ μεμισθωμένος.
Σφίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν Εἴληφ', ἁπλῶς γὰρ οὐδὲν μὰ τοὺς θεούς, Ὅσ' ἂν λέγῃ
συνίημι. καινὰ ῥήματα Πεπορισμένος πάρεστιν. ὡς εἰσῆλθε γάρ Εὐθύς μ' ἐπηρώτησε προσ-
βλέψας μέγα, Πόσους κέκληκας μέροπας ἐπὶ δεῖπνον, λέγε. Ἐγὼ κέκληκα μέροπας ἐπὶ δεῖπνον;
χολᾷς. Τοὺς δὲ μέροπας τούτους με γιγνώσκειν δοκεῖς, Οὐδεὶς παρέσται. τοῦτο γὰρ νὴ τὸν Δία Ἔστι κα-
50 τάλοιπον μέροπας ἐπὶ δεῖπνον καλεῖν. Οὐδ' ἆρα παρέσται δαιτυμών; οὐδεὶς ὅλως, Οὐκ οἴομαί
γε δαιτυμών. ἐλογιζόμην, Ἦξει Φιλῖνος, Μοσχίων, Νικόστρατος, Ὁ δεῖν' ὁ δεῖνα, καὶ τοὔνομ' ἀνε-
λογιζόμην, Οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς μοι δαιτυμών. Οὐδεὶς παρέσται φημί. τί λέγεις, οὐδὲ
εἷς; Σφόδρ' ἠγανάκτησ' ὥσπερ ἠδικημένος, Εἰ μὴ κέκληκα δαιτυμόνα. σκαιὸν πάνυ.

Οὐδ' ἆρα

Οὐδ' ἄρα θύσας ἐγνοίχθον; οὐκ ἔφην ἐγώ. Βοῦν δ' εὐρυμέτωπον; οὐ θύω βοῦν ἄθλιε. Μῆλα θυσιάζεις ἆρα; μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ, Οὐδέτερον αὐτῶν. προβάτιον δ' ἤκουσ' ἔφη Τὰ μῆλα πρόβατ', οὐ μανθάνω Τούτων οὐδὲν, οὐδὲ βούλομαι. Ἀγροικότερος εἰμί, ὥσθ' ἁπλῶς μοι διαλέγου. Ὅμηρον οὐκ οἶδας λέγοντα, καὶ μάλα Ἔρδειν ὁ βούλει τῷ μαγείρῳ αὐτῷ λέγειν. Ἀλλὰ τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο πρὸς τῆς ἑστίας, Κατ' ἐκεῖνον ἤδη πρόσεχε καὶ τὰ λοιπά μοι. Ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι. Οὕτω λαλεῖν εἴωθα. μὴ τοίνυν λάλει Οὕτως παρ' ἐμοί γ' ὤν, ἀλλὰ διὰ τὰς τέτταρας Δραχμὰς ἀποβαλῶ φησὶ τὴν προαίρεσιν; Τὰς οὐλοχύτας φέρε δεῦρο, τοῦτο δ' ἐστὶ τί; Κριθαί. τί οὖν ἀπόπληκτε περιπλοκὰς λέγεις; Πηγὸς πάρεστι; πηγὸς οὐχὶ λαικάσει Ἐρεῖς, σαφέστερόν θ' ὃ βούλει μοι λέγειν. Ἀτάσθαλος γ' εἶ πρέσβυ. φησὶν ἅλας φέρε Τοῦτ' ἐστὶ πηγός, ἀλλὰ δεῖξον χέρνιβα. Παρῆν. ἔθυεν, ἔλεγεν ἄλλα ῥήματα, Τοιαῦθ' ἃ μὰ τὴν γῆν οὐδὲ εἷς ἤκουσεν ἄν Μίστυλλα, μοίρας, δίπτυχ', ὀβελούς. ὥστ' ἔμε Τῶν τοῦ Φιλίτα λαμβάνοντα βυβλίων Σκοπεῖν ἕκαστα τί δύναται τῶν ῥημάτων, Πλὴν ἱκέτευον γ' αὐτὸν ἤδη μεταβαλεῖν, Ἀνθρωπίνως λαλεῖν τι. τὸν δ' οὐκ ἂν ταχὺ Ἔπεισεν ἡ Πειθώ, μὰ τὴν γῆν οἶδ' ὅτι. Περίεργον δ' ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τὸ πολὺ τῶν μαγείρων γένος περί τε τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ὀνόματα. λέγουσι γοῦν αὐτῶν οἱ λογιώτατοι, γόνυ κνήμης ἔγγιον, καὶ περιῆλθον Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην. ἐπιτιμῶντές τε τινί φασιν, μὴ δεῖν τὸν οἰνέα πελίαν ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἓν τῶν ἀρχαίων μαγείρων τὰ θαυμάσια πειρᾶσθαι τῆς τέχνης, ὡς αἰσχυνθέντες ἀπολαύσας. παράγει δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Λέβητι λέγοντα τάδε, ἄψει μοι δοκεῖ. Γνωστὸν τὸ ὄψον δελφάκειον ἡδύ γε Ἔπειτα προσκέκαυκε μηδὲν φροντίσῃς. Ἰάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστὶ τῷ τρόπῳ, Ὄξος λαβὼν ὕδωρ εἰς λεκάνην τιν' ἐγχέας Ψυχρὸν ξυνιείς, εἶτα θερμὴν τὴν χύτραν Εἰς τοὔξος ἐνθείς, διάπυρος γὰρ οὖσ' ἔτι Ἕλξει δι' αὐτῆς νοτίδα, καὶ ζυμουμένην, Ὥσπερ κίσηρις λήψεται διεξόδους Σομφάς, δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται. Τὰ κρέα δ' ἔσται οὐκ ἀπεξηραμμένα, Ἔγχυλα δ' ἀτρέμα καὶ δροσώδη τὴν χρόσιν, Ἀπολλον ὡς ἰατρικῶς ὦ Γλαυκία Ταυτὶ ποιήσω, καὶ παρατίθει γ' αὐτὰ παῖ, Ὅταν παρατιθῇς μανθάνεις ἐψυγμένα. Ἀτμὶς γὰρ οὕτως οὐχὶ προσαπτήσεται Ταῖς ῥισίν, ἀλλ' αἰωμαλίσι κατὰ φαγών, Πολλῶν τ' ἀμείνων ὡς ἔοικας εἶ θ' ἄρα. Λογογράφος ἢ μάγειρος ὃ λέγεις, οὐ λέγεις, τέχνην δ' ὀνειδίζεις. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις αὐθάδη διατελῶ μὴ καί τις αὐτῶν τὰ ἐκ Δυσκόλου Μενάνδρου βρενθυόμενος λαρυγγίσῃ τάδε, οὐδ' εἷς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῷος διέφυγεν, ἱεροπρεπής πώς ἐστιν ἡμῶν ἡ τέχνη. ἐγὼ δ' ὑμῖν περὶ τὸν ἥδιστον Δίφιλον παρατίθημι ὁλόχρουν Ἀρν' ἐν μέσον συμπακτὸν ὠνθυλευμένον Χοιρίδια περιφόρινα κρομβώσας ὅλα Δούρειον

Χῆνες σιτευτοί ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι. Χήν. περιενεχθέντων δὲ τούτων τὸ ἄλλων χηνῶν περιττῶς ἐσκευασμένων, ἔφη τις, οἱ χῆνες σιτευτοί. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ὁ δὲ σιτευτὸς χὴν παρὰ τίνι. πρὸς ὃν ὁ Πλούταρχος, Θεόπομπος μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς, κἀν τῇ τρισκαιδεκάτῃ δὲ τῶν Φιλιππικῶν Ἀγησιλάῳ τῷ Λάκωνι εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας, καὶ μόσχους σιτευτούς. καὶ Ἐπιγένης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Βάκχαις φησίν, ἀλλ' εἴ τις ὥσπερ χῆν' ἔτρεφέ μοι λαβὼν, σιτευτόν. καὶ Ἀρχέστρατος ἐν τῷ πολυθρυλήτῳ ποιήματι, ὡς καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ἅμα σκευάζειν νεοττὸν ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε. σὺ δὲ ἡμῖν ὦ Οὐλπιανὲ δίκαιος εἶ λέγειν, ὁ περὶ πάντων πάντα ἀπαιτῶν

Pli. li. 10. c. 22. τοῦ μνήμης ἀξίωσαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ πολυτελῆ ταῦτα τῶν χηνῶν ἥπατα. ὅτι γὰρ χηνοβοσκοὺς οἶδασι, μάρτυς Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ λέγων, χηνοβοσκοὶ βουκόλοι. Ὅμηρος δὲ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκεν, αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων. καί, Ὅς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ, Καί χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν Ἐξ ὕδατος. χηνείων δὲ ἡπάτων (περισπούδαστα δὲ ταῦτα περὶ τὴν Ῥώμην) μνημονεύει Εὔπολις ἐν Στεφανοπώλισι, λέγων οὕτως, Εἰ μὴ

Ἡμίκραιρα. σὺ χηνὸς ἧπαρ ἢ ψυχὴν ἔχεις. ἦσαν δὲ καὶ ἡμίκραιραι πολλαὶ δελφακίων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Κρωβύλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ, Εἰσῆλθον ἡμίκραιρα τακερὰ δέλφακος Ταύτης μὰ τὸν Δί' οὐχὶ

Κρεοκάκκαβοι. κατέλιπον γ' ἐγὼ Οὐδέν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καλούμενος κρεοκάκκαβος. κρέα δ' ἐστὶ ταῦτα συγκεκομμένα μεθ' αἵματος καὶ λίπους ἐν ζωμῷ γεγλυκασμένῳ. λέγειν δὲ οὕτως Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ὁ Ἀχαιὸς ὁ Μυρτίλος ἔφη. Ἀντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ νόστων, ἐν δείπνῳ φησὶ μελλόντων Χίων ὑπ' Ἐρυθραίων δεῖ ἐπιβουλῆς ἀναιρεῖσθαι, μαθών τις τὸ μέλλον γίνεσθαι ἔφη, ὦ Χῖοι πολλὴ γὰρ Ἐρυ

Ἀναβραστά. θραίοις ἔχει ὕβρις, φεύγετε δειπνήσαντες ὑὸς κρέα, μὴ δὲ μένειν βοῦν. Ἀναβραστῶν δὲ κρεῶν μνημονεύει

Ὄρχεις. Ἀριστομένης γόησιν οὕτως, † καὶ ὄρχεις ἤσθιον οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. Φιλιππίδης ἐν τῇ Ἀνανεώσει, Γναθαίνης τὴν ἑταίρας τὸ γαστρίμαργον ἐμφανίζων λέγει, Ἐπεὶ τ' ἦλθε τούτοις πᾶσιν ὑπ' ὄρχεις φέρων Πολλούς, τὰ μὲν ἄλλ' αἱ γυναῖκες ἀλλ' ἀκκίζετο, Ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα, Καλοί γε φησὶν οἱ νεφροὶ νὴ τὴν φίλην Δήμητρα, καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν Ὥσθ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν.

Εἰπόντος δὲ καὶ ἄλλα ἥδιστα γεγονυίας, καὶ τὸν μετ' ὀξυλαπάθου Ἀλικρυόνα, ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς καταπαυόμενος μόνος, ὀλίγα δ' ἐσθίων καὶ τρώγων τοὺς λέγοντας ἔφη. ὀξυλάπαθον δὲ τί ἐστι πλὴν

εἰ μὴ

εἰ μὴ ἐπὶ τὸ πόπανα ἡμᾶς καὶ λίπιδα, τὰ πάτρια μου νόμιμα βρώματα ὀνομάζειν μέλλεις. ἐπεὶ ὁ Τιμοκλῆς ἔφη ὁ κωμικὸς ἐν Δακτυλίῳ μέμνηται τοῦ ὀξυλιπαροῦς, λέγων οὕτως. γαλεὸς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπαρῷ τρίμματι σκευάζεται. ἀκρολιπαρεῖς δέ τινας ἀνθρώπους κέκληκεν Ἄλεξις ἐν πονήρᾳ οὕτως. Ἀκρολιπαρεῖ τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον. περιτεθέντος δέ ποτε καὶ ἰχθύος μεγάλου ἐν ὀξάλμῃ, καὶ εἰπόντος τινος, ἥδιστον εἶναι ὀψάριον πᾶν τὸ ἐν ὀξάλμῃ παρατιθέμενον, συνάγων τὰς ὀφρῦς ὁ τὰς ἀκάνθας ἀγείρων Οὐλπιανὸς, ποῦ κεῖται ἔφη ὀξάλμη; ὀψάριον γὰρ παρ' οὐδενὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες αὐτῷ, ἐδείπνουν, τοῦ Κυνούλκου τὰ ἐκ τῶν αὐξῶν μετὰ γέλωτος ἀναφωνήσαντος. ἀλλ' ὦ 'γαθὲ δειπνῶμεν, κἄπειτά με πάντ' ἐπερώτα, ὅτι ἂν βούλει. νῦν γὰρ πεινῶν ὀδυνῶς πως ἀμ' ἐπιλήσμων. καὶ ὁ Μυρτίλος ἡδέως πως συναναγραφόμενος αὐτῷ, ἵνα μηδενὸς μεταλαμβάνῃ, ἀλλὰ πάντα λαλῇ ἔφη. Κρατῖνος ἐν Ὀδυσσεῦσιν εἴρηκε τὴν ὀξάλμην, διὰ τούτων, Ἀνθ' ὧν πάντας ἑλὼν ὑμᾶς ἐρίηρας ἑταίρους, Φρύξας, ἑψήσας, κἀπανθρακίσας, ὀπτήσας, Εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κᾆτα σκοροδάλμην Χλιαρὸν ἐμβάπτων, ὃς ἂν ὀπτότατός μοι ἁπάντων Ὑμῶν φαίνηται κατατρώξομαι ὦ στρατιῶται. Καὶ Ἀριστοφάνης σφηξίν, ἀποφυσήσας εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμόν. ὀψάριον δὲ τῶν μὲν ζώντων ἡμᾶς λέγομεν. αὐτὰρ καὶ Πλάτων ἐπὶ τοῦ ἰχθύος ἐν Πεισάνδρῳ, Ἤδη φαγὼν τι πώποθ' οἷα γίνεται Ὀψάριον εἶπας μοι καὶ πρόσεστι τοῦτό σοι. Ἐγὼ δὲ πέρυσι κάραβον φαγών. Φερεκράτης αὐτομόλοις, τοὐψάριον τουτὶ περιέθηκέ τις ἡμῖν. Φιλήμων θησαυρῷ, Οὐκ ἔστ' ἀληθὲς πραλογίσασθ', οὐ δ' ἔχων Ὀψάρια χρηστά. Μένανδρος καρχηδονίῳ, Ἐπιθυμήσας τῷ βορέᾳ ἰδίῳ ὀψάριον οὐδὲ ἐν Ἔλαβον, ἑψήσων φακῆν.

Καὶ ἐν Ἐφεσίῳ, ὑπ' ἀρίστου λαβὼν ὀψάριον. εἶτ' ἐπιφέρει τῶν ἰχθυοπωλῶν τις, τεττάρων δραχμῶν ἐπώλει κωβιούς. Ἀναξίλας ὑακίνθῳ πορνοβοσκῷ, Ἐγὼ δ' ἐὰν ὀψάριον ὑμῖν ἀγοράσω. καὶ μετ' ὀλίγα, Σκεύαζε παῖ τοὐψάριον ὑμῖν. τὸ δὲ ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνους, εἰ μὴ παραμύθιον ὀψαρίοις ἑκάστοτε, ἀντὶ τοῦ προσοψήμασιν ἀκούομεν. καὶ γὰρ Ἄλεξις ἐν παννυχίδι ποιηθεὶς μαγείρῳ τὸν λόγον φησί, θερμοτέροις χαίρεις ἀεὶ Τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον ἢ κατωτέρω. Κατωτέρω τί λέγεις δὲ ἀνωτέρω; πῶς; οὑτοσὶ Ἄνθρωπος οὐκ ἐπίστασαι ζῶν, ψυχρά σοι Ἅπαντα παραθῶ; μηδαμῶς. ζέοντα δή; Ἄπολλον οὐκοῦν τὸ μέσον ἔσται δηλαδή, Τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ,

Οὐκ οἶδ' ὁμοῦ, σὺ δ' ἀλλ' οὐδὲν ὧν σὺ νῦν ποιεῖς. Ἐγὼ δ' ἐρῶ, τοῖσιν γὰρ ἑστιωμένοις Τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως Σὺ πρὸς θεῶν ἔθυσας τὸν ἔριφον Μὴ κόπτε μ' ἀλλὰ τὰ κρέα παῖδες παρέχετε, Παῖδες ὀπτανεῖον ἐστιν. ἔστι καὶ κάπνην ἔχων Δηλονότι μή μοι δῆλον, ἀλλ' ἔχει κάπνην

Ἔχων καπνόν, εἰ τύφου σ' ἀπολεῖ μ' οὑτωσί γε. Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν τῶν ζώντων ὦ ὀλβιογάστωρ Οὐλπιανὲ ἐπιμνημονεύσω. καὶ σὺ γὰρ ὡς ἔοικε μετ' ἐμοῦ περὶ τὸν Ἄλεξιν οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνεις, ὅς φησιν ἐν Ἀτθίδι τάδε. Ὁ πρῶτος εἰπὼν ὅτι σοφιστὴς οὐδὲν τῶν Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει, Ἐμψυχα ἐσθίειν σοφός τις ἦν. Ἐγὼ γὰρ ἥκω νῦν ἀγοράσας οὐδὲ ἓν Ἔμψυχον, ἰχθῦς ἐπριάμην τεθνηκότας Μεγάλους, κρεάδι' ἀρνὸς ἐσθίειν πίονος Οὐ ζῶντας, οὐχ οἷόν τε γὰρ τί ἄλλο ναί, Ἀπάτιον ὀπτὸν προσέλαβον, ζῶντων ἐὰν Δείξῃ τις ἢ φωνὴν τιν' ἢ ψυχὴν ἔχον, Ἀδικεῖν προσομολογῶ καὶ παραβαίνειν τὸν νόμον. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἔασον ἡμᾶς δειπνεῖν. ἰδοὺ γὰρ ἴσως πρὸς σὲ διαλέγομαι, ἐπεὶ οἱ φασιανικοὶ παραπεπλεύκασιν ὑπερελόντες ἡμᾶς διὰ τὴν ἄκαιρόν σου γλωσσαργίαν. ἀλλ' ἢν ἐμοὶ εἴπῃς ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς διδάσκαλε Μυρτίλε ὁ ὀλβιογάστωρ σοι πόθεν. καὶ εἰ φασιανικῶν τις ὀρνίθων μέμνηται τῶν παλαιῶν, ἐγώ σοι ἤρεμα μάλ' οὐχ ἐλλήσποντον πλεύσας, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευθεὶς, ὠνήσομαι φασιανικὸν, ὃν συγκατέδομαί σοι. καὶ ὁ Μυρτίλος ἐπὶ ταύταις ἔφη, ταῖς συνθήκαις λέγω. τοῦ μὲν ὀλβιογάστορος Ἄμφις μέμνηται ἐν γυναικομανίᾳ οὑτωσὶ λέγων. εὐρύβατε Κνισολεῖχε οὐκ ἐδόκεις οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ. φασιανικοῦ δὲ ὄρνιθος ὁ ἥδιστος Ἀριστοφάνης ἐν δράματι ὄρνισιν. Ἀττικοὶ δέ εἰσι δύο πρεσβῦται ὑπὸ ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες, ἐν ᾗ κατοικήσουσιν ἀπράγμονα. καὶ αὐτοῖς ἀρέσκει ὁ βίος ὁ μετ' ὀρνίθων, ἀγρίου τινὸς ὄψιν διασκοποῦντες ἑαυτοὺς περιαμυθούμενοι, λέγουσι τά τ' ἄλλα καὶ τάδε. Ὁ δὲ δή τις ἔστιν ὄρνις οὐκ ἐρεῖς Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε φασιανικός. καὶ τὸ ἐν νεφέλαις δ' ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω, καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων ὡς πολλοί. τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας. ἐπεὶ ἵππους τρέφει, ἐπεὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος, ὑπὸ Πλάτωνος ἐν περιαλγεῖ. Μνησίμαχος δ' ἐν Φιλίππῳ (εἷς δ' ἐστὶ καὶ οὗτος τῶν τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητῶν) φησὶ καὶ τὸ λεγόμενον σπανιώτερον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα, καὶ φασιανὸς ἀποτετιλμένος καλῶς. Θεόφραστος δὲ ὁ ἐρέσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, ἐν τρίτῃ περὶ ζώων μνημονεύων αὐτῶν, οὑτωσί πως λέγει. ἔστι δὲ ἐπὶ τοῖς ὄρνισι τοιαύτη διαφορά. τὰ μὲν γὰρ βραχέα καὶ μὴ πτητικά, καθάπερ ἀτταγῆν, πέρδιξ, ἀλεκτρυὼν, φασιανὸς, εὐθὺς βαδιστικὰ καὶ δασέα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ζ ζώων ἱστορίας γράφει τάδε. εἰσὶ δὲ τῶν ὀρνίθων οἱ μὲν κονιστικοί, οἱ δὲ λουστικοί, οἱ δὲ οὔτε κονιστικοί, οὔτε λοῦνται. ὅσοι δὲ μὴ πτητικοί, ἀλλ' ἐπίγειοι, κονιστικοί. οἷον ἀλεκτορίς, πέρδιξ, ἀτταγῆν, φασιανὸς

Ὀξάλμη.

Ὀψάριον.

Ἐμψυχα ἐσθίειν

Ὀλβιογάστωρ

Φασιανικοί. Argumentum auium Aristophanis.

Φασιανός. lib. 6.

φασιανός, κορυδαλός. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων. φασιανὸν δὲ οὗτοι κεκλήκασιν αὐτὸν, καὶ οὐ φασιανικόν. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ κνίδιος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν περὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸν λόγον ποιούμενος γράφει καὶ ταῦτα. πλῆθος δ' ὀρνίθων τῶν καλουμένων φασιανῶν φοιτᾷ τροφῆς χάριν πρὸς τὰς ἐμβολὰς τῶν στομάτων. Καλλίξενος δ' ὁ ῥόδιος ἐν τετάρτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας διαγράφων τὴν γενομένην πομπὴν Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου καλουμένου βασιλέως, ὡς μέγα θαῦμα περὶ τῶν ὀρνίθων τούτων οὕτως γράφει, εἶτα ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταὼς καὶ μελεαγρίδες καὶ φασιανοὶ, καὶ ὄρνιθες αἰθιοπικοὶ πλήθει πολλοί. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ ἀριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις, καὶ Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν, Ἐπαίνετον παρατίθεται λέγοντα ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ, ὅτι ὁ φασιανὸς ὄρνις τατύρας καλεῖται. Πτολεμαῖος δ' ὁ εὐεργέτης ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων τέταρον φησὶν ὀνομάζεσθαι τὸν φασιανὸν ὄρνιν. τοσαῦτά σοι περὶ τῶν φασιανικῶν ὀρνίθων ἔχω λέγειν, οὓς ἐγὼ διὰ σὲ ὥσπερ οἱ πυρέσσοντες περιφερομένους εἶδον. σὺ δὲ περὶ τὰς συνθήκας εἰ μὴ αὔριον ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, οὐκ ἔτι ἀπατήσεως δημόσια σε γράψομαι. ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκήσοντα, ἀποπέμψω. ὡς Πολέμων ὁ περιηγητὴς Ἴστρον τὸν καλλιμάχειον συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώνυμον κατεποντοῦ ποταμόν. Ἀτταγᾶς. Ἀριστοφάνης πελαργοῖς, ἀτταγᾶς ἥδιστον ἑψῶν ἐν ἐπινικίοις κρέας. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ μύνδιος φησὶν, ὅτι μικρῷ μὲν μείζων ἐστὶ πέρδικος. ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸ νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χρόαν, ὑποπυρίζων μᾶλλον. θηρεύεται δ' ὑπὸ τῶν κυνηγῶν διὰ τὸ βάρος, καὶ τὴν τῶν πτερῶν βραχύτητα. ἔστι δὲ κονιστικὸς, πολύτεκνός τε καὶ σπερμολόγος. Σωκράτης δ' ἐν τῷ περὶ ὅρων καὶ πυρὸς καὶ λίθων, ἐκ τῆς Λυδίας μετακομισθέντας εἰς τὰς Πύλας, ἕως μέν τινος ὄρτυγος φωνὴν ἀφιέναι. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ κοίλου ῥυέντος, λιμὸς ἐγένετο, καὶ πολλοὶ τῶν περὶ τὴν χώραν ἀπώλλυντο, οὐδ' ἔλιπον σαφέστερον τῶν παίδων τῶν τρανωτάτων, ἕως νῦν λέγοντας, τρὶς τοῖς κακούργοις κακά. συλληφθέντας δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασσεύονται, ἀλλ' οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν. ἐὰν δὲ ἀφεθῶσι, φωνήεντες πάλιν γίγνονται. μνημονεύει αὐτῶν Ἱππῶναξ ὅτε, οὐ δ' ἀτταγᾶς τε καὶ σιλαγοὺς διαβρύγων. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισιν, ἐν δ' ἀχαρνεῦσι καὶ ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν ἐν τῇ μεγαρικῇ. περισπῶσι δ' οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τοὔνομα. τὰ γὰρ εἰς ας λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ὅτι ἔχει τὸ α παραλῆγον, βαρύτονά ἐστιν. οἷον ἀκάμας, ἀδάμας, ἀκάμας. λεκτέον δὲ καὶ ἀτταγαι, καὶ οὐχὶ ἀτταγῆνες. Πορφυρίων. Ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης μέμνηται δῆλον. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον πορφυρίωνα φησὶ, τὸν ὄρνιν, διαιτώμενον περὶ τὰς οἰκίας τὰς ὑπάνδρους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς. καὶ τοιαύτην ἔχειν αἴσθησιν περὶ τῶν μοιχευομένων, ὥσθ' ὅταν τοῦθ' ὑπονοήσῃ, προσημαίνειν τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας. οὐ πρότερον τι φησὶ τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον. μεθ' ὃν κονισάμενος λούεται, εἶτα τρέφεται. Ἀριστοτέλης τε σχιδανόποδά φησιν αὐτὸν εἶναι, ἔχειν τε χρῶμα κυάνεον, σκέλη μακρὰ, ῥύγχος ἠργμένον ἐκ τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος. διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας, σκάπτων δὲ πίνει. πεντεδάκτυλός τε ὢν, τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Ἀλέξανδρος δ' ὁ μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας, λίβυν εἶναί φησι τὸν ὄρνιν, καὶ τῶν περὶ τὴν Λιβύην θεῶν ἱερόν. Πορφυρίς. Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων, διαφέρειν φησὶ πορφυρίωνα πορφυρίδος, ἰδίᾳ ἑκάτερον καταριθμούμενος. τὴν τροφὴν τε λαμβάνειν τὸν πορφυρίωνα, ἵνα μή τις αὐτὸν θεάσηται. ἐχθραίνειν γὰρ τοὺς προσιόντας αὐτοῦ τῇ τροφῇ. τῆς δὲ πορφυρίδος καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι μνημονεύει. Ἴβυκος δέ τινας λαθιπόρφυρας ὀνομάζει διὰ τούτων, τοῦ μὲν πετάλοισιν ἐπ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι ποικίλαι πανέλοπες αἰολόδειροι, πορφυρίδες καὶ ἀλκυόνες τανυσίπτεροι. ἐν ἄλλοις δέ φησιν, αἰεί μ' ὦ φίλε θυμὲ τανύπτερος ὡς ὅκα πορφυρίς. Πέρδιξ. Τούτου πολλοὶ μὲν μέμνηνται ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. τοῦ δὲ ὀνόματος αὐτῶν ἔνιοι συστέλλουσι τὴν μέσην συλλαβὴν, ὡς Ἀρχίλοχος, πτώσσουσαν ὥς τε πέρδικα. οὕτως καὶ ὄρτυγα καὶ χοίνικα. πολὺ δέ ἐστι τὸ ἐκτεινόμενον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, Σοφοκλῆς καμικοῖς, ὄρνιθος ἦλθ' ἐπώνυμος πέρδικος, ἐν κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις. Φερεκράτης δὲ ὁ πεποιηκὼς τὸν χείρωνα, ἔξεισιν ἄκων δεῦρο πέρδικος τρόπον. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, τὸν Κλεόμβροτόν τε τοῦ Πέρδικος υἱὸν, τὸ δὲ ζῶον ἐπὶ λαγνείαις συμβολικῶς παρείληπται. Νικοφῶν ἐν χειρογάστορσι, τοὺς ἑψητοὺς καὶ τοὺς πέρδικας ἐκείνους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν κωμασταῖς, βραχίως σηπίας τ' ἄγον ἰούσας πέρδικάς τε πετομένας. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζώου τάδε. ὁ πέρδιξ ἔστι μὲν χερσαῖος, σχιδανόπους. ζῇ δὲ ἔτη πέντε καὶ δέκα. ἡ δὲ θήλεια, καὶ πλέονα. πολυχρονιώτερα γὰρ ἐν τοῖς ὄρνισι τῶν ἀρρένων τὰ θήλεα. ἐπῳάζει δὲ καὶ ἐκτρέφει, καθάπερ αἱ ἀλεκτορίδες. ὅταν δὲ γνῷ ὅτι θηρεύεται, προελθὼν τῆς νεοττιᾶς κυλινδεῖται παρὰ τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος, ἐλπίδα ποιῶν τοῦ συλληφθήσεσθαι, ἐξαπατᾷ τε ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοὶ, εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξέπτατο. ἔστι δὲ τὸ ζῶον κακόηθες

Ἀτταγᾶς. *Πορφυρίων.* *Πορφυρίς.* *Πέρδιξ.* *lib. 6.* *Pli. li. 10. c. 33.*

κακόηθες

κακοήθης καὶ πανοῦργον. ἔτι δὲ ἀφροδισιαστικόν. διὸ καὶ τὰ ᾠὰ τῆς θηλείας συντρίβει, ἵνα ἀπολαύῃ τῶν ἀφροδισίων. ὅθεν ἡ θήλεια γιγνώσκουσα ἀποδιδράσκουσα τίκτει. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ, καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίων. μάχονται δὲ καὶ οἱ χῆροι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ νικήσαντος. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι τὸν ἡττηθέντα πάντες ἐν μέρει ὀχεύουσιν, ὀχεύουσι δὲ καὶ οἱ τιθασοὶ τοὺς ἀγρίους. ἐπειδὰν δὲ κρατηθῇ τις ὑπὸ τοῦ δευτέρου, οὗτος λάθρα ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ κρατήσαντος. γίνεται δὲ τοῦτο κατά τινα ὥραν τοῦ ἔτους. ὡς καὶ ὁ Μύνδιος φησὶν Ἀλέξανδρος. νεοττεύουσι δὲ ἐπὶ γῆς οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι † διανεμόμενοι ἕκαστοι οἴκον. ἐπὶ δὲ τὸν θηρεύοντα πέρδικα ἔρχεται ὁ τῶν ἀγρίων ἡγεμὼν μαχούμενος. ἁλόντος δὲ τούτου, ἕτερος ἔρχεται μαχούμενος. καὶ τοῦτο ποιοῦσιν, ὅταν μὲν ἄρρην ᾖ ὁ θηρεύων, τοῦτο ποιοῦσι. ὅταν δὲ θήλεια ᾖ ἡ θηρεύουσα καὶ ᾄδουσα, ἀντιάσῃ δὲ ὁ ἡγεμὼν αὐτῇ, οἱ ἄλλοι ἀθροισθέντες ἀποδιώκουσιν ἀπὸ τῆς θηλείας. ὅτι ἐκείνῳ, ἀλλ᾽ οὐχ ἑαυτοῖς † προσέχει. ὅθεν πολλάκις διὰ ταῦτα σιγῇ προσέρχεται, ὅπως μὴ ἄλλος ἀκούσας τῆς φωνῆς ἔλθῃ, μαχούμενος αὐτῷ. ἐνίοτε ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα προσιόντα κατασιγάζει. πολλάκις τε ἐπῳάζουσα † ἐξίσταται, ὅταν προσερχόμενον ἐπαισθάνηται τὸν ἄρρενα τῇ θηρευούσῃ, ὑπομένει τε ὀχευθῆναι, ἵνα αὐτὸν ἀποσπάσῃ τῆς θηρευούσης. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπτόηνται περὶ τὴν ὀχείαν οἱ πέρδικες καὶ οἱ ὄρτυγες, ὡς εἰς τοὺς θηρεύοντας ἐμπίπτειν † καθίζοντας ἐπὶ τῶν κεράμων. φασὶ δὲ καὶ τὰς ἀγομένας θηλείας πέρδικας ἐπὶ θήραν, ὁπόταν ἴδωσιν ἢ ὀσφρανθῶσι τῶν ἀρρένων κατ᾽ ἄνεμον στάντων ἢ περιπετομένων, ἐγκύους γίγνεσθαι, τινὲς δὲ καὶ παραυτίκα τίκτειν. πέτονταί τε περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρόν, χάσκοντες, καὶ τὴν γλῶσσαν ἔξω ἔχοντες, αἵ τε θήλεις καὶ οἱ ἄρρενες. Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ πανικοῦ, οἱ στρουθοί φησι, καὶ οἱ πέρδικες, ἔτι δὲ οἱ ἀλεκτρυόνες, καὶ οἱ ὄρτυγες προΐενται τὴν γονὴν οὐ μόνον ἰδόντες τὰς θηλείας, ἀλλὰ καὶ ἀκούσαντες αὐτῶν τὴν φωνήν. τούτου δὲ αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαντασία περὶ τῶν πλησιασμῶν. φανερώτατον δὲ γίνεται περὶ τὰς ὀχείας, ὅταν ἐξ ἐναντίας αὐτοῖς θῇς κάτοπτρον. προστρέχοντες γὰρ διὰ τὴν ἔμφασιν, ἁλίσκονταί τε καὶ προΐενται τὸ σπέρμα. πλὴν τῶν ἀλεκτρυόνων. τούτους δὲ ἡ τῆς ἐμφάσεως αἴσθησις εἰς μάχην προάγεται μόνον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ᾽ ἐνίων κακκάβαι, ὡς καὶ ὑπ᾽ Ἀλκμᾶνος, λέγοντος οὕτως. ἔπη γε δὲ καὶ μέλος Ἀλκμὰν, εὗρε τε γλωσσάμενον κακκαβίδων ὄνομα συνθέμενος. σαφῶς ἐμφανίζων ὅτι παρὰ τῶν περδίκων ᾄδειν ἐμάνθανεν. διὸ καὶ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἔφη τὴν εὕρεσιν τῆς μουσικῆς τοῖς ἀρχαίοις ἐπινοηθῆναι ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐρημίαις ᾀδόντων ὀρνίθων, ὧν κατὰ μίμησιν λαβεῖν στάσιν τὴν μουσικήν. οὐ πάντες δὲ οἱ πέρδικες φασὶ κακκαβίζουσιν. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν, οἱ Ἀθήνησι φησὶν πέρδικες ἐπὶ τάδε τοῦ Κορυδαλλοῦ πρὸς τὸ ἄστυ κακκαβίζουσιν. οἱ δὲ ἐπέκεινα, τιττυβίζουσιν. Βάσιλις δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰνδικῶν, οἱ μικροί φησιν ἄνδρες οἱ τοῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες περδιξὶν ὀχήματι χρῶνται. Μενεκλῆς δ᾽ ἐν πρώτῃ τῆς συναγωγῆς, οἱ Πυγμαῖοί φησι τοῖς περδιξὶ καὶ τοῖς γεράνοις πολεμοῦσι. τῶν δὲ περδίκων ἐστὶν ἕτερον γένος ἐν Ἰταλίᾳ, ἀμαυρὸν τῇ πτερώσει, καὶ μικρότερον τῇ ἕξει, τὸ ῥύγχος οὐχὶ κινναβάρινον ἔχον. οἱ δὲ περὶ τὴν Κίρραν πέρδικες, ἄβρωτον ἔχουσι τὸ κρέας διὰ τὰς νομάς. οἱ δὲ περὶ τὴν Βοιωτίαν, ἢ οὐ διαβαίνουσιν εἰς τὴν Ἀττικήν, ἢ διαβαίνοντες τῇ φωνῇ διάδηλοι γίνονται, καθάπερ προείρηκαμεν. τοὺς δὲ περὶ Παφλαγονίαν γιγνομένους πέρδικας, φησὶ Θεόφραστος δύο ἔχειν καρδίας. οἱ δὲ ἐν Σκιάθῳ τῇ νήσῳ κοχλίας ἐσθίουσι. τίκτουσι δὲ ἐνίοτε καὶ πεντεκαίδεκα καὶ ἑκκαίδεκα. πέτονται δὲ ἐπὶ βραχὺ, ὥς φησι Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἀναβάσεως γράφων οὕτως. τὰς δὲ ὠτίδας ἄν τις ταχὺ ἀνιστῇ, ἔστι λαμβάνειν. πέτονταί τε γὰρ βραχὺ, ὥσπερ οἱ πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἡδέα ἦν. ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλούταρχος περὶ τῶν ὠτίδων. φέρεσθαι γὰρ πάμπολλα τὰ ζῷα ταῦτα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ τῆς παρακειμένης Λιβύης, τῆς θήρας αὐτῶν τοιαύτης γινομένης. μιμητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ζῷον τοῦτο ὁ ὠτὸς μάλιστα ὧν ἂν ἴδῃ ποιοῦντα ἄνθρωπον. ποιεῖ δ᾽ οὖν ταὐτὰ ὅσα ἂν ἴδῃ τοὺς κυνηγοῦντας πράττοντας. οἱ δὲ στάντες αὐτῶν κατὰ ἀντικρὺ, ὑπαλείφονται φαρμάκῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς παρασκευάσαντες ἄλλα φάρμακα κολλητικὰ ὀφθαλμῶν καὶ βλεφάρων, ἅπερ οὐ πόρρω ἑαυτῶν ἐν λεκανίσκαις βραχείαις τιθέασιν. οἱ οὖν ὠτοὶ θεωρούμενοι τοὺς ἀλειφομένους, τὸ αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν, ἐκ τῶν λεκανίδων λαμβάνοντες, καὶ ταχέως ἁλίσκονται. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης οὕτως, ὅτι ἐστὶ μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, καὶ τριδακτύλων, μέγεθος ἀλεκτρυόνος μεγάλου, χρῶμα ὄρτυγος, κεφαλὴ προμήκης, ῥύγχος ὀξὺ, τράχηλος λεπτὸς, ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, γλῶσσα ὀστώδης, πρόλοβον δ᾽ οὐκ ἔχει. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος, καὶ προσαγορεύεσθαί φησιν αὐτὸν λαγωδίαν. φασὶ δ᾽ αὐτὸν καὶ τὴν τροφὴν ἀναγκαρυκάζειν, ἥδεσθαί τε ἵππῳ. εἰ γοῦν τις δορὰν ἵππου περιθοῖτο, θηρεύσει ὅσους ἂν θέλῃ, προσίασι γάρ. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ὠτὸς ἐστὶ μὲν παρόμοιος τῇ γλαυκὶ, οὐκ ἔστι δὲ νυκτερινός. ἔχει τε παρὰ τὰ ὦτα πτερύγια δύο. καὶ διὸ καλεῖται μέγεθος περιστερᾶς, μιμητὴς ἀνθρώπων

Forsan διανοούμενοι.

προσέρχεται.

ἀνίσταται.

† τῷ καθίζειν ἐπὶ τὰς κεραμίδας

ἀνιστῇ.

θηρῶσιν. ἀνορχούμενος γοῦν ἁλίσκεται. ἀνθρωποειδὴς δέ ἐστι τὴν μορφὴν, καὶ πάντων μιμητὴς
ὅσα ἄνθρωπος ποιεῖ. διόπερ καὶ τοὺς ἐξαπατωμένους ῥᾳδίως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ κωμικοὶ ὤτους καλοῦ-
σιν. ἐν γοῦν τῇ θήρᾳ αὐτῶν ὁ ἐπιτηδειότατος ὀρχεῖται κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ τὰ ζῶα βλέπον-
τα εἰς τὸ ὀρχούμενον νευροσπαστεῖται. ἄλλος δέ τις ὄπισθεν στὰς, καὶ λαθὼν συλλαμβάνει τῇ περὶ τὴν

Σκῶπες.

μίμησιν ἡδονῇ κατεχομένους. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν λέγουσι καὶ τοὺς σκῶπας. καὶ γὰρ τούτους ὀρχήσει λό-
γος ἁλίσκεσθαι. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ὅμηρος. γένος τι ὀρχήσεως ἀπ' αὐτῶν καλεῖται σκὼψ, λαβὸν
τοὔνομα ἀπὸ τῆς περὶ τὸ ζῶον ἐν τῇ κινήσει ποικιλίας. χαίρουσι δὲ οἱ σκῶπες καὶ ὁμοιότητι, καὶ ἀπ'
αὐτῶν ἡμᾶς σκώπτειν καλοῦμεν τὸ σιμώσαντας, καὶ κατασοφίζεσθαι τοὺς σκωπτομένους διὰ τὸ τὴν
ἐκείνων ἐπιτηδεύειν προαίρεσιν. πάντα δὲ τὰ τῶν ζώων εὔγλωττα καὶ διηρθρωμένα ἐστὶ τῇ φωνῇ,
καὶ μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους, ὥσπερ ψιττακὸς καὶ κίττα. ὁ δὲ σκὼψ, ὥς
φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος, μικρότερός ἐστι γλαυκὸς, καὶ ἐπὶ μολυβδοφανῆ τῷ χρώματι ὑπόλευ-
κα στίγματα ἔχει. δύο τε ἀπὸ τῶν ὀφρύων παρ' ἑκάτερον κρόταφον ἀναφέρει πτερά. Καλλίμαχος δὲ
φησὶ δύο γένη εἶναι σκωπῶν, καὶ τοὺς μὲν φθέγγεσθαι, τοὺς δὲ οὔ. διὸ καὶ καλεῖσθαι τοὺς μὲν σκῶπας αὐτῶν,
τοὺς δ' ἀεισκῶπας. εἰσὶ δὲ γλαυκοί. ὁ Μύνδιος δὲ Ἀλέξανδρος φησὶ τοὺς παρ' Ὁμήρῳ χωρὶς τοῦ σ κῶ-
πας εἶναι, καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζειν. φαίνεσθαί τε τούτους ἀεὶ, καὶ μὴ ἐσθίεσθαι. τοὺς δ' ἐν
τῷ φθινοπώρῳ φαινομένους δύο ἡμέρας ἢ μιᾷ, τούτους εἶναι ἐδωδίμους. διαφέρουσι δὲ τῶν ἀεισκώ-
πων τῷ τάχει, καὶ εἰσὶ παραπλήσιοι τρυγόνι καὶ φάττῃ. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων χω-
ρὶς τοῦ σ, κῶπας αὐτοὺς ὀνομάζει. Ἐπίχαρμος, κῶπας, ἔποπας, γλαῦκας. καὶ Μητρόδωρος δ' ἐν τῷ
περὶ συνηθείας, ἀνορχουμένους φησὶν ἁλίσκεσθαι τοὺς κῶπας. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ περὶ περδίκων λόγῳ ἐ-

Ἀλεκτρυών.

μνήσθημεν, ὅτι εἰσὶν ὀχευτικώτατοι, προσιστορήσθω ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν ἀφροδισιακὸν τὸ ὄρνεον.
Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶν ὅτι τῶν ἀνατιθεμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀλεκτρυόνων, τὸν ἀνατεθέντα οἱ προσι-
όντες ὀχεύουσι μέχρις ἂν ἄλλος ἀνατεθῇ. εἰ δὲ μὴ ἀνατεθῇ, μάχονται πρὸς ἀλλήλους. καὶ ὁ ἡττήσας τὸν
ἡττηθέντα διὰ παντὸς ὀχεύει. ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν εἰσιὼν οἷάν διά ποτε θύραν, ἐπικλίνει
τὸν λόφον, καὶ ὅτι τὰς ὀχείας ἑτέρῳ δίχα μάχης οὐ παραχωρεῖ. ὁ δὲ Θεόφραστος τοὺς ἀγρίους φησὶν
ὀχευτικωτέρους εἶναι τῶν ἡμέρων. λέγει δὲ καὶ τοὺς ἄρρενας εὐθὺς ἐξ εὐνῆς ἐθέλειν πλησιάζειν, τὰς δὲ

Στρουθοί.

θηλείας προβαινούσης μᾶλλον τῆς ἡμέρας. καὶ οἱ στρουθοὶ δέ εἰσιν ὀχευτικοί, διὸ καὶ Τερψικλῆς ἐμφα-
γόντας φασὶ στρουθῶν, ἐπικαταφόρους πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι. μή ποτε οὖν καὶ ἡ Σαπφὼ ἀπὸ τῆς ἱστο-
ρίας τὴν Ἀφροδίτην ἐπ' αὐτῶν φησιν ὀχεῖσθαι. καὶ γὰρ ὀχευτικὸν τὸ ζῶον καὶ πολύγονον. τίκτει
γοῦν ὁ στρουθὸς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, καὶ μέχρι ὀκτώ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος δύο γένη φησὶν εἶ-
ναι τῶν στρουθῶν, τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δὲ ἄγριον. τὰς δὲ θηλείας αὐτῶν ἀσθενεστέρας τά τ' ἄλλα εἶναι,
καὶ τὸ ῥύγχος κερατοειδὲς μᾶλλον τὴν χρόαν. τὸ δὲ πρόσωπον οὔτε λίαν λευκὸν ἐχούσας, οὔτε μέ-
λαν. Ἀριστοτέλης δέ φησι τοὺς ἄρρενας τῷ χειμῶνι ἀφανίζεσθαι, διαμένειν δὲ τὰς θηλείας, τεκμαι-
ρόμενος ἐκ τῆς χρόας τὴν πιθανότητα. ἀλλάττεσθαι γὰρ ὡς τῶν κοσσύφων καὶ φαλαρίδων ἀπολευκαι-
νομένων κατὰ καιρούς. Ἠλεῖοι δὲ καλοῦσι τοὺς στρουθοὺς δείρητας, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν

Ὄρτυγες.

τρίτῳ γλωσσῶν. Ὄρτυγες. καθόλου περὶ τῶν εἰς υξ λεγόντων ὀνομάτων ἐζήτηται τί δή ποτε αὐ-
τῶν οὐ χρῶνται ἐπὶ γενικῆς συμφώνῳ τῆς τελευταίας συλλαβῆς τυπωτικῷ. λέγω δὲ ὄνυξ, καὶ ὄρτυξ.
τὰ δὲ εἰς ξ ἀρσενικὰ ἁπλᾶ δισύλλαβα ὅταν τῷ υ παραληγόνται. ἔχει δὲ τῆς τελευταίας συλλα-
βῆς ἀρχὴν ἕν τι τῶν ἀμεταβόλων ἢ δὲ ἢ ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων λέγεται, διὰ τοῦ κ ἐπὶ
γενικῆς κλίνεται, κήρυκος, πέλυκος, ἔρυκος, βέβρυκος. ὅσα δὲ μὴ τοῦτον ἔχει τὸν χαρακτῆρα, διὰ τοῦ
γ, ὄρτυγος, κόκκυγος. σημειῶδες δὲ τὸ ὄνυχος, καθόλου τε τῇ πληθυντικῇ εὐθείᾳ, ἑπομένη ἡ ἑνικὴ
γενικὴ χρῆται τῷ αὐτῷ συμφώνῳ τῆς τελευταίας τυπωτικῷ, κἂν ἄνευ συμφώνου λέγηται ὁμοίως.
Ἀριστοτέλης δέ φησιν, ὁ ὄρτυξ ἐστὶ μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιζοπόδων, νεοττιὰν δὲ οὐ ποιεῖ, ἀλ-
λὰ κονίστραν. καὶ ταύτην σκεπάζει φρυγάνοις διὰ τοὺς ἱέρακας ἐν ᾗ ἐπῳάζει. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύν-
διος ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, ὁ θῆλυς φησὶν ὄρτυξ λεπτοτράχηλος ἐστὶ τοῦ ἄρρενος, οὐκ ἔχων τὰ ὑπὸ
τῷ γενείῳ μέλανα. ἀνατμηθεὶς δὲ, πρόβολον οὐχ ὁρᾶται μέγαν ἔχων, καρδίαν δὲ ἔχειν μεγάλην,
καὶ ταύτην τρίβολον. ἔχει δὲ καὶ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν ἐν τοῖς ἐντέροις κεκολλημένην, σπλῆνα μικρὸν,
καὶ δυσθεώρητον. ὄρχεις δὲ ὑπὸ τῷ ἥπατι, ὡς ἀλεκτρυόνες. περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτῶν Φανόδημος
ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος φησὶν, ὡς κατεῖδεν Ἐρυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν κα-
λουμένην Ὀρτυγίαν παρὰ τὰς ἀγέλας τῶν ζώων τούτων φερομένας, ἐκ τοῦ πελάγους ἱζάνειν εἰς
τὴν νῆσον, διὰ τὸ εὔορμον εἶναι. Εὔδοξος δ' ὁ Κνίδιος ἐν πρώτῳ γῆς περιόδου τοὺς Φοίνικας λέγει
θύειν τῷ Ἡρακλεῖ ὄρτυγας, διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα τὸν Ἀστερίας καὶ Διὸς πορευόμενον εἰς Λιβύην, ἀναι-
ρεθῆναι μὲν ὑπὸ Τυφῶνος. Ἰολάου δ' αὐτῷ προσενέγκαντος ὄρτυγα, καὶ προσαγαγόντος ὀσφρανθέντα
θέντα ἀναβιῶναι. ἔχαιρε γάρ φησι καὶ πρότερον τῷ ζώῳ τούτῳ. ὑποκοριστικῶς δὲ Εὔπολις ἐν πόλε-
σιν αὐ-

σιν αὐτοὺς εἴκεκληκεν ὀρτύγια, λέγων οὕτως, Ὄρτυγας θρέψας σύ τινας ἤδη πώποτε, Ἔγωγε
μικρά γ' ὀρτύγια κἄπειτα, τί. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ ὀρτύγιον εἴρηκεν οὕτως, ὡς δὴ σύ τι ποιεῖν
δυνάμενος ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων. Πρατίνας δ' ἐν Δυμαίναις ἢ Καρυάτισιν, ἁδύφωνον ἰδίως καλεῖ
τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις, ἢ τοῖς Λάκωσι φωνάεντες, ὡς καὶ οἱ πέρδικες. καὶ ἡ
σίαλις δὲ ἀπὸ τούτου οὐκ ἔστι φησὶν ὁ Δίδυμος ὀνομασμένη. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἀπὸ τῆς φω-
νῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν. ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, ἧς μνημονεύει Κράτης ἐν χέρσοισι λέγων, ἴθα-
κησία ὀρτυγομήτρα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ μύνδιος Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθος ἡλίκη τρυγών,
σκέλη δὲ μακρὰ, δυσθαλὴς καὶ δειλή. περὶ δὲ τῆς τῶν ὀρτύγων θήρας, ἰδίως ἱστορεῖ Κλέαρχος ὁ σο-
λεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶν εἰρημένων, γράφων οὕ-
10 τως. οἱ ὄρτυγες περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν ἐάν κάτοπτρον κατ' ἐναντίας τις αὐτῶν, καὶ πρὸ τούτου βρό-
χον θῇ, τρέχοντες πρὸς τὸν ἐμφαινόμενον ἐν τῷ κατόπτρῳ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον. καὶ περὶ τῶν
κολοιῶν δὲ καλουμένων, τὰ ὅμοια ἱστορεῖ ἐν τούτοις. καὶ τοῖς κολοιοῖς δὲ διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν,
καίπερ τοσοῦτον πανουργίᾳ διαφέρουσιν, ὅμως ὅταν ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρης, οἱ σαίνοντες αὐτῶν
ἐπὶ τὸ χεῖλος, καὶ καταβλέψαντες ἐπὶ τὸν ἐμφαινόμενον, καταρρίπτουσι. διὸ πρὸ ἐλαιοβρόχων γενο-
μένων, ἢ τῶν πτερῶν αὐτοῖς συγκόλλησις αἰτία γίνεται τῆς ἁλώσεως. τὴν μέσην δὲ τοῦ ὀνόματος
συλλαβὴν ἐκτείνουσιν Ἀττικοί, ὡς δοίδυκα κήρυκα, ὡς ὁ Ἰξίων φησὶν Δημήτριος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλε-
ξανδρέων διαλέκτου. Ἀριστοφάνης δ' ἐν εἰρήνῃ συνεσταλμένως ἔφη διὰ τὸ μέτρον ὄρτυγες οἰκογε-
νεῖς. τῶν δὲ καλουμένων χεννίων, μικρῶν δ' ὄντων ὀρτυγίων, μνημονεύει Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέ-
ξανδρον ἐπιστολῇ, γράφων οὕτως. ἀθηνείδας ταριχηρὰς μυρίας, τυλάδας πεντακισχιλίας, χέν-
20 νια ταριχηρὰ μύρια. καὶ Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ ἰλιάδι, Οὐ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔ-
χουσιν Χέννια τίλλοντες † καλκατιάδια ζεύοντα. Οὐκ ἀπελείποντο δὲ ἡμῶν τοῦ συμποσίου
πολλάκις οὐδὲ κύκνοι. περὶ ὧν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης. ὁ κύκνος εὔτεκνός ἐστι, καὶ μάχιμος. ἀλληλοκτο-
νεῖ γοῦν ὁ μάχιμος. μάχεται δὲ καὶ τῷ ἀετῷ, αὐτὸς μάχης μὴ προαρξάμενος. εἰσὶ δ' ᾠδικοί, καὶ μάλι-
στα περὶ τὰς τελευτάς. διαίρουσι δὲ καὶ τὸ πέλαγος ᾄδοντες, ἔστι δὲ τῶν στεγανοπόδων καὶ ποηφά-
γων. ὁ δὲ μύνδιός φησιν Ἀλέξανδρος πολλοῖς τελευτῶσι παρακολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων.
ὁ δὲ τὰ Κεφαλίωνος ἐπιγραφόμενα τρωϊκὰ συνθεὶς Ἡγησιάναξ ὁ ἀλεξανδρεὺς, καὶ τὸν Ἀχιλλεῖ μο-
νομαχήσαντα Κύκνον φησὶ τραφῆναι ἐν Λευκόφρυϊ πρὸς τοῦ ὁμωνύμου ὄρνιθος. Βοῖος δ' ἐν ὀρνιθογο-
νίᾳ, ἢ Βοιώ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι, καὶ παραγενόμενον ἐπὶ τὸν Σύ-
βαριν ποταμὸν, πλησιάσαι γεράνῳ. λέγει δὲ καὶ ἐντίθεσθαι αὐτὸν τῇ νεοττιᾷ πόαν τὴν λεγομένην
30 λυγαίαν. καὶ περὶ τῆς γεράνου δέ φησιν ὁ Βοῖος, ὅτι ἦν τις παρὰ τοῖς Πυγμαίοις γυνὴ διάσημος,
αὕτη ὑπὸ θεὸν τιμωμένη πρὸς τῶν πολιτῶν, αὐτὴ δὲ οὕτως θεοὺς ταπεινοὺς ἦγεν. μάλιστα δὲ Ἥραν
τε καὶ Ἄρτεμιν. ἀγανακτήσασα οὖν ἡ Ἥρα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε, πολεμίαν τε καὶ
στυγητὴν κατέστησε τοῖς τιμήσασιν αὐτὴν Πυγμαίοις. γενέσθαι δὲ λέγει ἐξ αὐτῆς καὶ Νικοδάμαν-
τος τὴν χερσαίαν χελώνην. καθόλου δὲ ὁ ποιήσας ταῦτα τὰ ἔπη, πάντα τὰ ὄρνεα ἀνθρώπους ἱστορεῖ
πρότερον γεγονέναι. Φάσσαι. Ἀριστοτέλης φησὶ περιστερῶν μὲν εἶναι ἓν γένος, εἴδη δὲ πέντε, γρά-
φων οὕτως. περιστερὰ, οἰνὰς, φάψ, φάσσα, τρυγών. ἐν δὲ πέμπτῳ περὶ ζώων μορίων τὴν φάβα οὐκ
ὀνομάζει. καί τοι Αἰσχύλου ἐν τῷ Πρωτεῖ, οὕτω μνημονεύοντος τοῦ ὄρνιθος. σιτουμένην δύστανον ἀθλί-
αν φάβα Μέσσαντα πλευρὰ προσπτύσεις πεπληγμένην. καὶ Φιλοκτήτῃ δὲ ὑπὸ γυναικῶν κλίσιν
φαβῶν εἴρηκεν. ἡ μὲν οὖν οἰνάς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς, ἐλάττων δὲ φαβός. ἡ δὲ
40 φάσσα ἀλέκτορος τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ σποδιόν. ἡ δὲ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ τεφρόν.
αὕτη δὲ θέρους φαίνεται, τὸν δὲ χειμῶνα φωλεύει. ἡ δὲ φάψ, καὶ ἡ περιστερὰ ἀεὶ φαίνονται. ἡ δ' οἰνὰς
φθινοπώρῳ μόνον. πολυχρονιωτέρα δὲ εἶναι λέγεται τούτων ἡ φάσσα. καὶ γὰρ τριάκοντα καὶ τεσσαρά-
κοντα ζῇ ἔτη. οὐκ ἀπολείπουσι δὲ ἕως θανάτου οὔτε οἱ ἄρρενες τὰς θηλείας, οὔτε αἱ θήλειαι τοὺς ἄρρε-
νας, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντος χηρεύει ὁ ὑπολειπόμενος. τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ κόρακες, καὶ κορῶναι,
καὶ κολοιοί. ἐπωάζει δ' ἐκ διαδοχῆς πᾶν τὸ περιστεροειδὲς γένος. καὶ γενομένων τῶν νεοττῶν ὁ ἄρρην
ἐμπτύει, ὡς μὴ βασκανθῶσι. τίκτει δὲ ᾠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον θῆλυ.
τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ δεκάκις καὶ ἐνδεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ * τιθασσοί. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ
δωδεκάκις. τεκοῦσα γὰρ τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάνει. ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, † ὅτι
περιστερὰ ἕτερον, πελειὰς δ' ἔλαττον. καὶ ὅτι ἡ πελειὰς τιθασὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ καὶ μέλαν καὶ
50 μικρὸν, καὶ ἐρυθρὸν καὶ τραχύ. διὸ οὐδεὶς τρέφει. ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κύειν αὐτὰς, ὅταν
μέλλωσιν ἀναβαίνειν, ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι τοὺς θηλείας. ὁ δὲ πρεσβύτερος φησὶ καὶ προαναβαίνει μὴ κύσας.
οἱ δὲ νεώτεροι ἀεὶ τοῦτο ποιήσαντες ὀχεύουσιν. καὶ αἱ θήλειαι δ' ἀλλήλαις ἀναβαίνουσιν, ὅταν ἄρρενα
μὴ παρῇ κυσάμεναι, καὶ οὐδὲν προϊέμεναι εἰς ἀλλήλας, τίκτουσιν ᾠὰ ἐξ ὧν οὐ γίνεται νεοττός. οἱ δὲ Δω-

[Margin notes:]
Χέννια.
Κύκνοι. lib. 9.
Φάσσαι. lib. 8.
* τίκτουσιν.
† ἴσον δὲ ἴσχειν πελειὰς καὶ περιστερά. ἐλάττων μὲν γὰρ ἡ πελειάς. τιθασὸν δὲ μᾶλλον γίνεται ἡ περιστερά. ἡ δὲ πελειὰς καὶ μέλαν καὶ μικρὸν, καὶ ἐρυθρόπουν, καὶ τραχύπουν. διὸ οὐδεὶς τρέφει.

ριῶς τὴν πελειάδα ἀντὶ περιστερᾶς τιθέασιν, ὡς Σώφρων ἐν γυναικείοις. Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ περὶ ὀρνέων ὡς διαφόρους ἐκτίθεται, φάσσαν, πυραλλίδα, περιστερὰν, τρυγόνα. ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος οὔ πινειν φησὶ τὴν φάσσαν ἀνακύπτουσαν, ὥσπερ τὴν τρυγόνα, καὶ τοῦ χειμῶνος μὴ φθέγγεσθαι, εἰ μὴ εὐδίας γινομένης. λέγεται δὲ ὅτι ἡ οἰνὰς ἐὰν φαγοῦσα τὸ τῆς ἰξίας σπέρμα, ἐπί τινος ἀφοδεύσῃ δένδρου, ἰξίαν φύεσθαι. Δαίμαχος δ' ἐν τοῖς ἰνδικοῖς ἱστορεῖ περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν ἰνδοῖς. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς περσικοῖς περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν, καὶ τοῦ διαφθαρέντος στρατοῦ περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ λευκαὶ περιστεραὶ τό τε πρῶτον εἰς ἕλληνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ γιγνόμεναι. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης φησὶν, ὡς αἱ περιστεραὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν τῆς ἁλμυριζούσης γῆς διαμασησάμεναι, ἐμπτύουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, διὰ τούτου παρασκευάζουσαι αὐτοὺς πρὸς τὴν τροφήν. ἐν δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρός τις ἐστὶν, ὃν καλοῦσιν ἀναγωγὰς, ἐν ᾧ φασι τὴν θεὸν εἰς Λιβύην ἀνάγεσθαι. τότ' οὖν αἱ περὶ τὸν τόπον περιστεραὶ ἀφανεῖς γίνονται, ὡς δὴ τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. καὶ μεθ' ἡμέρας ἐννέα ἐν τοῖς λεγομένοις καταγωγίοις μιᾶς προπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς, καὶ εἰς τὸν ναὸν εἰσπτάσης, παραγίνονται καὶ αἱ λοιπαί. ὅσοι οὖν τότε περὶ οὐσίας εὖ ἥκουσι τῶν περιοίκων, εὐωχοῦνται. οἱ δὲ λοιποὶ κροταλίζουσι μετὰ χαρᾶς. ὄζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βούτυρον, ᾧ δὴ τεκμηρίῳ χρῶνται τῆς θείας ἐπανόδου. Αὐτοκράτης ἐν τοῖς ἀχαικοῖς καὶ τὸν Δία ἱστορεῖ μεταβάλλειν τὴν μορφὴν, ἐρασθέντα παρθένου Φθίας ὄνομα, ἐν αἰγίῳ. ἀττικοὶ δὲ ἀρσενικῶς περιστερὸν καλοῦσιν. Ἄλεξις συμφέρουσιν, ὁ λευκὸς Ἀφροδίτης εἰμὶ γὰρ περιστερὸς, ὁ δὲ Διόνυσος οἶδε τὸ μεθύσαι μόνον. εἰ δὲ νέον, ἢ παλαιὸν, οὐ διαφέρον τι ἦν. ἐν δὲ ῥοδίᾳ ἢ ποππύζουσῃ, θηλυκῶς εἴρηκε, καὶ ὅτι αἱ σικελικαὶ διάφοροί εἰσι, περιστερὰς ἔνδον τρέφων τῶν σικελικῶν τούτων πάνυ κομψάς. Φερεκράτης ἐν γραφδοῖσι φησὶν, ἀπόπεμψον ἀγγέλλοντα τὸν περιστερόν. ἐν δὲ πετάλῃ, Ἀλλ' ὦ περιστέριον ὅμοιον Καλλιμέδοντι πέτου, κόμισον δέ μ' εἰς Κύθηρα καὶ Κύπρον. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, τῶν σικελικῶν μνημονεύων πελειάδων φησὶ, Καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας λιτοκοίτας, Ἢ σικελὰς μεγάροιο πελειάδας οὐδὲ † Φιναρσά, Οὐ δὲ Φινοσράκιοι νομάσιμοι ἐξενίπτονται. Νῆτται. τούτων, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος, ὁ ἄρρην μείζων καὶ ποικιλώτερος. τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χρόαν, μικρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης. τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄρρην κατάγραφος νήττης. ἔχουσι δὲ οἱ ἄρρενες σιμά τε καὶ ἐλάττονα τῇ συμμετρίᾳ τὰ ῥύγχη. ἡ δὲ μικρὰ κολυμβὶς πάντων ἐλαχίστη τῶν ἐνύδρων ῥυπαρομέλαινα τὴν χροιὰν, καὶ τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει, σκέπτονται τὰ ὄμματα, τὰ δὲ πολλὰ καταδύεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο γένος βοσκάδων, μεῖζον μὲν νήττης, ἔλαττον δὲ χηναλώπεκος. αἱ δὲ λεγόμεναι φασκάδες, μικρῷ μείζονες οὖσαι τῶν μικρῶν κολυμβίδων, τὰ λοιπὰ νήτταις εἰσὶ παραπλήσιαι. ἡ δὲ λεγομένη οὐρία, οὐ πολὺ λείπεται νήττης. τῷ χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμός ἐστι, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει. ἡ δὲ φαλαρὶς καὶ αὐτὴ στενὸν ἔχουσα τὸ ῥύγχος, στρογγυλοτέρα τὴν ὄψιν οὖσα, ἐντέφρος τὴν γαστέρα καὶ τὸ νῶτον. τῆς δὲ νήττης καὶ κολυμβάδος, ἀφ' ὧν καὶ τὸ νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν εἴρηται, μνημονεύει μετὰ καὶ ἄλλων λιμναίων πολλῶν Ἀριστοφάνης ἐν ἀχαρνεῦσι διὰ τούτων, νήσσας, κολοιοὺς, ἀττάγας, φαλαρίδας, τροχίλους, κολυμβάς. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν, καὶ οἱ καλούμενοι παρατάται, ὧν μνημονεύει Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Σίμαρος ἐν βίτω συνωνύμων καὶ τετάρτῳ. εἰσί δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι. συγκεκινισμένων δέ τινων κρεῶν ζωμῷ, καὶ παραφερομένων, ἐπεί τις ἔφη τῶν πνικτῶν κρεαδίων δὸς, ὁ τῶν ὀνομάτων Δαίδαλος Οὐλπιανὸς, αὐτὸς ἐγώ φησιν ἀποπνιγήσομαι, εἰ μὴ εἴπῃς ὅπου καὶ σὺ εὗρες τὰ τοιαῦτα κρεάδια. οὐ μὴ γὰρ ὀνομάσω πρὶν μαθεῖν. ὁ δὲ Στράττις εἶπεν ἔφη ἐν μακεδόσιν ἢ κινησίᾳ. πνικτόν τι θύννου τέσσαρα συχνόν, τοιοῦτον. καὶ Εὔβουλος κατακολλωμένῳ, καὶ πνικτὰ σικελικὰ παντανίων σορεύματα. Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν σφηξὶν, ἐν λοπάδι πεπνιγμένον. Κρατῖνος δὲ ἐν δηλιάσι, τῷ δ' ὑποτρίψας τί μέρος πνῖξον καθαρύλλως. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ, καὶ πρῶτα μὲν Αἴρω ποθεινὴν μᾶζαν, ἣν φερέσβιος Δημήτηρ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται φίλον. Ἔπειτα πνικτὰ τακερὰ μηκάδων μέλη

Χλόῃ καταμπίσχοντα σάρκα νεογνοῦ. Τί λέγεις; ῥαγῳδίαν παραινῶ Σοφοκλέους. Γαλαθηνῶν δὲ χοίρων ποτὲ περιενεχθέντων, καὶ περὶ τούτων ἐζήτησαν οἱ δαιταλεῖς εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται. καὶ τίς ἔφη. Φερεκράτης διδοδιδασκάλῳ, γαλαθηνὰ ἐκλιπτὸν οὐ τίλλει. ἐν δὲ αὐτομόλοις, ὦ γαλαθηνὸν ἄρ' ἣν θύειν μέλλεις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ὁ δεῖ γὰρ αὐτός ἐστιν εἴ τι γρίξομαι. ἐν τοι λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ ὑός. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ φησὶν, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν, ὅτι μὴ γαλαθηνὰ μοῦνα. Ἀντιφάνης φιλεταίρῳ, κομψός γε μικρὸς κρωμακίσκος, οὗτος γαλαθηνός. Ἡνίοχος πολυεύκτῳ, Ὁ βοῦς χαλκοῦς ἦν, κύφθος δὲ καὶ πάλαι, Ὁ δ' ἴσως γαλαθηνὸν τέτοκε τὸν χοῖρον λαβών. καὶ Ἀνακρέων δὲ φησὶν, οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνὸν, ὅς τ' ἐν ὕλῃ κεροέσσης ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. Κράτης γείτοσι, νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν παιδικῶν δ' αἰδοῦμ' ὥσπερ ἀρνῶν ἐπι

Margin notes: lib. 9. — Περιστερά. (beside line 8); Νῆτται. (beside line 27); Κολυμβίς. (beside line 31); Γαλαθηνά. (beside the line beginning "Χλόῃ")

Line numbers in the right margin: 10, 20, 30, 40, 50

νῶν ἐπὶ γαλαθηνῶν τε καὶ χοίρων. Σιμωνίδης δ' ἐπὶ τοῦ Περσέως τὴν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν, ὦ τέ-
κος οἷον ἔχω πόνον, σὺ δ' αὖτε ἀωτεῖς γαλαθηνῷ τ' ἤτορι κνώσσεις. καὶ ἐν ἄλλοις ἐπ' Ἀρχεμόρου εἴρηκεν
ἰοστεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν ψυχὰν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τέκος. Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ
βίων, ἐκεῖνόν φησιν ἐμέτευε Φάλαριν τὸν τύραννον ἐλάσαι, ὡς γαλαθηνὰ θοινᾶσθαι βρέφη. θᾶσθαι
δέ ἐστι, τὸ θηλάζειν τὸ γάλα. Ἕκτωρ γὰρ θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν, διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θη-
λάς. Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς. περιηχηθεισῶν δέ ποτε καὶ δορκάδων, ὁ Ἐλεατι-
κος Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη, οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκάδων. πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, μόνως
δορκάδες λέγονται, δόρκωνες δὲ οὔ. Ξενοφῶν ἀναβάσεως πρώτῳ, ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες.

Δορκάδ.

Ταώς. ὅτι σπάνιος οὗτος ὁ ὄρνις, δηλοῖ Ἀντιφάνης ἐν στρατιώτῃ ἢ τύχωνι, λέγων οὕτως. τῶν ταὼν
μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον, σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα. πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. καὶ Εὔβου-
λος ἐν Φοίνικι, καὶ γὰρ ὁ ταὼς διὰ τὸ σπάνιον θαυμάζεται. ὁ ταὼς φησὶν Ἀριστοτέλης, σχιδανόπους
ἐστὶν καὶ ποιολόγος. καὶ τίκτει τριετὴς γενόμενος, ἐν οἷς χρόνοις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πτερῶν λαμβάνει.
ἐπῳάζει δὲ πρὸς ἡμέρας τριάκοντα. τίκτει δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ᾠὰ δώδεκα. ταῦτα δὲ οὐκ εἰσάπαξ,
ἀλλὰ παρ' ἡμέρας δύο. αἱ δὲ πρωτοτόκοι ὀκτώ. τίκτει δὲ καὶ ὑπηνέμια, ὡς αἱ ἀλεκτορίδες. † οὐ πλείω
δὲ τῶν δύο. ἐκλέπει δὲ καὶ ἐπῳάζει, καθάπερ αἱ ἀλεκτορίδες. Εὔπολις δ' ἐν ἀστρατεύτοις φησὶ περὶ αὐ-
τοῦ οὕτως, μή ποτε θρέψαι παρὰ Περσεφόνῃ τοιόνδε ταὼν, ὃς τοὺς εὕδοντας ἐγείρει. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥή-
τορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ ταῶν. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ οὐδεμία μνεία τοῦ ὀνό-
ματος γίνεται, ὄρνιθας δὲ ποικίλας πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν Δῆμον τὸν Πυρι-
λάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι ἐπὶ πόθον τῆς τῶν ὀρνίθων θέας, ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ Θετταλίας,
καὶ σπουδὴν ποιεῖσθαι τῶν ᾠῶν μεταλαβεῖν. περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῶν λέγων γράφει, εἴ τις ἐθέλοι κατα-
βαλεῖν εἰς πόλιν τοὺς ὄρνιθας, οἰχήσονται ἀναπτάμενοι. ἐὰν δὲ τῶν πτερύγων ἀποτέμῃ, τὸ κάλλος ἀφαιρή-
σεται. τὰ πτερὰ γὰρ αὐτῶν τὸ κάλλος ἐστὶν, ἀλλ' οὐ τὸ σῶμα. ὅτι δὲ καὶ περισπούδαστος ἦν αὐτῶν ἡ θέα,
ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάλιν φησίν. ἀλλὰ τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει, τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας
εἴ τις ἔλθοι βουλόμενος θεάσασθαι, οὐκ ἔστιν ὅστις ἔτυχεν. καὶ ταῦτα οὐκ ἐχθὲς, οὐδὲ πρώην, ἀλλ' ἔτη πλέον
ἢ τριάκοντά ἐστιν. ταῶς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περι-
σπῶντες καὶ δασύνοντες, καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ
μαρτύριον. καὶ ἐν ὄρνισιν Ἀριστοφάνης, Τηρεὺς γὰρ εἶ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταῶς; καὶ πάλιν, ὄρνις δῆ-
τα τί ποτ' ἐστὶν οὗτος; οὐ δήπου ταῶς. λέγουσι δὲ καὶ τὴν δοτικὴν ταῶνι, ὡς ἐν αὐτῷ Ἀριστοφάνης. ἀμήχανον
δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἴωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν ἀπὸ φωνή-
εντος ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ ἐπὶ ψιλὴν αὐτὴν παρακολούθηκεν. οἷον νεὼς, Τυνδάρεω,
Μενέλεως, λαπόνεως, εὔνεως, νείλεως, πρᾶος, ὑός, κῖος, χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λαιός, βαιός, φαιός,
πηός, γόος, θοός, ῥόος, ζωός. φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἡ δασύτης, τοῖς τελευταίοις
μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς ἐγκαθείργνυται. ὀνομάσθαι δὲ ταῶς, ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν. Σέλευ-
κος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ ἑλληνισμοῦ, ταῶς παραλόγως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι. τοῖς
δὲ πρώτοις τῶν φωνηέντων ἐπὶ τὰς ἁπλᾶς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συνεπιφέρεσθαι ἤθελε, καὶ ἐνταυθοῖ
πράττουσα, καὶ τάχιον ἐκθεῖσα, διὰ ἐπιπολῆς οὖσα τῆς λέξεως. τεκμαιρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τῆς τά-
ξεως τὴν ἐνοῦσαν τῇ προσῳδίᾳ φύσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τιθέασιν, ὥσπερ τὰς ἄλλας. περὶ δὲ τού-
των τάσσουσιν. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦ η στοιχείου τυποῦσθαι τοὺς παλαιοὺς τὴν δασεῖαν. διόπερ καὶ Ῥω-
μαῖοι περὶ πάντων τῶν δασυνομένων ὀνομάτων τὸ η προγράφουσι, τὸ ἡγεμονικὸν αὐτῆς διασημαί-
νοντες. εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης, μή ποτε ἀλόγως ἐπὶ τῆς τελευτῶσαν συλλαβὴν, ὁ ταὼς παρὰ τῶν Ἀτ-
τικῶν προσπνεῖται. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ ἑκάστου τῶν εἰσκομιζομένων ῥηθέντων,
ἀλλὰ κἀγώ φησιν ὁ Λαρήνσιος περὶ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν προτείνω τι καὶ αὐτὸς ὑμῖν (ζητή-
σεις γὰρ σιτούμεθα) τὸν τέτρακα τί νομίζετε; καὶ τινος εἰπόντος, εἶδος ὀρνέου, ἔθος δὲ καὶ γραμματικῶν
παισὶ περὶ πάντων προβαλλομένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου, εἶδος λίθου, ὁ Λαρήνσιος ἔφη καὶ
αὐτὸς ἀνθρώπων λῶστε, ὅτι χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς ὄρνισι μνημονεύει ἐν τούτοις οἶδα, πορφυρίωνι καὶ
πελεκᾶνι καὶ πελεκίνῳ καὶ φλέξιδι καὶ τέτρακι καὶ ταῶνι. ζητῶ δ' ἐγὼ παρ' ὑμῶν μαθεῖν, εἰ καὶ παρ'
ἄλλῳ τινὶ αὐτοῦ τῆς γίνεται μνήμη. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ πτηνῶν ζώων, οὐ τῆς
ὄρνιθος τῆς μεγάλης μνημονεύει, ἀλλά τινος τῶν σμικροτάτων. λέγει γὰρ οὕτως, τέτραξ τὸ μέγεθος ἴσος
σπερμολόγῳ τὸ χρῶμα κεραμεοῦς, ῥυπαραῖς στιγμαῖς, καὶ μεγάλαις γραμμαῖς ποικίλος, καρποφάγος.
ὅταν ᾠοτοκῇ δὲ, τετράζει τῇ φωνῇ. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, λαμβάνοντι γὰρ ὄρτυγας στρουθούς
τε καὶ κορυδαλλὰς φοινικονέμονας τέτραγας, σπερμολόγους τε καὶ ἀγλαὰς συκαλίδας. καὶ ἐν ἄλλοις
δέ φησιν ἦν δ' ἐρωδιοί τε πολλοὶ μακρὸν καμπυλαύχενοι τέτραγές τε, καὶ σπερμολόγοι. ἐπεὶ δ' ὑ-
μεῖς οὐδὲν ἔχετε, σιωπᾶτε γὰρ, ἐγὼ καὶ τὸ ὄρνεον ὑμῖν ἐπιδείξω. ἐπιτροπεύων γὰρ ἐν Μυσίᾳ τοῦ κυ-

Ταώ.

lib. 6.

Τέτραξ.

εἶναι αὐτοκράτορος, καὶ προεστάμενος τῶν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης πραγμάτων, τεθέαμαι ἐπὶ τῇ χώρᾳ ἐκεῖνο τὸ ὄρνεον, καὶ μαθὼν ὅτι καλούμενον παρὰ τοῖς Μυσοῖς καὶ Παίοσιν, ἀπεμνήσθην ἐκ τῆς ὑπ' Ἀριστοφάνους εἰρημένων τὴν ὄρνιθα. νομίζων δὲ καὶ παρὰ τῷ πολυμαθεστάτῳ Ἀριστοτέλει μνήμης ἠξιῶσθαι τὸ ζῷον

Bud. 1. de Asse

ἐν τῇ πολυταλάντῳ πραγματείᾳ (ὀκτακόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου τὸν σταγειρίτην λόγος ἔχει, εἰς τὴν περὶ τῶν ζῴων ἱστορίας) ὡς οὐδὲν εὗρον περὶ αὐτοῦ λεγόμενον, ἔχαιρον ἔχων ἐγγυώτατον μάρτυρα τὸν χαρίεντα Ἀριστοφάνη. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, εἰσῆλθέ τις φέρων ἐν τῷ ταλάρῳ τὴν τέτρακα. ἦν δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, τὸ δὲ εἶδος πορφυρίωνι παραπλήσιος, καὶ ἀπὸ τῶν ὤτων ἑκατέρωθεν εἶχε κρεμάμενα, ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλαια, βαρεῖα δὲ ἦν ἡ φωνή. θαυμασάντων οὖν ἡμῶν τὸ εὐανθὲς τοῦ ὄρνιθος, μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐσκευασμένος παρενήνεκται, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια τῆς μεγάλης στρουθοῦ, ἣν καὶ αὐτὴν πολλάκις καταδεδαπανήμεθα. 10

Ψύαι.

Ψύαι. ὅτι τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ φησίν, ἴσον δ' ἑρμιονεὺς ποσὶ καὶ παλάμῃσι μεταστὰς ψύας ἔγχει νύξε. Σιμάριστος δ' ἐν τρίτῳ συνωνύμων οὕτως γράφει, ὀσφύος αἱ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεστηκυῖαι ψύαι. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβους, γαλέας. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ σκελετῶν οὕτως φησί, σάρκες μυώδεις καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν ψύας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ νευρομήτρας καλοῦσι. μνημονεύει δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἱερώτατος. ὠνομάσθησαν δὲ οὕτως διὰ τὸ ῥαδίως ἀποψᾶσθαι, οἷον τις οὖσα ἐπιψαύουσα σάρξ, καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστέοις ὑπάρχουσα. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Εὔφρων ὁ κωμικὸς ἐν θεωροῖς, λοβός τις ἐστὶ καὶ ψύαι καλούμεναι ταύτας ἐπιτεμὼν πρὶν θεωρῆσαι μαθών.

Οὖθαρ.

Οὖθαρ. Τηλεκλείδης στερροῖς, δὶς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν. * σπανίως δέ ἐστιν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζῴων λεγόμενον.

Ὑπογάστριον.

ὑπογάστριον δὲ μόνον, ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων λέγεται. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον δὲ θύννου τί καὶ ἀκροκώλιον. Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογαστρίῳ διαμαρτεῖν. ἐν δὲ σειρῆσιν ὑπήτρια καλεῖ τὰ ὑπογάστρια, λέγων οὕτως. θύννων τε λευκῶν σικελικῶν 20

Λαγώς.

ὑπήτρια. Λαγώς. περὶ τούτου ὁ μὲν ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος οὕτως φησί. τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, πολλαί τε θέσεις σκευασίας εἰσί. κεῖνος δ' οὖν ἐστιν ἄριστος, ἂν παραφέρῃσι μεταξὺ φέρων κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ θερμὸν ἁπλῶς ἁλίπαστον ἀφαρπάζων ὀβελίσκου, μικρὸν ἐνωμότερον, μὴ λυπείτω δέ σ' ὁρῶντα ἰχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως. αἱ δ' ἄλλαι περίεργοι ἐμοί γ' εἰσὶν διὰ παντὸς σκευασίαι γλυκερῶν καταχύσματα, καὶ κατάτυρα, καὶ κατέλαια λίαν ὥσπερ γαλῇ ὀψοποιοῦντες. Ναυκράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Περσίδι, σπανίως φησὶν ἐστὶν εὑρεῖν δασύποδα περὶ τὴν Ἀττικήν, λέγει δ' ὧδε. ἐν τῇ γὰρ Ἀττικῇ τίς εἶδε πώποτε λέοντας, ἢ τοιοῦτον ἕτερον θηρίον, οὐ δασύποδ' εὑρεῖν ἐστιν οὐχὶ ῥᾴδιον. Ἀλκαῖος δ' ἐν Καλλιστοῖ. καὶ ὡς πολλῶν ὄντων ἐμφανίζει διὰ τούτων, κορίαννόν εἶναί τι λεπτὸν ἵνα τοὺς δασύποδας, οὓς ἐὰν λάβωμεν ἄλσοδι ἐκπάττειν ἔχῃς. Τρύφων δέ φησι τὸν λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει, λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγὼν συναρπάσειεν ἡμῶν. καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν, ἀπόλωλα τίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι. Ξενοφῶν δ' ἐν κυνηγετικῷ χωρὶς τοῦ ν λαγῶ, καὶ περισπωμένως, ἐπεὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐστι λαγός. ὥσπερ δὲ ναὸν λεγόντων ἡμῶν, ἐκεῖνοί φασι νεών, καὶ λαὸν λεών, οὕτω λαγὸν ὀνομαζόντων, ἐκεῖνοι λαγὼν ἐροῦσι. τῇ δὲ τὸν λαγὸν ἐνικῇ αἰτιατικῇ, ἀκόλουθός ἐστιν ἡ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀμύκῳ σατυρικῷ πληθυντικὴ ὀνομαστική, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἰκτῖνοι, λαγοί. τῷ δὲ λαγὼν ἡ διὰ τοῦ ω παραπλησίως προσαγορευομένη λαγὼ παρ' Εὐπόλιδι ἐν κόλαξιν, ἵνα μὴ παρὰ βατίδας καὶ λαγὼ καὶ γυναῖκας εἰλίποδας. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ ταῦτ' ἀλόγως ἐπὶ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπωμένως προσφέρονται. δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν. ἐπειδὴ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶν ὀνομάτων ὁμότονα ἐστί, κἂν μεταληφθῇ εἰς τὸ ω παρ' Ἀττικοῖς, ναός, καλός, νεώς, καλώς. οὕτως δ' ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι καὶ 40 Ἐπίχαρμος καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας ποιήσας. ἔστι δ' ἐστὶ τὸ μὲν ἰακὸν λαγὸς λαγὸν ταράξας παῦθα τὸν θαλάσσιον. τὸ δὲ λαγὼς ἀττικόν. λέγουσι δὲ καὶ Ἀττικοὶ λαγός, ὡς Σοφοκλῆς, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἰκτῖνοι, λαγοί. τὸ μέντοι ἢ πρῶτα λαγωὸν εἰ μὴ ἔστιν ἰωνικόν, πλεονάζει τὸ ω. εἰ δ' ἀττικόν, τὸ ο. λαγῷα δὲ λέγεται κρέα. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασι περὶ τῆς Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ φησὶ βασιλείαν τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι λαγῶν ἐν Ἀστυπαλαίᾳ, ὡς τοὺς Ἀστυπαλαιεῖς περὶ αὐτοῦ μαντεύσασθαι. καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν, κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν, ἁλῶναι τε ἐν ἐνιαυτῷ πλέους τῶν ἑξακισχιλίων. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πλῆθος Ἀναφαίου τινὸς ἐμβάλλοντος δύο λαγωοὺς εἰς τὴν νῆσον, ὡς καὶ πρότερον Ἀστυπαλαιέως τινὸς ἀφέντος δύο πέρδικας εἰς τὴν Ἀνάφην, τοσοῦτον πλῆθος

Ἀνάφη, una est Sporadum. Steph.

ἐγένετο περδίκων ἐν τῇ Ἀνάφῃ, ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς κατοικοῦντας. κατ' ἀρχὰς 50 δὲ ἡ μὲν Ἀστυπάλαια οὐκ εἶχε λαγώς, ἀλλὰ πέρδικας. πολύγονον δέ ἐστι τὸ ζῷον ὁ λαγώς, ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῷ κυνηγετικῷ. καὶ Ἡρόδοτος δ' οὕτως φησί. τοῦτο μὲν ὅτι ὁ λαγὸς ὑπὸ πάντων θη-

lib. 3.

ρεύεται, καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστιν. ἐπικυΐσκει τὸ μόνον πάντων θηρίων.

θρεῖον, καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ ψιλόν, τὸ δὲ ἔτι ἐν ταῖς μήτραισιν πλάσσεται, τὸ δ' ἔτ' ἀναίρεται. Πολύβιος δ' ἐν τῷ ιβ΄ τῶν ἱστοριῶν γίγνεσθαι φησὶ παρόμοιον τῷ λαγῷ ζῷον, τὸν κόνικλον καλούμενον, γράφων οὕτως. ὁ δὲ κόνικλος καλούμενος πόρρωθεν μὲν ὁρώμενος δοκεῖ λαγὼς μικρός. ὅταν δ' εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφορὰν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν βρῶσιν. γίνεται δὲ τὸ πλεῖον κατὰ γῆς. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ ἡμεῖς εἴδομεν πολλοὺς αὐτῶν κατὰ τὸν ἀπὸ Δικαιαρχείας πλοῦν περὶ Νέαν πόλιν. νῆσος γάρ ἐστιν οὐ μακρὰ τῆς γῆς κατὰ τὰ τελευταῖα μέρη τῆς Δικαιαρχείας, ὑπ' ὀλίγων μὲν κατοικουμένη, πολλοὺς δὲ ἔχουσα τοὺς κονίκλους τούτους. καλοῦνται δέ τινες καὶ χελιδόνιαι λαγωοί. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Δίφιλος ἢ Καλλιάδης ἐν ἀγνοίᾳ, οὕτως. τί τοῦτο ποδαπὸς οὗτος χελιδόνιος ὁ δασύπους, γλαυκία δ' ἡ μίμαρκυς. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Βισαλτίαν φησὶ λαγωοὺς γίνεσθαι, δύο ἥπατα ἔχοντας. συὸς δὲ ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὅς κατ' οὐδὲν ἦν ἐλάττων τοῦ καλοῦ γραφομένου Καλυδωνίου, προβάλλω τις ἔφη ζητεῖν φροντιστὰ καὶ λογιστὰ Οὐλπιανέ, τίς ἱστόρηκε τὸν Καλυδώνιον σῦν θήλειάν τε γεγονυῖαν καὶ λευκὴν τὴν χρόαν. ὁ δὲ σφόδρα φροντίσας, καὶ τὸ πρόβλημα ἀποδιοπομπησάμενος, ἀλλ' ὑμεῖς γε ἔφη, ἄνδρες γάστρωνες εἰ μὴ κόρον ἤδη ἔχετε τοσοῦτον ἐμπλησθέντες, ὑπερβάλλειν μοι δοκεῖτε πάντας τοὺς ἐπὶ πολυφαγίᾳ διαβοήτους γενομένους. καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι ζητεῖτε, προσφέρεσθαι δίκαιον ἐστιν ὑμᾶς σὺν τῷ σ σῦς ἑτοιμότερον. παρὰ τὸ σεύεσθαι γὰρ καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν, τὸ ζῷον ἄρηται. τέτροπται δὲ καὶ τὸ λέγειν χοῖρος τοῦ κατ' ἀρχὰς σ ὗς. εἰ δὲ συμπρᾶσθαι οἱονεὶ θῦν, τὸν εἰς θυσίαν εὔθετον ὄντα. αὖ δὲ εἰ δοκεῖ, ἀποκρίνεσθαί μοι τίς μνημονεύει κατὰ τὸ σύνθετον ὁμοίως ἡμῖν συάγρου, ἐπὶ τοῦ συὸς τοῦ ἀγρίου. Σοφοκλῆς μὲν γὰρ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς, ἐπὶ κυνὸς ἔταξε τοὔνομα, ἀπὸ τοῦ σῦς ἀγρεύειν λέγων, σὺ δ' ὦ σύαγρε παλιντικὸν ξίφος. παρ' Ἡροδότῳ δὲ ὄνομα κύριον Σύαγρος, Λάκων γένος, ὁ πρὸς Γέλωνα τὸν Συρακούσιον πρεσβεύσας περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας, ἐν τῇ ἑβδόμῃ. καὶ Αἰτωλῶν δὲ οἶδα στρατηγὸν Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀεί ποτε σὺ ὦ Οὐλπιανὲ οὐδενὸς μεταλαμβάνειν εἴωθας τῶν παρασκευαζομένων, πρὶν μαθεῖν εἰ ἡ χρῆσις μὴ ἄν τῶν ὀνομάτων παλαιά. κινδυνεύσεις οὖν ποτε διὰ ταύτας τὰς φροντίδας, ὥσπερ ὁ κῷος Φιλητᾶς ζητῶν τὸν καλούμενον ψευδολόγον τῶν λόγων, ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι. ἰσχνὸς γὰρ πάνυ τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις γενόμενος, ἀπέθανεν, ὡς τὸ περὶ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Ξεῖνε Φιλητᾶς εἰμί λόγων ὁ ψευδόμενός με ὤλεσε, καὶ νυκτῶν φροντίδες ἑσπέριοι. ἵν' οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν Σύαγρον ἀφαυανθῇς μάθε, ὅτι Ἀντιφάνης μὲν ἐν ἁρπαζομένῃ οὕτως ὠνόμασε, Λαβὼν ἐπανάξω Σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν Τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ κύκνον. Διονύσιος δὲ ὁ τύραννος ἐν τῷ Ἄδωνι, Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὸν αὐτόστεγον Σύαγρον ἐκβέλαιον εὔθηρον κλύων, ᾧ πλεῖστ' ἀπαρχὰς ἀκροθινιάζομαι.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπιστολῇ γράφει οὕτως, ἵνα τὰ μὲν αἴγεια τοῖς παισί, τὰ δὲ συάγρια μετὰ τῶν φίλων αὐτὸς ἔχῃς. καὶ Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἐν τῇ πρὸς τὸν προειρημένον Λυγκέα ἐπιστολῇ, ἐμνήσθη συάγρων πολλῶν. ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ τὸ προβληθέν σοι ἀποπροσποιεῖσθαι περὶ τῆς χρόας τοῦ Καλυδωνίου συός, εἴ τις αὐτὸν ἱστορεῖ λευκὸν τὴν χρόαν γεγονότα, ἐροῦμεν ἡμεῖς τὸν εἰπόντα. τὸ δὲ μαρτύριον ἀνίχνευσον σύ. πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνωκὼς τοὺς Κλεομένους τοῦ ῥηγίνου διθυράμβους. ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστόρηται. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀχίδαρον καλοῦσι τὸν σύαγρον. Αἰσχύλος γοῦν ἐν Φορκίσι παρεικάζων τὸν Περσέα τῷ ἀγρίῳ τούτῳ συΐ φησίν, Ἔδυ δ' ἐς ἄντρον ἀχίδαρος ὥς. καὶ Σκίρας (εἷς δὲ ἐστιν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητής, γένος Ταραντῖνος) ἐν Μελεάγρῳ δὲ φησίν, ἔνθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ νέμειν βοτὰ οὔτ' ἀχίδαρος νεμόμενος καρπάζεται. ὅτι δὲ Αἰσχύλος διατρίψας ἐν Σικελίᾳ πολλαῖς κέχρηται φωναῖς Σικελικαῖς, οὐδὲν θαυμαστόν. περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλάκις ποικίλως ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολλῷ τῷ ὀπῷ ἔχοντες, οἵτινες οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν παρεῖχον ἡμῖν. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰγὸς κρέας βρωμώτατόν ἐστι. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ Καρχηδόνιος οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, Θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύϊ φησὶ τοὺς καθ' ἑαυτὸν κρέασιν αἰγείοις χρώμενον. εὔτονοι γὰρ καὶ γλίσχροι χυμοὶ καὶ πολλὴν χρόνον ὑπομένειν ἐν τοῖς ὄγκοις δυνάμενοι. ἐσκώπτετο δὲ ὁ ἀθλητής, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. τὰ δ' ὕεια καὶ ἄρνεια κρέα, ἀδιαπόνητα τοῖς ἔξωθεν ὑπάρχοντα ῥᾷστα φθείρεται διὰ τὴν πιμελήν. τὰ δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδοποιοῖς λεγόμενα δεῖπνα, ἡδίστην ἀκοὴν παρέχει τοῖς ὠσὶ μᾶλλον, ἢ τῇ φάρυγγι, ὥσπερ τὰ παρὰ Ἀντιφάνει μὲν ἐν ἀκεστρίᾳ. κρέα δέ τινος ἥδιστ' ἂν ἐσθίοι φησίν τινός, Εἰς εὐτέλειαν τῶν προβάτων μὲν, οἷς ἔνι Μήτ' ἔρια, μήτε τυρὸς ἀρνὸς φίλτατε. Τῶν δὲ αἰγείων κατὰ ταυτὰ εἰ μὴ τυροποιεῖ ἐρίφου. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἀνδρῶν τοῦτ' ἐσθίων τὰ φαυλότατ' ἀνέχομαι. Ἐν δὲ κύκλωπι φησί, τῶν χερσαίων δ' ὑμῖν ἥξει παρ' ἐμοῦ

Κόνικλοι.

Χελιδόνιαι λαγωοί. Gell. lib. 10. cap. 15.

Καλυδώνιοι σῦς.

Σύαγροι.

Σύαγρος.

Suid.

Ἀχίδαροι.

Ἔριφοι.

τουτὶ βοῦς ἀγελαῖος, Τράγος ὑλοβάτας, αἲξ οὐρανία, κριὸς τομίας, κάπρος ἐκτομίας, ὗς ἀτομίας, δέλφαξ, δασύπους, ἔριφοι, τυρὸς χλωρός, τυρὸς ξηρός, τυρὸς κοπτός, τυρὸς ξυστός, τυρὸς τμητός, τυρὸς πηκτός. Μνησίμαχος δ' ἐν ἱπποτρόφῳ τοιαῦτα παρασκευάζει, Βαῖν' ἐκ θαλάμων κυπαρισσοτρόφων ἔξω Μάνη, στεῖχ' εἰς ἀγορὰν πρὸς τοὺς Ἑρμᾶς, οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι. τούς τε μαθητὰς τοὺς ὡραίους, οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους μελετᾷ Φείδων καὶ καταβαίνειν, οἶσθ' οὓς φράζω. τούτοις εἰπὼν ἄγγελλ', ὅτι ψυχρὸν τὸ ὄψον, τὸ ποτὸν θερμόν, ξηρὸν φύραμ', ἄρτοι ξηροί, σπλάγχνα ὀπτᾶται χαύνω. ἥρπασται κρέας ἐξ ἅλμης, ἐξῆρται τόμος ἀλλᾶντος, τόμος ἠνύστρου. χορδῆς ἕτερος, φύσκης ἕτερος. διαλημοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον, κρατὴρ ἐξερροίβδηκ' οἴνου πρόποσις χωρεῖ. λάπτεται σκόρδαξ, ἀκολασταίνει νοῦς μειρακίων. πάντα δὲ ἔνδον τὰ κάτωθεν ἄνω. μέμνησθ' ἃ λέγω, πρόσεχ' οἷς φράζω, χάσκεις αὐτός, βλέψον δεῦρ' ἄν πως αὐτὰ φράσαις, αὐτίκ' ἐρῶ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἥκειν ἤδη καὶ μὴ μέλλειν. τῷ τε μαγείρῳ μή τι λυμαίνεσθ' ὡς τῶν ὄψων ἐφθῶν ὄντων, ὀπτῶν ὄντων, ψυχρῶν ὄντων, καθ' ἕκαστα λέγων, βολβός, ἐλαία, σκόροδον, καυλός, κολοκύντα, ἔτνος, θρῖον, φυλλάς, θύννου τεμάχη, γλάνιδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, φυξίκινος ὅλος, κορακῖνος ὅλος, μεμβράς, σκόμβρος, θυννίς, κωβιός, ἠλακατῖνος, κυνὸς οὐραῖον τοῦ καρχαρίου, νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρός, τριχίας, φυκίς, βρίγχος, τρίγλη, κόκκυξ, τρυγών, σμύραινα, φάγρος, μυλλός, λεβίας, σπάρος, σκάρος, αἰολίας, θρᾷττα, χελιδών, καρίς, τευθίς, ψῆττα, δρακαινίς, πολύπουν, σηπία, ὀρφώς, κάραβος, ἐσχάρος, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεύς, σκορπίος, ἔγχελυς, ἄρτοι. κρέα τἄλλα τὸ πλῆθος ἀμύθητον, χηνός, χοίρου, βοός, ἀρνός, οἰός, κάπρου, αἰγός, ἀλεκτρυόνος, νήττης, κίττης, πέρδικος, ἀλωπεκίου. καὶ κατὰ δεῖπνον θαυμαστὸν ὅσ' ἐστ' ἀγαθῶν πλῆθος. πᾶς δὲ κατ' οἴκους μάττει, πέττει, τίλλει, κόπτει, τέμνει, δεύει, χαίρει, παίζει, πηδᾷ, δειπνεῖ, πίνει, σκιρτᾷ, λορδοῖ, κεντεῖ, βινεῖ. σημαίνει δ' αὐλῶν ἀχὰν αἱ φωναί, μολπᾷ, κλαγγᾷ, θράττει, νεῖται, πνεῖται. κύραν κασίας ἀπὸ γᾶς ἁγίας, ἐλίας, συρίας. ὀσμὴ σεμνὴ μυκτῆρα δονεῖ λιβάνου μακροῦ, σμύρνης, καλάμου, στύρακος, καὶ βαρυλίνδου, κίνδου, μιθοῦ, μίνθου. τοιάδε δ' ὀσμῆς ὁμίχλη κατέχει πάντων ἀγαθῶν ἀνάμεστος. ἐπὶ τούτοις λεγομένοις παρεισῆλθεν ἡ ῥοδωνιὰ καλουμένη λοπάς, περὶ ἧς ἐξετραγῴδησεν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος μάγειρος, πρὶν καὶ ἐπιδεῖξαι ὅτι φέρει. διεχλεύαζέ τε τοὺς πάνυ μαγείρους γενομένους, ὧν καὶ μνημονεύων ἔφη. τί τοιοῦτον ἐξεῦρεν ὁ παρὰ Ἀνθίππῳ τῷ κωμικῷ μάγειρος ἐν τῷ ἐγκαλυπτομένῳ τοιάδε ἠγάσατο. Σόφων Ἀκαρνὰν καὶ ῥόδιος Δαμόξενος Ἐγένονθ' ἑαυτῶν συμμαθηταὶ τῆς τέχνης. Ἐδίδασκε δ' αὐτοὺς σικελιώτης Λάβδακος. Οὗτοι τὰ μὲν παλαιὰ καὶ θρυλλούμενα Ἀρτύματ' ἐξήλειψαν ἐκ τῶν βιβλίων, Καὶ τὴν θυΐαν ἠφάνισαν ἐκ τοῦ μέσου. Οἷον λέγω κύμινον, ὄξος, σίλφιον, Τυρόν, κορίαννον, οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύμασιν Ἐχρῆτο, πάντα φίλων † τὸ ἐπὶ θ' ὑπέλαβον Τὸν τοῖς παντοπώλαις χρώμενον.

Ῥοδωνιὰ λοπάς.

Μαγειρικὰ συγγράμματα.

Αὐτοὶ δ' ἔλαιον καὶ λοπάδα καινὴν πάτερ Πῦρ τ' ὀξὺ πολλάκις φυσώμενον Ἐποίουν, ἀπὸ τούτου πᾶν τὸ δεῖπνον εὐτρεπές. Οὗτοι τε πρῶτον δάκρυα καὶ πταρμὸν πολὺν Ὑπὸ τῆς τραπέζης καὶ σίαλον ἀπήγαγον Τῶν τ' ἐσθιόντων ἀνεκάθαραν τοὺς πόρους. Ὁ μὲν οὖν ῥόδιος πιὼν τὴν ἅλμην ἀπέθανε. Παρὰ τὴν φύσιν γὰρ τὸ ποτὸν ἦν, μάλ' εἰκότως. Ὁ Σόφων δὲ πᾶσαν τὴν Ἰωνίαν ἔχει
Ἐμὸς γενόμενος ὦ πάτερ διδάσκαλος, Καὐτὸς φιλόσοφα καταλιπεῖν συγγράμματα Σπουδὴν ἐμαυτοῦ καινὰ τῆς τέχνης πασπαὶ Ἐμὲ κατακόψας οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν Τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς χερσὶν ὄντα βιβλία Ἔχοντα, καὶ ζητοῦντα περὶ τῆς τέχνης Οὐθὲν χονδροβολίσειν διαφέρω τὰ σπευδεῖν. Γλίσχρου δ' ἐὰν βάληθε τῶν εὑρημένων, Οὐ ταὐτὰ προσάγω πᾶσιν ἀεὶ βρώματα. Τὰ τέλη γάμων εὐθὺς ἐστί μοι πρὸς τὸν βίον. Ἕτερ' ἐστὶ τοῖς ἐρῶσι, καὶ τοῖς φιλοσόφοις, Καὶ τοῖς τελώναις. μειράκιον ἐρωμένην Ἔχον τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίει. Τούτῳ παρέθηκα σηπίας καὶ τευθίδας
Καὶ τῶν πετραίων ἰχθύων τῶν ποικίλων Ἐν βαμματίοις γλαφυροῖσι κεχορηγημένα. Ὁ γὰρ τοιοῦτος ἐστὶν οὐ δειπνητικός Πρὸς τὸ φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιαν ἐστ' ἔχων. Τῷ φιλοσόφῳ παρέθηκα κωλῆν, πόδας, Ἀδηφάγον τὸ ζῷον εἰς ὑπερβολὴν Ἐστίν. τελώνῃ γλαῦκον, ἔγχελυν, σπάρον, ὅταν
Ἐγγὺς. ἦν δ' ὁ δ' ὕστερος ἀρτύω φακῆν, Καὶ τὸ περίδειπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ. Τὰ τῶν γερόντων στόματα διαφορὰν ἔχει Νωθρότατα, πολλῷ δ' ἐστὶν ἢ τὰ τῶν νέων. Παρατίθημι σίναπι τούτοις, καὶ ποιῶ Χυλοὺς ἔχοντας δριμύτητας τῇ φύσει, Ἵνα διεγείρας πνευματοῖ τὸν ἀέρα. Ἰδὼν τὸ πρόσωπον γνώσομ', ἃ ζητεῖ φαγεῖν Ἕκαστος ὑμῶν. καὶ ὁ παρὰ Διονυσίῳ δὲ ἐν Θεσμοφόρῳ μάγειρος ἄνδρας δαιταλεῖς, οὐ χεῖρον γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι τί φησι, Σφόδρα μοι καὶ χάρις ἐστὶ μία νὴ τοὺς θεοὺς Ταυτὶ προεῖπας τὸν μάγειρον ἀλογίας. Πολὺ δεῖ γὰρ ἀεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν
Τὸ δεῖπνον, εὐχερῶν ποιεῖν. ἐὰν μὲν γὰρ ἔν τις οὔτ' ἐπιβλέψῃ μόνον Τοὔψον ποιῆσαι κατὰ τρόπον πῶς δεῖ, τίνα Τρόπον παραθεῖναι δέ ποτ', ἢ πῶς σκευάσαι, Μὴ προΐδῃ τε τοῦτο, μὴ δὲ φροντίσῃ, Οὐκ ἔστι μάγειρος, ὀψοποιὸς δ' ἔστ' ἴσως. Οὐ ταὐτὸ δ' ἐστὶ τοῦτο, πολὺ διήλλαχεν,
Στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ' ὃς ἂν λάβῃ Δύναμιν, ὁ μέν τοι δυνάμενος κἀν πράγμασιν Ἀναστραφῆναι καὶ

ταῖς καὶ διαβλέψαι τί πω, Στρατηγός ἐστιν, ἡγεμὼν δὲ θάτερον. Οὕτως ἐφ' ἡμῖν σκευάσαι μὲν ἢ τεμεῖν Ἡδύσμαθ' ἑψῆσαί τε καὶ φυσᾶν τὸ πῦρ Ὁ τυχὼν δύναιτ' ἄν. ὀψοποιός ἐστιν μόνον Ἐστὶν δ' οὗτος, ὁ δὲ μάγειρος ἄλλο τι, Συνιδεῖν τόπον, ὥραν, τὸν καλοῦντα, τὸν πάλιν Δειπνοῦντα, πότε δεῖ καὶ τίν' ἰχθὺν ἀγοράσαι. Πάντα μὲν λήψει σχεδὸν, ἀεὶ γὰρ οὐκ ἀεὶ δὲ τῆς Τούτων ἀρχὴν ἔχει τὴν ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην Τὴν ἡδονήν. Ἀρχέστρατος γέγραφέν τε καὶ δοξάζεται Παρά τισιν οὕτως, ὡς λέγων τι χρήσιμον. Τὰ πολλὰ δ' ἀγνόηκεν, κοὐδὲν λέγει. Μὴ πάντ' ἄκουε, μηδὲ πάντα μάνθανε, Τῶν βιβλίων ἐσθ' ἕνεκα τὰ γεγραμμένα, Οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν περὶ μαγειρικῆς, ἐπεὶ Εἶπ' ἀρτίως. ὅρον γὰρ οὐκ ἔσχηκεν οὐ Ὁ καιρὸς, αὐτὸς δ' ἑαυτῆς ἐστὶ δεσπότις. Ἐὰν δ' αὖ μὲν σὺ χρήσῃ τῇ τέχνῃ, τὸν τῆς τέχνης Δὲ καιρὸν ἀπολέσῃς, παραπόλωλεν ἡ τέχνη. Ἄνθρωπε, μέγας γὰρ εἶ. τοῦτο νὴ δί' ὃν ἀρτίως Ἔφης ἔχοντα πεῖραν ἥκειν πολυτελῶν Πολλῶν τε δείπνων ἐπιλαθέσθαι. Συμφέρει πάντων ποιήσω θεῖον αὖ δεῖξαι μόνον, Παράθες τι δεῖπνον ὄζον αὔρας Ἀττικῆς. Ἐξαντλίας ἥκοντι καὶ γέμοντι φορτικῶν μοι βρωμάτων Ἀγωνίας, εἰ μὴ ποιήσω νυστάσαι παροψίδι. Πρὸς ταῦθ' Αἰμιλιανὸς ἔφη, Βέλτιστε, πολλοῖς περὶ μαγειρικῆς εἰρημένα Ἐστὶ κατὰ τὸν Ἡγησίππου ἀδελφούς. σὺ οὖν Ἢ δρῶντι φαίνῃ καινὸν παρὰ σοῦ ἔμπροσθεν, Ἢ μὴ κόπτε με καὶ δεῖξον ὃ φέρεις, καὶ λέγε Τί ἐστιν. Καὶ ὃς, καταφρονεῖς ὅτι μάγειρός εἰμι, ἴσως ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ κατὰ τὸν κωμικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν, Ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ, Οὐδεὶς ὑποκριτὴς ἐσθ' ὅλως εἰργασμένος, Καπνιζομένη τυραννίς αὕτη ἐσθ' ἡ τέχνη, Ἀβυρτακοποιὸς παρὰ Σελεύκῳ ἐγενόμην. Παρ' Ἀγαθοκλεῖ δὲ πρῶτος εἰσήνεγκ' ἐγὼ Τῷ σικελιώτῃ τυραννικὴν φακῆν. Τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα, Καχρέους τινὸς Ὄντ' ἦν ὁ λιμὸς ἐπιόντος τοῖς φίλοις Ἀνάληψιν ἐποίησ' Ἀθηναῖ Λαχάρους Οὐδὲν ἐνοχλοῦσαν δ' ἐνοχλοῦσα νῦν ἐγώ. Ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, εἰ μὴ δείξῃς ὅ,τι φέρεις, καὶ ὃς μόλις ἔφη. ῥοδωνίαν καλῶ μὲν τὴν λοπάδα ταύτην ἐγώ. ἐσκεύασται δὲ οὕτως, ἵνα καὶ ἥδυσμα στεφανωτικὸν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαβὼν ἔχῃς, ἀλλὰ καὶ ἔνδον σεαυτοῦ, καὶ πανδαισίᾳ τὸ σωμάτιον πᾶν ἑστιάσῃς, ῥόδα τὰ εὐοσμότατα ἐν ἴγδει τρίψας, ἐπέμβαλον ἐγκεφάλους ὀρνίθων τε καὶ χοίρων ἑφθοὺς σφόδρα ἐξινιασθέντας, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ. μεθ' ἃ ἔλαιον, γάρος, πέπερι, οἶνον, καὶ ταῦτα διατρίψας ἐπιμελῶς ἐνέβαλον εἰς λοπάδα καινὴν, ἁπαλὸν καὶ συνεχὲς διδοὺς τὸ πῦρ. καὶ ἅμα λέγων ἀνεπέτασε τὴν λοπάδα, τοσαύτην εὐωδίαν παρέχων τῷ συμποσίῳ, ὡς ἀληθῶς τινὰ τῶν παρόντων εἰπεῖν, Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμὴ, τοσαύτη διεχύθη ἀπὸ τῶν ῥόδων εὐωδία.

Ῥοδωνία λοπάς. *Il. ξ.*

μετὰ ταῦτά τε περιηνέχθησαν ὀρνίθων τε ὀπτῶν φακῆς τε καὶ πισῶν αὐταῖς χύτραις, ἔτι δὲ τῶν τοιούτων περὶ ὧν Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς περὶ φυτῶν τάδε γράφει. πᾶσα γὰρ χεδροπώδης ἥμερος φύσις ἐν σπέρματος, ἡ μὲν ἑψήσεως ἕνεκα σπείρεται, οἷον ὁ κύαμος, πισός. ἐτνηρὸν γὰρ ἐκ τούτων ἕψημα γίνεται. τὰ δὲ πάλιν αὖθις λεκυθώδη καθάπερ ἄρακος. τὸ δὲ φακῆς οἷον ἔφακη φακός, τὸ δὲ χόρτου ἕνεκα τῶν τετραπόδων ζώων, οἷον ὄροβος μὲν ἀροτήρων βοῶν. ἀφάκη δὲ προβάτων. πισοῦ δὲ τοῦ ἀστείου μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. Ἡλιόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως, τὴν τῶν πυρῶν φησὶν ἕψησιν ἐπινοηθεῖσαν, οἱ μὲν παλαιοὶ πύανον, οἱ δὲ νῦν ὀλόπυρον προσαγορεύουσιν. τούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων, ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ καὶ τῆς φακῆς ἐᾶτε ἡμᾶς μεταλαβεῖν, ἢ αὐτῆς γε τῆς χύτρας, μὴ καὶ λίθοις τις ὑμῶν βεβλήσεται, κατὰ τὸν Θάσιον Ἡγήμονα. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τίς δ' αὕτη ἡ λιθίνη ἡ βαλλητύς. Ἐλευσῖνι γὰρ τῇ ἐμῇ οἶδα τινὰ πανήγυριν ἀγομένην καλουμένην βαλλητύν, περὶ ἧς οὐκ ἄν τι εἴποιμι, εἰ μὴ παρ' ἑκάστου ἑκάστου μισθὸν λαβών. ἀλλ' ἔγωγε φησὶν ὁ Δημόκριτος οὐκ ὢν λαβάργυρος ὡρολογητής κατὰ τὸν Τίμωνος πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμονος. Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, Ἡγήμων φησὶν ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας γράψας, φακῆ ἐπεκαλεῖτο, καὶ ἐποίησεν ἐν τινι τῶν παρῳδιῶν. Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρέστη Παλλὰς Ἀθήνη, Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν, εἶπέ τε μῦθον, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδελυρὴ χώρει εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ τότ' ἐγὼ θάρσησα. εἰσῆλθε δέ ποτε καὶ εἰς τὸ θέατρον, διδάσκων κωμῳδίαν λίθων ἔχων πλῆρες τὸ ἱμάτιον, οὓς βάλλων εἰς τὴν ὀρχήστραν διαπορεῖν ἐποίησε τοὺς θεατάς. καὶ ὀλίγον διαλιπὼν εἶπε, Λίθοι μὲν οἵδε βαλλέτω δ' εἴ τις θέλει. Φακῆ δὲ ἐν θέρει καὶ ἐν χειμῶνι ἀγαθόν. εὐδοκίμει δὲ ὁ ἀνὴρ μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ πρεσβύτης ἦν λέγων τὰ ἔπη, πανοῦργος γὰρ ὑποκριτικῶς, καὶ διὰ ταῦτα σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησεν, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πλεῖστα αὐτοὺς γελάσαι. καίτοι ἀγγελθέντων αὐθις ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν γενομένων περὶ Σικελίαν ἀτυχημάτων, οὐδεὶς ἀπέστη, καίτοι σχεδὸν πᾶσι τῶν οἰκείων ἀπολωλότων. ἔκλαιον οὖν ἐγκαλυψάμενοι, οὐκ ἀνέστησαν δὲ, ἵνα μὴ γένωνται διαφανεῖς τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων πόλεων θεωροῦσιν ἀχθόμενοι τῇ συμφορᾷ. διέμειναν δ' ἀκροώμενοι. καί τοι καὶ αὐτοὶ τοῦ Ἡγήμονος, ὡς ἤκασεν, σιωπᾶν διεγνωκότες, καθ' ὃν δὲ χρόνον θαλασσοκρατοῦντες Ἀθηναῖοι ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας, γραψάμενός

Ἡγήμων παρῳδός.

γραψάμενός τις καὶ τὸν ἡγέμονα δίκην, ἦγεν ἐς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ παραγενόμενος καὶ συναγαγὼν τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας, προσῆλθε μετ' αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ βοηθεῖν ἀξιῶν. ὁ δὲ θαῤῥεῖν παρακελευσάμενος, εἰπών τε πᾶσιν ἕπεσθαι, ἧκεν εἰς τὸ μητρῷον, ὅπου τῶν δικῶν ἦσαν αἱ γραφαί. καὶ βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος, διήλειψε τὴν δίκην τοῦ ἡγέμονος. ἀγανακτοῦντες δὲ ὅ, τε γραμματεὺς, καὶ ὁ ἄρχων, τὰς ἡσυχίας ἦγον δι' Ἀλκιβιάδην, φυγόντος δι' εὐλάβειαν καὶ τοῦ τὴν δίκην γραψαμένου. αὕτη παρ' ἡμῶν Οὐλπιανὲ ἡ βαλλαντύς. σὺ δ' ὅταν βούλῃ, ἐρεῖς περὶ τῆς

Τελεμάχου χύτρα.

ἐλεύσινι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ἀλλά με ἀνέμνησας καλὲ Δημόκριτε, μηδεὶς χύτρας τοσοῦτα μαθὼν πολλάκις, τίς ἡ Τηλεμάχου χύτρα, καὶ τίς ὁ Τηλέμαχος συνετύγχανε. καὶ τοῦτον ἀσπασάμενος ἡδέως πάνυ, ἔπειτα χρήσιμον μοι σύ φησι τὰς χύτρας ἐν αἷς συνῆψας τοὺς κυάμους. καὶ ταῦτα τε εἴρηται καὶ παριόντα Φίλιππον πάνυ τὸν Χαιρεφίλου πόῤῥωθεν ἀπιδὼν τῆς παχείας ὑπόπτευσεν, ὅτ' ἐκέλευσεν πέμπειν σαργάνας. ὅτι δὲ καὶ τὸν δῆμον Ἀχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχος, ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν ἐν Διονύσῳ οὕτως, Ὁ δ' Ἀχαρνικὸς Τηλέμαχος ἔτι δημηγορεῖ. Οὗτος δ' ἔοικε τοῖς νεωνήτοις Σύροις Πῶς ἢ τί πράττων. Βούλομαι γὰρ εἰδέναι Θανατηγὸν καλὴν χύτραν φέρει. ἐν δ' ἰκαρίοις Σατύροις φησίν, ὡς τ' ἔχειν οὐδὲν Παρ' ἡμῖν, νυκτὸς ἀθλίως πρῶτα μὲν σκληρῶς καθεύδω, εἶτα θυδιππος ὁ λέων παντελῶς Ἐπαξεν ἡμᾶς, εἶθ' ὁ λιμὸς ἄπρακτος Ἐφέρετο πρὸς Δίονα τὸν διάπυρον. ἀλλὰ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνος οὐθὲν εἶχε. πρὸς δὲ τὸν χρυσὸν δραμὼν Τηλέμαχον Ἀχαρνέα, σωρόν τε κυάμων καταλαβὼν ἁρπάσας τούτων αὐτὸν τρὸν, ὁ δ' ὄνος ἡμᾶς ὡς ὁρᾷ. ὁ Κηφισόδωρος περὶ τὸ βῆμα ἐπέρδετο. ἐκ τούτων δῆλον δ' ἦν, ὅτι Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε πιανέψια ἑορτήν. ἔτνους δὲ κυαμίνου μνημονεύει Ἡνίοχος ὁ κωμικὸς ἐν Τροχίλῳ, λέγων οὕτως, Πρὸς ἐμαυτὸν ἐνθυμούμενος νὴ τοὺς θεοὺς Ὅσον διαφέρει σῦκα καρδάμων, σὺ δὲ Οὐδὲ παύσει φὴς τὸ δεῖνα προσλαλῶν, καὶ πρᾶγμ' ἠρώτα με δυστράπελον πάνυ. Ἔχων δὲ πολλὰς φροντίδας δυσεξόδους Λέγ' αὐτό, καὶ γὰρ οὐκ ἀγέλοιον ἴσως Ἔτνος κυάμινος. διότι τὴν μὲν γαστέρα Φυσᾷ, τὸ δὲ πῦρ οὐ χαλεπὸν οἷς γινώσκεται Τὸ πρᾶγμα τοῦ παύσοντος. ὡς δ' ἄν ποτε Περὶ τοὺς κυάμους ἐσθ' οὗτος ὁ σοφιστὴς τέλος. Τοιούτων οὖν πολλάκις λεγομένων, ὕδωρ ἐφέρετο ἐπὶ χειρῶν. καὶ πάλιν ὁ Οὐλπιανὸς ἐζήτει, εἰ τὸ χέρνιβον εἴρηται καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. καί τις αὐτῷ ἐπιλύουσιν λέγων τὸ ἐν Ἰλιάδι, ἦρα καὶ ἀμφίπολον ταμίαν ὤτρυν' ὁ γεραιὸς, Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦσαι ἀκήρατον, ἡ δὲ παρέστη Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα. Ἀττικοὶ δὲ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου, λέγων οὕτως, Τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις.

Χειρόνιπτρα.

Χειρόνιπτρον. αὐτὸς δ' ὅταν τις ἀγαθὸς ᾖ καὶ χρήσιμος Πολίτης νικᾷ, τε χρυσὸς ὢν οὐκ ἔστι χειρόνιπτρον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν θεωροῖς εἴρηκε χειρόνιβα, διὰ τούτων. κιθάραι, τρίποδες, ἅρματα, τράπεζαι χάλκειαι, χειρόνιβα, λοιβάσια, λέβητες χάλκεοι. ἡ πλείων δὲ χρῆσις κατὰ χειρὸς ὕδωρ εἴωθε λέγειν, ὡς Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει, καὶ Ἀμειψίας σφενδόνῃ, Ἀλκαῖός τε ἐν ἱερῷ γάμῳ. πλεῖον δ' οὐδὲν τοῦτο. Φιλύλλιος δὲ ἐν Αὔγῃ, κατὰ χειρῶν εἴρηκεν. οὕτως, Καὶ δὴ δεδειπνήκασιν αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ φέρειν Ἀφαιρεῖν ἤδη τὰς τραπέζας εἶτα παρακορῆσαι. ἔπειτα ἐπὶ χειρῶν ἑκάστῃ, καὶ μύρον τι δοῦναι. Μένανδρος ὑδρίᾳ, Οἱ δὲ ἐπὶ χειρῶν λαβόντες περιμένουσι φίλτατοι. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Καλλιμάχου πίνακας, χλευάζει τοὺς οὐκ εἰδότας τὴν διαφορὰν τοῦ, τε κατὰ χειρὸς, καὶ τοῦ ἀπονίψασθαι. παρὰ γὰρ τοῖς παλαιοῖς, τὸ μὲν πρὸ ἀρίστου καὶ δείπνου λέγεσθαι κατὰ χειρὸς, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἀπονίψασθαι. ἔοικε δ' ὁ γραμματικὸς τοῦτο πεφυλαχέναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. ἐπειδὴ Ὅμηρος ποτὲ μὲν φησὶ νίψασθαι, παρὰ δὲ ξείνην ἐταίνυσε τράπεζαν. ποτὲ δὲ, Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, Σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν. καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις τάλαινα καινὰ ἐπὶ χεῖρος δοῦσα ἀπόδος ποθ' ἡμῖν τὴν τράπεζαν. περὶ μέν τοι τοῖς τραγικοῖς, καὶ τοῖς κωμικοῖς παροξυτόνως ἀνέγνωσαι χέρνιβα, παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ, εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν Ἀλκμήνης γόνος. ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐπόλιδι ἐν Αἰξίν. αὐτοῦ τὴν χέρνιβα παύσεις. ἔστι δὲ ὕδωρ εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν. καὶ τούτῳ περιρραίνοντες τοὺς παρόντας, ἥγνιζον. χρὴ μέντοι προπαροξυτόνως προφέρεσθαι. τὰ γὰρ τοιαῦτα ῥηματικὰ συνθετα, εἰς ψ λήγοντα γεγονότα παρὰ τὸν παρακείμενον διὰ δύο μμ λεγόμενον, τὴν παραλήγουσαν τοῦ παρακειμένου φυλάσσοντα ὀξὺ βαρύνεται, λέλειμμαι αἰγίλιψ, τέτριμμαι οἰκότριψ, κέκλεμμαι βοίκλεψ. παρὰ Σοφοκλεῖ, Ἑρμῆς κατώβλεψ. παρὰ Ἀρχελάῳ τῷ Χεῤῥονησίτῃ ἐν τοῖς ἰδιοφυέσιν. ἐν δὲ ταῖς πλαγίαις τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς φυλάττει τὴν τάσιν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν. ἐχρῶντο δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἀποπλύνοντες αὐτὰς, καὶ σμήγματι ἀπορρύπτοντες χάριν, ὡς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν κορύκῳ,

Ἐν ὅσῳ δ' ἀκροῶμαι συ κέλευσόν τινα Φέρειν ἀπονίψασθαι δότω τις δεῦρ' ὕδωρ Καὶ σμῆγμα. ὅτι δὲ καὶ ἐνώδεσι τὰς χεῖρας κατέχριον τὰς ἀπὸ μαγδαλιᾶς τιμὰς ἀτιμάζοντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι ἐκάλουν κυνάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ. περὶ δὲ τοῦ εὐώδεσι

χρίεσθαι

χρίεσθαι τὰς χεῖρας, Ἐπιγένης ἢ Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀγρυπνίᾳ ἀφανισμῷ οὕτως, Καὶ τότε περιπατήσας κἀπονιψάμενος τὸν τρόπον · Τὰς χεῖρας εὐώδη λαβὼν τὴν γῆν. καὶ Φιλόξενος δ᾽ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησίν. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ᾽ ἐδόσαν κατὰ χειρῶν σμήγμασιν ἰρινομίκτοις χλιεροθαλπὲς ὕδωρ ἐπεγχέοντες τόσον, ὅσον ἕκαστος ἔχρῃζεν, ἐκτρίμματά τε λαμπρὰ σινδονυφῆ δίδοσαν χρίματ᾽ ἀμβροσιόδμα, καὶ στεφάνους ἰοθαλέας. Δρόμων δ᾽ ἐν Ψαλτρίᾳ, Ἐπεὶ δὲ θᾶττον ἠριστηκότες ἦμεν, περιελεῖν τὰς τραπέζας, νίμματ᾽ ἐπέχει τις ἀπονιζόμεθα σὺν στεφάνοις. πάλιν δὲ προσεῖναι λαβόντες ἐστεφανούμεθα, Ἐκάλουν δ᾽ ἀπονιπτῆρα τὸ ἀπόνιμμα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Ἀριστοφάνης, ὥσπερ ἀπονιπτῆρα ἐγχέοντες ἑσπέρας. ἴσως δὲ καὶ τὴν λεκάνην οὕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ τρόπῳ καὶ χερνιπτῆρα. ἰδίως δὲ καλεῖται παρὰ Ἀθηναίοις ἀπόνιμμα, ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινομένων, καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς ἐναγεῖς καθαιρόντων. ὡς καὶ Κλείδημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐξηγητικῷ. προθεὶς γὰρ περὶ ἐναγισμῶν, γράφει τάδε. Ὀρύξαι βόθυνον πρὸς ἑσπέραν τοῦ σήματος, ἔπειτα παρὰ τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπων, ὕδωρ κατάχει. λέγων τάδε, Ὑμῖν ἀπόνιμμ᾽ οἷς χρὴ καὶ οἷς θέμις. Ἔπειτ᾽ αὖθις μύρον κατάχει. παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος φάσκων, καὶ ἐν τοῖς τῶν Εὐπατριδῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι περὶ τῆς τῶν ἱκετῶν καθάρσεως. ἔπειτα ἀπονιψάμενος αὐτός, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ σπλαγχνεύοντες, ὕδωρ λαβὼν κάθαιρε. ἀπόνιζε τὸ αἷμα τοῦ καθαιρομένου. καὶ μετὰ τὸ ἀπόνιμμα ἀνακινήσας εἰς ταυτό, ἔγχει. χειρόμακτρον δὲ καλεῖται, ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμόλινον, ὅπερ ἐν τοῖς προκειμένοις Φιλόξενος ὁ κυθήριος ὠνόμασεν ἔκτριμμα. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, φέρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ, παράπεμπε τὸ χειρόμακτρον. σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸ δειπνῆσαι κατὰ χειρὸς ἔλεγον, οὐχ ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός φησιν ὅτι πρὶν φαγεῖν οἱ Ἀττικοὶ κατὰ χειρὸς ἔλεγον, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι τὸ νίψασθαι. Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ, Σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος. καὶ Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν πρώτῳ παιδείας γράφει. ὅταν δὲ τούτων τινὸς θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρεις τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα. ὡς πάνυ ἀχθόμενος, ὅτι κατάπλεά σοι ἀπ᾽ αὐτῶν ἐγένετο. Πολέμων δ᾽ ἐν ἕκτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον, περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ κατὰ χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος δ᾽ ἐν τῷ Ἀχελωνίῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου κατὰ χειρός φησι διὰ τούτων, ἐσπευδάκει δ᾽ ἕκαστος ὡς ἂν ἐσθίων ἅμα τ᾽ ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον. τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιγράφει πως, ὅτι μετὰ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίνεται λαβεῖν. Ὠμολίνου δὲ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ὠμολίνοις κόμη βρύουσ᾽ ἀτιμίας πλέως. Σαπφὼ δὲ ὅταν λέγῃ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μελῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, χειρόμακτρα δὲ καγγόνων πορφυρᾶ, καὶ ταῦτα μὲν ἀτιμάσεις ἔπεμψα τὴν πυφωκαίας δῶρα τίμια. κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα. ὡς καὶ Ἑκαταῖος δηλοῖ, ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφομένῃ. γυναῖκες δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσι χειρόμακτρα. Ἡρόδοτος δ᾽ ἐν τῇ δευτέρᾳ φησίν, μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλέα ζωὸν καταβῆναι κάτω, ἐς τὸν οἱ Ἕλληνες ᾅδην νομίζουσι. κἀκεῖ δὲ συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι. καὶ τὰ μὲν νικᾶν αὐτήν, τὰ δὲ ἑσσοῦσθαι ὑπ᾽ αὐτῆς, καὶ μιν πάλιν ἀναφικέσθαι παρ᾽ αὐτῆς δῶρον ἔχοντα χειρόμακτρον χρύσεον. τὸν δὲ τῷ χερνίβῳ ῥάναντα παῖδα, διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι᾽ ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει. Ἡρόδωρος δ᾽ ἐν ἑπτακαιδεκάτῳ τοῦ καθ᾽ Ἡρακλέα λόγου Εὔνομον. καὶ Κύαθον δὲ τὸν Πύλητος μὲν υἱόν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιμάχου ἀπέκτεινεν ἄκων Ἡρακλῆς, οἰνοχοοῦντα αὐτῷ, ὡς Νίκανδρος ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν, ᾧ καὶ ἀνεῖσθαι φησὶ τέμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Προσχίῳ, ὃ μέχρι νῦν προσαγορεύεσθαι οἰνοχόου. ἡμεῖς δ᾽ ἐνταῦθα καταπαύσαντες τὸν λόγον, ἀρχὴν ποιησόμεθα τῶν ἑξῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλέους ἀδηφαγίας.

Ἀπόνιμμα.

Χειρόμακτρον. Ὠμόλινον.

Παῖς ἡρακλεοφόνευ- θείς.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΑΛΛ᾽ ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφόν, ἵνα πίῃ τις τοῦτο λαβὼν καὶ φαγών, ὥσπερ πιὼν καὶ σκευασία μὴ ᾖ ἐν τῇ μουσικῇ, Ἀστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν Ἡρακλεῖ σατυρικῷ, ἑταῖροι φασὶ Τιμόκρατες, φέρε ἑπόμενοι ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ἦν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀδηφάγος. ἀποφαίνονται δὲ τοῦτο σχεδὸν πάντες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. Ἐπίχαρμος μὲν ἐν Βουσίριδι λέγων, Πρᾶτον μὲν αἴκ᾽ ἔσθοντ᾽ ἴδοις νιν ἀποθάνοις, Βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ᾽, ἀραβεῖ δ᾽ ἁ γνάθος, Ψοφεῖ δ᾽ ὁ γόμφιος, τέτριγ᾽ ὁ κυνόδων, Σίζει δὲ ταῖς ῥίνεσσι, κινεῖ δ᾽ οὔατα. Ἴων δ᾽ ἐν Ὀμφάλῃ ἐμφανίσας αὐτοῦ τὴν ἀδηφαγίαν, ἐπιφέρει. ὑπὸ δὲ τῆς εὐφημίας κατέπινε, καὶ τὰ κᾶλα καὶ τοὺς ἄνθρακας

τοὺς ἄνθρακας. περὶ Πινδάρου δὲ τοῦτ' εἴληφεν εἰπόντος διὰ βοῶν θερμὰ εἰς ἀνθρακιὰν στέψαν, πυρί-πνόων τε σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπάν, ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρὺν ἦν ἰδόντα διακρῖναι, πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. τοῦτον οὖν αὐτὸν ὑποσυρσάμενοι ταῖς ἀδηφαγίαις, καὶ τῶν ὀρνίθων ἀποδεδώκασιν αὐτῷ τὸν λάρον, τὸν προσαγορευόμενον βουφάγον. εἰσάγεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς καὶ Λεπρεῖ περὶ πολυφαγίας ἐρίζων ἐκείνου προκαλεσαμένου, καὶ νενίκηκε. Ζηνόδοτος δ' ἐν δευτέρῳ ἐπιτομῶν, Καυκῶνός φησι τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Φόρβαντος γενέσθαι τὸν Λεπρέα, ὃν τὸν Ἡρακλέα κελεῦσαι δεθῆναι ὅτε Αὐγείαν τὸν μισθὸν ἀπῄτει. Ἡρακλῆς δὲ ἐκτελέσας τοὺς ἄθλους ἔρχεται ἐπὶ Καύκωνας, καὶ δεηθείσης Ἀστυδαμείας διαλύεται πρὸς τὸν Λεπρέα. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Λεπρεὺς Ἡρακλεῖ ἐρίζει δίσκῳ, καὶ ὕδατος ἀντλῆσαι καὶ ὅστις ἀναλώσει θᾶττον ταῦρον, καὶ λείπεται πάντα. εἶτα θωρηχθεὶς προκαλεῖται Ἡρακλέα, καὶ θνήσκει ἐν τῇ μάχῃ. Μάτρις δὲ ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ, καὶ εἰς πολυποσίαν φησὶ τὸν Ἡρακλέα προκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, καὶ πάλιν νικηθῆναι. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ ὁ Χῖος ῥήτωρ Καύκαλος, ὁ Θεοπόμπου τοῦ ἱστοριογράφου ἀδελφός, ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ. καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ Ὅμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον παραδίδωσιν, ὅταν λέγῃ. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ. Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο Ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ. Καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ὑπερβάλλουσα γὰρ ἐν τούτοις φαίνεται αὐτοῦ λαιμαργία, μετὰ τοῦ μηδὲ ἐν δέοντι τὰ περὶ τῆς γαστρὸς γνωμολογεῖν. ἐχρῆν γὰρ εἰ καὶ ἐλίμωττε διακαρτερεῖν, ἢ μετριάζειν τὰ περὶ τὴν βορήν. τὸ δὲ τελευταῖον καὶ τὴν τελεωτάτην αὐτοῦ παρίστησι λαιμαργίαν καὶ γαστριμαργίαν. Ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν. ἐκ δέ με πάντων Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ταῦτα γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνος ὁ Σαρδανάπαλος εἰπεῖν ποτε ἂν ἐτόλμησε. γέρων δὲ ὢν ἤσθιεν ἁρπαλέως κρέατ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ. Θεαγένης δ' ὁ Θάσιος ἀθλητὴς ταῦρον μόνος κατέφαγεν, ὥς Ποσείδιππός φησιν ἐν ἐπιγράμμασιν. Καὶ πὸρ συνθεσίης ἔφαγόν ποτε Μηόνιον βοῦν, Πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος † Θ' εὔγλωσσ' ἄσσα φαγὼν ἔτ' ἐπῄτεον ἄνικηρ οὕτω Χάλκεος ἑστήκω χεῖρα προϊσχόμενος. Μίλων δὲ ὁ Κροτωνιάτης, ὥς φησιν ὁ Ἱεραπολίτης Θεόδωρος ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων, ἤσθιε μνᾶς κρεῶν εἴκοσι, καὶ τοσαύτας ἄρτων, οἴνου τε τρεῖς χόας ἔπινεν. ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ ταῦρον ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις τετραετῆ, καὶ τοῦτον περιενέγκας τὸ στάδιον, μετὰ ταῦτα δαιτρεύσας μόνος αὐτὸν κατέφαγεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς διηρίσατο αὐτῷ βοῦν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν κατακλιθέντα πρὸς τῷ βωμῷ τοῦ Διός, διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε. Τοῖος ἔην Μίλων ὅτ' ἀπὸ χθονὸς ἤρατο βρῖθος Τετραετῆ δαμάλην ἐν Διὸς εἰλαπίναις, Ὤμοις δὲ κτῆνος τὸ πελώριον ὡς νέον ἄρνα Ἤνεγκεν διὰ ὅλης κοῦφα πανηγύρεως. Καὶ θάμβος μέν. ἀτὰρ τοῦδε πλέον ἤνυσε θαῦμα, Πρόσθεν Πισαίου ξεῖνε θυηπολίου.
Ὃν γὰρ ἐπόμπευσεν βοῦν ἄζυγον εἰς κρέα, τόνδε Κόψας, πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν.
Ἀστυδάμας δ' ὁ Μιλήσιος τρὶς Ὀλύμπια νικήσας, κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον κληθείς ποτε ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ Ἀριοβαρζάνου τοῦ Πέρσου, καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ πᾶσι παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δ' αὐτὸν ἀξιώσαντος, ὡς ὁ Θεόδωρος ἱστορεῖ, ἄξιόν τι ποιῆσαι τῆς περὶ τὴν ἰσχύν, φακὸν τῆς κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας ἐξέτεινε μαλάξας. τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ καὶ κατακαυθέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρία τὰ ὀστᾶ, μόλις δὲ δύο, καὶ τὰ τοῖς ἐννέα ἀνδράσι παρεσκευασμένα παρὰ τῷ Ἀριοβαρζάνῃ εἰς τὸ δεῖπνον μόνον καταφαγεῖν. καὶ οὐδὲν παράδοξον τούτους τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους γενέσθαι. πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων, καὶ ἐσθίειν πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει, Κακῶν γε ὄντων μυρίων καθ' Ἑλλάδα, Οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους, Οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ,
Οὔτ' ἂν δύναιντο. πῶς γὰρ ὅστις ἔστ' ἀνὴρ Γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ' ἡσσημένος Κτήσαιτ' ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός. Οὐδ' αὖ πένεσθαι κἀξυπηρετεῖν τύχαις Οἷοί τ', ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ Σκληρῶς διαλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανα. Λαμπροὶ δ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα
Φοιτῶσ'. ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρόν, Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας. Ἐμεμψάμην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον, Οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι Τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς δαιτὸς χάριν. Τί γὰρ παλαίσας εὖ, τί δ' ὠκύπους ἀνήρ, Ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς,
Πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών. Πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν Δίσκους ἔχοντες, ἢ δι' ἀσπίδων χεροῖν Θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας. Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας Στάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε κἀγαθοὺς Φύλλοις στέφεσθαι, χ' ὅστις ἡγεῖται πόλει
Κάλλιστα σώφρων καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ. Ὅστις γε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακὰ Μάχας τ' ἀφαιρῶν καὶ στάσεις. τοιαῦτα γὰρ Πόλει τε πάσῃ, πᾶσί θ' Ἕλλησιν καλά. Ταῦτ' εἴληφεν ὁ Εὐριπίδης ἐκ τῶν

ἐκ τῶν τοῦ Κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους οὕτως εἰρηκότος. Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νί-
κην τις ἄροιτο, Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος, Πὰρ Πίσαο ῥοῇς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε πα-
λαίων, Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων, Εἴτε τι δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλέου-
σιν, Ἀστοῖσιν κεν εἴη κυδρότερος προσορᾶν, Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο, Καί
κε σιτεῖν δημοσίων κτεάνων, Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦ-
τα κ' ἅπαντα λάχοι. Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων. Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμε-
τέρη σοφίη. Ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ' εἴη, Οὔτ' εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην. Οὐδὲ
μὴν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν τόπερ ἐστὶ πρότιμον Ῥώμης ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει. Τοὔνε-
10 κεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη. Σμικρὸν δ' ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ. Εἴ τις
ἀεθλεύων νικῷ Πίσαο παρ' ὄχθας Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα
ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπαγωνίζεται διαβάλλων, ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς τὸ τῆς
ἀθλήσεως εἶδος. καὶ ὁ Ἀχίλλαιος δὲ ὁ ἐρετριεὺς περὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενος φησίν, Γυ-
μνοὶ γὰρ ὤθουν φαιδίμους βραχίονας Ἥβης σφριγῶντες ἐμπορεύονται, νέοι. Στίλβοντες αὐθαι
καρτερὰς ἐπωμίδας Ἄδην δ' ἐλαίῳ στέρνα καὶ ποδῶν κύτος Χρίουσιν ὡς ἔχοντες οἴκοθεν τρυ-
φήν. Ἡράκλειτος δ' ἐν τῷ Ξενίζοντι Ἑλένην φησί τινα γυναῖκα πλεῖστα βεβρωκέναι. Ποσείδιπ-
πος δὲ ἐν ἐπιγράμμασι Φυλόμαχον, εἰς ὃν καὶ τάδε ἐπιγράφειν, Φυλόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βό-
ρον, οἷα κορώνην Παννυχικὴν αὐτὴ τρύγας ἔχει κάπετος, Χλαίνης ἐντύχει πελλανίδος, ἀλλὰ
σὺ τούτου Καὶ χρέα ἐς τύμβον ἀπλικὲ καὶ στεφάνου Εἰπόντες οἱ προκύων συμπόμασιν, ἦλθε
20 δ' ἀμαυρὰ Βλέψας ἐκ πελίων νεόλος ἐπισκυνίων. Ὁ τριχὶ διαφθείρας μονολήκυθος. ἐκ γὰρ
ἀγώνων Τῶν τό τε ληναικὸν ἦλθ' ὑπὸ Καλλιόπην. Ἀμάραντος δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς πε-
ρὶ σκηνῆς, Ἡρόδωρον φησὶ τὸν μεγαρέα σαλπικτὴν γενέσθαι, τὸ μὲν μέγεθος πηχῶν τριῶν καὶ
ἡμίσεος. εἶναι δὲ καὶ τὰς πλευρὰς ἰσχυρόν. ἐσθίειν δὲ ἄρτων μὲν χοίνικας ἕξ, κρεῶν δὲ λίτρας εἴκοσιν
οἵων ἂν εὕρηκοι. πίνειν δὲ χόας δύο, καὶ σαλπίζειν ἅμα σάλπιγξι δυσί. κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος εἶχεν
ἐπὶ λεοντῆς μόνης. ἐσήμαινε δὲ σαλπίζων μέγιστον. Ἄργος γοῦν πολιορκοῦντος Δημητρίου τοῦ Ἀν-
τιγόνου, καὶ οὐ δυναμένων τῶν στρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος,
ταῖς δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς ἁδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς στρατιώτας ἠνάγκασε προθυμηθέντας
προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἐνίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις, καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς ἱστορεῖ Νέστωρ
ἐν τοῖς θεατρικοῖς ὑπομνήμασι. καὶ γυνὴ δὲ ἐσάλπισεν Ἀγλαῒς ἡ Μεγαλοκλέους ἐν τῇ πρώτῃ ἀχθεί-
30 σῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ πομπικὸν περιθετὴν ἔχουσα, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς
δηλοῖ Ποσείδιππος ἐν ἐπιγράμμασιν. ἤσθιε δὲ καὶ αὕτη λίτρας μὲν κρεῶν δώδεκα, ἄρτων δὲ χοίνικας
τέσσαρας, καὶ ἔπινεν οἴνου χόα. Λιτυέρσας δὲ ἦν μὲν υἱὸς Μίδου νόθος. Κελαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βα-
σιλεὺς ἄγριος ἰδέσθαι καὶ ἀνήμερος ἄνθρωπος, ἀδηφάγος δ' ἰσχυρός. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Σωσίθεος
ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν δράματι Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ, οὕτως. Ἔσθει μὲν ἄρτους τρεῖς ὅλους κανθηλίους,
Τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας. πίνει δ' ἕνα Καλὸν μετρητήν, τὸν δὲ καρποφόρον πίθον. τοιοῦτός
ἐστι καὶ ὁ παρὰ Φερεκράτει ἢ Στράττιδι ἐν Ἀγαθοῖς, περὶ οὗ φησίν, Ἐγὼ κατεσθίω μόλις τῆς ἡμέρας
Πένθ' ἡμιμέδιμν', ἐὰν βιάζωμαι μόλις. Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρ' ὃς κατεσθίεις Τῆς ἡμέρας μα-
κρᾶς τριήρους σιτία. Ξάνθος δὲ ἐν τοῖς λυδιακοῖς, Κάμβλητα φησὶ τὸν βασιλεύσαντα Λυ-
δῶν πολυφάγον γενέσθαι καὶ πολυπότην, ἔτι δὲ γαστρίμαργον. τοῦτον οὖν ποτε νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ
40 γυναῖκα κατακρεουργήσαντα καταφαγεῖν. ἔπειτα πρωῒ εὑρόντα τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς ἐνοῦσαν ἐν
τῷ στόματι, ἑαυτὸν ἀποσφάξαι περιβοήτου τῆς πράξεως γενομένης. περὶ δὲ Θύος τοῦ Παφλαγόνων
βασιλέως, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν πολυφάγος, προειρήκαμεν, παραθέμενοι Θεόπομπον ἱστοροῦντα ἐν τῇ
πέμπτῃ καὶ τριακοστῇ. Ἀρχίλοχος δὲ ἐν τετραμέτροις Χαρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ κωμῳ-
δοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. περὶ δὲ Χαιρίππου φησὶ Φοινικίδης ἐν Φυλάρχῳ. Τρίτον
δὲ πρὸς τούτοισι τὸν σοφώτατον Χαίριππον οὗτος ὥσπερ οἶδας ἐσθίει, Μέχρις ἂν διδῷ τίς, ἢ
λάθῃ διαρραγείς, Τοιοῦτ' ἔχει ταμεῖον ὥσπερ οἰκίας. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ τρί-
τῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Μιθριδάτην φησὶ τὸν ποντικὸν βασιλέα προθέντα ἀγῶνα πο-
λυφαγίας καὶ πολυποσίας (ἦν δὲ τὸ ἆθλον τάλαντον ἀργυρίου) ἀμφότερα νικῆσαι. τοῦ μέντοι
ἄθλου ἐκστῆναι τῷ μετ' αὐτὸν κριθέντι Καλαμόδρυϊ τῷ κυζικηνῷ ἀθλητῇ. καὶ Τιμοκρέων δ' ὁ ῥό-
50 διος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πένταθλος ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δη-
λοῖ. Πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ κακ' εἰπὼν Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων ῥό-
διος. Θρασύμαχος δὲ ὁ μακεδόνιος ἔν τινι τῶν προοιμίων τὸν Τιμοκρέοντα φησὶν ὡς μέγαν βασιλέα
ἀφικόμενον, καὶ ξενιζόμενον παρ' αὐτῷ, πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. πυθομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ, τι ἀπὸ τούτων

 ἐργάζοιτο,

ἐργάζοιτο, ἐπὶ Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψαι. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ᾽ ἕνα νικήσας, μετὰ ταῦτα ἐχειρονόμησε. πυνθανομένου δὲ τὴν πρόφασιν ἀπολείπεσθαι, ἔφη τοσαύτας εἰ προσῆν τις πληγάς. Κλέαρχος δ᾽ ἐν πέμπτῳ Βίων Καντίβαριν φησὶ τὸν Πέρσην, ὁπότε κοπιάσειεν τὰς σιαγόνας ἐσθίων, κεχηνότι καθάπερ εἰς ἄψυχον ἀγγεῖον εἰσαντλεῖν τὴν τροφὴν τοὺς οἰκείους. Ἑλλάνικος δ᾽ ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνείας, Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνος ὅτι ἦν ἄπληστος βορᾶς Αἴθωνα κληθῆναι. Πολέμων δ᾽ ἐν γράφῳ πρὸς Τίμαιον, περὶ Σικελιώταις φησὶν Ἀδδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ Σιτοῦς Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἱδρῦσθαι καὶ Ἱμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμούχου. ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ Βοιωτίῳ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου. καὶ Ἀλκμὰν δὲ ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδδηφάγον εἶναι παραδίδωσιν, ἐν τῷ τρίτῳ διὰ τούτων. Καί ποκά τοι δώσω τρίποδος κύτος, ᾧ κ᾽ ἔνι λέα ἀγείρῃς, ἀλλ᾽ ἔτι νῦν γ᾽ ἄπυρος, τάχα δὲ πλέος ἔτνεος, οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν ἠράσθη χλιαρὸν πεδὰ τὰς τροπάς. οὔτι γὰρ οὐ τετυγμένον ἔσθει, ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζατεύει. κἀν τῷ δὲ ἐμφανίζει αὑτὸν τὸ ἀδδηφάγον λέγων οὕτως, ὥρας δ᾽ ἔσηκε τρεῖς, θέρος καὶ χεῖμα χὠπώραν τρίταν, καὶ τέταρτον τὸ ἦρ, ὅκα σάλλει μέν, ἐσθίεν δ᾽ ἄδαν οὐκ ἔστι. Ἀναξίλας δ᾽ ὁ κωμικὸς περὶ Κτησίου τινὸς διαλεγόμενος ἐν Χρυσοχόῳ δράματί φησιν, Ἤδη σχεδόν τοι πάντα σοι πλὴν Κτησίου. Δείπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ᾽ οὐκ ἐπίσταται μόνος. Κἂν πλουσίοις, δι᾽ ἀρραγῆ τὸν ἄστορες Δαπανῶν τις ᾖ, μὴ Κτησίας μόνος. Τί γάρ σε κωλύει; Δείπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ᾽ ἔμαθεν οὐδὲ πώποτε. κἂν Χάρισι δὲ Κρανναόν τινα συγκαταλέγει οὗτος αὐτῷ. Οὐκ ἐτὸς ἐρωτῶσι προσιόντες τινές, Οὕτως ὁ Κρανναὸς Κτησίας κατεσθίει Ἔλαττον, ἢ δειπνοῦσιν ἀμφότεροι συχνά. Φιλέταιρος δ᾽ ἐν Ἀταλάντῃ, Κἂν δὲ ἐν τροχάζειν στάδια πλέον ἢ σταδίου, Τὸν ταυρείαν δὲ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ, Τὸν Κτησίαν τε τῷ φαγεῖν ὑπερδραμῶ.

Ἀνάξιππος Κεραυνῷ, Ὁρῶ γὰρ ἐκ παλαίστρας τὸν φίλον Προσιόντα μοι Δάμιππον. ἐκεῖνον λέγεις τὸν πέτρινον, ἐκεῖνον οἱ φίλοι καλοῦσί σοι. Νυνὶ δ᾽ ἴσως ἀνθρώπῳ κεραυνὸν εἰκότως, Ἀβάτους γὰρ τὰς τραπέζας οἴομαι Αὐτὸν κατασκήπτοντα γ᾽ αὐτῇ τῇ γνάθῳ. ἐν τούτοις ἐδήλωσεν ὁ κωμικός, διότι καὶ τὸ δρᾶμα Κεραυνὸν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐπιγέγραφε. Θεόφιλος δ᾽ ἐν Ἐπιδαύρῳ, Ἀρ{ι}στόδας τις Μαντινεὺς λοχαγὸς ἦν, ἀνθρώπων ἁπάντων πλεῖστα δυνάμενος φαγεῖν. ἐν δὲ Παγκρατιαστῇ παραγαγὼν τὸν ἀθλητὴν, ὡς πολλὰ ἐσθίοντα, φησίν. ἑφθῶν μὲν σχεδὸν τρεῖς μνᾶς λέγ᾽ ἄλλο ὀρυγχίον Κωλῆν. πόδας τέτταρας ὑείους, ἡράκλεις, Βοὸς δὲ τρεῖς, ὄρνιθ᾽ ἄπολλον. λέγ᾽ ἕτερον, Σύκων δύο μνᾶς εἶπας, ἐν δὲ πόσον Ἀκράτου δώδεκα κοτύλας, Ἀπολλόδωρε καὶ Σαβάζιε. Καὶ ἔθνη δὲ ὅλα εἰς πολυφαγίαν ἐκωμῳδεῖτο, ὡς τὸ Βοιωτῶν. Εὔβουλος γοῦν ἐν Ἀντιόπῃ φησί, πονεῖν μὲν ἄμμες, καὶ φαγεῖν μὲν ἄνδρικοί καὶ καρτερῆσαι, τοὺς δ᾽ Ἀθηναίους λέγειν. Καὶ μικρὰ φαγεῖν, τοὶ δὲ Θηβαῖοι μέγα. καὶ ἐν Εὐρώπῃ, Κτίζε Βοιωτῶν πόλιν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι᾽ ἡμέρας. καὶ ἐν Ἴωνι, Οὕτω σφόδρ᾽ ἐστὶ τοὺς τρόπους Βοιώτιος, Ὥς οὐδὲ δειπνῶν, ὡς λέγουσ᾽ ἐμπίπλαται. ἐν δὲ Κέρκωψι, Μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ᾽ ὅλην Τήν θ᾽ ἡμέραν δειπνοῦσι, καὶ κόπρον γ᾽ ἔχει Ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος. οὗ πλήρει βροτῶν Οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθόν, ὡς χεζητιῶν Μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ᾽ ἐσθίων ἀνὴρ Δάκνει τὰ χείλη, παγγέλοιος ἐστὶν ἰδεῖν. ἐν δὲ τοῖς Μυσοῖς πρὸς τὸν Ἡρακλέα ποιεῖ τινὰ λέγοντα Σὺ μὲν τὸ Θήβης ὡς λέγεις πέδον λιπὼν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι᾽ ἡμέρας Ὅλης τραχήλους, καὶ τοὺς κοπρῶνας πλησίον. Δίφιλος δ᾽ ἐν Βοιωτίῳ, οἷος ἐσθίειν πρὸ ἡμέρας ἀρξάμενος ἢ πάλιν πρὸς ἡμέραν. Μνησίμαχος Βουσίριδι, εἰμὶ γὰρ Βοιώτιος. Ὀλίγα μὲν λαλῶν ταῦτα πολλὰ δ᾽ ἐσθίων. Ἄλεξις Τροφωνίῳ Νῦν δ᾽ ἵνα μὴ παντελῶς Βοιώτιοι φαίνησθ᾽ εἶναι τοῖς διασύρειν ὑμᾶς εἰθισμένοις, Ὡς ἀκίνητοι νῦν εἶναι βοᾶν καὶ πονεῖν μόνον, Καὶ δειπνεῖν ἐπιστάμενοι διὰ τέλους, τὴν νύχθ᾽ ὅλην, Γυμνοῦσθ᾽ ἑαυτοὺς θᾶττον ἅπαντες. Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν Ἄθλοις, Πότερα θεωρεῖς εἴτ᾽ ἀγωνιστὰς λέγεις Πόλλ᾽ ἐσθίουσιν, ὡς ἐπασκούντων τρόπος. Ποδαποὶ γάρ εἰσιν οἱ ξένοι Βοιώτιοι. ἐκ τούτων εἰκὸς ἐστὶ καὶ Ἐρατοσθένη ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Πρύτανιν φῆσαι ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ τοιαῦτα ἐλάλει οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ. Πολύβιος δ᾽ ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ φησὶ τῶν ἱστοριῶν, ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ Λευκτρικά, κατὰ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς, καὶ ὁρμήσαντες ἐπ᾽ εὐωχίας καὶ μέθας συνέθεντο καὶ κοινωνία τοῖς φίλοις. πολλοὶ δὲ τῶν ἐχόντων γενεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας, ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε δεῖπνα τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. διόπερ Μεγαρεῖς μισήσαντες αὐτῶν τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἀπένευσαν εἰς τοὺς Ἀχαιούς. καὶ Φαρσάλιοι δὲ κωμῳδοῦνται ὡς πολυφάγοι. Μνησίμαχος γοῦν ἐν Φιλίππῳ φησί, Τῶν Φαρσαλίων Ἥκει τις ἵνα τὰς τραπέζας καταφάγοι, Οὐδεὶς πάρεστιν οὐ γε δρῶντες ἄρά που Ὀπτὴν κατεσθίουσι πόλιν Ἀχαϊκήν. ὅτι δὲ καὶ πάντες Θετταλοὶ ὡς πολυφάγοι διεβάλλοντο, Κράτης φησὶν ἐν Λαμίᾳ. Ἐπῶν τριπήχη Θετταλικῶς τετμημένα.

Βοιωτοὶ πολυφάγοι.

Θετταλοὶ πολυφάγοι.

τετμημένα. τοῦτο δ' εἶπεν ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. Φιλέταιρος δ' ἐν Λαμπαδηφόροις, καὶ χαριέστερα σαρκὸς ὑείας Θετταλότμητον κρέας. ἔλεγον δὲ καὶ Θετταλικὴν ἔνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἕρμιππος Μοίραις. Ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος μύρον, ξυνέπλασε τῇ Θετταλικῇ ἐνθέσει. ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν, Καὶ τὰ Θετταλικῶν μὲν πολὺ καπανικώτερα. Οἷον τὰ ἁμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας, καπάνας ἔλεγον. Ξέναρχος Σκύθαις, Ἑπτὰ δὲ καπάνας ἔτρεφον Εἰς Ὀλυμπίαν τί λέγεις, καπάνας δὲ Θετταλοὶ Πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας, μανθάνω. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλλήστιας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς πότον καταλεαίνοντας. διὰ τοῦτο καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας, ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν, καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ

10 Νεόχαβιν. καὶ Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. οὐκ ἀπείχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικός, καὶ θῦσαι φησὶν αὐτὸν ἑκατόμβην, ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. Ἡνίκα Πυθαγόρας τὸ περικλεὲς εὕρατο γράμμα Κλεινός, ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας, καὶ εὐτελέστατα διεβίου, ὡς καὶ πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἀρκεῖσθαι. τὰ παραπλήσια δ' ἱστορεῖται καὶ περὶ Ἀριστείδου καὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Φωκίωνος καὶ Φορμίωνος, τῶν στρατηγῶν. Μάνιος δὲ Κούριος, ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ἐπὶ γογγυλίσι διεβίω πάντα τὸν χρόνον, καὶ Σαβίνων αὐτῷ πολὺ χρυσίον προσπεμπόντων, οὐκ ἔφη δεῖσθαι χρυσίου, ἕως ἂν τοιαῦτα δειπνῇ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Μεγακλῆς, ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. τὸ δ' ἐπὶ δεῖπνον δὲ πολλοὶ τὰ μέτρια ἀσπάζονται, ὡς Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ παραδίδωσιν. Ἀλλ' ἔγωγε τὸ τὰ δέοντ' ἔχειν, Τὰ περιττὰ μισῶ.

20 τοῖς ὑπερβάλλουσι γάρ Τέρψις μὲν οὐκ ἔνεστι, πολυτέλεια δέ. ἐν δὲ Ψευδομένῳ, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ δαπάνη πρόσεστιν, ἡδονὴ δ' οὐδ' ἥτις οὖν. ἐν δὲ Συντρόφοις, Ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτριον, οὔθ' ὑπεργέμων Ἀπέρχομαι νῦν, οὔτε κενός, ἀλλ' ἡδέως Ἐμαυτοῦ. Μνησίθεος γάρ φησι, δεῖν φεύγειν ἁπάντων τὰς ὑπερβολὰς ἀεί. Ἀρίστων δ' ὁ φιλόσοφος ἐν ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ, Πολέμωνά φησι τὸν Ἀκαδημαϊκὸν παραινεῖν τοῖς ἐπὶ δεῖπνον πορευομένοις φροντίζειν, ὅπως ἡδὺν τὸν πότον ποιῶνται, μὴ μόνον εἰς τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὔριον. Τιμόθεος δ' ὁ Κόνωνος ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον, καὶ ἑστιαθείς, ἀφελῶς καὶ μουσικῶς ἔφη, ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. Ἡγήσανδρος δὲ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἔφη, ὡς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος ἀπαντήσας τῷ Πλάτωνι εἶπεν, ὑμεῖς ὦ Πλάτων εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ τὴν παροῦσαν ἡμέραν. Πύρρων δ'

30 ὁ Ἠλεῖος τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου πολυτελῶς δέ, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ, εἰς τὸ λοιπὸν εἶπεν οὐχ ἥξω πρὸς σέ, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ, ἵνα μήτε ἐγώ σε ἀηδῶς ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως, μήτε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς. μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτοῦ συνουσίᾳ προσῆκον εἶναι εὐεργετεῖν, ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων, οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ, τὴν διάταξιν διηγούμενος τῶν παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου, φησὶν ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος, ἢ τρίτος καθ' ἑαυτόν. καὶ ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παρακείμενον εἴη, καὶ πῶς ἔχοι τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν. ὅτε δ' ὅ,τι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμέ-

40 νη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κώδιον. προσκεφάλαιον δὲ αὐτὸν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίου. τράγημα μὲν θέρμος, ἢ κύαμος συνεχῶς. ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἡ ῥοιά, τοῦ δὲ ἔαρος ὦχροι, ἐπὶ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς, γράψας σατύρους Μενέδημον, ἐν οἷς φησὶν ὁ Σιληνὸς πρὸς τοὺς σατύρους. Παῖδες κρατίστου πατρὸς ἐξωλέστατοι, Ἐγὼ μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε στρηνιῶ. Δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ μὰ τοὺς θεούς, Οὔτ' ἐν Ῥόδῳ τοιοῦτον, οὔτ' ἐν Λυδίᾳ, Κατέχω δεδειπνηκώς, Ἄπολλον ὡς καλόν. Καὶ προελθών, ἀλλὰ κυλίκιον ὑδαρὲς Ὁ παῖς περιῆγε τοῦ πεντωβόλου ἀτρέμα Παρεξεστηκὸς ὅ τ' ἀλιτήριος, Καὶ δημόσιος ἐπεχόρευε δαψιλής, Θέρμος πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης. ἑξῆς δὲ φησίν, ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον. τράγημα γὰρ ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συμμένοντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον, ὁ ὄρνις κα-

50 τελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δὲ οὐδέπω κόρος. Ἀρκεσίλαος δ' ἑστιῶν τινάς, καὶ ἐλλιπόντων τῶν ἄρτων, νεύσαντος τοῦ παιδὸς ὡς οὐκ ἔτ' εἰσίν, ἀνακαγχάσας, καὶ τὼ χεῖρε συγκροτήσας, οἷόν τι ἔφη τὸ συμπόσιον ἡμῶν εἶναι ἄνδρες φίλοι, ἄρτους ἐπιλελήσμεθα ἀρκοῦντας πρίασθαι, τρέχε δὴ παῖ. καὶ τοῦτ' ἔλεγεν αὐτὸς γελῶν, καὶ τῶν παρόντων δ' ἀθρόος ἐξεχύθη γέλως, καὶ διαγωγὴ πλείων ἐνέ-

Αὐτάρκεια Πυθαγόρου.

Εὐτέλεια διαίτης.

Μενεδήμου συμπόσιον.

Ἀρκεσιλάου εὐθυμία.

 πεσε,

πιεῖν, καὶ διατρίβειν ὥστε ἔκλυσμα γενέσθαι τοῦ συμποσίου τὴν τῶν ἀρίστων ἐξέλασιν. ἄλλοτε δὲ ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῇ τῷ γνωρίμῳ προστάξας καθηλίσαι τὸν οἶνον, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀπορίαν ἐκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραξεν, τὰ δὲ ἐξέχεε, καὶ πολὺ θολώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος, ὑπομειδιάσας ἔφη, ἐγὼ δὲ καθηλίσαι προσέταξα ἀνθρώπῳ μηδὲν ἑωρακότι ἀγαθὸν ὥσπερ οὐδ' ἐγώ. ἀλλ' ἔξιθι οὖν σὺ Ἀρίδικε, σὺ δὲ ἐπιλαθοῦ τὰ ἐκτὰ ῥύπα. ταῦτα δ' οὕτως εὔφραινε, καὶ ἐξιλάρου τοὺς παρόντας, ὡς εὐθυμίας πληροῦσθαι. οἱ δὲ νῦν συναγαγόντες ἐπὶ τὰ δεῖπνα, καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, βοῶσι, κεκράγασι, βλασφημοῦσι τὸν οἰνοχόον, τὸν διάκονον, τὸν μάγειρον. κλαίουσι δ' οἱ παῖδες τυπτόμενοι κονδύλοις ἄλλος ἄλλοθεν. καὶ οὐχ οἷον οἱ κεκλημένοι μετὰ πάσης ἀηδίας δειπνοῦσιν, ἀλλὰ κἂν τύχῃ θυσία τις οὖσα, παρακαλυψάμενος ὁ θεὸς οἰχήσεται, καταλιπὼν οὐ μόνον τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν. γελοῖον γὰρ τὸν αὐτὸν εὐφημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. καὶ τοῖς δειπνοῦσι δ' ἂν εἴποι ὁ τοιοῦτος, Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα, Τῷ γὰρ τοιούτῳ ὁ οἶκος Ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, Ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. Τούτων λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων, παραιτητέον δὲ τοῦτ' ἀποβλέποντάς τι τὸ γαστρίζεσθαι. Εὐτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν, Ὅς Ἄμφις φησὶ ἐν Πανί, οὐδ' ὕβρεις καὶ προπηλακισμούς. ὡς Ἄλεξις ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι μαρτυρεῖ διὰ τούτων. Φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ συνουσία Καὶ τὰ συμπόσια τὰ πολλά, καὶ καθ' ἡμέραν Ποιεῖν σκῶψιν. ἡ σκῶψις δὲ λυπεῖ πλέον, ἢ τέρπει πολύ. Τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίνεται. ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ, Εὐθὺς ἀντήκουσας ἤδη, λοιδορεῖσθαι λείπεται. Εἶτα τύπτεσθαι δὲ δεῖ καὶ παροινεῖν. ταῦτα γὰρ Κατὰ φύσιν πέφυκεν οὕτως καὶ τί μάντεως ἔδει.

Καὶ Μνησίμαχος δὲ ἐν Φιλίππῳ διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα κόσμον ἐν τοῖς δείπνοις, παράγει τι συμπόσιον πολέμου παρασκευὴν ἐπαγγελλόμενον, καὶ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον. λέγει δ' οὕτως, Ἆρ' οἶσθ' ὅτι ἢ πρὸς ἄνδρας ἐστί σοι μαχητέον, Οἳ τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένοι, Ὄψον δὲ δᾷδας ἡμμένας καταπίνομεν Ἐντεῦθεν εὐθὺς ἐπιφέρει τραγήματα. Ἡμῖν ὁ παῖς μετὰ δεῖπνον ἀκίδας Κρητικάς, Ὥσπερ ἐρεβίνθους, δορατίων τε λείψανα Κατεαγότ'. ἀσπίδας δὲ προσκεφάλαια, Καὶ θώρακας ἔχομεν, πρὸς ποδῶν δὲ σφενδόνας, Καὶ τόξα. καταπέλτας δ' ἐστεφανώμεθα. καὶ Κολοφώνιος δὲ Φοῖνιξ φησίν, Οἶνος κάδοι μάχαιρα καὶ κύλιξ αἰχμή, Κόμαι δὲ τόξα, δήιοι δὲ κρατῆρες. Ἵπποι δ' ἄκρητος καὶ ἀλαλὴ μύρον κεῖται. ἐν δὲ τῷ Παρασίτῳ Ἄλεξις περὶ πολυφάγου τινὸς διαλεγόμενός φησιν, Καλοῦσι δ' αὐτὸν πάντες οἱ νεώτεροι, Παράσιτον ὑποκόρισμα· τῷ δ' οὐδὲν μέλει. Δειπνεῖ δ' ἄφωνος Τήλεφος, νεύων μόνον Τοὺς ἐπερωτῶντάς τι, ὥστε πολλάκις Αὐτὸν ὁ κεκληκὼς τὰ Σαμοθρᾴκι' εὔχεται Λῆξαι πνέοντα καὶ γαληνίσαι ποτέ. Χειμὼν ὁ χειμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις. Δίφιλος δ' ἐν Ἡρακλεῖ περί τινος τῶν ὁμοίων διαλεγόμενος λέξεσιν, Ἐμὲ μὲν οὐχ ὁρᾷς πεπωκότα, Ἤδη τ' ἀκροθώρακ' ὄντα, καὶ θυμούμενον. Τὸν δ' ἄλλ' ἄσοντ' ἀσίδιον ὡς μάζον, Ἤδη σχεδὸν δωδέκατον ἀριστηκότα.

Διὸ καλῶς ἔλεγεν ὁ Βορυσθενίτης Βίων, οὐ δεῖν ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἡδονὰς πορίζεσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς φρονήσεως. ὁ δ' Εὐριπίδης φησί, Φαύλῃ διαίτῃ προσβαλὼν ἥδιον στόμα, ὡς τῆς ἀπὸ τῆς προσφορᾶς τέρψεως περὶ τὸ στόμα μᾶλλον γινομένης. Αἰσχύλος τ' ἐν Φινεῖ, Καὶ ψευδόδειπνα πολλὰ μαργώσης γνάθου, Ἐρρυσίας οἷον στόματος ἐν πρώτῃ χαρᾷ. ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Εὐριπίδης περὶ δυστελέας λέγων, Βίος δὲ πορφυρεῦσι θαλάσσιος, Οὐκ ἐν βάθει ζῶν, ἀλλ' ἐπάκτιος φάτνῃ. Ὑγρὰ δὲ μήτηρ οὐ πεδοστιβὴς τροφὸς Θάλασσα, τῇ δ' ἀρῶμεν ἐκ ταύτης βίος, Βρόχοισι καὶ πέδαισιν οἴκαδ' ἔρχεται. Μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ. περὶ ἧς φασὶν Ἄλεξις ἐν Συναποθνήσκουσι, Μάθοις τ' ἂν οἷον κακὸν ἀνθρώποις Ἔσθ' ἡ γαστήρ, διδάσκει θ' οἷ' ἀναγκάζει θ' ὅσα, Εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος, Οὐδ' ἂν ἀδικοῖτ' οὐδὲν οὐδείς, οὐδ' ὑβρίζοιτ' ἂν ἑκών. Νῦν δὲ διὰ ταύτην ἅπαντα γίνεται τὰ δυσχερῆ. Δίφιλος δ' ἐν Παρασίτῳ, Εὖ γ' ὁ πατραλοίας εἶπε πόλλ' Εὐριπίδης, Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ ταλαίπωρός τέ μου Γαστήρ. ταλαιπωρότερον οὐδὲν ἐστὶ γὰρ Τῆς γαστρός, εἰς ἣν πρῶτον πάντ' ἂν ἐμβάλοις Ἀλλ' οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον, ἐν πήρᾳ φέροις Ἄρτους ἄν, ἀλλ' οὐ ζωμὸν ἢ διαφθερεῖς, Εἰς σπυρίδα μάζας ἐμβαλεῖς, ἀλλ' οὐ φακῆν Οἰνάριον εἰς λάγυνον, ἀλλ' οὐ κάραβον Εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν δὲ ταύτην εἰσφόρει Τὰ πάνθ' ἑαυτοῖς μηδὲν ὁμολογούμενα. Κοὐ προστίθημι τἄλλα, διότι πανταχοῦ Διὰ τὴν τάλαιναν πάντα ταῦτα γίνεται. καὶ Κράτης δὲ ὁ κυνικός, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς Διαδοχαῖς, ἐπερράπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων. καὶ λάγυνον πέμψαντα οἴνου, εἴθε γὰρ ἔφη τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἂν φέρειν. Στίλπων δ' οὐ κατεπλάγη τὴν ἐγκράτειαν καταφαγὼν σκόροδα, καὶ κατακοιμηθεὶς ἐν τῷ μητρὸς τῶν θεῶν ἱερῷ. ἀπείρητο δὲ τῷ τούτων τι φαγόντι μηδὲ εἰσιέναι. ἐπιστάσης δὲ αὐτῷ τῆς θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους, καὶ εἰπούσης ὅτι φιλόσοφος ὢν ὦ Στίλπων παραβαίνεις τὰ νόμιμα, καὶ τὸν δοκεῖν ἀποκρίνασθαι κατὰ τοὺς ὕπνους. σὺ δέ μοι πάρεχε ἐσθίειν, καὶ σκορόδοις οὐ χρήσομαι. ἐπὶ τούτοις

ὁ Οὐλπιανός

Μάχιμα δεῖπνα.

Δι. ε.

Γαστὴρ περὶ διαβολαί.

Laërtius idē refert.

ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἐπεὶ δεδειπνήκαμεν εἴρηκεν Ἄλεξις ἐν κρατεύταις, ἐπεὶ πάλαι δεδειπνήκαμεν. Εὔβουλος προκρίδι, ἡμᾶς δ' οὐδέπω δεδειπνηκέναι. καὶ πάλιν, ὃν χρὴ δεδειπνηκέναι ἡμᾶς ἠρίστηκε πάλαι. καὶ Ἀντιφάνης ἐν λεωνίδῃ, ἀλλὰ πρὶν δεδειπνηκέναι ἡμᾶς παρέσται. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, ὥρα βαδίζειν μοί ἐστιν ἤδη τὸν δεσπότην, Ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνάναι. καὶ ἐν δαναΐσιν, Ἤδη ἀπόλωλας ἐμὲ πρὶν δεδειπνάναι. καὶ Πλάτων σοφισταῖς, καὶ Ἐπικράτης ὁ Ἀμβρακιώτης (μέσης δ' ἐστὶ κωμῳδίας ποιητὴς) ἐν ἀμαζόσιν, Ἐκδεδειπνάναι γὰρ ἄνδρας ἡνίκ' ἂν δέῃ πάνυ Δοκοῦσί μοι. καὶ ἠρίσαμεν δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, Ὑποπεπώκαμεν ὦ ἄνδρες καὶ καλῶς ἠρίσταμεν. καὶ Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις, Ἀριστάναι καὶ ἠριστάναι τουτί. Θεόπομπος καλλαίσχρῳ, Ἠρίσαμεν, δεῖ γὰρ συντεμεῖν τὸν λόγον. Κατακριστᾶν δὲ εἴρηκεν ἐν τῷ πολιτικῷ Ἀντιφῶν οὕτως, ὅτ' αὐτὶ πράγματα τὰ ἑαυτοῦ, ἢ τὰ τῶν φίλων Κατηρίστηκεν ἀποδεδειπνημένος παῖδες πάλαι. Τοῖς οὖν θεοῖς κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν Φιλήβῳ φησίν, εὐχόμενοι κεραννύωμεν, εἴτε Διόνυσος εἴθ' Ἥφαιστος εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχε τῆς συγκράσεως. καθάπερ γὰρ ἡμῖν οἰνοχόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι, καὶ μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τις τὴν τῆς ἡδονῆς. τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νηφαντικὴν, καὶ ἄοινον αὐστηροῦ τινὸς καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος, ἃς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμιγνύναι. ὥρα οὖν πίνειν ἡμῖν ἐστί, καὶ τῶν παίδων τίς ἐκ τοῦ κυλικείου τῶν ποτηρίων παραφερέτω. ὁρῶ γὰρ πλῆθος καλῶν καὶ ποικίλων ἐκπωμάτων. δοθέντος οὖν ποτηρίου μεγάλου ἔφη, ἀλλ' ἀκρατέστερόν μοι ὦ παῖ τῷ κυάθῳ πληρῶν ἔγχει εἰς τὴν κύλικα. μὴ κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνην, ὅς ἐν διδύμοις φησί, Ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβὼν Ἐπιχεάμενος ἄκρατον, οὐχὶ παιδίον Κυάθους θεῶν τε καὶ θεαινῶν μυρίους. Εἶτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς σεμνῆς θεᾶς, Καὶ τοῦ γλυκυτάτου βασιλέως δ' ἡμισείαν. Ἐμοὶ οὖν ὦ παῖ ζωρότερον κέραιρε. ὕστερον γὰρ λεγόμεθα περὶ ἀριθμοῦ κυάθων. δείξω δὲ ὅτι καὶ ὁ κύαθος εἴρηται, καὶ τὸ ἀκρατέστερον καὶ περὶ οἰνοχόων. πρότερον δέ μοι λεκτέον περὶ τοῦ ζωρότερον. Ἀντιφάνης μελανίωνι, τοῦτον ἐγὼ κρίνω μετὰ νιπτρίδα τῆς ὑγιείας, Πίνειν, ζωρότερον χεάμενον οἰνοχόον. ἐν δὲ λάμπωνι, ὁ δεῖν ἱέραξ κέρασον εὐζωρέστερον. Ἔφιππος ἐφήβοις, Φιάλην ἑκατέρᾳ ἔδωκεν κεράσας ζωρότερον. ὁμηρικῶς τινὲς δὲ καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ, ζωρότερον δὲ κέραιρε οὐκ ἄκρατον σημαίνειν φασίν, ἀλλὰ θερμὸν, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ καὶ τῆς ζέσεως, ἑταίρων παρόντων νέον δ' ἐξ ὑπαρχῆς κεράννυσθαι κρατῆρα ἄτοπον. ἄλλοι δὲ τὸ ἀκρατέστερον, ὥσπερ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δεξιοῦ. τινὲς ἐπεὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ὧροι λέγονται καὶ τὰ ζῷα, ὅτι μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει, ζωρὸν τὸ πολὺ τοῦ λέγεσθαι. Δίφιλος δὲ ἐν παιδεραστοῖς φησίν, Ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν, Εὐζωρότερον γε νὴ Δία ὦ παῖ δός. τὸ γὰρ Ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακόν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, ζωρότερόν φησιν εἶναι τὸ κεκραμένον, παρατιθέμενος Ἐμπεδοκλέους τάδε, Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι, Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα διαλλάξαντα κελεύθους. Κύαθον δ' ἤδη τὸν ἀντλητῆρος, Πλάτων εἴρηκεν ἐν φάωνι οὕτως, Τῷ στόματι τὸν κύαθον ὥδ' εἰληφότες. Καὶ ἐν πρέσβεσι, Κυάθους ὅσους ἐκλέπτεθ' ἑκάστοτε. Ἄρχιππος ἰχθύσιν, κύαθον ἐπριάμην παρὰ δαισίου. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους ὑπωπιασμένα. τὰ γὰρ ὑπώπια κυάθοις περιβαλλόμενα ἀμαυροῦται. μνημονεύει κυάθου καὶ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ παιδείας, καὶ Κρατῖνος. ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης πολλαχοῦ, καὶ Εὔβουλος ἐν ὀρθάννῃ. Φερεκράτης δ' ἐν λήροις, ἀργυροῦν κύαθον ὠνόμασε. Τίμων δ' ἐν δευτέρῳ σίλλων ἀρυσαίνας, ἀπὸ τοῦ ἀρύσασθαι ὀνομάσας. καλοῦνται δὲ καὶ ἀρυστῆρες, καὶ ἀρύστιχοι. Σιμωνίδης, Ἔδωκεν οὐδεὶς οὐδ' ἀρυστῆρα τρυγός. Ἀριστοφάνης δ' ἐν σφηξίν, Ἐγὼ γὰρ εἶχον τούσδε τοὺς ἀρυστίχους. Φρύνιχος ποαστρίαις, κύλικ' ἀρύστιχον. ἔνθεν καὶ ἡ ἀρύταινα. ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τοιοῦτον σκεῦος, ὡς Ξενοφάνης ἐν τῷ συγγενικῷ. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ποταμόν τινα ἀναγράφει κύαθον καλούμενον, περὶ Ἀρσινόην πόλιν Αἰτωλίας. τῷ δὲ ἀκρατέστερον Ὑπερείδης κέχρηται ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους, γράφων οὕτως, Εἰ μέν τις ἀκρατέστερον ἔπιεν, ἐλύπησεν. τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ ἀνιαρέστερον, καὶ τὸ ἐν ἀλιάσιν Αἰσχύλου, ἀφθονέστερα λίβα. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν πύρρᾳ, εὐωνέστερον ἔφη. καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου δὲ Ὑπερείδης εἴρηκε ῥᾳδιεστέραν τὴν πόλιν. τῷ δὲ κεραννύειν κέχρηται Πλάτων μὲν ἐν Φιλήβῳ, τοῖς δὲ θεοῖς ὦ Πρώταρχε εὐχόμενοι κεραννύωμεν. καὶ Ἀλκαῖος ἐν ἱερῷ γάμῳ, κεραννύουσί τε ἀφανίζουσί τε. Ὑπερείδης δηλιακῷ, καὶ τὸν κρατῆρα τὸν πανιώνιον κοινῇ οἱ Ἕλληνες κεραννύουσιν. Ὠνοχόουν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός. ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο. καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ᾠνοχόησε. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ μέθης φησί, πυνθάνομαι δ' ἔγωγε καὶ Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν Ἀθήνησι, τοῖς ὀρχησταῖς καλουμένοις. ὠρχοῦντο δ' οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ Δηλίου, τῶν πρώτων ὄντες Ἀθηναίων, καὶ κατενεδύοντο ἱμάτια τῶν θηραικῶν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν, ᾧ τὰ θαργήλια ἄγουσι. καὶ διασώζεται φυλεῦσιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ἱερώνυμος ὁ ῥόδιος, Ἀριστοτέλους ὢν μαθητής, καὶ οὗτος ἐν τῷ περὶ μέθης. Σαπφώ τε ἡ καλὴ πανταχοῦ Λάριχον τὸν ἀδελφὸν

Ζωρότερον

Il. ι.

Κύαθος.

Ἐπιρρ.

Οἰνοχόοι οἱ εὐγενεῖς.

Od. δ.

ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦντα ἐν τῷ πρυτανείῳ τοῖς Μιτυληναίοις. καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δὲ οἱ εὐγενέστατοι τῶν παίδων τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐκτελοῦσιν, ἐν ταῖς δημοτελέσι τῶν θυσιῶν πάντα τοὺς Αἰολεῖς μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς. τοσαύτη δὲ ἦν ἡ τῶν παλαιοτέρων τρυφὴ περὶ τὰς πολυτελείας, ὥστε μὴ μόνον οἰνοχόους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ οἰνόπτας. ἀρχὴ γοῦν ἦν οἱ οἰνόπται παρὰ Ἀθηναίοις, ὧν μνημονεύει ἐν ταῖς Πόλεσιν Εὔπολις ἐν τούτοις, Οὓς δ' οὐκ ἂν εἵλεσθ' οὐδ' ἂν οἰνόπτας πρὸ τοῦ, Νυνὶ στρατηγοὺς λαμβάνομεν, ὦ πόλις πόλις, Ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς.

Οἱ δὲ οἰνόπται οὗτοι ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις, εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες. καὶ ἦν ἡ ἀρχὴ εὐτελής, ὡς ὁ ῥήτωρ φησὶ Φιλῖνος ἐν τῇ Κροκωνιδῶν διαδικασίᾳ. καὶ τρεῖς ἦσαν οἱ οἰνόπται, οἵτινες καὶ παρεῖχον τοῖς δειπνοῦσι λύχνους καὶ θρυαλλίδας. ἐκάλουν δέ τινες τούτους καὶ ὀφθαλμούς. παρὰ δὲ Ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἤϊθεοι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ ταῦροι ἐκαλοῦντο, ὡς Ἀμερίας φησίν. Ἑλλησπόντιοι δὲ ἐπεγχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον, καὶ τὴν κρεονομίαν κρεωδαισίαν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου. τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοοῦσάν τινες ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὡς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιός, Ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος, ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν. Ἀλκαῖος δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν εἰσάγει αὐτῶν οἰνοχόον, ὡς καὶ Σαπφὼ λέγουσα, Κὰδ δ' ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἑρμᾶς δ' ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχόησαι. οἱ δὲ παλαιοὶ τοὺς πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις

Il. γ.

κήρυκας ἐκάλουν. Ὅμηρος, Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ φέρον θεῶν ὅρκια πιστά, Ἄρνε δύω καὶ οἶνον ἐΰφρονα, καρπὸν ἀρούρης, Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα. καὶ πάλιν, Ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον Μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν.

Κλείδημος δὲ τοὺς μαγείρους κήρυκάς φησιν καλεῖσθαι. καὶ τὴν Ἥβην δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια. Κλεινοῦς δὲ τῆς οἰνοχόου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἐπίκλην δὲ Φιλαδέλφου, μνημονεύει Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Φιλοπάτορα ἱστοριῶν. καὶ ἀνδριάντας αὐτῆς

forte Suid.

ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑστάναι φησὶ κατὰ τὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως μονοχίτωνας, ῥυτὸν κρατούσας ἐν ταῖς χερσίν. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἐκπίνων τὸ ποτήριον ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τὴν δ' ἐγὼ μεστὴν ἅπασαν ἐπονομάσας προπίομαι συγγενέσι πίσωμα φιλίας. πρὸς ὃν ἔτι πίνοντα τῶν παρόντων τὶς προσέθηκε τὰ λειπόμενα ἰαμβεῖα, Πιὼν ἐρῶ τὰ λοιπόν, πνίγομαι γάρ, ἀλλ' ἐπιρρόφει. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἐκπιὼν ἔφη, ταῦτα μὲν Κλέαρχος ἐν Κιθαρῳδῷ. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἄμφιδος Ἰρεῶνα παρακελεύομαι. Ὁ παῖς σοβείτω τοῖς ποτηρίοις συχνούς, Καὶ πίμπλα σὺ μὲν ἐμοί, σοὶ δ' ἐγὼ δώσω πιεῖν

Κράσεις οἴν.

Ἀμυγδαλῆ μὲν παιζέτω πρὸς ἀμυγδαλῆν. Ταῦτα δὲ ἔφη Ξενοκράτης ἐν Διδύμοις. ἀξιούντων οὖν τῶν μὲν πλέον οἴνου, τῶν δὲ ἴσον ἴσῳ φασκόντων κιρνᾶσθαι, καὶ εἰπόντος τινὸς Ἄρχιππον εἰρηκέναι, ἐν δευτέρῳ Ἀμφιτρύωνι, τίς ἐκέρασε σφῷν ὦ κακόδαιμον ἴσον ἴσῳ. καὶ Κρατῖνον ἐν Πυτίνῃ, τὸν δ' ἴσον ἴσῳ φέρον, τ' ἐγὼ δ' ἐκτήκομαι, ἔδοξε πᾶσι λέγειν περὶ τῶν κράσεων τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. καί τινος εἰπόντος ὅτι Μένανδρος ἐν Ἥρωι ἔφη, Καί τοι πολύ γ' ἐστ' ἥδιον, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἔπινον τρεῖς ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον. Ἄλεξις δ' ἐν Τιτθῇ ἔτι σωφρονικώτερον κιρνᾶναι παρακελεύεται. Ἰδού, πάρεστιν οἶνος, οὐκοῦν ἐγχέω Κρίτωνα πολὺ βέλτιον ἓν καὶ τέτταρας, Ὑδαρῆ λέγεις, ὅμως δὲ ταύτην ἐκπιών, Λέγε τί ἐστι, καὶ διατριβήν γε περὶ πότου ποιώμεθα. καὶ Διοκλῆς ἐν Μελίτταις, πῶς δὲ καὶ κεκραμένον πίνειν τὸν οἶνον δεῖ μετὰ τέτταρα καὶ δύο. ἡ δ' οὖν κρᾶσις αὕτη παρὰ τὸ ἔθος οὖσα ἐπιμνήσει τάχα καὶ τὴν θρυλλουμένην παροιμίαν, ἢ πέντε πίνειν ἢ τρία ἢ μὴ τέτταρα. ἢ γὰρ δύο πρὸς πέντε πίνειν φησὶ δεῖν, ἢ ἕνα πρὸς τρεῖς. περὶ δὲ ταύτης τῆς κράσεως Ἴων ὁ ποιητὴς ἐν τῷ περὶ Χίου φησίν, ὅτι Εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσατο, Πλοῦν ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησι πίνουσι τρεῖς Πρὸς ἕνα κυάθους. Οἱ δ' ἐπιτεταμένως χρώμενοι τῷ ποτῷ δύο οἴνου ἔπινον πρὸς πέντε ὕδατος. Νικοχάρης γοῦν ἐν Ἀμυμώνῃ, πρὸς τοὔνομα παίζων ἔφη. Οἰνόμαος οὗτος χαῖρε πέντε καὶ δύο, Κἀγώ τε καὶ συμπόται γενοίμεθα. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ ἐν Λημνίαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ Διόνυσος πᾶσιν ὑμῖν εἰμὶ πέντε καὶ δύο. Εὔπολις Αἰξί, Διόνυσε χαῖρε μή τι πέντε καὶ δύο. Ἕρμιππος Θεοῖς, Ἔπειθ' ὅταν πίνωμεν ἢ διψώμεθα, Εὐχόμεθα πρὸς τοῦθ' ὁ οἶνος ὤκαιρας † γενου Οὐκ ἐστοῦ καὶ πηλοῦ γὰρ φέρω παίζων ἅμα, Καὐθὶς γεγένηται τῶν πέντε καὶ δύο. παρὰ δὲ Ἀνακρέοντι εἷς οἴνου πρὸς δύ' ὕδατος, ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅκως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους, ὡς ἀνυβριστὶ ἀνὰ δηῦτε βασσαρήσω. καὶ προελθὼν τὴν

Σκυθικὴ πόσις.

ἀκρατοποσίαν Σκυθικὴν καλεῖ πόσιν, ἄγε δηὖτε μηκέθ' οὕτω πατάγῳ τε κἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις. καὶ Λακεδαιμόνιοι δ' ὥς φασιν

σιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένην τὸν βασιλέα Σκύθαις ὁμιλήσαντα καὶ ἀκρατοπότην γενόμενον, ἐκ τῆς μέθης φασὶ μανῆναι. καὶ αὐτοὶ δ᾽ οἱ Λάκωνες ὅταν βούλωνται ἀκρατέστερον πίνειν, ἐπισκυθίσαι λέγουσι. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης, ἐν τῷ περὶ μέθης περὶ τούτων οὕτω γράφει. ἐπεὶ καὶ Κλεομένην τὸν Σπαρτιάτην φασὶν οἱ Λάκωνες μανῆναι, διὰ τὸ Σκύθαις ὁμιλήσαντα μαθεῖν ἀκρατοποτεῖν. ἔθος ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, ἐπισκύθισον λέγουσιν. Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, τοὺς σατύρους ποιεῖ δυσχεραίνοντας περὶ τὸ ὑδαρῆ πίνειν, καὶ λέγοντας, Μῶν ἀχελῷος ἦν κεκραμένος πολύς, Ἀλλ᾽ οὐδὲ λῆξαι τοῦδε τῷ γένει θέμις. Καλῶς μὲν οὖν ἄγειν σκυθιστὶ πιεῖν.

Ἦσαν δὲ τῶν ἀκροάτων ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης, οὐ παλαιαὶ ἀλλ᾽ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, τὸ μὲν σπένδειν ἀποδεδομένον τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ κότταβος τοῖς ἐρωμένοις. ἐχρῶντο γὰρ ἐπιμελῶς τῷ κοτταβίζειν, ὄντος τοῦ παιγνίου σικελικοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀνακρέων ὁ Τήϊος πεποίηκε σικελικὸν κότταβον ἀγκύλῃ δαΐζων. διὸ καὶ τὰ σκολιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, πλήρη ἐστί. λέγω δ᾽ οἷον καὶ Πίνδαρος πεποίηκε, χάριτάς τε ἀφροδισίων ἐρώτων ὄφρα σὺν χειμάρρῳ μεθύων, Ἀγάθωνι δὲ καλὸν κότταβον. τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. διὸ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς Σθενεβοίας φησίν, ἐπειδὴ νομίζει τὸν Βελλεροφόντην τεθνηκέναι.

Κοτταβίζειν.

Πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερός, Ἀλλ᾽ εὐθὺς αὐδᾷ τῷ Κορινθίῳ * ξένῳ. μὴ μεθύσκεσθαι, μὴ δὲ κωμάζειν ἵν᾽ ἔφη μὴ γνωσθῇς οἷος ὢν τυγχάνεις, ἀλλ᾽ οὐχ οἷος προσποιῇ. κάτοπτρον γὰρ εἴδους χαλκός ἐστ᾽, οἶνος δὲ νοῦ. διὸ καὶ καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λέγουσι, τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Ξενοφῶν γοῦν ὁ Γρύλλου παρὰ Διονυσίῳ ποτὲ τῷ Σικελιώτῃ πίνειν ἀναγκάζοντος τοῦ οἰνοχόου, προσαγορεύσας ὀνόματι τὸν τύραννον, τί δὲ ἔφη ὦ Διονύσιε οὐχὶ καὶ ὁ ὀψοποιὸς ἀγαθὸς ὢν καὶ ποικίλος, ἀναγκάζει ἡμᾶς εὐωχουμένους ἐσθίειν καὶ μὴ βουλομένους; ἀλλὰ κοσμίως ἡμῖν παρατίθησι τὴν τράπεζαν σιγῶν. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν δράματι σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα τὸ πρὸς βίαν πίνειν, Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ, ὅθεν εἴρηται καὶ τό, Οἶνος ἀνώγει γέροντα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. Σθένελός τε ὁ ποιητὴς οὐ κακῶς εἴρηκεν, Οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀνεβάλλε. ὁ δὲ Φωκυλίδης ἔφη, Χρὴ δ᾽ ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων, Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν. ἔτι δὲ καὶ νῦν τοῦτο παραμένει παρ᾽ ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων. ἐπεὶ δ᾽ ἡ τρυφὴ ἤρξατο καὶ χλιδῶσι, κατερρύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ῥᾳστώνην ἀνειμένως ἤδη καὶ ἀτάκτως, ἐχρῶντο τῇ μέθῃ χορηγοὺς οἶμαι τῆς παρασκευῆς εἰς τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ Ἡσίοδος ἐν ταῖς Ἠοίαις εἶπεν. Οἷα Διώνυσος δῶκ᾽ ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος, Ὅστις ἄδην πίνῃ, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος. Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέει, γλῶσσάν τε νόον τε, Δεσμοῖς ἀφράστοισι. φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος. καὶ Θέογνις δέ φησιν, Ἥκω δ᾽ ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι, Οὔτε τι νήφων εἰμὶ οὔτε λίαν μεθύων. Ὃς δ᾽ ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκ ἔτ᾽ ἐκεῖνος Τῆς αὐτοῦ γνώμης καρτερός, οὐδὲ νόου. Μυθεῖται δ᾽ ἀπάλαμνα τὰ νήφοσι γίνετ᾽ αἰσχρά, Αἰδεῖται δ᾽ ἕρδων οὐδέν, ὅταν μεθύῃ, Τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων τότε νήπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα Γινώσκων μὴ πῖν᾽ οἶνον ὑπερβολάδην. Ῥεῖν μεθύειν δ᾽ ἀρχὴ γ᾽ ἐπανίστασο. μή σε βιάσθω Γαστήρ, ὥς τε κακὸν λάτριν ἐφημέριον. Ἀνάχαρσίς τε ὁ σοφὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῆς ἀμπέλου δύναμιν τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ δεικνὺς ἔλεγεν, ὡς εἰ μὴ καθ᾽ ἕκαστον ἔτος ἔτεμνον οἱ Ἕλληνες τὴν ἄμπελον, ἤδη κἂν ἐν Σκύθαις ἦν. οὐ καλῶς δὲ οἱ πλάττοντες καὶ γράφοντες τὸν Διόνυσον, ἔτι τε οἱ ἄγοντες ἐπὶ τῆς ἁμάξης διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένον. ἐπιδεικνύουσι γὰρ τοῖς θεαταῖς, ὅτι καὶ τοῦ θεοῦ κρείττων ἐστὶν ὁ οἶνος. καίτοι γ᾽ οὐδ᾽ ἂν οἶμαι ἄνθρωπος σπουδαῖος τοῦθ᾽ ὑπομείνειεν. εἰ δ᾽ ὅτι κατέδειξεν ἡμῖν τὸν οἶνον, διὰ τοῦτο ποιοῦσιν αὐτὸν οὕτως διακείμενον, δῆλον ὅτι καὶ τὴν Δήμητρα θερίζουσαν ἢ ἐσθίουσαν ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἐγὼ φαίην ἂν τοῦτο διαμαρτάνειν. πρῶτος γὰρ ἐκεῖνος, καὶ οὐχ ὡς ἔνιοί φασιν Εὐριπίδης παρήγαγε τὴν τῶν μεθυόντων ὄψιν εἰς τραγῳδίαν. ἐν γὰρ τοῖς Καβείροις εἰσάγει τοὺς περὶ τὸν Ἰάσονα μεθύοντας, ἃ δ᾽ αὐτὸς ὁ τραγῳδοποιὸς ἐποίει, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε. μεθύων γοῦν ἔγραφε τὰς τραγῳδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφόμενος ἔλεγεν, ὅτι ὦ Αἰσχύλε εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ᾽ οὖν οὐκ εἰδώς γε ποιεῖς, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. ἀγνοοῦσί γε οἱ λέγοντες πρῶτον Ἐπίχαρμον ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀγαγεῖν μεθύοντα, μεθ᾽ ὃν Κράτητα ἐν γείτοσι. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ μελοποιός, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιός, μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. πολλοί τε καὶ ἄλλοι μεθυσκόμενοι, λαμπρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ἠγωνίσαντο. παρὰ δὲ Λοκροῖς τοῖς Ἐπιζεφυρίοις εἴ τις ἄκρατον ἔπιε μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα, θάνατος ἦν ἡ ζημία, Ζαλεύκου τὸν νόμον θέντος. παρὰ δὲ Μασσαλιώταις ἄλλος νόμος τὰς γυναῖκας ὑδροποτεῖν. ἐν δὲ Μιλήτῳ ἔτι καὶ νῦν φησὶ Θεόφραστος τοῦτ᾽ εἶναι τὸ νόμιμον. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινεν, οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα, οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. ἄτοπος δὲ ὁ Ἀνακρέων ὁ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ποίησιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτόν, ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ

Ἀλκαῖο[illegible]

εἰδότων τῶν πολλῶν, ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὤν, προσαπεμάττετο μεθύων οὐκ οὔσης ἀνάγκης. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν, τὸν Διόνυσον φάσκουσι μανιῶν εἶναι αἴτιον τοῖς ἀνθρώποις, βλασφημοῦντες οὐ μετρίως. ὅθεν ὁ Μελανιππίδης ἔφη, πάντες δ' ἀπεστύγεον ὕδωρ τὸ πρὶν ἐόντες ἀΐδριες οἴνου. τάχα δὴ τάχα τοὶ μὲν οὖν ἀπωλλύοντο, τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν, εἰ ὁ οἶνος μετρίως ἀφεψηθείη, πινόμενος ἧττον μεθύσκει. τὴν γὰρ δύναμιν ἀφεψηθέντος αὐτοῦ, ἀσθενεστέραν γίγνεσθαι. μεθύσκονταί τε φησὶν οἱ γεραίτεροι τάχιστα δι' ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν τοῦ περὶ αὐτοὺς ἐνυπάρχοντος θερμοῦ. καὶ γὰρ ἐκ τοῦ οἴνου προσγινομένου κρατοῦνται ῥᾳδίως. μεθύσκονται δὲ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὕες μὲν, σταφυλῆς στεμφύλων χορτασθέντες, καὶ τὸ τῶν κοράκων, καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην. πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας, πιόντες οἶνον. διὸ καὶ τὰς θήρας ποιοῦνται τῶν πιθήκων καὶ τῶν κοράκων, μεθυσθέντων τῶν μὲν οἴνῳ, τῶν δὲ τῇ οἰνούττῃ. τὸ δὲ ἐνδελεχῶς μεθύειν φησὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπολειπούσῃ, τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔχειν ἡ φύσις. καὶ Ἄλεξις δὲ ἐν τῇ τοῦ Φρυγίου διασκευῇ φησίν, Εἰ τοῦ μεθύσκεσθαι πρότερον τὸ κραιπαλᾶν, Παρεγίνεθ' ἡμῖν οὐδ' ἂν εἷς οἶνόν ποτε Προσίετο πλεῖον τοῦ μετρίου. νυνὶ δὲ τὴν Τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης, Ἥξειν προχείρως τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

Τὸν δὲ Σαμαγόρειον οἶνον καλούμενον φησὶν Ἀριστοτέλης, ἐκ τριῶν κοτυλῶν κερασθεισῶν μεθύσκειν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἄνδρας. τοῦτ' εἰπὼν ὁ Δημόκριτος, καὶ πιὼν ἔφη, τούτοις ἄν τις ἀντιλέγειν ἔχοι εἰκότως. ἀκούσεται γὰρ κατὰ τὸν Εὔηνον, Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἔστω, ἐμοὶ δὲ τάδε. ἐγὼ δ' ἐπεὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κράσεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος, φησὶ γάρ που οὗτος, Ἔγχεε κίρνα εἰς ἕνα καὶ δύο. ἐν τούτοις γάρ τινες οὐ τὴν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτὸν, ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα καθ' ἕνα κύαθον ἄκρατον πίνειν, καὶ πάλιν μετὰ δύο. τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐνδέδλακται τῆς Ἀλκαίου φιλοινίας ἄπειρος ὤν. κατὰ γὰρ πᾶσαν ὥραν καὶ πᾶσαν περίστασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὗτος εὑρίσκεται. χειμῶνος μὲν ἐν τούτοις, ὕει μὲν ὁ Ζεύς, ἐκ δ' ὀρανῶ μέγας χειμὼν, πεπάγασι δ' ὑδάτων ῥοαί, κάββαλλε τὸν χειμῶνα ἐπὶ μὲν τιθεὶς πῦρ, ἐν δὲ κιρνὰς οἶνον ἀφειδέως μελιχρὸν, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσᾳ μαλθακὸν, ἀμφὶ γνόφαλλον. θέρους δὲ τέγγε πλεύμονας οἴνῳ. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἁ δ' ὥρα χαλεπά. πάντα δὲ δίψαις ὑπὸ καύματος. τοῦ δὲ ἔαρος, ἦρος ἀνθεμόεντος ἐπάιον ἐρχομένοιο. καὶ προελθὼν, ἐν δὲ κίρνη τὸν τῶ μελιαδέος, ὅττι τάχιστα κρατῆρα. ἐν δὲ τοῖς συμπτώμασιν, οὐ χρὴ κακοῖσιν θῦμον ἐπιτρέπην. προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι ὦ Βυκχί. φάρμακον δ' ἄριστον οἶνον ἐνεικαμένοις μεθύσθην. ἐν δὲ ταῖς εὐφροσύναις, Νῦν χρὴ μεθύσκην, καί τινα πρὸς βίαν πονῆν. ἐπεὶ δὴ κάτθανε Μυρσίλος, καὶ καθόλου δὲ συμβουλεύων φησίν, μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρον ἀμπέλω. Πῶς οὖν ἔμελλεν ὁ ἐπὶ τοσοῦτον φιλοπότης νηφάλιος εἶναι, καὶ καθ' ἕνα καὶ δύο κυάθους πίνειν. αὐτὸ γοῦν τὸ ποιημάτιον φησὶ Σέλευκος, ἀντιμαρτυρεῖ τοῖς οὕτως ἐκδεχομένοις. φησὶ γάρ, πίνωμεν, τί τὸν λύχνον σβέννυμεν. δάκτυλος ἀμέρα, κὰδ δ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις, αἶ τα ποικίλα. οἶνος γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς υἱὸς. λαθικάδε' ἀνθρώποισιν ἔδωκεν. ἔγχεε κιρνὰς ἕνα καὶ δύο πλείαις. κὰκ κεφαλᾶς δ' ἁ 'τέρα τὰν ἑτέραν κύλιξ ὠθείτω. ἕνα πρὸς δύο, ὕδατος πρὸς τρεῖς ἀκράτου. λέγει δὲ οὗτος, πεποιηκέναι δοκεῖ τὸν μετὰ δύο καὶ τρεῖς ἀκράτου. Φερεκράτης δ' ἐν Κοριαννοῖ, δύο ὕδατος πρὸς τέσσαρας οἴνου λέγων ὧδε, Ἀπόθου ὦ γλυκυδάριον, ἐνέχεέ σοι, Παντάπασι μὲν οὖν ὕδαρές τι εἰργάσω. Πῶς ὦ κατάρατε ἐγχέας δύο ὕδατος ὦ μάμμη. τί δ' οἴνου τέτταρας, ἔρρε ἐς κόρακας, βατράχοις Οἰνοχοεῖν σε δεῖ. Ἔφιππος δ' ἐν Κίρκῃ, τρεῖς πρὸς τέτταρας οἶνον πίοις ἂν ἀσφαλέστερον, Πολλῷ ὑδαρῆ. μὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ τρία καὶ τέτταρα. Οὕτως ἄκρατον εἶτα μοι πίνει τί φῄς. ἴσον ἴσῳ δὲ Τιμοκλῆς ἐν Κονισάλῳ, Πατάξω τ' ἴσον ἴσῳ ποτηρίοις Μεγάλοις ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν φράσαι. Καὶ Ἄλεξις ἐν δορκίδι ἢ ποππυζούσῃ, Τῆς φιλοτησίας ἐγὼ Μεστὰς προπίνω ἴσον ἴσῳ κεκραμένας. καὶ Ξέναρχος ἢ Τιμοκλῆς ἐν Πορφύρα, Μὰ τὸν Διόνυσον σὺ κάπηλος ἴσον ἴσῳ. Σώφιλος δ' ἐν ἐγχειριδίῳ, συνεχῶς ἄκρατος ἐδίδοτο ἴσον ἴσῳ πάλιν Τὴν μείζον' ᾔτουν. Ἄλεξις τοκιστῇ ἢ καταψευδομένῳ, Μὴ παντελῶς αὐτῷ δίδου ὑδαρῆ κατανοεῖς ἴσον ἴσῳ μικροῦ καλῶς, Ἡδύ γε τὸ πῶμα, ποταμὸς ὁ Βρόμιος, Τρυφᾷ Θάσιος ὅμοιον, καὶ δίκαιον τοὺς ξένους Πίνειν ξενικόν, τοὺς δ' ἐγγενεῖς ἐπιχώριον. Ἐν δὲ ὑποβολιμαίῳ, ἀπνευστὶ ἐκπιὼν ὡς ἄν τις ἄλλος ἴσον ἴσῳ κεκραμένον. Μένανδρος ἀδελφοῖς, Ὀκτώ τις ὑποχεῖν αὐτῷ βοᾷ καὶ δώδεκα Κυάθους ἕως κατέσεισε φιλοτιμούμενος. Κατασείειν δὲ ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πότοις ὑποπιπτόντων, τὴν μεταφορὰν λαμβάνοντες ἐκ τῶν τοὺς καρποὺς κατασειόντων. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ, Οὐ συμποσίαρχος ἦν γάρ, ἀλλὰ δήμιος. Ὁ Χαιρίας κυάθους προπίνων εἴκοσιν ἴσον ἴσῳ πάλιν τὴν μείζον' ᾔτουν.

Macrob. Sat. lib. 7. cap. 15.

Οἶνο λάθεσι.

Διόδωρος

Διόδωρος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Αὐλητρίδι, Ἐπὰν κυάθους πίνῃ τις ὦ Κρίτων δέκα, Εἰ παρ' ἕκαστον ἐκλέγων τὸ ποτήριον, Πίνειν τὸ λοιπὸν τοὺς λογισμοὺς δ' ἐᾶν Ταῦτα σκόπει πρὸς σεαυτόν. Οὐκ ἀγλαφύρως δὲ Λύσανδρος ὁ Σπαρτιάτης, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι, τὸν οἶνον ὕδατι πωλούντων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ κεκραμένον, ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵνα τὸν ἀκρατέστερον ὠνοῖντο. τὸ παραπλήσιον καὶ Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Λισύπῳ οὕτως, Κομψόν γε τοῦτ' ἔστι παρ' ὑμῖν ὦ Σόλων, ἐν ταῖς Ἀθήναις δεξιῶς θ' εὑρημένον. Τὸ ποῖον; ἐν τοῖς συμποσίοις ἵν' οὐ πίνετε Ἄκρατον. οὐ γὰρ ῥᾴδιον. πωλοῦσι γὰρ Ἐν ταῖς ἁμάξαις εὐθέως κεκραμένον, Οὐχ ἵνα τι κερδαίνωσι. τῶν δ' ὠνουμένων Προνοούμενοι τοῦ τὰς κεφαλὰς ὑγιεῖς ἔχειν, Ἐκ κραιπάλης τοῦτ' ἔσθ' ὁρᾷς ἑλληνικὸς Πότος μετρίοισι χρώμενος ποτηρίοις, Λαλεῖν τι καὶ ληρεῖν πρὸς αὑτοὺς ἡδέως. Τὸ μὲν γὰρ ἕτερον λουτρόν ἐστιν, οὐ πότος Ψυκτῆρι πίνειν καὶ κάδοις. θάνατος μὲν οὖν.

Πίνειν δὲ εἰς μέθην, φησὶν ἐν ἕκτῳ νόμων Πλάτων, οὐδὲ ἄλλοθί που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλές, οὔτ' οὖν περὶ γάμους ἐσπουδακότα, ἐν οἷς ἔμφρονα εἶναι μάλιστα πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον, μεταβολὴν βίου οὐ μικρὰν μεταλλάττοντας. ἅμα δὲ καὶ τὸ γενόμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνηται. σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὁποία νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γεννήσει. καὶ τῷ ἐνδεκάτῳ δὲ τῶν νόμων φησί, μέθῃ δὲ αὐτῇ ὥσπερ Λυδοὶ χρῶνται, καὶ Πέρσαι, Καρχηδόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ Θρᾷκες, καὶ τὰ τοιαῦτα γένη καθάπερ ὑμεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ παράπαν ἀπέχεσθε. Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκρατοποσίαις παντάπασιν χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ πάντες αὐτοί, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι καλόν, καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Πέρσαι δὲ καὶ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς, ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε. ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ, ὡς ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος φησίν. Ἐπίνικος γοῦν Μνησιπτολέμου ἀνάγνωσιν ποιησαμένου τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέλευκος ἐπιλφίτωσε, γράψας δρᾶμα Μνησιπτόλεμον, καὶ κωμῳδῶν αὐτὸν, καὶ περὶ τῆς πόσεως ταῖς ἐκείνου χρώμενος φωναῖς, ἐποίησε λέγοντα, Ἐπιλφίτιζε πίνοντα τοῦ θέρους ποτέ, Ἰδὼν Σέλευκον ἡδέως τὸν βασιλέα Ἔγραψα, καὶ παρέδειξα τοῖς πολλοῖς, ὅτι Κἂν τὸ τυχὸν ᾖ πραγμάτιον ᾖ σφόδρ' εὐτελές, Σεμνὸν δύναται τοῦθ' ἡ δύναμις, ἂν μὴ ποεῖν. Γέροντα Θάσιον τόν τε γῆς ἐπ' Ἀτθίδος Ἑσμὸν μελίσσης τῆς ἀκρολόχου γλυκύ, Συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ χυτοῦ λίθου, Δήμητρος ἀκτῇ παῦ γεφυρώσας ὑγρὸν Κατεσίμωσα πῶμα καύματος λύσιν. Ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καὶ θραΐσι ταῖς νήσοις ἐπιτέλλοντα λέκυθον αὐτὴν ἀλφίτου πίνειν, καὶ λέγεσθαι ταύτην τὴν πόσιν καλλίονα τῆς ἐξ ἀλφίτων. προπόσεις δὲ τὰς γινομένας ἐν τοῖς συμποσίοις, Λακεδαιμονίοις οὐκ ἦν ἔθος ποιεῖν, οὐδὲ φιλοτησίας διὰ τούτων πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι. δηλοῖ δὲ ταῦτα Κριτίας ἐν τοῖς ἐλεγείοις,

Καὶ τόδ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμενόν ἐστι,
Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα,
Μὴ δ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις ὀνομαστὶ λέγοντα,
Μὴ δ' ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κύκλῳ θιάσου.
Ἄγγεα Λυδὴ χεὶρ εὗρ' Ἀσιατογενής,
Καὶ προπόσεις ὀρέγειν ἐπιδέξια, καὶ προκαλεῖσθαι
Ἐξονομακλήδην ᾧ προπιεῖν ἐθέλει.
Εἶτ' ἀπὸ τοιούτων πόσεων γλώσσας τε λύουσι
Εἰς αἰσχροὺς μύθους, σῶμά τ' ἀμαυρότερον
Τεύχουσιν. πρὸς δ' ὄμμ' ἀχλὺς ἀμβλωπὸς ἐφίζει.
Λῆσις δ' ἐκτήκει μνημοσύνην πραπίδων.
Νοῦς δὲ παρέσφαλται. δμῶες δ' ἀκόλαστον ἔχουσιν
Ἦθος. ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη.
Οἱ Λακεδαιμονίων δὲ κόροι πίνουσι τοσοῦτον,
Ὥστε φρέν' εἰς ἱλαρὰν ἀσπίδα πάντ' ἀπάγειν,
Εἴς τε φιλοφροσύνην γλῶτταν μέτριόν τε γέλωτα.
Τοιαύτη δὲ πόσις σώματί τ' ὠφέλιμος,
Γνώμῃ τε, κτήσει τε καλῶς εἰς ἔργ' Ἀφροδίτης,
Πρὸς θ' ὕπνον ἥρμοσται τὸν καμάτων λιμένα.
Πρὸς τὴν τερπνοτάτην τε θεῶν θνητοῖς Ὑγίειαν,
Καὶ τὴν εὐσεβίης γείτονα σωφροσύνην.

Ἑξῆς δὲ πάλιν φησίν.

Αἱ γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον κυλίκων προπόσεις, παραχρῆμα
Τέρψασαι λυποῦσ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.
Ἡ Λακεδαιμονίων δὲ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται,
Ἔσθειν καὶ πίνειν σύμμετρα πρὸς τὸ φρονεῖν,
Καὶ τὸ πονεῖν εἶναι δυνατούς. οὐκ ἔστ' ἀπότακτος
Ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι ποτοῖς.

Φίλοινος δ' ἐστίν, ὁ πρὸς οἶνον ἕτοιμος. φιλοπότης δέ, ὁ πρὸς πότους. φιλοκωθωνιστὴς δέ, ὁ μέχρι μέθης. πλεῖστον δὲ ἔπιε τῶν μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ τριγέρων. φανερῶς γὰρ αὐτὸς προσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος αὐτοῦ, ὃν ὡς πολυπότην ἐπιπλήσσει ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ Νέστωρ καὶ τῆς μεγίστης μάχης ἐνεστηκυίας, οὐκ ἀπέχεται καὶ τοῦ πίνειν. φησὶ γοῦν Ὅμηρος, Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. καὶ μόνου δὲ τούτου τῶν ἡρώων τὸ ποτήριον ἡρμήνευκεν, ὡς τὴν Ἀχιλλέως ἀσπίδα. ἐστρατεύετο γὰρ μετ' αὐτοῦ, καθάπερ καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος ἐκείνης, ἧς φησιν ὁ Ἕκτωρ, καὶ μέχρις οὐρανοῦ ἥκειν τὸ κλέος. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις καὶ τὸ ποτήριον αὐτοῦ λέγων φιάλην Ἄρεως, κατὰ τὸν Ἀντιφάνους Καινέα, ἐν ᾧ λέγεται οὕτως. εἰ τῇ δῆλος φιάλην τὸ ὅπλον Ἄρεως κατὰ Τιμόθεον ξυστόν τε βέλος. ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν ὁ Νέστωρ λαμβάνει δῶρον καὶ παρ' Ἀχιλλέως, φιάλην ἐν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι.

οὐχ ὅτι

Ὁ τῷ Πλάτων περὶ οἴνου.

Οἶνος ἀλφιτωμένος.

Λακεδαιμονίων προπόσεις.

Νέστορος φιλοποσία. Il. ξ.

οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικηθέντι ἔδωκεν δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ πρόκειται τὸ νι-
κᾶν, ἀλλὰ τὸ ῥᾴθυμον. ἢ ὅτι διὰ δίψαν μάλιστα λείπονται οἱ πύκται, διὰ τὸ βαρεῖσθαι τὰς χεῖρας ἀνα-
τείνοντες. ὁ δὲ Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα, δραμὼν ἆθλον ἐπισφαλῶς καὶ ἀμοχθεὶ ἀσφαλείας ὅπλον.

Διψᾶ. τῆς δὲ δίψης οὐδὲν ἐστὶ πολυποθητότερον. διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη πολυ-
πόθητον διὰ τοῦ χρόνου. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ, τὴν περὶ τῆς ἀπολαύσεως.
διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς φησί, Διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ, Οὐκ ἂν πλέον τέρψειας
ἢ πιεῖν διδούς. καὶ Ἀρχίλοχος. μάχης δὲ τῆς σῆς ὥστε διψέων πιεῖν ὡς ἐρέω. καὶ τῶν τραγι-
κῶν δέ τις ἔφη, ἴσχειν κελεύω χεῖρα διψῶσαν φόνου. καὶ Ἀνακρέων, φίλη γὰρ εἶ ξείνοις, ἔασον δέ με δι-
ψῶντα πιεῖν. καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς παιδείας, ποιεῖ τὸν Κῦρον τάδε λέγοντα. ἐγὼ ὑ-
μῖν διψῶ χαρίσασθαι. Πλάτων δ᾽ ἐν τῇ πολιτείᾳ, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας
διψήσασα, κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου μεθυσθῇ. ἔπι-
ε δὲ καὶ Πρωτέας ὁ Μακεδὼν πλεῖστον, ὥς φησιν Ἔφιππος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαι-

Ἀλεξάνδρου πολυποσία. στίωνος ταφῆς, καὶ εὐρρώστῳ τῷ σώματι διῆγε. καίτοι τῷ πίνειν ἐγγεγυμνασμένος ἦν. Ἀλέξαν-
δρος γοῦν αἰτήσας ποτὲ ποτήριον δίχουν, καὶ πιὼν προὔπιε τῷ Πρωτέᾳ. καὶ ὃς λαβὼν καὶ πολ-
λὰ ὑμνήσας τὸν βασιλέα, ἔπιεν ὡς ὑπὸ πάντων κροταλισθῆναι. καὶ μετ᾽ ὀλίγον τὸ αὐτὸ ποτή-
ριον αἰτήσας ὁ Πρωτέας, καὶ πάλιν πιὼν προὔπιε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λαβὼν ἔσπασε
μὲν γενναίως, οὐ μὴν ὑπήνεγκεν, ἀλλ᾽ ἀπέκλινεν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀφεὶς τῶν χειρῶν τὸ ποτή-
ριον. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανε, τοῦ Διονύσου φησὶ μηνίσαντος αὐτῷ, διότι τὴν πατρίδα αὐτοῦ
τὰς Θήβας ἐπολιόρκησεν. ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πλεῖστον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς μέθης συνεχῶς κοιμᾶσθαι δύο
ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. δηλοῦται δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ
Καρδιανὸς, καὶ Διόδοτος ὁ Ἐρυθραῖος. Μένανδρος δὲ ἐν Κόλακι, φησὶ κοτύλας χωροῦν δέκα ἐν Καπ-
παδοκίᾳ κόνδυλον χρυσοῦν Στρουθία τρὶς ἔπιον μεστόν γε. Ἀλεξάνδρου πλέον πέπωκας τοῦ βασιλέως.
οὐκ ἔλαττον οὐ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν. μέγα γε. Νικόβουλος δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταῦτα τὰ συγγράμματα φησὶν,
ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ Θετταλῷ δειπνῶν Ἀλέξανδρος, εἴκοσιν οὖσιν ἐν τῷ συμποσίῳ, πᾶσιν προὔπιε,
παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων. καὶ ἀναστὰς τοῦ συμποσίου, μετ᾽ οὐ πολὺ ἀνεπαύετο. Καλλισθένης δὲ
ὁ σοφιστὴς, ὡς Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησὶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι, καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Χάρης ἐν ταῖς
ἱστορίαις ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς τοῦ ἀκράτου κύλικος εἰς αὐτὸν ἐλθούσης, ὡς διωθεῖτο εἰ-
πόντος τινὸς αὐτῷ, διατί οὐ πίνεις. Δαρεῖος δὲ ὁ τοὺς μάγους ἀνελὼν, ἐπιγεγραμμένον εἶχεν ἐπὶ τοῦ
μνήματος. ἠδυνάμην καὶ οἶνον πίνειν πολὺν, καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς. Κτησίας δὲ παρ᾽ Ἰνδοῖς φησὶν
οὐκ ἐξεῖναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν
ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῃ. γράφει δὲ οὕτως περὶ τούτου Δοῦρις ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν μόνῃ τῶν ἑορ-
τῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρῃ, βασιλεὺς μεθύσκεται, καὶ τὸ Περσικὸν ὀρχεῖται. τῶν
δὲ λοιπῶν οὐδεὶς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πάντες ἀπέχονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀρχήσεως. Πέρ-
σαι γὰρ ὥσπερ ἱππεύειν, οὕτω καὶ ὀρχεῖσθαι μανθάνουσι. καὶ νομίζουσι τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης
κίνησιν, ἐμμελῆ τινὰ λαμβάνειν γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης. εἰς τοσοῦτον δὲ Ἀλέξανδρος

Μέθυσοι ἀναφρόδιτοι. ἐμέθυεν, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ὡς καὶ ἐπὶ ὄνων ἁρμάτων κωμά-
ζειν. ἐποίουν δὲ τοῦτό φησι καὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. μήποτ᾽ οὖν διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια
εἶχεν ὁρμήν. ἐξυδροῦται γάρ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς προβλήμασι φυσικοῖς τῶν τοιούτων τὴν γο-
νήν. Ἱερώνυμός τε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, Θεόφραστόν φησι λέγειν, ὅτι Ἀλέξανδρος οὐκ εὖ διέκειτο πρὸς
ἀφροδίσια. Ὀλυμπιάδος γοῦν καὶ παρακλινάσης αὐτῷ Καλλιξείναν τὴν Θετταλὴν ἑταίραν περι-
καλλεστάτην οὖσαν, συνειδότος τοῦτο καὶ τοῦ Φιλίππου (εὐλαβοῦντο γὰρ μὴ γύννις εἴη) πολλάκις ἤτει

Φιλίππου πολυποσία. αὐτὴ τὸν Ἀλέξανδρον συγγενέσθαι. καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ
Θεόπομπος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ ἄλλῳ δὲ μέρει τῆς ἱστορίας γράφει, Φίλιππος ἦν τὰ
μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην. ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλά-
κις μεθύων ἐξεβοήθει. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν, καὶ ὡς
ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις φησίν. ὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρη-
σάντων ἐκείνων εὐθέως μετεπέμπετο τινὰς τῶν ἑταίρων. καλεῖν δ᾽ ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας, καὶ Ἀρι-
στόνικον τὸν κιθαρῳδὸν, καὶ Δωρίωνα τὸν αὐλητὴν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. περιή-
γετο γὰρ πανταχοῦ τοὺς τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ κατασκευασάμενος ἦν ὄργανα πολλὰ συμποσίου
καὶ συνουσίας. ὢν γὰρ φιλοπότης, καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος, καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συ-
χνοὺς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν τὰ γελοῖα λεγόντων. πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶ-
σαν, καὶ μεθυσθεὶς πολὺ, καὶ πατάξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη πρὸς ἡμέ-
ραν ἐκώμαζεν ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων. Καρύστιος δὲ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν,

ὅτι φησὶ

ὅτι φησὶ μεθύειν προῃρεῖτο Φίλιππος τότ' ἔλεγε. καὶ πίνειν, Ἀντίπατρος γὰρ ἱκανὸς ἐστὶ νήφων.
κυβεύοντος δέ ποτε αὐτοῦ καί τινος ἀγγείλαντος, ὡς Ἀντίπατρος πάρεστι, διαπορήσας ὦσεν ὑπὸ τὴν
κλίνην τὸν ἄβακα. φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καταλέγει Θεόπομπος Διονύσιον τὸν νεώτερον Φιλοπόται.
Σικελίας τύραννον, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Συρακουσίων
πολιτείᾳ, καὶ συνεχῶς φησιν αὐτὸν, ἔσθ' ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν. διὸ καὶ ἀμβλυωπότε-
ρον γενέσθαι τὰς ὄψεις. Θεόφραστος δέ φησι, καὶ τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοὺς κολακεύοντας τὴν τυραν-
νίδα, προσποιεῖσθαι μὴ βλέπειν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου χειραγωγεῖσθαι, καὶ μήτε τὰ παρατι-
θέμενα τῶν ἐδεσμάτων, μήτε τὰς κύλικας ὁρᾶν. διὸ κληθῆναι Διονυσοκόλακας. ἔπινε δὲ πλεῖστον
καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακουσίων καὶ Ἀπολλοκράτης. Διονυσίου δὲ τοῦ προτέρου οὗτοι υἱοί, ὡς ὁ
10 Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τετταρακοστῇ, καὶ τῇ ἑξῆς τῶν ἱστοριῶν. γράφει δ' οὕτως περὶ τοῦ Νυσαίου. Νυ-
σαῖος ὁ τυραννήσας ὕστερον Συρακουσίων, ὥσπερ ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος, καὶ προειδὼς ὅτι μῆ-
νας ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγεν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ φησίν,
Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς ἀκόλαστος ἦν καὶ φιλοπότης. καὶ τῶν κολακευόντων
τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον, ὡς ἐν μάλιστα ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι. καὶ Ἱππα-
ρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι. περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου καὶ
τάδε γράφει. Νυσαῖος ὁ Διονυσίου τοῦ προτέρου υἱὸς κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γενόμενος πρα-
γμάτων, κατεσκευάσατο τέθριππον, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέβαλεν. ἔτι δὲ καὶ τὴν ὀψο-
φαγίαν, καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν, καὶ τὴν τῶν παίδων, καὶ τὴν γυναικῶν ὕβριν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων,
ὅσα συντελεῖν τούτοις πέφυκε καὶ δίαιταν διῆγεν οὕτως. ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ, ὁ αὐτὸς
20 περὶ Τιμολάου λέγων τοῦ Θηβαίου φησίν, οὐκ ὀλίγων γὰρ ἤδη γεγενημένων ἀσελγῶν περὶ τὸν βίον τὸν
καθ' ἡμέραν καὶ τοὺς πότους, οὐδένα νομίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων, οὔτ' ἀκρατέστερον οὔτε λι-
χνότερον, οὔτε δοῦλον γεγονέναι μᾶλλον τῶν ἡδονῶν, εἰ μὴ ὥσπερ εἶπον Τιμόλαον. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ
καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ ὠρείτου διηγούμενος, ὃν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποιήσαντο, φησί. τήν
τε γὰρ δίαιταν ἑώρων τὴν καθ' ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τοιαύτην ποιούμενος, ὥστε πίνειν καὶ μεθύειν
ἀεί, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας ἐτόλμα διαφθείρειν. καὶ εἰς τοῦτον προῆλθεν ἀκρασίας, ὥστε μειρά-
κιόν τι παρὰ τῆς βουλῆς τῆς τῶν Ὀλυνθίων αἰτεῖν ἐπεχείρησεν. ὃ τὴν μὲν ὄψιν ἦν εὐειδὲς, καὶ χα-
ρίεν. ἐτύγχανε δὲ μετὰ Δέρδου τοῦ Μακεδόνος αἰχμάλωτον γεγενημένον. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀρ-
κάδιον. ἄδηλον δ' εἰ ὁ Φιλίππῳ διενεχθείς, ὡς τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων
ἐν τοῖς περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίονος,
30 Ἄστεος ὤρθωσαν τᾷδε παρ' ἀτραπιτῷ Υἱέες Δόρκων καὶ Χαρμύλος· ἔφθιτο δ' ὡνὴρ Ἄνθρωπ'
ἐκ χανδῆς ζωροποτῶν κύλικος. Ἐρασίξενον δέ τινα πεπωκέναι πλεῖστον φησὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπί-
γραμμα, Οἰνοπότην Ἐρασίξενον ὁ δὶς ἐφεξῆς Ἀκρήτου φανερῶς ᾤχετ' ἔχουσα κύλιξ.
Ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν ὥς φησιν Ἄριστος ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος.
οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο, ἐντιθέμενος τῷ στόματι χώνην ἀπαύστως ἔπινε χεόμενον οἶνον. ὅθεν καὶ
χώνη ἐπεκλήθη ὥς φησι Πολέμων. Κλεομένης δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτι καὶ ἀκρατοπότης ἦν, εἴρη-
ται πρότερον. ὅτι δὲ διὰ μέθην ἑαυτὸν καὶ μαχαίρᾳ κατέτεμεν, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ Lib. 6.
ποιητὴς φιλοπότης, ὡς προεῖπον. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν τοῖς περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ φιλοπότην
φησὶ γενέσθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ἴωνα. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, ἐρᾶν μὲν ὁμολογεῖ Χρυσίλλης
τῆς Κορινθίας, Τελέου δὲ θυγατρός, ἧς καὶ Περικλέα τὸν Ὀλύμπιον ἐρᾶν φησι Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιό-
40 δοις. Ξενάρχος δ' ὁ Ῥόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν μετρητὴς ἐπεκαλεῖτο. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Εὐφο-
ρίων ὁ ἐποποιὸς ἐν Χιλιάσι. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις περὶ Καλά-
νου εἰπὼν τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου, ὅτι ῥίψας ἑαυτὸν εἰς πυρὰν νενημμένην ἀπέθανε, φησὶν ὅτι καὶ ἐπὶ
τῷ μνήματι αὐτοῦ διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ἐγκωμίων. ἔθηκε δέ φησι καὶ
διὰ τὴν φιλοινίαν τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀκρατοποσίας ἀγῶνα. καὶ ἦν ἆθλον τῷ μὲν πρώτῳ τάλαντον, τῷ δὲ
δευτέρῳ τριάκοντα μναῖ, καὶ τῷ γʹ δέκα. τῶν οὖν πιόντων τὸν οἶνον παραχρῆμα μὲν ἐτελεύτησαν
ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα καὶ πέντε. μικρὸν δὲ διαλιπόντων ἐν ταῖς σκηναῖς ἕξ. ὁ δὲ πλεῖστον
πιὼν καὶ νικήσας ἔπιε μὲν ἀκράτου χόας τέσσαρας. ἐκαλεῖτο δὲ Πρόμαχος. Τίμαιος δέ φησιν, ὡς Διο-
νύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χοᾶ, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι
πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος. καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ
50 τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ᾧπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθινοὺς ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους,
ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὐτόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. τὴν δὲ τῶν χοῶν ἑορτὴν τὴν Ἀθή- Suid. χόες ἑορτὴ
νησιν ἐπιτελουμένην Φανόδημός φησι Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλόμενον, ὑποδέξασθαι πα-
ραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε. πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι, οὐδ' ὁμόσπονδον γενέ-
σθαι, μήπω

θαι, μή πω διακαθ᾽ ἕντα, ἐκέλευσεν συγκλεισθῆναι τά τε ἱερὰ καὶ χόα οἴνου ἑκάστῳ παρατεθῆναι, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἆθλον δοθήσεσθαι πλακοῦντα. παρήγγειλέ τε καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς μὲν στεφάνους, οἷς ἐστεφανοῦντο πρὸς τὰ ἱερά, μὴ τιθέναι, διὰ τὸ ὁμορόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ. περὶ δὲ τὸν χόα τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους, πρὸς τὸ ἐν λίμναις τέμενος. ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα καὶ ἔκτοτε τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χόας. τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν χοῶν ἔθος ἐστὶν Ἀθήνησι πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς σοφισταῖς, οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκάλουν ἐπὶ ξένια τοὺς γνωρίμους, ὥς φησιν Εὐβουλίδης ὁ διαλεκτικὸς ἐν δράματι κωμασταῖς οὕτως,

Σοφιστιᾶς κάκιστε καὶ χοῶν δέῃ Τῶν μισθοδώρων οὐκ ἀδείπνων ἐν τρυφῇ. Ἀντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονυσίου βίου τοῦ Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος μεταθεμένου, φησὶ τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα, ἐν τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ, καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ᾗ παρειλήφεισαν ἑταίρα, ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας, Οὐ δύναμαι τανύσαι, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος. ἦν δὲ ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς, πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἐκμανής, καὶ πρὸς τὰς δημοσίας εἰσῄει παιδίσκας ἀδιαφόρως. καί ποτε πορευόμενος μετά τινων γνωρίμων, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον εἰς ὃ τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς, ἔχων τότε κατὰ τύχην, ἐκτείνας τὴν χεῖρα πάντων ὁρώντων ἀπεδίδου. Ἀνάχαρσις δ᾽ ὁ Σκύθης παρὰ Περιάνδρῳ τεθέντος ἄθλου περὶ τοῦ πίνειν, ᾔτησε τὸ νικητήριον πρῶτος μεθυσθεὶς τῶν συμπαρόντων, ὡς ὄντος τέλους τούτου καὶ τῆς ἐν τῷ πότῳ νίκης, ὥσπερ καὶ τῆς ἐν τῷ τρέχειν. Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ βουλόμενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προθυμότερον. τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λακύδης ἀπῄει πρότερος, ἐπιπολάσαντος αὐτῷ τοῦ ποτοῦ. καὶ ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα ἔφη, ἤρόμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ προαπιόντος τοῦ Τίμωνος, διὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπανάγοντα εἶπε. δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι. Μυκερῖνον δὲ τὸν Αἰγύπτιον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, διὰ τῶν δευτέρας, ἀκούσαντα παρὰ τῶν μάντεων, διότι ὀλιγοχρόνιός ἐστι λύχνα ποιησάμενον πολλά, ὁπότε γένοιτο νὺξ πίνειν καὶ εὐπαθεῖν, οὔτε ἡμέρας, οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα. καὶ εἰς τὰ ἕλεα δὲ καὶ τὰ ἄλση νεμόμενον, ἔτι τε ὅπου πύθοιτο ἡβητήρια εἶναι μεθύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν δὲ τὸν αὐτῶν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἡρόδοτος πολλὰ πεπωκέναι φησί. Ἑρμείας δ᾽ ὁ Μηθυμναῖος ἐν τρίτῃ Σικελικῶν, φιλοπότην φησὶ γενέσθαι Νικοτέλη τὸν Κορίνθιον. Φαινίας δὲ ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, Σκόπαν φησὶ τὸν Κρέοντος μὲν υἱόν, Σκόπα δὲ τοῦ παλαιοῦ υἱιδοῦν φιλοποτοῦντα διατελέσαι, καὶ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκ τοῦ συμποσίου ποιεῖσθαι ἐπὶ θρόνου καθήμενον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων βασταζόμενον οὕτως οἴκαδε ἀπιέναι. Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀντίοχόν φησι τὸν βασιλέα φίλοινον γενόμενον, μεθύσκεσθαί τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ πλεῖον, εἶθ᾽ ἑσπέρας πάλιν ἀφυπνιζόμενον ἐπιπίνειν. ἐχρημάτιζέ γε φησὶν νήφων μὲν βραχέα τελέως, μεθύων δὲ τὰ πολλά. διὸ περὶ αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν. Ἀριστος καὶ Θεμίσων, Κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντιόχου. πολυπότης δὲ ἦν καὶ Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανής, ὁ ὁμορεύσας παρὰ Ῥωμαίοις, ὃν ἱστορεῖ Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, κἀν τῷ πέμπτῳ, φάσκων αὐτὸν εἰς τοὺς Ἰνδικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα, πολλὰ ἀναλίσκειν, καὶ τὰ περιλειπόμενα δὲ τῶν χρημάτων μεθ᾽ ἡμέραν κωμάζων ὅτε μὲν ἐξέχει, ἄλλοτε δὲ ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς ἱστάμενος λέγειν, τίνι ἡ τύχη δίδωσι λαβέτω, καὶ ῥίψας τὸ ἀργύριον ᾤχετο. πολλάκις δὲ καὶ πλεκτὸν στέφανον ῥόδων ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ χρυσοϋφῆ τήβεννον φορῶν, μόνος ἐρέμβετο λίθους ὑπὸ μάλης ἔχων οἷς ἔβαλλε τῶν ἰδίων τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ. ἐλοῦτό τε καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς λουτρῶνας, μύροις ἀλειφόμενος. ὅτε καί ποτε συνιδών τις αὐτὸν ἰδιώτης ἔφη, μακάριος εἶ ὦ βασιλεῦ, πολυτελὲς ὄζεις. καὶ ὃς ἡσθείς, ἐγώ σε φησὶν ὑπερκορεῖν τούτου ποιήσω. καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὑδρίσκην ὑπὲρ δύο χόας ἔχουσαν παχέος μύρου καταχυθῆναι ἐκέλευσεν, ὡς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγοραστῶν εἰς τὸ ἐκχυθὲν συγκυλισθῆναι. ὀλισθόντων γενομένου, αὐτός τε ὁ Ἀντίοχος ἔπεσε καγχάζων, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λουομένων τὸ αὐτὸ ἔπασχον. Πολύβιος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν ἐπιμανῆ, καὶ οὐκ ἐπιφανῆ διὰ τὰς πράξεις. οὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων κατέβαινεν εἰς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων, καὶ τῶν εὐτελεστάτων συνέπινεν. εἰ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων φησὶ συναίσθοιτό τινας εὐωχουμένους, ὅπου δή ποτε παρῆν μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀνισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποβαλών, τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει τὴν ἀγοράν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ ὁ αὐτὸς Πολύβιος φησί, συντελοῦντα αὐτὸν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἀγῶνας, συγκαλέσαι πάντας Ἕλληνας, καὶ τῶν βουλομένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ πλείστων παραγενομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις, πάντας ἐκ χρυσῶν

Margin notes: Διονύσιος ὁ μεταθέμ. — Il. χ. — Il. ξ. — Φιλοπότ. — Ἀντίοχος φιλοπότης. — Supra lib. 5. — [illegible] βασιλ. [illegible]

ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κινναμωμίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ ἀμαρακίνῳ, καὶ κρινίνῳ. καὶ συγκαλῶν αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν, ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια συνεπλήρου μετὰ πολυτελεστάτης παρασκευῆς. καὶ ὁ χειρισμὸς τῆς διακονίας δι' αὐτοῦ ἐγένετο. κατὰ γὰρ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγε. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμὸν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον, ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο καὶ περιῄει τὸν πότον, προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις. ἅμα δὲ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων, καὶ ὑπὸ τῶν μίμων εἰσεφέρετο ὅλος συγκεκαλυμμένος, καὶ ἐτίθετο εἰς τὴν γῆν, ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων. καὶ τῆς συμφωνίας προσκαλουμένης, ὁ βασιλεὺς ἀναπηδήσας, ὠρχεῖτο καὶ προσέπαιζε τοῖς μίμοις,

10 ὥστε πάντας αἰσχύνεσθαι. τοιαῦτα ἀπεργάζεται τοὺς ταλαιπώρους ἡ περὶ τὴν μέθην ἀπαιδευσία. φιλοπότης δ' ἦν καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ἀντίοχος ἐν Μηδίᾳ πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἀναιρεθέντος γοῦν αὐτοῦ τὸν Ἀρσάκην θάπτοντα αὐτὸν λέγειν, ἔσφηλέ σε Ἀντίοχε θάρσος καὶ μέθη. ἤλπιζες γὰρ ἐν μεγάλοις ποτηρίοις τὴν βασιλείαν ἐκπιεῖν. Ἀντίοχος δὲ ὁ μέγας ἐπικαλούμενος, ὃν Ῥωμαῖοι καθεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ εἰκοστῇ, παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, συνετέλει γάμους πεντήκοντα μὲν ἔτη γεγονὼς, καὶ δύο τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀνειληφὼς, τήν τε τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. ἐρασθεὶς γοῦν παρθένου Χαλκιδικῆς κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμήσατο γῆμαι, οἰνοπότης ὢν καὶ μέθαις χαίρων. ἦν δ' αὕτη Κλεοπτολέμου μὲν θυγάτηρ ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν, κάλλει δὲ πάσας ὑπερβάλλουσα. καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι, αὐτόθι διέτριψε

20 τὸν χειμῶνα, τῶν ἐνεστώτων οὐδ' ἡντινοῦν ποιούμενος πρόνοιαν. ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδὶ ὄνομα Εὔβοιαν. ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ, ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον μετὰ τῆς νεογάμου. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ Πολύβιος ἱστορεῖ, Ἄγρωνα τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἡσθέντα μεγάλως ἐπὶ τῷ νενικηκέναι τοὺς Αἰτωλοὺς, πολυπότην ὄντα, καὶ εἰς μέθας καὶ εὐωχίας τραπέντα, πλευρίτιδι ληφθέντα ἀποθανεῖν. ἐν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ὁ αὐτὸς Γένθιόν φησι τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τὸν βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ καὶ μεθ' ἡμέραν μεθύοντα. ἀποκτείναντα δὲ καὶ Πλάτορα τὸν ἀδελφὸν, γαμεῖν μέλλοντα τὴν Μονουνίου θυγατέρα, αὐτὸν γῆμαι τὴν παῖδα, καὶ ὠμῶς χρῆσθαι τοῖς ἀρχομένοις. καὶ Δημήτριον δέ φησι τὸν ἐκ τῆς Ῥώμης τὴν ὁμηρείαν διαφυγόντα, ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ, βασιλεύσαντα Σύρων, πολυπότην ὄντα, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι. Ὀροφέρνην τε ὀλίγον χρόνον Καππαδοκίας βασιλεύσαντα, καὶ παριδόντα τὰς πατρίους ἀγωγὰς, φησὶν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, εἰσαγαγεῖν τὴν Ἰακὴν καὶ τεχνιτικὴν ἀσωτίαν. διόπερ ὁ θειότατος Πλάτων καλῶς νομοθετεῖ ἐν τῷ δευ-

30 τέρῳ, τοὺς παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι. οὐ γὰρ χρὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύειν. οἴνου δὲ μετρίου γεύεσθαι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παράπαν τὸν νέον ἀπέχεσθαι. τετταράκοντα δὲ ἐπιβαίνοντα ἐτῶν, ἐν τοῖς συσσιτίοις εὐωχηθέντα καλεῖν τούς τε ἄλλους θεοὺς, καὶ δὴ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετὴν, ἅμα καὶ παιδιάν. ἣν τοῖς ἀνθρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος ἐδωρήσατο τὸν οἶνον φάρμακον, ὥστε ἀνηβᾶν ἡμᾶς καὶ δυσθυμίας λήθην γίγνεσθαι. καὶ ἑξῆς δέ φησι, λόγος καὶ φήμη ὑπορρεῖ, ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην. διὸ τάς τε Βακχείας καὶ τὴν μανικὴν πᾶσαν ἐμβάλλει χορείαν τιμωρούμενος, ὅθεν καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τοῦτ' αὐτὸ δεδώρηται. Φάλαικος δ' ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι, γυναῖκά τινα ἀναγράφει πολυπότην Κλεὼ ὄνομα, Χρυσωτὸν κροκόεντα περιζώσασα χι-

40 τῶνα, Τόνδε Διωνύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλεὼ, Οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν, ἴσα δὲ πίνειν Οὔτις οἱ ἀνθρώπων ἤριζεν, οὐδ' ἅμα πω. ὅτι δὲ φίλοινον τὸ τῶν γυναικῶν γένος, κοινόν. οὐκ ἀχαρίστως δὲ καὶ ὁ Ξέναρχος ἐν τῷ πεντάθλῳ γυναῖκά τινα εἰσάγει φρικωδέστατον ὅρκον ὀμνύουσαν τόνδε. ἐμοὶ γένοιτο τοῦ ζώσης, τέκνον ἐλεύθερον πιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν. παρὰ Ῥωμαίοις δὲ, ὥς φησι Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον πάσσον πίνουσιν. οὗτος δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀσταφίδος, καὶ ἔστι παραπλήσιος πινόμενος τῷ Αἰγοσθενεῖ τῷ γλυκεῖ, καὶ τῷ Κρητικῷ. διὸ πρὸς τὸ κατεπεῖγον τοῦ δίψους χρῶνται αὐτῷ. λαθεῖν δ' ἐστὶν ἀδύνατον τὴν γυναῖκα πιοῦσαν οἶνον. πρῶτον μὲν γὰρ οὐδ' ἔχει οἴνου κυρείαν ἡ γυνή. πρὸς δὲ τούτοις φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς, καὶ τοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψιῶν, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἡμέραν ὁπόταν ἴδῃ πρῶτον. λοιπὸν ἀδήλου τῆς ἐντυχίας οὔσης τίσιν ἀπαντήσει, φυλάσσεται. τὸ γὰρ πρᾶγμα κἂν γεύσηται μό-

50 νον, οὐ προσδεῖ διαβολῆς. Ἄλκιμος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῶν βίβλων Ἰταλικῇ, πάσας φησὶν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πίνειν οἶνον ἐκ ταύτης αἰτίας. Ἡρακλῆς περὶ τὴν Κροτωνιᾶτιν γενόμενος, ἐπεὶ πρός τινα οἰκίαν οὖσαν παρὰ τὴν ὁδὸν διψῶν ἀφίκετο, προσελθὼν ᾔτει πιεῖν ἐντεῦθεν. ἔτυχε δ' ἡ γυνὴ τοῦ τὴν οἰκίαν κεκτημένου πίθον οἴνου λαθραίως ὑποίξασα, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄν-

Plutarch. in Flamminio.

Gell. lib. 10. cap. 23.

Ῥωμαίων αἱ παρ' ἐμῶν γυναῖκες τὸ φονεῖν.

δρα δ' ἐνὸς ἔφη, ποιήσειν αὐτὴν, εἰ ἐκείνου χάριν τὸν πίθον τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ' ἐκέλευσεν αὐτὴν προσενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ' ἐπὶ θύραις ἑστὼς, καὶ ἀκούσας ταῦτα, τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπῄνεσεν, ἐκέλευσεν αὐτὸν παρελθόντα εἴσω σκοπεῖν τὸν πίθον, καὶ ὃς εἰσελθὼν, λίθινον εὗρε τὸν πίθον γεγονότα. τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ἔτι καὶ νῦν ἐστιν ἐν ταῖς ἐπιχωρίαις γυναιξὶν πάσαις, ἐν αἰσχρῷ κεῖσθαι τὸ πίνειν οἶνον, διὰ τὴν προκειμένην αἰτίαν. ὅτι δ' εἰσὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεθύσαι αἱ γυναῖκες, παραδείκνυσιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν τῇ ἀκοντιζομένῃ οὕτω, Γείτων δέ τις Κάπηλος. οὗτος εὐθὺς ὅταν ἔλθω ποτὲ Διψῶσα μόνος οἶδεν, ὥς γέ μοι κεράννυσιν Οὔθ' ὑδαρὲς, οὔτ' ἄκρατον. οἶδα δ' ἐγὼ ποτὲ Πιοῦσα. καὶ ἐν μυσίδι, (γυναῖκες δ' εἰσὶν αἱ διαλεγόμεναι) Βούλει σὺ φιλτάτη Πιεῖν, καλῶς ἔχοιμι. Θυγατρὶ φέρε. Μέχρι γὰρ καὶ τριῶν φασι τιμᾶν τοὺς θεούς. Ἄλεξις δ' ὀρχηστρίδι, Γυναιξὶ δ' ἀρκεῖ πάντ' ἐὰν οἶνος παρῇ Πίνειν διαρκής, ἀλλὰ μὴν νὴ τὼ θεὼ, Ἔσται γ' ὅσον ἂν βουλώμεθ', ἔσται καὶ μάλα Ἡδύς γ' ὀδόντας οὐκ ἔχων ἤδη σαπρὸς, Λέγων γέρων γε δαιμονίως ἀσπάζομαι Γραῦν σφίγγα πρὸς ἐμέ γ' ὡς αἰνίγματα λέγει. καὶ τὰ λοιπά. ἐν δὲ διπυρθοῦντι, Ζωπύρος φησὶ καὶ ζώπυρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον. Ἀντιφάνης Βάκχαις, Ἔπειτα δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστι κακοδαίμων σφόδρα, Ὅστις γαμεῖ γυναῖκα, πλὴν ἐν τοῖς Σκύθαις. Ἐκεῖ μόνον γὰρ οὐ φύετ' ἄμπελος. Ξέναρχος πεντάθλῳ, Ὅρκον δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω. Πλάτων Φάωνι δ' εἰ γενόμενος ὅσα διὰ τὸν οἶνον συμβαίνει γυναιξί φησιν, Εἶεν γυναῖκες ὡς ὑμῖν πάλαι, Οἶνον γενέσθαι τὴν ἄνοιαν εὔχομαι. Ὑμῖν γὰρ οὐδὲν, καθάπερ ἡ παροιμία, Ἐν τῷ καπήλῳ νοῦς ἐνεῖναί μοι δοκεῖ. Εἰ γὰρ Φάωνα δεῖθ' ἰδεῖν προτέλεια, δεῖ Ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τοιαδί. Πρῶτα μὲν ἐμοὶ γὰρ κουροτρόφῳ προθύεται, Πλακοῦς ἐνόρχης ἄμυλος, ἐγκύμων, κίχλαι, Ἐκκαίδεκ' ὁλόκληροι μέλιτι διαμεμιγμέναι Λαγῷα δώδεκ' ἐπὶ σελήνῃ, τἄλλα δὲ Ἤδη ταῦτ' εὐτελέστατ' ἄκουε δή Βολβῶν μὲν ὀρθάνῃ τριημίεκτα. Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν Μύρτων πινακίσκος, χερὶ παρατετιλμένων. Λύχνοι γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες, Γύργης τετάρτης κυσί τε καὶ κυνηγέταις, Δέρδωνι δραχμὴ κύβδα τετριώβολον, Ἥρωι κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα, Ταῦτ' ἐστὶ τἀναλώματ'. εἰ μὲν οὖν τάδε Προσοίσετ' εἰσέλθοιτ' ἄν, εἰ δὲ μὴ, μάτην Ἔξεστιν ὑμῖν διὰ κενῆς κινητιᾶν. Ἀξιόνικος δ' ἐν Φιλίνῃ φησὶ, γυναικὶ δὲ πιστεύειν μὴ πίνειν ὕδωρ. καὶ ὅλα δὲ ἔθνη περὶ μέθας διατρίβοντα μνήμης ἠξίωται. Βαίτων γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, καὶ Ἀμύντας ἐν τοῖς σταθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν παρὰ Φιγαλεῦσι νομίμων, φιλοπότας φησὶ γενέσθαι Φιγαλεῖς, Μεσσηνίοις ἀστυγείτονας ὄντας, ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν ἐκμαθόντας τοὺς ἑαυτῶν θαλάμους μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις. Πολεμίας σάλπιγγος οὐδὲ ἐν ὕπνοις ὑπομένοντες ἀκοῦσαι. διὸ καὶ πολεμουμένων ποτὲ αὐτῶν, καὶ οὐ προσκαρτερούντων τοῖς τείχεσι Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς ἐκέλευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν. καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λιποτακτοῦντες, ὥς φησι Δάμων ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου. Μένανδρος δ' ἐν ἀρρηφόρῳ, ἢ αὐλητρίδι, πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους ποιεῖ, τὸ Βυζάντιον, Ὅλην ἐπίνομεν τὴν νύκτα διὰ σὲ, Καὶ σφόδρ' ἄκρατόν μοι δοκῶ. Ἀνίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων. Κωμῳδοῦνται δὲ ὡς μέθυσοι Ἀργεῖοι μὲν καὶ Τιρύνθιοι ὑπὸ Ἐφίππου ἐν Βουσίριδι. ποιεῖ δὲ τὸν Ἡρακλέα λέγοντα, Οὐκ οἶσθά μ' ὄντα πρὸς θεῶν Τιρύνθιον Ἀργεῖον, οἳ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας, Πάσας μάχονται. θυγατρὶ φεύγουσ' ἀεί.

Μιλησίους δ' Εὔβουλος ἐν κατακολλωμένῳ, ὑβριστὰς εἶναί φησι μεθυσθέντας. Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, περὶ Ἠλείων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Ἆλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται, οἷος ἑκάστου Οἶκος τοίη δὴ, καὶ ξυνάπασα πόλις. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θρᾴκῃ, φησίν. ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων ὑπερορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥᾳθυμίαν, καὶ πολλὴν ἀκολασίαν ὡρμηκότες ἐπιεικῶς. τὸ δ' εἰσὶ πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται, διὸ καὶ Καλλίμαχος ἔφη, Καὶ γὰρ ὁ Θρηΐκιον μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἀμύστιν Οἰνοποτεῖν. ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ ὁ Θεόπομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει, Καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς, μετὰ τοῦ κατακεῖσθαι καὶ πίνειν. ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιοῦντας. ἔπαυσεν οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεομένης ὁ τύραννος, ὃ καὶ τὰς μαστροπὸς τὰς εἰθισμένας προαγωγεύειν τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορευομένας, ἐνδήσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τισὶν προσέταξε. καὶ Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Περίανδρον τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἰλλυριοί φησι δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσι. ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰς συνουσίας, καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν, οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων. ἐκ δὲ τῶν

συμποσίων

Γυναικῶν φιλοποσία.

Φιλοινία ἐθνῶν.

συμποσίων αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας ἀπάγουσι, καὶ κακόβιοι δὲ πάντες εἰσὶ, καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας
ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέτρια ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ σφοδρότερον
πίνωσι, μᾶλλον ἀεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. Ἀγαῖοι δέ φησι κέκτηνται προσπελάτων, ὥσπερ εἱλώ-
των τριάκοντα μυριάδας. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθύουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας, καὶ διάκεινται
πρὸς ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον. διὸ καὶ Κελτοὶ πολεμοῦντες αὐτοῖς, καὶ εἰδότες αὐτῶν τὴν
ἀκρασίαν, παρήγγειλαν ἅπασι τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας ἐν τῇ σκη-
νῇ, ἐμβαλεῖν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη δυναμένην διακόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακα-
θαίρειν. γενομένου δὲ τούτου, οἱ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες ἀπώλοντο. οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἔρρι-
ψαν, ἀκρατορες τῶν γαστέρων γενόμενοι. τοιαῦτα καὶ πολλὰ ἐφεξῆς καταλέξαντος τοῦ Δημοκρί-
10 του, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. πάντων τούτων εἶναι τῶν δεινῶν μητρόπολιν τὸν οἶνον, δι' ὃν καὶ τὰς μέθας,
καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς παροινίας γίγνεσθαι οὕτως ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας. οὐ κακῶς οὖν
ὁ χαλκοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυλίκων ἐρέτας ἔφη, Καί τινες οἶνον ἄγον-
τες ἐν εἰρεσίᾳ Διονύσου, Συμποσίου ναῦται καὶ κυλίκων ἐρέται. Περὶ τοῦδε, τὸ γὰρ φίλον οὐκ
ἀπόλλυται. Ἄλεξις δ' ἐν Κουρίδι περί τινος πλέον πίνοντος διαλεγόμενος φησίν. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς υἱός,
οἷον ὑμεῖς ἀρτίως εἴδετε, τοιοῦτος γέγονεν οἰνοπίων τις ἢ Μάρων, τίς ἢ Κάπηλος, ἢ Τιμοκλῆς. με-
θύει γὰρ οὐδὲν ἕτερον. ὁ δ' ἕτερος τί ἂν τύχοιμι ὀνομάσας, βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς ἄνθρωπος. χα-
λεπὸν οὖν ἐστιν ἄνδρες φίλοι τὸ μεθύειν, καὶ καλῶς πρὸς τοὺς οὕτως βλάπτοντας τὸν οἶνον ὁ αὐτὸς
Ἄλεξις ἐν ὀπώρᾳ (ἑταίρας δὲ ὄνομα τὸ δρᾶμ' ἔχει) φησὶν οἶνον πολὺν οὐ κεκραμμένον πίνεις με-
στὸς ὤν, κοὐκ ἐξεμεῖς. καὶ δ' αἰζυλίων, Εἴτ' οὐχ ἁπάντων ἐστὶ τὸ μεθύειν κακὸν Μέγιστον ἀνθρώ-
20 ποισι καὶ βλαβερώτατον. Καὶ ἐπιδόπῳ δ' ἔφη, Πολὺς γὰρ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ.
Κρωβύλος τ' ἐν ἀπολειπούσῃ, Τὸ γὰρ ἐνδελεχῶς μεθύειν τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ'
ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. Οὐ χρὴ οὖν μεθύειν. καὶ γὰρ δημοκρα-
τουμένη πόλις, φησὶν ὁ Πλάτων ἐν ὀγδόῃ πολιτείας, ἐλευθερίας διψήσασα, ἣν κακῶν οἰνοχόων
προστατούντων τύχῃ καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἄρχοντας δή, ἂν μὴ
πάνυ πρᾶοι ὦσι, καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν κολάζει, αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλι-
γαρχικούς. τοὺς δὲ κατηκόους τῶν ἀρχόντων προπηλακίζει. ἐν δὲ τοῖς νόμοις ἕκτῳ φησίν, τὴν πόλιν
εἶναι δίκην κρατῆρος κεκραμένην, οὗ μαινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ. κολαζόμενος δὲ ὑπὸ
νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβών, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τὸ γὰρ πα-
ροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκαδίᾳ φησίν, Οὔτε γὰρ νήφοντα δεῖ Οὐ-
30 δαμῶς πάτερ παροινεῖν, οὔθ' ὅταν πίνειν δέῃ Νοῦν ἔχειν. ὅστις δὲ μεῖζον, ἢ κατ' ἄνθρωπον φρο-
νεῖ, Μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι, Εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὑτὸν ὄψεται,
Ἐὰν σκοπῇ τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια Τὰς φλέβας ὅποι φέρονται, τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω.
Δι' ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος. ἐν δὲ Αἰόλῳ διαβάλλων ὅσα δεινὰ πράττουσιν οἱ πλέον πί-
νοντες φησί, Μακαρεὺς ἐρῶν τις τῶν ὁμοσπόρων μιᾶς Πληγεὶς, τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφο-
ρᾶς, Κατεῖχέ θ' αὑτόν, εἶτα παραλαβών ποτε Οἶνον στρατηγόν, ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει Τὴν τόλ-
μαν, εἰς τὸ πρόσθεν τῆς εὐβουλίας, Νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἐβούλετο. Καλῶς οὖν ἄρα καὶ Ἀρι-
στοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπών, Ἡδύς τε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα. ὃν πο-
λὺν πιόντες ἔνιοι παρανόμων ἀφροδισίων ὄρεξιν λαμβάνουσιν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς καὶ ἐξοί-
νους τινὰς κέκληκε, λέγων οὕτως. Κομψῶν καὶ Ῥοδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντων, ἦσαν
40 ἔξοινοι. καὶ ὁ Κομψὸν εἰς κυβευτὴν σκώπτων τὸν Ῥοδοφῶντα ἔλεγεν, ὦ γέρον ἦ μάλα δή σε νέοι τεί-
ρουσι κυβευταί. Ῥοδοφῶντι ἔλεγεν, τὴν περὶ τὰς γυναῖκας σπουδὴν, καὶ τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζεν,
οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενος λοιδορίας. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ ἄλλου Ῥοδίου
διαλεγόμενος φησί. τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ
παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἀξίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ
βίου, καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἶθ' ἑξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν
κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων ἐπιφέρει, καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς, καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώ-
πων ᾔσχυναν. οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν. εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας,
ὥστε καὶ κυβεύειν ἠξίωσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς
ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας, ἥν τινα χρὴ τῶν πολιτίδων τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγα-
50 γεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαιρούμενοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος ᾖ δυνατὸς πείθων, ἢ βιαζόμενος,
οὕτω προστάττοντες ἄγειν. καὶ ταύτην τὴν κυβείαν ἔπαιζον καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινὲς. ἐπιφα-
νέστατα δὲ καὶ πλειστάκις αὐτὸς ὁ Ἡγησίλοχος ὁ προστατεῖν τῆς πόλεως ἀξιῶν. Ἀνθέας δὲ ὁ Λίνδιος,
συγγενὴς δὲ εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, ὥς φησι Φιλόδημος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ σμινθίων

Μέθαι μελλόντων [illegible]

Οἶνος ἀφροδίτης γάλα.

Κυβεία ῥοδίων περὶ γυναικῶν.

Ἀνθέας [illegible]

 πρεσβύτερος

πρεσβύτερος καὶ εὐδαίμων ἄνθρωπος, εὐφυής τε περὶ ποίησιν ὢν πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν ἐνδῦτα διονυσιακὴν φορῶν, καὶ πολλοὺς τρέφων συμμάχους. ἐξῆγέ τε κῶμον ἀεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, ᾗ Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις. οὗτος δὲ καὶ κωμῳδίας ἐποίει, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐν τῷ τρόπῳ τῶν ποιημάτων, ἃ ἐξῆρχε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ φαλλοφοροῦσι. τοῦτον ἐκτίσας ὁ Οὐλπιανός.

Πάροινος.

ὁ δὲ πάροινος ἔφη καλὲ μοι Γοντιανὲ παρὰ τίνι κεῖται. καὶ ὃς ἔφη, ἀπολεῖς μ' ἐρωτῶν κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, καὶ σὺ καὶ ὁ σὸς τρόπος ἐν οὐ πρέπουσι τοῖς λόγοις χρώμενος. ἐπεὶ δὲ πάντων ἡμᾶς εὐθύνας δεῖ διδόναι κέκριται, Ἀντιφάνης ἐν Λυδῷ εἴρηκε· Κολχὶς ἄνθρωπος πάροινος. σὺ δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέ που κόρον ἔχεις, οὐδὲ ἐπὶ νοῦν λαμβάνεις, ὅτι ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Εὐμένης ὁ Περγαμηνὸς ὁ φ   τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ χρόνων, ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθείς. κατ' οὐδὲν γὰρ τὸν πατέρα Φίλιππον ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ περὶ γυναῖκας ἐσπούδακε, οὔτε φίλοινος ἦν, ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔπινε δειπνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ.

Ἀρρυθμοπότης.

σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ ἀρρυθμοπότης εἶ κατὰ τὸν Φλιάσιον Τίμωνα. οὕτως γὰρ ἐκεῖνος ὀνομάζει τοὺς τὸν πολὺν ἀπαντλοῦντας οἶνον ἄκρατον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, Ἢ βαρεῦ βουπλῆγα ἐμάστιγον ἢ Λυκόοργος, Ὅς ῥα Διωνύσου ἀρρυθμοπότας ἐπέκοψεν, Ἐκ δὲ ῥυτὰ ῥίπτασκεν ἀπλησιοίνους τ' ἀρυταίνας.

Ποτικός.

Οὐ ποτικὸς δέ, ὀνομάζει δὲ ποτικὸν Ἀλκαῖος Γανυμήδη οὕτως. † ὅτι δὲ τὸ μεθύειν

Τὸ μεθύειν τὰς ὄψεις πλανᾶν.

καὶ τὰς ὄψεις ἡμῶν πλανᾷ, σαφῶς ἔδειξεν Ἀνάχαρσις δι' ὧν εἴρηκε διδάξας, ὅτι ψευδεῖς δόξαι τοῖς μεθύουσι γίγνονται. συμπότης γάρ τις ἰδὼν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ συμποσίῳ ἔφη, ὦ Ἀνάχαρσι γυναῖκα γεγάμηκας αἰσχράν, καὶ ὃς ἔφη πάνυ γε κἀμοὶ δοκεῖ, ἀλλά μοι ἔγχεον ὦ παῖ ποτήριον ἀκρατέστερον, ὅπως αὐτὴν καλὴν ποιήσω. μετὰ ταῦτα ὁ Οὐλπιανὸς προπίνων τινὶ τῶν ἑταίρων ἔφη. ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀντιφάνην ὦ Φιλότης. ὅς ἐν Ἀγροίκοις φησὶν ὅλην καμμύσας ἔκπιε μέγα τὸ φορτίον, οὐχ ὅστις αὐτοῦ δεῖν ἐμπόρους ἔχων. πῖθι ὦ ἑταῖρε, καὶ μὴ μεστὰς ἀεὶ ἕλκωμεν. ὁ αὐτός φησιν Ἀντιφάνης ἐν τῷ Τραυματίᾳ, ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον παταξάτω τις, καί τι καὶ μελίσκιον στροφὴ παρελθέτω τις. ἡ αὐτὴ λέγων δεῖ μεταβολὴ παντὸς ἔργου πλὴν ἑνός. παράδιδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ οἶνον ἀρκεσίγυιον ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης. Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν. ἀλλά τις Φιλόξενος δ' ἀπεθεῖν,

Πῖθι.

ἰδοὺ διαφέρει ὦ Ταῦ, ἐλέγχας μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς, καὶ ὅς, τὸ δὲ πῖθι τίς εἴρηκεν. ἐπισκοτώθης φίλτατε ἔφη ὁ Οὐλπιανός, ἀπάσας οἴνου τοσούτου. περὶ Κρατῖνος ἔχεις ἐν Ὀδυσσεῦσι, τῇ νυνὶ τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τοὔνομά μ' εὐθὺς ἐρώτα. Σὺ δ' ἀλλὰ πῖθι ἰδοὺ μὲν τοι φέρομαι, Καὶ γὰρ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικος ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους, Τοῦ γὰρ ἑορτῆς ἡ μεμνήμεθα. ἄρτι γὰρ Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πόλλ' ἀγαθὰ οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησέ σε Τῆς συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. καὶ Δίφιλος ἐν Βαλανείῳ ἔγχεον μεστὴν τὸ θνητὸν περικάλυπτε τῷ θεῷ πῖθι. ταῦτα γὰρ ἡμῶν Διὸς ἑταιρεία πάτις. Ἀμειψίας Σφενδόνῃ, λαγὼν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον. Μένανδρος Αὐλητρίσι, βάλλ' ἐς κόρον ἤδη πάποτ' ἔπιες σαυτὸν πᾶσι νῦν πῖθι μόνον γὰρ κακῶς.

Πίομαι.

πίομαι δὲ ἀεὶ τοῦ ῡ λεκτέον ἐκτείνοντας δὲ τὸ ῑ. οὕτω γὰρ ἔχει καὶ τὸ ὁμηρικὸν πιόμεθ' ἐκ Βοτάνης, καὶ Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσι, ποῦ ποτ' ἐκ ταὐτοῦ ποτηρίου, καὶ ἐν ἄλλοις πικρότατον οἶνον τήμερον πίει. τάχα ὡς ἀεὶ τοῦ ποιήματος. ἐνίοτε δὲ καὶ συστέλλουσι τὸ ῐ, ὡς Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, Οὐδ' ὅστις αὐτοῦ ἐκπίεται τὰ χρήματα. καὶ ἐν Σύρφακι, καὶ πίεθ' ὕδωρ πολύ. πῖε δὲ δισυλλάβως Μένανδρος ἐν Ἐγχειριδίῳ, Πιεῖν ἀναγκάσω τὴν ἱερόσυλον πρῶτα, καὶ τῇ πῖε καὶ πῖνε πῖνε. καὶ σὺ οὖν ὦ ἑταῖρε κατὰ τὸν Ἄλεξιν, ὃς ἐν Διδύμοις φησί, τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, καὶ γένηται ἡ παρ' Ἀνακρέοντι καλουμένη ἐπίσιος. φησὶ γὰρ ὁ μελοποιός, μηδ' ὥστε κῦμα πόντιον λάλαζε τῇ πολυκρότῃ σὺν γαστροδώρῃ καταχύδην πίνουσα τὴν ἐπίσιον.

Βείσιος?

ἰσῶν δ' ἡμεῖς ἀνίσωνα φαμέν. σὺ δὲ πιὼν μὴ φοβηθῇς σύσας δὲ τ' ὀπίσω μελάων καταπεσεῖσθαι. ἰσῶν γὰρ παθεῖν οὐ δύναντ' οἱ τὸν κατὰ Σιμωνίδην πίνοντες οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. ἀλλ' ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης εἰς τὰ ὕπτια καταπίπτουσιν οἱ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ὃν πῖνον καλοῦσι λέγων οὕτως, πλὴν ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τὰς

Τὸ πῖνον.

τῶν κριθῶν τὸ καλούμενον πῖνον. ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν λοιπῶν τε καὶ μεθυστικῶν οἱ μεθυσθέντες ἐπὶ πάντα τὰ μέρη πίπτουσι. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀριστερά, καὶ δεξιά, καὶ πρηνεῖς καὶ ὕπτιοι. μόνοι δὲ οἱ τῷ πίνῳ μεθυσθέντες εἰς τοὐπίσω καὶ ὕπτιοι κλίνονται.

Βρῦτον.

τὸν δὲ κρίθινον οἶνον, καὶ βρῦτον τινὲς καλοῦσιν, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυνᾶν. καὶ Ἀρχίλοχος ὥσπερ αὐλῷ βρῦτον ἢ Θρᾷξ ἀνήρ, ἢ Φρὺξ ἔβρυζε. κύβδ' ἦν πονουμένη. μνημονεύει τοῦ πόματος Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ, Κἀκ τῶνδ' ἔπινε βρῦτον ἰσχναίνων χρόνῳ καὶ σεμνοκόμπει τοῦτ' ἐν ἀνδρείᾳ στέγῃ. Ἑλλάνικος δὲ ἐν Κτίσεσι, καὶ ἐκ ῥιζῶν φησὶ κατασκευάζεσθαι τὸ βρῦτον γράφων ὧδε, πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν ῥιζῶν,

ζειῶν, καθάπερ οἱ Θρᾶκες ἐκ τῶν κριθῶν. Ἑκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσίν, ἐπιφέρει τὰς κριθὰς εἰς τὸ πόμα καταλέουσιν. ἐν δὲ τῇ περὶ Εὐρώπης περιόδῳ Παίονας φησὶ πίνειν βρῦτον ἀπὸ τῶν κριθῶν, καὶ παραβίην ἀπὸ κέγχρου καὶ κονύζης. ἀλείφονται δέ φησιν ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. τῷ δ' ἡμετέρῳ χορῷ οἶνος φίλος ὢν θυρσοφόρος, μέγα πρεσβεύων Διόνυσος, φησὶν Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις. αὕτη γὰρ πρόφασις παντοδαπῶν λογίων, Αἵ τε πανηγυρίων ἀγοραί, θάλειαί τε ἀνάκτων, Ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον Πτόρθον ἀνασχομένη, θαλερῷ ἐπήξατο πήχει, Αἰθέρος ὀφθαλμῶν δ' ἐξέθορον πυκινοὶ Παῖδες φωνήεντες, ὅταν πέσῃ ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ. Πρὶν δὲ σιωπῶσι. παυσάμενοι δὲ βοῆς, Νέκταρ ἀμέλγονται, μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισι, Ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτοφυές, Τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα, φιλοφροσύναι τε χοροί τε. Τῶν ἀγαθῶν βασιλεὺς οἶνος ἔδειξε φύσιν. Τῷ σὺ πάτερ Διόνυσε φιλοστεφάνοισιν ἀρέσκων, Ἀνδράσιν εὐθύμων συμποσίων πρύτανι, Χαῖρε· δίδου δ' αἰῶνα καλῶν ἐπιήρανε ἔργων, Πίνειν καὶ παίζειν, καὶ τὰ δίκαια φρονεῖν. Ἄμφις δ' ἐν Φιλαδέλφοις ἐπαινῶν, Τὸν τῶν πολυπότων ἤπερ ὑμῶν τῶν μόνον Ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων. Ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ συντετάχθαι διὰ τέλους Φρόνησις οὖσα, διὰ τὸ λεπτῶς καὶ πυκνῶς Πάντ' ἐξετάζειν, δέδοικεν ἐπὶ τὰ πράγματα Ὁρμᾶν προχείρως, ἡ δὲ διὰ τὸ μὴ σαφῶς, Τί ποτ' ἀφ' ἑκάστου πράγματος συμβήσεται Διαλελογίσθαι, δρᾷ τι καὶ νεανικόν, Καὶ θερμόν.

Διόνυσος.

Μέλλοντος δέ τι τούτοις προστιθέναι τοῦ Οὐλπιανοῦ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, Ὥρα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα καὶ βραχὺ διαπαύσωμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων, οὐ κατὰ τὴν Καλλίου τοῦ Ἀθηναίου ἐπιγραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν. ἀλλ' ἡμᾶς ζητήσωμεν πρότερον μέν, τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου. τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προύβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν. ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Διότιμος ὁ Ὀλυμπηνός, ἀλλὰ πῶς οἱ κωμῳδοποιοὶ αὐτῶν μέμνηνται, καί τινα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες. καὶ ὁ Λαρήνσιος ἔφη, ὁ μὲν Σολεὺς Κλέαρχος οὕτως ὁρίζεται, γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν, προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθέν, τιμῆς ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον. ἐν δὲ τῷ περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχός φησιν, ἑπτὰ εἴδη εἶναι γρίφων, ἐν γράμματι μέν, οἷον ἐροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὄνομά τι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ καὶ ἔχειν τι κελεύῃ τῶν γραμμάτων, ἢ μὴ ἔχειν. καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων, ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ' ἐποίησεν ᾠδήν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος. ἐν συλλαβῇ δὲ λέγονται γρῖφοι, οἷον ἐροῦμεν ἔμμετρον ὅ,τι δή ποτε οὗ ἡγεῖται βα, οἷον βασιλεύς, ἢ ὧν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ, ὡς Καλλιάναξ. τὸν λέοντα καθηγεῖσθαι, οἷον Λεωνίδης. ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. ἐν ὀνόματι δὲ ἐροῦμεν, ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, οὗ μορφὴ τὶς ἐμφαίνεται τραγικὴ, ἢ πάλιν ταπεινή, ἢ ἄθεα ὀνόματα, οἷον Κλεώνυμος, ἢ θεοφόρα, οἷον Διονύσιος. καὶ τούτων εἴτε ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλειόνων, οἷον Ἑρμαφρόδιτος, ἢ ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι, Διοκλῆς, ἢ Ἑρμοῦ, Ἑρμόδωρος, ἢ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικος. οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετέτακτο ἔπινον τὸ ποτήριον. καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ὡρίσατο, τί δ' ἐστὶ τὸ ποτήριον καλέ μοι Οὐλπιανὲ ζήτει. περὶ δὲ τῶν γρίφων Ἀντιφάνης μὲν ἐν Κνοιθίσι, ἢ Γάστρωνί φησιν, Ἐγὼ πρότερον μὲν τοὺς κελεύοντας λέγειν Γρίφους, παρὰ πότον ᾤμην ληρεῖν σαφῶς, Λέγοντας οὐδὲν ὁπότε τις προστάττεται Εἰπεῖν, ἐφεξῆς ὅ,τι φέρων τις μὴ φέρει, Ἐγέλων, νομίζων λῆρον οὐκ ἂν γενόμενον, Οὐδέποτε γ' οἶμαι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν, Ἐνέδρας δ' ἕνεκα. νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔγνωχ' ὅτι Ἀληθὲς ἦν. φέρομεν γὰρ ἔρανόν τινα, Ἄνθρωποι δέκ', οὐ φέρει δὲ τούτων τῇ φορᾷ, Οὐδὲ εἷς. σαφῶς οὖν ὅτι φέρων τις μὴ φέρει Τοῦτ' ἔστιν, εἰ δ' ὁ γρῖφος ἐνταῦθα ῥέπων, Καὶ τοῦτο μὲν δὴ κἄστι συγγνώμην ἔχον. Ἀλλ' οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι, Οἵτ' ἀργύριον μὴ κατατιθέντες ὡς σφόδρα. Φίλιππος ἄρ' ἦν εὐτυχής τισι νὴ Δία. ἐν δὲ Ἀφροδισίῳ, Πότερον ὅταν μέλλω λέγειν σοι τὴν χύτραν λέγω, Ἢ τροχορυμασίτευκτον κοιλοσώματον κύτος, Πλαστὸν ἐκ γαίας ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπτηθὲν στέγῃ, Νεογνοῦς, ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοθρέμμονα, Τακεροχρῶτα δ' ἐντύσαν, Ἡράκλεις Ἀποκτενεῖς ἄρα μ' εἰ μὴ γνωρίμως. Καὶ πάνυ φράσεις κρεῶν χύτραν εὖ λέγεις. Ξουθῆς μελίσσης νάμασίν τε συμμιγὴς μηκάδων Αἰγῶν ἀπόρρουν θρόμβον ἐγκαθήμενον Εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης, Λεπτοσυνθέτοις τρυφῶντας μυρίοις καλύμμασιν, Ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι, πλακοῦντα βούλομαι. Βρομιάδος δὲ ἱδρῶτα πηγῆς, οἶνον εἰπὲ συντεμών. Λιβάδα δὲ φαιανδρον ὡδὴ παράλιπον, ὕδωρ φάθι. Κασιόπνουν δ' αὔραν δι' αἴθρας. σμύρναν εἰπέ μοι Μακράν, μὴ δὲ τοιοῦτον ἄλλο μηδέν, μὴ δὲ τοὔμπαλιν Λέγων ὅτι δοκεῖ τοῦτ' ἔργον εἶναι μεῖζον ὥς φασί τινες, Αὐτὸ μὲν μηδὲν παρ' αὐτὸ δ' ἄλλα συστρέφειν πυκνά. καὶ Ἄλεξις δ' ἐν Ὕπνῳ τοιούτους γρίφους προβάλλει. Οὐ θνητός, οὐδ' ἀθάνατος, ἀλλ' ἔχων τινὰ Σύγκρασιν, ὥστε μήτ' ἐν ἀνθρώπου μέρει, Μήτ' ἐν θεοῦ ζῆν, ἀλλὰ φύεσθαί τ' ἀεὶ Παίζειν σὺ χαίρεις ὦ γύ-

Γρῖφοι.

οἷον τὸν περὶ τῆς σκιᾶς. ἔφη γὰρ εἶναι τινὰ φύσιν ἣ περὶ τὴν γένεσιν, καὶ φθίσιν ἐστὶ μεγίστη, περὶ δὲ τὴν ἀκμὴν ἐλαχίστη. λέγει δ' οὕτως, Τῆς φύσεως ὅσα γαῖα φέρει τροφός, οὐδ' ὅσα πόντος, Οὔτε βροτοῖσιν ἔχει γνίων αὔξησιν ὁμοίαν, Ἀλλ' ἐν μὲν γενέσει πρωτοσπόρῳ ἐστὶ μεγίστη. Ἐν δὲ μέσαις ἀκμαῖς μικρά. γήρᾳ δὲ πρὸς αὐτῷ Μορφῇ καὶ μεγέθει μείζων πάλιν ἐστὶν ἁπάντων. Κἀν τῷ Οἰδίποδι δὲ τῇ τραγῳδίᾳ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν εἴρηκεν αἰνιττόμενος. Εἰσὶ κασίγνηται δίτταὶ ὧν ἡ μία τίκτει, Τὴν ἑτέραν αὐτὴ δὲ τεκοῦσα πάλιν γ' ὑπὸ ταύτης Τεκνοῦται. τοιοῦτόν τι καὶ Καλλισθένης ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φησίν, ὡς Ἀρκάδων πολιορκούντων Κρῶμνον (πολίχνιον δ' ἐστὶν ἱδρυμένον πλησίον μεγάλης πόλεως) Ἱππόδαμος ὁ λάκων, εἷς ὢν τῶν πολιορκουμένων, διελέγετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυ-
10 κι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοὺς κατάστασιν, ἀπαγγέλλειν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γύναιον δέχ' ἡμερῶν, τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον ἐάν τι παρέλθωσι, καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη γάρ ἐστιν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ παρὰ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένος λιμὸς, ἔχων γυναικὸς μορφήν. φανερὸν οὖν ἐγένετο πᾶσιν, ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερῆσαι δύνανται οἱ πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμόν. συνέντες οὖν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν κατὰ κράτος τοῖς ἐν τῇ Κρώμνῃ. πολλοὶ δὲ γρίφων καὶ τοιοῦτοί τινες εἰσίν, οἷον Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα, Οὕτω συγκόλλως ὥστε σύναιμα ποιεῖν. Τοῦτο δὲ σημαίνει σικύας προσβολήν. καὶ τὸ Παναρκοῦς δέ ἐστι τοιοῦτον, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων, ὅτι βάλοι ξύλῳ τε καὶ οὐ ξύλῳ, καθημένην ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα, ἀνήρ τε καὶ οὐκ ἀνήρ, λίθῳ καὶ οὐ λίθῳ. τούτων γάρ ἐστι τὸ μὲν νάρθηξ, τὸ δὲ νυκτερίς, τὸ δὲ εὐνοῦχος,
20 τὸ δὲ κίσηρις. καὶ Πλάτων δ' ἐν πέμπτῳ νόμων μνημονεύει τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους τοῖς ἐν τοῖς ἑστιάσεσιν ἔφη ἐπαμφοτερίζουσιν ἐοικέναι καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς βολῆς, περὶ τῆς νυκτερίδος, ᾧ καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸν αἰνίττονται βαλεῖν. καὶ τὰ Πυθαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιητῶν, καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἀντὶ τοῦ ἀλυπίαν ἀσκεῖν. πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον κινεῖν μὴ ἐρεθίζειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμός, ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα. ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, ἀντὶ τοῦ πᾶσαν πλεονεξίαν φεύγειν καὶ ἐχθρὰν. ζητεῖν δὲ τὸ ἴσον. λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν, ἀντὶ τοῦ γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. εἰκῇ γὰρ ἕκαστος ὅ, τι ἂν δόξῃ ἀποκρίνεται. τὴν δ' εὐθεῖαν ἄγειν ἡγεμόνι χρώμενον τῷ νῷ. μὴ καθῆσθαι ἐπὶ χοίνικα, ἀντὶ τοῦ μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀεὶ προσδέχεσθαι. ὅρια γὰρ καὶ πέρας ζωῆς ὁ θάνατος. τοῦτον οὖν οὐκ ἐᾷ μετὰ λύπης καὶ φροντίδος
30 προσίεσθαι. τῷ δὲ Θεοδέκτῃ παραπλησίως ἔπαιζε γρίφους καὶ δρομέας ὁ κύων, ὥς φησι Κλέαρχος, καὶ Ἀριστώνυμος ὁ ψιλοκιθαριστής, ἔτι τε Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος, ὅσπερ καὶ τῶν ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής. καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ. τούτου δὲ καὶ Ἰσχόμαχος ὁ κῆρυξ ἐγένετο ζηλωτής, ὃς ἐν τοῖς κύκλοις ἐποιεῖτο τὰς μιμήσεις. ὡς δ' εὐδοκίμει, μεταβὰς ἐν τοῖς θαύμασιν ὑπεκρίνετο μίμους. τοιοῦτοι δ' ἦσαν, οὓς ἐποίουν γρίφους. οἷον ἀγροίκου τινὸς ὑπερπλησθέντος καὶ κακῶς ἔχοντος, ὡς ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἰατρός, μὴ εἰς ἔμετον ἐνέπνευσεν, οὐκ ἔγωγε εἰπεῖν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν. καὶ πτωχῆς τινὸς τὴν γαστέρα πονούσης, ἐπεὶ ὁ ἰατρὸς ἐπυνθάνετο, μὴ ἐν γαστρὶ ἔχει, πῶς γε εἰπεῖν τριταία μὴ βεβρωκυῖα. τῶν ἀριστωνύμων δ' ἦν ἐν τῷ γρίφων λόγῳ. καὶ Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑποκριτὴν εἶπεν, λοιδορῶν αὐτὸν ὡς εὐρύστομον. ἐνέβαλον γὰρ ἄν σε φησὶν εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ μὴ κα-
40 ταῤῥαίνειν ἔμελλον τοὺς περιεστηκότας. ἀρχαιότατος δ' ἐστὶ λογικὸς γρῖφος, καὶ τῆς τοῦ γριφεύειν φύσεως οἰκειότατος. τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν, καὶ τί ταὐτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ. καὶ πρὸς τούτοις τί ταὐτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ. τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμωνυμία. καὶ γὰρ ἄρκτος καὶ ὄφις καὶ αἰετὸς καὶ κύων, ἐστὶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ, τὸ δὲ χρόνον σημαίνει. ἅμα γὰρ παρὰ πᾶσιν ὁ αὐτὸς καὶ οὐδαμοῦ, διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν φύσιν ἔχειν. τὸ δὲ πρότερον ἐστὶ ψυχὰς ἔχειν. τοῦτο γὰρ οὐδεὶς ἡμῶν ἐπιστάμενος διδάσκει τὸν πλησίον. ὁ δὲ ἀθηναῖος Καλλίας (ἐζητοῦμεν γὰρ ἔτι πρότερον περὶ αὐτοῦ) μικρὸν ἔμπροσθεν γενόμενος τοῖς χρόνοις Στράττιδος, ἐποίησε τὴν καλουμένην γραμματικὴν τραγῳδίαν οὕτω διατάξας, πρόλογος μὲν αὐτῆς ἐστὶν ἐκ τῶν στοιχείων, ὃν χρὴ λέγειν ἐκ τῶν στοιχείων διαιροῦντα κατὰ τὰς παύσας γραφὰς, καὶ τὴν τελευτὴν καταστροφικῶς ποιουμένους εἰς τ' ἄλφα. βῆτα γάμμα δέλτα εἶτα θῆτα. εἶ γὰρ ἔγε ἰῶτα κάππα λάμβδα μῦ νῦ ξῦ
50 τὸ οὗ πῖ ῥῶ σῖγμα ταῦ ὖ φῖ χῖ τε τῷ ψῖ εἰς τὸ ὦ. ὁ χορὸς δὲ γυναικῶν ἐκ τῶν συνδύο πεποιημένος αὐτῷ ἐστὶν ἔμμετρος ἅμα καὶ μεμελοπεποιημένος τόνδε τὸν τρόπον. βῆτα ἄλφα βα, βῆτα εἶ βε, βῆτα ἦ βη, βῆτα ἰῶτα βι, βῆτα ὂ βο, βῆτα ὖ βυ, βῆτα ὦ βω. καὶ πάλιν ἐν ἀντιστρόφῳ τοῦ μέλους καὶ τοῦ μέτρου, γάμμα ἄλφα, γάμμα εἶ, γάμμα ἦ, γάμμα ἰῶτα, γάμμα ὂ, γάμμα ὖ, γάμμα ὦ. καὶ ἐπὶ τῶν

συλλαβῶν ὁμοίως ἕκαστος τότε μέτρον καὶ τὸ μέλος ἐν ἀντιστρόφοις ἔχουσι πᾶσαι ταυτόν. ὥστε τὸν Εὐριπίδην μὴ μόνον ὑπονοεῖσθαι τὴν Μήδειαν ἐντεῦθεν πεποιηκέναι πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλος αὐτὸ μετενηνοχότα φανερόν ἐστι. τὸν δὲ Σοφοκλέα διελεῖν φασιν, ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τῷ μέτρῳ τοῦτ' ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ οἰδίποδι, Οὕτως ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ ταῦτ' ἐλεγχθείς. διόπερ οἱ λοιποὶ τὰς ἀντιστρόφους ἀπὸ τούτου παρεδέχοντο πάντες, ὡς ἔοικεν ἐν ταῖς τραγῳδίαις. καὶ μετὰ τὸν χορὸν εἰσάγει πάλιν ἐκ τῶν φωνηέντων ῥῆσιν, οὕτως. ἣν δεῖ κατὰ τὰς παραγραφὰς ὁμοίως τοῖς πρόσθεν λέγοντα διαιρεῖν, ἵν' ᾖ τοῦ ποιήσαντος ὑπόκρισις σώζηται κατὰ τὴν διάνοιαν. ἄλφα μόνον ὦ γυναῖκες εἶτε δεύτερον μόνον λέγειν χρὴ καὶ τρίτον μόνον γ' ἐρεῖς. εἶτ' ἆρα φήσω τὸ τέταρτον τοῦ μόνον ἰῶτα πέμπτον οὖ τό θ' ἕκτον ὖ μόνον λέγε. λοίσθιον δὲ φωνῶ σοι τὸ ω τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ' ἐν μέτροις μόνον. καὶ τοῦτο λέξασα, εἶτα δὶς αὐτὰ λαλεῖ. διδάλλει δὲ καὶ διὰ τῶν ἰαμβείων γράμμα πρῶτος οὗτος. ἀκολαστότερον μὲν κατὰ τὴν διάνοιαν, πεφρασμένον δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. Κύω γάρ ὦ γυναῖκες, ἀλλ' αἰδοῖ φίλαι. Ἐν γράμμασι σφῷν τοὔνομ' ἐξερῶ βρέφους. Ὀρθὴ μακρὰ γραμμ' ἐστὶν ἐκ ταύτης μέσης Μικρὰ παρεστῶσ' ἑκατέρωθεν ὑπτία. Ἔπειτα κύκλος πόδας ἔχων βραχεῖς δύο.

Ὅθεν ὕστερον, ὡς ὑπονοήσειέ τις Μαιάνδριος ἦν ὁ συγγραφεύς, μικρὸν διὰ τῆς ἑρμηνείας τῇ μιμήσει παρεγκλίνας, συνέγραψεν ἐν τῷ παραγγέλματι φορτικώτερον τοῦ ῥηθέντος. Εὐριπίδης δὲ τὴν ἐν τῷ Θησεῖ τὴν ἀγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ῥῆσιν. βοτὴρ δ' ἐστὶν ἀγράμματος αὐτόθι δηλῶν τοὔνομα τοῦ Θησέως ἐπιγεγραμμένον οὕτως.

Ἐγὼ πέφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις
Μορφὰς δὲ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
Κύκλος τις ὡς τόρνοισιν ἐκμετρούμενος   Θ
Οὗτος δ' ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.
Τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο.   Η
Ταύτας διείργει δ' ἐν μέσαις ἄλλη μία.
Τρίτον δὲ βόστρυχός τις, ὡς εἱλιγμένος   Σ
Τὸ δ' αὖ τέταρτον ἦν μὲν εἰς ὀρθὸν μία.
Λοξαὶ δ' ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι   Ε
Εἰσίν. τὸ πέμπτον δ' οὐκ ἐν εὐμαρεῖ φράσαι.
Γραμμαὶ γάρ εἰσιν ἐκ διεστώτων δύο.   Υ
Αὗται δὲ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν,
Τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές.   Σ

Τὸ δ' αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῷ Τηλέφῳ. ἀγράμματος γάρ τις καὶ τοῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ Θησέως ἐπιγραφὴν οὕτως. Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόμφαλος κύκλος Ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο, Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἦν προσεμφερές. Ἔπειτα τριόδους πλάγιον ἦν προσκείμενος Ἐφ' ἑνός τε κανόνος ἦσαν ἐζυγωμένοι δύο. Ὅπερ δὲ τρίτον ἦν καὶ τελευταῖον πάλιν. Καὶ Θεοδέκτης δ' ὁ φασηλίτης ἄγροικόν τινα ἀγράμματον παράγει, καὶ τοῦτον τὸ τοῦ Θησέως ὄνομα διασημαίνοντα, Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μαλακόφθαλμος κύκλος. Ἔπειτα δύο οἱ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ. Τούτους δὲ πλάγιος διὰ μέσου συνδεῖ κανών, Τρίτον δ' ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές, Ἔπειτα τριόδους πλάγιος. ὡς δ' ἐφαίνετο

Πέμπτον δ' ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο, Αὗται δὲ συντείνουσιν εἰς βάσιν μίαν Ἕκτον δ' ὅπερ καὶ πρόσθεν ὁ βόστρυχος. καὶ Σοφοκλῆς δὲ τούτῳ παραπλήσιον ἐποίησεν ἐν Ἀμφιαράῳ σατυρικῷ, τὰ γράμματα παράγων ὀρχούμενον. Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων, ἐν χαλκηδόνι φησὶν ἐπὶ τοῦ Θρασυμάχου τοῦ σοφιστοῦ μνήματος ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοὔνομα θῆτα ῥῶ. ἄλφα. σὰν. ὖ μ. ἄλφα χῖ. οὖ. σὰν. Πατρὶς χαλκηδών. ἡ δὲ τέχνη σοφίη. Τὸ δὲ Καστορίωνος τοῦ σολέως, ὡς ὁ Κλέαρχος φησίν, εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιοῦτόν ἐστι. τῶν ποδῶν ἕκαστος ὅλοις ὀνόμασι περιειλημμένος πάντας ὁμοίως ἡγεμονικοὺς καὶ ἀκολουθητικοὺς ἔχει τοὺς πόδας, οἷον σὲ τὸν βολαῖς νιφοκτύποις δυσχείμερον ναίονθ' ἕδος θηρονόμε Πὰν χθόν' Ἀρκάδων κλήσω γραφῇ, τῇ δὲ σοφῇ πάγκλειτ' ἔπη συνθεὶς ἄναξ δύσγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν μουσοπολεῖ θὴρ κηροχύτων ὃς μείλιγμ' ἱείς. καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δὲ ἕκαστον τῶν ποδῶν, ὡς ἂν τῇ τάξει θῇς τὸ αὐτὸν μέτρον ἀποδώσει οὕτως. σὲ τὸν βολαῖς νιφοκτύποις, σὲ τὸν βολαῖς δυσχείμερον. καὶ ὅτι τῶν ποδῶν ἕκαστός ἐστι δεκαγράμματος. ἔστι δὲ καὶ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' ἑτέρως ποιῆσαι, ὥστε πλείω πρὸς τὴν χρῆσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔχειν, οὕτω λέγοντας, μέτρον φράσον μοι τῶν ποδῶν, λαβὼν μέτρον μοι τῶν ποδῶν, μέτρον φράσον. οὐ βούλομαι γὰρ τῶν ποδῶν μέτρον λαβεῖν. Πίνδαρος δὲ πρὸς τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν ᾠδήν, ὡς ὁ αὐ-

τός φησι Κλέαρχος, οἷον εἰ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτων προσκρουόντων διὰ τὸ δύσκολον εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα, καὶ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν ἐποίησε· πρὶν μὲν ἕρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρώποις. ταῦτα σημειώσαιτ' ἄν τις πρὸς τοὺς νοθεύοντας Λάσου τοῦ Ἑρμιονέως τὴν ἄσιγμον ᾠδήν, ἥτις ἐπιγράφεται Κένταυροι. καὶ ὁ εἰς τὴν Δήματρα δὲ τὴν ἐν Ἑρμιόνῃ ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὗ ἐστιν ἀρχή, Δάματρα μέλπω Κόραν τε Κλυμενοῖο ἄλοχον, εἶπεν. ἀπορῆσαι δὲ καὶ ἄλλων γρίφων· Ἐν φανερῷ γενόμαν πάτρη δέ μοι ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἀμφὶς ἔχει, μήτηρ δ' ἐστὶν ἀριθμοῖο πάϊς. Φανερὰν οὖν λέγει τὴν Δῆλον, ἥτις ὑπὸ θαλάσσης περιέχεται, μήτηρ δ' ἡ Λητώ, ἥτις Κοίου ἐστὶ θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κοῖον προσαγορεύουσι. καὶ ἐπὶ τῆς πτισάνης, κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ἐργάσας πίε. πεποίηται δὲ τῆς πτισάνης τοὔνομα ἐκ τοῦ πτίσσειν καὶ αὐῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ κοχλίου. φέρεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Τεύκρου ὁρισμοῖς, Ζῷον ἄπουν ἀνάκανθον ἀνόστεον ὀστρακόνωτον Ὄμματά τ' ἐκκύπτοντα προμήκεα κεἰσκύπτοντα. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐτοῦ Ἐρῶντι φησί, Τροφαλίδας χλωροσάρκους μανθάνεις τυρὸν λέγειν. Ἀναξανδρίδης δὲ αἰσχρά, ἀρτίως διεστάμενος, καὶ τὰ μὲν δεινὰ τοῦ σώματος μέρη δαμάζεται ἐν πυριατύποισι γῆς, Τιμόθεος ἔφη, ποτ' ἄνδρες τὴν χύτραν εἶναι λέγων. Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἥρωσιν ὡς δ' ἦν ἡρμένη Βίου τιθήνη, πολεμία λιμοῦ, φύλαξ Φιλίας, ἰατρὸς ἐκλύτου βουλιμίας. Τράπεζα. περίεργος νὴ τὸν οὐρανὸν Ἐξὸν φράσαι τράπεζαν συντόμως. Πλάτων δ' ἐν τῷ Ἀδώνιδι χρησμὸν δοθῆναι λέγων Κινύρᾳ ὑπὲρ Ἀδώνιδος φησίν, Ὦ Κινύρα βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων, Παῖς σοι κάλλιστος μὲν ἔφυ θαυμαστότατός τε Πάντων ἀνθρώπων, δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ἔχετον. Ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς, ὁ δ' ἐλαύνων. Λέγει δὲ Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον. ἀμφότεροι γὰρ ἤρων τοῦ Ἀδώνιδος. καὶ τὸ τῆς Σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα, Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς τραγῳδουμένοις τοιοῦτον εἶναί φησι. Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὗ μία φωνή, Καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν Ἑρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον, Ἀλλ' ὁπόταν πλείοσιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ, Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ. Γρίφοι δὲ εἰσὶ καὶ Σιμωνίδου ταῦτα πεποιημένα, ὥς φησι Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, Μιξονόμου τε πατὴρ ἐρίφου καὶ σχέτλιος ἰχθὺς Πλησίον ἠρείσαντο καρήατα. παῖδα δὲ νυκτὸς Δεξάμενοι βλεφάροισι Διωνύσοιο ἄνακτος Βουφόνον οὐκ ἐθέλουσι τιθηνεῖσθαι θεράποντα. Φασὶ δ' οἱ μὲν ἐπί τινος τῶν ἀρχαίων ἀναθημάτων ἐν Χαλκίδι τοῦτ' ἐπιγεγράφθαι. πεποιῆσθαι δ' ἐν αὐτῷ τράγον καὶ δελφῖνα, περὶ ὧν εἶναι τὸν λόγον τοῦτον. οἱ δὲ εἰς ἐπιτόνιον ψαλτήριον δελφῖνα καὶ τράγον εἰργασμένον εἰρῆσθαι. καὶ εἶναι τὸν Βουφόνον, καὶ τὸν Διονύσου θεράποντα τὸν διθύραμβον. οἱ δὲ φασὶν ἐν Ἰουλίδι τὸν Διονύσῳ θυόμενον βοῦν ὑπό τινος τῶν νεανίσκων παίεσθαι πελέκει. πλησίον δὲ τῆς ἑορτῆς οὔσης εἰς χαλκεῖον δοθῆναι τὸν πέλεκυν. τὸν οὖν Σιμωνίδην ἔτι νέον ὄντα βαδίσαι πρὸς τὸν χαλκέα κομιούμενον αὐτόν. ἰδόντα δὲ καὶ τὸν τεχνίτην κοιμώμενον, καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν καρκίνον εἰκῇ κείμενον, καὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἔχοντα τὰ ἔμπροσθεν, οὕτως ἐλθόντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνήθεις τὸ προειρημένον πρόβλημα. τὸν μὲν γὰρ τοῦ ἐρίφου πατέρα τὸν ἀσκὸν εἶναι, σχέτλιον δὲ ἰχθὺν τὸν καρκίνον, νυκτὸς δὲ παῖδα τὸν ὕπνον. Βουφόνον δὲ καὶ Διονύσου θεράποντα τὸν πέλεκυν. πεποίηκε δὲ καὶ ἕτερον ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τῆς ἱστορίας ἀπορίαν. Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον Τῷ πανοπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ. Λέγεται δὲ ἐν τῇ Καρθαίᾳ διατρίβοντα αὐτόν, διδάσκειν τοὺς χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον ἄνω πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς περὶ τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα ἦν ἡ κρήνη. ἀνακομίζοντος δ' αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν Ἐπειόν, διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι τοῦτο δρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν Τρωϊκὸν μῦθον, ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρείδαις, ὡς καὶ Στησίχορός φησιν. ᾤκτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ αἰεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν. ὑπαρχόντων οὖν τούτων ταχθῆναι φασὶ τῷ μὴ παραγινομένῳ τῶν χορευτῶν εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν κἂν τῷ ποιητῇ λέγεσθαι, καὶ εἶναι τὸν μὲν οὐ φέροντα τοῦτο τέττιγος ἄεθλον, τὸν οὐκ ἐθέλοντα ᾄδειν. πανοπηϊάδην δὲ τὸν ὄνον. μέγα δεῖπνον τὴν χοίνικα τῶν κριθῶν. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Θεόγνιδος τοῦ ποιητοῦ, Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρός Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι. Σημαίνει γὰρ κόχλον. τοιοῦτον δ' ἐστὶ καὶ τὸ ῥήματα λέγειν ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια, οἷον λαβὼν Ἀριστόνικον ἐν μάχῃ Κράτης. καὶ τὸ περιφερόμενον. Πρίν τ' ἄνδρας δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον. Ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι. Δίψῃ δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου. Τίνα δὲ κόλασιν ὑπέμενον Ἀθήνησιν οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον, ἅλς ἔπινον φιάλην κεκερασμένην, ὡς καὶ ὁ Κλέαρχος προεῖπεν ἐν τῷ ὅρῳ. κἂν τῷ

πρώτῳ

Γρῖφοι.

πρώτῳ δὲ προοιμίῳ γράφει οὕτως, τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλλοτρία φιλοσοφίας ἐστί, καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν τῆς σοφίας ἀπόδειξιν ἐν τούτοις ἐποιοῦντο. προέβαλλον γὰρ παρὰ τοὺς πότους. οὐχ ὥσπερ οἱ νῦν ἐρωτῶντες ἀλλήλους τίς τῶν ἀφροδισιακῶν συνδυασμῶν, ἢ τίς ἢ ποῖος ἰχθὺς ἥδιστος, ἢ τίς ἀκμαιότατος. ἔτι δὲ τίς μετ' ἀρκτοῦρον ἢ μετὰ πλειάδα. ἢ τίς μετὰ κύνα μάλιστα βρωτός. καὶ ἐπὶ τούτοις ἆθλα μὲν τοῖς νικῶσι φιλήματα μίσους ἄξια τοῖς ἐλευθέραν αἴσθησιν ἔχουσι, ζημίαν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι τάττουσιν ἄκρατον πιεῖν ἥδιον τῆς ὑγιείας πίνουσιν. κομιδῇ γὰρ ἐστὶ ταῦτά γε τινὸς τοῦ Φιλαινίδος καὶ τοῖς Ἀρχεστράτου συγγράμμασιν ἐνωκηκότος. ἔτι δὲ περὶ τὰς καλουμένας γαστρολογίας ἐσπουδακότος, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς τοιαύτας. τοῦ πρώτου ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι, ἀνταποδόντος ἑτέρου ποιητοῦ τινὸς εἰ τὴν αὐτὴν εἶπε γνώμην, ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. πρός τε τούτοις ἕκαστον εἰπεῖν, ὅσον ἂν προταχθῇ ἔμμετρον, καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχει θεωρίας. ὁμοίως δὲ τοῖς εἰρημένοις ἡγεμόνος ἑκάστου λέγειν ὄνομα, τῶν περὶ Τροίαν ἢ τῶν Τρώων. καὶ πόλεως ὄνομα τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν ἀπὸ τοῦ δοθέντος γράμματος. τὸν δ' ἐχόμενον τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐναλλάξαι ἄντε ἑλληνίδος ἄντε βαρβάρου τάξει τις, ὥς γε τὴν παιδείαν εἰκαστὸν. ἐφ' οἷς ἆθλον ἐτίθεσαν στέφανον καὶ εὐφημίαν, οἷς μάλιστα γλυκαίνεται τὸ φιλεῖν ἀλλήλους.

Ζημία τοῖς ἀλύσασι τῶν γρίφων.

ταῦτα μὲν οὖν Κλέαρχος εἴρηκε, καὶ ἃ προσβάλλειν δεῖ. τοιαῦτα τινὰ εἶναι ἡγοῦμαι στίχον εἰπεῖν ὁμηρικόν, ἀπὸ τοῦ ἄλφα ἀρχόμενον, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον καταλήγοντα. Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. Ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα. Ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊά τε πτερόεντα. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰαμβεῖα, Ἀγαθὸς ἀνὴρ λέγοιτ' ἂν, ὁ φέρων τἀγαθά.
Ἀγαθὸς ἂν εἴη καὶ ὁ φέρων καλῶς κακά. Ὁμηρικοὶ ἀπὸ τοῦ ε ἐπὶ τὸ ε Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε. Ἐν πόλει ἡμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε. ὁμοίως καὶ ἰαμβεῖα, Ἐνυκατεφρόνητος δὴ πενία δ' Ἡρακλῆ, Ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάπλεκε. Ὁμήρου ἀπὸ τοῦ η ἐπὶ τὸ η, ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη. Ἡ δ' ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη. ἴαμβοι, Ἡ τῶν φίλων σοι πίστις ἔστω κεκραμένη. Ἀπὸ τοῦ ι ἐπὶ τὸ ι Ὁμήρου,
Ἰλίου ἐξαπολοίατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι. Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημι γενέσθαι. ἀπὸ τοῦ σ εἰς τὸ σ, Συμπάντων δ' ἀνακτῶν οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς. Σοφὸς ἐστὶν ὁ φέρων τἀπὸ τύχης καλῶς. ἀπὸ τοῦ ω εἰς τὸ ω, Ὣς δ' ὅτ' ἀπ' οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω.
Ὠρθωμένην πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν ἔχω. προβάλλειν δὲ δεῖ καὶ στίχους ἀσίγμους, οἷον. Γαῖαν ἱέμενοι δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι. καὶ πάλιν στίχους ὁμηρικοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς καὶ τῆς ἐσχάτης δηλοῦντας ὄνομα. οἷον, Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας. Φυλείδην ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς, Ἰητὴρ δ' ἀγαθὸς Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων. εἰσὶ καὶ ἄλλοι στίχοι ὁμηρικοὶ δηλοῦντες σκευῶν ὀνόματα, ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς, οἷον.

Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός. Ὅλμος.
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος. Μύλος.
Λυγρὸς ἐὼν μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ. Λύρη.

ἄλλοι στίχοι δηλοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦ τέλους τῶν ἐδωδίμων τι.

Ἀργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος. Ἄρτος.
Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. Μῆλα.

ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παρέκβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον. ἔπινον οὗτοι ἅλμην παραμισγομένην τῷ αὐτῶν ποτῷ, καὶ ἔδει προσενέγκασθαι τὸ ποτήριον ἀπνευστί, ὡς Ἀντιφάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων, Οἴμοι περιπλοκάς, Λέγειν ἐρωτᾷς, ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξυνοισθά τι, Ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρεμᾶσθαι. Πότερά μοι Γρῖφον προβάλλεις, τῶνδε μὲν εἰπεῖν δέσποτα Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξυνοισθά τι Δύναται τὸ ῥηθέν, ἔξω τίς δότω Ἱμάντα ταχέως, οἷον οὐκ ἔγνων ἴσως. Ἔπειτα τῷ ζημίοις με μηδαμῶς. Ἅλμης δ' ἐχρῆν τι περιφέρειν ποτήριον.
Οἶδ' οὖν ὅπως γε δεῖ σε τοῦτ' ἐκπιεῖν ἐγώ, Κομιδῇ γε πῶς ἐν ἔχθρον ἀποφέροντά σοι. Οὐκ ἀλλ' ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ, ἕλκειν ἀπνευστί. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν γρίφων εἰπόντων τῶν δειπνοσοφιστῶν, ἐπειδὴ καὶ ἡμᾶς ἑσπέρα καταλαμβάνει, ἀναπεμπαζόμενοι τὰ εἰρημένα. τὸν περὶ τῶν ἐκπωμάτων λόγον εἰς αὔριον ἀναβαλώμεθα. κατὰ γὰρ τὸν Μεταγένους Φιλοθύτην κατ' ἐπεισόδιον μεταβαλῶ τὸν λόγον, ὡς ἂν καιναῖς παροψίσι καὶ πολλαῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον, περὶ τῶν ἐκπωμάτων τὸν λόγον ἑξῆς ποιούμενος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἐκπωμάτων.

ΑΓΕ δὴ τίς ἀρχὴ τῶν λόγων γενήσεται κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Κηφισόδωρον, ἑταῖρε Τιμόκρατες; συναχθέντων γὰρ ἡμῶν καθ' ὥραν μετὰ σπουδῆς, διὰ τὰ ἐκπώματα, ὁ Οὐλπιανὸς ἔτι καθημένων ἁπάντων πρὶν καί τινα λεχθῆναι ἔφη. παρὰ μὲν τῷ Ἀθηναίῳ αὖθις φίλοι καθίσαντες οἱ ἀριστεῖς δειπνοῦσιν. ὁ δὲ Πολύιδος ἱερὰ θύων ἐν δείῳ, ἐξαπορευόμενον τὸν Γετεῶν κατέχων, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πρὸς Βαλλίαν τι κατακλάσας αὐτὶ τραπέζης ἐξέθηκε τῶν τυθέντων. καὶ περὶ Αὐτολύκῳ ἐλθόντι Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον, ἡ τροφὸς καθημένῳ δῶλον ἔτι. οὕτως γὰρ ἐδείπνουν οἱ τότε, τῆς Ὀδυσσείας φησὶν ὁ ποιητής, Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς, Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε Παυομένῳ δόρποιο. Ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς γόνασιν ἔστησεν. ἡμεῖς οὖν μὴ διατρίβωμεν, ἀλλ' ἤδη κατακλινώμεθα, ἵν' ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται ποτηρίων ἀποδιδοὺς τὸν λόγον καὶ τὰς κύλικας πλήρεις ἅπασι προπίῃ. ποτήρια δὲ πρῶτον οἶδα ὀνομάσαντα τὸν Ἀμόργιον ποιητὴν Σιμωνίδην ἐν ἰάμβοις οὕτως· ἀποστρέπτεζεν ἐλέ νιν ποτήρια. καὶ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα δὲ ποιήσας φησίν, νέκυς δὲ χαμαιστρώτου ἐπὶ τείνας θυρέης εἰβάδος προύθηκ' αὐτοῖσι θάλειαν τε τὰ ποτήρια στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ἔθηκεν, ὅπερ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ πόσεως. ὡς τὸ ἔκπωμα οἱ Ἀττικοὶ ἐπὶ ὑδροποτεῖν καὶ οἰνοποτεῖν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν, Γαμφηλαῖσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην. Κἀν τῷ αὐτῷ δὲ ἔφη, Πολλῷ γ' ὁ Βάκις διεχρῆτο τῷ ποτηρίῳ. καὶ Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι, Κρατῆρ με δεῖ χιλίων ποτηρίων. ὁ δὲ Ἀνακρέων ἔφη, Οἰνοπότης δὲ πεποίημαι. ἐστὶ δὲ τὸ ῥῆμα καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, οἰνοποτάζων γὰρ εἴρηκε. καὶ Σαπφὼ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ ἔφη, πολλὰ δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλαίφις. καὶ Ἀλκαῖος, ἐκ δὲ ποτηρίων πώνης† διεννομένω παρισδόν. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δημήτηρ ποτηριοφόρος, κατὰ τὴν Ἀνθείων χώραν, ὡς Αὐτοκράτης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Ἀχαϊκῶν. ἄξιον δὲ εὖ νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς περὶ τὸν κατάλογον τῶν ποτηρίων, ὧν πλήρεις δεῖ τὸ κυλικεῖον τόδε. εἴρηται γὰρ οὕτως, ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη. παρὰ Ἀριστοφάνει μὲν ἐν Γεωργοῖς, ὥσπερ κυλικεῖον τοὐθόνιον προπέπηγεται. Ἐστὶ καὶ παρὰ Ἀλεξάνδρῳ ἐν Μελιλώτῳ. Εὔβουλος δ' ἐν Λυδίᾳ, ὥσπερ σπονδὴν διδούς Ἐν τῷ κυλικείῳ συντέτριφεν τὰ ποτήρια.

Ποτήρια.

Κἀν Ψαλτρίᾳ δὲ ἔφη, τὰ κυλικεῖα δ' ἐξεῦρεν ἡμῖν. ἐν δὲ Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ, Ἑρμῆς ὁ Μαίας λίθινος ὢν προσβύγμασιν Ἐν τῷ κυλικείῳ λαμπρὸν ἐκτετριμμένον. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Χείρωνι. πολλοστῷ δ' ἔτει ἐκ τῶν πολεμίων οἴκαδε ἥκω συγγενεῖς, καὶ φράτορας καὶ δημότας Εὑρὼν μόλις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐγράφην Ζεὺς ἔτι μοι ἕρκειός ἐστι φράτριος, Τὰ τέλη τελῶ. ἄξιον δὲ δεῖ ζητῆσαι, εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίαρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου μικροῖς φησίν, αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι, καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι. Χαμαιλέων δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης, εἴγε τῆς φωνῆς μνημονεύω, φησίν. εἰ δὲ οἱ ταῖς ἐξουσίαις χρώμενοι, καὶ τὸν πλοῦτον προτιμῶσι τὴν μέθην ταύτην, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐκ ἔχοντες γὰρ ἑτέραν ἡδονὴν ταύτης καλλίω, οὐδὲ μᾶλλον εὐχερῆ, καταφεύγουσιν εἰκότως ἐπὶ τὸν οἶνον. ὅθεν καὶ τὰ μεγάλα τῶν ἐκπωμάτων ἐπιχώρια γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιόν, οὐδὲ τοῦτό γε δεῖ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ νεωστὶ εὑρέθη πεμφθὲν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπεστερημένοι τῆς παιδείας, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν πολὺν οἶνον, καὶ πορίζονται τροφὰς περιέργους καὶ παντοίας. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα τόποις οὔτε γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν, ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡρωικοῖς. τὸ γὰρ ῥυτὸν ὀνομαζόμενον μόνοις τοῖς ἥρωσιν ἀπεδίδοσαν. ὃ καὶ δόξει τισὶν ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μή τις ἄρα φήσειεν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδειχθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. ὅπως οὖν μὴ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὴν μέθην φαίνωνται τοιοῦτοι, δημιουργοῦσιν αὐτοὺς πίνοντας ἐκπώμασι μεγάλοις. καί μοι δοκοῦσι λέγειν οὐ κακῶς τὸ μέγα ποτήριον φιάλας ἀργυροῦν εἶναι. ἐν τούτοις ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Χαμαιλέων, ὅτι οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ παρ' Ὁμήρῳ διδόμενον τῷ Κύκλωπι ὑπ' Ὀδυσσέως κισσύβιον. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν, οὕτως κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν. ἦν οὖν καὶ τότε μεγάλα ποτήρια. εἰ μὴ αἰτιάσεταί τις τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου, ἣν αὐτὸς Ὅμηρος ἐξηγήσατο, ἢ τὸ ἀήθες τῆς πόσεως τοῦ Κύκλωπος, ἐπεὶ τὰ πολλὰ ἐγαλακτοπότει. ἢ τάχα καὶ βαρβαρικὸν ἦν τὸ ποτήριον, ἅπερ μέγα ἦν, ἐκ τῆς Κικόνων ἀλημμένον λείας. τί οὖν ἔχομεν λέγειν περὶ τοῦ Νέστορος ποτηρίου, ὃ μόλις ἂν νέος βαστάσαι ἴσχυσεν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρε, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ διδάξει τε ἡμᾶς ὁ Πλούταρχος ἔφη, κατὰ τὸν Φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, οὐ γᾶν αὐλακισμένην αἴρων, ἀλλὰ σκύφον

Παλαιῶν τὰ ἐκπώματα μικρά.

Κυλικράνες.

σκύφον μεστὸν ὑμῖν, κυλικηγορήσων ἔρχομαι, οὐ τῶν Κυλικράνων εἷς ὑπάρχων. οὓς χλευάζων Ἕρμιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις φησίν, ἐς τὸ Κυλικράνων βαδίζων σπλαγχνόπεδον ἀφικόμην. εἶδον οὖν τὴν Ἡράκλειαν καὶ μάλ' ὡραίαν πόλιν. Ἡρακλεῶται δ' εἰσὶν οὗτοι, οἱ ὑπὸ τῇ Οἴτῃ κατοικοῦντες, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, ὀνομασθῆναι φάσκων αὐτοὺς ἀπό τινος Κύλικος γένος Λυδοῦ, ἑνὸς τῶν Ἡρακλεῖ συστρατευσαμένων. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Σκυθινὸς ὁ Τήϊος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίῃ λέγων οὕτως, Ἡρακλῆς λαβὼν Εὔρυτον καὶ τὸν υἱὸν ἔκτεινε φόρους πρήσσοντας παρ' Εὐβοέων, Κυλικρῆνας δ' ἐξεπόρθησε λῃζομένους, καὶ πόλιν αὐτόθι ἐδείματο Ἡράκλειαν τὴν Τραχινίαν καλεομένην. Πολέμων δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶν οὕτως, τῆς δ' Ἡρακλείας, τῆς ὑπὸ τὴν Οἴτην καὶ Τραχῖνα, τῶν οἰκητόρων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικράνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν, οἷς ἀκέδετο πολιτείας μετέδοσαν οἱ Ἡρακλεῶται, συνοίκους ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες. κυλικράνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὤμους κεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν. οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν νομάδων τινὲς οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται, ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρίαν. καὶ ὅτι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεποιημένας, μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν, ὅπου ἂν πορεύωνται. πολλοῖς δ' ἐστὶ

Κύλικες. *Κάδμου μνῆμα.*

ὁ ἐν Ἰλλυρίοις τόπος διαβόητος ὅστις ὁ καλούμενος Κύλικες. παρ' ᾧ ἐστι τὸ Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου ἐν Συρακούσαις φησίν, ἐπ' ἄκρᾳ τῇ νήσῳ πρὸς τῷ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους, ἐσχάραν τινὰ εἶναι, ἀφ' ἧς φασὶ τὴν κύλικα ναυστολοῦσιν ἀναπλέοντες, μέχρι τοῦ γενέσθαι τὴν ἐπὶ τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον ἀσπίδα. καὶ οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, κεραμέαν κύλικα καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθη καὶ κηρία καὶ λιβανωτὸν ἄτμητον, καὶ ἄλλα ἄττα μετὰ τούτων ἀρώματα. ὁρῶν οὖν ὑμῶν

Συμποτικά.

καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας, Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων, Καὶ κύλικες, πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεὶς στεφάνους,

Ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει. Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης, Ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτέ φησι προδώσειν Μείλιχος, ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος. Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι, Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν. Πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοί, γεραρή τε τράπεζα, Τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη. Βωμὸς δ' ἄνθεσιν αὐτὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται, Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη. Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας, Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις. Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι Πρήσσειν. ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον. Οὐχ ὕβρις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος. Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει, Ὡς ἡ μνημοσύνη καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς. Οὔτι μάχας διέπειν Τιτήνων, οὐδὲ Γιγάντων, Οὐδέ τι Κενταύρων ἢ πλάσματα προτέρων. † Φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι Θεῶν προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθήν. καὶ ὁ χαρίεις δ' Ἀνακρέων φησίν, Οὐ φίλος ὃς κρατῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων, Νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει. Ἀλλ' ὅστις Μουσέων τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' Ἀφροδίτης Συμμίσγων, ἐρατῆς μνήσκεται εὐφροσύνης. καὶ Ἴων δ' ὁ Χῖός φησιν, Χαιρέτω ἡμέτερος βασιλεύς, σωτήρ τε πατήρ τε, Ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες Κιρνάντων προχόοισιν ἐν ἀργυρέοις. ὁ δὲ χρυσὸς Οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος. Σπένδοντες δ' ἁγνῶς Ἡρακλεῖ τ' Ἀλκμήνῃ τε Προκλεῖ Περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι,

Πίνωμεν. παίζωμεν· ἴτω διὰ νυκτὸς ἀοιδή· Ὀρχείσθω τις. ἑκὼν δ' ἄρχε φιλοφροσύνης, Ὅντινα δ' εὐειδὴς μίμνει θήλεια πάρευνος Κεῖνος τῶν ἄλλων κυδρότερον πίεται. Ἐποιοῦντο δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ καλούμενοι σοφοὶ συμποτικὰς ὁμιλίας. παραμυθεῖται γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὴν τοῦ γήρως δυσθυμίαν, φησὶν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης. διὸ συνιοῦσιν ἡμῖν ἐπὶ τὰς Διονυσιακὰς ταύτας λαλιὰς οὐδ' εἰς εὐλόγους φθονῆσαι νοῦν ἔχων περὶ τοὺς Ἀλέξιδος Ταραντίνους, οἳ τὸν πέλας οὐδὲν ἀδικοῦμεν, οὐδ' ἐν· ἆρ' οἶσθ' ὅτι

Τὸ ζῆν.

Τὸ καλούμενον ζῆν τοῦτο διατριβῆς χάριν Ὄνομ' ἐστὶν ὑποκόρισμα τῆς ἀνθρωπίνης Μοίρας. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν εὖ τις ἢ κακῶς Φήσει με κρίνειν, οὐκ ἔχοιμ' ἄν τι φράσαι.

Ἔγνωκα γοῦν οὕτως ἐπισκοπούμενος Εἶναι μανιώδη πάντα τ' ἀνθρώπων ὅλως. Ἀποδημίας δὲ τυγχάνειν ἡμᾶς ἀεὶ Τοὺς ζῶντας, ὥσπερ εἰς πανήγυρίν τινα Ἀφιγμένους, ἐκ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους, Εἰς τὴν διατριβήν, εἰς τὸ φῶς τε τοῦθ', ὃ δὴ Ὁρῶμεν. ὃς δ' ἂν πλεῖστα γελάσῃ καὶ πίῃ, Καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀντιλάβηται τὸν χρόνον Τοῦτον, ὃν ἀφεῖται καὶ τύχῃ γ' ἐράνου τινὸς Πανηγυρίσας, ἥδιστ' ἀπῆλθεν οἴκαδε. καὶ κατὰ τὴν καλὴν οὖν Σαπφώ, ἐλθὲ Κύπρι χρυσέαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἁβροῖς συμμεμιγμένον θαλίαισι νέκταρ οἰνοχοοῦσα τούτοισι τοῖς ἑταίροις, ἐμοῖς γε καὶ σοῖς. πρὸς οὓς λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι, ὡς Κριτίας παρίστησιν

Τρόποι πόσεων διάφοροι.

ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ διὰ τούτων. ὁ μὲν Χῖος καὶ Θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ἐπιδέξια.

ὁ δ'

ὁ δ' ἀττικὸς, ἐκ μικρῶν ἐπιδέξια. ὁ δὲ θετταλικὸς, ἐκπώματα προπίνει ὅτῳ ἂν βούλωνται μεγάλα.
λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν παρ' αὑτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ, ὅσον ἂν ἀποπίῃ. τὸ δ' ἐπιδέξια
πίνειν μνημονεύει καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις οὕτως. τίνα δὴ παρεσκευασμένοι πίνειν τρόπον,
Ἢ νῦν λέγετε, τίνα τρόπον πίνειν Ἡμᾶς, τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ Βούλεσθε δήπου
τὸν ἐπιδέξια πάτερ λέγειν Ἐπὶ τῷ πίνοντι, τὸν ἐπιδέξια Λέγειν ἄπολλον ὥσπερεὶ τεθνη-
κότι. Παρασκευαστέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας περὶ Πέρσαις φησὶν, ὃν ἂν
βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμέοις χρῆται. Χοιρίλος δὲ ὁ ἐποποιὸς φησὶν, Χερσὶν ὄλβον ἔχω κύλι-
κος τρύφος ἀμφὶς ἐαγὸς Ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον, οἷά τε πολλὰ Πνεῦμα Διωνύσοιο
πρὸς ὕβριος ἔκβαλ' ἀνακτος. ἐγὼ δ' εὖ οἶδα ὅτι ἥδιστα πολλάκις ἐστὶ τὰ κεράμια ἐκπώματα,
10 ὡς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς κόπτου καταγόμενα. μετὰ γὰρ ἀρωμάτων συμφυραθείσης τῆς γῆς ὀπτᾶ-
ται. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης, αἱ ῥοδιακαί φησι προσαγορευόμεναι χυτρίδες, διά τε τὴν
ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παραφέρονται, καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας τὸν οἶνον, ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν.
σμύρνης γὰρ καὶ σχίνου καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὸν οἶνον ἐμβληθέντα ἕψονται, καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶ-
νον, ἧττον μεθύσκουσιν. κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν, αἱ ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται, σμύρνης, σχίνου, ἀν-
θοῖς, κρόκου, βαλσάμου, ἀμώμου, κινναμώμου, συνεψηθέντων, ἀφ' ὧν τὸ πινόμενον τῷ οἴνῳ παραχυ-
θὲν, οὕτω μέθας ἵστησιν, ὥστε καὶ τῶν ἀφροδισίων παραλύειν, τὰ πνεύματα πέττον. οὐ δεῖ οὖν ἡμᾶς ἐκ-
μανῶς πίνειν, ἀποβλέποντας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καλῶν τούτων, καὶ παντοδαπῶν κατὰ τὰς τέχνας ἐκ-
πωμάτων. τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλοὺς φησὶν ὁ Χρύσιππος, ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν
πραγματείᾳ, τοῖς πλείστοις προσάπτεσθαι. καλεῖσθαι δὲ τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν. τι-
20 νὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους, καθάπερ τοὺς φιλογύνους γυναικομανεῖς, καὶ τοὺς
φιλόρνιθας ὀρνιθομανεῖς, τὸ αὐτὸ σημαινόντων τῶν ὀνομάτων τούτων, ὥστε καὶ τὰ λοιπὰ μὴ ἀλλο-
τρίως καλεῖσθαι τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ γὰρ ὁ φίλοψος, καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστιν, καὶ ὁ φί-
λοινος οἰνομανής. καὶ ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀλλοτρίως τῆς μανίας κειμένης ἐν αὐτοῖς ὡς ἁμαρ-
τάνουσι μανικῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιπλεῖον ἀπαρτωμένοις. ἡμεῖς οὖν, ὡς καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐγίνετο,
ἅμα ἀκροώμενοι τῶν γελωτοποιῶν τούτων καὶ μίμων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν ὑποπίνωμεν.
λέγει δὲ περὶ τούτων ὁ Φιλόχορος οὑτωσί. Ἀθηναῖοι τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι, τὸ μὲν πρῶτον ἠριστη-
κότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα
οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο, καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ
διηγωνισμένοις ὅτ' ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν. μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικόν,
30 ὅτι μέχρι τῆς καθ' ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας. Φανόδημος δὲ πρὸς τῷ ἱερῷ φησὶ
τοῦ ἐν λίμναις Διονύσου, τὸ γλεῦκος φέροντας τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ κιρνάναι, εἶτ'
αὐτοῖς προσφέρεσθαι, ὅθεν καὶ λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μιχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι,
τότε πρῶτον ἐπόθη κεκραμένον, διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας, καὶ τιθήνας τοῦ Διονύ-
σου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον. ἡσθέντες οὖν τῇ κράσει ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυ-
σον, χορεύοντες καὶ ἀνακαλοῦντες εὐανθῆ καὶ διθύραμβον καὶ βακχευτὰν βρόμιον. καὶ Θεόφραστος
δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι τοῦ Διονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι κατ' ἀλήθειαν. αἱ γὰρ ἄμπελοι πλεῖ-
στον ὑγρὸν χέουσι τεμνόμεναι, καὶ κατὰ φύσιν δακρύουσι. διόπερ καὶ Εὐριπίδης ἕνα τῶν τοῦ ἡλίου
ἵππων φησὶν εἶναι βαχχίου φιλανθέος αἴθοπα, πεπαίνοντα ὀπώρας ὀπωρινούς, ἐξ οὗ βροτοὶ κα-
λοῦσιν οἶνον αἴθοπα. Καὶ Ὀδυσσεὺς ἅπασι μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν, Ἓν δέπας ἐμπλήσας,
40 ὕδατος δ' ἀνὰ εἴκοσι μέτρα Χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει. Τιμόθεος δ' ἐν κυκλω-
πι, ἔχευε δὲ ἓν μὲν δέπας κίσσινον μελαίνας σταγόνος ἀμβρότας, ἀφρῷ βρυάζων. εἴκοσι δὲ μέτρ'
ἀνέχευεν. ἔμισγε δ' ἅμα βακχίου νεορρύτοισι δακρύοισι νυμφᾶν. οἶδα δέ τινας ἄνδρας θαυμαστῶς καὶ με-
γαφρονήσαντας οὐχ οὕτως ἐπὶ πλούτῳ, ὡς ἐπὶ τῷ κεκτῆσθαι πολλὰ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, ὧν εἷς
ἐστι καὶ Πυθέας ὁ ἀρκὰς ἐκ φιγαλίας, ὃς καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ὤκνησεν ἐπιθέσθαι τοῖς οἰκείοις, ἐπιγράψαι
αὐτοῦ τῷ μνήματι τάδε. Πυθέα μνῆμα τόδ' ἐστ' ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀνδρός, Ὃς κυλίκων ἔσχεν
πλῆθος ἀπειρέσιον. Ἀργυρέων, χρυσοῦ τε καὶ ἠλέκτροιο φαεινοῦ, Τῶν προτέρων πάντων πλεῖο-
να πασάμενος, Τοῦτο δ' ἱστορεῖ Ἁρμόδιος ὁ λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ φιγαλίαν νομί-
μων. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ παιδείας περὶ Περσῶν λέγων, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ μὴν ἐκπώματα
ἣν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται. ἣν δ' ἐξ ἀδίκων φανερῶς ᾖ μεμηχανημένα, οὐδὲν
50 αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ηὔξηται ἐν αὐτοῖς ἥ τε ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια. ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώμα-
τα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἐκ-
πώματα ἃ ἀπηγορεύκει λέγων οὕτως, Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης, Πρῶτα μὲν
Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν, Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα Χρύσεον
ἔμπλησεν

Κεράμια.

Καὶ ῥοδιακαὶ χυτρίδες.

Καὶ διάφορα μανία.

Διονυσιάζοντες.

Καὶ διατί νύμφαι τροφοὶ Διονύσου.

ἰλ. ι.

Πολλῶν κτῆσις ἐκπωμάτων.

ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου. Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ὡς φράσθη παρακέκλιται πατρὸς ἑοῖο, Τιμήεντα γέρα μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ. Αἶψα δὲ παισὶ ἑοῖσι μετ᾽ ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς Ἀργαλέας ἠρᾶτο. θεὸν δ᾽ οὐ λάνθαν᾽ ἐριννύν. Ὡς οὔ οἱ πατρώϊα ἐνὶ φιλότητι δάσαιντο, Ἀμφοτέροισι δ᾽ ἀεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε. Καικίλιος δ᾽ ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ καλῆς ἀκτῆς, ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Ἀγαθοκλέα φησὶ τὸν τύραννον ἐκπώματα χρυσᾶ ἐπιδεικνύντα τοῖς ἑταίροις, φάσκειν ἐξ ὧν ἐκεράμευσε κατεσκευασμένα ταῦτα. ὁ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς λαρισσαίοις Ἀκρίσιος, ἐκ αὐτὸς ἐκπώματα ὅσα πλεῖστα εἶχεν, ὥς φησιν ὁ τραγικός, Πολὺν δ᾽ ἀγῶνα πάνξενον κηρύσσεται, Χαλκηλάτους λέβητας ἐκτιθεὶς φέρειν, Καὶ κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ πανάργυρα Ἐκπώματ᾽ εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δίς. Ποσειδώνιος δ᾽ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Λυσίμαχόν φησι τὸν Βαβυλώνιον καλέσαντα ἐπὶ δεῖπνον Ἵμερον τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ Σελευκέων μετὰ τριακοσίων, μετὰ τὸ τὰς τραπέζας ἀρθῆναι, τετράμνουν ἑκάστῳ τῶν τριακοσίων ἔκπωμα δοῦναι ἀργυροῦν. καὶ σπονδοποιησάμενον, προπιεῖν ἅμα πᾶσι, καὶ ἀποφέρεσθαι ἔδωκε τὰ ποτήρια. Ἀντικλείδης ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ νόστων περὶ Γρᾶ διηγούμενος τὴν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στάλεντος σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ ὅτι χρησμὸς ἦν αὐτοῖς δηλώσας καταθεῖναι διαπλέοντας τῷ Ποσειδῶνι εἰς τὸ πέλαγος παρθένον, γράφει καὶ ταῦτα. μυθολογοῦσι δὲ περὶ τῶν ἐν Μηθύμνῃ τινὲς, περὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου. καὶ φασὶν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινὰ, ᾧ ἦν τοὔνομα Ἔναλος, ἐκκολυμβῆσαι, βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παιδίσκην. τότε μὲν οὖν ὑπὸ κύματος αὐτοὺς ἀμφοτέρους κρυφθέντας, ἀφανεῖς γενέσθαι. χρόνῳ δ᾽ ὕστερον ἤδη τῆς Μηθύμνης οἰκουμένης, παραγενέσθαι τὸν Ἔναλον, καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον, καὶ ὅτι ἡ μὲν παρθένος παρὰ ταῖς νηρηΐσι διατρίβει. αὐτὸς δὲ τὰς τοῦ Ποσειδῶνος ἔβοσκεν ἵππους, καί ποτε καὶ κύματος ἐπιφερομένου, συγκολυμβήσαντα αὐτὸν ἐκβῆναι, ἔχοντα κύπελλον στρογγύλον, μικρὸν, πάνυ παλαιὸν, ὥστε συντεθλασμένον σφόδρα, ἔχον κύκλῳ τὰ γράμματα ἄραγε ἐνδεικα χρυσᾶ, διὸς σωτῆρος. χρυσοῦ δὲ οὕτω θαυμασίου, ὡς τοῦ παρ᾽ αὐτοῖς αὐτῷ παραβαλλόμενον, οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ, οὐκ ἄλλου μέν οὖν, τοιοῦτον εἴδομεν ποτήριον γραμματικὸν ἀνακείμενον ἐν Καπύῃ τῆς Καμπανίας τῇ Ἀρτέμιδι ἀργυροῦν, ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν κατεσκευασμένον καὶ ἐντετυπωμένον, ἔχον τὰ ἔπη χρυσοῖς γράμμασιν ὡς τὸ Νέστορος ὄν. Ἀχαιὸς δ᾽ ὁ τραγικὸς ἐν ὀμφάλῃ, καὶ αὐτὸς περὶ γραμματικοῦ ποτηρίου ποιεῖ τοὺς σατύρους τάδε λέγοντας. Ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι, Τὸ γράμμα φαῖνον δέλτ᾽ ἰῶτα καὶ τρίτον. Ὁ ν τοῦ υ πάρεστι κοὐκ ἀπουσίαν Ἐκ τοῦ ᾽πίκεινα σὰν τό τε ὂ κηρύσσετον. ἐν τούτοις λείπει τὸ υ στοιχεῖον. ἐπεὶ πάντες οἱ Ἀχαιοὶ τῷ ο ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ᾽ ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ο μόνου γράφουσι. παραπλησίως δὲ καὶ τὸ υ γράφουσιν, ὅταν καὶ καθ᾽ αὐτὸ μόνον ἐκφωνῆται, καὶ ὅταν συζευγνυμένου τοῦ ἰῶτα. κἂν τοῖς προκειμένοις οὖν οἱ Σάτυροι τοῦ Διονύσου τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου ὡς βραχέος ἐγκεχαραγμένου, ἐδήλωσαν ὅτι συνυπακούεσθαι δεῖ καὶ τὸ υ ἵνα ᾖ Διονύσου. τὸ δὲ σὰν ἀντὶ τοῦ σ δωρικῶς εἰρήκασιν. οἱ γὰρ μουσικοὶ καθάπερ πολλάκις Ἀριστόξενός φησι, τὸ σίγμα λέγειν παρῃτοῦντο, διὰ τὸ σκληρόστομον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. τὸ δὲ ῥῶ, διὰ τὸ εὔκολον πολλάκις παραλαμβάνουσι, καὶ τοὺς ἵππους τοὺς τὸ σ ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας, σαμφόρας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης νεφέλαις, Οὔτ᾽ αὐτὸς, οὔθ᾽ ὁ ζύγιος οὔθ᾽ ὁ σαμφόρας.

Γραμματικὸν ἔκπωμα.

οὐ καὶ ἐχρῶντο.

καὶ Πίνδαρος δέ φησι πρὶν μὲν ἕρπε σχοινοτένειά τ᾽ ἀοιδὰ καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀπὸ στομάτων. μνημονεύει δὲ τοῦ γραμματικοῦ ἐκπώματος, ὡς οὕτως καλουμένου, Εὔβουλος ἐν νεοττίδι οὕτως, μισῶ κάκιστον γραμματικὸν ἔκπωμα † εἶπατ᾽ ἀρ᾽ ὡς ὅμοιον ὁ μὸς υἱὸς ὤχετ᾽ ἔχων φιάλιον, τῷ δὲ πολλὰ γίνεται ὅμοια. Γυάλα. Φιλήτας ἐν ἀτάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας. Παρθένιος δ᾽ ὁ τοῦ Διονυσίου ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων φησί, γυάλας ποτηρίου εἶδος, ὡς Μαρσύας γράφει ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἡρακλέος οὕτως. ὅταν εἰσίῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, συναντᾶν οἴνου πλήρη γυάλαν ἔχοντά τινα. τὸν δὲ λαβόντα σπένδειν. Δεῖνος. καὶ τοῦτο ποτηρίου ὄνομα. Διονύσιος ὁ σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ, καταλέγων ὀνόματα ποτηρίων, μνημονεύει καὶ τούτου, λέγων οὕτως, Ὅσα δ᾽ ἐστὶν εἴδη θηρικλείων τῶν καλῶν Γυάλαι, δικότυλοι, τρικότυλοι, δεῖνος μέγας Χωρῶν μετρητὴν, κυμβίον, σκύφοι, ῥυτά. Ποτήρι᾽ ἡ γραῦς, ἄλλο δ᾽ οὐδὲ ἓν βλέπει. Κλεάνθης δ᾽ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν δεινιάδα. Σέλευκος δ᾽ εἰπὼν ἐκπώματος εἶναι γένος τὸν δεῖνον, παρατίθεται Στράττιδος ἐκ μηδείας. οἶσθ᾽ ᾧ προσέοικεν ὦ Κρέων τὸ βρέγμα σου Ἐγῷδα. δείνῳ περικάτω τετρημένῳ. Ἀρχέδικος δ᾽ ἐν διαμαρτάνοντι περὶ πόρνων οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενον φησί, Νικοστράτην τιν᾽ ἤγαγον πρώην σφόδρα Γρυπήν, σκοτοδίνην ἐπικαλουμένην, ὅτι Δεῖνόν ποτ᾽ ἦρεν ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ. Δεῖνον καὶ δεινόν, ὦ θεοί. ἔστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν δαυλίδι παρίστησιν οὑτωσί, Δεῖνος τίς δεινὸς καὶ καλαθίσκος οὑτοσί. Τελέσιλλα δὲ ἡ ἀργεία καὶ τὴν ἅλω καλεῖ

Γυάλα.

Δεῖνος.

καλεῖ δεῖνον. Κυρηναῖοι δὲ τὸν ποδονιπτῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν, ὡς Φιλίτας φησὶν ἐν ἀττικοῖς.

Δέπαστρα. Σιλληνὸς καὶ Κλείταρχος ἐν γλώσσαις, παρὰ κλειτορίοις τὰ ποτήρια καλεῖσθαι. Ἀντίμαχος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ θηβαΐδος φησίν, Πάντα μάλ᾽ ὅσσ᾽ Ἄδρηστος ἐποιχομένους ἐκέλευσεν Ῥέξεμεν, ἐν μὲν ὕδωρ, ἐν δ᾽ ἀσκηθὲς μέλι χεῦαι Ἀργυρέῳ κρητῆρι περιφραδέως κερόωντας. Νώμησαν δὲ δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν ἀχαιῶν, Ἐν χερὸς οἰνοχόοι, καὶ ἀπὸ λοιβὴν χέον αὖθις Χρυσείῃ προχόῳ. καὶ πάλιν, Ἄλλος δὲ κρητῆρα πανάργυρον, ἠδὲ δέπαστρα Οἰσόντων χρύσεια τά τ᾽ ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι Κεῖται. κἀν τοῖς ἑξῆς δέ φησι, Καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. Δακτυλωτὸν ἔκπωμα οὕτως καλούμενον παρὰ Ἴωνι ἐν Ἀγαμέμνονι. Οἴσει δὲ δῶρον ἄξιον δραμήματος Ἔκπωμα δακτυλωτὸν ἄχραντον πυρί. Πελίας μὲν ἆθλον, Κάστορος δ᾽ ἔργον ποδῶν. Ἐπιγένης μὲν οὖν ἀκούει τὸ ἀμφωτον ποτήριον εἰς ὃ οἷόν τε τοὺς δακτύλους διείρειν ἑκατέρωθεν. ἄλλοι δὲ τὸ ἐν κύκλῳ τύπους ἔχον οἷον δακτύλους. ἢ τὸ ἔχον ἐξοχάς, οἷα τὰ σιδώνια ποτήρια, ἢ τὸ λεῖον. ἄχραντον δὲ πυρὶ παρὰ τὸ ὁμηρικὸν ἄπυρον κατέθηκε λέβητα, τὸν ἐπιτήδειον εἰς ψυχρῶν ὑδάτων ὑποδοχήν, ἢ τὸν πρὸς ψυχροποσίαν εὔθετον. τινὲς δὲ τὸ κέρας. περὶ δὲ τὴν μολοττίδα οἱ βόες ἱστοροῦνται ὑπερφυῆ τὰ κέρατα ἔχειν, περὶ ὧν τῆς κατασκευῆς Θεόπομπος ἱστορεῖ, ἐξ ὧν πιθανόν ἐστιν αὐτὸν ἠχηκοέναι. πλησίον δὲ τῆς Μολοσσίας ἡ Ἰωλκὸς ἐν ᾗ ὁ ἐπὶ Πελίᾳ ἀγὼν ἐτέθη. βέλτιον δὲ λέγειν φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν τῷ τοῦ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρ᾽ ὅσον Ὁμήρου λέγοντος, Πέμπτῳ δ᾽ ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκεν.

Ιλ. ψ.

ἔδοξε γὰρ ἔκπωμα εἶναι. δεῖ δὲ χαλκεῖον ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἐπιτηδείως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. δακτυλωτὸν δὲ οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην κοιλότητα ἔχουσαν ἐνδοθεν, οἷον δακτύλων ἢ ἐμπεριέλαπτε τοῖς τῶν πινόντων δακτύλοις. τινὲς δὲ ἀπύρωτον φιάλην τὸ κέρας. οὐ γὰρ γίνεται διὰ πυρός. λέγοι δ᾽ ἂν ἴσως κατὰ μεταφορὰν ἔκπωμα τὴν φιάλην. Φιλήμων δ᾽ ἐν τοῖς ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ γλώτταις προθεὶς κάλπις φησὶ δακτυλωτὸν ἔκπωμα, καὶ τὸ ἄμφωτον εἰς ὃ δεῖν οἷόν τε τοὺς δακτύλους ἑκατέρωθεν διείρειν. οἱ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους τινάς. Ἐλέφας. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριόν τι, ὡς Δαμόξενος φησὶν ἐν αὐτῷ πενθοῦντι. Εἰ δ᾽ οὐχ ἱκανόν σοι τὸν ἐλέφανθ᾽ ἥκει φέρων Ὁ παῖς. τί δ᾽ ἐστὶ τοῦτο πρὸς θεῶν; ῥυτὸν Δίκρουνον ἡλίκον τι τρεῖς χωροῦν χόας. Ἄλκωνος ἔργον. προὔπιεν δέ μοί ποτε Ἐν Κυψέλοις ἡδέως. μνημονεύει τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ Ἐπίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις, οὗ τὸ μαρτύριον παρέξομαι ἐν τῷ περὶ τοῦ ῥυτοῦ λόγῳ.

Ἐλέφας.

Ἔφηβος.

Ἔφηβος. τὸ καλούμενον ποτήριον ἐμβασικοίταν, οὕτως φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων ἢ γλωσσῶν. Στέφανος δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν Φιλολάκωνι φησίν, Τούτῳ προπίνει ὁ βασιλεὺς κώμην τινὰ Καινόν. τίνων ἐστὶν γέγονε νῦν ποτήριον. Κώμη μὲν οὖν τις ἐστὶ περὶ τὴν θυρέαν, Εἰς τὰς δ᾽ ὁ λιακὸς ὅλος ἀπηνέχθην ἐγώ, Καὶ σοῦ ἐφήβους σωσίε τοὺς διχρῶς. Ἡδυποτίδες. ταύτας φησὶν ὁ σάμιος Λυγκεὺς ῥοδίους αὐτοὺς δημιουργήσασθαι πρὸς τὰς ἀθήνησι θηρικλείους. Ἀθηναίων μὲν αὐτὰς τοῖς πλουσίοις διὰ τὰ βάρος χαλκευσαμένων τὸν ῥυθμὸν τοῦτον, Ῥοδίων δὲ διὰ τὴν ἐλαφρότητα τῶν ποτηρίων, καὶ τοῖς πένησι τοῦ καλλωπισμοῦ τούτου μεταδιδόντων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ἐστὶ Ἐπιγένης ἐν ἡρωίνῃ διὰ τούτων, ψυκτήρια, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα, ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν. Σῆμος δ᾽ ἐν πέμπτῃ δηλιάδος, ἀνακεῖσθαι φησὶν ἐν Δήλῳ χρυσῆν ἡδυποτίδα Ἐχενίκης ἐπιχωρίας γυναικός, ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ. Κρατῖνος δ᾽ ὁ νεώτερος φησί, παρ᾽ Ἀρχεφῶντος ἡδυποτίδας δώδεκα.

Ἡδυποτίς.

Ἡράκλειον. Πείσανδρος ἐν δευτέρῳ ἡρακλείας τὸ δέπας ἐν ᾧ διέπλευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὸν ὠκεανόν, εἶναι μὲν φησὶν ἡλίου, λαβεῖν δ᾽ αὐτὸ παρ᾽ ὠκεανοῦ Ἡρακλέα. μή ποτε δ᾽ ἐπεὶ μεγάλοις ἔχαιρε ποτηρίοις ὁ ἥρως, διὰ τὸ μέγεθος παίζοντες οἱ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, πλεῖν αὐτὸν ἐν ποτηρίῳ ἐμυθολόγησαν. Πανύασις δὲ ἐν πρώτῳ ἡρακλείας παρὰ Νηρέως φησί, τὴν τοῦ ἡλίου φιάλην κομίσασθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ διαπλεῦσαι εἰς Ἐρύθειαν. ὅτι δὲ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς τῶν πλεῖστον πινόντων, προείπομεν. ὅτι δὲ καὶ ὁ ἥλιος ἐπὶ ποτηρίου διεκομίζετο ἐπὶ τὴν δύσιν, Στησίχορος μὲν οὕτως φησίν. ἅλιος δ᾽ ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινε χρύσεον, Ὄφρα δι᾽ ὠκεανοῖο περάσας Ἀφίκηθ᾽ ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς, ἐρεμνᾶς Ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ᾽ ἄλοχον, Παῖδάς τε φίλους. ὁ δ᾽ ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον Ποσσὶ παῖς Διός. καὶ Ἀντίμαχος οὑτωσὶ λέγει. τότε δὴ χρυσέῳ ἐν δέπαϊ Ἠέλιον πέμπεσκεν ἀγακλυμένη Ἐρύθεια. καὶ Αἰσχύλος ἐν ἡλιάσιν, ἔνθ᾽ ἐπὶ δυσμαῖς ἴσου πατρὸς ἡφαιστοτευχὲς δέπας ἐν τῷ, διαβάλλων πολλὺν οἶδματόεντα φέρει δρόμου πόρον. οὐ δ᾽ ἐς μελανίππου προφυγὼν ἱερᾶς νυκτὸς ἀμολγόν. Μίμνερμος δ᾽ ἐν ναννοῖ, ἐν εὐνῇ φησὶ χρυσῇ κατεσκευασμένῃ πρὸς τὴν χρείαν ταύτην ὑπὸ Ἡφαίστου τὸν ἥλιον καθεύδοντα περαιοῦσθαι πρὸς τὰς ἀνατολάς, αἰνισσόμενος τὸ κοῖλον τοῦ ποτηρίου. λέγει δ᾽ οὕτως, Ἠέλιος μὲν γὰρ ἔλαχεν πόνον ἤματα πάντα, Οὐδέ ποτ᾽ ἄμπαυσις γίνεται οὐδεμία. Ἵπποισίν τε καὶ αὐτῷ ἐπεὶ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς Ὠκεανὸν προλιποῦσ᾽ οὐρανὸν εἰσαναβῇ. Τὸν

ἥλιος διὰ ποτηρίου κομιζόμενος ἐπὶ τὴν δύσιν.

μὲν γὰρ διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος εὐνὴ, Κοίλη, ἡφαίστου χερσὶν ἐληλαμένη. Χρυσοῦ τιμήεντος ὑπόπτερος, ἄκρον ἐφ' ὕδωρ, Εὕδοντ' ἁρπαλέως χώρου ἀφ' Ἑσπερίδων Γαῖαν ἐς Αἰθιόπων ἵνα οἱ θοὸν ἅρμα καὶ ἵπποι Ἑστᾶσ', ὄφρ' Ἠὼς ἠριγένεια μόλῃ. Ἔνθ' ἐπέβη ἑτέρων ὀχέων Ὑπερίονος υἱός. Θεόκλυτος δ' ἐν δευτέρῳ ὡρῶν ἐπὶ λέβητος φησὶν αὐτὸν διαπλεῦσαι. τοῦτο πρώτου εἰπόντος τοῦ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσαντος. Φερεκύδης δ' ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν προειπὼν περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ἐπιφέρει, ὁ δ' Ἡρακλῆς ἕλκεται ἐπ' αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλῶν, καὶ ὁ ἥλιος παύσασθαι κελεύει, ὁ δὲ δείσας παύεται. ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσεον, ὃ αὐτὸς ἐφόρει σὺν τοῖς ἵπποις, ἐπὴν δύνῃ, διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἕω, ἵνα ἀνίσχει ὁ ἥλιος. ἔπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τούτῳ ἐς τὴν Ἐρύθειαν. καὶ ὅτε δὲ ἦν ἐν τῷ πελάγει, ὠκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φανταζόμενος. ὁ δὲ τοξεύειν αὐτὸν μέλλει· καὶ αὐτὸν δείσας ὠκεανὸς παύσασθαι κελεύει.

Ἠθάνιον. Ἑλλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει, Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται φιάλη χαλκῆ καὶ κύαθος χαλκοῦς, καὶ ἠθάνιον χάλκεον.

Ἡμίτομος. ἔκπωμά τι παρ' Ἀττικοῖς ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομασθέν φησι Πάμφιλος ἐν γλώσσαις.

Θηρίκλειος. ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτά τε ἔχει βραχέα ὡς ἂν κύλιξ οὖσα. καὶ μήποτε Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ θηρικλείῳ ποιεῖ τὸν Ἡρακλέα πίνοντα, ὅταν οὑτωσὶ λέγῃ· γενόμενος δ' ἔννους μόλις Ἤτησε κύλικα, καὶ λαβὼν ἑξῆς πυκνὰς Ἕλκει, κατάντλει, κατά τε τὴν παροιμίαν Ἀεί ποτ' ἀσκὸς μὲν, ὁ δὲ θύλακος Ἄνθρωπός ἐστιν. ὅτι δ' ἡ κύλιξ ἐστὶν ἡ θηρίκλειος, σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι ἐξ αὐτῆς κύλικας θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας. κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ Κορίνθιος κεραμεὺς, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνην. μνημονεύει δὲ τῆς κύλικος Θεόπομπος μὲν ἐν Νεμέᾳ οὕτως, Χώρει σὺ δεῦρο Θηρικλέους πιστὸν τέκνον, Γενναῖον εἶδος, ὄνομά σοι τί θώμεθα; Ἆρ' εἰ κάτοπτρον φύσεως, ἣν πλήρη δοθῇς; Οὐδὲν ποτ' ἄλλο. δεῦρο δὴ, γραῦ, μήπως ἐγώ Γραῦ θεολύτη, γραῦ, τί με καλεῖς σὺ, φιλτάτη; Τίν' ἀσπάσωμαι; δεῦρο παρ' ἐμὲ Θεολύτη. Παρὰ τὸν νέον ξύμβουλον οὑτωσὶ καλῶς Σπονδῆς τ' ἄλλα τ' ἀπεργάσομαι τοιοῦτό τι. Φιλοτησίαν δέ σοι προπίομαι δεξιάν. Πῖθι σὺ δ' ὁπόσον ἂν σοὶ θυμὸς, ἢ ἐμοὶ Πάροδος τὸ πρῶτον. Κλεάνθης δ' ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως συγγράμματί φησι, τὰ τοίνυν εὑρήματα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔτι καὶ τὰ λοιπά ἐστιν, οἷον θηρίκλειος, δεινίας, ἰφικράτης. ταῦτα γὰρ πρότερον συνιστορεῖ τοὺς εὑρόντας. φαίνεται δὲ ἔτι καὶ νῦν. εἰ δὲ μὴ ποιεῖ τοῦτο, μεταβεβληκὸς ἂν εἴη μικρὸν τοὔνομα. ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται, οὐκ ἔστι πιστεῦσαι τῷ τυχόντι. ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον διὰ τὸ δορὰς θηρίων αὐτῷ ἐντετυπῶσθαι. Πάμφιλος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ τοῦ τὸν Διόνυσον τὰς θῆρας κλονεῖν σπένδοντα ταῖς κύλιξι ταύταις κατ' αὐτῶν. μνημονεύει τοῦ ἐκπώματος καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὁμοίοις οὕτως, ὡς δ' ἐδείπνησαν συνελθών. Βούλομαι γὰρ τὰ μέσα καὶ Διὸς σωτῆρος ἦλθε θηρίκλειον ὄργανον τῆς τρυφερᾶς ἀπὸ Λέσβου σεμνοπότου σταγόνος πλῆρες ἀφρίζον ἕκαστος, δεξιτερᾷ δ' ἔλαβεν. καὶ Εὔβουλος ἐν μὲν Δόλωνι, Ἀπενίψα δ' οὐδὲν σκεῦος οὐδεπώποτε, Καθαρώτερον γὰρ τὸν κέραμον εἰργαζόμην, Ἢ Θηρικλῆς τὰς κύλικας ἡνίκ' ἦν νέος. Ἐν δὲ Κυβευταῖς, ἄρτι μὲν μελανοκρήκαν τῶν θηρικλείων ὑπεραφρίζουσαν, παρακαθέντες χεῖλος ψόφῳ περιβομβοῦσαν, ἢ κυκλωτὸν ὀξυπίνδακα Στίλβουσαν, ἀνταυγοῦσαν, ἐκνενιμμένην κισσοῦ καταβρύουσαν, ἐπικαλούμενοι Διὸς σωτῆρος. Ἀραρὼς δ' ὁ Εὔβουλος ἐν Καμπυλίωνι, Ὦ γαῖα κεραμίτις, σὲ Θηρικλῆς ποτε Ἔτευξε κοίλης λαγόνος εὐρύνας βάθος, Ἦ που κατειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν, Ὡς οὐχὶ μικροῖς ἥδεται ποτηρίοις. Ἄλεξις δ' ἐν Ἱππεῖ, Καὶ θηρίκλειος τις κύλιξ στέφανον κύκλῳ Ἔχουσα χρυσοῦν, οὐ γὰρ ἐπίκτητόν τινα. Καὶ ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ, Μεστὴν ἀκράτου θηρίκλειον ἔσπασεν, Κοίλην, ὑπερθύουσαν. Τίμαιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, θηρικλείαν καλεῖ τὴν κύλικα γράφων οὕτως. Πολύξενός τις τῶν ἐκ Ταυρομενίου καθεσταμένων ταχθεὶς ἐπὶ τὴν πρεσβείαν, ἕτερά τε δῶρα παρὰ τοῦ Νικοδήμου καὶ κύλικα θηρικλείαν λαβὼν ἐπανῆκεν. Ἀδαῖος δ' ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως, τὸ αὐτὸ θηρίκλειον εἶναι καὶ καρχήσιον. ὅτι δ' ἐστὶ διαφορά, σαφῶς παρίστησι Καλλίξενος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φάσκων, τινὰς ἔχοντας θηρικλείους πομπεύειν, τοὺς δὲ καρχήσια. ὁποῖον δ' ἐστὶ τὸ καρχήσιον ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. καλεῖται δέ τις καὶ θηρίκλειος κρατὴρ, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κύκνῳ, Φαιδρὸς δὲ κρατὴρ θηρίκλειος ἐν μέσῳ Ἕστηκε λευκοῦ νέκταρος παλαιγενοῦς. Πλήρης ἀφρίζων, ὃν λαβὼν ἐγὼ κενὸν Τρίψας, ποιήσας λαμπρὸν, ἀσφαλῆ βάσιν, Στήσας, συνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις Ἔστεψα. Θηλυκῶς δὲ τὴν θηρίκλειον εἶπε Μένανδρος ἐν Θεοφορουμένῃ, μέσως μεθύων θηρίκλειον τρικότυλον. καὶ Δίωξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, Τῆς Θηρικλείου τῆς μεγάλης χρεία 'στί μοι Εὖ οἶδα, καὶ τῶν ξενικῶν. ἥδιστα γὰρ Ἐκ τῶν τοιούτων ἄρχειν ποτηρίων Εἴωθα πίνειν. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ περὶ

τῆς

τῆς Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως ὑπὲρ ὧν ὀνόμασεν, οὕτω· τὰ χρυσᾶ θηρίκλεια ὑπόξυλα Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ γελῷος ἐν Φιλαδέλφοις ἢ Ἀποκαρτεροῦντι φησὶν ἑξῆς, στρώματ' ἀργυρώματα θηρίκλεια τορευτὰ πολυτελῆ ποτήρια ἕτερα. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Φιλωνίδῃ. Τοιγαροῦν ἐμοὶ μὲν ἄξιος ὁ δεσπότης Διὰ χρηστότητα τῶν θηρικλείων εὐκύκλωτον ἀσπίδα, Ὑπεραφρίζουσαν προυφέρετο ἴσον ἴσῳ κεκραμένην Προσφέρων ἔδωκεν, οἶμαι χρηστότητος οὕνεκα, Εἶτ' ἐλευθέραν ἀφῆκεν βαπτίσας ἐρραμμένης. Θεόφιλος δ' ἐν Βοιωτίᾳ. Τετρακότυλον δὲ κύλικα κεραμέαν τινὰ Τῶν θηρικλείων, πῶς δοκεῖς, κεραννύουσι Καλῶς ἀφρῷ ζέουσαν, ἣν δ' αὖ Αὐτοκλῆς Οὕτως μάτην τὴν εὐρύθμως τῇ δεξιᾷ Ἄραξεν ὦμον. ἐν δὲ Προιτίσι, καὶ κύλικα θηρίκλειον εἰσφέρει, πλέον Ἢ κοτύλας χωροῦσαν ἐπὶ ἀγαθῆς τύχης. Ἴσθμιον. Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων κυπρίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν. Κάδος. Σιμμίας ποτήριον παρατιθέμενος Ἀνακρέοντος, Ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτοῦ μικρὸν ἀποκλάς, Οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον. Ἐπιγένης δ' ἐν Μνήματι φησὶν κρατῆρας, κάδοι, ὁλκεῖα, κεραμεῖα, ἔτι δὲ κρουνιάναι· ἀλλά τι καθ' ἕκαστον δεῖ λέγειν.

Ὅλη γὰρ αὐτὸς βασιλέως ὑὸν λέγεις ἀφῖχθαι δηλαδὴ Πεξώδαρον. Ἡδύλος ἐπιγράμμασιν,

Πίνωμεν καὶ γάρ τι νέον καὶ γάρ τι παρ' οἶνον, Εὕροιμεν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος, Ἀλλὰ κάδοις χίου με κατάβρεχε, καὶ λέγε παῖζε Ἡδύλε. μισῶ ζῆν ἐς κενὸν οὐ μεθύων. καὶ ἐν ἄλλοις, Ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτὸς Γασιστοκλῆς Εἰς ἠῶ πίνει τετρακόθοισι κάδοις, Εἶτ' ἐξαίφνης που τυχὸν οἴχεται, ἀλλὰ παρ' οἶνον Σικελίδου παίζει πουλὺ μελιχρότερον, Ἐστὶ δὲ δὴ πουλὺ στιβαρώτερος, ὡς δ' ἐπιλάμπει Ἡ χάρις ὥστε φίλε καὶ γράφε καὶ μέθυε. Κλέταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις τὸ κεράμιόν φησιν Ἴωνας κάδον καλεῖν. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τρίτῃ φοινικηίου φησὶν οἴνου κάδον. Καδίσκος. Φιλήμων ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι ποτηρίου εἶδος. ἀγγεῖον δ' ἐστὶν ἐν ᾧ τοὺς κτησίους Δίας ἐγκαθιδρύουσιν, ὡς Ἀντικλείδης φησὶν ἐν τῷ ἐξηγητικῷ γράφων οὕτως· Διὸς κτησίου σημεῖα ἱδρύεσθαι χρὴ ὧδε. καδίσκον καινὸν δίωτον ἐπίθημα ἔχοντα στέψαντα τὰ ὦτα ἐρίῳ λευκῷ, καὶ ἐκ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ κροκίου, καὶ ἐσθεῖναι ὅτι ἂν εὕρῃς, καὶ εἰσχέαι ἀμβροσίαν, ἡ δ' ἀμβροσία ὕδωρ ἀκραιφνές, ἔλαιον, παγκαρπία ἅπερ ἔμβαλε. μνημονεύει τοῦ καδίσκου καὶ Στράττις ὁ κωμικὸς ἐν Λημνομέδᾳ λέγων οὕτως. Ἑρμῆν ὃν ἕλκουσ' οἱ μὲν ἐκ προχοιδίου,

Οἱ δ' ἐκ καδίσκου ἴσον ἴσῳ κεκραμένον. Κάνθαρος. Ὅτι μὲν πλοίου ὄνομα κοινόν, ὅτι δὲ καὶ ποτήριόν τι οὕτω καλεῖται. Ἀμειψίας ἐν Ἀποκοτταβίζουσι φησίν, ἡ μανία φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατείᾳ. ὁ δὲ λόγος περί τινος ἐν καπηλείῳ πίνοντος, Εἶθ' ὁρῶ τὸν Ἑρμαΐσκον τὸν ἀνδρῶν τούτων τινὰ Κάνθαρον καταστρέφοντα, πλησίον δὲ κείμενον Στρώματά τι καὶ γύλιον αὐτοῦ. Εὔβουλος δ' ἐν Παμφίλῳ πολλάκις μεμνημένος τοῦ ὀνόματός φησιν. Ἐγὼ δὲ καὶ γὰρ ἔτυχεν ὂν κατ' ἀντικρὺ Τῆς οἰκίας καινὸν καπηλεῖον μέγα, Ἐνταῦθ' ἐπετήρουν τὴν τροφὸν τῆς παρθένου, Κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χοᾶ Ὀβολοῦ παραθεῖναί θ' ὡς μέγιστον κάνθαρον.

Καὶ πάλιν. ὁ δὲ κάνθαρος πάλαι δὴ κενὸς ὡς ξηραίνεται. καὶ ἔτι Ἅμα δὲ λαβοῦσα ἠφάνικε. τηλίκον τινὰ οἴνου μεστόν. Ἀρσίας, μέγαν πάνυ καὶ ξηρὸν ἐποίησε δὴ θέας τὸν κάνθαρον. Ξέναρχος δ' ἐν Πριάπῳ φησὶ τάδε, Σὺ δὲ μὴ κατέγχει παιδάριον εἰς ἀργυροῦν, Εἰς τὸ βαθὺ πάλιν ἄγωμεν εἰς τὸν κάνθαρον, Παιδάριον ἔγχει νὴ Δία νὴ τὸν κάνθαρον. Ἐπιγένης ἡρωΐνῃ. Ἀλλ' οὐδὲ κεραμεύουσι νῦν τοὺς κανθάρους, Ὦ τάλαν ἐκείνους τοὺς ἁδρούς, ταπεινὰ δὲ

Καὶ γλαφυρὰ πάντες ὥσπερ αὐτὰ τὰ ποτήρια, Οὐ τὸν οἶνον πιόμενοι. Σωσικράτης Φιλαδέλφοις. Λεπτὰ δὲ κυρτοῖς ἐγγελῶσα κύμασιν, Αὔρα κόρης παρῳὸς ἡσύχῳ ποδὶ Προσῆγε πρᾴως καὶ καλῶς τὸν κάνθαρον. Φρύνιχος Κωμασταῖς, εἶτα κεραμεύων ἐν οἴκῳ σωφρόνως Χαιρέστρατος ἑκατὸν τῆς ἡμέρας ἔκλαεν οἴνου κανθάρους. Νικόστρατος Διαβόλῳ. ἡ ναῦς δὲ πότερον ἀκάτειος ἐστὶν ἢ κύκνος ἢ κάνθαρος. τουτὶ γὰρ ἐὰν πύθωμαι ὅτι αὐτὸς περιάγω τὰ πάντα. ἔμελλεν κυκνοκάνθαρος ἐξ ἀμφοτέρων τούτων κεκεραμευμένος. Μένανδρος δὲ ναυκλήρῳ. Ἥκει λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος Θεόφιλος ἡμῖν ὦ Στράτων, ὡς ἐν καλῷ Τὸν υἱὸν εὐτυχοῦντα καὶ σεσωσμένον. Πρῶτος γ' ἐγώ σοι τόν τε χρυσοῦν κάνθαρον Ποῖον τὸ πλοῖον. καὶ μετ' ὀλίγα τὴν ναῦν σεσῶσθαί μοι λέγεις, ἐγὼ τὴν ἐμὴν κάνθαρον ναῦν Καλλικλῆς ἐποίησε τὸν καλούμενον Εὐφράνορ' ἐκυβέρνα θούριος. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων φησίν, Ἀθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθου γάμῳ πεποίηκεν ἱππεὺς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, χρυσῷ τὰ χείλη περιτεραμνίσας, τὰς δὲ κλισίας ἐλατίνας χαμεύνας ποικίλοις στρώμασι κεκοσμημένας. ἐκπώματα δὲ κεραμέους κανθάρους, καὶ τὸν λύχνον ὁμοίως ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐξηρτημένον, ἀνακεχυμένας ἔχοντα τὰς φλόγας. ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ κανθάρου κεραμέως ὠνομάσθη τὸ ἔκπωμα, φησὶ Φιλέταιρος Πηλεύς. ὁ Πηλεὺς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως, Ξηροῦ λυχνοποιοῦ κανθάρου πενιχροῦ πάνυ Ἀλλ' οὐ τυράννου. ἔτι δ' ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖον κοσμάριόν ἐστι κάνθαρος, Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν Βοιωτίᾳ. Καρ-

Ἴσθμιον. Κάδος. Καδίσκος. Κάνθαρος. Καρχήσιον: Macrob. lib. 5. cap. 21.

χήσιον. Καλλίξενος ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φησὶν, ὅτι ποτήριόν ἐστιν ἐπίμηκες συνηγμένον εἰς μέσον ἐπιεικῶς, ὦτα ἔχον μέχρι τοῦ πυθμένος καθήκοντα, ἔστι δὲ ἱκανῶς ἐπίμηκες τὸ ποτήριον τὸ καρχήσιον, καὶ τάχα διὰ τὸ ἀνατετάσθαι οὕτως ὠνόμασται. ἀρχαιότατον δ' ἐστὶ ποτήριον τὸ καρχήσιον, εἴγε ὁ ζεὺς ὁμιλήσας Ἀλκμήνῃ, ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορεῖ, καὶ Ἡρόδωρος ὁ ἡρακλεώτης. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς κεκλῆσθαί φησιν ἀπό τινος τῶν ἐν τῇ νηῒ κατασκευασμάτων, τοῦ γὰρ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὴν ληνόν, τὸ δ' οἷον εἰς μέσον τράχηλος, τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρχήσιον. ἔχει δὲ κεραίας ἄνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον τετράγωνον πάντῃ, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς. αὗται δὲ προύχουσι μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω, ἐπὶ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα, καὶ ὀξεῖα γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἠλακάτη. μνημονεύει δὲ τῶν καρχησίων καὶ Σαπφώ. κεῖνοι δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἔχον καὶ ἔλειβον. ἀράσαντο δὲ πάμπαν ἐσλὰ τῷ γαμβρῷ. Σοφοκλῆς δὲ τυροῖ προσῆναι μέσσην τράπεζαν ἀμφὶ σιτία τε καὶ καρχήσια, πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων προσεληλυθέναι τοὺς δράκοντας καὶ γενέσθαι περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεκραμένα τιθέναι ποτήρια, καθὰ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ. ὠνομάσθη δὲ τὸ καρχήσιον διὰ τὸ τραχύσματα ἔχειν καρχαρώδη, καὶ εἴρηται κατὰ μεταλλαγὴν τοῦ ε πρὸς τὸ α ἀντὶ τοῦ κερχήσιον, διὸ καὶ Ὅμηρος τοὺς ὑπὸ δίψης ξηραινομένους καρχαλέους εἶπεν. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς ὅροις παρὰ λακεδαιμονίοις φησὶν, ἔτι καὶ εἰς αὐτὸ δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διὸς, ὅτε Ἀμφιτρύωνι εἰκάσθη.

Κάλπιον. Κάλπιον. ποτηρίου τι γένος ἐρυθραῖκ, ὥς φησι Πάμφιλος, οἶμαι δ' αὐτὸ οἷον ἐστὶ τὸ σκάφιον.

Κελέβη. Κελέβη. Τούτου τοῦ ἐκπώματος Ἀνακρέων μνημονεύει. ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅπως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἰνοκυάθους. ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδος ἐστὶ ποτηρίου ἢ πᾶν ποτήριον κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ χέειν εἰς αὐτὸ τὴν λοιβὴν ἢ τὸ λεῖβειν. ἐπὶ δὲ ὕδατι τοῦ ὑγροῦ συνήθως ἔταττον, ἀφ' οὗ λέγεται καὶ ὁ λέβης. Σιληνὸς δὲ καὶ Κλείταρχος τοὺς Αἰολεῖς φασὶν, οὕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. Πάμφιλος δὲ τὸ ποτήριον θερμοποτίδα καλουμένην τὴν κελέβην εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις ποιμενικὸν ἀγγεῖον μελιτηρὸν τὴν κελέβην εἶναι. καὶ γὰρ Ἀντίμαχος ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ θηβαΐδος φησί. Κήρυκας ἀθανάτοισι φέρειν μέλανος οἴνοιο, Ἀσκὸν ἐνὶ πλεῖον κελέβειον ὅττι φέριστον, Οἷσιν ἐνὶ μεγάροις κεῖται μέλιτος πεπληθός. καὶ πάλιν. ἀτὰρ ἀμφίθετον κελέβειον ἑλόντες, Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον ἦεν. Ἀλλαχοῦ δὲ φησί. Καὶ χρύσεια δέπαστρα, καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. σαφῶς γὰρ νῦν κελέβειον ἀντὶ ἀγγείου τινὸς τέθεικε προειπὼν ποτήρια δέπαστρα. Θεόκριτος δ' ὁ συρακούσιος ἐν ταῖς φαρμακευτρίαις φησί, Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ. Καὶ Εὐφορίων, ἢ πόθεν ποταμῶν κελέβῃ ἀποαφύσας ὕδωρ. Ἀνακρέων ὠνοχόει δ' ἀμφίπολος μελιχρὸν οἶνον τρικύαθον κελέβην ἔχουσα. Διονύσιος δ' ὁ Λεπτὸς, ἐξηγούμενος θεοδωρίδα τὸ εἰς τὸν ἔρωτα μέλος, τὴν κελέβην φησὶ τίθεσθαι ἐπὶ ὀρθοῦ ποτηρίου, οἷον προυσιάδος καὶ θηρικλείου.

Κέρας. Κέρας. Τοὺς πρώτους λέγεται τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν. δῆλον δ' ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι, ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φασκόντων. καὶ τὸ ἀγγεῖον δὲ ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατὴρ, ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατὴρ ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. διαμένει δὲ καὶ ἔτι νῦν ἡ τῶν κεράτων κατασκευή. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι ταῦτα ῥυτά. καὶ τῶν ποιητῶν δὲ πολλοὶ παράγουσι πίνοντας τοὺς ἀρχαίους κέρασι. Πίνδαρος μὲν ἐπὶ τῶν κενταύρων λέγων, ὁ δ' ἀνδρῶν δ' ἐπεὶ φῶρες δάεν ῥιπὰν μελιαδέος οἴνου ἐσσυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τράπεζαν ὤθεον. αὐτόματοι δ' ἐξ ἀργυρέων κεράτων πίνοντες ἐπλάζοντο. Ξενοφῶν δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς ἀναβάσεως διηγούμενος τὸ παρὰ τῷ θρακὶ Σεύθῃ συμπόσιον γράφει οὕτως. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Σεύθην, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προὔπινον. ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ περὶ Παφλαγόνων διηγούμενος φησί, κατακείμενοι δ' ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν καὶ ἔπινον κερατίνοις ποτηρίοις. Αἰσχύλος δ' ἐν περραιβοῖς τοὺς περραιβοὺς παρίστησιν, ἀντὶ ποτηρίων τοῖς κέρασι χρωμένους διὰ τούτων, ἀργυρηλάτοις κέρασι χρυσᾶ στόμια προσβεβλημένοις. καὶ Σοφοκλῆς πανδώρᾳ Καὶ πλῆρες ἐκπιόντι χρύσεον κέρας Τρίψει γέμοντα μαλθακῆς ὑπ' ὠλένης. Ἕρμιππος μοίραις. Οἶσθα νῦν ὅ μοι ποίησον; τουτονὶ νῦν μή μοι δίδου, Ἐκ δὲ τοῦ κέρατος αὖ μοι δὸς πιεῖν ἅπαξ μόνον. Λυκοῦργος δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου Φίλιππόν φησι τὸν βασιλέα προπίνειν κέρατι τούτοις, οἷς ἐφιλοφρονεῖτο. τοὺς δὲ Παιόνων βασιλεῖς φησὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν, τῶν βοῶν τῶν παρ' αὐτοῖς γινομένων μεγάλα κέρατα φυόντων ὡς χωρεῖν τρεῖς καὶ τέτταρας χόας, ἐκπώματα ποιεῖν ἐξ αὐτῶν τὰ χείλη περιαργυροῦντας καὶ χρυσοῦντας. Φιλόξενος δ' ὁ κυθήριος

ἐν τῷ

ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησίν, ἔπινε τὸ νεκτάρεον πόμα ἐν χρυσαῖς προτομαῖς τε ἄλλων κεράτων. ἵδρυχον δὲ περὶ μικρόν. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ ἀργυρᾶ ποιοῦντες κέρατα ἔπινον ἐξ αὐτῶν. ἔστιν οὖν τοῦτο εὑρεῖν ἐν τοῖς δημιοπράτοις ἀναγεγραμμένον οὕτως. ἐκ στήλης ἀνακειμένης ἐν ἀκροπόλει, ἣ τὰ ἀναθήματα περιέχει, κέρας, ἔκπωμα ἀργυροῦν, καὶ περισκελές, πρόσεστι κέρνος ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὑτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους, ἐν οἷς φασὶ μήκωνες λευκοὶ πυροὶ κριθαὶ πίσοι, λάθυροι ὦχροι φακοί. ὁ δὲ βαστάζας αὐτό, οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται, ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῳ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν. Κισσύβιον. Τὸ μόνωτον ποτήριον. Φιλήμων, Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν τὸ κίσσινον ποτήριον σημαίνειν παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομέδᾳ. πᾶς δὲ ποιμένων ἔρρει λεώς, Ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος Πόνων ἀναψυκτῆρ', ὁ δ' ἀμ-

10 πέλων γάνος. Τὸ γὰρ κισσύβιον φησὶ λέγεται ἐπὶ συνόδου ἀγροικικῆς, ἔνθα προσήκει μάλιστα τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δὲ φησὶν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν. Μαρσύας δὲ κύπελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. Εὔμολπος δὲ γένος ποτηρίου ἴσως φησὶ κατ' ἀρχὰς ἐκ κισσίνου κατασκευασθὲν ξύλου. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ αἰτωλικῶν γράφει ἐν τῇ ἱεροποιΐᾳ τοῦ διδυμαίου διὸς κισσοῦ σπονδοποιοῦνται πετάλοισιν, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύβια φωνεῖται. Ὅμηρος, Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, σκύφει φησὶ καὶ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ. Πολύφημος μὲν τῷ κισσυβίῳ, θατέρῳ δὲ Εὔμαιος. Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν ἐν τῇ συγχύσει τῶν ὀνομάτων, λέγων ἐπὶ τοῦ ἰκαρίου ξένου τοῦ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ πόλιδι συνεστιαθέντος αὐτῷ. Καὶ γὰρ ὁ θρηΐκιην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν

20 Ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ, Τῷ μὲν ἐγὼ τόδ' ἔλεξα περισσέχοντος ἀλείσου Τὸ τρίτον. Ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. εἰκάσειε δ' αὖ τις τὸ κισσύβιον τὸ πρῶτον ἐργασθῆναι ὑπὸ ποιμένων ἐκ κισσίνου ξύλου. ἄλλοι δὲ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, τὸ δ' ἐστὶ χωρεῖν, Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται. καὶ ἡ τοῦ ὄφεως κατάδυσις χειὴ ἡ καταδεχομένη τὸ ζῷον, καὶ κήθιον τὸ κύτιον τὸ χωροῦν τοὺς ἀστραγάλους. Διονύσιος δ' ὁ σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλου τὸ ὁμηρικὸν κισσύβιον κυμβίον ᾤετο γράφων οὕτως, καὶ αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι πιεῖν.

Κιβώριον. Ἡγήσανδρος ὁ δελφὸς Εὐφορίωνά φησὶ τὸν ποιητὴν παρὰ Πρυτανίδι δειπνοῦντα πεποιῆσθαι πολυτελῶς. τοῦ δὲ κώθωνος εὖ μάλα προβεβηκότος, λαβὼν ἐκ τῶν κιβωρίων ὡς ἐξοινῶν καὶ μεθύων ἐνούρησε. Δίδυμος δὲ φησὶ ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα σκυ-

30 φία, διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Κόνδυ, ποτήριον ἀσιατικόν. Μένανδρος κοτύλας χωροῦν δέκα, καὶ ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν στρουθίον. Ἵππαρχος ἀνασωζομένοις. Προσέχεις τί τοῦτο τοῦ στρατιώτου δὲ δὴ Ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν εὖ οἶδ' ἐγώ, Ἀλλ' ἢ δαπίδιον ἐν ἀγαπητὸν ποικίλον Πέρσας ἔχον καὶ γρῦπας ἐξώλεις τινὰς Τῶν περσικῶν εἰς κόρακας ὦ μαστίγια, Καὶ κόνδυ καὶ ψυκτῆρα καὶ κυμβίον. Νικόμαχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων φησί. τὸ δὴ κόνδυ ἐστὶ μὲν περσικόν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἦν Ἕρμιππος ἀστρολογικὸς ὡς ὁ κόσμος ἐξ οὗ τῶν θεῶν τὰ θαύματα, καὶ τὰ καρπώσιμα γίνεσθαι ἐπὶ γῆς, διὸ ἐκ τούτου σπένδεσθαι. Παγκράτης δ' ἐν πρώτῳ κογχορηΐδος, Αὐτὰρ ὅ γε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυφέοιο, Νέκταρ ἐπ' ἀλλοδαπὴν οἶμον ἔβαινε πόδα. Κονώνιος. Ἴστρος ὁ καλλιμάχειος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως γράφων οὕτως. κυλίκων κονωνίων ζεῦγος καὶ θηρικλείων χρυσοκλείστων ζεῦγος.

40 Κότυλος. Τὰ μόνωτα ποτήρια κότυλοι, ὧν καὶ Ἀλκαῖος μνημονεύει. Διόδωρος δ' ἐν τῷ πρὸς Λυκόφρονα παρὰ σικυωνίοις ἐπιπολάζειν φησὶ τὸ ἔκπωμα, εἶναι δὲ αὐτὸ λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ. ἔχει δὲ καὶ οὖς ἐνίοτε. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Ἴων ὁ χῖος κότυλον οἴνου πλέον λέγων. Ἕρμιππος δ' ἐν θεοῖς τόν τε κότυλον πρῶτον ἤνεγκεν ἐχυρόν τῶν γειτόνων. καὶ Πλάτων ἐν Διὶ κακουμένῳ τὸν κότυλον φέρει φησί. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Εὔβουλος δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ἢ Πανόπταις, ὁ δὲ ἱερεὺς εὐήγορος ἐν μέσοις αὐτοῖσιν ἑστὼς τὴν καλὴν σκευὴν ἔχων οἶνον ἐξέσπενδε κοτύλῳ. Πάμφιλος δὲ ποτηρίου φησὶν εἶναι γένος, ἴδιον δ' εἶναι Διονύσου. Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Δίου κῳδίου φησί, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελετὴν ποιεῖ, καὶ αἴρεται ἐκ τῆς θαλάμης, καὶ νέμει ὅσοι ἄνω τὸ κέρνος περιενηνοχότες, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὑτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους. ἔνι δὲ ἐν αὐτοῖς ὅρμινοι, μήκωνες, λευκοί, πυροί, κριθαί, πίσοι, λάθυροι, ὦχροι, φακοί, κύαμοι, ζειαί,

50 βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα, οἴιον ἔριον ἄπλυτον. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται. Κοτύλη. Ἀριστοφάνης κωκάλῳ, ἄλλαι ὑποπρεσβύτεραι γρᾶες θασίου μέλανος μεστὸν κεραμευομένας κοτύλαις μεγάλαις ἔγχεον εἰς σφέτερον δέμας οὐδὲν ἄκοσμον, ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος οἴνου ἀκράτου. Σιληνὸς καὶ Κλείταρχος ἔτι τε Ζηνόδοτος.

Κισσύβιον.
ὀδ. ι.
ὀδ. ξ. καὶ π.
Κυμβίον.
Κιβώριον.
Κόνδυ.
Κονώνιος.
Κότυλος.
Κοτύλη.

Πάντα δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα. καὶ, Πολλὰ μεταξὺ πέλει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου. Σιμάριστος δὲ τὸ λευκὸν ποτήριον οὕτως καλεῖσθαι. Διόδωρος δὲ τὸν παρά τισι κότυλον κοτύλην ὀνομάζεσθαι, τὸν ποιητὴν πύξινον καὶ κοτύλην, ὃν κύλικα μὲν οὐκ εἶναι, οὐ γὰρ ἔχειν ὦτα. παραπλήσιον δ' ὑπάρχειν λουτηρίῳ βαθεῖ, ποτήριον δὲ ἄλλο εἶναι. δύνασθαι δὲ καὶ τὸν παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς, καί τισι τῶν Ἰώνων λεγόμενον κότυλον, ὃν ὅμοιον ὄντα τῷ προειρημένῳ ἓν οὖς ἔχειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Κράτης ἐν παιδιαῖς, καὶ Ἕρμιππος ἐν θεοῖς. Ἀθηναῖοι δὲ μέτρον τι καλοῦσι κοτύλην. Θουκυδίδης ἐδίδοσαν μὲν αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. Ἀριστοφάνης προαγῶνι, ὁ δ' ἀλφίτων πριάμενος τρεῖς χοίνικας, Κοτύλης δεούσας εἴκοσιν ἀπολογίζεται. Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου τι γένος ὑψηλὸν καὶ ἔγκοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην φησὶν ἐκάλουν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον, ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυσθῆναι δυνάμενον. καὶ ἐγκοτύλη δέ τις παιδιὰ καλεῖται, ἐν ᾗ κοιλάναντες τὰς χεῖρας δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Διόδωρος δὲ ἐν Ἰταλικαῖς γλώσσαις καὶ Ἡράκλειτος, ὥς φησι Πάμφιλος, τὴν κοτύλην καλεῖσθαι,

Ἡμίνα. καὶ ἡμίναν, παρατιθέμενος Ἐπίχαρμον, καὶ πιεῖν ὕδατος διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. καὶ Σώφρων κατάστρεψον τέκνον τὰν ἡμίναν. κοτυλίσκην δ' εἴρηκε Φερεκράτης ἐν Κοριαννοῖ, τὴν κοτυλίσκην μιαλαμῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι, κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκομμένον. κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης, καὶ αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἐπιφύσεις παρὰ γένος κοτυληδόνες. καὶ τὰ κύμβαλα δ' Αἰσχύλος ἐν Ἠδωνοῖς κοτύλας εἴρηκεν, ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ. Μαρσύας δέ φησι τὸ ἐν τῷ ἰσχίῳ ὀστοῦν καλεῖσθαι ἄλεισον καὶ κύλικα. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος, καὶ οἷς χρῶνται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Θυατειρηνὸς παρατιθέμενος τὸ ἐκ Νεφελῶν Ἀριστοφάνους, μηδὲ στέψω κοτυλίσκον. Σιμμίας δὲ ἀποδίδωσι

Κοτυλίς. τὴν κοτύλην ἄλεισον. Κόθωνος. Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγαλίαν νομίμων δειξιὼν περὶ τῶν ἐπιχωρίων δείπνων γράφει καὶ ταῦτα. καθαγισάντων ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτυλίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων εἶπεν εὐδειπνίας. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασιν, ὧν ἀρχὴ ἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ, φησὶν ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια, τῶν περὶ Σικελίαν ὥς φησι Δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἆθλα κοττάβια καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστα εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντος ἐξ ἴσου διαστήματος ἴσου, καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα, καὶ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ ἐκπῖπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν, ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τὸ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούν-

Κρατάνιον. των. Κρατάνιον. Μή ποτε τὸ νῦν καλούμενον κρανίον ἔκπωμα οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων οὖν, ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικόν, περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγων Μεταποντίνων ναοῦ γράφει καὶ ταῦτα. ναὸς Μεταποντίνων ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι ἀργυραῖ δύο, ἀποθυστάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι. ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ Τρίτων κυπαρίσσινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν, σειρὴν ἀργυρᾶ, καρχήσια δύο ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ἥρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραῖ τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, χύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυστάνιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς Κυρηναίων

Κρουνεία. ἀνάθημα, βατιάκιον ἀργυροῦν. Κρουνεία. Ἐπιγένης μνηματίῳ, κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κρου-

Κυαθίς. νεῖα ἔστι γὰρ κρουνεῖαι. Κυαθίς. κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ, γυναῖ-

Κύλιξ. κες αἳ τάν θεόν φαντι ἐξελᾶν, ὑποκατώρυκται δὲ ἐν κυαθίδι τριόδῳ ἀλεξιφαρμάκων. Κύλιξ.

Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, νυνὶ δὲ ἀπονίζων τὴν κύλικα δὸς ὥσπερ πιεῖν ἔγχυτα ἐπιθεὶς γονθμόν. ταῦτα δ' ἐστὶ κεράμεα ποτήρια, καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ κυλίεσθαι τῷ τροχῷ, ἀφ' ὧν καλεῖται τὸ κυλικηγορεῖν, ὅταν ἐπὶ τῇ κύλικι τις ἀγορεύῃ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τὴν ἰατρικὴν πυξίδα καλοῦσι κυλιχνίδα διὰ τὸ τόρνῳ κεκυλίσθαι. ἐγένοντο δὲ ἐπίσημοι κύλικες αἵ τε Ἀργεῖαι καὶ αἱ Ἀττικαί, καὶ τῶν μὲν Ἀττικῶν μνημονεύει Πίνδαρος ἐν τοῖσδε, ὦ Θρασύβουλ' ἐρατᾶν ὄχημ' ἀοιδᾶν τοῦτό τοι πέμπω μεταδόρπιον. ἐν ξυνῷ κεν εἴη συμπόταισί τε γλυκερὸν καὶ Διωνύσοιο καρπῷ, καὶ κυλίκεσσιν Ἀθηναίῃσι κέντρον. αἱ δὲ Ἀργεῖαι δοκοῦσι καὶ τὸν τύπον ἔχειν διάφορον πρὸς τὰς Ἀττικάς. φοξαὶ γοῦν ἦσαν τὸ χεῖλος, ὥς Σιμωνίδης φησὶν ὁ Ἀμόργιος. αὕτη δὲ φοξίχειλος ἡ εἰς ὀξὺ συνηγμένη, οἷοι εἰσὶν οἱ ἄμβικες καλούμενοι. τὸ γὰρ φοξὸν ἐπὶ τούτου τάττουσι, καθότι Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Θερσίτου, φοξὸς ἔην κεφαλήν, καὶ ἔστιν οἷον φαοξὸς ὁ πρὸς τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος. διάφοροι δὲ κύλικες γίνονται,

νονται, καὶ ἐν τῇ τοῦ συσσίτου ἡμῶν Ἀθηναίου Ναυκράτει. εἰσὶ γὰρ φιαλώδεις μὲν οὐ κατὰ τόρνον, ἀλλ' ὥσπερ δακτύλῳ πεπλασμέναι, καὶ ἔχουσιν ὦτα τέσσαρα, πυθμένα πλατὺν ἐκτεταμένον. πολλοὶ δ' ἐν τῇ Ναυκράτει κεραμεῖς, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πλησίον τῶν κεραμείων πύλη κεραμικὴ καλεῖται, καὶ βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραῖ. ἐπαινοῦνται δὲ καὶ αἱ Χῖαι κύλικες, ὡς μνημονεύει Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις, Χία δὲ κύλιξ ὑψοῦ κρέμαται περὶ πασσάλου. Γλαύκων δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις, Κυπρίους φησὶ τὴν κοτύλην κύλικα καλεῖν. Ἱππῶναξ δ' ἐν Συνωνύμοις οὕτως γράφει, ἄλεισον, ποτήριον, κύπελλον, ἄμφωτις, σκύφος, κύλιξ, κώθων, καρχήσιον, φιάλη. Ἀρχαῖος δὲ ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι ἀντὶ τοῦ κύλικας παραγώγως, κυλιχνίδας εἴρηκε διὰ τούτων. ἀλλ' ὡς τάχιστα δεῦρο μόνον φέρειν, κοινόν τε χρὴ κρατῆρα καὶ κυλιχνίδας. καὶ Ἀλκαῖος, πίνωμεν· τί τὸν λύχνον ἀμμένομεν; δάκτυλος ἁμέρα, κὰδ δ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις αἶ τὰ ποικίλαις. οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς λαθικάδεα ἀνθρώποισιν ἔδωκεν, ἔγχεε κέρναις, ἕνα καὶ πλέους, καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ λάταγες ποτέονται κυλίχναν ἀποταῖσαν. ὡς διαφόρων γινομένων, καὶ τῶν κυλίκων. Φερεκράτης Κοριαννοῖ,

Κυλιχνίδες.

Ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ διεφθορὼς ἔρχομαι, Ξηρὰν ἔχουσαν τὴν φάρυγγα, δὸς πιεῖν. Γλαῦκόν τέ μοι τὸ σίαλον, νὴ τὼ θεώ, Εἰ λάβοιμι κυλίσκην μηδαμῶς, Μικράν γε. κινεῖται γάρ εὐθύς μοι χολή, Ἐξ οὗ περ ἔπιον ἐκ τοιαύτης φάρμακον. ὅτι δὲ μεγάλοις ποτηρίοις αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο, αὐτὸς εἴρηκε Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι, Εἶτα κεραμεύσαντα τοῖς ἀνδράσι ποτήρια Πλατέα, τοίχους οὐκ ἔχοντ', ἀλλ' αὐτὸ τοὔδαφος μόνον, Κοὐχὶ δεχόμεν' οὐδὲ κόγχην, ἐμφερῆ γευστηρίοις. Σφίσι δ' αὐταῖσι βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας Οἰναγωγοὺς περιφερεῖς, λεπτάς, μέσας γαστρίδας, Οὐκ ἀβούλως, ἀλλὰ πόρρωθεν κατεσκευασμέναι Αὐθ' ὅπως ἂν ἀλογίστως πλεῖστος οἶνος ἐκποθῇ, Εἶθ' ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς αἰτιώμεθ' ἐκπιεῖν, Λοιδοροῦσι κἀπομνύουσι μὴ 'κπιεῖν, ἀλλ' ἢ μίαν. Ἡ δὲ κρείττων ἦν μεστὴ χιλίων ποτηρίων. Κυμβία. Τὰ κοῖλα ποτήρια καὶ μικρά, Σιμάριστος. Δωρόθεος δὲ γένος ποτηρίων βαθέων τὰ κυμβία καὶ ὀρθὸν πυθμένα μὴ ἐχόντων, μηδὲ ὦτα. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀριστονίκου τὰ κῦφα. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς τὸ χωρὶς ὤτων ποτήριον ὀνομάζεσθαι. Θεόπομπον ἐν Μήδῳ. Φιλήμων Φάσματι, ἐπεὶ δὲ ῥοδῆ κυμβίον ἀκράτου κατασείσας ἔχει ὑμῖν αὐτῷ. Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν ἕκτῳ περὶ τοῦ κύκλου τὸ αὐτὸ οἴεται εἶναι κισσύβιον καὶ κυμβίον. φησὶ γὰρ ὡς Ὀδυσσεὺς πληρώσας κυμβίον ἀκράτου, ὤρεξε τῷ Κύκλωπι. οὐκ ἔστι δὲ μικρὸν τὸ διδόμενον αὐτῷ κισσύβιον παρ' Ὁμήρῳ. οὐ γὰρ ἂν τρεῖς πιὼν μέγιστος ὢν τὸ σῶμα, ταχέως ἂν ὑπὸ τῆς μέθης κατηνέχθη. τοῦ κυμβίου μνημονεύει καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ἀκολουθεῖν αὐτῷ φάσκων ῥυτὰ καὶ κυμβία. καὶ ἐν τῷ περὶ Εὐέργους καὶ Μνησιβούλου. φησὶ δὲ Δίδυμος ὁ γραμματικός, ἐπίμηκες εἶναι τὸ ποτήριον καὶ στενὸν τῷ σχήματι παρόμοιον πλοίῳ. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀγροίκοις, Μεγάλ' ἴσως ποτήρια προπινόμενα, καὶ μετ' ἀκράτου, Κυμβί' ἐπάρασιν ὑμᾶς. ἀνακεχαίτικεν μὲν οὖν. Ἄλεξις Ἱππεῖ. τά τε κυμβί' ἦν Πρόσωπ' ἔχοντα χρυσᾶ πεθνὸν νὴ τὸν Δία. ἦν γὰρ ὦ τάλαν ἔγωγε κακῶν. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν Λάκωνα ἐπιστολῇ, ὡς κυαθώδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, γράφων οὕτως. θαυμάζουσι δὲ οἱ αὐτοί, καὶ πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος, ἀλλὰ κυμβίον μόνην φιάλην προσεκέκτητο. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων χρείας ἕνεκα, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτῆσιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν ἐν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ κοτύλῃ. κρατῆρα γὰρ ἵστασαν τοῖς θεοῖς οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λιθοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ' ὁσάκις ἐπιπληρώσαιεν ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης, ᾠνοχόουν ἐφεξῆς, τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ' ὑμῖν ποιοῦσιν ἐν τοῖς φειδιτίοις. εἰ δέ ποτε πλεῖον πιεῖν βουληθεῖεν, προσπαρετίθεσαν τοὺς καλουμένους κοτύλους, κάλλιστα καὶ εὐποτώτατα ἐκπωμάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. ὅταν δ' Ἔφιππος ἐν Ἐφήβοις λέγῃ, οὐ κύλικ' ᾖδε τὰ δεῖπνα Χαιρήμων φέρει. Οὐ κυμβίοισι πεπολέμηκ' Εὐριπίδης, οὐ τὸν τραγικὸν λέγει ποιητήν, ἀλλά τινα ὁμώνυμον αὐτῷ ἤτοι φιλοινόν τινα, ἢ αἰτίαν ἔχοντα οὐ χρηστήν, ὥς φησιν Ἀντίοχος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν. τὸ γὰρ ἐπάγεσθαι κατὰ τὰς ἑστιάσεις κυμβία, καὶ δοκεῖν τούτοις διαμάχεσθαι, εἰς ἑκάτερα τείνει. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Νηρεῖ, Δὸς δὴ τὸν χό' αὐτῷ σύγκωμε, καὶ τὸ κυμβίον φέρων, Εὐριπίδης τίς σήμερον γενήσεται. καὶ Ἔφιππος ἐν Ὁμοίοις, ἢ ἐν Ὀβελιαφόροις, Διονυσίου δὲ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι, Καὶ Δημοφῶντος ἅττ' ἐποίησεν εἰς Κότυν,

Κύμβιον.

Ῥήσεις τε περὶ τὸ δεῖπνον θεωρός μοι λέγοι, Λαθεῖτε κύσαιμι τῆς ἑξῆς θύραν. Κυμβία τε περίχοιμ' ἑστιῶν Εὐριπίδης. ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη, Σοφοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδᾳ φησίν, ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα. Κύμβα ποτήριον, Ἀπολλόδωρος Παφίοις. Κύπελλον. Τοῦτο πότερον ἐστι ταὐτὸ τῷ ἀλείσῳ, καὶ τῷ δέπαι, ἢ ὀνόματι διαλλάσσει. Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν. Δειδέχατ' ἀλλήλους ἄλλος ἀνὰ στόλον, ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας, καὶ τὸ

Κύπελλον.

ἄλεισον

ἔλαβον ἀμφικύπελλον, οὕτω δὲ καὶ ὧδε. κῦφον δὲ μόνον. ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον, ἢ ὅτι παραπλήσιον ἦν ταῖς πέλλαις συνηγμένον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα. ἢ ἀμφικύπελλα, οἷον ἀμφίκυρτα ἀπὸ τῶν ὤμων, διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τῇ κατασκευῇ. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς, χρύσειον ἀμφωτον. Ἀντίμαχος δ' ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος, Πᾶσιν δ' ἡγεμόνεσσιν ἐπιχόμενοι κήρυκες Χρύσεια καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμάσκοντο. Σιλενὸς δέ φησιν κύπελλα ἐκπώματα σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος, Κύπελλα δ' ἐν εἴμασι συβώτης. Εὔμολπος δὲ ποτηρίου γένος, ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμάριστος δὲ τὸ δίωτον ποτήριον. Κυπρίους τὸ δὲ δίωτον, καὶ τετράωτον Κρῆτας. Φιλίτας δὲ Συρακουσίους κύπελλα καλεῖν, τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλείμματα.

Κύμβι. Κύμβη. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτήριον καλεῖν κύμβα.

Κώθων. Κώθων. Λακωνικὸν ποτήριον, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. Κριτίας δὲ ἐν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφει οὕτως. χωρὶς δὲ τούτων τὰ σμικρότατα εἰς τὴν δίαιταν ὑποδήματα ἄριστα Λακωνικὰ ἱμάτια φορεῖν, ἥδιστα καὶ χρησιμώτατα. κώθων Λακωνικὸν ἔκπωμα, χρησιμώτατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλιῷ. οὗ δὲ ἕνεκα στρατιωτικόν, πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον

Plutarch. in Lycurgo.

μὲν οὖν τὸ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πῶμα, εἶτα ἄμβωνας ὁ κώθων ἔχων ὑπολείπει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὑτῷ. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ὅτι κεραμέοις ἀγγείοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, γράφει οὕτως. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ τοιοῦτόν τι τῶν ἀγγείων γένος, ὃ καὶ νῦν ὁρᾶται παρά τισι τῶν Ἑλλήνων, ἐν Ἄργει μὲν, ἐν ταῖς δημοσίαις θοίναις. ἐν Λακεδαίμονι δὲ, κατὰ τὰς ἑορτάς. ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φιδιτίοις ἐν πιθάκναις. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως, Ἀλλ' ἄγε σὺν κώθωνι θοῆς διὰ σέλματα νηὸς Φοίτα, καὶ κοίλων πώματ' ἄφελκε κάδων. Ἄγρει δ' οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός, οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς Νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα. ὡς ἐπὶ κύλικος λεγομένου κώθωνος. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς πριάμενοι, κώθωνας. οἱ δὲ σκόροδα καὶ κρόμμυα. Ἡνίοχος Γοργόσι, πιὼν τὶς ἐγχείτω λαβὼν πυριγενῆ κυκλοτερῆ βραχύωτον παχύστομον κώθωνα παῖδα φάρυγγος. Θεόπομπος στρατιώτισιν, ἐγὼ γὰρ κώθωνος ἐκ στενοαύχενος πιοίμην, τὸν τράχηλον ἀνακεκλασμένης. Ἄλεξις Ἱππίσκῳ, εἶτ' ἐν τετρακότυλον ἐπισόβει κώθωνά μοι. πλεῖον οἶκον κτῆμα. ἀπὸ δὲ τοῦ ποτηρίου τούτου, καὶ ἀκρατοκώθωνες καλοῦνται οἱ πλεῖον ἄκρατον σπῶντες, ὡς Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καλλίξενος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ἀναγράφων τὴν τοῦ Φιλαδέλφου πομπὴν, καὶ καταλέγων πολλὰ ἐκπώματα, γράφει καὶ τάδε. κώθωνες διμετρητοὶ δύο. περὶ δὲ τοῦ κωθωνίζεσθαι, καὶ ὅτι χρήσιμός ἐστι διὰ χρόνου ὁ κωθωνισμός. Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῇ περὶ κωθωνισμοῦ ἐπιστολῇ φησὶν οὕτως. συμβαίνει τοὺς μὲν πολὺν ἄκρατον ἐν ταῖς συνουσίαις πίνοντας μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. τὸ μέντοι κωθωνίζεσθαι διά τινων ἡμερῶν δοκεῖ μοι ποιεῖν τινα καὶ τοῦ σώματος κάθαρσιν, καὶ τῆς ψυχῆς ἄνεσιν. γίνονται γάρ τινες ἡμῖν ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν συμποσίων ἐπιπόλαιοι δριμύτητες. ταύτας οὖν ἐστι τῶν μὲν πόρων οἰκειότατος ὁ διὰ τῆς οὐρήσεως. τῶν δὲ καθάρσεων ὁ διὰ τῶν κωθωνισμῶν, πρέπει μάλιστα. κατακλύζεται γὰρ τὸ σῶμα τοῖς οἴνοις. ὑγρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ὁ οἶνος. τὸ δὲ ἀφ' ἡμῶν διηθούμενον οὖρον ἐστὶ δριμύ. τὰ γοῦν ἱμάτια τούτῳ χρώμενοι ῥύμματι πλύνουσιν οἱ γναφεῖς. τρία δὲ παραφύλαττε ὅταν κωθωνίζῃ, μὴ πονηρὸν οἶνον πίνειν, μὴ δὲ ἄκρατον, μὴ δὲ τραγηματίζεσθαι ἐν τοῖς κωθωνισμοῖς. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχῃς ἤδη, μὴ κοιμῶ, πρὶν ἂν ἐμέσῃς πλεῖον ἔλαττον. εἶτα ἐὰν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ἀναπαύου μικρῶς περιχεάμενος. ἐὰν δὲ μὴ δύνασθαι ἱκανῶς κενῶσαι σαυτὸν, πλείονι χρῆσαι τῷ λουτρῷ, καὶ εἰς τὴν πύελον κατακλίθητι, τῷ σφόδρα εἰς θερμὸν ὕδωρ. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶ Διόνυσος τίλφος καθήμενος ἐπὶ πέτρας, ἐξ εὐωνύμων δὲ αὐτοῦ σάτυρος φαλακρὸς ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνον τὸν ῥαβδωτὸν κρατῶν.

Λαβρωνία. Λαβρωνία. Ἐκπώματος Περσικοῦ εἶδος ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πίνειν λαβρότητος ὠνομασμένον, πλατὺ δ' ἐστὶ τῇ κατασκευῇ καὶ μέγα. ἔχει δὲ καὶ ὦτα μεγάλα. Μένανδρος ἁλιεῖ, Εὐπορούμενοι δὲ μηδίοις ἐκ κυλίκων χρυσίων, Περσικαί τε στολαὶ δ' ἐκεῖναι πορφυραῖ τορεύματα Ἔνδον ἦν, ἄνδρες ποτήρια τορεύματα, Κἀκ τυπωμάτων πρόσωπα τραγέλαφοι λαβρωνίαι. ἐν δὲ Φιλαδέλφοις, Ἤδη δ' ἐπίχυσις διάλιθοι λαβρώνιοι, Πέρσαι δ' ἔχοντες μυιοσόβας ἑστήκεσαν. Ἵππαρχος δ' ἐν Θαΐδι, Ὁ λαβρώνιος δ' ἐσθ' οὗτος ὄρνις Ἡράκλεις, Ποτήριον χρυσοῦς διακοσίους ἄγον, Ὦ περιβόητε φιλτάτη λαβρωνία. Δίφιλος πιθραύστῃ καὶ ἄλλα γένη καταλέγων ποτηρίων φησί, Τραγέλαφος, πρίστις, βατιάκη, λαβρώνιος, Ἀνδράποδον δ' ἡ τοιαῦθ' ὁρᾷς ἤκιστά γε, Ἐκπωμάτων δ' ὀνόματα πρὸς τῆς ἑστίας. Ὁ λαβρώνιος χρυσῶν δὲ παῖδες εἴκοσι. Δίδυμος δὲ ὅμοιον εἶναί φησιν αὐτὸ βομβυλιῷ ἢ βατιακίῳ.

Λάκαιναι. Λάκαιναι. Κυλίκων εἶδος

εἶδος ὂν τῆς λεγομένης ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐπιχωριάζοντος ἐκεῖ, ὥσπερ αἱ θηρίκλειαι λέγονται. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι, Βαρύτιδας τ' εὐωχίας καὶ Χῖον ἐκ Λακαινᾶν κυλίκων μεθύειν ἡδέως καὶ φίλως.

Λεπαστή. Λεπαστή. Οἱ μὲν ὀξύνουσι τὴν τελευταίαν, ὡς καλή. οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς μεγάλη. εἴρηται δὲ τὸ ποτήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφύκτας καλοῦμεν, κύλικες δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης Εἰρήνῃ, τί δῆτα νηπίοις οἴνου κύλικα λεπαστήν, ἀφ' ἧς δεῖ λάψαι, τουτέστιν ἀθρόως πιεῖν, κατεναντίον τῷ λεγομένῳ βομβυλιῷ. φησὶ γάρ που ὁ αὐτός, Τὸ δ' αἷμα λαίλαπας τομὸν ὦναξ δέσποτα, Οἷον ἀθρόον μ' ἐξέπιες. ἐν δὲ Γηρυτάδῃ, ἦν δὲ τὸ πρᾶγμ' ἑορτή, περιέφερε δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν ταχὺ προσφέρων παῖς. ἐνέχει τε σφόδρα κυανοκευθῆ. τὸ βάθος παρίστησιν ὁ κωμικὸς τοῦ ποτηρίου. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀσκληπιῷ, τὴν δὴ γραῦν τὴν ἀθῦσαν πάνυ πάλαι τῇ βουτικὴν ῥίζιον τρίψας τι μικρόν, δελεάσας τε γεννητικῇ τὸ μέγεθος κοίλῃ λεπαστῇ τοῦτ' ἐποίησεν ἐκπιεῖν. Φιλύλλιος Αὔγῃ, πάντα γὰρ ἦν μετ' ἀνδρῶν μειρακίων πινόντων, ὁμοῦ δ' ἄλλων γραϊδίων μεγάλαισιν οἴνου χαίροντα λεπασταῖς. Θεόπομπος Παμφίλῃ, στόγγος λεκάνη πτερὸν λεπαστὴ πάνυ πυκνὴν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος τὴν πτέρυγα κελαδεῖ. καὶ ἐν Μήδῳ, Ὡς ποτ' ἐκύλισεν Καλλίστρατος υἷας Ἀχαιῶν, Κέρμα φίλον τι διδοὺς ὅτε συμμαχίαν ἐρίανεν. Οἷον δ' οὐκ ἐκύλισε Δίμας λεπτὸν Ῥαδάμανθυν Λύσανδρον κώθωνι πρὶν αὐτῷ δῶκε λεπαστήν. Ἀμερίας δέ φησι τὴν οἰνοχόην λεπαστὴν καλεῖσθαι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος γένος εἶναι κύλικος. Φερεκράτης Κραπατάλλοις, τῶν θεατῶν δ' ὅστις διψῇ, λεπαστὴν λαψάμενος μεστὴν ἐχαρύβδισε. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιός φησι, Δόλοπας οὕτω καλεῖν τὴν κύλικα. Λυκόφρων δ' ἐν τῷ ἐνάτῳ περὶ κωμῳδίας παραθέμενος τὰ Φερεκράτους, καὶ αὐτὸς εἶναί φησι γένος κύλικος τὴν λεπαστήν. Μόσχος δ' ἐν ἐξηγήσει Ῥοδιακῶν λέξεων, κεραμεοῦν ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις πωματίσιν, ἐκπεταλώτερον δέ. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ποτήριον ποιόν. Ἀπολλοφάνης δὲ Κρησίν, Καὶ λεπαστὴν ἀδύοινον εὐφραίνει δι' ἡμέρας. Θεόπομπος Παμφίλῃ, λεπαστὴ μάλα συχνή, ἣν ἐκπιοῦσα ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος Περιστατὸν βοῶσα τὴν κώμην ποιεῖ. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνός, κύλικά φησι μείζω παρατιθέμενος Τηλεκλείδου ἐκ Πρυτάνεων, καὶ μελιχρὸν οἶνον ἕλκειν ἐξ ἡδυπνόου λεπαστῆς. Ἕρμιππος Μοίραις, ἐὰν ἐγὼ Πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιών, Τῷ Διονύσῳ πάντα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα.

Λοιβάσιον. Λοιβάσιον. κύλιξ ὥς φησι Κλείταρχος καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐπισπένδουσι τοῖς ἱεροῖς. **Σπονδεῖον.** σπονδεῖον δὲ ᾧ τὸν οἶνον. καλεῖσθαι λέγων λοιβίδας καὶ τὰ σπονδεῖα, ὑπὸ Ἀντιμάχου τοῦ Κολοφωνίου.

Λέσβιον. Λέσβιον. ὅτι ποτηρίου εἶδος, Ἡδύλος παρίστησιν ἐν ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων, Ἡ διαπινομένη καλλίστιον ἀνδράσι θαῦμα, Κοὐψιδὺς νῆσις πρὸς χόας ἐξέπιεν, Ἧς δὲ οἱ παστὸν ζωρὸν μυροῦσα θυωθέν, Κεῖται πορφυρέης Λέσβιον ἐξ ὑέλου, Ἣν σάω πάντως, ὡς καὶ πάντων ἀπ' ἐκείνης Σοὶ τοῖχοι γλυκερῶν σκῦλα φέρουσι πόθων.

Λουτήριον. Λουτήριον. Ἐπιγένης Μνηματίῳ ἐν τῷ τῶν ποτηρίων καταλόγῳ φησὶ κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κρουνεῖαι, λουτήρια. ἀλλά τι καθ' ἕκαστα δεῖ λέγειν, ὄψει γὰρ αὐτός. **Λυκιουργεῖς.** Λυκιουργεῖς, φιάλαι τινὲς οὕτω καλοῦνται, ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμένου, ὡς καὶ κονώνειοι αἱ ὑπὸ Κόνωνος ποιηθεῖσαι. μνημονεύει τοῦ Λύκωνος Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, καὶ ἐν τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, λέγων οὕτως, φιάλας λυκιουργεῖς δύο. ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιμόθεον γράφει, δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετὰ τῶν χρημάτων, καὶ ἄλλας φιάλας λυκιουργεῖς δύο. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἑβδόμῃ, προβόλους δύο λυκιουργέας ἡμιεργέας, ὅτι ἀκόντιά ἐστι πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα. ταῦτ' ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικός, τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βοιώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν πρώτῳ Ἀκροπόλεως. ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικός, ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ ἐθνῶν. Ἀριστοφάνης τε γὰρ ἐν Εἰρήνῃ φησί, τὸ δὲ πλοῖον ἔσται Ναξιουργὴς κάνθαρος. Κριτίας δ' ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, κλίνη Μιλησιουργής, καὶ τράπεζα Ῥηνιουργής. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησὶ προβόλους, δύο λυκιουργέας. μήποτ' οὖν καὶ παρὰ Δημοσθένει γραπτέον λυκιουργέας, ἵνα κέκτηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα.

Μέλη. Μέλη. Οὕτω καλεῖται τινὰ ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἀνάξιππος ἐν Φρέατι λέγων οὕτω, Σὺ δὲ τὴν μέλην Συρίσκε ταύτην λαβών, Ἔνεγκ' ἐπὶ τὸ μνῆμ' ἐκείνην μανθάνεις, καὶ κατάχεον.

Μετάνιπτρον. Μετάνιπτρον. Ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐπὴν ἀπονίψωνται, μεταδιδομένη κύλιξ. Ἀντιφάνης Λαμπάδι, δαίμονος ἀγαθοῦ μετάνιπτρον ἐντραγεῖν. σπονδὴ κέρατος. Δίφιλος Σαπφοῖ, Ἀρχίλοχε δέξαι τήνδε τὴν μετανιπτρίδα Μεστὴν Διὸς σωτῆρος ἀγαθοῦ δαίμονος. Ἔνιοι δὲ τὴν μετὰ τὸ νίψασθαι πόσιν, ὡς Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Καλλίας δ' ἐν Κύκλωψι, καὶ δέξαι τήνδε μετανιπτρίδα τῆς ὑγιείας. Φιλέταιρος Ἀσκληπιῷ, ἐνέσεισε μεστὴν ἴσον ἴσῳ μετανιπτρίδα μεγάλην

γάλην ἐπαινῶν τῆς ὑγιείας τοὔνομα. Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ, μετὰ τὸ ἀπονίψασθαι τὰς χεῖρας προπίνων τινί, φησί. σὺ δὲ τάνδ' ἐκβάκχιον εὔδροσον πλήρη μετανιπτρίδα δέξαι πραΰ τί τοι Βρόμιος γάνος τόδε δοὺς ἐπὶ τέρψιν ἅπαντας ἕλκει. Ἀντιφάνης λαμπάδι τράπεζα † φυσωμένης, ἀλλὰ μίαν δαίμονος Ἀγαθοῦ μετάνιπτρον. Νικόστρατος αὐτὴ ῥώσῃ, Μετανιπτρίδα αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον.

Μαστός. Ἀπολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλος, φησὶ Παφίους τὸ ποτήριον οὕτω καλεῖν.

Μαθαλίδες. Βλαισὸς ἐν Σατύρνῳ φησὶν ἔπτα μαθαλίδας ἐπίχει ἡμῖν τοῦ γλυκυτάτου. Πάμφιλος δέ φησι μήποτε ἐκπώματος ἐστὶν εἶδος, ἢ μέτρου οἷον κύαθος, Διόδωρος δὲ κύλικα ἀποδίδωσι.

Μάνης. Ποτηρίου εἶδος. Νίκων κιθαρῳδῷ, Καὶ πάνυ τις εὐκαίρως προπίνων φησὶ παρὼν τα, Μάνην δ' εἶχε κεραμεοῦν ἀδρόν, Χωροῦντα κοτύλας πέντ', ἔγωγ' ἐδεξάμην. Παρέθετο τὰ ἰαμβεῖα καὶ Δίδυμος καὶ Πάμφιλος. Καλεῖται δὲ μάνης, καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κοττάβου ἐφεστηκός, ἀφ' οὗ τὰς λάταγας ἐν παιδιᾷ ἔπιπτον, ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σαλμωνεῖ χάλκειον ἔφη κάρα, λέγων οὕτως. Τάδ' ἐστὶ κνισμὸς, καὶ φιλημάτων ψόφος Τῷ καλλικοτταβοῦντι νικητήρια Τίθημι, καὶ βαλόντι χάλκειον κάρα. Ἀντιφάνης Ἀφροδίτης γοναῖς, Ἐγὼ ἐπιδείξω καθ' ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφῇς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα, ποῖον ἂν τοῦτο τὸ Ὑποκείμενον ἄνω τὸ μικρὸν τὸ πινακίσκιον λέγεις. Τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται. Πῶς δ' ἔσεταί τις τοῦτ' ἐὰν τύχῃ μόνον, Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται κἀν ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς τοῦ κοττάβου. Πρόσεστι καὶ μάνης τίς ὥσπερ οἰκέτης. Ἕρμιππος Μοίραις, ῥάβδον δ' ὄψει φησὶ τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροις κυλινδουμένην. μάνης δ' οὐδὲν λατάγων ἀεί, τὴν δὲ ταλαίναν πλάστιγγ' ἂν ἴδοις παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν.

Νεστορίς. Περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Νέστορος ποτηρίου φησὶν ὁ ποιητής, Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, οὔατα δ' αὐτοῦ Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον μὲν, τί ποτ' ἐστὶ τὸ χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔπειτα τί τὸ οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν. τὰ γὰρ ἄλλα ποτήρια φησὶν ὁ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, δύο ὦτα ἔχειν. πελειάδας δὲ πῶς ἄν τις ὑποθοῖτο νεμομένας περὶ ἕκαστον τῶν ὤτων. πῶς δὲ καὶ λέγει δύο πυθμένας εἶναι τοῦ ποτηρίου. ἰδίως δὲ καὶ τοῦτο λέγεται, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μογοῦντες ἐβάσταζον τὸ ποτήριον, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ταῦτα προθέμενος ὁ Ἀσκληπιάδης, ζητεῖ περὶ τῶν ἥλων πῶς πεπαρμένους αὐτοὺς δεῖ δέχεσθαι. οἱ μὲν οὖν λέγουσιν ἔξωθεν δεῖν ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοῦς ἥλους τῷ ἀργυρῷ ἐκπώματι κατὰ τὸν ἐμπαιστικῆς τέχνης. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ, Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον. Ἐμφαίνεται γὰρ, ὡς τῶν ἥλων ἐμπεπορπημένων, καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥοπάλων. καὶ ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Ἀγαμέμνονος, Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος, ἐν δέ οἱ ἧλοι Χρύσειοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν Ἀργύρεον. Ἀπελλῆς μὲν οὖν ὁ τορευτὴς ἐπεδείκνυε φησὶν ἡμῖν ἐν τισὶ κορινθιακοῖς ἔργοις τὴν τῶν ἥλων θέσιν. ἐξοχὴ δὲ ἦν ὀλίγη τοῖς λαπτῆρσιν ἐπηρμένη καὶ οἱονεὶ κεφαλίδας ἥλων ἀποτελοῦσα. πεπάρθαι δὲ λέγονται οἱ ἧλοι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, οὐχ ὅτι ἔξωθεν πρόσκεινται, καὶ πεπαρμένοι εἰσίν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπαρμένοις ἐοίκασιν, ἔξω τι ὀλίγον προὔχουσι, μετέωροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. καὶ περὶ τῶν ὤτων οὕτως διορίζονται. ὅτι εἶχε μὲν δύο ὦτα ἄνω, καθότι καὶ τὰ ἄλλα ποτήρια. ἄλλα δὲ δύο κατὰ τὸ κύρτωμα μέσον ἐστὶν ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν μικρὰ παρόμοια ταῖς κορινθιακαῖς ὑδρίαις. ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἐντέχνως ἄγαν ὑπέδειξε τὴν τῶν τεσσάρων ὤτων θέσιν ἔχουσαν ὧδε. ἐκ μιᾶς οἱονεὶ ῥίζης, ἣ τις τῷ πυθμένι προσκυρεῖ, καθ' ἑκάτερον τὸ οὖς διχηλεῖς εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι διάστημα. αὗται μέχρι τοῦ χείλους διήκουσαι τοῦ ποτηρίου, καὶ μικρὸν ἔτι μετεωριζόμεναι, κατὰ μὲν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀγγείου φυλάττουσι τὴν διάσχισιν. κατὰ δὲ τὸ ἀπολῆγον πρὸς τὴν τοῦ χείλους ἔρεισιν, πάλιν συμφυεῖς. καὶ γίνεται τὸν τρόπον τοῦτον τέτταρα ὦτα. τοῦτο δὲ οὐκ ἐστὶ πάντων, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων ποτηρίων τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς θεωρεῖται. μάλιστα δὲ τῶν λεγομένων Σελευκίδων. τὸ δ' ἐπὶ τῶν δυοῖν πυθμένων ζητούμενον πῶς λέγεται, τὸ δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, διαλύουσιν οὕτως τινές. τῶν ποτηρίων τινὰ μὲν ἕνα πυθμένα ἔχει τὸν φυσικὸν καὶ συγκεχαλκευμένον τῷ ὅλῳ ποτηρίῳ, καθότι τὰ λεγόμενα κυμβία, καὶ τὰς φιάλας. καὶ εἴ τι φιαλῶδές ἐστι τὴν ἰδέαν. τινὰ δὲ δύο, ὥσπερ τὰ ὠοσκύφια, καὶ τὰ κανθάρια, καὶ τὰς σελευκίδας, καὶ καρχήσια, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ἕνα μὲν γὰρ εἶναι πυθμένα τὸν κατὰ τὸ κύτος συγκεχαλκευόμενον ὅλῳ τῷ ἀγγείῳ. ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπὸ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δ' εἰς πλατύτερον ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον. καὶ τὸ τοῦ Νέστορος οὖν δέπας φασὶν εἶναι τοιοῦτον. δύναται δὲ καὶ δύο πυθμένας ὑποτίθεσθαι, τὸν μὲν οἷον τοῦ ποτηρίου φέροντα τὸν ὅλον ὄγκον, καὶ κατὰ μείζονα κυκλοτερῆ περιγραφὴν ἔξαρσιν ἔχοντα τοῦ ὕψους σύμμετρον. τὸν δὲ κατ' ἐλάττω κύκλον συνεχόμενον

ῥιχόμενον ἐν κύκλῳ μείζονι, καθόσον συννεύειν συμβέβηκεν εἰς ὀξὺ τὸν φυσικὸν τοῦ ποτηρίου πυθμένα, ὥστε ὑπὸ δυοῖν πυθμένοιν φέρεσθαι τὸ ἔκπωμα. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ ἐν Ῥόδῳ λέγεται τὴν Νεστορίδα κατασκευάσαι, τῶν μαθητῶν αὐτῷ συνενεγκάντων τἀργύριον, ὅπερ Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης ἐξηγούμενος τὴν περὶ τὸν Διονύσιον διάταξιν φησὶ σκύφον εἶναι παρακειμένως ἔχοντα τὰ ὦτα, καθάπερ αἱ δίπρῳροι τῶν νεῶν, περὶ δὲ τὰ ὦτα τὰς περιστερὰς ἑκατέρωθεν δέ τινα ῥοπάλια δύο ὑποκεῖσθαι τοῦ ποτηρίου πλάγια διὰ μῆκος. ταῦτα δ' εἶναι τοὺς δύο πυθμένας. ὁ ποιόν τι καὶ νῦν ἐστιν ἰδεῖν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Ἀρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν ἐκεῖνοι Νέστορος γεγονέναι. ἔστι δὲ ἀργύρεον χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ ὁμηρικὰ ἔπη. ἐγὼ δέ φησιν ὁ Μυρλεανὸς τάδε λέγω περὶ τοῦ ποτηρίου, οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἡμερινὴν τροφὴν πρῶτοι διαταξάμενοι τοῖς ἀνθρώποις, πειθόμενοι τὸν κόσμον εἶναι σφαιροειδῆ, λαμβάνοντες ἔκ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργεῖς, καὶ τὰς φαντασίας καὶ τὰς περὶ τὴν ἀΐδιον τροφὴν τῷ περιέχοντι κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ σχήματος ἀφομοιοῦν εἶναι δίκαιον ἐνόμιζον. διὸ τὴν τράπεζαν κυκλοειδῆ κατεσκευάσαντο, καὶ τοὺς τρίποδας τοὺς τοῖς θεοῖς καθαγιζομένους φθόεις κυκλοτερεῖς, καὶ ἀστέρας ἔχοντας, οὓς καὶ καλοῦσι σελήνας, καὶ τὸν ἄρτον δὲ ἐκάλεσαν, ὅτι τῶν σχημάτων ὁ κύκλος ἀπήρτισται καὶ ἔστι τέλειος. καὶ τὸ ποτήριον οὖν τὸ δεχόμενον ὑγρὰν τροφὴν κυκλοτερὲς ἐποίησαν κατὰ μίμημα τοῦ κόσμου. τὸ δὲ τοῦ Νέστορος καὶ ἰδιαίτερόν ἐστιν. ἔχει γὰρ καὶ ἀστέρας, οὓς ἥλοις ὁ ποιητὴς ἀπεικάζει, διὰ τὸ τοὺς ἀστέρας περιφερεῖς εἶναι τοῖς ἥλοις ὁμοίως, καὶ ὡς ἐμπεπηγέναι τῷ οὐρανῷ, καθὼς καὶ Ἄρατός φησιν ἐπ' αὐτῶν, οὐρανῷ αἰὲν ἄρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης. περιττῶς δὲ καὶ τοῦτ' ἔφρασεν ὁ ποιητὴς τοὺς χρυσοῦς ἥλους παρατιθεὶς τῇ τοῦ ἐκπώματος φύσει τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἐκτυπῶν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς χρόας οὐσίαν. ὁ μὲν γὰρ οὐρανός, ἀργύρῳ προσέοικεν. οἱ δὲ ἀστέρες, χρυσῷ, διὰ τὸ πυρῶδες. ὑποθέμενος οὖν κατηστερισμένον τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ κράτιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἷς δὴ τεκμαίρονται τὰ περὶ τὴν ζωὴν ἄνθρωποι. λέγω δὲ τὰς πελειάδας, ὅταν γὰρ εἴπῃ δύο δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὥς τινες ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι ἁμαρτάνοντες. ἕτερον γάρ φησιν Ἀριστοτέλης εἶναι πελειάδα, καὶ ἕτερον περιστεράν. πελειάδας δὲ ὁ ποιητὴς νῦν καλεῖ τὰς πλειάδας, πρὸς ἃς σπόρος τε καὶ ἄμητος, καὶ τῶν καρπῶν ἀρχὴ γενέσεως καὶ συναίρεσις, καθά φησι καὶ Ἡσίοδος,

Πληϊάδων ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων, Ἄρχεσθ' ἀμητοῦ, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων. καὶ Ἄρατος, Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες ἀλλ' ὀνομασταί, Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται. Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο, Σημαίνειν ἐπένευσεν ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο. τὰς οὖν τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως, καὶ τελειώσεως προσημαντικὰς πλειάδας, οἰκείως ἐντέρνευσε τῷ τοῦ σοφωτάτου Νέστορος ὁ ποιητὴς ποτηρίῳ. καὶ γὰρ τοῦτο τῆς ἑτέρας τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον. διὸ καὶ τῷ Διῒ τὴν ἀμβροσίαν τὰς πελειάδας φέρειν φησί, Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι, Τρήρωνες αἵ τ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσι. Οὐ γὰρ τὰς πελειάδας τὰς ὄρνεις φέρειν τῷ Διῒ νομιστέον τὴν ἀμβροσίαν, ὡς πολλοὶ δοξάζουσιν, ἄσεμνον γάρ, ἀλλὰ τὰς πλειάδας. οἰκεῖον γὰρ τὰς προσημαινούσας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τὰς ὥρας, ταύτας καὶ τῷ Διῒ φέρειν τὴν ἀμβροσίαν, διόπερ ἀπὸ τῶν πτηνῶν αὐτὰς χωρίζει λέγων, Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι. ὅτι δὲ τὰς πλειάδας τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἀπλανῶν ἄστρων ὑπείληφε, δῆλον ἐκ τοῦ προστάττειν αὐτὰς κατὰ τὴν ἄλλων συναρίθμησιν. Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται, Πληϊάδας θ' ὑάδας τε τό τε σθένος Ὠρίωνος, Ἄρκτον θ' ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν. Ιλ. σ. ἐπλανήθησαν δ' οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ γράμματος. ἔπειτα δ' ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἐδέξαντο εἶναι ἐπίθετον πελειάδων, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη. τρεῖν δ' ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δέ ἐστι τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τιθέμενον. μυθεύονται γὰρ καὶ αὗται τὸν Ὠρίωνα φεύγειν, διωκομένης τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληϊόνης ὑπὸ τοῦ Ὠρίωνος. ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκτροπή, καθ' ἣν αἱ πλειάδες λέγονται πέλειαι, καὶ πελειάδες παρὰ πολλοῖς ἐστι τῶν ποιητῶν. πρώτη δὲ Μοιρὼ ἡ Βυζαντία καλῶς ἐδέξατο τὸν νοῦν τῶν Ὁμήρου ποιημάτων, ἐν τῇ Μνημοσύνῃ ἐπιγραφομένῃ φάσκουσα τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διῒ τὰς πλειάδας κομίζειν. Κράτης δὲ ὁ κριτικὸς σφετερισάμενος αὐτῆς τὴν δόξαν, ὡς ἴδιον ἐκφέρει τὸν λόγον. καὶ Σιμωνίδης δὲ τὰς πλειάδας πελειάδας εἴρηκεν ἐν τούτοις. Δίδωτι δ' εὖ τοι Ἑρμᾶς ἐναγώνιος Μαίας εὐπλοκάμοιο παῖς. ἔτικτε δ' Ἄτλας ἑπτὰ ἰοπλοκάμων φιλᾶν θυγατρῶν τάν γ' ἔξοχον εἶδος, αἳ καλέονται πελειάδες οὐράνιαι. σαφῶς γὰρ τὰς πλειάδας οὔσας Ἄτλαντος θυγατέρας πελειάδας καλεῖ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, ἔστι δὲ ἐοικὸς ὀρείαν τε πελειάδων μὴ τηλόθεν Ὠρίωνα νεῖσθαι. σύνεγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ὠρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων, διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος, ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληϊόνης τὸν Ὠρίωνα. ὀρείας δὲ λέ-

γει τὰς πλειάδας ἐν ἴσῳ τῷ οὐρείας κατὰ παράληψιν τοῦ υ, ἐπειδὴ κεῖνται ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ ταύρου.
καὶ Αἰσχύλος δὲ ἐκφανέστερον προσπαίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν. Αἱ δ' ἑπτ' Ἄτλαντος
παῖδες ὠνομασμέναι, Πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανός τε γῆ Κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαν-
τασμάτων Ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι πελειάδες. ἀπτέρους γὰρ αὐτὰς εἴρηκεν διὰ τὴν πρὸς τὰς
ὄρνεις ὁμωνυμίαν. ἡ δὲ Μοιρὼ καὶ αὐτὴ τὸν τρόπον τοῦτον φησί, Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέ-
γας, οὐδ' ἄρα τίς νιν Ἤιδεε μακάρων, ὁ δ' ἀέξετο πᾶσι μέλεσσι, Τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ
ζαθέῳ τρέφον ἄντρῳ, Ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. Νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας
αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων, Γαμφηλῇ φορέεσκε ποτὸν Διὶ μητιόεντι Τὸν, καὶ νικήσας πατέρα κρό-
νον εὐρύοπα Ζεὺς, Ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν. Ὣς δ' αὔτως τρήρωσι πελειά-
σιν ὤπασε τιμήν, Αἳ δή τοι θέρεος καὶ χείματος ἄγγελοι εἰσίν. καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φη-
σίν, Αἰθέρος ὠκεῖαι πρόπολοι πίλναντο πέλειαι. Λαμπροκλῆς δ' ὁ διθυραμβοποιὸς καὶ ῥητῶς
αὐτὰς εἶπεν ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς ἐν τούτοις, αἵ τε ποταναῖς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι κεῖ-
σθε, καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀστρονομίαν, ἀεὶ πελειάδας αὐτὰς λέγει. Τὰς
δὲ βροτοὶ καλέουσι πελειάδας. καὶ πάλιν, Χειμέριαι δύνουσι πελειάδες. καὶ πάλιν, Τῆμος
ἀποκρύπτουσι πελειάδες. Οὐδὲν οὖν ἄπιστον καὶ Ὅμηρον τὰς πλειάδας κατὰ ποιητικὸν νόμον πε-
λειάδας ὠνομακέναι. ἀποδεδειγμένου οὖν τοῦ ὅτι πλειάδες ἦσαν ἐντετορευμέναι τῷ ποτηρίῳ, καθ'
ἕκαστον τῶν ὤτων, δύο ὑποθετέον, ἅ τε βούλεταί τις ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴτ' αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς,
ἀστέροις δὲ πεποικιλμένας. τὸ μὲν τοι ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, οὐχ ὡς περὶ ἐν ἕκαστον ἀκου-
στέον, γενήσονται γὰρ οὕτως ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν. ἀλλ' ἐπεὶ ἔσχισται μὲν ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο
σχίσεις, τούτων δ' αὖ συναφὴ κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληψιν, ἕκαστον μὲν ἂν λέγοιτο καθὸ τέτταρ-
ες αἱ πᾶσαι σχίσεις τῶν ὤτων. ἑκάτερον δὲ καθὸ συμφυῆ πάλιν ἐπὶ τέλει γίνεται τὰ ἀνεστάσεις
αὐτῶν. ὅταν οὖν εἴπῃ, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑποπυθμένες
ἦσαν, καθ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα μίαν πελειάδα, ἃς δοιὰς εἶπε καθὸ συμφυεῖς
εἰσὶν ἀλλήλαις καὶ συνεζευγμέναι. τὸ γὰρ δοιοὶ καὶ αἱ δοιαὶ σημαίνει, καὶ τὸ κατ' ἀριθμὸν εἶδος τὸ
δύο, οἷον Δοιὰς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα, καὶ δύο θεράποντε. σημαίνει δὲ καὶ τὸ
συμφυὲς, καὶ τὸ συνεζευγμένον κατ' ἀριθμὸν, ὡς ἐν τούτοις, Δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους Ἐξ
ὁμόθεν πεφυῶτας, ὁ μὲν φυλίης ὁ δ' ἐλαίης. γενήσονται οὖν ἐπὶ τῶν ὤτων τέσσαρες πελειάδες,
ἔπειθ' ὅταν ἐπενέγκῃ τὸ Δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπο-
πυθμένες ἦσαν. Ἀκουστέον οὐ πυθμένας, δύο ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ὡς ὁ Θρᾷξ Διο-
νύσιος, ἀλλὰ κατὰ σύνθετον ὑποπυθμένες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν. ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν
ἐπὶ τῶν ὤτων, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑποπυθμένιοι, ὥστε διακρα-
τεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι. ἓξ δὲ τὰς πάσας γενέσθαι πελεια-
δας, ἐπεὶ καὶ περ ὁρῶνται τοσαῦται. λέγονται δὲ ἑπτὰ, καθότι καὶ Ἄρατος φησίν, Ἑπτάποροι δὴ ταίγε
μετ' ἀνθρώποις καλέονται, Ἓξ οἶαι περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν, Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν
ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστὴρ, Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ' αὔτως Εἴρηται, ἑπτὰ δ' ἐκεῖναι
ἐπιῤῥήδην καλέονται Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν. τὸ ὁρώμενον οὖν ἐν τοῖς ἄ-
στροις, καὶ ἐν τῇ φαινομένῃ κατασκευῇ προσηκόντως ἐτόρευσεν. τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς σημαί-
Ιλ. μ. νειν πείθονται τὸν ποιητὴν, ὅταν λέγῃ, Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι Τρή-
ρωνες αἵ τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν. Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη. Ἀλλ' ἄλ-
λην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι. ὑπὸ γὰρ ὀξύτητος τῶν πλαγκτῶν πετρῶν, καὶ τὸ λειότητος ἀφαι-
ρεῖσθαι λέγων μίαν τῶν πλειάδων, ἄλλην δὲ πρὸς τοῦ Διὸς ἐνίεσθαι χάριν τοῦ σώζειν τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν, ποιητικῶς αἰνιττόμενος, ὅτι τῶν πλειάδων ἓξ ὁρωμένων, ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἀπόλλυ-
ται. λέγονται δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἑπτά. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας οὐκ οἰκείως τῷ ποτη-
ρίῳ ἐντετυπῶσθαι τὰς πλειάδας, ξηρῶν τροφῶν οὔσας σημαντικὰς, λεκτέον ὅτι τὸ δέπας ἀμφοτέ-
ρων τῶν τροφῶν ἐστι δεκτικόν. κυκεὼν γὰρ ἐν αὐτῷ γίνεται, τοῦτο δ' ἐστι πόσις ἐν τῷ κράματι τυ-
Ιλ. λ. ρὸν ἔχουσα καὶ ἄλφιτον. ἄμφω δὲ ταῦτα κυκώμενα καὶ οὕτω πινόμενα λέγει ὁ ποιητής. Τοῖσι δὲ
τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη, Ἣ σφῶιν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν, Καλὴν
κυανόπεζαν ἐΰξοον, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ Χάλκειον κάνεον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, Ἠδὲ μέλι
χλωρὸν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν. Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς, Ἐν
τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν Οἴνῳ πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν Κνήστι χαλκείῃ.
ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε, Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ. Ἄλλος μὲν μο-
γέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. οὐκ ἀκουστέον ἐπὶ
μόνου Μαχάονος καὶ Νέστορος, ὡς οἴονταί τινες λέγοντες, ἀλλ' ὃς μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέ-
ζης, ἐπὶ

ζης, περὶ τοῦ Μαχάονος τὸ μογέων δεδηλῶσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ τέτρωται. ὅτι δὲ καθ' Ὅμηρον ὁ Μαχάων οὐ τέτρωται, ἐν ἄλλοις δειχθήσεται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι τὸ ἄλλος Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ μόνων Μαχάονος καὶ Νέστορος ἔθηκεν. διὸ γὰρ οὐδὲ πίνουσιν, ἀλλ' εἶπεν ἂν ἕτερος, ἐπὶ γὰρ δύο τίθεσθαι πέφυκεν, καὶ ἐπὶ τούτων, Οἴσετε δ' ἄρν' ἕτερον λευκὸν ἑτέρην δὲ μέλαιναν. Ἔπειτα δὲ τὸ ὃς ἀντὶ προτακτικοῦ παραλαμβάνει τὸ προτακτικὸν ὁ, οἷον, Ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν. Ἐλλείπει οὖν τὸ τὶς μόριον. τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν ἄλλος μέν τις μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ὡς παντὸς ἀνθρώπου μόλις ἂν ἀποκινήσαντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ ποτήριον, τοῦ δὲ Νέστορος αὐτὸ ῥᾳδίως βαστάζοντος δίχα πόνου καὶ κακοπαθείας. τὸ γὰρ ποτήριον ὑφίσταται μέγα καὶ κατὰ τὸ κύτος καὶ βαρὺ τὴν ὁλκήν, ὅπερ φιλοπότης ὢν ὁ Νέστωρ ἐκ τῆς συνεχοῦς συνηθείας ῥᾳδίως βαστάζειν εἴωθεν. Σωσίβιος δὲ ὁ λυτικὸς προθεὶς τὰ ἔπη. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Γράφει κατὰ λέξιν νῦν. τὸ μὲν ἐπιτιμώμενον ἐστὶ τῷ ποιητῇ, ὅτι τοὺς μὲν λοιποὺς εἶπε μογέοντας ἀείρειν τὸ δέπας, τὸν δὲ Νέστορα μόνον ἀμογητί. ἄλογον δὲ ἐδόκει Διομήδους καὶ Αἴαντος, ἔτι δ' Ἀχιλλέως παρόντων εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. τούτων τοίνυν οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολυόμεθα τὸν ποιητήν. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ ἑξαμέτρου, Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ἀπὸ τοῦ μέσου ἐξελόντες τὸ γέρων, τάξομεν τῇ πρώτου στίχου πρὸς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὸ ἄλλος μὲν εἶτα τὸ ἐξ ἀρχῆς συνεροῦμεν. ἄλλος μὲν γέρων μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης πλεῖον ἐόν, ὁ δὲ Νέστωρ ἀπονητὶ ἄειρεν. νῦν οὖν οὕτω τεταγμένων, ὁ Νέστωρ φαίνεται τῶν μὲν λοιπῶν πρεσβυτέρων μόνος τὸ δέπας ἀμογητὶ ἀείρων. ταῦτα καὶ ὁ θαυμάσιος λυτικὸς Σωσίβιος, ὃν οὐκ ἀχαρίτως διέπαιξε διὰ τὰς πολυθρυλλήτους ταύτας, καὶ τὰς τοιαύτας λύσεις Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος. λαμβάνοντος γὰρ αὐτοῦ σύνταξιν βασιλικήν, μεταπεμψάμενος τοὺς ταμίας, ἐκέλευσεν ἐὰν παραγένηται ὁ Σωσίβιος ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συντάξεως λέγειν αὐτῷ, ὅτι ἀπείληφε. καὶ μετ' οὐ πολὺ παραγενομένῳ καὶ αἰτοῦντι, εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας ἦγον, ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ προσελθὼν, κατεμέμφετο τοὺς ταμίας. Πτολεμαῖος δὲ μεταπεμψάμενος αὐτοὺς, καὶ ἥκειν κελεύσας μετὰ τῶν βιβλίων, ἐν οἷς αἱ ἀναγραφαί εἰσι τῶν τὰς συντάξεις λαμβανόντων. λαβὼν ταύτας εἰς χεῖρας ὁ βασιλεὺς, καὶ κατιδὼν ἔφη καὶ αὐτὸς, εἰληφέναι αὐτὸν οὕτως. ἦν ὀνόματα ἐγγεγραμμένα ταῦτα, Σωτῆρος, Σωσιγένους, Βίωνος, Ἀπόλλωνος, Δίωνος, εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν. ὦ θαυμάσιε λυτικέ, ἐὰν ἀφέλῃς τοῦ Σωτῆρος τὸ σω, καὶ τοῦ Σωσιγένους τὸ σι καὶ τοῦ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν βι καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀπόλλωνος εὑρήσεις σαυτὸν ἀπειληφότα κατὰ τὰς σὰς ἐπινοίας. καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς ἑαυτοῦ πτεροῖς κατὰ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκῃ, ἀπροσδιονύσους λύσεις πραγματευόμενος.

Σωσίβιος ὁ λυτικός.

Ὅλμος. ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον. Μενεσθένης ἐν τετάρτῳ πολιτικῶν γράφει οὕτως, ἀλαβαστάνη δὲ στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν. ὁ δὲ ὅλμος ἐστὶ ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον, ὕψος ὡς πυγωνιαῖον.

Ὅλμος.

Ὀξύβαφον. Ἡ μὲν κοινὴ συνήθεια οὕτως καλεῖ τὸ ὄξους δεκτικὸν σκεῦος. ἔστι δὲ ὄνομα ποτηρίου, οὗ μνημονεύει Κρατῖνος μὲν ἐν Πυτίνῃ οὕτως, Πῶς ἄν τις αὐτὸν ἀποπαύσειε τοῦ λίαν πότου Ἐγᾦδα, συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χόας, Καὶ τοὺς καδίσκους συγκεραυνώσω σποδῶν, Καὶ τἄλλα πάντ' ἀγγεῖα τὰ περὶ τὸν πότον Κοὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται. ὅτι δὲ ἐστὶ τὸ ὀξύβαφον εἶδος κύλικος μικρᾶς κεραμέας σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μυστίδι διὰ τούτων. γραῦς ἐστὶ φίλοινος ἐπαινοῦσα κύλικα μεγάλην, καὶ ἐξευτελίζουσα τὴν κύλικα ὡς βραχύ. εἰπόντος οὖν τινος πρὸς αὐτὴν, τοῦτο μέντοι πείσομαι. Καὶ γὰρ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους Τῆς τῆς ἑορτῆς, οὐ μὲν ἀρτίως γέρον, Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμίων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πολλὰ κἀγάθ' οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησε τῆς Συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. κἀν τοῖς Βαβυλωνίοις δὲ τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσόμεθα ποτήριον τὸ ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὡς αὐτὸν ᾔτουν ἐπὶ τὴν δίκην ἀπελθόντα ὀξυβάφω δύο. οὐ γὰρ ἄλλο ἡγητέον εἶναι, ἢ ὅτι ἐκπώματα ᾔτουν, καὶ τὸ τοῖς ἀποκοτταβίζουσι δὲ ὀξύβαφον τιθέμενον εἰς ὃ τὰς λάταγας ἐγχέουσιν, οὐκ ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ἐκπέταλον ποτήριον. μνημονεύει δὲ τοῦ ὀξυβάφου ὡς ποτηρίου καὶ Εὔβουλος ἐν Μυλωθρίδι, καὶ πιεῖν χοεῖς μέτρῳ, Ὀξύβαφον εἰς τὸ κενὸν εἶθ' ὑπώμνυτο ὁ μὲν οἶνος, ὄξος αὐτὸν εἶναι γνήσιον, Τὸ δ' ὄξος οἶνον αὐτὸν μᾶλλον θατέρου.

Ὀξύβαφον.

Οἰνιστηρία. Οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν φησὶ Πάμφιλος, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν, καὶ σπείσαντες τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν.

Οἰνιστηρία.

Ὄνυξ. Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι παναθηναϊκόν. Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὡς οὕτω καλουμένων τινῶν ποτηρίων μέμνηται γράφων οὕτως. ἦσαν δὲ καὶ ὀνύχινοι σκύφοι, καὶ συνδέσεις τούτων μέχρι δικοτύλων, καὶ παναθηναϊκὰ μέγιστα τὰ μὲν δίχοα, τὰ

Ὄνυξ.

δὲ καὶ μείζονα. Πρόαρον. κρατὴρ ξύλινος εἰς ὃν τὸν οἶνον κιρνῶσιν οἱ Ἀττικοί, κόλλοις ἐν προάρεις
φησὶ Πάμφιλος. Πελίκαι. Καλλίστρατος ἐν ὑπομνήμασι Θρᾳττῶν, Κρατίνου ἀποδίδωσι κύλι-
κα. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου γράφει οὕτως, οἱ χόες πελίκαι, καθάπερ ἄπομεν ὠνο-
μάζοντο. ὁ δὲ τύπος ἦν τοῦ ἀγγείου πρότερον μὲν τοῖς Παναθηναϊκοῖς ἐοικώς, ἡνίκα ἐκαλεῖτο πελί-
κη. ὕστερον δὲ ἔσχεν οἰνοχόης σχῆμα, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ παρατιθέμενοι, ὁποίας δή ποτε ὄλπας ἐ-
κάλουν χρώμενοι πρὸς τὴν τοῦ οἴνου ἔγχυσιν. καθάπερ Ἴων ὁ Χῖος ἐν Εὐρυτίδῃ φησίν, ἐκ ζαθέων πι-
θακνῶν ἀφύσσοντες ὄλπαις οἶνον ὑπερφίαλον κελαρύζετε. νυνὶ δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον ἀγγεῖον καθιε-
ρωμένον τινὰ τρόπον ἐν τῇ ἑορτῇ παρατίθεται μόνον. τὸ δ' ἐν τῇ χρείᾳ πέπτωκεν μετεσχηματίσαι
ἀρυταίνῃ μάλιστα ἐοικός, ὃ δὴ καλοῦμεν χόα. τὴν δὲ ὄλπην καὶ Πάριχος κορινθίους μέν φησι καὶ Βυζαν-
τίους, καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχουν. Σέλευκος δὲ πελίχνην, Βοιω-
τοὺς μὲν κύλικα. Εὐφρόνιος δ' ἐν ὑπομνήμασι τοὺς χόας. Πέλλα. ἀγγεῖον σκυφοειδὲς πυθμένα
ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος, ὡς ὅτε μυῖαι Σταθμῷ ἐνιβρομέωσιν εὐγλα-
γέας κατὰ πέλλας. τοῦτο δὲ Ἱππῶναξ λέγει πελλίδα, ἐκ πελλίδος πίνοντες, οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς κύ-
λιξ, ὁ παῖς γὰρ ἐμπεσὼν κατήραξε. δῆλον οἶμαι ποιῶν, ὅτι ποτήριον μὲν οὐκ ἦν, δι' ἀπορίαν δὲ
κύλικος ἐχρῶντο τῇ πελλίδι. καὶ πάλιν. ἐκ δὲ τῆς πέλλης ἔπινον, ἄλλοτ' αὐτὸς ἄλλοτ' Ἀρήτη προὔ-
πινεν. Φοῖνιξ δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, ἐπὶ φιάλης τίθησι τὴν λέξιν λέγων οὕτως, Θαλῆς
γὰρ ὅστις ἀστέρων ὀνήϊστος, Καὶ τῶν τότ' ὡς λέγουσι πολλῶν ἀνθρώπων Ἐὼν ἄριστος, ἔλαβε πελ-
λίδα χρυσῆν. καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν ἐκ πελλίδος τάργανον, κὴ τῇ γαίῃ κυλοῖσι δακτύ-
λοισι θ' ἡτέρῃ ἀσπίδα Τρέμων οἷον πρὸ ἐν φορνίῳ νωδός. Κλείταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις πελ-
λατῆρα μὲν καλεῖν Θεσσαλοὺς καὶ Αἰολεῖς τὸν ἀμολγέα, πέλλαν δὲ τὸ ποτήριον. Φιλίτας δ' ἐν ἀ-
τάκτοις τὴν κύλικα Βοιωτούς. Πενταπλόα. Μνημονεύει αὐτῆς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ ἀτθίδος.
Ἀριστόδημος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Πινδάρου, τοῖς σκίρροις φησὶν Ἀθήνησι ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἐφή-
βων δρόμου, τρέχειν δ' αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον κατάκαρπον τὸν καλούμενον ὄσχον. τρέχου-
σι δ' ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς Σκιρράδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ, καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα τὴν
λεγομένην πενταπλόον, καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ. πενταπλόα δὲ ἡ κύλιξ καλεῖται, καθότι οἶνον
ἔχει, καὶ μέλι καὶ τυρὸν, καὶ ἄλφιτον καὶ ἐλαίου βραχύ. Πέταχνον, ποτήριον ἐκπέταλον, οὗ μνη-
μονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν δράμασι λέγων, πάντες δ' ἔνδον πεταχνοῦνται. Πλημοχόη,
σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες ἑδραῖον ἡσυχῆ, ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμ-
φιλος. χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσαγο-
ρεύουσι πλημοχόας, ἐν ᾗ δύο πλημοχόας πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς, τὴν δὲ πρὸς δύ-
σιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσι τε ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρί-
θουν γράψας, εἴτε Κριτίας ἐστὶν ὁ τύραννος, ἢ Εὐριπίδης λέγων οὕτως, ἵνα πλημοχόας τάσδ' ἐς
χθόνιον χάσμ' εὐφήμως προχέωμεν. Πρίστις, ὅτι ποτηρίου εἶδος, προείρηται ἐν τῷ περὶ τοῦ βα-
τιακίου λόγῳ. Προχύτης, εἶδος ἐκπώματος, ὡς Σιμάριστος ἐν τετάρτῳ συνωνύμων. Ἴων δ' ὁ Χῖος
ἐν ἐλεγείοις, ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες, Κιρνάντων προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις. Φιλίτας
δ' ἐν ἀτάκτοις ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ' οὗ τοὺς ἀγροίκους πίνειν. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀλέξανδρος ἐν τι-
γονι. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας, γράφων ὧδε. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν
αὐτῷ περὶ Περσῶν. ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μὴ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νο-
μίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν, ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι
ἔτι αὖ καταμένει. τοσοῦτον δὲ πίνουσιν, ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται. ἐπειδὰν μηκέτι
δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι. Προυσίας, ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο ἐξορθόν ἐστι, προείρηται, καὶ ὅτι
τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος, καὶ ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ δια-
βοήτου γενομένου ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων. Ῥέοντα.
οὕτως ποτήριά τινα ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἀστυδάμας ἐν Ἑρμῇ λέγων οὕτως, Κρατῆ-
ρε μὲν πρώτιστον ἀργυρὼ δύο Φιάλας δὲ πεντήκοντα, δέκα δὲ κύμβια. Ῥέοντα δώδεκ' ὧν τὰ
μὲν δέκ' ἀργυρᾶ, ἦν δύο δὲ χρυσᾶ, γρυψὶ τὸ δ' ἕτερον πήγασος. Ῥυσίς, φιάλη χρυσῆ, Θεό-
δωρος. Κρατῖνος ἐν νόμοις, ῥυσίδι σπένδων. Ῥοδιάς. Δίφιλος αἱρεσιτείχει, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο
Καλλίμαχος ἐπιγράφει εὐνοῦχον, λέγει δὲ οὕτως, Πιεῖν δὲ αὐτῷ ἕτερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυ-
τῶν. Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Διώξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης. Λυγκεὺς
δ' ὁ Σάμιος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ῥυτὸν ἔχει τὸ υ βραχὺ καὶ ὀξύνεται. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ῥυ-
τὰ καὶ κύμβια φησὶ καὶ φιάλας. Δίφιλος δ' ἐν εὐνούχῳ ἢ στρατιώτῃ, ἔστι δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ τοῦ
αἱρεσιτείχους, τοῦτ' ὑποχέασθαι πλέονας πιεῖν γέ τι ἁδρότερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν. Ἐπίνι-
κος δὲ ἐν ὑποβαλλομέναις, Καὶ τῶν ῥυτῶν τὰ μέγιστα τῶν ὄντων βία, Πίνειν δίδωσι τόμερον πρὸς

κλέψυδραν

ἐλείψυδρον, Κρουνιζόμενον ἀμφότερα δ' οἰωνίζομαι. Ἔστι δὲ ἐλέφας ἐλέφαντας πρίασθ' ἐγὼ τὸν
Χωροῦντα δύο χόας ἂν ἔδοξ' ἂν ἐλέφας ἐκπίειν, Ἐγὼ μὲν πέπωκα πολλάκις, οὐδὲν ἐλέφαντος
γὰρ διαφέρεις οὐδὲ σύ. Ἕτερον τριήρης ἐστί τις ὃ χωρεῖ χόα. περὶ δὲ τοῦ ῥυτοῦ λέγων φησίν, ὁ
Βελλεροφόντης ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πηγάσου τὴν πύρπνοον χίμαιραν ἀποκοντίσας. εἶεν, δέχου καὶ τοῦτο,
ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ῥυτὸν πρότερον κέρας, δοκεῖ δὲ σκευοποιηθῆναι ὑπὸ πρώτου τοῦ φιλαδέλφου Πτολε-
μαίου βασιλέως φόρημα τι γενέσθαι τῶν Ἀρσινόης εἰκόνων, τῇ γὰρ εὐωνύμῳ χειρὶ τοιοῦτο φέρει δημι-
ούργημα πάντων τῶν ὡραίων πλῆρες, ἐμφαινόντων τῶν δημιουργῶν, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἀμαλθείας ἐστὶν
ὀλβιώτερον τὸ κέρας τοῦτο. μνημονεύει αὐτοῦ Θεοκλῆς ἐν ἰθυφάλλοις οὕτως. Ἐθύσαμεν γὰρ σήμερον
σωτήρια Πάντες οἱ τεχνῖται, μεθ' ὧν πιὼν τοδὶ κέρας Ὡς τὸν φίλτατον βασιλέα πάρειμι.
10 Διονύσιος δ' ὁ σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ καταλέγων τινὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ῥυτοῦ ἐμνήσθη, ὡς προεῖπον.
Ἡδύλος δὲ ἐν ἐπιγράμμασι περὶ τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Κτησιβίου τοῦ μηχανοποιοῦ ῥυτοῦ μνη-
μονεύων φησί, Ζωροπόται καὶ τοῦτο φίλον ζεφύρου κατὰ νηόν, Ὃς λιγὺν ἦχον σάλπιζε κρουνοῦ
πρὸς ῥύσιν, ἠπλωμένον καὶ πολέμου σύνθεμα καὶ θαλίης, Νεῖλος ὁ κοῖος ἄναξ μύσταις φίλον ἱερα-
γωγοῖς Εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ὑδάτων, Ἀλλὰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο Δεῦτε
νέοι νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, φησὶ μόνοις ἀποδίδοσθαι. Δωρόθεος δ' ὁ σιδώνιος
φησὶ τὰ ῥυτὰ κέρασιν ὅμοια εἶναι, διατετρημένα δ' εἶναι, ἐξ ὧν κρουνιζόντων λεπτῶς κάτωθεν πίνου-
σιν, ὀνομάσθαι τε ἀπὸ τῆς ῥύσεως. Σαννάκρα. Κράτης ἐν πέμπτῳ ἀττικῆς διαλέκτου, ἔκπωμα
φησὶν εἶναι οὕτως καλούμενον, ἐστι δὲ περσικόν. Φιλήμων δ' ἐν τῇ χήρᾳ, βατιακῶν μνησθείς, καὶ τῇ γε-
λοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας, φησὶ σαννάκρα, ἱππο[τρ]αγέλαφοι, βατιάκια, σαννάκια. Σε-
20 λευκίς, ὅτι ἀπὸ Σελεύκου βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔχει τὸ ἔκπωμα, προείρηται, ἱστοροῦντος τοῦτο καὶ
Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον ποτήρια φησὶ παραπλήσια, σε-
λευκίς, ῥοδιάς, ἀντιγονίς. Κάλλιον, κυλίκιον μικρὸν ὃ συνέδησαν Αἰολεῖς, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν
ἀτάκτοις. Σκύφος. Τοῦτο τινὲς τὴν γενικὴν σὺν τῷ σ προφέρονται, διὰ παντὸς οὐκ εὖ, ὅτι γὰρ
ἀρσενικόν ἐστιν ὁ σκύφος, ὡς λύχνος ἄνευ τοῦ σ προοισόμεθα. ὅτε δὲ οὐδέτερον τὸ σκῦφος σὺν τῷ
σ κλινόμενον ὡς τεῖχος τείχους. οἱ δ' ἀττικοὶ τὴν εὐθεῖαν καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγουσιν. Ἡσίο-
δος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ μελαμποδίας σὺν τῷ π σκύπφον λέγει. τῷ δὲ Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι'
οἴκου, Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι. καὶ πάλιν Καὶ τότε μάντις μὲν
δεσμὸν βοὸς αἴνυτο χερσίν. Ἴφικλος δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπεμαίετο τῷ δ' ἐπόπισθεν, Σκύπφον ἔχων
ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας Ἔστειχεν φύλακος, καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπεν. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀνα-
30 ξίμανδρος ἐν τῇ ἡρωολογίᾳ λέγων ὧδε, Ἀμφιτρύων δὲ τὴν λείαν δασάμενος τοῖς συμμάχοις, καὶ
τὸν σκύπφον ἔχων ὃν εἵλετο αὐτῷ. καὶ πάλιν. τὸν δὲ σκύπφον Τηλεβόῃ δίδωσι Ποσειδῶν παιδὶ
τῷ ἑαυτοῦ, Τηλεβόης δὲ Πτερέλεῳ, τοῦτον ἑλὼν ἀπέπλεεν. ὁμοίως εἴρηκε καὶ Ἀνακρέων, ἐγὼ δ' ἔχων
σκύπφον Ἐρξίωνι τῷ λευκολόφῳ μεστὸν ἐξέπινον, ἀντὶ τοῦ προέπινον. κυρίως γὰρ ἐστι τοῦτο προπί-
νειν τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ τῇ Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ
τίθει δέπας ἀμφικύπελλον. καὶ ἐν Ἰλιάδι, Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. Πλη-
ροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως. Πανύασις τρίτῳ ἡρακλείας φησίν, Τοῦ
κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσοῖο φαεινόν, Σκύπφους αἰνύμενος θαμέας ποτὸν ἡδὺν ἔπινεν. Εὐ-
ριπίδης δ' ἐν εὐρυσθεῖ ἀρσενικῶς ἔφη. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, οἶνος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σκύφει. τῷ σκύφει
ἰδίως ἀπὸ τοῦ σκύφος σχηματίσας οὐδετέρως ἔφη, ὁμοίως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν κύκλωπι. Φέρ' ἔγχεας εἰς
40 τὸ σκῦφος. καὶ Ἄλεξις ἐν Λευκαδίᾳ, Οἴνου γεραιοῖς χείλεσι μέγα σκύφος. καὶ Ἐπιγένης ἐν Βακ-
χέᾳ, τὸ σκύφος ἔχαιρον δεχόμενος. Φαίδιμός τε ἐν πρώτῳ ἡρακλείας, Δουράτεον σκύφος εὐρὺ με-
λιζώροιο ποτοῖο. καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος γράφει, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶ-
κεν σκύφος ᾧπερ ἔπινεν. Ἀρίσταρχος δέ, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφον, ᾧπερ ἔπινεν.
Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι τῷ σκύφει καὶ τῷ κισσυβίῳ τῶν
μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς, καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ ὡς ὁ Εὔμαιος πλησάμενος
δῶκε σκύφος, ᾧπερ ἔπινεν, Οἴνου ἐνὶ πλεῖον. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι. πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖς ὀρέων
ὅκα θεοῖς ἅδη πολύφανος ἑορτὰ χρύσεον ἄγγος ἔχοισα μέγαν σκύφον, οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχου-
σι, χερσὶ λεόντειον ἐν γάλα θεῖσα τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον ἀργυφεόν τι. Αἰσχύλος δ' ἐν περ-
ραιβοῖσι φησίν, Ποῦ μοι τὰ πολλὰ δῶρα κἀκροθίνια Ποῦ χρυσότευκτα κἀργυρᾶ σκυφώματα. Στη-
50 σίχορος δὲ τὸ παρὰ Φόλῳ τῷ κενταύρῳ ποτήριον σκύφιον δέπας καλεῖ ἐν ἴσῳ τῷ σκυφοειδές, λέγει
δ' ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους, σκύφιον δὲ λαβὼν δέπας ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον πῖεν ἐπισχόμενος, τό ῥά οἱ
παρέθηκε Φόλος κεράσας. καὶ Ἄρχιππος δ' ἐν Ἀμφιτρύωνι οὐδετέρως εἴρηκε. λάγυνον δὲ μέτρου λέγουσιν
εἶναι ὄνομα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὡς χοὸς καὶ κοτύλης, χωρεῖν δ' αὐτὸ κοτύλας ἀττικὰς δώδεκα, καὶ ἐν πα-

Σαννάκρα.
Σελευκίς.
Σκύφος.
ὀδ. υ.
ἰλ. ι.
Προπίνειν.
Λάγυνος.

τραις δέ φησι τοῦτ' εἶναι τὸ μέτρον τῆς λάγυνος. ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε τὸν λάγυνον Νικόστρατος μὲν ἐν Ἑκάτῃ, τῶν κατεσαμνισμένων ἡμῖν λαγύνων πηλίκοι. ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε τὸν λάγυνον καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ κλίνῃ, καὶ δυσχερὴς λάγυνος οὗτος πλησίον ὄξους. Δίφιλος ἐν ἀνασωζομένοις, λάγυνον ἔχω κενὸν ὦ γραῦ, θύλακον δὲ μεστὸν Λυγκεύς, δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ γράφει καθ' ὃν χρόνον ἐπεδήμησας ἐν Σάμῳ, Διαγόρα πολλάκις οἶδά σε παραγινόμενον εἰς τὸν παρ' ἐμοὶ πότον, ἐν οἷς λάγυνος κατ' ἄνδρα κείμενος οἰνοχοεῖτο πρὸς ἡδονήν, διδοὺς ἑκάστῳ ποτήριον. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ, θηλυκῶς λέγεσθαί φησιν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγυνον. καὶ Ῥιανὸς ὁ ἐποποιὸς ἐν ἐπιγράμμασιν, Ἥμισυ μὲν πίσσης κωνίτιδος, ἥμισυ δ' οἴνου Ἄρχινε ἀφνειὸς ἡ δὲ λάγυνος ἔχει.

Λεπτοτέρης δ' οὐκ οἶδ' ἐρίφου κρέας, πλὴν ὅγε πέμψας Αἰνεῖσθαι πάντων ἄξιος Ἱπποκράτης.

Οὐδετέρως δὲ Δίφιλος ἐν ἀδελφοῖς εἴρηκεν, ὦ τοιχωρύχον ἐκεῖνο καὶ τῶν δαψιλῶν λαγύνιον,

Ἔχον βαδίζειν εἰς τὰ γεύματ' ὑπὸ μάλης, καὶ τῶν πωλεῖν μέχρις αὖ ὥσπερ ἐν ἐράνῳ Εἷς λοιπὸς ὁ κάπηλος ἀδικημένος ὑπὸ οἰνοπώλου. τὸ δ' ἐν γηρυονίδι λαγύνοις Στησιχόρου ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον τῆς τῶν τριῶν γενῶν ἀμφιβολίαν ἔχει. Ἐρατοσθένης δέ φησι λέγεσθαι τὴν πέταχον καὶ τὴν σάμνον, ὑπό τινων τὸ δὲ σκύφος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ σκαφίδος, καὶ τοῦτο δὲ ὂν ὁμοίως ξύλινον στρογγύλον γάλα καὶ ὀρρὸν δεχόμενον, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται, ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα τοῖς ἐνάμελγον. εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις διὰ τὸ τοὺς Σκύθας παρὰ τοῖς ποτοῖς τοῦ δέοντος μεθύσκεσθαι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ περὶ μέθης καὶ τὸ μεθύσαι σκυθίσαι φησί, συγγενὲς γάρ ἐστι τῷ φ τὸ θ. ὕστερον δὲ ἐπὶ μίμησιν εἰργάσαντο κεραμεῖς τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους, ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ κλέος ἔλαβον οἱ Βοιωτοὶ οἱ λεγόμενοι Ἡρακλεωτικοί, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ἡρακλέους τῷ γένει, διὸ καὶ Ἡρακλεωτικοί πρός τινων καλοῦνται, ἔχουσι μέντοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν, ἔπεστι γὰρ ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος Ἡρακλέους δεσμός. μνημονεύει δὲ τῶν Βοιωτικῶν σκύφων Βακχυλίδης ἐν τούτοις ποιούμενος τὸν λόγον πρὸς τοὺς Διοσκούρους καλῶν αὐτοὺς ἐπὶ ξένια, οὐ βοῶν πάρεστι σώματ' οὔτε χρυσός, οὔτε πορφύρεοι τάπητες, ἀλλὰ θυμὸς εὐμενής, μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ Βοιωτίοισιν ἐν σκύφοισιν οἶνος ἡδύς. διήνεγκαν δὲ μετὰ τοὺς Βοιωτίους οἱ Ῥοδιακοὶ λεγόμενοι Δαμοκράτους δημιουργήσαντος. τρίτοι δ' εἰσὶν οἱ Συρακούσιοι. καλεῖται δ' ὁ σκύφος ὑπὸ Ἠπειρωτῶν ὥς φησι Σέλευκος, λυρτός. ὑπὸ δὲ Μηθυμναίων, ὡς Παρμένων φησὶν ἐν τῷ περὶ διαλέκτου σκύθος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος σκύφος, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ λέγων οὕτως, Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίμβρωνος Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου, διόπερ Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν ἥκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι, ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ Λακωνικὸν οὐδ' ἁπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ θηριῶδες, διὸ καὶ σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. Ταβαίτας. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν τῆς Ἀσίας σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος, γράφει οὕτως σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συντιθέασιν εἰς παλάθας Συριακῆς τρόπον πλάττοντες. οἱ δὲ σφαίρας ποιοῦντες, καὶ ἐπειδὰν μέλλωσι προσφέρεσθαι ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, οὓς καλοῦσι ταβαίτας προβρέχουσι, καὶ διηθήσαντες πίνουσι, καὶ ἔστιν ὅμοιον, ὡς ἄν τις μέλι πίνοι διεὶς, τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἥδιον.

Il. ι.

Σκύφοι Βοιωτικοί.

Σκύθος.

Ταβαίτας.

Τραγέλαφος.

Τραγέλαφος. οὕτω τινὰ καλεῖται ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἄλεξις μὲν ἐν κονιάτῃ, κυμβία, φιάλαι, τραγέλαφοι, κύλικες. Εὔβουλος δ' ἐν μεταλλωμένῳ, ἀλλ' εἰσὶ φιάλαι πέντε, τραγέλαφοι δύο. Μένανδρος δ' ἐν ἁλιεῖ φησὶ τραγέλαφοι λαβρώνιοι. Ἀντιφάνης χρυσίδι, Σατραπεύοντι δ' ὥς λέγουσι νυμφίῳ κεκτημένῳ Τάλαντα, παῖδας, ἱπποκόμους, Ζεύγη, καμήλους, στρώματ', ἀργυρώματα, Φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, καρχήσια, γαυλούς, ὁλοχρύσους, πλοῖα. τοὺς κάδους μὲν οὖν καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ προγάστορας. Τριήρης. ὅτι καὶ τριήρης εἶδος ἐκπώματος, Ἐπίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις δεδήλωκε, προείρηται δὲ τὸ μαρτύριον. Ὑσιακόν. ποτήριον ποιόν, Ῥίνθων ἐν Ἡρακλεῖ, ἐν ὑσιακῷ τι καθαρὸν ἐλατήρα καθαρῶν τ' ἀλήτων κάλφιτων ἀπερρόφεις. Φιάλη. Ὅμηρος μὲν ὅταν λέγῃ ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον, ἔθηκε καὶ χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν, οὐ τὸ ποτήριον λέγει, ἀλλὰ χαλκεόν τι καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἀμφίθετον ἀκούει τὴν ἀπύθμενον φιάλην. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ῥησειδίῳ τὴν ἐπὶ τὸν πυθμένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ στόμα. τινὲς δέ φασιν ὃν τρόπον ἀμφιφορεὺς λέγεται ὁ ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ τὰ ὦτα δυνάμενος φέρεσθαι, οὕτω καὶ ἀμφίθετον φιάλην. Ἀρίσταρχος δὲ τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθεσθαι ἐπὶ τὸν πυθμένα, καὶ ἐπὶ τὸ στόμα. Διονύσιος δ' ὁ Θρᾷξ τὴν στρογγύλην τὴν ἀμφιθέουσαν κυκλοτερεῖ τῷ σχήματι. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς ἡ μὲν φιάλη φησὶ κατ' ἀντιστοιχίαν ἐστὶ πιάλη ἡ τὸ πιεῖν ἅλις ἔχουσα, μείζων γὰρ τοῦ ποτηρίου. ἡ δὲ ἀμφίθετος καὶ ἀπύρωτος, ἡ ψυχρήλατος ἡ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη, καθότι καὶ λέβητα καλεῖ ὁ ποιητὴς τὸν μὲν ἐμπυριβήτην, τὸν δὲ ἀπύρωτον, Κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα. Τὸν

Τρίηρος.

Ὑσιακόν.

Φιάλη.

Ἀμφίθετος.

δεχόμενον

δεχόμενον ἴσως ὕδωρ ψυχρὸν ὥστε καὶ τὴν φιάλην εἶναι χαλκέῳ προσεοικυῖαν ἐκπετάλῳ δεχομένην ψυχρὸν ὕδωρ. τὴν δ' ἀμφίθετον πότερα δύο βάσεις ἔχειν, δεῖ νομίζειν ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἢ τὸ μὲν ἀμφὶ σημαίνει τὸ περὶ, ὅπερ δ' αὐτὸ περιττόν, ὥστε λέγεσθαι τὴν περιττῶς πεποιημένην, ἀμφίθετον ἐπεὶ τὸ ποιῆσαι θεῖναι παρὰ τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. δύναται δὲ καὶ ἡ ὤθι τὸν πυθμένα καὶ τὸ στόμα τιθεμένη, ἡ δὲ τοιαύτη θέσις τῶν φιαλῶν ἰωνικὴ ἐστὶ καὶ ἀρχαία. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτως μασσαλιῶται τιθέασι τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν δραπέτισιν δέχεσθε φιάλας, τὰς δὲ βαλανειομφάλους. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησὶ Λυκόφρονα. τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι, εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρρύθμως παίζοντι. Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρος φησὶ φιάλαι ποιαί, ὧν ὁ ὀμφαλὸς παραπλήσιος ἰσθμῷ. ὁ δὲ μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης, ἐν τοῖς περὶ Κρατίνου βαλανειόμφαλοι φησὶ λέγονται, ὅτι ὁ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι ὅμοιοι εἰσίν. Ὁ Δίδυμος δὲ τὰ αὐτὰ εἰπὼν παρατίθεται Λυκόφρονος, οὕτως ἔχοντα ἀπὸ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν ταῖς γυναικείαις πυέλοις, ὅθεν τοῖς σκαφίοις ἀρύουσι. Τίμαρχος δὲ ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἑρμοῦ, πεπαῖχθαί τις ἂν οἰηθείη φησὶ τὴν λέξιν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα, τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, εἴτ' ἐκφορεῖτε παρθένοι κύπελλα καὶ μεσομφάλους. οὕτως δ' εἴρηκε τὰς βαλανειομφάλους, ὧν Κρατῖνος μνημονεύει, δέχεσθε φιάλας τὰς δὲ βαλανειομφάλους. Ὁ Θεόπομπος ἐν ἄλθαις ἔφη, λαβοῦσα πλήρη χρυσέαν μεσόμφαλον φιάλην. Τελεσὴς δ' ἄκρατον ὀνομάζειν ὡς τοῦ Τελεσοῦ ἄκρατον τὴν φιάλην εἰρηκότος. Φερεκράτης δὲ, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Πέρσας φησί, Στεφάνους τε πᾶσι κὠμφαλωτὰς χρυσίδας. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς μὲν ἀργυρᾶς φιάλας ἀργυρίδας λέγουσι, χρυσίδας δὲ τὰς χρυσᾶς. τοῦ δὲ ἀργυρίδος φιάλης, Φερεκράτης μὲν ἐν Πέρσαις οὕτως μνημονεύει, Οὗτος σὺ ποῖ τὴν ἀργυρίδα τήνδ' ἢ φέρεις. Χρυσίδος δὲ Κρατῖνος ἐν νόμοις, χρυσίδι παρ' ὀλίγων γέγραφε τοῖς ὄφεσι πιὼν δίδους. καὶ Ἕρμιππος ἐν κέρκωψι, Χρυσίδ' οἴνου παντέλειον ἐκπιὼν ὑφέλκεται. Καὶ ὁ γε ἐμβολιμαῖος Ἐγὼ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως τέτταρα Χυτρίδι ἀκράτου τῆς τ' ἀδελφῆς προσλαβών, Τῆς τοῦ βασιλέως ταῦτ' ἐκπνεῦσ' ἐκπιών Ὡς αὗτις ἤδεις ἴσον ἴσῳ κεκραμένον, Καὶ τῆς ὁμονοίας διατί νῦν μὴ κωμάσω Ἄνευ λύχνου πρὸς τὸ τηλικοῦτον φῶς. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι ἀργείους καὶ αἰγινήτας, ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μὴ δὲ κέραμον ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ οὕτωσὶ γράφει, κἀτοσοῦτο πρόποσιν αὐτῷ βαρεῖαν δίδωκε χυτρίδια βαθέα δώδεκα. Ψυγεὺς ἢ ψυκτήρ. Πλάτων συμποσίῳ, ἀλλὰ φέρε παῖ φάναι τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα, τοῦτον οὖν ἐμπλησάμενον πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν παραμηκύνειν, ἐγχέοντος τοῦ Ἀρχεβούλου εὐκαιρότατα προχέων ὁ παῖς τοῦ οἰναρίου ἀνατρέπει τὸν ψυκτῆρα. Ἄλεξις ἐν οἰκιζομένῳ φησί, τρικότυλον ψυγέα. Διώξιππος φιλαργύρῳ. παρ' Ὀλυμπίχου δὲ θηρικλείους ἔλαβεν ἐξαιρέτους δύο ψυκτῆρας. Μένανδρος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι χαλκεῖα φησί, τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος ἄκρατον ἐβόων τὴν μεγάλην ψυκτῆρα, τὶς προὔπινεν αὐτοὺς ἀθλίους ἀπώλλυον. Ἐπιγένης δ' ἐν ἡρωΐνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει, τὴν θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ ῥοδιακὰ κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας εἰσοίσεις μόνος ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία. Στράττις ψυχασταῖς. ὁ δέ τις ψυκτῆρα ὁ δέ τις κύαθον χαλκοῦν κλέψας ἀποροῦν κεῖται, κοτυλίδ' ἀνὰ χοίνικα μάττει. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ, ψυκτηρίδιον καλεῖ διὰ τούτων, ἀπήντων τῷ ξένῳ εἰς τὴν κατὰ λυσινισόνην ἄιθον ἀνὴρ τοῖς παισί τ' εἶπα, Δύω γὰρ ἦγον οἴκοθεν ἐκπώματα Δυ' ὀβολοὺς, Φιλιππίδου λεπτότερον. Ἡρακλέων δὲ ὁ ἐφέσιος, ὃν ἡμεῖς φησὶ ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν, τοὺς δ' ἀττικοὺς καὶ κωμῳδεῖν τὸν ψυγέα, ὡς ξενικὸν ὄνομα. Εὐφορίων ἐν ἀποδιδοῦσι. Ἔπαυ δὲ καλεῖσθαι ψυγέα τὴν ψυκτηρίαν, Τὸ σεῦτλιον δὲ τεῦτλα, φακέα τὴν φακῆν, Τί δεῖ ποιεῖν, εὖ γὰρ εἶπον, ὥσπερ χρυσίον Φωνῆς ἀπότισον πυργόθεμι καταλλαγήν. Ἀντιφάνης ἱππεῦσι. πῶς οὖν διαιτώμεθα τὸ μετ' ἐφίππιον, Στρῶμ' οὐδὲν ἡμῖν, ὁ δὲ καλὸς πῖλος, καλὸς Ψυκτήρ, τὸ βῦλα πάντ' ἀμαλθείας κέρας, Ἐν δὲ τῇ κάρνῃ σαφῶς δηλοῦται, ὅτι τούτῳ ἐχρῶντο οἰνοχοοῦντες κυάθῳ. εἰπὼν γὰρ τρίποδα, καὶ κάδδιον παραθέμενος ψυκτῆρά τ' οἴνου μεθύσκεται, ἐν τοῖς ἑξῆς ποιεῖ αὐτὸν λέγοντα, πότος ἔσται σφοδρότερος. οὐκοῦν εἰ φράσαι τις οὐκ ἔτι ἕξει, κυαθίζειν καὶ τὸν δὲ κάδδον ἔξω καὶ τὸ ποτήριον λαβὼν ἀπόφερε τἆλλα πάντα. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων τὸν ψυγέα φασίν, ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δῖνον. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς καλεῖσθαι φησὶ ψυκτῆρας, καὶ τοὺς ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους τοὺς τοῖς θεοῖς ἀνειμένους, ἐν οἷς ἔστιν ἀναψύξαι. Αἰσχύλος νεανίσκοις, σαύρας ὑπηκόοισιν ἐν ψυκτηρίοις. Εὐριπίδης φαέθοντι, ψυκτήρια δένδρεα, φίλαισιν ὠλέναισι δέξεται. καὶ ὁ τὸν αἰγίμιον δὲ ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδος ἐστὶν, ἢ Κέρκωψ ὁ μιλήσιος,

ἀργυρίς. χρυσίς. Ψυκτήρ.

ὠιόν. Ἔνθα ποτ᾽ ἔσαι ἐμὸν ψυκτήριον ὄχημα λαῶν. Ὠιόν. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριον φησὶ Τρύφων ἐν τοῖς ὀνομαστικοῖς τὸ ᾠδὴ τῷ σκολιῷ διδόμενον, ὡς Ἀντιφάνης παρίστησιν ἐν διπλασίοις. Τί οὖν γένεται τοῖς θεοῖσιν οὐδὲ ἕν, Ἐὰν μὴ κεράσῃ τις ἔχων τὸν ᾠδὸν λάμβανε, Ἔπειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων Τούτων περαίνῃς, τόν τε Τελαμῶνα μὴ δὲ τὸν Παιῶνα μὴ δ᾽ Ἁρμόδιον.

ὠσκύφια. Ὠσκύφια. περὶ τῆς ἰδέας τῶν ποτηρίων Ἀσκληπιάδης ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι δύο πυθμένας ἔχει, ἕνα μὲν τὸν κατὰ τὸ κύτος αὐτῷ συγκεχαλκευμένον, ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπ᾽ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δ᾽ εἰς πλατύτερον, ἀφ᾽ οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον.

ὠόν. Ὠόν. Δίνων ἐν τρίτῳ Περσικῶν φησὶν οὕτως, ἔστι δὲ ποτίβαζις ἄρτος κρίθινος καὶ πύρινος ὀπτὸς καὶ κυπαρίσσου στέφανος, καὶ οἶνος κεκραμένος ἐν ὠῷ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει. Τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Πλούταρχος, καὶ ὑπὸ πάντων κροταλισθεὶς ᾔτησε φιάλην, ἀφ᾽ ἧς σπείσας ταῖς μούσαις καὶ τῇ τούτων Μνημοσύνῃ μητρί, προὔπινε πᾶσι φιλοτησίαν ἐπειπὼν φιάλαν, ὡς εἴ τις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλὼν ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοισαν δρόσῳ δωρήσεται, οὐ μόνον νεανίᾳ γαμβρῷ προπίνων,

Κύκλῳ πίνειν. ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς φιλτάτοις, ἔδωκέ τε τῷ παιδὶ περισοβεῖν ἐν κύκλῳ κελεύσας τὸ πίνειν τοῦτ᾽ εἶναι λέγων, προτιθέμενος Μενάνδρου ἐκ πορνοβοσκοῦ, οὐδὲ μίαν ἡ γραῦς ὅλως κύλικα παρῆκεν, ἀλλὰ πίνει τὴν κύκλῳ. καὶ πάλιν ἐκ θεοφορουμένης, Καὶ ταχὺ πάλιν τὸ πρῶτον περισοβεῖ ποτήριον αὐτοῖς ἀκράτου. καὶ Εὐριπίδης δ᾽ ἐν Κρήσσαις, Τὰ δ᾽ ἄλλα χαίρει κύλικος ἐρπούσης κύκλῳ. δε-

Κρατηρίζειν. τουῦτος δὲ τοῦ γραμματικοῦ Λεωνίδου μεῖζον ποτήριον, καὶ εἰπόντος κρατηρίζωμεν ἄνδρες φίλοι. οὕτω δὲ τοὺς πότους Λυσανίας φησὶν ὁ κυρηναῖος Ἡρόδωρον εἰρηκέναι ἐν τούτοις. ἐπεὶ δὲ θύσαντες πρὸς δεῖπνον, καὶ κρατῆρας καὶ εὐωχὰς καὶ παιῶνας ἐτράποντο, καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ πεποιηκὼς οὓς ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρις φησί, τὸν σοφὸν Πλάτωνα λέγει που, ἐν κρατῆρι χαμαίστεκτίτου πεπώκειμες. ἀλλὰ μὴν πρὸς θεῶν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οὐ διδόντες ἐκ μεγάλων πίνειν ποτηρίων τὸν ἥδιστον καὶ χαριέστατον Ξενοφῶντα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὃς ἐν τῷ συμποσίῳ φησίν. ὁ δ᾽ αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν μὲν ὦ ἄνδρες καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ. τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχάς, τὰς μὲν λύπας ὥσπερ ὁ μανδραγόρας ἀνθρώπους κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει. δοκεῖ μέντοι μοι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα τὰ αὐτὰ πάσχειν, ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ἀθρόως ποτίζῃ, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι, οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι. ὅταν δὲ ὅσῳ ἥδεται, τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται, καὶ θάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὴν καρπογονίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἂν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, ταχὺ ὑμῖν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ᾽ ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι δυνησόμεθα. ἂν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψακάζωσιν, ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν γοργείοισι ῥήμασιν εἴπω, οὕτως οὐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ᾽ ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα. ἐς ταῦτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος, ἐπιγινώσκειν δυνήσεται, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν, ἢ τάχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι,

Gel. lib. 14. c. 3. Ξενοφῶν καὶ Πλάτων φιλονείκως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. αἰσθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς, καὶ ἴσως καὶ περὶ πρωτείων διεφέροντο. οὐ μόνον δὲ ἐξ ὧν περὶ Κύρου εἰρήκασι τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ κἀκ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων. συμπόσια μὲν γὰρ γεγράφασιν ἀμφότεροι, ἐν οἷς ὁ μὲν τὰς αὐλητρίδας ἐκβάλλει, ὁ δὲ εἰσάγει. καὶ ὁ μὲν ὡς πρόκειται παραιτεῖται πίνειν μεγάλοις ποτηρίοις, ὁ δὲ τὸν Σωκράτην παράγει τῷ ψυκτῆρι πίνοντα μέχρι τῆς ἕω. κἀν τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος, ἕκαστον τῶν παρατυχόντων, οὐδὲ κατὰ μικρὸν τοῦ Ξενοφῶντος μέμνηται. καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια. ὁ δὲ Πλάτων ὥσπερ ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ νόμων φησί. μαντεύομαι δὲ περὶ Κύρου, τὰ μὲν ἄλλα στρατηγόν τε αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐδὲ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ δὲ οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι. ἔοικε δ᾽ ἐκ νέου στρατεύεσθαι, παραδοὺς τε τοὺς παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν. πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων ἑλλήνων, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ θετταλοῦ Μένωνος, ὅτι αὐτὸς αἴτιος ἐγένετο τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνου γενομένης, καὶ οἷος τις ἦν τὸν τρόπον, ὡς χαλεπός, ὡς ἀσελγής, διηγησάμενος ὁ καλὸς Πλάτων, μονονουχὶ εἰπὼν οὐκ ἔτυμος λόγος οὗτος ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται, ὁ τοὺς ἄλλους ἅπαξ ἁπλῶς κακολογήσας, ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν

Ἀλεξάμενος ὁ εὑρετὴς διαλόγων. μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς δὲ τοὺς διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ᾽ αὐτὸς εὑρετής ἐστιν, πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ᾽ εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ τήιος Ἀλεξάμενος, ὡς νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτίων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει, οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμενοῦ τοῦ τηίου

Κακολογία Πλάτωνος. τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων. ἄντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξαμενόν. διαβάλλει δὲ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον

τὸν

τὸν Χαλκηδόνιον, σοφιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. ἔτι δὲ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην
καὶ ἐνὶ διαλόγῳ τῷ πρὸς Πρωταγόραν πολλούς, ὁ τοιαῦτα ἐν τῇ πολιτείᾳ εἰπὼν, ὅταν οἶμαι δημοκρα-
τουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ, καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ. λέγεται δὲ
καὶ ὡς ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ διάλογον, πρὸς τοὺς συνήθεις ἔφη, ὡς καλῶς οἶ-
δε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἕρμιππος δὲ ἐν τῷ περὶ Γοργίου, ὡς ἐπεδήμησε, φησὶ ταῖς Ἀθήναις ὁ Γοργίας
μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν Δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος. εἰπόντος τοῦ Πλάτωνος ὅτε
ἴδεν αὐτὸν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας, ἔφη ὁ Γοργίας, ἦ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι καὶ νέον
τοῦτον Ἀρχίλοχον ἐνηνόχασιν. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον, πρὸς
τοὺς παρόντας εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε παρὰ Πλάτωνος. ταῦτά φησι καὶ Φαί-
10 δωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς, διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη, ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων ὁ πε-
πλασμένα θαύματα εἰδώς. Παρμενίδην μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους, τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην
μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους. τὸ δὲ πάντων σχετλιώτα-
τον, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς κατεπειγούσης χρείας, ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Παρμενίδου Ζήνων ὁ πολί-
της αὐτοῦ. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον οὐ μόνον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγο-
νέναι. ἀλλὰ μὴν οὐ δύνανται Πάραλος καὶ Ξάνθιππος οἱ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντος τῷ λοι-
μῷ Πρωταγόρᾳ διαλέγεσθαι, ὅτε δεύτερον ἐπεδήμησε ταῖς Ἀθήναις οἱ ἔτι πρότερον τελευτήσαν-
τες. πολλὰ δ᾽ ἔστι καὶ ἄλλα λέγειν περὶ αὐτοῦ καὶ δεικνύναι, ὡς ἔπλαττε τοὺς διαλόγους. ὅτι δὲ καὶ
δυσμενὴς ἦν πρὸς ἅπαντας δῆλον, καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένων, ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακολο-
γεῖ πάντας τοὺς ποιητάς, ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον,
20 καὶ Ἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνόν, ἔτι δὲ τὸν Κλαζομένιον Ἡρακλείδην, ἐν δὲ Μένωνι καὶ τοὺς μεγίστους
παρ᾽ Ἀθηναίοις γενομένους Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα. Μένωνα δὲ ἐπαινεῖ τὸν τοὺς Ἕλληνας προδόντα. ἐν
δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονυσιόδωρον προπηλακίζων, καὶ καλῶν ὀψιμαθεῖς
ἔτι τε ἐριστὰς ὀνομάζων ὀνειδίζει αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐκ Χίου τῆς πατρίδος φυγήν, ἀφ᾽ ἧς ἐν Θουρίοις κατῳ-
κίσθησαν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀνδρείας Μελησίαν τὸν Θουκυδίδου τοῦ ἀντιπολιτευσαμένου Περικλεῖ,
καὶ Λυσίμαχον τὸν Ἀριστείδου, τοῦ δικαίου τῆς τῶν πατέρων ἀρετῆς ἀναξίους εἶναι φάσκων. ἃ δὲ
περὶ Ἀλκιβιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ Συμποσίῳ, οὐδ᾽ εἰς φῶς λέγεσθαι δεῖν ἄξιον. ἔν τε τῷ προτέρῳ τῶν
εἰς αὐτὸν διαλόγων, ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται, ὡς καὶ ἡ Ἀλκυὼν Λέοντος
τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεύς. τὰ μὲν οὖν κατὰ Ἀλκιβιάδην λεχθέντα σιωπῶ.
ὅτι δὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαῖον εἴρηκε κριτὴν, ἔτι πρόκωπον. Λακεδαιμονίους δὲ ἐπαινῶν, ἐπαι-
30 νεῖ καὶ τοὺς πάντων Ἑλλήνων ἐχθροὺς Πέρσας. καὶ τὸν ἀδελφὸν δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικίαν, μαι-
νόμενόν τε ἀποφαίνει καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἠλιθίους, Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον, καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων
δῆμον εὐπρόσωπον μὲν εἶναι, δεῖν δ᾽ αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν. ὀφθήσεται γάρ φησιν περίβλε-
πτον ἀξίωμα περικείμενον κάλλους οὐκ ἀληθινοῦ. ἐν δὲ τῷ Κίμωνι οὐδὲ τῆς Θεμιστοκλέους φείδεται
κατηγορίας, οὐδὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Μυρωνίδου, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αὐτοῦ τοῦ Κίμωνος. καὶ ὁ Κρίτων δ᾽ αὐτοῦ Σω-
κράτους περιέχει καταδρομήν. ὁ δὲ Γοργίας οὐ μόνον ἀφ᾽ οὗ τὸ ἐπίγραμμα, ἀλλὰ καὶ Ἀρχελάου τοῦ
Μακεδονίας βασιλέως, ὃν οὐ μόνον ἐπονείδιστον γένος ἔχειν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ ἀπέκτεινε τὸν δεσπότην.
οὗτος δὲ Πλάτων, ὃν Σπεύσιππός φησι φίλτατον ὄντα Ἀρχελάῳ, Φιλίππῳ τῆς βασιλείας αἴτιον
γενέσθαι. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτως. Σπεύσιππος
πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον ὥσπερ ἀγ-
40 νοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Εὐ-
φραῖον γὰρ ἀπέστειλε τὸν Ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτων, ὃς ἔπεισεν ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φι-
λίππῳ. διατρέφων δ᾽ ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως ὑπαρ-
χούσης ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι. τοῦτο δ᾽ εἰ μὲν οὕτως ἀληθείας ἔχει, θεὸς ἂν εἰδείη. ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ
Πρωταγόρας πρὸς τὸ καταδρομὴν ἔχειν πολλῶν ποιητῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, ἐκθεατριζόμενον
ἔχει καὶ τὸν Καλλίου βίον μᾶλλον τῶν Εὐπόλιδος Κολάκων. ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ οὐ μόνον Ἱππίας ὁ
Ἠλεῖος χλευάζεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαμνούσιος Ἀντιφῶν, καὶ ὁ μουσικὸς Λάμπρος. ἐπιλείποι ἄν με ἡ ἡμέρα,
εἰ πάντας ἐθελήσαιμι ἐπελθεῖν τοὺς κακῶς ἀκούσαντας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ Ἀντισθένη
ἐπαινῶ. καὶ γὰρ καὶ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς, οὐδ᾽ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέσχετο, ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν
φορτικῶς Σάτωνα, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελ-
50 φὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων, γράφει καὶ ταῦ-
τα. μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν, ἐπὶ πλεῖον τῶν συνήθων ἀθυμούντων ἔν τινι συνουσίᾳ, Πλά-
των συμπαρὼν λαβὼν τὸ ποτήριον παρεκάλει μὴ ἀθυμεῖν αὐτούς, ὡς ἱκανὸς αὐτὸς εἴη ἡγεῖ-
σθαι τῆς σχολῆς, καὶ προέπινεν Ἀπολλοδώρῳ, καὶ ὃς εἶπεν, ἥδιον ἂν παρὰ Σωκράτους τὴν τοῦ

Πλάτων πρὸς ἅπαντας δυσμενής.

φαρμάκου

φαρμάκου κύλικα εἰλήφειν, ἢ παρὰ σοῦ τὴν τοῦ οἴνου πρόποσιν. ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι,
καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἐσκώ-
πτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας, ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν, ὅτε καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ
Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσεν, δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον, Αἰσχίνου τε πένη-
τος ὄντος, καὶ μαθητὴν ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, τοῦτον περιέσπασεν. καὶ Φαίδωνι δὲ τὴν τῆς δου-
λείας ἐφιστὰς δίκην ἐφωράθη, καὶ τὸ καθόλου πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυι-
ᾶς ἔχων διάθεσιν. διόπερ Σωκράτης οὐκ ἀηδῶς περὶ αὐτοῦ στοχαζόμενος, ἐνύπνιον ἔφησεν ἑωρακέ-
ναι πλειόνων παρόντων. δοκεῖν γὰρ ἔφη τὸν Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου
ἀναπηδήσαντα, τὸ φαλακρόν μου κατασκαριφᾶν, καὶ κρώζειν περιβλέπουσαν. δοκῶ οὖν σε
Πλάτων πολλὰ κατὰ τῆς ἐμῆς ψεύσεσθαι κεφαλῆς. ἦν δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τῇ κακοηθείᾳ καὶ φιλό-
δοξος, ὅστις ἔφησεν ἔσχατον τὸν τῆς δόξης χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμεθα, ἐν διαθήκαις,
ἐν κομιδαῖς, ἐν τάφοις, ὥς φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι
κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τίνος φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δὲ ἐστι τοῦτο ἐξ ὧν ἐν τῷ
Τιμαίῳ λέγει. πέπονθά τι πάθος πρὸς τὴν πολιτείαν, ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ
ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας οὓς διαγράφω. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς δια-
λόγοις αὐτοῦ λελεγμένων, τί ἂν καὶ λέγοι τίς; ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἡ διαπλαττομένη ἀθάνατος ὑπ'

Il. π.

αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος παρὰ πρώτῳ εἴρηται Ὁμήρῳ. οὗτος γὰρ εἴ-
πεν ὡς ἡ τοῦ Πατρόκλου ψυχὴ ἀϊδόσδε κατῆλθεν, Ὃν πότμον γοόωσα λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.

Κατὰ Πλάτωνος.

εἰ δ' οὖν καὶ Πλάτωνος φήσει ἐν τις εἶναι τὸν λόγον, οὐχ ὁρῶ τίν' ἐσχήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ ὠφέλειαν. κἂν
γὰρ καὶ συγχωρήσῃ τις μεθίστασθαι τὰς τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις, καὶ πρὸς
τὸν μετεωρότερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἅτε κουφότητος μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; ὧν γὰρ μήτε ἀνά-
μνησίς ἐστιν, ὅπου ποτὲ ἦμεν, μήτ' αἴσθησις ἦ, εἰ καὶ τὸ σύνολον ἦμεν, τίς χάρις ταύτης τῆς ἀθανασίας;
οἱ δὲ συντεθέντες ὑπ' αὐτοῦ νόμοι, καὶ τούτων ἔτι πρότερον ἡ πολιτεία, τί πεποιήκασιν; καίτοι
γε ἔδει καθάπερ τὸν Λυκοῦργον τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Σόλωνα τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τὸν Ζά-
λευκον τοὺς Θουρίους, καὶ αὐτὸν εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι, πεῖσαί τινας τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι. νό-
μος γάρ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινὴν πόλεως, μηνύων πῶς
δεῖ πράττειν ἕκαστα. ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, τριῶν Ἀθηναίων γενομένων νομοθετῶν, τῶν γε
δὴ γνωριζομένων Δράκοντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν
τοὺς πολίτας, τῶν δὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ προσκαταγελᾶν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆς πολι-
τείας, εἰ καὶ πασῶν ἐστιν αὕτη βελτίων, μὴ πείθει δ' ἡμᾶς, τί πλέον; ἔοικεν οὖν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς οὖ-
σιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε καὶ ζητεῖσθαι τοὺς
χρησομένους. ἐχρῆν οὖν, ἃ πείσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταυτὰ ποιεῖν τοῖς εὐχομένοις,
ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντεχομένοις. χωρὶς τοίνυν τούτων, εἴ τις διεξίοι θοὺς Τιμαίους αὐτοῦ
καὶ τοὺς Γοργίας, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ τοὺς τοιούτους διαλόγους, ἐν οἷς καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμα-
σι διεξέρχεται, καὶ περὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ περὶ πλειόνων ἄλλων, οὐδ' ὡς διὰ ταῦτα θαυμαστέ-
ον ἐστιν. ἔστι γάρ τις καὶ παρ' ἑτέρων ταῦτα λαβεῖν, ἢ βέλτιον λεχθέντα, ἢ μὴ χεῖρον. καὶ γὰρ Θεό-
πομπος ὁ Χῖος ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, τοὺς πολλούς φησιν τῶν διαλόγων αὐ-
τοῦ ἀχρείους καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὕροι. ἀλλοτρίους δὲ τοὺς πλείους ὄντας ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατρι-
βῶν, ἐνίους δὲ καὶ τῶν Ἀντισθένους, πολλοὺς δὲ κἀκ τῶν Βρύσωνος τοῦ Ἡρακλεώτου. ἀλλὰ τὰ κα-

Πλάτωνος μαθηταὶ τυραννικοί.

τὰ τὸν ἄνθρωπον ἅπερ ἐπαγγέλλεται, καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ὅπερ οὐχ εὑρίσκο-
μεν, ἀλλὰ συμπόσια μὲν καὶ λόγους ὑπὲρ ἔρωτος εἰρημένους, καὶ μάλ' ἀπρεπεῖς, οὓς καταφρονῶν
τῶν ἀναγνωσομένων συνέθηκεν, ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί τινες καὶ
διάβολοι γενόμενοι. Εὔφραιος μὲν γὰρ παρὰ Περδίκκᾳ τῷ βασιλεῖ διατρίβων ἐν Μακεδονίᾳ,
οὐχ ἧττον αὐτοῦ ἐβασίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος, ὃς οὕτω ψυχρῶς συνέταξε τὴν ἑταιρίαν τοῦ
βασιλέως, ὥστε οὐκ ἐξῆν τοῦ συσσιτίου μετασχεῖν, εἰ μή τις ἐπίσταιτο τὸ γεωμετρεῖν ἢ τὸ φιλοσο-
φεῖν. ὅθεν Φιλίππου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος, Παρμενίων αὐτὸν ἐν Ὠρεῷ λαβὼν ἀπέκτεινεν, ὥς φησι
Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. καὶ Κάλλιππος δὲ ὁ Ἀθηναῖος μαθητὴς καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖ-
ρος Δίωνος καὶ συμμαθητὴς γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακούσας, ὁρῶν ἤδη τὸν Δίωνα
ἐξιδιοποιούμενον τὴν μοναρχίαν, ἀποκτείνας αὐτὸν, καὶ αὐτὸς τυραννεῖν ἐπιχειρήσας ἐπεσφάγη. Εὐάγων
δὲ ὁ Λαμψακηνός, ὥς φησιν Εὐρύπυλος καὶ Δικαιοκλῆς ὁ Κνίδιος, ἐν εἰκοστῷ καὶ πρώτῃ διατριβῶν. ἔτι δὲ
καὶ Δημοχάρης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα, δανείσας τῇ πατρίδι ἀργύριον ἐπὶ
ἐνεχύρῳ τῇ ἀκροπόλει, καὶ ἀποστερήσας τυραννεῖν ἐβούλετο, ἕως συνδραμόντες ἐπ' αὐτὸν οἱ Λαμ-
ψακηνοί, καὶ τὰ χρήματα ἀποδιδόντες ἐξέβαλον. Τίμαιος δ' ὁ Κυζικηνός, ὡς ὁ αὐτὸς Δημοχάρης

φησί

φησὶ χρήματα καὶ σῖτον ἐπιδοὺς τοῖς πολίταις, καὶ διὰ ταῦτα πιστευθεὶς εἶναι χρηστὸς παρὰ τοῖς Κυζικηνοῖς, μικρὸν ἐπισχὼν χρόνον ἐπέθετο τῇ πολιτείᾳ διὰ Ἀριδαίου. κριθεὶς δὲ καὶ ἁλοὺς καὶ ἀδοξήσας, ἐν μὲν τῇ πόλει ἐπέμεινε παλαιὸς καὶ γεγηρακώς, ἀτίμως δὲ καὶ ἀδόξως διαζῶν. τοιοῦτοι δ' εἰσὶ καὶ νῦν τῶν ἀκαδημαϊκῶν τινες ἀνοσίως καὶ ἀδόξως βιοῦντες. χρημάτων γὰρ δι' ἀσεβείας καὶ παρὰ φύσιν κυριεύσαντες διὰ γοητείαν νῦν εἰσὶ περίβλεπτοι, ὥσπερ καὶ Χαίρων ὁ Πελληνεύς, ὃς οὐ μόνον Πλάτωνι ἐσχόλακεν, ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει. καὶ οὗτος οὖν τῆς πατρίδος πικρῶς τυραννήσας, οὐ μόνον τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἐξήλασεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τούτων δούλοις τὰ χρήματα τῶν δεσποτῶν χαρισάμενος, καὶ τὰς ἐκείνων γυναῖκας συνῴκισε πρὸς γάμου κοινωνίαν. ταῦτ' ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς καλῆς πολιτείας καὶ τῶν παρανόμων νόμων, διὸ καὶ Ἔφιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ναυάγῳ Πλάτωνά τε αὐτὸν καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκωμῴδηκεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας ἐμφαίνων, ὅτι καὶ πολυτελῶς ἠσκοῦντο, καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσελγῶν πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο. λέγει δὲ οὕτως. Ἔπειτ' ἀναστὰς εὔστοχος νεανίας Τῶν ἐξ ἀκαδημίας τις ὑπὸ Πλάτωνα, καὶ Βρυσωνοθρασυχολεψικερμάτων Πληγεὶς ἀνάγκῃ λιψιγομίσθῳ τέχνῃ Συνών τις οὐκ ἄσκεπτα δυνάμενος λέγειν, Εὖ μὲν μαχαίρᾳ ξυστ' ἔχων τριχώματα, Εὖ δ' ὑποκαθιεὶς ἄτομα πώγωνος βάθη, Εὖ δ' ἐν πεδίλῳ πόδα τιθεὶς ὑπὸ ξυρὸν Κνήμης ἱματίου ἰσομέτροις ἑλίγμασιν, Ὄγκῳ τε χλανίδος εὖ τεθωρακισμένος, Σχῆμ' ἀξιόχρεων ἐπικαθεὶς βακτηρίᾳ, Ἀλλότριον οὐκ οἰκεῖον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Ἔλεξεν ἄνδρες τῆς Ἀθηναίων χθονός. μέχρι τούτου καὶ ἡμῖν πεπεραιώσθω, καὶ ἤδη ἡ συναγωγὴ φίλτατε Τιμόκρατες, ἑξῆς δὲ ἐροῦμεν περὶ τῶν ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἄνθρωπος εἶναί μοι κυρηναῖος δοκεῖς, Κατὰ τὸν Ἄλεξιν, ὦ Τιμοκράτες ἑταῖρε. Κἀκεῖ γὰρ ἄν τις ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἕνα καλῇ, Πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ' ἄλλοι καὶ δεκαάρματα, συνωρίδες τε πεντεκαίδεκα. Τούτοις δὲ δεῖ σε τἀπιτήδει' ἐμβαλεῖν, ὥστ' ἦν κράτιστον μηδὲ καλέσαι μηδένα. κἀμοὶ δὲ ἦν κράτιστον σιωπᾶν, καὶ μὴ ἐπὶ τοσούτοις προειρημένοις ἕτερα προστιθέναι. ἀλλ' ἐπεὶ πάνυ λιπαρῶς ἡμᾶς ἀπαιτεῖς, καὶ τὸν περὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων λόγον, καὶ τῆς τούτων ἡδυπαθείας. ἡ γὰρ ἀπόλαυσις δεῖται κατ' ἐπιθυμίας πρῶτον, ἔπειτα μεθ' ἡδονῆς. καίτοι Σοφοκλῆς γ' ὁ ποιητὴς τῶν ἀπολαυστικῶν γενόμενος, ἵνα μὴ κατηγορῇ τοῦ γήρως, εἰς σωφροσύνην ἔθετο τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, τὴν περὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις, φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὸς δεσπότου. ἐγὼ δέ φημι καὶ τὴν τοῦ Πάριδος κρίσιν ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων πεποιῆσθαι ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν οὖσαν σύγκρισιν. προκριθείσης γοῦν τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δέ ἐστιν ἡδονή, πάντα συνεταράχθη. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν Ξενοφῶν, τὸν περὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν ἀρετὴν μῦθον ἐντεῦθεν πεπλακέναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλέα. Οὐδέ τις ἦν κείνοισι θεός, οὐδὲ Κυδοιμὸς Οὐδὲ Ζεὺς βασιλεύς, Οὐδὲ Κρόνος, οὐδὲ Ποσειδῶν, Ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια. Τὴν οἵγ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο. Γραπτοῖς δὲ ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλεόδμοις, Σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους, Ξανθῶν τε σπονδὰς μελίτων ῥίπτοντες ἐς οὖδας. καὶ Μένανδρος δ' ἐν Κιθαριστῇ περί τινος μουσικευομένου φησί, φιλόμουσον εἶναι αὐτὸν πάνυ Ἀκούσματ' εἰς τρυφήν τε παιδεύεσθ' ἀεί. καίτοι τινές φασι κατὰ φύσιν εἶναι τὴν ἡδονήν, ἐκ τοῦ πάντα ζῷα δεδουλῶσθαι ταύτῃ, ὥσπερ οὐχὶ καὶ δειλίας καὶ φόβου, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων κοινῶς μὲν ἐν ἅπασιν ὄντων, παρὰ δὲ τοῖς λογισμῷ χρωμένοις ἀποδοκιμαζομένων. τὸ οὖν ἡδονὰς διώκειν προπετῶς, λύπας ἐστὶ θηρεύειν. διόπερ Ὅμηρος ἐπονείδιστον βουλόμενος ποιῆσαι τὴν ἡδονήν, καὶ τῶν θεῶν φησὶ τοὺς μεγίστους οὐδὲν ὑπὸ τῆς σφετέρας ὠφελεῖσθαι δυνάμεως, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι προενεχθέντας ὑπ' αὐτῆς. ὅσα μὲν γὰρ ἀγρυπνῶν ὁ Ζεὺς ἐφρόντισεν ὑπὲρ τῶν Τρώων, ταῦτ' ἀπώλεσε μεθ' ἡμέραν ὑφ' ἡδονῆς κρατηθείς. καὶ ὁ Ἄρης ἀλκιμώτατος ὢν ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστάτου Ἡφαίστου συνεποδίσθη, καὶ ὦφλεν αἰσχύνην καὶ ζημίαν, ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἔρωσιν ἀλογίστοις. φησὶ γοῦν πρὸς τοὺς θεούς, ὅτ' ἦλθον αὐτὸν θεασόμενοι δεδεμένον, Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν, Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι, Χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει. οὐδεὶς δὲ λέγει τὸν Ἀριστείδου βίον ἡδύν, ἀλλὰ τὸν Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου, καὶ τὸν Σαρδαναπάλου. καίτοι κατά γε τὴν δόξαν φησίν, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, Θεόφραστος οὐχ ὁμοίως λαμπρὸς ἦν, ἀλλ' οὐχ ἐτρύφησεν ὥσπερ ἐκεῖνοι. οὐδὲ τὸν Ἀγησιλάου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ ἔτυχε τὸν Ἀνανίου οὕτως

ἀοράτου

ἀοράτου περὶ δόξαν ὄντος. οὐδὲ τὸν τῶν ἀμαθῶν τῶν περὶ Τροίας, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὸν νῦν, καὶ τοῦτ' εἰκότως, ὁ μὲν γὰρ ἀκατάσκευος, καὶ καθάπερ ἀδύνατος ἦν, οὔτ' ἐπιμιξίας οὔσης, οὔτε τῶν τεχνῶν διακεκριμένων. ὁ δὲ πᾶσιν ἐξηρτυμένος πρὸς ῥᾳστώνην καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαγωγάς. Πλάτων δὲ ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν, ἡδονὴ μὲν γὰρ ἁπάντων ἀλαζονέστατον. ὡς δὲ λόγος καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, αἳ δὴ μέγισται δοκοῦσιν εἶναι, καὶ τὸ ἐπιορκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὥσπερ καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν, οὐδὲ τὸν λογισμὸν κεκτημένων. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πρότερος ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν ἐπικουρείων θρυλλούμενον, ὅτι τῶν μὲν ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ μέν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ, αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτε ἀναγκαῖαι, γράφων οὕτως. ἆρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρις ὑγιείας καὶ εὐεξίας, καὶ τοῦ σίτου καὶ ὄψου ἀναγκαῖος ἂν εἴη; Οἶμαι. ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ᾗ τε ὠφέλιμος, ᾗ τε παῦσαι ζῶντα δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ ὄψου εἴ πῃ τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται;

Πάνυ μὲν οὖν. Τί δαὶ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ ποτῶν ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν, καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν, ἆρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο; Ὀρθότατα μὲν οὖν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς τάδε λέγει, οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀγαθῶν ὄντες κύριοι, καὶ πάντων εἰληφότες πεῖραν, τὴν ἡδονὴν προκρίνουσι, μεγαλοψυχοτέρας ποιούσης τῆς ἡδονῆς τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις. ἅπαντες γοῦν οἱ τὴν ἡδονὴν τιμῶντες, καὶ τρυφᾶν προῃρημένοι, μεγαλόψυχοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰσιν, ὡς Πέρσαι καὶ Μῆδοι. μάλιστα γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἡδονὴν οὗτοι καὶ τὸ τρυφᾶν τιμῶσι, ἀνδρειότατοι καὶ μεγαλοψυχότεροι τῶν βαρβάρων ὄντες. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἥδεσθαι, καὶ τὸ τρυφᾶν ἐλευθέρων, ἀνίησι γὰρ τὰς ψυχάς, καὶ αὔξει. τὸ δὲ πονεῖν δούλων καὶ ταπεινῶν, διό τι καὶ συστέλλονται οὗτοι καὶ τὰς φύσεις. καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἕως ἐτρύφα, μεγίστη τε ἦν, καὶ μεγαλοψυχοτάτους ἔτρεφεν ἄνδρας. ἁλουργῆ μὲν γὰρ ἠμπίσχοντο ἱμάτια, ποικίλους δ' ὑπέδυνον χιτῶνας. κορύμβους δ' ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν, χρυσοῦς τέττιγας περὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὰς κόμας ἐφόρουν, ὀκλαδίας τε αὐτοῖς δίφρους ἔφερον οἱ παῖδες, ἵνα μὴ καθίζοιεν, ὡς ἔτυχεν. καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι, οἱ τὴν ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες μάχην, καὶ μόνοι τὴν τῆς Ἀσίας ἁπάσης δύναμιν χειρωσάμενοι. καὶ οἱ φρονιμώτατοι δέ, φησί, καὶ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἔχοντες, μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν εἶναι νομίζουσι. Σιμωνίδης μὲν οὑτωσὶ λέγων, τίς γὰρ ἁδονᾶς ἄτερ θνατῶν βίος ποθεινός, ἢ ποία τυραννίς; τᾶς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζηλωτὸς αἰών. Πίνδαρος παραινῶν Ἱέρωνι τῷ Συρακοσίων ἄρχοντι, μὴ δὲ ἀμαύρου, φησί, τέρψιν ἐν βίῳ, πολύ τοι φέριστον ἀνδρὶ τερπνὸς αἰών. καὶ Ὅμηρος δὲ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὸ εὐφραίνεσθαι τέλος φησὶν εἶναι χαριέστερον, ὅταν δαιτυμόνες μὲν ἀοιδοῦ ἀκουάζωνται, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι. τοὺς δὲ θεοὺς φησὶν εἶναι ῥεῖα ζώοντας, τὸ δὲ ῥεῖα ἐστὶν ἀπόνως, ὥσπερ ἐνδεικνύμενος ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν κακῶν ἡ περὶ τὸ ζῆν ταλαιπωρία καὶ ὁ πόνος. διόπερ καὶ Μεγακλείδης ἐπιτιμᾷ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ποιηταῖς, ὅσοι περὶ Ἡρακλέους εἰρήκασιν, ὡς στρατόπεδον ἤγειρε, καὶ πόλεις ᾕρει, ὃς μεθ' ἡδονῆς πλείστης τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον διετέλεσε. πλείστας μὲν γυναῖκας γήμας, ἐκ πλείστων δὲ λάθρα παρθένων παιδοποιησάμενος. εἴποι γὰρ ἄν τις πρὸς τοὺς οὐ ταῦτα παραδεχομένους, πόθεν ὦ οὗτοι τὴν περὶ τὰς ἐδωδὰς αὐτοῦ σπουδὴν ἀνατίθετε, ἢ πόθεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ τῆς λοιβαίας κύλικος μηδὲν ὑπολείπεσθαι, εἰ μὴ τὰ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐδοκίμαζεν. ἢ διατί τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά, ἢ διὰ τί τὰς μαλακὰς στρωμνὰς Ἡρακλέους κοίτας εἰώθασι καλεῖν, εἰ κατεφρόνει τῶν ἡδέως ζώντων. τοῦτον οὖν φησιν οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν λῃστοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξα, καὶ ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στησίχορον τὸν Ἱμεραῖον. καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ, ὥς φησιν ὁ Μεγακλείδης, οὐ ταύτην αὐτῷ περιτίθησι τὴν στολήν, ἀλλὰ τὴν ὁμηρικήν. πολλὰ δὲ τῶν Ξάνθου παραπεποίηκεν ὁ Στησίχορος, ὥσπερ καὶ τὴν Ὀρεστείαν καλουμένην. Ἀντισθένης δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων, προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον. ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγενῆσθαι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου ἡδονῆς, ὅσπερ φησίν. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος παρέχῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν, Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. Ὁ δὲ Μεγακλείδης φησὶ τὸν Ὀδυσσέα καθομιλοῦντα τοὺς καιροὺς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ὁμοήθης τοῖς Φαίαξιν εἶναι, τὸ ἁβροδίαιτον αὐτῶν ἀσπάζεσθαι προπυθόμενον τοῦ Ἀλκίνου. Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί. Μόνως γὰρ οὕτως ᾤετο, ἂν ἐλπίζει μὴ διαμαρτεῖν

πιστῆς

ὀρθὴν ἡδονήν

ἡρακλῆς φιλήδονος.

τοιοῦτος ἦν καὶ ὁ παραινῶν Ἀμφιλόχῳ τῷ παιδί, ὦ τέκνον ποντίου θηρὸς πετραίου χρωτὶ μάλι-
στα νόον προσφέρων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, τῷ παρεόντι δ᾽ ἐπαινήσαις ἑκὼν, ἄλλο τ᾽ ἀλλοῖα
φρόνει. ὁμοίως φησὶ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰφιγενείᾳ, Νόει πρὸς ἀνδρὶ σῶμα πολύπου ὅπως πέ-
τρᾳ τρέπεσθαι γνησίου φρονήματος. καὶ ὁ Θέογνις, Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου. εἰσὶ δὲ οἱ φασὶ
ταύτης εἶναι τῆς γνώμης τὸν Ὅμηρον προτάττοντα τοῦ ἀπολαύου βίου, πολλάκις τὸν καθ᾽ ἡδονὴν
λέγοντα, Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότ-
νια Ἥβη Νέκταρ ἐῳνοχόει, τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι Δειδέχατ᾽ ἀλλήλους. Καὶ ὁ Μενέλαος δὲ
παρ᾽ αὐτῷ φησιν, οὐδέ κεν ἡμέας Ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε. καὶ Ἥμεθα
δαινύμενοι κρέα τ᾽ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ. Διόπερ καὶ Ὀδυσσεὺς τρυφὴν καὶ λαγνείαν τέλος τοῦ
20 βίου παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τίθεται. διαβόητοι δὲ ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρ-
σαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δὲ ἐν Ἐκβατάνοις. κληθῆναι δὲ τὰ Σοῦσα
φησὶν Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης, διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου. σοῦσον γὰρ εἶναι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ τὸ κρίνον.
ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρος. καὶ οἱ Πάρθων
δὲ βασιλεῖς ἐαρίζουσι μὲν ἐν Ῥάγαις, χειμάζουσι δὲ ἐν Βαβυλῶνι, τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ τὸ πρό-
σημον δὲ ὃ ἐπετίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, οὐ δὲ αὐτὸ ἠρνεῖτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας
ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γὰρ, ὥς φησιν Δίνων, ἐκ σμύρνης, καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. εὐώδης
δὲ ἐστὶν ἡ λάβυζος καὶ πολυτιμότερον τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἅρματος κατίοι, φησὶ, βασι-
λεὺς, οὔτε καθήλλετο ὀλίγου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους, οὔτε διὰ χειρῶν ἐρειδόμενος, ἀλλ᾽ ἀεὶ αὐτῷ
χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει, καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο.
30 φυλάσσουσί τε αὐτὸν καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῃ Περσι-
κῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τῆς δὲ νυκτὸς ᾄδουσαι καὶ ψάλ-
λουσαι διατελοῦσι λύχνων καιομένων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς τῶν μη-
λοφόρων αὐλῆς, ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τὸ γένος πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν στυράκων μῆ-
λα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν. ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανά-
των καλουμένων, καὶ διῄει διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν,
ἐφ᾽ ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεὺς, ὅτε δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ
ἅρμα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφ᾽ ἵππου, πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη ἔξω τῶν βασιλείων, εἰ δὲ ἐπὶ θήραν ἐξίοι,
καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξῄεσαν, ὁ δὲ θρόνος, ἐφ᾽ ὃ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν περι-
ειστήκεσαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ᾽ ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυ-
30 ροῦν. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τετάρτῳ βίων προειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύ-
της πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περικτιόνων, ἐπιφέρει καὶ τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλο-
φορίαν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυφορούντων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀναν-
δρίας ὑπόμνημα. δύναται γὰρ ὡς ἔοικεν ἡ παράκαιρος ἅμα καὶ μάταιος αὐτῶν περὶ τὸν βίον
τρυφὴ καὶ τοὺς ταῖς λόγχαις καθωπλισμένους ἀργύτας ἀποφαίνειν, καὶ προελθὼν δὲ γράφει, τοῖς
γοῦν πορίσασι τί αὐτῷ ἡδὺ βρῶμα διδοὺς ἆθλα τοῦ πορισθέντος, οὐχ ἑτέραις ἡδύνων ταῦτα τι-
μαῖς παρετίθει, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸς ἀπολαύειν αὐτῶν νοῦν ἔχων. τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος
οἶμαι, καὶ Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος. Χάρης δ᾽ ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ
Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, εἰς τοῦτο φησὶν ἧκον τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλι-
κῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πεντακισχίλια διὰ παντὸς ἔκει-
40 το τάλαντα, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν ἕτερον οἴκημα τρί-
κλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου, καὶ προσηγορεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δὲ ἐν τῷ
κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης, τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φη-
σὶν ἐν τοῖς σταθμοῖς καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους, οὐ μακρὰν δὲ
ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα. Ἀγαθοκλῆς δὲ ἐν τρίτῳ περὶ
Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ. εἶναι δὲ τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ
μηδένα πίνειν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα, καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις
πίῃ, θάνατος ἡ ζημία. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν ὀγδόῳ παιδείας, ἐχρῶντο φησὶν ἔτι τότε τῇ ἐκ Περσῶν παι-
δείᾳ, καὶ τῇ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι, νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμέ-
νην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασώζονται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν, ἐκεί-
50 νοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστόρνυσθαι, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τῶν κλινῶν
τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ᾽ ὑπείκωσιν αἱ τάπιδες.
καὶ μὴν τὰ πεττόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρότερον εὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηνται, ἄλλα τε καὶ
νέα ἀεὶ ἐπιμηχανῶνται, καὶ ὄψα γε ὡσαύτως, καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται,

χ ἀλλὰ

Il. δ.

Περσῶν τρυφή.

Περσῶν βασιλέων τρυφή.

Bud. lib. 4. de asse.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας αὐτοῖς ἀρκεῖ ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρῖδας δασείας, καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. ἔν τε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, οὔθ᾽ αἱ τῶν δένδρων, οὔθ᾽ αἱ τῶν πετρῶν σκιαί, ἀλλ᾽ ἐν ταύταις ἑτέρας σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παριστᾶσιν, κἂν τοῖς ἑξῆς δέ φησι περὶ αὐτῶν οὑτωσί. νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων, ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν. οὐ γὰρ τῆς ἱππείας οὕτως, ὡς τοῦ μαλακῶς καθῆσθαι ἐπιμέλονται. καὶ τοὺς θυρωροὺς δὲ καὶ τοὺς σιτοποιοὺς καὶ οἰνοχόους, καὶ ἀνατιθέντας καὶ ἀναφοροῦντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς κοσμητὰς οἳ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν

Λυδῶν τρυφή.

αὐτούς, καὶ τἆλλα ῥυθμίζουσιν. Λυδοὶ δ᾽ εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδός, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ σκυτοβραχίων ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίων, ἀγνοῶν ὅτι Ἔφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιοτέρου ὄντος, καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος. ὁ δ᾽ οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν, Ἀδραμύτην φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. Κλέαρχος δ᾽ ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ βίων, Λυδοί φησι διὰ τρυφὴν παραδείσους κατασκευασάμενοι, καὶ κηπαίους αὐτοὺς ποιήσαντες ἐσκιατροφοῦντο, τρυφερώτερον ἡγησάμενοι τὸ μηδ᾽ αὐτοῖς ὅλως ἐπιπίπτειν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγάς, καὶ τέλος πόρρω προαγαγόντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους, εἰς τὸν τόπον τὸν διὰ τὴν πρᾶξιν ἁγνεῶνα κληθέντα συνάγοντες ὕβριζον, καὶ τέλος τὰς ψυχὰς ἀποθηλυνθέντες, ἠλλάξαντο τὸν τῶν γυναικῶν βίον. διόπερ καὶ γυναῖκα τύραννον ὁ βίος εὕρετο

Ὀμφάλη.

αὐτοῖς, μίαν τῶν ὑβρισθεισῶν Ὀμφάλην, ἥτις πρώτη κατῆρξε μὲν εἰς Λυδοὺς πρεπούσης τιμωρίας. τὸ γὰρ ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὑβριζομένους, σημεῖόν ἐστι βίας. οὖσα οὖν καὶ αὐτὴ ἀκόλαστος καὶ ἀμυνομένη τὰς γενομένας αὐτῇ πρότερον ὕβρεις, τοῖς ἐν τῇ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν παρθένους ἐξέδωκεν, ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὑβρίσθη. εἰς τοῦτον οὖν συναθροίσασα μετ᾽ ἀνάγκης συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας, ὅθεν οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι, τὸν τόπον καλοῦσι γυναικῶν ἀγῶνα, γλυκὺν ἀγῶνα. οὐ μόνον δὲ Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι οὖσαι τοῖς ἐντυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπιζεφυρίων. ἔτι δὲ τῶν περὶ Κύπρον, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιούντων, παλαιᾶς τινος ὕβρεως ἔοικεν εἶναι πρὸς ἀλήθειαν ὑπόμνημα καὶ τιμωρία. πρὸς ἣν εἷς τῶν Λυδῶν εὐγενὴς ἀνὴρ ὁρμήσας, καὶ τῇ παρ᾽ αὐτοῖς Μίδου

Μίδας.

βασιλείᾳ βαρυνθείς, τοῦ μὲν Μίδου ὑπ᾽ ἀνανδρείας καὶ τρυφῆς καὶ ἐν πορφύρᾳ κειμένου, καὶ ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς ἱστοῖς συνταλασιουργοῦντος. Ὀμφάλης δὲ πάντας τοὺς συγκατακλιθέντας αὐτῇ ξενοκτονούσης, ἀμφοτέρους ἐκόλασε, τὸν μὲν ὑπὸ ἀπαιδευσίας κεκωφημένον τῶν ὤτων ἐξελκύσας, ὃς διὰ τὴν τοῦ φρονεῖν ἔνδειαν τοῦ πάντων ἀναισθητοτάτου ζῴου τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. πρῶτοι

Συγγραφεῖς ὀψαρτυτικῶν.

Καρύκη.

δὲ Λυδοὶ καὶ τὴν καρύκην ἐξεῦρον, περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συνθέντες εἰρήκασιν. Γλαῦκός τε ὁ Λοκρός, καὶ Μίθαικος καὶ Διονύσιος, Ἡρακλείδαι τε δύο γένος Συρακούσιοι, καὶ Ἆγις καὶ Ἐπαίνετος καὶ Διονύσιος, ἔτι τε Ἡγήσιππος, καὶ Ἐρασίστρατος, καὶ Εὐθύδημος καὶ Κρίτων. πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος, Ἀρχύτας, Ἀκέσιος, Ἀκεσίας, Διοκλῆς, Φιλιστίων. τοσούτους γὰρ οἶδα γράψαντας ὀψαρτυτικά. καὶ κάνδαυλον δέ τινα ἔλεγον οἱ Λυδοί, οὐχ ἕνα ἀλλὰ τρεῖς, οὕτως ἐξησκημένον

Κάνδαυλος.

το πρὸς τὰς ἡδυπαθείας. γίνεσθαι δ᾽ αὐτόν φησιν ὁ Ταραντῖνος Ἡγήσιππος ἐξ ἑφθοῦ κρέως, καὶ κνηστοῦ ἄρτου, καὶ Φρυγίου τυροῦ, ἀνήθου τε καὶ ζωμοῦ πίονος. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις. μάγειρος δ᾽ ἐστὶν ὁ προσδιαλεγόμενος. Ἔτι δέ σοι παρὰ τοῦτον κάνδαυλόν τινα παραθήσομεν, κάνδαυλον οὐκ ἐδήδοκα, Ἀλλ᾽ οὐδὲ ἀκήκο᾽ οὐδεπώποτε. Θαυμαστὸν ἐμὸν εὕρημα πάνυ, πολλὴν δ᾽ ἐγὼ Ἐὰν παραθῶ σοι, προσκατέδει τοὺς δακτύλους Σαυτοῦ γε χαίρων. ἔρια μὲν ποιήσομεν ἄνθρωπε ποίει λευκὰ καὶ βλέπεις ἐπάν Ἀπὸ τῶν κοινῶν ταρίχους ἰχθύων, κρεῶν βατανίων εὐθέως Δίπυρον παραθήσεις ὠὸν ἐπιτετμημένον, Γνόμ μέλιτος ἐξύβαφον ἐκ ταγήνου τυροῦ, Τροφάλια χλωρὰ κυθνίου παρατεμών, Βοτρύδιόν τι χορδὸν ἐν ποτηρίῳ, Γλυκὺν τὸ τοιοῦτον γάρ ἐστι πως μέρος Ἐπιπαίζεται. κεφαλὴ δὲ δαπάνη γίνεται Ἄνθρωπε πέπαυσο μόνον, ἀλλ᾽ ἀπαλλάγηθί μοι, Κανδαύλους λέγων καὶ χορδὰ καὶ βατάνια. Φησὰν τὴν ἡδονὴν μνημονεύει τοῦ κανδαύλου καὶ Φιλήμων ἐν Παριόντι οὕτως, Τοὺς ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχω, ὅτι μόνος Φύσκην ποιῶ κάνδαυλον ᾠὰ θερμὸν ἐν κενῷ. Τί τούτων δ᾽ ἐπεπλεύμων ἐγγένετο ἢ ἁμαρτήματι. καὶ Νικόστρατος ἐν Μαγείρῳ, ὃς μέλανα ποιεῖν ζωμὸν οὐκ ἠπίστατο, θρῖον δὲ καὶ κάνδαυλον. καὶ Μένανδρος Τροφωνίῳ, Ἰωνικὸς πλουτακῆ ὑποστάσεις ποιῶν κάνδαυλον ὑποκινητιῶντα βρώματα. καὶ εἰς τοὺς πολέμους δὲ ἐξιόντες οἱ Λυδοὶ παρατάττονται μετὰ συρίγ-

Βαδίζοντες εἰς πόλεμον.

γων καὶ αὐλῶν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ μετ᾽ αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολέμους, καθάπερ Κρῆτες μετὰ λύρας. Ἡρακλείδης δ᾽ ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις

φαρμάκοις παρασκευαστικοῖς εἰπὼν, ὡς ὁ ἐν τῇ λιβανοφόρῳ χώρᾳ βασιλεὺς αὐτόνομός τε ἐστὶ, καὶ οὐδενὸς ὑπήκοος γράφει καὶ ταῦτα. οὗτος δ᾽ ὑπερβάλλει τῇ ῥυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ, διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ ἐν τοῖς βαλανείοις, ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πρᾶγμα, οὐδὲ πολλοῖς πλησιάζει, ἀλλὰ δικαστὰς αὐτὸς ἀποδεικνύει, καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἡγῆται μὴ δικαίως δεδικακέναι, ἔστι θυρὶς ἐν ὑπὲρ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων, καὶ αὕτη ἁλύσει δέδεται. ὁ οὖν ἡγούμενος ἀδίκως δεδικάσθαι, ἐπιλαμβάνεται τῆς ἁλύσεως, καὶ ἕλκει τὴν θυρίδα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπειδὰν αἴσθηται, εἰσκαλεῖ, καὶ αὐτὸς δικάζει. καὶ ἐὰν φαίνωνται οἱ δικασταὶ ἀδίκως δικάσαντες ἀποθνήσκουσιν. ἐὰν δὲ δικαίως, ὁ κινήσας τὴν θυρίδα ἀπόλλυται. τὰ δὲ ἀναλώματα λέγει τῆς ἡμέρας εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν γυναῖκας καὶ φίλους, γίνεσθαι τάλαντα πεντεκαίδεκα Βαβυλώνια. παρὰ δὲ Τυῤῥηνοῖς ἐκτόπως τρυφήσασιν, ἱστορεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ, ὅτι αἱ θεράπαιναι γυμναὶ τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ μγ. τῶν ἱστοριῶν, καὶ νόμον εἶναι φησὶ παρὰ τοῖς Τυῤῥηνοῖς, κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας. ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωμάτων, καὶ γυμνάζεσθαι πολλάκις καὶ μετ᾽ αὐτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς, οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι αὐταῖς φαίνεσθαι γυμναῖς. δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ᾽ οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων, καὶ προπίνουσιν οἷς ἂν βούλωνται. εἶναι δὲ καὶ πιεῖν δειναὶς, καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλάς. τρέφειν δὲ τοὺς Τυῤῥηνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον. ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι, καὶ πλησιάζοντες ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις. οὐδὲν δ᾽ αἰσχρόν ἐστι Τυῤῥηνοῖς, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τι ποιοῦντας, ἀλλ᾽ οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι. ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ᾽ αὐτοῖς, ἐπεὶ καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ τις αὐτὸν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ τὸ, προσαγορεύσαντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα. ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι καθ᾽ ἑταιρείας, ποιοῦσιν οὕτως, πρῶτον μὲν ὅταν παύσωνται πίνοντες, καὶ μέλλωσι καθεύδειν, εἰσάγουσι παρ᾽ αὐτοὺς οἱ διάκονοι τῶν λύχνων ἐπικαιομένων, ὅτε μὲν ἑταίρας, ὅτε δὲ παῖδας πάνυ καλοὺς, ὅτε δὲ καὶ γυναῖκας. ὅταν δὲ τούτων ἀπολαύσωσιν, αὖθις αὐτοῖς νεανίσκους ἀκμάζοντας, οἳ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις. ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας, ὅτε μὲν ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἳ πεπλεγμέναι εἰσὶν ἐκ ῥάβδων, περιβέβληνται δ᾽ ἄνωθεν ἱμάτια, καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ ταῖς γυναιξί, πολὺ μέντοι γε χαίρουσι συνόντες τοῖς παισί, καὶ τοῖς μειρακίοις. καὶ γὰρ γίνονται παρ᾽ αὐτοῖς πάνυ καλοὶ τὰς ὄψεις, ἅτε τρυφερῶς διαιτώμενοι, καὶ λεαινόμενοι τὰ σώματα. πάντες δὲ οἱ πρὸς ἑσπέραν οἰκοῦντες βάρβαροι πιττοῦνται, καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα. καὶ παρά γε τοῖς Τυῤῥηνοῖς ἐργαστήρια κατεσκεύασται πολλὰ, καὶ τεχνῖται τούτου τοῦ πράγματός εἰσιν, ὥσπερ παρ᾽ ἡμῖν οἱ κουρεῖς. παρ᾽ οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς πάντα τρόπον οὐθὲν αἰσχυνόμενοι τοὺς ὁρῶντας, οὐδὲ τοὺς παριόντας. χρῶνται δὲ τούτῳ τῷ νόμῳ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων, μαθόντες παρὰ Σαμνιτῶν καὶ Μεσαπίων. ὑπὸ δὲ τῆς τρυφῆς οἱ Τυῤῥηνοί, ὡς Ἄλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν. διαβόητοι δὲ εἰσὶν ἐπὶ τρυφῇ καὶ αἱ τῶν Σικελῶν τράπεζαι, οἵτινες καὶ τὴν παρ᾽ αὐτῶν θάλατταν λέγουσιν εἶναι γλυκεῖαν, χαίροντες τοῖς ἐξ αὐτῆς γινομένοις ἐδέσμασιν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πέμπτῳ βίων. περὶ δὲ Συβαριτῶν τί δεῖ καὶ λέγειν, παρ᾽ οἷς πρώτοις εἰσήχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λουτροχόοι, καὶ παραχύται πεπεδημένοι, τοῦ μὴ θᾶττον ἰέναι, καὶ ὅπως μὴ σπεύδοντες κατακαίωσι τοὺς λουομένους. πρῶτοι δὲ Συβαρῖται καὶ τὰς ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει, οἷον χαλκέων καὶ τεκτόνων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς πανταχόθεν ἀθόρυβοι ὦσιν οἱ ὕπνοι, οὐκ ἐξῆν δὲ οὐδ᾽ ἀλεκτρυόνα ἐν τῇ πόλει τρέφεσθαι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτῶν Τίμαιος, ὅτι ἀνὴρ Συβαρίτης εἰς ἀγρόν ποτε πορευόμενος ἔφη ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας, αὐτὸς ῥῆγμα λαβεῖν, πρὸς ὃν ἀποκρίνασθαί τινα τῶν ἀκουσάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων πεπονηκέναι τὴν πλευράν. ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντί τινι τῶν ἀθλούντων κόνιν, ἐπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν ἐθαύμαζον λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν παλαίστραν. ἄλλος δὲ Συβαρίτης παραγενόμενος εἰς Λακεδαίμονα, καὶ κληθεὶς εἰς φιδίτιον, ἐπὶ τῶν ξύλων κατακείμενος, καὶ δειπνῶν μετ᾽ αὐτῶν, πρότερον μὲν ἔφη καταπεπλῆχθαι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πυνθανόμενος ἀνδρείαν. νῦν δὲ θεασάμενος, νομίζειν μηδὲν τῶν ἄλλων αὐτοὺς διαφέρειν. καὶ γὰρ τὸν ἀνανδρότατον μᾶλλον ἂν ἑλέσθαι ἀποθανεῖν, ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν. ἔθος δὲ παρ᾽ αὐτοῖς καὶ τοὺς παῖδας μέχρι τῆς τῶν ἐφήβων ἡλικίας, ἁλουργίδας τε φορεῖν καὶ πλοκαμῖδας ἀναδεδεμένους χρυσοφορεῖν. ἐπιχωριάζειν δὲ παρ᾽ αὐτοῖς διὰ τὴν τρυφὴν ἀνθρωπάρια μικρὰ, καὶ τοὺς σκωπαίους, ὥς φησιν ὁ Τίμων, τοὺς καλουμένους παρά τισι στίλπωνας, καὶ

Τυῤῥηνῶν ἤθεα.

καὶ Σικελῶν.

Συβαριτῶν τρυφή.

κυνάρια μελιταῖα, ἅπερ αὐτοῖς καὶ ἕπεται εἰς τὰ γυμνάσια, πρὸς οὓς καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις Μασανάσσης ὁ τῶν Μαυρουσίων βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὥς φησι Πτολεμαῖος ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων, ζητοῦσι συνωνεῖσθαι πιθήκους, παρ' ὑμῖν ὦ οὗτοι αἱ γυναῖκες οὐ τίκτουσι παιδία; παιδίοις γὰρ ἔχαιρεν ὁ Μασανάσσης, καὶ εἶχε παρ' αὐτῷ τρεφόμενα τῶν υἱῶν. πολλοὶ δὲ ἦσαν τὰ τέκνα, καὶ τῶν θυγατέρων ὁμοίως, καὶ πάντα ταῦτα αὐτὸς ἔτρεφε μέχρι τριῶν ἐτῶν, μετ' ἃ ἀπέπεμπε πρὸς τοὺς γεγεννηκότας παραγινομένων ἄλλων. τὰ δ' αὐτὰ ἔφη καὶ Εὔβουλος ὁ κωμικὸς ἐν χάρισιν, οὕτω.

Masanassae apophthegma.

Καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον ἐστι νὴ Δία τρέφειν Ἄνθρωπον ἐς τ' ἄνθρωπον, ἂν ἔχῃ βίον Ἢ χῆνα πλαταγίζοντα καὶ κεχηνότα, Ἢ στροῦθον, ἢ πίθηκον ἐπίβουλον κακόν. καὶ Ἀθηνόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς, Ἀρχύτην φησὶ τὸν Ταραντῖνον πολιτικὸν ἅμα καὶ φιλόσοφον γενόμενον, πλείστους οἰκέτας ἔχοντα, ἀεὶ τούτοις παρὰ τὴν δίαιταν ἀφιεμένοις εἰς τὸ συμπόσιον ἥδεσθαι, ἀλλ' οἱ Συβαρῖται ἔχαιρον τοῖς μελιταίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνθρώποις οὐκ ἀνθρώποις. ἐφόρουν δ' οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια Μιλησίων ἐρίων πεποιημένα, ἀφ' ὧν δὴ καὶ αἱ φιλίαι ταῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιος ἱστορεῖ. ἠγάπων γὰρ τῶν μὲν ἐξ Ἰταλίας Τυρρηνούς, τῶν δ' ἔξωθεν τοὺς Ἴωνας, ὅτι τρυφῇ προσεῖχον. οἱ δ' ἱππεῖς τῶν Συβαριτῶν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους ὄντες ἐπόμπευον, ἔχοντες κροκωτοὺς ἐπὶ τοῖς θώραξιν, καὶ τοῦ θέρους οἱ νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ νυμφῶν ἄντρα τῶν λουσιάδων ἀποδημοῦντες, διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς. οἱ δ' εὔποροι αὐτῶν ὁπότε εἰς ἀγρὸν παραβάλλοιεν, καίπερ ἐπὶ ζευγῶν πορευόμενοι, τὴν ἡμερησίαν πορείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυον. ἦσαν δέ τινες αὐτοῖς καὶ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φερουσῶν ὁδῶν κατάστεγοι. τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, εἰς οὓς δι' ὀχετῶν τῶν οἴνων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφειμένων, τὸν μὲν ἔξω τῆς χώρας πιπράσκεσθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλοίοις διακομίζεσθαι. ποιοῦνται δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλὰς καὶ πυκνὰς ἑστιάσεις, καὶ τοὺς λαμπρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσιν, καὶ τούτους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς δημοσίαις θυσίαις, καὶ τοῖς ἀγῶσι προσκηρύττοντες οὐκ εὔνοιαν, ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ δεῖπνα χορηγίαν, ἐν οἷς στεφανοῦσθαι, καὶ τῶν μαγείρων τοὺς ἄριστα τὰ παρατεθέντα διασκευάσαντας. παρὰ Συβαρίταις δ' εὑρέθησαν καὶ πύελοι, ἐν αἷς κατακείμενοι ἐπυριῶντο. πρῶτοι δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια. καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων τῶν πατρίδων, αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγηρακέναι ἐπὶ ταῖς τῶν ποταμῶν γεφύραις. δοκεῖ δὲ μέγα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἐκ τῆς χώρας ἀλιμένου τῆς θαλάσσης παρηκούσης, καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἁπάντων ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταναλισκομένων ὅ, τε τῆς πόλεως τόπος, καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαρώξυνε πάντας ἐκτρυφῆσαι καὶ ποιῆσαι, ζῆσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκλελυμένους. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κειμένη, τοῦ μὲν θέρους, ἕωθέν τε καὶ πρὸς ἑσπέραν ψῦχος ὑπερβάλλον ἔχει. τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας καῦμα ἀνύποιστον, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ὑπειληφέναι πρὸς ὑγείαν διαφέρειν τοὺς ποταμούς, ὅθεν καὶ ῥηθῆναι, ὅτι τὸν βουλόμενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυόμενον οὔτε ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ὁρᾶν δεῖ. ἔπεμψαν δέ ποτε καὶ εἰς θεοῦ τοὺς χρησομένους, ὧν ἦν Ἰσάμυρις, πυνθανόμενοι μέχρι τινὸς εὐδαιμονήσουσι. καὶ ἡ Πυθία ἔφη, Εὐδαίμων σὺ ἔσῃ τιμῶν γένος αἰὲν ἐόντων, Εὖτ' ἂν δὴ πρότερον θνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσσῃς, Τηνίκα σοι πόλεμός τε καὶ ἐμφύλιος στάσις ἥξει. τούτων ἀκούσαντες ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεόν, ὡς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες. οὐδέποτε γὰρ τιμήσειν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. ἐγένετ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολή, ἐπεί τις τῶν οἰκετῶν τινα μαστιγῶν, καὶ τοῦτον καταφυγόντα εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἐμαστίγου. ὡς δὲ τὸ τελευταῖον κατέδραμεν τὰ ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήματα, ἀφῆκεν αἰδεσθείς, ἐξανηλώθησαν δὲ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαῖς. καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας ἡμιλλᾶτο περὶ τρυφῆς, εἶτα μετ' οὐ πολὺ γενομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν καὶ ἀπωλείας, περὶ ἧς νῦν οὐκ ἔστ' ἐπάγει λέγειν, διεφθάρησαν. εἰς τηλικοῦτον δ' ἦσαν τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ παρὰ τὰς εὐωχίας τοὺς ἵππους ἐθίσαι πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. τοῦτ' οὖν εἰδότες οἱ Κροτωνιᾶται, ὅτε αὐτοῖς ἐπολέμουν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ διὰ τῆς πολιτείας αὐτῶν, ἐνέδοσαν τοῖς ἵπποις τὸ ὀρχηστικὸν μέλος. συμπαρῆσαν γὰρ αὐτοῖς καὶ αὐληταὶ ἐν στρατιωτικῇ σκευῇ, καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούοντες οἱ ἵπποι, οὐ μόνον ἐξωρχήσαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναβάτας ἔχοντες, ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας. τὰ ὅμοια ἱστόρηται καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ ὥρων γράφων οὕτως, Βισάλται εἰς Καρδίαν ἐστρατεύσαντο καὶ ἐνίκησαν. ἡγεμὼν δὲ τῶν Βισαλτίων ἦν Ὄναρις. οὗτος δὲ παῖς ὢν ἐν τῇ Καρδίᾳ ἐπράθη, καί τινι Καρδιηνῷ δουλεύσας, κουρεὺς ἐγένετο. Καρδιηνοῖς δὲ λόγιον ἦν, ὡς Βισάλται ἀπίξονται ἐπ' αὐτούς, καὶ πυκνὰ περὶ τούτου διελέγοντο ἐν τῷ κουρητηρίῳ ἱζάνοντες, καὶ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Καρδίης εἰς τὴν πατρίδα τοὺς Βισάλτας ἔστελλεν ἐπὶ τοὺς Καρδιηνούς, ἀποδεχθεὶς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Βισαλτίων. οἱ δὲ Καρδιανοὶ πάντες

Sybaritarum luxus.

Equi saltantes ad tibiam in acie.

τοὺς

τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τῶν αὐλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἱστάμενοι, τοῖς προσθίοις ὠρχοῦντο ἐξεπιστάμενοι τὰ αὐλήματα. ταῦτα οὖν ἐπιστάμενος Ὄναρις ἐκτήσατο ἐκ τῆς Καρδίας αὐλητρίδα, καὶ ἀφικομένη ἡ αὐλητρὶς εἰς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξε πολλοὺς αὐλητάς, μεθ᾽ ὧν δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὴν Καρδίαν. καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη συνειστήκει, ἐκέλευσε αὐλεῖν τὰ αὐλήματα, ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιανῶν ἐξεπίσταιντο. καὶ ἐπεὶ ἤκουσαν οἱ ἵπποι τοῦ αὐλοῦ, ἔστησαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ πρὸς ὀρχησμὸν ἐτράποντο. τῶν δὲ Καρδιανῶν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν, καὶ οὕτως ἐνικήθησαν. Συβαριτῶν δέ τις εἰς Κρότωνα ποτὲ διαπλεῦσαι βουληθεὶς ἐκ τῆς Συβάρεως, ἴδιον ὅλον ἐναυλώσατο πλοῖον, ἐφ᾽ ᾧ οὔτε ῥαντισθήσεται, οὔτε ἐμβήσεταί τις ἕτερος, καὶ ἐφ᾽ ᾧ τὸν ἵππον ἀναλήψεται. τοῦ δὲ οὕτως συμφρονήσαντος ἐνεβίβασέ τε τὸν ἵππον, καὶ ὑποστορέσαι τῷ ζώῳ ἐκέλευσεν, ἔπειτα τινὸς τῶν προπεμπόντων ἐδεῖτο συμπλεῦσαι αὐτῷ, λέγων ὅτι προδιεστειλάμην τῷ πορθμεῖ, ἵνα παρὰ τὴν γῆν πλέῃ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι μόλις ἄν σου ὑπήκουσα, εἰ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔμελλες πεζεύειν, καὶ μὴ παρὰ τὴν γῆν πλεῖν. Φύλαρχος δ᾽ ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι παρὰ Συρακουσίοις νόμος ἦν τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μὴ δὲ ἀνθινὰ φορεῖν, μὴ δ᾽ ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφάς, ἐὰν μή τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι κοινή. καὶ ὅτι ἄλλος ἦν νόμος τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι, μὴ δ᾽ ἐσθῆτι περιέργῳ χρῆσθαι καὶ διαλλαττούσῃ, ἐὰν μὴ ὁμολογῇ μοιχεύειν, ἢ κίναιδος εἶναι. καὶ τὴν ἐλευθέραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοιχευθησομένην. ἐκωλύετο δὲ καὶ ἡμέρας ἐξιέναι ἄνευ τῶν γυναικονόμων, ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θεραπαινίδος. † Συβαρῖται φησὶν ἐξοκείλαντες εἰς τρυφήν, ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἑορτὰς καλεῖν, καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου, τῶν δ᾽ ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου, προάγουσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. εἰ δέ τις τῶν ὀψοποιῶν ἢ μαγείρων ἴδιον εὕροι βρῶμα καὶ περιττόν, τὴν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρήσασθαι τούτῳ ἕτερον πρὸ ἐνιαυτοῦ, ἀλλὰ αὐτῷ τῷ εὑρόντι τὸν χρόνον τοῦτον, ὅπως ὁ πρῶτος εὑρὼν καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ, πρὸς τὸ τοὺς ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις. ὡσαύτως δὲ μὴ δὲ τοὺς τὰς ἐγχέλεις πωλοῦντας τέλος ἀποτίνειν, μὴ δὲ τοὺς θηρεύοντας. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν τὴν θαλαττίαν βάπτοντας, καὶ τοὺς εἰσάγοντας, ἀτελεῖς ἐποίησαν. πάνυ οὖν ἐξοκείλαντες εἰς ὕβριν, τὸ τελευταῖον παρὰ Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβευτῶν ἡκόντων ἅπαντας αὐτοὺς ἀπέκτειναν, καὶ πρὸ τοῦ τείχους τὰ σώματα ἐξέρριψαν, καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν διαφθαρῆναι. αὕτη δ᾽ αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο ἀρχή, μηνίσαντος τοῦ δαιμονίου. ἔδοξαν γοῦν μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί. τὴν γὰρ Ἥραν ἰδόντες ἐλθοῦσαν εἰς μέσην τὴν ἀγορὰν, καὶ ἐμοῦσαν χολήν. ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς, καὶ οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἀπώλοντο. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης φησί, Συβαρῖται τὴν Τήλυος τυραννίδα καταλύσαντες, τοὺς μετασχόντας τῶν πραγμάτων ἀναιροῦντες, καὶ φονεύοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν ἁπάντων. καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις τούτοις ἀπεστράφη μὲν τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀνῆκε πηγὴν αἵματος, ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκωσαν θυρίσι βουλόμενοι στῆσαι τὴν τοῦ αἵματος ἀναφοράν. διόπερ ἀνάστατοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν ἅπαντες, οἳ καὶ τῶν Ὀλυμπίων τὸν πάνυ ἀγῶνα ἀμαυρῶσαι ἠθελήσαντες. καθ᾽ ὃν γὰρ ἄγεται καιρόν, ἐπιτηρήσαντες ἄθλων ὑπερβολῇ, ὡς αὐτοὺς καλεῖν ἐπεχείρησαν τοὺς ἀθλητάς. Κροτωνιᾶται δ᾽ ὥς φησι Τίμαιος, μετὰ τὸ ἐξελεῖν Συβαρίτας, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν, ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν περιϊέναι κατὰ τὴν πόλιν ἁλουργίδα ἠμφιεσμένον, καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ, ὑποδεδεμένον λευκὰς κρηπῖδας. οἱ δὲ οὐ διὰ τρυφὴν φασὶ τοῦτο γεγονέναι, ἀλλὰ διὰ Δημοκήδη τὸν ἰατρόν, ὃς τὸ μὲν γένος ἦν Κροτωνιάτης. Πολυκράτει δὲ τῷ Σαμίων τυράννῳ συνὼν, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ Περσῶν, ἀνήχθη ὡς βασιλέα, Ὀροίτου τὸν Πολυκράτην ἀποκτείναντος. θεραπεύσας δὲ ὁ Δημοκήδης Ἄτοσσαν τὴν Δαρείου μὲν γυναῖκα, Κύρου δὲ θυγατέρα τὸν μαστὸν ἀλγήσασαν, ᾔτησε ταύτην δωρεὰν, καταπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπανελευσόμενος, καὶ τυχὼν ἧκεν εἰς Κρότωνα, βουλόμενός τε αὐτόθι καταμένειν. ἐπιλαβομένου τινὸς τῶν Περσῶν καὶ λέγοντος, ὅτι βασιλέως εἴη δοῦλος, ἐκεῖνον μὲν ἀφείλοντο οἱ Κροτωνιᾶται, ἐκδύσαντες δὲ τὴν στολὴν τοῦ Πέρσου, ἐνέδυσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πρυτανεύοντος, ἐξ οὗ δὴ Περσικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, περιέρχεται ταῖς ἑβδόμαις τοὺς βωμοὺς μετὰ τοῦ πρυτάνεως, οὐ τρυφῆς χάριν, οὐδ᾽ ὕβρεως, ἀλλ᾽ ἐπηρείας τῆς εἰς τοὺς Πέρσας τοῦτο πράττοντες. ὕστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιᾶται φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπεχείρησαν τὴν Ὀλυμπικὴν πανήγυριν καταλῦσαι τῷ αὐτῷ χρόνῳ, προθέντες ἀργυρικὸν σφόδρα πλούσιον ἀγῶνα. οἱ δὲ Συβαρίτας τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν. Ταραντίνους δέ φησι Κλέαρ-

[Συρακουσίων νόμοι.]

[καὶ Συβαριτῶν τρυφή.]

[Συβαριτῶν ὄλεθρος.]

[Κροτωνιατῶν.]

[Herod. lib. 3.]

χος ἐν τετάρτῳ βίων, ἀλκὴν καὶ δύναμιν κτησαμένους εἰς τοσοῦτον τρυφῆς προελθεῖν, ὥστε τὸν ὅλον χρῶτα παραλεαίνεσθαι, καὶ τὰς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς κατάρξαι. ἐφόρουν δὲ φησι καὶ παρυφὴν διαφανῆ πάντες, οἷς νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἁβρύνεται βίος. ὕστερον δ' ὑπὸ τῆς τρυφῆς εἰς ὕβριν προαχθέντες, ἀνάστατον μίαν πόλιν Ἰαπύγων ἐποίησαν Κάρβιναν, ἐξ ἧς παῖδας καὶ παρθένους, καὶ τὰς ἐν ἀκμῇ γυναῖκας ἀθροίσαντες, εἰς τὰ τῶν Καρβινατῶν ἱερὰ σκηνοποιησάμενοι γυμνὰ πᾶσι τῆς ἡμέρας τὰ σώματα παρεῖχον θεωρεῖν. καὶ ὁ βουλόμενος καθάπερ εἰς ἀτυχῆ παραπηδῶν ἀγέλην ἐθοινᾶτο ταῖς ἐπιθυμίαις τὴν τῶν ἀθροισθέντων ὥραν, πάντων μὲν ὁρώντων, μάλιστα δὲ ὧν ἥκιστα ἐκεῖνοι προσεδόκων θεῶν. οὕτω δὲ τὸ δαιμόνιον ἠγανάκτησεν, ὥστε Ταραντίνων τοὺς ἐν Καρβίνῃ παρανομήσαντας ἐκεραύνωσε πάντας, καὶ μέχρι καὶ νῦν ἐν Τάραντι ἑκάστη τῶν οἰκιῶν ὅσους ὑπεδέξατο τῶν εἰς Ἰαπυγίαν ἐκπεμφθέντων, τοσαύτας ἔχει στήλας πρὸ τῶν θυρῶν, ἐφ' αἷς καθ' ὃν ἀπώλοντο χρόνον, οὔτ' οἰκτίζονται τοὺς ἀποιχομένους, οὔτε τὰς νομίμους χέονται χοάς, ἀλλὰ θύουσι Διῒ Καταιβάτῃ. Ἰαπύγων τε γένος αὐτὸ ἐκ Κρήτης ὄν, τῶν κατὰ Γλαῦκον ζήτησιν ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, οἱ μετὰ τούτους λήθην λαβόντες τῆς Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας, εἰς τοῦτο τρυφῆς εἶθ' ὕστερον ὕβρεως ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντριψάμενοι, καὶ προκόμια, περίθετά τε λαβόντες, στολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι. τὸ δὲ ἐργάσασθαι καὶ πονεῖν αἴσχιον νομίσαι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν καλλίονας τὰς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν. τοὺς δὲ ἡγεμόνας τῶν Ἰαπύγων ἐφυβρίζοντας τὸ θεῖον, πορθεῖν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα, προειπόντας μεθίστασθαι τοῖς κρείττοσι. διόπερ ἐξ οὐρανοῦ βαλλόμενοι πυρὶ καὶ χαλκῷ, ταύτην δεδώκασι τὴν φήμην. ἐμφανὴ γὰρ ἦν μέχρι πόρρω κεχαλκευμένα τῶν ἐξ οὐρανοῦ βελῶν, καὶ πάντες οἱ ἀπ' ἐκείνων μέχρι τήμερον ἐν χρῷ κεκαρμένοι, καὶ στολὴν πένθιμον ἀμπεχόμενοι, ζῶσι πάντων τῶν πρὶν ὑπαρξάντων ἀγαθῶν σπανίζοντες. Ἴβηρες δὲ καίτοι ἐν τραγικαῖς στολαῖς, καὶ ποικίλαις προϊόντες, καὶ χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι, οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς πρὸς τοὺς πολέμους ῥώμης. Μασσαλιῶται δ' ἐθηλύνθησαν, οἱ τὸν αὐτὸν Ἴβηρσι τῆς ἐσθῆτος φοροῦντες κόσμον. ἀσχημονοῦσι γοῦν διὰ τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναικοπαθοῦντες. ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθεν, πλεύσειας εἰς Μασσαλίαν. καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοικοῦντες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες, ὕστερον δ' ὑπὸ Κολοφωνίων, ὥς φησι Τίμαιος, καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ ἧσσον Συβαριτῶν. καὶ γὰρ ἰδίως παρ' αὐτοῖς ἐπεχώριασε φορεῖν ἀνθινοὺς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι, καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτον ὑπὸ τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. καὶ Ἀρχίλοχος δ' ὁ ποιητὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιριτῶν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, περὶ γοῦν τῆς Θάσου λέγων, ὡς ἧσσον, φησίν. Οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος, οὐδ' ἐφίμερος, Οὐδ' ἐρατός, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς. Ὠνομάσθη δ' ἡ Σῖρις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι καὶ Εὐριπίδης ἐν Δεσμώτιδι ἢ Μελανίππῃ, ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος. ὡς δ' Ἀρχίλοχος, ἀπὸ ποταμοῦ. οὐκ ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν τρυφήν, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ σύμπαντος τούτου κλίματος, καὶ τὸ πλῆθος ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα σχεδόν, ἡ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις. Μιλήσιοι δ' ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων Σκύθας, ὥς φησιν Ἔφορος καὶ τάς τε ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις ἔκτισαν. καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον κατῴκησαν πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ὑπὸ τὴν Μίλητον ἔθεον. ὡς δ' ὑπήχθησαν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, κατερρύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, φησὶν Ἀριστοτέλης, καὶ παροιμία τις ἐγεννήθη ἐπ' αὐτῶν. Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ δικαιοσύνης φησίν. ἡ Μιλησίων πόλις περιπέπτωκεν ἀτυχίαις διὰ τρυφὴν βίου, καὶ πολιτικὰς ἔχθρας, οἳ τὸ ἐπιεικὲς οὐκ ἀγαπῶντες, ἐκ ῥιζῶν ἀνεῖλον τοὺς ἐχθρούς. Στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι Γεργίθας ἐκάλουν. πρῶτον μὲν κρατήσας ὁ δῆμος, καὶ τοὺς πλουσίους ἐκβαλών, καὶ συναγαγὼν τὰ τέκνα τῶν φυγόντων εἰς ἀλωνίας, βοῦς συναγαγόντες συνηλόησαν, καὶ παρανομωτάτῳ θανάτῳ διέφθειραν. τοιγάρτοι πάλιν οἱ πλούσιοι κρατήσαντες, ἅπαντας ὧν κύριοι κατέστησαν μετὰ τῶν τέκνων κατεπίττωσαν, ὧν καιομένων φασίν, ἄλλα τε πολλὰ γενέσθαι τέρατα, καὶ ἐλαίαν ἱερὰν αὐτομάτην ἀναφθῆναι. διόπερ ὁ θεὸς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπήλαυνεν αὐτοὺς τοῦ μαντείου, καὶ ἐπερωτώντων διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνονται, εἶπεν. καί μοι Γεργίθων τε φόνος μέλει ἀπτολεμίστων, Πισσήρων τε μόρος καὶ δένδρεον αἰὲν ἀθαλές. Κλέαρχος δ' ἐν τετάρτῳ, ζηλώσαντάς φησι τοὺς Μιλησίους τῇ Κολοφωνίων τρυφῇ, διαδοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις, ἔπειτ' ὀνειδιζομένους λέγειν ἑαυτοῖς. Οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια, καὶ μὴ ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περὶ Σκυθῶν δ' ἑξῆς ὁ Κλέαρχος τάδε ἱστορεῖ. Μόνον δὲ νόμοις κοινοῖς πρῶτον ἔθνος ἐχρήσατο τὸ Σκυθῶν, εἶτα πάλιν ἐγένοντο πάντων ἀθλιώτατοι βροτῶν διὰ τὴν ὕβριν. ἐτρύφησαν μὲν γάρ, ὡς οὐδένες ἕτεροι τῶν πάντων εὐροίας, καὶ πλούτου καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοὺς χορηγίας κατασχούσης.

Ἰαπύγων τρυφὴ καὶ ἀσέβεια.

Μασσαλιωτῶν.

Σιριτῶν καὶ Μιλησίων τρυφή.

Σκυθῶν ὕβρις καὶ ἦθος.

ταχούσης. τὸν δ' ἦλον ἐκ τοῦ ἔτι καὶ νῦν ὑπολειπούσης περὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ἐσθῆτός τε καὶ διαίτης. τρυφήσαντες δὲ καὶ μάλιστα δὴ, καὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ τρυφᾶν ὁρμήσαντες, εἰς τοῦτο προῆλθον ὕβρεως, ὥστε πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς οὓς ἀφίκοιντο ἠκρωτηρίαζον τὰς ῥῖνας, ἀφ' ὧν οἱ ἀπόγονοι μετασκευάσαντες ἔτι καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πάθους ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν τὰς Θρᾳκῶν τῶν πρὸς ἑσπέραν καὶ ἄρκτον, τῶν περιοίκων γυναῖκας ἐποίκιλλον τὰ σώματα περόναις, γραφὴν ἐνιεῖσαι, ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρᾳκῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφορὰν, προσαναγραψάμεναι τὰ λοιπὰ τοῦ χρωτὸς, ἵν' ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ' αὐταῖς χαρακτὴρ, εἰς ποικιλίαν καταριθμηθεὶς, κόσμου προσηγορίᾳ τοὔνειδος ἐξαλείψῃ. πάντων δὲ οὕτως ὑπερηφάνως προέστησαν, ὥστε οὐδενὸς ἄδακρυς ἡ τῆς δουλείας ὑπουργία γιγνομένη διήγγελλεν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν οἵα τις ἦν. διὰ τὸ πλῆθος οὖν τῶν κατασχουσῶν αὐτοὺς συμφορῶν, ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τόν τε τῶν βίων ὄλβον, καὶ τὰς κόμας περιεσπάσθησαν παντὸς ἔθνους, οἱ ἔξω τὴν ἐφ' ὕβρει κουρὰν ἀποσκυθίσαι προσηγόρευσαν. τοὺς δὲ σύμπαντας Ἴωνας ἐπισκώπτων Καλλίας, ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι φησίν. τί γὰρ ἡ τρυφερὰ, καὶ καλλιτράπεζος Ἰωνία ἐφ' ὅ, τι πράττει. καὶ Ἀβυδηνοὶ Μιλησίων δ' εἰσὶν ἄποικοι, καὶ ἀνειμένοι τῇ διαίτῃ εἰσὶν, καὶ κατεαγότες, ὡς παρίστησιν Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις. χαίρω δ' ἰαπόντιον στράτευμά τι πραττόμενος, Τὰ μὲν πρὸς ὄψιν μαλακῶς ἔχειν τοῦ σώματος, Κόμῃ τε νεανικῇ φέλγει τε βραχιόνων, Ἥθου τὸν Ἄβυδον ὡς ἀνὴρ γεγένηται. καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι παρακωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων, Ἔπειθ' ὅσοι παρῆσαν, ἐπίσημοι ξένοι Ἐπηκολούθουν, κἀντεβόλουν προσκείμενοι Ὅπως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσεις Χίον, Ἕτερος δ' ὅπως εἰς Κλαζομενὰς, ἕτερος δ' ὅπως Εἰς Ἔφεσον, ὁ δ' εἰς Ἄβυδον, ἦν δ' ἐκεῖνα πάνθ' ὁδοί. Περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίας οὕτως. ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδὲν, οὔτε προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν, ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ, καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχοις χρῆσθαι αὐτοῖς. ἀπώλοντο δὲ καὶ Μάγνητες, οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ διὰ τὸ πλέον ἀνεθῆναι, ὥς φησι Καλλῖνος ἐν τοῖς ἐλεγείοις, καὶ Ἀρχίλοχος. ἑάλωσαν γὰρ ὑπὸ Ἐφεσίων. καὶ περὶ αὐτῶν δὲ τῶν Ἐφεσίων Δημόκριτος ὁ Ἐφέσιος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ, διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν, καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων, γράφει καὶ τάδε. τὰ δὲ τῶν Ἰώνων ἰοβαφῆ καὶ πορφυρᾶ, καὶ κρόκινα ῥόμβοις ὑφαντά, αἱ δὲ κεφαλαὶ κατ' ἴσα διειλημμέναι ζώοις, καὶ σαράπεις μήλινοι καὶ πορφυροῖ, καὶ λευκοί, οἱ δὲ ἁλουργεῖς, καὶ καλασίρεις κορινθιουργεῖς. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν πορφυραῖ τούτων, αἱ δὲ ἰοβαφεῖς, αἱ δὲ ὑάκινθοι. λάβοι δ' ἄν τις καὶ φλογίνας καὶ θαλασσοειδεῖς. ὑπάρχουσι δὲ καὶ Περσικαὶ καλασίρεις, αἵπερ εἰσὶ κάλλισται πασῶν. ἴδοι δ' ἄν τις φησὶ καὶ τὰς καλουμένας ἀκταίας, ὅπερ ἐστὶ καὶ πολυτελέστατον ἐν τοῖς περσικοῖς περιβλήμασι. ἔστι δὲ τοῦτο σπαθητὸν ἰσχύος καὶ κουφότητος χάριν, κατάπεπλασται δὲ χρυσοῖς κέγχροις. οἱ δὲ κέγχροι νήματι πορφυρῷ πάντες εἰς τὴν εἴσω μοῖραν ἅμματ' ἔχουσιν ἀνὰ μέσον. τούτοις πᾶσι χρῆσθαι φησὶ τοὺς Ἐφεσίους ἐπιδόντας εἰς τρυφήν. περὶ δὲ τῆς Σαμίων τρυφῆς, Δοῦρις ἱστορῶν παρατίθεται Ἀσίου ποιήματα, ὅτι ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἄγοντες τῶν Ἡραίων, ἐβάδιζον κατεκτενισμένοι τὰς κόμας ἐπὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τοὺς ὤμους. τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσθαι, καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆσδε, Βαδίζειν ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον. ἔστι δὲ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη οὕτως ἔχοντα, Οἱ δ' αὔτως φοίτεσκον, ὅπως πλοκάμους κτενίσαιντο Εἰς Ἥρας τέμενος πεπυκασμένοι εἵμασι καλοῖς, Χιονέοισι χιτῶσι πέδον χθονὸς εὐρέος εἶχον, Χρύσειαι δὲ κόρυμβαι ἐπ' αὐτῶν τέττιγες ὥς, Χαῖται † δ' ἠωρεῦντ' ἀνέμῳ χρυσέοις ἐνὶ δεσμοῖς, Δαιδάλεοι δὲ χλιδῶνες ἄρ' ἀμφὶ βραχίοσι, † Νήσαντες ὑπασπίδιον πολεμιστήν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, Σαμίους φησὶ καθ' ὑπερβολὴν τρυφήσαντας διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους μικρολογίαν, ὥστε Συβαρίτας τὴν πόλιν ἀπολέσαι. Κολοφώνιοι δ', ὥς φησι Φύλαρχος, τὴν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν πρὸς Λυδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, προῄεσαν διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς καὶ Ξενοφάνης φησίν, Ἁβροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λυδῶν, Ὄφρα τυραννίης ἦσαν ἄνευ στυγερῆς, Ἤεσαν εἰς ἀγορὴν παναλουργέα φάρε' ἔχοντες, Οὐ μείους ὥσπερ χίλιοι εἰς ἐπίπαν Αὐχαλέοι χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι εὐπρεπέεσσιν, Ἀσκητοῖς ὀδμὴν χρίμασι δευόμενοι. Οὕτω δ' ἐξελύθησαν διὰ τὴν ἄκαιρον μέθην, ὥς τέ τινες αὐτῶν οὔτε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, οὔτε δυόμενον ἑωράκασιν. νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι τε ἐφ' ἡμῶν ἦν, τὰς αὐλητρίδας, καὶ τὰς ψαλτρίας, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἀκροαμάτων, τὰ μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρωῒ μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ μέχρι λύχνων ἀφῶν, ἀπὸ δὲ τούτου τὴν λοιπὴν νύ-

Ἀποσκυθίσαι.

Ἀβυδηνῶν τρυφὴ καὶ Ἐφεσίων.

Σαμίων.

ἡ Κολοφωνίων τρυφή.

κτα εἶχεν πρὸς τὸ μεθύειν. Θεόπομπος δ' ἐν πεντεκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐ-
τῶν ἁλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν, ὅπερ καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότ' ἦν καὶ περισπού-
Bud. l. de asse
δαστον. ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. τοιγαροῦν διὰ τὴν τοιαύτην ἀ-
γωγὴν ἐν τυραννίσι καὶ στάσεσι γενόμενοι, αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν. ταῦτα εἴρηκε περὶ αὐ-
Ἰώνων ἢ Βυζαντίων τρυφή.
τῶν καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νόμων. κοινῶς δὲ περὶ πάντων τῶν Ἰώνων τρυ-
φῆς Ἀντιφάνης ἐν Δωδώνῃ τάδε λέγει. πόθεν οἴκοθεν ἢ τις Ἰώνων τρυφεραμπεχόνων ἁβρὸς ἡδυ-
παθὴς ὄχλος ὥρμηται. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, καὶ δὴ καὶ τοὺς Ἴωνάς φησι διὰ τὴν ὑπερ-
βολὴν τῆς τρυφῆς, ἔτι καὶ νῦν ἡ χρυσῆ παροιμία διαμεμένηκε. καὶ τῶν Ταραντίνων δέ τινας
φησὶ Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν, ἁβροδιαίτους γενέσθαι. περὶ δὲ Βυζαντίων καὶ Χαλκη-
δονίων ὁ αὐτός φησι Θεόπομπος τάδε. ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολὺν
ἤδη χρόνον, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορίου κειμένην ἔχειν, καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα περὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ
τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλείων. Χαλ-
κηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἅπαντες ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ βίῳ βελτίο-
νι διετέλουν ὄντες. ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντίων ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφὴν,
καὶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων φιλοπόται, καὶ πολυτελεῖς γενόμενοι.
κἀν τῇ πρώτῃ δὲ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν Φιλιππικῶν, τὸ τῶν Ὀμβρικῶν φησὶν ἔθνος, ἔστι δὲ πρὸς τὸν
Ἀδρίαν τε, ἐπιεικῶς εἶναι ἁβροδίαιτον, παραπλησίως τε βιοτεύειν τοῖς Λυδοῖς, χώραν τε ἔχειν ἀ-
Τρυφὴ Θετταλῶν.
γαθὴν, ὅθεν προελθεῖν εἰς εὐδαιμονίαν. περὶ δὲ Θετταλῶν λέγων ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν, ὅτι ζῶσιν
οἱ μὲν σὺν ταῖς ὀρχηστρίσι διατρίβοντες. οἱ δ' ἐν κύβοις καὶ πότοις, καὶ ταῖς τοιαύταις ἀκολασίαις
διημερεύοντες, καὶ μᾶλλον σπουδάζουσιν, ὅπως ὄψων παντοδαπῶν τὰς τραπέζας παραθήσονται
πλήρεις, ἢ τὸν αὐτῶν βίον ὅπως παρέξονται κεκοσμημένον. Φαρσάλιοι δὲ πάντων φησὶν ἀνθρώ-
πων εἰσὶν ἀργότατοι καὶ πολυτελέστατοι. ὡμολόγηνται δ' οἱ Θετταλοὶ, ὡς καὶ Κριτίας φησὶ, πάν-
των Ἑλλήνων πολυτελέστατοι γεγενῆσθαι, περί τε τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἐσθῆτα, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον
ἐγένετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ζηλώσαντας τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν.
Αἰτωλῶν.
περὶ δὲ Αἰτωλῶν Πολύβιος μὲν ἐν τρισκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν φησὶν, ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέ-
χειαν, καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρεοι ἐγένοντο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν δωδεκάτῃ ἱστοριῶν
Αἰτωλοί φησι τοσούτῳ τῶν λοιπῶν ἑτοιμότερον ἔχουσι πρὸς θάνατον, ὅσῳπερ καὶ ζῆν πολυτελῶς,
Συρακουσίων.
καὶ ἐκτενέστερον ζητοῦσι τῶν ἄλλων. διαβόητοι δὲ εἰσὶ περὶ τρυφὴν Σικελιῶταί τε καὶ Συρακούσιοι,
ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν. ἀλλ' οὐ γὰρ ἔμαθε ταῦτα ἐμοῦ πέμποντος, ἀλλὰ μᾶλ-
λον πίνειν, ἔπειτ' ᾄδειν κακῶς Συρακοσίων τράπεζαν, Συβαρίτιδάς τ' εὐωχίας καὶ Χῖον ἐκ λα-
κώνων. Πλάτων δ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησὶ, ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων, εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σι-
κελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην, ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ βίος οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσε. δίς τε
τῆς ἡμέρας ἐκπιμπλάμενον ζῆν, καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύ-
ματα συνέπεται τῷ βίῳ. ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν, οὔτ' ἂν φρόνιμος οὐδείς ποτε γενέσθαι τῶν ὑπὸ
τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο, σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μελλήσαι ποτὲ γενέσθαι.
κἀν τρίτῳ δὲ πολιτείας γράφει οὕτως, Συρακοσίαν δὲ ὦ φίλε τράπεζαν, καὶ Σικελικὴν ποικιλίαν
ὄψου, ὡς ἔοικας οὐκ αἰνεῖς, ψέγεις δὲ καὶ Κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσι μέλλουσιν εὖ σώματος
ἕξειν, καὶ Ἀττικῶν πεμμάτων, τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθείας. Ποσειδώνιος δὲ ἑκκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, περὶ
τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πόλεων λέγων ὡς ἐτρύφων, γράφει καὶ ταῦτα. τῶν γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀν-
θρώπων διὰ τὴν εὐβοσίαν τῆς χώρας, ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἀναγκαῖα κακοπαθείας, συνόδους νεμόντων πλεί-
ονας, ἐν αἷς εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι δ' ἐλαίῳ
πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς ἐν οἰ-
κητηρίοις διαιτώμενοι, καὶ τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ
προσαποφέρειν πολλὰ, καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας
Τρυφὴ Ἀρυκανδέων.
τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ τριακοστῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀρυκάνδεις
φησὶ Λυκίας ὁμόρους ὄντας, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀσωτίαν καὶ πολυτέλειαν κατάχρεοι γενόμενοι, καὶ
διὰ τὴν ἀργίαν καὶ φιληδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δάνεια, προσέκλιναν ταῖς Μιθριδά-
Ζακυνθίων.
του ἐλπίσιν, ἆθλον ἕξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ, Ζακυνθίους φησὶν
ἀπείρους εἶναι πολέμων, διὰ τὸ ἐν εὐπορίᾳ καὶ πλούτῳ τρυφῶντας ἐθίζεσθαι. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἑβδό-
Καπυησίων.
μῃ, Καπυησίους τοὺς ἐν Καμπανίᾳ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πλοῦτον περιβαλλομένους, ἐξοκεῖλαι
εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνα καὶ Σύβαριν παραδεδομένην
Liuius lib. 3. bell. Puni.
φήμην. οὐ δυνάμενοι οὖν φησὶ φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν, ἐκάλουν τὸν Ἀννίβαν. διόπερ
ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα δεινὰ ἔπαθον. Πετιλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν, εἰς τοσοῦτον

καρτερίας

καρτερίας ἦλθον πολιορκούμενοι ὑπ' Ἀννίβα, ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ περὶ τὴν πόλιν δέρματα καταφαγεῖν. ἐπιλιπόντων δὲ τῶν περὶ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιούς, καὶ τοὺς ἁπαλοὺς πτόρθους ἀναλῶσαι, καὶ ἕνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν, οὐδενὸς βοηθοῦντος τῶν συνδοκούντων Ῥωμαίων παρέδοσαν ἑαυτούς. τοὺς δὲ Κουρῆτας Φύλαρχος διὰ τῆς ἑνδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, Αἰσχύλον ἱστορεῖν διὰ τὴν τρυφὴν τυχεῖν τῆς προσηγορίας, Χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἁβραῖς, ὅθεν καλεῖν Κουρῆτα λαὸν ἤνεσαν. Ἀγάθων δ' ἐν τῷ Θυέστῃ, τοὺς τὴν Πρόνακτος θυγατέρα μνηστευόντας, τοῖς τε λοιποῖς πᾶσιν ἐξησκημένους ἐλθεῖν, καὶ κομῶντας τὰς κεφαλάς, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχον τοῦ γάμου, κόμας ἐκειράμεσθα φησὶ μάρτυρας τρυφῆς, ἅπερ ποθεινὸν χρῆμα παιδίοισι φρενί. Ἐπώνυμον γοῦν εὐθὺς ἔσχομεν κλέος, Κουρῆτες εἶναι κουρίμου χάριν τριχός. Καὶ Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ, ὥς φησιν Ὑπέροχος, ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα Κυμαϊκά, διετέλεσαν χρυσοφοροῦντες, καὶ ἀνθιναῖς ἐσθῆσι χρώμενοι, καὶ μετὰ γυναικῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξιόντες ἐπὶ ζευγῶν ὀχούμενοι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐθνῶν, καὶ πόλεων τρυφῆς τοσαῦτα μνημονεύω. περὶ δὲ τῶν κατ' ἄνδρα τάδε ἄκουσα. Κτησίας ἐν τρίτῃ Περσικῶν, καὶ πάντας μὲν φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν, καὶ οὗτος οὖν ἔνδον μένων, καὶ τρυφῶν ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν Ἀνακυνδαράξου λέγουσιν υἱόν, οἱ δὲ Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν, Μῆδος γένος διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων Σπαραμείζου θεάσασθαι Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις αὐτῷ ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος. ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐψιμμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστί, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον τὰς ὀφρῦς, † γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα, καὶ κατεξυρημένον τὸν πώγωνα, καὶ κατακεκισηρισμένον. ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς. οἱ μὲν πολλοί, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος, εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύει, συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι, καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιάν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσάρων πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ, καὶ οἴκημα ἑκατόμπεδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε, καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις. τοὺς γὰρ τρεῖς υἱούς, καὶ δύο θυγατέρας, ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα, ἐπέστεγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις, ἔπειτα ἐν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα περιέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ, μυρίας μυριάδας ταλάντων, καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπάς, ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευσε τὴν πυράν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνόν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν θυσίας ἐπιτελεῖν, ταῦτα δὲ μόνοι ᾔδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος ἐκτόπως ἡδυπαθήσας, ὡς ἐνῆν γενναίως ἐτελεύτησε. Κλέαρχος δὲ περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος, ὅτι τοῖς αὐτῷ πορίσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐτίθει, νῦν οὐκ ἔχων. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, Διὸς καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος, ὅθεν ὁ πάντων εὐδαιμονέστατος Σαρδανάπαλος παρ' ὅλον τὸν βίον τιμήσας τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τελευτήσας, δείκνυσιν ἐν τῷ τοῦ μνήματος τύπῳ τοῖς δακτύλοις, οἷα καταγέλωτος ἐστὶν ἄξια τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, οὐκ ἄξια ὄντα ψόφου δακτύλων, ὃν πεποίηται † ποιούμενος δὲ ἐν χορῷ ἢ περὶ τὰ λοιπὰ σπουδή. φαίνεται οὖν οὐκ ἄπρακτος γενόμενος Σαρδανάπαλος, καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξεω Ἀγχιάλην ἔδειμε καὶ Ταρσὸν μιῇ ἡμέρῃ, ἀλλὰ νῦν τέθνηκεν. Ἀμύντας δ' ἐν τρίτῳ σταθμῶν, ἐν τῇ Νίνῳ φησὶν εἶναι χῶμα ὑψηλόν, ὅπερ κατασκάψαι Κῦρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἀνταχωννύντα τῇ πόλει. λέγεσθαι δὲ τὸ χῶμα τοῦτ' εἶναι Σαρδαναπάλου, τοῦ βασιλεύσαντος Νίνου, ἐφ' οὗ καὶ ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ χαλδαϊκοῖς γράμμασιν, ὃ μετενεγκεῖν Χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα, εἶναι δὲ τοῦτο. ἐγὼ δὲ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα, εἰδὼς τόν τε χρόνον ὄντα βραχύν, ὃν ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τοῦτον πολλὰς ἔχοντα μεταβολὰς καὶ κακοπαθείας, καὶ ὧν ἂν καταλίπω ἀγαθῶν, ἄλλοι ἕξουσι τὰς ἀπολαύσεις, διὸ κἀγὼ ἡμέραν οὐδεμίαν παρέλιπον τοῦτο ποιῶν. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, γήρᾳ τελευτῆσαι φησὶν Σαρδανάπαλον μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς Σύρων ἀρχῆς. Ἀριστόβουλος δ' ἐν Ἀγχιάλῃ, ἣν ἐδείματο φησὶ Σαρδανάπαλος, Ἀλέξανδρος ἀναβαίνων εἰς Πέρσας κατεστρατοπεδεύσατο, καὶ ἦν οὐ πόρρω τὸ τοῦ Σαρδαναπάλου μνημεῖον, ἐφ' οὗ ἑστάναι τύπον λίθινον συμβεβληκότα τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοὺς δακτύλους ὡς ἂν ἐπικροτοῦντα. ἐπιγεγράφθαι δὲ αὐτῷ

Κουρῆτες.

Κυμαίων τρυφή.

περὶ Νινύου καὶ Σαρδαναπάλου.

Σαρδανάπαλος.

δὲ αὐτῷ Ἀσσυρίοις γράμμασι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξεω παῖς Ἀγχιάλην, καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἡμέρῃ μιῇ, ἔσθιε, πῖνε, παῖζε, ὡς τ' ἄλλα τούτου οὐκ ἄξια τοῦ ἀποκροτήματος ἔοικε λέγειν. οὐ μόνος δὲ ὁ Σαρδανάπαλος διετίθετο, ἀλλὰ καὶ Ἀνδροκόττος ὁ Φρύξ. καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα, καὶ γυναικὸς εὐπρεπέστερον ἐκοσμεῖτο, ὡς Μνασέας φησὶν ἐν τρίτῳ Εὐρώπης. Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ Βίων, Σάγαριν φησὶ τὸν Μαριανδυνὸν ὑπὸ τρυφῆς σιτεῖσθαι μὲν μέχρι γήρως ἐκ τοῦ τῆς τιθήνης στόματος, ἵνα μὴ μασσώμενος πονήσῃ. οὐδέποτε δὲ τὴν χεῖρα κατωτέρω τοῦ ὀμφαλοῦ προσενέγκασθαι, διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Χαλκηδόνιον σκώπτων, ὅτι οὐρῶν οὐ προσῆγε τὴν χεῖρα τῷ αἰδοίῳ, ἔλεγεν. Χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δ' ἔχει μιάσματα. Κτησίας δ' ἱστορεῖ Ἄνναρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ. καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ εἰς τὸ δεῖπνον εἰσῄεσαν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται, καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος. Φοῖνιξ δ' ὁ Κολοφώνιος ποιητὴς περὶ Νίνου λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἰάμβων φησίν, Ἀνὴρ Νίνος τις ἐγένετ', ὡς ἐγὼ κλύω Ἀσσύριος, ὅς τις εἶχε χρυσίου πόντον, Καὶ τ' ἄλλα πολλῷ πλέονα Κασπίης ψάμμου,

Ὃς οὐκ ἴδ' ἀστέρ' οὐδ' ἴδων † ἐδίζητο, Οὐ παρὰ μάγοισι πῦρ ἱερὸν ἀνέστησεν, Ὥσπερ νόμος, ῥάβδοισι τοῦ θεοῦ ψαύων, Οὐ μυθιήτης, οὐ δικασπόλος κεῖνος, Οὐ λαολογεῖν ἐμάνθαν' οὐκ ἀμιθρῆσαι. Ἀλλ' ἦν ἄριστος ἐσθίειν τε καὶ πίνειν, Κἤρα, τὰ δ' ἄλλα πάντα, κατὰ πετρῶν ὤθει. Ὡς δ' ἀπέθαν' ὡνήρ, πᾶσι κατέλιπε ῥῆσιν Ὅκου Νίνος νῦν ἐστι, καὶ τὸ σῆμ' ἴδε, Ἄκουσον, εἴτ' Ἀσσύριος εἴτε καὶ Μῆδος Εἶς, ἢ Κόραξος, ἢ 'πὸ τῶν ἄνω λιμνῶν Ἰνδὸς κομήτης. οὐ γὰρ ἄλλα κηρύσσω, Ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ' ἐγενόμην πνεῦμα, Νῦν δ' οὐκ ἔτ' οὐδέν, ἀλλὰ γῆ πεποίημαι,

Ἔχω δ' ὁκόσον ἔδαισα, χ' ὡκόσ' ἄεισα, Χ' ὡκόσ' ἠράσθην. † Τὰ δ' ὄλβι' ἡμέων δήιοι συνελθόντες Φέρουσιν, ὥσπερ ἔριφον ὠμὸν αἱ Βάκχαι. Ἐγὼ δ' ἐς ᾅδην οὔτε χρυσὸν οὔθ' ἵππον,

Οὔτ' ἀργυρῆν ἅμαξαν ᾠχόμην ἕλκων, Σποδὸς δὲ πολλὴ χ' ὁ μιτρηφόρος κεῖμαι. Θεόπομπος δὲ ἐν πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν ἱστοριῶν, Στράτωνά φησι τὸν Σιδώνιον βασιλέα ὑπερβάλλειν ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώπους. οἷα γὰρ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιῶν μεμυθολόγηκεν, ἑορτάζοντας καὶ πίνοντας, καὶ κιθαρῳδῶν καὶ ῥαψῳδῶν ἀκροωμένους. τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων διετέλει ποιῶν πολὺν χρόνον, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων παρακεκινήκει πρὸς τὰς ἡδονάς, ὅσῳ τε οἱ μὲν Φαίακες, ὥς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν καὶ θυγατέρων ἐποιοῦντο τοὺς πότους. ὁ δὲ Στράτων μετ' αὐλητρίδων, καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαριστριῶν κατεσκεύαζε τὰς συνουσίας, καὶ μετεπέμπετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας, ἑταίρας δὲ παιδίσκας ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὰς μὲν ᾠδικάς, τὰς δὲ ὀρχηστρικάς, ὧν ἄθλους εἰώθει μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι, καὶ μεθ' ὧν συνουσιάζων διέτριβε, χαίρων μὲν καὶ τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ, καὶ δοῦλος ὢν φύσει τῶν ἡδονῶν. ἔτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικοκλέα φιλοτιμούμενος. ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλοτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ σπουδάζων ἑκάτερος, αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥᾳθυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον. οἳ γε προῆλθον εἰς τοσαύτην ἅμιλλαν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τάς τε παρασκευὰς τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ' ἑκατέρῳ γινομένας, ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις ἀλλήλους. ἐσπούδαζον δὲ δοκεῖν εὐδαίμονες εἶναι καὶ μακαριστοί, οὐ μὴν περί γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διευτύχησαν, ἀλλ' ἀμφότεροι βιαίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν. Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Βασιλέων μεταλλαγαί, περὶ τοῦ Στράτωνος τὰ αὐτὰ ἱστορήσας, διαμιλλᾶσθαι φησὶν αὐτὸν Νικοκλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι, ἐσπουδακότι περὶ τρυφὴν καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν τ' ἀμφοτέρους βιαίως. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπος περὶ Φιλίππου λέγων φησίν, καὶ τριταῖος εἰς Ὀνόκαρσιν ἀφικνεῖται χωρίον τι τῆς Θρᾴκης, ἄλσος ἔχον πολὺ κατεσκευασμένον καλῶς, καὶ πρὸς τὸ διαιτηθῆναι κεχαρισμένον, ἄλλως τε καὶ τὴν θερινὴν ὥραν. ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκριθέντων, ὃς ἁπάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ γεγενημένων, μάλιστα πρὸς ἡδυπαθείας καὶ τρυφὰς ὥρμησεν, καὶ περιιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δένδρεσι συσκίους καὶ καταρρύτους ὕδασι, τούτους κατεσκεύασεν ἑστιατόρια. καὶ φοιτῶν εἰς ἑκάστους ὁπότε τύχοι, θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο, καὶ συνῆν μετὰ τῶν ὑπάρχων εὐδαίμων, καὶ μακαριστὸς ὤν, ἕως εἰς τὴν Ἀθηνᾶν βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε. διηγεῖταί τε ἑξῆς ὁ συγγραφεύς, ὅτι δεῖπνον κατεσκεύασεν ὁ Κότυς, ὡς γαμουμένης αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θάλαμον κατασκευάσας ἀνέμενε μεθύων τὴν θεόν. ἤδη δ' ἔκφρων γενόμενος, ἔπεμπέ τινα τῶν δορυφόρων ὀψόμενον, εἰ ἥκοι γεγονυῖα ἡ θεὸς εἰς τὸν θάλαμον. ἀφικνουμένου δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος μηδένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, τοξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε. καὶ ἄλλον δεύτερον ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἕως ὁ τρίτος συνεὶς παραγενόμενος ἔφη, πάλαι τὴν θεὸν ἀναμένειν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτός ποτε καὶ ζηλοτυπήσας τὴν αὑτοῦ γυναῖκα, ταῖς αὑτοῦ

χερσὶν

Τοῦτο σημείωσαι ἄνω. ε.

Νίνου.

Στράτωνος ἡδυπάθεια.

Στράτωνος καὶ Νικοκλέους φιλονεικία.

χρυσίῳ αὐτὸν μετ' ἀνθρώπων, ἀπὸ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος. ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππι-
κῶν, περὶ Χαβρίου τοῦ ἀθηναίου ἱστορῶν φησὶν, οὐ δυνάμενος δὲ ζῆν ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλ-
γειαν, καὶ διὰ τὴν πολυτέλειαν τὴν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ διὰ τοὺς Ἀθηναίους. ἅπασι γὰρ εἰ-
σὶ χαλεποί, διὸ καὶ εἵλοντο αὐτῶν οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως καταβιοῦν. Ἰφικράτης μὲν ἐν Θρά-
κῃ, Κόνων δ' ἐν Κύπρῳ, Τιμόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δὲ ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύ-
πτῳ. καὶ περὶ τοῦ Χάρητος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ φησὶν, Χάρητός τε νωθροῦ ὄντος καὶ βρα-
δέος, καίτοιγε τὸ πρὸς τρυφὴν ἤδη ζῶντος, ὅς γε περιήγετο στρατευόμενος αὐλητρίδας, καὶ ψαλ-
τρίας, καὶ πεζὰς ἑταίρας. καὶ τῶν χρημάτων τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον, τὰ μὲν εἰς ταύτην
τὴν ὕβριν ἀνήλισκε, τὰ δ' αὐτοῦ κατέλειπεν Ἀθήνησι, τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γράφουσι, καὶ
τῶν ἰδιωτῶν τοῖς δικαζομένοις, ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, οὐδεπώποτε ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ διὰ
ταῦτα καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν, εἰκότως. καὶ γὰρ αὐτοὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔζων, ὥστε
τοὺς μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητριδίοις, καὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις διατρίβειν. τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέ-
ρους, ἔν τε τοῖς κύβοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις. τὸν δὲ δῆμον ἅπαντα πλείω καταναλίσκειν
εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις καὶ κρεανομίας, ἢ περὶ εἰς τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ
τοῦ Θεοπόμπου συγγράμματι, περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων, Χάρητί φησι τῷ Ἀθη-
ναίῳ διὰ Λυσάνδρου τάλαντα ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν ἐδείπνισεν Ἀθηναίους ἐν τῇ ἀγορᾷ, θύσας τὰ ἐπινί-
κια τῆς γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Φιλίππου ξένους, ὧν ἡγεῖτο μὲν Ἀδαῖος ἀλεκτρυὼν ἐπικαλούμενος.
περὶ οὗ καὶ ὁ Ἡρακλείδης ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητὴς μέμνηται οὕτως, Ἀλεκτρυόνα τὸν τοῦ Φιλίπ-
που παραλαβὼν Ἀωρὶ κοκκύζοντα, καὶ πλανώμενον Κατέκοψεν. οὐ γὰρ εἶχεν, οὐδέπω λό-
φον Ἕνα κατακόψας, μάλα συχνοὺς ἐδείπνισε, Χάρης δ' Ἀθηναίων τότ' ὥσπερ γενναῖος ἦν.

Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Δοῦρις. Ἰδομενεὺς δέ φησι, τοὺς πεισιστρατίδας Ἱππίαν καὶ Ἵππαρχον εὑ-
ρεῖν θαλίας καὶ κώμους. διὸ καὶ ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν ἐπιπολάσαι τὸ πλῆθος παρ' αὐτοῖς, ὅθεν
βαρεῖαν αὐτῶν γενέσθαι τὴν ἀρχήν. καίτοι ὁ πατὴρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίως ἐχρῆτο ταῖς ἡδοναῖς,
ὥστ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις, οὐδ' ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστατο, ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ
καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἴα τὸν βουλόμενον εἰσιόντα ἀπολαύειν, καὶ λαμβάνειν ὧν δεηθείη, ὅπερ ὕστερον ἐποί-
ησε καὶ Κίμων μιμησάμενος ἐκεῖνον. περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἱστορῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν ὁ Θεό-
πομπός φησι, Κίμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ καθίστα φύλα-
κα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν εἰσιόντες ὀπωρίζωνται, καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος δέοιντο τῶν
ἐν τοῖς χωρίοις. ἔπειτα τὴν οἰκίαν παρεῖχε κοινὴν ἅπασι, καὶ δεῖπνον ἀεὶ εὐτελὲς παρασκευάζεσθαι
πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοὺς ἀπόρους προσιόντας τῶν Ἀθηναίων εἰσιόντας δειπνεῖν. ἐθεράπευε δὲ καὶ
τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους, καὶ λέγουσιν ὡς περιήγετο μὲν νεανίσκους δύο ἢ τρεῖς,
ἔχοντας κέρματα, τούτοις δὲ διδόναι προσέταττεν, ὁπότε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. καὶ φα-
σὶ μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν, ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο πολλάκις, ὁπότε τῶν πολιτῶν τινὰ ἴδοι
κακῶς ἠμφιεσμένον, κελεύειν αὐτὸν μεταμφιέννυσθαι τῶν νεανίσκων τινὰ τῶν συνακολουθούν-
των αὐτῷ. ἐκ δὴ τούτων ἁπάντων ηὐδοκίμει, καὶ πρῶτος ἦν τῶν πολιτῶν. ὁ δὲ Πεισίστρατος καὶ
ἐν πολλοῖς βαρὺς ἐγένετο, ὅπου καὶ τὸ Ἀθήνησι τοῦ Διονύσου πρόσωπον ἐκείνου τινές φασιν εἰκόνα.
Περικλέα δὲ τὸν ὀλύμπιον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς
οἰκίας τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν μεθ' ἡδονῆς βίον προείλετο, ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας τῆς ἐκ Μεγάρων ἑ-
ταίρας, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς ταύτην κατανάλωσε. Θεμιστοκλῆς δ' οὔπω Ἀθηναίων με-
θυσκομένων, οὐδ' ἑταίραις χρωμένων, ἐκφανῶς τέθριππον ζεύξας ἑταιρίδων, διὰ τοῦ κεραμικοῦ
πληθύοντος ἑωθινὸς ἤλασεν. ἀμφίβολος δ' αὐτὸ εἴρηκεν ὁ Ἰδομενεὺς, εἴτε ἑταίρας τέτταρας συνε-
ζεύξεν ὡς ἵππους, εἴτε ἀνεβίβαζεν αὐτὰς ἐπὶ τὸ τέθριππον. Πόσις δ' ἐν τρίτῳ μαγνητικῶν, τὸν
Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ τὴν ἑορ-
τὴν Παναθήναια ὀνομάσαι, καὶ Διονύσῳ χοοπότῃ θυσιάσαντα, καὶ τὴν χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι κατα-
δεῖξαι. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ φιλίας, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τρίκλινον οἰκο-
δομησάμενον περικαλλέστατον, ἀγαπᾶν ἔφησεν, εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει. Χαμαιλέων δ' ὁ ποντικὸς,
ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος προθεὶς τὸ, ξανθῇ δ' ἐν Εὐρυπύλῃ μελέτῃ ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων, τὴν προσηγο-
ρίαν ταύτην λαβεῖν τὸν Ἀρτέμωνα διὰ τὸ τρυφερῶς βιοῦντα περιφέρεσθαι ἐπὶ κλίνης. καὶ γὰρ Ἀνα-
κρέων αὐτὸν ἐκ πενίας εἰς τρυφὴν ὁρμῆσαι φησὶν, ἐν τούτοις. πρὶν μὲν ἔχων βερβέριον καλύμματ'
ἐσφηκωμένα καὶ ξυλίνους ἀστραγάλους ἐν ὠσὶ, καὶ ψιλὸν περὶ πλευρῇσι βοὸς νεόπλουτον εἴλυμα
κακῆς ἀσπίδος, ἀρτοπώλισιν, καὶ ἐθελοπόρνοισιν ὁμιλέων ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων κίβδηλον εὑρίσκων
βίον. πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ τιθεὶς αὐχένα, πολλὰ δ' ἐν τροχῷ, πολλὰ δ' ἐν νώτῳ σκυτίνῃ μάστιγι θωμι-
χθεὶς κόμην, πώγωνά τ' ἐκτετιλμένος, νῦν δ' ἐπιβαίνει σατινέων χρύσεα φορέων καθέρματα
παῖς

Τρυφὴ καὶ Χαβρίου.

καὶ Χάρητος.

Πεισιστρατιδῶν,

καὶ Πεισιστράτου,

καὶ Περικλέους ἡδυπάθεια.

Θεμιστοκλέους δαπάνη.

Ἀρτέμωνος τρυφή.

Alcibiades.

πᾶσι κύκνους, καὶ σκιαδίσκην ἐλεφαντίνην φορεῖ γυναιξὶν αὐτοῖς. περὶ δὲ τοῦ καλοῦ Ἀλκιβιάδου Σάτυρος ἱστορῶν λέγεται φησίν, ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερος. ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος. ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱπποτροφῶν καὶ ἡνιοχῶν τῶν Ἀλευαδῶν ἱππικώτερος. ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἀσφάλειαν ἐπιτηδεύων, ἐνίκα τοὺς Λάκωνας. ὑπερῆρε δὲ καὶ τὴν τῶν Θρακῶν ἀκρατοποσίαν. τὴν δὲ αὑτοῦ γυναῖκα πειρῶν, ὡς ἕτερος ἔπεμψεν αὐτῇ χιλίους δαρεικούς. κάλλιστος δὲ ὢν τὴν μορφήν, κόμην δὲ ἐπιτρέφων ἐπὶ πολὺ τῆς ἡλικίας, καὶ ὑποδήματα παρηλλαγμένα ἐφόρει, ἃ ἀπ᾽ αὐτοῦ Ἀλκιβιάδες καλεῖται. ὅτε δὲ χορηγοίη πομπεύων ἐν πορφυρίδι, εἰσιὼν εἰς τὸ θέατρον ἐθαυμάζετο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν, διὸ καὶ Ἀντισθένης ὁ Σωκρατικὸς ὡς ἂν αὐτὸς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὸν αὐτὸν καὶ ἀνδρώδη καὶ ἀπαίδευτον καὶ τολμηρὸν καὶ ὡραῖον ἐφ᾽ ἡλικίας γενέσθαι φησίν. εἰς δὲ τὰς ἀποδημίας ὁπότε στέλλοιτο, τέτταρσι τῶν συμμαχίδων πόλεων ὥσπερ θεραπαίναις ἐχρῆτο. σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ περσικὴν ἐποίουν Ἐφέσιοι, τροφὴν δὲ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ Κῷοι παρεῖχον.

Χῖοι in Plutarch.

ἱερεῖα δὲ παρείχαζον εἰς τὰς θυσίας καὶ ἱερονομίας Κυζικηνοί. Λέσβιοι δὲ οἶνον παρεῖχον, καὶ τὰ ἄλλα, τὰ πρὸς τὴν καθ᾽ ἡμέραν δίαιταν. ἀφικόμενος δ᾽ Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας, δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντος γραφήν, ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν. ἐν δὲ θατέρῳ Νεμέα ἦν καθημένη, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, καλλίων φαινόμενος τῶν γυναικείων προσώπων. καὶ στρατηγῶν δὲ ἔτι καλὸς εἶναι ἤθελεν, ἀσπίδα γοῦν εἶχεν ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντος πεποιημένην, ἐφ᾽ ἧς ἦν ἐπίσημον Ἔρως κεραυνὸν ἠγκυλημένος. ἐπικωμάσας δέ ποτε ὡς Ἄνυτον ἐραστὴν ὄντα καὶ πλούσιον, συνεπικωμάζοντος αὐτῷ τῶν ἑταίρων ἑνὸς Θρασύλλου (τῶν πενήτων δ᾽ οὗτος ἦν) προπιὼν τῷ Θρασύλλῳ τὰ ἡμίση τῶν ποτηρίων τῶν ἐπὶ τῷ κυλικείῳ προκειμένων, ἐκέλευσε τοὺς ἀκολούθους ἀποφέρειν πρὸς τὸν Θράσυλλον, εἶθ᾽ οὕτω φιλοφρονησάμενος τὸν Ἄνυτον ἀπηλλάσσετο. ὁ δὲ Ἄνυτος πάνυ ἐλευθερίως καὶ ἐρωτικῶς, λεγόντων τινῶν ὡς ἀγνώμονα εἴη πεποιηκὼς ὁ Ἀλκιβιάδης, οὐ μὰ Δί᾽ ἔφη, ἀλλ᾽ εὐγνώμονα, ἔχων ἐξουσίαν ἅπαντα λαβεῖν, τὰ ἡμίση κατέλιπεν. Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ λέγων φησίν. ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν, ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε, Μεδοντίδα τὴν Ἀβυδηνήν, καὶ ξυνῳκείτην, ἔπειτα αὐτοῖν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφασαν δύνασθαι γνῶναι, ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα. εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου.

Ἀλκιβιάδης κάτωδ.

κεκωμῴδηται δὲ καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος, ὡς καὶ ἀκόλαστος πρὸς γυναῖκας, ἐν Κόλαξιν οὕτως, Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν γυναικῶν ἐξίτω. Τί ληρεῖς; οὐκ οἴκαδ᾽ ἐλθὼν τὴν σεαυτοῦ γυμνάσεις δάμαρτα. καὶ Φερεκράτης δέ φησιν, Οὐκ ὢν ἀνὴρ γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ, Ἀνὴρ ἁπασῶν τῶν γυναικῶν ἐστὶ νῦν. Ἐν Σπάρτῃ δὲ ὢν ἔφθειρε τὴν Ἄγιδος τοῦ βασιλέως γυναῖκα Τίμαιαν. Ἐπιπληττόντων δ᾽ αὐτῷ τινῶν, οὐκ ἀκρασίας ἕνεκεν συνελθεῖν ἔφη, ἀλλ᾽ ἵνα ὁ γενόμενος ἐξ αὐτοῦ βασιλεύσῃ τε τῆς Σπάρτης, καὶ μηκέτι λέγωνται οἱ βασιλεῖς ἀφ᾽ Ἡρακλέους, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ Ἀλκιβιάδου. στρατηγῶν δὲ συμπεριήγετο αὐτῷ, τήν τε Λαΐδος τῆς Κορινθίας μητέρα Τιμάνδραν, καὶ Θεοδότην τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν. μετὰ δὲ τὴν φυγὴν κυρίους Ἀθηναίους ποιήσας τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ πλείους τῶν πεντακισχιλίων Πελοποννησίους λαβὼν, ἀνέπεμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. κατιὼν τε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα, ἐστεφάνωσε τὰς Ἀττικὰς τριήρεις θαλλῷ, καὶ μίτραις, καὶ ταινίαις, καὶ ἀναψάμενος τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἀκρωτηριασμένας, εἰς διακοσίας ἐπαγωγούς τε ἄγων σκύλων, καὶ ὅπλων Λακωνικῶν, καὶ Πελοποννησιακῶν μεστὰς εἰσέπλει. ἡ δὲ τριήρης ἐφ᾽ ἧς αὐτὸς κατέπλει, μέχρι μὲν τῶν κλείθρων τοῦ Πειραιῶς προσέτρεχεν ἁλουργοῖς ἱστίοις. ὡς δὲ ἐντὸς ἦν, καὶ τὰς κώπας ἔλαβον οἱ ἐρέται, Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικὸν, ἐνδεδυκὼς τὴν Πυθικὴν στολήν. Καλλιππίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευσε, τῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς στολῇ ἠμφιεσμένος, διὸ καὶ χαριέντως εἶπέ τις, οὔτ᾽ ἂν δύο Λυσάνδρους ὑπήνεγκεν ἡ Σπάρτη, οὔτ᾽ ἂν δύο Ἀλκιβιάδας Ἀθῆναι. ἐμιμεῖτο δὲ Ἀλκιβιάδης τὸν Παυσανίου μηδισμὸν, καὶ καθομιλῶν Φαρνάβαζον τὴν περσικὴν ἔμαθε φωνὴν, καθάπερ καὶ Θεμιστοκλῆς. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Παυσανίας μέν φησιν, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καταθέμενος τὸν πάτριον τρίβωνα, τὴν περσικὴν ἐνεδύετο στολήν. ὁ δὲ Σικελίας τύραννος Διονύσιος, ξυστίδα καὶ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ περόνῃ μετελάμβανε τραγικόν. Ἀλέξανδρος δ᾽ ὡς τῆς Ἀσίας ἐκυρίευσεν, περσικαῖς ἐχρῆτο στολαῖς. Δημήτριος δὲ πάντας ὑπερέβαλεν, τὴν μὲν γὰρ ὑπόδεσιν ἣν εἶχε, κατεσκεύαζεν ἐκ πολλοῦ δαπανήματος. ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας σχεδὸν ἐμβάτης πῖλημα λαμβάνων τῆς πολυτελεστάτης πορφύρας. τούτῳ δὲ χρυσοῦ πολλὴν ἐνύφαινον ποικιλίαν, ὀπίσω καὶ ἔμπροσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται. αἱ δὲ χλαμύδες αὐτοῦ ἦσαν ὄρφνιον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας. τὸ δὲ πᾶν ὁ πόλος ἐνύφαντο, χρυσοῦς ἀστέρας ἔχων, καὶ τὰ δώδεκα ζώδια. μίτρα δὲ χρυσόπαστος, ἣ καυσίαν ἁλουργῆ οὖσαν ἔσφιγγεν, ἐπὶ τὸ νῶτον φέρουσαν

Ἐξαλλαγὴ τῆς στολῆς, καὶ Παυσανίας καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ [illegible].

φέρουσαν

φέρουσαι τὰ τελευταῖα καταβλήματα τῶν ὑφασμάτων. γινομένων δὲ τῶν ἀναθημάτων ἐθεώρησεν,
ἐγγράφεσθαι ἐπὶ τοῦ προσκηνίου ὑπὸ τῶν οἰκουμένων ὀχουμένος. Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ τῶν περὶ
τῆς πατρίδος, Παυσανίας φησὶν, ὁ περὶ Πλαταιὰς νικήσας Μαρδόνιον, τὰ τῆς Σπάρτης ἐξελθὼν
νόμιμα, καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἐπιδοὺς, περὶ Βυζάντιον διατρίβων χαλκοῦν τὸν ἀνακείμενον κρατῆ-
ρα τοῖς θεοῖς, τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἱδρυμένοις, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι
ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς τόδε τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφανίαν ἐπιλαθόμενος αὑτοῦ,

Μνᾶμ' ἀρετᾶς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι Παυσανίας ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχόρου, Πόντου ἐπ' εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος υἱὸς Κλεομβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέος γενεᾶς. Ἐτρύφησε δὲ καὶ
Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ. καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελ-
10 γῶς ἐχρήσατο, καὶ χύδην, ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην αὐτὸν ὑπολαμβάνεσθαι σικελιώ-
την, ἢ διὰ τὴν πατρίδα σπαρτιάτην. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ φησὶν, ὡς Ἀρχίδαμος ὁ λάκων
ἐκστὰς τῆς πατρίου διαίτης, συνηθεία ξενικῶς, διόπερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἴκοι βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐ-
σπούδαζεν αἰεὶ διὰ ἀκρασίαν ἔξω διατρίβειν. καὶ Ταραντίνων πρεσβευσαμένων περὶ συμμαχίας,
ἔσπευσε συνελθεῖν αὐτοῖς βοηθὸς, κἀκεῖ γενόμενος καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανὼν, οὐδὲ ταφῆς κατη-
ξιώθη, καίτοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑπισχνουμένων τοῖς πολεμίοις, ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι τὸ αὐ-
τοῦ σῶμα. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Θρακῶν φησὶ τῶν καλουμένων κροβύζων βασι-
λέα γενέσθαι Ἰσάνθην, τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον. ἦν δὲ καὶ πλούσιος καὶ κα-
λός. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖον φησὶ τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα,
πάντων σεμνότατον γενόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας, εἴ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμελη-
20 θέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάν-
τα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι, καὶ λέγειν ὅτι μόνος εὕροι τὴν ἀθανασίαν. κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ
ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὡς ποτ' οὖν ἐῤῥάϊσε καὶ κατεῖδεν διά τινων ὑπολαμπάδων τοὺς Αἰγυ-
πτίους, παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους, καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους, ἐπί τε τῆς ἄμμου χύ-
δην ἐῤῥιμμένους, εἶπεν, ὢ τάλας ἐγὼ τὸ μὴ δὲ τούτων ἕνα γενέσθαι. περὶ δὲ Καλλίου καὶ τῶν τούτου κολά-
κων φθανόμεθα καὶ πρότερον εἰπόντες, ἀλλ' ἐπεὶ καινῶς Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς
ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ, ἄνωθεν ἀναλαβὼν διηγήσομαι. ὅτε τὸ πρῶτον εἰς Εὔβοιαν ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι,
τότε, ὥς φασιν, Ἐρετριεὺς ἀνὴρ Διόμνηστος κύριος ἐγένετο τῶν τοῦ στρατηγοῦ χρημάτων. ἔτυχε γὰρ ἐν
τῷ ἀγρῷ ἐκείνου σκηνῶν, καὶ τὰ χρήματα εἰς οἴκημά τι θέμενος τῆς οἰκίας. τελευτησάντων δὲ πάν-
των, διέλαθεν ἔχων ὁ Διόμνηστος τὸ χρυσίον. ἐπεὶ δὲ πάλιν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλεν εἰς
30 τὴν Ἐρέτριαν στράτευμα, προστάξας ἀνάστατον γενέσθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν, εἰκότως ὑπεξετίθεντο οἱ
χρημάτων εὐποροῦντες. οἱ οὖν καταλελειμμένοι τῆς τοῦ Διομνήστου οἰκίας, παρ' Ἱππόνικον τὸν Καλλίου, τὸν
Ἄμμωνα ἐπικαλούμενον ὑπεξέθεντο τὰ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ἀνασκευασθέντων ὑπὸ τῶν
Περσῶν, ἁπάντων τῶν Ἐρετριέων κατέσχον οὗτοι τὰ χρήματα πολλὰ ὄντα, ὥστε Ἱππόνικος ὁ ἀπ'
ἐκείνου γεγονὼς, τοῦ τὴν παρακαθήκην λαβόντος, ᾔτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν ἀκροπόλει τόπον, ἵν' οἰ-
κοδομήσειτο τοῖς χρήμασιν, ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρή-
ματα εἶναι, καὶ ἔδοσαν Ἀθηναῖοι. νουθετηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φίλων μετενόησε. τούτων οὖν τῶν χρημάτων
Καλλίας κύριος γενόμενος, καὶ πρὸς ἡδονὴν βιώσας, ποῖοι γὰρ οὐ κόλακες, ἢ τί πλῆθος οὐχ ἑταί-
ρων περὶ αὐτὸν ἦσαν, ποίας δὲ δαπάνας οὐχ ὑπερεώρα κεῖνος, ἀλλ' ὅμως εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστη-
σεν ὁ περὶ ἡδονὴν βίος, ὥστε μετὰ γραΐδιου βαρβάρου διατελεῖν ἠναγκάσθη. καὶ τῶν ἀναγκαίων καθ'
40 ἡμέραν ἐνδεὴς γενόμενος, τὸν βίον ἐτελεύτησε. τὸν δὲ Νικίου φασὶ τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον, ἢ τὸν
Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν, οὐκ Αὐτοκλέης καὶ Ἐπικλέης, οἳ μετ' ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι, καὶ πάντ'
ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; ἐπειδὴ πάντα κατανάλωσαν, κώνειον πιόντες ἅμα τὸν βίον κα-
τανάλωσαν. περὶ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς, Ἔφιππος μὲν ὁ Ὀλύνθιος, ἐν τῷ περὶ τῆς Ἡφαι-
στίωνος καὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς φησὶν, ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ἔκειτο αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος, καὶ κλῖναι
ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρημάτιζε μετὰ τῶν ἑταίρων. Νικοβούλη δέ φησιν, ὅτι παρὰ τὸ
δεῖπνον πάντες οἱ ἀγωνισταὶ ἐσπούδαζον τέρπειν τὸν βασιλέα, καὶ ὅτι ἐν τῷ τελευταίῳ δείπνῳ
αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεισόδιόν τι μνημονεύσας, ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρομέδας ἠγωνίσατο, καὶ τὸν ἄ-
κρατον προθύμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. Ἔφιππος δέ φησιν, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ τὰς
ἱερὰς ἐσθῆτας ἐφόρει ἐν τοῖς δείπνοις, ὅτε μὲν τὴν τοῦ Ἄμμωνος πορφυρίδα, καὶ περισχιδεῖς καὶ κέ-
50 ρατα, καθάπερ ὁ θεὸς, ὅτε δὲ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐφόρει, πολλάκις τὴν περσι-
κὴν στολὴν ὑποφαίνων ἄνωθεν τῶν ὤμων, τό, τε τόξον, καὶ τὴν σιβύνην. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμοῦ
τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χλαμύδα τε πορφυρᾶν καὶ χιτῶνα μεσόλευκον, καὶ
τὴν καυσίαν ἔχουσαν τὸ διάδημα τὸ βασιλικόν, ἐν δὲ τῇ συνουσίᾳ τά τε πέδιλα, καὶ τὸν πέτα-

σον ἐπὶ

Ἀρχιδάμου ἀσωτία.

Ἰσάνθης τε Θρᾷξ, καὶ Φιλαδέλφου.

περὶ Καλλίου.

Καλλίου τοῦ πλουσίου τρυφή, καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

σον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ τὸ κηρύκειον ἐν τῇ χειρὶ, πολλάκις δὲ καὶ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς. τί οὖν θαυμαστὸν, εἰ καὶ καθ' ἡμᾶς Κόμμοδος ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῶν ὀχημάτων παρακείμενον εἶχε τὸν Ἡράκλειον ῥόπαλον, ὑπεστρωμένης αὐτῷ λεοντῆς, καὶ Ἡρακλῆς καλεῖσθαι ἤθελεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοτελικοῦ τοσούτοις αὐτὸν ἀφομοιοῦντος θεοῖς, ἀτὰρ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι. ἔῤῥαινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ μύρῳ σπουδαίῳ, καὶ οἴνῳ εὐώδει τὸ δάπεδον. ἐθυμιᾶτο δὲ αὐτῷ σμύρνα, καὶ τὰ ἄλλα θυμιάματα, εὐφημία τε καὶ σιγὴ κατεῖχε πάντας ὑπὸ δέους τοὺς παρόντας. ἀφόρητος γὰρ ἦν, καὶ φονικός. ἐδόκει γὰρ εἶναι μελαγχολικός. ἐν Ἐκβατάνοις δὲ ποιήσας περὶ Διονύσου θυσίαν, καὶ πάντων δαψιλῶς ἐν τῇ θοίνῃ παρασκευασθέντων, καὶ Σατραβάτης ὁ σατράπης τοὺς στρατιώτας εἱστίασε πάντας. ἀθροισθέντων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὴν θέαν φησὶν ὁ Ἔφιππος, κηρύγματα ἐγίνετο ὑπερήφανα, καὶ τῆς Περσικῆς ὑπεροψίας αὐθαδέστερα. ἄλλων γὰρ ἄλλο τι ἀνακηρυττόντων καὶ στεφανούντων τὸν Ἀλέξανδρον, εἷς τις τῶν ὁπλοφυλάκων ὑπερπεπαικὼς, πᾶσαν κολακείαν κοινωσάμενος τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα εἰπεῖν, ὅτι Γοργὸς ὁ ὁπλοφύλαξ Ἀλέξανδρον Ἄμμωνος υἱὸν στεφανοῖ χρυσοῖς τρισχιλίοις. καὶ ὅταν Ἀθήνας πολιορκῇ μυρίαις πανοπλίαις, καὶ τοῖς ἴσοις καταπέλταις, καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις βέλεσιν εἰς τὸν πόλεμον ἱκανοῖς. Χάρης δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, ὅτε φησὶν εἷλε Δαρεῖον, γάμους συνετέλεσεν ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων φίλων ἐνενήκοντα καὶ δύο θαλάμους κατασκευασάμενος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. ἦν δὲ ὁ οἶκος ἑκατοντάκλινος, ἐν ᾧ ἑκάστη ἦν κλίνη, κεκοσμημένη στολῇ γαμικῇ εἴκοσι μνῶν ἀργυρῶν, ἡ δὲ αὐτοῦ χρυσόπους ἦν. συμπαρέλαβε δὲ εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ τοὺς ἰδιοξένους ἅπαντας, καὶ κατέκλινεν ἀντιπροσώπους ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις νυμφίοις, τήν τε λοιπὴν δύναμιν, πεζήν τε καὶ ναυτικὴν, καὶ τὰς πρεσβείας, καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ἐν τῇ αὐλῇ. κατεσκεύαστο δὲ ὁ οἶκος πολυτελῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἱματίοις τε καὶ ὀθονίοις πολυτελέσιν. ὑπὸ δὲ ταῦτα πορφυροῖς καὶ φοινικοῖς χρυσοϋφέσιν. τοῦ δὲ μένειν τὴν σκηνὴν ὑπέκειντο κίονες εἰκοσάπηχεις περίχρυσοι καὶ διάλιθοι, καὶ περιάργυροι. περιεβέβληντο δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ πολυτελεῖς αὐλαῖαι ζωωταὶ καὶ διάχρυσοι, κανόνας ἔχουσαι περιχρύσους καὶ περιαργύρους. τῆς δὲ αὐλῆς ἦν τὸ περίμετρον στάδιοι τέσσαρες. ἐγίνετο δὲ τὰ δεῖπνα πρὸς σάλπιγγα, τό τε μὲν ἐν τοῖς γάμοις, καὶ ἄλλως δ' αἰεὶ ὅτε τύχοι σπονδοποιούμενος, ὥστε πᾶν εἰδέναι τὸ στρατόπεδον. ἐπὶ πέντε δὲ ἡμέρας ἐπετελέσθησαν οἱ γάμοι, καὶ ἐλειτούργησαν πάνυ πολλοὶ καὶ βαρβάρων καὶ Ἑλλήνων, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. θαυματοποιοὶ δὲ ἦσαν διαπρέποντες, Σκύμνος Ταραντῖνος καὶ Φιλιστίδης Συρακούσιος, Ἡράκλειτός τε ὁ Μιτυληναῖος, μεθ' οὓς ἐπεδείξατο ῥαψῳδὸς Ἄλεξις Ταραντῖνος. παρῆλθον δὲ καὶ ψιλοκιθαρισταὶ, Κρατῖνος Μηθυμναῖος, Ἀριστώνυμος Ἀθηναῖος, Ἀθηνόδωρος Τήϊος. ἐκιθαρῴδησαν τε Ἡράκλειτός τε ὁ Ταραντῖνος, καὶ Ἀριστοκράτης ὁ Θηβαῖος. αὐλῳδοὶ δὲ παρῆλθον Διονύσιος ὁ Ἡρακλεώτης, Ὑπέρβολος Κυζικηνός. παρῆλθον δὲ καὶ αὐληταὶ, οἳ πρῶτον τὸ Πυθικὸν ηὔλησαν, εἶθ' ἑξῆς μετὰ τῶν χορῶν, Τιμόθεος, Φρύνιχος, Σκαφισίας, Διόφαντος, ἔτι δὲ Εὔιος ὁ Χαλκιδεύς. καὶ ἔκτοτε οἱ πρότερον καλούμενοι Διονυσοκόλακες, Ἀλεξανδροκόλακες ἐκλήθησαν, διὰ τὰς τῶν δώρων ὑπερβολὰς, ἐφ' οἷς καὶ ἥσθη ὁ Ἀλέξανδρος. ὑπεκρίθησαν δὲ τραγῳδοὶ μὲν, Θεσσαλὸς καὶ Ἀθηνόδωρος, καὶ Ἀριστόκριτος. κωμῳδοὶ δὲ Λύκων, καὶ Φορμίων, καὶ Ἀρίστων. παρῆν δὲ καὶ Φασίμηλος ὁ ψάλτης. οἱ δὲ πεμφθέντες φησὶ στέφανοι ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν καὶ τῶν λοιπῶν, ταλάντων ἦσαν μυρίων πεντακισχιλίων. Πολύκλειτος δὲ ὁ Λαρισσαῖος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης κοιμᾶσθαι φησὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ αὐλητρίδας αὐτῷ καὶ αὐλητὰς ἀεὶ ἕπεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πίνειν ἄχρι τῆς ἕω. Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ Βίων, περὶ Δαρείου λέγων τοῦ καθαιρεθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου φησίν. ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀθλοθετῶν τοῖς τὰς ἡδονὰς αὐτῷ γνωρίζουσιν, ὑπὸ πάντων τῶν ἡδέων ἡττωμένην ἀπέδειξε τὴν βασιλείαν. καὶ καταγωνιζόμενος ἑαυτὸν, οὐκ ᾔσθετο πρότερον, ἢ τὸ σκῆπτρον ἕτεροι λαβόντες ἀνεκηρύχθησαν. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ Ἀσίας, καὶ τοὺς ἑταίρους φησὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπερβαλλούσῃ τρυφῇ χρήσασθαι. ὧν εἷς ὢν καὶ Ἅγνων, χρυσοῦς ἥλους ἐν ταῖς κρηπῖσι καὶ τοῖς ὑποδήμασιν ἐφόρει. Κλεῖτος δὲ ὁ λευκὸς καλούμενος, ὅτε χρηματίζειν μέλλοι, ἐπὶ πορφυρῶν ἱματίων διαπεριπατῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο. Περδίκκα δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι σταδιαῖαι τοῖς μεγέθεσιν, ὑφ' ἃς περιλαμβάνοντες τόπον ἐν ταῖς καταστρατοπεδείαις ἐγυμνάζοντο. ἠκολούθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὑποζύγια πολλὰ, τὰ τὴν κόνιν κομίζοντα πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ χρείαν. Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνηγοῦσιν, αὐλαῖαι σταδίων ἑκατὸν ἠκολούθουν, αἷς περιστάντες τὰς θήρας ἐκυνήγουν. τὰς δὲ χρυσᾶς πλατάνους, καὶ τὴν χρυσῆν ἄμπελον, ὑφ' ἧς οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἔχουσαν, καὶ τῶν Ἰνδικῶν ἀνθράκων, ἄλλων τε παντοδαπῶν λίθων ὑπερβαλλόντων ταῖς πολυτελείαις, ἐλάττω φησὶν ὁ Φύλαρχος φαίνεσθαι τῆς καθ' ἡμέραν ἑκάστοτε γινομένης παρ' Ἀλεξάνδρῳ δαπάνης. ἦν γὰρ αὐτοῦ

Ἀλεξάνδρου ποικιλία.

Ἀλεξάνδρου γάμοι μεγαλοπρεπεῖς.

γὰρ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατόν, χρυσοῖ δὲ κίονες ὀκτὼ κατεῖχον αὐτήν. οἱ δὲ ὑπερτεινόντες οὐρα-
νίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον. καὶ πρῶτοι
μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἱστήκεισαν, πορφυραῖς καὶ μηλίναις ἐσθῆσιν
ἐξησκημένοι, μετὰ δὲ τούτους τοξόται τὸν ἀριθμὸν χίλιοι, οἱ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες, οἱ δὲ ὑσγινο-
βαφῆ, πολλοὶ δὲ καὶ κυανᾶ εἶχον περιβόλαια. προειστήκεισαν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες Μακεδόνες
πεντακόσιοι. ἐπὶ δὲ μέσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, ἐφ᾽ οὗ καθήμενος ἐχρημάτιζεν ὁ Ἀλέ-
ξανδρος, τῶν σωματοφυλάκων πανταχόθεν ἐφεστηκότων. ἔξωθεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν ἐλε-
φάντων ἄγημα διεσκευασμένον ἐφειστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι, Μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα
μύριοι Πέρσαι, τό, τε τὴν πορφύραν ἔχον πλῆθος εἰς πεντακοσίους ἦν, οἷς Ἀλέξανδρος ἔδωκε φορεῖν
10 τὴν στολὴν ταύτην. τοσούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν θεραπευόντων, οὐδεὶς ἐτόλμα προσπο-
ρεύεσθαι Ἀλεξάνδρῳ, τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν ἀξίωμα. ἔγραψε δὲ καὶ τότε Ἀλέξανδρος ταῖς
ἐν Ἰωνίᾳ πόλεσιν, καὶ πρώτοις Χίοις, ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστέλλωσιν. ἤθελε γὰρ πάντας τοὺς ἑταίρους
ἅπαντας ἁλουργὰς ἐνδῦσαι στολάς. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς Χίοις, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς
νῦν ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ εἰρημένον, Τὸν δ᾽ ἔλε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. Ἀν-
τίοχον δὲ τὸν Γρυπὸν ἐπικαλούμενον Βασιλέα, φησὶ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν,
τὰς περὶ Δάφνην πανηγύρεις ἐπιτελοῦντα ὑποδοχὰς λαμπρὰς ἐπιτελεῖν. ἐν αἷς τὸ μὲν πρῶτον
ἀναδόσεις ἐγίγνοντο ὁλομελῶν βρωμάτων, εἶτ᾽ ἤδη καὶ ζώντων χηνῶν καὶ λαγωῶν καὶ δορκάδων.
ἀνεδίδοντο δέ, φησι, καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων, καὶ
ἵππων, καὶ καμήλων. ἔδει τε ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον ἕκαστον πιεῖν, καὶ λαβεῖν τε τὴν κάμηλον, καὶ
20 τὰ ἐπὶ τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ περὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ
Ἀντιόχου λέγων ἐπ᾽ Ἀρσάκην εἰς Μηδίαν στρατεύσαντος φησίν, ὅτι ὑποδοχὰς ἐποιεῖτο καθ᾽ ἡμέραν
ὀχλικάς, ἐν αἷς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων καὶ ἐκφατνιζομένων σωρευμάτων, ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστια-
τόρων ὁλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν, καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν
πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομή-
κεσι λημνίσκων χρυσῶν πιλήμασι πλήθη. Κλεῖτος δὲ ὁ Ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μιλήτου, Πολυ-
κράτη φησὶ τὸν Σάμιον τύραννον ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν, κύνας μὲν ἐξ Ἠπείρου, αἶ-
γας δὲ ἐκ Σκύρου, ἐκ δὲ Μιλήτου πρόβατα, ὗς δὲ ἐκ Σικελίας. Ἄλεξις δ᾽ ἐν τρίτῳ Σαμίων ὅρων, ἐκ
πολλῶν πόλεών φησι κοσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους, κύνας μὲν Μολοττικὰς καὶ Λα-
κωνικὰς εἰσαγαγόντος. αἶγας δ᾽ ἐκ Σκύρου καὶ Νάξου, πρόβατα δ᾽ ἐκ Μιλήτου, καὶ τῆς Ἀττικῆς. μετεπέμ-
30 πετο δέ, φησι, καὶ τεχνίτας ἐπὶ μισθοῖς μεγίστοις. πρὸ δὲ τοῦ τυραννῆσαι κατασκευασάμενος στρωμνὰς
πολυτελεῖς, καὶ ποτήρια ἐπέτρεπε χρῆσθαι τοῖς ἢ γάμον, ἢ μείζονας ὑποδοχὰς ποιουμένοις. ἐκ πάν-
των οὖν τούτων ἄξιον θαυμάζειν τὸν τύραννον, ὅτι οὐδαμόθεν ἀναγέγραπται γυναῖκας, ἢ παῖδας
μεταπεμψάμενος, καί τοι περὶ τὰς τῶν ἀρρένων ὁμιλίας ἐπτοημένος, ὡς καὶ ἀντερᾶν Ἀνακρέοντι τῷ
ποιητῇ, ὅτε καὶ δι᾽ ὀργὴν ἀπέκειρε τὸν ἐρώμενον. πρῶτος δὲ ὁ Πολυκράτης, καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πα-
τρίδος Σαμίας ἐκάλεσε. Κλέαρχος δέ φησιν, ὡς Πολυκράτης ὁ τῆς ἁβρᾶς Σάμου τύραννος, διὰ τὴν περὶ
τὸν βίον ἀκολασίαν ἀπώλετο, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά, ὅθεν τῷ μὲν Σάρδεων ἀγκῶνι Γλυ-
κεῖ προσαγορευομένῳ τὴν παρὰ τοῖς Σαμίοις Λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν Λυδῶν
ἄνθεσι πάντα ἔπλησε τὰ διαγγελθέντα Σαμίων ἄνθεα. τούτων δὲ ἡ μὲν Σαμίων Λαύρα στενωπός τις
ἦν γυναικῶν δημιουργῶν, καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἀκρασίαν πάντων βρωμάτων ὄντως ἐνέπλη-
40 σε τὴν Ἑλλάδα. τὰ δὲ Σαμίων ἄνθη γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν κάλλη διάφορα. ἔτι δὲ τῆς συμπάσης πό-
λεως ἐν ἑορταῖς τε καὶ μέθαις, καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. οἶδα δὲ κἀγώ, παρὰ τοῖς ἐμοῖς Ἀλεξαν-
δρεῦσι λαύραν τινὰ καλουμένην, μέχρι καὶ νῦν εὐδαιμόνων, ἐν ᾗ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν ἐπωλεῖτο.
Ἀλκισθένη δὲ τὸν Συβαρίτην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ τρυφῆς θαυμασίοις, ὑπὸ τρυφῆς ἱμά-
τιον τοιοῦτον κατασκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ, ὡς προτίθεσθαι αὐτὸ ἐπὶ Λακινίου ἐν τῇ πανηγύρει τῆς Ἥ-
ρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων πάντων ἐκεῖνο θαυμάζεσθαι. οὗ φασὶ
κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον, ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ἱστορεῖ
δὲ καὶ Πολέμων περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. περὶ δὲ Σμινδυρίδου
τοῦ Συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς, ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστείαν τῆς
Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίου τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης, φησίν, ἀπὸ μὲν Ἰταλίης Σμινδυρίδης ὁ Ἱππο-
50 κράτεος Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἷς ἀνὴρ ἀφίκετο. εἵποντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι
καὶ ὀρνιθευταί. ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ. περὶ δὲ τῆς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου Σικελίας
τυράννου τρυφῆς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς Βίοις, πληροῦσθαι φησὶν παρ᾽ αὐτῷ τριακον-
τακλίνους οἴκους ὑπὸ τῶν εὐωχουμένων. καὶ Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Βίων γράφει οὕτως. Διονύ-

Σκηνὴ Ἀλεξάνδρου.

καὶ Ἀντιόχου ὑποδοχαὶ λαμπραί.

Πολυκράτης.

Σαμίων λαύρα

σιος δὲ ὁ Διονυσίου ἀπάσης γενόμενος Σικελίας ἐλάσεως, εἰς τὴν Λοκρῶν πόλιν παρελθὼν, οὖσαν αὐτοῦ μητρόπολιν (Δωρὶς γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸ γένος ἦν Λοκρίς) στρώσας οἶκον τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν μέγιστον ἑρπύλλοις καὶ ῥόδοις, μετεπέμπετο μὲν ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους, καὶ γυμνὸς μετὰ γυμνῶν οὐδὲν αἰσχύνης παρέλιπεν περὶ τοῦ στρώματος κυλινδούμενος. διόπερ οὐ μετ' οὐ πολὺν χρόνον οἱ ὑβρισθέντες, γυναῖκα καὶ τέκνα ἐκείνου λαβόντες, ὑποχείρια περὶ τὴν ὁδὸν ἐστήσαντο, ἐνεκολάπτοντο αὐτοῖς, καὶ ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἐγένοντο, κεντοῦντες ὑπὸ τῶν χειρῶν ὄνυχας βελόναις ἀνεῖλον αὐτάς, καὶ τελευτησάντων τὰ μὲν ὀστᾶ κατέκοψαν ἐν ὅλμοις, τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νειμάμενοι, ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν, ὅθεν πρὸς τὴν ἀνόσιον ἀρὰν κατήλεσαν αὐτῶν τὰς σάρκας, ἵν' ἡ τροφὴ σιτοποιουμένων κατεδεσθῇ, τὰ δὲ λείψανα κατεπόντωσαν. αὐτὸς δὲ Διονύσιος τέλος μητραγυρτῶν καὶ τυμπανοφορούμενος, οἰκτρῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. εὐλαβητέον οὖν τὴν καλουμένην τρυφὴν οὖσαν τῶν βίων ἀνατροπήν, ἁπάντων τε ὀλέθριον ἡγεῖσθαι τὴν ὕβριν. Διόδωρος δ' ὁ σικελιώτης ἐν ταῖς περὶ βιβλιοθήκης, Ἀκραγαντίνους φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν πολυτελῆ τὸ περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτά, βάθος δὲ πηχῶν εἴκοσιν, εἰς ἣν ἐπαγομένων ποταμῶν καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον εἶναι, καὶ πολλοὺς παρέχεσθαι ἰχθῦς εἰς τὴν τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τῷ Γέλωνι. καθίπτασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτήν, ὡς γενέσθαι ἐπιτερπεστάτην τὴν θέαν. ὕστερον δὲ αὕτη διεφθάρη καταχωσθεῖσα. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα καὶ πλησίον Ἱππωνίου πόλεως, ἄλσος τι δείκνυσθαι κάλλει διαφέρον, καὶ κατάρρυτον ὕδασιν, ἐν ᾧ καὶ τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον Ἀμαλθείας κέρας, ὃ τὸν Γέλωνα κατασκευάσαι. Σιληνὸς δ' ὁ καλατιανὸς ἐν τρίτῳ σικελικῶν, περὶ Συρακούσας φησὶ κῆπον εἶναι πολυτελῶς κατεσκευασμένον, καλεῖσθαι δὲ μῦθον, ἐν ᾧ χρηματίζειν Ἱέρωνα τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Πανορμῖτις τῆς Σικελίας πᾶσα κῆπος προσαγορεύεται, διὰ τὸ πᾶσαν εἶναι πλήρη δένδρων ἡμέρων, ὥς φησι Καλλίας ἐν ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ Δημοφίλου λέγων τοῦ σικελιώτου, δι' ὃν ὁ δουλικὸς ἐκινήθη πόλεμος, ὅτι τρυφῆς ἦν οἰκεῖος, γράφει καὶ ταῦτα. τρυφῆς οὖν δοῦλος ἦν καὶ κακουργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος, καὶ ἵππους καὶ θεράποντας ὡραίους καὶ παραδρομὴν ἀνάγωγον, κολάκων τε καὶ παίδων στρατιωτικῶν. ὕστερον δὲ πανοικίᾳ ἐφυβρισθεὶς κατέστρεψε τὸν βίον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιυβρισθείς. Δημήτριος δὲ ὁ φαληρεύς, ὥς φησι Δοῦρις ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, χιλίων καὶ διακοσίων ταλάντων κατ' ἐνιαυτὸν κύριος γενόμενος, καὶ ἀπὸ τούτων βραχέα δαπανῶν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, τὰ λοιπὰ πάντα διὰ τὴν ἔμφυτον ἀκρασίαν ἠφάνιζε, θοίνας δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμπρὰς ἐπιτελῶν καὶ πλῆθός τι συνδείπνων ἔχων, καὶ ταῖς μὲν δαπάναις ταῖς εἰς τὰ δεῖπνα τοὺς Μακεδόνας ὑπερέβαλε, τῇ δὲ καθαριότητι Κυπρίους καὶ Φοίνικας, ῥάσματά τε μύρων ἔπιπτεν ἐπὶ τὴν γῆν. ἀνθινά τε πολλὰ τῶν ἐδαφῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι κατεσκευάζετο διαπεποικιλμένα ὑπὸ δημιουργῶν. ἦσαν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι, καὶ νεανίσκων ἔρωτες νυκτερινοί, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τῆς ὄψεως, τήν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος, καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτόν, ἐβούλετο γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαντῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ἣν ἐπεμπεν ἄρχων γενόμενος, ᾖδεν χορὸς εἰς αὐτὸν ποιήματα † σειρώμενος τοῦ Σωλέως, ἐν οἷς ἡλιόμορφος προσηγορεύετο, ἐξόχως δὲ εὐγενέτας ἡλιόμοιρος ζαθέοις ἄρχων σὲ τιμαῖς γεραίρει. Καρύστιος δὲ ὁ περγαμηνὸς ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριός φησιν ὁ φαληρεὺς Ἱμεραίου τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντος ὑπ' Ἀντιπάτρου, αὐτὸς μετὰ Νικάνορος διέτριβεν αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ἐπιφάνια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. Κασσάνδρου δὲ γενόμενος φίλος μέγα ἴσχυσε, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν αὐτοῦ τὸ ἄριστον, ὀξύβαφα παντοδαπὰς ἐλαίας ἔχοντα, καὶ τυρὸν νησιωτικόν. ὡς δὲ ἐπλούτησε, Μοσχίωνα τὸν ἄριστον τῶν τότε μαγείρων καὶ δειπνοποιῶν ἐωνήσατο. καὶ τοσαῦτα ἦν τὰ παρασκευαζόμενα καθ' ἡμέραν, ὥστε χαριζομένου τοῦ Μοσχίωνι τὰ λείψανα. Μοσχίων ἐν ἔτεσι δύο τρεῖς συνοικίας ἐωνήσατο, παῖδάς τ' ἐλευθέρους ὑβρίζειν, καὶ γυναῖκας τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων. ἐζηλοτύπουν δὲ πάντες οἱ παῖδες τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ Θεόγνιν, καὶ τοσοῦτον ἦν τῷ Δημητρίῳ προσελθεῖν, ὥστε μετ' ἄριστον αὐτοῦ περιπατήσαντος περὶ τοὺς τρίποδας συνῆλθον εἰς τὸν τόπον παῖδες κάλλιστοι ταῖς ἑξῆς ἡμέραις, ἵν' ὀφθεῖεν αὐτῷ. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Λούκολλόν φησιν ἀφικόμενον εἰς Ῥώμην, καὶ θριαμβεύσαντα, λόγον τε ἀποδόντα τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, ἐξοκεῖλαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰς ἅπαν Ῥωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι καρπωσάμενον δυεῖν βασιλέοιν πλοῦτον Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου. διαβόητος δ' ἦν παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Σίττιος ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ, ὥς φησι Ῥουτίλιος. περὶ γὰρ Ἀπικίου προειρήκαμεν. Παυσανίαν δὲ καὶ Λύσανδρον ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτους γενέσθαι, σχεδὸν πάντες ἱστοροῦσι. διόπερ καὶ Ἆγις ἐπὶ Λυσάνδρου ἔφη, ὅτι δεύτερον τοῦτον ἡ Σπάρτη φέρει Παυσανίαν. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ

Γέλωνος κολυμβήθρα καὶ κέρας ἀμαλθείας.

Δημητρίου φαληρέως ἀσωτία.

Λουκόλλου τρυφὴ, καὶ Παρρασίου τοῦ ζωγράφου.

ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, τἀναντία φησὶ περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν, θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σωφρονῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν πασῶν κρείττων. γενόμενος γοῦν τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν ἁπάσης κύριος, ἐν οὐδεμιᾷ φανήσεται τῶν πόλεων, ὅτι πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας, ὅτι μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος. οὕτω δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ περὶ τρυφῆς, καὶ τῆς πολυτελείας ἠσκεῖτο, ὡς καὶ Παρράσιον τὸν ζωγράφον πορφύραν ἀμπέχεσθαι, χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ὡς ἱστορεῖ Κλέαρχος ἐν τοῖς βίοις. οὗτος γὰρ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν γραφικὴν τρυφήσας, λόγῳ τῆς ἀρετῆς ἀντελαμβάνετο, καὶ ἐπέγραφε τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελουμένοις ἔργοις. Ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τάδ' ἔγραψε Παρράσιος κλεινῆς πατρίδος ἐξ Ἐφέσου. Οὐδὲ πατρὸς λαθόμην Εὐήνορος, ὅς ῥ' ἀνέφυσε Γνήσιον Ἑλλήνων, πρῶτα φέροντα τέχνης. Ηὔχησε δ' ἀνεμεσήτως ἐπὶ τούτοισι, καὶ ἄπιστα κλύουσι λέγω. Φημὶ γὰρ ἤδη, Τέχνης εὑρῆσθαι τέρματα τῆσδε σαφῆ Χειρὸς ὑφ' ἡμετέρης, ἀνυπέρβλητος δὲ πέπηγεν. Οὖρος ἀμώμητον δ' οὐδὲν ἔγεντο βροτοῖς. ἀγωνιζόμενος δέ ποτε πρὸς καταδεέστερον ἐν Σάμῳ τὸν Αἴαντα καὶ ἡττηθείς, συναχθομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἔφη, ὡς αὐτὸς μὲν ὀλίγον φροντίζοι. Αἴαντι δὲ συνάχθοιτο δεύτερον ἡττηθέντι. ἐφόρει δὲ ὑπὸ τρυφῆς πορφυρίδα καὶ στρόφιον λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, σκίμπωνί τε ἐστηρίζετο χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ, χρυσοῖς τε ἀνασπαστοῖς ἐπέσφιγγε τῶν βλαυτῶν τοὺς ἀναγωγέας. ἀλλ' οὐδὲ τὰ περὶ τὴν τέχνην ἀηδῶς ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ῥᾳδίως ὡς καὶ ᾄδειν γράφοντα, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας. τερατευόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτε τὸν ἐν Λίνδῳ Ἡρακλέα ἔγραφεν, ὡς ὄναρ αὐτῷ ἐπιφαινόμενος ὁ θεὸς σχηματίζοι αὐτὸν πρὸς τὴν τῆς γραφῆς ἐπιτηδειότητα, ὅθεν καὶ ἐπέγραψε τῷ πίνακι. Οἷος δ' ἐννύχιον φαντάζετο πολλάκι φοιτῶν, Παρρασίῳ δι' ὕπνου, τοῖος ὅδ' ἐστὶν ὁρᾶν.

Καὶ φιλοσόφων δὲ αἱρέσεις ὅλαι τῆς περὶ τὴν τρυφὴν αἱρέσεως ἀντεποιήσαντο, καὶ ἥ γε Κυρηναϊκὴ καλουμένη ἀπ' Ἀριστίππου τοῦ Σωκρατικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὃς ἀποδεξάμενος τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλος εἶναι ἔφη, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβλῆσθαι καὶ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι παραπλησίως τοῖς ἀσώτοις, οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος, οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ' ἑνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρόντι. τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτόν, τὸ μὲν ὡς οὐκέτ' ὄν, τὸ δὲ οὔπω καὶ ἄδηλον, ὁποῖον καὶ οἱ τρυφῶντες πάσχουσι τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες. ὡμολόγησε δὲ αὐτοῦ τῷ δόγματι, καὶ ὁ βίος ὃν ἐβίωσεν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ μύρων, καὶ ἐσθήτων καὶ γυναικῶν. Λαΐδα γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τὴν ἑταίραν, καὶ ταῖς Διονυσίου πολυτελείαις ἔχαιρεν, καίτοι πολλάκις ἐνυβριζόμενος. Ἡγήσανδρος γοῦν φησίν, ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας παρ' αὐτῷ τυχὼν, ἤνεγκεν. ἐρωτήσαντός τε τοῦ Διονυσίου, τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὴν χθές, ἔφησε παραπλησίαν εἶναι. ἐκείνη τε γὰρ ἔφησεν ἀδοξεῖ τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν ἦν ἐνδοξοτάτη δι' ἡμᾶς. αὕτη δὲ τήμερον καὶ ἔνδοξος γέγονεν διὰ τὴν ἡμετέραν παρουσίαν, χθὲς δὲ ἠδόξει μὴ παρόντος ἐμοῦ, καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ὁ Ἡγήσανδρος. Ἀρίστιππος ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκωπτόμενος δὲ ἤδη τὸ ἀνέχεσθαι ὑπ' Ἀντιφῶντος, εἰ δ' ἀλιευόμενος ἐτύγχανεν ἔφη καταλιπὼν τὴν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον; διέτριβε δὲ ὁ Ἀρίστιππος τὰ πολλὰ ἐν Αἰγίνῃ τρυφῶν. διὸ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι φησίν, ὅτι πολλάκις ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ Σωκράτης, καὶ τὴν ἠθοποιίαν πλάσας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἡδονῆς εἰσήγαγε. ὁ δ' Ἀρίστιππος ἐπὶ τῆς Λαΐδος ἔλεγεν, ἔχω καὶ οὐκ ἔχομαι. καὶ παρὰ Διονυσίῳ διενεχθείς τισι περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν, καὶ μύροις ἐλοῦτο καὶ ἔφασκεν ὅτι κἀν Βακχεύμασιν οὖσ' ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. κωμῳδῶν δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ ποιεῖ τινὰ θεράποντα διηγούμενον, περί τινος τῶν μαθητῶν τάδε, ὁ δεσπότης οὑμὸς περὶ λόγους γάρ ποτε Διέτριψε, μειρακίσκος ὤν, καὶ φιλοσοφεῖν Ἐπεθετο, Κυρηναῖος ἦν Ἐκεῖ φασ' Ἀρίστιππός τις σοφιστὴς εὐφυής, Μᾶλλον δὲ πρωτεύων ἁπάντων τότε, Τῇ τ' ἀκολασίᾳ τε τῶν γεγονότων διαφέρων. Τούτῳ τάλαντον δοὺς μαθητὴς γίνεται Ὁ δεσπότης, καὶ τὴν τέχνην μὲν οὐ πάνυ Ἐξέμαθε, τὴν δ' ἀρτηρίαν συνήρπασεν. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀνταίῳ περὶ τῶν φιλοσόφων τρυφερότητος διαλεγόμενος φησί, Ὦ τᾶν κατανοεῖς τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσὶ Ὁ γέρων; ἀπὸ τῆς μὲν ὄψεως Ἑλληνικός, Λευκὴ χλανίς, φαιὸς χιτωνίσκος καλός, Πιλίδιον ἁπαλόν, εὔρυθμος βακτηρία. Βεβαίᾳ τράπεζα, τί μακρὰ δεῖ λέγειν ὅλως Αὐτὴν, ὁρᾶν γὰρ τὴν ἀκαδημίαν δοκῶ. Ἀριστόξενος δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ, ἀφικέσθαι φησὶ παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι καὶ Πολύαρχον τὸν ἡδυπαθῆ ἐπικαλούμενον, ἄνδρα περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς ἐσπουδακότα, καὶ οὐ μόνον τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, ὄντα δὲ γνώριμον τῷ Ἀρχύτᾳ, καὶ φιλοσοφίας οὐ παντελῶς ἀλλότριον, ἀπαντᾶν εἰς τὰ τεμένη, καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχύταν ἀκροώμενον τῶν λόγων. ἐμπεσούσης δέ ποτε ἀπορίας καὶ σκέψεως περί τε τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τὸ σύνολον περὶ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν, ἔφη ὁ Πολύαρχος, ἐμοὶ μὲν ὦ ἄνδρες πολλάκις ἤδη πέφηνεν ἐπισκοποῦντι κομιδῆ

ψ 3 τὸ τῶν

Hermol. in castig. Plin. vide

Ἀρίστιππος ἡδυπαθής.

Φιλοσόφων τρυφερότης.

Πολύαρχος ἡδυπαθής.

Πολύαρχος ὁ ἡδυπαθής.

τὸ τῶν ἀρετῶν τούτων κατασκεύασμα, καὶ πολὺ τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι. ἡ γὰρ φύσις ὅταν φθέγ-
γηται τῇ ἑαυτῆς φωνῇ, ἀκολουθεῖν κελεύει ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῦτό φησιν εἶναι νοῦν ἔχοντος. τὸ δὲ ἀν-
τιτάττειν, καὶ καταδουλοῦσθαι ταῖς ἐπιθυμίαις, οὔτε εὔφρονος οὔτε εὐτυχοῦς, οὔτε ξυνιέντος εἶ-
ναι τίς ποτε δεῖν ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σύστασις. τεκμήριον δὲ ἰσχυρὸν εἶναι τὸ πάντας ἀνθρώπους,
ὅταν ἐξουσίας ἐπιλάβωνται μέγεθος ἀξιόχρεων ἐχούσης, ἐπὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς καταφέρεσθαι,
καὶ τοῦτο νομίζειν τέλος εἶναι τῆς ἐξουσίας. τὰ δὲ ἄλλα πάντα σχεδὸν ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν παρέργου τίθε-
σθαι χώρᾳ. προφέρειν δ' ἔξεστι νῦν μὲν τοὺς Περσῶν βασιλεῖς, νῦν δὲ καὶ εἴ τις που τυραννίδος ἀξιο-
λόγου κύριος ὢν τυγχάνει, πρότερον δὲ τούς τε Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων, καὶ ἔτι ἀνώτερον, καὶ τοὺς Σύρων,
οἷς οὐδὲν γένος ἡδονῆς ἀζήτητον γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ δῶρα παρὰ τοῖς Πέρσαις προκεῖσθαι λέγεται τοῖς
δυναμένοις ἐξευρίσκειν καινὴν ἡδονήν, καὶ μάλα ὀρθῶς. ταχὺ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπίπλα- 10
ται τῶν χρονιζουσῶν ἡδονῶν, κἂν ὦσι σφόδρα διηκριβωμέναι, ὥστε ἐπεὶ μεγάλην ἔχει δύναμιν ἡ
καινότης πρὸς τὸ μείζω φανῆναι τὴν ἡδονήν, οὐκ ὀλιγωρητέον αὐτῆς, ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς
ποιητέον. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν πολλὰ μὲν ἐξευρῆσθαι βρωμάτων, πολλὰ δὲ πεμμάτων,
πολλὰ δὲ θυμιαμάτων καὶ μύρων, πολλὰ δὲ ἱματίων καὶ στρωμάτων, καὶ ποτηρίων δὴ καὶ τῶν
ἄλλων σκευῶν. πάντα γὰρ δὴ ταῦτα συμβάλλεσθαί τινας ἡδονάς, ὅταν ᾖ ἡ ὑποκειμένη ὕλη τῶν
θαυμαζομένων ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. ὃ δὴ πεπονθέναι δοκεῖ, ὅτι χρυσὸς καὶ ἄργυρος, καὶ
τὰ πολλὰ τῶν εὐοφθάλμων τε καὶ σπανίων, ὅσα καὶ ὑπὸ τὰς ἀπεργαζομένας τέχνας διηκριβωμένα
φαίνεται. εἰπὼν δὲ τούτοις ἑξῆς τὰ περὶ τῆς θεραπείας τῆς τοῦ Περσῶν βασιλέως, οἵους καὶ ὅσους ἔχει
θεραπευτῆρας, καὶ περὶ τῆς τῶν ἀφροδισίων αὐτοῦ χρήσεως, καὶ τῆς περὶ τὸν χρῶτα αὐτοῦ ὀδμῆς, καὶ
τῆς εὐμορφίας καὶ τῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκροαμάτων, εὐδαιμονέστατον 20
ἔφη κρῖναι τῶν νῦν τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα. πλεῖσται γάρ εἰσιν αὐτῷ καὶ τελειόταται παρεσκευ-
ασμέναι ἡδοναί. δεύτερον δέ φησι τὸν ἡμέτερον τύραννον θείη τις ἄν, καίπερ πολὺ λειπόμενον,
ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἥ τε Ἀσία ὅλη χορηγεῖ, τὸ δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς ἂν εὐτελές τι φανείη
πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον. ὅτι μὲν οὖν περιμάχητός ἐστιν ὁ τοιοῦτος βίος, φανερὸν ἐκ τῶν συμβε-
βηκότων. Σύρους μὲν γὰρ Μῆδοι μετὰ τῶν μεγίστων κινδύνων ἀφείλοντο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἄλ-
λου τινὸς ἕνεκα, ἢ τοῦ κυριεῦσαι τῆς Συρίων ἐξουσίας. Μήδους δὲ Πέρσαι διὰ τοιαύτην αἰτίαν, αὕ-
τη δ' ἐστὶν ἡ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις. οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τὸ τῶν
ἀνθρώπων γένος, καὶ μηδένα τῶν πολιτῶν τρυφᾶν, ἀνακῦψαι πεποιήκασι τὸ τῶν ἀρετῶν εἶδος,
καὶ ἔγραψαν νόμους περὶ συναλλαγμάτων καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅσα ἐδόκει πρὸς τὴν πολιτικὴν
κοινωνίαν ἀναγκαῖα εἶναι, καὶ δὴ καὶ περὶ ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης ὅπως ᾖ ὁμαλής. πο- 30
λεμούντων οὖν τῶν νομοθετῶν πρὸς τὸ τῆς πλεονεξίας γένος, πρῶτον μὲν ὁ περὶ τὴν δικαιοσύνην ἔ-
παινος ηὐξήθη, καί που τις καὶ ποιητὴς ἐφθέγξατο, δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον, καὶ πά-
λιν τὸ χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας. ἀπεθεώθη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς δίκης ὄνομα, ὥστε παρ' ἐνίοις καὶ
βωμοὺς καὶ θυσίας γίνεσθαι δίκης. μετὰ ταύτην δὲ καὶ σωφροσύνην, καὶ ἐγκράτειαν ἐπεισεκώ-
μασαν, καὶ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τὴν ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπεροχήν, ὥστε τὸν πειθαρχοῦντα τοῖς νό-
μοις, καὶ τῇ τῶν πολλῶν φήμῃ μετριάζειν περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονάς. καὶ Δοῦρις δέ φησιν ἐν
τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἦν καὶ παλαιὸν τοῖς δυνάσταις ἐπιθυμία τῆς μέθης, διὸ ποιεῖν τὸν
Ὅμηρον ὑπὸ Ἀγαμέμνονι λοιδορούμενον τὸν Ἀχιλλέα, καὶ λέγοντα οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων.
ἐπὶ τῷ θάνατον δὲ ἀποσημαίνων τοῦ βασιλέως φησίν, ὡς ἀμφὶ κρατῆρα τραπέζας τε πληθούσας κάμε-
θα, δεικνύων καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρ' αὐταῖς ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς μέθης γενόμενον. φιλήδονος δ' 40
ἦν ἐπὶ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύ-

Σπεύσιππος φιλήδονος, ἢ Ἐπικούρειος.

ραννος, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπών, καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ
ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἔρωτα, ἣ τις Πλάτωνος ἠκηκόει. οὐ μόνος δὲ Ἀρί-
στιππος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ'
αὐτοῦ, καὶ ἵνα μὴ τοὺς καταιγισμοὺς λέγω, καὶ τὰ ἐπεντρώματα, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ
Ἐπίκουρος, καὶ τοὺς γαργαλισμοὺς καὶ νύγματα, ἃ ἐν τῷ περὶ τέλους εἴρηκε τούτων μνησθή-
σομαι, φησὶ γάρ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ τῶν χυλῶν ἡδο-
νάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ
μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ Μητρόδωρος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησίν, ὦ φυσιολόγε Τι-
μόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. καὶ ὁ Ἐπίκου- 50
ρος δέ φησιν, ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ τὰ περισσὰ ἐπὶ ταύ-
την ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ περὶ τέλους δὲ πάλιν φησί, τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς ἀρετάς,
καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ, ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον. σαφῶς

ὑπουργόν

ὑπουργὸν ποιῶν ἐν τούτοις τῇ ἀρετῇ τὴν ἡδονήν, καὶ θεραπαίνης τάξιν ἐπέχουσαν, κἂν ἄλλως δέ φησι προσπίπτῃ τὸ καλόν, καὶ τοῖς κομψοῖς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ. καλῶς ἄρα ποιοῦντες Ῥωμαῖοι οἱ πάντα ἄριστοι, Ἄλκιον καὶ Φιλίσκον τοὺς Ἐπικουρείους ἐξέβαλον τῆς πόλεως, Λευκίου τοῦ Ποστουμίου ὑπατεύοντος, δι' ἃς εἰσηγοῦντο ἡδονάς. ὁμοίως δὲ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ ψήφισμα ἐξήλασαν τοὺς Ἐπικουρείους. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, γράψας τάδε. Βασιλεὺς Ἀντίοχος Φανίᾳ. ἐγράψαμεν ὑμῖν καὶ πρότερον, ὅπως μηδεὶς ᾖ φιλόσοφος ἐν τῇ πόλει, μηδ' ἐν τῇ χώρᾳ. πυνθανόμεθα δὲ οὐκ ὀλίγους εἶναι καὶ τοὺς νέους λυμαίνεσθαι, διὰ τὸ μηθὲν πεποιηκέναι ὑμᾶς ὧν ἐγράψαμεν περὶ τούτων. ὡς ἂν οὖν λάβῃς τὴν ἐπιστολήν, σύνταξον κήρυγμα ποιήσασθαι, ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφοι πάντες ἀπαλλάσσωνται ἐκ τῶν τόπων ἤδη. τῶν δὲ νεανίσκων ὅσοι ἐὰν ἁλίσκωνται πρὸς τούτοις γινόμενοι, διότι κρεμήσονται, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν αἰτίαις ἔσονται ταῖς μεγίσταις, καὶ μὴ ἄλλως γίνηται. τῆς δ' ἡδονῆς πρὸ Ἐπικούρου εἰσηγητὴς ἐγένετο Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς ἐν Ἀντιγόνῃ ταῦτα εἰπών. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς Οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

Φιλοσόφων διωγμός.

Σοφοκλῆς ἡδονῆς εἰσηγητής.

Καὶ Λύκων δὲ ὁ περιπατητικός, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, κατ' ἀρχὰς ἐπιδημήσας παιδείας ἕνεκα ταῖς Ἀθήναις, περὶ συμβολικοῦ κώθωνος, καὶ πόσον ἑκάστη τῶν ἑταιρῶν ἐπράττετο μίσθωμα ἀκριβῶς ἠπίστατο. ὕστερον δὲ καὶ τοῦ περιπάτου προστάς, ἐδείπνιζε τοὺς φίλους ἀλαζονείᾳ, καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. χωρὶς γὰρ τῶν παραλαμβανομένων εἰς αὐτὰ ἀκροαμάτων, καὶ ἀργυρωμάτων καὶ στρωμνῆς, ἡ λοιπὴ παρασκευή, καὶ ἡ τῶν δείπνων περιεργία, καὶ ὁ τῶν τραπεζῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν, ὥστε καὶ πολλοὺς ὀρρωδεῖν καὶ βουλομένους προσιέναι πρὸς τὴν διατριβὴν ἀνακόπτεσθαι, καὶ καθάπερ εἰς πολίτευμα πονηρόν, καὶ χορηγιῶν καὶ λειτουργιῶν πλῆρες εὐλαβουμένους προσάγειν. ἔδει γὰρ ἄρξαι τε τὴν νομιζομένην ἐν τῷ περιπάτῳ ἀρχήν. αὕτη δ' ἦν ἐπὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν ἐπιχειρούντων ἐννέα ὀβολούς, ὑποδέξασθαι μὴ μόνον αὐτοὺς τοὺς τὴν συμβολὴν εἰσενηνοχότας, ἀλλὰ καὶ οὓς παρακαλέσειεν ὁ Λύκων. ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐπιμελῶς συναντῶντας τῶν πρεσβυτέρων εἰς τὴν σχολήν, ὥστε γίνεσθαι μὴ δὲ εἰς τὸν μυρισμὸν καὶ τοὺς στεφάνους ἱκανὸν τὸ ἐκλεγόμενον ἀργύριον, ἱεροποιῆσαί τε, καὶ τῶν μουσῶν ἐπιμελητὴν γίνεσθαι. ἃ δὴ πάντα ἐφαίνετο λόγου μὲν ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ περιστάσεως οἰκειότερα. καὶ γὰρ εἰ παρεῖντο τινὲς τῶν μὴ δυναμένων εἰς ταῦτα ἀναλίσκειν, ἐκ βραχείας καὶ τῆς τυχούσης ὁρμώμενοι χορηγίας, ὅ γε μισθὸς ἱκανῶς ἦν ἄτοπος. οὐ γὰρ ἵνα συρρυέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῆς ἕως τοῦ ὀρθρίου γινομένης τραπέζης ἀπολαύσωσιν, ἢ χάριν ἐξοινίας ἐποιήσαντο τὰς συνόδους ταύτας οἱ περὶ Πλάτωνα καὶ Σπεύσιππον, ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ φυσικῶς ἀλλήλοις συμπεριφερόμενοι, καὶ τὸ πλεῖστον ἕνεκεν ἀνέσεως καὶ φιλολογίας. ἃ δὴ πάντα γέγονε δεύτερα παρ' αὐτοῖς ὕστερον, τῶν τε χλανιδίων καὶ τῆς πολυτελείας τῆς εἰρημένης. οὐ γὰρ ἔγωγε τοὺς λοιποὺς ὑπεξαιροῦμαι. ὁ δὲ Λύκων ὑπ' ἀλαζονείας καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ, ἐν τῇ Κόνωνος οἰκίᾳ εἶχεν εἰκοσάκλινον οἶκον, ὃς ἦν ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαιριστὴς ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος. περὶ δὲ Ἀναξάρχου Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν πέμπτῳ βίων οὕτω γράφει. τῷ δὲ εὐδαιμονικῷ καλουμένῳ Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν περιπεσούσης ἐξουσίας, γυμνὴ μὲν ᾠνοχόει παιδίσκη πρόσηβος ἡ προκριθεῖσα διαφέρειν ὥρᾳ, τῶν ἄλλων ἀνασύρουσα πρὸς ἀλήθειαν τὴν τῶν οὕτως αὐτῇ χρωμένων ἀκρασίαν. ὁ δὲ σιτοποιὸς χειρίδας ἔχων, καὶ περὶ τῷ στόματι κημὸν ἔτριβε τὸ σταῖς, ἵνα μὴ δὲ ἱδρὼς ἐπιρρέῃ, μήτε τοῖς φυράμασιν ὁ τρίβων ἐμπνέοι. διὸ πρεπόντως αὐτοῖς ἄν τις εἴποι τῷ σοφῷ τούτῳ φιλοσόφῳ τὰ ἐκ τοῦ Ἀναξίλα αὐλοποιοῦ, ξανθοῖς τε μύροις χρῶτα λιπαίνων. χλανίδας δ' ἕλκων, βλαύτας σύρων, βολβοὺς τρώγων, τυροὺς κάπτων, ᾠὰ κολάπτων, κήρυκας ἔχων, Χῖον πίνων, καὶ πρὸς τούτοις ἐν σκυταρίοις ῥαπτοῖσι φορῶν Ἐφέσηια γράμματα καλά. πόσῳ γὰρ τούτων βέλτιον ὁ Γοργίας Λεοντῖνος, περὶ οὗ φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν βίων, ὅτι διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν σχεδὸν ὀγδοήκοντα ἔτη τῷ φρονεῖν συνεβίωσεν, καὶ ἐπεί τις αὐτὸν ἤρετο, τίνι διαίτῃ χρώμενος οὕτως ἐμμελῶς καὶ μετὰ αἰσθήσεως τοσοῦτον χρόνον ζήσειεν, οὐδὲν πώποτε εἶπεν ἡδονῆς ἕνεκα πράξας. Δημήτριος δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ ποιημάτων, Γοργίας φησὶν ὁ Λεοντῖνος ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ γέγονεν αἴτιον τοῦ βιῶσαι πλείω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν, ἔφη τὸ μηθὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκα πεποιηκέναι. Ὦχος δὲ πολλῷ χρόνῳ τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν λοιπὴν περὶ τὸν βίον χορηγίαν διαρκῆ κτησάμενος, ὡς τελευτῶντος ἠρώτησεν ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν τί πράσσων, τοσαῦτ' ἔτη διαφυλάξαι τὴν βασιλείαν, ἵνα καὶ αὐτὸς τοῦτο μιμοῖτο, τὰ δίκαια πράττων εἶπεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους καὶ θεούς. Καρύστιος δ' ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, Κηφισόδωρος φησὶν ὁ Θηβαῖος Πολύδωρον τὸν Τήιον ἰατρὸν Ἀντιπάτρῳ συσσιτεῖν, ψιλοτάπιδα ἔχοντα

ἀνηδονία τις.

κρίναι τὴν καθάπερ τοὺς στρωματεῖς εὐτελῆ, ἐφ᾽ ἧς κατακεῖσθαι καθ᾽ ὥς τε χαλκοῦς καὶ ποτήρια ὀλί-
γα, γεγονέναι γὰρ ὀλιγοδεέστατον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον. Τιθωνὸν δὲ ἀεὶ τὰς ἕω μέχρι δυσμῶν κοι-
μώμενον, μόλις ἐπιθυμίας πρὸς ἑσπέραν ἐπεγείρειν, ὅθεν καὶ συγκοιμᾶσθαι λεχθῆναι, διὰ τὸ ταῖς ἐπι-
θυμίαις ἐμπεπλέχθαι τὴν περὶ γῆρας καθήρηται, κρεμαστὸς ὢν πρὸς ἀλήθειαν ἐκ τούτων. καὶ Μελάν-
θιος δὲ τὸν αὑτοῦ τράχηλον κατατείνων ἀπήγχετο ἐκ τῶν ἀπολαύσεων, κνισότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέ-
ως Μελανθίου. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι πᾶν τὸ σῶμα διεστράφησαν διὰ τὰς ἀκαίρους ἡδονάς. οἱ δὲ καὶ
εἰς πάχος σώματος ἐπέδωκαν, ἄλλοι δὲ καὶ εἰς ἀναισθησίαν διὰ πολλὴν τρυφήν. Νύμφις γοῦν ὁ
Ἡρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας. Διονύσιος φησὶν ὁ Κλεάρχου τοῦ πρώτου τυραννή-
σαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱός, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας ὑπὸ τρυφῆς καὶ τῆς καθ᾽ ἡμέραν ἀδ-
δηφαγίας ἔλαθεν ὑπερσαρκήσας, ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοίᾳ αὐτὸν συνέχεσθαι καὶ πνιγμῷ, διὸ
συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς περὶ μῆκος διαφερούσας, αἷς διὰ τῶν πλευ-
ρῶν καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. μέχρι μὲν οὖν τινος ὑπὸ τῆς
πεπωρωμένης ἐκ τοῦ στέατος σαρκὸς οὐκ ἐνεποίει τὴν αἴσθησιν, εἰ δὲ πρὸς καθαρὸν τόπον ἡ βελόνη
διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διηγείρετο. τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις προτιθέμενος
κιβωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτῃ, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον διαλέγοι-
το τοῖς ἀπαντῶσι. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἥκιστά γ᾽ ὢν λοίδορος ἐν τοῖς Ἁλιεῦσι, τὸν
μῦθον ὑποστησάμενος ὑπέρ τινων φυγάδων ἐξ Ἡρακλείας. παχὺς γὰρ ὗς ἔκειτ᾽ ἐπὶ στόμα, καὶ πά-
λιν ἐτρύφησεν, ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον. καὶ ἔτι, ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θάνατος οὗτος φαί-
νεται, Εὐθάνατος ἔχοντα πολλὰς χολάδας κεῖσθαι παχύν, Μόλις λαλοῦντα καὶ τὸ πνεῦμ᾽
ἔχοντ᾽ ἄνω, Ἐσθίοντα καὶ λέγοντα σήπομ᾽ ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πεντε πρὸς
τοῖς πεντήκοντα, ὧν ἐτυράννησε τρία καὶ τριάκοντα, ἁπάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων πραότη-
τι καὶ ἐπιεικείᾳ διενεγκών. τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Πτολεμαῖος ὁ ἕβδομος Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὑτὸν
μὲν Εὐεργέτην ἀνακηρύττων, ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων Κακεργέτης ὀνομαζόμενος. Ποσειδώνιος γοῦν ὁ
στωϊκὸς συναποδημήσας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ θεασάμενος αὐ-
τὸν γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οὕτως, διὰ δὲ τρυφὴν διέφθαρτο τὸ σῶμα ὑπὸ παχύτητος, καὶ
γαστρὸς μεγέθους, ἣν δυσπερίληπτον εἶναι συνέβαινε, ἐφ᾽ ἧς χιτωνίσκον ἐνδεδυκὼς ποδήρη μέ-
χρι τῶν καρπῶν χειρίδας ἔχοντα, προῄει μηδέποτε πεζός, εἰ μὴ διὰ Σκιπίωνα. ὅτι δὲ τρυφῆς οὐκ ἦν ἀλ-
λότριος ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρεῖ, ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν ὑπομνημάτων διηγούμενος,
ὅπως τε ἱερεὺς ἐγένετο τοῦ ἐν Κυρήνῃ Ἀπόλλωνος, καὶ ὅπως δεῖπνον παρεσκεύασε τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενο-
μένοις ἱερεῦσι, γράφων οὕτως. Ἀρτεμίσια μεγίστη ἐν Κυρήνῃ ἑορτή, ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνιαύ-
σιος δὲ οὗτος, δειπνίζει τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἱερευσαμένους, καὶ παρατίθησιν ἑκάστῳ τρύβλιον, τοῦτο δ᾽ ἐστὶ
κεραμεοῦν ἄγγος, ἐπιδεχόμενον ὡς εἴκοσιν ἀρτάβας, ἐν ᾧ πολλὰ μὲν τῶν ἀγρίων ἔγκειται πεπο-
νημένα, πολλὰ δὲ σιτά, καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνίθων, ἔτι δὲ θαλαττίων ἰχθύων, ταρίχους τε ξενικοῦ πλεῖο-
να γένη. πολλάκις δέ τινες καὶ κιθάρειον ἀκολουθίσκον προσδιδόασιν. ἡμεῖς δὲ περιελόμενοι ταῦ-
τα, φιάλας δ᾽ ὁλαργύρους κατασκευάσαντες, τὸ τίμημα ἐχούσας ἑκάστην, ἧς προεξήπαμεν δα-
πάνης, ἵππον τε κατεσκευασμένον σὺν ἱπποκόμῳ, καὶ φαλάροις διαχρύσοις ἐδώκαμεν, καὶ παρα-
καλέσαμεν ἕκαστον ἐπὶ αὐτοῦ καθεσθέντα οἴκαδ᾽ ἀπιέναι. εἰς πάχος δὲ ἐπεδεδώκει καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
Ἀλέξανδρος, ὁ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἀποκτείνας συμβασιλεύουσαν αὐτῷ. φησὶ γοῦν περὶ αὐτοῦ Ποσει-
δώνιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου δυνάστης μισούμενος
μὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων, κολακευόμενος δὲ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, ἐν πολλῇ δὲ τρυφῇ ζῶν, οὐδὲ πατεῖν
οἷός τε ἦν, εἰ μὴ δυσὶν ἐπαπερειδόμενος ἐπορεύετο. εἰς δὲ τὰς ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχήσεις ἀπὸ μετεώ-
ρων κλινῶν καθαλλόμενος ἀνυπόδετος, συντονωτέρας αὐτὰς τῶν ἠσκηκότων ἐποιεῖτο. Ἀγαθαρχίδης
δ᾽ ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ Εὐρωπιακῶν Μάγαν φησὶ τὸν Κυρήνης βασιλεύσαντα ἔτη πεντήκοντα, ἀπο-
λέμητον γενόμενον καὶ τρυφῶντα κατάσαρκον γενέσθαι, ἐκτόπως τοῖς ὄγκοις κατὰ τὸν ἔσχατον και-
ρόν, καὶ ὑπὸ τοῦ πάχους ἀποπνιγῆναι δι᾽ ἀργίαν σώματος, καὶ τὸ προσφέρεσθαι πλῆθος τροφῆς. πα-
ρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ διὰ τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς οὐ τῆς τυχούσης ἀδοξίας νομίζεσθαι,
εἰ τις τὸ σχῆμα ἀνανδρότερον ἔχων, ἢ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος προπετὴς ἐφαίνετο, γυμνῶν παρὰ δέ-
κα ἡμέρας παριστάμενων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων, καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ
περὶ τὴν ἔνδυσιν καὶ τὴν στρωμνὴν τῶν νέων εἰκότως. καὶ γὰρ ὀψοποιοὶ ἦσαν παρὰ Λακεδαιμονίοις κρεο-
σκευασίας, ἄλλο δ᾽ οὐδέν. κἂν τῇ δ᾽ ἑβδόμῃ εἰκοστῇ Ἀγαθαρχίδας ἔφη, ὡς Λακεδαιμόνιοι Ναυ-
κλείδην τὸν Πολυβιάδου παντελῶς ὑπερσαρκοῦντα τῷ σώματι, καὶ παχὺν διὰ τρυφὴν γενό-
μενον, καταβιβάσαντες εἰς μέσον τὴν ἐκκλησίαν, καὶ Λυσάνδρου πολλὰ ὀνειδίσαντος ἐν τῷ κοινῷ
ὡς τρυφῶντι, παρ᾽ ὀλίγον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ἀπειλήσαντες τοῦτο ποιήσειν, εἰ μὴ τὸν βίον ἐπανορ-
θώσαιτο

ἐθαύμασεν. εἰπόντος τοῦ Λυσάνδρου ὅτι καὶ Ἀγησίλαος ὅτε διέτριβε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον πολεμῶν τοῖς βαρβάροις, ὁρῶν τοὺς Ἀσιαγενεῖς μὲν στολαῖς πολυτελῶς ἠσκημένους, τοῖς σώμασι δ' οὕτως ἀγεννεῖς ὄντας, γυμνοὺς πάντας ἐκέλευσε τοὺς ἁλισκομένους ὑπὸ τὸν κήρυκα ἄγειν καὶ χωρὶς πωλεῖν τὸν τούτων ἱματισμόν, ὅπως οἱ σύμμαχοι γιγνώσκοντες διότι πρὸς μὲν ἆθλα μεγάλα, πρὸς δὲ ἄνδρας εὐτελεῖς ὁ ἀγὼν συνέστηκε, προθυμότερον ταῖς ψυχαῖς ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. καὶ Πύθων δ' ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ, ὡς Λέων ἱστορεῖ ὁ πολίτης αὐτοῦ, πάνυ ἦν παχὺς τὸ σῶμα. καὶ Βυζαντίοις ποτὲ στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῖς πολίταις παρακαλῶν εἰς φιλίαν ἔλεγεν, ὁρᾶτε μὲν ἄνδρες πολῖται οἷος εἰμὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ἔχω πολλῷ ἐμοῦ παχυτέραν. ὅταν οὖν ὁμονοῶμεν, καὶ τὸ τυχὸν ἡμᾶς σκιμπόδιον δέχεται. ὅταν δὲ στασιάσωμεν οὐδὲ ἡ σύμπασα οἰκία. πόσῳ οὖν κάλλιον ἦν ἀγαθὲ Τιμόκρατες πενόμενον εἶναι λεπτότερον, ὧν καταλέγει Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψιν, ἢ ὑπερπλουτοῦντα τῷ Ταναγραίῳ κήτει ἐοικέναι, καθάπερ οἱ προειρημένοι ἄνδρες. φησὶ δ' οὕτως ὁ Ἕρμιππος πρὸς τὸν Διόνυσον τὸν λόγον ποιούμενος. νῦν οἱ γὰρ πενόμενοι ἀνάπηρά σοι θύουσιν ἤδη βοίδια Λεωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμαντίδος. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ λεπτοὺς τούσδε καταλέγει, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶ εἰς ᾅδου πέμπεσθαι, πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητὰς λέγων οὑτωσί. Καὶ τίς νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας ἔτλη κατελθεῖν; ἕνα δ' ἀφ' ἑκάστης τέχνης Εἱλόμεθα κοινῇ γενομένης ἐκκλησίας, Οὓς ᾐσθόμεσθα ᾁδοφοίτας ὄντας καὶ θαμὰ Ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. εἰσὶ γάρ τινες Ἄνδρες παρ' ὑμῖν ᾁδοφοῖται; νὴ Δία, Μάλιστα δ' ὥσπερ Θρᾳκοφοῖται. πάντ' ἔχεις. Καὶ τίνες ἂν εἶεν; πρῶτα μὲν Σαννυρίων Ἀπὸ τῶν τρυγῳδῶν, ἀπὸ δὲ τῶν τραγικῶν χορῶν, Μέλητος, ἀπὸ δὲ τῶν κυκλίων Κινησίας, εἶθ' ἑξῆς φησίν, Ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα, Τούτους γὰρ ἢν πολλῷ ξυνέλθῃ ξυλλαβὼν Ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται. Περὶ δὲ τοῦ Σαννυρίωνος σκυτίνην ἐπικουρίαν, περὶ δὲ Μελήτου αὐτὸς ὁ Σαννυρίων ἐν Γέλωτι λέγει οὕτως, Μέλητον τὸν ἀπὸ Ληναίου νεκρόν. ἦν δ' ὄντως μακρότατος καὶ λεπτότατος ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράττις, Φθιώτην Ἀχιλλέα αὐτὸν καλῶν διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτοῦ ποιήσει συνεχῶς τὸ Φθιῶτα λέγειν, παίζων οὖν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἔφη Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ. ἄλλοι δ' αὐτὸν ὡς καὶ Ἀριστοφάνης πολλάκις εἰρήκασι φιλύρινον Κινησίαν, διὰ τὸ φιλύρας τοῦ ξύλου λαμβάνοντα σανίδα συμπεριζώννυσθαι, ἵνα μὴ κάμπτηται διά τε τὸ μῆκος καὶ τὴν ἰσχνότητα. ὅτι δὲ ἦν ὁ Κινησίας νοσώδης καὶ δεινὸς τἆλλα, Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Φανίου παρανόμων ἐπιγραφομένῳ λόγῳ εἴρηκε, φάσκων αὐτὸν ἀφέμενον τῆς τέχνης συκοφαντεῖν, καὶ ἀπὸ τούτου πλουτεῖν. ὅτι δὲ ὁ ποιητής ἐστι καὶ οὐχ ἕτερος, σαφῶς αὐτὸς ὢν σημαίνεται ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ ἀθεότητι κωμῳδούμενον ἐμφανίζεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου τοιοῦτον δείκνυσθαι. λέγει δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε, ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι, πρέπον μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραξόμενοι τὴν διάνοιαν εἶχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν καὶ νόμων τῶν ὑμετέρων. ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους. τοῦτον δὲ τὸν ὑπὸ πλείστων γιγνωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτως διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις, οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι, μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ κάμνειν νομίμως, κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστιν. τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον, τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα, ἅπερ οὗτος, ἐξημαρτηκόσιν. περὶ μὲν οὖν Κινησίου ταῦτα ὁ ῥήτωρ εἴρηκεν. λεπτότερος δ' ἦν καὶ Φιλήτας ὁ Κῷος ποιητής, ὡς καὶ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἰσχνότητα σφαίρας ἐκ μολύβδου πεποιημένας ἔχειν περὶ τὼ πόδε, ὡς μὴ ὑπ' ἀνέμου ἀνατραπείη. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ θαυμασίων, Ἀρχέστρατόν φησι τὸν μάντιν ἁλόντα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθέντα, ὀβολοῦ ὁλκὴν εὑρεθῆναι ἔχοντα, οὕτως ἦν ἰσχνός. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς καὶ Πανάρετος ἰατρῷ μὲν οὐδενὶ ὡμίλησεν, Ἀρκεσιλάου δὲ ἠκροᾶτο τοῦ φιλοσόφου, καὶ ὅτι συνεγίνετο Πτολεμαίῳ τῷ Εὐεργέτῃ τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων. ἦν δὲ ἰσχνότατος ἄνοσος διατελέσας. Μητρόδωρος δ' ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ περὶ ἀλειπτικῆς Ἱππώνακτα τὸν ποιητὴν, οὐ μόνον μικρὸν γενέσθαι τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ λεπτόν, ἀκρότονον δ' οὕτως ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ κενὴν λήκυθον βάλλειν μέγιστόν τι διάστημα. τῶν ἐλαφρῶν σωμάτων διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν ἀέρα τέμνειν, οὐκ ἐχόντων βίαιον τὴν φοράν. λεπτὸς δ' ἦν καὶ Φιλιππίδης

καθ'

καθ' ὃ λόγος ἐστὶν Ὑπερείδου τοῦ ῥήτορος λέγων αὐτὸν ἕνα τῶν πολιτευομένων εἶναι. ἦν δ' εὐτελὴς τὸ σῶμα διὰ λεπτότητα ὡς ὁ Ὑπερείδης ἔφη. Ἄλεξις τ' ἐν Θεασταῖς φησίν, Ἑρμῆ θεῶν πρόπεμπε καὶ Φιλιππίδου Κλεοῦχε νυκτὸς ὄμμα τῆς μελαμπέπλου. Καὶ Ἀριστοφῶν Πλάτωνι ἐν ἡμέραις αὐτὸν τρισὶν ἰσχνότερον ἀποφανῶ Φιλιππίδου, Οὕτως ἐν ἡμέραις ὀλίγαις νεκροὺς ποιεῖς. Μένανδρος δ' Ὀργῇ, Ὁ λιμὸς ὑμῶν τὸν καλὸν τοῦτον λαβών, Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν. Ὅτι δὲ καὶ πεφιλιππιῶσθαι ἔλεγον τὸ λελεπτύνθαι. Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ φησίν.

Κακῶς ἔχεις, στρουθὶς ἀκαρὴς νὴ Δί' εἶ πεφιλιππίδωσαι, μὴ σὺ καινῶς μοι λάλει, Ὅσον οὐ τέθνηκα τοῦ ταλαιπώρου πάθους. Πολλῷ οὖν κάλλιόν ἐστι τοιοῦτόν τινα εἶναι τὴν ἰδέαν, ἢ ὥς φησιν Ἀντιφάνης ἐν Αἰόλῳ. Τοῦτον οὖν διὰ οἰνοφλυγίαν καὶ πάχος τοῦ σώματος Ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οἱ ἐπιχώριοι. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Δεινίαν φησὶ τὸν μυροπώλην διὰ τρυφὴν εἰς ἔρωτα ἐμπεσόντα, καὶ πολλὰ χρήματα ἀναλώσαντα, ὡς ἔξω τῶν ἐπιθυμιῶν ἐγένετο ὑπὸ λύπης ἐκταραχθέντα ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, ταῦτα πάντα ποιούσης τῆς ἀκολάστου τρυφῆς. ἔθος δ' ἦν Ἀθήνησιν, καὶ τοὺς πόδας τῶν τρυφώντων ἐναλείφειν μύροις, ὡς Κηφισόδωρος μὲν Τροφωνίῳ φησίν, ἔπειτ' ἀλείφεσθαι τὸ σῶμά μοι πρίω μύρον Ἴρινον καὶ ῥόδινον ἀγαμαι Ξανθία, Καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πρίω μοι βάκκαριν. Εὔβουλος δ' ἐν Σφιγγοκαρίωνι ἐν θαλάμῳ μαλακῶς κατακείμενον. ἐν δὲ κύκλῳ νιν παρθενικαὶ τρυφεραὶ χλανίδια μαλακὰ καταβεβρυπέ τῶν ποδῶν ἀμαρακίνοισι μύροισι τρίβουσι τὸν ἐμόν. ἐν δὲ Προκρίδι λέγει, τίς πῶς δεῖ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ τῆς Πρόκριδος κυνός, ὡς περὶ ἀνθρώπου τοῦ κυνὸς τὸν λόγον ποιούμενος, Οὐκοῦν ὑποστορεῖτε μαλακῶς τῷ κυνί, Κάτω μὲν ὑποβαλεῖτε τῶν Μιλησίων Ἐρίων, ἄνωθεν δ' ἐπιβαλεῖτε ξυστίδα, Ἄπολλον εἶτα χόνδρον αὐτῷ δεύσετε. Γάλακτι χηνὸς Ἡράκλεις, καὶ τοὺς πόδας Ἀλείψατ' αὐτοῦ τῷ μεγαλλείῳ μύρῳ. Ἀντιφάνης δ' ἐν μὲν Ἀλκηστίδι ἐλαίῳ τινὰ ποιεῖ χριόμενον τοὺς πόδας. ἐν δὲ Μηναγύρτῃ φησὶ τήν τε παιδ' ἀλείμματα Παρὰ τοῦ θεοῦ λαβοῦσαν, εἶτα τοὺς πόδας Ἐκέλευσεν ἀλείφειν πρῶτον, εἶτα τὰ γόνατα, Ὡς θᾶττον ἡ παῖς τοῦ δ' ἐλείψατο, αὐτὸς γ' ἐξήλατ' ἀνεπήδησεν. Καὶ ἐν Ζακυνθίῳ, εἶτ' οὐ δικαίως εἰμὶ φιλογύνης ἐγὼ Καὶ τὰς ἑταίρας ἡδέως πάσας ἔχω, Τουτὶ γὰρ αὐτὸ πρῶτον ὃ σὺ ποιεῖς παθεῖν Μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθῆναι πόδας Πῶς οὐχὶ σεμνόν ἐστι. καὶ ἐν Θορικίοις Λοῦται δ' ἀληθῶς ἀλλὰ τί ἐκ χρυσοκολλήτου κάλπιδος μύρῳ Αἰγυπτίῳ μὲν τοὺς πόδας καὶ τὰς χέρας. Φοινικίῳ δὲ τὰς γνάθους καὶ τιτθία, Σισυμβρίνῳ δὲ τὸν ἕτερον βραχίονα. Ἀμαρακίνῳ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην, Ἑρπυλλίνῳ δὲ τὸ γόνυ καὶ τὸν αὐχένα. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ, μύρῳ δὲ παρὰ Πέρωνος οὗ περ ἀπέδοτο Ἐχθὲς μελανώπῳ πολυτελῶς ἐν Αἰγυπτίῳ συναλείφει τοὺς πόδας Καλλιστράτου, καὶ τὸν ἐπὶ Θεμιστοκλέους δὲ βίον Τηλεκλείδης ἐν Πρυτάνεσιν ἁβρὸν ὄντα παραδίδωσι. Κρατῖνός τ' ἐν Χείρωσι τὴν τρυφὴν ἐμφανίζων τὴν τῶν παλαιοτέρων, φησίν ἁπαλὸν δὲ σισύμβριον ῥόδον ἢ κρίνον, παρ' οὖς ἐθάκει, παρὰ χερσὶ δὲ μῆλον ἔχων σκίπωνά τ' ἠγόραζον. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς Ἐρωτικοῖς διὰ τί φησι μετὰ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα καὶ τὰ τοιαῦτα φέρομεν, πότερον ὅτι καὶ διὰ τῆς τούτων ἀγαπήσεως ἡ φύσις μηνύει τοὺς τῆς ὥρας ἔχοντας τὴν ἐπιθυμίαν. διὰ τοῦτο οὖν οἱονεὶ δεῖγμα τῆς ὄψεως τὰ ὡραῖα μετὰ χεῖρας ἔχουσιν, καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς, ἢ δυοῖν χάριν ταῦτα περιφέρουσιν. ἀρχή τε γὰρ εὐτυχίας καὶ παράδειγμα τῆς βουλήσεως αὐτοῖς γίγνεται διὰ τούτων. αἰτηθεῖσι μὲν τὸ προσαγορευθῆναι, διδοῦσι δὲ προυπογράφειν, ὅτι δεῖ καὶ αὐτοὺς μεταδιδόναι τῆς ὥρας. ἡ γὰρ τῶν ὡραίων ἀνθῶν καὶ καρπῶν αἴτησις, εἰς ἀντίδοσιν τῆς τοῦ σώματος ὥρας προκαλεῖται τοὺς λαβόντας, ἢ τὴν τούτων ὥραν παραψυχὴν καὶ παραμυθίαν τῆς ἀκμῆς τῶν ἐρωμένων ὥρας ταῖς ἐπιθυμίαις χαίροντες ἔχουσιν αὐτοῖς. ἐκκρούεται γὰρ ὑπὸ τῆς τούτων παρουσίας ὁ τῶν ἐρωμένων πόθος, εἰ μὴ ἄρα τοῦ περὶ αὐτοὺς κόσμου χάριν, καθάπερ ἄλλο τι τῶν πρὸς καλλωπισμὸν συντεινόντων, ἔχουσί τε ταῦτα καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς. οὐ γὰρ μόνον ἐστεφανωμένων τοῖς ὡραίοις ἄνθεσιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ χεῖρας ἐχόντων τὸ πᾶν εἶδος ἐπικοσμεῖται. τάχα δ' ἴσως διὰ τὸ φιλοκάλους εἶναι, δηλοῖ δὲ τὸ τῶν καλῶν ἐρᾶν, καὶ πρὸς τὰ ὡραῖα φιλικῶς ἔχειν. καλὸν γὰρ ὄντι τὰς ὀπώρας, καὶ τὸ τῆς ὥρας ὄντως πρόσωπον ἔν τε καρποῖσι καὶ ἄνθεσι θεωρούμενον. ἢ πάντες οἱ ἐρῶντες οἷον ἐκτρυφῶντες ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ ὡραϊζόμενοι τοῖς ὡραίοις ἁβρύνονται. φυσικὸν γὰρ δὴ καὶ τὸ τοὺς οἰομένους εἶναι καλοὺς καὶ ὡραίους ἀνθολογεῖν λέγονται. καὶ Σαπφὼ φησὶν ἰδεῖν ἄνθε' ἀμέργουσαν παῖδ' ἄγαν ἁπαλήν. οὕτω δὲ ἐξήρτηντο τῶν ἡδυπαθειῶν οἱ τότε, ὡς καὶ Καλλιπύγου Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσασθαι ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. ἀνδρὶ ἀγροίκῳ ἐγένοντο δύο καλαὶ θυγατέρες, αὗται φιλονεικήσασαί ποτε πρὸς ἑαυτὰς προελθοῦσαι ἐπὶ τὴν λεωφόρον, διεκρίνοντο ποτέρα εἴη καλλιπυγοτέρα, καί ποτε παριόντος νεανίσκου πατέρα πρεσβύτην ἔχοντος, ἐπέδειξαν ἑαυτὰς καὶ τούτῳ, καὶ ὃς θεασάμενος ἔκρινε τὴν πρεσβυτέραν, ἧς καὶ εἰς ἔρωτα ἐμπεσών, ἐλθὼν εἰς ἄστυ

Μύροις ἀλειφόμενα αἰδοῖα.

Διατί ἄνθη μετὰ χεῖρας.

Καλλίπυγα.

εἰς ἄστυ κελεύσας γίνεται καὶ διηγεῖται τὰ γεγενημένα περὶ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὄντι νεωτέρῳ. ὁ δὲ καὶ αὐ-
τὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας, ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς ἑτέρας. ὁ γοῦν πατὴρ ἐπεὶ
παρακαλῶν αὐτοὺς ἐνδοξοτέρους λαβεῖν γάμους, οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται ἐκ τῶν ἀγρῶν τὰς παῖδας αὐτοῖς
πείσας ἐκείνων τὸν πατέρα καὶ ζευγνύει τοῖς υἱοῖς. αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκα-
λοῦντο, ὡς καὶ ὁ μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων, ἦν καλλιπύγων ζεῦγος
ἐν Συρακούσαις. αὗται οὖν ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς, ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσα-
σαι Καλλίπυγον τὴν θεόν, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἀρχέλαος ἐν τοῖς ἰάμβοις. ἐν μανίᾳ δὲ τρυφὴν ἡδίστην γε- *ἡδονὴ μαινομένων.*
νομένην οὐκ ἀηδῶς ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης διηγεῖται ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς οὕτως γράφων. ὁ Αἰξωνεὺς
Θρασύλαος ὁ Πυθοδώρου διετέθη ποτὲ ὑπὸ μανίας τοιαύτης, ὡς πάντα τὰ πλοῖα τὰ εἰς Πειραιᾶ
10 καταγόμενα ὑπολαμβάνειν ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ καὶ ἀπέστελλε καὶ διῴκει, καὶ κατα-
πλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης, ὅσηνπερ αὐτὸς ἂν τοσούτων χρημάτων κύριος ὤν, καὶ
τῶν μὲν ἀπολλυμένων οὐδὲν ἐπεζήτει, τοῖς δὲ σωζομένοις ἔχαιρε, καὶ διῆγε μετὰ πλείστης ἡδονῆς.
ἐπεὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρίτων ἐκ Σικελίας ἐπιδημήσας, συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ,
καὶ τῆς μανίας ἐπαύσατο, διηγεῖτο δ᾽ οὐδέ πώποτε, φάσκων κατὰ τὸν βίον ἡσθῆναι πλείονα. λύπην
μὲν γὰρ οὐδ᾽ ἡντινοῦν αὐτῷ παραγίνεσθαι, τὸ δὲ τῶν ἡδονῶν πλῆθος ὑπερβάλλειν.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

20 Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἑταῖρε Τιμόκρατες ὡς ἀνεγίνωσκέ τινα τῷ βασιλεῖ Ἀλε-
ξάνδρῳ τῶν ἑαυτοῦ κωμῳδιῶν, ὁ δὲ δῆλος ἦν οὐ πάνυ τι ἀποδεχόμενος. δεῖ γάρ
ἔφησεν ὦ βασιλεῦ τὸν ταῦτα ἀποδεξόμενον, ἀπὸ συμβολῶν τε πολλάκις δεδειπνη-
κέναι, καὶ περὶ ἑταίρας πλεονάκις καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, ὥς φησι
Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας. ἡμᾶς οὖν τὸν περὶ ἐρωτικῶν λόγον ἐνταῦθα μέλ-
λοντας κατατάττειν. ἐγένοντο γὰρ καὶ περὶ γαμετῶν καὶ ἑταιρῶν πολλάκις λόγοι εἰδόσιν ἐκτιθέ-
μενοι τὴν ἱστορίαν, τὴν μουσῶν τὴν Ἐρατὼ ἐπικαλεσάμενοι, εἰς μνήμην ἡμῖν ἰέναι τὸν ἐρωτικὸν ἐκεῖνον
κατάλογον, ἐντεῦθεν τὴν καταρχὴν ποιησόμεθα, εἰ δ᾽ ἄγε νῦν Ἐρατὼ πάρ θ᾽ ἵστασο καί μοι ἔνισπε.
τίνες λόγοι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐλέχθησαν. καὶ γὰρ τὰς γαμετὰς ὁ κα-
λὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ ἐπαινῶν, Ἕρμιππον ἔφη ἐν τῷ περὶ νομοθετῶν ἱστορεῖν, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι εἰς *ἀριθμὸς γαμετῶν.*
30 οἴκημά τι σκοτεινὸν πᾶσαι συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγάμων νεανίσκων,
καὶ ἧς ἕκαστος ἐπελάβετο, ταύτην ἀπῆγεν ἄπροικον. διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν ὅτι κατα-
λιπὼν τὴν προτέραν, ἑτέραν ἐβούλετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι. Κλέαρχος δ᾽ ὁ Σολεὺς ἐν
τοῖς περὶ παροιμιῶν, ἐν Λακεδαίμονι φησὶ τοὺς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινι περὶ τὸν βω-
μὸν ἕλκουσαι ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φεύγοντες, φιλοστοργῶσί τε καὶ ἐν
ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐ-
σῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμιῶν ὄντων, διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων
τῶν πρότερον διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ᾽ ἂν τοὺς περι-
τιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτὼ οὐ τοῦ δικαίου
καλουμένου (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν) ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ᾽ ἐκείνου. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης Δημή-
40 τριος ὁ Φαληρεύς. Σάτυρος ὁ περιπατητικός, Ἀριστόξενος. οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν,
ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ συγγενείας, εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένον κατὰ ψήφισμα τοῦτο ἐγένετο τότε
διὰ σπάνιν ἀνθρώπων, ὥστ᾽ ἐξεῖναι καὶ δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν βουλόμενον, ὅθεν καὶ τοὺς τῆς κωμῳ-
δίας ποιητὰς ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις τοῦ Σωκράτους μνημονεύοντας. παρέθετο δὲ περὶ τῶν
γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ὅπερ σοι διαπέμψομαι εὐπορήσας τοῦ βιβλίου. ἀντεῖπε δὲ
τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος. παρὰ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βα-
σίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι
δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα, ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ὑπὸ τῶν παλλακίδων θρησκεύεσθαι.
προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πολλαῖς χρῆται γυναιξί, καὶ ἡ Ἑκάβη οὐ δυσχεραίνει. λέγει γοῦν
ὁ Πρίαμος   ἐννέα καὶ δέκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,   τοὺς δ᾽ ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι *Γαμετὴ ζηλοτυποῦσα παλλακάς.*
50 γυναῖκες.   παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεται ἡ τοῦ Φοίνικος μήτηρ τὴν τοῦ Ἀμύντορος παλλακί-
δα. Μήδεια δὲ καίπερ εἰδυῖα τὸ ἔθος, ὅτι δεῖ βαρβαρικόν, οὐ φέρει οὐδὲ αὐτὴ τὸν Γλαύκης γάμον,
ἤδη εἰς τὰ ἀμείνω καὶ ἑλληνικὰ ἐκδεδιῃτημένη. καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ περιπαθὴς γενομένη, τὴν Κα-
σάνδραν σὺν αὐτῷ Ἀγαμέμνονι ἀποκτείνει, ἣν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Κρέων ἐπηγάγετο ἐν ἔθει γενόμενος
βαρβαρικῶν

Βαρβαρικῶν γάμων. θαυμάσαι δ᾽ ἄν τις, φησὶν Ἀριστοτέλης, ὅτι οὐδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος Ὅμηρος ἐποίησε Μενελάῳ συγκοιμωμένην παλλακίδα, πᾶσι δοὺς γυναῖκας. κοιμῶνται γοῦν παρ᾽ αὐτῷ καὶ οἱ γέροντες μετὰ γυναικῶν, Νέστωρ καὶ Φοίνιξ. οὐ γὰρ ἦσαν οὗτοι ἐκλελυμένοι τοῖς σώμασιν ἐν τοῖς τῆς νεότητος χρόνοις, ἢ διὰ μέθης ἢ δι᾽ ἀφροδισίων, ἢ καὶ διὰ τὰς ἐν ταῖς ἀδηφαγίαις ἀπεψίας, ὥστε εἰκότως ἔρρωντο τῷ γήρᾳ. ἔοικεν οὖν ὁ Σπαρτιάτης αἰδεῖσθαι γαμετὴν οὖσαν τὴν Ἑλένην, ὑπὲρ ἧς καὶ τὴν στρατείαν ἤθροισε, διόπερ φυλάττεται τὴν πρὸς ἄλλην κοινωνίαν. ὁ δ᾽ Ἀγαμέμνων ὡς πολυγύναιος ὑπὸ Θερσίτου λοιδορεῖται, Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι πολλαὶ δὲ γυναῖκες Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ Πρωτίστῳ δίδομεν. ἀλλ᾽ οὐκ εἰκός φησιν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς χρῆσιν εἶναι τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν, ἀλλ᾽ εἰς γέρας, ἐπεὶ οὐδὲ τὸν πολὺν οἶνον εἰς τὸ μεθύειν παρασκευάζετο. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πλείστας δόξας ἐσχηκέναι γυναῖκας, ἦν γὰρ φιλογύνης, ἀνὰ μέρος αὐτὰς εἶχεν, ὡς ἂν στρατευόμενος καὶ κατὰ διάφορα γιγνόμενος χωρία, ἐξ ὧν καὶ τὸ τῶν τέκνων αὐτῷ πλῆθος ἐγένετο. ἐν ἑπτὰ μέντοι γε ἡμέραις πεντήκοντα διεπαρθένευσε Θεστίου κόρας, ὡς Ἡρόδωρος ἱστορεῖ. πολυγύναιος δὲ ἐγένετο καὶ Αἰγεύς. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγημε τὴν Ὅπλητος θυγατέρα, μεθ᾽ ἣν τὴν Χαλκώδοντος μίαν. παραδοὺς δ᾽ ἀμφοτέρας φίλοις, συνῆν πολλαῖς χωρὶς γάμων. ἔπειτα τὴν Πιτθέως ἔλαβεν Αἴθραν, μεθ᾽ ἣν Μήδειαν. Θησεὺς δὲ Ἑλένην ἁρπάσας, ἐξῆς καὶ Ἀριάδνην ἥρπασε. Ἴστρος γοῦν ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Ἀττικῶν, καταλέγων τὰς τοῦ Θησέως γενομένας γυναῖκας, φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἔρωτος γεγενῆσθαι, τὰς δ᾽ ἐξ ἁρπαγῆς, ἄλλας δ᾽ ἐκ νομίμων γάμων, ἐξ ἁρπαγῆς μὲν Ἑλένην, Ἀριάδνην, Ἱππολύτην καὶ τὰς Κερκύονος καὶ Σίνιδος θυγατέρας. νομίμως δ᾽ αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν τὴν Αἴαντος μητέρα γυναῖκα. Ἡσίοδος δέ φησιν καὶ Ἵππην καὶ Αἴγλην, δι᾽ ἣν καὶ τοὺς πρὸς Ἀριάδνην ὅρκους παρέβη, ὥς φησι Κέκροψ. Φερεκύδης δὲ προστίθησι καὶ Φερέβοιαν. πρὸ δὲ τῆς Ἑλένης καὶ ἐκ Τροίας ἥρπασεν Ἀναξώ. μετὰ δὲ τὴν Ἱππολύτην Φαίδραν ἔσχεν. Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν οὐκ ἐπήγετο μὲν εἰς τοὺς πολέμους γυναῖκας, ὥσπερ Δαρεῖος ὁ ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου καταλυθείς, ὃς περὶ τῶν ὅλων πολεμῶν τριακοσίας πεντήκοντα περιήγετο παλλακάς, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τρίτῳ περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. ὁ δὲ Φίλιππος ἀεὶ κατὰ πόλεμον ἐγάμει. ἐν ἔτεσι γοῦν εἴκοσιν οἷς ἐβασίλευσεν, ὥς φησι Σάτυρος ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ, Αὐδάταν Ἰλλυρίδα γήμας ἔσχεν ἐξ αὐτῆς θυγατέρα Κύνναν. ἔγημε δὲ καὶ Φίλαν ἀδελφὴν Δέρδα καὶ Μαχάτα. οἰκειώσασθαι δὲ θέλων καὶ τὸ τῶν Θετταλῶν ἔθνος, ἐπαιδοποιήσατο ἐκ δύο Θετταλίδων γυναικῶν, ὧν ἡ μὲν ἦν Φεραία Νικησίπολις, ἥτις αὐτῷ ἐγέννησε Θετταλονίκην, ἡ δὲ Λαρισσαία Φίλιννα, ἐξ ἧς Ἀρριδαῖον ἐτέκνωσε. προσεκτήσατο δὲ καὶ τὴν Μολοττῶν βασιλείαν γήμας Ὀλυμπιάδα, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀλέξανδρον καὶ Κλεοπάτραν. καὶ τὴν Θρᾴκην δὲ ὅτε εἷλεν, ἧκεν πρὸς αὐτὸν Κιθήλας ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεύς, ἄγων Μήδαν τὴν θυγατέρα καὶ δῶρα πολλά. γήμας δὲ καὶ ταύτην ἐπεισήγαγε τῇ Ὀλυμπιάδι. ἐπὶ πάσαις δὲ ἔγημε Κλεοπάτραν ἐρασθεὶς τὴν Ἱπποστράτου μὲν ἀδελφήν, Ἀττάλου δὲ ἀδελφιδῆν, καὶ ταύτην ἐπεισάγων τῇ Ὀλυμπιάδι ἅπαντα τὸν βίον τὸν ἑαυτοῦ συνέχεεν. εὐθέως γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις, ὁ μὲν Ἄτταλος νῦν μέντοι γνήσιοι ἔφη καὶ οὐ νόθοι βασιλεῖς γεννηθήσονται, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀκούσας ἔβαλεν, ἣν μετὰ χεῖρας εἶχε κύλικι τὸν Ἄτταλον, ἔπειτα κἀκεῖνος αὐτὸν τῷ ποτηρίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα Ὀλυμπιὰς μὲν εἰς Μολοττοὺς ἔφυγεν, Ἀλέξανδρος δ᾽ εἰς Ἰλλυριούς. καὶ ἡ Κλεοπάτρα δὲ ἐγέννησε τῷ Φιλίππῳ θυγατέρα τὴν κληθεῖσαν Εὐρώπην. φιλογύνης δ᾽ ἦν καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. Ἱερώνυμος γοῦν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶν οὕτως, εἰπόντος Σοφοκλεῖ τινὸς ὅτι μισογύνης ἐστὶν Εὐριπίδης, ἔν γε ταῖς τραγῳδίαις ἔφη ὁ Σοφοκλῆς, ἐπεὶ ἔν γε τῇ κλίνῃ † ἀεὶ δὲ γαμεταὶ ἡμῶν γυναῖκες οὐκ εἰσὶ τοιαῦται, οἵας καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Στεφανοπώλισιν, Μὰ δί᾽ οὐχὶ περιπεπλασμέναι ψιμυθίοις, Οὐδ᾽ ὥσπερ ὑμεῖς συκαμίνῳ τὰς γνάθους κεχριμέναι, Κἂν ἐξίητε τοῦ θέρους ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόαι Δύο ῥέουσι μέλανος, ἐκ δὲ τῶν γνάθων Ἱδρὼς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ, ἐπὶ τοῦ προσώπου δ᾽ αἱ τρίχες φορούμεναι Ἐοίκασι πολιαῖς ἀνάπλεῳ ψιμυθίου. Ἀναξίλας δὲ ἐν νεοττίδι φησίν, Ὅστις ἀνθρώπων ἑταίραν ἠγάπησε πώποτε Οὐ γένος τίς ἂν δύναιτο παρανομώτατον φράσαι. Τίς γὰρ ἢ δράκαιν᾽ ἄμικτος ἢ χίμαιρα πυρπνόος, Ἢ Χάρυβδις ἢ τρίκρανος Σκύλλα ποντία κύων, Σφίγξ, ὕδρα, λέαιν᾽, ἔχιδνα, πτηνά θ᾽ Ἁρπυιῶν γένη, Εἰς ὑπερβολὴν ἀφῖκται τοῦ καταπτύστου γένους; Οὐκ ἔνεσθ᾽, αὗται δ᾽ ἁπάντων ὑπερέχουσι τῶν κακῶν. Ἔστι δὲ σκοπεῖν ἀπ᾽ ἀρχῆς πρῶτα μὲν τὴν Πλαγγόνα, Ἥτις ὥσπερ ἡ Χίμαιρα πυρπολεῖ τοὺς βαρβάρους, Εἷς δὲ μόνος ἱππεύς τις αὐτῆς τὸν βίον παρείλετο, Πάντα τὰ σκεύη γὰρ ἕλκων ᾤχετ᾽ ἐκ τῆς οἰκίας. Οἱ Σινώπῃ δ᾽ αὖ συνόντες οὐχ ὕδρα σύνεισι νῦν; Γραῦς μὲν αὕτη, παραπέφυκε δ᾽ ἡ Γνάθαινα πλησίον, Ὡς τὰ πολλά γ᾽ εἰσὶ ταύτης. ἐστὶ διπλάσιον κακόν. Ἡ δὲ Ναννὼ τί νῦν διαφέρειν Σκύλλης δοκεῖ; Οὐ δύ᾽ ἀποπνίξασ᾽ ἑταίρους τὸν τρίτον θηρεύεται Ἔτι λαβεῖν; ἀλλ᾽ ἐξέπεσε πορθμὶς ἐλα-

Ἥρωες πολυγύναι.

Ιλ. β.

Αἰγεὺς πολυγύναιος.

Θησεύς.

Φίλιππος.

Εὐριπίδης φιλογύνης.

Κατ᾽ ἑταιρῶν.

τίνῳ

τίνῳ πλάτη. Ἡ δὲ Φρυνὴ τὴν Χάρυβδιν οὐχὶ πόῤῥω που ποιεῖ; Τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα κα-
ταπέπωκ' αὐτῷ σκάφει. Ἡ Θεανὼ δ' οὐχὶ Σειρήν ἐστιν ἀποτετιλμένη; Βλέμμα καὶ φωνὴ γυ-
ναικὸς, τὰ σκέλη δὲ κοψίχου. Σφίγγα Θηβαίαν δὲ πάσας ἔστι τὰς πόρνας καλεῖν, Αἳ λαλοῦσ',
ἁπλῶς μὲν οὐδὲν, ἀλλ' αἰνιγμασί τισιν Ὡς ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι καὶ συνεισιν ἡδέως. Εἶτα φη-
σὶ παιδίσκη δίπους τετράπους μοι γίνεται σκίμπους ἢ θρόνος, Εἶτα δὲ τρίπους τίς, εἶτα παι-
δίσκη δίπους, εἶθ' ὁ μὲν γνοὺς ταῦτ' ἀπῆλθεν εὐθὺς, ὥσπερ γ' οὖν Οἰδίπους Δόξας ἐκεῖνον σώζετ'
δ' ἄλλων μόνος, Οἱ δ' ἐρᾶσθαι προσδοκῶντες εὐθύς εἰσιν ᾐρμένοι. Καὶ φέρονθ' ὑψοῦ πρὸς αἰ-
θέραν, συντεμόντι δ' οὐδὲ ἕν Ἔσθ' ἑταίρας, ὅσα περ ἐστὶ θηρί' ἐξωλέστερον. Τοιαῦτα πολλὰ τοῦ
Λαρηνσίου λέγοντος ὁ Λεωνίδης ψέγων τὸ τῆς γαμετῆς ὄνομα τὰ ἐκ τῆς μαντείας, Ἀλέξιδος προηνέγ-
κατο ταυτὶ τῶν ἐπῶν, Ὦ δυστυχεῖς πεπρακότες Τὴν τοῦ βίου παῤῥησίαν, καὶ τὴν τρυφήν. Γυναι-
ξὶ δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, Ἔπειτ' ἔχειν προῖκ', οὐχὶ τιμὴν πάσχομεν Πικράν γε καὶ μεστὴν
γυναικείας χολῆς, Ἡ τῶν γὰρ ἀνδρῶν ἐστὶ πρὸς κείνην μέλι. Οἱ μέν γε συγγνώμην ἔχουσιν ἀδι-
κούμενοι, Αὗται δ' ἀδικοῦσαι καὶ προσεγκαλοῦσ' ἔτι, Ὧν οὐκ ἐχρῆν ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἐχρῆν
Ἀμελοῦσιν, ἐπιορκοῦσιν. οὐδὲ ἓν κακὸν Ἔχουσι, καὶ κάμνειν λέγουσιν ἑκάστοτε. Ξέναρχος δ' ἐν Ὕπ-
νῳ φησίν Εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες, Ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι. Φιλέται-
ρος Κορινθιαστῇ, Ὡς τακερὸν ὦ Ζεῦ καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ
Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἄμφις δ' ἐν Ἀθάμαντι, Εἶτ' οὐ γυναικός ἐστιν εὐνοϊκώ-
τερον Γαμετῆς ἑταίρα; πολύ γε καὶ μάλ' εἰκότως. Ἡ μὲν νόμῳ γὰρ καταφρονοῦσ' ἔνδον μένει, Ἡ
δ' οἶδεν, ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὠνητέος Ἄνθρωπός ἐστιν, ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον. Εὔβουλος δ' ἐν Χρυσίλ-
λῃ, Κακῶς ἀπόλοιθ' ὅστις γυναῖκα δεύτερον Ἔγημε, τὸν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐρῶ κακῶς. Ὁ μὲν γὰρ
ἦν ἄπειρος οἶμαι τοῦ κακοῦ, Ὁ δ' οἷον ἦν γυνὴ κακὸν πεπυσμένος, Καὶ προελθὼν φησίν, ὦ
Ζεῦ πολυτίμητ', εἶτ' ἐγώ ποτε κακῶς Ἐρῶ γυναῖκας, νὴ Δί' ἀπολοίμην ἄρα, Πάντων ἄριστον
κτημάτων. εἰ δ' ἐγένετο Κακὴ γυνὴ Μήδεια, Πηνελόπη δὲ Μέγα πρᾶγμ' ἐρεῖ τις ὡς Κλυταιμ-
νήστρα κακή, Ἄλκηστιν ἀντέθηκα χρηστήν, ἀλλ' ἴσως. Φαίδραν ἐρεῖ κακῶς τις, ἀλλὰ νὴ Δία Χρη-
στὴ τίς ἦν μέντοι, τίς οἴμοι δείλαιος, Ταχέως γέ μ' αἱ χρησταὶ γυναῖκες ἐπέλιπον, Τῶν δ' αὖ
πονηρῶν ἔτι λέγειν πολλὰς ἔχω. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Καλωνίδῃ, Κακὸς κακῶς γένοιθ' ὁ γήμας
δεύτερον, Θνητῶν ὁ μὲν γὰρ πρῶτος οὐδὲν ἠδίκει. Οὔπω γὰρ εἰδὼς οὗτος, οἷον κακὸν Ἐλάμβανε
γυναῖχ', ὁ δ' ὕστερον λαβὼν, Εἰς πρόπτον αὐτὸν εἰδὼς ἐνέβαλεν κακόν. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλο-
πάτορι, Γεγάμηκε δήπου σὺ τί λέγεις ἀληθινῶς, Γεγάμηκεν; ὃν ἐγὼ ζῶντα, περιπατοῦντα κα-
τέλιπον. Μένανδρος δ' ἐν Ἀῤῥηφόρῳ, ἢ Αὐλητρίδι. Οὐ γαμεῖς ἐὰν νοῦν ἔχῃς, τοῦτον καταλιπὼν
τὸν βίον, Γεγάμηκα γὰρ αὐτός, διὰ τοῦτο σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν, Διεγνωσμένον τὸ πρᾶγμ' ἀνεῤῥί-
φθω κύβος, Πέραινε, σωθείης δὲ νῦν ἀληθινὸν Εἰς πέλαγος αὑτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων,
Οὐ Λιβυκόν, οὐδ' Αἰγαῖον οὗ τῶν τριάκοντ' οὐκ ἀπόλλυται Τρία πλοιάρια. γήμας δ' οὐδὲ εἷς σέσω-
σται ὅλως. Ἐν δὲ Ἐμπιπραμένῃ Ἐξώλης ἀπόλοιθ' ὅστις ποτὲ Πρῶτος ἦν ὁ γήμας, εἶτα δ' ὁ δεύ-
τερος, εἶθ' ὁ τρίτος, εἶθ' ὁ τέταρτος, εἶθ' ὁ μεταγενής. Καρκῖνος δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ ἧς ἀρχή, ὦ νύκ-
τες, φησί, ὦ Ζεῦ τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν, Ἀρκοῦν ἂν εἴη κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον. Οὐκ
αἰσθάνονται δὲ οὐδ' οἱ παρ' ἡλικίαν νέας ἀγόμενοι γυναῖκας εἰς πρόπτον κακὸν αὑτοὺς ἐμβάλλον-
τες, καίτοι τοῦ Μεγαρικοῦ ποιητοῦ παραινέσαντος αὐτοῖς, Οὔτοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέ-
ροντι, Οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος. Οὐδ' ἀγκύρας ἔχουσιν, ἀποῤῥήξασα δὲ δεσμὰ
Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα. Καὶ Θεόφιλος δὲ ἐν Νεοπτολέμῳ ἔφη, Οὐ συμφέρον
νέα ἐστὶ πρεσβύτῃ γυνή. Ὥσπερ γὰρ ἄκατος. οὐδὲ μικρὸν πείθεται Ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ'
ἀποῤῥήξασα δὲ Ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη. Οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι
ἄνδρες φίλοι, ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο. ὁ Ἰλιακὸς δι' Ἑλένην, ὁ λοιμὸς διὰ
Χρυσηΐδα, Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηΐδα. καὶ ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἑτέραν γαμετὴν φησὶ Δοῦρις
ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν, Θηβαίαν γένος ὄνομα Θεανὼ, ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ Φωκέως τινός. δεκαετὴς δὲ καὶ οὗτος
γενόμενος, τῷ δεκάτῳ ἔτει Φιλίππου συμμαχήσαντος πέρας ἔσχεν. τό τε γὰρ εἷλον οἱ Θηβαῖοι τὴν
Φωκίδα. καὶ ὁ Κρισαϊκὸς δὲ πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὥς φησι Καλλισθένης ἐν τῷ περὶ ἱεροῦ πολέμου,
ὅτε Κιῤῥαῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν. δεκαέτης ἦν ἁρπασάντων Κιῤῥαίων τὴν Πελάγοντος τοῦ Φω-
κέως θυγατέρα Μεγιστώ, καὶ τὰς Ἀργείων θυγατέρας ἐπανιούσας ἐκ τοῦ Πυθικοῦ ἱεροῦ, δεκάτῳ δὲ ἔτει
ἑάλω καὶ ἡ Κίῤῥα. ἀνετράπησαν δὲ καὶ ὅλοι οἶκοι διὰ γυναῖκας. ὁ Φιλίππου τοῦ Ἀλεξάνδρου πατρὸς
διὰ τὸν Κλεοπάτρας γάμον. ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλης ἐπιγαμίαν τῆς Εὐρύτου θυγατρός. ὁ Θησέως διὰ
τὴν Φαίδρας τῆς Μίνωος. ὁ Ἀθάμαντος, διὰ τὴν Θεμιστοῦς τῆς Ὑψέως. ὁ Ἰάσονος διὰ τὴν Γλαύκης τῆς Κρέον-
τος, ὁ Ἀγαμέμνονος διὰ Κασάνδραν, καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὥς φησι Κτησίας διὰ

Καθ' ἑταιρῶν καὶ γαμετῶν.

Πόλεμοι διὰ γυναῖκας.

γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυνθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αὐτοῦ πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων. ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμήν, ἀλλὰ παλλακίδος, ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίους, καὶ ἀνῄρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρωτικῶς διατεθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα, καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τὸν Ἀπρίου φόνον, πείθεται πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Δίνων δ' ἐν τοῖς Περσικοῖς καὶ Λυγκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τρίτῃ Αἰγυπτιακῶν τὴν Νειτῆτιν Κύρῳ πεμφθῆναι φασὶν ὑπὸ Ἀμάσιδος, ἐξ ἧς γεννηθῆναι τὸν Καμβύσην, ὃν ἐκδικοῦντα τῇ μητρὶ ἐπ' Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ πρῶτον γενέσθαι πόλεμον φησὶ δύο γυναικῶν, Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐρυδίκης, ἐν ᾧ τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν, τὴν δ' Εὐρυδίκην Μακεδονικῶς καθωπλισμένην, ἀσκηθεῖσαν τὰ πολεμικά, καὶ παρὰ Κυνάνῃ τῇ Ἰλλυρίδι. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἔδοξε τοῖς παροῦσι τῶν φιλοσόφων περὶ τοῦ ἔρωτός τι αὐτοὺς εἰπεῖν, καὶ περὶ κάλλους, καὶ ἐλέχθησαν λόγοι φιλόσοφοι πάμπολλοι, ἐν οἷς τινὲς καὶ καὶ ἐμνημόνευσαν τοῦ σκηνικοῦ φιλοσόφου Εὐριπίδου ᾀσμάτων, ὧν ἦν καὶ τάδε. παίδευμα δ' ἔρως σοφίας ἀρετῆς πλεῖστον ὑπάρχει, καὶ προσομιλεῖν, οὗτος ὁ δαίμων πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς, καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν τίν' ἔχων εἰς ἐλπίδ' ἄγει. τοῖς δ' ἀτελέστοις τῶν τοῦδε πόνων μήτε συνείην χωρίς τ' ἀγρίων ναίοιμι τρόπων. τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισι μή ποτε φεύγειν, χρῆσθαι δ' ὀρθῶς, ὅταν ἔλθῃ. καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον δὲ ἄλλος τις ἔφη, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρόν, ἕτερος δέ τις προσέθηκε τοῦ Εὐριπίδου τάδε. Σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων ἔρως, Ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλά, Ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ, Μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς συνεκπόνει, Καὶ ταῦτα μὲν δρῶν τίμιος θεοῖς ἔσῃ, Μὴ δρῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν, Ἀφαιρεθήσῃ χάριτας, αἷς τιμῶσί σε. Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθερίας, ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλου δ' οὐδενός, διὸ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔφη τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. ὅτι δὲ καὶ οἱ τούτου πρεσβύτεροι κατὰ φιλοσοφίαν σεμνόν τινα τὸν ἔρωτα, καὶ παντὸς αἰσχροῦ κεχωρισμένον ᾔδεσαν, δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ γυμνάσια αὐτὸν συνιδρῦσθαι Ἑρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ τῷ μὲν λόγου, τῷ δὲ ἀλκῆς προεστῶτι, ὧν ἑνωθέντων φιλία τε καὶ ὁμόνοια γεννᾶται, δι' ὧν ἡ καλλίστη ἐλευθερία τοῖς ταῦτα μετιοῦσιν αὔξεται. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἀπέχοντο συνουσίας τινὸς διαλαβεῖν προεστάναι τὸν ἔρωτα, ὥστε τῆς Ἀκαδημίας ἐκδήλως τῇ Ἀθηνᾷ καθιερωμένης αὐτόθι τὸν ἔρωτα ἱδρυσάμενοι συνθύουσιν αὐτῷ. Θεσπιεῖς τε τὰ ἐρωτίδια τιμῶσιν, καθὰ Παναθήναια Ἀθηναῖοι, καὶ Ὀλύμπια Ἠλεῖοι, Ῥόδιοί τε τὰ Ἅλια, καὶ ἐν ταῖς δημοτελέσι δὲ σπονδαῖς, ὡς ἐπίπαν ὁ ἔρως τιμᾶται. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸ τῶν παρατάξεων ἔρωτι προθύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν παραταττομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, διὰ τούτων θύουσι τῷ ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. ὁ δὲ παρὰ Θηβαίοις ἱερὸς λόχος καλούμενος, συνέστηκεν ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων τὴν τοῦ θεοῦ σεμνότητα ἐμφαίνων, ἀσπαζομένων θάνατον ἔνδοξον ἀντ' αἰσχροῦ καὶ ἐπονειδίστου βίου. Σάμιοι δέ, ὥς φησιν Ἐρξίας ἐν Κολοφωνιακοῖς γυμνάσιον ἀναθέντες τῷ ἔρωτι τὴν διὰ τοῦτον ἀγομένην ἑορτὴν ἐλευθέρια προσηγόρευσαν, δι' ὃν θεὸν Ἀθηναῖοι ἐλευθερίας ἔτυχον. καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐκπεσόντες ἐπεχείρησαν διαβάλλειν, πρῶτον τὰς περὶ τὸν θεὸν τοῦτον πράξεις. τούτων λεχθέντων ὁ Πλούταρχος ἀπεμνημόνευσε τῶν ἐκ Φαίδρου Ἀλέξιδος, Πορευομένῳ δ' ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν κακῶν

Καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν ἐπῆλθέ μοι, Καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι Τὸν ἔρωτα, συντομώτατον γ' εἰπεῖν, ὅσοι Τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας. Ἔστιν γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρσην, πάλιν Οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὔτ' ἀβέλτερος Οὔτ' αὖθις ἔμφρων, ἀλλὰ συνενηνεγμένος Πανταχόθεν, ἐν ἑνὶ τύπῳ πόλλ' εἴδη φέρων. Ἡ τόλμα μὲν γὰρ ἀνδρός, ἡ δὲ δειλία Γυναικός, ἡ ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος Φρονοῦντος, ἡ σφοδρότης δὲ θηρός, ὁ δὲ πόνος Ἀδάμαντος, ἡ φιλοτιμία δὲ δαίμονος. Καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς Οὐκ οἶδ', ὅ τ' ἐστίν, ἀλλ' ὅμως ἔχει γέ τι Τοιοῦτον ἐγγύς τ' εἰμὶ τοῦ ὀνόματος. Εὔβουλος δὲ ἢ Ἄραρος ἐν Καμπυλίωνι. Τίς ἦν ὁ γράψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα Ἢ κηροπλαστήσας ἔρωθ' ὑπόπτερον, Ὡς οὐδὲν ᾔδει πλὴν χελιδόνας γράφειν, Ἀλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν τοῦ θεοῦ. Ἔστιν γὰρ οὔτε κοῦφος οὔτε ῥᾴδιος Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον, Βαρὺς δὲ κομιδῇ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερά Τοιοῦτο πρᾶγμα λῆρος ἦν κἂν φῇσι τις. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ. Λέγεται γὰρ λόγος Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν Τὸν ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας, αἰτίαν δ' ἔχειν Ἐκεῖνον ἄλλως, ἀγνοηκότας δὲ τοὺς Γραφεῖς, ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Ἐρωτικῷ Χαιρήμονα φησὶ τὸν τραγικὸν λέγειν, ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων κεράννυσθαι, οὕτως καὶ τὸν ἔρωτα, ὃς μετριάζων μέν,

Περὶ ἔρωτος.

μὲν οὐδὲν εὔχαρις, ἐπιτρεπόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος, διόπερ ὁ ποιητὴς οὗτος, οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διαιρῶν φησι, δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ποιητὴς ἐστὶ περὶ τῶν ἐρώντων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Στρατιώτῃ φησὶν οὕτως, Τίς οὐχὶ φύσει τοὺς ἐρῶντας ζῆν μόνους, ✝ Ἔδει πρῶτον μὲν στρατιωτικωτάτους Εἶναι, πονεῖν τε δυναμένους τοῖς σώμασι, Μάλιστα προσεδρεύειν τ' ἀρίστους τῷ πόθῳ Ποιητικούς, ἰταμούς, προθύμους, εὐπόρους, Ἐν τοῖς ἀπόροις βλέποντας ἀθλιωτάτους. Θεόφιλος δ' ἐν τῷ Φιλαύλῳ, ὅς φησι τοὺς ἐρῶντας οὐχὶ νοῦν ἔχειν. ἦ που τίς ἐστι τοὺς τρόπους ἀβέλτερος, Εἰ γὰρ ἀφέλοι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς, Καταλείπετ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι. Ἐγὼ μὲν οὖν καὐτὸς κιθαριστρίας ἐρῶ, Παιδὸς κόρης, οὐ νοῦν ἔχω πρὸς τῶν θεῶν, Κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ

10 σοφῆς, Ἣν ἰδεῖν ἥδιον οὐδὲν ἢ τὸ θεωρητικόν, Ἔχουσιν ἡμῖν διανέμειν ἑκάστοτε. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ, Εἶτ' οὐ δικαίως ἐστ' ἀπεψηφισμένος Ὑπὸ τῶν θεῶν τῶν δώδεκ' ἐκ τούτων Ἔρως, Ἐτάραττε κἀκείνους γὰρ ἐμβάλλων στάσεις, Ὅτ' ἦν μετ' αὐτῶν, ὡς δὲ λίαν ἦν θρασὺς Καὶ σοβαρός, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰ πτερά, Ἵνα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν, Δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω, Τὰς δὲ πτέρυγας ἃς εἶχε, τῇ Νίκῃ φορεῖν Ἔδοσαν περιφανὲς σκῦλον ἀπὸ τῶν πολεμίων. περὶ δὲ τοῦ ἐρᾶν Ἄμφις ἐν Διθυράμβῳ φησίν, Τί φὴς σὺ ταυτὶ προσδοκᾷς πείσειν ἐμέ, Ὡς ἔστ' ἐραστής, ὅστις ὡραίου φίλου Τρόπων ἐραστὴς ἐστί, τὴν ὄψιν παρείς; Ἄφρων τ' ἀληθῶς, οὔτε τοῦτο πείθομαι, Οὔθ' ὡς πένης ἄνθρωπος ἐνοχλῶν πολλάκις Τοῖς εὐποροῦσιν, οὐ λαβεῖν τι βούλεται. Ἄλεξις ἐλεγχῶν, Ὡς ὅστις ἀκμῆς τῶν γε σωμάτων ἐρᾷ, Τὸν ἄλλον οὐδὲ γινώσκει λόγον Τῆς ἡδονῆς ἔστ' οὐχὶ τῶν φίλων φίλος, Ἀδικεῖ τε τὸν Ἔρωτα ἐμφανῶς θνητὸς θεόν, Ἄπι-

20 στον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν. τούτων τῶν Ἀλεξιδος ἀπομνημονεύσας ὁ Μυρτίλος κατὰ ἀποβλέψας εἰς τοὺς τὰ τῆς στοᾶς αἱρουμένους, τὰ Ἑρμείου τοῦ Κουριέως ἐκ τῶν ἰάμβων προειπών, ἀκούσατ' ὦ στοᾶς ἔμποροι λήρου Λόγων ὑποκριταί, οἱ μόνοι πάντα Τὰ ἐν τοῖς πίναξι πρὶν τῷ σοφῷ δοῦναι Αὐτοὶ καταρροφεῖτε, κᾆθ' ἁλίσκεσθε Ἐναντία πράσσοντες, οἷς τραγῳδεῖτε Παιδοπῖπαι ὄντες, καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα, ὃς οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεί, ὡς Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. θρυλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἐρᾶν, οἵτινες μέχρι ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἐτῶν δεῖν λέγοντες συνέχειν τοὺς ἐρωμένους, καί μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικός, οὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων, πρός τινα Ἀττικὸν μέγαν τινὰ παρὰ τὴν ἡλικίαν ἐπιδεικνύντα ὡς καλόν, ᾧ Δόρκος ἦν ὄνομα, τὴν πρὸς Δόλωνα μοί φησι δοκῶ παρ' Ὀδυσσέως ἀπάντησιν ὧδέ σε μεταφέρειν.

30 ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν ἀδυνάτων φησίν, ἐρᾶν πάντας οὐ τῶν κρεῶν οὐδὲ τῶν ἰχθύων, ἀπογινομένων γοῦν τούτων οὐδεὶς ἡδέως ἔτι προσφέρεται τὸ κρέας, οὐδὲ τὸν ἰχθὺν, οὐδ' ἐπιθυμεῖ τῶν ὠμῶν ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων. καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἥρων, ὡς ἐστὶ Ἀριστοφῶν ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι τοὺς ἐρωμένους συνέβη παιδικά. b. e. πρὸς ἀλήθειαν γάρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι φησίν, οὔτε παιδὸς ἄρρενος, οὔτε παρθένων τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πεφύκει, ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ἔφη τοὺς ἐραστὰς εἰς οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματος τῶν ἐρωμένων ἀποβλέπειν, ἢ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν οἷς τὴν αἰδῶ κατοικεῖν. Σοφοκλῆς δέ που περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος διαλεγομένην ποιήσας τὴν Ἱπποδάμειαν φησίν, Τοιάνδ' ἐν ὄψει λύγγα θηρατηρίαν Ἔρωτος ἀστραπὴν τιν' ὀμμάτων ἔχει, Ἐθ' ἅλλεται μὲν αὐ-

40 τός, ἐξοπτᾷ δέ με Ἴσον μέτρων ὀφθαλμόν, ὡς τέκτονος παρὰ Στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών. Λικύμνιος δ' ὁ Χῖος τὸν Ὕπνον φήσας ἐρᾶν τοῦ Ἐνδυμίωνος, οὐδὲ καθεύδοντος αὐτοῦ κατακαλύπτειν τοὺς ὀφθαλμούς, ὅπως διαπαντὸς ἀπολαύῃ τῆς τοῦ θεωρεῖν ἡδονῆς, λέγει δὲ οὕτως, Ὕπνος δὲ χαίρων ὀμμάτων αὐγαῖς ἀναπεπταμένοις ὄσσοις ἐκοίμιζε κοῦρον. καὶ ἡ Σαπφὼ δὲ πρὸς τὸν ὑπερβαλλόντως θαυμαζόμενον τὴν μορφὴν, καὶ καλὸν εἶναι νομιζόμενον φησί, στᾶθι κάντα φίλος καὶ τὰν ἐπ' ὄσσοις ἀμπέτασον χάριν. ὁ δ' Ἀνακρέων τί φησίν, ὦ παῖ παρθένιον βλέπων δίζημαί σε. σὺ δ' οὐκ ἀΐεις οὐκ εἰδὼς ὅτι τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχεύεις. ὁ δὲ μεγαλοφωνότατος Πίνδαρος τὰς δὲ Θεοξένου φησὶν ἀκτῖνας ὄσσων μαρμαριζοίσας δρακείς, ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν ψυχάν. ὁ δὲ τῶν Κυθηρίων Φιλόξενος Κύκλωπα ἐρῶντα τῆς Γαλατείας καὶ ἐπαινοῦντα αὐτῆς τὸ κάλλος, προμαντευόμενος τὴν τύφλωσιν πάντα μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινεῖ ἢ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, μνημονεύει λέ-

50 γων ὧδε, ὦ καλλιπρόσωπε χρυσεοβόστρυχε Γαλάτεια χαριτόφωνε κάλλος ἐρώτων. τυφλὸς ἔπαινος ἐστὶ κατ' οὐδὲν ὅμοιος τῷ ἰβυκίῳ ἐκείνῳ, Εὐρύαλε γλαυκέων χαρίτων θάλος καλλικόμων μελέδημα. σὲ μὲν Κύπρις ἅ τ' ἀγανοβλέφαρος Πειθὼ ῥοδέοισιν ἐν ἄνθεσι θρέψαν. Φρύνιχός τε ἐπὶ τοῦ Τρωΐλου ἔφη λάμπειν ἐπὶ πορφυραῖς παρῇσι φῶς ἔρωτος. ὑμεῖς δὲ ξυρουμένους τὰ γένεια περιφέρετε τοὺς ἰοντᾶν

 ἐρωμένους,

ἐρωμένους, τοῦ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον εὑρημένου, ὥς φησιν ὑμῶν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶν, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, μεμνήσομαι τῆς λέξεως. χαίρω γὰρ πάνυ τῷ ἀνδρὶ διά τε τὴν πολυμαθίαν, καὶ τὴν τοῦ ἤθους ἐπιείκειαν. λέγει δὲ οὕτως ὁ φιλόσοφος· τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον προῆκται, τῶν πρότερον οὐ χρωμένων αὐτῷ, καὶ γὰρ Τιμόθεος ὁ αὐλητὴς πώγωνα μέγαν ἔχων ηὔλει, καὶ ἐν Ἀθήναις διατηροῦσιν οὐ σφόδρα ἀρχαῖον τὸν πρῶτον προσκειράμενον παρωνύμιον ἔχειν κόρσην, διὸ καὶ Ἄλεξις ἔφη πού, Πιττοκοπούμενόν τιν' ἢ ξυρούμενον ὁρᾷς, Τούτων ἔχει τι θάτερον, Ἢ γὰρ στρατεύειν ἐπινοεῖν μοι φαίνεται, Καὶ πάντα τῷ πώγωνι δρᾶν ἐναντία, Ἢ πλουσιακὸν τοῦτόν τι προσπίπτειν κακόν, Τί γὰρ αἱ τρίχες λυποῦσιν ὑμᾶς πρὸς θεῶν, Δι' ἃς ἀνὴρ ἕκαστος ἡμῶν φαίνεται, Εἰ μή τι ταύταις ἀντιπράττεσθ' ὑπονοεῖς. Διογένης δὲ ἰδών τινα οὕτως ἔχοντα τὸ γένειον, ἔφησεν, μή τι ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ φύσει, ὅτι ἄνδρα σε ἐποίησε, καὶ οὐ γυναῖκα. ἕτερον δέ τινα ἐφ' ἵππου ἰδὼν παραπλησίως ἔχοντα καὶ μεμυρισμένον, καὶ τούτοις ἀκολούθως ἠμφιεσμένον, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν, τί ἐστιν ὁ ἱππόπορνος, νῦν δ' εὕρηκέναι. ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμου ὄντος μὴ ξύρεσθαι, οὐδ' ὁ ἐπιληψόμενος οὐδεὶς ἐστὶν, διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι. ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν, οὐδὲν ἧττον πάντες χρῶνται αὐτῷ. καὶ ταῦτα μὲν ὁ θαυμάσιος εἴρηκε Χρύσιππος. ὁ δὲ σοφὸς ἐκεῖνος Ζήνων, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, προμαντευόμενος ἡμῶν ὡς τὸ εἰκὸς περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς προσποιήτου ἐπιτηδεύσεως ἔφη, ὡς οἱ παρακούσαντες αὐτοῦ τῶν λόγων, καὶ μὴ συνιέντες ἔσονται ῥυπαροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, καθάπερ οἱ τῆς Ἀριστίππου παρενεχθέντες αἱρέσεως, ἄσωτοι καὶ θρασεῖς, καὶ δὴ τοιοῦτοι ὑμῶν εἰσὶν οἱ πλεῖστοι συνεσπασμένοι, καὶ κακοπινεῖς οὐ μόνον τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἕξει. βουλόμενοι γὰρ ἐνδύεσθαι αὐτὴν αὐτάρκειαν, καὶ τὴν εὐτέλειαν εὑρίσκεσθε ἐπὶ ταῖς τῆς φιλαργυρίας θύραις ῥυπαρῶς ζῶντες, καὶ τριβωνάρια περιβαλλόμενοι μικρὰ καὶ τὸν ἦχον ἐμπιπλάντες ὦτα κεντήματα, καὶ κιναίδους καλοῦντες τοὺς ἢ μύρου προσβάλλοντας ἢ μικρῷ μαλακωτέραν ἠμφιεσμένους ἐσθῆτα. οὐ δεῖ οὖν οὕτως ἐσταλμένους περὶ ἀργύριον ἐπτοῆσθαι, καὶ ἐρωμένους περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον, τοὺς ἀκολουθοῦντας ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, νὴ Δία λεπτῶν, ἀσίτων, σκυτίνων, κατὰ τὸν Ἀντιφάνην. ἐπαινῶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος, καὶ γὰρ ἐν ταῖς εὐανδρίαις τοὺς καλλίστους ἐκκρίνουσι, καὶ τούτοις πρωτοφορεῖν ἐπιτρέπουσιν, ἐν Ἤλιδι δὲ καὶ κρίσις γίνεται κάλλους, καὶ τῷ πρώτῳ τὰ τοῦ θεοῦ φέρειν τεύχη δίδοται, τῷ δὲ δευτέρῳ τὸν βοῦν ἄγειν, ὁ δὲ τρίτος τὰ θυηλὰ ἐπιτίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἱστορεῖ, ὅτι κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, καλλίστας γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. διὸ καὶ φασὶ περὶ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, γυναικὸς αὐτῷ καλῆς φαινομένης, ἑτέρας δὲ αἰσχρᾶς καὶ πλουσίας, ὡς ἀπέκλινεν ἐπὶ τὴν πλουσίαν, ζημιῶσαι τοὺς ἐφόρους αὐτὸν ἐπιλέγοντας, ὅτι βασιλίσκους αὐτὶ βασιλέων τοῖς Σπαρτιάταις γεννᾶν προαιρεῖται. Εὐριπίδης τε ἔφη, πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. καὶ οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ δημογέροντες, θαυμάζοντες τὸ Ἑλένης τὸ κάλλος φασίν. Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς, Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Ἐκπέπληκται γοῦν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς γυναικὸς, καίτοι ἐν δεινοῖς ὑπάρχων. θαυμάζει γοῦν ἐπὶ κάλλει τὸν Ἀγαμέμνονα τοιαῦτ' ἐκφωνῶν, Καλὸν δ' οὕτως ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Οὐδ' οὕτω γεραρόν, βασιλῆϊ δὲ ἀνδρὶ ἔοικεν. Καθίστων δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας, ὡς μέχρι νῦν οἱ Ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς, ὡς ἔοικε γὰρ τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖον εἶναι. θεαὶ περὶ κάλλους ἤρισαν πρὸς ἀλλήλας, καὶ διὰ κάλλος οἱ θεοὶ ἀνηρέψαντο Διῒ οἰνοχόον τὸν Γανυμήδην, Κάλλεος εἵνεκα οἷο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη. Αἱ θεαὶ δὲ τίνας ἁρπάζουσιν ἢ τοὺς καλλίστους, οἷς καὶ συνεισιν, ὡς μὲν Κεφάλῳ καὶ Κλείτῳ καὶ Τιθωνῷ, Δημήτηρ Ἰασίωνι, Ἀφροδίτη Ἀγχίσῃ καὶ Ἀδώνιδι. διὰ κάλλος δὲ καὶ ὁ μέγιστος τῶν θεῶν διὰ κεράμων χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, ἀετὸς πτεροῦται πολλάκις ὥσπερ καὶ ἐπ' Αἰγίνῃ. Σωκράτης δ' ὁ φιλόσοφος ὁ τῶν πάντων καταφρονῶν, τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους οὐχ ἧττον ἧσσων ἦν, ὡς καὶ ὁ σεμνότατος Ἀριστοτέλης τοῦ Φασηλίτου μαθητοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ καὶ τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν; ἐπαινεῖτε τῶν Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος τὸ γυμνοῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις. ἐν Χίῳ δὲ τῇ νήσῳ καὶ βαδίζειν ἥδιστόν ἐστιν ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς δρόμους, καὶ ὁρᾶν προσπαλαίοντας τοὺς νέους ταῖς κόραις, καὶ ὁ Κύνουλκος ταύτῃ καὶ τολμᾷς σὺ λέγειν, ὁ ῥοδοδάκτυλος οὐ σὰ κατὰ τὸν Κρατῖνον, ἀλλὰ Βολίτινον ἔχων θάτερον σκέλος ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιητοῦ τὴν μνήμην φέρων, ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς πανδοκείοις ἀεὶ διαιτᾶται. καίτοι Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ εἰρηκότος, ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς δ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησε. σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων, οὐ βωμολοχεύεσθαι. Ὑπερείδης δ' ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς Ἀρεοπαγίτας φησὶν ἀριστήσαντά τινα ἐν καπηλείῳ κωλῦσαι ἀνιέναι εἰς Ἄρειον πάγον.

Marginal notes: ὑπόκρισις στωϊκῶν. — Κάλλος. — Ἰλ. γ. — ἀρεοπαγῖται.

σὺ δὲ ὦ σοφιστὰ ἐν τοῖς καπηλείοις συναναφύρῃ, οὐ μετὰ ἑταίρων ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν, μαστροπευού-
σας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων, καὶ περιφέρων ἀεὶ τοιαυτὶ βιβλία Ἀριστοφάνους, καὶ Ἀπολλοδώρου, (Βιβλία ἐρωτικά.)
καὶ Ἀμμωνίου, καὶ Ἀντιφάνους, ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθή-
νησιν ἑταιρίδων. ὢ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας, ὡς κατ' οὐδὲν ἐμιμήσω Θεόμανδρον τὸν κυρηναῖον,
ὅν φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας περιϊόντα ἐπαγγέλλεσθαι διδάσκειν εὐτυχίαν. ἐρωτο-
διδάσκαλος οὐδὲν ἄρα διαφέρεις Ἀμάσιος τοῦ ἠλείου, ὃν Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ περὶ τοὺς ἔρωτας δει-
νὸν γεγονέναι λέγει, οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις σε καὶ πορνογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Παυσανίαν,
ἔτι τε Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ
περὶ τῶν ἐν σικυῶνι πινάκων. ὢ τῆς καλῆς πολυμαθίας ἄνδρες φίλοι τοῦ τῆς γραμματικῆς τέλε, ὃς οὐδ'
10 ἐγκαλύπτεται ἀλλ' ἀναφανδὸν τὰ Εὐβούλου ἀεὶ ἐκ κεκρώπων λέγει, Κόρινθον ἦλθον ἡδέως ἐν τῷ ταῦ- (ἑταίρα ὤκιμον.)
θά πως Λάχανόν τι βρώγων ὤκιμον διεφθάρην, Κἀν τοῦθα κατελήρησα τὴν ἐξωμίδα. Κα-
λός γε ὁ τῶν κορινθίων σοφιστὴς ὁ τοῖς μαθηταῖς διηγούμενος, ὅτι ὤκιμον ἑταίρας ὄνομα. καὶ ἄλλα δὲ
πολλὰ ὦ ναυαδὲ δράματα ἀπὸ ἑταιρῶν ἔχει τὰς ἐπιγραφάς, Θάλαττα Διοκλέους, Φερεκράτους Κο-
ριαννώ, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια, Μενάνδρου δὲ Θαΐς καὶ Φάνιον, Ἀλέξιδος Ὀπώρα, Εὐβούλου Κλεψύ-
δρα. οὕτω δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν ἕως κενωθῇ, ὡς Ἀσκλη-
πιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρείου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ φαληρέως συγγράμματι, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα φά-
σκων εἶναι Μητίχην. ἔστι δ' ἑταίρα, ὡς Ἀντιφάνης φησὶν ἐν ἀγροίκῳ, τῷ τρέφοντι συμφορά, Εὐ-
φραίνεται γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα, Διὸ καὶ θρηνῶν τις αὐτῶν εἰσάγεται ὑπὸ Τιμοκλέους ἐν νεαί-
ρᾳ. Ἀλλ' ἔγωγ' ὁ δυστυχὴς Φρυνῆς ἐρασθείς, ἡνίκ' ἔτι τὴν κάππαριν Συνέλεγεν, οὔπω τ'
20 εἶχεν ὅσα νῦν ἔχει, Παμπόλλ' ἀναλίσκων ἐφ' ἑκάστῳ τῆς θύρας Ἀπεκλειόμην. Καὶ ἐν τῷ
ἐπιγραφομένῳ δ' ὀρεστοκλείδης αὐτὸς Τιμοκλῆς φησίν, περὶ δὲ τὸν πανάθλιον Εὕδουσι
γρᾶες Νάννιον, Πλάγγων, Λύκα, Γνάθαινα, Φρύνη, Πυθιονίκη, Μυρρίνη, Χρυσίς, Κοναλλίς,
Ἱερόκλεια, Λοπάδιον. Τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἄμφις μνημονεύει ἐν κουρίδι λέγων, Τυφλὸς ὁ
πλοῦτος εἶναί μοι δοκεῖ, Ὅστις γε παρὰ ταύτην μὲν οὐκ εἰσέρχεται, Παρὰ δὲ Σινώπῃ καὶ Λύκα καὶ
Ναννίῳ, Ἑτέραις τε τοιαύταισι παγίσι τοῦ βίου, Ἔνδον κάθηντ' ἀπόπληκτος οὐδ' ἐξέρχεται.
Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι ἰσοστάσιον τὴν ἑταιρικὴν παρασκευήν, καὶ τὰς δι' ἐπι- (ἑταιρῶν σοφίσματα.)
τεχνήσεως κομμώσεις τῶν ἑταιρῶν οὕτως ἐκτίθεται, Πρῶτα μὲν γὰρ πρὸς τὸ κέρδος, ἐπειδὰν δ' εὐ-
πορήσωσί ποτε, ἀνέλαβον καινὰς ἑταίρας πρωτοπείρους τῆς τέχνης, Εὐθὺς ἀναπλάττουσι ταύτας,
ὥστε μήτε τοὺς τρόπους Μήτε τὰς ὄψεις ὁμοίως διατελεῖν οὔσας ἔτι, Τυγχάνει μικρά τις οὖσα,
30 φελλὸς ἐν ταῖς καττύσιν Ἐγκεκάττυται. μακρά τις, διάβαθρον λεπτὸν φορεῖ, Τήν τε κεφαλὴν (Pollux lib. v. cap. 22.)
ἐπὶ τὸν ὦμον καταβαλοῦσ' ἐξέρχεται, Τοῦτο τοῦ μήκους ἀφεῖλεν. οὐκ ἔχει τις ἰσχία; Ὑπενέδυσ' ἐρ-
ραμμένα αὐτὴν ὥστε τὴν εὐπυγίαν, Ἀναβοᾶν τοὺς εἰσιόντας, κοιλίαν ἔχει † εὐθέως ταυταισὶ τούτων,
ὧν ἔχουσ' οἱ κωμικοὶ ὀρθὰ προσθεῖσαι, τοιαῦτα γοῦν αὐτῆς τῆς κοιλίας Ὥσπερεὶ κοντοῖσι τούτοις εἰς τὸ
πρόσθ' ἀπήγαγον, Τὰς ὀφρῦς πυρρὰς ἔχει τις, ζωγραφοῦσιν ἀσβόλῳ. Συμβέβηκ' εἶναι μέλαιναν,
κατέπλασε ψιμυθίῳ. Λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται, Καλὸν ἔχει τοῦ σώματός
τι, ταῦτο γυμνὸν δείκνυται. Εὐφυεῖς ὀδόντας ἔχει, ἐξ ἀνάγκης δεῖ γελᾶν, Ἵνα θεωρῶσιν οἱ πα-
ρόντες τὸ στόμ', ὡς κομψὸν φορεῖ, Ἂν δὲ μὴ χαίρῃ γελῶσα, διατελοῦσ' τὴν ἡμέραν Ἔνδον, ὥσπερ
τοῖς μαγείροις ἃ παράκειθ' ἑκάστοτε, Ἡνίκ' ἂν πωλῶσιν αἰγῶν κρανία, ξυλήφιον, Μυρρίνης ἔχου-
σι λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν, Ὥστε τῷ χρόνῳ σεσηρέναι αὔτ' ἐβούλοντ' ἄντε μή, Ὄψεις διὰ τού-
40 των σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν, Διὸ συμβουλεύω σοι θετταλῶν ποικιλόδιφρε τὰς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων (ὑπὲρ τῶν ἀπὸ μίσθων πορνεί ων.)
ἀσπάζεσθαι, καὶ μὴ καταναλίσκειν εἰς οὐδὲν δέον τὰ τῶν γονέων κέρματα. ὄντως γὰρ ἄριστα χωλός οἰφᾷ· τοῦ
κρηπιδοποιοῦ πρὸς οὐ πολλά σε σωφρονίσαντος καὶ διδάξαντος σκύτη βλέπειν, ἢ οὐκ οἶδας τὴν τοῦ
Εὐβούλου παννυχίδα τὰς φειδωλὰς κερμάτων παλευτρίας Πώλους κυπριδίους ἐξησκημένας Γυ-
μνὰς ἐφεξῆς ἐπικαίρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς
ὕδασι κηπεύει κόρας, Παρ' ὧν βεβαίως ἀσφαλῶς ἔξεστί σοι Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.
Καὶ ἐν Ναννίῳ Εὐβούλου τὸ δρᾶμα καὶ μὴ Φιλιππίδου, Ὅστις λέχη γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρα,
Πῶς οὐχὶ πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος. Ἐξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπικαί-
ρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας,
Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν. Καὶ μὴ λαθραίαν κύπριν αἰσχίστην, ὅσων Πασῶν διώ-
50 κειν ὕβρεως, οὐ πόθου χάριν. Ἑλλάδος ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου πέρι Στένω ἣ κυδίαν ναύαρχον
ἐξεπέμψατο. Ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ Ξέναρχος ἐν πεντάθλῳ τοῖς παραπλησίως σοι βιοῦσι, καὶ ἐσπουδα-
κόσι περὶ τὰς μεγαλομίσθους ἑταίρας, καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν ταυτὶ λέγων, Δεινὰ
κοὐκ ἀνασχετὰ Ἐν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι, Ὅπου γὰρ οὐσῶν μειρακῶν μάλ' εὐπρεπῶν
Ἐπὶ τοῖσι πορνείοισι μάλ' ἔξεστ' ὁρᾶν, Εἱληθερούσας στέρνα τ' ἠμφιεσμένας, Γυμνὰς ἐφε-

ξῆς τ' ἐπικαίρως τεταγμένας, Ὧν ἔστιν ἐκλεξάμενον, ᾗ τις ἥδεται Λεπτὰς, παχείας, στρογγύλας, μακρὰς, ῥικνὰς, Νέας, παλαιὰς, μεσοκόπους, πεπαιτέρας, Μὴ κλίμακ' ἀνθεμένον μηδ' εἰσβῆναι λάθρα, Μηδὲ δι' ὀπῆς κάτωθεν ἐκδῦναι στέγης, Μηδ' ἐν ἀχύροισιν εἰσενεχθῆναι τέχναις, Αὗται βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε, Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι Πατρίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους. Καὶ τῶν δ' ἑκάστην ἔστιν ἀδεῶς εὐτελῶς, Μεθ' ἡμέραν πρὸς ἑσπέραν πάντας τρόπους, Ἃς δ' οὔτ' ἰδεῖν ἔστ', οὔθ' ὁρῶντ' ἰδεῖν σαφῶς, Ἀεὶ δὲ τετρεμμένον τα καὶ φοβούμενον, Δεδιότα ἐν τῇ χειρὶ τὴν ψυχὴν ἔχοντα πῶς ποτ' ὦ δέσποινα ποντία Κύπρις, Βινεῖν δύνανται τῶν Δρακοντείων νόμων, Ὁπόταν ἀναμνησθῶσι προσκινούμενοι.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν Ἀδελφοῖς, προσιστορῶν ὅτι πρῶτος Σόλων διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν, ἔστησεν ἐπὶ οἰκημάτων γύναια πριάμενος, καθὰ καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Κολοφωνιακῶν, φάσκων αὐτὸν καὶ πανδήμου Ἀφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἱδρύσασθαι, ἀφ' ὧν ἠργυρίσαντο αἱ προστᾶσαι τῶν οἰκημάτων, ἀλλ' ὅγε Φιλήμων οὕτως φησί, Σὺ δ' εἰς ἅπαντας εὗρες ἀνθρώπους Σόλων. Σὲ γὰρ λέγουσιν τοῦτ' ἰδεῖν πρῶτον, Δημοτικὸν ὦ Ζεῦ πρᾶγμα καὶ σωτήριον. Καί μοι λέγειν τοῦτ' ἐστὶν ἁρμοστὸν Σόλων, Μεστὴν ὁρῶντα τὴν πόλιν νεωτέρων, Τούτους τ' ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν, Ἁμαρτάνοντάς τ' εἰς ὃ μὴ προσῆκον ἦν, Στῆσαι πριάμενόν τι γυναῖκας κατὰ τόπους Κοινὰς ἅπασι καὶ κατεσκευασμένας. Ἑστᾶσι γυμναὶ, μὴ 'ξαπατηθῇς, πάνθ' ὅρα, Οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων, ἔχεις Πῶς; ἡ θύρα 'στὶν ἀνεῳγμένη, Εἷς ὀβολός, εἰσπήδησον, οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἷς, Ἀκκισμὸς οὐδὲ λῆρος, οὐδ' ὑφήρπασεν Ἀλλ' εὐθὺς ὡς βούλει, σὺ χὃν βούλει τρόπον Ἐξῆλθες, οἰμώζειν λέγ' ἀλλοτρία τί σοι. Καὶ Ἀσπασία δὲ ἡ Σωκρατικὴ ἐνεπορεύετο πλήθη καλῶν γυναικῶν, καὶ ἐπλήθυνεν ἀπὸ τῶν ταύτης ἑταιρίδων ἡ Ἑλλὰς, ὡς καὶ ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης παρασημαίνεται λέγων τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτι Περικλῆς διὰ τὸν Ἀσπασίας ἔρωτα, καὶ τὰς ἁρπαγείσας ἀπ' αὐτῆς θεραπαίνας ὑπὸ Μεγαρέων, ἀνερρίπισε τὸ κατὰ Μεγαρέων ψήφισμα τὸ δεινόν. Πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μεγαράδε, Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι. Εἶθ' οἱ Μεγαρεῖς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνας δύο, Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη Ἕλλησι πᾶσιν, ἐκ τριῶν λαικαστριῶν. Τὸν οὖν μεγαλομίσθων ἑταιρῶν ἀποσκώπτουσι γραμματικώτατε, διό τι τὰς μὲν ἄλλας ἐστὶν αὐλητρίδας ἰδεῖν, Αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον. Ἐπικράτης φησὶν ἐν Ἀντιλαΐδι ἐν ᾧ δράματι καὶ περὶ τῆς πολυθρυλλήτου Λαΐδος τάδε λέγει, Αὕτη δὲ Λαῒς ἀργός ἐστι καὶ πότις Τὸ καθ' ἡμέραν ὁρῶσα πίνειν κἀσθίειν Μόνον, πεπονθέναι δὲ ταὐτά μοι δοκεῖ Τοῖς ἀετοῖς, οὗτοι γὰρ ὅταν ὦσι νέοι, Ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβατ' ἐσθίουσι καὶ λαγώς Μετέωρ' ἀναρπάζοντες ὑπὸ τῆς ἰσχύος. Ὅταν δὲ γηράσκωσιν ἤδη, τότε Ἐπὶ τοὺς νεὼς ἵζουσι πεινῶντες κακῶς, Κἄπειτα τοῦτ' εὖ νομίζεται τέρας. Καὶ Λαῒς ὀρθῶς γοῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας. Αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν νεοττὸς καὶ νέα, Ὑπὸ τῶν στατήρων ἦν ἀπηγριωμένη, Εἶδες ἂν αὐτῆς Φαρνάβαζον θᾶττον ἄν, Ἐπεὶ δὲ δόλιχον τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει, Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος, Ἰδεῖν μὲν αὐτήν ῥᾷόν ἐστι καὶ πτύσαι. Ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πιομένη. Δέχεται δὲ καὶ στατῆρα δὲ τριώβολον, Προσίεται δὲ καὶ γέροντα καὶ νέον. Οὕτω δὲ τιθασὸς γέγον', ὥστ' ὦ φίλτατε Τἀργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει.

Λαῒς γεγηρακυῖα.

Μνημονεύει δὲ τῆς Λαΐδος καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ ἄλλας ἑταίρας αὐτῇ συγκαταλέγει διὰ τούτων, Τὴν ἐκ Κορίνθου Λαΐδ' οἶσθα, πῶς γὰρ οὔ Τὴν ἡμετέραν, ἣν ἐκάλει τις Φίλη Ἄντεια, καὶ τοῦτ' ἡμέτερον ἦν παίγνιον. Νὴ τὸν Δί' ἦνθ' ἃ τότε Λαγίσκη, ἦν δὲ τότε Καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρόσωπος καὶ καλὴ Ὑπέφαιν', ἐσομένη, ἦν δ' Ὤκιμον λαμπρὸν πάνυ, Ταῦτά σοι παραινῶν ἔχω ἑταῖρε Μυρτίλε καὶ κατὰ τὴν Φιλεταίρου Κυνηγίδα. Παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους, οὐκ οἶσθ' ὅτι Οὐκ ἔστιν ἥδιστον ἀποθανεῖν, βινοῦνθ' ἅμα, Ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμήσιον. Ἢ ἥδιστόν ἐστί σοι ὡς ἐν Μαραθωνίαις φησὶ Τιμοκλῆς † Θεὸν τὸ μεταξὺ μετὰ Κορίσκης ἢ μετὰ Χαμαιτύπης τὴν νύκτα κοιμᾶσθαι. Βαβαὶ Ἡσιφρέτης τὸ χρῶμα, πότνια δαίμονες, Τὸ μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα δεῖν δ' ἔτι Ἀγωνιάσαι καὶ ῥαπισθῆναί γε καὶ Πληγὰς λαβεῖν ἁπαλαῖσι χερσὶν ἡδύ γε. Νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἔτι πολλὰ τοῦ Κυνούλκου θέλοντος λέγειν, καὶ τὸν Μάγνου ἐπιρραπίσαι βουληθέντος αὐτὸν εἰς τιμὴν τοῦ Μυρτίλου, φθάσας ὁ Μυρτίλος δυσχθρέδει γὰρ τῷ Σύρῳ, ἔφη, οὐχ ὅδ' ἐμόγησαν ἐλπίδες, ὥστε ἐχθρῶν συμμαχίας καλέσαι φησὶν ὁ Καλλίμαχος. οὐ γὰρ αὐτάρκεις ἡμεῖς ἀμύνασθαι ὦ Κύνουλκε ὡς σκαιός εἶ καὶ ἄγροικος, αἰσχροεπῶν ἐπαρίστερος ἐν τῷ στόματι τὴν γλῶτταν φορεῖς κατὰ τὴν Ἐφίππου Φιλύραν, δοκεῖς γάρ μοι ἐκείνων τῶν εἶναι, οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα Μοῦσαι, ὥς τις ἔφη τῶν παρῳδῶν, ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες σύσσιτοι οὐ κατὰ τὰς Μεταγένους Αὔρας, ἢ τὸν Ἀριστάγορου Μαμάκυθον ὑμῖν ὀρχηστρίδας εἶπον ἑταίρας, Ὡραίας πρότερον, νῦν δ' οὐχ' ὑμῖν ἀγορεύω, Ἄρτι χνοαζούσας αὐλητρίδας αἵ τε τάχιστα, Ἀνδρῶν φορτηγῶν ὑπὸ γούνατα μισθοῦ ἔλυσαν. Ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντως ἑταιρῶν τὸν λόγον πεποίημαι τῶν φιλίαν ἄδολον συντηρεῖν δυναμένων, ἃς ὁ Κύνουλκος τολμᾷ

κος τολμᾷ λοιδορεῖν, μόνας τῶν ἄλλων γυναικῶν ἀπὸ τῆς φιλίας ὀνόματι προσηγορευμένας, ἢ
ἀπὸ τῆς παρ' Ἀθηναίοις καλουμένης ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης, περὶ ἧς φησὶν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος ἐν
τοῖς περὶ θεῶν οὕτως. ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν τοὺς ἑταίρους καὶ τὰς ἑταίρας συνάγουσαν. τοῦτο
δ' ἐστὶ φίλας, καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες, ἔτι καὶ νῦν καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνή-
θεις καὶ φίλας ἑταίρας, ὡς ἡ Σαπφώ· τάδε νῦν ἑταίραις ταῖς ἐμαῖς τέρπνα καλῶς ἀείσω. καὶ ἔτι
Λατὼ καὶ Νιόβα μάλα μὲν φίλαι ἦσαν ἑταῖραι. καλοῦσι δὲ καὶ τὰς μισθαρνούσας ἑταίρας, καὶ τὸ ἐπὶ
συνουσίαις μισθαρνεῖν ἑταιρεῖν, οὐκ ἔτι πρὸς τὸ ἔτυμον ἀναφέροντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημονέστερον,
καθὸ καὶ Μένανδρος ἐν παρακαταθήκῃ ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν, τοὺς ἑταίρους διαστέλλων φησί, Πεποίηκα
τ' ἔργον οὐχ ἑταίρων ταῦτα δ' ὄντα γράμματα, Τὴν προσαγόρευσιν οὐ σφόδρ' εὔσημον ποιεῖ.
Περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν Εὔβουλος ἐν ἐμπόλει τάδε φησίν, Ἐπεί τά γ' εἰσιόντα γ' ἐὰν λυπούμενος,
Τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν, ἢ Κατεφίλησ' οὐχὶ συμπιέσασα τὸ σῶμα, Ὥσπερ πολέμιον,
ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις Χαυνοῦσ' ὁμοίως ἧς ἐπεμυθήσατο, Ἐποίησέ τ' ἱλαρὸν εὐθέως ἀφεῖλέ τε πᾶν.
Αὐτοῦ τὸ λοιπὸν κἀπέδειξεν ἵλεων. Εὔβουλος δ' ἐν καμπυλίωνι κοσμίαν ἑταίραν παράγων φη-
σίν, Ὡς δ' ἐδείπνει κοσμίως οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι, Τολύπας ἔσαττον τὰς
γνάθους, καὶ τῶν κρεῶν Ἀπέβρυκον αἰσχρῶς, ἀλλ' ἑκάστου μικρὸν Ἀπεγεύετ' ὥσπερ παρθένος
μιλησία. Ἀντιφάνης ὕδρα, οὗτος δ' ὃν λέγω, Ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινός, Ἰδὼν ἑ-
ταίρας εἰς ἔρωτ' ἀφίκετο Ἀστῆς, ἐρήμου δ' ἐπιτρόπου καὶ συγγενῶν, Ἦθος τι χρυσοῦν πρὸς ἀρε-
τὴν κεκτημένης, Ὄντως ἑταίρας, αἱ μὲν ἄλλαι τοὔνομα Βλάπτουσι τοῖς τρόποισιν, ὄντως ὂν
καλόν. Ἀναξίλας νεοττίδι, ἐὰν δέ τις μέτρια λέγουσα τοῖς δεομένοις τινῶν ὑπουργῇ πρὸς χάριν,
Ἐκ τῆς ἑταιρίας, ἑταίρας τοὔνομα Προσηγορεύθη, καὶ σὺ νῦν οὐχ ὡς λέγεις Πόρνης, ἑταίρας δ'
εἰς ἔρωτα τυγχάνεις Ἐληλυθὼς ἆρ' ὡς ἀληθῶς ἐστὶ γοῦν Ἁπλῆ τις. ἀστεία μὲν οὖν νὴ τὸν Δία. Ὁ δὲ
ἀμέτρως φιλοσοφομειρακίσκος τοιοῦτος, οἷον Ἄλεξις ἢ Ἀντιφάνης ἐν ὕπνῳ παράγει. Διὰ ταῦθ'
ὁ πόρνος οὗτος, οὐδὲ τῶν πράσων Ἑκάστοτ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν, τοῦτο δ' ἦν Ἵνα μή τι λυπήσειε
τὸν ἐραστὴν φιλῶν. Καλῶς δὲ περὶ τῶν τοιούτων Ἔφιππος ἐν σαπφοῖ φησίν, Ὅταν γὰρ νέος
ὢν ἀλλότριον εἰσελθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ, Ἀσύμβολόν τε χεῖρα προσβάλῃ βορᾷ, Διδόναι νό-
μιζ' αὐτὸν σε τῆς νυκτὸς λόγον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. περὶ
δὲ τῶν ἑταιρῶν καὶ Φιλέταιρος ἐν κυνηγίδι τάδε φησίν, Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ,
Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οἶδα δὲ καὶ ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια ἀγομένην ἐν Μα-
γνησίᾳ, οὐ διὰ τὰς ἑταίρας ἀλλὰ δι' ἑτέραν αἰτίαν, ἧς μνημονεύει Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι γρά-
φων ὧδε, τὴν τῶν ἑταιριδείων ἑορτὴν συντελοῦσι Μάγνητες. ἱστοροῦσι δὲ πρῶτον Ἰάσονα τὸν Αἴ-
σονος συναγαγόντα τοὺς Ἀργοναύτας ἑταιρείῳ Διῒ θῦσαι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἑταιρίδεια προσαγορεῦσαι.
θύουσι δὲ καὶ οἱ Μακεδόνων βασιλεῖς τὰ ἑταιρίδεια. πόρνης δὲ Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι παρὰ Ἀβυδη-
νοῖς, ὥς φησι Πάμφιλος, κατεχομένης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ, τοὺς φρουροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ ποτὲ θύ-
σαντας, ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν τοῖς μυθικοῖς, καὶ μεθυσθέντας, ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, ὧν μίαν
κατακοιμηθέντας αὐτοὺς ἰδοῦσαν ἀνελομένην τὰς κλεῖς, καὶ τὸ τεῖχος ὑπερβᾶσαν ἀπαγγεῖλαι τοῖς
Ἀβυδηνοῖς, τοὺς δ' αὐτίκα μεθ' ὅπλων ἀφικομένους, ἀνελεῖν μὲν τοὺς φύλακας, κρατήσαντας δὲ τῶν
τειχῶν, καὶ γενομένους ἐγκρατεῖς τῆς ἐλευθερίας, χαριστήρια τῇ πόρνῃ ἀποδιδόντας Ἀφροδίτης πόρ-
νης ναὸν ἱδρύσασθαι. Ἄλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ ὅρων σαμιακῶν τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην, ἣν
οἱ μὲν ἐν καλάμοις καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐν ἕλει, Ἀττικαί φησιν ἑταῖραι ἱδρύσαντο αἱ συνακολουθήσασαι
Περικλεῖ, ὅτε ἐπολιόρκει τὴν Σάμον ἐργασάμεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας. Εὐάλκης δὲ ἐν τοῖς ἐφεσιακοῖς,
καὶ ἐν Ἐφέσῳ φησὶν ἱερὰ ἱδρύσασθαι ἑταίρᾳ Ἀφροδίτῃ. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, Γύγης φη-
σὶν ὁ Λυδῶν βασιλεύς, οὐ μόνον περὶ ζῶσαν τὴν ἐρωμένην περιβόητος γέγονεν, ἐγχειρήσας αὐτόν τε
καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῃ πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτησάσης, συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς χώρας Λυδοὺς πάντας, ἔ-
χωσε τὸ Λυδίας τὸ νῦν ἔτι καλούμενον τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἄρας, ὥστε περιοδεύοντος αὐτοῦ τὴν
ἐντὸς τοῦ Τμώλου χώραν, ὅπου ἂν ἐπιστραφεὶς τύχοι καθορᾶν τὸ μνῆμα, καὶ πᾶσι τοῖς τὴν Λυδίαν οἰκοῦσιν
ἐπόπτον εἶναι. Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, εἰ γνήσιος, ὃν Ἀπολλόδωρος εἴρηκε φη-
σὶ τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας, τὰς δὲ γυ-
ναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. καταλέξω δέ σοι Κύνουλκε ἰω-
νικήν τινα ῥῆσιν ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλον, περὶ ἑταιρῶν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου, ἐπειδή μοι
τὴν αὐτόθι στρατείαν ὠνείδισας. νόμιμόν ἐστιν ἀρχαῖον ἐν Κορίνθῳ ὡς καὶ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἱστο-
ρεῖ ἐν τῷ περὶ Πινδάρου, ὅταν ἡ πόλις εὔχηται περὶ μεγάλων τῇ Ἀφροδίτῃ, συμπαραλαμβάνεσθαι πρὸς
τὴν ἱκετείαν τὰς ἑταίρας ὡς πλείστας, καὶ ταύτας προσεύχεσθαι τῇ θεῷ, καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς παρεῖναι,
καὶ ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν στρατείαν ἦγεν ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδό-
μῃ αἱ Κορίνθιαι ἑταῖραι ηὔξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας εἰς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐλθοῦσαι

Πόρνης καὶ ἑταίρας Ἀφροδίτης.

Κορίνθιαι ἑταῖραι.

νίων. διὸ καὶ Σιμωνίδης ἀναθέντων τῶν Κορινθίων πίνακα τῇ θεῷ, τὸν ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα καὶ τὰς ἑταίρας ἰδίᾳ γραψάντων τὰς τότε ποιησαμένας τὴν ἱκετείαν, καὶ ὕστερον παρούσας συνέθηκε τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Αἵδ' ὑπὲρ Ἑλλήνων τε καὶ εὐθυμάχων πολιητᾶν Ἕσταθεν εὔχεσθαι Κύπριδι δαιμονίᾳ. Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσατο δῖ' Ἀφροδίτα, Πέρσαις Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδομεν. Καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ κατεύχονται τῇ θεῷ τελεσθέντων, περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τὴν δέησιν, ἀπάξειν αὐτῇ καὶ τὰς ἑταίρας. ὑπάρχοντος οὖν τοῦ τοιούτου νομίμου περὶ τὴν θεὸν, Ξενοφῶν ὁ Κορίνθιος ἐξιὼν εἰς Ὀλυμπίαν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ αὐτὸς ἀπάξειν ἑταίρας εὔξατο τῇ θεῷ νικήσας. Πίνδαρός τε τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν εἰς αὐτὸν ἐγκώμιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, Τρισολυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον. ὕστερον δὲ καὶ σκολιὸν τὸ παρὰ τὴν θυσίαν ᾀσθὲν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν εὐθέως πεποίηται πρὸς τὰς ἑταίρας, αἳ παραγενομένου τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ θύοντος τῇ Ἀφροδίτῃ συνέθυσαν, διόπερ ἔφη, ὦ Κύπρου δέσποινα τεὸν δεῦτ' ἐς ἄλσος φορβάδων, κορᾶν ἀγέλαν ἑκατὸν γυίων Ξενοφῶν τελέαις ἐπάγαγ' εὐχωλαῖς ἰανθείς. ἤρξατο δὲ οὕτως τοῦ μέλους, πολύξεναι νεάνιδες ἀμφίπολοι πειθοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ, αἵ τε τᾶς χλωρᾶς λιβάνου ξανθὰ δάκρυα θυμιᾶτε πολλάκις ματέρ' ἐρώτων οὐρανίαν πταμέναι νοήματι, πὰρ Ἀφροδίταν ὑμῖν ἄνωθεν ἀπαγορίας ἔπορεν ὦ παῖδες ἐρατειναῖς εὐναῖς μαλθακᾶς ὥρας ἀπὸ καρπὸν δρέπεσθαι, σὺν δὲ ἀνάγκᾳ πᾶν καλόν, ἀρξάμενος δ' οὕτως ἑξῆς φησιν, ἀλλὰ θαυμάζω τί με λέξαντι ὁμοῦ δεσπόται. τοιόνδε μελίφρονος ἀρχὰν εὑρόμενον σκολιοῦ ξυνάορον ξυναῖς γυναιξί. δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς τὰς ἑταίρας διαλεγόμενος, ἠγωνία ποῖόν τι φανήσεται τοῖς Κορινθίοις τὸ πρᾶγμα. πιστεύων δὲ ὡς ἔοικεν αὐτὸς αὑτῷ πεποίηκεν εὐθέως, ἐδιδάξαμεν χρυσὸν καθαρᾷ βασάνῳ. ὅτι δὲ καὶ Ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι αἱ ἑταῖραι, Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ φησίν, Ἀφροδίσι' ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις, Ἕτερα δὲ χωρὶς ἐστὶ ταῖς ἐλευθέραις, Ταῖς ἡμέραις ταύταις δὲ κωμάζειν ἔθος, Ἐστὶν νόμος τε τὰς ἑταίρας ἐνθάδε Μεθ' ἡμῶν. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι τῆς διαβοήτου ἑταίρας Κοττίνας, ἥν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν γράφων οὕτως. καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οἴκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγυτάτω τῆς κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δ' αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιοίκου βοΐδιόν τι χαλκοῦν, καὶ τὸ προειρημένον εἰκόνιον. Ἀλκιβιάδης δ' ὁ καλὸς, ἐφ' οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη, Ἀλκιβιάδην τὸν καλὸν ὦ γῆ καὶ θεοί, Ὃν ἡ Λακεδαίμων μοιχὸν ἐπιθυμεῖ λαβεῖν, Ὑπὸ τῆς Ἄγιδος ἀγαπώμενος γυναικὸς ἐπὶ τὰς τῶν ἑταιρίδων θύρας ἐκώμαζεν, ἀπολιπὼν τὰς Λακαίνας καὶ τὰς Ἀττικάς. Μεδοντίδος γοῦν τῆς Ἀβυδηνῆς ἐξ ἀκοῆς ἐρασθεὶς ἔστειξε, καὶ πλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον σὺν Ἀξιόχῳ, ὃς ἦν αὐτοῦ τῆς ὥρας ἐραστής, ὥς φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ' αὐτοῦ λόγῳ, καὶ ταύτης ἐκοινώνησεν αὐτῷ, καὶ ἑτέρας δὲ δύο ἑταίρας ἐπήγετο ἀεὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Δαμασάνδραν τὴν Λαΐδος τῆς νεωτέρας μητέρα, καὶ Θεοδότην ὑφ' ἧς καὶ ἀποθανὼν ἐκηδεύθη ἐν Μελίσσῃ κώμῃ τῆς Φρυγίας ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. εἴδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν Μελίσσῃ τοῦ Ἀλκιβιάδου μνῆμα ἐκ Συννάδων εἰς Μητρόπολιν ἀφικνούμενοι, ἐν ᾧ καὶ κατ' ἔτος θύεται βοῦς, διακελευσαμένου τοῦ πάντα ἀρίστου Ἀδριανοῦ βασιλέως, ὃς καὶ ἀνέστησεν ἐπὶ τῷ μνήματι Παρίου λίθου εἰκόνα τὸν Ἀλκιβιάδην. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ ἐξ ἀκοῆς τινὲς ἠράσθησάν τινων, ὁπότε Χάρης ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν ἱστοριῶν τῶν περὶ Ἀλέξανδρον φησὶν ὀνείρατι θεασαμένους τινάς, οὓς μὴ πρότερον εἶδον ἐρασθῆναι αὐτῶν, γράφει δὲ οὕτως. Ὑστάσπῃ νεώτερος ἦν ἀδελφὸς Ζαριάδρης, ἄμφω καλοί· περὶ ὧν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι ἐξ Ἀφροδίτης καὶ Ἀδώνιδος ἐγεννήθησαν. ἐκυρίευσε δὲ ὁ μὲν Ὑστάσπης Μηδίας, καὶ τῆς ὑποκάτω χώρας, ὁ δὲ Ζαριάδρης τῶν ὑπεράνω Κασπίων πυλῶν μέχρι τοῦ Τανάϊδος, τῶν δὲ ἐπέκεινα τοῦ Τανάϊδος Ὁμάρτῃ βασιλεῖ Μαραθῶν θυγάτηρ, ἧν ὄνομα Ὀδάτις, περὶ ἧς ἐν ταῖς ἱστορίαις γέγραπται, ὡς καὶ ἄρα κατὰ τὸν ὕπνον ἰδοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἠράσθη, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο κἀκεῖνο πάθος συμπεσεῖν πρὸς αὐτήν. διετέλουν γοῦν ἀλλήλων ἐπιθυμοῦντες διὰ τὴν κατὰ τὸν ὕπνον φαντασίαν. ἦν δὲ ἡ Ὀδάτις καλλίστη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν, καὶ ὁ Ζαριάδρης δὲ ἦν καλός. πέμποντος οὖν τοῦ Ζαριάδρου πρὸς τὸν Ὁμάρτην, καὶ φιλοτιμουμένου γῆμαι τὴν ἄνθρωπον, οὐ συνετίθετο ὁ Ὁμάρτης διὰ τὸ εἶναι ἀρρένων παίδων ἔρημος. ἤθελε γὰρ αὐτὴν δοῦναι ἑνὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων, καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ὁμάρτης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας δυνάστας καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, ἐποίει τοὺς γάμους οὐ προειπὼν ὅτῳ μέλλει διδόναι τὴν θυγατέρα. ἀκμαζούσης οὖν τῆς μέθης εἰσκαλέσας τὴν Ὀδάτιν ὁ πατὴρ εἰς τὸ συμπόσιον, εἶπεν ἀκουόντων τῶν συνδείπνων. ἡμεῖς ὦ θύγατερ Ὀδάτι νῦν ποιούμεθα τοὺς σοὺς γάμους. περιβλέψασα οὖν καὶ θεωρήσασα πάντας, λαβοῦσα χρυσῆν φιάλην καὶ πληρώσασα, δὸς ᾧ θέλεις γαμηθῆναι, τούτου γὰρ κεκλήσῃ γυνή. κἀκείνη περιβλέψασα πάντας, ποιεῖ δακρύσασα ποθοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἰδεῖν, ἐπεστάλκει γὰρ αὐτῷ, ὅτι μέλλουσιν οἱ γάμοι συντελεῖσθαι. ὁ δὲ στρατοπεδεύων ἐπὶ τοῦ Τανάϊδος, καὶ διαλαθὼν τὴν στρατοπεδείαν διέβη μετὰ μόνου τοῦ ἁρματηλάτου, καὶ νυκτὸς ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ἅρματος διῆλθε διὰ τῆς πολλῆς

Ἀφροδίσια ἑταιρῶν κορινθίων.

συνάδα, uide Stephan.

διώξας περὶ τοὺς ὀκτακοσίους σταδίους, πλησίον δὲ τῆς κώμης γενόμενος ἐν ᾗ οἱ γάμοι συνετελοῦντο,
καὶ καταλιπὼν ἔν τινι τόπῳ αὐτοῦ ἅρματι τὸν ἁρματηλάτην προῆλθεν ἐνδεδυκὼς στολὴν σκυθικήν,
καὶ παρελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἰδὼν τὴν Ὀδάτιν ἑστηκυῖαν πρὸ τοῦ κυλικείου καὶ δακρύουσαν κιρ-
νῶσάν τε βραδέως τὴν φιάλην, ἐπεὶ πλησίον στὰς παρ' αὐτὴν ὦ Ὀδάτι πάρειμί σοι, καθάπερ
ἠξίωσας ἐγὼ Ζαριάδρης. ἡ δὲ κατανοήσασα ξένον ἄνδρα καὶ καλόν, καὶ ὅμοιον τῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἑω-
ραμένῳ, περιχαρὴς γενομένη δίδωσιν αὐτῷ τὴν φιάλην, καὶ ὃς ἁρπάσας αὐτὴν ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸ
ἅρμα καὶ ἔφυγεν ἔχων τὴν Ὀδάτιν. οἱ δὲ παῖδες καὶ αἱ θεράπαιναι συνειδυῖαι τὸν ἔρωτα κατεσιώ-
πησαν, καὶ κελεύοντος τοῦ πατρὸς καλεῖν, οὐκ ἔφασαν εἰδέναι ὅπου πεπόρευται. μνημονεύεται δὲ
ὁ ἔρως οὗτος παρὰ τοῖς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσι βαρβάροις, καὶ περιττῶς ἐστὶ ζηλωτός, καὶ τὸν μῦθον τοῦτον,
ζωγραφοῦσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ βασιλείοις. ἔτι δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις, καὶ ταῖς ἑαυτῶν θυγατρά-
σιν οἱ πολλοὶ τῶν δυναστῶν ὄνομα τίθενται Ὀδάτιν. τὸ ὅμοιον ἱστορεῖ γενέσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασ-
σαλιωτῶν πολιτείᾳ γράφων οὕτως, Φωκαεῖς οἱ ἐν Ἰωνίᾳ ἐμπορίᾳ χρώμενοι ἔκτισαν Μασσαλίαν.
Εὔξενος δ' ὁ Φωκαεὺς Νάνῳ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἦν ξένος, οὗτος ὁ Νάνος ἐπιτελῶν
γάμους τῆς θυγατρός, κατὰ τύχην παραγενόμενον τὸν Εὔξενον παρακέκληκεν ἐπὶ τὴν θοίνην. ὁ δὲ γάμος
ἐγίνετο τόνδε τὸν τρόπον, ἔδει μετὰ τὸ δεῖπνον εἰσελθοῦσαν τὴν παῖδα, φιάλην κεκερασμένην ᾧ
βούλοιτο δοῦναι τῶν παρόντων μνηστήρων, ᾧ δὲ δοίη, τοῦτον εἶναι νυμφίον, ἡ δὲ παῖς εἰσελθοῦσα δίδωσιν
εἴτε ἐκ τύχης, εἴτε καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῷ Εὐξένῳ, ὄνομα δὲ ἦν παιδὶ Πέττα, τούτου δὲ συμ-
πεσόντος, καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιοῦντος, ὡς κατὰ θεὸν γενομένης τῆς δόσεως ἔχειν αὐτήν, ἔλαβεν ὁ Εὔξενος
γυναῖκα, καὶ συνῴκει μεταθέμενος τοὔνομα Ἀριστοξένην. καὶ ἔστι γένος ἐν Μασσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου
μέχρι νῦν Πρωτιάδαι καλούμενον, Πρῶτις γὰρ ἐγένετο υἱὸς Εὐξένου καὶ Ἀριστοξένης. Θεμιστοκλῆς τε, ὥς
φησιν Ἰδομενεύς, οὐχ ἅρμα ζευξάμενος ἑταιρῶν πληθούσης ἀγορᾶς εἰσήλασεν εἰς τὸ ἄστυ, ἦσαν δὲ αὗ-
ται Λαμία καὶ Σκιώνη καὶ Σατύρα καὶ Νάννιον, ὁ, καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγενημένος
ὄνομα Ἀβροτόνου, ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι, Ἀβρότονον
Θρήϊσσα γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι Τὸν μέγαν Ἕλλησίν φασι Θεμιστοκλέα. Νεάνθης δ' ὁ Κυζι-
κηνὸς ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, Εὐτέρπης αὐτὸν εἶναι φησὶν υἱόν. Κῦρος δὲ ὁ ἐπὶ
τὸν ἀδελφὸν ἐπιστρατεύσας, οὐχὶ ἑταίραν οὖσαν τὴν Φωκαΐδα τὴν σοφωτάτην καλλίστην γενομένην εἶχε
συστρατευομένην; ἣν Ζηνοφάνης φησὶ πρότερον Μιλτὼ καλουμένην, Ἀσπασίαν μετονομασθῆναι.
συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ Μιλησία παλλακίς. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος οὐ Θαΐδα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν
Ἀττικὴν ἑταίραν; περὶ ἧς φησι Κλείταρχος ὡς αἰτίας γενομένης τοῦ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν Περσεπόλει
βασίλεια. αὕτη δὲ ἡ Θαῒς καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον, καὶ Πτολεμαίῳ ἐγαμήθη τῷ πρώτῳ βασιλεύ-
σαντι Αἰγύπτου, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην, ἣν ἔγημεν
Εὔνοστος ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. καὶ ὁ δεύτερος δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς Φιλάδελφος δ' ἐπι-
κληθείς, ὡς ἱστορεῖ ὁ εὐεργέτης Πτολεμαῖος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ὑπομνημάτων, πλείστας ἔσχεν ἐρωμένας, Δι-
δύμην μὲν μίαν τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν μάλ' εὐπρεπεστάτην τὴν ὄψιν, καὶ Βιλιστίχην. ἔτι δὲ Ἀγαθό-
κλειαν καὶ Στρατονίκην, ἧς τὸ μέγα μνημεῖον ὑπάρχειν ἐπὶ τῇ πρὸς Ἐλευσῖνι θαλάσσῃ, καὶ Μύρτιον, καὶ
ἄλλας δὲ πλείστας ἐκτρεπέστερος ὢν πρὸς ἀφροδίσια. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστο-
ριῶν, Κλεινοῦς φησι τῆς οἰνοχοούσης αὐτῷ εἰκόνας πολλὰς ἀνακεῖσθαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μονοχίτω-
νας καὶ ῥυτὸν ἐχούσας ἐν ταῖς χερσίν, αἱ δὲ κάλλισται τῶν οἰκιῶν φησιν οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Πο-
θεινῆς προσαγορεύονται; καίτοι Μνησὶς μὲν ἦν αὐλητρὶς καὶ Ποθεινή, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδει-
γμένων καὶ κοινῶν δεικτηριάδων. τοῦ δὲ Φιλοπάτορος βασιλέως Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθόκλεια ἡ ἑταίρα
ἐκράτει; ἡ καὶ πᾶσαν ἀνατρέψασα τὴν βασιλείαν. Εὔμαχος δὲ ὁ Νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ
Ἀννίβαν ἱστοριῶν, Ἱερώνυμον φησὶ τὸν τυραννήσαντα Συρακουσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τῶν ἐπ' οἰκή-
ματος προεστηκυιῶν Πειθὼ ὄνομα, καὶ ἀποδεῖξαι βασίλισσαν. Τιμόθεος δ' ὁ στρατηγήσας Ἀθηναίων ἐ-
πιφανῶς ἑταίρας, ἦν υἱὸς Θρᾴττης τὸ γένος, σεμνῆς δὲ ἄλλως τοὺς τρόπους. μεταβάλλουσαι γὰρ αἱ τοιαῦ-
ται εἰς τὸ σῶφρον, τῶν ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένων εἰσὶ βελτίους. ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ σκωπτόμενός ποτε
ὅτι τοιαύτης ἐκ μητρός, καὶ χάριν γε αὐτῇ φησιν οἶδα, ὅτι δι' αὐτὴν Κόνωνος εἰμὶ υἱός. Φιλέταιρον δὲ
τὸν Περγάμου καὶ τῆς καινῆς ταύτης λεγομένης βασιλεύσαντα χώρας Βόας αὐλητρίδος ἑταίρας, τὸ
γένος ἐκ Παφλαγονίας υἱόν φησι γενέσθαι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥή-
τωρ ὁ τὸν νόμον εἰσενέγκων ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται, νόθον εἶναι. αὐτὸς ἀπε-
δείχθη ὑπὸ Καλλιάδου τοῦ κωμικοῦ ἐκ Χορηίδος τῆς ἑταίρας παιδοποιησάμενος, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ Κα-
ρύστιος ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος δ' ὁ πολιορκητὴς οὐ δαιμονίως ἤρα Λαμίας τῆς αὐλητρί-
δος, ἐξ ἧς ἔσχε καὶ θυγατέρα Φίλαν. τὴν δὲ Λαμίαν Πολέμων φησὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυῶνι ποικί-
λης στοᾶς θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ Σικυωνίοις τὴν προειρημένην στοάν.

ἤρα δὲ

Μασσαλιωτῶν γάμοι.

Διαφόρων ἑταιρῶν βασιλέων.

ἤρα δὲ καὶ Λεαίνης, καὶ αὐτῆς ἑταίρας ἀττικῆς ὁ Δημήτριος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων. Μάχων δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις χρείαις φησὶν οὕτως, Ὑπερβαλεῖ δὲ τῷ Λεαίνης σχήματι, Γεραιρομένης εὖ πρᾶγμα τῷ Δημητρίῳ εὐημερούσης. φασὶ καὶ τὴν Λάμιαν τὸν βασιλέα εὐμελῶς κελητίσαι ὑπερεπαινεθῆναί τε. ἡ δὲ τοῦτ' ἐπικρίθη Πρὸς ταῦτα καὶ Λέαιναν εἰ βούλει κράτει. ἦν δὲ ἡ Λάμια σφόδρα εὔθικτος καὶ ἀστεία πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καθάπερ καὶ Γνάθαινα περὶ ἧς ἐροῦμεν. πάλιν δὲ περὶ τῆς Λαμίας ὁ Μάχων οὕτω γράφει, Δημήτριος ποθ' ὁ βασιλεὺς γένη μύρων Λαμίᾳ παρὰ πότον παντοδαπῶν ἐπεδείκνυτο. ἡ Λάμια δ' ἦν αὐλητρίς, ἧς σφόδρ' ἀδέως ἔχειν φασί, γενέσθαι τε τὸν Δημήτριον, ἀποδοκιμαζούσης τε πάντα, καὶ πάνυ καταγχλευαζούσης τῷ βασιλεῖ, νάρδιον τινὰ διεγήγερσεν ἐγχεῖν τῇ χειρὶ τ' αἰδοῖον ἀποψήσας, καὶ θιγὼν τοῖς δακτύλοις τουτί γε Λάμια φησίν, ὀσφράνθητι καὶ γνῶθι παρὰ τ' ἄλλα διαφορὰν ὅσην ἔχει, ἐκείνη δὲ γελάσασα, ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη τάλαν νομίζειν δοκεῖ μοι σαπρότατον πάντων πολύ. Δημήτριος δ' εἶπεν, ἀλλὰ μὴν νὴ τοὺς θεοὺς ἀπὸ βαλάνου τοῦτ' ἐστὶ Λάμια βασιλικῆς. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀγησάρχου ἐν ταῖς περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστορίαις, βασιλέων ἐρωμένας ἀναγράφων φησὶν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος αὐξήσαντος Φιλίνναν τὴν ὀρχηστρίδα, ἐξ ἧς καὶ γεννῆσαι Ἀρριδαῖον τὸν μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσαντα. Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκητοῦ μετὰ τὰς προειρημένας Μανίαν, Ἀντιγόνου δὲ Δημὼ, ἐξ ἧς Ἀλκυονέα γεγονέναι. Σελεύκου δὲ τοῦ νεωτέρου Μύσταν καὶ Νύσαν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δημὼ φησὶν ἐρωμένην γενέσθαι τοῦ Δημητρίου, ἣ ἐπιμανῆναι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ ἀποκτεῖναι Ὀξύθεμιν, ὡς καὶ πολλὰ συνεξαμαρτάνοντα τῷ Δημητρίῳ, καὶ ὅτι ἀπέκτεινε τὰς τῆς Δημοῦς θεραπαίνας στρεβλῶν. περὶ δὲ τοῦ εἰρημένου τῆς Μανίας ὀνόματος ὁ Μάχων τάδε φησίν, Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαί τις εὐλόγως θ' ἅμα Τῶν νῦν ἀκροατῶν, ἥ τις Ἀττικὴ γυνὴ Προσηγορεύετ', ἢ 'γενόμενη Μανία. Αἰσχρὸν γὰρ ὄνομα Φρυγιακὸν γυναῖκ' ἔχειν, Καὶ ταῦθ' ἑταίραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος, Ἢ τὴν Ἀθηναίων τί κωλῦσαι πόλιν Ὑφ' ἧς ἅπαντές εἰσιν ἐπηνωρθωμένοι. Τὸ μὲν οὖν ὑπάρχον εὐθέως ἐκ παιδίου Αὐτῇ Μελίττη ἦν ὄνομα, τῷ μὲν μεγέθει Τῶν τότε γυναικῶν βραχύ τι καταδεεστέρα,

Φωνῇ δ' ὁμιλίᾳ τε κεχαριτωμένη. Πάνυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτική, Πολλοὺς ἐραστὰς καὶ πολίτας καὶ ξένους Ἔχουσ', ὅτε περὶ γυναικός τις λόγος Γένοιτο, Μανίαν τὴν Μελίτταν ὡς καλὴν Ἔφασκον εἶναι, καὶ προσεξειργάζετο Αὐτὴ τὸ πλεῖον, ἡνίκ' ἂν σκώψῃ γάρ, Ῥῆμάτιον εὐθὺ ἔλεγε Μανίαν αὐτῇ βοᾶν, Αὐτὴ δ' ὅτ' ἐπαινοίη τιν' ἢ ψέγοι πάλιν, Ἐπ' ἀμφοτέρων προσείκετο Μανία τὸν λόγον, Διὸ τῆς Μανίας ἐπίρρημ' ἐκτείνας, δοκεῖ Καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν μανίαν, Μᾶλλον τὸ πάρεργον ἐπικρατήσασ' ἢ τοὔνομα. Δοκεῖ δὲ Λιβυκὴ ὡς ἔοικ' ἡ Μανία, Γνάθαινα τ' εἰς τὰ στρώματ' ὅτι προΐεται. Ἐνομοθέτησε τοῦτο τὸν ὑπὸ Διφίλου. Μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν Ἐλοιδορεῖτο, καὶ λέγει τί τοῦτο παῖ; Εἰ δὲ λίθον ἔχεις, ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία Ἔδωκ' ἄν, ἵν' ἔχῃς φησ' ἀποψᾶσθαι τάλαν. Ὅτι δ' ἦν καὶ ἀστεία τὰς ἀποκρίσεις, τάδε περὶ αὐτῆς Μάχων ἀναγράφει, Τῆς Μανίας ἤρα Λεοντίσκος ποτὲ Ὁ παγκρατιαστής, καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος Γαμετῆς τρόπον γυναικός, ὑπὸ δ' Ἀντήνορος Μοιχευομένην αἰσθανόμενος αὐτὴν ὕστερον Σφόδρ' ἠγανάκτησεν, ἡ δὲ μηθὲν φησί σοι Ψυχὴ μελέτω, μαθεῖν γὰρ ᾐσθόμην θ' ἅμα Ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν Πληγὴν τί δύναται ποτ' ἤθελον. αἰτουμένην Λέγουσι τὴν πυγὴν ποθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου, Ἀνταξιῶσαι δ' ὡς ἔμ' ἀκοῦντόν τινα, Δόντος ἐπιστρέψασα, μετὰ μικρὸν λέγει, Ἀγαμέμνονος παῖ νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι,

Παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί. Εἶναι δοκῶν αὐτόμολος ἄνθρωπος ξένος Καὶ παραπικρῶς ἀθλίως ποτὲ, Τὴν Μανίαν μετεπέμψατ' ὅσον ἔτυχε δὶς Εἰς τὸν δέ, ἦν συμπαραλαβὼν τινας Ἐκ τῆς πόλεως τῶν ἐπιγελᾶν εἰθισμένων Ἅπαντά τοι στρέφουσιν ἀεὶ πρὸς χάριν, Βουλόμενος εἶναι γλαφυρὸς ἀστεῖός θ' ἅμα, Τῆς Μανίας ἄριστα παιζούσης σφόδρα, Ἀνισαμένης τὸ πολλάκις εἰς δασύποδα Αὐτὴν ἐπικρίνουσα βουλόμενος πρὸς τῶν θεῶν, Μειράκια, τί δοκεῖ τῶν ἀγρίων ὑμῶν ποτε, Ἐν τοῖς ὄρεσι τάχιστα θηρίον τρέχειν. Ἡ Μανία αὐτόμολος ὦ βέλτιστ' ἔφη.

Μετὰ ταῦτα δ' ὡς εἰσῆλθε πάλιν ἡ Μανία, Τὸν αὐτόμολον ἔσκωπτε, ῥίψασαν τ' ἔφη Αὐτὴν γεγονέναι προσβολῆς ὅσης ποτέ. Ὁ δὲ στρατιώτης ὑπό τι σκυθρωπάσας Ἀπέπεμψε ταύτην, διαλυπήσασα δ' ἡ ἑταίρα Μηδὲν, παρὰ τοῦτο φησὶ λυποῦ φίλτατε, Οὐ γὰρ σὺ φεύγων ἀπέβαλες τὴν ἀσπίδα Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλ' ὅσοι χαλάσας τότε. Ἐν συμποσίῳ δ' ὥς φασι παρὰ τῇ Μανίᾳ Παρεδέξατ' αὐτὴν τῶν πονηρῶν τις πάνυ Καθὼς ἐπηρώτησε, πότερ' ἄνω θέλεις; Ἐλθοῦσ' ἅμα βαλεῖν ἢ κάτω, γελάσασα δὲ Ἄνω μὲν οὖν γε φησὶν ὑπό τι γὰρ δέδοικά σε, Μή μοι προπιούσης τὸ ἐκ πλεῖστον ἐκβάγῃς. Καὶ ἄλλων δὲ ἑταιρῶν ἀπομνημονεύματα ὁ Μάχων συνήγαγε, ὧν οὐκ ἄκαιρον οἶδα νῦν τὰ ἑξῆς μνημονεῦσαι. Γναθαίνης μὲν οὖν, Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτὲ Ἐπὶ δεῖπνον, ὥς λέγουσι τοῖς ἀφροδισίοις Τιμώμενος μάλιστα τῶν ἐρωμένων, Λήθῃ δ' ὑπ' αὐτῆς ἐκτενῶς ἀγαπώμενος,

Μάχων τοι μανία ἑταίρα.

Μάχων Γνάθαινα.

Παρεῖν' ἔχων δύο Χῖα, θάσια τέτταρα Μύρον στεφάνους τραγήματ' ἐρίφιον ταινίας, Ὄψον μάγειρον τὰ μετὰ ταῦτ' αὐλητρίδα, Καὶ τῶν ἐραστῶν Συριακοῦ τινος ξένου, Πέμψαντος αὐτῇ χιόνα ἐπιτρόπως θ' ἅμα, Αἰσχυνομένη τὰ δῶρα μή τις καταμάθῃ, Φυλαττομένη τε πολὺ μάλιστα Δίφιλον Μὴ δῶ δίκην μετὰ ταῦτα κωμῳδουμένη. Τὸ μὴ τάριχος εἶπε ταχέως τ' ἀποφέρειν

Πρὸς τοὺς σπανίζειν ὁμολογουμένους ἁλῶν, Τὴν χιόνα δ' εἰς τὸν ἄκρατον ἐγχέαι λάθρα. Τῷ παιδί τ' ἐπέταξεν, ἐγχέαι θ' ὅσον δέκα, Κυάθους προσενεγκεῖν Διφίλῳ ποτήριον. Ὑπερηδέως δὲ τὴν κύλικα πιὼν ἄφνω, Καὶ τῷ παραδόξῳ καταπλαγεὶς ὁ Δίφιλος, Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς ψυχρόν γ' ἔφη, Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως. Ἣ δ' εἶπε τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμελῶς Εἰς αὐτὸν ἀεὶ τοὺς προλόγους ἐμβάλλομεν. Μαστιγίας μώλωπας ὑψηλοὺς ἔχων, Μετὰ τῆς

10 Γναθαίνης ἀπὸ τύχης ἀνεπαύετο, Περιλαμβάνουσα δ' αὐτὸν ὡς ἀνώμαλον Τὸν νῶτον εἶχε παντελῶς τάλαν τάλαν, Ἄνερ πόθεν ἔχεις ταῦτ' ἔφη τὰ τραύματα, Κἀκεῖνος αὐτῇ συντόμως ἀπεκρίνατο, Ὅτι παῖς ποτ' ὢν φύλαττ' εἰς πυρὰν ποτέ, Παίζων μετὰ τινῶν ἡλικιωτῶν ἐνέπεσον.

Ναὶ τὴν φίλην Δήμητρα, δικαίως τε γὰρ Ἄνθρωπε φησὶν ὀξυδάργυς ἀκόλαστος ὤν. Παρὰ Δεξιθέᾳ δειπνοῦσα τῇ ἑταίρᾳ ποτὲ Γνάθαινα, τοὔψον ἀποτιθείσης πᾶν σχεδὸν, Τῆς Δεξιθέας τῇ μητρί, νὴ τὴν Ἄρτεμιν, Εἰ φησὶν ᾔδειν ἡ Γνάθαινα τοῦτ' ἐγὼ, Τῇ μητρὶ συνεδείπνουν ἂν, οὐχὶ σοὶ γύναι. Ἐπεὶ προέβη τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα, καὶ Ἤδη τελέως ἦν ὁμολογουμένως σορὸς, Εἰς τὴν ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξιέναι, Καὶ τοὔψον ἐφορᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν πόσου, Πωλεῖ θ' ἕκαστον, εἶτ' ἰδοῦσα ἐπὶ τύχην Ἑστῶτα κρεωπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ, Τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον, ὦ πρὸς τῶν θεῶν Μειράκιον, ὁ καλὸς φησὶ πῶς ἵστης φράσον, Ὁ δὲ μειδιάσας, κύβδ' ἔφη τριωβό-

20 λου, Τίς δ' ὁ ἐπιτρέψων ἐστὶ σοι φησὶ τάλαν, Ὄντα γ' ἐν Ἀθήναις Καρικοῖς χρῆσθαι σταθμοῖς. Στρατοκλῆς δ' ἐρίφους προῖκ' ἔδιδου τοῖς γνωρίμοις, Λοπάδας συναλμους τὸ ξυναστὴν λεκῶν,

Καὶ δεῖπνον ὑπολειπόμενοι δ' εἰς τὴν αὔριον. Ἐπιξυνάπτειν βουλομένοις τὸν ἑωθινὸν, Μακρὰς δὲ πράττειν εἰς τὰ λοιπὰ ξυμβολάς. Γνάθαινα δ' αὐτῷ εἶπε πρὸς ἑταίραν τινὰ Στρατευόμενον δρῶσα πρὸς τὰς συμβολάς, Στρατοκλῆς ἐπ' ἐρίφοις φησὶ χαμεῦνας ποιεῖ, Ἰδοῦσ' ἔφηβον ἡ Γνάθαιν' ἰσχνὸν πάνυ, Καὶ μέλανα λεπτὸν θ' ὡς ἔοικεν ὑπερβολῇ Καὶ λιπαρὸν, ἔτι δὲ τῶν ἐφήβων βραχύτερον Ἔσκωπτεν εἰς Ἄδωνιν, ἀναγώγως δέ πως Τοῦ μειρακίσκου καὶ τυραννικώτερον

Αὐτῇ συναντήσαντος, ἐμβλέψασα τῇ Θυγατρὶ μετὰ ταύτης συμπορευομένῃ λέγει, Δικαιότερον ἦν ὦ τέκνον νὴ τὼ θεὼ. Λέγουσι ποντικόν τι μειρακύλλιον Ἀναπαυόμενον μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀξιοῦν Πρωὶ γινόμενον, ὥστε τὴν πυγὴν ἅπαξ Αὐτῷ παρασχεῖν, τὴν δὲ τοῦτ' εἰπεῖν, τάλαν

30 Ἔπειτα τὴν πυγήν με νῦν αἰτεῖς, ὅτε † Τὰς ὗς ὥρα νομὴν καιρὸς ἐστὶν ἐξάγειν, Καὶ Γναθαίνιον δέ γε τῇ θυγατριδοῦς αὐτῆς τάδε ἀνεγράφη, Εἰς τὰς Ἀθήνας παρεπιδημήσας ξένος Σατράπης πάνυ γέρων ἐνενήκοντ' ἐτῶν, Κρονίοις ἐπιδὼν εἶδε τὴν Γναθαίνιον, Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἐξ ἀφροδισίου τινός, Τό τ' εἶδος αὐτῆς τούς ῥυθμούς τε καταμαθὼν, Ἐπυνθάνετο μίσθωμα, πράττεται πόσον Τῆς νυκτός. ἡ Γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν, Καὶ τὰ δόρατ' ἀποβλέψασα δραχμὰς χιλίας Ἔταξ', ὁ δ' ἄφνω καιρίαν πληγεὶς πάππα Ζωγρεῖς γύναι φησὶν ἕνεκα τοῦ στρατιωτικοῦ, Μνᾶς πραξαμένη δὲ πέντε τὰς σπονδὰς ποιοῦ, Καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον, ἡ δ' ἐπιδέξιον

Βουλόμενον αὐτὸν τὸν σατράπην ἀπεδέξατο, Εἶπεν δὲ δὸς ὅσον ἐπιθυμεῖς πάτερ, οἶδα γὰρ Ἀκριβῶς καὶ πέπεισθ' ὅτι † Εἰς νύκτ' ἀποδώσεις τῇ θυγατρί μου διπλοῦν. Ἐν ταῖς Ἀθήναις χαλκοτύπος σφόδρ' εὐφυὴς Καταλελυκυίας τῆς Γναθαινίου σχεδὸν, Οὐκ ἔτι δ' ἑταιρεῖν ὑπομενούσης, δὲ ἀπὸ τοῦ πῶς Τὸν Ἀνδρόνικον ἡδέως αὐτὴν ἔχειν Τὸν ὑποκριτὴν, τότε δ' ὄντος ἐν ἀποδημίᾳ, Ἐξ

40 οὗ γεγονὸς ἦν ἄρρεν αὐτῷ παιδίον, Οὐχ ὑπομένουσαν τὴν Γναθαίνιον λαβεῖν Μίσθωμα, λιπαρῶν δὲ καὶ προσκείμενος Πολὺ δαπανήσας, ἔσχεν αὐτὴν, χρυσίον, Ἀνάγωγος ὢν δὴ καὶ βάναυσος παντελῶς, Ἐν σκυτοτομείῳ τινὶ μετὰ τινῶν καθήμενος, Κατεχόλαζε τὴν Γναθαίνιον λέγων,

Ἑτέρῳ τρόπῳ μὲν συγγενέσθαι μηδενί Ἐξῆς καθιππάσαι δ' ὑπ' αὐτῆς πεντάκις. Μετὰ ταῦτ' ἀκούσας Ἀνδρόνικος τὸ γεγονὸς Ἐκ τῆς Κορίνθου προσφάτως ἀφιγμένος, Παρὰ τὸν πότον ταῦτ' ἔλεγε τῇ Γναθαινίῳ, Αὐτὸν μὲν ἀξιοῦντα μὴ τετευχέναι Τούτου παρ' αὐτῆς μηδέ ποτε τοῦ σχήματος, Ἐν τῷδε δ' ἱδρῶς γλυφεῦ μαστιγίας, Ἔπειτ' ἐκπλεῖν φασὶ τὴν Γναθαίνιον, Περιλαμβάνειν γὰρ οὐκ ἐδόκει μαζὸν τάλαν, Ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ στόματος ἠσβολωμένον, Διὰ τοῦθ' ὑπομεῖναι πολὺ λαβοῦσα χρυσίον, Ἐφιλοσόφησα θ' ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα, καὶ Ἐλάχιστον αὐτοῦ περιλάβω τοῦ σώματος. Ἔπειτα φασὶ τὴν Γναθαίνιον ποτέ, Τὸν Ἀνδρόνικον οὐ θελούσης παρὰ πότον Φι-

50 λεῖν, καθάπερ ταῖς πρότερον ἡμέραις ἀεί, Ὀργιζομένης δὲ διὰ τὸ μηδὲν λαμβάνειν † Ἔπαθε, πῶς οὐχ ὁρᾷς Γνάθαιν' ἔφη, Ὑπερηφανοῦσαν μοι τὴν θυγατέρα χρωμένην, Ἡ γραῦς δ' ἀγανακτήσασα τάλαιν' ἔφη τέκνον, Περίλαβε φησὶ καὶ φίλησον εἰ θέλει. † Ἡ δ' εἶπε μῆτερ πῶς ἔφη μέλλω φιλεῖν,

Γναθαίνιον.

φιλεῖν, Τὸν μισθὸν ὀφείλημα τὸν ὑπὸ τὰς στέγας, Τὸ κοινὸν ἀργὸς δωρεὰν θέλοντ᾽ ἔχειν. Πανηγύρεως οὔσης ποθ᾽ ἡ Γναθαίνιον Εἰς Πειραιᾶ κατέβαινε πρὸς ξένον τινὰ Ἔμπορον, ἐραστὴν ἐν τελῶς ἐπ᾽ ἀστράβης, Τὰ πάντ᾽ ἔχουσ᾽ ὀνάρια μετ᾽ αὐτῆς τρία, Καὶ τρεῖς θεραπαίνας καὶ νέαν τιθήνην μίαν. Ἔπειτ᾽ ἐν αὐταῖς οὐδὲ τινὸς στενῆς ὁδοῦ Κακὸς παλαιστὴς ἐντυχὼν τις τῶν ἀεὶ Ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐπιμελῶς ἡττημένων. Ὃς οὐ δυνάμενος τότε παρελθεῖν ῥαδίως Ἀλλὰ στενοχωρῶν εἶπεν, ὦ τρισάθλιε Ὀνηλάτ᾽ εἰ μὴ θᾶττον ἐκστήσῃ ποτέ, Ἐκ τῆς ὁδοῦ τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ Σὺν τοῖς ὀναρίοις φησὶ καὶ ταῖς ἀστράβαις. Γναθαίνιον δ᾽ εἶπ᾽ ὦ τάλαν μὴ δῆτ᾽ ἀνερ, Οὐδέποτε γὰρ τοῦτ᾽ ἐστί σοι πεπραγμένον. Ἑξῆς δὲ καὶ ταῦτ᾽ ἀναγράφει, Λαΐδα λέγουσι τὴν Κορινθίαν ποτὲ Εὐριπίδην ἰδοῦσαν ἐν κήπῳ τινὶ Πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον Ἔχοντ᾽, ἀπόκριναι φασὶν ὦ ποιητά μοι Τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγῳδίᾳ, Ἔρρ᾽ αἰσχροποιέ, καταπλαγεὶς δ᾽ Εὐριπίδης Τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γὰρ εἶ τίς ἔφη δοκεῖς Αἰσχροποιός. ἡ δὲ γελάσασ᾽ ἀπεκρίθη, Τί δ᾽ αἰσχρόν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ. Ἡ Γλυκέριον λαβοῦσα παρ᾽ ἐραστοῦ τινός, Κορίνθιον τετράπηχυ καινὸν λῄδιον, Ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, εἶτ᾽ οὐδὲ τέλος Ἔδοξ᾽ ἔχειν πέμψασα τὴν θεραπαινίδα Τὸ μισθάριον ἔχουσαν, ἐκέλευ᾽ ἀποφέρειν Θοἰμάτιον. ὁ γναφεὺς δ᾽ ἔφη, ἂν γ᾽ ἔλαδίου τεταρτημόριά μοι φησὶ προσενέγκῃς τρία Κομίσαι. τὸ κωλῦον γὰρ ἐστὶ τοῦτό γε. ἡ δ᾽ ἀπήγγελλε τάλαινα ἔπερ κακόν, Ἡ Γλυκέριον μέλλει γάρ, ὥσπερ μαινίδας Ἀποτηγανίζειν φησί μοι τὸ λῄδιον. Ὅτε τοῦ Σοφοκλέους Δημοφῶν ἐρώμενος Τὴν Αἶγα Νικὼ πρεσβυτέραν οὖσαν ποτὲ Νέος ὢν ἔτ᾽ αὐτὸς εἶχεν, ἐπεκαλεῖτο δ᾽ Αἴξ, Ὅτι τὸν μέγαν κατέφαγ᾽ ἐραστὴν ποτὲ Θαλλόν, παρεγένεθ᾽ γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν Ὠνησόμενος μέλι, χελιδονίας τ᾽ ἰσχάδας, Ὑμήττιόν τε φορτιούμενος μέλι, Λέγεται δ᾽ ἐκείνην τὴν γυναῖκ᾽ ἐσχηκέναι, Πυγὴν πάνυ καλήν, ἣν ποτ᾽ ἠξίου λαβεῖν. Ὁ Δημοφῶν, ἡ δ᾽ εἶπε γελάσασ᾽ εὖ, ἵνα Σοφοκλεῖ δῷς φησὶ παρ᾽ ἐμοῦ λαβὼν Φίλτατε. Καλλιστοῦς δὲ τῆς ὑὸς καλουμένης Πρὸς τὴν ἑαυτῆς λοιδορουμένης ποτὲ Μητέρα, Κορώνη δ᾽ ἐπεκαλεῖτο τοὔνομα, Διέλυεν ἡ Γνάθαιν᾽, ἐρωτηθεῖσα δὲ τί Διαφέρονται; τί γὰρ ἔφη σ᾽ ἄλλο πλὴν Ἄλλη κορώνη θ᾽ ἑτέρα ἐκείνῃ μέμφεται. Ἵππην λέγουσιν τὴν ἑταίραν Θεόδοτον, Ἔχειν ἐραστὴν τὸν ἐπὶ τοῦ χόρτου ποτὲ Γενόμενον, αὕτη δ᾽ ὀψὲ τῆς ὥρας ποτὲ Εἰσῆλθεν ἐπὶ κώθωνα πρὸς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον, εἰώθει δὲ συμπίνειν ἀεὶ Αὐτῷ. λέγει δ᾽ οὖν ὑστεροῦσα παρὰ πολύ, Πτολεμαῖε διψῶ φησὶ παππία σφόδρα, Ἀλλ᾽ ἐγχείτω μοι τὶς τέτταρας Κοτύλας, ἐπὶ τ᾽ εἰς τὴν μεγάλην † ἔπειθ᾽ ὁ βασιλεὺς λέγει, Εἰς τὴν λεκάνην μὲν οὖν, δοκεῖς γάρ μοι πολὺν Ἵππη πάνυ χόρτον φησὶ καταβεβρωκέναι. Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν Θεσπικήν, Κἄπειτα αἰτησάσης αὐτὸν μνᾶν μίαν, Ὁ Μοίριχος μέγ᾽ εἶπεν, οὐ πρώην δύο χρυσοῦς λαβοῦσα παρεγένου ξένῳ τινί; Περίμενε τοίνυν καὶ σύ φησιν ἕως ἂν οὖ Βινητιάσω καὶ τοσοῦτον λήψομαι. Νικὼ λέγεται τὴν Αἶγα, Πύθωνός τινος Αὐτὴν ποτ᾽ ἀπολιπόντος, Εὐάνδριν δὲ τὴν Παχεῖαν ἀναλαβόντος, εἶτ᾽ αὖ ὕστερον Μεταπεμπομένου ποθ᾽ ὡς ἔοικ᾽ αὐτὴν λέγειν Πρὸς τὸν μετιόντα παῖδα, νῦν Πύθων ἔφη, Ἐπεὶ γε τῶν ὑῶν διάμεστος ἐγένετο ἐπὶ τὴν αἶγ᾽ οἷός τ᾽ ἐστιν ἀνακάμπτειν πάλιν. Μέχρι μὲν οὖν τούτων μνημονεύω τῶν ὑπὸ τοῦ Μάχωνος εἰρημένων. αἱ γὰρ παλαιαὶ ἡμῶν Ἀθῆναι τοσοῦτον πλῆθος ἤνεγκαν ἑταιρῶν, περὶ ὧν ἐπεξελεύσομαι, ὅσον γε δύναμαι, ὅσον ὄχλον εὐανδροῦσα πόλις οὐκ ἔσχεν. ἀνέγραψε γοῦν Ἀριστοφάνης μὲν ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριακονταπέντε. Ἀπολλόδωρος δὲ τούτων πλείους. ὁ Γοργίας δὲ πλείονας παραλειφθῆναι φάσκοντα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μετὰ ἑταιρῶν πλειόνων καὶ τάσδε. τὴν Πάροινον ἐπικληθεῖσαν, καὶ Λαμπυρίδα καὶ Εὐφροσύνην. αὕτη δὲ ἦν γναφέως θυγάτηρ. ἄγραφοι δ᾽ εἰσὶν αὐτῷ, Μεγίστη, Ἀγαλλίς, Θαυμάριον, Θεόκλεια. αὕτη δ᾽ ἐπεκαλεῖτο Κορώνη, Ληνετόκυστος, Ἄστρα, Γνάθαινα, καὶ ταύτης θυγατριδῆ Γναθαίνιον καὶ Σιγή, καὶ Συνωρίς ἡ λύχνος ἐπικαλουμένη, καὶ Εὔκλεια, καὶ Γραμμαῖα, καὶ Θρυαλλίς, ἔτι Χίμαιρα καὶ Λαμπάς. τῆς δὲ Γναθαίνης ἤρα δεινῶς, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιός, ὡς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν ἱστορεῖ. ἐν ἀγῶνι οὖν ποτε αὐτὸν ἀσχημονήσαντα σφόδρα, ἀρθῆναι ἐκ τοῦ θεάτρου συνέβη, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐλθεῖν πρὸς τὴν Γνάθαιναν. κελεύοντος οὖν τοῦ Διφίλου ὑπονίψαι τοὺς πόδας αὐτοῦ τὴν Γνάθαιναν, ἡ δὲ τί γὰρ εἶπεν, οὐκ ἠρμένος ἥκεις; σφόδρα δ᾽ ἦν εὔθικτος πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἡ Γνάθαινα. καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρόνουν ἐφ᾽ ἑαυταῖς παιδείας ἀντεχόμεναι, καὶ τοῖς μαθήμασι χρόνον ἀπομερίζουσαι, διόπερ καὶ εὔθικτοι πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἦσαν. κατηγοροῦντος γοῦν ποτε Στίλπωνος Γλυκέρας παρὰ πότον, ὡς διαφθειρούσης τοὺς νέους, ὥς φησι Σάτυρος ἐν τοῖς Βίοις ὑποτυχοῦσα ἡ Γλυκέρα, τὴν αὐτὴν ἔφη ἔχομεν αἰτίαν ὦ Στίλπων, σέ τε γὰρ λέγουσιν διαφθείρειν τοὺς ἐντυγχάνοντάς σοι ἀνωφελῆ καὶ ἐριστικὰ σοφίσματα διδάσκοντα, ἐμέ τε ὡσαύτως. μηδὲν οὖν διαφέρειν ἐπιτριβομένοις καὶ κακῶς πάσχουσιν, ἢ μετὰ φιλοσόφου ζῆν, ἢ ἑταίρας. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα γυνὴ τὸ σῶμα δι᾽ ἀργίαν ψυχῆς φρόνησιν ἐν αὑτῷ οὐκ ἀργὸν φορεῖ. Γναθαίνης δὲ πολλὰς

Margin notes: Λαΐς. — Γλυκέριον. — Νικώ. — Ἵππη. — Φρύνη. — Ὀνόματα ἑταιρῶν. — Εὔθικτοι Γναθαίνης ἀποκρίσεις.

Line numbers in margin: 10, 20, 30, 40, 50

δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις αὐτῆς ἀνέγραψεν ὁ Λυγκεύς. παρασίτου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου, καὶ τὸ
σῶμα εὖ ἔχοντος, χαριέντως ἔφη ὦ νεανίσκε τὸ σωμάτιον διάκεισαι. τί οὖν οἴει εἰ μὴ ἐδευτεροκοίτουν,
τῷ λιμῷ ἂν ἔφη ἀπέθανες. Παυσανίου δὲ τοῦ Λάκκου ὀρχουμένου, καὶ εἰς κάδον τινὰ ἐμπεσόντος, ὁ Λάκ
κος ἔφη εἰς τὸν κάδον ἐμπέπτωκεν. ἐπιδόντος δέ τινος οἶνον ἐν ψυκτηριδίῳ μικρόν, καὶ εἰπόντος
ὅτι ἑκκαιδεκαέτης, μικρός γε ἔφη ὡς τοσούτων ἐτῶν, νεανίσκων δέ τινων παρὰ πότον ὑπὲρ αὐτῆς
τυπτόντων ἑαυτούς, ἔφη πρὸς τὸν ἡττώμενον, θάῤῥει παιδίον. οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ ἀγὼν ἐστὶν, ἀλλ' ἀρ
γυρίτης. ὡς δὲ ὁ τὴν μνᾶν τῇ θυγατρὶ δοὺς αὐτῆς, οὐδὲν ἔτι ἔφερεν, ἀλλ' ἐφοίτα μόνον. παιδίον ἔ
φη ὥσπερ πρὸς Ἱππόμαχον τὸν παιδοτρίβην μνᾶν δοὺς, οἴει ἀεὶ φοιτήσειν. Φρύνης δὲ πικρότερον
εἰπούσης αὐτῇ, εἰ δὲ λίθον ἔφη εἶχες, ἀποψήσασθαι ἄν σοι ἔδωκα. ἐτύγχανε δὲ ἡ μὲν αἰτίαν ἔχουσα λε
βιᾶν, ἡ δὲ κοιλίαν προπετεστέραν ἔχειν. τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ βαλλομένων εἰς βολβοφακῆν,
καὶ τῆς παιδίσκης ἐν τῷ καθαίρειν εἰς τὸν κόλπον ἐμβαλλομένης τῶν φακῶν, ἡ Γνάθαινα ἔφη κολπο
φακῆν διανοεῖται ποιεῖν. Ἀνδρονίκου δὲ τοῦ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνός τινος ἐν ᾧ τοὺς Ἐπιγόνους εὐημε
ρήκει, πίνειν μέλλοντος παρ' αὐτῇ, καὶ τοῦ παιδὸς κελεύοντος τῇ Γναθαίνῃ προκαλέσασθαι, ὀλόμενε
παῖδ' ὦν ἔφη ποῖον εἴρηκας λόγον. πρὸς δὲ ἀδολέσχην τινὰ διηγούμενον ὅτι παραγίνοιτο ἀφ' Ἑλλησπόν
του, πῶς οὖν φησὶν εἰς τὴν πρώτην πόλιν οὐχ ἧκες τῶν ἐκεῖ, τοῦ δ' εἰπόντος εἰς ποίαν; εἰς Σίγειον εἶ
πεν. εἰσελθόντος δέ τινος ὡς αὐτὴν καὶ ἰδόντος ἐπί τινος ἀγγείου ᾠὰ, εἰπόντος τε ὠμὰ ταῦτα Γνά
θαινα, ἢ ἑφθὰ; ἔγχαλκα ἔφη παιδίον. Χαιρεφῶντος δὲ ἀκλήτου ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντος, προπιοῦσα πο
τήριον αὐτῷ ἡ Γνάθαινα, λαβὲ ἔφησεν ὑπερήφανε, καὶ ὃς, ἐγὼ ὑπερήφανος, τίς δὲ μᾶλλον εἶπεν ἡ Γνά
θαινα, ὃς οὐδὲ καλούμενος ἔρχῃ. Νικὼ δὲ ἡ αἲξ ἐπικαλουμένη φησὶν ὁ Λυγκεὺς παρασίτου τινὸς ἀπαν
τήσαντος λεπτοῦ ἐξ ἀῤῥωστίας, ὡς ἰσχνὸς ἔφη. τί γὰρ οἴει με ἐν τρισὶν ἡμέραις καταβεβρωκέναι, ἤτοι
τὴν λήκυθον ἔφη ἢ τὰ ὑποδήματα. † Μετάνειρα ἡ ἑταίρα Δημοκλέους τοῦ παρασίτου λαγυνίωνος ἐπί
κλην, καταπεσόντος ἔν τινι κονιάματι. καὶ γὰρ σὺ φησὶ σαυτὸν ἔδωκας οὗ ψῆφοι εἰσίν. διαπηδῶν
τος δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πλησίον κλίνην, πρόσεχε φησὶ μὴ ἀνακραπῇς. ταῦτα ἱστορεῖ Ἡγήσανδρος. Ἀριστό
δημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων, Γνάθαιναν φησὶ δύο ἐμισθώσαντο στρατιώτης
καὶ μαστιγίας, ἀναγωγότερον οὖν τοῦ στρατιώτου λάκκον αὐτὴν εἰπόντος, πῶς ἔφησεν, ἢ ὅτι δύο ποτα
μοὶ ἐμβάλλετέ μοι Λύκος καὶ Ἐλεύθερος; ἐπὶ δὲ τὴν θυγατέρα τῆς Γναθαίνης πτωχῶν ἐραστῶν κωμαζόν
των καὶ ἀπειλούντων κατασκάψειν τὴν οἰκίαν, ἐνηνοχέναι γὰρ δικέλλας, ἀλλ' εἰ ταῦτ' εἴχεθ' ὑμεῖς
εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ἐνεχυράσαντες τὸ μίσθωμα ἂν ἀπεστάλατε. ἐμμελὴς δὲ ἦν πάνυ ἡ Γνάθαινα, καὶ
οὐκ ἀνάστειος φθέγξασθαι, ἥτις καὶ νόμον συσσιτικὸν συνέγραψε, καθ' ὃν δεῖ τοὺς ἐραστὰς ὡς αὐτὴν καὶ θυ
γατέρα εἰσιέναι, κατὰ ζῆλον τῶν τὰ τοιαῦτα συνταξαμένων φιλοσόφων. ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλί
μαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο. ὁ δὲ νόμος ἴσος ἐγράφη, καὶ
ὅμοιος, στίχων τριακοσίων εἰκοσιτριῶν. Καλλίστιον δὲ τὴν ἐπικληθεῖσαν Πτωχελένην μαστιγίας ἐμισθώ
σατο. θέρους δὲ ὄντος ἐπεὶ γυμνὸς κατέκειτο τοὺς τύπους τῶν πληγῶν ἰδοῦσα, πόθεν οὗτοι τάλαν εἶπεν.
καὶ ὃς παιδὸς ὄντος μου ζωμὸς κατεχύθη, ἡ δὲ δηλαδὴ μόσχειος. Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερή
σαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι, ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν εἶ
πεν, ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀποφύσα καὶ τῷ κάτω χρῶ. Θαῒς ἐραστοῦ τινὸς αὐτῆς ἀλαζόνος
παρὰ πολλῶν ποτήρια χρησαμένου, καὶ λέγοντος θέλειν ταῦτα συγκόψαι, ἄλλα δὲ κατασκευάσαι,
ἀπολεῖς ἔφη ἑκάστου τὸ ἴδιον. Λεόντιον κατακειμένη μετ' ἐραστοῦ, ἐπεισελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον Γλυ
κέρας, καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς ταύτῃ μᾶλλον προσέχοντος, κατάστυγνος ἦν, ὡς δ' ἐπιστρέψας ὁ γνώριμος
αὐτὴν ἠρώτησε τί λυπεῖται, ἡ ὑστέρα με λυπεῖ ἔφη. πρὸς Λαΐδα τὴν Κορινθίαν ἐραστὴς ἀποσφράγι
σμα πέμψας ἐκέλευε παραγίνεσθαι, ἡ δὲ οὐ δύναμαι εἶπε πηλός ἐστι. Θαῒς πρὸς Γράσωνα πορευο
μένη ἐραστὴν, ἐπεί τις αὐτὴν ἠρώτα ποῖ πορεύεται, εἶπεν, Αἰγεῖ συνοικήσουσα τῷ Πανδίονος. Φρύνη
συνδειπνοῦσά ποτε Γράσωνι ἄρασα φθεῖρα λαβὲ εἶπε καὶ κατέφαγε. πέμψαντος δέ τινος αὐτῇ τῶν
γνωρίμων οἶνον χρηστὸν μὲν, ὀλίγον δὲ, καὶ λέγοντος ὅτι δεκαέτης ἐστὶ, μικρός ὡς πολλῶν ἐτῶν ἔφη. ζη
τουμένου δὲ ἔν τινι συμποσίῳ διὰ τίνα αἰτίαν οἱ στέφανοι κρέμανται, εἶπεν ὅτι ψυχαγωγοῦσι. μα
στιγίου δέ τινος μειρακιευομένου πρὸς αὐτὴν, καὶ φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν ἐ
σκυθρώπασεν. ἐπερωτήσαντος δὲ τὴν αἰτίαν, ὀργίζομαί σοι εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις. Φιλάργυρος δέ
τις ἐραστὴς ὑποκοριζόμενος αὐτὴν εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἶ Πραξιτέλους. ἡ δὲ σὺ δ' Ἔρως Φειδίου. ἐπεὶ δὲ
καὶ τῶν πολιτικῶν οἶδά τινας, μνημονεύοντας αὐτῶν ἢ κατηγοροῦντας ἢ ἀπολογουμένους, μνησθήσο
μαι καὶ τούτων. Δημοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ κατὰ Ἀνδροτίωνος Σινώπης μέμνηται καὶ Φανοστράτης, καὶ πε
ρὶ μὲν τῆς Σινώπης Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν τῷ κωμῳδουμένων φησὶν, ὅτι Ἄβυδος ἐκαλεῖτο διὰ τὸ
γραῦς εἶναι. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι, καὶ ἐν Κηπουρῷ, ἐν Ἀκεστρίᾳ, ἐν Ἁλιευομένῃ, ἐν Νε
οττίδι. καὶ Ἄλεξις ἐν Κλεοβουλίνῃ. καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. περὶ δὲ τῆς Φανοστράτης Ἀπολλόδω

Ἑταιρῶν ἀποφθέγματα διαφόρων.

Ἑταῖραι διάφοροι.

ρος φησὶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων, ὅτι Φθειροπύλη ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδήπερ ἐπὶ τὰς θύρας ἑστῶσα ἐφθειρίζετο. Ὑπερείδης δὲ ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας φησὶν καὶ πάλιν τὰς ἀφύας καλουμένας τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκαλεῖσθαι. ἑταιρῶν ἐπωνυμία αἱ ἀφύαι, περὶ ὧν ὁ προειρημένος Ἀπολλόδωρος φησὶν, Σταγόνιον καὶ Ἄνθις ἀδελφαί, αὗται ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὖσαι, τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους εἶχον. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, Νικοστρατίδα φησὶν ἀφύην κληθῆναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὁ δ' αὐτὸς Ὑπερείδης ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου αἰκίας περὶ Γλυκέρας τάδε λέγει, ἄγων Γλυκέραν τε τὴν Θαλασσίδος ζεῦγος ἔχων ἄδηλον, αὕτη δ' ἦν ἡ παρὰ Ἁρπάλῳ συνοικοῦσα. περὶ ἧς φησὶ Θεόπομπος ἐν ταῖς περὶ τῆς Χίας ἐπιστολῆς, ὅτι μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίκης θάνατον, ὁ Ἅρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν, ἣν καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους βασίλισσαν προσαγορευομένην, ἀπειρῆσθαί τε πᾶσι μὴ στεφανοῦν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανῶσιν. ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς ἱστάναι τολμῆσαι παρ' αὐτὴν ἑαυτοῦ. τὰ ὅμοια δὲ εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις. ὁ δὲ γράψας τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον, εἴτε Πύθων ἦν ὁ Καταναῖος, ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος φησί, Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον Αὐτοῖσι τῶν Ἀγῆνος οὐκ ἐλάττονας Σίτου παραπέμψαι καὶ πολίτην γεγονέναι, Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ' ἴσως Αὐτοῖς ὀλέθρου, κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών. Λυσίας δ' ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, εἴγε γνήσιος ὁ λόγος τούτων μνημονεύει, Φιλύρα γε τοῦ ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα, καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις, καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη, καὶ Λαγίσκα, καὶ Ἄνθεια. μή ποτε δὲ δεῖ γράφειν αὐτὶ τῆς Ἀνθείας Ἀντείαν. οὐ γὰρ εὑρίσκομεν παρ' οὐδενὶ Ἄνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν. ἐπὶ δὲ Ἀντείας καὶ ὅλον δρᾶμα ἐπιγραφόμενον, ὡς προεῖπον Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου ἐστὶ, καὶ ὁ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον γράψας μνημονεύει αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, ὁ Λυσίας εἰ γνήσιος ὁ λόγος, καὶ Ναΐδος τῆς ἑταίρας μέμνηται, καὶ ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα ψευδομαρτυριῶν, ἐπώνυμον δέ ἐστι τοῦτο ἑταίρας. τὸ γὰρ κύριον ἦν Οἴα, ὡς Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν Ἀντίκυραν αὐτὴν φάσκων κληθῆναι, ἤτοι ὅτι συνέπινε παρακινοῦσι καὶ μεμηνόσιν, ἢ ὅτι αὐτὴν ἀναλαβὼν ὁ ἰατρὸς Νικόστρατος, καὶ ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῇ πολὺν ἐλλέβορον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους Εἰρηνίδος ἑταίρας μέμνηται, ὡς ἑταιρούσης τῷ Λεωκράτει. Νικοῦς δὲ Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, αὕτη δὲ ὅτι αἲξ ἐπεκαλεῖτο προείπομεν διὰ τὸ θαλλὸν τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι, ὅτι δὲ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἄγουσι τὸ ζῶον, οὐδ' ὅλως Ἀθηνᾷ θύεται, διὰ τοῦτο ἄλλος ἔσται λόγος. ἀλλ' ὅτι γε Σοφοκλῆς ἐν ποιμέσιν, ὅτι θαλλοφαγεῖ τὸ ζῶον φησὶν οὕτως,

Ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλιτῶν ὁρᾶν Θαλλὸν, χιμαίρᾳ προσφέρων νέον πόδα, Εἶδον στρατὸν στείχοντα παρ' ἀλίαν ἄκραν.

Μνημονεύει τῆς Νάννου καὶ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις οὕτω, Νάννιον δὲ μαίνεται ἐπὶ τοῦ Διονύσου, κωμῳδῶν αὐτὴν ὡς μέθυσον. Μένανδρος δ' ἐν Ψευδηρακλεῖ φησίν, ἐκ τ' ἐπέρα Νάννιον. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν προσκήνιον φησὶν ἐπεκαλεῖτο ἡ Νάννιον, ὅτι πρόσωπόν τε ἀστεῖον εἶχε, καὶ ἐχρῆτο χρυσίοις καὶ ἱματίοις πολυτελέσιν, ἐκδῦσα δὲ ἦν αἰσχροτάτη. ἦν δὲ Κορώνη τῆς Νάννου θυγάτηρ τὸ τῆς τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τριπορνείας ὄνομα. καὶ Νεμεάδος δὲ τῆς αὐλητρίδος Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, περὶ ἧς ἄξιον θαυμάζειν, πῶς περιεῖδον Ἀθηναῖοι οὕτω προσαγορευομένην τὴν πόρνην πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης ὀνόματι κεχρημένην. κεκώλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα, οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως. καὶ Σίκιμος δὲ τῆς ἐμῆς ὡς σὺ φῂς Κύνουλκε, καὶ Ὑπερείδης μέμνηται ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ λέγων οὕτως, Ὥστε Λαῒς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν πώποτε Διενεγκεῖν τὴν ὄψιν, καὶ Σίκιμον καὶ Μετάνειραν. Νικόστρατος δὲ ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητής, ἐν Πανδρόσῳ οὑτωσὶ λέγων, Ἔπειτα τοῦ αὐτοῦ δεῖν πρὸς Ἀγρόπην Ἐλθοῦσα πέμψαι στρώματ' αὐτὴν κελεύ' ἔφη, καὶ παρὰ Σίκιμον χαλκώματα. Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι τάσδε καταλέγει ἑταίρας. Χρυσίδα, Κορώνην, Ἀντίκυραν, Ἰσχάδα καὶ Νάννιον ἔχοντας ὡραίαν σφόδρα. Φιλέταιρος ἐν Κυνηγίδι, Οὐχὶ Κερκώπη μὲν ἤδη γέγονεν ἔτη τρισχίλια, Ἡ δὲ Διοπείθους ἀειδὴς Τέλεσις ἕτερα μυρία. Θεολύτην δ' οἶδεν οὐδείς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο. Οὐχὶ Λαῒς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανε βινουμένη Καὶ γαλήνας καὶ κορώνας οὐ λέγω, Περὶ δὲ Ναΐδος σιωπῶ, γομφίους γὰρ οὐκ ἔχει. Θεόφιλος φιλαύλῳ, Τοῦ μή ποτ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς Λαΐδα Φερόμενον ἢ Μηκωνίδ', ἢ Σισύμβριον, Ἢ βάραθρον, ἢ Θάλλουσαν, ἢ τούτων τινὰ Ὧν ἐμπλέκουσι τοῖς λίνοις αἱ μαστροποί, Ἢ Νάννιον, ἢ Μαλθάκην. Τοσαῦτ' εἰπὼν μετὰ τινὸς τρογιλίας ὁ Μυρτίλος, μή τι τοιοῦτον ὑμᾶς οἱ φιλόσοφοι ἔφη, οἱ καὶ πρὸ τῶν ἡδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοῖχον ὑποσκάπτοντες, ὥς πού ὁ Ἐρατοσθένης φησί, κἀμοὶ μὲν τὰ καλὰ τῶν ἑταιρῶν ἀποφθέγματα πεπεράνθω μέχρι τούτων. ἐπ' ἄλλο δ' εἶδος μεταβήσομαι λόγων, καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου, ὅστις ἐγκυκλίου

παιδείας

παιδείας ἀμύητος ὤν, ἐμακάριζε καὶ σὲ ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχόμενον, τοιαύτας φωνὰς προϊέμενος, μακαρίζω σε ὦ οὗτος ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας. ὅθεν εὖ τὸν καὶ ὁ Τίμων φησίν, Γραμμαδιδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζωόντων. Οὗτος οὖν Ἐπίκουρος

Λεόντιον Ἐπικούρου.

οὐ Λεόντιον εἶχεν ἐρωμένην τὴν ἐπὶ ἑταιρείᾳ διαβόητον γενομένην; ἡ δὲ οὐχ ὅτι φιλοσοφεῖν ἤρξατο, ἐπαύσατο ἑταιροῦσα, πᾶσι τε τοῖς ἐπικουρείοις συνῆν ἐν τοῖς κήποις. Ἐπικούρῳ δὲ καὶ ἀναφανδόν, ὡς τ᾽ ἐκεῖνον πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς, τοῦτ᾽ ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ἕρμαχον ἐπιστολῶν.

Λαΐς.

Λαΐδος τε τῆς ἐξ Ὑκκάρων, πόλις δ᾽ αὕτη σικελική, ἀφ᾽ ἧς αἰχμάλωτος γενομένη, ἧκεν εἰς Κόρινθον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἧς καὶ Ἀρίστιππος ἤρα, καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ. Διογένης τε ὁ κύων ἣ καὶ Ἀφροδίτη ἡ ἐν Κορίνθῳ ἡ Μελανὶς καλουμένη, νυκτὸς ἐπιφαινομένη ἐμήνυεν ἐραστῶν ἔφοδον πολυταλάντων, οὗ Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ. Ἀπελλῆς δὲ ὁ ζωγράφος ὅτι παρθένον οὖσαν τὴν Λαΐδα θεασάμενος ἀπὸ τῆς πειρήνης ὑδροφοροῦσαν, καὶ θαυμάσας τὸ κάλλος, ἤγαγέ ποτε αὐτὴν εἰς φίλων συμπόσιον, χλευασάντων δ᾽ αὐτὸν τῶν ἑταίρων ὅτι ἀνθ᾽ ἑταίρας παρθένον εἰς τὸ συμπόσιον ἀγάγοι, μὴ θαυμάσητε εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν ἀπόλαυσιν, μετ᾽ οὐ δὲ ὅλην τριετίαν καλὴν δείξω. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ Σωκράτης ἐμαντεύσατο περὶ Θεοδότης τῆς ἀθηναίας, ὡς φησι Ξενοφῶν ἀπομνημονεύμασιν. ὅτι δὲ καλλίστη εἴη, καὶ στέρνα κρείττω λόγου παντὸς ἔχοι ἔλεγε. ἰτέον ἡμῖν ἔφη θεασομένοις τὴν γυναῖκα. οὐ γὰρ δὴ ἀκούσασι

Θεοδότη. Lib. 3.

ἔστι κρῖναι τὸ κάλλος. οὕτω δ᾽ ἦν ἡ Λαῒς καλή, ὡς καὶ τοὺς ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομιμεῖσθαι τῆς γυναικὸς τοὺς μαστοὺς, καὶ τὰ στέρνα, διαζηλοτυπουμένη δὲ ἡ Λαῒς ποτε Φρύνῃ πολὺν ἐραστῶν εἶχεν ὅμιλον, οὐ διακρίνουσα πλούσιον ἢ πένητα, οὐδ᾽ ὑβριστικῶς αὐτοῖς χρωμένη. Ἀρίστιππος δὲ κατὰ ἔτος συνδιημέρευεν αὐτῇ ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις, καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου, ὅτι σὺ μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται, ἀπεκρίνατο, ἐγὼ Λαΐδι χορηγῶ πολλά, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ, ὦ Ἀρίστιππε κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ, ἢ κύνιζε οὖν ὡς ἐγὼ ἢ πέπαυσο. καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἆρά γε μή τοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι Διόγενες οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γὰρ ἔφη. τί δὲ ναῦν ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτο ἔφη. οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπον ἐστὶν, ᾗ πολλοὶ κέχρηνται. Νυμφόδωρος δ᾽ ὁ συρακούσιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων, ἐξ Ὑκκάρου φησὶ σικελικοῦ φρουρίου εἶναι τὴν Λαΐδα. Στράττις δ᾽ ἐν μακεδόσιν ἢ παυσανίᾳ, κορινθίαν αὐτὴν εἶναι

Λαΐδα πολίτις.

φησὶ διὰ τούτων, εἰσὶ δ᾽ ὅθεν αἱ παῖδες αὗται καὶ τίνες, Νῦν μὲν ἥκουσι μεγαρόθεν, εἰσὶ δὲ Κορίνθιαι, Λαῒς μὲν ἡ μέγα κλέος. Τίμαιος δ᾽ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ Ὑκκάρων, καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπό τινων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ ἐρασθεῖσαν τινὸς Παυσανίου θετταλοῦ κατὰ φθόνον, καὶ δυσζηλίαν ταῖς ξυλίναις χελώναις τυπτομένην ἐν Ἀφροδίτης ἱερῷ, διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι ἀνοσίας Ἀφροδίτης. δείκνυσθαι δ᾽ αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ πηνειῷ, ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην, καὶ ἐπίγραμμα τόδε, Τῆς δέ ποθ᾽ ἡ μεγάλαυχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκὴν Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου, Λαΐδος, ἣν ἐτέκνωσεν ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος, Κεῖται δ᾽ ἐν κλεινοῖς θετταλικοῖς πεδίοις. Αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορίνθῳ τεθάφθαι πρὸς τῷ κρανίῳ. Ἀριστοτέλης δὲ ὁ σταγειρίτης οὐκ ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Νικόμαχον, καὶ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου; ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους πρώτῳ,

Διαφόρων ἀνδρῶν ἑταῖραι ἐρώμεναι.

ἐπιμελείας φάσκων τῆς δεούσης τετυχηκέναι ἐν ταῖς τοῦ φιλοσόφου διαθήκαις. ὁ δὲ καλὸς ἡμῶν Πλάτων οὐκ Ἀρχεάνασσαν τὴν κολοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα, ὡς καὶ ᾆδειν εἰς αὐτὴν τάδε, Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ κολοφῶνος ἑταίραν, Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως. Ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης, Πρωτοπόρου δι᾽ ὅσσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. Περικλῆς δὲ ὁ ὀλύμπιος, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, οὐχ ἕνεκεν Ἀσπασίας τῆς νεωτέρας ἀλλὰ τῆς Σωκράτει τῷ σοφῷ συγγενομένης, καίπερ τηλικοῦτον ἀξίωμα συνέσεως καὶ πολιτικῆς δυνάμεως κτησάμενος, οὐ συνετάραξε πᾶσαν Ἑλλάδα. ἦν δ᾽ οὗτος ἀνὴρ πρὸς ἀφροδίσια πάνυ καταφερής, ὅστις καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικὶ συνῆν, ὡς Στησίμβροτος ὁ θάσιος ἱστορεῖ, κατὰ τοὺς αὐτοὺς αὐτῷ χρόνους γενόμενος, καὶ ἑωρακὼς αὐτὸν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ἀντισθένης δὲ ὁ σωκρατικὸς ἐρασθέντα φησὶν αὐτὸν Ἀσπασίας, δὶς τῆς ἡμέρας εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ᾽ αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὴν ἄνθρωπον, καὶ φευγούσης ποτὲ αὐτῆς γραφὴν ἀσεβείας, λέγων ὑπὲρ αὐτῆς πλείονα ἐδάκρυσεν, ἢ ὅτε ὑπὲρ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας ἐκινδύνευσεν. καὶ Κίμωνος δ᾽ Ἐλπινίκῃ τῇ ἀδελφῇ παρανόμως συνόντος, εἶθ᾽ ὕστερον ἐκδοθείσης Καλλίᾳ, καὶ φυγαδευθέντος μισθὸν ἔλαβε τῆς καθόδου αὐτοῦ ὁ Περικλῆς τὸ τῇ Ἐλπινίκῃ μιχθῆναι. Πυθαίνετος ἐν τρίτῳ περὶ Αἰγίνης Περίανδρον φησὶν ἐξ Ἐπιδαύρου τὴν Προκλέους θυγατέρα Μέλισσαν ἰδόντα πελοποννησιακῶς ἠμφιεσμένην, ἀναμπέχονος γὰρ καὶ μονοχίτων ἦν, καὶ ᾠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις, ἐρασθέντα γῆμαι. Πύρρος δὲ τοῦ ἠπειρωτῶν βασιλέως, ὃς

ἣν πρῶτος ὁ Πύῤῥου τοῦ ἐπ᾽ Ἰταλίαν στρατεύσαντος, ἐρωμένην ἣν Τίγρις ἡ Λευκαδία, ἣν Ὀλυμπιὰς ἡ τοῦ νεανίσκου μήτηρ φαρμάκοις ἀπέκτεινε. καὶ Οὐλπιανὸς ὥσπερ ἑρμαιόν τι ἐπὶ λαλοῦντος τοῦ Μυρτίλου ἔφη. εἰ ἔχομεν ἀῤῥενικῶς εἰρημένον τὸν Τίγριν, Φιλήμονα γὰρ οἶδα τοῦτ᾽ εἰρηκότα νεαίρᾳ,

Τίγρις ἀρσενικῶς.

Ὥσπερ Σέλευκος δεῦρ᾽ ἔπεμψε τὴν τίγριν, Ἣν εἴδομεν ἡμεῖς, τῷ Σελεύκῳ πάλιν ἔδει, Τὶ ἡμᾶς παρ᾽ ἡμῶν ἀντιπέμψαι θηρίον Τριγέρανον, οὐ γὰρ γίνεται τοῦτ᾽ αὐτόθι. Πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἐπεὶ πρὸ ἡμῶν ἐμποδὼν ἐγένου κατάλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ κατὰ τὸν Σωσικράτους τοῦ φαναγορείτου οἶνος, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ σαμίου ἢ ἀβδηρείτου, μικρὸν ἀποσχὼν ἤδη τὴν παρὰ σοῦ τρίψομαι πολύσιν Φοίνιξ γεραιέ. μάθε οὖν ὅτι ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν τίγριν. Ἄλεξις ἐν πυραύνῳ οὕτως, Ἄνοιγ᾽ ἄνοιγε τὴν θύραν, ἐλάνθανον Πάλαι περιπατῶν αὐδρίας ἐλάττων, ὄνος ποτάμιος ὅππος τοῖχος, ὁ Σελεύκου τίγρις. ἔχων δὲ καὶ ἄλλα μαρτύρια ανατίθεμαι τὰ νῦν ἕως ἂν ἀπομνημονεύσω τὸν περὶ τῶν καλῶν γυναικῶν κατάλογον. Κλέαρχος γὰρ περὶ Ἐπαμινώνδου φησὶν οὕτως, Ἐπαμινώνδας ὁ θηβαῖος σεμνότερον μὲν τούτων, οὐκ εὐσχημόνως δὲ

Καλῶν γυναικῶν.

περὶ τὰς ὁμιλίας ἐσφάλλετο τῇ γνώμῃ, εἴ τις θεωροίη τὰ πραχθέντα αὐτῷ περὶ τὴν λάκωνος γυναῖκα. Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἀποβαλὼν Γλαύκιππον, Μυῤῥίνην τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχεν. ἐν πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγόραν, Φίλαν δ᾽ ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν ἐποιήσατο, ὡς Ἰδομενεὺς ἱστορεῖ. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Φρύνης λόγῳ Ὑπερείδης ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆς γυναικός, καὶ οὐδέ πω τοῦ ἔρωτος ἀπηλλαγμένος τὴν προειρημένην Μυῤῥίνην εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγεν. ἦν δὲ

Φρύνη.

ἡ Φρύνη ἐκ Θεσπιῶν κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τὴν περὶ θανάτου, ἀπέφυγε. διόπερ ὀργισθεὶς ὁ Εὐθίας οὐκ ἔτι εἶπεν ἄλλην δίκην, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ὁ δὲ Ὑπερείδης συναγορεύων τῇ Φρύνῃ ὡς οὐδὲν ἤνυε λέγων ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφιούμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰς τοὐμφανὲς, καὶ περιῤῥήξας τοὺς χιτωνίσκους, γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας, τοὺς ἐπιλογικοὺς οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς ἐπεῤῥητόρευσε, δεισιδαιμονῆσαί τε ἐποίησε τοὺς δικαστὰς τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτης ἐλέῳ χρισάμενος μὴ ἀποκτεῖναι καὶ ἀφεθείσης ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφισμα, μηδένα οἰκτίζεσθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον, ἢ τὴν κατηγορουμένην κρίνεσθαι. ἦν δὲ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις, διόπερ οὐδὲ ῥᾳδίως ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν· ἐχίσαρκον γὰρ χιτώνιον ἠμπέχετο, καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων, ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη θοιμάτιον καὶ λύσασα τὰς κόμας ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ, καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς Ἀπελλῆς τὴν ἀναδυομένην ἀπεγράψατο. καὶ Πραξιτέλης δὲ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην ἀπ᾽ αὐτῆς ἐπλάσατο, καὶ ἐν τῇ τοῦ ἔρωτος βάσει τῇ ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου ἐπιγράψεν, Πραξιτέλης ὃν ἔπασχε διηκρίβωσεν ἔρωτα, Ἐξ ἰδίης ἕλκων ἀρχέτυπον κραδίης, Φρύνῃ μισθὸν ἐμεῖο διδοὺς ἐμέ. Φίλτρα δὲ βάλλω, Οὐκ ἔτ᾽ οἰστεύων, ἀλλ᾽ ἀτενιζόμενος. Ἐκλογὴν τε αὐτῇ τῶν ἀγαλμάτων ἔδωκεν, εἴτε τὸν ἔρωτα θέλοι λαβεῖν, εἴτε τὸν ἐπὶ τριπόδων σάτυρον. ἡ δὲ ἑλομένη τὸν ἔρωτα ἀνέθηκεν αὐτὸν ἐν Θεσπιαῖς. αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν Δελφοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος πεντελικοῦ. κατεσκεύασε δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης, ὃν καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ κυνικός, ἔφη τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. ἕστηκε δὲ καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη μέση τῆς Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, καὶ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἔχουσα ἐπιγραφὴν, Φρύνη Ἐπικλέους

αὐτῆς Steph.

Θεσπική, ὥς φησιν Ἀλκέτας ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, δύο ἀναγράφει Φρύνας γεγονέναι, ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι Κλαυσιγέλωτα, τὴν δὲ Σαπέρδιον. Ἡρόδικος δὲ ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι φησὶν ὀνομαζομένην Σεστὸν καλεῖσθαι δὲ διὰ τὸ ἀποσήθειν καὶ ἀποδύειν τοὺς συνόντας αὐτῇ, τὴν δὲ Θεσπικήν. ἐπλούτει δὲ σφόδρα ἡ Φρύνη καὶ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράψωσι Θηβαῖοι. Ἀλέξανδρος μὲν κατέσκαψεν, ἀνέστησε δὲ Φρύνη ἡ ἑταίρα, ὡς ἱστορεῖ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. εἴρηκε δὲ περὶ τοῦ πλούτου αὐτῆς Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν νεαίρᾳ, πρόκειται τὸ μαρτύριον, καὶ Ἄμφις ἐν κουρίδι. παρασίτει δὲ τῇ Φρύνῃ Γρύλλιον εἷς ὢν τῶν ἀρεοπαγιτῶν, ὡς καὶ Σάτυρος ὁ Ὀλύνθιος ὑποκριτὴς Παμφίλῃ. Ἀριστογείτων δ᾽ ἐν τῷ κατὰ Φρύνης τὸ κύριον αὐτῆς φησὶν εἶναι ὄνομα Μνησαρέτην. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὸν ἐπιγραφόμενον κατ᾽ αὐτῆς εὐθίου λόγον. Διόδωρος ὁ περιηγητὴς Ἀναξιμένους φησὶν εἶναι. Ποσείδιππος δὲ ὁ κωμικὸς ἐν Ἐφεσίᾳ τάδε φησὶ περὶ αὐτῆς, Φρύνη ποθ᾽ ἡμῶν γέγονεν ἐπιφανεστάτη Πολὺ τῶν ἑταιρῶν. καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα Τῶν τότε χρόνων εἶ, τόν γε ἀγῶν᾽ ἀκήκοας, Βλάπτειν δοκοῦσα τοὺς βίους μείζους βλάβας Τὴν ἡλιαίαν εἷλε περὶ τοῦ σώματος, Δέσωσε τὴν ψυχὴν μόλις. ἴστε δὲ ὅτι καὶ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἐξ αὐλητρίδος ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Δημέαν, ὃν φρυαττόμενόν ποτε ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐπεσίμωσεν Ὑπερείδης εἰπὼν, οὐ σιωπήσῃ μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα. καὶ Βίων

δ᾽ ὁ Βορυ

δ' ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς. Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδοποιὸς ἤδη γέρων ὤν, ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταίρας, ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησί, Κλῦθί μου εὐχομένου κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα, Τὴν δὲ νέων μὲν ἀναίνεσθαι φιλότητα καὶ εὐνήν, Ἡ δ' ἐπιτέρπεσθαι πολιοκροτάφοισι γέρουσι Ἰσχὺς ἀπήμβλυνται τῶν, νοῦς δ' ἔτι καὶ μενοινᾷ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων. τῆς δὲ Θεωρίδος μνημονεύει λέγων ἔν τινι στασίμῳ οὕτως· φίλη γὰρ ἡ Θεωρίς. περὶ δὲ δυσμαῖς ἂν τοῦ βίου, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἑταίραν, καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν. ὅτι δὲ γηραιῷ ὄντι τῷ Σοφοκλεῖ συνῆν ἡ Ἀρχίππη, ὁ πρότερος αὐτῆς ἐραστὴς Σμικρίνης ἐρωτώμενος ὑπό τινος τί πράττει Ἀρχίππη, χαριέντως ἔφη, ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων κάθηται. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης ὁ τῶν ῥητόρων αἰδημονέστερος, Μετάνειραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ Λαγίσκην, ὡς Λυσίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς. Δημοσθένης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταίρας, τὴν Μετάνειραν τοῦ Λυσίου φησὶν ἐρωμένην εἶναι. ἤρα δὲ καὶ ὁ Λυσίας Λαγίδος τῆς ἑταίρας, ἧς ἔγραψεν ἐγκώμιον Κέφαλος ὁ ῥήτωρ, καθάπερ καὶ Ἀλκιδάμας ὁ Ἐλαΐτης ὁ Γοργίου μαθητής, ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. τὴν δὲ Ναΐδα ταύτην Λυσίας ἐν τῷ περὶ Φιλωνίδου γράφων ὧδε, ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριος ἐστίν. ὁ δ' ὑμέναιος ἐπιτήδειος ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾷ φησί. μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ, μή ποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ ἐν ᾧ λέγει, ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου, γραπτέον Ναῒς καὶ οὐ Λαΐς. Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους, προβαίνοντά φησι τῇ ἡλικίᾳ τὸν Ἰσοκράτη ἀναλαβεῖν Λαγίσκαν ἑταίραν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐξ ἧς καὶ γενέσθαι αὐτῷ θυγάτριον. μνημονεύει δ' αὐτῆς Στράττις ἐν τούτοις, Καὶ τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν Ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἔτι, Τόν τ' αὐλοτρύπην αὐτόν. Καὶ Λυσίας δὲ ἐν τῷ περὶ Λαΐδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, μνημονεύει αὐτῆς καταλέγων καὶ ἄλλας ἑταίρας ἐν τούτοις. Φιλύρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια καὶ Ἀριστόκλεια. Δημοσθένη τὸν ῥήτορα καὶ τεκνοποιήσασθαι ἐξ ἑταίρας ἔχει λόγος. αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσίου λόγῳ προσαγήοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον ὡς δι' ἐκείνων ἔλεον ἕξων χωρὶς τῆς μητρός, καίτοι ἔθος ἐχόντων τῶν κρινομένων τὰς γυναῖκας ἐπάγεσθαι, ἀλλ' αἰδοῖ τοῦτ' ἐποίησε, φεύγων τὴν διαβολήν. ἀκόλαστος δ' ἦν ὁ ῥήτωρ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ὥς φησιν Ἰδομενεύς. Ἀριστάρχου γοῦν τινὸς ἐρασθεὶς μειρακίου, καὶ δι' αὐτὸ παροινήσας εἰς Νικόδημον, ἐξέκοψεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. παραδέδοται δὲ καὶ περὶ ὄψα καὶ περὶ νέους, καὶ περὶ γυναῖκας πολυτελής. τοιγαροῦν καὶ ὁ γραμματεὺς ποτ' αὐτὸς εἶπε, τί δ' ἄν τις περὶ Δημοσθένους λέγειν δύναιτο, τὰ γὰρ ἐνιαυτῷ μελετηθέντα ἐκείνῳ, μία γυνὴ μιᾷ νυκτὶ συνέχεεν, ἀναλαβεῖν γοῦν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν λέγεταί τινα Κνωσίωνα μειρακίσκον, καίτοι γυναῖκα ἔχων, ὡς καὶ αὐτὴν ἀγανακτήσασαν συγκοιμᾶσθαι τῷ Κνωσίωνι. Μυρρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ὁ τῆς διαδοχῆς τελευταῖος, καὶ ἔξω τοῦ διαδήματος κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Πτολεμαῖος τε ὁ τὴν ἐν Ἐφέσῳ δίπων φρουρὰν υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως Εἰρήνην εἶχε τὴν ἑταίραν, ἥτις ὑπὸ Θρᾳκῶν ἐν Ἐφέσῳ ἐπιβουλευομένου τοῦ Πτολεμαίου, καὶ καταφυγόντος εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν συγκατέφυγε, καὶ ἀποκτεινάντων αὐτὸν ἐκείνων ἡ Εἰρήνη ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱεροῦ, ἔρραινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς, ἕως καὶ αὐτὴν κατέσφαξαν. Δανάην δὲ τὴν Λεοντίου τῆς Ἐπικουρείας θυγατέρα ἑταιριζομένην καὶ αὐτὴν Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου, δι' ἣν αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ Λαοδίκης, ἡ δὲ κατεκρημνίσθη, ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης ταδί. ἡ παρεδρος τῆς Λαοδίκης Δανάη πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα. Λεοντίου δὲ οὖσα τῆς μετ' Ἐπικούρου τοῦ φυσικοῦ σχολασάσης θυγάτηρ. Σώφρονος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη παρακολουθοῦσα, διότι ἀποκτεῖναι βούλεται τὸν Σώφρονα ἡ Λαοδίκη, διανεύει τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπιβουλήν. ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ προσποιηθεὶς συγχωρεῖν, περὶ ὧν λέγει δύ' ἡμέρας παρῃτήσατο εἰς σκέψιν, καὶ συγχωρησάσης νυκτὸς ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον. μαθοῦσα δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δανάης, κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν τῶν προγεγενημένων φιλανθρώπων ἐπισυμβαλλομένη. τὴν δὲ Δανάην φασὶν ὡς ᾔσθετο τὸν ἐπηρτημένον αὐτῇ κίνδυνον ἀνακρινομένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης, οὐδ' ἀποκρίσεως αὐτὴν ἀξιῶσαι, ἀπαγομένην δὲ ἐπὶ τὸν κρημνὸν εἰπεῖν, ὡς δικαίως οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θείου, ὅτι ἐγὼ τὸν γενόμενόν μοι ἄνδρα σώσασα, τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω. Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀποκτείνασα, τηλικαύτης τιμῆς ἀξιοῦται. ὁ δ' αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύσας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτω, Μύσα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἥτις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος, αὐτὴ μεταμφιεσαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχούσης, συλληφθεῖσα αὐήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυτῆς θεραπαινίσιν, ἦλθεν εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐμφανίσασα ἑαυτὴν ἥτις ἦν, πολυτελῶς ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθείς, ἡδέως δὲ αὐτὴν καὶ

Θεωρίς.

Ἀνθεὺς ἐπιγεγραμμένου.

Δημοσθένους ἀσέλγεια.

Ἑταιρῶν κατάλογος.

Λαμπυρίδα προσηγορεύσθαι, ὥς φησι Δίυλλος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Χαριτοβλέφαρος. Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν Στεφάνου τοῦ ῥήτορος, Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ ἠλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν, Ἀντείας, Στρατόλας, Ἀριστοκλείας, Φίλας, Ἰσθμιάδος, Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλέους ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ, καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ Φρυνίωνος τοῦ παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱός, Δημοχάρους δὲ ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νέαιραν εἶχον ἡμέραν παρ' ἡμέραν διαιτητῶν γενομένων φίλων, Φρυνίων καὶ Στέφανος ὁ ῥήτωρ, ὃς καὶ τῆς Νεαίρας θυγατέρα Στρυβήλην τὴν ὕστερον Φανὼ κληθεῖσαν, ὡς ἰδίαν θυγατέρα ἐξέδοτο Φράστορι τῷ αἰγιαλεῖ, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, ὃς καὶ περὶ Σινώπης τῆς ἑταίρας τάδε λέγει, Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας ἐκολάσατε, καὶ ἄλλα κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ ἁλῴοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσης ἱερεῖον θύσειεν, νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα μὴ θύειν, οὐδ' ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας ἀλλὰ τῆς ἱερείας. διαβόητος δ' ἑταίρα γέγονε καὶ ἡ μιλησία Πλαγγών, ἥτις περικαλλεστάτη οὖσα ἠράσθη τις νεανίσκος κολοφώνιος Βακχίδα ἔχων ἐρωμένην τὴν σαμίαν. λόγον οὖν προσενέγκαντος τοῦ νεανίσκου πρὸς αὐτήν, ἡ Πλαγγὼν ἀκούσασα τῆς Βακχίδος τὸ κάλλος, καὶ ἀποτρέψαι θέλουσα τὸν νεανίσκον τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ὡς ἀδύνατον ἦν, ᾔτησε τῆς συνουσίας μισθὸν τὸν Βακχίδος ὅρμον διαβόητον ὄντα, ὁ δὲ σφοδρῶς ἐρῶν ἠξίωσε τὴν Βακχίδα μὴ περιιδεῖν αὐτὸν ἀπολλύμενον. καὶ ἡ Βακχὶς τὴν ὁρμὴν κατιδοῦσα τοῦ νεανίσκου ἔδωκε. Πλαγγὼν τε τὸ ἄζηλον συνιδοῦσα τῆς Βακχίδος τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ, τῷ δ' ὡμίλησε, καὶ τὸ λοιπὸν φίλαι ἐγένοντο κοινῶς περιέπουσαι τὸν ἐραστήν, ἐφ' οἷς Ἴωνες ἀγασθέντες ὥς φησι Μένετωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων Πασιφίλαν ἐκάλεσαν τὴν Πλαγγόνα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀρχίλοχος περὶ αὐτῆς ἐν τούτοις, Συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας, Εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη. Ὅτι δὲ καὶ Μένανδρος ὁ ποιητὴς ἤρα Γλυκέρας κοινόν, ἐνεμεσήθη δέ. Φιλήμονος γὰρ ἑταίρας ἐρασθέντος, καὶ χρηστὴν ὀνομάσαντος διὰ τοῦ δράματος, ἀντέγραψε Μένανδρος ὡς οὐδεμιᾶς οὔσης χρηστῆς. Ἅρπαλος δὲ ὁ μακεδὼν ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πολλὰ χρημάτων συλήσας, καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀθήνας, ἐρασθεὶς Πυθιονίκης, πολλὰ εἰς αὐτὴν κατανάλωσεν ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἀποθανούσῃ πολυτάλαντον μνημεῖον κατεσκεύασεν, ἐκφέρων τε αὐτὴν ἐπὶ τὰς ταφάς, ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τεχνιτῶν τῶν ἐπισημοτάτων χορῷ μεγάλῳ, καὶ παντοίοις ὀργάνοις καὶ συμφωνίαις παρέπεμπε τὸ σῶμα. Δικαίαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως φησί. ταυτὸ δὲ πάθοι τις ἂν ἐπὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμενος, καὶ ταύτην ἀπ' Ἐλευσῖνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστάς, οὗ ἂν ἡ τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας ἀφορώμενος ναὸς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται παρὰ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ᾠκοδομημένον μνῆμα, οἷον οὐχ ἕτερον οὐδὲ συνεγγὺς οὐδ' ἐν ἔστι τῷ μεγέθει. τοῦτο ἢ Κίμωνος ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐστί, μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ κατεσκευασμένον, εἰ δὲ μὴ δεδογμένον κατασκευάσασθαι. πάλιν δ' ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας, ἥν τινα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, τὴν Ἁρπάλου διαβάλλων ἀκολασίαν, φησίν. ἐπίσκεψαι δὲ καὶ διάκουσον σαφῶς παρὰ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος ὃν τρόπον Πυθιονίκην περιέστειλε τελευτήσασαν, ἣ Βακχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος. ἐκείνη δὲ Σινώπης τῆς θρᾴττης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μετενηνεγμένης τὴν πορνείαν, ὥστε γίνεσθαι μὴ μόνον τρίδουλον, ἀλλὰ καὶ τρίπορνον αὐτήν. ἀπὸ πλειόνων δὲ ταλάντων ἢ διακοσίων, δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῆς, ὃ καὶ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας, καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, οὐδεὶς πω νῦν οὔτ' ἐκεῖνος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν κεκόσμηκε τὸν τάφον. Πυθιονίκης δὲ τῆς ἑταίρας, φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνησι, τὸ δ' ἐν Βαβυλῶνι μνῆμα πολὺν ἤδη χρόνον ἐπιτετελεσμένον. ἣν γὰρ πάντες ᾔδεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναι σοῦ φάσκων ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι, καὶ προσαγορεῦσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης ἀφροδίτης, ἅμα τῆς τε παρὰ θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν, καὶ τὰς σὰς τιμὰς προπηλακίζειν ἐπιχειρῶν. μνημονεύει τούτων καὶ Φιλήμων ἐν Βαβυλωνίῳ, Βασίλισσ' ἢ Βαβυλὼν ἂν οὕτω τύχῃ, Τὴν Πυθιονίκην οἶσθα καὶ τὸν Ἅρπαλον. μνημονεύει δ' αὐτῆς καὶ Ἄλεξις ἐν Λυκίσκῳ. μετὰ δὲ τὴν Πυθιονίκης τελευτήν, ὁ Ἅρπαλος Γλυκέραν μετεπέμψατο, καὶ ταύτην ἑταίραν ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ, φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἅρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτόν, εἰ μή τις στεφανώσει καὶ τὴν πόρνην. ἔστησέ τε εἰκόνα χαλκῆν τῆς Γλυκέρας ἐν Ταρσῷ τῆς Συρίας, οὗπερ καὶ σὲ καὶ αὐτὸν ἀνατιθέναι μέλλειν. παρέδωκέ τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ ὁρᾷ ὑπὸ λαοῦ προσκυνουμένην καὶ βασίλισσαν προσαγορευομένην, καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην. αἷς πρέπον ἦν τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν σοὶ συνοικοῦσαν. συνεπιμαρτυρεῖ δὲ τούτοις, καὶ ὁ τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφώς, ὅπερ ἐδίδαξε Διονυσίων ὄντων ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου τοῦ ποταμοῦ, εἴτε

Ἀγῆνα δρᾶμα.

Πύθων ἦν ὁ Καταναῖος ἢ ὁ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐδιδάχθη δὲ τὸ δρᾶμα ἤδη φυγόντος τοῦ Ἁρπάλου ἐπὶ θάλατταν καὶ ἀποστάντος, καὶ τῆς μὲν Πυθιονίκης, ὡς τεθνηκυίας μέμνηται. τῆς δὲ Γλυκέρας ὡς οὔσης παρ' αὐτῷ, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις αἰτίας γινομένης τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρὰ Ἁρπάλου λέγων ὧδε. ἔστι δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυκεν, ὅδ' ἐφίτωμα † ὄρνον δ' ἐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε Πόρνης ὁ κλεινὸς λαός, ὃν δὴ Παλλίδης Τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὑτοῦ φυγήν, Ἐνταῦθα δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι Ὁρῶντες αὐτὸν παγκάκως διακείμενον, Ἔπεισαν ὡς ἄξουσι τὴν ψυχὴν ἄνω Τὴν Πυθιονίκης. Παλλίδην δ' ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸν Ἅρπαλον. ἐν τοῖς ἑξῆς τῶν κυρίων καλέσας αὐτὸν φησίν, ἐκμαθεῖν δ' ἐσσὸν ποθῶν ἄπεραν ἀπ' οἴκων κεῖθεν Ἀτθίδα χθόνα, Τίνας τύχας καλοῦσιν ἢ πράττουσί τι, Ὅτε μὲν ἔφασκον δοῦλον ἐκτῆσθαι βίον Ἱκανὸν ἐδείπνουν, νυνὶ δὲ τὸν χέδρωπα μόνον Καὶ τὸν μάραθον ἔσθουσι, πυροὺς δ' οὐ μάλα. Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον, Αὐτοῖσι τῶν ἀγήνος οὐκ ἐλάσσονας Σίτου διαπέμψαι, καὶ πολίτην γεγονέναι. Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔστιν δ' ἴσως Αὐτοῖσιν ὀλέθρου κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών. Ἐνδόξους δὲ ἑταίρας καὶ ἐπὶ κάλλει διαφερούσας ἤνεγκε καὶ ἡ Ναύκρατις· Δωρίχαν τε, ἣν ἡ καλὴ Σαπφὼ ἐρωμένην γενομένην Χαράξου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Ναύκρατιν ἀπαίροντος, διὰ τῆς ποιήσεως διαβάλλει, ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένην. Ἡρόδοτος δ' αὐτὴν Ῥοδῶπιν καλεῖ, ἀγνοῶν ὅτι ἑτέρα τῆς Δωρίχης ἐστὶν αὕτη, ἡ καὶ τοὺς περιβοήτους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖνος διὰ τούτων, † εἰς δὲ τὴν Δωρίχαν τόδ' ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα Ποσείδιππος, καίτοι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ πολλάκις αὐτῆς μνημονεύσας, ἐστὶ δὲ τόδε, Δωρίχα ὀστέα μὲν σ' ἁπαλὰ κοσμήσατο δεσμῶν, Χαίτης ἥ τε μύρων ἔμπνοος ἀμπεχόνη. Ἥ ποτε τὸν χαρίεντα περιστέλλουσα Χάραξον Σύγχρους ὀρθρινῶν ἥψαο κισσυβίων. Σαπφῷαι δὲ μένουσι φίλης ἔτι καὶ μενέουσι Ὠδῆς αἱ λευκαὶ φθεγγόμεναι σελίδες, Οὔνομα σὸν μακαριστὸν ὃ Ναύκρατις ὧδε φυλάξει, Ἔς τ' ἂν ἔῃ Νείλου ναῦς ἔφαλος γιγάνη. Καὶ Ἀρχεδίκη δ' ἦν ἐκ τῆς Ναυκράτεως καὶ αὕτη ἑταίρα καλή. φιλεῖ γάρ πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ἡρόδοτος φησίν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας, καὶ ἡ ἐξ Ἐρεσοῦ δὲ τῆς ἑτέρας Σαπφοῦς τοῦ καλοῦ Φάωνος ἐρασθεῖσα, περιβόητος ἦν, ὥς φησι Νύμφις ἐν περίπλῳ Ἀσίας. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν. ἀκροατὴς δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου. Βιλιστίχη δὲ ἡ Ἀργεία ἑταίρα καὶ αὐτὴ ἔνδοξος, τὸ γένος ἀπὸ τῶν Ἀτρειδῶν σώζουσα, ὡς οἱ τὰ Ἀργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν. ἔνδοξος δὲ ἐστὶ καὶ Λέαινα ἡ ἑταίρα Ἁρμοδίου ἐρωμένη τοῦ τυραννοκτονήσαντος. ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἱππίαν τὸν τύραννον, οὐδὲν ἐξειποῦσα ἐναπέθανε ταῖς βασάνοις. Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπικληθεῖσαν Λήμην ἑταίραν, τὴν καλουμένην Παρόραμον. διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον, ὥς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μυρτίλος μέλλων σιωπᾶν, ἀλλὰ μικροῦ ἔφη ἄνδρες φίλοι ἐξελαθόμην ὑμῖν εἰπεῖν τήν τε Ἀντιμάχου Λυδήν, προσέτι δὲ καὶ τὴν ὁμώνυμον ταύτης ἑταίραν Λυδήν, ἣν ἠγάπα Λαμύνθιος ὁ Μιλήσιος. ἑκάτερος γὰρ τούτων τῶν ποιητῶν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς, τῆς βαρβάρου Λυδῆς εἰς ἐπιθυμίαν καταστάς, ἐποίησεν ὁ μὲν ἐν ἐλεγείοις, ὁ δ' ἐν μέλει τὸ καλούμενον ποίημα Λυδήν. παρέλιπον δὲ καὶ τὴν Μιμνέρμου αὐλητρίδα Ναννὼ καὶ τὴν Ἑρμησιάνακτος τοῦ Κολοφωνίου Λεόντιον. ἀπὸ γὰρ ταύτης ἐρωμένης αὐτῷ γενομένης ἔγραψεν ἐλεγειακὰ τρία βιβλία, ὧν ἐν τῷ τρίτῳ κατάλογον ποιεῖται ἐρωτικῶν οὑτωσί πως λέγων. Οἵην μὲν φίλος υἱὸς ἀνήγαγεν Οἰάγροιο, Ἀγριόπην Θρῇσσαν στειλάμενος κιθάρῃ Ἀϊδόθεν. ἔπλευσε δὲ κακὸν καὶ ἀπειθέα χῶρον, Ἔνθα Χάρων κοινὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον Ψυχὰς οἰχομένων, λίμνη δ' ἐπὶ μακρὸν ἀυτεῖ, Ῥεῦμα διὲκ μεγάλου ῥυομένη δόνακος. Ἀλλ' ἔτλη παρὰ κῦμα μονόζωστος κιθαρίζων Ὀρφεύς, παντοίους δ' ἐξανέπεισε θεούς Κωκυτόν τ' ἀθέμιστον ὑπ' ὀφρύσι μειδήσαντα. Ἠδὲ καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός, Ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένου, ἐν πυρὶ δ' ὄμμα Σκληρὸν τριστοίχοις δεῖμα φέρον κεφαλαῖς, Ἔνθεν ἀοιδιάων μεγάλους ἀνέπεισεν ἄνακτας Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου, Οὐ μὴν οὐδ' υἱὸς Μήνης ἀγέραστον ἔθηκεν Μουσαῖος Χαρίτων ἤρανος Ἀντιόπην, Ἥτε πολυμνήστησιν Ἐλευσῖνος παρὰ πέζαν Εὔασμον κρυφίων ἐξεφόρει λογίων. Ῥάριον ὀργίων ἀνέμω διαποιπνύουσα, Δήμητρα γνωστὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδῃ. Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ἀποπρολιπόντα μέλαθρον, Ἡσίοδον πάσης ἤρανον ἱστορίης Ἀσκραῖον ἐσικέσθαι, ἔχων Ἑλικωνίδα κώμην Ἔνθεν ὅ γ' Ἠοίην μνώμενος Ἀσκραΐην Πόλλ' ἔπαθεν, πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους Ὕμνων ἐκ πρώτης παιδὸς ἀνερχόμενος. Αὐτὸς δ' οὗτος ἀοιδός, ὃν ἐκ Διὸς αἶσα φυλάσσει Ἥδιστον πάντων δαίμονα μουσοπόλων. Λεπτὴν γ' εἰς Ἰθάκην ἀντείνατο θεῖος Ὅμηρος Ὠδῇσιν πινυτῆς εἵνεκα Πηνελόπης. Ἣν διὰ πολλὰ παθὼν ὀλίγην ἐσενάσσατο νῆσον Πολλὸν ἀπ' εὐρείης λειπόμενος πατρίδος. Ἔκλαιεν δ' Ἰκάρου τε γένος καὶ δῆμον Ἀμύκλου Καὶ Σπάρτης ἰδίων ἁπτόμενος παθέων.

ἑταιρῶν κατάλογοι.

ἑταῖραι ποιητῶν.

Μίμνερμος δὲ τὸν ἡδὺν ὃς εὕρετο πολλὸν ἀνατλὰς ἦχον, καὶ μαλακοῦ πνεῦμ᾽ ἀπὸ πενταμέτρου,
Καίετο μὲν Ναννοῦς πολιῷ δ᾽ ἐπὶ πολλὰ κημώτῳ † Κνημωθεὶς κώμους † σὺν ἐξεώμαιν.
Ἤχθει δ᾽ Ἑρμόβιον τὸν ἀεὶ βαρὺν ἠδὲ Φερικλῆν Ἐχθρὸν μισήσας, τοῖά δ᾽ ἐπεμψεν ἔπη. Λυδῆς
δ᾽ Ἀντίμαχος Χρυσηΐδος ἐκ μὲν ἔρωτος Πληγεὶς, Πακτωλοῦ ῥεῦμ᾽ ἐπέβη ποταμοῦ, Δαρδανίην δὲ
θανοῦσαν, ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν Κλαίων, ἤλθεν ἀποπρολιπὼν Ἄκραν ἐς Κολοφῶνα,
γόων δὲ ἀνεπλήσατο βίβλους, Ἱρὰς ἐκ παντὸς παυσάμενος καμάτου. Λέσβιος Ἀλκαῖος δὲ πό
σους ἀνεδέξατο κώμους, Σαπφοῦς φορμίζων ἱμερόεντα πόθον, Γιγνώσκεις δ᾽ ἀοιδὸς ἀηδόνος
ἠράσαθ᾽ ὕμνων Τήϊον ἀλγύνων ἄνδρα πολυφραδίῃ. Καὶ γὰρ τὴν ὁ μελιχρὸς ἐφωμίλησ᾽ Ἀνα
κρέων Στελλομένην πολλαῖς ἅμμιγα Λεσβιάσι, Φοίτα δ᾽ ἄλλοτε μὲν προλιπὼν Σάμον, ἄλλο
τε δ᾽ αὐτὴν Οἰνηρὴν δείρῃ κεκλιμένην πατρίδα, Λέσβον ἐς εὔοινον, τὸ δὲ Μύρσιον εἴσιδε 10
λέκτρον, Πολλάκις αἰολικοῦ κύματος ἀντιπέρας. Ἀτθὶς δ᾽ οἷα μέλισσα πολυανθέα κεδνὰ
νὴν Λαπὼ σ᾽ ἐν τραγικαῖς ἠδὲ χορηγεσίαις. Βάκχον ὅς τὸν ἔρωτ᾽ ἐγείρασθ † ἀραιὸς Ζεὺς ὑπὸ
ριν Σοφοκλεῖ. Φημὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα, Καὶ πάντων μῖσος κτώμενον
ἐκ συνοχῶν Πάσας ἀμφὶ γυναῖκας ὑπὸ σκολιοῖς τυπέντα, Τόξου νυκτερινὰς οὐκ ἀπεθήκατ᾽ ὀδύ
νας, Ἀλλὰ Μακηδονίης πάσας κατενίσατο λαύρας, Αἰγέων μέθεπεν δ᾽ Ἀρχελάου ταμίην, Εἰ
σόκε τοι δαίμων Εὐριπίδου εὕρετ᾽ ὄλεθρον, Ἀμφὶ βίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν. Ἄνδρα δὲ
τὸν Κυθήρηθεν ὃν ἐτρέψαντο τιθῆναι, Βάκχου λωτοῦ πιστότατον ταμίην Μοῦσαι παιδευθέν
τα Φιλόξενον οἷα τιναχθεὶς Ὀρτυγίῃ ταύτης ἦλθε διὰ πτόλεως. Γιγνώσκεις καίουσα μέγαν πόθον,
ὃν Γαλατείης Αὐτοῖς μηλείοις θῆκαθ᾽ ὑπὸ προγόνοις. Οἶσθα δὲ καὶ τὸν ἀοιδὸν, ὃν Εὐρυκύλου πο
λῖται Κῷοι χάλκεον ἔστησαν ὑπὸ πλατάνῳ Βιττίδα μολπάζοντα θοὴν, περὶ πάντα Φιλε- 20
ταῦ Ῥήματα, καὶ πᾶσαν ῥυόμενον λαλιήν. Οὐδὲ μὲν οὐδ᾽ ὁπόσοι σκληρὸν βίον ἐστήσαντο,
Ἀνθρώπων σκολιὴν μαιόμενοι σοφίην, Οὓς αὐτὴ περὶ πικρὰ λόγοις ἐσφίγξατο μῆτις, Καὶ
δεινὴ μύθων κῦδος ἔχουσ᾽ ἀρετή. Οὐδ᾽ οἵ δεινὸν ἔρωτος ἀπετρέψαντο κυδοιμὸν Μαινό
μενον, δεινὸν δ᾽ ἦλθον ὑφ᾽ ἡνίοχον. Οἵη μὲν Σάμιον μανίη κατέδησε Θεανοῦς Πυθαγόρην, ἑλί
κων κομψὰ γεωμετρίης Εὑρόμενον, καὶ κύκλον ὅσον περιβάλλεται αἰθὴρ, Βαιῇ ἐν σφαίρῃ
πάντ᾽ ἀποτασσόμενον, Οἵῳ δ᾽ ἐχλιανθέντα † ἔξοχον ἔχλιεν εἶναι. Πολλῶν δὲ ἀνθρώπων
Σωκράτη ἐν σοφίῃ, Κύπρις μηνίουσα πυρὸς μένει, ἐκ δὲ βαθείης Ψυχῆς κουφοτέρας ἐξεπόνησ᾽
ἀνίας, Οἰκί᾽ ἐς Ἀσπασίης πωλεύμενος, οὐδέ τι τέκμαρ Εὗρε λόγῳ πολλὰς εὑράμενος διόδους.
Ἄνδρα Κυρηναῖον δὲ ἔσω πόθος ἔσπασεν Ἰσθμοῦ Δεινὸν, ὅτ᾽ Ἀπιδανῆς Λαΐδος ἠράσατο.
Ὀξὺς Ἀρίστιππος πάσας δὲ ἠνήνατο λέσχας Φεύγων † οὐδ᾽ αἰτῶν δὲ ἐξεφόρησε βίῳ. Ἐν τού 30
τοις ὁ Ἑρμησιάναξ σφάλλεται συγχρονεῖν οἰόμενος Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέοντα, τὸν μὲν κατὰ Κῦρον ὄντα
καὶ Πολυκράτην γενόμενον, τὴν δὲ κατ᾽ Ἀλυάττην τὸν Κροίσου πατέρα. Χαμαιλέων δ᾽ ἐν τῷ περὶ Σαπ
φοῦς, καὶ λέγειν τινάς φησιν εἰς αὐτὴν πεποιῆσθαι ὑπὸ Ἀνακρέοντος τάδε. σφαίρῃ αὖτέ με πορφυρῇ ἐμ
βάλλων, χρυσοκόμης Ἔρως νήνι ποικιλοσαμβάλῳ, συμπαίζειν προκαλεῖται. ἡ δ᾽ ἐστὶν γὰρ ἀπ᾽ εὐκτί
του Λέσβου τὴν μὲν ἐμὴν κόμην, λευκὴ γὰρ καταμέμφεται, πρὸς δ᾽ ἄλλην τινὰ χάσκει. καὶ τὴν Σαπφὼ δὲ
πρὸς αὐτὸν ταῦτά φησιν εἰπεῖν, κεῖνον ὦ χρυσόθρονε Μοῦσ᾽ ἔνισπες ὕμνον ἐκ τᾶς καλλιγύναικος,
ἐσθλᾶς ὁ Τήϊος χώρας ὃς ἄειδε τερπνῶς πρέσβυς ἀγαυός. ὅτι δὲ οὐκ ἐστὶ Σαπφοῦς τοῦτο τὸ ᾆσμα παντί
που δῆλον. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι παίζειν τὸν Ἑρμησιάνακτα περὶ τούτου τοῦ ἔρωτος, καὶ γὰρ Δίφιλος ὁ κωμῳ
δοποιὸς πεποίηκεν ἐν Σαπφοῖ δράματι Σαπφοῦς ἐραστὰς Ἀρχίλοχον καὶ Ἱππώνακτα. ταῦτα ὑμῖν
ὦ ἑταῖροι οὐκ ἀμερίμνως δοκῶ τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πεποιῆσθαι κατάλογον, οὐκ ὢν οὕτως ἐρωτομανὴς, ὡς 40
διαβάλλων με εἴρηκεν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ᾽ ἐρωτικὸς μὲν εἶναι ὁμολογῶ, ἐρωτομανὴς δ᾽ οὔ. Τίς δ᾽ ἐστ᾽
ἀνάγκη δυστυχεῖν πλείοσιν, Ἐξὸν σιωπᾶν κἀν σκότῳ κρύπτειν τάδε. Αἰσχύλος ἔφη ὁ Ἀλεξαν
δρεὺς ἐν Ἀμφιτρύωνι. οὗτος δ᾽ ἐστὶν Αἰσχύλος ὁ καὶ τὰ Μεσσηνιακὰ ἔπη συνθεὶς ἀνὴρ εὐπαίδευτος.
ὑπολαμβάνων οὖν μέγαν εἶναι δαίμονα καὶ δυνατώτατον τὸν ἔρωτα, προσέτι τε καὶ τὴν ἀφροδί
ἴσως ἐπαινεῖ. την τὴν χρυσῆν τὰ Εὐριπίδου ἐπὶ νοῦν λαμβάνων λέγω, Οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός, Ἣν οὐδ᾽ ἂν εἴποις,
οὐδὲ μετρήσειας ἂν Ὅση πέφυκε καὶ ἐφ᾽ ὅσον διέρχεται, Αὕτη τρέφει σὲ κἀμὲ καὶ πάντας
βροτούς. Τεκμήριον δὲ μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς, Ἔργῳ δὲ δείξω τὸ σθένος τὸ τῆς θεοῦ. Ἐρᾷ
μὲν ὄμβρου γαῖ᾽, ὅτε ξηρὸν πέδον Ἄκαρπον αὐχμῷ, νοτίδος ἐνδεῶς ἔχῃ, Ἐρᾷ δ᾽ ὁ σεμνὸς
οὐρανὸς πληρούμενος Ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν ἀφροδίτης ὕπο, Ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς
ταυτὸν δύο, Φύουσιν ἡμῖν πάντα καὶ τρέφουσ᾽ ἅμα, Δι᾽ ὧν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γέ 50
νος. Καὶ ὁ σεμνότατος δ᾽ Αἰσχύλος ἐν ταῖς Δαναΐσιν αὐτὴν παράγει τὴν ἀφροδίτην λέ
γουσαν, Ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα, Ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν.
Ὄμβρος δ᾽ ἀπ᾽ εὐνάεντος οὐρανοῦ πεσὼν Ἔκυσε γαῖαν, ἡ δὲ τίκτεται βροτοῖς Μή
λων

λων τε βοσκὰς καὶ βίον Δημήτριον, Δώδωνα δ' ἔτι τις ὥραι ἐκνοτίζοντος γάμου. Τέλος δέ, τῆς δ' ἐγὼ παραίτιος. Ἐν Ἱππολύτῳ Εὐριπίδου πάλιν ἡ Ἀφροδίτη φησίν, Ὅσοι τε πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν Ναίουσιν εἴσω, φῶς ὁρῶντες ἡλίου, Τοὺς μὲν σέβοντας τἀμὰ πρεσβεύω κράτη, Σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα. Νεανίσκῳ γὰρ τῷ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι, τοῦτο μόνον τὸ ἁμάρτημα προσόν, ὅτι οὐκ ἐτίμα τὴν Ἀφροδίτην, αἴτιον ἐγένετο τοῦ ὀλέθρου, καὶ οὔτε ἡ Ἄρτεμις ἡ περιττῶς ἀγαπήσασα, οὔτε τῶν ἄλλων θεῶν τις ἢ δαιμόνων ἐβοήθησεν αὐτῷ. κατὰ τὸν αὐτὸν οὖν ποιητήν, Ὅστις ἔρωτα μὴ μόνον κρίνει θεόν, Ἢ σκαιός ἐστιν, ἢ καλῶν ἄπειρος ὤν, Οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεόν, Ὃν σοφὸς ποτὲ ὑμνῶν Ἀνακρέων πᾶσιν ἐστὶ διὰ στόματος. λέγει οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ κράτιστος Κριτίας τάδε, Τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντά ποτ' ᾠδὰς

Ἀνακρέων.

Ἡδὺν Ἀνακρείοντα Τέως εἰς Ἑλλάδ' ἀνῆγεν, Συμποσίων ἐρέθισμα, γυναικῶν ἠπερόπευμα, Αὐλῶν ἀντίπαλον, φιλοβάρβιτον, ἡδύν, ἄλυπον. Οὔποτέ σου φιλότης γηράσεται οὐδὲ θανεῖται, Ἔστ' ἂν ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι Παῖς διαπομπεύσῃ προπόσεις ἐπὶ δεξιὸν ὤμον, Παννυχίδας θ' ἱερὰς θήλεις χοροὶ ἀμφιέπωσιν, Πλάστιγξ θ' ἡ χαλκοῦ θυγάτηρ ἐπ' ἄκροισι καθίζῃ, Κοττάβου ὑψηλαῖς κορυφαῖς Βρομίου ψακάδεσσιν. Ἀρχύτας δὲ ὁ ἁρμονικός, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ὄντα, καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν εἰς τὰς διατριβάς, διὸ καὶ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν,

Ἀλκμάν.

Ἔρως με δηὖτε Κύπριδος ἕκατι γλυκὺς κατείβων καρδίαν ἰαίνει. λέγει δὲ καὶ ὡς τῆς Μεγαλοστράτης συμμέτρως ἐρασθεὶς ποιητρίας μὲν οὔσης, δυναμένης δὲ καὶ διὰ τὴν ὁμιλίαν τοὺς ἐραστὰς προσελκύσασθαι. λέγει δ' οὕτως περὶ αὐτῆς, Τοῦθ' ἁδειᾶν Μουσᾶν ἔδειξε δῶρον μάκαιρα παρθένων ἁ ξανθὰ Μεγαλοστράτα. καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος, συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ᾀσμάτων, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παίδεια καὶ παιδικά. οὕτω δ' ἐναγώνιος ἦν ἡ περὶ τὰ ἐρωτικὰ πραγματεία, καὶ οὐδεὶς ἡγεῖτο φορτικοὺς ἐρωτικούς, ὥστε καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητής, καὶ Σοφοκλῆς ἦγον εἰς τὰ θέατρα διὰ τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας. ὁ μὲν τὸν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον. ὁ δ' ἐν τῇ Νιόβῃ τὸν τῶν παίδων, διὸ καὶ παιδεραστρίαν τινὲς καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν, καὶ ἐνδεχόμενα τὰ τοιαῦτα ᾄσματα οἱ θεαταί. καὶ ὁ Ῥηγῖνος δὲ Ἴβυκος βοᾷ καὶ κέκραγεν, Ἦρι μὲν αἵ τε Κυδώνιαι μαλίδες ἀρδόμεναι ῥοᾶν ἐκ ποταμῶν, ἵνα παρθένων κῆπος ἀκήρατος, αἵ τ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑφ' ἕρνεσιν οἰναρέοις θαλέθουσιν. ἐμοὶ δ' ἔρος οὐδεμίαν κατάκοιτος ὥραν τε ὑπὸ στεροπᾶς φλέγων Θρηΐκιος Βορέας ἀΐσσων παρὰ Κύπριδος ἀζαλέαις μανίαις ἐρεμνὸς ἀθαμβὴς ἐγκρατέως πεδόθεν φυλάσσει ἡμετέρας φρένας. καὶ Πίνδαρος δ' οὐ μετρίως ὢν ἐρωτικός φησιν, Εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι,

καὶ κατὰ καιρὸν μὴ πρεσβυτέραν ἀριθμοῦ δίωκε θυμὲ πρᾶξιν. διόπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις ἔφη, Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι καὶ μὴ ἀναμένειν, ἵν' τ' αὖ ἐκεῖνο τις φθέγξηται κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον φιλόσοφον, ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἠδύνεσθαι. μνησθεὶς δὲ καὶ τοῦ Τενεδίου Θεοξένου ὁ Πίνδαρος, ὃς ἦν αὐτοῦ ἐρώμενος, τί φησί, Χρῆν μὲν κατὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι θυμὲ σὺν ἁλικίᾳ. τὰς δὲ Θεοξένου ἀκτῖνας προσώπου μαρμαριζοίσας δρακεὶς ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος, ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν ψυχρᾷ φλογί, πρὸς δ' Ἀφροδίτας ἀτιμασθεὶς ἑλικοβλεφάρου, ἢ περὶ χρήμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει ψυχρὰν φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θεραπεύων, ἀλλ' ἐγὼ τᾶσδ' ἕκατι τᾶς κηρὸς ὡς δαχθεὶς ἕλᾳ ἱρᾶν μελισσᾶν τάκομαι. εὖτ' ἂν ἴδω παίδων νεόγυιον ἐς ἥβαν, ἐν δ' ἄρα καὶ Τενέδῳ Πειθώ τ' ἔναιε, καὶ Χάρις υἱὸν Ἁγησιλάου. ὅλως δὲ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας τῶν ἐπὶ ταῖς θηλείαις προκρίνουσι πολλοί. παρὰ γὰρ ταῖς ἄλλαις ταῖς εὐνομουμέναις πό-

Παίδων ἔρωτες.

λεσιν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος σπουδασθῆναι πολὺ τὸ ἔθος. Κρῆτες γοῦν ὡς ἔφην καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπτόηνται. Ἐχεμένης γοῦν ἐν τοῖς Κρητικοῖς, οὐ τὸν Δία φησὶν ἁρπάσαι τὸν Γανυμήδην, ἀλλὰ Μίνωα. οἱ δὲ προειρημένοι Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς φασιν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ τόπον δεικνύντες Ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρσίναι διάφοροι πεφύκασιν. καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους δ' ἔχθραν διελύσατο Μίνως, καίπερ ἐπὶ θανάτῳ παιδὸς συστᾶσαν, Θησέως ἐρασθείς, καὶ τὴν θυγατέρα τούτῳ γυναῖκα ἔδωκε Φαίδραν, ὥς Ζηνὶς ἢ Ζήνων φησὶν ὁ Χῖος ἐν τῷ περὶ τῆς πατρίδος συγγράμματι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ περιπατητικὸς περισπουδάστους φησὶ γενέσθαι τοὺς τῶν παίδων ἔρωτας, ὅτι πολλάκις ἡ τῶν νέων ἀκμή, καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους ἑταιρικὸν συμφρονοῦσαν πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε. παίδων γὰρ παρόντων ἐραστὴς πᾶν ὅτι οὖν ἕλοιτ' ἂν παθεῖν, ἢ δειλοῦ δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς παιδικοῖς. ἔργῳ γοῦν τοῦτο ἔδειξεν ὁ συνταχθεὶς Θήβησιν ὑπὸ

Ἐπαμινώνδου ἱερὸς λόχος. καὶ ὁ κατὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν θάνατος ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος γενόμενος. περὶ Σικελίαν δὲ ἐν Ἀκράγαντι ὁ Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου. Μελάνιππος δ' ἦν τὰ παιδικά, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ Ἐρωτικῶν. οὗτοι φανέντες ἐπιβουλεύοντες Φαλάριδι, καὶ βασανιζόμενοι ἀναγκαζόμενοί τε λέγειν τοὺς συνειδότας, οὐ μόνον οὐ κατεῖπον, ἀλλὰ καὶ τὸν

Φάλαριν

Φάλαριν αὐτὸν εἰς ἔλεον τῶν βασάνων ἤγαγον, ὡς ἀπολῦσαι αὐτοὺς πολλὰ ἐπαινέσαντα. διὸ καὶ
ὁ Ἀπόλλων ἡσθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἀναβολὴν τοῦ θανάτου τῷ Φαλάριδι ἐχαρίσατο, τοῦτ' ἐμφήνας τοῖς πυν-
θανομένοις περὶ θυσίας, ὅπως αὐτῷ ἐπιθῶνται, ἔχρησέ τε καὶ περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Χαρίτωνα προστά-
ξας τοῦ ἑξαμέτρου τὸ πεντάμετρον, καθάπερ ὕστερον καὶ Διονύσιος Ἀθηναῖος ἐποίησεν ὁ ἐπικλη-
θεὶς χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ὅδε, Εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ Θεί-
ας ἁγητῆρες ἐφαμερίοις φιλότατος. διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ περὶ Κρατῖνον τὸν Ἀθηναῖον γενό-
μενα, ὃς μειράκιον εὔμορφον Ἐπιμενίδου καθαίροντος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπίνῳ αἵματι διά τινα μύ-
ση παλαιά, ὡς ἱστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἑκὼν αὑτὸν ἐπέδωκεν ὁ Κρα-
τῖνος ὑπὲρ τῆς θρεψαμένης, ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐραστὴς Ἀριστόδημος, λύσιν τ' ἔλαβε τὸ δεινόν.
διὰ οὖν τοιούτους οὖν ἔρωτας οἱ τύραννοι, πολέμιοι γὰρ αὐτοῖς αὗται αἱ φιλίαι, τὸ παράπαν ἐκώ- 10
λυον τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας πανταχόθεν αὐτοὺς ἐκκόπτοντες. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὰς παλαίστρας ὥσπερ
ἀντιτειχίσματα ταῖς ἰδίαις ἀκροπόλεσιν ἐνεπίμπρησάν τε καὶ κατέσκαψαν, ὡς ἐποίησε Πολυ-
κράτης ὁ Σαμίων τύραννος. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὡς Ἅγνων φησὶν ὁ Ἀκαδημαϊκός, πρὸ τῶν γάμων
ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. καὶ γὰρ ὁ νομοθέτης Σόλων ἔφη μηρῶν ἱμείρων καὶ
γλυκεροῦ στόματος, Αἰσχύλος τε καὶ Σοφοκλῆς ἀναφανδὸν ἔφασαν ὁ μὲν μυρμιδόσιν, Σέβας δὲ μη-
ρῶν, ἅγιον οὐκ ἐπηδέσω σὺ ὦ δυσχάριστε τῶν πυκνῶν φιλημάτων. ὁ δ' ἐν Κολχίσι περὶ Γα-
νυμήδους τινὰ λόγον ποιούμενος, μηροῖς ὑπαίθων τὴν Διὸς τυραννίδα. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ περὶ
Κρατίνου καὶ Ἀριστοδήμου πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντι-
γραφαῖς. ὑμεῖς τε ὦ Κύνουλκε τὰς διηγήσεις ταύτας, κἂν ψευδεῖς ὦσιν, ἀληθεῖς εἶναι πιστεύετε,
καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ποιημάτων, ἃ περὶ τοὺς παιδικοὺς ἐστὶν ἔρωτας, ἡδέως μελετᾶτε. τοῦ παιδε- 20
ραστεῖν παρὰ πρώτων Κρητῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας παρελθόντος, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος. ἄλλοι δέ φασι τὸν
τούτων ἐρώτων κατάρξασθαι Λάϊον ξενωθέντα παρὰ Πέλοπι, καὶ ἐρασθέντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χρυσίπ-
που, ὃν καὶ ἁρπάσαντα καὶ ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν. Πράξιλλα δὲ ἡ Σικυωνία ὑπὸ Διός
φησιν ἁρπασθῆναι τὸν Χρύσιππον. καὶ Κελτοὶ δὲ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας,
παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν, ὡς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύ-
εσθαι. Πέρσας δὲ παρ' Ἑλλήνων φησὶν Ἡρόδοτος μαθεῖν τὸ παισὶ χρῆσθαι. φιλόπαις δὲ ἦν ἐκμανῶς
καὶ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς. Δικαίαρχος γοῦν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, Βαγώου τοῦ εὐνούχου
οὕτως αὐτόν φησιν ἡττᾶσθαι, ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεα-
τῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου οὐκ ἀπειθήσας, πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν. Καρύστιος δ' ἐν
ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Χάρωνί φησι τῷ Χαλκιδεῖ, παῖς καλὸς ἦν, καὶ εὖ ἔχων πρὸς αὐτόν. ὡς δ' Ἀλέ- 30
ξανδρος παρὰ Κρατερῷ αὐτὸν ἐπῄνεσε γενομένου ποτὲ πότου, ὁ Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα κα-
ταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ὃς μηδαμῶς εἶπεν, οὐ γὰρ οὕτως ἐμὲ εὐφρανεῖ ὡς σὲ λυπήσει. ὥσπερ
γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕτως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὸ πρέπον ἐπιστα-
τῶν. αἰχμαλώτους γοῦν λαβὼν τὰς Δαρείου θυγατέρας, καὶ τὴν γυναῖκα κάλλει διαπρεπεστάτην οὖ-
σαν, οὐ μόνον ἀπέσχετο, ἀλλ' οὐδ' ἐκείνας μαθεῖν ἐποίησεν ὅτι εἰσὶν αἰχμάλωτοι, ἀλλ' ὡς ἔτι Δαρείου
ἐν τῇ βασιλείᾳ ὄντος, πάντα αὐταῖς χορηγεῖσθαι ἐκέλευσε. διὸ καὶ Δαρεῖος τοῦτο μαθὼν ηὔξατο, τῷ
ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἢ αὐτὸν βασιλεύειν ἢ Ἀλέξανδρον. Ῥαδαμάνθυος τοῦ δικαίου Ἴβυκος ἐρα-
στὴν φησὶ γενέσθαι Τάλων. Διότιμος δ' ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Εὐρυσθέα φησὶν Ἡρακλέους γενέσθαι παιδικά,
διόπερ καὶ τοὺς ἄθλους ὑπομεῖναι. Ἀγαμέμνονά τε Ἀργύννου ἐρασθῆναι λόγος ἰδόντα ἐπὶ τῷ Κηφισ-
σῷ νηχόμενον, ἐν ᾧ καὶ τελευτήσαντα αὐτόν. συνεχῶς γὰρ ἐν τούτῳ τῷ ποταμῷ ἐπλεύετο, θά- 40
ψας εἰς αὐτό, καὶ ἱερὸν αὐτόθι Ἀφροδίτης Ἀργυννίδος. Λικύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν διθυράμβοις Ἀργύννου
φησὶν ἐρώμενον Ὑμέναιον γενέσθαι. Ἀντιγόνου δὲ τοῦ βασιλέως ἐρώμενος ἦν Ἀριστοκλῆς ὁ κιθαρῳδός,
περὶ οὗ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ γράφει οὕτως. Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ
Ζήνωνι, καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκ τινος πότου, καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸν Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν
συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδόν, οὗ σφόδρα ἤρα ὁ βασιλεύς. Φιλομεῖραξ δὲ ἦν ὁ
Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης φιλογύνης. Ἴων γοῦν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ἐπιδημίαις, γρά-
φει οὕτως. Σοφοκλεῖ τῷ ποιητῇ ἐν Χίῳ συνήντησα, ὅτε ἔπλει εἰς Λέσβον στρατηγὸς ἀνδρὶ παιδιώ-
δει παρ' οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἑρμησίλεω δὲ ξένου οἱ ἐόντος καὶ προξένου Ἀθηναίων ἑστιῶντος αὐτόν, ἐπεὶ
παρὰ τὸ πῦρ ἑστὼς ὁ τὸν οἶνον ἐγχέων, παῖς ἐὼν δῆλος ἦν, εἶπέ τε βούλει με ἡδέως πίνειν. φάντος δ' αὐ-
τοῦ, βραδέως τοίνυν καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα. ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθριάσαντος τοῦ παι- 50
δός, εἶπε πρὸς τὸν συγκατακείμενον, ὡς καλῶς Φρύνιχος ἐποίησεν εἴπας, λάμπει δ' ἐπὶ πορφυρέαις
παρῇσι φῶς ἔρωτος, καὶ πρὸς τόδε ἠμείφθη ὁ Ἐρετριεὺς ἢ Ἐρυθραῖος γραμμάτων ἐὼν διδάσκαλος, σο-
φὸς μὲν δὴ σύ γε εἶ ὦ Σόφοκλες ἐν ποιήσει, ὅμως μέντοι γε οὐκ εὖ εἴρηκε Φρύνιχος πορφυρέας εἰπὼν
τὰς

Σοφοκλῆς φιλο-
μεῖραξ.

τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ, εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρώματι πορφυρέῳ ἐναλείψαι τουδὶ τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἔτι καλὸς φαίνοιτο. οὐκ ἄρα δεῖ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φαινομένῳ εἰκάζειν. γελάσας οὖν ὁ Ἐρετριεὺς Σοφοκλῆς, οὐδὲ σοι ἀρέσκει ἄρα ὦ ξένε τὸ Σιμωνίδειον κάρτα δοκέον τοῖς Ἕλλησιν εὖ εἰρῆσθαι πορφυρέου ἀπὸ στόματος ἱεῖσα φωνὰν παρθένος. οὐδ' ὁ ποιητὴς ἔφη λέγων χρυσοκόμαν Ἀπόλλωνα. χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας, καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα. οὐδὲ ὁ φὰς ῥοδοδάκτυλον, εἰ γάρ τις εἰς ῥόδεον χρῶμα βάψειε τοὺς δακτύλους, πορφυροβαφοῦς χεῖρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσει. γελασάντων δὲ ὁ μὲν Ἐρετριεὺς ἐνωπήθη τῇ ἐπιρραπισει, ὁ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τοῦ λόγου εἴχετο. ἤρετο γάρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀφαιρέοντα, εἰ καθορᾷ τὸ κάρφος σαφῶς. δὲ καθορᾶν, ἀπὸ τοίνυν φύσησον αὐτὸ, ἵνα μὴ πλύνοιτο ὁ δάκτυλος εὖ, προσαγαγόντος δ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἑαυτοῦ στόματος ἦγεν, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσσοτέρω γένηται. ὡς δὲ ἦν οἱ κάρτα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χειρὶ ἐφίλησεν. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων σὺν γέλωτι καὶ βοῇ ὡς εὖ ὑπηγάγετο τὸν παῖδα, μελετῶ εἶπε στρατηγεῖν ὦ ἄνδρες, ἐπειδήπερ Περικλῆς ποιεῖν μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δ' οὐκ ἐπίστασθαι, ἆρ' οὖν οὐ κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα; τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγέ τε καὶ ἔπρησσεν, ὅτε πίνοι ἢ πράσσοι. τὰ μέντοι πολιτικὰ, οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἷς τῶν χρηστῶν Ἀθηναίων. καὶ Ἱερώνυμος δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασί φησιν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τοῦ τείχους ἀπήγαγε χρησόμενος αὐτῷ, ὁ μὲν οὖν παῖς τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ πόᾳ ὑπέστρωσεν, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλλοντο. μετ' οὖν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἁρπάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ᾤχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Εὐριπίδης πυθόμενος καὶ ἐπιτωθάζων τὸ γεγονὸς, καὶ αὐτός ποτε ἔφη τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ παιδὶ, ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκούσας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπίγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ ἡλίου καὶ Βορέου λόγῳ, καί τι πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ παραινιττόμενος, Ἥλιος ἦν οὐ παῖς Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων Γυμνὸν ἐποίησεν, σοὶ δὲ φιλοῦντ' ἑτέραν Βορρᾶς ὡμίλησε, σὺ δ' οὐ σοφὸς, ὃς τὸν Ἔρωτα Ἀλλοτρίαν σπείρων λωποδύτην ἀπάγεις. Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων Ἀσώπιχόν φησι τὸν Ἐπαμινώνδου ἐρώμενον, τὸ Λευκτρικὸν τρόπαιον ἐντετυπωμένον ἔχειν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν, ἀνακεῖσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐν Δελφοῖς ἐν τῇ στοᾷ. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος φιλογύναιον μὲν φησὶ γεγονέναι Φάϋλλον τὸν Φωκέων τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον, καὶ ἐκ τῶν τοῦ θεοῦ χαρίσασθαι τούτῳ εἰς Δελφοὺς παραγινομένῳ τὴν κόμην ὄντι καλῷ συγγενόμενον, τὰ Συβαριτῶν ἀναθήματα στλεγγίδα χρυσᾶ τέσσαρα, τῇ Δεινιάδου δὲ αὐλητρίδι Βρομιάδι Φάϋλλος καρχήσιον ἀργυροῦν Φωκαέων καὶ στέφανον χρυσοῦν κιττοῦ Πεπαρηθίων. αὕτη δέ φησι καὶ ἔμελλε τὰ Πύθια αὐλεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλα τῷ τοῦ Τριχωνέως υἱῷ φυσικῷ δ' ὄντι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε φησὶ στέφανον δάφνης, Ἐφεσίων ἀνάθημα, οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, κἀκεῖ προσαγαγινόμενος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῷ Δαμίππῳ πληθῶνος ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θετταλίδι ὀρχηστρίδι, δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε, Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. αὕτη ἡ Φαρσαλία ἐν Μεταποντίῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάντεων γενομένης φωνῆς ἐκ τῆς δάφνης τῆς χαλκῆς, ἣν ἔστησαν Μεταποντῖνοι κατὰ τὴν Ἀριστέα τοῦ Προκοννησίου ἐπιδημίαν, ὅτε ἔφασκεν ἐξ Ὑπερβορέων παραγεγονέναι. ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἐμμανῶν γενομένων τῶν μάντεων, διεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν, εὑρέθη διὰ τὸν τοῦ θεοῦ στέφανον ἀνῃρημένη, ὁρᾶτε οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι οἱ παρὰ φύσιν τῇ Ἀφροδίτῃ χρώμενοι, καὶ ἀσεβοῦντες εἰς τὴν θεὸν, μὴ τὸν αὐτὸν διαφθαρῆτε τρόπον. τότε γὰρ καὶ οἱ παῖδες εἰσὶ καλοὶ, ὡς Γλυκέρα ἔφασκεν ἡ ἑταίρα, ὅσον ἐοίκασι γυναικὶ χρόνον, καθάπερ ἱστορεῖ Κλέαρχος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ κατὰ φύσιν δοκεῖ πεποιηκέναι Κλεώνυμος ὁ Σπαρτιάτης, πρῶτος ἀνθρώπων εἰς ὁμηρίαν λαβὼν παρὰ Μεταποντίνων γυναῖκας, παρθένους τὰς ἐνδοξοτάτας καὶ καλλίστας διακοσίας, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα ἱστοριῶν. κἀγὼ δὲ κατὰ τὴν Ἐπικράτους Ἀντιλαΐδα ἐρωτικὰ μεμάθηκα ταῦτα παντελῶς Σαπφοῦς μέλη, ἢ τοῦ Κλεομένους Λαμυνθίου. ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόσοφοι κἂν ἐρασθῆτέ ποτε γυναικῶν ἐν ἐννοίᾳ λάβετε, ὡς ἀδύνατον ὅσην τὸ τυχεῖν μάθητε, παύονται οἱ ἔρωτες ὥς φησι Κλέαρχος. τῆς τε γὰρ περὶ τὴν Πυθίαν χαλκῆ βοῒ βοῦς ἐπανέβη, καὶ γεγραμμένῃ κυνὶ καὶ περιστερᾷ καὶ χηνὶ, τῇ μὲν κύων, τῇ δὲ περιστερὰ, τῇ δὲ χὴν προσῆλθον καὶ ἐπεπήδησαν. φανέντων δὲ πᾶσι τούτοις ἀδυνάτων ἀπέστησαν, καθάπερ Κλείσοφος ὁ Σηλυμβριανός, οὗτος γὰρ τοῦ ἐν Σάμῳ Παρίου ἀγάλματος ἐρασθεὶς κατέκλεισεν αὑτὸν ἐν τῷ ναῷ ὡς πλησιάσαι δυνησόμενος, καὶ ὡς ἠδυνάτει διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ

τὸ ἀντίτυπον

ἀναθήματα δοθέντα παιδικοῖς.

ἀγαλμάτων ἐρασαί.

τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου, τηνικαῦτα τῆς ἐπιθυμίας ἀπέστη, καὶ προβαλλόμενος τὸ σαρκίον ἐπλησίασε. τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει Ἄλεξις ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι γραφὴ λέγων ὧδε, γίγνεται δ' ὡς λέγουσι κἀν Σάμῳ. Τοιοῦθ', λιθίνης ἐπεθύμησεν κόρης Ἄνθρωπος, ἐγκατέκλεισεν τε αὐτὸν εἰς τὸν ναόν. καὶ Φιλήμων τοῦ αὐτοῦ μνημονεύων φησίν, ἀλλ' ἐν Σάμῳ μὲν τοῦ λιθίνου ζώου ποτὲ Ἄνθρωπος ἠράσθη τις, εἶτ' εἰς τὸν ναὸν Κατέκλεισεν αὑτόν. Κτησικλέους δ' ἐστὶν ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὥς φησιν Ἀδαῖος ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. Πολέμων δ' ἢ ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον ἑλλαδικὸν ἐν Δελφοῖς φησιν, ἢ ἐν τῷ πινάκων θησαυρῷ, παῖδές εἰσι λίθινοι δύο, ὧν τοῦ ἑτέρου Δελφοί φασι τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσαντά τινα συγκατακλεισθῆναι, καὶ τῆς ὁμιλίας καταλιπεῖν στέφανον, φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖναι τὸν ἄνθρωπον, δεδωκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν. καὶ ἄλογα δὲ ζῶα ἀνθρώπων ἠράσθη, Σεκούνδου μέν

Ζῶα ἀνθρώπων ἐρασθέντα.

τινος βασιλικοῦ οἰνοχόου ἀλεκτρυών, ἐκαλεῖτο δ' ὁ μὲν ἀλεκτρυὼν κένταυρος, ὁ δὲ Σεκοῦνδος ἦν οἰκέτης τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὡς ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν ἕκτῳ περὶ πεντεπτώσεων. ἐν Αἰγίῳ δὲ παιδὸς ἠράσθη χήν, ὡς Κλέαρχος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν. τῆς δὲ παιδὸς ταύτης Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ Ἀμφίλοχον καλεῖσθαι φησί, καὶ τὸ γένος Ὠλένιον εἶναι. Ἑρμείας δ' ὁ τοῦ Ἑρμοδώρου, Σάμιος δὲ χῆνα ἐρασθῆναι Λακύδους τοῦ φιλοσόφου. Ἐν δὲ Λευκαδίᾳ φησὶ Κλέαρχος οὕτως ἐρασθῆναι ταὼν παρθένου, ὡς καὶ τὸν βίον ἐκλιπούσῃ συναποθανεῖν. δελφῖνα δ' ἐν Ἰασῷ παιδὸς ἐρασθῆναι λόγος, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ἐν τῇ ἐνάτῃ. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ λέγει οὕτως, μετεπέμψατο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰασοῦ παῖδα, περὶ γὰρ τὴν πόλιν ταύτην Διονύσιός τις ἦν παῖς, ὃς μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ παλαίστρας παραγενόμενος, ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐκολύμβα, δελφὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ πελάγους ἀπαντήσας, καὶ ἀναλαμβάνων ἐπὶ τὰ νῶτα ἔφερεν ἐπὶ πλεῖστον νηχόμενος, καὶ πάλιν ἀποκαθίστα εἰς τὴν γῆν. φιλανθρωπότατον δέ ἐστι καὶ συνετώτατον τὸ ζῷον ὁ δελφίς, χάριν τε ἀποδιδόναι ἐπιστάμενον. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ δωδεκάτῃ Κοίρανος φησὶν ὁ Μιλήσιος ἰδὼν ἁλιέας ἐπὶ δικτύῳ λαβόντας δελφῖνα, καὶ μέλλοντας κατακόπτειν, ἀργύριον δούς, καὶ παραιτησάμενος ἀφῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ μετὰ ταῦτα ναυαγίᾳ χρησάμενος περὶ Μύκονον, καὶ πάντων ἀπολομένων μόνος ὑπὸ δελφῖνος ἐσώθη ὁ Κοίρανος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ γηραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τῆς ἐκφορᾶς παρὰ τὴν θάλασσαν γιγνομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τῷ λιμένι πλῆθος δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μικρὸν ἀπωτέρω τῶν συνεκκομιζόντων τὸν Κοίρανον, ὥσπερ συνεκφερόντων καὶ συγκηδευόντων τὸν ἄνθρωπον. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ Φύλαρχος διὰ τῆς εἰκοστῆς, ὅσην ἐλέφας φιλοστοργίαν ἔσχεν εἰς παιδίον, γράφει δ' οὕτως. τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας, ἣν Νίκαιαν ἐκάλουν, ᾧ τελευτῶσα ἡ τοῦ Ἰνδοῦ γυνὴ παιδίον αὐτῆς τριακονθήμερον παρακατέθετο. ἀποθανούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου, δαιμονία τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὅ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤχαλλεν. ὅτ' οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλήσειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφῃ. εἰ δὲ μὴ τοῦτο ποιοίη, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς καλάμους λαμβάνουσα, καὶ τῶν παρατιθεμένων χορτασμάτων, καθεύδοντος τοῦ βρέφους, τὰς μυίας ἀπεσόβει, ὅτε δὲ κλαίοι, τῇ προβοσκίδι τὴν σκάφην ἐκίνει, καὶ κατεκοίμιζεν αὐτό, τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει, καὶ ὁ ἄρρην ἐλέφας πολλάκις. ὑμεῖς δ' ὦ φιλόσοφοι καὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐστὲ περὶ τὴν γνώμην

Plin. lib. 10. cap. 22.

Hermol. lib. 9. c. 8. cast. Plin.

Δελφὶν παιδεραστής.

καὶ ἐλέφας παιδεραστής.

ἀγριώτεροι, ἔτι τε ἀνημερώτεροι. καίτοι Περσαίου τοῦ Κιτιέως ἐν τοῖς συμποτικοῖς ὑπομνήμασι βοῶντος, καὶ λέγοντος περὶ ἀφροδισίων ἁρμοστὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα ἡμᾶς ὅταν ὑποπίωμεν ἐπιρρεπεῖς εἶναι. καὶ ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἡμέρως τε καὶ μετρίως αὐτοῖς χρωμένους, ἐπαινεῖν δεῖ, τοὺς δὲ θηριωδῶς καὶ ἀπλήστως, ψέγειν. καὶ εἰ διαλεκτικοὶ συνελθόντες εἰς πότον περὶ συλλογισμῶν διαλέγοιντο, ἀλλοτρίως ἂν αὐτοὺς ὑπολάβοι τις ποιεῖν τοῦ παρόντος καιροῦ, καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη ἄν, οἱ δὲ βουλόμενοι σωφρονικοὶ εἶναι, σφόδρα μέχρι τινὸς διατηροῦσιν ἐν τοῖς πότοις τὸ τοιοῦτον, εἶθ' ὅταν παραδύῃ τὸ οἰνάριον, τὴν πᾶσαν ἀσχημοσύνην ἐπιδείκνυνται, ὃ καὶ πρώην ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀρκαδίας θεωρῶν πρὸς Ἀντίγονον παραγενομένων. ἐκεῖνοι γὰρ ἠρίστων σφόδρα σκυθρωπῶς καὶ εὐσχημόνως ὡς ᾤοντο, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινὰ προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους, ὡς δὲ ὁ πότος προέβαινε, καὶ εἰσῆλθεν ἄλλα τε ἀκροάσματα καὶ αἱ Θετταλαὶ αὗται ὀρχηστρίδες, καθάπερ αὐταῖς ἔθος ἐστὶν ἐν ταῖς διαζώσταις γυμναὶ ὀρχοῦντο, οὐκ ἔτι κατεῖχον αὑτοὺς οἱ ἄνδρες, ἀλλ' ἐκ τῶν κλινῶν ἀφαλλόμενοι καὶ ἐβόων, ὡς θαυμαστόν τι θέαμα θεώμενοι, καὶ μακάριον τὸν βασιλέα ἀπεκάλουν, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ τούτων ἀπολαύειν, καὶ ἕτερα τούτοις παραπλήσια πάνυ πολλὰ τῶν φορτικῶν ἐποίουν. τῶν φιλοσόφων δέ τις συμπίνων ἡμῖν εἰσελθούσης αὐλητρίδος, καὶ οὔσης εὐρυχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τῆς παιδίσκης παρακαθίσαι, οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ σκληρὸν αὑτὸν εἰσῆγεν. εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος (καθάπερ

Περσαῖος λάγνος.

ἔθος

ἔθος δ' ἦν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι) ἐν τῷ ἀγοράζειν πάνυ νεανίσκος ὤν, καὶ τῷ πωλοῦντι ἄλλῳ τινὶ θᾶττον προσθέντος ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ οὐδ' ἂν παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι, μή ποτε αὐτὸς ἦν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας. φησὶ γὰρ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίου παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένου, διοκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν οἰκίαν συναισθόμενος, συνείλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνὸν, ὅτι τῶν αὐλητρίδων τὰ ἱμάτια περιεδύετο. ἐσπουδάκεισαν δὲ καὶ οἱ Βασιλεῖς περὶ τὰς μουσουργοὺς, ὡς δῆλον ποιεῖ Παρμενίων ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, ἣν ἐπέστειλεν αὐ-

10 τῷ μετὰ τὸ Δαμασκὸν ἑλεῖν, καὶ τῆς ἀποσκευῆς τοῦ Δαρείου ἐγκρατὴς γενέσθαι. καταριθμησάμενος οὖν τὰ αἰχμάλωτα γράφει καὶ ταῦτα, παλλακίδας εὗρον μουσουργοὺς τοῦ Βασιλέως τριακοσίας ἐικοσιεννέα, ἄνδρας στεφανοπλόκους ἓξ καὶ τεσσαράκοντα, ὀψοποιοὺς διακοσίους ἑβδομήκοντα ἑπτά, χυτρεψοὺς εἰκοσιεννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, ποτηματοποιοὺς ἑπτακαίδεκα, οἰνοηθητὰς ἑβδομήκοντα, μυροποιοὺς τεσσαράκοντα. καὶ ὑμῖν δὲ ὦ ἑταῖροι λέγω, ὅτι οὐδὲν ἐστιν ὀφθαλμοῖς οὕτως εὐφραντικὸν, ὡς γυναικὸς κάλλος. ὁ γοῦν τοῦ τραγικοῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγούμενος, ὧν ἐθεᾶτο, φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, Ἔκειτο γὰρ ἡ μὲν λευκὸν εἰς σεληνῆς φάος, Φαίνουσα μαστὸν λελυμένης ἐπωμίδος, Τῆς δ' αὖ χορείας λαγόνα τὴν ἀριστερὰν Ἔλυσε. γυμνὴ δ' αἰθέρος θεάμασι Ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε, χρῶμα δ' ὄμμασι Λευκὸν μελαίνης ἔργον ἀνταυγεῖ σκιᾶς. Ἄλλη δ' ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας, Ἄλλη προσαμπέχουσα θῆλυν αὐ-

20 χένα, Ἡ δὲ κλασθέντων χλανιδίων ὑπὸ πτύχας Ἔφαινε μηρὸν, κἀξεπεσφραγίζετο Ὥρας γελώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως, Ὑπνωμέναι δ' ἔπιπτον ἑλενίων ἔπι Ἴων τε μελανόφυλλα συγκλῶσαι πτερὰ Κρόκον θ', ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα Πέπλων σκιᾶς εἴδωλον ἐξωμόργνυτο. Πέρσης δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς ἀμάρακος Λειμῶσι μαλθακοῖσιν ἐξέτεινεν αὐχένας. Ἐπικατάφορος δὲ ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος, καὶ ἐπὶ τὰ ἄνθη ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ φησὶν, Καὶ σώματος μὲν ὄψεις κατειργάζετο, Στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ, Αἰδὼς δ' ἐπερρύθμιζεν ἀπιώτατον Ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι. Κόμαι δὲ κηροχρῶτες ὡς ἀγάλματος Αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμένοι, Ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐντρύφων φορούμενοι. Ἐν δὲ τῇ Ἰοῖ, ἔαρος τέκνα προσηγόρευε τὰ ἄνθη, ἀνθηροῦ τέκνα ἔαρος πέριξ στρώσαντες. ἐν δὲ Κενταύρῳ ὅπερ δρᾶμα πολύμετρόν ἐστιν, λειμῶνος τέκνα. ἔνθεν μὲν αὐτῶν εἰς ἀπείρονα στρατὸν, ἀνθέων ἀλόχων ἐστράτευ-

30 σαν ἡδοναῖς θηρώμενοι τὰ λειμώνων τέκνα. ἐν δὲ Διονύσῳ, Χορῶν ἐραστὴς κισσός, ἐνιαυτοῦ δὲ παῖς. Περὶ δὲ ῥόδων ἐν Ὀδυσσεῖ φησὶν οὕτως, Κόμαισιν ὡρῶν σώματ' εὐανθῆ ῥόδα Εἶχον, τιθήνημ' ἔαρος ἐκπρεπέστατον. Καὶ ἐν Θυέστῃ, ῥόδ' ὀξυφεγγῆ κρίνεσιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ Πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορῶν πάρα Ἄκραισι περκάζουσαν οἰνάνθαις χρόνῳ. Ἐπὶ κάλλει δὲ, ἔτι γὰρ γέρων ἀοιδὸς κελαδεῖ μναμοσύναν κατὰ τὸν Εὐριπίδην, διαβόητοι γεγόνασι γυναῖκες Θαργηλία ἡ Μιλησία, ἥτις καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἀνδράσιν ἐγαμήθη, οὖσα καὶ τὸ εἶδος πάνυ καλὴ καὶ σοφὴ, ὥς φησιν Ἱππίας ὁ σοφιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συναγωγή. Δίνων δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Περσικῶν τῆς πρώτης συντάξεως φησὶν, ὅτι ἡ Βαγάζου, ἥτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξου ἀδελφὴ ὄνομα Ἀνοῦτις, καλλίστη ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, καὶ ἀκολαστοτάτη. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ Τιμῶσαν φησὶ τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. ταύ-

40 την δ' ἀπεστάλκει δῶρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων Βασιλεὺς Στατείρᾳ τῇ Βασιλέως γυναικί. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Ξενοπείθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα, πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Χρυσῆν, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν ἐχθρὸν ὄντα, Ἀγησίλαος ὁ Βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδευθῆναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων. καλλίστη δ' ἦν καὶ Παντίκα ἡ Κυπρία, περὶ ἧς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅτι παρ' Ὀλυμπιάδι οὔσαν τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ, ἤτει πρὸς γάμον Μόνιμος ὁ Πυθίωνος. καὶ ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἡ γυνὴ, ἔφη ἡ Ὀλυμπιάς, ὦ πόνηρε τοῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς, καὶ οὐ τῷ νῷ. καὶ τὴν κατάγουσαν δὲ Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ὡς Ἀθηνᾶς φέρειν εἶδος ἔχουσαν καλὴν φησὶ γεγονέναι, ἥτις καὶ τῇ θεῷ ᾔκαστο τὴν μορφήν. Στεφανόπωλις δὲ ἦν, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ νόστων. ἐξέδωκε δὲ

50 καὶ Ἱππάρχῳ τῷ υἱεῖ, τὴν παραιβατήσασαν αὐτῷ γυναῖκα Φύην τὴν Σωκράτους θυγατέρα (καὶ Χάρμου τοῦ πολεμαρχήσαντος θυγατέρα ἔλαβεν Ἱππίας περικαλλεστάτην οὖσαν) τῷ μετὰ αὐτὸν τυραννεύσαντι. συνέβη δὲ, ὥς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἱππίου γενέσθαι, καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδημίᾳ Ἔρωτα ἱδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ' οὗ ἐπιγέγραπται. Ποικιλομήχαν' Ἔρως σοί τόν δ' ἱδρύσατο

Μουσουργοὶ γυναῖκες.

Χαιρήμων ἐπίφορος ἐπὶ τὰ ἄνθη.

βωμόν, Χάσμος ἐπὶ σκιεροῖς τέρμασι γυμνασίων. Ἡσίοδος δ' ἐν τρίτῳ μελαμποδίας, τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδα καλλιγύναικα εἶπεν. εὐπρεπεῖς γὰρ αὐτόθι γίνονται γυναῖκες, ὡς καὶ Θεόφραστος εἴρηκε. καὶ Νυμφόδωρος δ' ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, καλλίονας φησὶ γίνεσθαι γυναῖκας τῶν πανταχοῦ γυναικῶν ἐν Τενέδῳ τῇ τρωϊκῇ νήσῳ. οἶδα δὲ καὶ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνά ποτε διατεθέντα, περὶ οὗ ἱστορεῖ Νικίας ἐν τοῖς ἀρκαδικοῖς. διαθεῖναι φησὶν αὐτὸν Κύψελον πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν, εἰς ἣν κατοικίσαντα Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι ἐλευσινίᾳ, ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρῶτον αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος, καὶ αἱ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γίνεσθαι παρὰ Ἠλείοις, καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς, λαμβάνειν τε τοὺς νικήσαντας ἆθλα ὅπλα, ἅπερ ἀνατίθεσθαι φησὶ Διονύσιος ὁ λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ. τὸν δὲ νικήσαντα ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων, καὶ πομπεύοντα ἕως τοῦ ἱεροῦ παραγίνεσθαι. τὸν δὲ στέφανον αὐτοῖς δίδοσθαι μυρρίνης ἱστορεῖ Μυρσίλος ἐν ἱστορικοῖς παραδόξοις, ἐνιαχοῦ δέ φησιν ὁ αὐτὸς Θεόφραστος καὶ κρίσεις γυναικῶν περὶ σωφροσύνης γίγνεσθαι καὶ οἰκονομίας, ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις. ἑτέρωθι δὲ κάλλους ὡς δέον καὶ τοῦτο τιμᾶσθαι, καθάπερ καὶ παρὰ Τενεδίοις καὶ λεσβίοις. ταύτην δὲ τύχης ἢ φύσεως εἶναι τιμήν, δέον προκεῖσθαι σωφροσύνης. τὸ κάλλος γὰρ οὕτως καλόν, εἰ δὲ μή, κίνδυνον ἔχειν ἐπ' ἀκολασίαν.

ἀγὼν κάλλ.

Τοσαῦτα τοῦ Μυρτίλου ἑξῆς καταλέξαντος, καὶ πάντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ μνήμῃ θαυμασάντων, ὁ Κύνουλκος ἔφη,

Πολυμάθεια.

Πολυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον οὐδέν. Ἵππων ἔφη ὁ ἄθεος, ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ὁ θεῖος φησί, πολυμαθίη νόον ἔχειν οὐ διδάσκει. καὶ ὁ Τίμων δὲ ἔφη, ἐν δὲ πλατυσμὸς Πολυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον ἄλλο. Τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνομάτων ὦ γραμματικέ, πάντας ἐπιτρίψαι μᾶλλον, ἢ σωφρονῆσαι δυναμένων τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἐὰν μέν τις σου πύθηται, τίνες ἦσαν οἱ εἰς τὸν δούρειον ἵππον ἐγκατακλεισθέντες, ἑνὸς καὶ δευτέρου ἴσως ἐρεῖς ὄνομα. καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Στησιχόρου (σχολῇ γάρ) ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀκάτου ἀργείου ἰλιοπορσίδος, οὗτος γὰρ παμπόλλους τινὰς κατέλεξεν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἔχοις ἂν οὕτως εὐρύθμως καταλέξαι τὰς προσηγορίας. καὶ τίνες οἱ ὑπὸ τοῦ κύκλωπος αὐτῶν καταβρωθέντες, ἢ ὑπὸ τῶν Λαιστρυγόνων, καὶ εἰ ὄντως κατεβρώθησαν. ὅστις οὖν οὐδὲ τοῦτ' οἶδας, καὶ συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν ταῖς κίων πόλεσιν οὔτε ἑταίρας, οὔτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἔστι. καὶ ὁ Μυρτίλος. ποῦ δὲ ποῦ εἴρηκεν ὁ Φύλαρχος, κατέγνων γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἱστορίαν. εἰπόντος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἶτ' οὐκ ἐγὼ δικαίως πάντας τοὺς φιλοσόφους μισῶ μισοφιλολόγους ὄντας, οὓς οὐ μόνον Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς ἐξεκήρυξε τῆς ἰδίας βασιλείας ἀπελαύνων, ὡς ὁ Καρύστιος φησὶν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι. Ἄλεξις γοῦν ἐν ἱππεῖ φησίν,

Φιλόσοφοι ἐξελαυνόμενοι.

Τοῦτ' ἐστὶν ἀκαδήμεια τοῦτο Ξενοκράτης. Πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοὶ Δημητρίῳ Καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι τοὺς τὰς τῶν λόγων Ὥς φασι δυνάμεις παραδιδόντας τοῖς νέοις, Ἐς κόρακας ἐρρεῖν φασὶν ἐκ τῆς ἀττικῆς. καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς ἀττικῆς. καθ' οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ οἱ πάντα ἄριστοι ἐξέβαλον τοὺς σοφιστὰς τῆς Ῥώμης, ὡς διαφθείροντας τοὺς νέους, ἔπειτ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατεδέξαντο. ἐμφανίζει δ' ὑμῶν καὶ τὸ ἀνόητον Ἀνάξιππος ὁ κωμῳδοποιός, ἐν κεραυνουμένῳ λέγων οὕτως, Οἴμοι φιλοσοφεῖς, ἀλλὰ τούς τε φιλοσόφους Ἐν τοῖς λόγοις φρονοῦντας εὑρίσκω μόνον. Ἐν τοῖσι δ' ἔργοις ὄντας ἀνοήτους ὁρῶ. Εἰκότως οὖν πολλαὶ τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα ἡ λακεδαιμονίων, ὡς Χαμαιλέων φησίν, ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, οὐ προσίενται οὔτε ῥητορικὴν οὔτε φιλοσοφίαν, διὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν φιλοτιμίας, καὶ ἔριδας καὶ τοὺς ἀκαίρους ἐλέγχους, δι' οὓς Σωκράτης μὲν ἀπέθανεν, ὁ πρὸς τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια διακληρουμένους διαλεγόμενος, περὶ τοῦ δικαίου κλεπτίστατους ὄντας. ἀπέθανε δὲ διὰ ταῦτα Θεόδωρος ὁ ἄθεος, καὶ Διαγόρας ἐφυγαδεύθη, ὅτι καὶ πλέων ναυαγίῳ ἐχρήσατο. Θεότιμος δ' ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία, ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. συνελόντι δὲ εἰπεῖν κατὰ τὸν Σολέα Κλέαρχον οὐ καρτερικὸν βίον ἀσκεῖτε, κυνικὸν δὲ τῷ ὄντι ζῆτε, καίτοι τοῦ ζῴου τούτου ἐν τέτταρσι τὴν φύσιν περιττὴν ἔχοντος, ὧνπερ ὑμεῖς, τὰ χείρω μερισάμενοι τηρεῖτε. αἰσθήσει τε γὰρ τῇ πρὸς ὄσφρησιν, καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον καὶ ἀλλότριον θαυμαστόν. τό τε συνανθρωπίζον καὶ οἰκουρὸν ἔτι καὶ φυλακτικὸν τοῦ τῶν εὖ δρώντων βίου πάντων περιττότατον, ὧν οὐδέτερον πρόσεστιν ὑμῖν τοῖς τὸν κυνικὸν βίον μιμουμένοις. οὔτε γὰρ συνανθρωπίζετε, οὔτε διαγινώσκετε οὐδένα τῶν ὁμιλούντων, αἰσθήσεώς τε πολλῶν ὑστεροῦντες ἀργῶς καὶ ἀφυλάκτως ζῆτε. λοιδόρου δὲ καὶ παμφάγου τοῦ ζῴου πεφυκότος, ἔτι δὲ ταλαιπώρου καὶ γυμνοῦ τὸν βίον, ἄμφω ταῦτα μελετᾶτε, καὶ κακο-

Κυνικοί.

λόγοι

λόγοι καὶ βαροί. πρός τε τούτοις ἄνοικοι καὶ ἄνεστιοι βιοῦντες ἔξω ἁπάντων, ἀλλότριοι μὲν ἀρετῆς, μέτοχοι δὲ εἰς τὸ τοῦ βίου χρήσιμον. οὐδὲν γὰρ δεῖ τῶν καλουμένων φιλοσόφων ἀφιλοσοφώτερον. τίς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν τοιοῦτον γεγονέναι τοὺς τρόπους, ὁποῖον φησὶ Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις, ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους εἰσὶ συγγράμματα. ἐχαρίσατο δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. ἀλλ᾽ ὅγε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὕτωσὶ πρὸς Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν χρέους. ἀπομνημονεύσω δ᾽ ἐγὼ, εἰ καὶ πολλά ἐστι τὰ λεχθέντα διὰ τὸ βρέθον ὑμῶν τὸν πολὺν ὦ φιλόσοφοι. ἄρχεται δ᾽ οὕτως ὁ ῥήτωρ, οὐκ ἂν ποτ᾽ ᾠήθην ἄνδρες δικασταὶ, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζων οὐκ ἂν ῥᾳδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὗτος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσίνομῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι, προσελθὼν πρὸς ἐμὲ, ἐδεῖτο μὴ περιϊδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα. κατασκευάζομαι δὲ ἔφη τέχνην μυρεψικὴν, ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἴσω σοι ἐννέα ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους. καλόν γε τὸ τέλος τῆς εὐδαιμονίας τῷ φιλοσόφῳ ἡ μυρεψικὴ τέχνη, ἀκόλουθός τε τῇ Σωκράτους φιλοσοφίᾳ, ἀνδρὸς τοῦ καὶ τὴν τοιαύτην χρῆσιν τῶν μύρων ἀποδοκιμάσαντος. Σόλωνος δὲ τοῦ νομοθέτου οὐδ᾽ ἐπιτρέποντος ἀνδρὶ τοιαύτῃ προΐστασθαι τέχνῃ, διὸ καὶ Φερεκράτης ἐν ὕπνῳ ἢ παννυχίδι, φησί κατεμυροπωλεῖν τί, μαθὼν πέντε χρῆν καθήμενον. Ὑψηλῶς ὑπὸ σκιαδίῳ κατεσκευασμένον συνέδριον, Οὐ τοῖς μειρακίοις λαλεῖ δι᾽ ἡμέρας. εἶθ᾽ ἑξῆς φησιν αὐτίκ᾽ οὐδεὶς οὔτε μαγείραινα πώποτε, Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἰχθυοπώλαινα. ἑκάστῳ γὰρ ἥρμοζοντα δεῖν εἶναι καὶ τὰ τῆς τέχνης. Ἑξῆς δὲ τούτοις ὁ ῥήτωρ τάδε λέγει. πεισθεὶς δ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος, καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Αἰσχίνην Σωκράτους γεγονέναι μαθητὴν, καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους, οὐκ ἄν ποτε ἐπιχειρῆσαι, οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν κατεδρομεῖν αὐτοῦ ποιησάμενος, ὡς ἐδανείσατο, ὡς οὔτε τόκους οὔτε ἀρχαῖον ἀπεδίδου. καὶ ὅτι ὑπερήμερος ἐγένετο γνώμῃ δικαστηρίου ἐρήμην καταδικασθείς, καὶ ὡς ἠνεχυράσθη οἰκέτης αὐτοῦ στιγματίας, καὶ πολλὰ ἄλλα καταπὼν αὐτοῦ, ἐπιλέγει ταῦτα. ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους. οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ᾽ ὧν προπόσεις λαμβάνων, οὐκ ἀποδίδωσι δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα. οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ᾽ αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν, ὥστ᾽ ἐκλιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας, ἑτέρας πόῤῥω μισθοῦνται. ὅσους δ᾽ ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν, ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὥσπερ περὶ στήλην διαφθείρονται. τοσοῦτοι δὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ᾽ ἐκφορὰν αὐτοὺς ἥκειν τούτου τεθνεῶτος. οὕτω δ᾽ οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν, ἢ τούτῳ συμβάλλειν. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὐτοῦ νομίζει εἶναι, ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν, ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος, οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν. αὐτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ὅσοι ἐλάττους ἦσαν, ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. ὁ μὲν οὖν Λυσίας ὦ Κύνουλκε οὕτως. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον τὸν τραγικὸν ποιητὴν τάδ᾽ οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος, καταπαύσω τὸν πρὸς σὲ καὶ τοὺς ἄλλους κύνας ἐνταῦθα λόγον.

Αἰσχίνη σωκρατικόν.

Λυσίας κατ᾽ Αἰσχίνου Σωκρ.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΈΚΑΤΟΝ.

Τὸν Διόνυσον ἑταῖρε Τιμόκρατες μαινόμενον οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἐπεὶ τοὺς πλέονος ἀκράτου σπῶντας, θορυβώδεις γίνεσθαι. οἶνος σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ᾽ αἴσιμα πίνῃ. Οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα Ὤλεσ᾽ ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο Ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ᾽, ὁ δ᾽ ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ Μαινόμενος, κάκ᾽ ἔρεξε δόμοις ἐνὶ Πειριθόοιο. κατιόντος γοῦν τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπανέπλεε κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. Κλέαρχός τε ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν κορινθίοις φησίν, Εἰ τοῖς μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας Ἄλγεῖν, συνέβαινε τῇ κε-

ἀ ἰλιαδ. ο.
ὀδ. φ.

φειδωλὴν περὶ τὸ πιεῖν Τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπιεν ἄν. Νῦν δὲ πρότερόν γε τοῦ πόνου
τὴν ἀπόλαυσιν Προλαμβάνοντες ὑστεροῦμεν τἀγαθοῦ. Ξενοφῶν δὲ τὸν Ἀγησίλαον μέθης μὲν
ἀπέχεσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας. σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας, ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς γε
οὔτε τῶν πλείον πινόντων ὄντες τῶν ἐξοίνων γινομένων, πληθούσης ἀγορᾶς, ἐπὶ τὰ μουσικὰ ταῦ-
τα ἐρχόμεθα συμπόσια. καὶ γὰρ ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς πάλιν τινὸς ἐπαλλήλως εἰπόντος, ἔξοι-
νος οὐκ εἰμὶ λέγων, δὲ ἔξοινος πῶ. καὶ ὅς, παρ' Ἀλέξιδι ἐν εἰσοικιζομένῳ, ἔξοινος ἤδη ποιεῖ τοῦτ' ἔφη.
ἐπεὶ δὲ ἑκάστης ἡμέρας μετὰ τοὺς παρ' ἡμῶν καινοὺς ἀεὶ λεγομένους λόγους, καὶ ἀκροάματα ἑκάστο-
τε διάφορα, ἐπεισάγει ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος ἔτι τε καὶ γελωτοποιούς. φέρε λέγω-
μέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων, καίτοι οἶδα καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν
εἰσαχθέντων ἀγέλαστον διαμεμενηκότα, πιθήκου δ' ἐπεισαχθέντος, γελάσαντα φάναι. ὡς οὗτος 10
μὲν φύσει γελοῖός ἐστιν, ὁ δ' ἄνθρωπος ἐπιτηδεύσει. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν τῇ Δεσμώτιδι Μελανίπ-
πῃ ἔφη, Ἀνθρώπων δὲ πολλοὶ τοῦ γέλωτος οὕνεκα Ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους. ἐγὼ δέ πως Μι-
σῶ γελοίους, οἵτινες μὲν ὑπὲρ σοφῶν Ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα. κεἰς ἀνδρῶν μὲν οὐ Τελοῦσιν
ἀριθμόν, ἐν γέλωτι δ' εὐπρεπεῖς. Οἰκοῦσι δ' οἴκους, καὶ τὰ ναυστολούμενα Ἔσω δόμων σῴζου-
σι. Παρμενίσκος δὲ ὁ Μεταποντῖνος, ὥς φησι Σῆμος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος, καὶ γένει καὶ πλούτῳ
πρωτεύων, εἰς Τροφωνίου καταβὰς, καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἔτι γελᾶν ἐδύνατο, καὶ χρηστηριαζομένῳ περὶ
τούτου, ἡ Πυθία ἔφη. εἴρῃ μ' ἀμφὶ γέλωτος ἀμείλιχε μειλιχίοιο, Δώσει σοι μήτηρ οἴκοι τὴν ἔξοχα
τῖε. Ἐλπίζων δ' ἄν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα γελάσειν, ὡς οὐδὲν ἦν πλέον, οἰόμενος ἐξηπατῆσθαι,
ἔρχεται ποτὲ κατὰ τύχην εἰς Δῆλον, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν νῆσον θαυμάζων, ἦλθε καὶ εἰς τὸ Λη-
τῷον, νομίζων τῆς Ἀπόλλωνος μητρὸς ἄγαλμά τι θεωρήσειν ἀξιόλογον. ἰδὼν δὲ αὐτὸ ξύλινον ἄμορ- 20
φον παραδόξως ἐγέλασεν, καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ξυμβάλλων, καὶ τῆς ἀρρωστίας ἀπαλλαγεὶς, με-
γαλωστὶ τὴν θεὸν ἐτίμησεν. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν γεροντομανίᾳ καὶ εὑρετὰς τῶν γελοίων φησὶ γε-
νέσθαι Ῥαδάμανθυν καὶ Παλαμήδην λέγων οὕτως. καίτοι πολύ γε πόνημ' ἐστὶ τὸν ἀσύμβολον εὑ-
ρεῖν γελοῖα λέγειν Ῥαδάμανθυς καὶ Παλαμήδης. γελωτοποιοῦ δὲ μέμνηται Ξενοφῶν ἐν τῷ συμπο-
σίῳ Φιλίππου μὲν, περὶ οὗ καὶ οὑτωσὶ λέγει. Φίλιππος δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν, εἶπε
τῷ ὑπακούσαντι εἰσαγγεῖλαι, ὅστις τε εἴη, καὶ διότι κατάγεσθαι βούλεται, συνεσκευασμένος δὲ ἔφη
παρεῖναι πάντα τἀπιτήδεια, ὥστε καὶ δειπνεῖν τἀλλότρια. καὶ τὸν παῖδα δὲ ἔφη πάνυ πιέζεσθαι, διά
τε τὸ φέρειν μηδὲν, καὶ διὰ τὸ ἀνάριστον εἶναι. Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, γε-
λωτοποιῶν μέμνηται Μανδρογένους καὶ Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ. πλῆθος δ' ἦν Ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύ-
της. ἐν γοῦν τῷ Διομέων Ἡρακλείῳ συνελέγοντο, ἑξήκοντα ὄντες τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ πόλει δὲ ὠνο- 30
μάζοντο ὡς οἱ ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπον, καὶ ἐκ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν Καλλιμέδων τε ὁ
κάραβος καὶ Δεινίας. ἔτι τε Μνασιγείτων καὶ Μέναιχμος, ὥς φησι Τηλεφάνης, ἐν τῷ περὶ τοῦ ἄστεος. το-
σαύτη δ' αὐτῶν δόξα τῆς ῥαθυμίας ἐγένετο, ὡς καὶ Φίλιππον ἀκούσαντα τὸν Μακεδόνα, πέμψαι τάλαν-
τον, ἵν' ἐγγραφόμενοι τὰ γελοῖα πέμπωσιν αὐτῷ. ὅτι δ' ἦν περὶ τὰ γελοῖα ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς
οὗτος, μαρτυρεῖ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. Φιλόγελως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορ-
κητὴς, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅς γε τὴν Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν
διαφέρειν ἔλεγεν. ἐξιέναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους, τόν τε Βίθυν χλευάζων, καὶ τὸν Πά-
ριν μεγίστους ὄντας παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ, καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων. παρὰ δ' αὐτῷ Πευκέστας καὶ Με-
νελάους ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος, ἐγὼ τοίνυν ἔφη πόρνην ἐκ τραγικῆς σκη-
νῆς οὐχ ἑώρακα ἐξιοῦσαν, τὴν αὐλητρίδα Λάμιαν λέγων. ἀπαγγελθέντος δὲ καὶ τούτου, ὑπολαβὼν ὁ 40
Δημήτριος ἔφη, ἀλλ' ἡ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονεστέρα τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ. ὅτι δὲ καὶ Σύλλας
ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Φιλόγελως ἦν, προείρηται. Λεύκιος δὲ Ἀνίκιος καὶ αὐτὸς Ῥωμαίων στρατη-
γήσας Ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας, καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γένθιον, τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, σὺν
τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπινικίους ἐν τῇ Ῥώμῃ, παντὸς γέλωτος ἄξια πράγματα ἐποίη-
σεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. μεταπεμψάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστάτους
τεχνίτας, καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν τῷ κίρκῳ, πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάν-
τας. οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομπος, Ἕρμιππος ὁ Λυσίμαχος, οἵτινες ἐπιφανέστατοι
ἦσαν. τούτους δὲ στήσας ἐπὶ τὸ προσκήνιον, μετὰ τοῦ χοροῦ αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα πάντας. τῶν δὲ δια-
πορευομένων τὰς κρούσεις μετὰ τῆς ἁρμοζούσης κινήσεως, προσπέμψας οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς αὐλεῖν,
ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευε. τῶν δὲ διαπορούντων, ὑπέδειξέ τις τῶν ῥαβδούχων ἐπιστρέψαντας 50
ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην. ταχὺ δὲ συννοήσαντες οἱ αὐληταὶ, καὶ λαβόντες οἰ-
κείαν ταῖς ἑαυτῶν ἀσελγείαις, μεγάλην ἐποίησαν σύγχυσιν. συστρέψαντες δὲ τοὺς μέσους χοροὺς
πρὸς τοὺς ἄκρους, οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες, ἀδιανόητα καὶ διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς ἐπῆγον ἀνὰ μέ-

ρος ἐπ'

In Xenophonte legitur. ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας, σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας.

Γελωτοποιοί.

Φωνάσκοι.

ρος ἐπ᾽ ἀλλήλους. ἅμα δὲ τούτοις ἐπικτυποῦντες οἱ χοροί, καὶ συνεπεισιόντες τῇ σκηνῇ ἐπιφέρον-
το τοῖς ἐναντίοις, καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς δὲ καὶ περιζωσάμενός τις τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ
καιροῦ στραφεὶς, ἦρε τὰς χεῖρας ὡς πυγμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον αὐλητήν, τότ᾽ ἤδη κρότος ἐξαί-
σιον ἐγένετο, καὶ κραυγὴ τῶν θεωμένων. ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως ἀγωνιζομένων ὀρχησταὶ δύο
εἰσήγοντο μετὰ συμφωνίας εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν μετὰ σαλ-
πικτῶν καὶ κυκανητῶν. ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. περὶ δὲ
τῶν τραγῳδῶν φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἐὰν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω τισὶν διαχλευάζειν. ταῦτα τοῦ
Οὐλπιανοῦ διεξελθόντος, καὶ πάντων ἀνακαγχασάντων, περὶ τοὺς ἀνοικείας ταύτους θέας, ἐγέ-
νοντό τινες λόγοι καὶ περὶ τῶν καλουμένων πλάνων, καὶ ἐζητεῖτο εἰ μνήμη τίς καὶ περὶ τούτων ἐγένε- Πλάνοι.
10 το παρὰ τοῖς παλαιοτέροις. περὶ γὰρ θαυματοποιῶν ἤδη προειρήκαμεν, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Διο-
νύσιος μὲν ὁ Σινωπεὺς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητής, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὁμωνύμῳ μνημονεύει Κηφι-
σοδώρου τοῦ πλάνου διὰ τούτων. Κηφισόδωρον φησὶν ἐπικαλούμενον πλάνον τινὰ ἐν Ἀθήναις γε-
νέσθαι, τὴν χολὴν εἰς ἴσον τὸ μέρος τοῦ βίου καταχεόμενον, ἴσον μὲν ἐντυχόντα πρὸς τὸ σιμὸν ἀναξέχειν,
ἢ συγκαθεῖναι τῇ ἐπὶ τῇ βακτηρίᾳ. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Νικόστρατος ἐν σύρῳ, Κηφισόδωρον τὸ
κακῶς μὲ τὸν δία τὸν πλάνον Φασὶ ξενώπον εἰς ξενὸν στῆσαί τινας Ἀγκαλίδας ἔχοντας, ὥς
τε μὴ παρελθεῖν μηδένα. Παντάλεοντος δὲ μνημονεύει Θεόγνητος ἐν φιλοδεσπότῃ. Ὁ Παν-
ταλέων μὲν αὐτὸς αὐτοὺς τοὺς ξένους Τοὺς δ᾽ ἀγνοοῦντας αὐτὸν ἐπλάνα, καὶ σχεδὸν Ἀπεκραι-
πάλα τὰ πλεῖστα τὸν γελάσαι χάριν Ἰδίαν τιν᾽ αὐτῷ θέμενος ἀδολεσχίαν. Καὶ Χρύσιππος δ᾽
ὁ φιλόσοφος ἐν πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, περὶ τοῦ Παντάλεοντος τάδε γράφει. ὁ δὲ πλάνος
20 Πανταλέων τελευτᾶν μέλλων, ἑκάτερον τῶν υἱῶν κατ᾽ ἰδίαν ἐξηπάτησεν, φήσας μόνῳ αὐτῷ λέγειν
ὅπου κατορωρύχοι τὸ χρυσίον, ὥστε μάτην ὕστερον κοινῇ σκάπτοντας αἰσθέσθαι ἐξηπατημένους. οὐκ ἠπό-
ρει δὲ ἡμῶν τὸ συμπόσιον, οὐδὲ τῶν φιλοσκωπτόντων. περὶ δὲ τοιούτου τινός πάλιν ὁ Χρύσιππος
ἐν τῷ αὐτῷ γράφει, φιλοσκώπτης μέλλων ὑπὸ τοῦ δημίου σφάττεσθαι, εἰπεῖν ἔφη θέλειν ὥσπερ τὸ κύ-
κνον ᾄσας ἀποθανεῖν. ἐπιτρέψαντος δ᾽ ἐκείνου ἔσκωψεν. ὑπὸ δὴ τῶν τοιούτων πολλάκις ὁ Μυρτί- Φιλοσκῶπται.
λος σκωφθεὶς καὶ ἀγανακτήσας εἶπεν, καλῶς Λυσίμαχον τὸν βασιλέα πεποιηκέναι. Τελεσφόρον
γὰρ ἕνα τῶν ὑπάρχων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔσκωψε ποτὲ ἐν συμποσίῳ τὴν Ἀρσινόην. γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Λυ-
σιμάχου, ὡς ἐμετικὴν οὖσαν εἰπὼν, κακῶν κατάρχεις, τὴν δ᾽ ἐμοῦσαν εἰσάγων, ὁ Λυσίμαχος ἀκού-
σας ἐμβληθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάγραν, καὶ δίκην θηρίου περιφερόμενον καὶ τρεφόμε-
νον, οὕτως ἐποίησεν ἀποθανεῖν. σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ εἰ τὴν γαλεάγραν ζητεῖς, ἔχεις παρὰ Ὑπερείδῃ
30 τῷ ῥήτορι. ὅπου δὲ σὺ ζήτει. καὶ Ταχὼς δ᾽ ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας τὸν Λακε-
δαιμονίων βασιλέα, ὅτ᾽ ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ἦν γὰρ βραχὺς τὸ σῶμα, ἰδιώτης ἐγένετο ἀπο-
στάντος ἐκείνου τῆς συμμαχίας. τὸ δὲ σκῶμμα τοῦτ᾽ ἦν. ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ᾽ ἐφοβεῖτο, τὸ δ᾽ ἔτε-
κεν μῦν. ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὀργισθεὶς ἔφη, φανήσομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον καὶ ἀνι-
σταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησι Θεόπομπος καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς αἰγυπτιακοῖς, οὐ-
δὲν αὐτῷ συμπράξας, ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας. πολλῶν οὖν πολλάκις
ὄντων τῶν ἀκροαμάτων, καὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀεί, ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ αὐτῶν ἐγένοντο λόγοι, τὰ ὀνό-
ματα τῶν εἰπόντων παραλιπὼν, τῶν πραγμάτων μνησθήσομαι. περὶ μὲν γὰρ αὐλῶν ὁ μέν τις
ἔφη τὸν Μελανιππίδην καλῶς ἐν τῷ Μαρσύᾳ διασύροντα τὴν αὐλητικὴν εἰρηκέναι περὶ τῆς
Ἀθηνᾶς. τὰ μὲν ἀθάνατα ὄργανα ἔρριψέ τε ἱερᾶς ἀπὸ χειρός, εἶπέ τε ἔρρετε αἴσχεα σώματι λύμα. Αὐλοὺς ἀθηνᾶ ῥίπτουσα.
40 ἐμὲ δ᾽ ἐγὼ κακότητι δίδωμι, πρὸς ὃν ἀντιλέγων ἄλλος ἔφη, ἀλλ᾽ ὅγε Σελινούντιος Τελέστης τῷ Με-
λανιππίδῃ ἀντικορυσσόμενος ἐν Ἀργοῖ ἔφη. ὁ δὲ λόγος ἐστὶ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὃν σοφὸν σοφὰν λαβοῦ-
σαν οὐκ ἐπέλπομαι νόῳ δρυμοῖς ὀρείοις ὄργανον δίαν Ἀθάναν δυσόφθαλμον αἶσχος ἐκφοβηθεῖσαν,
αὖθις ἐκ χειρῶν βαλεῖν νυμφαγενεῖ χειροκτύπῳ φηρὶ Μαρσύᾳ κλέος. τί γάρ νιν εὐηράτοιο κάλ-
λεος ὀξὺς ἔρως ἔτειρεν. ᾇ γὰρ παρθενίαν ἄγαμον καὶ ἄπαιδ᾽ ἀπένειμε Κλωθώ, ὡς οὐκ ἂν εὐ-
λαβηθείσης τὴν αἰσχρότητα τοῦ εἴδους διὰ τὴν παρθενίαν, ἑξῆς τέ φησιν, ἀλλὰ μάταν ἀχόρευ-
τος, ἅδε ματαιολόγων φήμα προσέπτατο. Ἑλλάδα μουσοπόλων σοφᾶς ἐπὶ φθόνον βροτοῖς τέχ-
νας ἔνιδος. μετὰ ταῦτα δὲ ἐγκωμιάζων τὴν αὐλητικὴν λέγει, τὰν ὃν περιβδοτάταν Βρομίῳ πα-
ρέδωκε σεμνᾶς δαίμονος ἀερθὲν πνεῦμ᾽ αἰολοπτερύγων σὺν ἀγλαᾶν ὠκύτατι χειρῶν κόμψω.
† δὲ κἂν τῷ Ἀσκληπιῷ ὁ Τελέστης ἐδήλωσε τὴν τῶν αὐλῶν χρείαν ἐν τούτοις, ἢ Φρύγα καλλι-
50 πνόων αὐλῶν ἱερῶν βασιλῆα Λυδὸν ὃς ἥρμοσε πρῶτος Δωριάδος ἀντίπαλον μούσης. νομοαίολον
ὀρφναὶ πνεύματος εὔπτερον αὔραν ἀμφιπλέκων καλάμοις. Πρατίνας δὲ ὁ Φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ
χορευτῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανακτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συ-
ναυλεῖν τοῖς χοροῖς, καθάπερ ἦν πάτριον, ἀλλὰ τοὺς χοροὺς συνᾴδειν τοῖς αὐληταῖς. ὃν οὖν εἶχε

θυμὸν κατὰ τῶν ταῦτα ποιούντων ὁ Πρατίνας ἐμφανίζει διὰ τοῦδε τοῦ ὑπορχήματος. τίς ὁ θόρυβος ὅδε, τί τάδε τὰ χορεύματα. τίς ὕβρις ἔμολεν ἐπὶ διονυσιάδα, πολυπάταγα θυμέλας ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος, ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν, ἐμὲ δεῖ παταγεῖν. ἀν᾽ ὄρεα σύμενον μετὰ ναΐδων, οἷά τε κύκνον ἄγοντα ποικιλόπτερον μέλος. τὰν ἀοιδὰν κατέστασε † ἐπιερὶς βασίλεια. ὁ δ᾽ αὐλὸς ὕστερον χορευέτω. καὶ γάρ ἐσθ᾽ ὑπηρέτας κώμων μόνον θυραμάχοις τε πυγμαχίαισιν νέων θέλει, εἰς παροινον ἔμμεναι στρατηλάτας. παῖε τὸν φρυναίου ποικίλου προανέχοντα, φλέγε τὸν ὀλεσιαλοκάλαμον λαλοβαρυοπαραμελορυθμοβάταν θυπα τρυπάνῳ δέμας πεπλασμένον † νηνισδόνα δέ σοι δεξιὰ, καὶ πόδος διάρριφα † θριαμβοδιθύραμβε κισσοχαῖτ᾽ ἄναξ ἄκουε τὰν ἐμὰν Δώριον χορείαν. περὶ δὲ τῆς αὐλῶν πρὸς λύραν κοινωνίας, ἐπεὶ πολλάκις καὶ αὕτη ἡμᾶς συναυλία ἔθελγεν. Ἔφιππος ἐν ἐμπολῇ φησὶν, κοινωνεῖ γάρ ὦ μειράκιον, Ἡ μὲν τέχνη τοῖς αὐλοῖς μουσικὴ, κἂν τῇ λύρᾳ Τοῖς ἡμετέροισι παιγνίοις. ὅταν γὰρ εὖ Συναρμόσωσι τοῖς συνοῦσι τὸν τρόπον, τόθ᾽ ἡ μεγίστη τέρψις ἐξευρίσκεται. τὴν δὲ συναυλίαν τί ποτ᾽ ἐστὶν, ἐμφανίζει Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος γράφων οὕτως. ἀγνοουμένης δὲ παρὰ πολλοῖς τῆς ξυναυλίας λεκτέον ἦν τις ἀγὼν συμφωνίας ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος. ἀσαφῶς δὲ αὐτὴν Ἀντιφάνης φανερὰν ποιεῖ ἐν τῷ αὐλητῇ λέγων. Ποίαν φράσον γὰρ ἤδη τὴν συναυλίαν Ταύτην ἐπίσταται γὰρ, ἀλλ᾽ ηὔλουν ἔτι. Μαθόντες ὥστε τοὺς αὐλοὺς, σύ τε αὐτὴ τελετὴ ψεβέβαμεν συντυγχάνεις αὐλῶν πέρας. δέξεται δέ τ᾽ ἄλλα τὸ ἡδυντικόν ἐστιν, οὐ χωρὶς πάλιν συνεύματ᾽ οὐ προβλημάθοις σημαίνεται ἕκαστα. Λίβυν δὲ τὸν αὐλὸν προσαγορεύουσιν οἱ ποιηταί φησι Δοῦρις ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα, ἐπειδὴ Σειρίτης, ὃς δοκεῖ πρῶτον εὑρεῖν τὴν αὐλητικὴν, Λίβυς ἦν τῶν νομάδων, ὃς καὶ κατηύλησε τὰ μητρῷα πρῶτος. αὐλήσεων δ᾽ εἰσὶν ὀνόματα, ὥς φησι Τρύφων ἐν δευτέρῳ ὀνομασιῶν, αἵδε κῶμος, βουκολιασμὸς, γίγγρας, τετράκωμος ἐπιφαλλος, χορεῖος, καλλίνικος, πολεμικὸν, ἡδύκωμος, σικιννοτύρβη, θυροκοπικὸν, τὸ αὐτὸ καὶ κρουσίθυρον, κνισμὸς, μόθων. ταῦτα δὲ πάντα μετ᾽ ὀρχήσεως ηὐλεῖτο. καὶ ᾠδῆς δὲ ὀνομασίας καταλέγει ὁ Τρύφων τάσδε. ἱμαῖος, ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τὰς ἀλέτους ᾖδον, ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δ᾽ ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος, καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλεύρων. ἡ δὲ τῶν ἱστουργούντων ᾠδὴ ἔλινος, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν Ἀταλάνταις ἱστορεῖ. ἡ δὲ ταλασιουργῶν ἴουλος. Σῆμος δὲ ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων φησὶ, τὰ δράγματα τῶν κριθῶν αὐτὰ καθ᾽ αὐτὰ προσαγορεύοντες ἀμάλας. συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους, καὶ τὴν Δήμητρα, ὁτὲ μὲν χλόην ὁτὲ δὲ ἰουλώ. ἀπὸ τῶν οὖν τῆς Δήμητρος εὑρημάτων τούς τε καρποὺς, καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους, δημήτρουλοι καὶ καλλίουλοι, πλεῖστον οὖλον ἵει ἴουλον ἵει. ἄλλοι δέ φασιν ἐριουργῶν εἶναι τὴν ᾠδήν. αἱ δὲ τῶν τιθηνουσῶν ᾠδαὶ, καταβαυκαλήσεις ὀνομάζονται. ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἐώραις τις ἐπ᾽ Ἠριγόνῃ, ἣν καὶ ἀλῆτιν λέγουσιν ᾠδήν. Ἀριστοτέλης γοῦν ἐν τῇ Κολοφωνίων πολιτείᾳ φησίν. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεόδωρος ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ γενέσθαι τρυφῶν τις, ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δῆλον ἐστίν. ἔτι γὰρ καὶ νῦν αἱ γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτοῦ μέλη περὶ τὰς ἐώρας. ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδὴ, λιτυέρσης καλεῖται. καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φοιτώντων, ὡς Τηλεκλείδης φησὶν ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ βαλανέων ἄλλαι ὡς Κράτης ἐν τόλμαις, καὶ τῶν πτισσουσῶν ἄλλη τις, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. καὶ Νικοχάρης ἐν Ἡρακλεῖ χορηγῷ. ἦν δὲ καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν βοσκημάτων ὁ βουκολιασμὸς καλούμενος. Διόμος δὲ ἦν ὁ βουκόλος Σικελιώτης, ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀλκυόνι καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ναυαγῷ. ἡ δ᾽ ἐπὶ τοῖς θανάτοις καὶ λύπαις ᾠδὴ, ὀλοφυρμὸς καλεῖται. αἱ δὲ ἴουλοι καλούμενοι ᾠδαὶ Δήμητρι καὶ Φερσεφόνῃ πρέπουσιν. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ φιληλιὰς, ὡς Τελέσιλλα παρίστησιν. οὔπιγγοι δὲ αἱ εἰς Ἄρτεμιν. ᾔδοντο δὲ Ἀθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρ᾽ οἶνον, ὡς Ἕρμιππος φησὶν ἐν ἕκτῳ περὶ νομοθετῶν. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν Ἀττικαῖς φησὶ λέξεσιν, ἱμαῖος ᾠδὴ μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιος, ἐν δὲ πένθεσιν ἰάλεμος. λίνος δὲ καὶ αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ᾽ εὐτυχεῖ μολπᾷ κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Κλέαρχος δ᾽ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, νόμιον καλεῖσθαί τινά φησιν ᾠδὴν ἀπ᾽ Ἠριφανίδος γράφων οὕτως. Ἠριφανὶς ἡ μελοποιὸς Μενάλκου κυνηγετοῦντος ἐρασθεῖσα ἐθήρευε, μεταθέουσα ταῖς ἐπιθυμίαις. φοιτῶσα γὰρ καὶ πλανωμένη πάντας τοὺς ὀρείους ἐπεξῄει δρυμοὺς, ὡς μῦθον εἶναι τοὺς λεγομένους Ἰοῦς δρόμους, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀστοργίᾳ διαφέροντας, ἀλλὰ καὶ τῶν θηρίων τοὺς ἀνημερωτάτους συνδακρῦσαι τῷ πάθει, λαβόντας αἴσθησιν ἐρωτικῆς ἐλπίδος, ὅθεν ἐποίησέ τε καὶ ποιήσασα περιῄει κατὰ τὴν ἐρημίαν, ὥς φασιν ἀναβοῶσα καὶ ᾄδουσα τὸ καλούμενον νόμιον, ἐν ᾧ ἐστὶ, μακραὶ δρύες ὦ Μενάλκα. Ἀριστόξενος δὲ ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς ᾖδον φησὶν αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες Καλύκην τινὰ ᾠδήν. Στησιχόρου δ᾽ ἦν ποίημα, ἐν ᾧ Καλύκη τις ὄνομα, ἐρῶσα Εὐάθλου νεανίσκου, εὔχεται τῇ Ἀφροδίτῃ γαμηθῆναι

Marginal notes: Συναυλία. — Διάφοροι ᾠδαί. — ᾠδῆς ὀνομασίαι. — [illegible]

Line numbers: 10, 20, 30, 40, 10

ναι αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ ὑπερεῖδεν ὁ νεανίσκος, κατεκρήμνισεν ἑαυτήν. ἐγένετο δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα. σωφρονικὸν δὲ πάνυ κατεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τὸ τῆς παρθένου ἦθος, οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου θέλουσαν συγγενέσθαι τῷ νεανίσκῳ, ἀλλ' εὐχομένην εἰ δύναιτο γυνὴ τοῦ Εὐάθλου γενέσθαι κουριδία, ἢ εἰ τοῦτο μὴ δυνατόν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου. ἐν δὲ τοῖς κατὰ βραχὺ ὑπομνήμασιν ὁ Ἀριστόξενος Ἴφικλος φησὶν Ἁρπαλύκην ἐρασθεῖσαν ὑπερεῖδεν. ἡ δὲ ἀπέθανε, καὶ γίνεται ἐπ' αὐτῇ παρθένοις ᾠδῆς ἀγών, ἥτις Ἁρπαλύκη φησὶ καλεῖται. Νύμφις δ' ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρακλείας, περὶ Μαριανδυνῶν διηγούμενος φησίν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ᾠδῶν ἐνίας κατανοήσειεν ἄν τις, ἃς ἐκεῖνοι κατά τινα ἐπιχωριαζομένην παρ' αὐτοῖς συνήθειαν ᾄδοντες ἀνακαλοῦνταί τινα τῶν ἀρχαίων προσαγορεύοντες Βῶρον. τοῦτον δὲ λέγουσιν υἱὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ τῇ κατὰ τὴν

10 ἀκμὴν ὥρᾳ, πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν, ὃν ἐφεστῶτα ἔργοις ἰδίοις, καὶ βουλόμενον τοῖς θερίζουσι δοῦναι πιεῖν, βαδίζοντα ἐφ' ὕδωρ ἀφανισθῆναι. ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἐκ τῆς χώρας μετά τινος μεμελῳδημένου θρήνου καὶ ἀνακλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι. τοιοῦτος δ' ἐστὶ καὶ ὁ παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενος Μάνερος.

Οὐκ ἀπελίποντο δὲ ἡμῶν τῶν συμποσίων οὐδὲ ῥαψῳδοί. ἔχαιρε γὰρ τοῖς Ὁμήρου ὁ Λαρήνσιος, ὡς ἄλλος οὐδὲ εἷς, ὡς λῆρον ἀποφαίνειν Κάσανδρον τὸν Μακεδονίας βασιλεύσαντα, περὶ οὗ φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν ὅτι οὕτως ἦν φιλόμηρος, ὡς διὰ στόματος ἔχειν τῶν ἐπῶν τὰ πολλά, καὶ Ἰλιὰς ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδύσσεια ἰδίως γεγραμμένα. ὅτι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ Ὁμηρισταί, Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν. τοὺς δὲ νῦν Ὁμηριστὰς ὀνομαζομένους πρῶτος εἰς τὰ θέατρα παρήγαγε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Στησιχόρου καὶ μελῳδηθῆναί φησιν, οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλό-

20 χου, ἔτι δὲ Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Κλέαρχος δ' ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων τὰ Ἀντιλόχου φησίν, ὁ Σιμωνίδης ὁ Ζακύνθιος ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ δίφρου καθήμενος ἐρραψῴδει. Λυσανίας δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἰαμβοποιῶν Μνασίωνα τὸν ῥαψῳδὸν λέγει ἐν ταῖς δείξεσι, τῶν Σιμωνίδου τινὰς ἰάμβων ὑποκρίνεσθαι. τοὺς δ' Ἐμπεδοκλέους Καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν Ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδός, ὥς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ. Ἰάσων δ' ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φησίν, ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρίνασθαι Ἡγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ Ἡροδότου. Ἑρμόφαντον δὲ τὰ Ὁμήρου. καὶ οἱ καλούμενοι δὲ ἱλαρῳδοί, οὓς νῦν τινὲς Σιμῳδοὺς καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοκλῆς φησὶν ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν, τῷ τὸν Σῖμον διαπρέψαι μᾶλλον τῶν διὰ τοῦ ἱλαρῳδεῖν ποιητῶν συνεχῶς ἡμῖν ἐπιφαίνονται. καταλέγει δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς καὶ τούσδε ἐν τῷ περὶ μουσικῆς γράφων ὧδε, μαγῳδός. οὗτος δέ ἐστιν ὁ αὐτὸς τῷ λυσιῳδῷ. Ἀριστόξενος δέ φησι τὸν μὲν ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα

30 πρόσωπα ὑποκρινόμενον μαγῳδὸν καλεῖσθαι, τὸν δὲ γυναικεῖα, ἀνδρείοις λυσιῳδόν. τὰ αὐτὰ δὲ μέλη ᾄδουσι καὶ τἆλλα πάντα δ' ἐστὶν ὅμοια. ὁ δὲ ἰωνικὸς λόγος τὰ Σωτάδου, καὶ τὰ πρὸ τούτου ἰωνικὰ καλούμενα ποιήματα, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ Πύρητος τοῦ Μιλησίου, καὶ Ἀλέξου, καὶ ἄλλων τοιούτων ποιητῶν προφέρεται. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ κιναιδολόγος. ἤκμασε δὲ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ Σωτάδης ὁ Μαρωνίτης, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι, καὶ ὁ τοῦ Σωτάδου υἱὸς Ἀπολλώνιος. ἔγραψε δὲ καὶ οὗτος περὶ τῶν τοῦ πατρὸς ποιημάτων σύγγραμμα, ἐξ οὗ ἐστι κατιδεῖν τὴν ἄκαιρον παρρησίαν τοῦ Σωτάδου, κακῶς εἰπόντος Λυσίμαχον τὸν βασιλέα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Πτολεμαῖον δὲ τὸν Φιλάδελφον παρὰ Λυσιμάχῳ, καὶ ἄλλους τῶν βασιλέων ἐν ἄλλαις τῶν πόλεων, διόπερ τῆς δεούσης ἔτυχε τιμωρίας. ἐκπλεύσαντα γὰρ αὐτὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, καὶ δοκοῦντα διαπεφευγέναι τὸν κίνδυνον. εἰρήκει γὰρ

40 εἰς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον πολλὰ δεινά, ἀτὰρ καὶ τόδε, ὅτε τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἐγεγαμήκει, εἰς οὐχ ὁσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς. Πάτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καύνῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτόν, καὶ εἰς μολυβδῆν κεραμίδα ἐμβαλών, καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντωσε. τοιαύτη δ' ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ποίησις. Θεοδώρου τοῦ Φίλωνος ἦν πατήρ, εἰς ὃν ταῦτα ἔγραψεν. ὁ δ' ἀποστεγάσας τὸ βρῶμα τῆς ὄπισθεν λαύρης, ἐκ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε φροντὴν ἀλέματον. ὁ κοίτην ἀροτὴρ γέρων χαλᾷ βοῦς. σεμνότερος δὲ τῶν τοιούτων ἐστὶ ποιητῶν ὁ ἱλαρῳδὸς καλούμενος, οὐδὲν γὰρ κινίζεται. χρῆται δ' ἐσθῆτι λευκῇ ἀνδρείᾳ, καὶ στεφανοῦται χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑποδήμασιν ἐχρῆτο, ὥς φησιν ὁ Ἀριστοκλῆς, νῦν δὲ κρηπῖσι. ψάλλει δ' αὐτῷ ἄρρην ἢ θήλεια, ὡς καὶ τῷ αὐλῳδῷ. δίδοται δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ καὶ τῷ αὐλῳδῷ, οὐ τῷ ψάλτῃ οὐδὲ τῷ αὐλητῇ. ὁ δὲ Μαγῳδὸς καλούμενος τύμπανα ἔχει, καὶ κύμβαλα καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν ἐνδύματα γυναικεῖα. σχη-

50 νίζεταί τε καὶ πάντα ποιεῖ τὰ ἔξω κόσμου, ὑποκρινόμενος ποτὲ μὲν γυναῖκα, καὶ μοιχοὺς καὶ μαστροπούς, ποτὲ δὲ ἄνδρα μεθύοντα, καὶ ἐπὶ κῶμον παραγινόμενον πρὸς τὴν ἐρωμένην. φησὶ δὲ ὁ Ἀριστόξενος τὴν μὲν ἱλαρῳδίαν σεμνὴν οὖσαν παρὰ τὴν τραγῳδίαν εἶναι, τὴν δὲ μαγῳδίαν, παρὰ τὴν κωμῳδίαν. πολλάκις δὲ οἱ μαγῳδοί, καὶ κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγω-

Κάσανδρος φιλόμηρος.

Ῥαψῳδοί.

Ἱλαρῳδοί.

Σωτάδης.

γὴν καὶ διάθεσιν. ἔχει δὲ τοὔνομα ἡ Μαγῳδία ἀπὸ τοῦ οἱονεὶ μαγικὰ προφέρεσθαι, καὶ φαρμάκων ἐμφανίζειν δυνάμεις. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῇ λέξει κλέπτοντας τινὰς ὀπώραν, ἢ ξενικὸν ἰατρὸν τοιαυτὶ λέγοντα, ὡς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ διὰ τούτων παρίστησιν, Ἐὰν ἐπιχώριος ἰατρὸς εἴπῃ τρυβλίον, Τούτῳ δότε πτισάνης ἕωθεν, καταφρονοῦμεν εὐθέως. Ἐὰν δὲ πτισάναν καὶ τρυβλίον θαυμάζομεν, καὶ πάλιν ἐὰν μὲν σευτλίον παρείδομεν. Ἐὰν δὲ τευτλίον ἀσμένως ἠκούσαμεν. Ἐκαλοῦντο δὲ οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταί, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴπῃ καὶ μιμητάς. τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ αὐτοκαβδάλους, οἱ δὲ φλύακας ὡς Ἰταλοί. σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί, Θηβαῖοι δὲ κατὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες ἐθέλοντας. ὅτι δὲ καινουργοῦσι περὶ τὰς φωνὰς οἱ Θηβαῖοι, Στράττις ἐπιδείκνυσιν ἐν Φοινίσσαις διὰ τούτων, Ξυνίετ' οὐδὲν πᾶσα Θηβαίων πόλις, Οὐδέποτ' ἀλλ' οἳ πρῶτα μὲν τὴν σηπίαν, Ὀπιτθοτίλαν ὡς λέγουσιν ὀνομάζετε. Τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχον, τὸν ἰατρὸν δὲ σάκταν, βλέφυραν δὲ τὴν γέφυραν, τῦκα δὲ τὰ σῦκα, κωτιλάδας δὲ τὰς χελιδόνας. Τὴν ἔνθεσιν δ' ἄκολον, τὸ γελᾶν δὲ κριδδέμεν, Νεαρὰ ποταίνια δ' ἤν τι νεοκάττυτον. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων οἱ αὐτοκάβδαλοι φασὶν καλούμενοι ἐστεφανωμένοι Κιττῷ σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις. ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. οἱ δὲ ἰθύφαλλοι φασὶ καλούμενοι, προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφάνωνται χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις καὶ περιέζωνται ταραντίνιον καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες, ἀνάγετε, εὐρυχωρίαν ποιεῖτε τῷ θεῷ. ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυρωμένος διὰ μέσου βαδίζειν. οἱ δὲ φαλλοφόροι φησὶ προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, προπόλιον δὲ ἐξ ἑρπύλλου περιτιθέμενοι, καὶ παιδέρωτας ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται, στέφανόν τε δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ, καυνάκας τε περιβεβλημένοι παρέρχονται, οἱ μὲν ἐκ παρόδου, οἱ δὲ κατὰ μέσας τὰς θύρας βαίνοντες ἐν ῥυθμῷ καὶ λέγοντες, Σοὶ Βάκχε τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν, Ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει, Καινὰν ἀπαρθένευτον οὔτι ταῖς πάρος Κεχρημέναν ᾠδαῖσιν, ἀλλ' ἀκήρατον. Κατάρχομεν τὸν ὕμνον, εἶτα προστρέχοντες ἐτώθαζον οὓς ἂν προέλοιντο, στάδην δὲ ἔπραττον. ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων καταπλησθεὶς αἰθάλῳ. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι παραλιπεῖν τὰ περὶ Ἀμοιβέως τοῦ καθ' ἡμᾶς κιθαρῳδοῦ, ἀνδρὸς τεχνίτου περὶ νόμους τῆς μουσικῆς. οὗτος ποτὲ βράδιον ἥκων ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἡμῶν, ὡς ἔμαθεν παρά τινος τῶν οἰκετῶν ἀποδειπνήσαντας, ἐβουλεύετο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος, γεγωνότερον ἐφθέγξατο, ὡς πάντας ἀκούειν τὰ ἐξ Αὔγης ἔπη Εὐβούλου. Τί ὦ πόνηρ' ἕστηκας ἐν πύλαις ἔτι, Ἀλλ' οὐ βαδίζεις. τοῖσι δὲ γενναίοις πάλαι Διεσπάρακται θερμά, χλιάσκων μέλη, Διερράχεται σεμνὰ δελφάκων κρέα. Κατηλέτης γαστρὸς ἐν μέσῳ κύκλος, Κατεσίωπται πάντα τ' ἀκροκώλια, Ἐνσγάλλισαι σεμνὸς ἀλλᾶντος τόμος, Γαργαρίζονται τευθὶς ἐξωπτημένη. Γαργαρίζεται τάρνι' ἐν ἐνὶ ἢ δέκα, Ὥς τ' ἐπὶ βούλει τῶν λελειμμένων φαγεῖν, Ἔπειγ' ἔπει γε μὴ ποδ' ὡς λύκος χανών, Καὶ τῶν δ' ἁμαρτὰν ὕστερον συχνὸν δράμῃς. Ταῦτ' ἐστὶν ἡμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην, ὃς ἐν τῷ Φιλοθηβαίῳ φησίν ἦ, τῇ γὰρ συνώνυμος, Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτία, Τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι λεκανίδος, Χλιαίνετ' ἀέρι † θέρεται παφλάζεται Προσπαίει, ὥστε μηδ' ἂν ὁ χαλκεὺς ἔχων Μυκτῆρας, εἰσελθεῖν τις ἐξελθεῖν πάλιν Εἰκῆ τοσαύτην ἐξακοντίζει πνοήν, Λέγεις μάγειρον ζῶντα. πλησίον δέ γε ταύτης ἄσιτος ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην. Κεστρεὺς λεπιδωτὸς καὶ παχύς, χρωματίζων στραφεὶς ὁμοῦ τί πρὸς τέλος μέρος δρόμου πυρῶν Ἧσει κεκραγώς, παῖς δ' ἐφέστηκεν ῥαίνων, Ὄξει λίβυς τε καυλὸς ἐξηρασμένος, Ἀκτῖσι βάκας σιλφίου παραστατεῖ, Εἶτ' οὐκ ἐπῳδοὺς φασὶν ἰσχύειν τινές. Ἐγὼ γὰρ ἤδη τρεῖς ὁρῶ μαστιγουμένους, Σοῦ ταῦτα συστρέφοντος. ὦ συνώνυμος, Τῆς κουφονώτου σῶμ' ἔχουσα σηπία Ξιφηφόροισι χερσὶν ἐξωπλισμένη. Τευθὶς μετηλλάξατε λευκανθῆ φύσιν, Σαρκὸς πυρωθεὶς ἀνθράκων ῥαπίσμασι, Ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται Δέσποινα προσφάτην λιμὸν ἐκκαλουμένη, Ὥς τ' ἄσιθι μὴ μέλλε χώρει. δεῖ γὰρ ἠριστηκότας Γαστὴρ, ἐὰν δὴ καὶ παθεῖν ἡμᾶς δέῃ, Καὶ ὃς πάνυ ἐμμελέστατα ἀπαντήσας αὐτῷ, ἀνεφώνησε τὰ ἐκ τοῦ Κλεάρχου κιθαρῳδοῦ τάδε, Γόγγρῳ τε λευκῷ πᾶσι δὶς κολλόπεσι Βρόχθιζε. τούτοις γὰρ τρέφεται τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ φωνάριον ἡμῶν περιτταρχον γίνεται. ἱερότητ' δ' ἐπὶ τούτοις γενομένου, καὶ πάντων ὁμοθυμαδὸν αὐτὸν καλεσάντων, εἰσελθὼν καὶ πιών, ἀναλαβών τε τὴν κιθάραν εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἦσεν, ὡς πάντας θαυμάζειν τήν τε κιθάρισιν μετὰ τῆς τέχνης ταχίστην οὖσαν, καὶ τῆς φωνῆς τὴν ἐμμέλειαν. ἐμοὶ μὴ γὰρ οὐδὲν ἐλάττων

εἶναι

Δεικηλισταί.

Καινουργοὶ φωνῶν Θηβαῖοι.

Αὐτοκάβδαλοι.

Φαλλοφόροι.

Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδός.

εἶναι νομίζεται τοῦ παλαιοῦ Ἀμοιβέως, ὅν φησιν Ἀριστέας ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦν-
τα, καὶ πλησίον τοῦ θεάτρου οἰκοῦντα, ὅτε ἐξέλθοι ᾀσόμενος, τάλαντον Ἀττικὸν τῆς ἡμέρας λαμβάνειν.
Περὶ δὲ μουσικῆς τῶν μὲν περὶ λεγόντων, ἄλλων δὲ ἄλλα ὁσημέραι, πάντων δ' ἐπαινούντων
τὴν παιδικὴν ταύτην, Μασούριος ὁ πάντα ἄριστος καὶ σοφός. καὶ γὰρ νόμων ἐξηγητὴς οὐδενὸς δεύ-
τερος, καὶ περὶ μουσικὴν ἐνδιατρίβων ἀεί. ἅπτεται γὰρ καὶ τῶν ὀργάνων ἔφη, ὁ μὲν κωμῳδοποιὸς Εὔ-
πολις ἄνδρες φίλοι φησὶ καὶ μουσικὴ πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον, Ἀεί τε καινὸν ἐξευρί-
σκει τι τοῖς ἐπινοεῖν δυναμένοις, διόπερ καὶ Ἀναξίλας ἐν Ὑακίνθῳ φησίν, Ἡ μουσικὴ δ' ὥσπερ
Λιβύη πρὸς τῶν θεῶν, Ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον. Μέγας γὰρ ὦ μακάριοι, κατὰ
τὸν Θεόφιλον κιθαρῳδόν, θησαυρός ἐστι καὶ βέβαιος ἡ μουσικὴ ἅπασι τοῖς μαθοῦσι παιδευθεῖσί τε.
10 καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει, καὶ τοὺς θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους καταπραΰνει. Κλεινίας
γοῦν ὁ πυθαγόρειος, ὡς Χαμαιλέων ὁ ποντικὸς ἱστορεῖ, καὶ τῷ βίῳ καὶ τοῖς ἤθεσι διαφορῶν, εἴ ποτε
συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι' ὀργήν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦν-
τας τὴν αἰτίαν, ἔλεγε πραΰνομαι. καὶ ὁ ὁμηρικὸς δὲ Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο, ἣν αὐτῷ ἐκ
τῶν Ἠετίωνος λαφύρων μόνην Ὅμηρος χαρίζεται, καταστέλλειν τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. μό-
νος γοῦν ἐν Ἰλιάδι ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ. ὅτι δὲ καὶ νόσους ἰᾶται μουσική, Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν
τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τις τοῦ τόπου τῇ φρυγιστὶ
ἁρμονίᾳ. ταύτην δὲ τὴν ἁρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο. διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς
Ἕλλησιν αὐλητάς, φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν, οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Ἀλκμᾶνι Σάμ-
βας καὶ Ἄδων καὶ Τῆλος. παρὰ δὲ Ἱππώνακτι Κίων καὶ Κόδαλος καὶ Βάβυς, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ παροιμία

ἁρμονίαι.

20 ἐπὶ τῶν ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον αὐλούντων, καὶ κίων ἢ Βάβυς αὐλεῖ. ὁ δ' Ἀριστόξενος τὴν εὕρεσιν αὐτῆς Ὑά-
γνιδι τῷ φρυγὶ ἀνατίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὐδ' ἁρμονίαν φη-
σὶ δεῖν καλεῖσθαι τὴν φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὴν λύδιον. ἁρμονίας γὰρ εἶναι τρεῖς. τρία γὰρ καὶ γενέ-
σθαι Ἑλλήνων γένη, Δωριεῖς, Αἰολεῖς, Ἴωνας. οὐ μικρᾶς οὖν οὔσης διαφορᾶς ἐν τοῖς τούτων ἤθεσιν. Λα-

Καὶ κίων, Eras. legit prouer. Peius Babys.

κεδαιμόνιοι δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων Δωριέων τὰ πάτρια διαφυλάττουσι. Θετταλοὶ δέ, οὗτοι γὰρ εἰ-
σι τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους Αἰολεῦσι μεταδόντες, παραπλήσιον ἀεὶ ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀγωγήν. Ἰώ-
νων δὲ τὸ πολὺ πλῆθος ἠλλοίωται διὰ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς τῶν βαρ-
βάρων. τὴν οὖν ἀγωγὴν τῆς μελῳδίας, ἣν οἱ Δωριεῖς ἐποιοῦντο, δώριον ἐκάλουν ἁρμονίαν. ἐκάλουν δὲ
καὶ αἰολίδα ἁρμονίαν, ἣν Αἰολεῖς ᾖδον. ἰαστὶ δὲ τὴν τρίτην ἔφασκον, ἣν ἤκουον ᾀδόντων τῶν Ἰώ-
νων. ἡ μὲν οὖν δώριος ἁρμονία τὸ ἀνδρῶδες ἐμφαίνει καὶ τὸ μεγαλοπρεπές, καὶ οὐ διακεχυμένον οὐ-
30 δ' ἱλαρόν, ἀλλὰ σκυθρωπὸν καὶ σφοδρόν, οὔτε δὲ ποικίλον οὐδὲ πολύτροπον. τὸ δὲ τῶν Αἰολέων ἦ-
θος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες, ἔτι δὲ ὑπόχαυνον. ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ
ξενοδοχίαις. οὐ πανοῦργον δέ, ἀλλὰ ἐξηρμένον καὶ τεθαρρηκός, διὸ καὶ οἰκεῖον ἐστ' αὐτοῖς ἡ φιλοπο-
σία καὶ τὰ ἐρωτικά, καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἄνεσις. διὸ καὶ περιέχουσι τὸ τῆς ὑποδωρίου κα-

Διαφορὰ μουσικῆς κατὰ τὰς τρόπους τῶν χρωμένων.

Διάφοροι ἁρμονίαι πρὸς τὰ ἔθη τῶν χρωμένων.

λουμένης ἁρμονίας ἦθος. αὕτη γάρ ἐστι φησὶν ὁ Ἡρακλείδης, ἣν ἐκάλουν αἰολίδα, ὡς καὶ Λάσος ὁ
Ἑρμιονεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Ἑρμιόνην Δήμητρα ὕμνῳ λέγων οὕτως, Δάματρα μέλπω κόραν τε κλυ-
μένοιο ἄλοχον μελίβοιαν ὕμνον, ἀναγνῶν αἰολίδ' ἀμαβαρύβρομον ἁρμονίαν. ταῦτα δ' ᾄδουσι
πάντες ὑποδώρια τὰ μέλη. ἐπεὶ οὖν τὸ μέλος ἐστὶν ὑποδώριον, καὶ τὰ μέλη εἰκότως αἰολίδα φη-
σὶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ὁ Λάσος. καὶ Πρατίνας δέ πού φησιν, Μὴ σύντονον δίωκε μήτ' ἀνειμένην
Ἰαστὶ μοῦσαν, ἀλλὰ τὰν μέσαν νέων, Ἄρουραν αἰόλιζε τῷ μέλει. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς σαφέστερόν φησιν
40 πρέπει τοῖς πᾶσιν ἀοιδὰν λαβράκταις αἰολὶς ἁρμονία. πρότερον μὲν οὖν ὡς ἔφην αἰολίδα αὐτὴν
ἐκάλουν, ὕστερον δὲ ὑποδώριον. ὥσπερ ἔνιοί φασιν ἐν τοῖς αὐλοῖς τετάχθαι, νομίσαντες αὐτὴν ὑπὸ
τὴν δώριον ἁρμονίαν. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ὁρῶντες αὐτοὶ τὸν ὄγκον, καὶ τὸ προσποίημα τῆς καλοκαγαθίας ἐν
τοῖς τῆς ἁρμονίας ἤθεσιν, ὑποδώριον ἐκάλεσαν, ὡς τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον. καὶ τὸ
μὴ γλυκὺ μέν, ἐγγὺς δὲ τούτου λέγομεν ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ ὑποδώριον τὸ μὴ πάνυ δώριον. ἑξῆς
ἐπισκεψώμεθα τὸ τῶν Μιλησίων ἦθος ὃ διαφαίνουσιν οἱ Ἴωνες διὰ τὰς τῶν σωμάτων εὐεξίας βρεν-
θυόμενοι, καὶ θυμοῦ πλήρεις. δυσκατάλλακτοι, φιλόνεικοι, οὐδὲν φιλάνθρωπον οὐδὲ ἱλαρὸν ἐν-
διδόντες, ἀστοργίαν καὶ σκληρότητα ἐν τοῖς ἤθεσιν ἐμφανίζοντες. διόπερ οὐδὲ τὸ τῆς ἰαστὶ γένος
ἁρμονίας, οὔτε ἀνθηρὸν οὔτε ἱλαρόν ἐστιν, ἀλλὰ αὐστηρὸν καὶ σκληρόν. ὄγκον δὲ ἔχον οὐκ ἀγεννῆ, διό-
περ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ προσφιλὴς ἡ ἁρμονία. τὰ δὲ τῶν νῦν Ἰώνων ἤθη τρυφερώτατα, καὶ πολὺ
50 παραλλάττον τὸ τῆς ἁρμονίας ἦθος. φασὶ δὲ Πύθερμον τὸν Τήιον ἐν τῷ γένει τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ
ζῶντα, ποιῆσαι σκολιὰ μέλη. καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν ποιητὴν ἰωνικὸν ἰαστὶ κληθῆναι τὴν ἁρμονίαν.
οὗτός ἐστι Πύθερμος, οὗ μνημονεύει Ἀνάνιος Ἱππῶναξ ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως, χρυσὸν λέγει Πύθερμος
ὡς οὐδὲν τἄλλα. λέγει δ' οὕτως ὁ Πύθερμος, οὐδὲν ἦν ἄρα τἄλλα πλὴν ὁ χρυσός. οὐκοῦν καὶ κατὰ
τὸν λόγον

τὸν λόγον πιθανὸν δεῖ τὸν Πύθερμον ἐκεῖθεν ὄντα, ποιήσασθαι τὴν ἀγωγὴν τῶν μελῶν ἁρμόττου
σαν τοῖς ἤθεσι τῶν ἰώνων. διόπερ ὑπολαμβάνω οὐχ ἁρμονίαν εἶναι τὴν ἰαστί, τρόπον δέ τινα θαυμα
στὸν σχήματος ἁρμονίας. καταφρονητέον οὖν τῶν τὰς μὲν κατ' εἶδος διαφορὰς οὐ δυναμένων θε
ωρεῖν. ἐπακολουθούντων δὲ τῇ τῶν φθόγγων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι, καὶ τιθεμένων ὑπερμιξολύ
διον ἁρμονίαν, καὶ πάλιν ὑπὲρ ταύτης ἄλλην. οὐχ ὁρῶ γὰρ οὐδὲ τὴν ὑπερφρύγιον ἴδιον ἔχουσαν
ἦθος, καίτοι τινές φασιν ἄλλην ἐξευρηκέναι καινὴν ἁρμονίαν ὑποφρύγιον. δεῖ δὲ τὴν ἁρμονίαν
εἶδος ἔχειν ἢ πάθους ἢ ἤθους, καθάπερ ἡ λοκριστί. ταύτῃ γὰρ ἔνιοι τῶν γενομένων κατὰ Σιμωνίδην καὶ Πίν
δαρον ἐχρήσαντό ποτε, καὶ πάλιν κατεφρονήθη. τρεῖς οὖν αὗται καθάπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπομεν εἶναι ἁρ
μονίας, ὅσα καὶ τὰ ἔθνη. τὴν δὲ φρυγιστὶ καὶ τὴν λυδιστὶ παρὰ τῶν βαρβάρων οὔσας, γνωσθῆναι τοῖς
ἕλλησιν ἀπὸ τῶν σὺν Πέλοπι κατελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. Λυδοὶ μὲν 10
γὰρ αὐτῷ συνηκολούθησαν, διὰ τὸ τὴν σίπυλον εἶναι τῆς Λυδίας. Φρύγες δὲ οὐχ ὅτι ὁμοτέρμονές
τοῖς λυδοῖς εἰσίν, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῶν ἦρχεν ὁ Τάνταλος. ἴδοις δ' ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου πανταχοῦ,
μάλιστα δ' ἐν Λακεδαίμονι χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν. μα
θεῖν οὖν τὰς ἁρμονίας ταύτας τοὺς ἕλληνας παρὰ τούτων, διὸ καὶ Τελέσης ὁ σελινούντιος φησίν,
πρῶτοι παρὰ κρατῆρας ἑλλήνων ἐν αὐλοῖς συνοπαδοί, Πέλοπος ματρὸς ὀρείας Φρύγιον ἄεισαν νό
μον. τοὶ δ' ὀξυφώνοις πηκτίδων ψαλμοῖς κρέκον λύδιον ὕμνον. οὐ παραληπτέον δὲ τὴν μουσικὴν

Μουσικῆς τὸ χρήσιμον.

φησὶν Πολύβιος ὁ μεγαλοπολίτης, ὡς Ἔφορος ἰσορεῖ εἶναι ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ, παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώ
ποις. οὐδὲ τοὺς παλαιοὺς Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων, αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλ
πιγγος εἰκῇ νομιστέον εἰσαγαγεῖν. οὐδὲ τοὺς πρώτους Ἀρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τὴν μουσικὴν
παραλαβεῖν, ὥστε μὴ μόνον ἐν παισίν, ἀλλὰ καὶ ἐν νεανίσκοις γενομένοις ἕως τριάκοντα ἐτῶν, κατ' 20
ἀνάγκην σύντροφον ποιεῖν αὐτήν, τἄλλα τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους. παρὰ γοῦν Ἀρκάδων οἱ
παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμον τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πά
τρια τοὺς ἐπιχωρίους ἥρωας, καὶ θεοὺς ὑμνοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Τιμοθέου καὶ Φιλοξένου νόμους μαν
θάνοντες, χορεύουσιν κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς διονυσιακοῖς αὐλοῖς ἐν τοῖς θεάτροις. οἱ μὲν οὖν παῖδες
τοὺς παιδικοὺς ἀγῶνας, οἱ δὲ νεανίσκοι τοὺς τῶν ἀνδρῶν. καὶ παρ' ὅλον δὲ τὸν βίον ἐν ταῖς συνου
σίαις ταῖς κοιναῖς, οὐ διὰ τῶν ἐπεισάκτων ἀκροαμάτων, ὡς διὰ τῶν ἀνὰ μέρος ᾄδειν ἀλλήλοις προ
στάττοντες. καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναι τι μὴ εἰδέναι, οὐδὲν αὐτοῖς αἰσχρὸν εἶναι. τὸ δὲ
ᾄδειν ἀποτρίβεσθαι, αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς νομίζεται. καὶ μὴν ἐμβατήρια μετ' αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀ
σκοῦντες, ἔτι δὲ ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς
θεάτροις ἐπιδείκνυνται. ταῦτ' οὖν αὐτοὺς εἰθίσαν οἱ παλαιοί, οὐ τρυφῆς καὶ περιουσίας χάριν, ἀλλὰ 30
θεωροῦντες τὴν ἑκάστου περὶ τὸν βίον σκληρότητα, καὶ τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἥ τις αὐτοῖς παρέπεται
διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα, τὴν κατὰ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν,
οἷς καὶ συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι. διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐθνικὰς διαστάσεις πλεῖ
στον ἀλλήλων διαφέρομεν ἤθεσι καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασι. πρὸς δὲ τούτοις συνόδους κοινάς, καὶ θυ
σίας ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ κατέδειξαν. ἔτι δὲ χοροὺς παρθένων ὁμοῦ καὶ παίδων, σπεύδοντες τὸ
τῆς φύσεως ἀτέραμνον, διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν, ὧν κυναιθεῖς ὀλι
γωρήσαντες εἰς τέλος, καί τοι σκληρότατον παρὰ πολὺ τῆς Ἀρκαδίας ὁμοῦ τῷ τόπῳ, καὶ τὸν ἀέ
ρα ἔχοντες, πρὸς μὲν αὐτὰς τὰς ἐν ἀλλήλοις διατριβὰς καὶ φιλοτιμίας ὁρμήσαντες, τέλος ἀπεθηριώ
θησαν οὕτως, ὡς μέγιστα ἀσεβήματα παρὰ μόνοις αὐτοῖς γίνεσθαι. καθ' οὓς δὲ καιροὺς τὴν μεγάλην
σφαγὴν ἐποιήσαντο, εἰς ἃς τε πόλεις ἀρκαδικὰς κατὰ τὴν διόδον εἰσῆλθον. οἱ μὲν ἄλλοι παντες 40
παραχρῆμα ἑαυτοὺς ἐξεκήρυξαν. μαντινεῖς δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν καθαρμὸν τῆς πό
λεως ἐποιήσαντο, σφάγια περιαγαγόντες κύκλῳ τῆς χώρας ἁπάσης. Ἀγίας δ' ὁ μουσικὸς ἔφη τὸν
πύρακα τὸν ἐν ταῖς ὀρχήστραις θυμιώμενον τοῖς Διονυσίοις, φρύγιον ποιεῖν ὀδμὴν τοῖς αἰσθανομέ
νοις. τὸ δ' ἀρχαῖον ἡ μουσικὴ ἐπ' ἀνδρείαν προτροπὴ ἦν. Ἀλκαῖος γοῦν ὁ ποιητής, εἴ τις καὶ ἄλλος
μουσικώτατος γενόμενος, πρότερα τῶν κατὰ ποιητικὴν τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τίθεται, μᾶλλον τοῦ δέ
οντος πολεμικὸς γενόμενος. διὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις σεμνυνόμενος φησίν, μαρμαίρει δὲ μέγας δό
μος χαλκῷ. πᾶσα δ' ἄρα κεκόσμηται στέγη, λαμπραῖσι κυνέαισιν. κατ' ἂν λευκοὶ καθύπερθεν ἵπ
πιοι λόφοι νεύουσιν κεφαλαῖσιν ἀνδρῶν ἀγάλματα. χάλκεαι δὲ πασσάλοις κρυπτοῖσιν περικεί
μεναι λαμπραὶ κνημῖδες ἄρκος ἰσχυροβέλεος θώρακές τε νέοι λίνω, κοῖλαί τε κατὰ ἀσπίδες βεβλημέ
ναι. πὰρ δὲ χαλκιδικαὶ σπάθαι, πὰρ δὲ ζώματα πολλὰ καὶ κυπαττίδες, τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθαι. ἐπει 50
δὴ πρώτισθ' ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε. καίτοι μᾶλλον ἴσως ἥρμοττε τὴν οἰκίαν πλήρη εἶναι μουσικῶν
ὀργάνων, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ τὴν ἀνδρείαν ὑπελάμβανον εἶναι μεγίστην τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, καὶ
ταύτῃ τὰ πολλὰ προσένεμον οὐ τοῖς ἄλλοις. Ἀρχίλοχος οὖν ἀγαθὸς ὢν ποιητής, πρῶτον ἐκαυχήσατο

τὸ δύνασθαι

τὸ δύνασθαι μετέχειν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. Ἀντίφων δὲ ἐμνήσθη τῆς περὶ τὴν ποιητικὴν ὑπαρ-
χόντων αὐτῷ λέγων, Εἰμὶ δ' ἐγὼ θεράπων μὲν Ἐνυαλίοιο ἄνακτος, Καὶ Μουσέων ἐρατὸν δῶρον
ἐπιστάμενος. Ὁμοίως δὲ καὶ Αἰσχύλος τηλικαύτην δόξαν ἔχων διὰ τὴν ποιητικήν, οὐδὲν ἧττον ὑπὸ τοῦ
τάφου ἐπιγραφῆναι ἠξίωσε, μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν ποιήσας. Ἀλκὴν δ' εὐδόκιμον Μαραθώνιον
ἄλσος ἂν εἴποι, Καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπιστάμενος. Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι Λακεδαιμόνιοι
μετ' αὐλῶν στρατεύονται, Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας, μετὰ δὲ συρίγγων καὶ αὐλῶν Λυδοί, ὡς Ἡρόδοτος
ἱστορεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται μετ' αὐλῶν καὶ κιθάρας, καταπραΰ-
νοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. Θεόπομπος δ' ἐν τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν Γέτας φησὶ κι-
θάρας ἔχοντας, καὶ κιθαρίζοντας τὰς ἐπικηρυκείας ποιεῖσθαι, ὅθεν ἔοικε καὶ Ὅμηρος διατηρῶν τὴν ἀρ-
χαίαν τῶν Ἑλλήνων κατάστασιν, λέγειν, Φόρμιγγος θ' ἣν δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην, Ὡς καὶ τοῖς εὐω-
χουμένοις χρησίμης οὔσης τῆς τέχνης. ἦν δ', ὡς ἔοικε, τοῦτο νενομισμένον. πρῶτον μὲν ὅπως ἕκαστος τῶν
εἰς μέθην καὶ πλήρωσιν ὡρμημένων, ἰατρὸν λαμβάνῃ τῆς ὕβρεως, καὶ τῆς ἀκοσμίας τὴν μουσικήν, εἶθ'
ὅτι τὴν αὐθάδειαν πραΰνει. περιαιρουμένη γὰρ τὴν στυγνότητα ποιεῖ πραότητα καὶ χαρὰν ἐλευθέ-
ριον, ὅθεν καὶ Ὅμηρος εἰσήγαγε τοὺς θεοὺς χρωμένους ἐν ταῖς πρώταις τῆς Ἰλιάδος τῇ μουσικῇ, μετὰ τὴν
περὶ τὸν Ἀχιλλέα φιλοτιμίαν. διετέλουν γὰρ ἀκροώμενοι Φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλ-
λων, Μουσάων θ' αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ. παύσασθαι γὰρ ἔδει τὰ νείκη καὶ τὴν στάσιν καθά-
περ λέγομεν. ἐοίκασιν οὖν οἱ πολλοὶ τὴν ἐπιστήμην ἀποδιδόναι ταῖς συνουσίαις ἐπανορθώσεως χά-
ριν καὶ ὠφελείας. ἀλλὰ μὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ παρέλαβον ἔθεσι, καὶ νόμοις τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους ᾄδειν ἅπαν-
τας ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ὅπως καὶ διὰ τούτων τηρῆται τὸ καλὸν καὶ σωφρονικὸν ἡμῶν. ἐναρμονίων γὰρ
ὄντων τῶν ᾀσμάτων, προσγιγνόμενος ὁ τῶν θεῶν λόγος, ἀποσεμνύνει τὸν ἑκάστου τρόπον. Φιλόχορος
δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ σπένδοντες, οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ' ὅταν σπένδωσι τὸν μὲν Διόνυσον
ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ, τὸν δ' Ἀπόλλωνα μεθ' ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλποντες. Ἀρχίλοχος γοῦν φησιν, ὡς Διω-
νύσοιο ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος οἶδα διθύραμβον, οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας. καὶ Ἐπίχαρμος
δ' ἐν Φιλοκτήτῃ ἔφη, οὐκ ἔστι διθύραμβος ὄχ' ὕδωρ πίνῃς. ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἡδονῆς χάριν ἐπιπολαίου καὶ
δημοτικῆς ἡ μουσικὴ προῆλθε, κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς ἑστιάσεις, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι, φανερὸν ἐκ τῶν
εἰρημένων. Λακεδαιμόνιοι δέ, εἰ μὲν ἐμάνθανον τὴν μουσικήν, οὐδὲν λέγουσιν. ὅτι δὲ κρίνειν δύναν-
ται καλῶς τὴν τέχνην, ὁμολογεῖται παρ' αὐτῶν, καί φασι τρὶς ἤδη σεσωκέναι διαφθειρομένην αὐτήν,
καὶ πρὸς γυμνασίαν δὲ καὶ ὀξύτητα διανοίας συμβάλλεται ἡ μουσική, διὸ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἕκαστοι καὶ
τῶν βαρβάρων οἱ γιγνωσκόμενοι τυγχάνουσι χρώμενοι. οὐ κακῶς δὲ λέγουσιν οἱ περὶ Δάμωνα τὸν Ἀθη-
ναῖον, ὅτι καὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἀνάγκη γίνεσθαι κινουμένης πως τῆς ψυχῆς, καὶ αἱ μὲν ἐλευ-
θέριοι καὶ καλαὶ ποιοῦσι τοιαύτας, αἱ δ' ἐναντίαι, τὰς ἐναντίας, ὅθεν καὶ τὸ Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίου
τυράννου χάριεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης. ἰδὼν γάρ, ὥς φασι, φορτικῶς ὀρχησάμενον
ἕνα τῶν τῆς θυγατρὸς μνηστήρων. Ἱπποκλείδης δ' ἦν ὁ Ἀθηναῖος, ἀπορχήσασθαι τὸν γάμον αὐτὸν ἔφη-
σε, νομίζων ὡς ἔοικε καὶ τὴν ψυχὴν τἀνδρὸς εἶναι τοιαύτην. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ πορείᾳ, καλὸν μὲν εὐ-
σχημοσύνη καὶ κόσμος, αἰσχρὸν δὲ ἀταξία καὶ φορτικόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς συνέταττον οἱ ποιηταὶ
τοῖς ἐλευθέροις τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ᾀδομένων. τηροῦντες ἀεὶ τὸ
εὐγενὲς καὶ ἀνδρῶδες ἐπ' αὐτῶν, ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τὰ τοιαῦτα προσηγόρευον. εἰ δέ τις ἀμέτρως διαθείη
τὴν σχηματοποιίαν καὶ ταῖς ᾠδαῖς ἐπιτυγχάνων, μηδὲν λέγοι κατὰ τὴν ὄρχησιν, οὗτος δ' ἦν ἀδόκιμος.
διὸ καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς Σκευαῖς, ὡς Χαμαιλέων φησίν, εἴρηκεν οὕτως, ὥστ' εἴ τις ὀρ-
χοῖτ' εὖ, θέαμ' ἦν. νῦν δὲ δρῶσιν οὐδέν, ἀλλ' ὥσπερ ἀπόπληκτοι στάδην ἑστῶτες ὠρύονται. ἦν γὰρ τὸ
τῆς ὀρχήσεως γένος τῆς ἐν τοῖς χοροῖς εὔσχημον τότε καὶ μεγαλοπρεπές, καὶ ὡσανεὶ τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις
κινήσεις ἀπομιμούμενον. ὅθεν καὶ Σωκράτης ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺς κάλλιστα χορεύοντας ἀρίστους φη-
σὶν εἶναι τὰ πολέμια, λέγων οὕτως, Οἳ δὲ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν ἄριστοι Ἐν πολέμῳ. σχε-
δὸν γὰρ ὥσπερ ἐξοπλισία τις ἦν ἡ χορεία, καὶ ἐπίδειξις οὐ μόνον τῆς λοιπῆς εὐταξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς
τῶν σωμάτων ἐπιμελείας. Ἀμφίων δὲ ὁ Θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι Μουσείου ἄγεσθαι, φη-
σὶν ἐν Ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς, παρατιθέμενος ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε. Ἀμ-
φότερ' ὀρχεῦμαί τε καὶ ἐν Μούσαις ἐδίδασκον Ἄνδρας, ὁ δ' αὐλητὰς ἦν ἄνακος Φιαλεύς, Εἰ-
μὶ δὲ Βακχιάδας Σικυώνιος ἦρα θεοῖσι, Τᾷ Σικυῶνι καλὸν τοῦτ' ἀπέκειτο γέρας. Οὐ κακῶς δὲ καὶ
Καφισίας ὁ αὐλητὴς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατά-
ξας εἶπεν οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. ἔστι δὲ καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων
δημιουργῶν ἀγάλματα τῆς παλαιᾶς ὀρχήσεως λείψανα, διὸ καὶ συνέβη τὰ περὶ τὴν χειρονομίαν ἐπι-
μελεστέρως διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐζήτουν γὰρ κἀν ταύτῃ κινήσεις καλάς, καὶ ἐλευθερίους ἐν τῷ
εὖ τὸ μέγα παραλαμβάνοντες, καὶ τὰ σχήματα μετέφερον ἐντεῦθεν εἰς τοὺς χορούς, ἐκ δὲ τῶν χορῶν

Ποιηταὶ μᾶλλον ἀνδρείας, ἢ ποιητικῇ σεμνυνόμενοι.

Μουσικὴ τὸ χρήσιμον.

ὀρχήσεις. Herodot. li. 6.

εἰς τὰς

εἰς τὰς παλαίστρας. καὶ γὰρ ἐν τῇ μουσικῇ, κἂν τῇ τῶν σωμάτων ἐπιμελείᾳ περιεποιοῦντο τὴν ἀν-
δρείαν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἐγυμνάζοντο μετὰ τῆς ᾠδῆς, ὅθεν ἐκινήθησαν αἱ καλούμε-
ναι πυρρίχαι. καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως, αἱ πολλαὶ παρονομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρη-
σὶν Ὀρσίτης καὶ Ἐπικρήδιος. τὴν δὲ ἀπόκινον καλουμένην ὄρχησιν, ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νε-
μέσει, καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν, Ἀριστοφάνης τ' ἐν Κενταύρῳ, καὶ ἄλλοι πλείονες ὕστερον μακτρι-
σμὸν ὠνόμασαν, ἣν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ὀρχοῦνται, ἃς καὶ μαστρυπίας ὀνομαζομένας οἶδα. τὰ δὲ σα-

Ὀρχήσεων ὀνομασίαι.

σμικότερα καὶ ποικιλώτερα, καὶ τὴν ὄρχησιν ἀπλουστέραν ἔχοντα, καλεῖται δάκτυλοι, ἰαμβικοί, μολοσ-
σικὴ ἐμμέλεια, κόρδαξ, σίκιννις, περσική, φρύγιος, νικατισμὸς θράκιος, καλαβρισμός, τελεσιάς.
μακεδονικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ᾗ χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον, Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελ-
φὸν ἀνεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Μαρσύας ἐν τρίτῳ μακεδονικῶν. μανιώδεις δ' εἰσὶν ὀρχήσεις κερνοφόρος καὶ 10
μόγγας καὶ θερμαυστρίς. ἣν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἰδιώταις ἡ καλουμένη ἄνθεμα. ταύτην δὲ ὠρχοῦντο με-
τὰ λέξεως τοιαύτης μιμούμενοι καὶ λέγοντες, ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέ-
λινα. παρὰ δὲ Συρακουσίοις καὶ χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τίς ἐστιν ἴδιος καὶ αὔλησις. ἦν δέ τις
καὶ ἰωνικὴ ὄρχησις παροίνιος, καὶ τὴν ἀγγελικὴν δὲ πάροινον ἠκρίβουν ὄρχησιν. καλεῖται δέ τις
καὶ ἄλλη ὄρχησις, κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ. καὶ γελοῖαι
δ' εἰσὶν ὀρχήσεις ἴγδις καὶ μακτρισμός, ἀπόκινός τε καὶ σόβας. ἔτι δὲ μορφασμὸς καὶ γλαύξ, καὶ λέων,
ἀλφίτων τε ἔκχυσις, καὶ χρεῶν ἀποκοπή, καὶ στοιχεῖα καὶ πυρρίχη. μετ' αὐλῶν δὲ ὠρχοῦντο τὸν τε
κελευστήν, καὶ τὴν καλουμένην πινακίδα. σχήματα δ' ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμός, καλαθισμός, καλλα-
βίδες, σκώψ, σκώπευμα. ἦν δὲ ὁ σκὼψ τῶν ἀποσκοπούντων τι σχῆμα ἄκραν τὴν χεῖρα ὑπὲρ τοῦ με-
τώπου κεκυρτωκότων. μνημονεύει Αἰσχύλος ἐν θεωροῖς, καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων. 20
καλλαβίδων δ' Εὔπολις ἐν κόλαξι, καλλαβίδας δὲ βαίνει. Σοφοκλέας δὲ χίλια θαυμαστρίς, κατεσι-
δες, σκοπός, χεὶρ καταπρηνὴς χερσί, μυλιποδισμός, ξύλου παράληψις, ἐπαγκωνισμός, καλαθισ-
μός, στρόβιλος. καὶ τελεσιὰς δ' ἐστὶν ὄρχησις καλουμένη, στρατιωτικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ἀπό τινος ἀνδρὸς
Τελεσίου λαβοῦσα τοὔνομα, μεθ' ὅπλων τὸ πρῶτον αὐτὴν ἐκείνου ὀρχησαμένου, ὥς φησιν Ἱππαγόρας
ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς καρχηδονίων πολιτείας. καλεῖται δ' ἡ μὲν σατυρικὴ ὄρχησις, ὥς φησιν Ἀρι-
στοκλῆς ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ χορῶν σίκιννις, καὶ οἱ σάτυροι σικιννισταί. τινὲς δέ φασι Σίκιννόν τινα
βάρβαρον εὑρετὴν αὐτῆς γενέσθαι. ἄλλοι δὲ κρῆτα λέγουσι τὸ γένος εἶναι Σίκιννον. ὀρχησταὶ δ' οἱ Κρῆ-
τες, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Σκάμων δ' ἐν πρώτῳ περὶ εὑρημάτων σίκιννιν αὐτὴν εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ σεί-
εσθαι, καὶ πρῶτον ὀρχήσασθαι τὴν σίκιννιν Θέρσιππον. πρώτη δὲ εὕρηται ἡ περὶ τοὺς πόδας κίνησις
τῆς διὰ τῶν χειρῶν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς πόδας μᾶλλον ἐγυμνάζοντο ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς κυνηγε- 30
σίοις. οἱ δὲ Κρῆτες κυνηγετικοί, διὸ καὶ ποδώκεις. εἰσὶ δέ τινες οἳ καὶ φασὶ τὴν Σίκιννιν ποιητι-
κῶς ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἣν καὶ οἱ σάτυροι ὀρχοῦνται ταχυτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔχει πάθος
αὕτη ἡ ὄρχησις, διὸ οὐδὲ βραδύνει. συνέστηκε δὲ καὶ σατυρικὴ πᾶσα ποίησις τὸ παλαιὸν ἐκ χορῶν,
ὡς καὶ ἡ τότε τραγῳδία, διόπερ οὐδὲ ὑποκριτὰς εἶχον. τρεῖς δ' εἰσὶ τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχή-
σεις τραγική, κωμική, σατυρική. ὁμοίως δὲ καὶ λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς, πυρρίχη, γυμνοπαιδική,

Πυῤῥίχη.

ὑπορχηματική, καὶ ἔστιν ὁμοία ἡ μὲν πυρρίχη τῇ σατυρικῇ, ἀμφότεραι γὰρ διὰ τάχους. πολεμι-
κὴ δὲ δοκεῖ εἶναι ἡ πυρρίχη. ἔνοπλοι γὰρ αὐτὴν παῖδες ὀρχοῦνται, τάχους δὲ δεῖ τῷ πολέμῳ εἰς τὸ
διώκειν, καὶ εἰς τὸ ἡττωμένους φεύγειν, μὴ δὲ μένειν μὴ δ' αἰδεῖσθαι κακοὺς εἶναι. ἡ δὲ γυμνοπαιδικὴ πα-
ρεμφερής ἐστι τῇ τραγικῇ ὀρχήσει, ἥτις ἐμμέλεια καλεῖται, ἐν ἑκατέρᾳ δὲ ὁρᾶται τὸ βαρὺ καὶ σε-
μνόν. ἡ δ' ὑπορχηματικὴ τῇ κωμικῇ οἰκειοῦται, ἥτις καλεῖται κόρδαξ. παιγνιώδεις δ' εἰσὶν ἀμφό- 40
τεραι. Ἀριστόξενος δέ φησι τὴν πυρρίχην ἀπὸ Πυρρίχου λάκωνος τὸ γένος τὴν προσηγορίαν λαβεῖν,
λακωνικὸν δ' εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύρριχον. ἐμφανίζει δ' ἡ ὄρχησις πολεμική, ὡς λακεδαι-
μονίου τὸ εὕρημα. πολεμικοὶ δ' εἰσὶν οἱ Λάκωνες, ὧν καὶ υἱοὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν,
ἅπερ καὶ ἐνόπλια καλεῖται. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπο-
μνημονεύοντες ἔνρυθμον κίνησιν ποιοῦνται. Φιλόχορος δέ φησι, κρατήσαντας λακεδαιμονίους

Τυρταῖοι ἱστ.

μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι ἂν δειπνοποιήσωνται, καὶ
παιανίσωσιν, ᾄδειν καθ' ἕνα Τυρταίου. κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι
κρέας. ἡ δὲ πυρρίχη παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἔτι παραμένει, καὶ ἐκλειπούσης δὲ αὐτῆς, συμ-
βέβηκε τοὺς πολέμους καταλυθῆναι. παρὰ μόνοις δὲ λακεδαιμονίοις παραμένει προγύμνασμα οὖσα
τοῦ πολέμου. ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυρριχίζειν. ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς 50
πυρρίχη διονυσιακή τις εἶναι δοκεῖ, ἐπιεικεστέρα οὖσα τῆς ἀρχαίας. ἔχουσι γὰρ οἱ ὀρχούμενοι θύρσους ἀν-
τὶ δοράτων, προΐενται δ' ἐπ' ἀλλήλους καὶ νάρθηκας, καὶ λαμπάδας φέρουσιν, ὀρχοῦνταί τε τὰ περὶ
τὸν Διόνυσον, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰνδούς, ἔτι τε τὰ περὶ τὸν Πενθέα. τακτέον δ' ἐπὶ τῆς πυρρίχης τὰ κάλ-
λιστα

λιστα μέλη, καὶ τοὺς ὀρθίους ῥυθμούς. ἔοικε δὲ ἡ γυμνοπαιδικὴ τῇ καλουμένῃ ἀναπάλῃ παρὰ τοῖς πα-
λαιοῖς. γυμνοὶ γὰρ ὀρχοῦνται οἱ παῖδες πάντες ἐνρύθμους φοράς τινας ἀποτελοῦντες, καὶ σχήματα
τινὰ τῶν χειρῶν ἐπὶ τὸ ἁπαλόν, ὥστ' ἐμφαίνειν θεώρημά τι τῆς παλαίστρας, καὶ τοῦ παγκρατίου κι-
νοῦντες ἐνρύθμως τοὺς πόδας. τρόποι δ' αὐτοῦ οἱ ὀσχοφορικοί, καὶ οἱ Βακχικοί, ὥστε καὶ τὴν ὄρχησιν
ταύτην εἰς τὸν Διόνυσον ἀναφέρεσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ γυμναζόμενοι πρῶτον ἐν
τῇ γυμνοπαιδικῇ εἰς τὴν πυῤῥίχην ἐχώρουν πρὸ τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸ θέατρον. καλεῖται δὲ ἡ πυῤῥίχη
καὶ χειρονομία, ἡ δ' ὑπορχηματικὴ ἐστιν, ἐν ᾗ ᾄδων ὁ χορὸς ὀρχεῖται. φησὶ γοῦν ὁ Βακχυλίδης· οὐχ ἕ-
δρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολᾶς. καὶ Πίνδαρος δέ φησι, λάκαινα μὲν παρθένων ἀγέλα. ὀρχοῦνται δὲ ταύ-
την παρὰ τῷ Πινδάρῳ οἱ λάκωνες. καί ἐστιν ὑπορχηματικὴ ὄρχησις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. βέλτιστοι
10 δέ εἰσι τῶν τρόπων οἵτινες καὶ ὀρχοῦνται. εἰσὶ δὲ οἵδε προσῳδιακοί, ἀποστολικοί. οὗτοι δὲ καὶ παρ-
θένιοι καλοῦνται, καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον, καὶ τὸν Παιᾶνα ὅτε μὲν, ὅτε δὲ οὔ.
εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι σπουδαῖαι, καὶ φαῦλαι ὀρχήσεις. ὁ μὲν
κόρδαξ παρ' Ἕλλησι φορτικός, ἡ δ' ἐμμέλεια σπουδαία. καθάπερ καὶ ἡ παρὰ Ἀρκάσι κίδαρις, παρὰ
σικυωνίοις τε ὁ ἀλητήρ. οὕτως δὲ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητήρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ συγ-
κρίσεων. καὶ περὶ μὲν ὀρχήσεως τοσαῦτά μοι ἐπὶ τοῦ παρόντος λελέχθαι. τὸ δὲ παλαιὸν ἐτηρεῖτο περὶ
τὴν μουσικὴν τὸ καλόν, καὶ πάντ' εἶχε κατὰ τὴν τέχνην τὸν οἰκεῖον αὐτοῖς κόσμον. διόπερ ἦσαν ἴδιοι
καθ' ἑκάστην ἁρμονίαν αὐλοί, καὶ ἑκάστοις αὐλητῶν ὑπῆρχον αὐλοὶ ἑκάστῃ ἁρμονίᾳ πρόσφοροι ἐν τοῖς
ἀγῶσιν. Πρόνομος δ' ὁ θηβαῖος πρῶτος ηὔλησεν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αὐλῶν τὰς ἁρμονίας, νῦν δὲ εἰκῇ καὶ ἀλόγως
ἅπτονται τῆς μουσικῆς. καὶ πάλαι μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμεῖν σημεῖον ἦν κακοτεχνίας, ὅθεν
20 καὶ Ἀσωπόδωρος ὁ φλιάσιος κροταλιζομένου ποτέ τινος τῶν αὐλητῶν, διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ
ὑποσκηνίῳ, τί τοῦτ' εἶπεν; δῆλον ὅτι μέγα κακὸν γέγονεν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς εὐδοκι-
μήσαντος. οἶδα δέ τινας τοῦθ' ἱστορήσαντας, ὡς Ἀντιγενίδου εἰπόντος, καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δὲ τέλος ποι-
οῦνται τῆς τέχνης τὴν παρὰ τοῖς θεάτροις εὐημερίαν. διόπερ Ἀριστόξενος ἐν τοῖς συμμίκτοις συμποτι-
κοῖς, ὅμοιον φησὶ ποιεῖν Ποσειδωνιάταις, τοῖς ἐν τῷ τυρσηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν. οἷς συνέβη τὰ
μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἕλλησιν οὖσιν ἐκβαρβαρῶσθαι Τυῤῥηνοῖς ἢ Ῥωμαίοις γεγονόσι, καὶ τήν τε φωνὴν μετα-
βεβληκέναι, τά τε λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοὺς τῶν ἑορτῶν τῶν ἑλληνικῶν
ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων. ἀπολο-
φυράμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται. οὕτω δὴ οὖν φησὶ καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ
τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται, καὶ εἰς μεγάλην διαφορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος αὕτη μουσική,
30 καθ' αὑτοὺς γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμιμνησκόμεθα, οἵα ἦν ἡ μουσική. ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστόξενος. κἀμοὶ
δὲ διὰ τοῦτο φαίνεται φιλοσοφητέον εἶναι περὶ μουσικῆς. καὶ γὰρ Πυθαγόρας ὁ σάμιος τηλικαύτην δό-
ξαν ἔχων ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καταφανής ἐστιν ἐκ πολλῶν οὐ παρέργως ἁψάμενος μουσικῆς, ὅς γε καὶ τὴν
τοῦ παντὸς οὐσίαν διὰ μουσικῆς ἀποφαίνει συγκειμένην. τὸ δὲ ὅλον, ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν Ἑλλήνων
σοφία τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι δεδομένη. καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Ἀπόλλωνα, τῶν δὲ ἡμιθέων Ὀρ-
φέα μουσικώτατον καὶ σοφώτατον ἔκρινον, καὶ πάντας τοὺς χρωμένους τῇ τέχνῃ ταύτῃ, σοφιστὰς ἀπε-
κάλουν, ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος ἐποίησεν, εἶτ' οὖν σοφιστὴς καλὰ παραπαίων χέλυν. ὅτι δὲ πρὸς τὴν μου-
σικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρχαῖοι, δῆλον καὶ ἐξ Ὁμήρου, ὃς διὰ τὸ μελοποιηκέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ
τὴν ποίησιν ἀφροντιστὶ τοὺς πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους, καὶ λαγαρούς, ἔτι δὲ μειούρους. Ξενοφάνης
δὲ καὶ Σόλων, καὶ Θέογνις, καὶ Φωκυλίδης. ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ κορίνθιος ἐλεγειοποιός, καὶ τῶν λοι-
40 πῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ ποιήματα μελῳδίαν, ἐκπονοῦσι τοὺς στίχους τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ τά-
ξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν ὅπως αὐτῶν μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται, μήτε λαγαρός, μήτε μείουρος. ἀκέ-
φαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες. Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,
Ἐπ' ἴτυος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο. Λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ, οἷον, Αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν υἱὸν
φίλον Ἀγχίσαο. Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες. Μείουροι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς.
οἷον, Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. Καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δ' ἐμὰς ἐοικυῖα. Τοῦ
φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν ἐν δὲ καὶ ᾖα. Διετήρησαν δὲ καὶ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων Λακεδαι-
μόνιοι τὴν μουσικὴν πλεῖστον αὐτῇ χρώμενοι, καὶ συχνοὶ παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο μελῶν ποιηταί. τηροῦ-
σί γε καὶ νῦν τὰς ἀρχαίας ᾠδὰς ἐπιμελῶς, πολυμαθεῖς τε εἰς ταύτας εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς. ὅθεν καὶ Πρατί-
νας φησὶ λάκων ὁ τέττιξ εὔτυχος εἰς χορόν, διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ διετέλουν προσαγορεύοντες οὕτως
50 τὰς ᾠδάς, γλυκυτάτων πρύτανιν καὶ μέλεα μελιπτέρωτα μοῦσαν. ἀεὶ γὰρ τοῦ βίου σωφροσύ-
νης καὶ αὐστηρίας μετέβαινον ἀσμένως ἐπὶ τὴν μουσικήν, ἔχουσαν τὸ κηλητικὸν τῆς ἐπιστήμης. εἰκότως οὖν
ἐγίνετο χαίρειν τοὺς ἀκροωμένους. ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγούς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρ-
τῳ περὶ ποιημάτων, οὐχ ὥσπερ νῦν τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθά-

Μουσικῆς ἀρχαίας ἐγκώμιον

Ὁμήρου στίχοι.

Ἀρχαία μουσική

περ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει καὶ τὸ χρησομουσεῖν, καὶ μὴ παραβαίνειν τοὺς ἀρχαίους τῆς μουσικῆς νόμους. συνέβαινε δὲ τὸ μὲν παλαιὸν φιλομουσεῖν τοὺς ἕλληνας. μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης ἀταξίας, καὶ γηρασάντων σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἀρχαίων νομίμων, ἥ τε προαίρεσις αὕτη κατελύθη, καὶ τρόποι μουσικῆς φαῦλοι κατεδείχθησαν, οἷς ἕκαστος τῶν χρωμένων, ἀντὶ μὲν πρᾳότητος, περιεποιεῖτο μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης, ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. ἔσται δ᾽ ἴσως τοῦτο μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλέον προαχθήσεται, ἐὰν μή τις ἀγάγῃ πάλιν εἰς τὸ συμφανὲς τὴν πάτριον μουσικήν. τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τὰς τῶν ἡρώων πράξεις, καὶ τῶν θεῶν τοὺς ὕμνους διὰ ᾠδῆς ἐποιοῦντο. Ὅμηρος γοῦν φησὶν ἐπ᾽ Ἀχιλλέως, ἄειδε δ᾽ ἄρα κλέα ἀνδρῶν ἡρώων. καὶ τὸν Φήμιον δέ φησιν ὅτι πολλὰ βροτῶν θελκτήρια οἶδεν. ἔργ᾽ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί. τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐσῴζετο, ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς περσικοῖς. τὴν γοῦν Κύρου τοῦ πρώτου ἀνδρείαν, καὶ τὸν μέλλοντα πόλεμον ἔσεσθαι πρὸς Ἀστυάγην προῄδοντο οἱ ᾠδοί. ὅτε γάρ φησιν ᾐτήσατο τὴν εἰς Πέρσας ἀποδημίαν ὁ Κῦρος. ἐγεγόνει δ᾽ αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῶν ῥαβδοφόρων, εἶθ᾽ ὕστερον ἐπὶ τῶν ὁπλοφόρων καὶ ἀπῆλθεν. εὐωχουμένου οὖν τοῦ Ἀστυάγους μετὰ τῶν φίλων, τότε Ἀγγάρης ὄνομα. ἦν δὲ οὗτος τῶν ᾠδῶν ὁ ἐνδοξότατος ᾖδεν, εἰσκληθεὶς τά τε ἄλλα τῶν εἰθισμένων, καὶ τὸ ἔσχατον εἶπεν, ὡς ἀφεῖται εἰς τὸ ἕλος θηρίον μέγα θρασύτερον ὑὸς ἀγρίου, ὃ ἂν κυριεύσῃ τῶν καθ᾽ αὑτὸν τόπων, πολλοῖς μετ᾽ ὀλίγον ῥᾳδίως μαχεῖται. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀστυάγους ποῖον θηρίον, ἔφη Κῦρον τὸν πέρσην. νομίσας οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ὑπωπτευκέναι, καὶ μεταπεμπόμενος οὐδὲν ἤνυσεν. ἐγὼ δὲ ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν περὶ μουσικῆς, αὐλῶν ἀκούων βόμβου καταπαύσω τὸ πολυλογεῖν τὰ ἐκ φιλαύλου Φιλεταίρου ἐπειπών. ὦ Ζεῦ καλόν γ᾽ ἐστὶν ἀποθανεῖν αὐλούμενον. Τούτοις ἐν ᾅδου γὰρ μόνοις ἐξουσία Ἀφροδισιάζειν ἐστίν. οἱ δὲ τοὺς τρόπους Ῥυπαροὺς ἔχοντες μουσικῆς ἀπειρίᾳ, Εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημένον. Μετὰ

[Σαμβύκη.] δὲ ταῦτα ζητήσεως γενομένης περὶ σαμβύκης ἔφη ὁ Μασούριος ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην. διειλέχθαι τε περὶ αὐτοῦ Εὐφορίωνα τὸν αὐτὸν ἐποποιὸν ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων χρῆσθαι, φήσας αὐτῷ Πάρθους καὶ Τρωγλοδύτας τετραχόρδῳ ὄντι. ἱστορεῖν δὲ τοῦτο Πυθαγόραν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων σαμβύκη. οὗ τό, τε σχῆμα, καὶ τὴν κατασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ πρὸς Ἄτταλον περὶ ὀργάνων. καὶ Ἀνδρέας ὁ Πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν, ὡς ἐπὶ δύο ὄνων προσάγοιτο τοῖς τῶν ἐναντίων τείχεσι, καλεῖσθαί τε σαμβύκην, ἐπειδὴ ὅταν ἐξαρθῇ γίνεται σχῆμα νεὼς καὶ κλίμακος ἓν ποιούμενον. ὅμοιον δέ τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς σαμβύκης. Μόσχος δ᾽ ἐν πρώτῳ μηχανικῶν ῥωμαϊκὸν εἶναι λέγει τὸ μηχάνημα, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ταραντῖνον εὑρεῖν αὐτοῦ τὸ εἶδος. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, Μάρκελλός φησιν δυσχρηστούμενος ἐν τῇ συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους κατασκευασμάτων, ἔλεγε ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ κυαθίζειν ἐκ θαλάσσης Ἀρχιμήδην, τὰς δὲ σαμβύκας ῥαπιζομένας ἐκ πότου μετ᾽ αἰσχύνης ἐκπεπτωκέναι. εἰπόντος δ᾽ ἐπὶ τούτοις Αἰμιλιανοῦ, ἀλλὰ

[Μάγαδις.] μὴν ὦ ἑταῖρε Μασούριε πολλάκις καὶ αὐτὸς ἐν ἐννοίᾳ γίνομαι μουσικῆς ὢν ἐραστὴς περὶ τῆς μαγάδιδος καλουμένης, πότερον αὐλῶν εἶδος ἢ κιθάρας ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἥδιστος Ἀνακρέων λέγει που, ψάλλω δ᾽ εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι, σὺ δ᾽ ἡβᾷς. Ἴων δ᾽ ὁ χῖος ἐν ὀμφάλῃ, ὡς περὶ αὐλῶν λέγει διὰ τούτων, Λυδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς. ὅπερ ἐξηγούμενος ἰαμβεῖον Ἀρί-

[Αρίσαρχος μάντις.] σταρχος ὁ γραμματικός, ὃν μάντιν ἐκάλει Παναίτιος ὁ ῥόδιος φιλόσοφος, διὰ τὸ ῥᾳδίως καταμαντεύεσθαι τῆς τῶν ποιημάτων διανοίας, γένος αὐλοῦ φησὶν εἶναι τὴν μάγαδιν, οὔτ᾽ Ἀριστοξένου τοῦτ᾽ εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ αὐλητῶν, ἢ ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Ἀρχεστράτου. πεποίηται γὰρ καὶ τούτῳ δύο βυβλία περὶ αὐλητῶν. οὐδὲ Φίλλις ὁ δήλιος, ξυνέγραψε γὰρ καὶ οὗτος περὶ αὐλητῶν καὶ Εὐφράνωρ. Τρύφων δ᾽ ἐν δευτέρῳ περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως. ὁ δὲ μάγαδος καλούμενος αὐλός, καὶ πάλιν μάγαδις ἐν ταυτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται. ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησί, Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Τὴν ἀπορίαν οὖν μοι ταύτην οὐδεὶς ἄλλος διαλύσεται ἀπολύσασθαι καλὲ Μασούριε ἢ σύ. καὶ ὃς ἔφη Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα. ἀντεξηγήσεσιν ἑταῖρε Αἰμιλιανὲ μάγαδιν αὐλὸν ἀκούει τὸν κιθαριστήριον, οὗ μνημονεύει Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ περὶ αὐλῶν τρήσεως, λέγοντα πέντε γένη εἶναι αὐλῶν παρθενίους, παιδικούς, κιθαριστηρίους, τελείους. ἢ ἐλλείπειν οὖν δεῖ παρὰ τῷ Ἴωνι τὸν τε σύνδεσμον, ἵν᾽ ἢ μάγαδις αὐλὸς ὁ προσαυλούμενος τῇ μαγάδι. ἡ γὰρ μάγαδις ὄργανον ἐστὶ ψαλτικόν, ὡς Ἀνακρέων φησί λυδῶν τε εὕρημα, διὸ καὶ τὰς λυδὰς ψαλτρίας φησὶν εἶναι ὁ Ἴων ἐν τῇ ὀμφάλῃ διὰ τούτων, Ἀλλ᾽ αἱ λυδαὶ ψάλτριαι παλαιθετῶν Ὕμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοσμήσατε. Θεόφιλος δ᾽ ὁ κωμῳδικὸς ἐν νεοπτολέμῳ, καὶ τὸ τῇ μαγάδι διαψάλλειν μαγαδίζειν λέγοι ἐν τούτοις, Πονηρόν υἱὸν καὶ πατὴρ ἐστὶ μαγαδίζειν, ἐπὶ τροχοῦ καθημένης. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ταυτὸν ᾄσεται μέλος. Εὐφορίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων παλαιὸν μὲν φησὶ τὸ ὄργανον εἶναι τὴν μάγαδιν, μετασκευασθῆναι δ᾽ ὀψέ ποτε καὶ σαμβύκην

σαμβύκην μεθονομασθῆναι. πλεῖον δ' ἐστὶν ὅτι τὸ ὄργανον ἐν Μιτυλήνῃ, ὡς καὶ μίαν τῶν μουσῶν ἔχου-
σαν αὐτό, ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ποιηθῆναι ἀρχαίου ἀγαλματοποιοῦ. Μέναιχμος δ' ἐν τοῖς περὶ τεχνι-
τῶν τὴν πηκτίδα ἣν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι Σαπφώ φησιν εὑρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μάγαδιν
καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου διὰ ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν. διόπερ καὶ Πίνδαρον εἰρηκέναι
ἐν τῷ πρὸς Ἱέρωνα σκολιῷ, τὴν μάγαδιν ὀνομάσαντα ψαλμὸν ἀντίφθογγον, διὰ τὸ δύο γενῶν ἅμα
καὶ διὰ πασῶν ἔχειν τὴν συνῳδίαν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων. καὶ Φρύνιχος δ' ἐν Φοινίσσαις εἴρηκε,

Ψαλμοῖσιν ἀντίσπαστ' ἀείδοντες μέλη. Καὶ Σοφοκλῆς ἐν Μυσοῖς, πολὺς δὲ Φρὺξ τρίγωνος ἀν-
τίσπαστά τε, Λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία. Διαπορεῖσι δέ τινες ὅπως τῆς μαγάδιδος
οὔσης κατὰ Ἀνακρέοντα. οὐδὲ γάρ ποτε τὰ πολύχορδα ὀφθῆναι μνημονεύων αὐτῶν ὁ Ἀνακρέων λέγει,
10 ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι; καὶ ὁ μὲν Ποσειδώνιος φησὶ τριῶν μελῳ-
διῶν αὐτὸν μνημονεύειν φρυγίου τε καὶ δωρίου καὶ λυδίου. ταύταις γὰρ μόναις τὸν Ἀνακρέοντα κε-
χρῆσθαι, ὧν ἑπτὰ χορδαῖς ἑκάστης περαινομένης, εἰκότως φάναι ψάλλειν αὐτὸν εἴκοσι χορδαῖς τὸν
ἄρτιον χρησάμενον ἀριθμῷ τὴν μίαν ἀφελόντα. ἀγνοεῖ δὲ ὁ Ποσειδώνιος ὅτι ἀρχαῖον ἐστὶν ὄργανον
ἡ μάγαδις, σαφῶς Πινδάρου λέγοντος τὸν Τέρπανδρον ἀντίφθογγον εὑρεῖν τῇ παρὰ Λυδοῖς πη-
κτίδι τὸν βάρβιτον. τὸν μέν ῥα Τέρπανδρος ποθ' ὁ Λέσβιος εὗρε πρῶτος ἐν δείπνοισι Λυδίων ψαλμὸν
ἀντίφθογγον ὑψηλᾶς ἀκούων πηκτίδος. πηκτὶς δὲ καὶ μάγαδις ταὐτόν, καθά φησιν ὁ Ἀριστόξενος, Μάγαδις.
καὶ Μέναιχμος ὁ Σικυώνιος, ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν. καὶ τὴν Σαπφώ δέ φησιν οὗτος, ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέ-
οντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι. ὅτι δὲ καὶ Τέρπανδρος ἀρχαιότερος Ἀνακρέον-
τος, δῆλον ἐκ τούτων, τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ. ἔν τε Καρνείων θέσις
20 τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίκαις κἀν τοῖς καταλογάδην. ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην Τερπάνδρου.
καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὡς Σώσιμός φησιν ἐν τῷ περὶ χρόνων. Ἱερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν,
ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν, κατὰ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην, τὸν Τέρπανδρον φησὶ γενέσθαι, ὃς ὑ- Λυκούργου χρόνοι.
πὸ πάντων συμφώνως ἱστορεῖται μετὰ τοῦ Ἰφίτου τοῦ Ἠλείου τὴν πρώτην ἀριθμηθεῖσαν τῶν ὀλυμπίων
θέσιν διαθεῖναι. Εὐφορίων τε ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων τὰ πολύχορδα φησὶ τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μό-
νον παρηλλάχθαι. παμπάλαιον δ' αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν. Διογένης δὲ ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτί- Μάγαδις.
δα μαγάδιδος λέγων οὕτως ἐν τῇ Σεμέλῃ, Καί τοι κλύω μὲν Ἀσιάδος μιτρηφόρους Κυβέλας
γυναῖκας παῖδας ὀλβίων Φρυγῶν, Τυμπάνοισι καὶ ῥόμβοισι καὶ χαλκοκτύπων, Βόμβοις βρε-
μούσας ἀντίχερσι κυμβάλων, Σοφὴν θεῶν ὑμνῳδὸν ἰατρόν θ' ἅμα, Ἢ Λυδίας Λυδὰς Βακτρίας
τε παρθένους, Ποταμῷ παροικούσας Ἅλυν Τμωλίαν θεόν, Δαφνόσκιον κατ' ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν,
30 Ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων τε προσκρούσας, Ἀντιζύγοις ὁλκοῖς κρεκούσαις μάγαδιν ἔνθα πρ-
σικῷ Νόμῳ ξενωθεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς. καὶ Φίλλις δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ περὶ μουσικῆς, δια-
φέρειν φησὶ πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως, φοίνικες, πηκτίδες, μαγάδιδες, σαμβῦκαι, ἰαμ-
βοι, καὶ τρίγωνα κλεψίαμβοι, σκινδαψοί, ἐννεάχορδα. ἐν οἷς γὰρ φησὶ τοὺς ἰάμβους ᾖδον, ἰαμβύκας ἐκά-
λουν, ἐν οἷς δὲ παρελογίζοντο τὰ ἐν τοῖς μέτροις κλεψιάμβους. μαγάδιδας δὲ τὰ διὰ πασῶν, καὶ πρὸς
ἴσα τὰ μέρη τῶν ᾀδόντων ἡρμοσμένα, καὶ ἄλλα δ' ἦν παρὰ ταῦτα. καὶ γὰρ βάρβιτος ἢ βάρμος καὶ ἄλ-
λα πλείονα. τὰ μὲν ἔγχορδα, τὰ δὲ ἐντὸς κατεσκεύαζον, ἦν γὰρ δή τινα. καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσωμένων
καὶ χορδαῖς διειλημμένων ἕτερα, ψόφου μόνον παρασκευαστικά, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φη-
σὶ Δικαίαρχος ἐν τοῖς περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου ἐπιχωριάσαι, φάσκων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ
προσορχεῖσθαί τε καὶ προσᾴδειν ταῖς γυναιξὶν ὄργανά τινα ποιά, ὧν ὅτε τις ἅπτοιτο τοῖς δακτύλοις,
40 ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον. δηλοῦσθαι δ' ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ᾄσματι, οὗ ἐστὶν ἀρχή. Ἄρτεμι σοί με τι φρὴν
ἐφ' ἵμερον ὕμνον ἱέναι τε, ὅθεν ἅδε τις ἄλλα χρυσοφαννὰ κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσίν. Ἕρμιπ-
πος δ' ἐν θεοῖς τὸ τοῖς τόποις κρούειν, κρεμβαλίζειν εἴρηκεν ἐν τούτοις. λεπάδας δὲ πετρῶν ἀποκόπτοντες Κρεμβαλίζειν.
κρεμβαλίζουσι. Δίδυμος δέ φησιν εἰωθέναι τινὰς ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας,
εὔρυθμον ἦχον τινὰ ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις, καθάπερ καὶ Ἀριστοφάνη ἐν Βατράχοις φάναι. Ἀρτέ-
μων δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ διονυσιακοῦ συστήματος, Τιμόθεόν φησι τὸν Μιλήσιον παρὰ τοῖς πολλοῖς
δόξαι πολυχορδοτέρῳ συστήματι χρήσασθαι τῇ μαγάδιδι, διὸ καὶ παρὰ τοῖς Λάκωσιν εὐθυνόμενον
ὡς παραφθείροι τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν, καὶ μέλλοντός τινος ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν,
δεῖξαι παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντα Ἀπολλωνίσκον, πρὸς τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἰσόχορδον λύραν ἔχοντα, καὶ
ἀφεθῆναι. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ τραγῳδίας ὀνομασθῆναι φησὶ τὴν μάγαδιν ἀπὸ Μάγδιος Θρᾳκὸς γένος.
50 Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφῇ, ὃ νῦν φησὶν ἡμεῖς λέγομεν ψαλτή-
ριον, τοῦτ' εἶναι μάγαδιν. ὁ δὲ κλεψίαμβος κληθείς, ἔτι δὲ ὁ τρίγωνος καὶ ὁ ἔλυμος, καὶ τὸ ἐννεάχορδον
ἀμαυρότερα τῇ χρείᾳ καθέστηκε. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι, μάγαδιν δ' ἀποθέσθαι. Σοφοκλῆς δ' ἐν Θαμύρᾳ
πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες τά τ' ἐν Ἕλλησι ξόαν' ἡδυμελῆ. Τελέστης δ' ἐν Ὑμεναίῳ διθυράμβῳ

πεντάχορδον φησὶν αὐτὸν εἶναι διὰ τούτων, ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγὰν ἱεὶς κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν ἐν πενταράβδῳ χορδᾶν ἀριθμῷ χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστροφῶν τάχος. οἶδα δὲ καὶ ἄλλο ὄργανον, ᾧ τῶν θρᾳκῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὥς φησι Νικομήδης ἐν τῷ περὶ Ὀρφέως.

Φοίνιξ. Φοίνικα δὲ τὸ ὄργανον Ἔφορος καὶ Σκάμων ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων, ὑπὸ φοινίκων εὑρεθέντα, ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ πρώτῳ Δηλιάδος, διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ φοίνικος τοὺς ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάζεσθαι, τῇ σαμβύκῃ πρώτην φησὶ χρήσασθαι Σίβυλλαν ὡς Σκάμων ὁ προειρημένος, ὀνομασθῆναι δ' αὐτὴν εὑρεθεῖσαν ὑπὸ Σάμβυκός τινος.

Τρίπους. καὶ περὶ τοῦ τρίποδος δὲ καλουμένου, ὀργάνου δὲ καὶ τούτου μουσικοῦ, ὁ προειρημένος Ἀρτέμων γράφει οὕτως, ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ' εἰ γέγονέ ποτε γινώσκεται, καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ Ζακυνθίου τρίπους. ὀλιγοχρόνιον γὰρ τῆς ἀκμῆς χώραν, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν ἐργώδης εἶναι περὶ τὴν χειροθεσίαν, ἢ δι' ἣν δήποτ' οὖν αἰτίαν συντόμως καταλυθεὶς διαλέληθε τοὺς πολλούς. ἦν δὲ παραπλήσιος μὲν Δελφικῷ τρίποδι, καὶ τοὔνομα ἐντεῦθεν ἔχων, τὴν δὲ χρῆσιν τριπλῆς κιθάρας παρέχων. τῶν γὰρ ποδῶν ἑστώτων ἐπί τινος βάσεως εὐστρόφου, καθάπερ αἱ τῶν περιάκτων δίφρων κατασκευάζονται θέσεις, τὰς μέσας τρεῖς χώρας τὰς ἀπὸ ποδὸς ἐπὶ πόδα διατείνας, ἐνέτεινε χορδαῖς ὑποθεὶς ἑκάστῃ πῆχυν, καὶ κάτω προσαρμόσας χορδοτονία, καὶ τὸν ἐπάνω κόσμον κοινὸν τοῦ λέβητος, καὶ τῶν παρηρτημένων ἐνίων ἀποδούς, ἐξ ὧν καὶ τὴν φαντασίαν εἶχεν ἀστείαν, καὶ τὸν ἦχον προσέβαλλεν ἁδρότερον. διένειμε δ' ἑκάστης χώρας ταῖς τρισὶν ἁρμονίαις, τὴν τε δωριστὶ, καὶ λυδιστὶ, καὶ φρυγιστί. καὶ καθεζόμενος αὐτὸς ἐπί τινος δίφρου περὶ ταὐτὸν συμμέτρως ἔχοντα τῇ στάσει, διείρας δὲ τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησάμενος τῷ πλήκτρῳ, καθ' ὁποίαν οὖν πρώτην εἵλετο τῶν ἁρμονιῶν, μετέστρεφε τῷ ποδὶ τῆς βάσιν, οὔσαν εὔτροχον, καὶ πρὸς ἑτέραν. οὕτω δ' ὀξέως ὑπὸ τὴν χεῖρα προσέπιπτεν αὐτῷ τὰ συστήματα ἐκ τῆς βάσεως εὐκινησίᾳ τῷ ποδὶ ψαυομένης, καὶ τὴν χειροθεσίαν ἐπὶ τοσοῦτον ἠθάδη κατεσκεύασεν, ὥστ' εἴ τις μὴ ξυνορῴη τὸ γινόμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκοῆς μόνον κρίνοι, νομίζειν τριῶν κιθαριστῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων, καὶ τοῦτο τὸ ὄργανον θαυμασθὲν ἰσχυρῶς, μετὰ τὸν ἐκείνου βίον ἐξέλιπεν εὐθέως.

Εὑρεταὶ ψιλοφωνίας μουσικῆ. τὴν δὲ ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτόν φησι Μέναιχμος εἰσαγαγεῖν Ἀριστόνικον τὸν Ἀργεῖον τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον περὶ Ἀντίοχον καθεκάσαντα ἐν Κορκύρᾳ. Φιλόχορος δ' ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος Λύσανδρος φησὶν ὁ Σικυώνιος κιθαριστὴς πρῶτον μετέστησε τὴν ψιλοκιθαριστικὴν μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τῆς φωνῆς εὔογκον ποιήσας. καὶ τὴν ἔναυλον κιθάρισιν, ᾗ πρῶτοι οἱ περὶ Ἐπίγονον ἐχρήσαντο, καὶ περιελὼν τὴν συντονίαν τῆς ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματά τε εὔχροα πρῶτος ἐκιθάρισεν καὶ ἰάμβους καὶ μάγαδιν τὸν καλούμενον συριγμόν. καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας, χορὸν περιεστήσατο πρῶτος. Δίωνα δὲ τὸν Χῖον τὸ τοῦ Διονύσου σπονδεῖον πρῶτον κιθαρίσαι Μέναιχμος. Τιμόμαχος δ' ἐν τοῖς Κυπριακοῖς Στήσανδρον λέγει τὸν Σάμιον ἐπὶ πλεῖον αὐξῆσαι τὴν τέχνην, καὶ πρῶτον ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς καθ' Ὅμηρον μάχας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας. ἄλλοι δὲ πρῶτόν φασι παρ' Ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους Ἀμήτορας καλεῖσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν ὥσπερ τῶν ἑξαμέτρων τινὲς ἐπὶ τὸ γελοῖον παρῳδίας εὗρον, οὕτω καὶ τῆς κιθαρῳδίας πρῶτος Οἰνώπας, ὃν ἐζήλωσαν Πολύευκτός τε ὁ Ἀχαιὸς καὶ Διοκλῆς ὁ Κυναιθεύς.

Μοχθηρῶν ἀσμάτων ποιηταί. καὶ μοχθηρῶν δὲ ἀσμάτων γεγόνασι ποιηταὶ, περὶ ὧν φησι Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστὰς γράφων οὕτως. Τελένικος ὁ Βυζάντιος, ἔτι δὲ Ἀργᾶς ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν. τῶν δὲ Τερπάνδρου καὶ Φρύνιδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι. τοῦ Ἀργᾶ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Ἀποβάτῃ οὕτως. Χορόνικος ὁ ποιητὴς ὅδ' ἐστὶ Τίνων ποιητὴς ἀσμάτων σεμνῶν πάνυ, 40

Πρὸς τὸν Ἀργᾶν οὗτος ἡμέρας δρόμῳ κρατῶν. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἡρακλεῖ, Ὁ μὲν γὰρ εὐφυής τις εἶναι φαίνεται, Ὡς δ' εὔρυθμος λαβὼν τὸ μελετητήριον, Εἶτ' ἐσχεδίασε δριμέως ἐν παπαῖ, Μεστὸς γενόμενος πρὸς τὸν Ἀργᾶν βούλομαι Κωδωνίσας πέμψαι σ' ἀγωνιούμενον, Ἵνα καὶ σὺ νικᾷς τοὺς σοφιστὰς ὦ φίλε. Ὁ δὲ τοὺς εἰς χιονίδην ἀναφερομένους ποιήσας πτωχὸς, Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνιαγράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης λέγων οὕτως. Ταῦτ' οὐ μὰ Δία Γνήσιππος, οὐδ' ὁ Κλεομένης. Ἐν ἐννέα χορδαῖς κατεγλυκάνατο. καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας δὲ πεποιηκὼς, φησί, τὸν Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε ἀρχαῖον ἀείδειν. ὁ δὲ Γνήσιππος ἔστιν ἀκούειν, κεῖνος νυκτερινὰ εὗρε μοιχοῖς ἀείσματ' ἐκκαλεῖσθαι γυναῖκας ἔχοντας ἰαμβύκην τε καὶ τρίγωνον. Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, τίς ἆρ' ἐρωτᾷ μ' οἶδεν ὦ Γνήσιππε, ἐγὼ πολλῇ χολῇ οἴομαι μηδὲν οὕτως μωρὸν εἶναι καὶ κενόν. σκώπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὰ ποιήματα καὶ ἐν Βουκόλοις. Ὃς οὐκ ἔδωκ' αἰτοῦντι Σοφοκλεῖ χορὸν, Τῷ Κλεομάχῳ δ', ὃν οὐκ ἂν ἠξίουν ἐγὼ, Ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ' ἂν εἰς Ἀδώνια. ἐν δὲ ταῖς Ὥραις, Ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας, Ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος μετὰ τῶν παρατιλτριῶν, Ἔχων χορὸν λυδιστὶ τίλλουσῶν μέλη. Πονηρά. Τηλεκλείδης δ' ἐν τοῖς Στερροῖς καὶ περὶ μοιχείας ἀναστρέφεσθαι φησὶν αὐτόν. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ

ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν, τὰ ἐρωτικά φησιν ᾄσματα καὶ τὰ λοκρικὰ καλούμενα, οὐδὲν τῶν Σαπφοῦς
καὶ Ἀνακρέοντος διαφέρειν. ἐν δὲ τὰ Ἀρχιλόχου καὶ τῶν Ὁμήρου ἐπικιχλίδων τὰ πολλὰ διά τινα ἐμμέ-
τρου ποιήσεως τούτων ἔχεται τινὸς τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἀσωποδώρου περὶ τὸν ἔρωτα, καὶ πᾶν τὸ
τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος ἐρωτικῆς τινος διαλόγου ποιήσεως ἐστίν. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου
διεξελθόντος, περιηνέχθησαν ἡμῖν, καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι πολλάκις ἡμῖν διδόμε-
ναι, οὐ μόνον ταῖς τῶν κρονίων ἡμέραις, ἐν αἷς ῥωμαίων παισὶν ἔθος ἐστὶν ἑστιᾶν τοὺς οἰκέτας, αὐτοὺς
τὰς τῶν οἰκετῶν ἀναδεχομένους λειτουργίας. ἑλληνικὸν δὲ τοῦτο τὸ ἔθος. ἐν Κρήτῃ γοῦν τῇ τῶν ἑρμαίων
ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γίνεται, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκε-
τῶν οἱ δεσπόται ὑπηρετοῦσι πρὸς τὰς διακονίας. καὶ ἐν Τροιζῆνι δὲ μηνὶ γεραιστίωνι, πανήγυρις δὲ

Ἑορτὴ ἐν ᾗ οἱ δεσπόται τοῖς δούλοις ὑπηρέτουν.

10 τότε γίνεται πολυήμερος, ἧς ἐν μιᾷ οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ τε ἀστραγαλίζουσι, καὶ οἱ κύριοι
τοὺς δούλους ἑστιῶσιν, ὡς αὐτός φησι Καρύστιος. Βήρωσος δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν τῷ λώῳ φησὶ μη-
νὶ ἑκκαιδεκάτῃ, ἄγεσθαι ἑορτὴν σακέας προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἔ-
θος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στο-
λὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ περ-
σικῶν. Κῷοι δὲ τοὐναντίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ κῳακῶν. ὅταν γὰρ τῇ Ἥρᾳ θύωσιν,
δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν, διὸ καὶ Φύλαρχον εἰρηκέναι, Σούριοι οἱ μοῦσοι μὲν ἐλεύ-
θεροι εἰσ' ἱερουργοί, Ἀνδρᾶσι πρὸς κενοῖσιν ἐλεύθερον ἆμαρ ἔχοντες, Δοῦλον δ' ὅστις πάμπαν
εἰσέρχεται οὐδ' ἑβδαῖον. Βάτων δ' ὁ σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ αἱμονίας σαφῶς
ἐμφανίζει τὴν τῶν σατορναλίων ἑορτὴν ἑλληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν παρὰ τοῖς Θετταλοῖς πελώ-

Σατουρνάλια. Πελώρια.

20 ρια καλεῖσθαι γράφων οὕτως. θυσίας κοινῆς τοῖς πελασγοῖς γινομένης, ἀναγγεῖλαί τινα τῷ Πελασ-
γῷ ἄνδρα ᾧ ὄνομα ἦν Πέλωρος, διότι ἐν τῇ αἱμονίᾳ σεισμῶν μεγάλων γινομένων ῥαγείη τὰ τέμ-
πη ὄρη ὀνομαζόμενα, καὶ διότι διὰ τοῦ διαστήματος ὁρμήσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλοι εἰς τὸ τοῦ πη-
νειοῦ ῥεῖθρον, καὶ τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι. καὶ ἀναξηραινομένων τῶν
ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει ἀναφαίνεσθαι. ἀκούσαντα οὖν τὸν Πελασγὸν τὴν
τράπεζαν ἀφθόνως αὐτῷ κεκοσμημένην τῷ Πελώρῳ παραθεῖναι. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ φιλοφρονουμένους
ἕκαστον φέρειν, ὅ,τι ἔχοι παρ' αὐτῷ βέλτιστον, καὶ παρατιθέναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ ἀπαγγείλαν-
τι, καὶ αὐτὸν τὸν Πελασγὸν προθύμως διακονεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐν ἀξιώματι ὄντας ὑπηρετεῖν,
καθότι ἑκάστῳ ὁ καιρὸς παρέπιπτε. διόπερ φασὶν ἐπεὶ τὴν χώραν κατέσχον ἀπομίμημα τι τό τε γε-
νομένης ἑορτῆς, καὶ θύοντας Διὶ πελωρίῳ τραπέζας τε λαμπρῶς κοσμοῦντας προτιθέναι, καὶ οὕτως
30 φιλάνθρωπον τὴν πανήγυριν συντελεῖν, ὥστε καὶ τοὺς ξένους ἅπαντας ἐπὶ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν,
καὶ τοὺς δεσμώτας λύειν, καὶ τοὺς οἰκέτας κατακλίναντας μετὰ πάσης παῤῥησίας ἑστιᾶν, διακονούν-
των αὐτοῖς τῶν δεσποτῶν, καὶ τὸ σύνολον ἔτι καὶ νῦν Θεσσαλοὺς μεγίστην ἑορτὴν ἄγοντας, προσαγο-
ρεύειν πελώρια. πολλάκις οὖν ὡς ἔφην τῶν τοιούτων ἡμῖν παρατιθεμένων ἐπιδορπισμάτων, ἔφη
τις τῶν παρόντων, Αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι, Τί γὰρ ποθεῖ τράπεζα, τῷ δ' οὐ
βρίθεται, Πλήρης μὲν ὄψων ποντίων, πάρεισι δὲ Μόσχων τέρειναι σάρκες, χηνεία τε δαίς,
Καὶ πεπτὰ καὶ κροτητὰ τῆς ξουθοπτέρου Πελάνῳ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα, Φησὶν ὁ Εὐρι-
πίδης ἐν κρήσσαις. καὶ ὡς ὁ Εὔβουλος δ' ἐν ὀλβίᾳ ἔφη, Ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ πάνθ' ὁμοῦ πωλήσεται,

Δεύτεραι τράπεζαι.

Ἐν ταῖς ἀθήναις οὐκ ἀκλητῆρες βότρυς, Γογγυλίδες ἄπιοι, μῆλα, μάρτυρες, ῥόδα, Μέσπιλα,
χόρια, χαλδόνες, ἐρέβινθοι δίκαι, † Πυος πυρεια τε μύρτα, κληρωτήρια, Ὑάκινθος, ἄρνες, κλεψύ-
40 δραι, νόμοι, γραφαί. Μέλλοντος οὖν τοῦ Ποντιανοῦ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν παρακειμένων, οὐ πρό-
τερόν γε ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς ἀκουσόμεθα περὶ τούτων, ἕως ἂν περὶ τῶν ἐπιδορπισμάτων εἴπῃ. καὶ ὁ Πον-
τιανός, τραγήματα Κράτης φησὶ Φιλιππίδην λέγειν ἐν Φιλαργύρῳ οὕτως, Πλακοῦντος ἐπι-
δορπίσματ' ᾠά σήσαμα, Ὅλην λέγων τὴν ἐπιλίποι τὴν ἡμέραν. Καὶ Δίφιλος ἐν τελεσίᾳ,

Τραγήματα.

Τράγημα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμυγδαλαί, Ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἥδιστά γ' ἐπιδορπίζομαι. Σώφι-
λος ἐν παρακαταθήκῃ, Ἡδύ γε μετ' ἀνδρῶν ἐστὶν ἑλλήνων ἀεὶ Συνάγειν τὸ πρᾶγμα χάριεν, οὐχὲ
δύο Κυάθους ἀνεβόησέ τις ὑπόχει κωμάσαι Πρὸς τὴν ταναγρικὴν δεῖ γάρ, ἵν' ἐκεῖ, Κατα-
κλιθεὶς ἐπιδορπίσηται τὰς ὀνείας ματτύας. Πλάτων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταδόρπια αὐτὰ καλεῖ
ἐν τούτοις, πάντα τε εὐώδους ἔφαινε ποτε κἀκεῖ νῦν οὖσιν ἡ γῆ. καὶ τὸν ἡμέτερον δὲ καρπὸν πλεῖστον
ἔφερε, καὶ ἀκροδρύων πλῆθος, καὶ ὅσα παραμύθια ἡδονῆς μεταδόρπια. Τρύφων δέ φησι τὸ πα-
50 λαιόν, πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν. ὕστερον δὲ πολ-
λά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν Φρεωρύχῳ φησὶ πε-
ρὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν λέγων ἀμύγδαλα κάρυα ἐπιφορήματα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ, καὶ
Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ. καὶ ἐπιδορπίσασθαι δ' ἔλεγον τὸ ἐντραγεῖν καὶ ἐπιδειπνῆσαι, ὥσπερ Ἄρχιππος ἐν

Ἐπιδορπίσματα.

Ἡρακλεῖ γαμοῦντι ἐπιφορήματα καλεῖ διὰ τούτων, ἠρίοις ἐπιφορήμασί τ' ἄλλοις γέμουσα. καὶ Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ, σιτίοισι δὲ ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖς. τὸ μέν τοι κατὰ τὴν παροιμίαν, λεγόμενον ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα, τέλος τι ὂν καὶ φαινόμενον, ὡς Ἀριστέας φησὶν ἐν τρίτῳ περὶ παροιμιῶν. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος τὸ μὲν παλαιὸν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλὰ ποικίλα ἐπιφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν φρεωρύχῳ τὰ ἐπιφερόμενα μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων ὧδε,

Ἀμύγδαλα καρύδια ἐπιφορήματα. Πλάτων δ' ἐν Μενέλεῳ ἐπιτραπεζώματα αὐτὰ καλεῖ, οἷον τὰ ἐπιτιθέμενα ταῖς τραπέζαις βρώματα, λέγων οὕτως, Εἰπέ μοι ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ὁ γὰρ θεοῖσιν ἐχθρὸς αὐτὰ κατέφαγεν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, τὰ τραγήματα φησὶ λέγεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων † τρωγάλια γὰρ ἐπιδορπισμὸν εἶναι. Πίνδαρος δ' ὅτι ὁ εἰπὼν δαπνῶ δὲ λέγοντος γλυκὺ τρωγάλιον, καὶ περὶ παιδὶ ἄφθονον βορᾶν. οὗτος γὰρ περὶ τὸν Εὐριπίδην ἀποβλέψαντα ὅτι εἰς τὰ παρακείμενα εἰπεῖν, ὁρᾷς τὸν εὐτράπεζον ὡς ἡδὺς βίος.

Ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμεριμνημέναι, παρίστησι Πίνδαρος ἐν ὀλυμπιονίκαις, περὶ τῆς Πέλοπος κρεουργίας διηγούμενος, τραπέζαισί τ' ἀμφὶ δεύτατα κρεῶν σέθεν διεδάσαντο καὶ φάγον. ἐμοὶ δ' ἄπορον γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν. οἱ δὲ παλαιότεροι ἁπλῶς τραπέζας ἔλεγον, ὡς Ἀχαιὸς ἐν Ἡφαίστῳ σατυρικῷ, θοίνην δὲ πρῶτον τερψόμεσθα πάρεστι δὲ, Τὸ δεύτερον τοῦ μικκιλίσκου βρόμιον, Μύρῳ σε χρῖσαι πάμπαν εὐόσμῳ δέμας, Ὕδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως, Ναὶ τράπεζά γ' ἐκποδὼν ἐπαίρεται. Ἀριστοφάνης σφηξίν, ὕδωρ κατὰ χειρὸς τὰς τραπέζας εἰσφέρειν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης παραπλησίως ἡμῖν δευτέρας τραπέζας ἐπαγορεύει διὰ τούτων. τὸ μὲν οὖν ὅλον διαφέρειν τράγημα βρώματος νομιστέον, ὅσον ἔδεσμα τρωγαλίου. τοῦτο γὰρ πάτριον τοὔνομα τοῖς Ἕλλησιν. ἐπεὶ ἐν τραγήμασι τὰ βρώματα παρατίθενται, διόπερ οὐ καλῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ πρῶτος δευτέραν προσαγορεύσας τράπεζαν. οὕτως γὰρ ἐπιδορπισμός τραγηματισμός τις ἐστι, καὶ δεῖπνον ἕτερον παρατίθεται τραγήματα. Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς Τροφωνίου καταβάσεως φησὶν οὕτως, ἤγε τῆς πολλῆς δαπάνης ἐν τοῖς δείπνοις παρέχουσα δευτέρα τράπεζα προσενεχθεῖσα, καὶ στέφανοι, καὶ μύρα, καὶ θυμιάματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα. ἐδίδοτο δὲ καὶ ᾠὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τραπέζῃ, ὥσπερ καὶ λαγῷα καὶ κίχλαι κοινῇ μετὰ τῶν μελιπήκτων εἰσεφέρετο, ὡς Ἀντιφάνης ἐν λεπτινίσκῳ φησὶν οὕτως, Οἶνον θάσιον πίνοις ἂν εἴ τις ἐγχέαι, Πρὸς ἀμυγδάλας δὲ πῶς ἔχεις ἐρωτικῶς, Μαλακὰς σφόδρα δι' ἃς μέλλετι προσπαίζειν βία. Μελίπηκτα δ' εἴ τις προσφέροι, τρώγοιμ' ἄν. καὶ ᾠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἄν. ἄλλα † δὲ λύτινος ἐν δὲ ὁμοίοις. Εἶτ' ἐπεισῆγε χορτάσαν ἡ τράπεζαν δευτέραν, Καὶ παρέθηκε γέμουσαν πέμμασι παντοδαποῖς. Ἄμφις δ' ἐν γυναικομανίᾳ, Ἤδη ποτὲ κύσας βίον ἀλαλεμένον Λιτὸ τυχεῖν ἐστι σαφῶς, ἄμητες, οἶνος ἡδύς, ᾠά, σησαμαῖ, μύρον, Στέφανος, αὐλητρίς ὦ Διοσκόρω,

Ὀνόματα τῶν δώδεκα θεῶν διελήλυθας. Ἀναξανδρίδης ἀγροίκοις, ὡς δ' ἐστεφανώθην ἡ τράπεζ' ἐπήγετο, Τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεοὺς, Καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἐν φίλον, οὔτ' ᾔδειν ἐγὼ, Οὕτω παρέζων χρηστῶς οὐκ ἔζων τότε. Κλέαρχος πανδρόσῳ, Λαβ' ὕδωρ κατὰ χειρὸς. μυλλαμᾶς. καλῶς ἔχει λάβ' ὦ γαθέ, Οὐδὲν χεῖρον παῖς, ἐπιτίθει ἐπὶ τὴν τράπεζαν κάρυα καὶ τραγήματα, Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τραγημάτων δ' ἔσθ' ἡ τράπεζά σοι πλέα, Οὐχὶ φιλοτραγήμων εἰμί πως ἑκάστοτε. Ἄλεξις πολυκλέᾳ. ἑταίρας δ' ὄνομα Πολύκλεια. Ὁ πρῶτος εὑρὼν κομψὸς ἦν τραγήματα, Τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξεῦρέ πως, Κἀργοὺς ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας. Καὶ ἐν ὁμοίᾳ. τὸ δ' αὐτὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀντιδότου φέρεται, Οὐδὲ φιλόδειπνός εἰμι μὰ τὸν ἀσκληπιόν, Τραγήμασιν δὲ χαίρω μᾶλλον, εὖ πάνυ Τραγήματα αἰσθάνομαι γὰρ ὅτι νομίζεται Τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγεις, Παρέχειν ἄμητας, καὶ λαγῷα, καὶ κίχλας, Τούτοισι χαίρω, τοῖς δὲ κεκαρυκευμένοις. Ὄψοισι καὶ ζωμοῖσιν ἥδομ' ὦ θεοί. Ἀπίων δὲ καὶ Διόδωρος, ὥς φησι Πάμφιλος, ἐπίκλεια φησὶ καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα. Ἔφιππος ἐφήβοις, χόνδρος μετὰ τ' εἰσῆλθεν μύρον Αἰγύπτιον,

Φοινίκου βῖκος τις ὑπανοίγνυτο, Εἶτ' ἤτρια τραγήματα θῆκε πυραμοῦς, ἄμης, ᾠὸν, ἐκτόμβη, πάντα ταῦτα ἐτεχνώμεν, ἐκμασσώμεθ' οὕτως ἀνδρικῶς. ὅσ' ἄχομεν καὶ γὰρ παραμασύλτας τινὰς παραβόσκομεν. καὶ ἐν κύδωνι, καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον κόκκος, ἐρέβινθος, κύαμος, χόνδρος, τυρός, μέλι, σησαμίδες, βράχος, βρυγμός, χνοῦς, πυραμίδες, μῆλον, κάρυον, γάλα, καννάβιδες, κόγχαι, χυλός, Διὸς ἐγκέφαλος. Ἄλεξις φιλίσκῳ, τράπεζαν ἀπονίψασθαι δοτέον, προβοιστέος στέφανος, μύρον, σπονδή, λιβανωτός, ἐσχάρις, τραγήματα. δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἅπτεον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ κυθήριος Φιλόξενος ἐν τῷ δείπνῳ δευτέρων τραπεζῶν μνημονεύων

Φιλόξενος δευτέρα τράπεζα.

πολλὰ καὶ τῶν ἡμῖν παρακειμένων ὠνόμασε, φέρε καὶ τούτων ἀπομνημονεύσωμεν. Τὰς δὲ

hymno primo

δὴ πρόσθεν μολούσας λιπαραυγεῖς πορθμίδας πολλῶν ἀγαθῶν πάλιν εἴσφερον γεμούσας, τὰς ἐφημέριοι καλέοντι νῦν τραπέζας, ἀθάνατοι δέ τ' Ἀμαλθείας κέρας. ταῖσι δ' ἐν μέσαις ἐγκαθιδρύθη μέγα χάρμα βροτοῖς λευκὸς μυελὸς γλυκερὸς λεπτοῖς ἀράχνας ἐναλιγκίοισι πέπλοις συγκαλυπτὸν ὄψιν αἰσχυνόμενος ὑπὸ μὴ κατίδῃς μηλογενὲς πῶυ λιπὼν ταῖς ἀνάγκαις ξυρὸν ἐν ξηροῖς ἀροσταῖς παλιρρύτοισι παγαῖς. τὸ δ' ὀνόμαζον μυελός. Χερσὶν δ' ἐπέθεντο σόμιον μαλακαῖς τὰν δὲ ξανθάν, ὅτι καὶ δίδου τὶς ἀζανὸς καλέοντι βρώματα. ἐπεί τ' ἐπίνημεν ἐν κατάκνα κομιγὲς πυφρυγμένον. πυροβρομολιγέβινθα ἀκάνθος.† Μικτριτγαλυβρώματος πάντ' ἀναμικτον † ἀμπυρικνοῖς ὑστίχας. παρεγίνετο τούτοις ταύτῃ ὁ κολχομανὴς τοξανστλιοξανθεπίπαν κάπυρός, χοιρινοσέλια δὲ κύκλῳ τὰ ὁμοφλωκτὰ ἀνάριθμα, καὶ μελίπηκτα τετυγμένα ἀφθόνας ἀσαμόφλοκτα. τυρακίνας τε γάλακτι καὶ μέλιτι συγκαταφυρτόσης ἄμυλος, πλατάνιοσα. σαμορυτοπάγα ἢ καὶ ζεσελαιοπάγη πλάτυντος ἀσαμόπασα πέμματα καὶ θεριβινθοκνακοσυμμιγᾶσα παλλαῖς θάλλοντο ὥραις ὥστε ἀμυγδαλίδας τὰν μαλακόφλοια, ὧν τετράκασι παισὶν ἀδυνίδη κάρυα. ἄλλα τε ὅσα πρέπει παρὰ θοίναν ὀλβιόπλουτον. πόσις δ' ἐπεραίνετο κότταβοί τε λόγοι τε πυκινάς. ἔνθα τι καινὸν ἐλέχθη κομψὸν ἀθυρμάτιον, καὶ ἐθαύμασαν αὐτὸ ἔπειτα ἐπῄνεσαν. ταῦτα καὶ ὁ κυθήριος Φιλόξενος, ὃν ἐπαινῶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τριταγωνιστῇ φησίν, Πολύ γ' ἐστὶ πάντων τῶν ποιητῶν διάφορος Ὁ Φιλόξενος. πρῶτα μὲν γὰρ ὀνόμασιν Ἰδίοις καὶ καινοῖσι χρῆται πανταχοῦ, Ἔπειτα μέλη μεταβολαῖς καὶ χρώμασιν, Ὡς εὖ κέκραται θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἦν Ἐκεῖνος εἰδὼς τἀληθῶς μουσικήν. Οἱ νῦν δὲ κισσόπλεκτα καὶ κρηναῖα, καὶ Ἀνθεσιπότατά τε μέλεα μελέοις ὀνόμασι Ποιοῦσιν ἐμπλέκοντες ἀλλότρια μέλη. πλακούντων δὲ ὀνόματα πολλῶν καταλεξάντων, ὅσων μέμνημαι, τούτων σοι καὶ μεταδώσω. οἶδα δὲ καὶ Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι, ἀναγράψαντα πλακουντοποιικὰ συγγράμματα Αἰγιμίου καὶ Ἡγησίππου καὶ Μητροβίου, ἔτι δὲ Φαίτου. ἡμεῖς δὲ ἃ μετεγράψαμεν ὀνόματα πλακούντων, ὧν σοι καὶ μεταδώσομεν, οὐχ ὡς τοῦ Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος Σωκράτει, ὃν Ξανθίππης καταγελασάσης, οὐκοῦν ἔφη οὐδὲ σὺ μεθέξῃς τούτου. τοῦτο δὲ ἱστόρησεν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὀργῆς. ἐγὼ δὲ φιλοπλάκουντος ὢν οὐκ ἂν περιεῖδον τὸν θεῖον ἐκεῖνον ἐξυβριζόμενον πλακοῦντα. μνημονεύων οὖν ὁ κωμικὸς Πλάτων εἴρηκεν ἐν τῷ ποιητῇ οὕτως, Μόνος δὲ ἄγευστος ἄσπλαγχνος ἐνεαυγίζομαι, Ἀβλάκουντος ἀλιβάνωτος. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῆς κώμης ἀμνήμων εἰμί, ἣν πλακοῦντα φησὶ καλεῖσθαι Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δωδεκάτῳ τρωϊκοῦ διακόσμου τῶν ὑποπλακίων θηβῶν, φάσκων αὐτὴν ἀπέχειν σταδίους ἕξ. περισπαστέον δὲ λέγοντας πλακοῦς τὴν ὀνομαστικήν. συνῄρηται γὰρ ἐκ τοῦ πλακόεις, ὡς τυρόεις τυροῦς, σησαμόεις σησαμοῦς. ἀρτεῖ δὲ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἄρτος. ὅτι δὲ καλοὺς πλακοῦντας ἐν παρίῳ τῷ ἑλλησποντίῳ φαγεῖν ἐστίν, οἱ ἐπιδημήσαντες μαρτυρήσουσιν. Ἄλεξις γὰρ πεπλάνηται λέγων τοὺς ἐκ πάρου. λέγει δὲ οὕτως ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρχιλόχῳ, Ὦ τῇ εὐτυχῆ ναίων Πάρον ὄλβιε πρέσβυ, Ἡ κάλλιστα φέρει χώρα δύο τῶν συμπασῶν, Κόσμον μὲν μακάρεσσι λίθον, θνητοῖς δὲ πλακοῦντας. Ὅτι δὲ καὶ οἱ σάμιοι διαφέροντες εἰσὶ πλακοῦντες, Σώπατρος ὁ φλυακογράφος φησὶν ἐν Βακχίδος μνηστῆρσι Πλακουντοποιὸν ὀνομασμένην σάμον. ἐγχύτων δὲ πλακούντων μνημονεύει Μένανδρος μὲν ἐν ψευδηρακλεῖ, Οὐκ ἐστὶ κάνδυλος ποιεῖν, οὐδὲ ὅσα σὺ Εἴωθας εἰς ταὐτὸ καρυκεύειν μέλι Σεμίδαλιν. ἅπαντα γὰρ τἀναντία, Νῦν ἐστὶν ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ Πλακοῦντας ὀπτὸς χόνδρον ἕψει καὶ φέρει Μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δὲ αὐτὴ παρατεταγμένη Κρέα δ' ἐπιπλεῖ καὶ κίχλας. Εὐάγγελος δὲ ἐν ἀνακαλυπτομένῃ, Τέτταρας τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπας, ἓξ δὲ τῶν ἀνδρῶν. Τὸ δὲ δεῖπνον ἐντελὲς καὶ μηδὲν ἐλλιπές, Λαμπροὺς γίνεσθαι βουλόμεθα τοὺς γάμους. Οὐ παρ' ἑτέρου δεῖ πυθέσθαι. πάντα δ' αὐτόπτης ἐρῶ, Τῶν μὲν ἐλαιῶν ἄφελε πάνθ' ὅσα βούλει γένη, Εἰς δὲ τὰ κρέα μόσχον ἔλαβες, δέλφακα, Χοίρους, λαγωούς, ὡς ἀλαζὼν ὁ κατάρατος Θρῖα, τυρόν, ἐγχύτους, παῖ δρόμων, κάνδυλον Ὠὰ τ' ἀμύλιον τὸ πέρας, Ὕψος τῆς τραπέζης πήχεων ἐστὶ τριῶν, Ὥς τε τῶν δειπνοῦντ' ἐπαίρειν αὐτὰ βούλεται λαβεῖν. Ἄμης. πλακοῦντος γένος. Ἀντιφάνης ἄμητες ἄμυλοι. Μένανδρος ὑποβολιμαίῳ, τὸν ἄμητα χαρίεντα καὶ ἐς πέττειν τινά. Ἴωνες δὲ ὥς φησι Σέλευκος ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄμην αὐτὸν καλοῦσι. καὶ τοὺς μικροὺς ἀμητίσκους. Τηλεκλείδης, αὐτόμαται δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. διακόνιον. Φερεκράτης ὑπὸ τῆς ἀπληστίας διακόνιον ἐπιθεῖμεν ἀμφιφῶντ' ἔχων. ἀμφιφῶν. πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δὲ ἐν κύκλῳ καόμενα δᾳδία. Φιλήμων ἐν πτωχῇ ἢ ῥοδίᾳ, Ἄρτεμι φίλη δέσποινα τοῦτόν σοι φέρω, ὦ πότνι', ἀμφιφῶντα καὶ σπονδάσιμα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Ἑκάτῃ. Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κληθῆναι, καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰ φέρεσθαι, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπικαταλαμβάνεται ἡ σελήνη ὑπὸ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμφιφῶς γίνεται. Βασυνίας;

Ἀντιφάνης περὶ Φιλοξένου.

Πλακοῦντες.

Σῆμος ἐν Δηλιάδος, ἐν τῇ τῆς Ἑκάτης φησὶ νήσῳ τῇ Ἴριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνί-
ας καλουμένους. ἔστι δὲ ἑφθὸν πύρινον σταὶς σὺν μέλιτι, καὶ τὰ καλούμενα κόκκωρα ἰσχὰς καὶ κά-
ρυα τρία, στρεπτοὶ καὶ νήλατα. τούτων μνημονεύει Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶν-
τος περὶ τοῦ στεφάνου, ἐπίχυτον. Νικοχάρης ἐν Χειρογάστορσιν. Ἐγὼ μὲν ἄρτους, μάζαν, ἀθάρην,
ἄλφιτα. Κόλλικας, ὀβελίαν, καὶ μελιτοῦταν, ἐπιχύτους, Πτισάνην, πλακοῦντας, δενδα-
λίδας, ταγηνίας. Πάμφιλος δὲ τὸν ἀπανίτην καλούμενον ἐπίχυτόν φησι καλεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀπανί-
του Ἱππῶναξ ἐν τούτοις μνημονεύει. οὐ κατῆλας τε καὶ λαγῶς κατὰ βρύκων, οὐ τηγανίας σησαμοῖ-
σι φαρμάσσων, οὐδ' ἀπανίτας κηρίοισιν ἐμβάπτων. Κρήϊον. πλακοῦς ἄρτος ὃν Ἀργεῖοι παρὰ
τῆς νύμφης πρὸς τὸν νυμφίον φέρουσι. ὀπτᾶται δ' ἐν ἄνθραξι καὶ καλοῦνται ἐπ' αὐτὴν οἱ φίλοι,
παρατίθεται δὲ μετὰ μέλιτος ὥς φησι Φιλήτας ἐν Ἀτάκτοις. Γλυκίνας, ὁ διὰ γλυκέος καὶ
ἐλαίου πλακοῦς παρὰ Κρησίν, ὥς φησι Σέλευκος ἐν Γλώσσαις. Ἐμπεπτάς. ὁ αὐτός φησι πύρι-
νος ἄρτος κοῖλος καὶ σύμμικτος, ὅμοιος ταῖς λεγομέναις κρηπῖσιν, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ διὰ τοῦ τυ-
ροῦ σκευαζόμενα πλακούντια, ἐγκρίδες, πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα μελιτούμε-
νον. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Στησίχορος διὰ τούτων, χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας ἄλλα τε πέμματα καὶ
μέλι χλωρόν. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος, καὶ ἐν τοῖς Χειρογάστορσι Νικοφῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν
Δαναΐσι, καὶ ποιητὴν φησὶν αὐτὸν εἶναι ἐν τούτοις μηθ' ἅρμα εἶναι Ἐγκριδοπώλην. Φερεκράτης δ'
ἐν Κραπατάλλοις, τοῦτ' ἔχων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἅρπαζε τὰς ἐγκρίδας. Ἐπικύκλιος πλακοῦς τις
παρὰ Συρακουσίοις οὕτω καλούμενος, καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ. Ἴτρος
ὅτι πλακοῦντος εἶδος, ὁ Σόλων ἐν τοῖς ἰάμβοις φησί, Πίνουσι καὶ τρώγουσιν οἱ μὲν ἴτρια, Οἱ δ'
ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους Γούρους φακοῖσι, κεῖθι δ' οὔτε πεμμάτων Ἄπεστιν οὐδέν,
ὅσσ' ἀν' ἀνθρώποισι γῆ Φέρει μέλαινα πάντα δ' ἀφθόνως πάρα. Κυριβάνας. πλακοῦντάς τι-
νας ὀνομαστικῶς Ἀπολλόδωρος παρ' Ἀλκμᾶνος, ὁμοίως καὶ Σωσίβιος ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος τὸ σχήμα-
τι μαστοειδεῖς εἶναι φάσκων αὐτούς. χρῶνται δὲ αὐτοῖς Λάκωνες πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑστιάσεις. περιφέρειν
τε αὐτοὺς ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκό-
λουθοι. Κριμνίτης πλακοῦς ποιὸς διὰ κρίμνων γινόμενος, ὡς Ἰατροκλῆς ἐν τῇ περὶ πλακούν-
των ἀναγραφῇ. Σταιτίτας. πλακοῦς ποιός, ἐκ σταιτὸς καὶ μέλιτος, μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας
γάμῳ. σταῖς δ' ἐστὶν ὑγρὸν εἰς τήγανον ἐπιχεόμενον μέλιτος ἐπιβαλλομένου, καὶ σησάμης καὶ τυροῦ
ὡς Ἱεροκλῆς φησίν. Χαρίσιος. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν. ἐγὼ δὲ νῦν
πέμψω πλακοῦνθ' ἑσπέραν χαρίσιον. Εὔβουλος δ' ἐν Ἀγκυλίωνι, ὥσπερ ἄρτου αὐτοῦ ὄντος οὕτω-
σὶ λέγει, ἐξεπίλησας ἀρτίως πέπλασα τὸν χαρίσιον. Ἐπίδαιτρον. πλακούντων δεσμάτιον τὸ
μετὰ τὸ δεῖπνον ἐσθιόμενον, ὥς φησι Φιλήμων ἐν τῷ περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων. νάνος. ἄρτος πλακοῦν-
τώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου κατασκευαζόμενος. Ψωθία. τὰ ψαθύρια. Φερεκράτης Κραπατάλ-
λοις, λήψει δ' ἐν ᾅδου κραπάταλλον τριωβόλου καὶ ψωθία. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Θεό-
δωρος ἐν Ἀττικαῖς Γλώσσαις, τοῦ ἄρτου τὰ ἀποψαυόμενα ψωθία καλεῖσθαι, ἅτινας ὀνομάζειν ἐπα-
ράγες. Ἴτριον. πεμμάτιον λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γινόμενον. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀνα-
κρέων οὕτως, ἠριστήσαμεν ἰτρίου λεπτοῦ ἀποκλάς, οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον. Σοφοκλῆς Ἴριδι, Ἐγὼ
δὲ πεινῶσ' αὖ πρὸς ἴτρια βλέπω. Ἀμόραι, τὰ μελιτώματα. Φιλήτας Ἀτάκτοις. ἀμόρας φησὶ κα-
λεῖσθαι μελιτώματα δ' ἐστὶ πεπεμμένα. Ταγηνίτης. πλακοῦς ἐν ἐλαίῳ τετηγανισμένος. μνη-
μονεύει Μάγνης ἢ ὁ ποιήσας τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας κωμῳδίας ἐν Διονύσῳ δευτέρῳ, ταγη-
νίας ἤδη τετέακας χλιαροὺς σίζοντας, ὅταν αὐτοῖς ἐπιχέῃς μέλι. καὶ Κρατῖνος ἐν Νόμοις, καὶ δρό-
σον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας. Ἔλαφος, πλακοῦς ὁ τοῖς ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος,
διὰ σταιτὸς καὶ σησάμου. Νασός, πλακοῦντος εἶδος ἔχων ἔνδον καρυκείας. Χόρια, βρώμα-
τα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα. Ἀμορβίτης. πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς. οἱ
δὲ παισὰ πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἰατροκλῆς. σησαμίδες, ἐκ μέλιτος καὶ σησάμου
πεφρυγμένου καὶ ἐλαίου σφαιροειδῆ πέμματα. Εὔπολις Κόλαξιν, ὃς χαρίτων μὲν ὄμεχει, καλλα-
βίδας δὲ βαίνει, σησαμίδας δὲ χέζει, μῆλα δὲ χρέμπτεται. Ἀντιφάνης Δευκαλίωνι, σησαμίδας ἢ μελί-
πηκτα, ἤ τοιοῦτό τι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἔφιππος ἐν Κύδωνι· πρόκειται τὸ μαρτύριον. Μυλλοί.
Ἡρακλείδης ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ θεσμῶν, ἐν Συρακούσαις φησὶ τοῖς παντελείοις τῶν Θεσ-
μοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν
Σικελίαν μυλλούς, καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς. Ἐχῖνος. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπι-
στολῇ ἐκ παραλλήλου τιθεὶς τὰ κατὰ τὴν Ἀττικὴν ἐξαιρέτως γινόμενα τοῖς ἐν τῇ Ῥόδῳ, γράφει οὕ-
τως, τῇ δὲ περὶ τῶν ἀμητῶν δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσα τραπέζης ἐχῖ-
νον, ὑπὲρ οὗ νῦν μὲν ἐπὶ κεφαλαίου. παραγινομένου δέ σου, συντεθέντος κατὰ τοὺς ἐν Ῥόδῳ νόμους
ἀναμασησό-

ὀνομασάμενος πειράσομαι πλείω προσθεῖναι λόγον. Κοτυλίσκοι. Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος πλακοῦντάς τινας φησὶν οὕτω καλεῖσθαι τοὺς ἐκ ῥυτοῦ μέρους τοῦ χοίνικος γινομένους. Χοιρίναι. τούτων μνημονεύει Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων, καὶ τοῦ πυραμοῦντος καλουμένου διαφέρειν λέγων τῆς πυραμίδος καλουμένης. γίνεσθαι γὰρ ταύτην ἐκ πυρῶν πεφωσμένων, καὶ μέλιτι ἀναδευομένων. αὕτη δὲ ἆθλα τίθεται ταῖς παννυχίσι τῷ διαγρυπνήσαντι. Χρύσιππος δὲ ὁ Τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρτοκοπικῷ, ἄλλα πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει, ταραντῖνον, κρασιανόν, σικελικόν, κλῶστρον, ἡδύδια, μαζυστῆρον, πλίκιον, γυστῆτον, μονζιανόν, τοῦτόν φησι μᾶζαν δὲ οἴνου καὶ ἥμισυ ἐκ τυροῦ. ἡδονικώτερον γὰρ γίνεται, κλοῦστρον ποιμιανόν, κρῦστον τυρῖτον, κροῦστον ταβωνιανόν. Μουστάκια δὲ οἰνομέλιτος, μουστάκια συστάματα, κροῦστον πύριον, γαστρολαγάνιον, παυλιανόν. ἐκ τυροῦ δέ φησι γίνεσθαι πλακοῦντας τάδε, ἔγχυτος, σκιρβαίτης, βίτυλλος. γίνεται δὲ καὶ δὲ ἄλικος ὁ βίτυλλος, σπεῖρα καὶ οὗτος ἐκ τυροῦ γίνεται, λόκολλοι, ἀργυροτρύφημα, λίβος, κίρκος, αὐξάφας, κρῦστος πλακοῦς. γίνεται δέ φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς. ὁ δὲ φθοῖς οὕτω γίνεται, τυρὸν ἐκπιέσας τρῖβε καὶ ἐμβαλὼν εἰς κόσκινον χάλκεον διήθει, εἶτ' ἐπίβαλλε μέλι καὶ σελιγνίου ἡμίναν, καὶ συμμάλαξον εἰς ἕν. κάπιλλος δὲ ὀρνᾶτος ὁ λεγόμενος παρὰ Ῥωμαίοις οὕτω γίνεται. θριδακίνας πλείονας ξύσον, καὶ ἐμβαλὼν οἶνον εἰς θυίαν τρῖβε τὰς θριδακίνας, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκπιέσας σελίγνιον συμφύρασον αὐτῷ, καὶ συμπιέσας ἐάσας μετ' ὀλίγον, τρῖψον αὖθις προσβαλὼν ὀλίγον στέατος χοιρείου καὶ πέπερι, καὶ πάλιν τρίψας, ἕλκυσον λάγανον, καὶ λειάνας ἐκτεμὼν κατάτεμνε, καὶ ἕψε εἰς ἔλαιον θερμότατον εἰς ἠθμὸν βαλὼν τὰ κατακεκομμένα. ἄλλα πλακούντων γένη, ὀστρακίτης, ἀτακίτης, ἄμυλον, τυροκόσκινον. τυρὸν ἐκπιέσας καλῶς, θὲς εἰς ἄγγος, εἶτ' ἄνω κόσκινον χαλκοῦν ἐπιθείς, διάγε τὸν τυρόν. ὅταν δὲ μέλλῃς προσφέρειν, βάλε μέλιτος αὐταρκῶς ἐπάνω. ὑποτυρίδες δὲ οὕτω γίνονται, εἰς γάλα βαλὼν μέλι, ἐκπίεσον καὶ βάλε εἰς σκεῦος καὶ ἔα παγῆναι. ἐὰν δέ σοι παρῇ κοσκίνια μικρά, ἐπίβαλλε εἰς αὐτὰ τὸ σκεῦος, καὶ ἔα ἐκρεῖν τὸν ὀρρόν, καὶ ὅταν σοὶ δόξῃ πεπηγέναι, ἄρας τὸ σκεῦος μετάβαλλε εἰς ἀργύρωμα, καὶ ἔσται ἡ ὄψις ἄνωθεν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κοσκίνια, φλαβελλίοις καινοῖς χρῶ, ἐν οἷς τὸ πῦρ ῥιπίζεται, καὶ γὰρ αὐτῶν ποιεῖ χρείαν. Κοπτοπλακοῦς ἐν Κρήτῃ δέ φησι πλακοῦντα ποιοῦσιν, ὅπερ ὀνομάζουσι γάστριν, γίνεται δὲ οὕτως. κάρυα θάσια καὶ ποντικὰ καὶ ἀμύγδαλα, ἔτι δὲ μήκωνα, ὃν φρύξας θεράπευσον καλῶς, καὶ εἰς θυίαν καθαρὰν τρῖψον ἐπιμελῶς, συμμίξας τε τὴν ὀπώραν μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ προσβαλὼν πέπερι πλέον καὶ μάλαξον. γίνεται δὲ μέλαν διὰ τὴν μήκωνα, διαπλατύνας ποίησον τετράγωνον, εἶτα σήσαμον λευκὸν τρίψας, μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ, καὶ ἕλκυσον λαγάνια δύο, καὶ ἓν θὲς ὑποκάτω καὶ τὸ ἄλλο ἐπάνω, ἵνα τὸ μέλαν εἰς μέσον γίνηται, εὐρύθμησόν τε αὐτό. ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς πεμματολόγος Χρύσιππος. Ἁρποκρατίων δὲ ὁ Μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακούντων, τὴν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι καλουμένην παγκαρπίαν καλεῖ. ἴτρια δ' ἐστὶ ταῦτα συντεθειμένα μετὰ μέλιτος ἑψόμενα, καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν σφαιρηδὸν συντεθέντα περιδεῖται βύβλῳ λεπτῇ ἕνεκα τοῦ συμμένειν. πόλτου δὲ μνημονεύει Ἀλκμὰν οὕτως, ἤδη παρέξει πυάνιόν τε πόλτον, χίδρον τε λευκόν, κηρίναν τ' ὀπώραν. ἐστὶ δὲ τὸ πυάνιον ὥς φησι Σωσίβιος πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἡψημένη. χίδρον δὲ οἱ ἑφθοὶ πυροί. κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ οὕτως λέγει ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ, πόντον ἕψειν ὄρθριον. καὶ τῶν καλουμένων δὲ μελικηρίδων μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Αὐτομόλοις οὕτως, ὥσπερ τῶν αἰγιδίων ὄζειν ἐκ τοῦ στόματος μελικήρας. λεχθέντων καὶ τούτων ὁ σοφὸς Οὐλπιανὸς ἔφη, πόθεν ὑμῖν ὦ πολυμαθέστατοι γραμματικοί, καὶ ἐκ ποίας βιβλιοθήκης ἀνεφάνησαν οἱ σεμνότατοι οὗτοι συγγραφεῖς Χρύσιππος καὶ Ἁρποκρατίων, διαβάλλοντες καλῶν ὀνόματα φιλοσόφων τῇ ὁμωνυμίᾳ. τίς δὲ καὶ ἡμίναν Ἑλλήνων ὠνόμασεν, ἢ τίς ἀμύλου μνημονεύει. ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ τοῦ Λαρηνσίου, καὶ εἰπόντος τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασιν, κἀν τῷ Χείρωνι ἐπιγραφομένῳ οὕτως λέγεται, καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρόν, ἡμίνας δύο. τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι, Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητής, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων, τὴν Πολιτείαν ἐπιγραφομένην. Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς, Ἀξιόπιστον τὸν εἴτε Λοκρὸν γένος, ἢ Σικυώνιον, τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιηκέναι φησίν. ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος. τοῦ δὲ ἀμύλου μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Στερροῖς οὑτωσὶ λέγων, Φιλῶ πλακοῦντα θερμόν, ἀχράδας οὐ φιλῶ, Χαίρω λαγῴοις ἐπ' ἀμύλῳ καθημένοις. Τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ κοπτήν τινα καλεῖτε, ὁρῶ δὲ ἑκάστῳ κειμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, λέγετε ἡμῖν ὦ λύχνοι τίς τοῦ ὀνόματος τούτου τῶν ἐνδόξων μνημονεύει. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, τὸ μὲν θαλάσσιον πράσον κοίτην φησὶ καλεῖσθαι Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος ἐν   γεωργικῶν. τοῦ δὲ ἡμῖν παρακειμένου μελιπήκτου, μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ γρίφων οὑτωσὶ λέγων, σκεύη κελεύοντα λέγειν ὅμοια ἐπῶν, ῥίπος, χύτρα, λυχνεῖον, ἀκταία,

ἀκταῖα, βάθρον, σπόγγος, λέβης, σκαφεῖον, ὅλμος, λήκυθος, σαργίς, μάχαιρα, τρυβλίον, κρατὴρ, ῥαφίς. καὶ πάλιν ὄψων οὕτως· ἴτος, φακῆ, τάριχος, ἰχθῦς, γογγυλὶς, σκόροδον, κρέας, θυννίον, ἅλμη, κρόμμυον, σκόλυμος, ἐλαία, κάππαρις, βολβὸς, μύκης. ἔτι τε τῶν πραγμάτων ὁμοίως, ἅμης, πλακοῦς, ἔντιλτος, ἴτριον, ῥοδῶον, τερέβινθος, σησάμη, κοπτὴ, βότρυς, ἰσχὰς, ἄπιος, περσικὰ, μηλέα, ἀμύγδαλα. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. ὁ δὲ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πύλαι δράματί φησιν, τίς δ' ἀναρίθμητος μήκωνος εὑρε κοπτὰς, ἢ κυνοκοπύρους ἀδονὰς πραγμάτων ἔμιξεν. ἀπέχεις ὦ καλέ μου λογιστὰ Οὐλπιανὲ τὴν κοπτὴν, ἣν συμβαλοῦμαί σοι ἀπεσθίειν. καὶ ὃς οὐδὲν μελήσας ἀνελόμενος ἤσθιε. γελασάντων δὲ πάντων, ἔφη ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' οὐκ ἐσθίειν σε προσέταξα καλὲ ὀνοματοθῆρα, ἀλλὰ μὴ ἐσθίειν. τὸ γὰρ ἀπεσθίειν οὕτως εἴρηκεν ἐν Φινεῖ ὁ κωμῳδιοποιὸς Θεόπομπος, παῦσαι κυβεύων μειράκιον καὶ τοῖς βλίτοις, Διαχεῖ τὸ λοιπὸν κοιλίαν σκληρὰν ἔχεις, Τὰ πε- 10 τραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπέσθιε, Ἡ βὺξ ἄριστον δεῖν εἰς εὐβουλίαν, Ταύτην πέπονα καὶ ῥᾷον ἔσῃ τὴν ὕστερον. Χρῶνται δὲ τῷ ἀπεσθίειν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπό τινος ἐσθίειν, ὡς Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις. οἴμοι τάλας δάκνει δάκνει ἀπεσθίει μου τὴν ἀκοήν. ὑπὸ τούτου ἐλεγχθεὶς ὁ Σύρος καὶ ἀχθεὶς σφόδρα, ἀλλὰ μὴν

Πιστάκια. ἔφη παράκειται ἡμῖν ὦ θλιβεπίζων καὶ ψιττάκια. ἅπερ ἢν εἴπῃς παρὰ τίνι κεῖται, δώσω σοι οὐ χρυσοῦς δέκα στατῆρας κατὰ τὸν ποντικὸν λυχνοῦχον, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἔκπωμα. σιωπήσαντος Δημοκρίτου, καὶ ἐπεὶ ἀπορεῖς ἔφη, ἐγώ σε διδάξω. Νίκανδρος μὲν ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς θηριακοῖς μνημονεύων αὐτῶν φησιν, ψιττάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλέοισιν ὅμοια. γράφεται δὲ καὶ πιστάκια ἀμύγδαλα ὄντα πέφανται. καὶ Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως. φέρει δὲ καὶ τὸ πέρσιον ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Συρία καὶ τὸ καλούμενον βιστάκιον, ὃ δὴ καὶ βοτρυώδη τὸν καρπὸν ἀφίησι λευκόφλοιον ὄντα, καὶ μακρὸν παρεμφερῆ τοῖς δακρύοις, ἃ δὴ ῥαγῶν τρόπον, ἀλλήλοις 20 ἐπιβάλλει. τὸ δ' ἔνδον ἔγχλωρον καὶ τοῦ κωνείου τῶν στροβίλων ἧττον μὲν εὔχυμον, εὐωδέστερον δὲ μᾶλλον. οἱ δὲ τὰ γεωργικὰ συγγράψαντες ἀδελφοὶ ἐν τῷ τρίτῳ γράφουσιν οὕτως, καὶ τὴν μηλέαν καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκια οἱ σύροι καλοῦσιν. καὶ οὗτοι μὲν διὰ τοῦ π πιστάκια ταῦτα ὠνόμασαν. ὁ δὲ Νίκανδρος δασέως ψιττάκια, Ποσειδώνιος δὲ βιστάκια. περιβλέψας οὖν ἐν τούτοις τοὺς παρόντας, καὶ τυχὼν ἐπαίνου, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν παρακειμένων λελέξεταί μοι, ἵνα μὴ τῆς πολυμαθείας ἀγασθῆτε. ἐρῶ δὲ πρότερον περὶ τῶν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι κα-

Κόνναροι. λουμένων κονναρῶν, καὶ παλιούρων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν περὶ τῆς πατρίδος, λέγων οὕτως. κεραυνοῦ δὲ σκήψαντος εἰς τὸν τάφον, ἀνεβλάστησεν ἐκ τοῦ σήματος δενδρίον, ὃ ἐκεῖνοι κόνναρον ἐπονομάζουσι. ἔστι δὲ τὸ δενδρίον μεγέθει μὲν πτελέης καὶ πεύκης, οὐδὲν ἐν τιμεῖον. ἀκρέμονας δ' ἔχει θαμινὰς καὶ δολιχοὺς καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας. τὸ δὲ φύλ- 30 λον τέρεν καὶ χλωρὸν, τῇ φυῇ περιφερές. καρποφορεῖ δὲ δὶς τοῦ ἔτεος, ἦρός τε καὶ φθινοπώρου. γλυκὺς δὲ πάνυ ὁ καρπὸς, μέγεθος κατὰ φαυλίην καὶ ἐλαίην, καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὀστέον ταύτῃ προσείκελον. διαλλάσσει δὲ τῇ χυμοῦ ἡδονῇ, καὶ τρώγεται ἔτι χλωρὸς ὁ καρπὸς, καὶ ἐπὴν αὐανθῇ ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα, καὶ πατέονται ταῦτα οὐ μάξαντες, οὐδ' ὕδατι δεύσαντες ἀλλὰ φαύ-

Παλίουρος. λως ὁκοῖά περ πέφυκεν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπι φησὶν παλιούρου κλάδον. Θεόπομπος δ' ἐν εἰκοστῇ πρώτῃ Φιλιππικῶν μνημονεύει αὐτῶν. καὶ Δίφιλος ὁ Σίφνιος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς ὑγιαίνουσι, καὶ τοῖς νοσοῦσι. τούτων δὲ πρῶτον ἐμνήσθην ἄνδρες φίλοι, οὐχ ὅτι ἡμῖν παράκειται νῦν, ἀλλ' ὅτι πολλάκις ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν παρακείμενα ἔλαβον, καὶ ζητηθέντος ἐκεῖ τοῦ ὀνόματος ἐνθάδε τῷ βυβλίῳ ἐντυχὼν, ἀνελεξάμην.

Ἄπια. ἑξῆς οὖν λέξω περὶ τῶν παρακειμένων ἀπίων, ἐπεὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ Πελοπόννησος Ἀπία ἐκλήθη, διὰ 40 τὸ ἐπιδαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτὸν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς. ὅτι δὲ τὰς ἀπίους ἐν ὕδατι εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια, Ἄλεξις ἐν Βρεττίᾳ παρίστησιν διὰ τούτων, εἶδες ποτὲ πεινῶσιν ἀνθρώποις ἀπίους παρακειμένας. Ἐν ὕδατι πολλῶν πολλάκις δ' ἅπτει, τί δὴ; Οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος λαμβάνει Τῶν ἐπινεόντων τὴν πεπαιτάτην ἀεί, Δηλονότι. αἱ δὲ ἀμαμηλίδες οὐκ εἰσὶν ἄπιοι,

Ἀμαμηλίδες. ὥς τινες οἴονται, ἀλλ' ἕτερόν τι καὶ ἥδιον καὶ ἀπύρηνον. Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ φησὶν, ὁ Χῖος οὐκ οἶδας ὡς ἀμαμηλίδας ποιεῖ. ὅτι δὲ ὄξιν ἕτερον τῆς ἀπίου, καὶ ἥδιον. Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ γεωργικῶν, περὶ Κίων γὰρ τῆς νήσου λέγων γράφει οὕτως, ἀπίους ἡ νῆσος φέρει κρατίστας, κατὰ τὰς ἐν Ἰωνίᾳ καλουμένας ἀμαμηλίδας. εἰσὶ γὰρ ἀπύρηνοί τε καὶ ἡδεῖαι καὶ γλυκεῖαι. Αἴθλιος δ' ἐν πέμπτῳ ὥρων σαμίων, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, ὁμομηλίδας αὐτὰς καλεῖ. Πάμφιλος δ' ἐν τοῖς περὶ γλώσσης καὶ

Ἐπιμηλίς. ὀνομάτων, ἐπιμηλίς φησιν ἀπίου γένος. Ἀντιφῶν δ' ἐν τῷ περὶ γεωργικῶν, φωκίδας φησὶν εἶδος 50 ἀπίων εἶναι, ῥοιῶν δὲ σκληροκόκκων. τῶν γὰρ ἀπυρήνων Ἀριστοφάνης ἐν γεωργοῖς μνημονεύει, καὶ ἐν ἀγήρῳ πλὴν ἀλεύρου καὶ ῥόας. ῥοίδιον μὲν τοι ὡς βοίδιον τὸ ὑποκοριστικόν. Ἀντιφάνης ἐν Βοιωτίᾳ, ἐν γεωργῶν ἐξ ἀγροῦ μοι τῶν ῥοιῶν τῶν σκληροκόκκων. Ἐπίλυκος Φωραλίσκῳ, μῆλα καὶ ῥόας λέγεις. Ἄλεξις

μνηστῆρσι,

μνηστῆρσι, ῥόαν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. σίδας δὲ ὅτι τὰς ῥοιὰς καλοῦσι Βοιωτοί. Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπικῶν οὕτως γράφει. ἀμφισβητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς χώρας, ἣν καλοῦσι σίδας, Ἐπαμινώνδας δικαιολογούμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν κεκρυμμένην ῥοάν, ἀνήρετο αὐτοὺς πῶς ἐκείνην καλοῦσιν. εἰπόντων δὲ ἐκείνων ῥοάν, ἀλλ᾽ ἡμεῖς εἶπε σίδαν. ὁ δὲ τόπος τοῦτ᾽ ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλεῖστον, ἀφ᾽ οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν, καὶ ἐνίκησεν. Μένανδρος δ᾽ ἐν Αὐτὸν τιμωρουμένῳ ῥοίδια αὐτὰς ὠνόμασεν διὰ τούτων, μετ᾽ ἄριστον γὰρ ὡς ἀμυγδάλας ἐγὼ παρέθηκα, καὶ τῶν ῥοιδίων ἐτρώγομεν. λέγεται δέ τι καὶ φυτὸν ἐν αὐτῷ σίδη ὅμοιον ῥοιᾷ γινόμενον ἐν τῇ περὶ Ὀρχόμενον λίμνῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβατα ἐσθίει. τὸν δὲ βλαστὸν αἱ ὗς, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τετάρτῳ περὶ φυτῶν, γίνεσθαι λέγων κατὰ τὸν

10 Νείλῳ ὁμώνυμόν τι αὐτῇ ἄνευ ῥιζῶν. Φοίνικες. Ξενοφῶν μὲν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως φησίν, ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὐταὶ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο. αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιαι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε, τὰς δέ τινες ξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεσαν, καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺ μέν, κεφαλαλγὲς δέ. Ἡρόδοτος δ᾽ ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν. εἰσὶ δὲ αὐτόθι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐτῶν καρποφόροι, ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιοῦνται, τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσιν. τῶν γὰρ φοινίκων οὓς ἄρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαίνηταί σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύων, καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ φορέουσιν ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἄρσενες, καθάπερ οἱ ὄλυνθοι. τὰ παραπλήσια τοῖς περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἱστορεῖ, περὶ τοῦ

30 ἐν Λιβύῃ καλουμένου λωτοῦ, αὐτόπτης γενόμενος ὁ Μεγαλοπολίτης Πολύβιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως. ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες, ἔχει δὲ φύλλον χλωρὸν παραπλήσιον τῇ ῥάμνῳ μικρόν, βαθύτερον καὶ πλατύτερον. ὁ δὲ καρπὸς μὲν τὰς ἀρχὰς ὅμοιός ἐστι καὶ τῇ χρόᾳ, καὶ τῷ μεγέθει ταῖς λευκαῖς μυρτίσι ταῖς τετελειωμέναις. αὐξανόμενος δὲ τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει ταῖς στρογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος, πυρῆνα δὲ ἔχει τελέως μικρόν. ἐπὰν δὲ πεπανθῇ συνάγουσι, καὶ τὸν μὲν τοῖς οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. τὸν δὲ τοῖς ἐλευθέροις ἐξελόντες τὸν πυρῆνα συντιθέασιν, ὡσαύτως καὶ σιτεύονται τοῦτον. ἔστι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον σύκῳ καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου, καὶ τριβομένου δι᾽ ὕδατος, κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδύς, καὶ ἀπολαυστικός, οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕδατος. οὐ δύναται δὲ πλεῖον δέκα μένειν ἡμερῶν, διὸ καὶ ποιοῦσι κατὰ βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. ποιοῦσι δὲ καὶ

10 ὄξος ἐξ αὐτῶν. Μελανιππίδης ὁ Μήλιος ἐν ταῖς Δαναΐσι, φοίνικας τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει τὸν λόγον ποιούμενος περὶ αὐτῶν. τῶν γὰρ εἶδος οὐ γὰρ ἀνθρώπων φόρευν, μορφὰν ἐνεῖδος οὐδὲ τὰν αὐτὰν γυναικείαν ἔχον, ἀλλ᾽ ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντο † ἀν᾽ εὔδενδρα λιασδέα πολλάκι θῆρας φρένα τερπόμεναι, ἱερόδακρυ λίβανον εὐώδεις τε φοίνικας κασίαν τε ματεῦσαι τέρενα Σύρια σπέρματα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτως, φοινίκων ἐνόρχων, οὓς τινες εὐνούχους καλοῦσιν, οἱ δὲ ἀπυρῆνας. φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Ἄμμωνος ἀναβάσει, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, καὶ Φορμὸς ὁ κωμικὸς ἐν Ἀταλάνταις. περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ᾽ ἦν ὁ Νικόλαος καὶ ἱστορίαν

40 συνέγραψε πολλήν. Ἰσχάδες. σφόδρα τῶν ἰσχάδων ἐθαυμάζοντο αἱ Ἀττικαί. Δίνων γοῦν ἐν τοῖς Περσικοῖς φησίν, παρετίθεντο δ᾽ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρχει βασιλεὺς ἀφ᾽ ἑκάστου ὥσπερ ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι, οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν, ὁ ἐξ ἀρχῆς τοὺς βασιλεῖς χρῆσθαι, ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας Ἀττικάς, ἐρωτῆσαι ποδαπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀγοράσασιν ἐκέλευεν ἀνεῖσθαι, ἕως ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ, καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Κυβερνήτῃ φησίν. εἰσέβαινον ἰσχάδες τὸ παράσημον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ θύμου δέσμαι τινές. Λυγκεὺς δ᾽ ἐν τῇ πρὸς τὸν κωμικὸν Ποσείδιππον ἐπιστολῇ ἐν τοῖς τραγικοῖς φησί, πάθεσιν Εὐριπίδην νομίζω Σοφοκλέους οὐδὲν διαφέρειν. ἐν δὲ ταῖς ἰσχάσι τὰς Ἀττικὰς τῶν ἄλλων πολὺ

50 προέχειν, κἂν τῇ πρὸς Διαγόραν δὲ ἐπιστολῇ γράφει οὕτως. ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν χελιδονίοις ἰσχάσιν ἀντιπαρατιθεῖσα τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας τοῖς μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας, ταῖς δὲ ἡδοναῖς οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας. Φοινικίδης δ᾽ ἐν Μισουμένῃ φησίν, Μύρτων λέγουσι καὶ μέλιτος ἐγκώμια, Καὶ τῶν προπυλαίων καὶ τέταρτον ἰσχάδων, Τούτων ἐγευσάμην καταπλεύσας εὐθέως,

καὶ

Margin notes: Σίδα. — Φοίνικες. — Λωτός. — Φοίνικες. — Φοίνικες νικολάοι. — Ἰσχάδες.

Καὶ τῶν προπυλαίων, κοὐδὲν ἦν τούτων ὅλως Πρὸς τὴν ἀσταγῆνα συμβάλλειν τῶν βρωμάτων. ἐν τούτοις τηρητέον καὶ τὴν τοῦ ἀσταγῆνος μνήμην. Φιλήμων δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων αἰγιλίδας φησὶν εἶναι τὰς καλλίστας ἰσχάδας. αἴγιλα δ' εἶναι δῆμον τῆς ἀττικῆς ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος ὀνομασμένον, χελιδονίας τε καλεῖσθαι τὰς ἐρυθρομελαίνας ἰσχάδας. Θεόπομπος δ' εἰρήνῃ, τὰς τιθρασίας ἐπαινῶν ἰσχάδας φησὶν οὕτως, Μᾶζαι, πλακοῦντες, ἰσχάδες τιθράσιαι.

Ἰσχάδες αἰγιλίδες. Χελιδόνιαι. Τιθράσιαι.

Οὕτως δ' ἦσαν περισπούδαστοι πᾶσιν ἀνθρώποις αἱ ἰσχάδες. ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην, οὐδὲν γὰρ οὕτως γλυκύτερον τῶν ἰσχάδων, ὡς καὶ Ἀμιτροχάτην τὸν τῶν ἰνδῶν βασιλέα γράψαι Ἀντιόχῳ, ἀξιοῦντά φησιν Ἡγήσανδρος πέμψαι αὐτῷ γλυκὺν καὶ ἰσχάδας καὶ σοφιστὴν ἀγοράσαντα. καὶ τὸν Ἀντίοχον ἀντιγράψαι, ἰσχάδας μὲν καὶ γλυκὺν ἀποστελοῦμέν σοι, σοφιστὴν δ' ἐν Ἕλλησιν οὐ νόμιμον πωλεῖσθαι. ὅτι δὲ καὶ πεφωσμένας ἰσχάδας ἤσθιον, Φερεκράτης δηλοῖ ἐν κοριαννοῖ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἰσχάδας μοι πρόελε τῶν πεφωσμένων. Καὶ μετ' ὀλίγα, Οὐκ ἰσχάδας οἴσεις τῶν μελαινῶν; μανθάνεις; ἐν τοῖς μαριανδυνοῖς ἐκείνοις βαρβάροις χύτρας καλοῦσι τὰς μελαίνας ἰσχάδας. οἶδα δὲ καὶ Πάμφιλον εἰρηκότα προσκνίδας γένος ἰσχάδων. Βότρυς δὲ ὅτι μὲν κοινὸν δῆλον. σταφυλῆς δὲ μέμνηται καί τοι δοκοῦντος τοῦ ὀνόματος ἀσιαγενοῦς εἶναι. Κράτης ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου ἐν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀρχαίοις φάσκων, ἀντὶ τοῦ βότρυος τὴν σταφυλὴν κεῖσθαι διὰ τούτων. αὐτῇσι σταφυλῇσι μελαίνῃσι κομόωντες. ὅτι δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐστὶ παντὶ δῆλον. Πλάτων δ' ἐν ὀγδόῳ νόμων καὶ βότρυς καὶ σταφυλὰς ὀνομάζει διὰ τούτων, ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρῳ σύνδρομον, εἴτ' ἐν τοῖς αὑτοῦ χωρίοις, εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν ἐκ τῶν αὑτοῦ δρέπῃ, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν γειτόνων μνᾶν, ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν, ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόταν βούληται δρεπέσθω. ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων μὴ πείσας ἑπόμενος τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν ὅ, τι μὴ κατέθετο, ἐκεῖνος ἀεὶ ζημιούσθω. ταῦτα μὲν ὁ θεῖος Πλάτων. ἐγὼ δὲ πάλιν ζητῶ τίς ἡ γενναία σταφυλή, καὶ τίνα τὰ γενναῖα σῦκα. ὥρα οὖν ζητεῖν ὑμῖν ἕως ἐγὼ περὶ τῶν ἑξῆς παρακειμένων διεξέλθω. καὶ ὁ Μασούριος ἔφη, μὴ δ' ἀναβαλλέσθαι ἐς τ' αὔριον ἔς τ' ἔνηφι. γενναῖα λέγει τὰ εὐγενῆ ὁ φιλόσοφος, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος παρέλαβε, γενναῖος γὰρ εἷς, ἢ τὰ ἐπιγεγονημένα. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπεμβολάδας τινὰς ὀνομάζει, τὰς ἐγκεντρισμένας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων. Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς. οἴδασι δὲ καὶ οἱ περὶ ἡμῶν καὶ τοὺς ἐν οἴνῳ συντιθεμένους βότρυς. Εὔβουλος γοῦν ἐν κατακολλωμένῳ φησίν, ἀλλὰ παραλαβὼν ἀκράτῳ κρουνὲ, καὶ δίδου πυκνάς, καὶ βότρυς τρώγειν ἀνάγκαζ' αὐτὸν ἐξ οἴνου συχνούς. ὁ δὲ τὸν Χείρωνα πεποιηκώς, τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον φησίν, Ἀμυγδάλας καὶ μῆλα καὶ μεμαίκυλα, Καὶ μύρτα καὶ σέλινα κἀξ οἴνου βότρυς, Καὶ μυελόν. ὅτι δὲ ἐν ταῖς Ἀθήναις διηνεκεῖς ἦσαν αἱ ὀπῶραι πᾶσαι, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν ὥραις. τί οὖν παράδοξον ἱστορεῖν δοκεῖ Αἔθλιος ὁ Σάμιος ἐν πέμπτῳ Σαμίων ὥρων λέγων, σῦκον καὶ σταφυλὴ καὶ ὁμομηλὶς καὶ μῆλα καὶ ῥόδα δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγένετο. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Διαγόραν ἐπαινῶν τὸν κατὰ τὴν ἀττικὴν γενόμενον νικοστράτειον βότρυν καὶ ἀντιθεὶς αὐτῷ τοὺς ῥοδιακούς φησιν. περὶ δὲ ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυϊ νικοστρατίῳ τὸν ἱππώνιον ἀντεκτρέφουσι βότρυν, ὃς ἀπὸ ἑκατομβαιῶνος μηνὸς, ὥσπερ ἀγαθὸς οἰκέτης διαμένει τὴν αὐτὴν ἔχων εὔνοιαν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὑμῖν εἴρηται περί τε κρεῶν, καὶ ὀρνίθων καὶ περιστεριδίων, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων ὅσα ἐκ πολυαναγνωσίας εὑρεῖν ἠδυνήθην παρὰ τὰ προειρημένα. περιστέριον οὕτως ἔστιν εὑρεῖν εἰρημένον παρὰ Μενάνδρῳ ἐν παλλακῇ, μικρὸν ἐπέμεινας, προσέτρεχε, ἡ γέρανά σοι περιστέρια λέγων. ὁμοίως Νικόστρατος ἄβρα ταῦτ' ἀξιῶ, ἔτ' ὀρνιθάριον τὸ περιστέριον τὸ γάστριον. Ἀναξανδρίδης ἐν αὐτεραστῇ, Περιστέρια γὰρ εἰσάγων καὶ στρουθία. Περιστέριον δὲ Φρύνιχος τραγῳδοῖς. περιστέριον δὲ αὐτῷ τι λάβε τριώβολον. Φασιανικός. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δυοκαιδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζώων τρεφομένων φησίν, τά τε τῶν φασιανῶν, οὓς τετράονας ὀνομάζουσιν, οὓς οὐ μόνον ἐκ Μηδίας μετεπέμποντο, ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλὼν, ἐποίησε πλῆθος, ὡς καὶ σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ βρῶμα πολυτελὲς ἀποφαίνουσιν. αὕτη τοῦ λαμπροτάτου βασιλέως φωνή, ὃς οὐδὲ φασιανικοῦ ὄρνιθος ποτὲ γεύσασθαι ὡμολόγησεν, ἀλλ' ὥσπερ τι κειμήλιον ἀνακείμενον εἶχε τούσδε τοὺς ὄρνιθας. εἰ δὲ ἑωράκει ὡς ἡμῶν ἑκάστῳ εἷς ἐστι παρακείμενος, χωρὶς τῶν ἤδη κατηναλωμένων, προσανεπλήρωκει ἂν ταῖς πολυθρυλλήτοις ἱστορίαις τῶν ὑπομνημάτων τούτων τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ἄλλην μίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν φασιανῶν φησίν, οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων, ἀλλὰ πολλῷ μείζων. εἰ δ' ὁ προειρημένος βασιλεὺς, καὶ τὸ τῶν ταώνων πλῆθος

Βότρυς.

Σταφυλαὶ γενναῖαι.

Hesiodus ἔργ. β.

Περιστέριον.

Φασιανοί.

Ταώνων πλῆθος ἐν, ἀμ.

θος ἑωρακὼς, τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην, καταπεφεύγασιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν σύγκλητον, ὡς ὑπὸ τῆς ἀδελφοῦ πάλιν τῆς βασιλείας ἐξεληλαμένος. τοσοῦτον γάρ ἐστι τὸ πλῆθος τούτων τῶν ὀρνίθων ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὡς δοκεῖν προμεμαντευμένον τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνην ἐν στρατιώτῃ ἢ τύχωνι εἰρηκέναι τάδε, Τὸν ταὼν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον σπάνιον ὄν, Τὸ χρῆμα πλείους εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. Χρηστὸν ἄνθρωπον δ' ἐάν τις ἕνα μόνον ζητῶν ἴδῃ, Ὄψετ' ἐκ τούτου πονηροὺς πέντε παῖδας γεγονότας. Ἄλεξις δ' ἐν λαμπάδι, καταφαγεῖν αὐτὸς τοσοῦτ' ἀργύριον, οὐδ' ἦν γάλα εἶναι λαγοῦ μὰ τὴν γῆν καὶ ταὼς κατάπλεον. ὅτι δὲ καὶ τιθασοὺς εἶχον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις Στράττις παρίστησιν ἐν παυσανίᾳ διὰ τούτων, Πολλῶν φλυάρων καὶ ταῶν ἀντάξια Οὓς βόσκεθ' ὑμεῖς ἕνεκα τῶν ὠκυπτέρων. Ἀναξανδρίδης ἐν μελιλώτῳ, οὐχὶ μανικόν ἐστιν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν. Ταὼς ἐξὸν τοιούτους δύ' ἀγάλματ' ἀγοράσαι. Ἀναξίλας ὀρνιθοκόμοις, Καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις τιθασὸς οἰμώζων ταώς. Μηνόδοτος δὲ ὁ σάμιος ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς σαμίας Ἥρας φησὶν, οἱ ταῲ ἱεροί εἰσι τῆς Ἥρας, καὶ μή ποτε πρῶτοι καὶ ἐγένοντο καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες ἐν τῇ περσίδι, καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν τοῖς ὁμοπατρίοις φησὶν, Ἐν ἡλίου μέν φασι γίνεσθαι πόλει Φοίνικας, ἐν ἀθήναις δὲ γλαῦκας, ἡ κύπρος δ' ἔχει Πελείας διαφόρους. ἡ δ' ἐν Σάμῳ Ἥρα τὸ χρυσοῦν φασὶν ὀρνίθων γένος, Τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταώς. διόπερ καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν σαμίων ταώς ἐστιν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν μελεαγρίδων Μηνόδοτος ἐμνήσθη, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ αὐτῶν. Κλύτος ὁ μιλήσιος Ἀριστοτέλους δὲ μαθητὴς, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν οὕτως. περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς παρθένου ἐν Λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. ἔστι δὲ ἄστοργον πρὸς τὰ ἔγγονα τὸ ὄρνεον, καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεοττῶν, ὥστε ἀνάγκη τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν. ἔχει δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὄρνιθος γενναίου, τὴν δὲ κεφαλὴν μικρὰν πρὸς τὸ σῶμα, καὶ ταύτην ψιλὴν, ἐπ' αὐτῆς δὲ λόφον σάρκινον σκληρὸν, στρογγύλον ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πάτταλον; καὶ τὸ σῶμα ξυλοειδές. πρὸς δὲ ταῖς γνάθοις ἀπὸ τοῦ στόματος ἀρξαμένην ἀντὶ πώγωνος μακρὰν σάρκα, καὶ ἐρυθροτέραν τῶν ὀρνίθων. τὴν δὲ τοῖς ὄρνισιν ἐπὶ τῷ ῥύγχει γινομένην, ἣν ἔνιοι πώγωνα καλοῦσιν οὐκ ἔχει, διὸ καὶ ταύτῃ κολοβόν ἐστι. ῥύγχος δὲ ὀξύτερον καὶ μεῖζον ἢ ὄρνις ἔχει, τράχηλος μέλας παχύτερος καὶ βραχύτερος τῶν ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα ἅπαν ποικίλον, μέλανος ὄντος τοῦ χρώματος ὅλου πτίλοις λευκοῖς, καὶ πυκνοῖς διειλημμένον μείζοσι φακῶν. οὗτοι δ' εἰσὶν ἐν ῥόμβοις οἱ κυκλίσκοι μέλασι τοῦ ὅλου χρώματος, διὸ καὶ ποικιλίαν τινὰ οἱ ῥόμβοι περιέχονται, τοῦ μὲν μέλανος ἔχοντος λευκότερον τὸ χρῶμα, τοῦ δὲ λευκοῦ μελάντερον. τὸ δὲ κατὰ τὰς πτέρυγας αὐταῖς πεποίκιλται λευκῷ πριονοειδέσι σχήμασι πυργοειδέσι, καὶ παράλληλα κειμένοις. σκέλη δὲ ἄπτερα, ὅμοια τοῖς ὀρνιθίοις. παραπλήσιαι δ' εἰσὶν αἱ θήλειαι τοῖς ἄρρεσιν, διὸ καὶ δυσδιάκριτόν ἐστι τὸ τῶν μελεαγρίδων γένος. τοσαῦτα καὶ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος περὶ τῶν μελεαγρίδων ἱστόρησεν. ὀπτῶν δελφάκων δὲ μνημονεύει Ἐπικράτης ἐν ἐμπόρῳ. ἐπὶ τοῖς δ' ἐγὼ μάγειρον ὅτι Σικελία καυχήσεται Τρέφειν ἄριστον ἄρτεμον κατ' ἰχθύων, Οὐ κάλλιον ἐνθάδε δελφάκων ἐγὼ κρέα.

Κάλλισθ' ὅπωπα πυρὸς ἀκμαῖς ἠνθισμένα. Ἄλεξις δ' ἐν πονήρᾳ. Τριωβολοκρεάσκον ἀλλὰ ὄπτων πάνυ Ὑγρὸν ὀπτὸν καὶ θερμὸν εὐχυλότερον Ὅταν ᾖ προσφέρων. ἀθηναῖοι δ', ὥς φησι Φιλόχορος ταῖς ὥραις θύοντες οὐκ ὀπτῶσιν, ἀλλ' ἕψουσι τὰ κρέα, παραιτούμενοι τὰς θεὰς ἀπείργειν τὰ περισκελῆ καύματα καὶ τοὺς αὐχμούς. μετὰ δὲ τῆς συμμέτρου θερμασίας, καὶ ὑδάτων ὡραίων, ἐκτελεῖν τὰ φυόμενα. τὴν μὲν γὰρ ὄπτησιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὴν δὲ ἕψησιν οὐ μόνον τὴν ὠμότητα περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν δύνασθαι, καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. ἔτι δὲ ἠπιώτερον καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὴν τροφὴν, διόπερ ἑφθὸν ἐπιοπτᾶν οὔ φασιν, ἢ δ' ἀφέψειν. τὸ μὲν γὰρ ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ βελτίονος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ἑφθῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα. τὰ δὲ ὀπτὰ κρέα καλεῖται φλογίδες. Στράττις γοῦν ἐν καλλιππίδῃ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους φησὶν, αὐτίκα δ' ἥρπασε τεμάχη θερμάς τε κάπρου φλογίδας, ἔβρυχέ τε πάνθ' ἅμα. καὶ Ἄρχιππος ἐν ἡρακλεῖ γαμοῦντι, τὰ δαίδαλα χοίρων ἀκροκώλια Μικρῶν ταύρων ταριχηρῶν φλογίδες, αἱ δολιχαί τε κάπρου φλογίδες. περὶ δὲ περδίκων τί δεῖ καὶ λέγειν ἐμὲ πλειόνων εἰρημένων ὑφ' ὑμῶν, ἀλλ' οὐ παραλείψω τὸ ἱστορηθὲν ὑφ' Ἡγησάνδρου ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. φησὶ γὰρ ὅτι σάμιοι πλευσάντων εἰς Σύβαριν, καὶ κατασχόντες τὴν Σιρῖτιν χώραν, περδίκων ἀναπταύντων καὶ ποιησάντων ψόφον, ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλευσαν. περὶ δὲ λαγῶν Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, ὡς δειπνῶν παρὰ τῷ Ἱέρωνι ὁ Σιμωνίδης, οὐ παρατεθέντος αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις λαγωοῦ, ἀλλ' ὕστερον μεταδιδόντος τοῦ Ἱέρωνος, ἀπεσχεδίασεν. Οὐδὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἐὼν ἐξίκετο δεῦρο. Ὄντως δὲ ἦν ὡς ἀληθῶς κίμβιξ ὁ Σιμωνίδης καὶ αἰσχροκερδὴς

Μελεαγρίδες.

ἕψουσι.

Φλογίδες.

Σιμωνίδης αἰσχροκερδής.

κερδῆς, ὥς Χαμαιλέων φησίν. ἐν Συρακούσαις γοῦν τοῦ Ἱέρωνος ἀποστέλλοντος αὐτῷ τὰ καθ' ἡμέραν λαμπρῶς, πωλῶν τὰ πλείω ὁ Σιμωνίδης τῶν παρ' ἐκείνου πεμπομένων, ἑαυτῷ μικρὸν μέρος ἀπετίθετο. ἐρομένου δέ τινος τὴν αἰτίαν, ὅπως εἶπεν ἥ τε Ἱέρωνος μεγαλοπρέπεια καταφανὴς ᾖ καὶ ἡ ἐμὴ κοσμιότης. Οὔθατος δὲ Τηλεκλείδης μνημονεύει ἐν ἑταίροις οὕτως, Ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὔθατα φέρω, Ὑπογάστριον δ' αὐτὸ ὠνόμασεν Ἀντίδοτος ἐν μεμψιμοίρῳ, σιτιστῶν δὲ ὀρνίθων μὲν μνημονεύει Μάτρων ἐν ταῖς παρῳδίαις οὕτω, Ὡς ἔφαθ' οἱ δ' ἐγέλασαν ἐπὶ λώγαρ τ' ἐπὶ τούτῳ, Σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν, Ἀτρίχας οἰστίας λαγάνοις καὶ νῶτον ἔδιζε.

Δελφάκων τε σιτευτῶν ὁ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν Βαχχίδος γάμῳ οὕτως· ἔπου κλίβανος ἦν πολυδέλφαξ σιτευτὸς ἔτρυφε. δελφάκια δὲ Αἰσχίνης εἴρηκεν ἐν Ἀλκιβιάδῃ οὕτως. ὥσπερ αἱ καπηλίδες τὰ δελφάκια τρέφουσιν. Ἀντιφάνης δ' ἐν φυσιογνώμονι, καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δελφάκια πρὸς βίαν χορτάζουσιν. καὶ ἐν προτεσιλάῳ δὲ, ἀντὶ δελφακίων τεθράφθαι. δέλφακα δὲ ἀρσενικῶς εἴρηκε Πλάτων ἐν ποιητῇ, δέλφακα δεραιόταλον. Σοφοκλῆς ὕβρει, ἐσθίειν ἐθέλοι τὴν δέλφακα. Κρατῖνος ὀδυσσεῦσι δέλφακας μεγάλους. θηλυκῶς δὲ Νικοχάρης ἔφη κύουσαν δέλφακα. καὶ Εὔπολις χρυσῷ γένει οὐκ ἐλεύθερον δέλφακα † ὅλον θ' ἑστία ἐστὶ μάλα καλήν. καὶ Πλάτων ἰοῖ. πρόσφερε δεῦρο δὴ τὴν κεφαλὴν τοῦ δέλφακος. Θεόπομπος Πηνελόπῃ, καὶ τὴν ἱερὰν ἡμῖν σφάττουσι δέλφακα. χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν, καὶ ἑνδεκάτῳ Ἑλληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν λακώνων ἐγκρατές, γράφει οὕτως, καὶ οἱ θάσιοι ἔπεμψαν Ἀγησιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπά, καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους. πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα, καὶ τὰς μὲν βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω. κατεκάλυπτο γὰρ, ὡς δὲ κατεῖδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν οὐ νόμιμον εἶναι λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. λιπαρούντων δὲ τῶν θασίων, δότε φησὶ φέροντες ἐκείνοις, δείξας αὐτοῖς τοὺς εἵλωτας. εἰπὼν ὅτι τούτους δεῖ διαφθείρεσθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον, ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας λακεδαιμονίων. ὅτι δὲ τοῖς εἵλωσιν ὑβριστικῶς πάνυ ἐχρῶντο λακεδαιμόνιοι, καὶ Μύρων ὁ πριηνεὺς ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ μεσσηνιακῶν γράφων οὕτως, τοῖς δὲ εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον ἐπιτάττουσι πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπηνάγκασαν. ὥρισαν καὶ διφθέραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδικήματος χωρίς, ἵνα μήποτε δουλεύειν ἀπομάθωσι. πρὸς δὲ τούτοις εἴ τινες ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκετικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπέθεσαν ζημίαν θάνατον, καὶ τοῖς κεκτημένοις ἐπιτίμιον εἰ μὴ ἐπικόπτοιεν τοὺς ἀδρουμένους, καὶ παραδόντες αὐτοῖς τὴν χώραν ἔταξαν μοῖραν ἣν αὐτοῖς ἀνοίσουσιν ἀεί. χλιδᾶν δὲ εἴρηται ἀπὸ τῶν αὐλούντων. Δίφιλος συνωρίδι, ἐχλιδίασας, ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ παρὰ Τιμοθέῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ πετασῶνος μέρος ἑκάστῳ κεῖται, ἣν πέρναν καλοῦσι, φέρε τι ἄπομεν καὶ περὶ αὐτοῦ, εἴ τις τοῦ ὀνόματος μνημονεύει. κάλλισται μὲν γάρ αἱ γάλλαι, καὶ οὐκ ἀπολείπονται δὲ αὐτῶν, οὔτε αἱ ἀπὸ κιβύρας τῆς ἀσιατικῆς οὔτε αἱ λύκιαι. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῳ γεωγραφουμένων, ἀνὴρ οὐ πάνυ νεώτερος. λέγει γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτοῦ πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφον, οὗ πολλάκις μεμνήμεθα, συγγενόμενον Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἑλόντι. γράφει δ' οὖν ὁ Στράβων οὕτως, ἐν Ἰσπανίᾳ πρὸς τῇ ἀκυτανίᾳ πόλις † Πομπέδων, ὡς ἂν εἴποι τις Πομπηιόπολις, ἐν ᾗ πέρναι διάφοροι συντίθενται ταῖς † κυρικαῖς ἐνάμιλλοι. ἀλιπάστων δὲ κρεῶν μνημονεύει ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, Ἀριστοφάνης ἐν Διονύσῳ, ἀλίπαστα ταῦτα παρατίθημί σοι. καὶ ἐν γήρᾳ, Ὄστρακον ἀλίπαστον ἀεὶ τὸν θεράποντ' ἐσθίειν. Ἐπεὶ δὲ καὶ Σικελίας αὔχημα προφαλλὶς, ὦ δεῖ πέποι φίλοι, λέξομέν τι καὶ περὶ τυρῶν. Φιλήμων μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σικελικῷ, Ἐγὼ πρότερον μὲν ᾤμην τὴν Σικελίαν Ἓν τοῦτ' ἀπόττακτον αὐτὸ τοὺς τυροὺς ποιεῖν Καλούς. ἔτι τε ταῦτα προσετίθειν ἀκηκοώς, Τυρὸς σικελικὸς ὅτι κράτιστος ἦν, Αἵ τε περιστεραὶ σικελικαὶ ἱμάτια ποικίλ' εἰ λέγοι τις σικελικά. Σκεύη μὲν οὖν καὶ κτήματ' ᾤμην φέρειν. Καὶ ὁ τρομιλικὸς δὲ τυρὸς ἔνδοξός ἐστι, περὶ οὗ φησι Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δευτέρῳ τρωικοῦ οὕτως, τῆς Ἀχαΐας πόλις Τρομίλεια, περὶ ἣν γίνεται τυρὸς αἴγειος ἥδιστος, οὐκ ἔχων σύγκρισιν πρὸς ἕτερον ὁ προσαγορευόμενος τρομιλικὸς, οὗ καὶ Σιμωνίδης μνημονεύει ἐν ἰάμβῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ πολλὰ μὲν δὴ προκοπωνῆ τελέμβροτε γράφων. Ἐνταῦθα μὲν τοι τυρὸς ἐξ ἀχαΐας Τρομίλιος θαυμαστὸς ὃν κατήγαγον. Εὐριπίδης δ' ἐν κύκλωπι ὀπίαν καλεῖ τυρὸν τὸν δριμὺν τὸν πηγνύμενον ὑπὸ τοῦ συκῆς ὀποῦ, Καὶ τυρὸς ὀπίας ἐστὶ καὶ Διὸς γάλα. Ἐπεὶ δὲ περὶ πάντων ἄπον τῶν παρακειμένων ἀποφθέγμα τι ποιήσομαι τὸν τρομιλικὸν, καταπαύσω τὸν λόγον. τὸ γὰρ λείψανον τῶν βρωμάτων, καὶ τρωξίμων ἀπόφθεγμα εἴρηκεν Εὔπολις. σκώπτων γὰρ Διδυμίαν τινὰ ἀπόφθεγμα αὐτὴν εἴρηκεν ἀλώπεκος, ἤτοι ὡς μικρὰν τὸ σῶμα, ἢ ὡς κακοήθη καὶ πανοῦργον, ὥς φησιν ὁ ἀσκαλωνίτης Δωρόθεος. τοὺς δὲ λεπτοὺς τῶν τυρῶν καὶ πλατεῖς, Κρῆτες θαλέας καλοῦσιν, ὥς φησι Σέλευκος, οὓς ἐν θυσίαις

τισὶν ἐναγίζουσιν. πυριέφθων δὲ μνημονεύει, οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶτον γάλα, Φιλιππίδης ἐν αὐλοῖς, Τοὺς δὲ πυριέφθας, καὶ τὰ λάχανα ταῦτ᾽ ἔχων. Καὶ ἴσως πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπιδειπνίδας ἔλεγον μακεδόνες. κάνδαυλος γὰρ ἡδύσματα τοιαῦτα τινά. ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, ἐπελθὼν εἷς ἐκείνων τῶν σοφιστῶν μαγείρων ἐκήρυσσε μῦμα, καὶ πολλῶν ξενιζομένων ἐπὶ τῷ κηρύγματι. οὐ γὰρ ᾔδεσαν ὅ τι ἦν, ἔφη ἀγνοεῖν μοι δοκεῖτε ὦ ἄνδρες δαιταλεῖς, ὅτι Κάδμος ὁ τοῦ Διονύσου πάππος μάγειρος ἦν. σιωπησάντων δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάντων, Εὐήμερος ἔφη ὁ κῷος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἱερᾶς ἀναγραφῆς τοῦθ᾽ ἱστορεῖ, ὡς σιδωνίων λεγόντων τοῦτο, ὅτι Κάδμος μάγειρος ὢν τοῦ βασιλέως, καὶ παραλαβὼν τὴν Ἁρμονίαν αὐλητρίδα, καὶ αὐτὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως ἔφυγε σὺν αὐτῇ, ἐγὼ δὲ φεύξομαι ἐλεύθερος γεγώς. οὐδὲ γὰρ ἂν εὕροι τις ὑμῶν δοῦλον μάγειρόν τινα ἐν κωμῳδίᾳ, πλὴν παρὰ Ποσειδίππῳ μόνῳ. δοῦλοι δὲ ὀψοποιοὶ παρῆλθον ὑπὸ πρώτων μακεδόνων τοῦτ᾽ ἐπιτηδευσάντων ἢ διὰ ἀτυχίαν τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν πόλεων. ἐκάλουν δ᾽ οἱ παλαιοὶ τὸν μὲν πολιτικὸν μάγειρον μαίσωνα, τὸν δὲ ἐκτόπιον τέττιγα. Χρύσιππος δ᾽ ὁ φιλόσοφος τὸν μαίσωνα ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα, ἀγνοῶν ὅτι Μαίσων γέγονε κωμῳδίας ὑποκριτὴς μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ᾽ αὐτοῦ καλούμενον μαίσωνα, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ προσώπων, εὑρεῖν αὐτὸν φάσκων, καὶ τὸ τοῦ θεράποντος πρόσωπον, καὶ τὸ τοῦ μαγείρου, καὶ εἰκότως, καὶ τὰ τούτοις πρέποντα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. μάλιστα γὰρ εἰσάγονται οἱ μάγειροι σκωπτικοί τινες, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἐν ἐπιτρέπουσι. καὶ Φιλήμων δέ που φησίν, Σφίγγ᾽ ἄρρεν᾽ οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν, Εἴληφ᾽ ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἓν μὰ τοὺς θεούς, Ὧν λέγει συνίημι καινὰ ῥήματα, Πεπορισμένος γάρ ἐστι. τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι μεγαρέων, καὶ οὐκ ἐκ τῶν νισαίων, ἀλλ᾽ ὅγε Ποσείδιππος περὶ δούλου μαγείρου ἐν ἀποκλειομένῃ φησίν, Ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα, συμβαίνει δέ τι, Νῦν μοι διακονοῦντι παρὰ τῷ δεσπότῃ Ἀστεῖον, οὐχ ἁλώσομ᾽ ἐκφέρων κρέας. Καὶ ἐν συντρόφοις, Ἐβάδιζες ἔξω τῶν πυλῶν μάγειρος ὤν Ἀδέσποτος; ἦν. πότερον οὖν ἄριστα; Κατ᾽ ἀγορὰν ἐργάζομαι. Ἐπρίατο γάρ τις ὁμότεχνός με γνώριμος. Οὐδὲν οὖν ἦν παράδοξον εἰ καὶ θυτικῆς ἦσαν ἔμπειροι οἱ παλαιότεροι μάγειροι. προΐσταντο γοῦν καὶ γάμων καὶ θυσιῶν, διόπερ Μένανδρος ἐν κόλακι, τὸν τοῖς τετραδισταῖς διακονούμενον μάγειρον ἐν τῇ τῆς πανδήμου ἀφροδίτης ἑορτῇ ποιεῖ ταυτὶ λέγοντα, Σπονδή. δίδου σὺ σπλάγχν᾽ ἀκολουθῶν. ποῖ βλέπεις; Σπονδή· φέρ᾽ ὦ παῖ † σωσία σπονδή. καλῶς. Εὐχοῦ θεοῖς ὀλυμπίοις. εὐχόμεθα Ὀλυμπίασι πάσαις, λάμβανε Τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ διδόναι σωτηρίαν Ὑγίειαν ἀγαθὰ πολλὰ τῶν ὄντων τε νῦν Ἀγαθῶν ὄνησιν πᾶσι ταῦτ᾽ εὐχόμεθα. Καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ δέ φησιν ἕτερος χ᾽ ὡς ἀφεῦσ᾽ † σαχῶς ἐμίστυλα κρέα εἰδώς, τί καὶ γὰρ οὐ κακῶς ἐπίσταμαι. ἐμφαίνει δὲ αὐτῶν τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον Ὀλυμπιάδος ἐπιστολή. προτρεπομένη μάγειρον αὐτῇ πρίασθαι θυσιῶν ἔμπειρον ἡ μήτηρ φησὶ Πέλιγναν τὸν μάγειρον λάβε παρὰ τῆς μητρός. οὗτος γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σου τὰ πατρῷα πάντα ὃν τρόπον θύεται, καὶ τὰ ἀργαδιστικά, καὶ τὰ βακχικά, ὅσα τε Ὀλυμπιὰς προθύεται, οὗτος οἶδε. μὴ οὖν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ λάβε, καὶ ἀπόστειλον πρὸς ἐμὲ τὴν ταχίστην. ὅτι δὲ σεμνόν ἐστιν ἡ μαγειρική, μαθεῖν ἔστιν ἐκ τῶν Ἀθήνησι κηρύκων. οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βουτύπων ἐπεῖχον τάξιν, ὥς φησι Κλείδημος ἐν πρωτογονίας πρώτῳ. Ὅμηρός τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει. τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαιστὰ μετὰ δόρπια θυμιᾶν. καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον. ἔδρων δ᾽ οἱ κήρυκες ἄχρι πολλοῦ βουθυτοῦντες φησὶ καὶ σκευάζοντες, καὶ μιστύλλοντες, ἔτι δ᾽ οἰνοχοοῦντες. κήρυκας δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον, ἀναγέγραπταί τε οὐδαμοῦ μαγείρῳ μισθός, ἀλλὰ κήρυκι. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ παρ᾽ Ὁμήρῳ θύει βασιλεύων, φησὶ γὰρ ὁ ποιητής, Ἦ καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ, Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας Θυμοῦ δευομένους, ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός. Καὶ Θρασυμήδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱὸς ἀναλαβὼν πέλεκυν κόπτει τὸν βοῦν. ἐπεὶ διὰ τὸ γῆρας ὁ Νέστωρ οὐκ ἠδύνατο, συνεπένευον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. οὕτως ἔνδοξον ἦν καὶ μέγιστον τὸ τῆς μαγειρικῆς τέχνης ἀξίωμα. καὶ παρὰ ῥωμαίοις δὲ οἱ τιμηταί, μεγίστη δ᾽ αὕτη ἀρχή, τὴν περιπόρφυρον ἐνδεδυκότες, καὶ ἐστεφανωμένοι πελέκει τὰ ἱερὰ κατέβαλλον. οὐ παρέργως δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ καὶ τὰ ὅρκια καὶ τὰ ἱερόθυτα κήρυκες κομίζουσιν, ὡς παλαιᾶς οὔσης καὶ προσηκούσης αὐτοῖς τῆς λειτουργίας. Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύο κήρυκας ἔπεμπε, Καρπαλίμως ἄρνας τε φέρειν Πρίαμόν τε καλέσσαι. καὶ πάλιν Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ᾽ ἄρν᾽ ἐκέλευσεν οἰσέμεναι. καὶ, Ταλθύβιος δὲ θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν Κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἀτθίδος καὶ δῆμος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμάς, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ Ἀθηνίων ἐν σαμόθραξιν, ὥς φησιν Ἰόβας μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων, Οὐκ οἶσθ᾽, ὅτι

Κάδμος μάγειρος.

Μαίσων.

Μάγειροι σπονδῶν προστάται.

ἀξίωμα μαγειρικῆς.

Δρᾶν τὸ θύειν.

Κήρυκες.

Τιμηταὶ ῥωμαίων σφαγιάζοντες.

Ἀθηναίων μάγειροι.

πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη Πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνοχεν ὅλως, Τοιοῦτον ὄντ' ἴσμεν πάνυ γε βάρβαρε Τοῦ θηριώδους καὶ παρασπόνδου βίου. Ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα, καὶ τῆς δυσχεροῦς Ἀλληλοφαγίας, ἤγαγ' εἰς τάξιν τινά, Καὶ τουτονὶ περιῆψεν, ὃν νυνὶ βίον Ζῶμεν. τίνα τρόπον; πρόσεχε κἀγώ σοι φράσω. Ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν, Γενόμενος ἄνθρωπός τις οὐκ ἀβέλτερος, Ἔθυσ' ἱερεῖον πρῶτος, ὤπτησε κρέα. Ἴσως ἦν τὸ κρέας ἥδιον ἀνθρώπου κρεῶν, Αὐτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα Θύοντες ὤπτων. ὡς δ' ἅπαξ τῆς ἡδονῆς Ἐμπειρίαν τιν' ἔλαβον, ἀρχῆς γενομένης Ἐπὶ πλεῖστον ηὖξον τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τῶν πρότερον μεμνημένοι, Τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν ὀπτῶσι, φλογὶ Ἅλας οὐ προσάγοντες, οὐ γὰρ ἦσαν οὐδέπω Εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι. Ὡς δ' ἤρεσ' αὐτοῖς ὕστερον, καὶ τοὺς ἅλας Προσάγουσιν ἤδη τῶν ἱερῶν γεγραμμένων, Τὰ πάτρια διατηροῦντες, ἅπερ ἡμῖν μόνα Ἅπασιν ἀρχὴ γέγονεν τῆς σωτηρίας Τὸ προσφιλοτεχνεῖν, διά τε τῶν ἡδυσμάτων Ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Καινὸς γὰρ ὄντως οὑτοσὶ παλαίφατος. Μετὰ ταῦτα γαστρίον τις ὠγκυλωμένον, Προϊόντος εἰσηνέγκατ' ἤδη τοῦ χρόνου, Ἀρνὸς ἐρίφιόν τ' ἁπαλόν, ἔμπνικτον διέλαβεν. Περικομματίῳ δ' ἐπίγγας ὑποκρούσας, ἰχθύων παρεισεκύκλησεν οὐδ' ὁρώμενον Λάχανον, τάριχος πολυτελές, χόνδρον, μέλι, Ὡς πολὺ διὰ τὰς ἡδονὰς ἃς νῦν λέγω Ἀπεῖχ' ἕκαστος τοῦ φαγεῖν αὖ ἔτι νεκροῦ, Αὑτοῖς ἅπαντες ἠξίουν συζῆν. ὄχλος Ἠθροίζετ', ἐγίνοντο δ' αἱ πόλεις οἰκούμεναι Διὰ τὴν τέχνην, ὅπερ εἶπα, τὴν μαγειρικήν. Ἄνθρωπε χαῖρε περιπόδει τοῦ δεσπότου Καταρχόμεσθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,

Σπονδὰς ποιοῦμεν, τῷ μάλιστα τοὺς θεοὺς Ἡμῖν ἐπακούειν, διὰ τὸ ταῦθ' εὑρηκέναι Τὰ μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς. Ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἄφες παῦσαι λέγων Ἥμαρτον, ἀλλὰ δεῦρο σύνηθί μοι, Τά τ' ἔνδον εὐτρεπῆ ποίει λαβών. Καὶ Ἄλεξις δ' ἐν λεβητίῳ δηλοῖ, ὅτι ἡ μαγειρικὴ τέχνη ἐπίσημος καὶ ἐλευθέριος. πολίτης γάρ τις οὐκ ἀπεινὴς ἐν αὐτῷ δείκνυται ὁ μάγειρος. καὶ οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ δὲ συγγράψαντες, Ἡρακλείδης τε καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρὸς οὐχ ἁρμόττειν φασὶ τὴν μαγειρικὴν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς τυχοῦσι τῶν ἐλευθέρων. ἐκωμῴδει δὲ τὴν τέχνην καὶ ὁ νεώτερος Κρατῖνος ἐν τοῖς Γίγασι λέγων. ἐν θύμοις δὲ τῆς γῆς ὡς γλυκὺ ὄζει, καπνός τ' ἐξέρχετ' εὐωδέστερος, Οἰκεῖ τις ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χάσματι Λιβανωτοπώλης, ἢ μάγειρος σικελικός, Παραπλησίαν ὀσμὴν λέγεις ἀμφοῖν γλυκύς. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ ἐπαινῶν τοὺς σικελικοὺς μαγείρους λέγει, σικελῶν δὲ τέχναις ἡδυνθεῖσαι δαιτὸς διακεκριμματίδες. καὶ Μένανδρος ἐν φάσματι, ἐπισημαίνεται αὖ ἡ σκευασία καθάριος ἡ καὶ ποικίλη. Ποσείδιππος ἐν ἀναβλέποντι. Ἐγὼ μάγειρον ἀναλαβὼν, ἀκήκοα Τὰ τῶν μαγείρων πάντα καθ' ἕκαστον κακά, Ἀπεργολαβοῦντος ἐλέγομεν ὡς οὐκ ἔχει Ῥῖνα κριτικὴν πρὸς τοὔψον, ὅδ' ὅτι στόμα Πονηρόν, ὁ δὲ τὴν γλῶτταν εἰς ἀσχήμονας Ἐπιθυμίας ἐνιά τε τῶν ἡδυσμάτων, Κάθαλος κατόξους, χναυστικὸς πρὸς ναυσικός Καπνὸν οὐ φέρων, οὐ πῦρ. ὁ φέρων δὲ ἐκ τοῦ πυρὸς Εἰς τὰς μαχαίρας ἦλθον, ὧν εἷς οὑτοσὶ Διὰ τῶν μαχαιρῶν τοῦ πυρὸς ἐλήλυθεν. Ἀντιφάνης δ' ἐν Φιλώτιδι τὴν σοφίαν τῶν μαγείρων ἐμφανίζων φησί, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε Ἑψεῖν ἐν ἅλμῃ φημί, τοδὶ λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ὑποτρίμματι Ζέσαι, τὸ δ' ἔγχελυον ἅλας ὀρίγανον, Ὕδωρ, ὁ γόγγρος ταὐτὸ. ἡ βατίς, χλόη, Πρόσεστι θύννου τέμαχος ὀπτᾶς ὡς κρέας. Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις ἀπολεῖ μ' οὑτοσί. Ἀσκληπιάδου δ' ὀψαρτυτῶν ὀνόματα καταλέγει Βάπτων ἐν εὐεργέταις οὕτως, Εὖγ' ὦ Σιβύνη τὰς νύκτας οὐ καθεύδομεν Οὐδ' ἀναγεγράμμεθ', ἀλλὰ κάεται λύχνος, Καὶ βιβλίον ταῖς χερσίν, καὶ φροντίζομεν Τί σοφὸν καταλελοιπέναι, ἢ τίς ἡμῶν ἔκτισας Ὁ Χῖος, ἢ Τυνδαρικὸς ὁ Σικυώνιος, Ἢ Ζωπύρινος αὐτὸς εὕρηκας δέ τις Τὰ μέγιστα πόσα ταῦτα τοὺς τεθνηκότας. Ἐγὼ δὲ τουτονὶ βρῶμα ὑμῖν ἄνδρες φίλοι τὸ μύμα φέρω. περὶ οὗ Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις φησίν, ὅτι σκευάζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος πολλῶν ἀρτυμάτων συνεμβαλλομένων. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ λέγει ταῦτα, μύμα δὲ παντὸς ἱερείου καὶ ὄρνιθος. χρὴ δὲ ποιεῖν τὰ ἁπαλὰ τῶν κρεῶν μικρὰ συντεμόντα, καὶ τὰ σπλάγχνα καὶ τὸ ἔντερον, καὶ τὸ αἷμα διαθρύψαντα καὶ ἀρτύσαντα ὄξει, τυρῷ ὀπτῷ, σιλφίῳ, κυμίνῳ, θύμῳ, χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, θύμβρας, κοριάννῳ χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, καὶ γηθύῳ, καὶ κρομμύῳ καθαρῷ πεφωσμένῳ, ἢ μήκωνι, καὶ σταφίδι, ἢ μέλιτι, καὶ ῥοᾶς ὀξείας κόκκοις. ἔστω δέ σοι τὸ αὐτὸ μύμα καὶ ὄψον. τοσαῦτα καὶ τούτου καταλέξαντος, οὐ μόνον τὰ προειρημένα ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, ἄλλος ἐπεισῆλθεν τὴν ματτύην κομίζων. ὑπὲρ ἧς καὶ ζητήσεως γενομένης, καὶ τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος τὰ ἐκ τῶν ὀψαρτυτικῶν γλωσσῶν τοῦ προειρημένου Ἀρτεμιδώρου. Αἰμιλιανὸς Δωροθέῳ ἔφη τῷ Ἀσκαλωνίτῃ σύγγραμμα ἐκδεδόσθαι, ἐπιγραφόμενον περὶ Ἀντιφάνους, καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς νεωτέροις κωμικοῖς ματτύης, ἣν Θετταλῶν φησιν εἶναι εὕρημα. ἐπιχωριασάντων

ἀξίωμα μαγεί- ρων.

Μύμα.

Ματτύ.

χρησάσθαι τότε ἐν ταῖς ἀθήναις κατὰ τὴν μακεδόνων ἐπικράτειαν. ὁμολογοῦνται δὲ οἱ θετταλοὶ
πολυτελέστατοι τῶν ἑλλήνων γεγενῆσθαι, περί τε τὰς ἐσθῆτας καὶ τὴν δίαιταν, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον
ἐγένετο, καὶ τοῦ κατὰ τῆς ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς πέρσας, ἐζηλωκόσι τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πο-
λυτέλειαν. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν καὶ Κρατῖνος ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτῶν. ὠνομάσ-
θαι δὲ ἡ ματτύη ὡς μὲν ὁ ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ
τοῦ μασᾶσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ μαστίχη καὶ τὰ μάλιστα, † καὶ ἡμεῖς δὲ φαμὲν ἀπὸ τοῦ μάττειν, ἀφ' οὗ καὶ
ἡ μάζα αὐτὴ ὠνομάσθη, καὶ ἡ παρὰ κυπρίοις καλουμένη μαγίς, καὶ τὸ ζυφαῦ καθ' ὑπερβολὴν ὑπερ
μαζοῦ. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν τὴν δημοτικὴν καὶ κοινὴν ταύτην τροφὴν τὴν ἐκ τῶν ἀλφίτων μά-
ζαν ὠνόμαζον, καὶ μάττειν τὸ παρασκευάζειν αὐτήν. ὕστερον δὲ ποικίλλοντες τὴν ἀναγκαίαν τρο-
10 φὴν ἀκολάστως, καὶ περίεργως μικρὸν παραγαγόντες τοὔνομα τῆς μάζης ματτύην ὠνόμαζον πᾶν τὸ
πολυτελὲς ἔδεσμα. τὸ δὲ ματτυάζειν τὸ παρασκευάζειν αὐτά, εἴτε ἰχθὺς εἴη, εἴτε ὄρνις, εἴτε λάχα-
νον, εἴτε ἱερεῖον εἴτε μύττιον. τοῦτο δὲ δῆλον ἐστὶν, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος παρέθετο μαρτύριον Ἀλέξι-
δος. συνεμφῆναι γὰρ βουλόμενος ὁ Ἄλεξις τὴν ἀκολασίαν τῆς παρασκευῆς, προσέθηκε τὸ λείπεσθαι.
ἔχει δ' οὕτως ἡ ἐκλογὴ ἐστὶν ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος, ὃ ἐπιγράφεται δημήτριος, Τοῦ-
ψον λαβοῦσαι τοῦτο τὸ πετασαλμένον Σκευάσατ' εὐωχεῖσθε προπόσει πίνετε, Λείπεσθε, ματτυά-
ζετε. τὸ δὲ λείπεσθαι χρῶνται οἱ ἀθηναῖοι ἐπὶ ἀσελγοῦς καὶ φορτικῆς δι' ἀφροδισίων ἡδονῆς. καὶ
ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς ὀψαρτυτικαῖς γλώτταις τὴν ματτύην ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάντων, ὄνομα
τῶν πολυτελῶν ἡδυσμάτων γράφων οὕτως, ἔστιν τῆς ὄρνιθος ματτύης, ἐσφάχθω μὲν διὰ τοῦ στό-
ματος εἰς τὴν κεφαλήν. ἔστω δὲ ἕωλος καθάπερ ὁ πέρδιξ, ἐὰν δὲ θέλῃς ὡς ἔχει τοῖς πτεροῖς ἐᾶν τε-
20 τιλμένην, εἶτα τὸν τρόπον ἐκθεὶς τῆς ἀρτύσεως καὶ τῆς ἑψήσεως, ἐπιφέρει εὐθὺς καὶ νομάδα πα-
ρεῖαν ἕψε, καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων. ἐὰν δὲ θέλῃς παρὰ πότον χρῆσθαι, ἐπ' ἐξελὼν τὰ λά-
χανα εἰς τρυβλίον, καὶ τῆς ὄρνιθος τῶν κρεῶν ἐπιθεὶς παρατίθει, τοῦ θέρους ἀντὶ τοῦ ὄξους τῆς ὄμ-
φακος ἐμβαλὼν εἰς τὸν ζωμόν, ὡς ἔχει τοὺς βότρυς. ἐπειδὰν δὲ ἑφθὰ γένηται, ἐξελὲ μετὰ τοῦ βο-
τρυδίου πρὸ τοῦ τὸ γίγαρτον ἐξαφεῖναι, εἶθ' οὕτως τὸ λάχανον κατάθρυπτε, οὕτως ματτύαις ἐν τοῖς
ἡδίστοις. ὅτι μὲν οὖν κοινὸν ἦν τοὔνομα τῶν πολυτελεστάτων ἐδεσμάτων, φανερόν. ὅτι δὲ καὶ ὁ
τρόπος τῆς τοιαύτης εὐωχίας, ὁμοίως ἐλέγετο. Φιλήμων φησὶν ἐν ἁρπαζομένῳ, Γυμνοῦ φυλα-
κὴν ἐπίστασθε, καὶ διὰ τριῶν Ποτηρίων μεματτύης ἐμφανίζεται. καὶ ἐν ἀνδροφόνῳ, πιεῖν τίς ἡμῖν
ἐγχεάτω, καὶ ματτύην ποιεῖτε θᾶττον. Ἄλεξις δ' ἐν πυραύνῳ ἀμφιβόλως εἴρηκεν, Ἐγὼ δ' ἐπει-
δὰν ἀχολουμένους λάβω Ἀνέκραγον οὐ δώσει τίς ἡμῖν ματτύην, Ὥσπερ ἂν εἰ τὸ δεῖπνον ἐλε-
30 γεν, πιθανὸν δὲ καὶ ἰδίως ἤδη τῶν ἐδεσμάτων ἀναφέρειν. Μάχων δ' ὁ σικυώνιος τῶν μὲν κατὰ
Ἀπολλόδωρον τὸν καρύστιον κωμῳδοποιῶν εἷς ἐστι καὶ αὐτός, οὐκ ἐδίδαξε δὲ ἀθήνησι τὰς κωμῳδίας
τὰς ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. ἦν δ' ἀγαθὸς ποιητής, εἴ τις ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς ἑπτά, διόπερ
ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἐσπούδασε συσχολάσαι αὐτῷ νέος ὤν. ἐποίησε δὲ καὶ οὗτος ἐν δρά-
ματι ἀγνοίᾳ ταυτί Ἥδιον οὐδὲν ἐστί μοι τῆς ματτύης, τοῦτ' ἔστι πρῶτοι μακεδόνες τοῖς ἀττικοῖς
Κατεδίδαξαν ἡμῖν, ἔτι πάντες οἱ θεοὶ Οὐκ οἶδα, πλὴν ἔστιν γε μουσικωτάτου τινός. Ὅτι
δὲ ὕστατον καὶ ἤδη πᾶσιν εἰσεφέρετο, Νικόστρατος φησὶν ἐν ἀπελαυνομένῳ. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ διη-
γούμενος, ὡς λαμπρὰν καὶ εὔτακτον παρεσκεύασεν εὐωχίαν, προδιηγησάμενός τι οἷον ἦν τὸ
ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον, καὶ τρίτης μνησθεὶς παραθέσεως ἐπιφέρει, εὖ γε τ' ἀνδρῶν εὖ σφόδρα. ἀλ-
λὰ μὴν τῇ ματτύῃ Οὕτω διαθήσω τὰ μετὰ ταῦθ' ὡς οἴομαι, Οὐ δ' αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον αὐτε-
40 ρεῖν ἔτι. Καὶ ἐν μαγείρῳ. Θεῖον δὲ καὶ κάνδυλον, ἢ τούτων τί τῶν Εἰς ματτύην οὐδ' ἕτερον
εἶδε πώποτε. Ἄλλος δέ τις φησὶ περιφέρειν ματτύην ποδάριον, Καὶ γαστρίον ταριχόν τι, καὶ
μήτρας ἴσως. Διονύσιος δ' ἐν ἀκοντιζομένῳ, μάγειρος δέ ἐστιν ὁ λέγων, Ὥστ' ἂν ἐν οἷστ' ἂν τού-
τοισι ποιῶν ματτύην, Σπουδὴν ἅμ' εἰσήνεγκα διαμαρτὼν μίαν Ἄκων περιφορὰν τῶν νε-
κρῶν ὡς τὸν νεκρόν. Φιλήμων ἐν πτωχῇ, Ἐξὸν ἀποστερεῖσθαι, δι' ὅλην τὴν ἡμέραν Ποιοῦντα καὶ
διδόντα ματτύας ἐκεῖ. Μόλπις δ' ὁ λάκων τὰ παρὰ τοῖς σπαρτιάταις ἐπαίκλεια, ὅ σημαίνει
τὰς ἐπιδειπνίδας, ματτύας φησὶ λέγεσθαι παρὰ τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ κυνικὸς Μένιππος ἐν τῷ ἐπιγραφο-
μένῳ ἀρκεσιλάῳ γράφει οὕτως, πότος ἦν ἐπικωμασάντων τινῶν, καὶ ματτύην ἐκέλευσεν εἰσφέ-
ρειν λάκαινά τις, καὶ εὐθέως περιεφέρετο περδίκια ὀλίγα καὶ χηνεία ὀπτά, καὶ τρυφὴ πλακούν-
των. τὸ δὲ τοιοῦτον δεῖπνον οἱ μὲν ἀττικοὶ προσηγόρευον ἐπιδόρπισμα. οἱ δὲ δωριεῖς ἐπαίκλον,
50 τῶν δ' ἄλλων ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐπίδειπνα. τοσούτων καὶ περὶ τῆς ματτύης λεχθέντων ἔδοξεν ἀπιέ-
ναι. καὶ γὰρ ἑσπέρα ἦν ἤδη, καὶ διελύθημεν οὕτως.

Μάχων σικυώνιος.

[illegible]

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἴμοι τὸ νεστόρειον εὔγλωσσον μέλος, Ἀντήνορός τε τοῦ φρυγὸς δοίη θεὸς, κατὰ τὸν πάνσοφον Εὐριπίδην ἑταῖρε Τιμόκρατες, οὐκ ἂν δυναίμην ἀπομνημονεύειν, ἔτι σοι τῶν πολλάκις λεχθέντων ἐν τοῖς περισπουδάστοις τούτοις συμποσίοις, διά τε τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀεὶ καινῶς προσευρισκομένων, καὶ γὰρ καὶ περὶ τάξεως τῶν περιφορῶν πολλάκις ἐλέχθη, καὶ περὶ τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπιτελουμένων, ἅπερ καὶ μόλις ἀναπεμπάζομαι, εἰπόντος τινὸς τῶν ἑταίρων τὰ ἐκ τῶν λακώνων Πλάτωνος ἰαμβεῖα, Ἄνδρες δεδειπνήκασιν Ἤδη σχεδὸν ἅπαντες, Εὖγε, τί οὐ τρέχων σὺ τὰς τραπέζας ἐκφέρεις. Ἐγὼ δὲ λίτρον παραχέων εἰσέρχομαι. Κἀγὼ δὲ παρακορήσω Σπονδὰς δ' ἐπεὶ τὰ παραχέας Τὸν κότταβον παροίσω, Τῇ παιδὶ τοὺς αὐλοὺς ἐχρῆν Ἤδη προχείρους εἶναι, Καὶ προσαναφυσᾶν τὸ μύρον Ἤδη παραχέων, Βασίλειον Αἰγύπτιον κᾆτ' ἴρινον. Στέφανον δ' ἐπειθ' ἑκάστῳ Δώσω φέρων τῶν ξυμποτῶν. Νεοκρατά τις ποιείτω Καὶ δὴ κέκραται, Τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς Εἶπε. που δή μοι τὸ ὅλη γέγονε, καὶ πίνοντες ἤδη πορρῶ Καὶ σκολιὸν ᾖσαι, Κότταβος δ' ἐξοίχεται θύραζε. Αὐλοὺς δ' ἔχουσά τις κορίσκη Καρικὸν μέλος μελίζεται, Τοῖς συμπόταισι κᾆλλην Τρίγωνον εἶδον ἔχουσαν, Ἦτ' ᾖδε πρὸς αὐτὸ μέλος ἰωνικόν. Μετὰ ταῦτ' οἶμαι καὶ περὶ κοττάβων ζήτησις ἦν, καὶ τῶν ἀποκοτταβιζόντων, οὓς οἰηθείς τις τῶν παρόντων ἰατρῶν εἶναι τούτων, οἱ ἀπὸ βαλανείου καθάρσεως ἕνεκα τοῦ στομάχου πίνοντες ἄμυσιν ἀποβλύζουσιν, ἔφη οὐκ εἶναι παλαιὰν ταύτην παράδοσιν, οὐδὲ εἰδέναι τινὰ τῶν ἀρχαίων, ταύτῃ τῇ καθάρσει χρησάμενον. διὸ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἰουλιήτην ἐν τῇ περὶ τῶν καθόλου πραγματείᾳ ἐπιτιμᾶν τοῖς τοῦτο ποιοῦσι, βλαπτικὸν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιχείρημα δεικνύων, καὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπισχετικὸν, πρὸς ὃν Οὐλπιανὸς ἔφη, Ὅσσ' Ἀσκληπιάδης καλεῖ κρέσσον σὺ Χαρωνίς. Οὐ γὰρ κακῶς τινὶ τῶν ἑταίρων ἡμῶν ἐλέχθη τὸ, εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον. τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀποκοτταβισμὸς ἀρχαῖος, εἰ μή τι σὺ καὶ τὸν Ἀμφίωνα ἀποβλύζειν ὑπολαμβάνεις. ἐπεὶ οὖν ἄπειρος εἶ τῆς τοιαύτης θεωρίας, μάθε παρ' ἐμοῦ ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὕρεσις σικελική ἐστι παιδιά. ταύτην πρῶτον εὑρόντων σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλαίσχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότταβος ἐκ σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λαταγῶν τόξα καθιστάμεθα. Δικαίαρχος ὁ μιλήσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου καὶ τὴν λατάγην φησὶν εἶναι σικελικὸν ὄνομα. λατάγη δ' ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρὸν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοττάβειον. Κλέαρχος δ' ἐν τῇ περὶ γλωττῶν πραγματείᾳ λατάγην θετταλοὺς καὶ ῥοδίους τὴν ἀπὸ τῶν ποτηρίων κοτταβον λέγειν. κότταβος δ' ἐκαλεῖτο τὸ τιθέμενον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς Εὐριπίδης παρίστησιν ἐν οἰνεῖ λέγων οὕτως, Πυκνοῖς δ' ἔβαλλον βακχίου τοξεύμασι Κάρα γέροντος, τὸν βαλόντα δὲ στέφειν Ἐγώ τε τάγμην ἆθλα κοττάβων διδούς. Ἐκαλεῖτο δὲ κότταβος, καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἔβαλλον τὰς λατάγας, ὡς Κρατῖνος ἐν νεμέσει δείκνυσι. Πλάτων δ' ἐν διὶ κακουμένῳ παιδιάς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδίδωσιν, ἐν ᾗ ἔξισαντο, καὶ τῶν σκυφαρίων οἱ δυσκυβοῦντες. λέγει δ' οὕτως, πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῷν ἐγὼ Τὸ δεῖπνον ἐσκευάσω πάνυ βούλομαι, ἀλλ' αὐτίκα μος ἐσάλεις θύειν παῖς τιὸν φέρε τὴν θυείαν, ἀεὶ ὕδωρ ποτήρια παράθετε. παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων ἀγεννῶς οὐκ ἐῶ, Παίζειν τίθεμαι κοττάβια σφῷν ἐγὼ Τὰς δέ γε τὰς κρηπῖδας, ἃς αὕτη φορεῖ, Καὶ τὸν κότυλον τὸν σὸν βαβαιὰξ οὑτοισὶ † Μείζων ἀγωνιστὴς ἰσθμιάδος ἐπέρχεται. Ἐκάλουν δὲ καὶ κατακτούς τινας κοττάβους. ἐστὶ δὲ λυχνία αἰναγόμενα πάλιν τε συμπίπτοντα. Εὔβουλος Βελλεροφόντῃ, Τίς ἂν λάβοιτο τοῦ σκέλους κάτωθέ μοι, Ἄνω γὰρ ὥσπερ κοττάβειον αἴρομαι. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀφροδίτης γοναῖς, Τὸν δὴ λέγω σὺ δ' οὐ συνίης, κότταβος Τὸ λυχνίον ἐστὶ, πρόσεχε τὸν νοῦν, ᾠὰ μὲν Πέντε νικητήριον. Περὶ τοῦ; γελοῖον κοτταβιεῖτε, τίνα τρόπον Ἐγὼ διδάξω, καθ' ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ Τοῦτο τοὐπικείμενον Ἄνω, τὸ μικρὸν πινακίσκιον λέγεις, Τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ, οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται, Πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτο γ' ἂν τύχῃ μόνον Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται, καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς πρὸς θεῶν τῷ κοττάβῳ. Πρόσεστι ἔτι μάνης τίς ὥσπερ οἰκέτης. Καὶ μετ' ὀλίγα. ὧ δεῖ λαβὼν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ, Αὐλητικῶς δὲ καρκινοῦ τοὺς δακτύλους, Οἰνόν τε μικρὸν ἐγχέαι, καὶ μὴ πολὺν, Ἔπειτ' ἀφήσεις τίνα τρόπον δεῦρο βλέπε Τοιοῦτον ὦ Πόσειδον ὡς ὑψοῦ σφόδρα, Οὕτω ποιήσεις, ἀλλ' ἐγὼ μὲν σφενδόνῃ Οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτὸς, ἀλλὰ

μάνθανε

εὕρεσις κοττάβου.

Κοτταβίζειν

Κοττάβιον κατακτόν.

μάνθανε, Ἀγκυλοῦντα δεῖ σφόδρα τὴν χεῖρ' εὐρύθμως Γέμπειν τὸν κότταβον, ὡς Δικαίαρχός φησιν. καὶ Πλάτων δ' ἐν τῷ Διὶ τῷ κακουμένῳ, παρακελεύεται δέ τις Ἡρακλεῖ μὴ σκληρὰν ἔχειν τὴν χεῖρα μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δὲ ἀπ' ἀγκύλης τὴν τοῦ κοττάβου πρόεσιν, διὰ τὸ ἀπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. οἱ δὲ ποτηρίου εἶδος τὴν ἀγκύλην φασί. Βακχυλίδης ἐν ἐρωτικοῖς, εὖτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης ἵησι τοῖς δὲ τοῖσι νεανίαις λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν. καὶ Αἰσχύλος δ' ἐν ὀστολόγοις ἀγκυλητοὺς λέγει κοττάβους διὰ τούτων, Εὐρύμαχος οὐκ ἄλλος, οὐδὲν ἥσσονας Ὕβριζ' ὑβρισμοὺς, οὐκ ἐναισίους ἐμοί. ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ κότταβος ἀεὶ τὸ μὲν κάρα. Τοῦ δ' ἀγκυλητοῦ κόσσαβός ἐστι σκοπός Ἐκτεμὼν ἡβῶσα χεὶρ ἐφίετο. Ὅτι δὲ ἆθλον προὔκειτο τῷ εὖ προεμένῳ τὸν κότταβον, προείρηκε μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης. ὠὰ γάρ ἐστι καὶ πεμμάτια καὶ τραγήματα. ὁμοίως δὲ διεξέρχονται Κηφισόδωρος ἐν τροφωνίῳ, καὶ Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν κύκλωψι καὶ Εὔπολις, Ἕρμιππός τε ἐν τοῖς ἰάμβοις. τὸ δὲ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστι, Λυχνίον ἐστὶν ὑψηλὸν, ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ' οὗ τὴν καταβαλλομένην ἔδει πεσεῖν πλάστιγγα, ἐντεῦθεν δ' ἐπιπίπτειν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν ὑπὸ τοῦ κοττάβου, καί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχειρία τῆς βολῆς. μνημονεύει δὲ τοῦ μάνου Νικοχάρης ἐν λάκωσιν. ἕτερον δέ ἐστιν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δ' ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖταί τε ἐπ' αὐτῆς ὀξύβαφα κενὰ, ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λάταγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττάβια ὁ πλείω καταδύσας. Ἀμειψίας ἀποκοτταβίζουσιν, ἡ μανία. φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους, Καὶ τὸν ποδανιπτῆρα ἐγχέασα θ' ὕδατος. Κρατῖνος ἐν νεμέσει. τοῦ δ' εὖ κοττάβου προθέντας ἐν πατρικοῖσιν νόμοις Τὸ κενὸν ὀξύβαφον βάλλειν μὲν ὑπὸ † πόντῳ δὲ βάλλοντι νέμει πλεῖστα τύχης. τὸ δ' ἆθλον Ἀριστοφάνης διαταλεῦσιν, Ἐγὼ κ' ἐγὼ δὲ χάλκιον, Τοῦτ' ἐστὶ κοττάβειον ἱστάναι καὶ μυρρίνας. Ἕρμιππος μοίραις. χλανίδες δ' ὅλαι καταβέβληνται, θώρακα δ' ἅπας ἐμπερονᾶται. κνημῖδες δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦντι. βλαύτας δ' οὐδεὶς ἔτ' ὄφρα λεύκης, ῥάβδον δ' ὄψει τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένην, μανῆς δ' οὐδὲ λατάγων, ἡ τὴν τάλαιναν πλάστιγγ' ἴδοις παρὰ τὸν στροφιᾶ τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν. Ἀχαιὸς δ' ἐν λίνῳ περὶ τῶν σατύρων λέγων φησί, Ῥιπτοῦντες ἐκβάλλοντες ἀγνῶτες τί μου, Λέγοντες ὦ κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ. Τοῦτο δὲ λέγοντες παρ' ὅσον τῶν ἐρωμένων ἐμέμνηντο, ἀφιέντες ἐπ' αὐτοῖς τοὺς λεγομένους κοσσάβους, διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν ἰνάχῳ, ἀφροδισίαν εἴρηκε τὴν λάταγα, ξανθὴ δ' ἀφροδισία λάταξ πᾶσιν ἐπεκύπτει δόμοις. καὶ Εὐριπίδης ἐν πλεισθένει, πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς κύπριδος πρόσῳδον ἀχεῖ μέλος ἐν δόμοισιν. καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε, Οἰνοπόται σικελὰς ἐκ κυλίκων λάταγας. ἦν δέ τι καὶ ἄλλο κοτταβίου εἶδος προτιθέμενον ἐν ταῖς παννυχίσιν, οὗ μνημονεύει Κάλλιππος ἐν παννυχίδι διὰ τούτων. ὁ δ' ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦντα λήψεται Τὰ κοττάβια καὶ τῶν παρουσῶν ἣν θέλῃ φιλήσει. ἐγίνετο δὲ καὶ πεμμάτιά τινα ἐν ταῖς παννυχίσιν, ἐν αἷς πλεῖστον ὅσον χρόνον διαγρύπνουν χορεύοντες, καὶ διωνομάζετο τὰ πεμμάτια τότε χαρίσια ἀπὸ τῆς τῶν ἀναιρουμένων χαρᾶς. μνημονεύει Εὔβουλος ἐν ἀγκυλίωνι λέγων οὑτωσί, καὶ γὰρ πάλαι πέπηγε τὰ νικητήρια, εἶθ' ἑξῆς φησὶν ἐξεπήδησα ἄρτι ὡς πέψουσα τὸν χαρίσιον. ὅτι δὲ καὶ φίλημα ἦν ἆθλον, ἑξῆς λέγει ὁ Εὔβουλος, Εἶεν γυναῖκες νῦν ὅπως τὴν νύχθ' ὅλην Ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ παιδίου χορεύσετε, Θήσω δὲ νικητήριον τρεῖς ταινίας, Καὶ μῆλα πέντε καὶ φιλήματ' ἐννέα. Ὅτι δὲ ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς σικελιώταις ὁ κότταβος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ οἰκήματα ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ κατασκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου. οὐκ ἀπεικότως οὖν οὐδ' ὁ Καλλίμαχος σικελὴν τὴν λάταγα προσηγόρευε. μνημονεύει τῶν λατάγων καὶ τῶν κοττάβων καὶ ὁ χαλκοῦς καλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότταβον ἐνθάδε σοι τρίτον ἱστάναι οἱ δυσέρωτες, Ἡμεῖς προστίθεμεν γυμνασίῳ βρομίου Κώρυκον. οἱ δὲ παρόντες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες Ἐς σφαίρας κυλίκων, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἰδεῖν Ὄμματι βηματίσασθε τὸν αἰθέρα τὸν κατακλινῆ, Εἰς ὅσον αἱ λάταγες χωρίον ἐκτέταται. Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν μεγάλῃ κύλικι ἐπιλέγων ἐκ τῶν αὐτῶν ἐλεγείων καὶ τόδε. Ὕμνους οἰνοχοεῖν ἐπιδέξια σοί τε καὶ ἡμῖν. Τόνδε σὺν ἀρχαῖον τηλέπεδόν τι φίλον Εἰρεσίῃ γλώσσης ἀποπέμψομεν εἰς μέγαν αἶνον, Τοῦ δ' ἐπὶ ξυμποσίου δεξιότης τε λόγου, Φαίακος μουσῶν ἐρέτας ἐπὶ σέλματα πέμπει. Κατὰ γὰρ τὸν νεώτερον Κρατῖνον ὃς ἐν ὀμφάλῃ φησί, Πίνειν μὲν ὄντα τὸν καλῶς εὐδαίμονα Κρεῖττον, μάχαι δ' ἄλλοισι καὶ πόνοι μέλοι. Πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος ἀεὶ περὶ τὸν σύρφακα ἀντικορυσσόμενος, καὶ οὐδέποτε τῆς φιλονεικίας παυόμενος, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν, ἐπεὶ θόρυβος κατεῖχε τὸ συμπόσιον ἔφη. τίς οὗτος ὁ τῶν συρβηναίων χορός. καὶ αὐτὸς δ' ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν μεμνημένος τινῶν ἐρῶ, ἵνα μὴ ὁ Οὐλπιανὸς βρενθύηται ἐκ τοῦ ἀποθέτου τοῖς ὁμηρίδαις, μόνος ἀναστάσας τὰ κοττάβια, Ἀγγελίας ἀγαθῆς δεῦξ' ἴτε πευσόμενοι, Καὶ κυλίκων ἔριδας διαλύετε καὶ

Κότταβοι σικελιώταις περισπούδαστοι.

κατάθεσθε. Τὴν ξύνεσιν παρ᾽ ἐμοί, καὶ τάδε μανθάνετε. Εἰς τὴν παροῦσαν ζήτησιν ἐπιτή-
δεια ὄντα. ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη φέροντας ἡμῖν στεφάνους καὶ μύρα. διατί δὲ λέγονται τῶν ἐστεφα-
νωμένων, ἐὰν λύωνται οἱ στέφανοι, ὅτι ἐρῶσιν. τοῦτο γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχου ἀναγινώσκων ἐπι-
γράμματα, ὧν δεῖ καὶ τοῦτο, ἐπεζήτουν μαθεῖν, εἰπόντος τοῦ Κυρηναίου τάδε ῥόδα φυλλοβολεῦντα
Τῶν ἀγρίων ἀπὸ στεφάνων πάντ᾽ ἐγένοντο χαμαί. Σὸν οὖν ἐστιν ὦ μουσικώτατε τὴν χιλιετῆ
ταύτην ζήτησιν ἀπολύσασθαι Δημόκριτε, καὶ διατί οἱ ἐρῶντες στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύ-
ρας. καὶ ὁ Δημόκριτος, ἀλλ᾽ ἵνα κἀγώ φησι μνημονεύσω τοῦ χαλκοῦ ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Διονυσίου. χαλ-
κοῦς δὲ προσηγορεύθη διὰ τὸ συμβουλεῦσαι Ἀθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι, καὶ τὸν λόγον τοῦτον

Διονύσιος ὁ χαλκοῦς.

ἀνέγραψε Καλλίμαχος ἐν τῇ τῶν ῥητορικῶν ἀναγραφῇ, λέξω τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐλεγείων. σὺ δὲ ὦ Θεό-
δωρε, τοῦτο γὰρ σὸν τὸ κύριον ὄνομα δέχου, τήνδε προπινομένην τὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ ποίησιν. ἐγὼ δ᾽ ἐπιδέ-
ξια πέμπω σοὶ πρώτῳ χαρίτων ἐγκεράσας χάριτας, Καὶ σὺ λαβὼν τόδε δῶρον ἀοιδὰς ἀντιπρό-
πιθι Συμπόσιον κοσμῶν καὶ τὸ σὸν εὖ θέμενος. φὰς οὖν διά τι τῶν ἐστεφανωμένων, ἐὰν λύηται ὁ στέ-

Στέφανοι τῶν ἐρώντων διαλυόμενοι.

φανος ἐρᾶν λέγονται. πότερον ὅτι ὁ ἔρως τῶν ἐρώντων ἦθος περιαιρεῖται τὸν κόσμον. διὰ τὸ πρὸς τὴν
ἐπιφανοῦς κόσμου περιαίρεσιν, φρικτόν τινα φησὶ Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, καὶ σημεῖον νομί-
ζουσι τοῦ καὶ τὸν τοῦ ἤθους κόσμον περιῃρῆσθαι τοὺς τοιούτους. ἢ καθάπερ ὑπὸ τῆς μαντικῆς, ἄλλα πολλὰ
καὶ τοῦτο συμβάλλονται τινες. ὁ γὰρ ἐκ τοῦ στεφάνου κόσμος, οὐδὲν ἔχων μόνιμον, σημεῖόν ἐστι πάθους ἀβεβαίου
μέν, κεκαλλωπισμένου δέ. τοιοῦτος δ᾽ ἐστὶν ὁ ἔρως. οὐδένες γὰρ μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἐρᾶν ὄντων καλλωπί-
ζονται, εἰ μὴ ἄρα ἡ φύσις οἷόν τι δαιμόνιον δικαίως βραβεύουσα τῶν πραγμάτων ἕκαστον, οἴεται δεῖν
τοὺς ἐρῶντας μὴ στεφανοῦσθαι πρὶν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ὅταν κατεργασάμενοι τὸν ἐρώ-
μενον, ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπιθυμίας. τὴν ἀφαίρεσιν οὖν τοῦ στεφάνου σημεῖον τοῦ ἔτι διαγωνίζεσθαι
ποιούμεθα, ἢ ὁ ἔρως αὐτὸς οὐκ ἐῶν καθ᾽ αὐτοῦ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀνακηρύττεσθαι τὸν μέν, τὸν στέφα-
νον περιαιρεῖσθαι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐνδίδωσιν αἴσθησιν, μηνύων ὅτι ἥττηνται ὑπὸ αὐτοῦ, διὸ ἐρᾶν οἱ
λοιποὶ τοὺς τοιούτους φασίν, ἢ ὅτι λύεται μὲν πᾶν ἐνδεδεμένον. ὁ δὲ ἔρως στεφανουμένων τινῶν δεσ-
μός ἐστι. οὐδένες γὰρ ἄλλοι τῶν δεδεμένων περὶ τὸ στεφανοῦσθαι σπουδάζουσι πλὴν οἱ ἐρῶντες. τὴν τοῦ
στεφάνου δὴ λύσιν σημεῖον τοῦ περὶ τὸν ἔρωτα δεσμοῦ, νομίζοντες ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους, ἢ διὰ τὸ
πολλάκις τοὺς ἐρῶντας διὰ τὴν ποίησιν ὡς ἔοικε, στεφανουμένους περιαιρεῖν αὐτῶν τὸν στέφανον, ἀντι-
στρέφομεν τῇ ὑπονοίᾳ τὸ πάθος, ὡς οὐκ ἄν ποτε τοῦ στεφάνου περιρρέοντος, εἰ μὴ ἤρων, ἢ ὅτι ἀναλύ-
σεις περὶ μόνους μάλιστα τοὺς ἐρῶντας, καὶ καταδεδεμένους γίνονται. τὴν δὲ τοῦ στεφάνου ἀνάλυσιν
καταδεδεμένων τινῶν εἶναι νομίζοντες, ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους. καταδέονται γὰρ οἱ ἐρῶντες. ἢ
μὴ ἄρα διὰ τὸ κατεστέφθαι τῷ ἔρωτι τοὺς ἐρῶντας οὐκ ἐπίμονος αὐτῶν ὁ στέφανος γίνεται. χαλεπὸν
γὰρ ὑπὲρ μεγάλῳ καὶ θείῳ στεφάνῳ μικρόν, καὶ τὸν τυχόντα θεῖναι. Στεφανοῦσι δὲ τὰς τῶν ἐρω-

Θύραι τῶν ἐρωμένων στεφανούμεναι.

μένων θύρας, ἤτοι τιμῆς χάριν, καθάπερ εἴ τινος θεοῦ τὰ πρόθυρα στεφανοῦσιν αὐτῷ, ἢ τοῖς ἐρωμένοις
ἀλλὰ τῷ ἔρωτι ποιούμενοι τὴν τῶν στεφάνων ἀνάθεσιν, τοῦ μὲν ἔρωτος τὸ ἐρώμενον ἄγαλμα. τοῦ-
του δὲ ναὸν ὄντα τὴν οἴκησιν, στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἢ μᾶλλον ὑφ᾽ ὧν οἴονται, καὶ πρὸς
ἀλήθειαν τὸν τῆς ψυχῆς κόσμον ἐσκυλεῦσθαι, τούτοις καὶ τὸν τοῦ σώματος κόσμον ὑπὸ τοῦ πάθους ἐξαγό-
μενοι καὶ σκυλεύοντες ἑαυτοὺς ἀνατεθείκασι. πᾶς δὲ ὁ ἐρῶν τοῦτο δρᾷ μέν, μὴ παρόντος δὲ τοῦ ἐρω-
μένου, τοῦτο ἐμποδὼν ποιεῖται τὴν ἀνάθεσιν, ὅθεν Λυκοφρονίδης τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίη-
σε λέγοντα, τὸ δὲ ἀνατίθημί σοι ῥόδον καλὸν νόημα, καὶ πέδιλα καὶ κυνέην καὶ τὴν θηροφόνον
λογχίδα, ἐπεί μοι νόος ἄλλῃ κέχυται ἐπὶ τὰν χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἱε-

Ἰσότης στεφάνων.

ρώτατος Πλάτων ἐν ἑβδόμῳ νόμων πρόβλημά τι προβάλλει στεφανωτικόν, ὅπερ ἄξιόν ἐστιν ἐπι-
λύσασθαι, οὕτως λέγοντος τοῦ φιλοσόφου. μήλων δέ τινων διανομαὶ καὶ στεφάνων πλείοσιν ἅμα
καὶ ἐλάττοσιν ἁρμοττόντων τῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν, ὃ μὲν Πλάτων οὕτως εἶπεν. ἔστι δὲ ὃ λέγει τοι-
οῦτον ἐν ᾧ βούλεται ἀριθμὸν εὑρεῖν, ὃ ἕως τοῦ τελευταίου εἰσελθόντος ἐξ ἴσου πάντες ἕξουσιν ἤτοι
μῆλα ἢ στεφάνους. φημὶ οὖν τὸν ἑξήκοντα ἀριθμὸν εἰς ἓξ συμπότας δύνασθαι τὴν ἰσότητα πλη-
ροῦν. οἶδα γὰρ ὅτι κατ᾽ ἀρχὰς ἐλέγομεν μὴ συνδειπνεῖν τῶν πέντε γε πλείους, ὅτι δέ γε ἡμεῖς
ψαμμακόσιοι ἐσμὲν δῆλον. ὁ οὖν ἑξήκοντα ἀριθμὸς εἰς ἓξ τοὺς συμπότας πληρωθέντος τοῦ συμ-
ποσίου ἄρχεται οὕτως, εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμπόσιον ὁ πρῶτος καὶ ἔλαβε στεφάνους ἑξήκοντα. ἐπει-
σελθόντι δὲ τῷ δευτέρῳ δίδωσι τοὺς ἡμίσεας, καὶ ἑκάστῳ γίνονται τριάκοντα, καὶ τρίτῳ ἐπεισελ-
θόντι ἐξ εἴκοσι συνδιαιρούμενοι τοὺς πάντας ἑξήκοντα ἔχουσι. τετάρτῳ πάλιν ὁμοίως κοινω-
νήσαντες, ἐκ δεκαπέντε γίνονται. πέμπτῳ δὲ ἐκ δώδεκα, καὶ τῷ ἕκτῳ ἐκ δέκα. καὶ οὕτως ἰσό-
της ἀναπληροῦται τῶν στεφάνων. ταῦτα εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς
τὸν Κύνουλκον Οἴω μ᾽ ὁ δαίμων ἔφη φιλοσόφῳ συνῴκισε κατὰ τὸ Θεογνήτου τοῦ κωμῳδοποιοῦ φά-
σμα Ἐπαρίστερα ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀντέστροφέ σου τὸν βίον τὰ βυβλία Πεφιλο-
σόφηκας

στέφανος γοῦν τε κ᾽ οὐρανῷ λαλῶν, Οἷς οὐδ᾽ ἐν ἦν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Πόθεν γὰρ σὺ καὶ ὁ τῆς
συρβηναίων ἐπῆλθεν χορός. τίς τῶν ἀξίων λόγου μέμνηται τοῦ μουσικοῦ τούτου χοροῦ, καὶ ἐς οὐ πρότερον
ἐρῶ ὦ οὗτος διδάξαι σε, πρὶν ἂν τὸν ἄξιον παρὰ σοῦ λάβω μισθόν. οὐ γὰρ ἐγὼ τὰς τῶν βυβλίων ἀκάν-
θας, ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς
δυσχεράνας ἀνεβόησε τὰ ἐξ ὑπονοίας Ἀλέξιδος. Οὐδ᾽ ἐν προβάλλοις ταῦτα γ᾽ ἐστὶν ὄνομα, Οὔ
φασι τὸν θύοντα τοῖς κεκτημένοις Δόξαντα ἰδεῖν. τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φαίνεται, καὶ παρ᾽ Ἀντιφάνει
ἐν ὕπνῳ, καὶ ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ περὶ στεφάνων ζητήσεις ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παρὰ τῷ
χαρίεντι Ἀνακρέοντι ναυκρατίτης στέφανος ὦ Οὐλπιανέ. φησὶ γὰρ οὗτος ὁ μελιχρὸς ποιητής, Στε-
φάνους δ᾽ ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν, Τοὺς μὲν ῥοδίνους, τὸν δὲ ναυκρατίτην. Καὶ διατί παρὰ τῷ
αὐτῷ ποιητῇ λύγῳ τινὲς στεφανοῦνται. φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν. Μεγίστης δ᾽ ὁ φιλόφρων
δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτο-
πος. πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἡ λύγος ἐπιτήδειος. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ ζητήσεως ἄξιον ὄν-
των καὶ μὴ ὀνομαζόμενα φιλότης. σιωπῶντος δ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν προσποιουμένου, ὁ Δημόκριτος ἔφη,
Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικώτατος ἑταῖρε ἐξηγούμενος τὸ χωρίον ἔφη, ὅτι καὶ λύγοις ἐστεφανοῦντο οἱ ἀρ-
χαῖοι. Τύναρος δὲ ἀγροῖκον εἶναι λέγει στεφάνωμα τὴν λύγον, καὶ οἱ ἄλλοι γε ἐξηγηταὶ ἀπροσδιόνυσά τι-
να εἰρήκασιν περὶ τοῦ προκειμένου. ἐγὼ δὲ ἐντυχὼν τῷ Μηνοδότου τοῦ Σαμίου συγγράμματι, ὅπερ ἐπι-
γράφεται τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή, εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἀδμήτην γάρ φησι τὴν Εὐρυσθέως
ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν ἐλθεῖν εἰς Σάμον. θεασαμένην δὲ τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν, καὶ τῆς οἴκοθεν σωτη-
ρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι, ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος. πρότερον
δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ νυμφῶν καθιδρυμένου, τοὺς δὲ Ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας, πεῖ-
σαι χρημάτων ὑποσχέσει Τυρρηνοὺς ληστρικῷ τε βίῳ χρωμένους ἁρπάσαι τὸ βρέτας, πεπεισμένους
τοὺς Ἀργείους, ὡς εἰ τοῦτο γένοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν τὴν Σάμον κατοικούντων ἡ Ἀδμήτη
πείσεται. τοὺς δὲ Τυρρηνοὺς ἐλθόντας εἰς τὸν Ἡραΐτην ὅρμον, καὶ διαβάντας εὐθέως ἔχεσθαι τῆς
πράξεως. ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ ναοῦ, ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας καὶ διακομίσαντας ἐπὶ θάλασ-
σαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι. λυσαμένους δ᾽ αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια, καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους,
εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπαίρειν οὐ δύνασθαι. ἡγησαμένους οὖν θεῖον τοῦτ᾽ εἶναι, πάλιν ἐξενεγ-
καμένους τῆς νεὼς τὸ βρέτας, ἀποθέσθαι παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ψαιστὰ αὐτῷ ποιήσαντας περι-
δεεῖς ἀπαλλάττεσθαι. τῆς δὲ Ἀδμήτης ἕωθεν δηλωσάσης ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη, καὶ ζητήσεως
γενομένης, εὑρεῖν μὲν αὐτὸ τοὺς ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ὡς δ᾽ ἂν βαρβάροις Κᾶρας ὑπονοήσαν-
τας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι, πρός τι λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι, καὶ τοὺς εὐμηκεστάτους
τῶν κλάδων ἑκατέρωθεν ἐπισπασαμένους περιειλῆσαι πάντοθεν. τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐ-
τὸ ἁγνίσαι καὶ στῆσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάθρου, καθάπερ πρότερον ἵδρυτο. διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ᾽
ἕκαστον ἔτος, ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ἠιόνα καὶ ἀφανίζεσθαι. ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθε-
σθαι, καὶ καλεῖσθαι τόνεα τὴν ἑορτήν, ὅτι συντόνως συνέβη περιειληφθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν
τὴν πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένων. ἱστορεῖται δ᾽ ὑπ᾽ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν Καρῶν δει-
σιδαιμονίᾳ περισχεθέντων, ἐπὶ τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ παραγενομένων εἰς Ὕβλαν, καὶ πυνθανομέ-
νων περὶ τῶν ἀπηντημένων, θεσπίσαι τὸν Ἀπόλλωνα ποινὴν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι᾽ ἑαυτῶν
ἑκούσιον, καὶ χωρὶς δυσχεροῦς συμφορᾶς, ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ Προμη-
θεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρός, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν, καὶ τίσιν ἑκούσιον
ἐν ἀλυπίᾳ κειμένην δοῦναι θελήσαντος ταύτην ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν, ὅ-
θεν οὕτ᾽ ἐκείνου τὸν δεδηλωμένον στέφανον περὶ Προμηθεῖ περιγενέσθαι, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ τοῖς εὐερ-
γετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς δωρεάν, διόπερ καὶ τοῖς Καρσὶ κατὰ τὸ πα-
ραπλήσιον ἔθος παρεκελεύσατο στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ, καταδεῖν τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν
τοῖς κλάδοις, οἷς αὐτοὶ κατέλαβον τὸν θεόν. καταλῦσαι δὲ καὶ τ᾽ ἄλλα γένη τῶν στεφάνων ἐπέτα-
ξε, χωρὶς τῆς δάφνης, τὴν δ᾽ αὐτὸς ἔφη τοῖς τὴν θεὸν θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον, ἐπεί τε
χρησθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας κατακολουθήσαντας αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι, καὶ δίκην ἐν εὐωχίαις ἀπο-
διδόντας τῇ θεῷ τὴν προσήκουσαν, ὅθεν τοὺς Κᾶρας ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου,
καταλῦσαι τὰς ἔμπροσθεν εἰθισμένας στεφανώσεις. αὐτούς τε κατὰ πλῆθος χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ,
τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὴν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν καὶ νῦν ἔτι διαμένοντα τῆς δάφνης στέφα-
νον. μνημονεύει δ᾽ ἔοικεν ἐπιπισόντι τῆς κατὰ τὸν λύγον στεφανώσεως, καὶ Νικαίνετος ὁ ἐπο-
ποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος, καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἀγαπηκὼς
ἐν πλείοσι. λέγει δ᾽ οὕτως, Οὐκ ἐθέλω Φιλόθηρε κατὰ πόλιν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀρούρης Σαίνυ-
σθαι, ζεφύρου πνεύμασι τερπόμενος, Ἀρκεῖ μοι κοίτη μὲν ὑπὸ πλευρῇσι χαμεύνα. Ἐγγὺς

Ναυκρατίτης στέφανος, καὶ λύγινος.

Λύγινος στέφανος Σαμίων.

γὰρ προμόλου δείμνιον ἐν Λαπίνης, Καὶ λύγος ἀρχαῖον καρῶν στέφος, ἀλλὰ φιρίαθα, Οἴνος καὶ μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη. Θυμήρεις πίνοντες, ὅπως Διὸς εὐκλέα νύμφην, Μέλπωμεν νήσου δεσπότιν ἡμετέρης. Ἐν τούτοις γὰρ ἀμφιβόλως εἰρηκὼς ὁ Νικαινέτος πότερον γραμμῆς ἕνεκεν ἡ στεφανώσεως ἄρχεται τῇ λύγῳ, τὸ λέγειν αὐτὴν τῶν καρῶν ἀρχαῖον στέφος, πρόδηλον καθίστησι τὸ ζητούμενον. συνέβη δὲ τὴν τοῦ λύγου στεφάνωσιν, καὶ μέχρι τῶν κατὰ Πολυκράτη χρόνων, ὡς ἄν τις εἰκάσειε τῇ νήσῳ συνηθεστέραν ὑπάρχειν. ὁ γοῦν Ἀνακρέων φησί, Μεγίστης ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπεὶ δὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ εὗρον κτησάμενος τὸ τοῦ Μηνοδότου συγγραμμάτιον, καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς τὸ αὐτοῦ τὸ παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι ζητούμενον. λαβὼν δὲ παρ᾽ ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπὴν ὀνειδίζων Ἡφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας περὶ τοῦ παρ᾽ Ἀνακρέοντι λυγίνου στεφάνου, ὅπερ νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ εὕρομεν παρὰ τῷ ἀντιμοπώλῃ Δημητρίῳ. τοιοῦτος δέ τις καὶ ὁ Ἡφαιστίων συγγραφεύς, καὶ περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ἄδραντον ἐγένετο. ἐκδόντος γὰρ τούτου πέντε μὲν βυβλία περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ᾽ ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, ἕκτον δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς νικομαχίοις Ἀριστοτέλους ἐννοίας ἀμφιλαφῶς παραθεμένου. καὶ περὶ τοῦ παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδοποιῷ Πλεξίππου, καὶ πλεῖστα ὅσα, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰπόντος, σφετερισάμενος καὶ ταῦτα, ἐπέγραψέ τι βυβλίον περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών, ὥσπερ κἀν τῷ περὶ τοῦ λυγίνου στεφάνου. μόνον γὰρ τοῦτ᾽ ἴδιον εἴρηκεν, ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λύγον ἱστορίαν, καὶ ὅτι οὔτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν, οὔτε τὰ Ἀνακρέοντος ὁ συγγραφεύς, ἐπιδείξει τις καὶ διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ᾽ ἔνια τῶν ἱστορηθέντων παρὰ Μηνοδότῳ. δύναται δέ τις λέγειν περὶ τοῦ λύγου ἁπλούστερον, ὅτι ὁ Μεγίστης τῇ λύγῳ στεφανοῦται ὡς παρακείμενος ΛΕΙΠΕΙ. Ἐκ τοῦ δασυλλοῦς πάντων γόνυ πεπηγότες ἡμῶν κωλύοντι δεσπόταν, καὶ μέγαν βασιλέα φανέντος. τούτων λεχθέντων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστοτέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν ἀταρνέα, οὐ παιάν ἐστιν ὡς ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπενεγκάμενος Δημόφιλος εἰς αἰδῶ τε παρασκευασθεὶς ὑπ᾽ Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ᾄδοντος ἐν τοῖς συσσιτίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ἑρμείαν παιᾶνα. ὅτι δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ τῶν σκολιῶν ἕν τι καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως, φανερὸν ὑμῖν ποιήσω. ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτέῳ θήραμα κάλλιστον βίῳ, σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλερούς ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν τ᾽ ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω καὶ γονέων μαλακαυγήτοιό θ᾽ ὕπνου. σοῦ θ᾽ ἕνεκεν ὁ Διὸς Ἡρακλῆς, Λήδας τε κοῦροι πολλὰ ἀνέτλασαν ἔργοις σὰν ἀγρεύοντες δύναμιν. σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τε Ἀΐδαο δόμους ἦλθον, σᾶς δ᾽ ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς καὶ ἀταρνέος ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοὶ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις, ἀθάνατόν τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι Μνημοσύνης θυγατέρες Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι φιλίας τε γέρας βεβαίας. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τί κατιδεῖν ἐν τούτοις δύναται παιανικὸν ἰδίωμα σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν, δι᾽ ὧν εἴρηκε σᾶς γὰρ φιλίου μορφᾶς ἀταρνέος ἔντροφος, ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. οὐκ ἔχει δ᾽ οὔτε τὸ παιανικὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν σπαρτιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν, ὅν φησι Δοῦρις ἐν τοῖς Σαμίων ἐπιγραφομένοις ὅροις, ᾄδεσθαι ἐν Σάμῳ. παιὰν δ᾽ ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν μακεδόνα γραφείς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ διαλεκτικός, ὥς φησιν Ἕρμιππος ὁ καλλιμάχειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστοτέλους. ᾄδεται δὲ καὶ οὗτος ἐν Δελφοῖς λυρίζοντος γέ τινος παιδός, καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα δὲ τὸν κορίνθιον Ἀλκυόνης πατέρα, ὃν ᾄδουσι κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίφθεγμα. παρέθετο δὲ αὐτὸ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολῇ. καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον δὲ τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι ῥόδιοι. ἔχει γὰρ τὸ ἰὴ παιὰν ἐπίφθεγμα ὥς φησι Γόργος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν. ἐπ᾽ Ἀντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ φησὶ Φιλόχορος ἀθηναίους ᾄδειν παιᾶνας, ποιησάντων πολλῶν καὶ τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος, φησίν, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος, ὡς θνητῷ μνῆμα κατεσκεύαζον, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμενος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκόσμησα. τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Κύνουλκος ἔφη, τί με ἀνέμνησας κείνων κυλίκων κατὰ τὸν σοφὸν Φιλωνα, δέον μηδὲν τῶν σπουδῆς ἀξίων λέγειν τί τοῦ γάστρωνος παρόντος Οὐλπιανοῦ. οὗτος γὰρ τὰς καπυρωτέρας ᾠδὰς ἀσπάζεται μᾶλλον τῶν ἐσπουδασμένων, οἷαί εἰσιν αἱ λοκρικαὶ καλούμεναι μοιχικαί τινες τὴν φύσιν ὑπάρχουσαι, ὡς καὶ ἥδε· ὦ τί πάσχεις μὴ προδῷς ἄμμ᾽ ἱκετεύω, πρὶν καὶ μολεῖν κεῖνον αὐτῶν, μὴ κακὸν μέγα ποιήσεις, κἀμὲ τὴν δειλάκραν. ἁμέρα καὶ ἤδη τὸ φῶς διὰ τᾶς θυρίδος οὐκ

ἐσορῇς

Ἡφαιστίων τἀλλότρια συγγράμματα σφετεριζόμενος.

Ἀριστοτέλους σκολιὸν ὁ παιάν.

Παιᾶνες.

Καπυρὰ ᾠδαί.

ἔδρης. τοιούτων γὰρ ἀσμάτων αὐτοῦ πᾶσα πλήρης ἡ φοινίκη, ἐν ᾗ καὶ οὗτος ἐποίει καλαμίζων. μετὰ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ καλαβρῶν καλουμένων συντιθέντων, εἰδὼς τοι γὰρ ὦ καλὲ Οὐλπιανὲ τοὔνομα. καὶ ὁ Σκήψιος Δημήτριος ἐν τῷ δεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου φησὶν οὕτως. Κτησιφῶν ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς τῶν καλουμένων καλάβρων, ὃν καὶ ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἄρξας Περγάμου Ἄτταλος δικαστὴν κατέστησε βασιλικῶν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς κἀν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας Μνησιπτόλεμόν φησί ποτε τὸν ἱστοριογράφον τὸν παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ προσαγορευθέντι μεγάλῳ πλεῖστον ἰσχύσαντος υἱὸν γενέσθαι Σέλευκον, τὸν τῶν ἱλαρῶν ἀσμάτων ποιητήν, ὧνπερ σοφιστὴς ᾄδειν σύνηθες. κἀγὼ παιδοφιλήσω, πολύ μοι κάλλιον ἢ γαμεῖν. παῖς μὲν γὰρ παρὼν κἠν πολέμῳ μᾶλλον ἐπαφελεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν ἔφη, ἀλλ' ἐπειδή μοι ὀργίζῃ ἔρχομαί σοι λέξων τὸν συρβηναίων χορὸν ὅστις ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανός, οἴει γὰρ ἔφη κάθαρμα θυμοῦσθαί με ἐφ' οἷς εἴρηκας, ἢ κατ' ὀλίγον σοι πεφροντικέναι κύον ἀδεές, ἀλλ' ἐπεὶ διδάσκειν με τι ἐπαγγέλλῃ, σπονδάς σοι ποιοῦμαι οὐ τριακοντέτιδας, σὺ δὲ μόνον δίδασκε τίς ὁ συρβηναίων χορός. Κλέαρχος ὦ λῷστε ἐν δευτέρῳ περὶ παιδείας οὑτωσὶ φησίν, λείπεταί τις ὁ συρβηναίων χορός, ὧν ἕκαστον τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ κατᾴδειν δεῖ προσέχοντα, οὐδὲν τῷ προκαθημένῳ καὶ διδάσκοντι τὸν χορόν, ἀλλ' αὐτὸς πολὺ τούτων ἀτακτότερος ὢν θεατής. καὶ περὶ τὸν παρῳδὸν Ματρωνα, Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, Εὔβοιός τε καὶ Ἑρμογένης δῖοί τε Φίλιπποι, Οἱ μὲν δὴ τεθνᾶσι καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισι, Ἔστι δέ τις Κλεόνικος ὃν ἀθάνατον λάχε γῆρας. Οὔτε ποιητάων ἀδαήμων οὔτε θεάτρων, Ὃς καὶ τεθνεῶτι λαλεῖν πόρε Περσεφόνεια.

Σὺ δὲ καὶ ζῶν καλὲ Οὐλπιανὲ πάντα μὲν ζητεῖς, λέγεις δὲ οὐδὲ ἕν. καὶ ὅστις ἡδέως ἔφη τῶν ἐπῶν ὦ καλὲ μου ἑταῖρε ἕως ἔτι ἐμμένομεν ταῖς σπονδαῖς, καὶ ὁ Κύνουλκος, πολλοί τινες τῶν παρῳδιῶν ποιηταὶ γεγόνασιν ὦ ἑταῖρε, ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὔβοιος ὁ Πάριος γενόμενος τοῖς χρόνοις κατὰ Φίλιππον, οὗτός ἐστιν ὁ καὶ Ἀθηναίοις λοιδορησάμενος, καὶ σώζεται αὐτοῦ τῶν παρῳδιῶν βυβλία τέσσαρα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν σίλλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, περὶ τῶν τὰς παρῳδίας γεγραφότων ἱστορῶν, τάδε γράφει, καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὔβοιον τὸν τὰς παρῳδίας γράψαντας, λογίους ἂν φήσαιμι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως, καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας. εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν. λέγει γὰρ οὗτος ἐν τοῖς ἑξαμέτροις, Μοῦσά μοι εὐρυμέδοντ' ἀδεῖ σοι τὴν ποντοχάρυβδιν Τὴν ἐγγαστριμάχαιραν, ὃς ἐσθίει οὐ κατὰ κόσμον, Ἔννεφ' ὅπως ψηφῖδι κακῇ κακὸν οἶτον ὄληται Βουλῇ δημοσίῃ παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο. Κέχρηται δὲ καὶ Ἐπίχαρμος ὁ Συρακούσιος ἔν τινι τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον, καὶ Κρατῖνος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς ἐν Εὐνείδαις, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὃν ἐκάλουν φακῆν. λέγει γὰρ οὕτως, Ἐς δὲ Θάσον μ' ἐλθόντα μετεωρίζοντες ἔβαλλον, Πολλοῖσι σπελέθοισι, καὶ ὧδέ τις εἶπε παραστάς, Ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε τίς σ' ἀνέπεισεν, Ἐς καλὴν κρηπῖδα ποσὶν τοῖσιν δ' ἀναβῆναι. Τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι μικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον, Μνῆμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι,

Καὶ σπάνις ἣ πολλοὺς Θασίων εἰς ὁλκάδα βάλλει, Ἐς κούρων βδελυρῶν ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε Ἀνδρῶν, οἳ καὶ νῦν κεῖθι κακῶν κακὰ ῥαψῳδοῦσιν, Οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ τοῖσιν τὰ χρήζων ἐπίθησα. Αὖθις δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀπείσομαι, εἰς Θασίους δὲ Μηθὲν πημαίνων κλυτὸν ἄργυρον ἐγγυαλίξω, Μή τις μοι κατὰ οἶκον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ, Πεσσομένης ἀλόχου τὸν Ἀχαϊκὸν ἄρτον ἐν οἴκοις. Καί ποτέ τις εἴπῃσι μικρὸν τυροῦντας ἰδοῦσα, Ὦ φιλίαν ὅρμην παρ' Ἀθηναίοισιν ἀείσας, Πεντήκοντ' ἔλαβεν δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἔπεμψας. Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν εἶπέ τε φωνῇ, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδελυρὰ χώρει τὸν ἀγῶνα, Καὶ τότε δὴ θάρσησα, καὶ ἤειδον πολὺ μᾶλλον.

Πεποίηκε δὲ παρῳδίας καὶ Ἕρμιππος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δὲ πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων, καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις, καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἣν ἐπιγράφουσι Φιλίνην. ὁ δὲ Εὔβοιος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα. περὶ μὲν τῆς τῶν βαλανέων μάχης.

Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχέεσσιν. περὶ δὲ τοῦ λοιδορουμένου κουρέως τῷ κεραμεῖ τῆς γυναικὸς χάριν, Μὴ δὲ σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κούρην, Μὴ δὲ σὺ Πηλείδη. ὅτι δὲ ἦν τις περὶ αὐτὸς δόξα παρὰ τοῖς Σικελιώταις, Ἀλέξανδρος Αἰτωλὸς ὁ τραγῳδοδιδάσκαλος ποιήσας ἐλεγεῖον τρόπον τοῦτον δηλοῖ. Ὡς Ἀγαθοκλῆος λάσιαι φρένες ἤλασαν ἔξω Πατρίδος ἀρχαίων. ἦν ὁ δ' ἀνὴρ προγόνων Εἰδώς, ἐκ νεότητος ἀεὶ ξείνοισιν ὁμιλεῖ, Ξεῖνος Μιμνέρμου δ' εἶσε πόσα κερονίων, Παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πότην ἴσον. ἔγραφε δ' ὧν Ἡρεὺς παρ' Ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων, Πιστυγάσῃ φωρῶσαν ἀναιδέας, ἤ τινα χλούνην Φλοιῶν ἀθήρῃ σὺν κακοδαιμονίῃ,

Καλάβρων ποιητής.

Συρβηναίων χορός.

Παρῳδοί.

Τοῖα συρακοσίοις καὶ ἔχων χάριν, ὡς δὲ Βοιωτὸς ἔκλυεν, εὐβοίᾳ τέρψεται, οὐδ' ὀλίγον.

Πολλῶν οὖν ἑκάστοτε τοιούτων λεγομένων ἐπεί ποτε ἑσπέρα κατελάμβανεν ἡμᾶς, ὁ μέν τις ἔλεγε, παῖ λύχνειον, οἱ δὲ λυχνίαν. οἱ δὲ λοφνίαν οὕτω καλεῖσθαι φάσκων τὴν ἐκ φλοιοῦ λαμπάδα. ὁ δὲ πανόν, ἄλλος δὲ φανόν. ὁ δὲ λυχνοῦχον, ὁ δὲ λύχνον, καὶ δίμυξον δὲ λύχνον ἕτερος. ἄλλος δὲ ἐλάνην, ὁ δέ τις ἑλάνας, τὰς λαμπάδας οὕτω φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὴν ἕλην, οὕτω δ' εἰπεῖν Νεάνθην ἐν α τῶν περὶ Ἄτταλον ἱστοριῶν. καὶ ἄλλος ὅτι δή ποτε ὡς τάραχον γίνεσθαι, οὐ τὸν τυχόντα τῶν περὶ τούτοις ἰσχὺν πάντων λεγομένων. Σιληνὸν μὲν γάρ τις τὸν γλωσσογράφον ἔφασκεν ἀθηναίους λέγειν τὰς λαμπάδας φανούς. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος, δέλετρον τὸν φανὸν καλεῖσθαι, οἷον φασὶν οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων ἔχουσιν οὓς οὗτοι ἑλάνας καλοῦσιν. Ἀμερίας δὲ γράβιον τὸν φανόν. Σέλευκος δὲ οὕτως ἐξηγεῖται ταύτην τὴν λέξιν. γράβιον ἐστὶ τὸ πρίνινον, ἢ δρύϊνον ξύλον, ὅπερ ἐθλασμένον καὶ κατεσχισμένον ἐξάπτεσθαι, καὶ φαίνειν τοῖς ὁδοιπορούσιν. Θεοδωρίδας γοῦν ὁ συρακούσιος ἐν κενταύροις διθυράμβῳ φησί, πίσσα δ' ἀπὸ γραβίων ἔσταζεν οἷον

Τὼς δ' ἐν προιόντι ἢ ξυποπώλη προσειπὼν λάβε προιόντα καὶ λυχνοῦχον ἐπιφέρει. Ἐγὼ δὲ δεξιᾷ γε τὸν δ' ἔχω τινά Σιδηρότευκτον φιαλίων θηρῶν μίλον, Κερατίνου τε φωσφόρου λύχνου σκύλας. Ἄλεξις μίδωνι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν Τῆς νυκτός, ἦν τις κηδεμὼν τῶν δακτύλων. Ἐν δὲ θεοφορήτῳ ὁ αὐτὸς Ἄλεξις, Οἶμαι γὰρ ἐπιτιμᾶν τῶν ἀπαντώντων τινὰς Ἡμῖν ὅτι τηνικαῦτα μεθύων περιπατῶ. Ποῖος γὰρ ἐστὶ φανός, ὦ πρὸς τῶν θεῶν Τοιοῦτος οἷος ὁ γλυκύτατος ἥλιος. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν νηρεῖ, κόμισον λαβὼν τὸν φανὸν ἅψας μοι λύχνον. ἄλλοι δ' ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα, οἱ δὲ τὴν ἐκ τινων ξύλων τετμημένων δέσμην. Μένανδρος ἀνεψιοῖς, Ὁ φανὸς ἐστὶ μεστὸς ὕδατος οὑτοσί. Δεῖ τ' οὐχὶ σείειν, ἀλλὰ ποδαπὸν αὐτόν. Νικόστρατος ἐν πατριώταις, ὁ κάπηλος γὰρ οὐκ τῶν γειτόνων, Ἄντ' οἶνον αὖ τ' ἔλαιον ἀποδῶταί τινι, Ἄντ' ὄξος ἀπέπεμψ' ὁ κατάρατος δοὺς ὕδωρ. Φιλιππίδης συμπλεούσαις, Ὁ φανὸς ἡμῖν οὐκ ἔφαινεν, οὐδὲ ἐν Ἔπειτα φύλαξ δυστυχής, οὐχ ἥδιον.

Φερεκράτης δ' ἐν κραπατάλλοις, τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λύχνειον κέκληκεν διὰ τούτων, τίς τῶν λυχνείων ἡ ἐργασία τυῤῥηνική. ποικίλαι γὰρ ἦσαν αἱ περὶ τοὺς τυῤῥηνοὺς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν τυῤῥηνῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἱππεῦσι τῶν δ' ἀκοντίων συνδούμενοι ὀρθὰ τρία λυχνείῳ χρώμεθα. Δίφιλος δ' ἐν ἀγνοίᾳ, Ἅψαντες λύχνον λυχνεῖον ἐζητοῦμεν. Εὐφορίων δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Διονύσιον φησὶ τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον ταραντίνοις εἰς τὸ πρυτανεῖον ἀναθεῖναι λυχνεῖον δυνάμενον καίειν τοσούτους λύχνους, ὅσος ὁ τῶν ἡμερῶν ἐστιν ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐνιαυτόν. Ἕρμιππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἰάμβοις τὸ στρατιωτικὸν λυχνεῖον σύνθετον οὕτως ὀνομάζει. ἐν δὲ φορμοφόροις δράματι, τῇ δ' ἐξιόντι δεξιᾷ ὦ λυχνίδιον. πανὸς δ' ὀνομάζεται τὸ διακεκομμένον ξύλον, καὶ συνδεδεμένον. τούτῳ δὲ ἐχρῶντο λαμπάδι. Μένανδρος ἀνεψιοῖς εἰσιών, Πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅτι πάρεστι φῶς, Μόνον πολὺ ποιεῖ. Δίφιλος στρατιώτῃ. ἀλλ' ὁ πανὸς ὕδατος ἐστὶ μεστός. πρότερος δὲ τούτων Αἰσχύλος ἐν ἀγαμέμνονι μέμνηται. ἐχρῶντο δ' αὐτῷ ὡς λαμπάδι. Ξυλολυχ[illegible]μέμνηται Ἄλεξις, καὶ τάχα [illegible] ἐστὶ περὶ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκόλυχνος. Φιλύλλιος δὲ τὰς λαμπάδας, δᾷδας καλεῖ. οὐ παλαιὸν δ' εὕρημα λύχνος. φλογὶ δ' οἱ παλαιοὶ τῆς τε δᾳδὸς, καὶ τῶν ἄλλων λύχνων ἐχρῶντο. Κοιμίσαι λύχνον Κλέαρχος φησί.

Καὶ Πλάτων ἐν νυκτὶ μακρᾷ. ἐν τοῦθ' ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων ἕξει λύχνον δίμυξον. μνημονεύει τοῦ διμύξου λύχνου καὶ Μεταγένης ἐν φιλοθύτῃ, καὶ Φιλωνίδης ἐν κοθόρνοις. Κλέαρχος δὲ ἐν ταῖς γλώσσαις λοφνίδα φησὶ καλεῖν ῥοδίους τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ἀμπέλου λαμπάδα. Ὅμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δετὰς ὀνομάζει. Καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ. Ἐλάνη δ' ἡ λαμπὰς καλεῖται ὡς Ἀμερίας φησίν. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος ἐλάνην τὴν τῶν καλάμων δέσμην. λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν. λυχνοκαυτίαν δὲ ἣν οἱ πολλοὶ λέγουσι λυχναψίαν. Κηφισόδωρος ἐν ὕει. καὶ ὁ Κύνουλκος ἐπεί ποτε περὶ Οὐλπιανῷ ἀντικορυσσόμενος ἔφη, ἐμοὶ δὲ παῖ δυσόδεκτι ἀστεῖα κανδήλας πρίω, ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω, τόδε τοῦ ἡδίστου Ἀριστοφάνους. Ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους

Καὶ ταῦτ' εἰπὼν οὐρὰν ὑπόλασ' ὑπόλευρον τέτταρ βάσιν, Ὑπεξῆλθεν ἐκ συμποσίου ὑπονηλὸς κάρτα γενόμενος. τῶν δὲ πολλῶν τὸ ἰὲ παιὼν ἐπιφθεγγομένων, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. Κλέαρχος ὁ σολεὺς οὐδενὸς ὢν δεύτερος τῶν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῶν, ἐν περὶ προτέρῳ περὶ παροιμιῶν

τὴν Λητὼ

Κανδήλων.

Πινών.

τὴν Λητώ φασιν ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀνακομίζουσαν εἰς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν γενέσθαι, παρὰ τὸ τοῦ κληθέντος Πύθωνος σπήλαιον. καὶ φερομένου τοῦ Πύθωνος ἐπ' αὐτούς, ἡ Λητὼ τῶν παίδων τὸν ἕτερον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχουσα προσβᾶσα ἐπὶ τὸν λίθον νῦν ἔτι κείμενον ὑπὸ τῷ ποδὶ τῆς χαλκῆς εἰργασμένης Λητοῦς, ὃ τῆς τότε πράξεως μίμημα γενόμενον ἀνάκειται, παρὰ τὴν πλάτανον ἐν Δελφοῖς, εἶπεν ἵε παῖ, τυχεῖν δὲ τόξα μετὰ χεῖρας ἔχοντα τὸν Ἀπόλλωνα. τοῦτο δ' ἐστὶν ὡς ἂν εἴποι τις ἄφιε παῖ, καὶ βάλλε παῖ. διόπερ ἐκ τούτου λεχθῆναί φασι τὸ ἵε παῖ, καὶ ἰὲ παιάν. ἔνιοι δὲ παρεγκλίνοντες τὴν λέξιν, καὶ ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ἀλεξητήριον, τινὰ παροιμίαν φασίν, ἰὴ παιάν, καὶ οὐχὶ ἵε παῖ. πολλοὶ δὲ καὶ περὶ τοῦ τέλους ἔχουσιν ἐπιφθεγγόμενοι, ἐν παροιμίᾳ ὡς οὐχ ἁπλῶς ἐφύμνιον φασὶν οὕτως τὸ δίον λελόμενον ἰὴ παιάν. διὰ δὲ τὸ λίαν ἡμῖν εἶναι συνήθη

10 λανθάνειν ἐν παροιμίᾳ, οἱ δὲ τὸ δίστον λέγοντες οὐχ ὡς παροιμίαν. τὸ δὲ ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ λεχθὲν φανερῶς πέπλασται περὶ σπονδαῖς, τοῦτο πρῶτον εἰς τρὶς εἰπεῖν τὸν θεὸν οὕτως ἰὴ παίων ἰὴ παιάν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πίστεως τὸ τρίμετρον καλούμενον ἀνατίθησι τῷ θεῷ, φάσκων τὸν θεὸν τοῦθ' ἑκάτερον εἶναι τῶν μέτρων. ὅτι μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων ἰὴ παιάν, ἡρῷον γίνεται. βραχειῶν δὲ λεχθεισῶν ἰαμβεῖον, διὰ δὲ τοῦτο δῆλον, ὅτι καὶ τὸν ἴαμβον ἀναθετέον αὐτῷ. βραχειῶν γὰρ γινομένων αἱ δύο τὰς ἁπασῶν τελευταίας συλλαβὰς εἰς μακρὰν ποιήσει τις, ὁ ἱππώνακτος ἴαμβος ἔσται. μετὰ ταῦτα ἤδη μελλόντων καὶ ἡμῶν ἀνίστασθαι, ἐπεισῆλθον παῖδες φέροντες, ὁ μέν τις θυμιατήριον ὁ δὲ

20 Ἔθος δὲ ἦν ἀναστᾶσι τοῦ δείπνου, καὶ ἀπεῖσι τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκράτου τῷ διδόντι παιδὶ ἐκπιεῖν διδόναι. ἐκλεῖ. Ταῦτα εἰς ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος. Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων. Μετὰ σοῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς. σὺ δέ μοι πρόφρων σύνοικος εἴης. Εἰ γάρ τις ἢ πλούτου χάρις ἢ τεκέων Τᾶς ἰσοδαίμονός τ' ἀνθρώποις βασιληΐδος ἀρχᾶς, ἢ πόθων, οὓς κρυφίοις ἀφροδίτης ἄρκυσιν θηρεύομεν, ἢ εἴ τις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρψις, ἢ πόνων ἀμπνοὰ πέφανται, μετὰ σεῖο μάκαιρα ὑγίεια τέθαλε πάντα καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρ. Σέθεν δὲ χωρίς, οὔτις εὐδαίμων. Ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι λέγει οὕτως,

Κρανο Μοῦσαι καὶ τὸν ἐκ τυρβλησίας οἶνον σὺν ὀκτὼ λαμβάνειν ἐπίσταμαι. Ταῦτα φίλτατε Τιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα οὐ Σωκράτους νέου καὶ καλοῦ παίγνια, ἀλλὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα. κατὰ γὰρ τὸν χαλκοῦν Διονύσιον τί κάλλιον. Ἀρχομένοις ἢ καταπαυομένοις ἢ τὸ πιθανώτατον.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐτυπώθη ἐν [illegible] ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ [illegible], ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τριακοστῷ πέμπτῳ, μηνὶ Μαιμακτηριῶνι.

